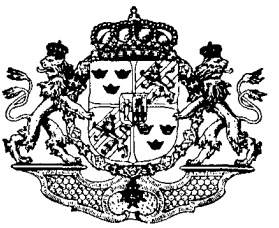
STATISTISKA MEDDELANDEN
Ser. F. Band 41



Arkivexemplar

SOCIALA MEDDELANDEN

UTGIVNA AV

K. SOCIALSTYRELSEN

ÅRG. 1932

HÄFTEN 1—6

STOCKHOLM
P. A. NORSTEDT & SÖNER

INLEDNING

TILL

Sociala meddelanden / utgifna af K. Kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik. – Stockholm, 1912-1967. Ingår 1912-1953 i: Statistiska meddelanden. Ser. F, Sociala meddelanden. – Fr. o. m. 1913 utgiven av Socialstyrelsen.
Kumulerade sakregister för 1903-1922, 1923-1932, 1933-1942 och 1943-1947.
1915-1944 även med innehållsförteckning på franska, 1945-1957 med sammanfattningar på franska och engelska, 1958 med sammanfattningar på engelska och 1959-1962 vissa nummer med sammanfattningar på engelska.
1959-1962: "Tidskriften Sociala meddelanden utges med åtta artikelnummer (Allmänna häftet) och tolv separata häften med statistiskt informationsmaterial (Statistisk information)".

Föregångare:

Meddelanden från K. Kommerskollegii afdelning för arbetsstatistik. – Stockholm : 1903-1911.

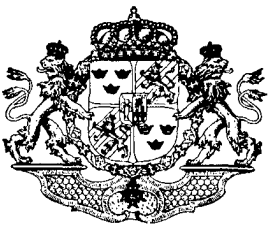
Efterföljare:

Socialnytt : sociala meddelanden / Socialstyrelsen. – Stockholm : Socialstyrelsen, 1968-1990.

Sociala meddelanden. 1932: 1-6.
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2009.

urn:nbn:scb:se-socmed-19321

STATISTISKA MEDDELANDEN
Ser. F. Band 41



Arkivexemplar

SOCIALA MEDDELANDEN

UTGIVNA AV

K. SOCIALSTYRELSEN

ÅRG. 1932

HÄFTEN 1—6

STOCKHOLM
P. A. NORSTEDT & SÖNER

STOCKHOLM 1932
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
313214

INNEHÅLL — INDEX

Nr 1.

Arbetsmarknaden under december månad 1931	1	Le marché du travail en décembre 1931.
Yrkesinspektionens effektivisering	3	L'efficacité de l'inspection du travail.
Kollektivavtalen under fjärde kvartalet 1931	24	Les conventions collectives pendant le 4e trimestre 1931.
Den norska arbetslöshetsräkningen i januari 1931	25	Le recensement des chômeurs en Norvège en janvier 1931.
Den tyska avtalsstatistikens omläggning	31	Réorganisation de la statistique des conventions collectives en Allemagne.
Nya bestämmelser rörande tyska arbetslöshetsförsäkringen	34	Nouvelle réglementation de l'assurance-chômage en Allemagne.
Den engelska arbetslöshetsförsäkringens nuvarande läge	41	Nouvelle réglementation de l'assurance-chômage en Grande-Bretagne.
Internationella arbetsorganisationen	47	L'organisation internationale du travail.
Den internationella arbetslagstiftningens framsteg under 1931	47	Les progrès de la législation internationale du travail en 1931.
Nya publikationer från internationella arbetsbyrån	47	Nouvelles publications du bureau international du travail.
Kortare meddelanden	51	Courtes notices.
Samarbetskommitté för internationellt socialt arbete	51	Comité de collaboration internationale dans le travail social.
Frågan om Storbritanniens ratifikation av sjösäkerhets- och lastlinjekonventionerna	52	Grande-Bretagne et les conventions pour la sauvegarde de la vie humaine en mer et sur les lignes de charge.
Förslag till omläggning av socialstyrelsens lönestatistik	53	Projet de réorganisation de la statistique des salaires en Suède.
Statens arbetslöshetskommissions verksamhet under november 1931	54	La commission de chômage pendant le mois de novembre 1931.
Arbetsförmedlingstvångets avskaffande i Ryssland	55	Abolition de l'intermédiaire obligatoire des organes de placement en Russie.
Arbetstidens minskning såsom medel mot arbetslösheten	55	Réduction de la durée du travail comme moyen de lutte contre le chômage.
Återgång till gemensam vilodag i Ryssland	56	Retourne à un jour de repos commun en Russie.
Nyorientering inom ryska fackföreningsrörelsen	58	L'organisation syndicale en Russie.
Internationella kommittén för interkooperativa förbindelser	59	Comité international des relations intercoopératives.
Den schweiziska ålderdomsförsäkringslagens fall	60	L'échec de la loi d'assurances vieillesse-survivants en Suisse.
Sveriges offentliga arbetsförmedling December 1931	62	Les bureaux de placement publics en Suède. Décembre 1931.
Arbetslösheten inom arbetarorganisationerna den 30 november 1931	68	Le chômage parmi les membres des organisations ouvrières le 30 novembre 1931.
Arbetsmarknad och arbetslöshet i utlandet	69	Marché du travail et chômage à l'étranger.
Levnadskostnaderna under fjärde kvartalet 1931	70	Coût de la vie pendant le 4e trimestre 1931.
Litteraturöversikt	95	Bibliographie.
Tidskriftsartiklar i sociala ämnen	95	Articles de périodiques concernant des questions sociales.
Till socialstyrelsens bibliotek inkommen utländsk litteratur under 1931	101	Littérature enregistrée dans la bibliothèque de l'Administration du travail pendant l'année 1931.
Författningar rörande sociala frågor	112	Lois concernant les questions sociales.

Nr 2.

Arbetsmarknaden under januari månad 1932 113
Arbetstillgången under fjärde kvartalet 1931 115

Arbetstillgång och arbetslön inom jordbruket år 1931 121
Arbetstillgången inom sjömansyrket under år 1931 128
Sveriges offentliga arbetsförmedling under år 1931 132
Utvandringen till främmande världsdelar under 1931 144
Fylleriförseelser och spritsmuggling under fjärde kvartalet 1931 146
Mexikos nya arbetslag 152
Internationella arbetsorganisationen 154
Internationella arbetsbyråns styrelsesammanträde i januari 1932 154
Konventionsförslaget angående arbetstiden i kolgruvor 157
Ny publikation från internationella arbetsbyrån . . 158

Kortare meddelanden 159
Ratificeringen av sjöfartssäkerhets- och lastlinjekonventionerna 159
Lag om arbetslöshetens bekämpande i Lettland . . 160
Enhetligt arbetsförmedlingssystem i Förenta staterna 161
Statens arbetslöshetskommissions verksamhet under december 1931 161
Riksförsäkringsanstaltens årsberättelse för 1930 . . 162
Rapporter från yrkesinspektörerna angående mera beaktansvärda olycksfall 163

Yrkesinspektionens verksamhet under fjärde kvartalet 1931 171
Sveriges offentliga arbetsförmedling Januari 1932 172
Arbetslösheten inom arbetarorganisationerna den 31 december 1931 178
Arbetsmarknad och arbetslöshet i utlandet . 179
Livsmedelspriser och levnadskostnader Januari 1932 180
Levnadskostnadernas förändringar i Sverige och utlandet 182
Litteraturöversikt 183
Författningar rörande sociala frågor 192

Le marché du travail en janvier 1932.
L'offre et la demande du travail pendant le 4e trimestre 1931.
L'offre et la demande du travail et salaires dans l'agriculture en 1931.
L'offre et la demande du travail dans la marine marchande en 1931.
Les bureaux de placement publics en Suède en 1931.
L'émigration transatlantique en 1931.

Délits d'ivresse et contrebande de spiritueux pendant le 4e trimestre 1931.
Le code du travail du Mexique.
L'organisation internationale du travail.
Session du conseil d'administration du bureau international du travail en janvier 1932.
Le projet de convention concernant la durée du travail dans les mines de charbon.
Nouvelle publication du bureau international du travail.

Courtes notices.
Ratification des conventions pour la sauvegarde de la vie humaine en mer et sur les lignes de charge.
Loi contre le chômage en Lettonie.
La réglementation du placement aux Etats-Unis.
La commission de chômage pendant le mois de décembre 1931.
Rapport de l'office d'assurances de l'Etat pour 1930.
Rapports des inspecteurs du travail concernant les accidents graves du travail ou les dangers imminents.
L'inspection du travail au cours du 4e trimestre 1931.
Les bureaux de placement publics en Suède. Janvier 1932.
Le chômage parmi les membres des organisations ouvrières le 31 décembre 1931.
Marché du travail et chômage à l'étranger.
Prix des denrées alimentaires et coût de la vie. Janvier 1932.
Les fluctuations du coût de la vie en Suède et à l'étranger.
Bibliographie.
Lois concernant les questions sociales.

Nr 3.

Arbetsmarknaden under februari månad 1932 193
Arbetslösheten under år 1931 195
Näringsvärde och pris å viktigare födoämnen år 1931 199
Kooperativ verksamhet i Sverige år 1930 . . 203
Arbetslöner — arbetslöshet — arbetslöshetsförsäkring 207
Socialstyrelsens yttrande om reglering av arbetstiden i jordbruket 213

Le marché du travail en février 1932.
Le chômage en 1931.
Valeur nutritive et prix des aliments principaux en 1931.
La coopération en Suède en 1930.

Salaires — chômage — assurance-chômage.
Rapport sur la réglementation des heures du travail dans l'agriculture.

Socialstyrelsens utlåtande över blindvårdssakkunnigas betänkande	219	Rapport de l'Administration du travail sur le projet de soins aux aveugles.
Den internationella organisationen av kolmarknaden	228	L'organisation internationale du marché au charbon.
Den tyska nödförordningen av den 8 december 1931	231	Le décret-loi extraordinaire allemand du 8 décembre 1931.
Internationella arbetsorganisationen	239	L'organisation internationale du travail.
Internationella arbetsbyråns undersökningar under 1931	239	Les enquêtes de 1931 du bureau international du travail.
Expertsammanträde för frågan om pensionsrätt vid arbetares flyttning	241	La question de la conservation des droits à pension des travailleurs migrants.
Dagordningen för internationella arbetskonferensens sextonde sammanträde	242	Ordre du jour de la session seizième de la conférence internationale du travail.
Nya publikationer från internationella arbetsbyrån	245	Nouvelles publications du bureau international du travail.
Kortare meddelanden	247	Courtes notices.
Skogsarbetarnas löner i Finland	247	Les salaires des ouvriers forestiers en Finlande.
Utredning rörande arbetsförmedlingen i Sverige	248	Enquête concernant les bureaux de placement en Suède.
Statens arbetslöshetskommissions verksamhet under januari 1932	248	La commission de chômage pendant le mois de janvier 1932.
Verkningarna av den skärpta arbetslöshetslagstiftningen i England	248	Effets de la législation renforcée sur l'assurance-chômage en Angleterre.
Arbetslösheten i Spanien	249	Le chômage en Espagne.
Förslag till barnavårdslag i England	250	Projet de loi sur la protection de l'enfance en Angleterre.
Utredning om grunderna för dyrortsgrupperingsarbetet	251	Enquête concernant les principes pour la classification des communes d'après les importances du coût de la vie.
In- och utvandringen i Förenta staterna under 1931	252	La migration aux Etats-Unis en 1931.
Arbetsmarknad och arbetslöshet i utlandet	253	Marché du travail et chômage à l'étranger.
Sveriges offentliga arbetsförmedling Februari 1932	254	Les bureaux de placement publics en Suède. Février 1932.
Arbetslösheten inom arbetarorganisationerna den 31 januari 1932	260	Le chômage parmi les membres des organisations ouvrières le 31 janvier 1932.
Livsmedelspriser och levnadskostnader Februari 1932	261	Prix des denrées alimentaires et coût de la vie. Février 1932.
Litteraturöversikt	263	Bibliographie.
Författningar rörande sociala frågor	272	Lois concernant les questions sociales

Nr 4.

Arbetsmarknaden under mars månad 1932	273	Le marché du travail en mars 1932.
Byggnadsverksamheten i rikets större städer år 1931	275	La construction dans les plus grandes villes de la Suède en 1931.
Skogsarbetarnas löneförhållanden vintern 1931/1932	283	Les salaires des ouvriers forestiers pendant l'hiver 1931/1932.
Kollektivavtalen under första kvartalet 1932	288	Les conventions collectives pendant le 1er trimestre 1932.
Registrerade sjukkassors verksamhet år 1930	290	L'activité des caisses de maladie en 1930.
Statsbidrag till understöd åt arbetslösa i Frankrike	295	Les secours aux chômeurs en France.
Rekrytering av jordbruksarbetare till industrien i Ryssland	297	Le recrutement de la main-d'œuvre industrielle en Russie.
Den offentliga arbetsförmedlingen i England	300	Les bureaux de placement publics en Angleterre.
Kortare meddelanden	304	Courtes notices.
Gift kvinnas rätt till anställning i Tyskland	304	Le droit de la femme mariée au travail en Allemagne.
Lag om familjetillägg till lönen i Frankrike	304	Loi sur les allocations familiales en France.
Statens arbetslöshetskommissions verksamhet under februari 1932	305	La commission de chômage pendant le mois de février 1932.
De arbetslösas fördelning på olika understödsformer i Tyskland	306	Les chômeurs secourus en Allemagne.
Arbetsförmedlingstvång för industrien i Italien	306	Les bureaux de placement obligatoires en Italie.

Lag om obligatorisk arbetslöshetsförsäkring i Wisconsin	307	L'assurance-chômage obligatoire en Wisconsin.
Arbetstidens reducering i Tyskland	308	Réduction de la durée du travail en Allemagne.
Landsorganisationen i Sverige under år 1931	308	La *confédération générale* du travail en Suède en 1931.
Arbetsdomstolens verksamhet 1929—1931	309	L'activité du tribunal du travail 1929—1931.
Sveriges offentliga arbetsförmedling Mars 1932	310	Les bureaux de placement publics en Suède. Mars 1932.
Arbetslösheten inom arbetarorganisationerna den 29 februari 1932	316	Le chômage parmi les membres des organisations ouvrières le 29 février 1932.
Arbetsmarknad och arbetslöshet i utlandet	317	Marché du travail et chômage à l'étranger.
Förändringar i socialstyrelsens prisstatistik och indexberäkningar	318	Modifications de la statistique sur les prix et des calculs du coût de la vie.
Levnadskostnader under första kvartalet 1932	324	Coût de la vie pendant le 1er trimestre 1932.
Litteraturöversikt	343	Bibliographie.
Författningar rörande sociala frågor	352	Lois concernant les questions sociales.

Nr 5.

Arbetsmarknaden under april månad 1932	353	Le marché du travail en avril 1932.
Arbetstillgången under första kvartalet 1932	355	L'offre et la demande du travail pendant le 1er trimestre 1932.
Arbetstids- och personalinskränkningar inom industrien under mars 1932	361	La durée du travail et les effectifs dans l'industrie en mars 1932.
Bostadsproduktionen under år 1931 inom Stockholm jämte förortsområde	366	La production d'habitations à Stockholm et dans la banlieue pendant l'année 1931.
Fylleriförseelser och spritsmuggling under första kvartalet 1932	376	Délits d'ivresse et contrebande de spiritueux pendant le 1er trimestre 1932.
Industrien i Sverige år 1930	381	L'industrie en Suède en 1930.
Kvinnors och minderårigas användande inom industrien i Sverige år 1930	383	L'emploi des femmes et des enfants dans l'industrie en Suède en 1930.
Internationella arbetsorganisationen	387	L'organisation internationale du travail.
Albert Thomas död	387	La mort de M. Albert Thomas.
Uttalanden av arbetslöshetskommittén angående arbetslösheten bland affärs- och kontorsanställda	388	Rapport de la commission du chômage sur la question du chômage des employés.
Internationella arbetsbyråns styrelsesammanträde i april 1932	389	Session du conseil d'administration du bureau international du travail en avril 1932.
Utredning rörande fängelsearbetet	390	Le travail pénitentiaire.
Nya publikationer från internationella arbetsbyrån	391	Publications du bureau international du travail.
Kortare meddelanden	394	Courtes notices.
Beslut om Storbritanniens ratifikation av sjösäkerhets- och lastlinjekonventionerna	394	Approbation, par la Grande-Bretagne, des conventions pour la sauvegarde de la vie humaine en mer et sur les lignes de charge.
Statens arbetslöshetskommissions verksamhet under mars 1932	395	L'activité de la commission de chômage pendant le mois de mars 1932.
Begränsning av statsbidraget till de norska arbetslöshetskassorna	395	Réduction de la subvention de l'Etat aux caisses de chômage norvégiennes.
Krisunderstöd åt exportindustrien i Schweiz	396	Subvention aux industries d'exportation en Suisse.
Offentlig arbetsförmedling i Spanien	396	Le placement public en Espagne.
Förnyad motion om offentlig arbetsförmedling i Förenta staterna	397	Nouveau projet de réorganisation du système de placement aux Etats-Unis.
Experiment med periodiskt ombyte av arbetskraft i Förenta staterna	398	Roulement de la main-d'œuvre aux Etats-Unis.
Förslag om begränsning av arbetstiden för minderåriga inom oskyddade yrken i England	399	Projet de réglementation des heures de travail de jeunes gens en Grande-Bretagne.
Socialförsäkringens läge i Polen	400	Les assurances sociales en Pologne.
Depressionens inverkan på sjukförsäkringens finanser i Rumänien	401	La crise économique et les assurances sociales en Roumanie.
Utvandringen till främmande världsdelar under första kvartalet 1932	402	L'émigration transatlantique pendant le 1er trimestre 1932.
Skärpt amerikansk lagstiftning mot utländska musiker	403	La législation sur les musiciens étrangers aux Etats-Unis.
Yrkesinspektionens verksamhet under första kvartalet 1932	404	L'inspection du travail au cours du 1er trimestre 1932.
Rapporter från yrkesinspektörerna angående mera beaktansvärda olycksfall eller olycksfallstillbud	405	Rapports des inspecteurs du travail concernant les accidents graves du travail ou les dangers imminents.

Sveriges offentliga arbetsförmedling April 1932	413	Les bureaux de placement publics en Suède. Avril 1932.
Arbetslösheten inom arbetarorganisationerna den 31 mars 1932	418	Le chômage parmi les membres des organisations ouvrières le 31 mars 1932.
Arbetsmarknad och arbetslöshet i utlandet	419	Marché du travail et chômage à l'étranger.
Livsmedelspriser och levnadskostnader April 1932	420	Prix des denrées alimentaires et coût de la vie. Avril 1932.
Levnadskostnadernas förändringar i Sverige och utlandet	422	Les fluctuations du coût de la vie en Suède et à l'étranger.
Litteraturöversikt	423	Bibliographie.

Nr 6.

Arbetsmarknaden under maj månad 1932	433	Le marché du travail en mai 1932.
Arbetslönernas fluktuationer i Sverige åren 1913—1931	435	Les fluctuations des salaires en Suède pendant les années 1913—1931.
Den offentliga arbetslöshetshjälpen inom olika yrkesgrupper	440	L'assistance-chômage pour des différents groupes de metiers.
Arbetsförtjänster och administrationskostnader vid arbetslöshetskommissionens reservarbeten	446	Salaires et frais d'administration aux travaux de réserve de la commission de chômage.
Arbetstidsförhållandena för personal å fattigvårds- och därmed jämförliga anstalter	449	Durée du travail du personnel des établissements de l'assistance publique.
Olycksfall vid lastning och lossning av fartyg år 1931	465	Accidents survenus au cours du chargement et déchargement des navires en 1931.
Kooperativa förbundets verksamhet år 1931	468	L'union coopérative en 1931.
Internationella arbetskonferensens sextonde sammanträde	472	La seizième session de la conférence internationale du travail.
Kortare meddelanden	481	Courtes notices.
Arbetsgivaroffensiv mot sociallagstiftningen i Finland	481	Offensive des patrons contre la législation sociale en Finlande.
Statens arbetslöshetskommissions verksamhet under april 1932	481	La commission de chômage pendant le mois d'avril 1932.
Den privata arbetsförmedlingen under år 1931	482	Les bureaux de placement privés en 1931.
Sjuksköterskebyråernas verksamhet under år 1931	483	Les bureaux des gardes-malades en 1931.
Internationell planläggning av allmänna arbeten	484	Travaux publics internationaux.
Höjning av statsbidraget till de franska arbetslöshetskassorna	484	Augmentation des subventions aux caisses d'assurance-chômage en France.
Svenska arbetsgivareföreningen år 1931	485	L'union des patrons suédois en 1931.
Fackföreningsinternationalens ekonomiska kongress i Genève i april 1932	486	Congrès économique de la fédération syndicale internationale à Genève en avril 1932.
Franskt lagförslag om definition av begreppet »löntagare» enligt nya socialförsäkringslagen	486	La définition du »salarié» dans les assurances sociales françaises.
Sveriges offentliga arbetsförmedling Maj 1932	487	Les bureaux de placement publics en Suède. Mai 1932.
Arbetslösheten inom arbetarorganisationerna den 30 april 1932	492	Le chômage parmi les membres des organisations ouvrières le 30 avril 1932.
Arbetsmarknad och arbetslöshet i utlandet	493	Marché du travail et chômage à l'étranger.
Livsmedelspriser och levnadskostnader Maj 1932	494	Prix des denrées alimentaires et coût de la vie. Mai 1932.
Litteraturöversikt	496	Bibliographie.
Författningar rörande sociala frågor	504	Lois concernant les questions sociales.

Arbetsmarknaden under december månad 1931.

Antalet arbetsansökningar på 100 lediga platser vid den offentliga arbetsförmedlingen i riket sjönk från 413 i november till 343 i december. Motsvarande siffror för år 1930 voro 254 och 238.

Den ökade efterfrågan på tillfällig arbetskraft, som plägar kännetecknа julmånaden, gjorde sig tydligt märkbar även i december 1931. Den förhållandevis stora förbättring av arbetstillgången, som månaden uppvisar i förhållande till den nästföregående, kan emellertid ej anses återspegla någon förbättring av det allmänna konjunkturläget, utan beror på speciella omständigheter. Såsom framgår av tabellen på sidan 63, är förbättringen lokaliserad till husligt arbete jämte grupperna handel och samfärdsel samt »annat arbete». Av dessa är det den sistnämnda kategorien, som i så märkbar mån återverkat på decembersiffran. De rika snöfall, som inträffade i östra delarna av mellersta Sverige under månadens senare del, föranledde snöskottningsarbete i stor utsträckning, speciellt i huvudstaden, där närmare 5 600 personer togos i anspråk för dylikt arbete. En detaljgranskning av siffrorna i tabellen giva däremot vid handen, att läget på arbetsmarknaden inom flertalet industrier försämrats.

Vid jordbruket var efterfrågan på arbetskraft betydligt mindre än vanligt vid denna årstid, och aldrig förr har relationstalet mellan tillgång och efterfrågan ens tillnärmelsevis varit så ogynnsamt som nu. De arbetstillfällen, som stått till buds, ha huvudsakligen varit av tillfällig karaktär.

Inom gruppen industri och hantverk företedde byggnadsverksamheten helt naturligt på grund av årstiden relativt stort antal arbetssökande, men även om man tar hänsyn till säsongavmattningen, måste läget betecknas som tryckt, något som framgår vid en jämförelse med fjolårets relationssiffra för december, vilken endast var hälften så hög som innevarande års. Ställningen inom stenindustrien var alltjämt svår, trots de extra åtgärder, som från statens sida vidtagits för att åstadkomma större arbetsmöjligheter. Metall- och maskinindustrien redovisade ökad arbetslöshet. Att det oaktat relationstalet mellan tillgång och efterfrågan på arbetskraft inom denna grupp var så mycket gynnsammare än under nästlidne november och även än under december förra året stod i samband med den särskilt i Stockholm ökade platstillgången för tunnplåtslagare, vilka erhöllo tillfälligt arbete som takskottare. För trävaru-, trämasse- och pappersindustrierna rapporterades minskad sysselsättning.

Såsom nämnts, uppvisade gruppen handel och samfärdsel ökad livaktighet till följd av julbrådskan inom affärslivet, ehuru ej i samma utsträckning som i fjol. Platstillgången gällde närmast butiks- och magasinspersonal, och här och var har det mött svårigheter att anskaffa kvinnliga biträden med tillräcklig branschvana. Inom hotell- och re-

staurangfacket förbättrades ställningen något sedan föregående månad. Samma var förhållandet beträffande chaufförer och transportarbetare, vilka också å vissa platser beretts arbete med snökörning.

I fråga om husligt arbete i stadssamhällena medförde december månad framför allt ökad efterfrågan å tillfällig hjälp för rengöringsarbete och uppassning, och vid tiden närmast före jul kunde behovet av arbetskraft icke fullt tillgodoses.

Sjöfarten hade samma begränsade omfattning som i november. Från sjömanshusen redovisades 4 746 avmönstringar mot 2 233 påmönstringar.

Antalet vid arbetslöshetskommissionens reservarbeten sysselsatta arbetare steg under redogörelsemånaden från 8 100 till 9 220. Vid årsskiftet 1930/1931 var siffran 3 500. Antalet till kommissionen rapporterade hjälpsökande arbetslösa var vid början av december 77 254 mot 57 143 en månad tidigare. Decembersiffran för år 1930 var 24 824.

Antalet ansökningar om arbete *på 100 lediga platser* vid de offentliga arbetsförmedlingsanstalterna under december samt under föregående månader och år framgår av efterföljande sammanställning.

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
1902—1912	182	150	119	104	106	119	118	101	93	104	141	134
1913—1922	196	203	171	148	134	138	129	123	115	127	174	187
1923	346	308	231	165	135	146	141	140	126	129	191	195
1924	239	214	177	151	131	132	141	135	128	148	220	225
1925	296	256	207	166	157	159	162	156	154	172	246	226
1926	273	247	191	163	162	166	161	151	158	186	273	268
1927	293	258	208	171	168	161	150	148	143	170	242	243
1928	279	260	201	165	146	157	167	160	142	156	230	220
1929	241	215	174	150	134	135	137	135	127	148	202	203
1930	241	211	171	140	129	127	140	144	146	175	254	238
1931	*222*	*232*	*191*	*194*	*164*	*187*	*198*	*201*	*197*	*257*	*413*	*343*
Därav inom jord- och skogsbruk:												
1928	178	145	113	93	90	90	106	133	111	107	173	228
1929	185	152	110	94	83	75	90	113	105	113	159	195
1930	169	128	100	78	73	65	81	99	110	119	169	212
1931	*165*	*131*	*109*	*96*	*78*	*91*	*111*	*125*	*131*	*182*	*365*	*551*
Övriga näringsgrupper:												
1928	300	297	240	197	165	176	187	170	157	186	245	219
1929	251	228	199	173	151	152	152	144	136	165	213	204
1930	255	233	200	166	148	145	157	161	160	202	274	240
1931	*229*	*254*	*214*	*233*	*193*	*212*	*224*	*228*	*222*	*286*	*422*	*327*

Växlingarna på arbetsmarknaden under de senaste åren framgå även av efterföljande tablå, avseende antalet *arbetslösa inom fackföreningarna* i procent av hela det redovisade medlemsantalet:

	31/1	28/2	31/3	30/4	31/5	30/6	31/7	31/8	30/9	31/10	30/11	31/12
1923	20·5	19·4	18·0	14·9	10·7	9·8	9·1	8·6	8·0	8·2	9·8	14·1
1924	13·6	13·4	13·9	11·6	7·6	7·4	6·2	6·6	7·0	8·4	10·5	15·6
1925	14·8	13·6	12·0	10·8	8·2	8·2	7·6	7·7	8·5	10·1	11·8	19·5
1926	15·7	14·8	14·7	12·3	9·9	9·6	8·6	8·8	9·1	11·4	13·0	19·1
1927	16·3	15·6	14·1	12·3	9·9	9·4	8·3	7·9	8·4	10·4	12·8	18·6
1928	14·8	13·3	13·2	11·7	8·2	7·6	7·4	6·9	7·8	9·0	10·9	17·3
1929	14·8	14·6	13·7	11·4	7·7	6·8	6·3	6·1	6·7	8·2	10·1	16·3
1930	13·9	13·2	12·3	10·8	8·0	8·0	8·0	8·1	9·5	12·3	15·3	22·9
1931	*20·2*	*18·7*	*19·4*	*17·1*	*13·2*	*12·4*	*11·8*	*12·8*	*13·4*	*16·5*	*19·5*	—

Yrkesinspektionens effektivisering.

I skrivelse den 27 maj 1930, nr 287, hade riksdagen anhållit, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om utredning rörande effektivisering av yrkesinspektionens verksamhet samt om framläggande för riksdagen av det förslag, som av utredningen kunde föranledas. I skrivelsen hade riksdagen uttalat, bland annat, följande. Den fortgående industriella rationaliseringen och den alltjämt tilltagande användningen av maskinella hjälpmedel hade föranlett, att behov förelåge av en oftare återkommande inspektion på förevarande område. Nödvändigheten av att åtgärder vidtoges för ernående av ökad inspektionsverksamhet syntes riksdagen för den skull påtaglig, och riksdagen hade sålunda funnit, att en undersökning i sådant syfte borde komma till stånd. Riksdagen, som hölle före, att viss ökad effektivitet borde kunna ernås genom en förbättrad arbetsfördelning mellan den nuvarande personalen, ville framhålla angelägenheten av att vid undersökningen även toges under övervägande, huruvida icke i ifrågavarande syfte ett mera utsträckt samarbete kunde åvägabringas mellan riksförsäkringsanstalten och yrkesinspektionen.

Genom beslut den 20 september 1930 anbefallde Kungl. Maj:t därefter socialstyrelsen att — efter samråd i erforderlig omfattning med riksförsäkringsanstalten — med beaktande av vad riksdagen i förenämnda skrivelse anfört verkställa utredning och avgiva förslag i det av riksdagen angivna hänseendet. Sedermera har Kungl. Maj:t den 2 juli 1931, för att tagas under övervägande vid fullgörande av det styrelsen sålunda meddelade uppdraget, tillställt styrelsen vissa handlingar rörande yrkesinspektionens organisation m. m., vilka med skrivelse den 26 februari 1929 överlämnats till chefen för finansdepartementet från 1926 års besparingssakkunniga.

I anledning av vad sålunda förekommit har styrelsen, efter verkställd utredning, den 17 december 1931 till regeringen överlämnat efterföljande utredning rörande effektivisering av yrkesinspektionens verksamhet.

Inledande uppgifter och synpunkter.

Inspektionsverksamhetens nuvarande fördelning på skilda tillsynsorgan. Enligt gällande lag om arbetarskydd omfattar yrkesinspektörernas tillsyn varje verksamhet, vari industriellt eller annat slag av arbete bedrives i viss, något större omfattning,[1] med undantag för verksamhet, som är att hänföra till bergverksarbete, vilket är underkastat bergmästares tillsyn, eller till jordbruk eller handel. Underinspektörernas tillsyn omfattar verksamhet, vari användas maskinella hjälpmedel eller sådana ångpannor, kokare eller andra kärl under tryck, som genom explosion kunna förorsaka olycksfall, men som ej är underkastad yrkesinspektörs eller bergmästares tillsyn, d. v. s. huvudsakligen arbetsställen med maskinella hjälpmedel

[1] Enligt lagens ord »i sådan omfattning, att för arbetet i regel användas minst tio arbetare eller drivkraft om minst fem effektiva hästkrafter eller ock minst fem arbetare jämte drivkraft om minst tre effektiva hästkrafter».

inom handel, hantverk och jordbruk. Yrkesinspektrisen har att fullgöra till yrkesinspektörstjänst hörande åligganden i avseende å de arbetsställen och uti den omfattning i övrigt, som yrkesinspektionens chefsmyndighet bestämmer. Härjämte har yrkesinspektrisen att verka för förbättring av de kvinnliga arbetarnas levnadsförhållanden, såsom beträffande kost och bostad samt hälso- och sjukvård, för utvecklande av spar-, understöds- och försäkringsväsen bland dessa arbetare samt för deras höjande i sedligt och intellektuellt avseende. De kommunala tillsynsorganen slutligen ha att öva tillsyn å verksamhet, som ej är underkastad yrkesinspektörs, bergmästares eller underinspektörs tillsyn. Härutöver äro i enlighet med beslut av Kungl. Maj:t vissa verksamhetsområden föremål för tillsyn av specialinspektörer, nämligen tillverkningen av explosiva varor, koncessionerade elektriska anläggningar, statens och enskild järnvägsdrift samt skogsavverknings-, kolnings-, flottnings- och flottledsarbeten.

Styrelsen kommer först att till behandling upptaga yrkesinspektörernas och yrkesinspektrisens jämte assistenters samt underinspektörernas tillsynsverksamhet, därvid de åtgärder i effektiviseringssyfte, som av styrelsen föreslås, komma att sammanföras i två grupper: åtgärder, vilka kunna vidtagas inom ramen av nuvarande organisation, och åtgärder, vilka kräva förstärkning eller annan ändring av den nuvarande organisationen. Därefter kommer styrelsen att uttala sig om de kommunala tillsynsorganens samt de olika specialinspektörernas inspektionsverksamhet för att till sist nämna några ord om det förebyggande arbetarskyddets ekonomiska innebörd.

Omfattningen och intensiteten av yrkesinspektörernas jämte assistenters samt underinspektörernas nuvarande inspektionsverksamhet. Enligt gällande instruktion för yrkesinspektionens befattningshavare äger yrkesinspektör låta hos honom anställd assistent på yrkesinspektörens ansvar utföra inspektion av arbetsställen, som äro underkastade yrkesinspektörens tillsyn. Omfattningen och intensiteten av den inspektionsverksamhet, som under de gångna åren utövats av yrkesinspektörerna jämte deras assistenter, belyses av nedanstående sammanställning.

År	Antal registrerade arbetsställen	Antal inspekterade arbetsställen	Beräknelig tidsintervall i år mellan inspektionerna	År	Antal registrerade arbetsställen	Antal inspekterade arbetsställen	Beräknelig tidsintervall i år mellan inspektionerna
1914	10 612	3 379	3·1	1923	14 964	4 429	3·4
1915	11 520	3 766	3·1	1924	15 541	4 630	3·4
1916	12 217	3 901	3.1	1925	15 161	4 138	3·7
1917	13 125	3 631	3·6	1926	15 313	4 440	3·4
1918	13 600	4 118	3·3	1927	15 109	4 267	3·5
1919	13 388	3 726	3·6	1928	15 539	4 628	3·4
1920	13 562	3 686	3·7	1929	15 719	4 501	3·5
1921	14 085	3 434	4·1	1930	16 142	4 778	3·4
1922	14 519	3 701	3·9				

Inspektionsfrekvensen inom yrkesinspektörernas tillsynsområde har, såsom av sammanställningen framgår, i stort sett kunnat uppehållas vid sin ursprungliga storlek men har dock redan från början varit så låg, att ett arbetsställe icke kunnat beräknas i genomsnitt bliva besökt ens en gång vart tredje år.

Omfattningen och intensiteten av underinspektörernas inspektionsverksamhet belyses av följande sammanställning.

År	Antal registrerade arbetsställen	Antal inspekterade arbetsställen	Beräknelig tidsintervall i år mellan inspektionerna	År	Antal registrerade arbetsställen	Antal inspekterade arbetsställen	Beräknelig tidsintervall i år mellan inspektionerna
1914	18 520	9 792	1·9	1923	34 379	11 588	3·0
1915	21 351	11 761	1·8	1924	35 216	12 349	2·9
1916	23 536	9 558	2·5	1925	37 361	13 030	2·9
1917	25 270	9 758	2·6	1926	39 138	13 307	2·9
1918	26 302	10 471	2·5	1927	40 344	13 837	2·9
1919	27 523	10 800	2·5	1928	42 709	13 601	3·1
1920	29 989	10 847	2·8	1929	44 161	13 717	3·2
1921	30 768	11 124	2·8	1930	45 505	14 114	3·2
1922	32 705	12 663	2·6				

Av de i sammanställningen meddelade siffrorna framgår, att inspektionsfrekvensen för underinspektörernas vidkommande icke kunnat upprätthållas utan i betydande grad nedgått och närmat sig den för yrkesinspektörerna beräknade frekvensen. Även för de under underinspektörernas tillsyn stående arbetsställena gäller sålunda, att de knappast kunna beräknas bliva inspekterade i genomsnitt en gång vart tredje år.

Vid granskning av ovan meddelade sammanställningar bör bemärkas, att arbetsföretag av mera tillfällig art i regel ej registerföras. Hit höra exempelvis en hel del byggnadsföretag av olika slag samt fartyg, som äro föremål för tillsyn beträffande lastning och lossning. Ifråga om nu berörda arbetsställen torde inspektionsfrekvensen vara ännu lägre än vid de registerförda arbetsställena.

Yrkesinspektrisens inspektionsverksamhet. Vad yrkesinspektrisen och hennes assistenter beträffar visar en uträkning, att frekvenssiffran för dem ligger mellan 2 och 3, d. v. s. att varje registrerat arbetsställe besökes i medeltal vart annat eller vart tredje år. Yrkesinspektrisen har härtill meddelat, att ett stort antal arbetsställen med kvinnlig arbetskraft, som bort stå under hennes tillsyn, icke kunnat upptagas bland de registerförda arbetsställena och göras till föremål för regelbunden tillsyn, enär arbetskrafterna icke räckt till därför.

Internationellt framställda önskemål ifråga om inspektionsfrekvensen. I den rekommendation angående de allmänna grunddragen för yrkesinspektionen, vilken antogs vid den internationella arbetskonferensens femte sammanträde i Genève år 1923, göres ifråga om yrkesinspektionsverksamhetens intensitet följande uttalande:

»Under erkännande, att skiljaktigheter förefinnas mellan olika anläggningar i avseende å storlek och betydenhet och att svårigheter kunna förorsakas av det förhållandet, att anläggningarna stundom ligga spridda i trakter av lantlig karaktär, är det önskvärt, att varje anläggning för allmän inspektion besökes av en inspektör minst en gång om året och detta oberoende av de särskilda besök, som kunna nödvändiggöras av särskilda klagomål eller andra skäl. Det är likaledes önskvärt, att betydande anläggningar och sådana, i vilka anordningarna icke äro tillfredsställande i avseende å arbetarnas säkerhet eller hälsa, ävensom anläggningar, vari hälsoskadliga eller farliga arbeten utföras, besökas mycket oftare. För det fall att ett allvarligt missförhållande upptäckts i en anläggning, är det önskvärt, att densamma, till konstaterande om missförhållandet avhjälpts, snart ånyo besökes av inspektören.»

Framhållas må, att vid rekommendationens behandling hos Kungl. Maj:t och riksdagen någon erinran ej framställdes mot ifrågavarande uttalande.

Allmänna synpunkter rörande inspektionsverksamheten. Ovan angivna, för yrkesinspektörerna, yrkesinspektrisen och underinspektörerna beräknade inspektionsfrekvens måste uppenbarligen betecknas som mycket låg. Effektiviteten i förevarande hänseende hos den svenska yrkesinspektionen ter sig också onekligen synnerligen otillfredsställande vid jämförelse med den standard, som internationellt förordats. Att åtgärder snarast vidtagas, som leda till en avsevärd höjning av den genomsnittliga inspektionsfrekvensen, måste därför anses högeligen påkallat.

Medgivas måste emellertid, att det icke kan anses påkallat, att varje arbetsställe i inspektionssyfte besökes varje år. En stor mängd, huvudsakligen mindre och under underinspektörs tillsyn stående arbetsställen finnes nämligen, där arbetet bedrives under sådana förhållanden, att det i allmänhet måste anses tillräckligt, om de besökas vart annat eller vart tredje år, ja i många fall med än längre tidsmellanrum. Å andra sidan åter finnes ett stort antal arbetsställen, där arbetsriskerna äro så framträdande, att det icke kan anses tillfyllest, att de besökas i genomsnitt blott en gång om året. Vid en effektiv inspektionsverksamhet måste en systematisk uppdelning av arbetsställena i nu berörda hänseende göras. Ettårsfrekvens bör sålunda enligt styrelsens mening eftersträvas endast såsom en genomsnittlig norm för inspektionsverksamhetens intensitet.

Härjämte är att beakta den kvalitativa sidan av inspektionsverksamheten. Resultaten av inspektionsverksamheten bero nämligen tydligtvis i hög grad av huru inspektionsorganen äro utrustade för sin uppgift med hänsyn till teknisk och praktisk utbildning, erfarenhet samt personliga egenskaper.

För ernående av en förhöjd effektivitet ifråga om yrkesinspektionsverksamheten är det uppenbarligen till sist även av stor vikt, att chefsmyndigheten är så utrustad ifråga om arbetskrafter och resurser i övrigt, att den äger möjlighet att på tillfredsställande sätt utöva det överinseende över och den ledning av verksamheten, som åligger densamma.

Till senast berörda sidor av effektiviseringsspörsmålet återkommer styrelsen i andra sammanhang längre fram.

Åtgärder, vilka kunna vidtagas inom ramen av nuvarande organisation.

Ändrad anordning av tillsynen. Med skrivelse den 5 november 1931 har styrelsen till Kungl. Maj:t överlämnat förslag till ny instruktion för yrkesinspektionens befattningshavare, i vilket förslag upptagits ett antal nya bestämmelser rörande tillsynens fördelning mellan skilda tillsynsorgan. Berörda bestämmelser ha föranletts av den ändrade lydelse, som 23 § i lagen om arbetarskydd enligt ändringslagen den 12 juni 1931 till nämnda lag erhåller fr. o. m. den 1 januari 1932 och som i huvudsak innebär, att angivandet av kompetensområdena för de för tillsynstjänsten i allmänhet avsedda organen borttagits ur lagen och anförtrotts åt Kungl. Maj:t. Enligt de föreslagna nya tillsynsbestämmelserna skulle uppdelningen av tillsynen mellan yrkesinspektörer, yrkesinspektörsassistenter och yrkesunderinspektörer ävensom mellan yrkesinspektrisen och hennes assistenter ankomma på yrkesinspektörerna resp. yrkesinspektrisen, som därvid emellertid skulle hava att följa av chefsmyndigheten meddelade föreskrifter. Härigenom skulle vid tillsynens fördelning största möjliga hänsyn kunna tagas till de skilda förhållandena i industriellt avseende i de olika distrikten samt till de olika förutsättningar för utövande av inspektionsverksamhet, som förefinnas hos skilda befattningshavare. Kontroll över att uppdelningen i de särskilda fallen verkställes på sätt som avsetts, skulle utövas av chefsmyndigheten. Enligt styrelsens övertygelse skulle man på denna väg ernå den mest ändamålsenliga anordningen av tillsynen, d. v. s. kunna på effektivaste sätt utnyttja yrkesinspektionens arbetskrafter.

Med tillämpning av de nya bestämmelserna hade styrelsen tänkt sig, att assisten-

terna skulle komma att tagas i anspråk för inspektionsverksamhet i betydligt större utsträckning än hittills. Förutsättningen härför är emellertid, att en förstärkning av den för enbart expeditionsgöromål anställda personalen genomföres, en fråga vartill styrelsen nedan återkommer. Vidare skulle gränsen mellan yrkesinspektörs och underinspektörs tillsynsområden komma att avsevärt höjas, d. v. s. ett stort antal nu under yrkesinspektörs tillsyn stående arbetsställen skulle överflyttas till underinspektörs tillsynsområde.

Genom de båda nu antydda förändringarna i tillsynens fördelning skulle yrkesinspektörerna beredas möjlighet att ägna en oftare återkommande tillsyn åt de större arbetsställena.

Uppdelning av arbetsställena med hänsyn till inspektionsbehovet. I samband med denna ändrade fördelning av tillsynen skulle en systematisk uppdelning av arbetsställena med hänsyn till inspektionsbehovet göras. En dylik uppdelning tjänar redan nu till rättesnöre för inspektionsverksamhetens bedrivande på distrikten, men en målmedveten revision av denna uppdelning med ledning av de under de gångna åren vunna erfarenheterna skulle nu genomföras. Det skulle härvid sannolikt komma att visa sig, att ett avsevärt antal av de arbetsställen, som för närvarande äro föremål för underinspektörernas tillsyn, numera antingen icke skulle behöva kräva någon fortlöpande tillsyn[1] eller också kunna underkastas dylik tillsyn med längre tidsintervall än nu. Detsamma torde komma att bliva förhållandet även beträffande en del under yrkesinspektörs tillsyn nu stående arbetsställen. Här åsyftade systematiska granskning av arbetsställena skulle i den utsträckning, som finnes påkallad, böra ske under kontroll av chefsmyndigheten.

Planmässigt arbete för utveckling av den s. k. säkerhetstjänsten vid enskilda företag. I 31 § lagen om arbetarskydd stadgas möjlighet för arbetarna å ett arbetsställe att genom utsedda ombud framföra sina önskemål beträffande arbetets säkerhet eller sundhet. Denna anordning med arbetarombud har visserligen gått framåt under årens lopp men kan dock icke sägas ha vunnit någon större utbredning. Enligt förenämnda ändringslag till arbetarskyddslagen ha bestämmelserna i berörda stadgande ändrats och fullständigats i syfte att vinna en mera aktiv medverkan från arbetarnas sida samt främja en frivillig samverkan mellan arbetsgivare och arbetare till befordrande av arbetets säkerhet och sundhet.

På senaste åren har från såväl arbetsgivarnas som arbetarnas sida kunnat förmärkas ett mera allmänt och ökat intresse för ett organiserat skyddsarbete. Detta intresse torde hava framkallats under intrycket av den alltjämt ökade olycksfallsfrekvensen men torde också ha främjats genom de impulser, som utgått från den s. k. safety-first-rörelsen. Styrelsen har med tillfredsställelse uppmärksammat det sålunda nyvaknade intresset och har låtit sig angeläget vara att söka i anslutning till nyssnämnda stadgande i arbetarskyddslagen knyta an yrkesinspektionens arbete till detsamma. Vid ett år 1929 inför styrelsen hållet sammanträde med yrkesinspektörerna framhölls, att man borde söka få till stånd ett ordnat samarbete med alla intresserade parter. Styrelsen har sedermera genom cirkulärskrivelse den 15 februari 1930 anmodat yrkesinspektörerna »att vid inspektionsverksamhetens bedrivande med allt intresse verka för att ett fortlöpande samarbete i alla de fall, där så lämpligen finnes kunna ske, kommer till stånd mellan arbetsledningen och arbetarna i syfte att förebygga olycksfall och ohälsa i arbetet» ävensom angivit vissa riktlinjer för denna verksamhet från yrkesinspektörernas sida. Erinras må även i detta sammanhang om den redogörelse för säkerhetstjänsten vid industriella

[1] Kan i avseende å ett arbetsställe fara för olycksfall, ohälsa eller annat missförhållande i regel anses vara utesluten, är jämlikt 25 § arbetarskyddslagen vederbörande tillsynsorgan ej förpliktat företaga inspektion å arbetsstället, såvida ej anmälan eller annan särskild omständighet giver skälig anledning därtill.

företag, som i upplysningssyfte utarbetats inom styrelsen och publicerats i arbetsfredskommitténs rapport nr 2.

Ett betydelsefullt arbete har under senaste tiden utförts på förevarande område av yrkesinspektionens befattningshavare. Härvid har även en propaganda av mera allmän karaktär bedrivits, i det exempelvis yrkesinspektörerna och i vissa fall även andra befattningshavare inom yrkesinspektionen å mera betydande industriorter hållit föredrag med film- eller annan bildförevisning i här avsedda syfte.

Ifrågavarande verksamhet för utveckling av säkerhetstjänsten vid de enskilda företagen bör med all kraft fortsättas. Det kommer visserligen under de närmaste åren att ytterligare öka yrkesinspektionens arbetsbörda, men det är uppenbarligen ett synnerligen betydelsefullt arbete i den verkliga effektivitetens intresse.

Bättre utnyttjande av olycksfallsanmälningarna. Enligt bestämmelse i kungörelsen den 9 november 1928 angående anmälan om olycksfall i arbete m. m. skall arbetsgivare samtidigt med den anmälan om inträffat olycksfall i arbete, som enligt kungörelsen skall göras till riksförsäkringsanstalten, om olycksfallet göra anmälan jämväl till polismyndigheten i orten, vilken i sin ordning har att ofördröjligen insända den inkomna anmälningshandlingen till vederbörande yrkesinspektör (eller bergmästare). Tills helt nyligen ålåg det därefter yrkesinspektören att, efter tagen kännedom om anmälningen, ofördröjligen översända densamma till styrelsen. På hemställan av styrelsen ändrades sistberörda bestämmelse genom kungörelse den 4 december 1930 därhän, att till yrkesinspektör inkommen sådan anmälan skall översändas till socialstyrelsen i den ordning styrelsen bestämmer. I anslutning härtill har styrelsen föreskrivit, att samtliga olycksfallsanmälningar med vissa undantag skola tillsvidare förvaras på yrkesinspektionens expeditioner, där de få ordnas på sätt vederbörande yrkesinspektör finner lämpligast, för att sedermera före utgången av året näst efter det, under vilket de inkommit, översändas till styrelsen.

Genom den sålunda vidtagna ändringen av olycksfallsanmälningarnas behandling har vunnits, att yrkesinspektörerna ha anmälningarna till hands för studium och nödiga bearbetningar, så länge de äro av mera aktuellt intresse. Samtidigt har styrelsen låtit tillhandahålla särskilda blanketter för anteckningar om olycksfall av intresse i syfte att underlätta bearbetningen av de inkomna anmälningarna.

Olycksfallsanmälningarna utgöra uppenbarligen, rätt utnyttjade, ett synnerligen viktigt material för bedömande av inspektionsbehovet och beskaffenheten av de åtgärder, som böra vidtagas, och därmed ett betydelsefullt medel för ett effektivt bedrivande av inspektionsverksamheten. Med hänsyn härtill har styrelsen ansett sig böra här omnämna de för olycksfallsanmälningarnas bättre utnyttjande nyligen vidtagna åtgärderna. Samtidigt vill styrelsen emellertid uttala, att ett fullt nyttiggörande på avsett sätt av ifrågavarande material först kan ske, efter det yrkesinspektionens kanslipersonal förstärkts i nödig omfattning.

Effektivisering av byråarbetet. Tidigare har på yrkesinspektionsdistriktens expeditioner varje olycksfallsanmälan diarieförts i ett särskilt »olycksfallsdiarium», däri en hel del uppgifter rörande anmälningen införts. I samband med ovan omförmälda ändrade behandling av olycksfallsanmälningarna har nämnda diarieföring utan olägenhet kunnat borttagas och den tid kontorsbiträdet använt därför kunnat tagas i anspråk för andra uppgifter. Andra förenklingar i expeditionsarbetet ha jämväl vidtagits och ytterligare andra äro under övervägande. Bland de sistnämnda må här något närmare beröras en åtgärd av större betydelse och som icke kan genomföras utan ett avsevärt engångsanslag.

På en av distriktsexpeditionerna har under innevarande år med styrelsens medgivande på försök prövats ett modernt kortregister, vilket för ändamålet ställts till förfogande av vederbörande firma, för förande av nödiga anteckningar i olika

hänseenden rörande de hos yrkesinspektören registerförda arbetsställena. Resultatet av försöket har i höst granskats av styrelsen och har därvid befunnits, att en övergång till det nya registersystemet skulle komma att medföra betydande fördelar på grund av systemets överskådlighet och lätthanterlighet samt den möjlighet till koncentration av anteckningarna rörande de särskilda arbetsställena, som det erbjuder, samtidigt som själva förandet av anteckningarna skulle icke oväsentligt underlättas. Anskaffandet av kortregistret ifråga för samtliga distrikt skulle emellertid komma att draga en kostnad av 15 000—20 000 kronor, men skulle en dylik utgift ur effektivitetssynpunkt helt säkert visa sig vara väl använda penningar. Styrelsen har för avsikt att senare inkomma med särskild framställning i denna fråga.

Vad maskinella eller andra hjälpmedel för kontorsarbetets bedrivande i övrigt beträffar torde det kunna sägas, att distrikten i det stora hela äro ganska väl utrustade.

Underlättande av inspektionsresornas planläggning och utförande. Den förut meddelade sammanställningen rörande inspektionsfrekvensen vid de under yrkesinspektörernas tillsyn stående arbetsställena utvisar, att antalet per år inspekterade arbetsställen avsevärt vuxit och att inspektionsfrekvensen på grund därav trots det starkt ökade antalet registrerade arbetsställen kunnat i stort sett bibehållas. Även för underinspektörernas vidkommande har antalet årligen inspekterade arbetsställen i betydande grad tilltagit, ehuru inspektionsfrekvensen på grund av den synnerligen starka ökningen av antalet registrerade arbetsställen avsevärt nedgått. Att antalet per år inspekterade arbetsställen i båda fallen väsentligt ökats torde huvudsakligen vara att tillskriva den ökade omfattning, vari automobilen tagits i anspråk som fortskaffningsmedel. Det ligger då nära till hands att överväga, huruvida icke en ännu mera utsträckt användning av automobil för yrkesinspektionens tjänsteresor skulle vara motiverad.

Detta spörsmål förevar till behandling vid yrkesinspektörernas sammanträde inför styrelsen i september 1930, och uttalades därvid utan meningsskiljaktighet från yrkesinspektörernas sida, att en av de viktigaste åtgärderna för höjande av inspektionsfrekvensen vore, att inspektionsresorna finge företagas på sådant sätt, att största möjliga tidsbesparing vunnes. Detta kunde förverkligas, om yrkesinspektionens befattningshavare finge företaga sina inspektionsresor med automobil — egen eller taxebil — i hela den utsträckning, som för effektivt fullgörande av inspektionstjänsten funnes påkallat. I betraktande av bestämmelsen i första punkten av 4 § i gällande resereglemente '— — — eller eljest varit lämpligast' borde detta också redan nu låta sig göra. Emellertid syntes flertalet reseräkningsgranskare förbise den enligt citerade bestämmelse förefintliga möjligheten att tillgodose yrkesinspektörernas speciella behov av bilresor. Vid planerande av längre inspektionsresor på landsbygden måste därför ett otillbörligt tidskrävande arbete utföras enbart ur synpunkten att få resan godkänd enligt en snävare tolkning av resereglementet. Sålunda måste man göra sig i detalj underrättad om och taga hänsyn till icke endast tillgängliga tåglägenheter utan även förefintliga busslinjer och gällande biltaxor i de olika trakter, som skulle komma att beröras av resan. Den tid, som måste tagas i anspråk för tjänsteresas planerande, och den tidsutdräkt under resan, som föranledes av dennas anpassande efter järnvägars och busslinjers tider, vore ägnad att i avsevärd grad betunga inspektionsverksamheten och minska dess effektivitet.

Beträffande de ekonomiska konsekvenserna av befattningshavarnas användande av automobil i sålunda ifrågasatt utsträckning uttalades, att något ökade resekostnader pr dag torde bliva följden men att samtidigt antalet pr dag inspekterade arbetsställen skulle komma att avsevärt ökas, varigenom kostnaden pr inspekterat arbetsställe komme att minskas.

Yrkesinspektörerna uttalade även önskvärdheten av sådan ändring av resereglementet, att inspektionsförrättare bleve berättigad att åka bil även inom stads planlagda område i sådana fall, där lämplig spårvagns- eller busslinje icke funnes tillgänglig.

Yrkesinspektörerna framhöllo vidare i förevarande sammanhang, att landsfiskalerna vid besvarande av länsstyrelsernas remisser till dem av yrkesinspektionens befattningshavares reseräkningar för granskning i de delar, som avse vägavstånd och skjutsersättningar, ofta framställa anmärkningar rörande planläggningen och utförandet av befattningshavarnas resor, ehuru detta uppenbarligen faller utanför såväl deras granskningsuppdrag som deras kompetens. Länsstyrelserna anse sig emellertid böra infordra befattningshavarnas yttranden rörande dessa anmärkningar, och härav föranledes för befattningshavarna ett arbete, som medför en avsevärd tidsförlust, allt så gott som undantagslöst utan nämnvärt resultat vad granskningen av reseräkningarna beträffar. Det vore mycket önskligt, att en ändring härutinnan kunde komma till stånd. Därest det icke ansåges lämpligt, att länsstyrelserna, som ju ägde tillgång till erforderliga kartor och taxor, utan föregående remiss till landsfiskalerna själva granskade reseräkningarna jämväl i de delar, som avsåge vägavstånd och skjutsersättningar, borde länsstyrelserna dock kunna begränsa sig till att inhämta befattningshavarnas yttrande endast rörande anmärkningar i sådana delar, som underställts landsfiskalernas granskning.

I dessa uttalanden från yrkesinspektörernas sida kan styrelsen helt instämma. Styrelsen betraktar det som en angelägenhet av största vikt, att alla åtgärder bliva vidtagna, som kunna möjliggöra för yrkesinspektionens befattningshavare att verkställa sina inspektioner med minsta möjliga tidsförlust ifråga om inspektionsresornas planläggning och utförande. En betydande höjning av yrkesinspektionens effektivitet står utan tvivel att vinna på denna väg.

I detta sammanhang vill styrelsen erinra om sitt yttrande den 17 januari 1921 angående en framställning av en yrkesinspektör om medel till anskaffande av en automobil för tjänsteresor. I berörda yttrande uttalade sig styrelsen, på anförda skäl, för beviljande av lån åt yrkesinspektionens befattningshavare för inköp av automobiler att användas för resor i tjänsten. Framställningen ifråga blev emellertid icke bifallen. Med hänsyn till den höjning av yrkesinspektionens effektivitet, som en utsträckt användning av egen automobil för tjänsteresor måste anses medföra, har styrelsen dock velat ånyo erinra om den möjlighet till ökad »automobilisering» av yrkesinspektionen, som på angivna väg skulle kunna vinnas.

Utsträckt samarbete med riksförsäkringsanstalten. En fortlöpande samverkan mellan yrkesinspektionen och riksförsäkringsanstalten i arbetet till förebyggande av olycksfall och yrkessjukdomar torde få anses som ett naturligt önskemål. Ett sådant samarbete har också städse förekommit — intill år 1930, då yrkessjukdomsförsäkringen trädde i kraft, avseende allenast olycksfallen i arbete — och har det under senare år ägt rum i tilltagande omfattning. I anledning av den nu föreliggande frågan om effektivisering av yrkesinspektionens verksamhet har spörsmålet om ytterligare vidgat samarbete förevarit till dryftning mellan styrelsen och riksförsäkringsanstalten, och ha de båda ämbetsverken därvid enats om följande huvudsakliga riktlinjer för en fortsatt samverkan i förevarande avseende under de närmaste åren.

Genom förut omförmälda nya ordning för behandlingen av de till yrkesinspektörerna inkommande olycksfallsanmälningarna ha, såsom framhållits, yrkesinspektörerna beretts ökade möjligheter att bearbeta anmälningarna i olika avseenden i syfte att därigenom erhålla en värdefull ledning för ett rätt bedrivande av inspektionsarbetet, d. v. s. för dess inriktande i första hand på de mera riskfyllda arbetsställena eller arbetsprocedurerna. Dessa bearbetningar avseende olika slag av verksamhet inom skilda distrikt böra emellertid kompletteras med statistiska undersök-

ningar rörande hela landet. Ifrågavarande undersökningar, vilka tänkts skola bli av mera specialiserad art än de som innehållas i den officiella publikationen Olycksfall i arbete, skola utföras av riksförsäkringsanstalten på begäran av styrelsen i egenskap av yrkesinspektionens chefsmyndighet och i den utsträckning anstaltens arbetskrafter det tillåta. Undersökningarna skola avse utredning av olycksfallsrisker och olycksfallsorsaker såväl inom visst yrkesområde som vid särskilda arbetsförfaranden eller maskiner m. m. Yrkesinspektionens befattningshavare skola delgiva styrelsen sina önskemål härutinnan, varefter styrelsen i de fall, där ett påtagligt behov av utredning synes föreligga, skall göra framställning därom hos anstalten. Styrelsen skall givetvis också av eget initiativ kunna hänvända sig till anstalten. Planläggningen av här åsyftade utredningar skall ske i samarbete mellan anstalten och styrelsen.

I sådana fall, där anstalten finner, att antalet skador eller storleken av utbetalda skadeersättningar i fråga om visst yrke eller viss arbetsmaskin eller arbetsprocedur ligger förhållandevis högt eller avsevärt stegras, skall anstalten lämna meddelande därom till styrelsen.

Då styrelsen utfärdar allmänna skyddsföreskrifter, skall styrelsen lämna anstalten meddelande därom.

De tjänstemän hos anstalten, som i upplysnings- och inspektionssyfte besöka olika företag, böra förskaffa sig kännedom om de av yrkesinspektionen för vederbörande företag meddelade skyddsföreskrifterna och söka få dem efterlevda. Nämnda tjänstemän böra vid sina besök även kunna lämna anvisningar rörande ordningen å arbetsplatserna. Jämväl i fråga om mera elementära skyddsanordningar, exempelvis sådana avseende skydd vid kuggväxlar, remskydd och dylikt, böra anvisningar i fall av behov kunna meddelas. I de fall, där sådan tjänsteman funnit mera framträdande missförhållanden råda å visst arbetsställe, bör detta på lämpligt sätt bringas till vederbörande yrkesinspektörs kännedom. I övrigt böra här åsyftade tjänstemän, i den mån så lämpligen finnes kunna ske, träda i personlig förbindelse med vederbörande yrkesinspektörer för ömsesidigt utbyte av synpunkter och erfarenheter rörande arbetarskyddet.

Riksförsäkringsanstalten, som redan tidigare deltagit i strävandet att intressera arbetsledningarna vid större företag för upprättande och vidmakthållande av en effektiv s. k. säkerhetstjänst, fortsätter denna verksamhet såvitt möjligt i ökad utsträckning. Härtill tagas anstaltens förenämnda tjänstemän i främsta rummet i anspråk. Ett värdefullt led i säkerhetstjänsten vid de enskilda företagen har en rätt upplagd och utnyttjad olycksfallsstatistik visat sig utgöra. Att verka för upprättande vid företagen av dylik statistik är särskilt att betrakta som en anstalten näraliggande uppgift.

Såsom förut anförts utgöra olycksfallsanmälningarna ett betydelsefullt material för bedömande av inspektionsbehovet och beskaffenheten av de åtgärder, som böra vidtagas. Det är med hänsyn härtill av stor vikt, att särskilt uppgifterna i anmälningshandlingarna rörande olycksfallens förlopp och orsaker meddelas så fullständigt och tillförlitligt som möjligt. I syfte att ernå tillfredsställande resultat härutinnan bör en fortgående samverkan mellan anstalten och yrkesinspektionen äga rum.

I övrigt bör i alla avseenden, där så kan finnas lämpligt och nyttigt, samverkan etableras mellan anstalten och yrkesinspektionens chefsmyndighet eller de särskilda yrkesinspektörerna. I exemplifierande syfte må i sådant hänseende framhållas, att samarbete med fördel synes kunna äga rum mellan styrelsen och anstalten vid utarbetande av vissa allmängiltiga råd och anvisningar, såsom beträffande användande av ögonskydd, anordningar för första hjälpen vid sjukdoms- och olycksfall och liknande.

Upphörande av underinspektörernas medverkan vid den statliga bränslekontrollen. I enlighet med de närmare föreskrifter, som meddelats i brev den 29 april 1921,

den 22 juni 1923 samt den 9 juni och 2 december 1927, har Kungl. Maj:t uppdragit åt styrelsen att utöva kontroll å bränsleförbrukningen dels inom vissa av statsverket samt av riksdagen och dess verk disponerade byggnader och lokaler, dels vid vissa av landsting ägda eller understödda inrättningar. För medverkan vid denna kontroll äro för närvarande tio av de aderton vid yrkesinspektionen anställda underinspektörerna tagna i anspråk.

Vid en år 1925 verkställd beräkning framgick, att den arbetstid, som under år 1924 åtgått för underinspektörerna för deltagande i bränslekontrollen, tillhopa uppgått till 340 dagar. Underinspektörernas ifrågavarande arbete torde efter nämnda år snarare ha ökats än minskats. Man torde ha skäl beräkna, att underinspektörernas deltagande i bränslekontrollen för närvarande har den omfattningen, att sammanlagt en underinspektörs arbetskraft helt och en annans till hälften tages i anspråk för nämnda verksamhet. Det är sålunda uppenbart, att en betydande ökning av underinspektörernas inspektionsverksamhet för arbetarskyddet skulle vinnas, därest deras befattning med bränslekontrollverksamheten upphörde.

Vid upprepade tillfällen och senast i skrivelse den 25 oktober 1927 rörande bränslekontrollverksamhetens utvidgning till att avse jämväl bränsleförbrukningen vid ovanberörda landstingsanläggningar har styrelsen framhållit, att ledningen av verksamheten lämpligen borde överflyttas från styrelsen till annat ämbetsverk med åligganden mera närbesläktade med uppgiften än styrelsens kunna anses vara. Denna sin uppfattning har styrelsen ånyo understrukit i sitt utlåtande den 16 februari 1929 över 1926 års besparingssakkunnigas förslag angående förenklingar och besparingar inom styrelsen. En sådan överflyttning torde också snart nog komma till stånd. Det är enligt styrelsens uppfattning angeläget, att samtidigt därmed yrkesinspektionen helt fritages från befattningen med den statliga bränslekontrollen.

Sänkt avgångsålder för yrkesinspektörer och underinspektörer. I sitt yttrande den 21 februari 1931 till 1930 års pensionssakkunniga angående pensionsåldern för befattningshavare vid socialstyrelsen och yrkesinspektionen har styrelsen på anförda skäl uttalat, att skyldigheten för yrkesinspektör och underinspektör att avgå från tjänsten bör inträda vid fyllda 62 år eller, under viss förutsättning, 63 år. Under erinran om detta sitt uttalande vill styrelsen framhålla, att fastställandet av en lägre avgångsålder än den nuvarande för yrkesinspektör och underinspektör är att betrakta som ett led i effektiviseringssträvandena och detta av den betydelse, att förslaget därom snarast möjligt torde böra genomföras.

Åtgärder, vilka kräva förstärkning eller annan ändring av den nuvarande organisationen.

Chefsmyndigheten.

Den närmaste ledningen av yrkesinspektionens verksamhet handhaves av styrelsens arbetarskyddsbyrå, som har till huvudsaklig uppgift att vaka över arbetarskyddslagstiftningens tillämpning och att verka för denna lagstiftnings och skyddsväsendets utveckling. Å byrån finnas för närvarande förutom byråchefsbefattningen följande högre ordinarie tjänster, nämligen en sekreterare-, en förste byråingenjörs- och en byråingenjörsbefattning, vartill kommer en byråassistentbefattning för sjöfartsärenden. Härutöver tjänstgöra å byrån en juridiskt och en tekniskt utbildad amanuens, varjämte en läkare är knuten till byrån som hygienisk expert.

Personalförstärkning. Byråns chef har att fungera som överinspektör och chef för yrkesinspektionen, och åligger det honom i denna egenskap att till främjande av effektivitet och likformighet leda och övervaka den verksamhet, som utövas av

yrkesinspektionens skilda organ. Ledningen och överinseendet utövas genom meddelande i uppkommande fall av råd och anvisningar, genom utarbetande med anlitande av byråns arbetskrafter av allmängiltiga anvisningar för skyddslagstiftningens tillämpning i praktiskt viktiga avseenden, genom besök å distriktens expeditioner och arbetsställen ävensom genom granskning av rapporter och berättelser, som avgivas av inspektionsorganen, m. m. Denna ledande och kontrollerande uppgift har emellertid på grund av dess krävande natur och de byråchefen åvilande övriga uppgifterna aldrig kunnat i erforderlig omfattning fullgöras, och ha följderna av dess eftersättande med åren blivit alltmera framträdande. Det måste uppenbarligen anses vara av största vikt ur effektivitetssynpunkt, att detta förhållande blir ändrat. De nya eller utökade uppgifter, som ålagts chefsmyndigheten genom de nyligen vidtagna ändringarna i arbetarskyddslagen, göra detta i än högre grad påkallat. Angeläget härvid är, att erforderlig tid beredes byråchefen att dels genom resor och inspektioner i de olika distrikten förskaffa sig en ingående personlig kännedom om förhållandena därstädes, dels i nödig omfattning taga del i och leda det tekniska arbetet på byrån och dels slutligen att i litteraturen följa industriens och skyddsteknikens utveckling ävensom de sociala företeelserna.

En betydelsefull åtgärd i förevarande avseende har av styrelsen redan föreslagits i dess skrivelse den 26 september 1931 angående anslagsäskanden inom styrelsens förvaltningsområde, i det styrelsen däri, under åberopande av chefens för socialdepartementet uttalande i ämnet i propositionen nr 134 till 1931 års riksdag angående anslag till socialstyrelsen m. m., hemställt om sekreterarbefattningens på byrån ombildning till en byrådirektörstjänst. Härutinnan tillåter sig styrelsen hänvisa till vad som anförts i omförmälda skrivelse den 26 september 1931. Styrelsen vill dock här ytterligare framhålla, att den föreslagna förändringen åsyftar en verklig tudelning av handläggningen av de till byråns tjänsteområde hörande ärendena, i det alla ärenden av övervägande administrativ eller juridisk innebörd skulle med ledamots ställning och ansvar föredragas av byrådirektören, medan ärendena av väsentligen teknisk innebörd skulle handläggas av byråchefen. Härvidlag är emellertid att ihågkomma, att flertalet av de å byrån förekommande ärendena äro av sådan natur, att de för sin bedömning kräva både teknisk och industriell eller annan praktisk erfarenhet och utbildning samt administrativ och juridisk sakkunskap. Än äro de tekniskt-praktiska, än de juridiskt-administrativa momenten övervägande. Ett ständigt fortgående, intimt samarbete mellan byråchefen och byrådirektören måste därför äga rum.

Ytterligare åtgärder till förstärkning av byråns arbetskapacitet äro emellertid påkallade.

Innehavaren av den juridiska amanuensbefattningen på byrån hade först endast en tjänstgöringstid uppgående till hälften av den för ordinarie tjänstemän hos styrelsen bestämda. Den växande arbetsbördan på byrån nödvändiggjorde emellertid en övergång till heltidstjänstgöring, och har amanuensen nu under en följd av år bestritt sådan tjänstgöring. I samband med sekreterarbefattningens omändring till en byrådirektörstjänst böra en hel del ärenden av administrativ eller ekonomisk natur, som nu beredas av sekreteraren, överlämnas till beredning av den juridiska amanuensen, varigenom dennes arbetsuppgifter komma att ytterligare utökas. Med hänsyn till det anförda anser styrelsen skäligt och riktigt, att den juridiska amanuensbefattningen på byrån ersättes med en notarietjänst.

Det tekniska utredningsarbetet på byrån har sedan många år tillbaka mött stora svårigheter på grund av bristande arbetskrafter. För närvarande föreligga för utredning på byrån ett stort antal större tekniska ärenden, avseende bl. a. sådana praktiskt betydelsefulla ämnen som säkerhetsåtgärder vid användande av maskinella hjälpmedel inom jordbruket, skydd mot yrkesfara vid bruk av ångpannor, skyddsåtgärder vid ångackumulatorer, säkerhetsföreskrifter rörande kokare och liknande

kärl under tryck, säkerhetsåtgärder vid utförande av svetsningsarbete, skydd vid användande av traverser, kranar och andra lyft- och transportanordningar, skydd mot yrkesfara (förgiftning samt explosionsrisker) inom sulfat-cellulosafabriker m. fl. Byråns ifrågavarande arbete är av ständigt fortgående natur. Inträffade olyckshändelser och uppkomna sjukdomsföreteelser, vilka giva anledning till antagandet, att de i större eller mindre grad härröra av bristande skyddsåtgärder i ena eller andra avseendet, ävensom av yrkesinspektionens befattningshavare iakttagna arbetsanordningar eller fabrikationsmetoder med till synes hög olycksfalls- eller hälsorisk påkalla i alla mera betydande fall undersökningar och utredningar från byråns sida med syfte att sedermera läggas till grund för anvisningar rörande skydd mot yrkesfara vid ifrågavarande anordningar eller metoder eller för de andra åtgärder, varav behov kan visa sig föreligga.

Att byrån nödgats i så hög grad som fallet är eftersätta ifrågavarande arbete beror väsentligen på utredningsbehovet ifråga om den stora mängden på byrån förekommande löpande ärenden rörande den tekniskt-praktiska tillämpningen av skyddslagstiftningen. För ernående av en ändring till det bättre i nu berörda förhållande lärer det därför bliva nödvändigt att inrätta en ny förste byråingenjörsbefattning på byrån, på vars innehavare det i första hand skulle ankomma att svara för den tekniska beredningen av dylika ärenden, varigenom den nuvarande förste byråingenjören skulle kunna helt sysselsättas med de större utredningsarbetena. Med hänsyn till den kvalificerade arten av den sistnämndes arbete skulle hans befattning i samband härmed böra erhålla en i skälig mån förhöjd ställning i avlöningshänseende.

Anslag för specialundersökningar inom arbetarskyddets område. Vid tillämpningen av lagen om arbetarskydd ställes styrelsen ofta inför tilldragelser, vanligen berörande olycksfallsområdet, för vilkas objektiva och grundliga utredning vittgående undersökningar äro av nöden. Det är nämligen i dessa fall ej blott ett klarläggande av själva händelseförloppet, som påfordras, utan det är även nödvändigt att i grund lära känna de omständigheter, sammanhörande med material, tillverkning och konstruktion, som medverkat till detsamma, därest det skall bliva möjligt att vidtaga de lämpligaste åtgärderna till förebyggande av ett upprepande. Undersökningar av ifrågavarande slag äro även i hög grad påkallade därav, att nya arbetsmetoder alltjämt framkomma, beträffande vilkas beskaffenhet i säkerhetsavseende en ingående prövning är nödvändig, då ett förlitande blott på tillverkarens uppgifter ofta kan bliva vilseledande.

Behovet av dylika undersökningar har i viss utsträckning kunnat tillgodoses genom tillmötesgående från vederbörande arbetsgivares sida, varjämte i vissa fall anslag från annat håll lämnats. Undersökningarna i fråga äro emellertid av alltför stor betydelse ur arbetarskyddssynpunkt, för att man skall kunna låta avgörandet, huruvida de skola komma till utförande eller ej, vara beroende av enskilda arbetsgivares eller andra personers villighet att bestrida de därmed förenade kostnaderna. Styrelsen har tidigare ägt tillgång till medel för bestridande av kostnader för specialundersökningar inom arbetarskyddets område. Efter den beskärning av det extra anslaget till upprätthållande av styrelsens verksamhet, som i sparsamhetssyfte vidtogs vid 1923 års riksdag, har styrelsen emellertid saknat medel för ändamålet. I samband med en utökning av byråns arbetsmöjligheter bör denna brist avhjälpas.

Anställning av en yrkeshygieniskt utbildad läkare. Den sakkunnige för hygieniska frågor, vartill styrelsen nu äger tillgång, avlönas med ett mindre årligt arvode (2 000 kronor). Denne sakkunnige är styrelsen väsentligen hänvisad till att utnyttja för medicinska spörsmål, som äro förknippade med de löpande ärendenas handläggning, men anser sig styrelsen däremot icke annat än undantagsvis kunna taga honom i anspråk för större undersökningar eller utred-

ningar eller för mera omfattande inspektionsuppgifter. De industriella arbetsförhållandena ställa emellertid yrkesinspektionen inför en mångfald betydelsefulla problem, som tarva undersökning och behandling jämväl ur medicinsk synpunkt. Ventilations-, dammbortsugnings-, belysnings- och bullerproblemen kunna tjäna som exempel härpå. Den hastiga vetenskapliga och tekniska utvecklingen på det kemiska området medför en ständigt ökad användning inom industrien av olika ämnen, varav många äro mer eller mindre giftiga eller på annat sätt skadliga. Den med dessa ämnens användning förenade faran och lämpliga åtgärder till förebyggande av densamma erbjuda exempel på andra spörsmål, om vilkas aktualitet den nyligen utfärdade lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar i sin mån bär vittne. Nu berörda och andra hithörande frågor äro av den omfattning och vikt, att det måste anses angeläget att för deras behandling till arbetarskyddsbyrån mera fast knyta en på området särskilt utbildad läkare.

Dylika läkare torde finnas anställda inom yrkesinspektionen i de flesta mera industriellt betydande europeiska länder. Redan 1895 anställdes en sådan läkare i Belgien och 1903 en i Holland. I den engelska yrkesinspektionen arbeta för närvarande icke mindre än åtta till den centrala myndigheten anknutna »medical inspectors». Rörande tyska med vårt land ifråga om folkmängd jämförbara stater må nämnas, att i Bayern funnits en »Landesgewerbeartz» sedan år 1909 samt att i Sachsen en motsvarande befattning tillskapades år 1919.

Yrkesinspektionen.

Riket är med hänsyn till yrkesinspektionstjänsten i allmänhet indelat i 9 distrikt, vilkas chefer yrkesinspektörerna äro. Förutom av 9 yrkesinspektörer och 1 yrkesinspektris består yrkesinspektionskåren av 9 ordinarie yrkesinspektörsassistenter — en i varje distrikt — och 2 extra ordinarie sådana, 2 yrkesinspektrisassistenter, 18 underinspektörer samt 9 kontors- och ett kanslibiträde — det sistnämnda anställt hos yrkesinspektrisen. Därjämte tjänstgöra med placering på de mest arbetstyngda distrikten i regel inom yrkesinspektionen tvenne extra ordinarie befattningshavare, vilka äro att anse som aspiranter till assistenttjänst, samt hos yrkesinspektrisen under någon del av året en extra befattningshavare.

Då styrelsen nu går att framlägga sin uppfattning rörande de ändringar ifråga om yrkesinspektionens organisation, som krävas för vinnande av en effektivisering av yrkesinspektionens verksamhet, kommer styrelsen att upptaga åtgärderna till behandling i den ordning de enligt styrelsens mening böra genomföras.

Förstärkning av byråpersonalen. Med nuvarande personalutrustning måste assistenterna på distrikten i stor utsträckning sysselsättas med byrågöromål, som fullt tillfredsställande skulle kunna utföras av kvalificerade kvinnliga biträden. Att på detta sätt använda ingenjörsutbildad arbetskraft, som med fördel skulle kunna tagas i anspråk för en högeligen önskvärd utökad inspektionsverksamhet, är uppenbarligen ett slöseri. Vad nu sagts om assistenterna gäller i viss mån även underinspektörerna, vilka jämväl i ganska avsevärd utsträckning måste sysselsättas med enklare byråarbete. En ändring i berörda förhållande skulle lämpligast kunna ske genom att en skrivbiträdesbefattning inrättades på varje distrikt, samtidigt som de nuvarande kontorsbiträdenas ställning höjdes till kanslibiträdenas. De sistnämnda skulle då få på sin lott de mera kvalificerade byrågöromål, för vilkas utförande icke erfordras teknisk eller annan praktisk sakkunskap, medan skrivbiträdena i första hand skulle sysselsättas med de rena skrivgöromålen och därmed jämförbart arbete. Enligt samtliga yrkesinspektörers uppfattning skulle båda biträdena komma att få full sysselsättning på de olika distrikten, i vissa distrikt anses till och med, att icke ens två biträden skulle räcka till för arbetet. Av de båda biträdeskatego-

rierna borde kanslibiträdena omedelbart placeras på ordinarie stat, medan skrivbiträdena tillsvidare kunde anställas som extra ordinarie tjänstemän.

Vad nu anförts rörande distriktsexpeditionerna gäller icke yrkesinspektrisens expedition, där motsvarighet till en hel del av det å yrkesinspektörernas expeditioner förekommande byråarbetet icke finnes. Det hos yrkesinspektrisen anställda kanslibiträdet torde därför framdeles som hittills ensamt kunna utföra de å expeditionen erforderliga registrerings- och skrivgöromålen m. m.

På yrkesinspektörernas expeditioner förekommer jämväl en hel del arbete av enklare teknisk art, företrädesvis ritarbete, som nu ombesörjes av assistenterna, men som skulle kunna utföras av personer med lägre teknisk utbildning. Ur effektivitetssynpunkt skulle det tydligen vara önskvärt att kunna avlasta även detta arbete från assistenterna, vilket lämpligen kunde ske därigenom att yrkesinspektörerna bereddes möjlighet att tillfälligtvis eller mera kontinuerligt, allt efter behovet, anlita för arbetet lämpad arbetskraft. För detta ändamål erforderliga medel borde följaktligen ställas till styrelsens förfogande.

Förbättrad ställning i avlöningshänseende för inspektionspersonalen. Den verksamhet, yrkesinspektionen har sig anförtrodd, är uppenbarligen av den art, att ett framgångsrikt utövande av densamma är i synnerligen hög grad beroende av den personliga dugligheten hos dess organ. Till följd härav måste det framstå som ett starkt intresse att till utövare av denna verksamhet kunna förvärva personer, som i allo äro fullt skickade därtill. I detta hänseende föreligga betydande svårigheter redan på grund av den mångfald olika krav, som måste ställas på en sådan person. Så mycket angelägnare måste det framstå att söka undanröja de svårigheter för en kvalitativt god rekrytering, som en otillfredsställande ekonomisk ställning utgör.

I sitt utlåtande den 31 augusti 1922 över 1902 års löneregleringskommittés förslag till ny definitiv lönereglering för vissa befattningshavare inom yrkesinspektionen, i vilket förslag yrkesinspektörerna hänförts till lönegraden B 18, motsvarande B 28 i nu gällande löneplan, framhöll styrelsen med avseende härå särskilt, efter att hava omnämnt den utbildning, de insikter och de personliga egenskaper, som måste krävas av en yrkesinspektör, att yrkesinspektörerna äro chefer, en var i sitt distrikt, i vilken egenskap de hava att leda inspektionsverksamheten i dess helhet inom distriktet, vartill jämväl hör att öva inseende över de dem underställda befattningshavarnas ävensom de kommunala tillsynsorganens verksamhet. Näst efter chefsmyndigheten vore det alltså på yrkesinspektörerna, som ansvaret för ett framgångsrikt genomförande av yrkesinspektionens uppgifter vilade. Denna yrkesinspektörens ansvarsfulla chefsställning syntes det styrelsen, som om kommittén icke skulle hava fullt uppmärksammat. Det syntes nämligen styrelsen, som om kommittén, därest så skett, skulle hava funnit sig föranlåten att för yrkesinspektörerna föreslå en något högre ställning i avlöningshänseende än den, vid vilken kommittén stannat och i vilken yrkesinspektörerna också sedermera placerades.

Styrelsen vill här ånyo understryka denna sin uppfattning med det tillägget, att det synes styrelsen oberättigat, att yrkesinspektörerna i avlöningshänseende skola vara sämre ställda än bergmästarna.

Vad yrkesinspektrisen beträffar hemställde styrelsen i sitt yttrande den 4 december 1924 angående lönereglering för yrkesinspektrisen och hennes assistenter, att yrkesinspektrisen skulle hänföras till lönegraden B 17 motsvarande nuvarande B 27. Kungl. Maj:t och riksdagen följde emellertid vederbörande lönenämnds och tre reservanters inom styrelsen förslag och placerade yrkesinspektrisen i den lönegrad hon fortfarande innehar eller B 26. En förbättrad avlöningsställning för yrkesinspektörerna bör enligt styrelsens mening medföra en dylik även för yrkesinspektrisen.

Den ändring av tillsynsbestämmelserna i 23 § lagen om arbetarskydd, som genomfördes vid den senaste riksdagen, avsåg bland annat att bereda möjlighet för ett

bättre utnyttjande av underinspektörernas arbetskrafter. Därest styrelsens förut omförmälda förslag till ny instruktion för yrkesinspektionens befattningshavare vinner Kungl. Maj:ts godkännande, i vad det sammanhör med nu berörda fråga, är det också, såsom förut berörts, styrelsens avsikt att låta underinspektörerna övertaga tillsynen över en stor del mindre, nu under yrkesinspektörens tillsyn stående arbetsställen. De ökade krav, som därigenom skulle komma att ställas på underinspektörerna, synas styrelsen böra föranleda en höjning av deras nuvarande löneställning, och anser styrelsen härvid motiverat, att underinspektörerna jämställas med andre fartygsinspektörer med maskinistutbildning.

Den nuvarande organisationens svagaste punkt i avlöningshänseende utgöra utan tvivel yrkesinspektörsassistenterna. I sitt förenämnda utlåtande den 31 augusti 1922 över 1902 års löneregleringskommittés förslag till ny definitiv lönereglering för vissa befattningshavare inom yrkesinspektionen framhöll styrelsen också, att inom ingen grupp av yrkesinspektionens tjänstemän rekryteringssvårigheterna under de gångna åren visat sig så stora som ifråga om assistentgruppen, och förklarade sig styrelsen med bekymmer nödgas konstatera, att den ursprungligen bland assistenterna förefintliga kompetensnivån icke varit möjlig att vidmakthålla. Detta förhållande vore så mycket betänkligare, som den framtida rekryteringen av yrkesinspektörsbefattningarna i sin ordning komme att lida därav, enär till yrkesinspektörer i regeln torde komma att befordras assistenter. Att rekrytera yrkesinspektörstjänsterna direkt från det enskilda näringslivet eller möjligen från annat statligt verksamhetsområde syntes nämligen med den omfattning, arbetarskyddsverksamheten numera vunnit, möta synnerliga svårigheter. Den för inspektionen gällande instruktionen stadgade också, att till manlig yrkesinspektörsbefattning ej finge föreslås annan sökande än sådan, som, bland annat, tjänstgjort såsom assistent hos yrkesinspektör. Kvalifikationerna hos de blivande yrkesinspektörerna vore alltså avhängiga av kompetensen hos de nuvarandes assistenter. Det innebure därför ingen överdrift att påstå, att otillfredsställande rekryteringsmöjligheter beträffande sistnämnda grupp befattningshavare hotade att undergräva effektiviteten av yrkesinspektionens hela verksamhet.

Trots detta och andra styrelsens uttalanden och upplysningar företogs emellertid ingen ändring ifråga om kommitténs förslag till lönegradsplacering för yrkesinspektörsassistenterna, utan hänfördes de till den lönegrad, de nu inneha, eller B 21.

Styrelsens anförda uttalande rörande yrkesinspektörsassistenterna äger fortfarande full giltighet. Styrelsen anser det också vara en angelägenhet av största vikt, att den påtalade svagheten utan dröjsmål avhjälpes genom att yrkesinspektörsassistenterna tillerkännas en väsentligt högre ställning i avlöningshänseende än de för närvarande intaga.

I sitt förut omnämnda yttrande den 4 december 1924 angående lönereglering för yrkesinspektrisen och hennes assistenter förklarade sig styrelsen på i huvudsak de skäl, som anförts av lönenämnden, kunna ansluta sig till nämndens förslag om placering av de kvinnliga assistenterna i lönegraden B 18, men förbehöll sig styrelsen att påkalla en ny prövning av frågan angående deras löneställning, för den händelse styrelsen skulle finna anledning påyrka väsentlig höjning av kompetensvillkoren för dem. Enligt nuvarande instruktion för yrkesinspektionens befattningshavare gäller såsom kompetensvillkor för yrkesinspektrisassistenterna liksom för yrkesinspektrisen, bland annat, att de skola hava avlagt mogenhetsexamen eller genomgått 8-klassigt läroverk för flickor eller förvärvat däremot i huvudsak svarande utbildning. I sitt förut omförmälda förslag till ny instruktion för yrkesinspektionens befattningshavare har styrelsen betydligt skärpt anspråket på kompetens i berörda hänseende, i det styrelsen bland kompetensfordringarna för yrkesinspektrisen och yrkesinspektrisassistenterna upptagit kravet på en inom lämpligt ämnesområde avlagd högskoleexamen. Därest styrelsens förslag i förevarande avseende

vinner godkännande, bör enligt styrelsens mening en förbättrad lönegradsplacering tillgodokomma yrkesinspektrisassistenterna.

I samband med en förhöjd avlöningsställning för den övriga tekniska personalen bör slutligen en förbättrad ekonomisk ställning tillgodokomma även de tvenne extra ordinarie befattningshavarna inom yrkesinspektionskåren.

Överförande på extra ordinarie stat av en underinspektörsbefattning. I detta sammanhang vill styrelsen framföra det tidigare i en promemoria den 28 januari 1931 till chefen för socialdepartementet anmälda önskemålet angående omändring av en av de nuvarande ordinarie underinspektörsbefattningarna till en extra ordinarie sådan befattning. Detta önskemål har framställts för att bereda styrelsen möjlighet att — i likhet med vad nu är fallet beträffande aspirant till yrkesinspektörsassistenttjänst — på förhand pröva en aspirant till underinspektörstjänst, innan han befordras till ordinarie befattningshavare, ett förhållande som är av särskild vikt med hänsyn till de personliga egenskaper, som böra förefinnas hos inspektionspersonalen.

Därest här förut angivna effektiviseringsåtgärder, i den mån de beröra underinspektörernas verksamhet, bliva vidtagna, lärer utan utökning av underinspektörernas antal en betydande ökning av deras inspektionsverksamhet kunna äga rum. Huruvida det nuvarande antalet kommer att förslå för en vidgad tillsynsverksamhet i hela den omfattning, som torde vara möjlig och lämplig, kan emellertid icke nu avgöras, utan torde bedömandet härav få bero på erfarenheten under de närmaste åren efter berörda effektiviseringsåtgärders genomförande. Styrelsen är med avseende härå angelägen framhålla, att vidtagandet av nyss föreslagna åtgärder angående överförande av en ordinarie underinspektörsbefattning till en extra ordinarie sådan icke bör på något sätt få inverka på ett framtida bedömande av frågan om eventuell utökning av antalet arbetskrafter i underinspektörs ställning.

Upplysas må, att en underinspektörsbefattning för närvarande uppehålles allenast på förordnande i avvaktan på slutlig prövning av här omförmälda fråga.

Förstärkning av inspektionspersonalen. I sitt den 9 december 1909 avgivna betänkande med förslag till lag om arbetarskydd m. m. föreslog den s. k. yrkesfarekommittén en personal för allmän yrkesinspektionstjänst av 12 yrkesinspektörer, 1 yrkesinspektris, 12 yrkesinspektörsassistenter och 24 underinspektörer. Med avseende å det föreslagna antalet yrkesinspektörer framhöll kommittén härvid, att detta måtte anses som ett minimiantal.

Kommerskollegium, under vilket verk yrkesinspektionen då lydde, förklarade sig i sitt utlåtande över kommitténs betänkande finna utökandet av yrkesinspektörernas antal till minst tolv vara av förhållandena oeftergivligt påkallat. Kollegium ansåg det vidare med fog kunna ifrågasättas att redan från början anställa mer än en yrkesinspektris. För det fall emellertid att blott en yrkesinspektris bleve tillsatt, framhöll kollegium behovet av att hos henne redan från början anställdes en kvinnlig assistent. I avseende å kommitténs förslag rörande yrkesinspektörernas assistenter hade kollegium intet att erinra men uttalade sig kollegium däremot för en minskning av underinspektörernas antal till högst 18.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 239 till 1912 års riksdag angående anslag till anordnande av yrkesinspektion föreslogs en organisation innefattande 9 yrkesinspektörer, 1 yrkesinspektris, 12 assistenter och 18 underinspektörer. Av vederbörande departementschefs yttrande till statsrådsprotokollet i ärendet framgår, att Kungl. Maj:t vid bestämmandet av antalet yrkesinspektörer räknat med att varje fabrik skulle kunna beräknas bliva inspekterad vart annat år. Av samma yttrande framgår även, att Kungl. Maj:t räknade med »en sannolikt erforderlig framtida ökning av yrkesinspektörernas antal i mån av industriens tillväxt».

Riksdagen anslöt sig till Kungl. Maj:ts förslag, dock att antalet assistenter av riksdagen minskades från 12 till 11.

Någon förändring av antalet yrkesinspektörer, assistenter eller underinspektörer har sedermera icke ägt rum. En tillfällig förstärkning av yrkesinspektionen med en à två assistenter och tre underinspektörer skedde visserligen i samband med tillkomsten år 1919 av de s. k. arbetstids- och bagerilagarna, vilkas efterlevnad övervakas av yrkesinspektionen, men denna förstärkning upphörde från och med den 1 juli 1924.

Såsom anförts föreslog yrkesfarekommittén tillsättandet redan från den nuvarande organisationens början av 12 yrkesinspektörer, ett förslag som starkt understöddes av kommerskollegium. Sedan dess ha emellertid så genomgripande förändringar i kommunikationsväsendet inträffat, att samma skäl som år 1912 förefunnos för inrättande av ett större antal yrkesinspektionsdistrikt ej längre föreligga. En förstärkning av inspektionspersonalen bör man nu enligt styrelsens mening i första hand söka vinna genom en utökning av assistentkåren, och synes detta lämpligast böra ske genom inrättande av ett antal förste assistenter, förslagsvis tre, vilka skulle intaga en mellanställning mellan de nuvarande ordinarie assistenterna och yrkesinspektörerna. Verkan av en sådan förstärkning bör först avvaktas, innan man ifrågasätter inrättandet av nya distrikt, en anordning som uppenbarligen skulle ställa sig betydligt kostsammare.

Yrkesinspektörerna ha vid förfrågan utan meningsskiljaktighet förklarat sig kunna tillstyrka detta styrelsens förslag till förstärkning av inspektionspersonalen, men ha de därvid samtidigt framhållit, att det ur effektiviseringssynpunkt i första hand vore nödvändigt, att de nuvarande assistenternas avlöningsförmåner väsentligen höjdes.

Såsom ovan anförts har någon förändring av den allmänna yrkesinspektionskåren icke ägt rum sedan år 1912. Däremot har den kvinnliga inspektionen blivit utökad efter nämnda års organisation av yrkesinspektionen. I skrivelse den 23 oktober 1918 angående anslagsäskanden för yrkesinspektionens verksamhet hemställde socialstyrelsen om tillsättandet av tre kvinnliga assistenter, vilka befattningshavare redan från början borde uppföras å ordinarie stat. Detta styrelsens förslag upptogs också av Kungl. Maj:t och framlades för 1919 års lagtima riksdag (statsverkspropositionen, sjätte huvudtiteln). Riksdagen, som fann den i ämnet lämnade utredningen ådagalägga behovet av att den kvinnliga yrkesinspektionen ordnades på ett mera effektivt sätt än vad dittills varit förhållandet, ansåg det emellertid vanskligt att på förhand bedöma den arbetsbörda, som kunde komma att påvila ifrågavarande befattningshavare, och fann varsamheten bjuda, att antalet tillsvidare begränsades till två. Båda assistenterna uppfördes emellertid omedelbart (från och med år 1920) å ordinarie stat.

Tidigare har omnämnts, hurusom dels den genomsnittliga inspektionsfrekvensen för de hos yrkesinspektrisen registrerade arbetsställena är mycket låg, dels ett stort antal arbetsställen icke kunnat indragas under yrkesinspektrisens tillsyn, ehuru så bort ske. Tiden synes därför vara inne för fullt genomförande av styrelsens år 1918 framlagda och av Kungl. Maj:t hos 1919 års lagtima riksdag förordade förslag, d. v. s. att förstärka den kvinnliga inspektionen med ytterligare en assistent. En ny assistentbefattning synes emellertid böra göras till en extra ordinarie sådan för att även inom den kvinnliga inspektionen möjlighet skall förefinnas att på förhand pröva en aspirant till assistenttjänst, innan befordran sker till ordinarie befattning.

Den kommunala tillsynen.

Den kommunala tillsynen, vilken utövas av personer, som äro ledamöter av de olika kommunernas hälsovårdsnämnder eller anställda av dem, omfattar huvudsak-

ligen mindre arbetsställen utan maskinella hjälpmedel inom handel, hantverk och byggnadsverksamhet. Mera tillförlitliga sifferuppgifter rörande dessa tillsynsorgans verksamhet är styrelsen ej i tillfälle att lämna. I genomsnitt synas de hos de kommunala tillsynsorganen registrerade arbetsställena emellertid bliva besökta en gång om året. Det är dock högst sannolikt, att ett stort antal under den kommunala tillsynen stående arbetsställen aldrig bliva registerförda. Som totalomdöme om den kommunala tillsynen torde kunna sägas, att den i en del större samhällen är av värde, men att den i övrigt och särskilt i landskommunerna visat sig vara av föga betydelse; den har där värde egentligen endast som ett organ, till vilket yrkesinspektörerna kunna vända sig för erhållande av upplysningar i vissa fall.

Specialinspektionen.

Skogs- och flottledsinspektören. Tillsynen å 1919 års lagar angående beredande i vissa fall vid skogsavverkning och kolning av härbärge åt arbetarna m. m. och om skyldighet i vissa fall att vid flottled anordna härbärgen åt flottningsarbetarna uppdrogs i enlighet med beslut av samma års riksdag åt länsstyrelserna med biträde av en specialinspektör å extra stat inom yrkesinspektionen samt i det allmännas tjänst för skogsvård anställd personal (jägmästare och i vissa fall länsjägmästare med underlydande personal). På framställning av socialstyrelsen har Kungl. Maj:t därefter den 31 december 1924 förordnat nämnde specialinspektör att fr. o. m. år 1925 jämväl utöva tillsyn å arbetarskyddslagens efterlevnad vid skogsavverknings-, kolnings-, flottnings- och flottledsarbeten. I samband därmed har specialinspektören, som tidigare vanligen benämndes skogshärbärgesinspektör, givits benämningen skogs- och flottledsinspektör.

I anledning av väckt motion beslöt 1929 års riksdag anhålla hos Kungl. Maj:t om utredning, på vad sätt lämpliga åtgärder kunde vidtagas för att öka effektiviteten av den inspektion, som ägde rum enligt skogs- och flottledshärbärgeslagarna, samt om framläggande för riksdagen av det förslag, vartill utredningen kunde föranleda. Kungl. Maj:t uppdrog därefter åt socialstyrelsen att verkställa utredning och avgiva förslag i det av riksdagen angivna hänseendet, vilket uppdrag socialstyrelsen fullgjorde i skrivelse den 28 september 1929. Häri föreslog styrelsen åtgärder, vilka avsågo dels ändring av tillsynens ledning, dels en förstärkning av yrkesinspektionens arbetskrafter på förevarande område. I förstnämnda hänseende innebar styrelsens förslag ett förnyande av styrelsens tidigare framförda förslag om överflyttande av ledningen av ifrågavarande tillsyn från länsstyrelserna till yrkesinspektionens chefsmyndighet. I sistnämnda hänseende föreslog styrelsen, dels att till hjälp åt specialinspektören måtte anställas en e. o. assistent, dels att styrelsen måtte beredas möjlighet att under den tid av året (december—april), då inspektionsbehovet vore störst, anställa en biträdande assistent, varjämte styrelsen hemställde om skogs- och flottledsinspektörens överförande å ordinarie stat. Kungl. Maj:t upptog i statsverkspropositionen till 1930 års riksdag blott sistnämnda förslag samt förslaget om förstärkning av inspektionen med en e. o. assistent men ansåg den biträdande assistenten tillsvidare kunna undvaras och tillsynens föreslagna överflyttning till socialstyrelsen böra prövas först i samband med motsvarande förslag beträffande arbetarskyddslagstiftningen i dess helhet. Riksdagen biföll Kungl. Maj:ts förslag men beslöt därutöver i anledning av väckt motion att även anslå medel till anställande av en biträdande assistent på sätt av styrelsen föreslagits.

I anledning av förslag av Kungl. Maj:t till 1931 års riksdag har sedermera beslut fattats om tillsynens överflyttning till socialstyrelsen fr. o. m. den 1 januari 1932.

Skogs- och flottledsinspektionens förstärkta organisation träder sålunda i full

tillämpning först fr. o. m. nästa år (1932). Med hänsyn härtill lärer nu några ytterligare ändringar i densamma icke kunna ifrågasättas.

Bergmästarna. Vid 1924 års riksdag väcktes en motion om skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan dels att en speciell yrkesinspektör för gruvindustrien måtte tillsättas, dels att Kungl. Maj:t efter företagen utredning måtte utfärda närmare föreskrifter till skydd mot olycksfall och ohälsa i arbete inom gruvindustrien. I anledning av denna motion beslöt riksdagen anhålla om Kungl. Maj:ts uppdrag åt socialstyrelsen eller annan myndighet att utreda, på vilket sätt inspektioner inom gruvindustrien kunde göras ur yrkesfaresynpunkt så tillfredsställande som möjligt, samt därefter utfärda eventuellt nödiga föreskrifter till skydd mot olycksfall inom sagda industri. Sedan Kungl. Maj:t den 6 juni 1924 uppdragit åt kommerskollegium och socialstyrelsen att gemensamt verkställa den av riksdagen begärda utredningen samt därefter till Kungl. Maj:t inkomma med det förslag, vartill utredningen kunde föranleda, fullgjorde ämbetsverken detta uppdrag genom skrivelse den 21 april 1928, till vilken styrelsen här ber att få hänvisa.

Av de i berörda skrivelse omförmälda åtgärderna är utarbetandet av anvisningar till skydd mot yrkesfara i vissa avseenden vid gruvarbete beroende av styrelsens medverkan. På grund av bristande tid och arbetskrafter har emellertid hittills någon insats från styrelsens sida härutinnan icke kunnat komma till stånd.

Bergsstatens nuvarande inspekterande personal består av fem bergmästare, chefer var och en i sitt distrikt, samt fyra gruvingenjörer. Såsom en övergångsordning har åt en av dessa gruvingenjörer uppdragits handläggningen av bergmästargöromålen i Örebro län. Bergsstatens nuvarande organisation fastställdes vid 1929 års riksdag, varvid antalet bergmästardistrikt minskades från förutvarande sex till fem. Under övervägande hade varit att minska distriktens antal ned till fyra. En bidragande orsak till att man stannade vid fem distrikt torde bergmästarnas uppgifter beträffande arbetarskyddet ha utgjort och särskilt den omständigheten, att bergmästarna förhållandevis nyligen jämlikt kungörelse den 5 december 1919 (nr 821) fått sig anförtrodda jämväl tillsynen å stenbrott ävensom de ur dem utvunna produkternas framforsling och deras invid brytningsplatsen försiggående bearbetning, vilken tillsyn dessförinnan åvilat yrkesinspektörerna.

Sprängämnesinspektören. Sprängämnesinspektören är förordnad som specialinspektör för tillverkningen av explosiva varor genom kungörelse den 31 december 1919 (nr 836). Beträffande ifrågavarande befattningshavares inspektionsverksamhet, vilken synes bedrivas på ett effektivt sätt, har styrelsen inga särskilda önskemål att framställa.

Järnvägsinspektörerna. Genom beslut den 26 september 1918 har Kungl. Maj:t i enlighet med 23 § lagen om arbetarskydd förordnat, att följande befattningshavare inom järnvägsstyrelsen, nämligen överinspektören för säkerhetstjänsten, överinspektören för trafiktjänsten samt den byråingenjör av 1:a klass å maskinbyrån, vilken det ålåge att öva tillsyn å underhållet av statens järnvägars rullande materiel, skulle beträffande statens järnvägar, i egenskap av specialinspektör inom yrkesinspektionen tills vidare från och med år 1919 utöva tillsyn å efterlevnaden av nämnda lag och med stöd av densamma meddelade föreskrifter, en var inom det honom eljest tilldelade tjänsteområde. Sedan den 1 januari 1920 har överinspektörens för trafiktjänsten åligganden såsom specialinspektör inom yrkesinspektionen jämlikt beslut av järnvägsstyrelsen till större delen, i likhet med vad nu är fallet, utövats av överinspektören för säkerhetstjänsten. Befattningen som överinspektör för trafiktjänsten har sedermera indragits fr. o. m. den 1 juli 1929.

Arbetarskyddstillsynen vid statens järnvägar synes styrelsen i det stora hela utövas på ett tillfredsställande sätt.

Beträffande arbetartillsynens utövande vid de enskilda järnvägarna har Kungl. Maj:t likaledes genom beslut den 26 september 1918 förordnat, att berörda tillsyn, i vad angår beskaffenheten av de enskilda järnvägarnas rullande materiel, skall tillsvidare utövas av maskininspektören å väg- och vattenbyggnadsstyrelsens järnvägsbyrå i egenskap av specialinspektör inom yrkesinspektionen.

I skrivelse den 15 januari 1925 har socialstyrelsen hos Kungl. Maj:t hemställt, att detta maskininspektören meddelade förordnande måtte utsträckas till att omfatta även säkerhets- och trafiktjänsten vid de enskilda järnvägarna. Något beslut i ärendet har ännu icke fattats. Anledningen härtill är för styrelsen obekant, men har styrelsen velat vid detta tillfälle erinra om sin ifrågavarande framställning under framhållande av önskvärdheten av att frågan utan dröjsmål avgöres i av styrelsen angiven riktning. Arbetarskyddstillsynen i fråga om säkerhets- och trafiktjänsten vid de enskilda järnvägarna utövas alltjämt av resp. yrkesinspektörer. Även frånsett dessas omfattande arbetsbörda torde det få anses som en given fördel, om berörda tillsyn utövas enhetligt av särskild person med erforderlig sakkunskap och som därjämte redan omhänderhar en motsvarande uppgift på ett närgränsande område.

Elektriska inspektörerna. Jämlikt kungörelse den 31 december 1919 (nr 837) åligger det tillsyningsmännen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring, envar inom honom eljest tilldelat tillsynsområde, att i egenskap av specialinspektörer inom yrkesinspektionen utöva tillsynen å efterlevnaden av lagen om arbetarskydd och med stöd av densamma meddelade föreskrifter, i vad angår skydd mot olycksfall genom inverkan av elektrisk ström vid ej mindre samtliga elektriska anläggningar, till vilkas utförande och nyttjande Kungl. Maj:t meddelat tillstånd, jämte till desamma hörande kraft-, omformare- och transformatorstationer samt ledningar än även, där så av kommerskollegium och socialstyrelsen finnes påkallat, andra elektriska anläggningar, som kunna anses innebära fara för olycksfall genom elektrisk ström.

Vid kommerskollegii omorganisation med år 1920 uppfördes en av de fyra lokala inspektörerna på kollegii stat såsom överinspektör och byrådirektör och blev i denna egenskap chef för kollegii elektriska sektion. Han utövade dock fortfarande t. o. m. år 1927 tillsyn inom det distrikt, han förut innehaft såsom inspektör. Fr. o. m. år 1928 har särskild tillsyningsman blivit förordnad att utöva tillsynen i nämnda distrikt. Antalet inspektionsdistrikt är 4, varav ett sålunda är tilldelat industribyråns elektriska sektion och de övriga en var av de lokalstaten tillhörande tre inspektörerna. Fr. o. m. år 1920 tilldelades de å lokalstat bibehållna 3 inspektörerna 2 assistenter, till väsentlig del med hänsyn till det ökade arbete, som föranleddes av inspektörernas uppgift såsom yrkesinspektionens specialinspektörer. Omförmälda 3 inspektörer och 2 assistenter, av vilka de tre inspektörerna äro uppförda på ordinarie stat, utgöra alltså den lokala delen av statens elektriska inspektion.

Elektriska specialinspektionen har enligt styrelsens erfarenhet icke motsvarat skäliga anspråk på effektivitet. Styrelsen vill med avseende härå erinra om två vid innevarande års riksdag väckta likalydande motioner (nr 39 i första kammaren och nr 63 i andra kammaren) om förstärkning av arbetskrafterna hos statens elektriska inspektion. Denna motion gick ut på en utökning av ifrågavarande personal med ytterligare 2 inspektörer och 3 assistenter, tillsvidare placerade på extra stat. Härigenom skulle enligt motionärerna landet kunna uppdelas i 6 inspektionsdistrikt samt var och en av de 5 på lokal stat uppförda inspektörerna få en assistent till biträde. Dessa motioner blevo visserligen icke bifallna av riksdagen men de föranledde dock det uttalandet från dess sida, att riksdagen, som funne den centralisering, som nu rådde på förevarande område, mindre tillfredsställande, förväntade, att Kungl. Maj:t toge i övervägande, huruvida den nuvarande organisationen fyllde de an-

språk, som de senaste årens utveckling ställde på densamma. Detta riksdagens uttalande har sedermera i ämbetsskrivelse från chefen för handelsdepartementet delgivits kommerskollegium för att av kollegium tagas under övervägande vid avgivandet av förslag till anslag åt statens elektriska inspektion för budgetåret 1932/1933.

Enligt vad styrelsen inhämtat är kommerskollegium för närvarande sysselsatt med en omfattande utredning av förevarande spörsmål, vars resultat i dagarna lär komma att framläggas. Styrelsen förutsätter, att vid en blivande behandling av ett eventuellt förslag om förstärkt organisation för den elektriska inspektionen erforderlig hänsyn kommer att tagas även till arbetarskyddets intressen.

Det förebyggande arbetarskyddets ekonomiska innebörd.

Styrelsen vill avsluta detta utlåtande med några ord om det förebyggande arbetarskyddets ekonomiska innebörd.

På arbetarskyddet ha städse anlagts humanitära synpunkter. Först på senaste tiden har man mera på allvar börjat göra klart för sig också dess ekonomiska innebörd, i det man alltmer kommit att beakta, hurusom omhändertagandet av dem, som drabbas av skador eller sjukdom i arbetet, medför en betydande ekonomisk belastning av produktionen och samhället.

Bekämpandet av olycksfallen och hälsofaran i arbetet utgöra det förebyggande arbetarskyddets huvuduppgifter. Av dessa tilldrager sig av naturliga skäl den förstnämnda den största uppmärksamheten och skyddsverksamheten har också från början väsentligen varit inriktad på förekommande av olycksfall. Under senare tid har emellertid nämnda verksamhet i allt större omfattning börjat ägna sig även åt yrkeshygienen. Denna utveckling är grundad på vunnen insikt och erfarenhet. Man torde nämligen numera vara ganska enig därom, att sistberörda område av det förebyggande arbetarskyddet, yrkeshygienens, ifråga om omfattning och betydelse fullt kan mäta sig med, om icke överträffar, det förut mest uppmärksammade, olycksfallsskyddets.

Rörande kostnaderna för individen och samhället av i arbetet ådragen ohälsa finnas, åtminstone för Sveriges del, inga tillförlitliga beräkningar. Om kostnaderna för olycksfallen i arbete kunna däremot tack vare den sociala olycksfallsförsäkringen vissa bestämda uppgifter lämnas. I sådant hänseende nöjer sig styrelsen här med att omnämna, att under år 1930 anmälts omkring 130 000 olycksfall, vilka beräknats medföra en kostnad i form av olycksfallsersättningar av i runt tal 30 miljoner kronor. Dessa direkta utgifter utgöra emellertid icke de enda eller ens de största förlusterna i följd av olycksfallen. Förutom de ersättningar — utöver dem, vilka utgå enligt olycksfallsförsäkringslagen — som arbetsgivare såsom vållande till en del av olycksfallen kunna hava ådömts att utgiva, komma härtill alla av olycksfallen föranledda s. k. indirekta kostnader. I sistnämnda avseende äro att beakta den materiella skada, som ofta är förknippad med ett olycksfall, det avbrott i arbetet i större eller mindre utsträckning med åtföljande produktionsminskning, som så gott som alltid inträffar, den tidsförlust och det minskade arbetsutbyte, som äro förenade med upplärandet av en ny arbetare i den skadades ställe m. m. Ett stort företag i Amerika har efter noggranna studier kommit till det resultatet, att ifrågavarande indirekta kostnader i medeltal uppgå till icke mindre än fyra gånger de direkta. Nöjer man sig för vårt land med att räkna med endast hälften av den angivna proportionen, kommer man dock beträffande de indirekta kostnaderna av olycksfallen upp till den höga siffran av 60 miljoner kronor. De sammanlagda olycksfallskostnaderna skulle sålunda årligen röra sig omkring ett belopp av 90 miljoner kronor.

Även om ett genomförande av de av styrelsen i förevarande utlåtande omförmälda effektiviseringsåtgärderna ej medförde större verkan än att en till 1 % uppskattbar

förbättring inträdde i fråga om säkerheten och sundheten i arbetet i vårt land, skulle sålunda enbart beträffande utgifterna för olycksfallen ur samhällsekonomisk synpunkt en besparing på inemot 1 miljon kronor årligen stå att vinna, med andra ord en besparing mångdubbelt större än de kostnader åtgärdernas genomförande skulle komma att draga eller, med en annan jämförelse, en besparing dubbelt så stor som sammanlagda beloppen av nu utgående ordinarie och extra anslag till yrkesinspektionen (anslaget till reesersättningar åt yrkesinspektionens befattningshavare jämväl inberäknat). Härtill kommer så den vinst, som skulle bliva följden av det förbättrade hälsotillståndet bland arbetarna.

Kollektivavtalen under fjärde kvartalet 1931.

I en översikt över kollektivavtalen under andra och tredje kvartalen 1931 (Soc. Medd. 1931, nr 10) meddelades bl. a. vissa uppgifter angående verkställda uppsägningar av kollektivavtal, som löpa per den 1 januari eller 1 februari. Uppsägningarna rörde främst järnbruk, mekaniska verkstäder, metallverk, porslinsfabriker, sågverk, pappersmassefabriker, pappersbruk och hamnar. Senare har tillkommit uppsägning av riksavtalet inom småglasindustrien. Arbetsgivarnas avtalsförslag gingo ut på lönenedsättning med växlande tal, störst inom trävaruindustrien med omkring 20 %. Från arbetarsidan framställdes i vissa fall krav på löneökning, i andra fall på status quo.

Före årsskiftet nåddes icke definitiv uppgörelse för någon av de här nämnda industrigrenarna. För järnbruk och mekaniska verkstäder träffades den 21 december preliminära överenskommelser mellan underhandlingsdelegationerna, gående väsentligen ut på 6 % reduktion av ackordspriser och, med vissa undantag och begränsningar, 4 % reduktion av tidlöner. Berörda överenskommelser blevo dock sedermera vid omröstning av arbetarna förkastade.

Vad angår skogs- och flottningsavtalen i Värmland och västra Bergslagen, vilkas uppsägnings- och utlöpningstid successivt framflyttats, har förhandling ägt rum i syfte att utan uppsägning få överenskommelse om viss revision till stånd. En sådan överenskommelse uppnåddes mellan parternas förhandlingsdelegerade den 15 december, enligt vilken tidlöner och ackordspriser skulle reduceras med $4^1/_2$ %. Även denna preliminära uppgörelse förkastades av arbetarna, vilket meddelades den 22 december. Emellertid medgåvo parterna samtidigt ytterligare framflyttning av uppsägnings- och utlöpningstiden för avtalen till den 15 januari 1932.

Förlängning utan uppsägning, men med viss revision av ackordspriser, har skett på ett år av avtalen inom konfektionsindustrien och konstgödningsindustrien. I oförändrat skick prolongerade äro avtalen för chokladfabriker, garverier och skofabriker (utlöpningstid 1 januari), sockerfabriker och beställningsskrädderier (1 mars), husbyggnadsverksamhet (1 april) samt rederinäringen (1 februari). Vad den sistnämnda beträffar, har dock uppsägning verkställts från arbetarsidan av avtal för segelflottan ävensom viss kanalfart.

De enskilda järnvägarnas avtal, vilka utlöpte den 31 december 1931, hava på i huvudsak oförändrade villkor prolongerats för första halvåret 1932. För samma tid har avtalet vid statens järnvägars verkstäder förlängts. Avtalet för ban- och byggnadsarbetare hos statens järnvägar har däremot prolongerats på ett år eller till den 1 januari 1933.

Den norska arbetslöshetsräkningen i januari 1931.

Den 15 januari 1931 företogs i Norge en arbetslöshetsräkning, som från svensk sida tilldrar sig intresse särskilt ur den synpunkten, att undersökningen anordnats efter i stort sett samma riktlinjer som den allmänna arbetslöshetsräkningen i Sverige den 5 maj 1927 och sålunda ger tillfälle till åtskilliga jämförelser mellan svenska och norska arbetsmarknadsförhållanden. Även i de hänseenden, där full jämförbarhet icke föreligger på grund av de olika tidpunkterna för undersökningarna och vissa skiljaktigheter i fråga om tillvägagångssättet vid uppgifternas insamling, är en jämförelse mellan de båda räkningarna icke utan intresse. I vissa fall synas nämligen de skiljaktiga resultat, som de båda räkningarna uppvisa, direkt vara att hänföra till dylika tillfälliga faktorer, och av den norska undersökningen torde därför vissa slutsatser kunna dragas om de förändringar i fråga om materialets sammansättning, som man kunde ha att räkna med, därest 1927 års undersökning upprepades vid en annan tidpunkt — ett experiment som eljest är så gott som uteslutet, då erfarenhet från detta slags räkningar ge vid handen, att en dylik undersökning icke kan med gott resultat företagas annat än med flera års mellanrum.

Den norska räkningen företogs liksom den svenska på föranledande av en för utredning av arbetslöshetsproblemet tillsatt kommitté.

I fråga om den yttre organisationen vid arbetslöshetsräkningen är först att märka, att man i Norge uteslutande anlitade de offentliga arbetsförmedlingskontoren som räkneförrättare och sålunda begränsade undersökningen till ett vida mindre antal orter än hos oss. Under det 1927 års svenska undersökning grundade sig på uppgifter från 878 kommuner, omfattande tillhopa c:a $^2/_3$ av rikets folkmängd, fick man i Norge nöja sig med material från de 49 kommuner, som ha arbetsförmedlingskontor. Sammanlagda folkmängden i dessa kommuner utgör c:a 800 000, motsvarande ej fullt $^3/_{10}$ av rikets befolkning. Visserligen stod det fritt även för sådana arbetslösa, som bodde utom kommunen, att anmäla sig vid räkningen, och särskilt räknade man med att personer, vilka voro inskrivna som arbetssökande vid något arbetsförmedlingskontor, skulle begagna tillfället att infinna sig på räknedagen och ifylla ett räknekort. Anslutningen av de arbetssökande blev dock långt ifrån mangrann, och det ökade deltagande, som i vissa fall erhölls genom att utom kommunen bosatta arbetslösa infunno sig vid räkningen, motvägdes åtminstone

delvis därav, att de mera avsides belägna delarna av räknekommunerna i många fall blevo mycket ofullständigt representerade. Från någon ort uppgives, att arbetsförmedlingens funktionärer sökt komplettera resultatet av räkningen genom att så gott sig göra lät ifylla räknekort för sådana personer, som å räknedagen voro anmälda som arbetssökande, men underlåtit att infinna sig vid räkningen. De sålunda åstadkomna uppgifterna blevo dock i allmänhet ej så fullständiga, att de kunde bli föremål för bearbetning.

Inalles erhöllos vid räkningen 24 925 användbara arbetslöshetsuppgifter, vilket motsvarar 3·1 % av hela folkmängden i räknekommunerna. Motsvarande siffra vid den svenska arbetslöshetsräkningen 1927 var 1·5 % (för städerna 1·4 %, för de industrialiserade landskommunerna 1·6 % och för jordbrukskommunerna 1·3 %). Den ungefär dubbelt så stora arbetslöshetsprocenten vid den norska undersökningen kan, efter vad härav framgår, icke förklaras därmed, att räkningen i Norge begränsats till ett mindre antal orter med övervägande stadskaraktär, utan får säkerligen främst tillskrivas det förhållandet, att undersökningen förlagts till en tidpunkt, då både konjunktur- och säsongarbetslösheten var vida större än vid den svenska räkningen.

Denna olikhet med hänsyn till arbetsmarknadsläget vid undersökningstillfället har säkerligen också utövat ett stort inflytande på de skiljaktigheter, som framträda i fråga om de arbetslösas ålders- och yrkesfördelning. Jämför man till en början materialets fördelning i *åldershänseende*, erhållas följande siffror:

	14—20 år %	21—30 år %	31—40 år %	41—50 år %	51—60 år %	Över 60 år %	Utan uppg. %	Summa %
Män: Sverige (1927)	19·2	36·2	16·9	11·8	9·3	6·1	0·5	100·0
Norge (1931)	12·8	30·2	23·5	15·6	12·0	5·6	0·3	100·0
Kvinnor: Sverige	32·2	30·1	13·4	12·8	8·0	3·1	0·4	100·0
Norge	34·6	25·0	14·9	11·9	10·2	3·3	0·1	100·0

Särskilt i fråga om männens åldersfördelning är skillnaden mellan de båda undersökningarna mycket framträdande. De yngre åldersklasserna (under 30 år) voro vid den svenska räkningen mycket starkare representerade än vid den norska, medan för de äldre förhållandet var omvänt.[1] I den norska redogörelsen framhålles beträffande denna punkt, att räkningen antagligen icke givit någon riktig bild av ungdomsarbetslöshetens verkliga omfattning, enär de unga ofta icke känna arbetslöshetens tryck på samma sätt som de äldre och därför i stor utsträckning torde underlåtit att anmäla sig vid räkningen. Då emellertid åtskilliga omständigheter tyda på att nämnda förhållande även gjort sig gällande vid den svenska arbetslöshetsräkningen 1927, torde den skiljaktiga åldersfördelningen ej härmed vara förklarad, utan grunden därtill får säkerligen sökas i det förhållandevis sämre arbetsmarknadsläget vid tidpunkten för den norska undersökningen, vilket medfört, att ungdomsarbetslös-

[1] Att gruppen över 60 år för Sverige visar något högre procenttal beror därpå, att man här inräknat ett antal arbetslösa, som överskridit 70-årsåldern (0·6 % av hela antalet), medan vid den norska räkningen alla personer över 70 år uteslutits.

heten ej trädde i förgrunden på samma sätt som vid 1927 års arbetslöshetsräkning i Sverige.

I fråga om de arbetslösas *yrkesfördelning* kan man med hänsyn till näringslivets olikartade struktur i de båda länderna icke a priori förutsätta samma likformighet som beträffande åldersfördelningen, men även här har tvivelsutan tidsskillnaden lämnat vissa spår efter sig. Den procentuella fördelningen är som följer:

	Sverige 1927	Norge 1931		Sverige 1927	Norge 1931
Jordbruk	6·7	2·5	Byggnadsverksamhet	17·0	14·6
Skogshushållning	12·9	2·6	Handel, allmän tjänst m. m.	6·7	11·0
Malmbrytning och metallindustri	14·3	12·4	Landtransport	3·8	6·6
Jord- och stenindustri	2·6	1·3	Sjöfart och fiske	1·7	11·8
Trä- och pappersindustri	12·0	4·4	Restaurangrörelse och husligt arbete	1·2	3·0
Livsmedelsindustri	3·1	5·3	Grov- och diversearbetare m. fl.	5·7	12·7
Textil-, beklädnads- och läderindustri	3·3	3·9	Aldrig haft anställning	5·7	3·5
Övriga industrier	3·3	4·4	Summa	100·0	100·0

Vid den svenska räkningen voro som synes särskilt grupperna jordbruk, skogshushållning samt trä- och pappersindustri mycket starkare representerade än vid den norska. Skillnaden sammanhänger naturligtvis med dessa yrkesgruppers större betydelse inom det svenska näringslivet, men beror nog till en del också på att i Sverige ett större antal landskommuner medtogos i undersökningen. För skogsarbetarna tillkommer dessutom den omständigheten, att detta yrke vid tidpunkten för 1927 års räkning (i början av maj månad) just hade sin döda årstid, medan den norska undersökningen var förlagd till skogshanteringens högsäsong. Motsatt är förhållandet beträffande sjömansyrket, vars ställning i de båda ländernas näringsliv dock är så olikartad, att någon jämförelse här knappast kan göras. Däremot få den norska statistikens relativt höga procenttal för grupperna handel, landtransport samt grov- och diversearbetare nog tillskrivas det försämrade arbetsmarknadsläget, till en del kanske också undersökningens koncentration till stadssamhällena. Vad särskilt grovarbetargruppen beträffar, är en jämförelse mellan olika undersökningar alltid mer eller mindre osäker på grund av att gränsen mellan denna och övriga grupper ofta är svårbestämbar. Emellertid vill det synas, som man i berörda avseende i Norge tillämpat ungefär samma riktlinjer som vid 1927 års svenska undersökning. Man har sålunda, såsom i redogörelsen särskilt framhålles, så långt möjligt hänfört arbetare utan särskild yrkesutbildning till den näringsgren, där de senast haft anställning, för att undvika att grov- och diversearbetargruppen skulle svälla ut allt för mycket. Sannolikt har på detta sätt byggnadsarbetargruppen kommit att bli något för stor, ett förhållande som emellertid också påpekats vid den svenska undersökningen.

Någon motsvarighet till den vid 1927 års arbetslöshetsräkning upptagna gruppen »ungdom utan särskilt yrke» finnes icke i den norska statistiken. Till nämnda grupp hänfördes hos oss förutom yngre personer, som uppgivit sig

aldrig ha haft anställning, även arbetslösa springpojkar o. dyl., vilka genom sin anställning i allmänhet icke kunna anses ha vunnit anknytning till någon viss bransch och på grund av sin ålder ofta ej ens ha utsikt att mera få arbete av samma slag, som de tidigare innehaft. Däremot upptar den norska redogörelsen arbetslösa, som »ikke hatt arbeide», såsom en särskild yrkesgrupp, vilken kan anses motsvara gruppen »ungdom utan särskilt yrke», om därifrån dragas de ovan nämnda f. d. springpojkarna. Även med detta avdrag kommer emellertid gruppen att intaga en större plats i den svenska statistiken än i den norska, vilket givetvis sammanhänger med vad förut anförts om ungdomsarbetslöshetens mindre utbredning vid den senare undersökningen.

En differens mellan räkningsresultaten, som knappast kan sättas i samband med tidsskillnaden, är det avsevärt starkare inslaget av *kvinnor* bland de arbetslösa i Norge. Dessa utgjorde 10·6 % av hela antalet arbetslösa, en siffra som i och för sig icke är så hög, men dock åtskilligt överstiger de vid motsvarande undersökningar i vårt land erhållna procenttalen: 3 % vid 1927 års arbetslöshetsräkning samt 2·7 resp. 2·8 % vid 1909 och 1910 års undersökningar. Differensen kan icke förklaras med att antalet i förvärvsarbete sysselsatta kvinnor i Norge skulle vara större än i vårt land; åtminstone inom industrien är procentuella antalet kvinnor ungefär detsamma i båda länderna. Inom en för Norge specifik industrigren, konservindustrien, synes vid räknetillfället en viss säsongarbetslöshet ha varit rådande, men arbetslöshetssiffran för denna bransch (8·6 % av samtliga kvinnliga arbetslösa) är dock icke så stor, att den nämnvärt påverkat huvudresultatet. Ej heller kan undersökningens begränsning till företrädesvis stadssamhällen tillmätas någon utslagsgivande betydelse. Även de svenska arbetslöshetsräkningarna ha visserligen givit vid handen, att relativa antalet kvinnliga arbetslösa är större i stadssamhällena än å landsbygden, men medeltalet för städerna stannade dock 1927 vid 5 à 6 % och endast i en stad — Stockholm — utgjorde kvinnorna mer än 10 % av de arbetslösa.

Sannolikast förefaller det vara, att kvinnornas högre siffra vid den norska arbetslöshetsräkningen icke så mycket beror på någon större arbetslöshet inom de kvinnliga yrkena, utan snarare har sin grund i ett livligare deltagande från kvinnornas sida, sammanhängande med sättet för räkningens anordnande. Den i Norge använda metoden att direkt anknyta arbetslöshetsräkningen till den offentliga arbetsförmedlingen har säkerligen åstadkommit, att man i undersökningen fått med en hel del kvinnor, vilka som arbetssökande anmält sig å förmedlingskontoren, men som icke skulle bry sig om att infinna sig enbart för räkningens skull.

I fråga om arbetslöshetens orsaker och varaktighet föreligga vid den norska undersökningen uppgifter endast beträffande sådana arbetslösa, som under de senaste fem åren innehaft fastare eller mera regelbundet arbete. Begränsningen är tydligen föranledd av erfarenheterna från den svenska arbetslöshetsräkningen, då det visade sig, att många arbetslösa förlagt sin »senaste fastare anställning» så långt tillbaka i tiden, att denna anställning ej kunde ge någon användbar utgångspunkt för beräknande av arbetslöshetstiden och

därmed sammanhängande förhållanden. Den i Norge använda *frågeställningen* har emellertid medfört, att uppgifter om arbetslöshetens orsaker och varaktighet saknas för mer än hälften av de arbetslösa. Av de arbetslösa, som besvarat dessa frågor, ha dessutom nära $^1/_5$ lämnat så ofullständiga uppgifter, att arbetslöshetstidens längd måste betecknas som obestämbar. Endast för 40 % av de arbetslösa har *sålunda arbetslöshetens varaktighet* kunnat någorlunda bestämt angivas. Motsvarande siffra vid den svenska undersökningen var 78 %, varvid dock måste medgivas, att de erhållna uppgifterna i många fall voro i hög grad svävande och uppdelningen därför ofta blev tämligen osäker.

Ett av de mest överraskande resultaten vid den svenska arbetslöshetsräkningen var det stora antalet oorganiserade bland de vid undersökningen anmälda arbetslösa (60 %). Även om man räknar med, att medlemskap i en fackförening under nuvarande förhållanden ingalunda innebär en ökad arbetslöshetsrisk, utan snarare tvärtom, hade man dock knappast kunnat vänta, att de arbetslösa inom fackorganisationerna, vilka ju äro de enda, som kunna redovisas i den fortlöpande statistiken, skulle visa sig utgöra mindre än hälften av hela den vid en allmän räkning registrerbara arbetslösheten. Den norska undersökningen ger emellertid i det närmaste samma resultat. Av de arbetslösa männen uppgåvo sig nämligen endast 36·7 % tillhöra facklig organisation (mot 40·4 % i Sverige), och för kvinnorna var motsvarande siffra 23·3 % (i Sverige 20·0 %). Håller man sig enbart till de egentliga industriarbetarna, bland vilka organisationsfrekvensen naturligtvis är störst, blir relationstalet för Norge 47 och för Sverige 54 %. Den norska undersökningen har lika litet som den svenska kunnat ge något svar på frågan, huruvida den låga organisationsprocenten kan ha berott på att de organiserade arbetarna i mindre utsträckning än de oorganiserade deltagit i räkningen eller underlåtit att å räknekorten lämna uppgift om sina *organisationsförhållanden*. En jämförelse med de svenska fackförbundens arbetslöshetssiffror för den första veckan i maj 1927 visar, att långt ifrån alla fackföreningsmedlemmar, som under denna vecka anmält sig vara arbetslösa, deltagit i räkningen den 5 maj, men då man icke har någon som helst kännedom om hur många oorganiserade, som *hållit sig borta*, är det omöjligt att bedöma, vilkendera kategorien som uppvisat den största deltagarfrekvensen. Några fall av vägran att lämna uppgift om organisationsförhållandena omnämnas icke i redogörelsen för den norska undersökningen, utan samtliga de arbetslösa äro där uppdelade på grupperna organiserade eller oorganiserade. Man får väl därför antaga, att till den senare gruppen hänförts icke endast de uppgiftslämnare, som besvarat frågan om organisation med ett uttryckligt »nej», utan även sådana, som lämnat den ifrågavarande svarsraden helt tom eller endast med ett streck e. dyl. markerat, att de ej haft någon uppgift att lämna. Alldeles uteslutet är emellertid icke, att ett sådant tomrum å räknekortet i vissa fall kan ha inneburit, att uppgiftslämnaren avsiktligt velat undvika att besvara den framställda frågan. För avlägsnande av all ovisshet i detta hänseende vore det vid blivande socialstatistiska undersökningar nog riktigast att rörande spörsmål, där en del uppgiftslämnare kunna tänkas vara obenägna att deklarera sina för-

hållanden, söka utfinna en sådan frågeställning, att ingen tvekan kunde föreligga, huruvida ett icke utfyllt svar skulle tolkas såsom ett nej eller som en vägran att lämna begärd uppgift.

Vid de lokalundersökningar, som i samband med 1927 års arbetslöshetsräkning företogos å vissa orter i Sverige, blevo de vid räkningen anmälda arbetslösa uppdelade på vissa kvalitetsgrupper efter i huvudsak samma schema, som tillämpats vid likartade arbetslöshetsundersökningar i England. Vid den norska arbetslöshetsräkningen trodde man sig kunna genomföra en dylik kvalitetsbedömning för samtliga vuxna arbetslösa, och på räknekorten hade därför upptagits en särskild rubrik, varunder räkneförrättarna skulle angiva den »riskgrupp», dit resp. uppgiftslämnare vore att hänföra. Ehuru de norska räkneförrättarna på grund av sin erfarenhet som arbetsförmedlingsfunktionärer torde haft relativt stora förutsättningar för ett bedömande av de arbetslösas kvalifikationer å arbetsmarknaden, visade sig vid materialets bearbetning så stora skiljaktigheter i förhållandet mellan riskgrupperna å olika orter, att kvalitetsbedömningen ej kunde antagas ha skett efter enhetliga grunder. På grund härav ansågs det ej lämpligt att göra dessa uppgifter till föremål för någon bearbetning annat än i fråga om de arbetslösa — c:a 40 % av hela antalet — som registrerats i Oslo. Efterföljande tablå visar resultatet av denna uppdelning och till jämförelse motsvarande procenttal från de tre största städerna i vårt land.

Riskgrupper	Oslo Män	Oslo Kv.	Stockholm Män	Göteborg Män	Malmö Män
	%	%	%	%	%
A. (fullgod arbetskraft)	42·0	52·8	23·7	32·3	37·6
B. (medelmåttig arbetskraft)	34·0	17·1	33·4	34·8	27·5
C. (dålig arbetskraft)	16·5	16·7	29·6	21·2	25·8
D. (nästan oanvändbar arbetskraft) . . .	7·4	5·1	8·0	11·7	9·1
Obestämbar arbetskraft	0·1	8·3	5·3	—	—
Summa	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0

De svenska siffrorna äro som synes genomgående ofördelaktigare än de norska, men denna skillnad kan, såsom i den norska redogörelsen också framhålles, mycket väl bero därpå, att olika måttstock anlagts vid kvalitetsbedömningen. Särskilt är att märka, att man i Oslo icke, såsom vid de svenska lokalundersökningarna, kompletterat materialet med några upplysningar från fattigvårds-, nykterhets- och polismyndigheter, vilket medfört, att vissa för de arbetslösa mindre fördelaktiga fakta icke kommit med vid bedömandet. Det förhållandet, att det allmänna arbetsmarknadsläget vid den norska undersökningen varit sämre än vid den svenska, lär också ha medverkat till att ett större antal fullgoda arbetare vid denna undersökning kommit att anmäla sig som arbetslösa.

Den tyska avtalsstatistikens omläggning.

Den tyska kollektivavtalsstatistiken undergår för närvarande en genomgripande omläggning, vilken haft till följd en avsevärd försening av de senaste årsredogörelserna på detta område. Den sist utkomna publikationen avser förhållandena vid 1929 års ingång.[1] För årsskiftet 1929/30 föreligger ännu ej någon officiell statistik, men däremot har den tyska landsorganisationen (Allgemeiner Deutscher Gewerkschaftsbund), som har den avgjort största delen av avtalsmaterialet samlat i sitt avtalsarkiv, enligt ett på hösten 1929 fattat beslut gjort detta material till föremål för en särskild bearbetning och på grundval härav framlagt en redogörelse för kollektivavtalen vid 1929 års utgång. Ledaren av denna undersökning, organisationens statistiker Wladimir Woytinsky, har såväl i redogörelsen som i ett par särskilda tidskriftsuppsatser lämnat en belysande framställning över den säregna utveckling det tyska avtalsväsendet undergått under åren efter världskriget och som nödvändiggjort, att avtalsstatistiken måst uppläggas efter helt andra riktlinjer än förut.[2]

Den i detta hänseende betydelsefullaste företeelsen på avtalsområdet har varit införandet av s. k. *Manteltarife*, en avtalsform som i vårt land närmast har sin motsvarighet i de inom vissa industrier förekommande »allmänna bestämmelser för kollektivavtal», stundom även benämnda grundavtal eller huvudavtal. Ursprungligen voro dessa »Manteltarife» endast ett slags riksavtal, som reglerade de allmänna anställningsförhållandena inom en viss bransch, men i fråga om fastställandet av lönesatser för de olika arbetsplatserna voro avsedda att kompletteras genom lokala överenskommelser. Sedan emellertid den under de första efterkrigsåren rådande förvirringen på valutaområdet nödvändiggjort mycket korta avtalsperioder för lönetarifferna, övergick man allmänt till ett system med skilda avtal för å ena sidan lönevillkoren och å andra sidan arbetsvillkoren i övrigt, detta även inom sådana fack, där en gemensam lönetariff gäller för samtliga av ett riks- eller distriktsavtal berörda arbetsplatser. I vissa fall — speciellt inom textilindustrien och vid järnvägarna — har man även funnit lämpligt att reglera arbetstiden genom särskilda avtal. Eljest är det regel, att arbetstidsbestämmelserna intagas i mantelavtalet, men i många fall förekommer också — särskilt i fråga om lantarbetare — att dessa bestämmelser införas i löneavtalet.

Flertalet tyska arbetare och arbetsgivare ha sålunda sina mellanhavanden reglerade genom två eller stundom till och med tre olika kollektivavtal, vilka kunna uppsägas oberoende av varandra. Praxis är för övrigt, att en uppsäg-

[1] Vid pressläggningen av detta häfte (i januari 1932) har en redogörelse för kollektivavtalen för förvaltningspersonal (Angestellte) vid 1931 års ingång kommit socialstyrelsen till handa. Avtalen för arbetare skola, efter vad i denna redogörelse meddelas, behandlas i en senare utkommande publikation. Någon särskild redogörelse för avtalsläget vid 1930 års ingång kommer icke att utgivas. — [2] Die Arbeit, april 1931, samt Internationale Rundschau der Arbeit (International Labour Review), april 1931.

ning icke gäller ett avtal i dess helhet, utan endast de paragrafer, som endera parten önskar få ändrade. De icke uppsagda delarna av avtalet förbli i så fall i gällande kraft, såsom om ingen uppsägning ägt rum.

Inräknar man dessutom bland kollektivavtalen de inom vissa fack — beklädnadsindustri m. m. — förekommande självständiga prislistorna, d. v. s. avtal som endast innehålla bestämmelser om arbetslönen, får man icke mindre än sju olika avtalstyper, vilka enligt landsorganisationens statistik hade följande utbredning vid 1929 års utgång:

	Antal avtal	Berörda arbetare
Fullständiga avtal (innehållande såväl »allmänna bestämmelser» som lönebestämmelser)	1 515	1 951 711
Mantelavtal utan arbetstidsbestämmelser	137	2 380 970
» med »	3 129	5 743 938
Särskilda arbetstidsavtal	103	1 472 192
Löneavtal (tillhörande mantelavtal) utan arbetstidsbestämmelser	4 011	7 062 075
» » » med »	72	875 502
Självständiga prislistor	161	36 889

Av tablån framgår, att inalles 8 124 908 arbetare varit berörda av mantelavtal, medan de i anslutning härtill upprättade löneavtalen uppgivits omfatta 7 937 577 personer. Av de under mantelavtalen ingående arbetarna ha sammanlagt 8 091 632 fått sin arbetstid reglerad antingen genom själva mantelavtalet, genom det därtill anknutna löneavtalet eller genom särskilt arbetstidsavtal. Skillnaden mellan de nämnda tre summorna beror tydligen främst därpå, att mantelavtalen icke alltid kompletterats med löne- och arbetstidsavtal för samtliga orter eller arbetsplatser. Till en del torde emellertid differenserna även ha sin grund däruti, att uppgifterna om mantel- och löneavtalens omslutning ej erhållits vid alldeles samma tidpunkter och att arbetarantalet under mellantiden kunnat undergå vissa förändringar. Inom vissa fack finner man sålunda, att ett större antal arbetare redovisats under löneavtalen än under mantelavtalen.

Vid en beräkning av kollektivavtalens sammanlagda omslutning torde riktigast vara att summera antalet arbetare, som ingå under fullständiga avtal och mantelavtal, eventuellt också under de självständiga prislistorna, därest man anser även de sistnämnda vara hänförliga till kollektivavtalen. Man kommer på detta sätt till ett antal av något mer än 10 miljoner avtalsberörda arbetare inom de områden, som landsorganisationens statistik omfattar. Till jämförelse kan anföras, att den senaste officiella statistiken, som avser förhållandena ett år tidigare (1 januari 1929), redovisade något över $10^1/_2$ miljoner avtalsberörda arbetare. Den högre siffran förklaras bl. a. av att i sistnämnda statistik även ingå avtal, som slutits av utom Gewerkschaftsbund stående organisationer.

Mer invecklad ställer sig beräkningen av antal *avtal*. Det är också på denna punkt, som den officiella statistiken måste anses mindre tillfredsställande. Enligt sagda statistik funnos vid 1929 års ingång 8 925 kollektivavtal, varav

dock 1 765 avsågo s. k. anställda; antalet för de egentliga arbetarorganisationerna gällande avtal utgjorde sålunda 7 160. I denna siffra ha tydligen förutom fullständiga avtal och mantelavtal inräknats ett stort antal — dock långt ifrån alla — i anslutning till mantelavtalen upprättade löneavtal. Detta egenartade förhållande, att en stor del av Tysklands arbetare ha sina arbetsförhållanden reglerade genom dubbla avtal, beröres dock i berättelsen endast antydningsvis genom en anmärkning om att »dubbelräkningar, som kunna uppkomma därigenom, att områdena för åtskilliga avtal (mantel-, distrikts- och ortsavtal) ömsesidigt skära eller täcka varandra, ha vid beräkningen av antalet berörda företag och arbetare eliminerats».[1] Några närmare upplysningar om det härvid tillämpade förfarandet lämnas icke. Tydligt är emellertid, att de i statistiken intagna tablåerna över avtalens fördelning efter storleksgrupper, giltighetsområde, giltighetstid m. m. måste bli mindre korrekta, då man här konsekvent tillämpat den principen, att ingen arbetare redovisats mer än en gång, även om han ingått under två (eller flera) till olika grupper hänförliga avtal.

Såsom enda utväg att komma ifrån dessa oegentligheter anvisar Woytinsky den officiella statistiken att tillämpa samma förfarande som inom fackföreningarnas nyorganiserade avtalsstatistik: att genomgående skilja mellan mantelavtalen och de i anslutning därtill upprättade löneavtalen. Endast på så sätt kan en klar bild erhållas över förekomsten och utformningen av dessa båda avtalstyper och de olikheter dessa sinsemellan förete med hänsyn till giltighetstid, giltighetsområde m. m. Härmed följer också, att den officiella statistiken mer än förut måste lägga an på att redovisa även löneavtalen, vilka hittills i stor utsträckning betraktats som endast komplement till mantelavtalen och icke medtagits i statistiken. En utvidgning av den officiella statistiken i denna riktning lär också för närvarande pågå, och resultaten härav komma förmodligen till synes i nästa årsberättelse.

Till förebyggande av missförstånd må slutligen framhållas, att vad här sagts om den statistiska behandlingen av kollektivavtalen i Tyskland uteslutande gällt den egentliga avtalsstatistiken, d. v. s. statistiken över kollektivavtalens *utbredning och huvudsakliga innehåll, vilken icke får sammanblandas med* den på avtalens lönebestämmelser byggda *lönestatistiken* (die amtliche Tariflohnstatistik). Sistnämnda statistik, för vars organisation tidigare redogjorts i denna tidskrift (årg. 1927, sid. 389)[2], har ävenledes under de senaste åren undergått en betydelsefull omläggning och utvidgning, så att densamma numera omfattar 17 olika näringsgrupper, men denna omläggning har dock icke fått försena publiceringen av löneuppgifterna, vilken tvärtom bedrivits så snabbt, att statistiken för de elva första månaderna av år 1931 redan föreligger i tryck.[3]

[1] Die Tarifverträge im Deutschen Reich am 1. Januar 1929 (s. 6*).
[2] Se även »Utredning och förslag rörande viss omläggning av socialstyrelsens lönestatistik» (Statens offentl. utredn. 1931, nr 32, s. 46).
[3] Wirtschaft und Statistik 1931, nr 24 (s. 867).

Nya bestämmelser rörande tyska arbetslöshetsförsäkringen.

Av socialrådet *Erik Sjöstrand*, Genève.

Det var som bekant av statsfinansiella skäl, som tyska regeringen genom nödförordningen den 5 juni 1931 föranleddes att vidtaga betydande nedsättningar av de enligt arbetslöshetsförsäkringen utgående prestationerna. Sålunda minskades understödsbeloppet ganska avsevärt (med belopp växlande mellan 6·7 % och 14·3 %), väntetiden ökades, för säsongarbetslösa nedsattes såväl understödsperiod som understödsbelopp, det senare ned till det s. k. krisunderstödets nivå, för krigspensionärer bragtes en ökad del av pensionen i avräkning å arbetslöshetsunderstöd, unga personer under 21 års ålder hänvisades till försörjning i hemmet enligt civillagen, särskilda restriktiva bestämmelser ställdes i utsikt för hemarbetare m. m. Härtill kom också, att samma grupper, som erlägga avgifter till arbetslöshetsförsäkringen, drabbades av en genom nödförordningen införd tilläggsskatt å löner och inkomster.

I betraktande därav, att avgifterna för arbetslöshetsförsäkringen på senare år i olika etapper höjts från 3 % till 6·5 % av arbetslönen, ville man icke ytterligare öka denna form av belastning på folkhushållet. Samtidigt med den senaste avgiftshöjningen utfärdade regeringen på hösten 1930 en förklaring, att arbetslöshetsförsäkringen skulle ställas på självförsörjande basis, och för löpande finansår ha ej heller i riksbudgeten anslagits några särskilda medel åt försäkringen.[1]

Juniförordningens bestämmelser om arbetslöshetsförsäkring väckte en livlig opposition, och krav på en revision därav framställdes av arbetarnas och de anställdas huvudorganisationer ävensom av riksdagens socialdemokratiska grupp.

I ganska stor utsträckning har också regeringen genom den i det följande refererade nödförordningen den 6 oktober 1931 tillgodosett yrkandena på lindring av juniförordningens restriktiva bestämmelser ifråga om understöd för vissa grupper, såsom säsongarbetare, krigspensionärer, unga personer och hemarbetare. Samtidigt har återställts den gamla, för de arbetslösa förmånligare grunden för beräknande av den arbetslön, efter vilken understöd utgår. Jämväl i andra punkter äro att anteckna lindringar i juniförordningens bestämmelser.

Samtidigt har emellertid den under eftersommaren och hösten så avsevärt stegrade arbetslösheten framtvungit en synnerligen betydelsefull åtgärd för undvikande av befarat deficit i försäkringsfondens räkenskaper. Med begagnande av en genom juniförordningen given befogenhet har styrelsen för riksanstalten för arbetslöshetsförsäkring den 1 oktober 1931 förordnat om nedsättning av maximala understödsperioden för vanliga arbetslösa från 26 till 20 veckor

[1] Se Soc. Medd. årg. 1931, sid. 747 ff.

och för säsongarbetslösa från 20 till 16 veckor, d. v. s. med omkring en fjärdedel resp. en femtedel. Detta betyder, att understödstagarna i större utsträckning hänvisas till det betydligt lägre krisunderstödet, vars varaktighet man dock har förlängt med en period motsvarande förkortningen av den försäkringsmässiga understödsperioden.

Med hänsyn till det statsfinansiella läget har, såsom framhålles i en artikel av ministerialrådet Beisiegel i Reichsarbeitsblatt den 15 oktober 1931, framförts förslag om att sammanslå arbetslöshetsunderstöd, krisunderstöd och kommunalt understöd samt att omlägga hela försäkringen på understödsbasis och därmed i princip återgå till förhållandena före 1927. Riksregeringen har emellertid icke ens i rådande läge velat offra försäkringsprincipen och göra en genom tidigare avgiftsbetalningar förvärvad rätt beroende av behovsprövning. Icke heller har regeringen, av bl. a. administrativa skäl, velat samtycka till en påyrkad sammanslagning av krisunderstöd och kommunalt understöd. Enligt nyssnämnda författare tvingar emellertid det finansiella läget till att i högre grad än förut anpassa behovsprövningen för krisunderstöd efter de grundsatser, som gälla för kommunalt understöd.

I det följande meddelas en översikt av de på sista tiden i Tyskland utfärdade författningarna rörande understöd och hjälp åt arbetslösa.

Nya bestämmelser om arbetslöshetsförsäkring i nödförordningen den 6 oktober 1931. Genom nödförordningen den 6 oktober 1931 ha ytterligare ändringar vidtagits i lagen om arbetslöshetsförsäkring, vilken senast ändrades genom nödförordningen den 5 juni 1931. De nya bestämmelserna trädde i kraft den 12 sistlidne oktober. En kort resumé av dem lämnas i det följande.

Grupperingen av de arbetslösa i löneklasser kommer icke längre att äga rum på grundval av genomsnittliga arbetsförtjänsten under de senaste tretton veckorna, såsom föreskrevs i nödförordningen den 5 juni, utan på grundval av arbetsförtjänsten under de senaste tjugosex veckorna, såsom ursprungligen stadgades i lagen. De nyligen företagna lönereduktionerna komma sålunda icke att omedelbart öva sin fulla verkan på understödets belopp. Vidare kommer vid beräknandet av understödets belopp ingen som helst hänsyn att tagas till om den arbetslöse tidigare eventuellt arbetat på kort tid.

Enligt juniförordningen begränsades understödsbeloppet för säsongarbetare till krisunderstödets nivå, oberoende av under vilken tid på året arbetslösheten inföll. I den nya förordningen stipuleras, att ifrågavarande reduktion allenast skall vidtagas under den tid, då säsongarbetslöshet anses råda; den nya föreskriften träder i kraft den 28 mars 1932.

Arbetslösa i besittning av krigspensioner komma att få sitt understöd reducerat allenast i den mån pensionen överstiger 25 RM per månad, i stället för 15 RM enligt juniförordningen.

Arbetslösa under 21 års ålder, vilka äro berättigade till understöd av familjen enligt civillagen, komma hädanefter att utestängas från arbetslöshetsunderstöd endast i den mån de verkligen erhålla understöd av familjen.

Enligt juniförordningen skulle för hemarbetare nya (mera restriktiva) bestämmelser träda i kraft den 31 oktober 1931, men nu föreskrives, att de gamla bestämmelserna rörande hemarbetare skola förbliva i kraft till den 31 mars 1932, såvida icke förvaltningsrådet för riksanstalten för arbetslöshetsförsäkring med arbetsministerns samtycke annorlunda bestämmer dessförinnan.

För undvikande av godtyckligt förfarande har bestämmelsen om suspension

av understödet, därest det visas, att den arbetslöse är ovillig till arbete eller blivit arbetslös genom eget förvållande, erhållit en mera preciserad lydelse, så att understödet endast må kunna suspenderas i de fall, då det tydligt kan påvisas, att den arbetslöse »genom sitt förhållande avsiktligt förorsakat entledigandet eller underlåtit att skaffa sig ny plats».

Genom den nya förordningen upphäves den genom juniförordningen tillagda bestämmelsen, att krisunderstöd skall återbetalas av arbetslösa, som, efter att ha varit återanställda i regelbundet arbete under minst tre månader, äro i stånd att verkställa sådan återbetalning.

I de fall, då lagen gör understöd beroende på behovsprövning, äro kommunerna pliktiga att på anmodan av vederbörande instans medverka vid prövningen.

Till hjälp för kommuner, vilkas budget blivit alltför hårt ansträngd genom utgifter för understöd, beviljades genom juniförordningen ett särskilt bidrag av riket med 60 milj. RM. Detta bidrag har nu höjts till 150 milj. RM, vartill kommer ett nytt bidrag å 80 milj. RM, som i särskilda fall skall utgå till de mest beträngda kommunerna.

En ny bestämmelse, som tillkommit, är, att styrelsen för riksanstalten kan föreskriva, att arbetslöshetsunderstödet intill en tredjedel av dess belopp kan utgå in natura.

Av stort intresse är en ny bestämmelse, enligt vilken ordförande i en landsanstalt kan förordna om understöds beviljande i de fall, då en del av arbetsstyrkan permitteras för att lämna plats åt arbetslösa, s. k. »Krümpersystem». Uppgörelse härom skall först träffas mellan företagsledningen och vederbörande driftsråd eller motsvarande representation för de anställda. Överenskommelsen skall innefatta plan för regelbundet utbyte av arbetskraft minst en gång i månaden. Understöd utgår till de permitterade till högst hälften av eljest utgående belopp och detta även om anställningsförhållandet icke löses och de permitterade sålunda icke äro att betrakta såsom arbetslösa i egentlig mening. Såsom villkor för understöd gäller bl. a., att arbetsstyrkan i företaget icke må, under den tid systemet praktiseras, understiga vad den utgjort på sista tiden.

Nyligen har mellan gruvarbetarförbundet och gruvbolaget »Niebag» i Övre Schlesien, träffats en överenskommelse av nyss omnämnda slag, genom vilken 1 800 nya arbetare (motsvarande en sjättedel av hela arbetsstyrkan) beredas anställning i stället för permitterade.

Omnämnas må också, att man slopat en bestämmelse i juniförordningen, enligt vilken en del av understödet kunde direkt utbetalas till hyresvärd i avräkning å hyran för den arbetslöses bostad. Detta ansågs vara ett otillbörligt ingrepp i den fria förfoganderätten över understödet, som dessutom lände till förfång för andra fordringsägare än hyresvärden.

Förkortning av understödsperioden inom arbetslöshetsförsäkringen. Genom nödförordningen den 5 juni 1931 gavs styrelsen för riksanstalten för arbetslöshetsförsäkring befogenhet att med riksregeringens samtycke höja försäkringsavgifterna, nedsätta understödsbeloppet (dock icke lägre än krisunderstödets belopp) och förkorta understödsperioden.

Av denna befogenhet har nu styrelsen gjort bruk, i det att genom beslut den 1 oktober 1931 understödsperioden nedsatts från 26 till 20 veckor för vanliga arbetslösa och från 20 till 16 veckor för säsongarbetslösa; de senare hade redan genom juniförordningen fått understödsperioden nedsatt till 20 veckor. I understödsdagar räknat betyder detta en reduktion med 36 dagar för vanliga arbetslösa och med 24 dagar för säsongarbetslösa. De nya bestämmelserna trädde i kraft den 5 oktober 1931 och gälla till den 31 mars 1932.

Syftet med denna åtgärd är att trygga jämvikten inom försäkringsfondens räkenskaper, vilka eljest skulle uppvisa ett deficit å 111 milj. RM, därest det oavbru-

tet växande antalet arbetslösa skulle nå det väntade maximum av 6·5 miljoner under den stundande vintern.

Enligt vad som meddelades i Reichsarbeitsblatt den 15 oktober, skulle avsikten vara att förlänga krisunderstödsperioden med samma tid, som den försäkringsmässiga understödsperioden förkortats. Den sammanlagda understödsperioden för arbetslöshets- och krisunderstöd skulle sålunda liksom förut uppgå till 58 veckor för personer under fyrtio år och 71 veckor för äldre. På tal härom anmärkes i Vorwärts, att utjämningen dock icke skulle komma de grupper tillgodo, som sakna rätt till krisunderstöd, nämligen personer under 21 år, arbetslösa i städer med mindre än 10 000 invånare och husliga tjänare.

Riksarbetsministern har sedermera genom en förordning den 23 oktober 1931 bestämt om en sådan proportionell förlängning av maximiperioden för krisunderstöd. I förordningen, vilken trädde i kraft den 9 november 1931, föreskrives, att den sammanlagda maximiperioden för utbetalning av arbetslöshetsunderstöd och krisunderstöd skall liksom tidigare uppgå till 58 veckor. Därest emellertid läget på arbetsmarknaden skulle så nödvändiggöra, kan ordföranden i riksanstalten för arbetslöshetsförsäkring, ifråga om arbetslösa över 40 år, medgiva utbetalning av krisunderstöd för en ytterligare period av 13 veckor, varigenom hela understödsperioden bringas upp till ett maximum av 71 veckor.

I anledning av det svåra statsfinansiella läget ha förslag om sammanslagning av arbetslöshetsunderstöd, krisunderstöd och kommunalt understöd och hela försäkringens omläggning på understödsbasis framförts från skilda håll. Riksregeringen har emellertid som nämnts icke velat acceptera en sådan lösning. Försäkringsprincipen är man besluten att rädda över denna den svåraste av alla kriser. Den nödiga anpassningen efter det ekonomiska lägets krav har man låtit ske genom avgiftsförhöjning, nedsättning av förmånerna (speciellt förkortning av understödsperioden) och skärpta villkor för erhållande av understöd.

Vad slutligen beträffar det sedan länge framställda kravet på sammanslagning av kris- och kommunalt understöd, har riksregeringen icke velat tillmötesgå detta redan av det skälet, att en så omfattande administrativ reform näppeligen skulle låta sig genomföra under en tid, då arbetsförmedlingsanstalterna och andra myndigheter äro överlupna med understödsärenden. I realiteten anses det emellertid, att finansläget tvingar till att allt mer och mer anpassa behovsprövningen inom krisförsäkringen efter de principer, som gälla för kommunalt understöd.

Arbetslöshetsunderstödet för korttidsarbetare. Förvaltningsrådet för riksanstalten för arbetslöshetsförsäkring utfärdade den 27 augusti 1931 med riksarbetsministerns medgivande en förordning rörande arbetslöshetsunderstöd åt korttidsarbetare, vilken bl. a. åsyftar att anpassa förut gällande regler i ämnet efter det nu rådande läget. I flertalet hänseenden och i det väsentliga överensstämma de nya föreskrifterna med de äldre.

Varje arbetare, som omfattas av arbetslöshetsförsäkringen och är anställd i ett industriföretag, som regelbundet sysselsätter minst 10 arbetare, är berättigad till ersättning för partiell arbetslöshet, därest han är utan arbete under tre, fyra eller fem hela arbetsdagar i samma vecka. Enligt en ny bestämmelse betraktas helgdagar under veckan såsom arbetslöshetsdagar för det fall, att enligt korttidsplanen arbete icke skulle ha förekommit å dessa dagar. Under vissa förutsättningar kan liksom förut två dagars arbetslöshet under en dubbelvecka gälla såsom en dags arbetslöshet under en enda vecka.

De belopp, med vilka understödet utgår, ha fått undergå en reglering med hänsyn till det ändrade läget. Liksom för helt arbetslösa rättar sig understödet efter den genomsnittliga arbetslönen inom de elva löneklasser, i vilka de försäkrade äro indelade. Beloppet växlar sålunda efter löneklass, efter antal arbetslösa dagar (3, 4 eller 5) och slutligen efter antalet tilläggsberättigade anhöriga. Jämlikt huvud-

lagen får understödet per vecka icke överstiga vad som skulle ha utgått vid hel arbetslöshet, ej heller får understöd i förening med arbetsförtjänst överstiga $^5/_6$ av full arbetsförtjänst.

Något individuellt understödsvillkor hänförande sig till viss tids försäkringspliktig sysselsättning gäller icke för korttidsunderstöd, och sådant kan utgå även till den, som uttömt sin rätt till vanligt arbetslöshetsunderstöd. I stället fordras, att inom företaget eller en avdelning därav minst åtta hela arbetsdagar under en sammanhängande följd av kalenderveckor och under varje vecka minst två hela arbetsdagar bortfallit för flertalet anställda arbetare.

Ej heller gäller någon maximal understödsperiod för korttidsarbetare. Utbetalningen av understödet kan emellertid under vissa förutsättningar avbrytas, därest korttidsplanen övergives och arbetet återupptages i större utsträckning.

Ansökan om understöd ingives till vederbörande arbetsförmedlingsanstalt och skall åtföljas av plan över korttidsarbetets anordning; understödet börjar utbetalas tidigast veckan efter ansökans ingivande. På anmodan av anstalten är arbetsgivaren skyldig att kostnadsfritt icke blott utbetala understödet utan även, enligt en nytillagd bestämmelse, verkställa erforderliga beräkningar rörande storleken av det understöd, som skall utgå. Det anses dock ovisst, om anstalterna komma att göra bruk av sin befogenhet i sistnämnda hänseende.

Det tillkommer landsanstalterna i de särskilda länderna att bestämma, i vad mån korttidsarbetarna skola vara underkastade fortlöpande anmälningsplikt, och kunna härutinnan meddelas föreskrifter avvikande från dem, som gälla för helt arbetslösa.

Landsanstalterna kunna som förut bestämma, att korttidsunderstöd icke skall utgå inom vissa distrikt eller yrken; hittills har dock icke gjorts bruk av denna föreskrift, och det anses föga sannolikt, att vid nu rådande läge på arbetsmarknaden så kommer att ske.

Förordningen trädde i kraft den 31 augusti 1931. I de reglementariska föreskrifter angående förordningens tillämpning, som utfärdades den 11 september, bestämmes, att arbetstidsminskning för enskilda arbetare skall kunna gälla som grund för utbetalning av understöd.

Grunderna för klassificering såsom säsongarbetare i understödshänseende. Det till säsongarbetare utgående arbetslöshetsunderstödet, varom en allmän föreskrift finnes i 1927 års lag om arbetslöshetsförsäkring, har under årens lopp varit föremål för skiftande bestämmelser, merendels gående i restriktiv riktning. Först bestämdes om förlängd väntetid för dylikt understöd. Därefter begränsades 1928 understödsperioden till sex veckor för säsongarbetare, detta dock endast under den tid av året, vilken räknades såsom död säsong. Nämnda begränsning bortföll följande år, men i stället nedsattes understödsbeloppet, detta dock likaledes endast gällande den döda säsongen. Genom nödförordningen den 5 juni 1931 infördes såväl en ytterligare reduktion av understödsbeloppet, ned till krisunderstödets nivå, som en begränsning av understödsperioden till 20 veckor, och gällde detta icke endast den döda säsongen, utan hela året — alltså en högst väsentlig försämring av prestationerna för de arbetslösa, vilka betraktades såsom tillhörande säsongyrken.

Sedermera har, såsom ovan beskrivits, dels genom beslut den 1 oktober 1931 av styrelsen för riksanstalten för arbetslöshetsförsäkring understödsperioden ytterligare begränsats till 16 veckor för säsongarbetare, dels å andra sidan genom nödförordningen den 6 oktober 1931 bestämts, att nedsättningen av understödet till krisunderstödets nivå endast skall gälla under själva den döda säsongen.

Då sålunda säsongyrkena äro så avsevärt sämre ställda än andra i understödshänseende, är det givetvis av stor betydelse för den understödssökande, om han kommer att räknas såsom tillhörande dylikt yrke eller icke. Hittills har härutinnan

gällt, att den sökande räknats såsom tillhörande säsongyrke, därest han under de sista 26 veckorna av försäkringspliktig anställning före anmälningstillfället till övervägande del, d. v. s. minst 14 veckor, varit sysselsatt i sådant yrke. Detta kunde medföra, att en helt tillfällig anställning inom ett säsongyrke, exempelvis inom jordbruket, medförde klassificering som säsongarbetare i understödshänseende.

För att råda bot å härigenom uppstående orättvisor har riksanstaltens förvaltningsråd den 27 augusti 1931 förordnat, att klassificeringen skall bestämmas med hänsyn därtill, huruvida den sökande under 26 av sist förflutna 52 veckor före anmälningstillfället varit anställd i säsongyrke eller icke.

Ytterligare har gällt, att frågan om yrkestillhörigheten måst underkastas förnyad prövning vid varje ny ansökan om understöd, vilket förorsakat myndigheterna ett betydande arbete. För att minska arbetet har nu bestämts, att prövningen endast skall grunda sig på förhållandena vid det första anmälningstillfället efter det rätt till understöd förvärvats genom inbetalning av erforderligt antal avgifter.

Arbetslöshetsunderstöd in natura. Tyska jordbruks- och arbetsministerierna inledde för någon tid sedan förhandlingar med kommunala sammanslutningar samt med riksförbunden för handel och industri för utrönande av i vilken utsträckning understöd in natura under den kommande vintern kunde ersätta kontant arbetslöshetsunderstöd. Såsom förut nämnts, har genom nödförordningen den 6 oktober 1931 bestämts, att enligt förordnande av riksanstalten för arbetslöshetsförsäkring arbetslöshetsunderstödet intill en tredjedel av dess belopp kan utgå in natura.

I en del pressorgan anser man, att denna åtgärd borde för undvikande av komplikationer begränsas till vissa nödvändighetsartiklar, såsom bröd, potatis och bränsle, vilka skulle tillhandahållas de arbetslösa till reducerade priser mot till dem för ändamålet utdelade kuponger, samt att alla försök till enhetliga föreskrifter skulle undvikas, så att vederbörlig hänsyn kunde tagas till lokala förhållanden. I en del distrikt utbetalas redan en del av det kommunala understödet in natura, och vissa varor, såsom säd, potatis och ved, mottagas såsom betalning för kommunalskatt.

Under förhandlingarna med riksförbunden för industri och handel ha vederbörande ministerier sökt ernå prissänkning å livsmedel och bränsle för de arbetslösas räkning. Representanterna för Berlins bagerier ha förklarat, att de äro villiga att medgiva en reduktion med 4 pfennig i priset för ett $2\,^1/_2$ punds bröd.

Sedermera har riksarbetsministern den 12 oktober 1931 utsänt en cirkulärskrivelse till vederbörande myndigheter i staterna och till ordföranden för riksanstalten för arbetslöshetsförsäkring. Med hänsyn till de skiftande lokala förhållandena tages i skrivelsen avstånd från tanken på ett likformigt ordnande av frågan om understöd in natura. Samtidigt uppställas emellertid en del grundprinciper för det praktiska genomförandet. Understödet in natura bör begränsas till ett fåtal primära nödvändighetsartiklar såsom bröd, potatis och bränsle samt bör distribueras genom privathandeln och kooperativa konsumtionsföreningarna.

Förhandlingarna med riksförbunden för handel och industri ävensom med kolproducenternas organisationer ha resulterat i en överenskommelse, enligt vilken livsmedel och bränsle skola försäljas till arbetslösa efter ett reducerat pris. I nyssnämnda cirkulärskrivelse uppmanas därför vederbörande myndigheter att sätta sig i förbindelse med lokala organisationer för avslutande av överenskommelser rörande metoden för distribution av naturaunderstöd åt arbetslösa med avseende därvid fästat å möjligheten av prisnedsättning.

Sammanslutningarna av kolproducenter inom de rhenskt-westfalska och schlesiska områdena ha redan beslutat att bevilja arbetslösa en prisnedsättning med 30 resp. 50 %.

Slutligen må nämnas, att riksdagen den 17 oktober 1931 antog en från social-

demokratiskt håll föreslagen resolution, genom vilken regeringen anmodas att under vintern genomföra en anordning med extra understöd in natura, speciellt potatis och kol, utan någon minskning i det kontanta understödet.

Kolonier för arbetslösa. Den tyska nödförordningen den 6 oktober 1931 innehåller även bestämmelser rörande upprättandet av 1) jordbrukskolonier för arbetslösa ävensom 2) beredande av bostäder och smärre trädgårdslotter för dem i städernas omgivningar.

För genomförande av punkt 2) i programmet ovan har tillsatts en under rikskanslern sorterande rikskommissarie, vilken riks-, lands- och kommunalmyndigheterna ävensom andra offentliga myndigheter äro skyldiga att kostnadsfritt lämna biträde. Kommissarien har befogenhet att, därest så skulle visa sig nödvändigt, expropriera mark mot lämplig lösesumma. I första hand skall härvid tagas i anspråk mark tillhörande det allmänna, medan å andra sidan smärre brukningsdelar, som användas till jordbruk eller trädgårdsskötsel och som drivas uteslutande med hjälp av familjens medlemmar, icke få göras till föremål för expropriation. Från expropriation undantagas dessutom sådana företag, som ur allmänt ekonomiska grunder anses böra bibehållas.

För underlättande av kolonisering i städernas omgivningar föreskrives vidare i förordningen, att i regel markförvärv skola göras beroende av anordning med hypotek, som amorteras genom annuiteter, eller eljest av uppskov med betalningen. I dylikt fall kan rikskommissarien med finansministerns samtycke bevilja garanti av riket för kapital och ränta. Rikskommissarien kan ock göra garantien beroende därav, att vederbörande kommun övertager borgen för garantisumman. Jämväl kan han med finansministerns samtycke lämna bidrag till bestridandet av räntekostnaderna för hypotekslånet.

För kolonister i städernas omgivningar, vilka övertaga jord på arrende eller mot ärftlig besittningsrätt, skall tillfälle beredas att förvärva äganderätt till jorden. Överlåtelse av lotter till arbetslösa göres beroende på tvenne villkor: att den arbetslöse besitter de nödiga personliga kvalifikationerna för jordens skötsel och att han under viss tid varit sysselsatt med arbete på markens färdigställande eller med uppförande av byggnader på densamma. Jämväl kan överlåtelsen göras beroende av att kolonisten förpliktar sig att följa vissa anvisningar beträffande jordens skötsel och att han ansluter sig till någon kooperativ organisation, speciellt för avsättning av jordens produkter.

Rörande koloniseringen inom det egentliga jordbruket meddelas särskilda föreskrifter.

Erforderliga medel för kostnadernas bestridande skola kunna tagas ur de bidrag, som av resp. stater inbetalas till riksregeringen ur inkomsterna av hyresskatten; det sammanlagda beloppets storlek bestämmes varje år av riksregeringen. Skulle de sålunda erhållna medlen visa sig otillräckliga, har finansministern befogenhet att anskaffa medel på annan väg.

Riksregeringen kan utfärda förordningar och administrativa föreskrifter i och för tillämpning av ovanstående bestämmelser, även om dessa nya föreskrifter skulle avvika från de nu gällande.

Den engelska arbetslöshetsförsäkringens nuvarande läge.

Av generalkonsuln *E. G. Sahlin*, London.

I en föregående skrivelse anfördes ett av »the Treasury Controller of Finance and Supply Services» den 31 januari 1931 avgivet yttrande angående den engelska arbetslöshetsförsäkringens finansiering genom beviljandet av en alltmer ökad statskredit. »Ett fortsatt upptagande av statslån i nuvarande vidsträckta omfattning», hette det i sagda yttrande, »utan motsvarande täckning för en återbetalning från försäkringsfondens sida skulle inom kort äventyra det brittiska finanssystemets stabilitet».[1]

De senaste händelserna ha ur politisk synpunkt visat riktigheten av denna förutsägelse. Frågan, huruvida den ur statsfinansiell synpunkt var överensstämmande med verkliga förhållandet, torde i viss mån få sin belysning genom följande framställning.

De stormar, som under de senaste månaderna gått fram över Storbritannien och ansträngt dess finanssystem, hava visserligen haft många orsaker utom den som här närmast skall beröras, men icke desto mindre torde det kunna fastslås, att en av de förnämsta varit att söka just på ifrågavarande område.

Enär sensommarens och höstens politiska händelser, även i vad de härrört sig från ekonomiska förhållanden, äro i allt väsentligt redan kända, skall jag i följande översikt över arbetsförsäkringsplanens nuvarande läge i England inskränka mig till att beröra dem endast i den mån det för sammanhangets skull må bliva nödvändigt.

Besparingskommittén. I generalkonsulatets redogörelse för arbetslöshetsförsäkringskommissionens preliminära betänkande framhölls, att det positiva resultat, vartill detsamma ledde genom antagandet av den s. k. anomalilagen, måste, sett mot bakgrunden av landets alltmer försämrade finansiella position i allmänhet och försäkringsplanens ekonomiska sammanfallande i synnerhet, betecknas såsom ytterligt ringa. Två dagar efter antagandet av sagda lag inträffade emellertid en händelse, som skulle leda till genomförandet av reformer, vilka i väsentliga delar sammanfalla med kommissionens förslag, i andra åter gå vida utöver dessa, vilka tidigare av regering och parlament hade förkastats såsom alltför drastiska. Den händelse jag åsyftar var framläggandet den 31 juli 1931 — samma dag parlamentet åtskildes — av den s. k. besparingskommitténs rapport, ett av de betydelsefullaste dokument, som offentliggjorts under senare år. Sagda kommitté, vilken till följd av en av underhuset den 11 februari 1931 antagen resolution tillsatts av regeringen med Sir George May som ordförande, med uppgift att undersöka vilka besparingar som kunde vidtagas i budgetens utgiftsstat, framlade i sin rapport en på ovedersägliga fakta grundad beräkning, enligt vilken Storbritannien för nästkommande finansår hade att emotse en budgetbrist på ca. 120 miljoner pund, därest icke radikala åtgärder vidtoges. Det må erinras om att i sagda brist hade upptagits dels ett belopp av 50 miljoner pund, avsett för statsskuldens amortering, dels även det belopp, vartill försäkringsfondens skuldsättning under ifrågavarande budgetår beräknades komma att uppgå, eller 40 miljoner pund. Såsom tidigare framhållits, hava de medel, vilka upplånats av försäkringsfonden, hittills icke upptagits eller ens omnämnts i budgeten, trots att de realiter måste anses utgöra löpande statsutgifter.

[1] Se Soc. Medd. årg. 1931, sid. 741.

Av de besparingar kommittén föreslog till täckande av nämnda brist — de uppgingo till sammanlagt 96 $^1/_2$ miljoner pund — föllo icke mindre än 66 $^1/_2$ miljoner på arbetslöshetsförsäkringens konto. Efter att ha påpekat hurusom statens utgifter för försäkringen under budgetåret 1931/32 enligt vid betänkandets framläggande gällande basis uppgingo till 119 miljoner pund, varav 35 miljoner enbart för »the transitional benefit», framhöll kommittén nödvändigheten av följande besparingsåtgärder.

Enär den för nästa år beräknade upplåningen av statsmedel — 40 miljoner pund — för fondens räkning icke kunde betraktas annorlunda än som ett förskott, för vilket täckning saknades, måste, enligt kommitténs mening, ifrågavarande upplåning, som realiter betydde en ökning av statsskulden, bringas att upphöra med innevarande år. För att möjliggöra detta förordades en höjning av samtliga veckobidrag till 10 pence beträffande manliga arbetare i åldern 21—64 år jämte en motsvarande höjning för övriga kategorier. Jag erinrar om att arbetslöshetsförsäkringskommissionen hade nöjt sig med att föreslå en höjning till 9 pence. Understödsbeloppen borde enligt kommittén beskäras med icke mindre än 20 %, vilket åter innebar en betydligt kraftigare reduktion än den av kommissionen föreslagna. Beträffande »the transitional benefit» hade kommittén ett förslag, som även delvis sammanföll med försäkringskommissionens. Med hänsyn till den centrala ställning inom försäkringsplanen sistnämnda understödsform kommit att intaga, skall jag i detta sammanhang i största korthet erinra om dess uppkomst och innebörd. Genom en lag av år 1927 stadgades såsom villkor för rätten till understöd bland annat, att minst 30 veckoavgifter skulle hava erlagts under de två år, vilka närmast föregingo den dag, då ansökan om understöd gjordes. Samtidigt antogos emellertid vissa övergångsbestämmelser (»transitional provisions»), enligt vilka en person ägde rätt till »transitional benefit» (med samma belopp som det ordinarie), därest han erlagt 30 avgifter överhuvud eller 8 avgifter under närmast föregående två år. Dessa övergångsbestämmelser hava sedermera successivt förnyats med den påföljd, att nyssnämnda villkor av 30 inbetalda veckoavgifter under de två senaste åren aldrig trätt i kraft. Av vissa skäl ansåg sig försäkringskommissionen böra föreslå en ytterligare förlängning av provisoriet, men förordade å andra sidan införandet av skärpta villkor för rätten till »transitional benefit», bland annat att vissa kategorier skulle styrka sitt understödsbehov. Besparingskommittén ansåg å sin sida, att en dylik behovsprövning borde gälla samtliga sökande, vilka icke hade uppfyllt de försäkringstekniska villkoren. Slutligen förordade kommittén, såsom ett medel att genom ett ökat antal bidrag förbättra fondens ställning, att försäkringsplanen skulle utvidgas att omfatta bank- och försäkringsväsendet m. fl. kategorier.

Besparingsbudgeten. Då parlamentet efter sin ajournering återinkallades i början av september 1931 blev som bekant dess huvuduppgift att föra i hamn det förslag till budgetens balansering, vilket med hänsyn till det iråkade finansiella läget och delvis på grundval av besparingskommitténs utredningar hade framlagts av mr Snowden. Av sagda budgetförslag framgick, att denne tagit »the Treasurer Controller's» yttrande och besparingskommitténs förslag ad notam och fattat det viktiga beslutet, att utlåningen till arbetslöshetsförsäkringsfonden skulle upphöra. När sålunda fondens genom underhusets beslut den 30 juni 1931 utsträckta upplåningsrätt — från 90 till 115 miljoner pund — blir uttömd, komma fondens samtliga utgifter att bestridas med löpande inkomster, d. v. s. med skattemedel, i den mån fondens ordinarie inkomster icke visa sig tillräckliga. I de reviderade utgiftsberäkningarna för budgetåren 1931/32 och 1932/33 upptogos de belopp, vilka skulle hava tagits i anspråk för upplåning, därest icke denna upphört och besparingsåtgärder vidtagits, till respektive 25 och 60 miljoner pund. För löpande budgetår beräknades statens bidrag till fonden på följande sätt:

Arbetslöshetsförsäkring och »transitional payments»	Budgetåret 1931/1932 (miljoner pund) Ursprunglig beräkning	Ny beräkning	Tilläggs-anslag
Statens försäkringsbidrag till fonden	15·1	16·8	1·7
Statens till fonden utgående anslag för »transitional benefit» och »transitional payments», förvaltningskostnader o. dyl.	30·0	33·0	3·0
Statens utgifter till täckande av fondens deficit .	—	9·0	9·0
Summa	**45·1**	**58·8**	**13·7**

Snowdens beräkningar för budgetåret 1932/33 voro betydligt mera pessimistiska än besparingskommitténs. Bland annat hade han utgått från en arbetslöshetssiffra på tre miljoner, under det att såväl försäkringskommissionen som besparingskommittén baserat sina kalkyler på en motsvarande siffra av 2·5 miljoner. Resultatet av Snowdens beräkningar för ifrågavarande budgetår gåvo som bekant till resultat ett deficit på 170 miljoner pund (mot besparingskommitténs 120 miljoner). Till täckande av denna brist föreslogos besparingar på 70 miljoner, varav mer än hälften, såsom framgår av nedanstående översikt, drabbade utgifterna för arbetslöshetsförsäkringen:

	Milj. £
Besparingar genom anomalilagen	3·0
Besparingar genom ändrade bestämmelser för utbetalningen av »transitional benefit»	10·0
Minskning av arbetslöshetsunderstöden med 10 %, varigenom försäkringsfondens utgifter minskas med	12·8
Tillhopa	**25·8**
Höjning av försäkringsbidragen från arbetsgivare och arbetare, varigenom fonden tillföres	10·0
Summa	**35·8**

Statens utgifter för arbetslöshetsförsäkringen under budgetåret 1932/33 beräknades, därest ovanstående besparingar icke medräknas, uppgå till 114·8 miljoner pund, fördelade på följande sätt:

	Milj. £
Understöd med hittills gällande belopp	130·5
Ränta å gäld om 115 miljoner pund	5·7
Förvaltningskostnader	7·1
Summa	**143·3**
Avgår summan av arbetsgivarnas och arbetarnas försäkringsbidrag	28·5
Nettoutgift	**114·8**

Därest från sistnämnda belopp drages summan av de föreslagna besparingarna, 35·8 miljoner pund, återstår såsom statens utgifter för arbetslöshetsförsäkringen under budgetåret 1932/33, ett belopp av 79 miljoner, fördelat på följande sätt:

	Milj. £
Summan av statens försäkringsbidrag	19·3
Statens utgifter till täckande av fondens deficit	22·2
»Transitional payments»	37·5
Summa	**79·0**

Det må anmärkas, att Snowdens beräkningar, i vad de röra arbetslösheten, möjligen torde böra anses såsom alltför pessimistiska. Emellertid må fasthållas, att den fortsatta utvecklingen av förhållandena på arbetsmarknaden samt verkningarna av de senast genomförda reformerna måste betecknas såsom lika ovissa som betydelsefulla för beräkningarnas riktighet. Ser man på antalet arbetslösa — Snowden räknade såsom nämnt med tre miljoner — har siffran sedan september 1931 visat en stark och kontinuerlig nedgång, säkerligen till stor del beroende på deprecieringen av pundet och en därav förorsakad ökning i köporder för vissa exportindustrier, särskilt textilindustrien, men även och framför allt till följd av de skärpta villkoren för rätten till understöd. Minskningen i antalet arbetslösa framgår av följande tablå:

28 september	2 896 989	2 november	2 777 159
5 oktober	2 863 498	9 »	2 748 981
12 »	2 836 287	16 »	2 713 301
19 »	2 807 253	23 »	2 679 077
26 »	2 792 320	30 »	2 687 833

Såsom framgår har antalet registrerade arbetslösa under loppet av ungefär två månader nedgått med mer än 200 000 personer. Enär en nedgång med 100 000 personer innebär en besparing av c:a 5 miljoner pund, har sålunda redan under nyssnämnda period arbetslöshetsförsäkringsfonden besparats en utgift på mer än 10 miljoner. Det må i detta sammanhang även nämnas, att man numera, enligt vad från sakkunnigt håll försäkrats, inriktar sig på möjligheten av en successiv återbetalning av försäkringsfondens skuld.

»National Economy Act» och därav föranledd lagstiftning. Genom en den 30 sistlidne september antagen lag, »the National Economy Act 1931», erhöll regeringen bemyndigande att under loppet av oktober månad, genom Orders in Council och inom i lagen angivna men vidsträckta gränser, i de särskilda fallen genomföra de av parlamentet beslutade besparingsåtgärderna. Med stöd av sagda lag — inom parentes må framhållas, att den från sakkunnigt håll blivit utsatt för skarp kritik — har regeringen genomfört tre högst betydande förändringar i försäkringsplanen.

Bidragsplikten fördelades (liksom i kommissionens förslag) lika på de tre parterna och beloppen höjdes från och med den 5 oktober på sätt som förut omnämnts i Sociala Meddelanden (årg. 1931, sid. 830).

Understöden utgå sedan den 8 oktober med i denna tidskrift ävenledes meddelade, reducerade belopp, vilket innebär en nedsättning med i runt tal 10 %.

Den tredje förändringen, vilken trädde i kraft den 12 november 1931, avser ändrade *villkor i rätten till erhållande av understöd.*

Den genom sagda lag av år 1927 upphävda bestämmelsen, att den maximala understödsperioden, d. v. s. den tid under vilken en person försäkringstekniskt är berättigad till understöd, icke får överstiga 26 veckor per understödsår, har återinförts. Jag erinrar om att försäkringskommissionen hade föreslagit samma begränsning, vilken enligt dess beräkning komme att endast beröra c:a en sjundedel av de *personer, som åtnjuta* ordinarie understöd.

De arbetslösa, vilka sålunda komma att drabbas av begränsningen av understödsperioden, skulle enligt hittills gällande bestämmelse hava blivit hänvisade till »transitional benefit». Dylikt understöd skall emellertid hädanefter icke utgå enligt 1927 års bestämmelser, vilka hittills varit gällande. I stället komma att utbetalas s. k. »transitional payments» på nya och betydligt skärpta villkor. Det viktigaste av dessa är, att den sökande, som måste ha uppnått en ålder av 18 år, skall kunna styrka sitt understödsbehov inför fattigvårdsmyndigheterna, vilkas beslut är slutgiltigt och skall grundas på de för fattigvårdsunderstöden gällande

principerna. Emellertid är att märka, att »the Poor Law Assistance Committees» härvid endast kunna bevilja kontantunderstöd och naturligen icke till högre belopp än de ordinarie försäkringsunderstöden. I likhet med vad som gällt beträffande »transitional benefit» komma »transitional payments» att utbetalas genom arbetsförmedlingen och kostnaderna att helt åvila statsverket.

Slutligen må omnämnas, att arbetsministern med stöd av den under sistlidne juli månad antagna s. k. anomalilagen utfärdat vissa bestämmelser i överensstämmelse med de av parlamentet antagna direktiven. Antagandet av sagda lag, »Unemployment Insurance (No. 3) Act, 1931», föranleddes omedelbart av de av arbetslöshetsförsäkringskommissionens förslag, vilka tagit sikte på anomalierna i det rådande systemet. Lagen avsåg inrättandet av en rådgivande kommitté, bestående av ordförande och nio ledamöter, samtliga utsedda av arbetsministern, därav tre i samråd med fackföreningsorganisationen, tre i samråd med arbetsgivarorganisationernas landsförbund samt en ledamot i samråd med finansministeriet.[1] Arbetsministern erhöll genom lagen rätt att i samråd med kommittén utfärda bestämmelser med skärpta villkor för understödsrätten inom följande fyra i lagen angivna kategorier.

1) Den första skärpningen avsåg ursprungligen *korttidsarbetarna,* framför allt inom de industrier, vilka genom införande av korttidsarbete direkt subsidierats med medel ur försäkringsfonden. Motstånd i underhuset ledde emellertid till en ändring i det ursprungliga lagförslaget, varigenom dess räckvidd i väsentlig grad reducerades. Kategorien kom sålunda att omfatta endast de personer, vilkas normala arbetstid är mindre än en vecka, men vilka icke desto mindre i överensstämmelse med de inom yrket gällande villkoren åtnjuta en veckolön, överstigande den normala för samma yrke. Dessa personer — den rådgivande kommittén förklarade sig icke veta, huruvida de existerade — äro enligt arbetsministerns den 2 oktober 1931 utfärdade bestämmelser icke berättigade till understöd i den mån lönens och understödets sammanlagda belopp överstiga den normala lönen för samma yrke.

2) Beträffande *säsongarbetarna* hade kommissionen anmärkt, att gällande bestämmelser möjliggjorde, att sådana, därest längden av deras arbetstid medgivit inbetalandet av det stipulerade minimiantalet veckobidrag, kommo i åtnjutande av försäkringsunderstöd, även under den tid, då de normalt brukade gå arbetslösa. Enligt försäkringskommissionens mening kunde man emellertid icke anse, att en arbetare, som förtjänade sitt uppehälle genom ett säsongarbete, kunde betraktas som arbetslös i egentlig mening, därest han saknade arbete under den s. k. döda säsongen. Enligt nyssnämnda, av arbetsministern utfärdade bestämmelser skall därför säsongarbetare, som under dödsäsongen ansöker om understöd, utom övriga villkor uppfylla även följande, nämligen dels att han under närmast föregående två år under avsevärd tid arbetat i ett försäkringsbart yrke under dödsäsongen, dels även att han med hänsyn till alla relevanta förhållanden — speciellt hans yrkesskicklighet — ävensom arbetsförhållandena i distriktet skäligen kan påräkna erhålla arbete inom försäkringsbart yrke inom distriktet under dödsäsongen.

3) Den tredje kategorien omfattade s. k. *week-end-arbetare,* nämligen arbetare, vilkas arbete normalt är koncentrerat till en eller två dagar i veckan. Dylika arbetare skola hädanefter åtnjuta understöd endast för de dagar, vilka kunna betecknas som hans normala arbetsdagar.

4) Antalet försäkrade *gifta kvinnor* är jämförelsevis litet — det uppgick under juli 1930 till c:a 800 000. Man torde av denna omständighet kunna sluta, att en kvinna, som ingått äktenskap, i regel drager sig tillbaka från industriellt förvärvsarbete. Redan detta förhållande synes böra motivera särskilda bestämmelser för gifta kvinnors rätt till arbetslöshetsunderstöd. Därtill kommer, att arbetslösheten bland gifta kvinnor är relativt stor. Med stöd av förebragt material ansåg sig

[1] Jfr. Soc. Medd. årg. 1931, sid. 743.

försäkringskommissionen även kunna konstatera, dels att många kvinnor, som ej önskade erhålla arbete, icke desto mindre utan nämnvärd svårighet kunde erhålla understöd, dels även att ett betydande antal gifta kvinnor åtnjöto understöd, ehuru de icke sedan giftermålet arbetat i försäkringsbart yrke och ej heller hade för avsikt att taga dylik anställning. Av denna anledning intogs i anomalilagen även gruppen gifta kvinnor, med undantag för de kvinnor, vilkas män antingen blivit oförmögna till arbete eller också äro arbetslösa utan att åtnjuta understöd. I de med stöd av sagda lag utfärdade bestämmelserna följde arbetsministern i allt väsentligt kommissionens förslag. För gift kvinnas rätt till understöd fordras sålunda numera, dels att hon ej upphört tillhöra försäkringsbart yrke, dels även att hon, med hänsyn till samtliga förhållanden och framför allt såväl hennes tidigare erfarenhet i industriell verksamhet som arbetsförhållandena inom vederbörande distrikt, rimligen kan beräkna erhålla anställning i försäkringsbart yrke. Bevisning i nämnda avseende från den sökandes sida erfordras emellertid endast, när en presumtion föreligger, att sökanden icke längre är anställd i försäkringsbart yrke. Bestämmelserna skapa nu en dylik generell presumtion i de fall, där en gift kvinna, med nyssnämnda undantag, efter äktenskapets ingående inbetalat mindre än 15 veckobidrag eller, därest hon varit gift under längre tid än sex månader, mindre än 8 bidrag under de föregående tre månaderna.

Det torde ännu vara för tidigt att draga några säkra slutsatser angående verkningarna av de reformer, för vilka här redogjorts. Senaste tillgängliga siffror visa emellertid en betydande nedgång i antalet av anomalilagen berörda arbetslösa. Under de två första veckorna efter bestämmelsernas ikraftträdande avslogos icke mindre än 77 572 ansökningar om understöd inom de fyra nämnda kategorierna. Av de sökande voro icke mindre än 71 567 gifta kvinnor. Antalet diskvalificerade säsongarbetare uppgick till närmare 6 000, varemot motsvarande siffra för de båda återstående kategorierna tillsammantagna endast uppgick till 163. Beträffande de med stöd av »Economy Act» genomförda restriktionerna, för vilka jag ovan redogjort, är det framför allt den såsom villkor för rätten till »transitional payments» föreskrivna behovsprövningen inför fattigvårdsmyndigheterna, vilken tilldrager sig intresse. Den 26 oktober 1931 uppgick antalet personer i åtnjutande av »transitional benefit» till 526 350. Utom dessa komma sannolikt omkring 200 000 av restriktionerna berörda personer att underkastas prövning av fattigvårdsmyndigheterna. Nödvändigheten av en behovsprövning torde knappast längre kunna bestridas, men däremot har beslutet att anförtro densamma åt fattigvårdsmyndigheterna framkallat en utbredd förbittring.

Internationella arbetsorganisationen.

Den internationella arbetslagstiftningens framsteg under 1931.

Den 1 januari 1931 hade inregistrerats 415 ratifikationer av internationella arbetskonventioner (häri ej inräknat den s. k. Bernkonventionen angående vit fosfor, vilken hittills ratificerats av 29 stater). Vid årsskiftet 1931—1932 hade antalet stigit till 449 — därav 7 s. k. villkorliga — och antalet ratifikationer ökades sålunda under det gångna året med 34 (mot 31 nästföregående år).

För att belysa ratifikationsarbetets fortskridande meddelas här några jämförande uppgifter om antalet verkställda, beslutade eller föreslagna ratifikationer vid slutet av de åtta senaste åren:

	Antal vid slutet av år							
	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
Verkställda ratifikationer . . .	141	185	215	248	333	384	415	449
Beslutade » . . .	19	37	38	32	26	21	23	56
Föreslagna » . . .	123	123	146	170	148	143	165	121

En närmare överblick av ratifikationsarbetets fortgång i olika stater lämnas i tabellen å sid. 48—49.

Nya publikationer från internationella arbetsbyrån.

Av socialrådet *Erik Sjöstrand.*

Rationaliseringens sociala aspekter.

The Social Aspects of Rationalisation. (Studies and Reports, Series B, No. 18.) 1931. VII + 381 sid. Pris Kr. 10: —.

Internationella arbetsbyrån har nyligen publicerat en volym innehållande en samling av inledande anmärkningar rörande »Rationaliseringens sociala aspekter».

Rationaliseringen, vilken kan definieras såsom en systematisk strävan att förbättra tekniska och organisationsmetoder i syfte att få till stånd det minsta möjliga slöseri med arbetskraft och material, har gjort snabba framsteg inom nästan varje gren av ekonomisk verksamhet sedan kriget, och dess direkta och indirekta verkningar på levnads- och arbetsförhållandena ha varit föremål för mycken diskussion och många undersökningar. I förevarande arbete söker internationella arbetsbyrån sammanställa och analysera de strödda och erkänt ofullständiga uppgifter, vilka finnas tillgängliga rörande frågan, ävensom att skildra den ömsesidiga återverkan mellan å ena sidan rationaliseringsrörelsen och å andra sidan produktiviteten, arbetstiden, arbetslönen, arbetstillgången, den industriella hygienen och olycksfall. Även en del andra sidor av rationaliseringen, däribland dess inverkan på förhållandet mellan arbetsgivare och arbetare, göras till föremål för behandling.

Ett särskilt intresse anknyter sig i närvarande stund till undersökningen av rationaliseringsproblemet i förhållande till arbetstid och arbetstillgång. Vad beträffar den förra synas de meddelade uppgifterna visa, att arbetstidsminskningen medfört en ökad användning av mera vetenskapliga produktionsmetoder och en stegrad arbetsintensitet samt att härigenom i sin ordning banats vägen för ny arbetstidsminskning genom att effektiviteten ökats och produktionen förstorats, ofta till priset av en ökad press på individen. Det är bl. a. av dessa skäl, som de fackliga organisationerna upprepade gånger framställa krav på kortare arbetstid samt längre vilo- och rekreationstid.

Ratifikationsarbetets fortgång

(R betyder, att ratifikation verkställts. — V = villkorlig ratifikation.

Konferensår	Konventioner	Albanien	Argentina	Australien	Belgien	Brasilien	Bulgarien	Chile	Colombia	Danmark	Estland	Finland	Frankrike	Grekland	Indien
1919	1) Arbetstidens begränsning	—	f	—	R	f	R	R	b	—	—	—	V	R	R
	2) Arbetslösheten	—	f	—	R	f	R	f	b	R	R	R	R	R	R
	3) Kvinnors arbete före och efter barnsbörd	—	f	—	—	f	R	R	b	—	—	—	f	R	—
	4) Kvinnors nattarbete	b	f	—	R	f	R	R	b	—	R	—	R	R	R
	5) Minimiålder för minderåriga	b	f	—	R	f	R	R	b	R	R	b	—	R	—
	6) Minderårigas nattarbete	b	f	—	R	f	R	R	b	R	R	b	R	R	R
	7) Vit *fosfor* (*Bernkonventionen*)	—	—	R	R	—	R	—	—	[1]R	R	R	[1]R	—	R
1920	8) Minimiålder för arbete å fartyg	—	f	—	R	—	R	f	b	R	R	R	—	R	—
	9) Arbetslöshetsersättning	—	f	—	R	—	R	f	b	—	R	—	R	R	—
	10) Arbetsförmedling för sjömän	—	f	R	R	—	R	f	b	—	R	R	R	R	—
1921	11) Minderårigas användande i jordbruket	—	f	—	R	—	R	f	b	f	R	—	—	—	—
	12) Jordbruksarbetarnas föreningsrätt	—	f	—	R	—	R	R	b	R	R	R	R	—	R
	13) Socialförsäkring *inom jordbruket*	—	f	—	—	—	R	R	b	R	R	—	R	—	—
	14) Användandet av blyvitt vid målning	—	f	—	R	—	R	R	b	—	R	R	R	R	—
	15) Veckovila i industriella *företag*	—	f	—	R	—	R	R	b	f	R	R	R	R	R
	16) Minimiålder för eldare och kollämpare	—	f	—	R	—	R	f	b	R	R	R	R	R	R
	17) Läkarbesiktning av unga personer å fartyg	—	f	—	R	—	R	f	b	—	R	R	R	R	R
1925	18) Ersättning för olycksfall i arbete	—	—	—	R	—	R	R	b	—	f	—	f	—	—
	19) » vid yrkessjukdomar	—	—	—	R	—	R	—	b	—	f	R	R	—	R
	20) *Lika behandling* av in- o. utländska arb.	—	—	—	R	—	R	R	b	R	R	R	R	—	R
	21) Nattarbete i bagerier	—	—	—	—	—	R	—	—	—	R	R	f	—	—
1926	22) Inspektionen av emigranter	—	—	R	R	—	R	—	b	—	—	R	b	—	R
	23) Sjömäns anställningsavtal	—	—	—	R	—	R	—	b	—	R	b	R	—	—
	24) Hemförskaffning av sjömän	—	—	—	R	—	R	—	—	—	R	—	R	—	—
1927	25) Sjukförsäkring för industriarbetare	—	—	—	—	—	R	R	b	—	—	—	—	—	—
	26) » » jordbruksarbetare	—	—	—	—	—	R	R	b	—	—	—	—	—	—
1928	27) Metoder för fastställande av minimilöner	—	—	R	—	—	—	—	b	—	—	—	R	—	—
1929	28) Vikten å tyngre kollin	—	—	R	—	—	—	—	—	—	f	—	—	—	R
	29) Skydd mot olycksfall vid lastn. eller lossn.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	f
1930	30) Tvångs- eller obligatoriskt arbete	—	—	b	—	—	—	—	—	b	—	—	—	—	—
	31) Arbetstiden för affärsanställda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Antal ratifikationer (*utom nr 7*)	—	—	4	20	—	25	13	—	8	18	12	17	13	12

[1] Bernkonventionen ratificerad redan före 1919 års arbetskonferens.

intill 1932 års början.

— b = beslut föreligger om ratifikation. — f = förslag föreligger om ratifikation.)

Irland	Italien	Japan	Jugoslavien	Kanada	Kina	Kuba	Lettland	Liberia	Litauen	Luxemburg	Nederländerna	Norge	Nya Zeeland	Paraguay	Polen	Portugal	Rumänien	Schweiz	Spanien	Storbritannien	Sverige	Sydafrika	Tjeckoslovakien	Tyskland	Ungern	Uruguay	Österrike	Antal ratifikationer	
—	V	—	—	—	—	b	V	—	R	R	f	—	—	f	—	R	R	—	R	—	—	—	R	f	—	f	V	15	1
R	R	R	R	—	—	f	f	—	—	R	b	R	—	f	R	—	R	R	R	R	R	R	f	R	R	f	R	24	2
—	b	—	R	—	—	R	R	—	—	R	—	—	—	f	—	—	R	—	R	—	—	—	f	R	R	f	—	11	3
R	R	—	R	—	—	R	f	—	R	R	R	—	—	f	—	b	R	R	f	R	—	R	R	—	R	f	R	21	4
R	b	R	R	—	—	R	R	—	—	R	R	—	—	f	R	—	R	R	f	R	—	—	R	f	—	f	—	18	5
R	R	—	R	—	—	R	R	—	R	R	R	—	—	f	R	b	R	R	f	R	—	—	f	f	R	f	R	22	6
[1]R	[1]R	R	R	[1]R	R	—	—	—	—	[1]R	[1]R	[1]R	[1]R	—	R	—	R	[1]R	[1]R	[1]R	R	[1]R	R	[1]R	R	—	R	(29)	7
R	b	R	R	R	—	R	R	—	—	R	R	R	—	—	R	—	R	—	R	R	R	—	—	R	R	f	—	22	8
R	R	—	R	R	—	R	R	—	—	R	b	—	—	—	R	—	R	—	R	R	—	—	—	R	—	f	—	17	9
—	R	R	R	—	—	R	R	—	—	R	b	R	—	—	R	—	R	—	R	—	R	—	—	R	—	f	—	19	10
R	R	R	—	—	—	f	f	—	—	R	b	—	—	—	R	—	R	—	f	—	R	—	R	f	R	f	R	13	11
R	R	—	R	—	—	f	R	—	—	R	R	R	—	—	R	—	R	—	f	R	R	—	R	R	—	f	R	22	12
R	R	—	—	—	—	f	R	—	—	R	R	—	—	—	R	—	—	—	R	R	R	—	—	R	b	f	—	15	13
—	b	—	R	—	—	R	R	—	—	R	b	R	—	—	R	—	R	—	R	—	R	—	R	—	V	f	R	19	14
R	R	—	R	—	—	b	R	—	R	R	b	—	—	—	R	R	R	—	R	—	[2]R	—	R	f	b	f	—	20	15
R	R	R	R	R	—	R	R	—	—	R	R	R	—	—	R	—	R	—	R	R	R	—	—	R	R	f	—	25	16
R	R	R	R	R	—	R	R	—	—	R	R	—	—	—	R	—	R	—	R	R	R	—	—	R	R	f	—	23	17
—	—	—	R	—	—	R	R	—	—	R	R	—	—	—	f	R	f	—	R	—	R	—	—	—	R	f	—	12	18
R	—	R	R	—	—	R	R	—	—	R	R	R	—	—	f	R	f	R	—	R	R	—	f	R	R	f	R	20	19
R	R	R	R	—	—	R	R	—	—	R	R	R	—	—	R	R	f	R	R	R	R	R	R	R	R	f	R	28	20
—	—	—	—	—	—	R	f	—	—	R	f	—	—	—	f	—	f	—	—	—	—	—	—	f	f	—	f	—	5	21
R	—	R	—	—	—	b	f	—	—	R	R	—	—	—	—	—	—	—	—	V	V	—	R	f	R	f	R	14	22
R	R	—	R	—	—	R	f	—	—	R	b	—	—	—	R	—	—	—	R	R	—	—	—	R	—	f	—	13	23
R	R	—	R	—	—	R	f	—	—	R	b	—	—	—	R	—	—	—	R	—	—	—	—	R	—	f	—	12	24
—	—	—	R	—	—	f	R	—	R	R	—	—	—	—	—	—	R	—	—	R	—	—	R	R	R	f	R	12	25
—	—	—	—	—	—	f	f	—	—	R	—	—	—	—	—	—	—	—	—	R	—	—	R	R	—	f	R	7	26
R	R	—	—	—	R	f	—	—	—	—	f	—	—	—	—	—	—	—	R	R	—	—	f	R	f	b	—	8	27
R	—	R	—	—	R	f	—	—	—	R	f	—	—	—	f	—	—	—	—	—	—	—	f	—	—	b	—	6	28
R	—	—	—	—	—	f	—	—	—	R	f	—	—	—	—	—	—	—	—	—	b	—	f	—	—	b	—	2	29
R	—	—	—	—	—	—	—	R	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	R	[2]R	—	—	—	—	—	—	4	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	f	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
21	**16**	**11**	**19**	**4**	**2**	**16**	**17**	**1**	**5**	**27**	**12**	**8**	—	—	**16**	**5**	**16**	**6**	**16**	**18**	**15**	**3**	**11**	**16**	**14**	—	**12**	**449**	

[2] Konventionerna om veckovila vid industriella företag (nr 15) och om tvångs- eller obligatoriskt arbete (nr 30) ratificerades av Sverige i december 1931. Dessa ratifikationer ha dock ej medtagits i den av internationella arbetsbyrån publicerade översikten över ställningen vid 1932 års början, vilken översikt alltså upptar endast 447 ratifikationer.

Vad beträffar förhållandet mellan rationalisering och arbetstillgång, synes av tillgängliga upplysningar kunna slutas, att flertalet rationaliseringsåtgärder — exempelvis införandet av maskiner, vetenskaplig arbetsledning och reorganisation av hela industrigrenar — ge upphov till en viss arbetslöshet. Omfattningen härav är mindre än man stundom föreställer sig, och erfarenheten visar, att den till större delen endast är tillfällig, i det flertalet entledigade arbetare på nytt absorberas inom industrien, i den mån produktionen ökas eller bättre avpassas efter marknadens behov. Samtidigt erkännes, att rationaliseringens oavbrutna framträngande oundvikligen måste leda till att en viss permanent arbetslöshet uppkommer. »Sådan arbetslöshet kan», säges i publikationen, »betraktas som det pris, vilket måste betalas för framsteget», och kostnaden därför bör fördelas över hela samhället, »vilket utgör ett nytt argument till förmån för arbetslöshetsförsäkringen, genom vilken en billig ersättning lämnas offren för ett ont, för vilket samhället i dess helhet bär ansvaret och som är oskiljaktigt förenat med framsteget».

Rapport angående ålderdoms-, invaliditets- och efterlevandeförsäkring.

Invalidity, old-age and widows' and orphans' insurance. International labour conference 16th session.

Internationella arbetsbyrån har till samtliga medlemsstater utsänt en s. k. grå rapport rörande frågan om invaliditets-, ålderdoms- och efterlevandeförsäkring, vilken fråga är uppförd på dagordningen för det stundande sextonde sammanträdet av arbetskonferensen.[1]

Konferensen har redan antagit en del konventioner berörande socialförsäkringen, nämligen konventionerna av 1921 och 1925 angående ersättning för olycksfall i arbete och för yrkessjukdomar samt konventionerna av 1927 angående sjukförsäkring för arbetare inom industri och handel samt för jordbruksarbetare. Ännu återstår att få till stånd en internationell lagstiftning rörande invaliditets-, ålderdoms- och efterlevandeförsäkring.

I internationella arbetsbyråns grå rapport visas, att sistnämnda försäkring i dess obligatoriska form redan tagit en avsevärd utveckling i flera länder.

Tyskland var det första land, som införde obligatorisk invaliditets- och ålderdomsförsäkring (1889). Först 1906 följdes exemplet av Österrike, som nämnda år införde pensionsförsäkring för andra anställda än kroppsarbetare. Den franska lagen av 1910 om ålderdomsförsäkring för arbetare, hantverkare och mindre jordbrukare erhöll endast en ytterst begränsad tillämpning. År 1911 fortsatte Tyskland utbyggandet av sitt försäkringssystem genom att införa efterlevandeförsäkring, varjämte för i privattjänst anställda infördes pensionsförsäkring. Från samma tid daterar sig den engelska obligatoriska sjuk- och invaliditetsförsäkringen, ålderdomsförsäkringen i Luxemburg och Rumänien samt den svenska pensionsförsäkringen. Efter kriget trädde i Nederländerna en lag om invaliditets- och ålderdomsförsäkring i kraft, och såväl i Spanien som i Italien infördes obligatorisk försäkring. Härpå följde Belgien, Bulgarien, Chile och Tjeckoslovakien under år 1924 och Storbritannien med ålderdoms- och efterlevandeförsäkring åren 1925 resp. 1929 samt Polen med försäkring för intellektuella arbetare 1927. I trots av ekonomiska svårigheter äro nya framsteg att anteckna under de senaste åren, exempelvis införandet i början av 1929 av invaliditets-, ålderdoms- och efterlevandeförsäkring för arbetare och anställda i industri och handel i Ungern; ikraftträdandet i juli 1930 av lagen om allmän socialförsäkring i Frankrike; revisionen samma år av lagstiftningen om ålderdoms- och efterlevandeförsäkring för arbetare och anställda i Belgien. En lag rörande ålderdoms- och efterlevandeförsäkring antogs ock den 17 juni 1931 av schweiziska förbundsförsamlingen, men efter det att jämlikt konstitutionens föreskrifter frågan hänskjutits till allmän folkomröstning, förkastades lagen den 6 december 1931 med 174 482 rösters majoritet.[2]

[1] Övriga frågor på dagordningen för sammanträdet äro: minimiåldern för anställning inom icke-industriella yrken (slutbehandling); undertryckandet av arbetsförmedlingsanstalter, som taga betalning. — [2] Jfr sid. 60.

I det hela omfattar den av internationella arbetsbyrån verkställda undersökningen omkring femtio olika försäkringssystem, varvid bortses från specialförsäkringen för sådana grupper som järnvägspersonal, sjömän och tjänstemän, vilken i allmänhet är mera förmånlig ur försäkringstagarens synpunkt än den allmänna försäkringen. Alderdoms- och invaliditetsförsäkringen omfattar i olika länder flera tiotal miljoner arbetare och kan sägas särdeles väl ägna sig för en internationell reglering. Den nationella lagstiftningen är visserligen både skiftande och komplicerad, men i flera väsentliga hänseenden synes det vara möjligt att uppställa ett antal grundprinciper för införande i ett eller flera konventionsförslag och i rekommendationer.

En av dessa principer är försäkringens obligatoriska karaktär för samtliga löntagare. Denna princip har blivit gällande i flertalet industriländer, vilka lagstiftat på området, och den bildar också en huvudpunkt i det förslag till »konklusioner», som framlägges för det stundande konferenssammanträdet för att sedermera göras till föremål för rådplägning med regeringarna.

Kortare meddelanden.

— Allmänna sociala frågor —

Samarbetskommitté för internationellt socialt arbete. I samma mån som föreningsväsendet på det sociala området utvecklats, såväl här hemma som i utlandet, hava förbindelserna mellan de inhemska och utländska organisationerna blivit allt livligare. För de enskilda svenska föreningarna påkallas numera för upprätthållandet av dylika förbindelser ej sällan åtskilligt tidskrävande arbete. Det vill emellertid synas, som om viss besparing av tid, arbete och kostnader skulle kunna åvägabringas ävensom åtskilligt dubbelarbete kunna undvikas genom samarbete mellan de enskilda föreningarna för organiserandet av ifrågavarande arbete på gemensam basis. Genom ett dylikt samarbete skulle ej endast arbetet med upprätthållandet av de internationella förbindelserna kunna rationaliseras och effektiviseras; man skulle jämväl kunna ernå förutsättningar för ett mera enhetligt uppträdande från de svenska sammanslutningarnas sida utåt.

I syfte att erhålla en grund för närmare bedömande av hithörande spörsmål anordnade Centralförbundet för Socialt Arbete (C. S. A.) den 21 maj 1931 en överläggning i frågan, i vilken deltogo bl. a. representanter för följande organisationer: Permanenta kommittén för internationella konferenser för socialt arbete (Le comité permanent des conférences internationales des services sociaux), Internationella barnaskyddsföreningen (Association internationale pour la protection de l'enfance), svensk sektion av Rädda Barnen, Föreningen Vaksamhet (ansl. till International Bureau for the suppression of the traffic in Women and children), Internationella kongresskommittén för offentlig och enskild hjälpverksamhet (Comité internationale des congrès d'assistance publique et privés), Svenska Röda Korset, Birkagården (ansl. till International Federation of Settlements), Förbundet för kristet samhällsliv (ansl. till International Fellowship of Reconciliation).

Av överläggningen framgick, att tanken på ett samarbete av ovan berört slag mellan de enskilda organisationerna allmänt omfattades med intresse. Vid överläggningen beslöts också att tillsätta en kommitté för frågans närmare utredning. Till ledamöter i denna kommitté utsågos ordföranden i C. S. A., kanslirådet G. H. von Koch (sammankallande), föreståndaren för socialpolitiska institutet professor G. Bagge, ledamoten av International Association for Industrial Relations, yrkesinspektrisen Kerstin Hesselgren, generalsekreteraren i Svenska Röda Korset friherre E. Stjernstedt samt t. f. sekreteraren i Socialstyrelsen C. Schmidt.

Denna kommitté, som antagit benämningen Samarbetskommittén för internationellt socialt arbete, har beslutat att försöksvis anordna en verksamhet av ifrågavarande slag under

enkla och blygsamma former. För detta ändamål har upprättats en särskild byrå för internationellt samarbete, vilken förestås av en för uppgiften anställd arbetskraft med såväl social som språklig utbildning. Ifrågavarande byrå, som nu trätt i verksamhet, har till huvudsaklig uppgift att efter hänvändelse från svenska organisationer eller sammanslutningar stå från utlandet hitkommande studieresande och forskare på det sociala området till tjänst med upplysningar och anvisningar för underlättande av deras studier, att utarbeta skriftliga svar å förfrågningar från enskilda personer, institutioner eller sammanslutningar i utlandet rörande sociala förhållanden i Sverige samt att för svenska organisationers och sammanslutningars räkning utarbeta promemorior, referat och sammanställningar rörande skilda sociala spörsmål. Vidare skola å byrån, till tjänst för svenska organisationer och sammanslutningar, uppgifter systematiskt insamlas om olika på det sociala området verksamma utländska sammanslutningar och organisationer, om deras syftning och verksamhet samt om internationella kongresser.

I den utsträckning tid och arbetskraft förslå, kommer byrån att i ovan angivna avseenden stå till tjänst med upplysningar och biträde. För större arbetsuppgifter, exempelvis utarbetande av mera omfattande utredningar och rapporter och deras översättning till utländskt språk, torde byrån bliva nödsakad betinga sig särskilt arvode, men man hoppas, att byrån i övrigt skall kunna kostnadsfritt stå de organisationer och sammanslutningar till tjänst, vilka vilja anlita densamma.

Den ifrågavarande verksamheten är, såsom redan framhållits, anordnad endast såsom ett försök i blygsam skala och har självfallet ännu ej erhållit några fastare former. Skulle det emellertid visa sig, att verksamheten fyller ett verkligt behov och omfattas med intresse av de närmast berörda organisationerna, är det kommitténs förhoppning att kunna finna förutsättningar för verksamhetens upprätthållande och vidare utveckling.

Kommitténs byrå, vilken förestås av fröken Elsa Herlitz, är öppen vardagar kl. 1—3. Dess adress är Norrtullsgatan 8 B och tel.n:r Vasa 3411.

— Arbetarskydd —

Frågan om Storbritanniens ratifikation av sjösäkerhets- och lastlinjekonventionerna. Ratifikationen från Storbritanniens sida av den 1929 avslutade sjösäkerhetskonventionen har stött på svårigheter, och i samband härmed har även frågan om ratifikation av lastlinjekonventionen 1930 kommit att bli svävande.[1] Emellertid har man anledning hoppas, att parlamentet skall lämna sitt definitiva bifall till bägge konventionerna under sessionen i början av detta år.

Orsaken till dröjsmålet är den mycket omstridda frågan om roderkommandot, som i den internationella likformighetens intresse gjorts till föremål för nya bestämmelser i sjösäkerhetskonventionen. Bestämmelserna voro resultatet av en kompromiss, genom vilken det engelska sjöbefälet, som i denna punkt ställde sig motvilligt, anses ha från främmande sjöfartsrepresentanters sida erhållit medgivanden i andra, för sjösäkerheten ännu mera betydelsefulla punkter.

Emellertid protesterade på sin tid Mercantile Marine Service Association mot de nya kommandobestämmelserna, och frågan fördes även på tal i underhuset genom interpellation den 11 december 1929. I sitt svar förklarade handelsministern, att sjösäkerhetskonventionen enhälligt antogs och att varken den engelska eller någon annan delegation reserverade sig mot här ifrågavarande bestämmelse.

Å andra sidan uttalade sig bl. a. Liverpool Steamship Owners' Association, vilken representerar en fjärdedel av hela det med ånga framdrivna tonnaget i Storbritannien, i princip till förmån för de nya kommandobestämmelserna och fann icke skäl antaga, att deras genomförande å engelska fartyg skulle vara förenat med någon risk. Av senare uttalanden

[1] Ang. konventionernas innehåll se Soc. Medd. årg. 1929, sid. 704 och årg. 1931, sid. 7. Konventionstexterna äro i översättning publicerade som bilaga till Kommersiella Meddelanden 1931, nr 23 24.

synes ock framgå, att oppositionen ingalunda är enhällig bland fartygsbefälet i Storbritannien och att den icke räknar någon anslutning i de lägre graderna. Ett uttalande i denna riktning återfinnes i Officers (Merchant Navy) Federation's halvårsberättelse i juni 1931, vari livligt beklagas, om konventionens antagande skulle äventyras genom motstånd från brittiskt befälshåll, på den grund att befäl och besättning ansåge sig icke kunna riskfritt genomföra det nya roderkommandot. I sin berättelse till fyrtioandra generalförsamlingen av National Union of Seamen uppehåller sig unionens generalsekreterare vid denna fråga och tillägger, att unionens styrelse antagit följande resolution:

»Samtidigt som nationella sjömansunionen sympatiserar med känslan av oro över varje förändring i det traditionella engelska roderkommandot, är den dock av den bestämda åsikten:

1) att intet skäl finnes antaga, att engelska sjömän icke äro i stånd att tillämpa den nya metoden på ett tillfyllestgörande sätt och utan risk för liv eller egendom;

2) då avslag på eller ändring av den del av konventionen, som rör roderkommandot, kan medföra, att andra reservationer uppställas från andra länders sida, varigenom minskas de fördelar, som stå att vinna genom internationell likformighet i frågor rörande säkerheten till sjöss, böra bestämmelserna angående roderkommandot antagas.»

Förslag om ratifikation av såväl sjösäkerhetskonventionen som lastlinjekonventionen genomgick tredje läsningen i överhuset den 7 juli 1931, efter det att ett förslag om uteslutning av bestämmelserna rörande roderkommandot avslagits utan omröstning. Emellertid kom frågan icke att fullföljas under det gamla parlamentets tid.

Förslaget har sedan i så gott som oförändrat skick framlagts för det nyvalda parlamentet och den 26 november 1931 passerat tredje läsningen i överhuset. Underhusbehandlingen väntas komma att äga rum vid sessionen i början av detta år.

I samband härmed må omnämnas, att Kanada och Danmark redan ratificerat bägge konventionerna, medan sjösäkerhetskonventionen ratificerats av Nederländerna och Tyskland samt lastlinjekonventionen av Förenta staterna.

Förslag om ratifikation av sjösäkerhetskonventionen ha framlagts i Frankrike, Förenta staterna och Italien. Ratifikation av samma konvention har förordats av vederbörande myndigheter i Norge och Sverige, med förbehåll beträffande det förra landet för vissa ändringar i bestämmelserna om radiotelegrafi och i det senare landet för ratifikation från Storbritanniens sida.

För övrigt har i flera länder förslag framlagts om ratifikation eller sådan förordats. I avvaktan på definitivt beslut ha vidare provisoriska bestämmelser utfärdats om de internationella lastlinjereglernas tillämpning, på redarens begäran, å inhemska fartyg i följande länder: Belgien, Frankrike, Nederländerna, Norge, Sverige och Tyskland.

— Arbetslöner —

Förslag till omläggning av socialstyrelsens lönestatistik. Efter initiativ från 1926 års besparingssakkunniga har på uppdrag av Kungl. Maj:t inom socialstyrelsen verkställts en utredning rörande möjligheterna att åstadkomma en förbättrad lönestatistik. I utredningen, vilken ingår i serien Statens offentliga utredningar (1931: 32), lämnas till en början en redogörelse för uppkomsten och utvecklingen av socialstyrelsens lönestatistik och av annan lönestatistik i vårt land, särskilt den som utarbetas av arbetsgivar- och arbetarorganisationer. Därefter följer en skildring av lönestatistikens utveckling i utlandet, speciellt Förenta staterna, England, Tyskland och Danmark, avslutad med uppgifter rörande de internationella enhetssträvandena inom lönestatistiken, sådana de framträtt inom Internationella arbetsbyrån och Internationella statistiska institutet.

I anknytning till den sålunda skildrade utvecklingen framlägges förslag till omläggning i vissa avseenden av socialstyrelsens lönestatistik. Förslaget innebär icke någon mera genomgripande förändring i de huvudgrunder, vilka sedan länge med framgång tillämpats beträffande den officiella lönestatistiken. Framdeles såsom hittills synes denna böra ut-

göras av dels en årlig lönestatistik, omspännande möjligast stora delar av näringslivet och grundad på summariska uppgifter, inhämtade direkt från de större företagen, men i fråga om de mindre genom förmedling av sakkunniga institutioner och personer, dels vid särskilda tillfällen anordnade specialundersökningar, avseende att belysa ålders- och yrkesgruppering, arbetssäsong och andra på lönenivån och löneuppbyggnaden inverkande förhållanden inom särskilda arbetsområden och baserade på individuella uppgifter rörande därstädes anställd personal. Men i högre grad än förut böra dessa undersökningsgrenar bringas i inbördes växelverkan och utvecklas till ökad likformighet och fullständighet. Parallellt med strävandena efter materialets kvantitativa utökning bör man arbeta på dess kvalitativa förbättring, enkannerligen genom att söka fördela arbetarna vid varje särskilt företag å yrkes- och grovarbetare, eventuellt även i en mellangrupp, bestående av »halvyrkeslärda» eller »tempoarbetare». De sålunda differentierade arbetsförtjänstuppgifterna böra därefter sammanställas med motsvarande kollektivavtalslöner i syfte att erhålla ett tillnärmelsevis riktigt uttryck för differensen mellan avtalsenliga löner och faktiska löneinkomster. Kollektivavtalslönerna böra även användas till kontroll av de av sakkunniga verkställda löneuppskattningar, vilka synas böra bibehållas som kunskapskälla rörande avlöningsförhållandena inom områden med övervägande smådrift, såsom jordbruk, småindustri och hantverk, handel och transportarbete, hotell- och restaurangrörelse samt husligt arbete. Dock bör man eftersträva att i görligaste mån erhålla faktiska löneuppgifter även för dessa verksamhetsområden, särskilt genom att i sådant syfte utnyttja specialundersökningar, omfattande jämväl smärre arbetsställen.

Då det osäkra och allvarliga läget på det ekonomiska området och på arbetsmarknaden med all sannolikhet torde komma att ställa nya och skärpta fordringar på lönestatistiken, har socialstyrelsen i skrivelse den 10 december 1931 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte ställa till styrelsens förfogande ett belopp av 12 000 kr. för förstärkning av styrelsens arbetskrafter i syfte att åstadkomma förbättrad lönestatistik efter ovan angivna grunder.

— Arbetsmarknad och arbetslöshet —

Statens arbetslöshetskommissions verksamhet under november 1931. Antalet till kommissionen rapporterade hjälpsökande arbetslösa uppgick vid slutet av november till 77 254, varav 22 705 hänförda till det s. k. lokala arbetskraftsöverskottet. Yrkesfördelningen och ökningen (resp. minskningen) under månaden framgår av följande sammandrag:

	Antal arbetslösa	Ökning (minskn.)		Antal arbetslösa	Ökning (minskn.)
Jordbruk	3 725	+ 1 689	Närings- o. njutningsmedelsind.	460	+ 128
Skogshushållning	11 404	+ 3 306	Kemisk-tekn. o. belysningsind.	280	+ 63
Gruvdrift och malmförädling	5 446	+ 974	Trämasse- och pappersindustri	1 400	+ 178
Jord-, sten- och glasindustri	6 243	+ 835	Grafisk industri	98	+ 45
Metall- och maskinindustri	5 590	+ 1 102	Industri och hantverk, ej spec.	1 100	+ 521
Trävaruindustri	8 443	+ 1 616	Sjöfart och fiske	794	+ 192
Byggnadsverksamhet	3 536	+ 1 380	Handel och samfärdsel m. m.	2 701	+ 802
Läder-, hår-, gummi- o. d. ind.	218	+ 54	Husligt arbete	39	— 15
Textilindustri	223	+ 69	Arbete, ej hänf. till annan grupp	25 371	+ 7 328
Beklädnadsindustri	183	+ 44	Summa	**77 254**	**+ 20 111**

Vid arbetslöshetskommissionens reservarbeten sysselsattes vid månadens utgång 8 099 arbetare. Antalet i gång varande arbetsföretag utgjorde 106 mot 98 vid månadens ingång.

Vid kommunala reservarbeten (utan statsbidrag) sysselsattes 8 037 arbetare samt vid s. k. statskommunala arbeten (kommunal regi med statsbidrag) 1 683 arbetare. Härförutom uppburo 3 852 personer kommunalt arbetslöshetsunderstöd och 6 083 personer kontant understöd med statsbidrag.

Statens bruttoutgifter för arbetslöshetens bekämpande uppgingo under november till 1 705 786 kronor samt under årets elva första månader till sammanlagt 13·74 miljoner.

Arbetsförmedlingstvångets avskaffande i Ryssland. På sin tid har i dessa Meddelanden utförligt beskrivits den nya organisation av ryska arbetsmarknaden, som kom till stånd genom en serie i slutet av 1930 utfärdade dekret av centrala exekutivkommittén och folkkommissariernas råd m. fl. myndigheter.[1] Härigenom tilldelades arbetsförmedlingsanstalterna en central plats inom det ryska samhällslivet, och med vissa undantag förpliktades samtliga företag att anlita anstalterna för anställning av arbetare och förvaltningspersonal. Genom en förordning den 23 januari 1931 accentuerades ytterligare anstalternas nya ställning och preciserades deras uppgifter. Mycket vidsträckta befogenheter lades i deras händer, exempelvis att överflytta arbetare från ett företag till ett annat, därest de ansåge, att arbetsstyrkan vore för stor på det förra stället. Vidare tilldelades arbetsförmedlingsanstalterna sådana uppgifter som att samverka för uppskattning av behovet av arbetskraft inom sovjetindustriens samtliga branscher, att utarbeta allmänna och lokala rekryteringsplaner samt att öva tillsyn över utbildningen av ny arbetskraft för anställning inom industrien. Organisationen av yrkesval och yrkesrådgivning lades jämväl i anstalternas hand i förening med tillsyn över andra organisationers arbete på området. För alla dessa olika uppgifter skulle särskilda nämnder tillsättas, och medverkan skulle härvid även anlitas av de under anstalterna sorterande »arbetsmarknadsråden».

Vid Stalin's konferens med industriledarna i Moskva den 23 juni 1931 ställde han i utsikt vissa förändringar i rekryteringssystemet. På grund av jordbrukets kollektivisering hade, framhöll han, en avsevärd minskning inträtt i tillströmningen från landsbygden till industricentra, och det rådde brist på arbetskraft i städerna. Utöver de åtgärder, som vidtagits för arbetsmarknadens stabilisering och beträffande vilka må hänvisas till den nyss omnämnda, i dessa Meddelanden tidigare införda redogörelsen, bleve det därför nödvändigt att införa en ny metod för rekrytering av arbetskraft från landsbygden. Framdeles komme ledningen av statsindustrien att avsluta kontrakt med jordbrukskollektivens ledningar för anskaffande av visst uppgivet antal permanenta eller säsongarbetare för industriens räkning. Vissa förmåner komme att lämnas kollektivbruk, vilka avslöte sådana kontrakt och levererade den stipulerade arbetskraften.

Numera föreligger en förordning utfärdad av centrala exekutivkommittén och folkkommissariernas råd den 13 september 1931, genom vilken samtliga stats-, municipala, kooperativa och andra företag av offentlig karaktär bemyndigas att anställa arbetskraft direkt utan arbetsförmedlingsanstalternas mellankomst.

Härigenom har ett väsentligt drag i den endast för ett år sedan genomförda nya arbetsförmedlingsorganisationen bragts att försvinna. Åtgärden synes vara att betrakta såsom ett led i den liberalare och mera individuellt betonade industripolitik, som bebådades i Stalin's anförande vid sommarens konferens i Moskva. I brist på närmare underrättelser är det ännu icke möjligt att avgöra, huruvida och i vad mån arbetsförmedlingsanstalternas uppgifter i övrigt och däribland de, som tilldelades dem genom ovannämnda förordning den 23 januari 1931, undergått någon ändring.

— Arbetstid —

Arbetstidens minskning såsom medel mot arbetslösheten. Ett resultat av den fortgående ekonomiska depressionen har blivit ett växande intresse för frågan om arbetstiden. I de av arbetslösheten hårdast drabbade länderna ha många arbetsgivare frivilligt minskat arbetstiden för att därigenom kunna sysselsätta ett större antal arbetare. De möjligheter, som härigenom erbjuda sig att lindra den nuvarande situationen, ådraga sig uppmärksamhet på nästan alla håll, och även från de offentliga myndigheternas sida är man betänkt på att vidtaga åtgärder vare sig för att »fördela» arbetet såsom en nödfallsåtgärd under den rådande krisen eller för att genomföra en permanent minskning av arbetsdagen eller arbetsveckan.

[1] Se Soc. Medd. årg. 1931, sid. 292.

Såsom närmare beskrivits i internationella arbetsbyråns veckotidskrift *Industrial and Labour Information*, hava hittills fyra stater, nämligen Tyskland, den fria staden Danzig, Polen och Tjeckoslovakien skridit till dylika åtgärder. Här meddelas en sammanfattning av vad som sålunda åtgjorts.

I Tyskland bemyndigades riksregeringen genom nödförordningen den 5 juni 1931 att med riksrådets samtycke förordna om minskning av arbetstiden till 40 timmar i veckan för vissa industrigrenar, offentliga förvaltningsmyndigheter och grupper av arbetare.[1] Med tillämpning härav utfärdade riksregeringen den 30 sistlidne september en serie förordningar med närmare föreskrifter rörande ordinarie arbetstid och övertid.

I Danzig har den fria stadens regering utfärdat en nödförordning angående införandet av 40 timmars arbetsvecka inom stats- och kommunalförvaltningen samt inom annan offentlig tjänst.

I Polen antog riksdagen en lag den 10 oktober 1931, vilken två dagar senare godkändes av senaten och varigenom 1919 års lag om 8 timmars arbetsdag ändrades. Lagen av 1919 innehåller en bestämmelse, enligt vilken vid fall av »nationellt nödtvång» regeringen bemyndigas att efter samråd med arbetsgivar- och arbetarorganisationer utfärda förordning om förlängning av arbetstiden per dag eller vecka. Den nu antagna lagen innehåller bestämmelser om utfärdandet vid fall av »nationellt eller ekonomiskt nödtvång» av förordning icke endast om förlängning utan också om minskning av arbetstiden. Följaktligen kan den förenklade procedur, som medgives i fråga om den ordinarie arbetstidens förlängning utöver 8 timmar om dagen, i undantagsfall vara tillämplig även i fråga om den ordinarie arbetstidens fastställande till kortare tid än 8 timmar.

I Tjeckoslovakien har arbetsministern låtit utarbeta ett lagförslag rörande 40 timmars arbetsvecka, vilket för yttrande underställts övriga ministerier. Enligt förslaget får arbetstiden i industriella företag i regel icke överstiga 8 timmar om dagen och 40 timmar i veckan (i stället för 48 såsom tidigare). Förslaget skulle jämväl äga tillämpning å företag inom jordbruket och skogshanteringen, såvida annorlunda icke beslutes av arbetsministern i samråd med jordbruksministern. Inom gruvindustrien (gruvor, koksugnar, rostugnar och masugnar) skulle arbetstiden begränsas till 7 ½ timmar per dag och 36 timmar per vecka. Särskild fördelning av arbetstiden skulle medgivas i vissa grupper av företag, inkl. transport och jordbruk, förutsatt att den totala arbetstiden icke överstiger 120 timmar under en period av tre veckor.

Vidare skulle veckovilan inom alla industrier ökas från 32 timmar till 36. Minimiåldern för gossars användande i nattarbete skulle höjas från 16 till 18 år (nattarbete är förbjudet för kvinnor av alla åldrar). Enligt förslaget skulle jämväl 18 år gälla som den ålder, under vilken unga personer av bägge könen icke må användas till andra än lättare arbeten, som icke kunna vara till men för deras hälsa eller fysiska utveckling. Förslaget innehåller sålunda en hel serie av bestämmelser åsyftande en allmän reduktion av arbetstiden för beredande av ökade arbetstillfällen.

Återgång till gemensam vilodag i Ryssland. Såsom på sin tid skildrades i dessa Meddelanden, infördes på hösten 1929 en oavbruten arbetsvecka inom den ryska industrien, vilken åter hade till förutsättning en förändring av själva kalendersystemet.[2] Arbetsveckan minskades från sju till fem dagar, med påföljd att arbetsåret kom att innehålla 72 veckor förutom fem fristående högtidsdagar, vilka infördes i kalendern oberoende av arbetsveckorna. Reformens innebörd kan i korthet beskrivas sålunda, att i stället för den gemensamma vilodagen infördes ett system, enligt vilket inom industrien ledighet växelvis beviljades fem olika grupper, i vilka personalen för ändamålet indelades. Detta medförde, att produktionen kunde bedrivas utan det sedvanliga avbrottet på söndagarna, och ett huvudmotiv för reformen var uppenbarligen att öka tillverkningskapaciteten i enlighet med femårsplanen.

Reformen var närmast avsedd för den förstatligade industrien och i första rummet för

[1] Se Soc. Medd. årg. 1931, sid. 748. — [2] Se Soc. Medd. årg. 1929, sid. 778, och årg. 1930, sid. 650.

den tyngre industrien. Inom förädlingsindustrien skulle den nya arbetsindelningen endast genomföras småningom, medan för byggnadsindustrien och säsongarbetet man bestämde sig för en oavbruten arbetsvecka om sex dagar.

Vid införandet förspordes en del missnöje med det nya systemet, och de anställda gjorde icke alltid bruk av de vilodagar, till vilka de voro berättigade. På våren 1930 sökte man råda bot härpå genom närmare bestämmelser om de anställdas uppdelning på fem olika grupper och om ordningsföljden för vilodagens inträde. Vid uppdelningen på grupper skulle i första hand hänsyn tagas till företagets intresse, men därjämte skulle man söka att få vilodagarna för i olika företag anställda medlemmar av samma familj att sammanfalla; varje grupps ledighet skulle förläggas till en och samma veckodag under hela året.

Under en tid synes den oavbrutna arbetsveckan om fem dagar ha fungerat till belåtenhet. Vid kommunistpartiets sextonde kongress i Moskva den 26 juni—13 juli 1930 diskuterades bl. a. medlen att öka arbetarens individuella produktionskapacitet, vilken vid jämförelse med kapitalistländerna alltjämt ställde sig låg. Systemet med oavbruten arbetsvecka framhölls då såsom ett av de bästa medlen att underlätta femårsplanens genomförande och kongressen hemställde, att systemet följande år skulle införas inom samtliga viktigare grenar av industrien.

Sedermera ha vissa svårigheter yppat sig. Vid den konferens med industriledare, som Stalin höll i Moskva den 23 juni 1931 och då han bl. a. gjorde sitt bekanta uttalande om ackords- och premielönesystemets företräde framför systemet med lika lön, bragte han även på tal frågan om oavbrutna femdagarsveckan. Han yttrade härom, att det förhastade införandet av systemet med oavbrutet arbete och fem dagars vecka anställt åtskillig skada inom vissa industrier. Den allvarligaste påföljden av det oavbrutna arbetet vore, att arbetaren ständigt nödgades byta om syssla, arbetsplats, verktyg o. s. v. Samtidigt meddelade Stalin, att en kommitté komme att tillsättas för undersökning av verkningarna av systemet i fråga. Sannolikt komme detta att bibehållas i företag arbetande med treskiftsindelning, medan i företag med ett eller två skift en sexdagarsvecka komme att införas, med sjätte dagen såsom allmän vilodag för arbetarna.

Av föreliggande skildringar av ögonvittnen från Ryssland får man ej heller det intrycket, att den oavbrutna femdagarsveckan skulle vara populär eller att den skulle anses ekonomiskt försvarlig i andra företag än med treskiftsindelning, där det i varje fall icke kan undvikas, att arbetarna i mån av skiftväxlingen byta arbetsplats och uppgift. Det berättas också, att vid sammanträden i fabrikerna, där femårsplanen diskuteras, anförarna för »schockbrigaderna» på allt sätt sökt öva påtryckning på sina kamrater att offra den var femte dag återkommande fridagen för påskyndandet av femårsplanen.

Enligt vad i pressen meddelades den 24 november 1931, har nu också folkkommissariernas råd låtit offentliggöra ett dekret av följande lydelse:

»Allt under det rådet anser en oavbruten arbetsvecka på 5 dagar som grundvalen för organisationen av arbetet i Sovjetunionen, bemyndigas dock de olika institutionerna att från och med den 1 december provisoriskt övergå till en 6 dagars arbetsvecka med allmän vilodag, detta för att fylla en del luckor, som uppstått i samband med införandet av den sammanhängande arbetsveckan. Den oavbrutna arbetsveckan gäller dock fortfarande för institutioner, som direkt betjäna företag med kontinuerlig drift, ävensom för institutioner, som tillgodose befolkningens kulturella och sociala behov: kooperativerna, magasinen, de allmänna matsalarna, det kommunala transportväsendet etc. De institutioner, som övergått till en arbetsvecka på sex dagar, fixera den 6, 12, 18, 24 och 30 i varje månad som allmän vilodag. Arbetsdagens längd reduceras samtidigt för dessa institutioner från 6 ½ till 6 timmar.»

Härav synes framgå, att man förbereder ett övergivande av den oavbrutna arbetsveckan i andra företag än sådana, där driften måste fortgå oavbrutet eller som betjäna allmänheten. I stället skall man övergå till en sexdagarsvecka med för alla gemensam vilodag, som infaller på vissa bestämda kalenderdagar.[1]

[1] Kalenderåret skulle sålunda innehålla sextio veckor; huru skall förfaras med de fem återstående dagarna (förut fristående högtidsdagar), har icke meddelats i pressen.

Motivet för denna ändring torde bl. a. vara att söka i den av Stalin vid konferensen den 23 juni 1931 påtalade desorganisation, som skiftväxlingen fört med sig vid oavbruten arbetsvecka; sannolikt har också medverkat den av honom vid samma tillfälle omnämnda bristen på yrkesskickliga arbetare.

Ur den individuelle arbetarens synpunkt betyder den nya anordningen ett minskat antal fridagar per år, nämligen (frånsett de fristående högtidsdagarna) 60 i stället för 72 — i den mån fritiden kunnat utnyttjas under den oavbrutna arbetsveckans regim. *Å andra* sidan torde det ur enskild synpunkt betraktas som en vinst, att fridagen på nytt blir gemensam för alla. Dessutom är att märka, att samtidigt med den nya sexdagarsveckans införande arbetsdagens längd skall reduceras till sex timmar, vilken reform eljest ställts i *utsikt att inträda först* med den »andra» femårsplanen.

— Föreningsväsen —

Nyorientering inom ryska fackföreningsrörelsen. Enligt uppgifter i sovjetpressen har fackföreningarnas medlemsantal, vilket den 1 oktober 1929 uppgick till 11·6 miljoner, stigit till 13·5 miljoner den 1 april 1931, en ökning sålunda med 16 %.

Generalrådet för fackföreningarna anser icke denna ökning vara tillräcklig med hänsyn till att totalantalet lönarbetare under samma period ökats med 48 %. Då nu femårsplanens framgång till stor del beror på arbetarnas inträde i fackföreningarna, har generalrådet uppmanat samtliga lokala fackföreningsorganisationer att igångsätta en livlig propagandakampanj bland de arbetare, som icke äro fackföreningsmedlemmar, i synnerhet bland de unga arbetare, som nyligen anställts inom industrien. Fackföreningarna skola härvid samarbeta med de unga kommunisterna.

Generalrådet har beslutat underlätta tillträdet för nya medlemmar till fackföreningarna på särskilda villkor. Alla arbetare, som blivit fast anställda mot lön, kunna gå in i fackföreningen redan från anställningens första dag; säsongarbetare vinna tillträde till fackföreningarna efter två månaders oavbrutet arbete, medan säsongarbetare, som under näst föregående år haft anställning som sådana, vinna omedelbart tillträde; medlemmar av kollektiva jordbruk, vilka äro sysselsatta som säsongarbetare inom industrien samt inom byggnads- och transportverksamheten, vinna tillträde till fackföreningen från första anställningsdagen.

Generalrådet har slutligen fäst de lokala fackföreningsorganisationernas uppmärksamhet vid fall av uteslutning ur föreningarna, vilket enligt dess åsikt alltför ofta förekommer och ej alltid är berättigat. Uteslutning ur föreningarna bör framdeles anses som en särskilt allvarlig åtgärd, vilken endast må tillgripas i absolut nödvändiga fall. Då nya medlemmar intagas, skola emellertid föreningarna låta sig angeläget vara att avskilja sådana personer, vilkas härkomst eller mentalitet icke står i god överensstämmelse med sovjetregimens nuvarande politiska betingelser.

Sedan det vid generalrådets femte plenarsammanträde i januari 1931 beslutits att upprätta »produktionsavdelningar» inom de förnämsta fackförbunden, har rådets ordförande den 15 september 1931 utfärdat närmare bestämmelser härom. Rätten att bilda produktionsavdelning ligger i händerna på varje fackförening med förbehåll dock för generalrådets samtycke. Avdelningarna skola omfatta alla medlemmar av fackföreningen, vilka äro anställda inom en och samma industrigren. Deras uppgift skall vara att befordra den socialistiska uppfattningen av arbetet (socialistiska tävlingar, »schockbrigader») och att stödja förslag från arbetarna beträffande arbetets organisation och rationalisering. De skola syssla med frågan om lönens reglering, därvid bekämpande varje tendens till utjämning av lönerna och i stället gynnande användandet av ackordsbetalning. Till avdelningarnas kompetensområde hör också förbättrandet av arbetarnas sociala och kulturella förhållanden.

Högsta myndighet för produktionsavdelningarna blir en allrysk produktionskonferens för varje viktigare industrigren, vilken konferens skall sammanträda minst

en gång om året. Liknande konferenser komma att hållas minst två gånger om året i de olika förbundsrepublikerna, provinserna och distrikten. Särskilda sekretariat för produktionsavdelningarna skola upprättas i anslutning till resp. fackförbunds centralstyrelser och styrelserna i republikerna, provinserna och distrikten. Dessa sekretariat skola bestå av fem till elva medlemmar, vilka väljas av produktionskonferenserna; valen skola fastställas av styrelsen för den fackliga organisation, till vilken avdelningen är ansluten.

Centralstyrelsen för varje fackförbund skall upprätta en förteckning över de till förbundet hörande organisationer, till vilka produktionsavdelningar äro anslutna. I regel komma dylika avdelningar icke att upprättas i anslutning till driftsråden, med undantag för byggnadsverksamheten.

Produktionskonferenserna komma att sammankallas av vederbörande sekretariat, vilka också ombesörja produktionsavdelningarnas löpande göromål mellan konferenserna. Sekretariaten skola hålla sig i ständig kontakt med industriledningen samt med vetenskapliga institutioner, som arbeta för vederbörande industrigrenars räkning. Alla beslut av sekretariaten och produktionskonferenserna skola fastställas av vederbörande fackliga organisationer. Centralstyrelsen för varje fackförbund skall bestämma om antalet avlönade funktionärer i sekretariaten; jämväl räknar man på frivilliga medarbetare bland arbetare, tekniker, studenter m. fl.

— Kooperation —

Internationella kommittén för inter-kooperativa förbindelser. Den nybildade »Internationella kommittén för inter-kooperativa förbindelser», vars första sammanträde i Genève den 9—10 februari 1931 på sin tid refererades i dessa Meddelanden, sammanträdde för andra gången den 9—10 november 1931 i Genève under ordförandeskap av direktör Thomas.[1] I sammanträdet deltogo fru E. Freundlich, Sir Thomas Allen, E. Poisson och H. J. May såsom ombud för internationella kooperativa alliansen och Jules Gautier, Klindera, Parein, Borel, Vimeux, Gennes, Buchinger och Schandl såsom representanter för internationella jordbrukskommissionen. Dessutom voro nationernas förbunds ekonomiska kommitté och sektion för ekonomiska förbindelser, internationella lantbruksinstitutet och internationella kooperativa grosshandelsföreningen representerade.

Kommittén uttalade sig för att i varje land skulle upprättas eller vidare utvecklas organ för samverkan mellan konsumtionsföreningar och kooperativa jordbruksföreningar, vilka inom resp. länder skulle förbereda en liknande aktion, som kommittén själv företagit på det internationella området. Kommittén uttalade sig därför på nytt för upprättandet av blandade kommittéer med representation för nämnda bägge slag av kooperativa organisationer och beslöt vidtaga vissa åtgärder för att hålla sig underrättad om gjorda framsteg i sådant hänseende.

Vad beträffar affärsföretag, som gemensamt ledas av en central för kooperativa försäljningsföreningar inom jordbruket och en central för kooperativa konsumtionsföreningar, var kommittén av den meningen, att den år 1921 upprättade gemensamma ledningen för den engelska kooperativa grosshandelsföreningen och föreningen av ny-zeeländska mejeriföreningar för avsättning av ny-zeeländska mejeriprodukter i Storbritannien bildade ett mycket typiskt exempel, som förtjänade ingående uppmärksamhet och vore ägnat att leda till efterföljd såväl på det nationella som på det internationella området.

Kommittén träffade anstalter för att med största uppmärksamhet följa spannmålsfrågans vidare utveckling, sådan den framställer sig ur internationell synpunkt, ävensom strävandena att ernå en lösning därav.

Efter att ha tagit del av en redogörelse för den förut beslutade undersökningen av äggbandeln i vissa importländer, beslöt kommittén anställa liknande undersökningar i vissa exportländer och därjämte även behandla frågan ur internationell synpunkt. För detta

[1] Soc. Medd. årg. 1931, sid. 308.

ändamål skall först och främst den internationella ägghandelns omfattning och dess viktigare kanaler undersökas. Vidare skola insamlas uppgifter för sammanställning av statistik rörande grosshandelsföreningarnas inköpsbehov av ägg och jordbruksföreningarnas behov av avsättning. På grundval härav skall därefter tagas under omprövning, på vad sätt omedelbara förbindelser kunna inledas mellan de bägge slagen av föreningar för tillgodoseende av behoven i fråga.

(Industrial and Labour Information.)

— Socialförsäkring —

Den schweiziska ålderdomsförsäkringslagens fall. Den schweiziska förbundsförsamlingen antog den 17 juni 1931 en lag om allmän obligatorisk ålderdoms- och efterlevandeförsäkring. Enligt art. 89 av konstitutionen skall förbundslag underställas folkomröstning, därest så begäres av minst 30 000 medborgare eller av åtta kantoner. Mot den nya förbundslagen restes ett starkt motstånd och 62 000 namnunderskrifter erhöllos för begäran om folkomröstnings anställande. Omröstningen ägde rum den 6 december 1931 och resulterade i att lagen förkastades med 513 284 röster mot 338 802 röster, d. v. s. med 174 482 rösters majoritet. Utgången var ganska oväntad och ännu tre veckor före omröstningsdagen räknade man med en betydande majoritet för förslaget.

Till utgången har icke minst bidragit den ekonomiska krisen, vilken i Schweiz antagit en hög grad av skärpa, och fruktan för den ökade finansiella belastning, som genom försäkringen skulle komma att falla på det allmänna likaväl som på enskilda. I sådant hänseende anmärktes framför allt mot försäkringen, att den byggde på kapitaliseringsprincipen och från den levande generationen fordrade en alltför stor uppoffring. Likaså anmärktes mot storleken av det bidrag, vilket som tillägg till försäkringsförmånerna krävdes från förbundets och kantonernas sida, och mot att de senare skulle ikläda sig betalningsskyldighet för resterande avgifter. Utöver farhågorna för den ökade finansiella belastningen torde till utgången ha medverkat en bland stora delar av den schweiziska befolkningen förefintlig motvilja mot den obligatoriska försäkringsprincipen, vilken tidigare redan framträtt i motståndet mot införandet av en allmän obligatorisk sjukförsäkring. Sålunda gjordes gällande, att förslaget vore ägnat att premiera försumlighet och bristande förtänksamhet samt å andra sidan motverka sparsamhet, att det krävde en för stor administrativ apparat och skulle leda till otillbörliga ingrepp i den enskildes frihet i och för prövning av understödsanspråk o. s. v.

I varje fall torde emellertid kunna påstås, att det ovissa och farofyllda ekonomiska läget i hög grad bidragit till förslagets fall. Ett i samband med begäran om folkomröstning till förbundsrådet ingivet motförslag tager också sikte på att, med anlitande av tillgängliga medel och utan någon form av ny beskattning, genomföra en pensionering av behövande åldringar.

I samband härmed torde vara av intresse att i största korthet referera huvuddragen av det nu förkastade förslaget.

Försäkringsverksamheten skulle handhavas av kantonala försäkringskassor, mellan vilka en viss utjämning i finansiellt hänseende skulle kunna äga rum. Det skulle ankomma på kantonerna att utfärda närmare föreskrifter rörande verksamhetens administration.

Avgiftsplikt skulle föreligga från och med 19 till och med 65 års ålder, varvid gift man skulle svara för hustrus pensionsavgift. Avgifterna skulle utgöra för man 18 och för kvinna 12 francs per år, vilket dock efter förbundsförsamlingens godkännande skulle kunna höjas med intill 25 %. A andra sidan skulle kantonerna kunna med tillstånd av förbundsrådet besluta om viss nedsättning av avgifterna. Mödrar till mer än fem barn skulle vara helt befriade från avgiftsplikt, varjämte kommunerna och kantonerna skulle kunna helt eller delvis övertaga avgiftsbetalningen för behövande avgiftspliktiga.

Av arbetsgivare till avgiftspliktiga personer skulle inbetalas en avgift å 15 francs per år och arbetare, detta dock bl. a. icke för tillfällig arbetskraft i mindre företag, i husligt arbete och i jordbruk.

Kantonerna skulle svara för att avgifter och bidrag inflöte till försäkringskassorna, men skulle å andra sidan äga fordran hos försumlig avgifts- eller bidragspliktig person. De kunde förelägga arbetsgivarna att genom avdrag på lönen uppbära avgifter, som hos dem anställda icke inbetalt i rätt tid.

Försäkringens prestationer skulle utgöras av:

Ålderspension med 200 francs per år från och med det kalenderår, under vilket den försäkrade fyllde 66 år.

Änkepension med 150 francs per år till änka, som vid tidpunkten för mannens död uppnått 50 års ålder.

Engångsersättning till änka, som vid mannens död icke fyllt 50 år, med ett belopp uppgående till 500 francs, om hon ännu icke överskridit 40 års ålder, 550 francs om hon fyllt 41 år, 600 francs, om hon är 42 år o. s. v. intill 1 000 francs, om hon vid änkeblivandet fyllt 49 men ej 50 år.

Barnpension t. o. m. 18 års ålder med 50 francs per år till varje barn, som förlorat den ena av föräldrarna, och med 100 francs om året till föräldralöst barn.

Av förbundet och kantonerna skulle för varje år erläggas till kassorna ett lika stort belopp som totalbeloppet av under året utbetalade försäkringsförmåner. Härav skulle förbundet bestrida 80 % eller i undantagsfall upp till 85 % samt kantonerna återstoden. Det allmännas bidrag skulle av kassorna utbetalas såsom tillägg till de för alla lika försäkringsförmånerna. Tilläggen skulle avpassas efter vederbörandes inkomst och förmögenhet enligt regler, som skulle fastställas av förbundsrådet och kantonerna, och finge icke i något fall överstiga förmånens dubbla grundbelopp. Personer, som hade sin bärgning av egna medel, såsom förmögenhet, förvärvsverksamhet eller pension, skulle icke kunna erhålla dylikt tillägg.

Under en övergångstid av femton år efter verksamhetens början skulle försäkringsförmånerna utgå med endast 50 % av de ovan angivna beloppen.

Under vissa förutsättningar skulle kantonerna vara berättigade att genomföra tilläggsförsäkring, vilken kunde göras obligatorisk för hela befolkningen eller för vissa klasser därav. Även skulle kantonen kunna överlåta åt de enskilda kommunerna att vidtaga dylika åtgärder.

Sveriges offentliga arbetsförmedling.

December månad år 1931.

Under hänvisning till efterföljande tabeller, som närmare redogöra för den offentliga arbetsförmedlingen i olika delar av landet, lämnas här en sammanfattande framställning av dess viktigaste resultat under december månad.

Översikt av verksamheten under december månad 1931.

Anstalter (med avseende å anstalternas olika kontor hänvisas till förteckningen å omslagets 3:e sida)	Manliga avdeln.			Kvinnliga avdeln.			Tillsammans			Ansökningar per 100 led. pl.		
	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	dec. 1931	nov. 1931	dec. 1930
Stockholms stad	11 983	7 007	6 932	3 574	3 224	2 592	**15 557**	**10 231**	**9 524**	152	349	138
Stockholms län	2 768	457	448	376	342	256	**3 144**	**799**	**704**	393	316	261
Uppsala län	1 071	298	278	131	142	131	**1 202**	**440**	**409**	273	313	276
Södermanlands län	966	277	277	275	238	169	**1 241**	**515**	**446**	241	248	253
Östergötlands län	1 361	234	227	401	265	190	**1 762**	**499**	**417**	353	337	263
Norrköping	1 261	79	78	71	83	63	**1 332**	**162**	**141**	822	608	604
Jönköpings län	692	196	193	249	140	119	**941**	**336**	**312**	280	279	195
Kronobergs län	294	27	26	110	57	45	**404**	**84**	**71**	481	243	202
Norra Kalmar län	474	92	91	43	26	24	**517**	**118**	**115**	438	366	290
Södra Kalmar län	1 104	272	271	91	54	45	**1 195**	**326**	**316**	367	527	279
Gotlands län	173	29	29	63	64	48	**236**	**93**	**77**	254	194	164
Blekinge län	2 252	234	222	462	274	194	**2 714**	**508**	**416**	534	435	376
Kristianstads län	1 183	379	367	313	310	225	**1 496**	**689**	**592**	217	242	178
Malmöhus län: Malmö	4 564	238	232	1 226	815	695	**5 790**	**1 053**	**927**	550	437	342
Malmöhus län: Lund	582	33	33	63	59	54	**645**	**92**	**87**	701	433	487
Malmöhus län: Landskrona	920	44	44	17	20	10	**937**	**64**	**54**	1464	754	370
Malmöhus län: Hälsingborg	1 830	231	231	235	168	139	**2 065**	**399**	**370**	518	468	421
Malmöhus län: Ystad	425	38	38	88	25	23	**513**	**63**	**61**	814	556	261
Malmöhus län: Trelleborg	620	119	119	71	41	39	**691**	**160**	**158**	432	424	284
Malmöhus län: Eslöv	168	37	37	19	13	12	**187**	**50**	**49**	374	262	249
Malmöhus län: Skurup	10	2	1	6	9	6	**16**	**11**	**7**	145	229	149
Malmöhus län: Vellinge	44	19	19	8	10	7	**52**	**29**	**26**	179	170	179
Hallands län	852	85	81	55	48	40	**907**	**133**	**121**	682	465	488
Göteborgs o. Bohus l. Göteborg	8 622	957	930	1 398	1 192	923	**10 020**	**2 149**	**1 853**	466	457	294
Älvsborgs län	1 608	350	345	73	85	57	**1 681**	**435**	**402**	386	477	279
Skaraborgs län	793	143	118	240	178	119	**1 033**	**321**	**237**	322	229	215
Värmlands län	2 499	372	366	106	127	80	**2 605**	**499**	**446**	522	495	279
Örebro län	2 470	199	184	338	281	183	**2 808**	**480**	**367**	585	403	248
Västmanlands län	1 967	179	171	265	176	148	**2 232**	**355**	**319**	629	461	231
Kopparbergs län	2 389	197	196	227	129	104	**2 616**	**326**	**300**	802	518	373
Gävleborgs län	2 525	288	284	171	99	91	**2 696**	**387**	**375**	697	648	396
Västernorrlands l.	4 111	505	505	44	34	32	**4 155**	**539**	**537**	771	1214	285
Jämtlands län	2 591	226	226	177	167	166	**2 768**	**393**	**392**	704	477	217
Västerbottens län	1 324	208	208	125	113	88	**1 449**	**321**	**296**	451	451	218
Norrbottens län	1 124	330	330	73	65	49	**1 197**	**395**	**379**	303	326	228
Tills. dec. 1931	**69 797**	**14 491**	**14 222**	**11 360**	**9 179**	**7 240**	**81 157**	**23 670**	**21 462**	**343**	—	—
» nov. 1931	*65 131*	*9 414*	*9 142*	*16 186*	*10 270*	*8 034*	*81 317*	*19 684*	*17 176*	*413*	—	—
» dec. 1930	36 117	9 435	9 048	10 227	10 070	7 365	46 344	19 505	16 413	238	—	—
» » 1929	23 435	7 123	6 588	9 540	9 138	6 782	32 975	16 261	13 370	203	—	—
» » 1928	25 992	7 522	7 188	9 332	8 511	6 354	35 324	16 033	13 542	220	—	—

Översikt av verksamheten för huvudgrupper av arbete.

Yrkesgrupper	Arbetssökande personer	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökningar per 100 led. pl.			Tillsatta platser per 100 lediga		
					dec. 1931	nov. 1931	dec. 1930	dec. 1931	nov. 1931	dec. 1930
Manliga avdelningen										
Jordbruk och skogshushållning . .	8 563	8 740	1 254	1 115	708	481	276	90	93	85
Industri och hantverk	28 519	29 501	754	719	3 913	3 111	2128	95	94	94
Sjöfart och fiske	5 944	5 987	1 218	1 196	492	473	332	98	99	97
Handel och samfärdsel	5 678	6 012	1 155	1 084	521	557	299	94	96	91
Husligt arbete	7	7	3	3	.	.	.	.	.	.
Annat arbete	17 471	19 550	10 127	10 105	193	419	206	100	100	100
Summa	**66 182**	**69 797**	**14 491**	**14 222**	**482**	**692**	**383**	**98**	**97**	**96**
Därav under 18 år	2 633	2 722	845	750	322	322	189	89	93	88
Kvinnliga avdelningen										
Jordbruk och skogshushållning . .	470	495	441	218	112	112	72	49	63	42
Industri och hantverk	726	802	265	205	303	243	235	77	81	71
Sjöfart och fiske	152	180	77	62	.	.	.	.	.	.
Handel och samfärdsel	1 865	2 189	1 607	1 276	136	197	106	79	84	75
Husligt arbete	5 033	7 143	6 782	5 474	105	135	89	81	79	75
Annat arbete	534	551	7	5	.	.	.	.	.	.
Summa	**8 780**	**11 360**	**9 179**	**7 240**	**124**	**158**	**102**	**79**	**78**	**73**
Därav under 18 år	1 520	1 569	1 108	787	142	182	114	71	78	65
Tillsammans										
Jordbruk och skogshushållning . .	9 033	9 235	1 675	1 333	551	365	212	80	84	72
Jordbruk	5 083	5 272	1 305	969	404	273	210	74	81	69
Skogshushållning	3 950	3 963	370	364	1071	987	235	98	100	99
Industri och hantverk	29 245	30 303	1 019	924	2974	2 094	1492	91	90	87
Gruvdrift och malmförädling . . .	2 480	2 655	20	20	.	.	.	.	.	.
Jord-, sten- och glasindustri . . .	3 121	3 144	14	13	.	.	.	.	.	.
Metall- och maskinindustri . . .	7 360	7 667	309	290	2481	3 684	3029	94	91	87
Trävaruindustri	3 374	3 406	48	46	.	.	.	.	.	.
Byggnadsverksamhet	7 889	8 257	236	232	3499	1 790	1389	98	98	98
Läder-, hår- och gummiindustri . .	435	448	12	12	.	.	.	.	.	.
Textilindustri	340	357	21	17	.	.	.	.	.	.
Beklädnadsindustri	586	613	112	78	547	449	457	70	71	63
Närings- och njutningsmedelsindustri	941	978	96	76	.	.	.	.	.	.
Kemisk-teknisk o. belysningsindustri	343	350	25	25	.	.	.	.	.	.
Trämasse- och pappersindustri . .	543	549	49	46	.	.	.	.	.	.
Grafisk industri	166	168	12	10	.	.	.	.	.	.
Ej särskilt specificerade	1 667	1 711	65	59	.	.	.	.	.	.
Sjöfart och fiske	6 096	6 167	1 295	1 258	476	467	325	97	98	96
Handel och samfärdsel	7 543	8 201	2 762	2 360	297	342	188	85	89	82
Kontors-, bank- o. d. personal . .	778	789	137	118	576	660	398	86	89	86
Butiks- och magasinspersonal . . .	1 979	2 086	488	405	427	631	317	83	86	84
Hotell- och restaurangpersonal . .	1 380	1 667	842	709	198	284	136	84	87	76
Transportarbetare	3 058	3 278	1 077	966	304	331	173	90	93	86
Allmän och litterär verksamhet . .	320	353	174	124	203	213	139	71	79	69
Ej särskilt specificerade	28	28	44	38	.	.	.	.	.	.
Husligt arbete	5 040	7 150	6 785	5 477	105	135	89	81	79	75
Annat arbete	18 005	20 101	10 134	10 110	198	442	216	100	100	100
Summa	**74 962**	**81 157**	**23 670**	**21 462**	**343**	**413**	**238**	**91**	**87**	**84**
Därav under 18 år	4 153	4 291	1 948	1 537	220	239	149	79	84	76

Utanför resp. länsförmedlingsanstalters rapporteringsområden tillsattes under månaden 951 platser, varav 737 manliga och 214 kvinnliga; motsvarande tal under samma månad föregående år voro resp. 1 043, 819 och 224 samt under nästlidna månad resp. 1 286, 915 och 371.

	Arbetsförmedlingsanstalter	Jordbruk m. m.			Skogshushållning			Gruvdrift o. malmförädling			Jord-, sten- o. glasindustri			Metall- o. maskinindustri		
		Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.
	Manliga avdelningen	**4 777**	**864**	**751**	**3 963**	**370**	**364**	**2 655**	**20**	**20**	**3138**	**14**	**13**	**7 578**	**305**	**288**
1	Stockholms stad	263	—	—	2	—	—	5	—	—	41	—	—	1 973	221	209
2	Stockholms län	670	165	159	37	5	5	270	8	8	33	1	1	312	30	30
3	Uppsala län	184	29	25	8	—	—	88	—	—	98	—	—	74	—	—
4	Södermanlands län	142	39	39	3	2	2	—	—	—	8	—	—	266	12	12
5	Östergötlands län	417	71	64	9	6	6	45	5	5	80	—	—	128	1	1
6	Norrköping	59	9	9	—	—	—	—	—	—	10	—	—	125	—	—
7	Jönköpings län	107	29	26	12	—	—	11	—	—	12	—	—	86	1	1
8	Kronobergs län	32	9	8	—	—	—	—	—	—	1	—	—	27	2	2
9	Kalmar län	83	9	7	31	2	2	13	—	—	46	2	2	300	1	1
10	Gotlands län	17	3	3	29	—	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—
11	Blekinge län	154	19	11	2	3	3	—	—	—	565	—	—	32	—	—
12	Kristianstads län	355	98	86	29	7	7	28	—	—	152	1	1	21	2	2
13	Malmöhus län: Malmö	111	12	12	—	—	—	—	—	—	143	—	—	794	5	3
14	Hälsingborg	101	4	4	—	—	—	111	—	—	15	—	—	180	—	—
15	Övriga anstalter	334	63	62	—	—	—	1	—	—	79	—	—	428	3	3
16	Hallands län	43	8	5	1	—	—	2	—	—	57	—	—	122	3	3
17	Göteborgs och Bohus län	86	41	22	—	—	—	—	—	—	1440	3	2	37	—	—
18	Göteborgs stad	86	26	26	—	—	—	—	—	—	18	—	—	1 829	12	11
19	Älvsborgs län	67	10	5	6	—	—	93	5	5	44	—	—	122	1	1
20	Skaraborgs län	288	71	51	4	10	9	—	—	—	11	—	—	37	3	1
21	Värmlands län	110	10	9	861	119	115	29	—	—	96	—	—	80	—	—
22	Örebro län	190	72	60	140	12	11	557	2	2	29	—	—	126	—	—
23	Västmanlands län	182	36	28	25	2	2	529	—	—	28	—	—	245	4	4
24	Kopparbergs län	65	7	6	651	84	84	646	—	—	8	—	—	47	4	4
25	Gävleborgs län	127	—	—	300	—	—	220	—	—	28	—	—	112	—	—
26	Västernorrlands län	163	—	—	1 154	69	69	—	—	—	63	—	—	41	—	—
27	Jämtlands län	258	14	14	504	38	38	—	—	—	21	7	7	21	—	—
28	Västerbottens län	83	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—
29	Norrbottens län	—	—	—	155	11	11	7	—	—	—	—	—	6	—	—
	Kvinnliga avdelningen	**495**	**441**	**218**	—	—	—	—	—	—	**6**	—	—	**89**	**4**	**2**
1	Stockholms stad	23	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	69	3	1
2	Stockholms län	18	29	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Uppsala län	10	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Södermanlands län	32	48	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Östergötlands län	23	14	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Norrköping	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Jönköpings län	24	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Kronobergs län	8	9	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Kalmar län	6	10	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Gotlands län	5	10	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Blekinge län	21	48	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Kristianstads län	53	71	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Malmöhus län: Malmö	17	5	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	18	—	—
14	Hälsingborg	14	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Övriga anstalter	29	14	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Hallands län	3	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Göteborgs och Bohus län	23	19	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Göteborgs stad	51	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1
19	Älvsborgs län	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Skaraborgs län	31	43	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Värmlands län	2	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Örebro län	49	46	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Västmanlands län	23	17	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Kopparbergs län	6	7	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Gävleborgs län	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Västernorrlands län	2	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Jämtlands län	4	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Västerbottens län	12	11	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Norrbottens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Trävaruindustri			Byggnadsverksamhet			Läder-, hår- o. gummiindustri			Textilindustri			Beklädnadsindustri			Närings- o. njutningsmedelsindustri			Kem.-tekn. o. belysningsindustri			
Ans.	L.p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L. p.	T.p.	Ans.	L.p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L.p.	T.p.	
3 405	**46**	**44**	**8 256**	**236**	**232**	**372**	**8**	**8**	**287**	**10**	**10**	**393**	**10**	**7**	**811**	**25**	**18**	**318**	**22**	**22**	
163	5	4	2 632	21	20	70	1	1	16	—	—	81	5	5	150	3	3	19	—	—	1
52	1	1	374	19	19	9	—	—	1	—	—	13	2	2	22	1	1	4	1	1	2
11	—	—	88	1	1	6	—	—	1	—	—	6	—	—	26	—	—	2	—	—	3
60	—	—	53	8	8	2	—	—	1	1	1	—	—	—	8	—	—	1	—	—	4
62	—	—	160	6	6	1	—	—	1	—	—	5	—	—	10	1	1	—	—	—	5
102	1	1	374	1	1	2	—	—	69	2	2	6	—	—	19	—	—	2	—	—	6
32	—	—	80	47	47	5	—	—	6	—	—	—	—	—	10	—	—	23	—	—	7
33	1	1	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	8
155	10	10	71	2	2	—	—	—	4	—	—	—	—	—	12	—	—	6	—	—	9
—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	1	1	—	—	—	10
15	—	—	59	1	1	—	—	—	—	—	—	4	—	—	12	1	—	1	—	—	11
15	—	—	110	18	18	2	—	—	2	—	—	1	—	—	22	—	—	—	—	—	12
105	1	1	1 192	5	5	75	—	—	8	—	—	52	2	—	100	—	—	130	—	—	13
10	—	—	277	4	4	80	—	—	5	1	1	19	—	—	26	—	—	24	—	—	14
38	1	1	386	5	5	64	4	4	7	—	—	10	—	—	128	1	1	28	3	3	15
47	—	—	158	9	9	6	—	—	25	—	—	9	—	—	17	6	6	—	16	16	16
50	1	1	36	7	4	3	—	—	4	—	—	1	—	—	19	3	2	11	—	—	17
307	7	6	713	38	38	29	3	3	72	6	6	47	1	—	106	4	1	42	1	1	18
28	1	1	181	2	2	2	—	—	44	—	—	9	—	—	12	—	—	2	—	—	19
8	—	—	39	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	23	3	1	2	—	—	20
108	—	—	153	—	—	1	—	—	17	—	—	5	—	—	7	—	—	—	—	—	21
73	—	—	223	5	5	6	—	—	1	—	—	107	—	—	24	1	1	14	—	—	22
129	—	—	177	4	4	1	—	—	2	—	—	3	—	—	14	—	—	—	—	—	23
163	5	5	235	15	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	24
324	—	—	145	—	—	2	—	—	1	—	—	7	—	—	24	—	—	5	—	—	25
831	—	—	174	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	6	—	—	—	—	—	26
81	11	11	55	13	13	1	—	—	—	—	—	2	—	—	5	—	—	—	—	—	27
68	1	1	58	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
335	—	—	35	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	29
1	**2**	**2**	**1**	**—**	**—**	**76**	**4**	**4**	**70**	**11**	**7**	**220**	**102**	**71**	**167**	**71**	**58**	**32**	**3**	**3**	
—	2	2	—	—	—	8	1	1	17	4	1	95	60	42	50	37	32	9	3	3	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	5	1	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	2	—	—	6	3	2	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	4	3	6	3	—	—	—	12
—	—	—	—	—	—	53	—	—	15	—	—	63	26	14	40	5	5	9	—	—	13
—	—	—	—	—	—	6	—	—	1	—	—	2	1	1	5	1	1	—	—	—	14
—	—	—	—	—	—	9	2	2	1	1	1	2	1	1	2	—	—	—	—	—	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	1	—	—	17
1	—	—	1	—	—	—	—	—	28	3	3	26	7	6	38	11	9	12	—	—	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	8	3	2	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	—	—	2	—	—	—	—	—	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	1	1	—	—	—	23
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	2	—	—	—	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29

	Arbetsförmedlingsanstalter	Trämasse- o. pappersindustri			Grafisk industri			Industri o. hantverk, ej specific.			Sjöfart och fiske			Kontors-, bank- o. d. personal		
		Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.
	Manliga avdelningen	**493**	**16**	**16**	**161**	**7**	**7**	**1634**	**35**	**34**	**5987**	**1218**	**1196**	**626**	**77**	**71**
1	Stockholms stad	31	—	—	72	3	3	489	9	8	495	187	179	338	39	37
2	Stockholms län	1	—	—	7	—	—	74	1	1	56	4	4	10	1	1
3	Uppsala län	1	—	—	4	—	—	20	1	1	2	—	—	9	—	—
4	Södermanlands län	4	—	—	2	—	—	10	5	5	59	24	24	2	—	—
5	Östergötlands län	2	—	—	—	—	—	51	2	2	17	—	—	2	1	1
6	Norrköping	15	2	2	4	—	—	23	2	2	106	29	29	10	—	—
7	Jönköpings län	1	—	—	1	—	—	16	—	—	3	—	—	2	—	—
8	Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Kalmar län	4	—	—	2	—	—	27	3	3	358	52	53	7	—	—
10	Gotlands län	—	—	—	1	1	1	1	—	—	22	1	1	—	—	—
11	Blekinge län	—	—	—	3	—	—	16	—	—	405	41	41	2	—	—
12	Kristianstads län	—	—	—	—	—	—	6	—	—	44	13	13	—	—	—
13	Malmöhus län: Malmö	12	—	—	12	—	—	296	1	1	299	82	80	61	3	3
14	Hälsingborg	2	—	—	5	—	—	29	—	—	620	167	167	9	—	—
15	Övriga anstalter	1	—	—	2	—	—	51	—	—	278	29	29	5	—	—
16	Hallands län	—	—	—	2	—	—	1	—	—	91	17	16	7	—	—
17	Göteborgs och Bohus län	2	1	1	1	—	—	7	—	—	105	33	33	—	1	1
18	Göteborgs stad	23	1	1	34	3	3	191	7	7	2261	344	337	140	30	26
19	Älvsborgs län	54	—	—	3	—	—	50	4	4	8	—	—	3	1	1
20	Skaraborgs län	2	—	—	1	—	—	51	—	—	—	—	—	4	—	—
21	Värmlands län	36	12	12	—	—	—	14	—	—	22	19	19	1	—	—
22	Örebro län	3	—	—	4	—	—	24	—	—	8	—	—	5	—	—
23	Västmanlands län	—	—	—	1	—	—	7	—	—	8	—	—	2	1	1
24	Kopparbergs län	11	—	—	—	—	—	3	—	—	4	—	—	—	—	—
25	Gävleborgs län	8	—	—	—	—	—	133	—	—	359	76	72	5	—	—
26	Västernorrlands län	70	—	—	—	—	—	6	—	—	355	99	99	—	—	—
27	Jämtlands län	209	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—
28	Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	33	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Norrbottens län	1	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	1	—	—
	Kvinnliga avdelningen	**56**	**33**	**30**	**7**	**5**	**3**	**77**	**30**	**25**	**180**	**77**	**62**	**163**	**60**	**47**
1	Stockholms stad	28	15	14	6	1	—	6	17	15	99	33	26	50	25	21
2	Stockholms län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—
3	Uppsala län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	3
4	Södermanlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Östergötlands län	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	1	—	—
6	Norrköping	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
7	Jönköpings län	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Kalmar län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Gotlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	2	—	—	—
11	Blekinge län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	2	1	1
12	Kristianstads län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Malmöhus län: Malmö	17	9	9	—	1	—	65	8	7	5	2	2	44	21	16
14	Hälsingborg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	2	2
15	Övriga anstalter	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—
16	Hallands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Göteborgs och Bohus län	6	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
18	Göteborgs stad	4	5	5	1	3	3	—	2	2	58	31	24	56	7	4
19	Älvsborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
20	Skaraborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
21	Värmlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Örebro län	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—
23	Västmanlands län	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	—	—
24	Kopparbergs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Gävleborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	—	—	—
26	Västernorrlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	4	4	—	—	—
27	Jämtlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Norrbottens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—

Butiks- o. magasins-personal			Hotell- o. restaurang-personal			Transport-arbetare			Allmän o. litterär verksamhet			Handel och samfärdsel, ej specific.			Husligt arbete			Annat arbete			
Ans.	L. p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	
1685	**190**	**178**	**374**	**13**	**11**	**3177**	**832**	**784**	**122**	**7**	**7**	**28**	**36**	**33**	**7**	**3**	**3**	**19550**	**10127**	**10105**	
873	132	122	213	2	1	1062	396	361	76	7	7	2	20	18	5	—	—	2 912	5 956	5 954	1
21	—	—	22	1	1	130	23	20	3	—	—	—	—	—	—	—	—	647	194	194	2
19	3	3	5	1	1	53	10	10	3	—	—	—	—	—	—	—	—	363	253	237	3
10	4	4	—	—	—	22	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	313	172	172	4
13	2	2	5	—	—	51	23	23	1	—	—	—	—	—	1	1	1	300	115	115	5
37	—	—	5	1	1	91	11	10	—	—	—	5	—	—	—	—	—	197	21	21	6
4	—	—	7	—	—	22	11	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	252	108	108	7
—	—	—	—	—	—	5	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	190	11	11	8
12	—	—	2	—	—	47	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	398	278	278	9
2	—	—	1	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	23	23	10
1	—	—	4	1	1	40	5	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	936	163	161	11
27	13	13	4	—	—	38	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	327	224	224	12
142	1	1	17	—	—	266	25	25	8	—	—	—	—	—	—	—	—	741	101	101	13
17	5	5	10	—	—	107	5	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	182	45	45	14
37	2	2	4	—	—	112	14	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	776	167	167	15
16	—	—	1	—	—	34	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	211	24	24	16
8	—	—	1	—	—	42	5	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	324	15	15	17
340	27	25	50	4	4	448	242	235	25	—	—	21	13	12	—	2	2	1 840	186	186	18
8	1	1	4	—	—	50	5	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	817	320	320	19
10	—	—	3	—	—	43	5	5	—	—	—	—	3	3	1	—	—	262	48	48	20
12	—	—	5	1	—	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	904	211	211	21
16	—	—	3	—	—	94	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	823	102	100	22
10	—	—	1	—	—	57	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	546	122	122	23
2	—	—	3	1	1	27	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	520	74	74	24
24	—	—	2	—	—	84	7	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	614	205	205	25
14	—	—	—	—	—	88	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 142	337	337	26
4	—	—	2	1	1	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 385	142	142	27
2	—	—	—	—	—	20	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 053	191	191	28
4	—	—	—	—	—	57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	515	319	319	29
401	**298**	**227**	**1293**	**829**	**698**	**101**	**245**	**182**	**231**	**167**	**117**	**—**	**8**	**5**	**7 143**	**6 782**	**5 474**	**551**	**7**	**5**	
162	148	104	539	329	292	55	157	115	129	87	58	—	4	4	2 049	2 294	1 857	178	4	4	1
5	—	—	36	21	18	—	—	—	5	8	4	—	—	—	302	282	219	—	—	—	2
—	—	—	2	2	2	—	1	1	1	2	2	—	—	—	113	128	118	2	—	—	3
5	2	2	25	30	24	—	1	1	4	4	3	—	—	—	185	147	108	24	3	1	4
7	3	3	19	17	12	1	2	1	4	9	8	—	—	—	312	216	160	22	—	—	5
—	1	1	9	4	2	—	1	1	2	3	1	—	—	—	47	71	58	7	—	—	6
3	3	3	14	11	7	2	2	—	10	2	1	—	—	—	188	114	101	3	—	—	7
—	—	—	5	3	3	—	—	—	1	1	1	—	—	—	95	44	34	—	—	—	8
1	—	—	13	8	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	109	61	56	4	—	—	9
1	—	—	4	5	4	—	—	—	6	5	4	—	—	—	44	42	34	—	—	—	10
3	1	1	20	18	13	1	2	2	1	—	—	—	—	—	412	202	157	—	—	—	11
8	5	5	44	43	34	—	1	1	2	3	2	—	—	—	199	177	137	2	—	—	12
101	54	52	130	49	35	1	19	13	14	3	2	—	—	—	593	613	540	39	—	—	13
2	3	3	28	16	13	2	3	1	3	2	1	—	—	—	156	138	117	14	—	—	14
5	5	5	17	15	14	7	6	5	2	—	—	—	—	—	188	132	113	9	—	—	15
—	—	—	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45	42	37	3	—	—	16
2	4	2	47	18	16	—	—	—	2	2	—	—	—	—	85	60	49	6	—	—	17
63	51	28	139	53	41	23	35	27	26	19	14	—	4	1	697	953	754	172	—	—	18
—	—	—	6	4	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	62	79	51	—	—	—	19
12	1	1	10	8	2	—	—	—	2	1	1	—	—	—	159	121	93	15	—	—	20
2	—	—	13	15	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	89	108	68	—	—	—	21
7	4	4	18	14	9	3	6	5	6	1	—	—	—	—	214	210	142	20	—	—	22
8	10	10	13	25	21	1	5	5	2	5	5	—	—	—	183	112	96	27	—	—	23
—	—	—	32	22	19	2	1	1	3	2	2	—	—	—	184	97	79	—	—	—	24
1	—	—	10	4	4	2	2	2	3	4	4	—	—	—	144	86	79	4	—	—	25
—	—	—	5	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	24	23	—	—	—	26
1	2	2	69	72	71	1	1	1	2	4	4	—	—	—	99	82	82	—	—	—	27
2	1	1	17	15	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	94	86	67	—	—	—	28
—	—	—	7	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	64	61	45	—	—	—	29

Arbetslösheten inom arbetarorganisationerna

den 30 november 1931.

Fackförbund	Redovisade avdelningar	Redovisade medlemmar			Arbetslösa				Föregående månads %
		Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	%	
Beklädnadsarbetareförb. . .	74	2 782	9 108	**11 890**	149	880	**1 029**	8·7	6·9
Bleck- o. plåtslagareförb. .	48	2 415	—	**2 415**	462	—	**462**	19·1	8·6
Bokbindareförbundet . . .	33	1 676	3 546	**5 222**	167	170	**337**	6·5	8·1
Bryggeriindustriarb.-förb. .	59	3 767	906	**4 673**	146	111	**257**	5·5	5·4
Byggnadsträarbetareförb. .	164	14 097	—	**14 097**	5 272	—	**5 272**	37·4	28·4
De förenade förbunden . .	37	2 922	1 352	**4 274**	246	100	**346**	8·1	7·9
Elektriska arbetareförb. . .	65	3 419	—	**3 419**	310	—	**310**	9·1	5·9
Gjutareförbundet	102	5 531	2	**5 533**	1 147	—	**1 147**	20·7	23·6
Grov- o. fabriksarb.-förb. .	355	35 075	5 185	**40 260**	10 309	537	**10 846**	26·9	24·2
Gruvindustriarbetareförb. .	33	4 659	37	**4 696**	1 410	3	**1 413**	30·1	21·3
Handelsarbetareförb. . . .	222	13 881	6 589	**20 470**	1 415	353	**1 768**	8·6	7·6
Hatt- o. pälsindustriarb.-f. .	18	385	975	**1 360**	49	262	**311**	22·9	15·3
Hattarbetare	12	189	591	**780**	36	235	**271**	34·7	24·2
Pälsvaruarbetare	6	196	384	**580**	13	27	**40**	6·9	2·9
Kommunalarbetareförb. . .	172	22 062	3 940	**26 002**	1 266	515	**1 781**	6·8	5·1
Litografförbundet	16	1 949	104	**2 053**	94	8	**102**	5·0	3·8
Livsmedelsarbetareförb. . .	91	8 250	2 392	**10 642**	842	209	**1 051**	9·9	9·7
Metallindustriarb.-förb. . .	227	94 584	4 816	**99 400**	19 602	605	**20 207**	20·3	18·4
Järnbruksarbetare . . .	56	20 351	16	**20 367**	3 713	—	**3 713**	18·2	18·9
Verkstadsarbetare . . .	171	74 233	4 800	**79 033**	15 889	605	**16 494**	20·9	18·3
Murareförbundet	64	3 619	—	**3 619**	1 578	—	**1 578**	43·6	28·6
Målareförbundet	106	8 497	1	**8 498**	3 405	—	**3 405**	40·1	23·1
Pappersindustriarb.-förb. .	124	23 988	1 144	**25 132**	2 963	199	**3 162**	12·6	12·4
Sadelm.- o. tapetseraref. .	33	1 531	192	**1 723**	169	16	**185**	10·7	7·4
Sko- o. läderindustriarb.-f. .	49	6 451	3 753	**10 204**	644	119	**763**	7·5	6·9
Stenindustriarbetareförb. .	92	5 452	—	**5 452**	2 330	—	**2 330**	42·7	37·7
Sågverksindustriarb.-förb. .	314	26 031	10	**26 041**	11 912	6	**11 918**	45·8	38·9
Sågverks- o. trädgårdsarb.	173	16 477	9	**16 486**	5 653	6	**5 659**	34·3	28·0
Flottnings- o. skogsarb.	141	9 554	1	**9 555**	6 259	—	**6 259**	65·5	58·6
Textilarbetareförbundet . .	87	7 512	14 209	**21 721**	374	384	**758**	3·5	3·6
Tobaksindustriarb.-förb. .	10	527	2 005	**2 532**	12	43	**55**	2·2	1·7
Transportarbetareförb. . .	89	7 376	96	**7 472**	1 016	49	**1 065**	14·3	9·6
Träindustriarbetareförb. . .	162	11 625	108	**11 733**	2 027	9	**2 036**	17·4	13·5
Tunnbinderiarbetareförb. .	12	176	—	**176**	39	—	**39**	22·2	34·4
Typografförbundet	99	8 683	500	**9 183**	582	24	**606**	6·6	5·9
Väg- o. vattenb.-arb.-förb. .	108	5 099	—	**5 099**	1 673	—	**1 673**	32·8	25·3
Tillsammans	3 065	334 021	60 970	**394 991**	71 610	4 602	**76 212**	19·3	16·5
Skogs- o. flottningsarb.-förb.	115	4 993	—	**4 993**	3 272	—	**3 272**	65·5	61·2
Summa	**3 180**	**339 014**	**60 970**	**399 984**	**74 882**	**4 602**	**79 484**	**19·9**	**17·0**

Antalet *arbetslöshetsveckor* (d. v. s. på grund av arbetslöshet fristämplade veckor) har under november uppgivits till inalles 360 449, vilket i genomsnitt motsvarar 4·5 veckor per varje å månadens sista dag arbetslös medlem.

Arbetsmarknad och arbetslöshet i utlandet.

	1930		1931										
	nov.	dec.	jan.	febr.	mars	april	maj	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.
Sverige. Arbetslöshet, i % . .	15·3	22·9	20·2	18·7	19·4	17·1	13·2	12·4	11·8	12·8	13·4	[1] 16·5	19·3
Ansökn. per 100 lediga platser .	254	238	222	232	191	194	164	187	198	201	197	257	413
Arbetstillgång (medelgod = 3·00)	·	2·77	·	·	2·51	·	·	2·66	·	·	2·61	·	·
Norge. Arbetslöshet, i % . . .	16·8	21·8	20·4	20·6	19·1	[2] .	[2] .	[2] .	[2] .	[2] .	17·7	17·1	—
Danmark. Arbetslöshet, i % .	15·6	25·1	24·2	26·0	22·1	15·3	12·3	11·3	11·8	11·8	12·1	[1] 15·8	22·1
Registr. arbetslösa (i 1 000-tal) .	46	64	73	76	70	49	39	35	37	38	38	49	—
Finland. Registr. arbetslösa . .	10 740	9 050	11 706	11 557	11 491	12 663	7 454	6 320	6 766	9 160	11 758	14 824	18 095
Ansökn. per 100 led. platser (manl.)	330	513	562	457	434	665	427	547	543	525	[1] 483	387	494
Storbritannien. Arbetslöshet, i %	18·9	19·9	21·1	21·3	21·0	20·4	20·3	21·2	22·0	22·0	22·6	21·9	21·4
Registr. arbetslösa (i 1 000-tal) .	2 359	2 725	2 671	2 694	2 655	2 594	2 702	2 736	2 783	2 834	2 897	2 792	2 688
Irland. Arbetslösa (i 1 000-tal)	23	26	26	29	25	24	23	21	22	22	23	—	—
Nederländerna. Arbetslöshet, i %	12·5	18·2	23·2	23·5	21·8	14·3	12·2	11·7	13·3	15·3	15·7	17·4	—
Arbetslöshetsindex [1]	10·6	14·1	17·9	17·1	16·4	11·8	10·7	10·3	11·7	12·2	12·8	—	—
Belgien. Arbetslöshet, i % . .	18·1	26·2	27·3	29·1	29·0	25·6	21·7	23·5	25·4	26·7	[1] 26·7	28·1	—
Tyskland. Arbetslöshet, i %. .	26·0	31·7	34·2	34·5	33·6	31·8	29·9	29·7	31·0	33·6	35·0	36·6	38·9
Understödda arbets- {försäkring	1 788	2 166	2 554	2 589	2 317	1 887	1 578	1 412	1 205	1 282	1 345	1 185	1 366
lösa (i 1 000-tal) {krishjälp	566	667	811	908	924	902	929	941	1 027	1 095	1 140	1 350	1 406
Ansökn. per 100 lediga platser	1 580	1 966	2 085	2 076	1 562	1 475	1 346	1 419	1 560	1 816	1 786	1 841	—
Sysselsättn:index (1 jan. 1925 = 100)	98·4	92·8	89·5	88·6	90·5	94·6	96·8	97·1	96·0	94·1	92·9	91·0	—
Österrike. Underst. arbetsl. (1 000)	238	295	331	334	304	247	209	191	194	196	202	228	274
Schweiz. Arbetslöshet, i % . .	15·2	17·9	20·8	20·1	17·8	14·6	13·4	13·5	14·6	16·0	16·3	18·0	—
Arbetstillgång (medelgod = 100)	·	84	·	·	78	·	·	84	·	·	81	·	·
Frankrike. Underst. arbetsl. (1 000)	5	12	29	41	51	50	41	36	36	38	39	56	92
Oplac. arbetssökande (i 1 000-tal)	19	23	45	60	72	69	57	51	51	54	56	80	123
Italien. Arbetslösa (i 1 000-tal)	534	642	723	765	707	670	635	574	638	693	748	800	—
Sysselsättn:index (sept. 1926 = 100)	86·5	84·9	81·8	81·4	81·1	78·5	74·9	73·1	78·0	77·4	77·6	—	—
Estland. Oplac. arbetssökande	5 675	6 497	5 246	4 070	2 765	2 424	1 368	931	634	933	2 096	6 425	—
Lettland. Oplac. arbetssökande	8 608	10 022	9 207	8 303	8 669	6 390	1 871	1 584	2 169	4 827	7 470	13 605	—
Polen. Arbetslöshet, i % . . .	7·9	11·3	13·0	13·5	15·4	14·6	13·7	11·8	11·2	10·6	[1] 10·6	10·9	—
Tjeckoslovakien. Arbetslösh., i %	5·9	8·3	9·5	10·0	10·1	8·9	7·6	6·6	6·6	6·9	6·8	—	—
Oplac. arbetssökande (i 1 000-tal)	155	240	314	344	340	297	250	220	211	215	—	—	—
Ungern. Arbetslöshet, i % . .	15·9	17·0	18·7	19·4	19·5	19·5	18·6	18·3	21·6	23·4	—	—	—
Ansökn. per 100 lediga platser .	469	386	472	487	413	433	278	322	385	402	486	603	—
Rumänien. Oplac. arbetss. (1 000)	43	36	39	43	48	42	33	28	29	23	23	29	—
Jugoslavien. Registr. arbetslösa	7 219	9 989	11 903	14 424	12 029	11 391	6 929	6 182	6 672	7 466	7 753	—	—
Kanada. Arbetslöshet, i % . .	13·8	17·0	16·0	15·6	15·5	14·9	16·2	16·3	16·2	15·8	18·1	18·3	—
Sysselsättningsindex (1926 = 100)	108·5	101·7	100·7	100·2	99·7	102·2	103·6	103·8	105·2	107·1	103·9	103·0	—
Förenta st. Sysselsättningsindex:													
Bur. of Lab. Statist. (1926 = 100)	76·5	75·1	73·1	74·1	74·8	74·5	74·1	72·2	70·4	70·0	69·6	67·3	—
Fed. Res. Board (1923—25 = 100)	81·0	78·8	76·4	77·3	78·1	77·9	77·1	75·0	73·8	74·2	74·7	71·4	—
Arbetslöshet, i %	15·9	16·6	19·8	19·0	18·1	17·6	17·1	18·2	18·8	19·2	[1] 19·4	19·6	—
Australien. Arbetslöshet, i % .	·	23·4	·	·	25·8	·	·	27·6	·	·	28·3	·	·
Nya S. Wales. Arbetslösa (1000-tal)	90	80	95	100	110	115	125	130	125	125	115	—	—
Nya Zeeland. » »	8	8	18	29	38	37	41	44	48	50	51	51	—

[1] Reviderade siffror. — [2] På grund av pågående storkonflikt ha inga arbetslöshetssiffror publicerats.

Levnadskostnader under fjärde kvartalet 1931.

Prisstatistik och indexberäkningar.

På grundval av från 49 ombudsorter inhämtade prisuppgifter har socialstyrelsen verkställt beräkningar rörande levnadskostnadernas förskjutningar från juli 1914 till 1 januari 1932 och därpå grundade indexberäkningar.

I indexberäkningen ingående huvudposter.

Livsmedel, bränsle och lyse. De prisuppgifter, som beträffande livsmedel, bränsle och lyse användas vid indexberäkningen, avse samtliga kvartalets sista månad. För livsmedel insamlas uppgifter varje vecka å färskvaror (smör, ägg, kött, fläsk och fisk), varefter medeltal tagas för samtliga veckor under månaden; övriga varor noteras en gång i månaden, omkring den 15. Vid sistnämnda tidpunkt inhämtas jämväl noteringar å bränsle- och lyseartiklar. Under hänvisning till sammandragstabellen för livsmedelspriserna (sid. 78—79) och tabellerna över kreaturs- och fiskpriser i vissa större städer (sid. 90—94) må följande anföras rörande de under kvartalet iakttagna prisväxlingarna å de särskilda varuslagen.

Medelpriset å *mjölk* har även under det nu gångna kvartalet liksom under året i sin helhet kvarstått oförändrat i 21 öre per liter för oskummad och 11 öre för handskummad vara, varemot separerad mjölk är 1 öre billigare än vid förra årsskiftet; medelnoteringen härå utgör 7 öre per liter. *Smörpriserna* stigande tendens under förra kvartalet har fortsatt även under det nu gångna. Såväl partipriset enligt den i Malmö utgivna noteringen för mejerismör som medelpriset härå i detaljhandeln hade sålunda vid årsskiftet stigit med 20 öre per kg sedan slutet av september, vilket är att anse såsom en säsongföreteelse. Decembernoteringarna å både mejeri- och landssmör lågo dock trots den uppgång, som ägt rum under senare halvåret, något lägre än för ett år sedan. *Ostpriserna* ha icke undergått några nämnvärda förändringar under kvartalet men utvisa för det gångna året en stegring med i genomsnitt 3 %.

Margarinpriset har sjunkit med i medeltal 12 öre per kg sedan september och är för närvarande c:a 15 % billigare än för ett år sedan.

Holländska bruna bönor ävensom *havregryn* ha stigit i pris under hösten, varemot noteringarna å *risgryn* alltjämt visa sjunkande tendens. Bruna bönor och risgryn ha under det gångna året sjunkit med resp. c:a 2 och 15 %, under det att havregryn stigit med c:a 10 %.

Mjöl- och *brödpriserna* ha varit oförändrade sedan förra kvartalsskiftet utom för skorpor, som sjunkit med i genomsnitt 2 öre per kg. Den genom beslut vid 1931 års riksdag genomförda prisregleringen å brödspannmål har kraftigt

medverkat till utjämningen av dessa priser. Fluktuationerna i spannmålspriserna ha dock varit betydande. Innehavare av svensk råg och vete av 1930 års skörd voro av staten garanterade att under sommarmånaderna 1931 få sin vara uppköpt av den för regleringens genomförande bildade Svenska spannmålsföreningen för lägst 20·50 kr. per 100 kg för vete och 18·50 kr. för råg. Spannmål av 1931 års skörd noterades vid årsskiftet i resp. 17—17·75 kr. och 15·50—16·50 kr. efter att under hösten ha fluktuerat avsevärt och övervägande i uppåtgående riktning. Importerad spannmål åter stod vid höstens början i c:a 14 för vete (Manitoba nr 1) och c:a 10 kr. för råg, förtullad i svensk hamn. Under oktober inträdde en kraftig prisstegring i exportländerna, ytterligare skärpt genom de ogynnsamma växelkurserna. Vid årsskiftet voro på grund härav noteringarna uppe i resp. c:a 18 och 15 kr. Till dessa priser bör läggas den av spannmålsföreningen fastställda gottgörelsen för importrätt, vilken för vete under september och oktober utgick med 3 kr. per 100 kg och för tiden därefter t. o. m. mars månad bestämts till 1·50 kr. och som för råg under hela denna tidsperiod utgör 1 kr. per 100 kg. De olika prisförändringarna ha dock motvägt varandra och till detaljprisernas stillastående ha jämväl bidragit jämkningarna av de föreskrivna procenttalen för inmalning av svensk spannmål, vilka under hösten så småningom sänkts.

De under hela året inträffade prisförändringarna å mjöl och bröd inom detaljhandeln inskränka sig till att vetemjöl, grovt spisbröd och skorpor sjunkit med resp. 1, 2 och 5 öre per kg samt att grovbröd (surlimpa, ankarstock) stigit med 1 öre per kg. Partipriserna å mjöl från kvarnarna ha sedan i fjol sjunkit med 1 kr. per 100 kg för vetemjöl och 0·25 kr. per 100 kg för rågsikt, varemot sammalet rågmjöl stigit med 1·50 kr. per 100 kg.

Priserna å *slaktdjur* visa under kvartalet nedgång för nötkreatur med c:a 12 % och för får med c:a 6 %, varemot priserna å kalvar icke undergått någon nämnvärd förändring. För *kött* har prisnedgången i detaljhandeln varierat mellan 3 och 5 % utom för fårkött, som sjunkit med c:a 9 %. *Svin-* och *fläskpriserna*, vilka under förra kvartalet visade en mindre uppgång efter den långvariga prisfallsperioden sedan början av år 1929, visa nu återigen sjunkande tendens; nedgången för kvartalet belöper sig till resp. 13 och 4 %. Sedan december förra året ha priserna på nötkreatur och svin sjunkit med drygt 25 % samt kalv- och fårpriserna med resp. c:a 20 och 10 %. Köttpriserna ha under samma tid sjunkit med i genomsnitt blott 8 % men fläskpriserna med c:a 20 %.

Färsk fisk utvisar under kvartalet en del mindre förskjutningar i båda riktningarna och decemberpriserna ligga i allmänhet mycket nära fjolårets prisnivå. Priset å *salt sill* är däremot icke mindre än c:a 35 % lägre än i fjol, beroende på årets osedvanligt rika fångst, och *kabeljo*, som länge stått högt i pris, har under det gångna året sjunkit med något över 20 %.

Den kraftiga nedgång i *kaffepriserna*, som började hösten 1929 i samband med det allmänna prisfallet och under förra kvartalet visade tecken till avtagande, upphörde under oktober månad; sedan dess har tendensen varit stigande, i synnerhet under december, vilket givetvis är en följd av de höga växelkurserna å guldvalutorna. Bland de av styrelsen noterade varuslagen är

Livsmedelskostnadernas (inkl. bränsle och lyse) förändringar 1914—1931.
Indextal (juli 1914 = 100).

År	Mejeriprod., ägg o. margarin (9 varuslag)	Bröd, mjöl och gryn (11 varuslag)	Kött (8 varuslag)	Fisk (9 varuslag)	Övriga födoämnen (6 varuslag)	Bränsle och lyse (7 varuslag)	Aritmetiska (»oväg-da») medeltal	»Väg-da» indextal
1914 Juli	100	100	100	100	100	100	**100**	**100**
Senare halvåret	106	114	97	102	108	108	**106**	**105**
1915	123	129	126	116	131	129	**126**	**121**
1916	153	127	169	169	148	176	**157**	**139**
1917	202	160	197	211	219	257	**208**	**181**
1918	319	199	432	354	245	367	**319**	**270**
1919	392	262	456	315	270	392	**348**	**320**
1920	317	292	348	268	241	461	**321**	**298**
1921	238	234	255	224	208	310	**245**	**237**
1922	167	178	191	186	193	204	**186**	**180**
1923	160	156	177	166	173	192	**171**	**163**
1924	164	158	170	175	187	186	**174**	**164**
1925	160	170	188	186	182	171	**176**	**168**
1926	147	159	185	179	167	175	**169**	**158**
1927	142	161	168	171	171	177	**165**	**153**
1928	145	162	168	165	190	163	**165**	**154**
1929	141	156	173	171	175	163	**163**	**150**
1930	129	146	170	174	142	158	**153**	**140**
1931	123	142	152	167	134	150	**145**	**131**
1:a kv.	126	143	156	173	135	153	**148**	**133**
2:a kv.	119	141	153	164	133	152	**144**	**131**
3:e kv.	119	141	152	166	134	148	**143**	**130**
4:e kv.	126	141	146	163	135	145	**143**	**129**
Okt.	125	141	149	164	134	145	**143**	**129**
Nov.	127	141	146	163	135	145	**143**	**129**
Dec.	127	142	144	163	136	145	**143**	**129**

kaffe den enda importvara inom livsmedelsposten, som hittills synes ha mera påtagligt influerats av de rådande valutaförhållandena. Medelpriset å prima orostat Santoskaffe steg under kvartalet med 10 öre per kg, och torde ytterligare stegringar *inom detaljhandeln vara att förvänta på grund av* partiprisernas stigande tendens. Priset å *bitsocker*, som i september utgjorde i genomsnitt 41 öre per kg, steg i oktober till 44 öre men sjönk i november till 43 öre, vilket pris kvarstått oförändrat till kvartalets slut..

Vad slutligen *bränsle* och *lyse* beträffar, utvisa särskilt björkved och fotogen sänkningar. De under kvartalet inträffade prisförskjutningarna ha medfört en sänkning av bränsleindexen från 150 till 149. Sedan förra årsskiftet har fotogen sjunkit med 8 öre per liter, björk- och barrved med resp. 60 och 30 öre per kbm, antracitkol med 36 och engelska hushållskol med 19 öre per hl samt gasverks- och engelsk kaminkoks med resp. 22 och 29 öre per hl.

Beklädnadsartiklar. (Medelpris för socialstyrelsens ombudsorter.)

Beklädnadsartiklar	1914 (mitten)	1928	1929	1930	1931	Jan. 1931	April 1931	Juli 1931	Okt. 1931	Jan. 1932
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Tyger och garner:										
Ylletyg (till damklänning) pr m	2·50	3·60	3·55	3·35	3·10	3·20	3·15	3·10	2·95	3·00
Bomullstyg (till dito) pr m	0·50	0·85	0·85	0·80	0·75	0·80	0·75	0·75	0·75	0·75
Ullgarn . . . . . » kg	6·50	10·65	10·55	9·55	8·65	9·10	8·80	8·65	8·40	8·30
Herrkläder:										
Herrkostym, best.	65·00	148·00	147·00	145·00	143·00	144·00	144·00	143·00	141·00	141·00
» konf.	40·00	91·00	91·00	90·00	87·00	89·00	88·00	87·00	86·00	85·00
Vinteröverrock, best. . . .	70·00	143·00	142·00	141·00	138·00	140·00	139·00	139·00	137·00	137·00
» konf. . . .	40·00	85·00	85·00	85·00	82·00	84·00	82·00	82·00	81·00	81·00
Bomullsskjorta	2·00	3·15	3·10	3·00	2·85	2·95	2·90	2·85	2·75	2·75
Tröja (ullbomull)	1·50	3·15	3·10	3·00	2·80	2·90	2·85	2·80	2·70	2·70
Kalsonger »	1·75	3·35	3·35	3·20	3·05	3·15	3·10	3·05	2·95	2·95
Yllestrumpor	1·25	2·25	2·25	2·20	2·05	2·15	2·10	2·10	2·00	2·00
Arbetsblus	1·75	3·70	3·70	3·60	3·45	3·55	3·50	3·45	3·35	3·35
Skodon:										
Kängor, smorläders- . . .	8·50	14·00	14·25	13·75	13·00	13·50	13·25	13·00	12·75	12·75
Stövlar	16·50	27·00	27·50	26·25	25·25	25·75	25·50	25·25	24·75	24·50
Kängor av boxkalv:										
mans-	13·00	19·25	19·50	18·75	18·00	18·50	18·25	18·00	17·50	17·50
dam-	11·50	18·75	18·75	18·25	17·50	18·00	17·75	17·50	17·00	16·75
barn-	7·00	11·50	11·25	10·75	10·25	10·50	10·50	10·25	10·00	9·75
Halvsulning och klackning	3·50	6·55	6·60	6·60	6·55	6·60	6·55	6·55	6·55	6·50

Sammanfattning av livsmedelsprisernas förändringar sedan juli 1914. Till belysande av de allmänna förändringar, som med avseende å livsmedelspriserna (inberäknat bränsle och lyse) ägt rum i detaljhandeln från tiden före världskrigets utbrott till och med december 1931, meddelas i tabellen sid. 72 tvenne indexserier, vilka utarbetats på sätt förut beskrivits i Sociala Meddelanden (årg. 1920, sid. 752 ff.). Av dessa indexserier är det den »vägda», som kommer till användning vid beräknandet av de totala levnadskostnadernas förändringar.

Bostad. Hyresindexen kvarstår vid detta beräkningstillfälle oförändrad med indexsiffran 206. Omräkning av hyresposten kommer att verkställas till den 1 nästkommande april.

Beklädnad. Uppgifterna avse de priser, som gällde omkring den 15 i kvartalets sista månad. I fråga om insamlingsförfarandet hänvisas till Soc. Medd. årg. 1920, sid. 549 samt årg. 1922, sid. 155. Den nu slutförda undersökningen visar, att prisnivån inom detaljhandeln ytterligare sjunkit något, ehuru i mindre omfattning än under förra kvartalet. Nedgången beror huvudsakligen på något lägre priser å ullgarn och skodon. Det särskilda indextalet för beklädnadsposten sjönk sålunda från 170 till 169 och utvisar en sänkning med

Indextal för viktigare poster inom gruppen »övriga utgifter».

	1914 (mitten)	1924	1926	1928	1929	1930	1931	1931				1932
								jan.	apr.	juli	okt.	jan.
Inventarier (möbler, kökssaker m. m.)	100	188	172	164	162	160	156	158	158	157	154	154
Tvätt och renhållning	100	163	150	144	145	145	140	144	142	141	136	136
Hygien (sjuk- och hälsovård)	100	190	189	187	185	185	184	184	184	184	184	185
Intellektuella ändamål	100	220	217	212	209	207	207	207	207	207	207	207
Förenings- och försäkringsavgifter . .	100	173	177	178	179	182	184	184	184	184	184	186
Nöjen och förströelser	100	207	208	215	217	218	218	217	220	217	217	220
Resor (järnvägs- o. spårvägs-)	100	206	197	196	195	191	185	185	185	185	185	185
Telefon, post- och skrivutensilier . .	100	179	178	176	176	176	177	176	176	176	176	179
Arbetshjälp i hemmet	100	196	196	196	196	198	216	207	218	218	218	218
Samtliga poster	**100**	**185**	**180**	**179**	**178**	**177**	**176**	**177**	**177**	**176**	**175**	**175**

8 enheter på ett år. På grund av partinoteringarnas stigande tendens genom de höga växelkurserna torde dock en höjning av detaljprisnivån så småningom vara att emotse.

Skatter. Skatteberäkningarna verkställas två gånger årligen, varvid omräkning av kommunalskatten äger rum den 1 april samt av krono- och landstingsskatterna den 1 oktober (se härom Soc. Medd. årg. 1922, sid. 947). Skatteindexen kvarstår sålunda vid detta beräkningstillfälle oförändrad och avser de skatter, som förfallit till betalning under kalenderåret 1931.

Övriga utgifter. Beräkningarna avse dels priser omkring den 15 i kvartalets sista månad, dels taxor såvitt möjligt fr. o. m. kvartalsskiftet. Den nu avslutade undersökningen visar, att den genomsnittliga prisnivån icke undergått någon förändring sedan föregående kvartal. Vissa importartiklar, såsom läkemedel, leksaker och skrivmaterialier, ha visserligen undergått prisstegringar, men dessa ha ej varit tillräckliga för att åstadkomma någon förändring av indextalet för hela utgiftsgruppen, som kvarstår oförändrat i 175.

Sammanfattning. Levnadskostnadsindex.

Under det att de å sid. 72 angivna indextalen, vilka framräknas månatligen, endast gälla de förändringar, som drabbat priserna å l i v s m e d e l, b r ä n s l e och l y s e, avser socialstyrelsens vid varje kvartalsskifte meddelade l e v n a d s k o s t n a d s i n d e x förutom nyssnämnda poster jämväl kostnaderna för bostad, beklädnad, skatter och »övriga utgifter».

Den nu senast utförda beräkningen rörande levnadskostnadernas förskjutningar sedan juli 1914 avser prisläget omkring den 1 januari 1932 och hänför sig som förut närmast till förhållandena inom arbetar- och lägre tjänstemannafamiljer samt därmed jämställda samhällsklasser med en utgiftsstat före kriget av cirka 2 000 kr. Beträffande tillvägagångssättet vid framräknandet av denna index hänvisas till Soc. Medd. årg. 1918, sid. 186.

Socialstyrelsens levnadskostnadsindex 1914—1931.

		Livsmedel	Bostad	Bränsle och lyse	Beklädnad	Skatter	Övriga utg.	Summa utg.
1914	juli	100	100	100	100	100	100	**100**
1916	dec.	152	108	168	160	109	125	**139**
1917	maj	174	108	190	170	109	130	**152**
	sept.	180	112	240	210	109	150	**166**
1918	1 jan.	214	112	275	250	109	175	**192**
	1 april	229	112	280	270	114	185	**203**
	1 juli	258	112	286	285	114	195	**219**
	1 okt.	281	112	305	350	114	220	**242**
1919	1 jan.	323	120	381	350	114	225	**267**
	1 april	327	120	367	320	160	215	**265**
	1 juli	318	120	326	310	160	210	**257**
	1 okt.	311	130	294	330	160	215	**257**
1920	1 jan.	307	130	307	345	160	220	**259**
	1 april	287	130	333	370	290	230	**265**
	1 juli	287	130	372	390	290	235	**270**
	1 okt.	298	155	400	390	290	245	**281**
1921	1 jan.	286	155	380	355	290	245	**271**
	1 april	247	155	316	295	372	235	**249**
	1 juli	231	155	264	270	372	225	**236**
	1 okt.	228	163	231	250	372	220	**231**
1922	1 jan.	202	163	207	240	372	210	**216**
	1 april	184	163	196	225	264	200	**195**
	1 juli	178	163	188	210	264	195	**190**
	1 okt.	180	163	183	205	263	195	**190**
1923	1 jan.	166	163	188	203	263	190	**183**
	1 april	164	163	188	199	211	188	**177**
	1 juli	158	163	185	196	211	188	**174**
	1 okt.	163	178	183	194	201	187	**177**
1924	1 jan.	162	178	181	192	201	187	**176**
	1 april	160	178	183	192	173	185	**178**
1924	1 juli	155	178	182	192	173	183	**171**
	1 okt.	164	178	180	191	170	183	**174**
1925	1 jan.	171	186	181	192	170	183	**178**
	1 april	171	186	179	192	162	182	**177**
	1 juli	168	186	177	191	162	181	**176**
	1 okt.	167	186	172	190	168	180	**175**
1926	1 jan.	163	188	171	190	168	180	**174**
	1 april	158	188	170	188	185	179	**173**
	1 juli	156	188	168	187	185	180	**172**
	1 okt.	156	188	166	184	183	180	**171**
1927	1 jan.	155	188	186	182	183	179	**171**
	1 april	149	198	180	181	184	179	**170**
	1 juli	148	198	176	180	184	179	**169**
	1 okt.	154	198	171	181	184	180	**172**
1928	1 jan.	152	198	168	182	184	179	**171**
	1 april	152	199	166	184	183	179	**171**
	1 juli	156	199	164	185	183	179	**173**
	1 okt.	154	199	162	186	184	179	**172**
1929	1 jan.	150	199	159	186	184	179	**170**
	1 april	151	200	165	185	187	178	**171**
	1 juli	148	200	161	184	187	178	**169**
	1 okt.	150	200	160	183	183	178	**170**
1930	1 jan.	145	200	160	183	183	178	**167**
	1 april	140	205	160	181	176	178	**165**
	1 juli	138	205	159	180	176	178	**164**
	1 okt.	137	205	156	178	176	176	**163**
1931	1 jan.	132	205	155	177	176	177	**161**
	1 april	130	206	155	175	173	177	**160**
	1 juli	127	206	153	173	173	176	**158**
	1 okt.	128	206	150	170	173	175	**158**
1932	1 jan.	127	206	149	169	173	175	**157**

Förhållandet mellan utgifterna för *årsbudgetens särskilda huvudposter*, beräknade enligt prisläget dels vid mitten av år 1914 och dels vid tidpunkten för resp. indexberäkningar, belyses genom ovanstående översikt.

Som av sammanställningen framgår, utgör den allmänna stegringen av levnadskostnaderna från juli 1914 till det senaste undersökningstillfället, den 1 januari 1932, 57 %, och kan sålunda betecknas med indextalet 157. Detta innebär, att en familj med en årsbudget före kriget av 2 000 kr. numera måste giva ut c:a 3 140 kr. för att uppehålla sin tidigare levnadsstandard.

Trots den efter guldmyntfotens suspension låga noteringen av den svenska kronan gentemot guldvalutorna och därav följande stegringstendenser i fråga om priserna å vissa importvaror, visar indextalet sedan föregående kvartalsskifte en sänkning med 1 enhet, beroende på den i *nedåtgående* riktning övervägande tendensen inom posterna livsmedel, bränsle och lyse samt beklädnad. Övriga i indexberäkningarna ingående poster kvarstå vid detta tillfälle *oförändrade*.

Livsmedelskostnadernas förändringar å vissa orter i riket.

Utgifter för livsmedel, bränsle och lyse för en familj med en utgiftsstat år 1914 av c:a 2 000 kronor.

A. Utgiftssumman för varje ort i juli 1914 = 100.

Ort	1914 2:a halv-året	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931 Hela året	1931 4:e kvartalet
Stockholm	106	307	239	181	163	166	168	156	149	152	148	139	127	124
Södertälje	106	298	229	174	158	158	161	151	146	149	144	134	126	124
Uppsala	108	314	249	184	165	169	172	159	154	160	155	146	134	133
Nyköping	104	293	229	173	159	159	164	152	146	150	145	137	129	128
Eskilstuna	105	289	228	170	157	158	165	154	149	151	145	135	126	124
Linköping	107	306	243	187	172	169	173	160	155	158	153	141	133	132
Norrköping	105	298	230	177	162	163	166	154	150	152	146	135	125	124
Motala	104	310	240	181	166	164	171	157	153	157	150	138	129	130
Jönköping	104	304	237	177	162	165	168	155	151	154	147	136	129	126
Växjö	105	300	233	182	168	168	170	159	155	159	153	141	135	134
Kalmar	104	277	222	172	155	157	165	156	151	152	149	139	130	128
Västervik	103	291	223	171	156	156	163	153	145	148	143	133	124	122
Visby	106	289	229	175	157	158	164	157	150	154	151	140	128	126
Karlskrona	105	284	229	180	164	162	169	158	153	153	150	140	133	132
Kristianstad	108	296	236	178	163	165	174	161	155	159	157	142	126	125
Malmö	104	295	233	181	166	163	171	162	151	152	151	137	129	126
Lund	105	292	230	178	160	160	164	156	152	149	150	138	127	125
Landskrona	106	306	244	184	166	165	171	166	159	160	159	142	129	128
Hälsingborg	105	293	236	179	161	164	170	162	157	158	156	143	130	127
Ystad	105	297	231	178	159	163	167	161	155	157	157	137	126	126
Halmstad	106	290	232	178	161	162	168	158	156	157	154	141	131	128
Göteborg	106	318	254	191	178	176	180	165	161	164	158	144	135	133
Lysekil	105	297	229	177	163	167	170	157	150	151	142	135	128	125
Vänersborg	104	303	241	183	168	171	171	160	157	157	152	143	135	134
Borås	106	306	243	190	174	176	177	164	160	163	158	145	137	135
Tidaholm	103	285	233	178	162	163	168	155	152	148	142	134	128	127
Karlstad	108	311	240	181	169	169	168	158	154	155	149	138	132	130
Örebro	107	300	231	174	158	160	164	152	148	151	145	135	127	126
Kopparberg	107	312	243	177	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerås	105	307	233	173	157	161	167	154	147	151	145	135	126	124
Falun	105	308	245	180	163	165	169	156	150	153	145	135	128	127
Domnarvet[1]	105	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ludvika	103	302	238	172	157	160	167	152	148	151	144	134	126	126
Gävle	107	312	244	178	161	166	169	156	147	152	147	137	128	126
Söderhamn	108	317	249	184	169	172	176	165	160	161	156	144	135	133
Sundsvall: staden	105	318	241	180	166	168	166	156	155	154	150	141	133	133
sågverksdistr.	103	317	246	184	169	172	169	160	157	155	150	140	133	132
Nyland	103	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östersund	106	305	252	187	162	161	163	156	152	152	142	135	125	124
Umeå	106	308	248	187	176	177	178	170	167	161	157	147	136	136
Luleå	104	310	249	190	167	169	169	164	161	165	158	148	139	138
Boden	107	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmberget[2]	104	309	251	187	162	161	167	154	154	154	153	143	133	133
Kiruna	104	316	263	196	170	168	172	161	158	161	157	149	142	140
Samtliga orter	**105**	**298**	**237**	**180**	**164**	**164**	**168**	**158**	**153**	**154**	**150**	**140**	**131**	**129**

[1] Jämte Borlänge.
[2] Jämte Gällivare.

Utgifter för livsmedel, bränsle och lyse för en familj med en utgiftsstat år 1914 av c:a 2 000 kr. (forts.).

B. Den genomsnittliga utgiftssumman för samtliga orter = 100.

Ort	1913	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	
													Hela året	4:e kvartalet
Stockholm	119	122	120	121	120	121	120	119	117	118	119	120	117	116
Södertälje	105	105	102	102	103	102	101	102	101	102	102	102	102	102
Uppsala	102	104	105	103	101	103	103	101	101	104	104	105	103	104
Nyköping	98	97	95	96	97	96	97	96	95	97	97	98	99	99
Eskilstuna	101	100	99	98	99	99	102	101	101	101	100	101	100	100
Linköping	96	98	98	101	102	99	99	98	98	99	99	98	99	99
Norrköping	100	103	101	103	103	104	103	102	103	103	101	101	101	100
Motala	93	97	95	95	96	94	96	94	95	96	95	94	94	96
Jönköping	95	94	92	92	92	93	93	92	92	93	92	91	92	91
Värnamo	—	89	89	88	88	87	87	89	90	90	89	88	87	87
Växjö	89	88	86	89	91	90	89	89	89	91	90	90	92	92
Kalmar	102	94	95	97	97	97	100	101	101	100	102	102	102	102
Västervik	93	91	88	90	90	90	91	92	89	90	90	90	91	90
Visby	97	92	91	93	92	92	93	95	93	95	96	96	94	93
Karlskrona	101	95	97	101	101	99	101	101	101	100	101	101	103	103
Kristianstad	96	94	95	94	95	95	98	97	96	97	99	97	92	92
Malmö	101	100	100	103	104	102	104	105	101	101	103	101	101	100
Lund	99	97	96	99	98	97	98	99	99	96	100	99	97	97
Landskrona	99	100	100	101	100	99	100	104	103	103	105	100	98	98
Hälsingborg	99	97	98	99	98	99	100	102	102	101	104	102	99	98
Ystad	98	94	93	95	94	96	96	98	98	98	101	95	94	95
Halmstad	101	95	96	97	97	97	98	99	100	101	101	100	99	98
Varberg	—	92	92	91	92	92	92	92	93	94	94	93	93	92
Göteborg	102	108	108	108	111	109	109	107	107	108	107	106	105	105
Lysekil	101	101	99	101	102	104	104	102	101	100	97	99	101	100
Vänersborg	99	99	100	100	101	102	100	100	101	100	99	101	102	102
Borås	98	100	100	104	105	105	103	102	103	104	104	102	104	103
Lidköping	—	94	93	95	96	97	97	95	95	96	95	95	96	96
Tidaholm	97	94	97	98	98	98	98	98	99	95	94	95	97	97
Karlstad	99	102	100	100	103	102	99	100	100	99	99	98	101	101
Arvika	—	101	99	99	102	102	99	97	97	99	97	98	98	98
Filipstad	—	—	—	—	—	97	99	97	97	96	96	97	98	97
Örebro	100	99	97	97	97	97	98	97	97	98	97	97	98	98
Kopparberg	93	97	95	92	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerås	100	102	98	97	97	99	100	99	97	99	98	98	98	97
Falun	99	101	103	100	100	100	100	99	98	99	97	97	99	99
Avesta	—	98	94	90	90	91	93	93	93	93	93	94	95	95
Domnarvet [1]	93	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ludvika	97	98	98	94	95	96	98	95	95	97	95	95	96	96
Mora	—	103	104	97	94	98	98	97	96	96	95	97	97	97
Gävle	101	104	102	99	99	101	101	99	96	99	98	99	99	98
Söderhamn	96	101	101	99	100	101	100	102	101	101	101	100	100	100
Sundsvall: staden	104	108	104	103	105	105	101	102	104	102	103	104	105	106
sågverksdistr.	98	103	101	100	101	102	98	100	101	98	98	99	100	101
Nyland	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kramfors	—	101	105	104	103	102	98	100	102	101	100	101	96	96
Östersund	102	104	109	107	102	101	99	102	102	101	97	100	99	99
Umeå	97	96	98	99	102	102	100	102	103	98	99	100	100	100
Vilhelmina	—	109	117	113	113	112	110	112	112	109	110	113	114	115
Luleå	103	108	110	111	107	108	105	109	110	112	111	112	112	113
Boden	101	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmberget [2]	116	119	123	122	116	115	116	114	118	117	120	121	120	121
Kiruna	118	122	129	127	121	119	119	119	121	121	122	125	127	127
Samtliga orter	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

[1] Jämte Borlänge.
[2] Jämte Gällivare.

Medelpris per år (1913—1931) och per månad (december 1930—december 1931)

	Varuslag	Kvantitet	1913	1914	1920	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
			öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre
1	Mjölk: oskummad	l	14	15	44	24	24	22	21	22	22	21	21
2	handskummad	»	8	8	26	13	13	12	11	12	11	11	11
3	separerad	»	6	6	19	9	9	8	8	8	8	8	8
4	Smör: bords- (mejeri-)	kg	236	239	657	374	384	337	339	351	339	284	255
5	mat- (lands-)	»	213	218	651	350	353	311	306	322	305	265	240
6	Ost: helfet, okryddad	»	164	162	524	289	266	248	236	237	231	195	190
7	halvfet, »	»	121	119	374	203	182	174	171	172	167	144	141
8	Margarin: växt-, bästa sort	»	135	144	376	178	178	166	148	140	133	138	129
9	Ägg: svenska, färska	tjog	159	171	578	274	265	247	232	241	241	211	193
10	» konserverade	»	137	151	533	279	273	257	212	249	243	210	192
11	Potatis: gammal	hl	—	—	963	986	937	672	783	1 061	734	640	679
12	»	5 l	28	30	60	61	58	45	51	64	47	42	44
13	färsk	»	46	80	191	187	113	107	158	143	104	82	124
14	Ärter, gula	kg	31	35	69	51	50	48	57	62	54	36	32
15	Bruna bönor	»	48	49	130	88	72	58	58	84	87	52	43
16	Mjöl: vete-, svenskt, kärn- (patent-)	»	31	33	91	44	48	48	48	45	43	41	39
17	råg-, » bästa sort	»	22	23	56	30	33	28	31	32	29	25	24
18	rågsikt-, » » »	»	27	29	73	40	42	38	43	43	39	35	35
19	Gryn: havre- (ångpreparerade)	»	36	42	101	48	50	46	47	51	46	38	36
20	ris-, Burma eller svenska (bästa)	»	41	41	176	54	53	53	53	54	54	52	46
21	Rågbröd: hårt, grovt spisbröd	»	41	43	111	73	77	72	73	75	71	66	64
22	Rågbröd: hårt, knäckebröd	»	—	—	139	95	99	93	95	97	95	89	88
23	limpa, söt	»	38	40	105	64	70	66	65	65	64	62	61
24	grovbröd (surlimpa, ankarstock)	»	30	31	71	46	52	48	48	48	48	46	46
25	Vetebröd: skorpor, ordinära	»	76	78	254	156	161	156	154	153	150	145	141
26	mjukt, bakat med vatten	»	43	46	128	77	85	79	77	77	76	75	75
27	mjukt, » » mjölk	»	60	61	145	91	99	94	94	94	93	90	89
28	Nötkött, färskt: stek	»	122	116	398	204	212	210	197	190	189	189	181
29	soppkött	»	100	95	333	167	175	174	164	158	156	155	150
30	Kalvkött, stek: gödkalv	»	131	130	493	247	255	253	240	238	239	238	225
31	spädkalv	»	72	70	274	144	152	152	144	140	144	145	138
32	Fårkött: färskt, stek	»	133	130	431	223	241	238	225	225	230	231	218
33	salt, svenskt	»	114	118	385	181	198	198	183	185	187	185	176
34	Renkött, färskt, stek	»	119	121	442	239	247	240	242	238	230	235	210
35	Fläsk: färskt, svenskt (sidfläsk)	»	133	129	449	197	249	238	191	205	226	210	147
36	salt, » »	»	140	137	470	204	256	248	199	210	232	217	153
37	» amerikanskt »	»	—	—	364	189	236	243	223	213	228	227	195
38	Fisk, färsk: abborre	»	75	76	191	135	132	129	124	122	127	127	121
39	gädda	»	108	110	312	212	204	191	185	179	191	190	182
40	sill	»	34	35	102	72	78	75	67	66	68	70	68
41	strömming	»	38	39	106	66	74	75	69	66	67	67	68
42	torsk	»	55	57	139	100	101	97	95	92	100	100	97
43	rödspotta (»spätta»)	»	79	81	219	154	155	154	151	152	157	155	154
44	kolja	»	—	—	152	120	120	116	118	117	126	124	124
45	salt: sill, prima	»	45	45	120	70	86	66	66	57	61	68	56
46	strömming	»	30	31	74	46	52	53	50	48	48	49	52
47	Kabeljo av långa med fenor o. stjärt	»	56	58	156	90	98	105	96	95	96	96	85
48	Kaffe (obränt), prima Santos	»	170	159	331	281	335	329	296	309	309	244	205
49	Socker, bit-	»	67	65	[2] 168	96	78	71	72	64	54	45	42
50	Salt (matsalt)	»	—	10	31	19	19	19	19	18	17	17	16
51	Svagdricka	l	6	6	16	14	15	15	15	15	15	16	16
52	Fotogen, Water White	»	20	21	60	31	30	31	31	29	29	29	24
53	Ved: björk-, osågad, hemkörd	kbm	720	740	2895	1450	1400	1310	1330	1300	1260	1220	1165
54	barr-, osågad, hemkörd	»	575	595	2310	1080	1055	995	1010	980	945	920	890
55	Bränntorv	100 kg	196	220	964	441	441	440	422	408	421	400	385
56	Kol: antracit- (»valnöt») hemkörd	hl	401	411	2069	782	737	787	794	713	703	688	651
57	eng. hushålls- (fyrkol) hemkörd	»	234	242	1664	389	344	404	383	331	340	323	300
58	Koks: gasverks- (krossad)[1] hemkörd	»	165	157	1177	303	256	254	273	247	243	238	214
59	eng. kamin- » hemkörd	»	189	190	1249	326	278	293	303	275	289	276	249

[1] Före 1918 avse uppgifterna okrossad koks. — [2] Maximipris.

för samtliga orter (44 orter åren 1913—1919 samt 49 orter fr. o. m. år 1920).

Dec. 1930	Jan. 1931	Febr. 1931	Mars 1931	April 1931	Maj 1931	Juni 1931	Juli 1931	Aug. 1931	Sept. 1931	Okt. 1931	Nov. 1931	Dec. 1931	Höjning (+) eller sänkning (—) i %		
öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	dec. 1913—dec. 1931	dec. 1930—dec. 1931	
21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	+ 50·0	0·0	1
11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	+ 37·5	0·0	2
8	8	8	8	8	8	8	8	7	7	8	7	7	+ 16·7	— 12·5	3
270	266	275	265	253	243	243	238	245	253	248	257	268	+ 11·2	— 0·7	4
256	252	253	248	241	234	232	224	229	239	235	240	247	+ 12·3	— 3·5	5
187	187	186	187	188	191	192	192	191	191	192	193	193	+ 17·0	+ 3·2	6
139	139	138	139	139	141	142	142	142	143	144	144	144	+ 17·1	+ 3·6	7
138	138	138	138	132	130	130	130	130	130	118	118	118	— 14·5	— 14·5	8
275	222	204	211	165	140	136	136	148	198	232	267	258	+ 18·9	— 6·2	9
229	208	174	—	—	—	—	—	—	—	195	195	190	+ 25·0	— 17·0	10
626	636	637	645	659	665	658	732	726	733	684	684	687	—	+ 9·7	11
42	42	42	43	43	43	44	47	48	47	44	45	45	+ 73·1	+ 7·1	12
—	—	—	—	—	—	—	177	71	—	—	—	—	—	—	13
34	34	33	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	+ 3·2	— 5·9	14
48	46	45	43	42	41	41	41	41	41	43	45	47	+ 2·2	— 2·1	15
40	40	39	39	39	39	39	39	39	39	39	39	39	+ 25·8	— 2·5	16
24	24	24	24	24	24	24	24	25	24	24	24	24	+ 14·3	0·0	17
35	35	35	35	34	34	34	35	35	35	34	34	35	+ 34·6	0·0	18
36	36	35	35	35	35	35	35	35	35	35	37	39	+ 8·3	+ 8·3	19
51	50	50	49	48	47	46	46	45	45	44	43	43	+ 4·9	— 15·7	20
65	65	64	64	64	63	64	63	63	63	63	63	63	+ 53·7	— 3·1	21
88	89	88	88	88	88	88	88	88	88	88	88	88	—	0·0	22
61	61	61	61	61	61	61	61	61	61	61	61	61	+ 60·5	0·0	23
46	46	47	46	46	46	46	46	46	47	47	47	47	+ 56·7	+ 2·2	24
144	143	143	143	142	142	141	140	140	141	139	139	139	+ 85·3	— 3·5	25
75	75	75	75	75	74	74	74	74	75	75	75	75	+ 70·5	0·0	26
89	90	90	90	90	89	90	89	89	89	89	89	89	+ 48·3	0·0	27
187	186	185	184	183	182	182	181	182	181	179	177	175	+ 44·6	— 6·4	28
154	154	153	153	152	151	150	150	149	149	148	146	143	+ 43·0	— 7·1	29
233	233	231	229	228	227	228	227	225	223	220	216	213	+ 62·6	— 8·6	30
145	142	141	141	140	139	138	137	137	138	137	135	134	+ 81·1	— 7·6	31
215	216	219	223	227	227	228	228	225	217	206	199	197	+ 53·9	— 8·4	32
176	179	178	177	177	179	181	178	180	179	173	166	163	+ 40·5	— 7·4	33
239	229	221	214	210	214	—	—	—	—	—	191	189	+ 50·0	— 20·9	34
173	167	152	147	147	145	143	142	144	146	146	145	141	+ 6·0	— 18·5	35
183	178	161	154	153	151	149	148	150	151	151	149	145	+ 2·1	— 20·8	36
221	220	208	201	198	196	195	194	190	188	184	182	180	—	— 18·6	37
127	128	128	127	130	106	108	111	116	121	123	124	124	+ 57·0	— 2·4	38
189	193	190	194	194	140	163	176	185	189	191	187	186	+ 66·1	— 1·6	39
68	61	58	57	65	65	72	82	76	73	68	67	66	+ 83·3	— 2·9	40
70	71	72	71	70	63	61	62	61	66	72	72	73	+ 73·8	+ 4·3	41
98	100	99	97	97	94	95	97	97	100	100	96	96	+ 68·4	— 2·0	42
156	162	166	161	155	145	148	150	152	152	151	150	153	+ 86·6	— 1·9	43
123	126	130	128	130	117	119	119	116	122	126	123	126	—	+ 2·4	44
64	65	65	65	64	63	63	62	55	47	43	43	42	— 6·7	— 34·4	45
53	53	53	52	50	50	54	54	50	50	51	52	54	+ 68·8	+ 1·9	46
96	96	95	91	88	86	85	84	83	81	78	75	75	+ 31·6	— 21·9	47
221	219	214	210	206	202	201	201	200	198	199	201	208	+ 29·2	— 5·9	48
42	42	42	42	42	42	42	42	41	41	44	43	43	— 35·8	+ 2·4	49
16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	—	0·0	50
16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	+ 166·7	0·0	51
29	29	27	26	26	26	25	25	24	22	21	21	21	0·0	— 27·6	52
1195	1185	1185	1185	1185	1175	1170	1165	1155	1155	1140	1135	1135	+ 55·5	— 5·0	53
905	900	895	900	900	895	895	885	880	880	880	875	875	+ 49·6	— 3·3	54
404	404	387	387	387	387	387	387	377	377	377	377	384	+ 94·9	— 5·0	55
670	669	668	665	664	661	658	657	647	633	630	629	634	+ 60·1	— 5·4	56
311	310	309	309	309	305	304	301	292	288	289	291	292	+ 28·1	— 6·1	57
225	224	223	225	225	221	217	216	207	203	202	201	203	+ 28·5	— 9·8	58
263	262	261	260	260	257	255	251	244	238	236	234	234	+ 25·8	— 11·0	59

	Varuslag	Kvantitet	Stockholm			Södertälje			Uppsala			Nyköping		
			Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.
1	Mjölk: oskummad	l	23	23	23	21	21	21	23	23	23	20	20	20
2	handskummad	»	—	—	—	10	10	10	12	12	12	—	—	—
3	separerad	»	8	8	8	7	7	7	9	9	9	7	7	7
4	Smör: bords- (mejeri-)	kg	242	257	273	243	259	274	248	260	275	243	255	270
5	mat- (lands-)	»	217	229	244	231	247	261	242	242	250	239	246	260
6	Ost: helfet	»	221	222	224	223	220	222	204	206	209	208	213	223
7	halvfet	»	161	163	161	163	163	163	162	164	157	146	148	152
8	Margarin, växt-	»	119	119	119	118	118	118	119	119	119	118	118	118
9	Ägg: färska	tjog	240	299	267	245	273	268	236	266	245	222	280	251
10	konserverade	»	185	193	187	—	—	—	—	192	168	—	190	190
11	Potatis: gammal	hl	761	771	795	786	786	714	694	719	694	750	798	857
12	»	5 l	46	46	47	50	48	47	49	49	50	49	49	49
13	färsk	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Ärter, gula	kg	29	29	29	27	25	25	26	25	27	27	26	26
15	Bruna bönor	»	44	45	47	40	42	47	45	45	45	39	46	49
16	Mjöl: vete-	»	36	37	37	37	36	37	39	38	38	40	40	40
17	råg-	»	24	24	25	24	24	24	22	22	22	26	26	26
18	rågsikt-	»	34	34	35	33	32	34	34	34	34	35	35	36
19	Gryn: havre-	»	38	41	46	32	35	38	34	36	38	35	35	39
20	ris-	»	50	48	48	45	46	43	36	37	40	40	40	41
21	Rågbröd: grovt spisbröd	»	64	64	64	63	63	62	60	59	58	56	56	56
22	knäckebröd	»	93	93	93	93	93	93	83	81	83	74	74	74
23	limpa, söt	»	66	66	66	64	62	62	63	62	61	62	62	62
24	grovbröd	»	56	54	56	41	40	40	48	49	48	46	46	46
25	Vetebröd: skorpor	»	150	150	152	121	121	121	149	148	148	134	134	134
26	mjukt, bakat med vatten	»	73	73	74	66	66	66	97	96	93	74	74	74
27	mjukt, » » mjölk	»	111	111	112	100	103	100	101	102	100	84	84	84
28	Nötkött, färskt: stek	»	187	178	173	190	190	189	192	189	192	180	178	178
29	soppkött	»	137	135	130	158	158	159	157	162	164	158	154	150
30	Kalvkött: gödkalv	»	205	204	216	214	211	216	249	230	223	201	196	193
31	spädkalv	»	113	100	100	145	145	150	113	118	124	—	—	—
32	Fårkött: färskt	»	202	198	202	220	211	203	247	220	222	244	220	211
33	salt	»	170	156	153	—	180	—	193	183	—	—	—	—
34	Renkött, färskt	»	—	200	201	—	—	—	—	—	—	—	—	225
35	Fläsk: färskt	»	168	161	152	168	160	159	163	169	167	152	149	148
36	salt, svenskt	»	174	158	148	168	165	158	167	168	166	152	148	148
37	» amerikanskt	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	Fisk, färsk: abborre	»	166	163	159	122	125	125	119	125	121	94	105	100
39	gädda	»	233	207	207	200	200	200	204	200	200	174	180	180
40	sill	»	69	69	71	69	70	72	81	70	70	79	76	70
41	strömming	»	74	77	86	78	82	86	81	79	80	82	77	65
42	torsk	»	148	143	144	145	136	143	150	138	138	154	140	143
43	rödspotta	»	156	151	154	148	141	151	196	197	195	172	165	176
44	kolja	»	154	147	155	143	148	156	148	138	138	144	146	149
45	[1]) salt: sill	»	45	44	44	30	30	35	40	38	39	34	35	35
46	strömming	»	50	50	59	—	—	—	—	45	50	—	—	—
47	Kabeljo	»	66	64	64	66	60	62	86	69	76	84	83	83
48	Kaffe	»	203	202	215	219	212	230	198	202	205	204	204	211
49	Socker	»	42	41	39	43	42	42	44	44	45	44	43	43
50	Salt	»	16	16	17	15	15	15	20	20	20	17	17	17
51	Svagdricka	l	23	23	23	15	15	15	15	15	15	15	15	15
52	Fotogen	»	19	19	19	20	20	17	18	20	20	18	18	17
53	Ved: björk-	kbm	1250	1250	1270	1190	1200	1250	1200	1185	1170	980	970	970
54	barr-	»	950	950	940	800	800	800	850	795	745	740	740	740
55	Brännturv	100 kg	—	—	—	—	—	—	418	418	418	—	—	—
56	Kol: antracit-	hl	650	650	650	700	700	700	688	681	669	650	650	650
57	eng. hushålls-	»	255	275	285	325	325	325	300	300	300	350	300	300
58	Koks: gasverks-	»	236	236	236	235	235	235	235	233	230	190	190	190
59	eng. kamin-	»	240	240	240	275	275	275	261	261	259	250	250	250

[1]) Noteringarna avse islandssill utom för de orter, där annan sillsort uppgives.

Eskilstuna			Linköping			Norrköping			Motala			Jönköping			Värnamo			
Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	
21	21	21	19	19	19	20	20	20	19	19	19	18	18	18	18	18	18	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	10	10	9	9	9	—	—	—	2
6	6	6	8	8	8	8	8	8	7	6	6	8	8	8	6	6	6	3
243	259	270	238	254	268	243	254	270	238	254	268	252	253	253	228	230	236	4
240	256	265	232	240	252	230	238	253	231	242	257	237	235	237	200	208	214	5
205	209	210	206	209	210	198	200	200	203	208	205	189	189	190	211	211	211	6
142	145	147	156	156	156	150	152	152	155	155	155	140	140	138	145	145	145	7
118	118	118	119	119	119	119	119	119	118	118	118	119	119	119	118	118	118	8
241	261	233	222	271	259	232	276	266	232	271	256	211	228	225	193	216	225	9
—	—	—	—	—	—	—	180	180	—	192	192	—	—	182	—	—	—	10
804	804	814	628	661	696	825	—	733	—	—	—	595	595	610	595	595	595	11
50	49	49	49	50	50	52	49	50	44	42	42	37	37	37	45	45	45	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
25	25	25	29	30	30	26	26	26	25	25	26	30	34	34	32	32	35	14
35	39	44	48	49	50	48	48	45	38	45	45	41	50	50	47	47	47	15
37	37	37	38	38	38	37	37	37	37	37	37	38	38	38	39	39	39	16
25	25	25	25	25	25	24	25	25	25	25	25	24	24	25	23	23	24	17
35	35	35	34	34	35	32	33	33	33	33	33	34	34	35	33	33	34	18
32	34	37	35	40	41	35	39	39	34	37	38	35	35	40	35	38	38	19
43	48	41	48	50	47	36	36	36	38	41	43	40	40	40	43	43	43	20
56	56	56	71	71	71	55	55	55	65	65	65	69	69	69	70	70	70	21
80	80	80	95	94	95	95	95	95	85	87	86	94	94	94	85	85	83	22
70	70	70	64	64	63	57	63	63	54	60	60	60	60	60	45	45	45	23
36	36	36	50	50	48	50	48	48	47	47	48	50	49	50	38	38	39	24
141	141	141	152	152	149	119	122	122	133	137	139	143	143	143	148	143	143	25
67	67	67	70	70	67	83	87	93	61	61	62	78	78	78	63	63	64	26
94	94	94	95	96	95	121	119	119	80	78	78	88	88	88	67	67	68	27
189	186	186	162	160	158	198	195	184	171	170	169	170	170	167	170	168	165	28
154	154	154	150	149	146	158	150	148	154	148	151	160	157	153	152	150	148	29
214	201	200	211	205	203	221	215	223	202	198	199	207	207	208	180	180	180	30
128	128	128	—	—	—	—	—	—	138	131	113	131	131	131	125	124	122	31
248	250	250	216	206	204	245	218	218	205	205	205	191	190	190	186	184	184	32
—	—	—	195	191	190	175	175	168	183	182	178	180	180	—	177	173	173	33
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34
149	149	149	145	142	143	170	165	135	139	143	145	148	149	149	140	140	137	35
148	148	148	151	149	146	174	174	133	137	140	143	157	157	160	143	143	133	36
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37
147	140	144	145	140	144	128	125	118	115	112	120	125	125	125	113	113	113	38
200	189	192	200	200	200	188	185	180	198	181	197	200	200	197	150	175	175	39
78	73	70	64	62	61	70	70	60	65	63	62	73	75	73	70	64	55	40
84	85	88	70	68	70	60	60	60	72	70	68	78	75	77	74	72	66	41
126	108	107	120	121	122	125	119	125	97	92	96	100	98	99	95	90	93	42
154	153	156	148	147	150	146	164	151	134	138	148	153	150	156	142	138	142	43
153	150	145	141	141	145	144	143	143	112	124	133	125	125	131	115	115	125	44
30	34	34	39	40	40	32	34	30	31	30	30	40	40	40	40	40	40	45
—	—	—	—	—	—	100	100	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46
68	70	70	96	95	98	79	77	77	73	76	79	72	70	70	—	—	—	47
220	220	230	201	205	213	186	186	200	200	200	212	179	—	—	173	183	190	48
41	41	42	44	43	43	43	42	41	44	43	44	45	44	44	43	42	42	49
15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	50
16	16	16	20	20	20	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	51
17	17	17	18	18	18	20	20	20	21	21	21	20	20	20	22	22	22	52
1150	1150	1150	955	955	955	1060	1065	1075	1000	1000	1000	1150	1150	1150	900	900	900	53
850	850	850	805	805	805	915	915	925	785	785	785	850	850	875	625	625	625	54
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	350	350	—	—	—	—	55
600	600	600	575	575	575	550	550	550	550	550	550	550	550	550	675	675	675	56
—	—	—	325	321	325	250	250	250	247	260	257	325	325	325	325	325	325	57
200	200	200	165	165	165	198	198	198	—	—	—	195	205	215	213	213	213	58
210	210	210	238	238	238	200	200	200	215	215	215	240	240	240	238	238	238	59

	Varuslag	Kvantitet	Växjö			Kalmar			Västervik			Visby		
			Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.
1	Mjölk: oskummad	l	20	20	20	22	22	22	20	20	20	20	20	20
2	handskummad	»	—	—	—	13	13	13	—	—	—	—	—	—
3	separerad	»	8	8	8	8	8	8	5	5	5	6	6	6
4	Smör: bords- (mejeri-)	kg	234	240	255	246	254	265	235	244	257	225	234	250
5	mat- (lands-)	»	223	226	230	230	237	248	226	226	237	213	217	225
6	Ost: helfet	»	200	200	207	203	201	201	205	206	206	189	189	189
7	halvfet	»	150	150	150	—	—	—	—	—	—	148	148	148
8	Margarin, växt-	»	118	118	118	119	119	119	118	118	118	119	119	119
9	Ägg: färska	tjog	205	238	209	219	249	250	238	240	244	196	240	229
10	konserverade	»	—	—	—	—	192	192	—	—	—	—	—	—
11	Potatis: gammal	hl	625	625	625	600	600	592	679	679	714	643	643	500
12	»	5 l	45	45	43	40	39	39	39	39	39	50	50	50
13	färsk	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Ärter, gula	kg	35	35	35	28	30	30	29	29	29	35	34	34
15	Bruna bönor	»	45	50	50	38	45	45	48	48	50	45	50	50
16	Mjöl: vete-	»	40	40	40	36	36	36	38	38	38	41	40	40
17	råg-	»	24	24	24	21	21	21	26	25	25	23	22	22
18	rågsikt-	»	36	36	36	32	32	32	34	34	34	37	36	36
19	Gryn: havre-	»	35	40	40	28	35	39	35	39	39	35	38	42
20	ris-	»	45	47	51	39	40	39	48	48	48	40	40	41
21	Rågbröd: grovt spisbröd	»	64	63	64	61	60	61	60	60	60	65	65	65
22	knäckebröd	»	88	88	88	90	90	90	95	94	94	100	100	100
23	limpa, söt	»	50	50	50	51	51	51	50	50	50	58	58	58
24	grovbröd	»	45	45	45	35	36	37	41	41	41	48	48	48
25	Vetebröd: skorpor	»	140	140	140	100	100	106	140	140	140	125	125	125
26	mjukt bakat med vatten	»	60	60	60	66	66	66	90	90	90	79	79	79
27	mjukt » » mjölk	»	80	80	80	77	77	76	83	83	83	95	95	95
28	Nötkött, färskt: stek	»	186	186	184	152	148	149	190	184	177	143	140	139
29	soppkött	»	162	161	160	131	132	133	150	145	140	124	121	121
30	Kalvkött: gödkalv	»	196	195	191	230	228	226	217	214	208	154	154	156
31	spädkalv	»	139	139	139	142	141	141	140	145	150	—	—	—
32	Fårkött: färskt	»	198	191	186	162	154	155	190	185	180	153	151	156
33	salt	»	171	170	165	—	—	—	145	140	140	157	144	153
34	Renkött, färskt	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Fläsk: färskt	»	130	130	130	133	133	132	140	140	140	137	132	129
36	salt, svenskt	»	133	133	133	140	138	137	150	155	155	138	135	130
37	» amerikanskt	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	Fisk, färsk: abborre	»	125	125	125	136	149	150	72	71	69	138	138	145
39	gädda	»	200	201	201	154	150	163	150	150	153	176	135	153
40	sill	»	60	53	53	59	60	53	50	—	—	88	100	95
41	strömming	»	60	58	53	58	50	61	54	52	54	67	65	64
42	torsk	»	123	125	125	73	70	73	74	63	75	125	114	130
43	rödspotta	»	140	140	138	125	—	—	—	—	—	168	165	175
44	kolja	»	130	130	129	110	125	138	—	—	—	143	—	145
45	[1]) salt: sill	»	40	40	40	31	30	30	40	40	40	40	35	35
46	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
47	Kabeljo	»	—	—	—	—	—	—	100	100	100	70	61	61
48	Kaffe	»	204	204	204	200	200	219	198	198	200	190	190	210
49	Socker	»	45	44	44	43	42	42	43	42	41	46	46	45
50	Salt	»	20	20	20	15	15	15	15	15	15	16	16	16
51	Svagdricka	l	15	15	15	15	15	15	12	12	12	11	11	11
52	Fotogen	»	23	23	23	19	19	19	18	18	18	18	18	18
53	Ved: björk-	kbm	985	985	965	825	825	825	900	900	900	1275	1200	1200
54	barr-	»	700	700	700	640	640	640	700	700	700	1075	1025	1025
55	Bränntorv	100 kg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
56	Kol: antracit-	hl	600	600	650	675	675	675	650	650	650	750	750	750
57	eng. hushålls-	»	360	360	325	—	—	—	250	250	250	350	350	350
58	Koks: gasverks-	»	260	257	255	185	185	185	200	197	195	215	215	215
59	eng. kamin-	»	270	268	258	240	240	240	220	220	220	225	208	208

[1]) Se anm. sid. 80.

Karlskrona			Kristianstad			Malmö			Lund			Landskrona			Hälsingborg			
Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	
22	22	22	17	18	18	18	18	19	17	17	18	18	18	18	18	18	18	1
14	14	14	8	9	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
7	7	7	5	5	6	8	7	7	7	7	7	6	6	6	6	6	6	3
242	250	260	230	240	250	226	239	255	226	239	255	239	249	260	240	249	265	4
227	227	232	220	230	240	210	219	235	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
227	227	227	186	186	178	224	222	219	196	192	188	211	211	208	180	179	176	6
152	152	152	132	138	136	149	146	148	150	141	141	—	—	—	—	—	—	7
118	118	118	118	118	118	119	119	119	118	118	118	119	119	119	118	118	118	8
205	241	244	220	256	260	211	272	271	219	272	257	211	254	262	203	262	253	9
—	187	187	—	—	—	—	173	176	—	—	—	—	—	—	—	181	184	10
750	750	750	367	417	433	545	516	525	575	500	500	600	563	575	500	464	500	11
42	42	42	33	38	35	40	40	40	45	40	40	40	40	40	35	35	37	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
30	30	30	34	33	34	35	35	35	34	33	33	38	38	37	36	35	35	14
43	44	49	36	38	45	44	45	49	46	43	44	48	48	48	46	45	50	15
42	42	42	37	36	36	38	37	38	38	38	38	39	37	37	38	38	38	16
25	25	25	22	22	22	27	26	27	25	25	25	25	23	23	26	25	25	17
38	38	39	33	33	33	34	33	35	34	34	34	34	32	32	34	34	35	18
36	43	43	35	35	39	34	35	42	32	35	38	35	35	35	35	36	41	19
47	46	48	48	48	48	50	50	50	51	48	49	51	51	52	52	49	49	20
63	63	65	73	75	74	69	69	68	70	68	68	72	72	72	68	68	68	21
95	95	98	97	98	99	108	110	108	99	103	103	104	104	104	99	99	95	22
51	52	55	40	40	37	44	44	44	42	42	42	41	41	41	52	52	52	23
39	40	40	34	34	34	33	33	33	32	32	32	31	29	30	38	38	38	24
146	137	142	140	140	140	153	153	153	140	140	140	128	126	127	114	114	114	25
69	76	70	—	—	—	73	73	73	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
87	88	92	87	85	85	74	74	74	71	71	71	85	84	84	71	71	71	27
181	175	174	160	159	159	213	205	200	195	189	195	200	200	200	170	165	160	28
150	147	146	133	135	133	164	158	155	162	163	162	180	177	180	156	150	148	29
226	221	222	227	229	226	256	250	250	217	214	209	237	235	216	204	204	204	30
144	141	143	150	145	136	165	155	150	147	147	147	132	133	125	138	138	137	31
220	212	220	250	250	245	250	246	240	250	250	250	244	247	234	232	225	225	32
152	148	148	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34
137	134	134	121	120	108	132	130	121	128	128	124	120	120	120	116	111	102	35
138	134	134	143	143	130	150	150	145	147	145	145	150	140	140	139	122	113	36
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37
96	100	100	150	150	143	140	138	138	125	104	118	—	—	—	—	—	—	38
153	154	154	188	191	190	204	200	200	216	207	200	213	213	213	203	200	200	39
—	—	—	70	70	70	79	73	75	107	87	74	75	72	71	67	74	70	40
61	54	52	60	58	60	74	70	70	81	75	—	—	—	—	71	75	70	41
56	44	46	62	62	58	71	65	65	60	60	60	60	60	60	55	56	56	42
98	98	102	133	116	119	175	175	175	124	125	123	133	133	150	138	140	142	43
—	—	—	150	150	150	140	125	141	144	—	—	—	—	—	—	—	113	44
46	38	39	47	46	42	60	50	45	65	65	65	58	58	58	45	44	45	45
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47
208	208	208	196	207	205	200	210	210	200	194	194	205	200	200	—	—	185	48
45	44	44	43	42	42	42	41	40	41	41	40	43	42	41	43	42	42	49
15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	50
13	13	13	12	12	12	12	12	12	11	11	11	12	12	12	12	12	12	51
22	22	22	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	52
1085	1065	1065	1200	1200	1200	2000	2000	2000	1500	1500	1500	1600	1600	1600	1500	1500	1500	53
775	775	800	900	900	900	1800	1800	1800	1300	1300	1300	1500	1500	1500	1400	1400	1400	54
—	—	—	—	—	—	—	—	—	417	417	417	—	—	—	—	—	—	55
700	700	715	550	550	550	575	575	575	550	550	550	600	600	625	650	650	650	56
300	300	300	220	220	220	210	210	210	220	220	220	200	200	224	255	255	280	57
200	200	200	165	165	165	160	160	160	175	165	165	145	145	155	135	135	135	58
225	225	225	170	170	170	185	185	185	190	190	190	190	190	190	200	200	200	59

	Varuslag	Kvantitet	Ystad			Halmstad			Varberg			Göteborg		
			Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.
1	Mjölk: oskummad	l	16	16	16	18	18	18	18	18	18	19	20	20
2	handskummad	»	—	—	—	—	—	—	10	10	10	—	—	—
3	separerad	»	5	5	5	6	6	6	6	6	6	11	11	11
4	Smör: bords- (mejeri-)	kg	237	254	273	234	247	259	239	254	260	256	267	283
5	mat- (lands-)	»	—	—	—	223	230	239	209	217	226	237	246	250
6	Ost: helfet	»	190	190	190	196	200	200	150	150	150	182	185	185
7	halvfet	»	150	150	150	144	150	150	123	123	123	135	138	138
8	Margarin, växt-	»	115	115	115	117	117	117	119	119	119	119	119	119
9	Ägg: färska	tjog	194	236	248	218	275	255	224	257	236	254	305	272
10	konserverade	»	—	—	190	—	180	180	—	—	—	180	180	180
11	Potatis: gammal	hl	475	475	425	583	575	586	800	800	800	602	618	639
12	»	5 l	40	40	40	38	38	38	40	45	45	43	43	43
13	färsk	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Ärter, gula	kg	35	35	35	34	34	34	33	36	33	35	35	35
15	Bruna bönor	»	45	45	50	42	50	49	45	46	48	44	45	45
16	Mjöl: vete-	»	38	38	38	38	37	37	38	39	39	37	37	37
17	råg-	»	23	23	23	23	24	24	22	23	23	22	23	23
18	rågsikt-	»	34	34	34	34	33	34	34	35	35	33	33	33
19	Gryn: havre-	»	35	38	42	35	37	39	36	44	44	35	40	44
20	ris-	»	45	45	45	38	38	38	45	45	45	40	40	40
21	Rågbröd: grovt spisbröd	»	75	75	75	69	69	69	68	63	63	60	60	60
22	knäckebröd	»	108	108	108	97	97	97	102	102	98	70	70	70
23	limpa, söt	»	42	42	42	49	51	51	53	53	53	68	68	68
24	grovbröd	»	33	33	33	41	41	41	38	41	41	50	50	50
25	Vetebröd: skorpor	»	130	130	130	131	125	125	123	125	125	131	131	131
26	mjukt bakat med vatten	»	65	65	65	—	—	—	75	75	75	94	94	94
27	mjukt » » mjölk	»	85	85	85	83	81	81	90	90	90	103	103	103
28	Nötkött, färskt: stek	»	175	176	176	163	161	157	138	138	136	190	189	185
29	soppkött	»	140	140	140	139	139	130	121	118	116	157	155	151
30	Kalvkött: gödkalv	»	200	200	200	189	185	184	—	—	—	223	221	229
31	spädkalv	»	120	120	120	137	139	131	128	123	120	114	121	126
32	Fårkött: färskt	»	221	225	225	185	176	173	177	163	160	220	209	218
33	salt	»	—	—	—	180	—	—	—	—	—	—	—	—
34	Renkött, färskt	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	250	225
35	Fläsk: färskt	»	121	121	118	134	128	124	117	117	118	159	158	154
36	salt, svenskt	»	145	145	140	162	147	153	127	126	126	158	158	155
37	» amerikanskt	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	Fisk, färsk: abborre	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	152	175	150
39	gädda	»	200	200	200	215	208	200	—	—	—	230	206	207
40	sill	»	—	—	—	72	70	70	40	—	—	56	55	52
41	strömming	»	67	65	65	80	80	78	—	—	—	100	100	98
42	torsk	»	50	50	50	60	52	49	30	29	28	69	61	58
43	rödspotta	»	125	125	125	128	136	154	114	114	114	168	165	154
44	kolja	»	138	138	138	112	114	119	84	80	84	121	122	115
45	[1])salt: sill	»	55	55	55	37	38	38	40	46	48	53	52	48
46	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
47	Kabeljo	»	—	—	—	—	—	—	73	75	75	73	72	72
48	Kaffe	»	195	205	205	187	193	198	198	199	205	220	220	230
49	Socker	»	43	42	41	44	43	42	43	42	42	43	42	41
50	Salt	»	15	15	15	16	16	16	13	13	13	15	15	15
51	Svagdricka	l	9	9	9	13	13	13	13	13	13	18	18	18
52	Fotogen	»	18	18	18	17	17	17	20	20	20	19	19	19
53	[2]) Ved: björk-	kbm	1500	1500	1500	1215	1215	1215	1400	1300	1300	1595	1595	1595
54	barr-	»	1300	1300	1300	915	930	930	—	—	—	1295	1295	1295
55	Bränntorv	100 kg	—	—	—	300	300	300	—	—	—	—	—	—
56	Kol: antracit-	hl	608	608	608	538	575	600	550	550	550	562	562	563
57	eng. hushålls-	»	203	203	203	225	225	225	235	235	235	225	248	249
58	Koks: gasverks-	»	160	150	150	—	—	—	180	180	180	140	145	145
59	eng. kamin-	»	192	192	192	178	179	179	220	220	220	233	233	234

[1]) Se anm. sid. 80. — [2]) Halmstad: bokved under hela kvartalet 12·25 kr. per kbm; Varblandved oktober 9·25, november 8·75 samt december 8·50 kr. per kbm.

Lysekil			Vänersborg			Borås			Lidköping			Tidaholm			Karlstad			
Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	
20	20	20	20	20	20	21	22	22	16	16	16	17	17	17	22	22	22	1
—	—	—	12	12	12	11	11	11	—	—	—	9	9	9	—	—	—	2
5	5	5	10	10	10	8	8	8	7	7	7	5	5	5	8	8	8	3
256	268	278	250	260	267	250	263	279	232	240	255	247	256	262	236	250	268	4
234	249	252	223	235	243	230	241	252	222	230	238	235	240	240	230	233	244	5
185	185	180	200	197	198	194	184	178	172	172	172	168	168	170	194	194	194	6
125	125	125	160	150	150	134	144	139	115	115	115	—	—	—	150	150	150	7
118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	118	8
232	280	263	233	299	257	238	271	229	231	277	240	205	249	237	253	268	216	9
—	218	218	—	—	—	212	180	178	—	—	—	—	—	150	—	—	—	10
710	722	722	938	938	938	648	630	645	800	800	750	727	725	700	700	700	700	11
47	50	48	50	50	50	38	38	39	47	47	39	47	50	45	44	44	44	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
30	38	38	35	35	35	34	34	34	30	30	30	34	34	34	30	31	30	14
40	48	50	45	45	50	43	41	44	40	40	40	40	45	45	46	50	50	15
38	38	38	38	38	39	38	38	38	40	40	40	38	38	39	39	39	39	16
24	24	23	24	25	26	24	24	24	23	23	23	25	25	25	24	24	24	17
33	33	34	34	34	36	33	33	34	32	32	32	34	34	36	34	34	34	18
35	39	39	35	39	42	35	35	39	35	35	35	35	35	39	35	39	43	19
40	40	35	50	50	50	45	45	45	40	40	40	42	42	41	36	35	35	20
66	66	65	80	80	80	63	65	66	63	60	60	65	64	63	60	60	60	21
85	87	87	99	99	99	86	86	86	81	81	81	103	100	100	90	90	90	22
59	59	59	61	61	61	65	65	63	71	71	71	69	68	67	72	72	72	23
52	52	52	47	47	47	54	54	51	50	50	50	53	52	52	52	52	52	24
151	151	152	140	140	140	132	135	135	121	121	121	130	128	128	152	152	152	25
82	82	82	59	59	59	68	63	58	59	59	59	68	67	67	82	82	82	26
83	83	83	74	74	74	81	76	73	71	71	71	88	87	85	100	100	100	27
168	160	161	180	180	180	182	178	170	177	177	178	180	176	171	181	180	176	28
144	140	140	140	140	140	166	164	157	146	147	140	147	142	140	148	148	146	29
188	180	183	190	190	190	204	199	188	210	210	208	220	206	200	209	211	209	30
143	140	140	105	113	113	133	132	130	112	112	115	138	135	129	112	106	122	31
208	200	193	213	213	213	206	202	191	206	201	190	224	201	200	214	206	209	32
—	—	—	180	150	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34
144	140	132	150	150	150	157	155	148	150	150	150	150	143	134	153	151	152	35
140	138	130	150	150	150	155	138	145	160	156	148	150	150	140	150	150	150	36
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37
—	—	—	125	113	117	142	142	144	80	93	93	124	126	122	148	150	148	38
—	—	—	154	160	155	202	208	207	137	135	138	200	199	200	171	168	160	39
50	49	46	73	75	70	66	66	64	54	55	53	60	60	62	73	70	70	40
—	—	—	80	80	85	92	96	92	66	70	63	75	75	73	82	81	80	41
48	46	45	86	78	75	68	67	66	78	79	80	101	105	101	110	107	92	42
126	125	123	170	169	169	152	157	160	155	163	158	143	142	141	170	164	162	43
86	85	81	113	113	105	120	127	110	112	112	114	97	119	111	129	127	126	44
30	30	30	44	40	44	40	39	39	40	40	40	39	40	39	46	45	45	45
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46
60	60	60	73	64	67	71	71	69	74	74	74	70	66	65	90	88	85	47
200	205	205	180	180	180	200	200	225	200	200	200	210	200	213	203	210	245	48
44	42	42	44	43	43	44	44	42	42	42	44	44	43	44	43	42	44	49
15	15	15	15	15	15	15	15	15	20	20	20	15	15	15	18	18	18	50
15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	14	14	14	20	20	20	51
20	20	20	20	20	20	19	19	19	20	19	19	21	20	20	22	20	20	52
1390	1390	1390	1175	1175	1175	1455	1490	1440	1250	1250	1235	1050	1050	1050	1250	1250	1250	53
1150	1150	1150	875	875	875	985	1040	1025	890	885	885	650	650	650	915	900	900	54
—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	400	400	—	—	—	—	—	—	55
475	473	473	500	500	500	650	575	615	575	575	575	650	650	650	588	588	600	56
225	225	225	300	275	275	275	292	292	300	300	300	280	280	300	288	288	300	57
—	—	—	190	190	190	208	193	199	210	210	210	250	250	250	170	170	170	58
213	206	206	203	203	203	209	193	194	240	240	240	280	—	—	235	243	235	59

berg: bokved under oktober 15·00, samt november och december 14·00 kr. per kbm; Karlstad:

	Varuslag	Kvantitet	Filipstad			Arvika			Örebro			Västerås		
			Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.
1	Mjölk: oskummad	l	22	22	22	23	23	23	20	20	20	19	19	19
2	handskummad	»	—	—	—	10	10	10	11	11	11	—	—	—
3	separerad	»	6	6	6	8	8	8	8	8	8	8	8	8
4	Smör: bords- (mejeri-)	kg	236	250	261	260	260	260	246	259	275	242	257	273
5	mat- (lands-)	»	236	232	241	222	233	225	231	240	250	238	250	267
6	Ost: helfet	»	182	190	186	164	180	180	165	193	178	172	172	174
7	halvfet	»	144	144	138	140	135	140	130	130	130	139	143	143
8	Margarin, växt-	»	118	118	118	118	118	118	115	115	115	119	119	119
9	Ägg: färska	tjog	238	276	250	237	254	222	241	255	218	246	287	273
10	konserverade	»	—	—	—	—	—	—	—	185	186	—	180	190
11	Potatis: gammal	hl	714	714	743	656	625	625	700	700	765	724	741	759
12	»	5 l	43	42	43	44	42	42	42	38	42	41	42	43
13	färsk	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Ärter, gula	kg	29	29	29	33	34	35	25	25	25	25	25	25
15	Bruna bönor	»	44	48	48	48	47	48	37	41	46	41	41	41
16	Mjöl: vete-	»	40	40	40	38	38	38	39	38	37	37	36	37
17	råg-	»	24	24	24	23	23	23	24	24	25	24	24	25
18	rågsikt-	»	34	34	34	34	34	34	33	33	33	33	33	34
19	Gryn: havre-	»	36	38	38	32	36	36	32	30	36	36	38	40
20	ris-	»	48	46	50	36	39	41	44	43	43	33	33	33
21	Rågbröd: grovt spisbröd	»	61	53	52	64	64	64	59	59	59	52	52	52
22	knäckebröd	»	85	81	81	89	89	89	83	85	85	80	79	79
23	limpa, söt	»	65	65	65	68	68	69	65	65	60	60	58	58
24	grovbröd	»	50	50	50	59	60	59	55	53	55	47	47	47
25	Vetebröd: skorpor	»	160	160	160	150	150	150	125	125	125	117	115	115
26	mjukt bakat med vatten	»	67	67	67	63	63	63	69	69	69	66	66	66
27	mjukt » » mjölk	»	77	77	77	88	88	87	102	102	102	75	75	75
28	Nötkött, färskt: stek	»	180	180	180	168	165	164	180	180	180	189	189	188
29	soppkött	»	156	155	154	137	135	133	137	137	133	127	125	123
30	Kalvkött: gödkalv	»	200	200	200	245	226	216	200	200	193	211	207	205
31	spädkalv	»	150	148	147	155	142	141	110	110	110	140	140	140
32	Fårkött: färskt	»	200	194	190	207	183	172	183	172	170	198	190	193
33	salt	»	—	—	—	—	—	—	150	145	145	—	—	—
34	Renkött, färskt	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Fläsk: färskt	»	150	150	150	146	141	140	160	160	147	150	150	150
36	salt, svenskt	»	155	160	160	144	140	140	140	160	150	150	150	150
37	» amerikanskt	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	Fisk, färsk: abborre	»	138	135	133	100	101	110	105	114	116	138	133	142
39	gädda	»	187	181	179	240	223	218	193	193	193	211	202	203
40	sill	»	69	68	69	67	59	56	73	69	65	68	64	68
41	strömming	»	80	80	81	78	78	78	83	85	82	72	76	77
42	torsk	»	116	118	110	103	106	107	123	106	102	142	137	140
43	rödspotta	»	150	143	146	—	—	—	164	160	171	155	156	158
44	kolja	»	125	125	125	136	128	128	136	136	133	137	137	134
45	[1]) salt: sill	»	39	39	39	35	35	35	30	30	30	32	32	32
46	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	75	—	—	—	—
47	Kabeljo	»	90	90	89	80	80	80	83	78	78	78	77	77
48	Kaffe	»	211	208	208	210	210	210	200	193	203	198	198	198
49	Socker	»	42	41	42	42	41	41	43	42	42	44	43	43
50	Salt	»	18	18	18	15	15	15	15	15	15	15	15	15
51	Svagdricka	l	15	15	15	15	15	15	15	15	15	13	13	13
52	Fotogen	»	22	22	22	20	20	20	18	18	18	17	17	17
53	[2]) Ved: björk-	kbm	1000	1050	1050	1150	1150	1150	1175	1165	1165	1185	1185	1185
54	barr-	»	700	700	700	800	800	800	925	935	900	875	885	885
55	Bränntorv	100 kg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
56	Kol: antracit-	hl	588	600	600	625	625	625	544	544	544	650	650	650
57	eng. hushålls-	»	320	375	375	325	325	325	300	300	300	275	275	275
58	Koks: gasverks-	»	—	—	—	—	—	—	200	200	200	220	220	220
59	eng. kamin-	»	223	228	228	250	250	250	220	220	220	250	250	250

[1]) Se anm. sid. 80. — [2]) Söderhamn: brädgårdsknubb oktober och november 7·75 kr. per hela kvartalet 7·50 kr. per kbm.

Falun			Ludvika			Avesta			Mora			Gävle			Söderhamn			
Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	
22	22	22	22	22	22	20	20	20	22	22	22	23	23	23	23	23	23	1
11	11	11	—	—	—	—	—	—	12	12	12	14	14	14	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	*6*	*6*	*6*	7	7	7	10	10	10	*10*	*10*	*10*	3
254	260	275	253	269	273	250	260	266	262	270	270	236	244	262	275	270	268	4
235	241	253	240	256	259	248	251	251	247	245	245	235	240	246	250	250	250	5
169	173	176	193	193	193	193	193	200	163	167	163	182	182	183	190	200	190	6
123	125	130	120	130	140	165	143	153	—	150	150	141	141	141	—	—	—	7
119	119	119	117	117	117	118	118	118	117	117	117	115	115	115	114	114	114	8
231	263	249	241	283	263	243	261	256	256	277	274	238	260	256	245	292	290	9
—	—	—	—	204	204	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	210	210	10
768	768	759	679	691	691	700	770	700	607	625	607	509	550	556	—	714	714	11
43	43	42	37	37	37	42	43	42	35	35	35	40	40	40	44	44	41	12
—	—	—	—	—	—	--	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
32	32	33	27	28	28	31	30	25	30	30	30	31	30	30	33	33	33	14
37	38	44	50	43	45	41	44	48	40	40	40	38	44	45	45	48	47	15
40	40	40	40	40	40	39	39	39	41	40	40	38	38	38	39	39	39	16
23	23	23	23	23	24	24	24	25	24	24	24	24	24	25	23	24	24	17
35	35	35	34	33	33	36	36	36	35	35	35	34	34	35	33	33	34	18
32	34	35	34	33	35	32	36	39	35	35	35	30	35	36	36	37	39	19
37	39	44	40	40	40	43	44	45	45	45	45	49	49	49	40	35	38	20
53	54	54	55	55	55	56	54	55	53	55	52	55	55	55	63	63	63	21
77	76	76	75	75	75	75	75	75	78	75	77	75	75	75	83	83	83	22
70	70	70	61	61	61	61	61	61	66	66	66	60	60	60	63	67	69	23
—	—	—	55	55	55	—	—	—	—	—	—	50	50	48	57	52	54	24
133	134	133	125	125	125	148	148	148	145	145	145	158	158	157	164	167	159	25
80	80	81	70	70	70	61	61	61	77	77	77	86	86	82	74	77	79	26
86	87	87	—	—	—	—	—	—	—	—	—	105	105	99	84	91	90	27
190	190	190	189	185	185	183	181	176	194	190	190	167	167	167	183	180	180	28
159	160	160	154	145	145	157	157	152	150	143	140	133	133	133	153	153	145	29
240	234	235	226	220	220	204	209	188	220	200	200	234	234	234	228	223	208	30
150	150	150	—	—	—	131	125	123	150	150	150	133	132	136	168	164	158	31
232	230	232	218	200	200	218	222	207	174	183	190	190	185	174	200	183	158	32
—	—	—	—	150	150	200	200	203	—	—	160	160	155	150	155	145	145	33
—	—	243	—	—	180	—	—	—	—	200	160	—	—	—	—	—	200	34
159	160	152	160	158	152	144	147	146	160	160	160	144	143	134	158	155	150	35
150	150	143	160	157	143	147	145	143	160	147	150	148	150	138	160	150	150	36
—	—	—	—	—	—	—	—	—	190	167	163	—	—	—	180	180	180	37
150	150	150	150	150	150	126	125	138	138	135	126	110	106	95	81	94	—	38
225	225	213	225	216	200	199	188	195	200	190	181	200	199	199	178	175	178	39
63	60	60	65	65	62	58	55	60	60	63	60	—	—	—	—	—	—	40
69	73	70	74	73	75	63	70	66	63	66	65	88	85	85	50	58	72	41
122	123	122	125	125	125	142	125	133	119	110	108	150	150	150	125	125	125	42
151	163	150	200	200	200	146	150	149	150	151	150	200	198	188	150	150	150	43
120	125	119	145	150	150	132	119	126	122	125	125	150	150	150	125	125	125	44
37	37	42	35	35	35	38	35	35	38	37	37	31	31	30	35	35	35	45
35	35	—	—	—	—	—	—	—	40	40	40	30	35	35	—	55	55	46
63	64	65	80	83	83	100	80	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47
190	192	205	200	200	200	200	200	200	210	210	220	195	195	225	185	205	205	48
42	43	42	44	43	43	45	44	44	46	45	46	43	42	41	45	44	43	49
14	14	14	13	13	13	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	50
15	15	15	15	15	15	15	15	15	18	18	18	12	12	12	15	15	15	51
21	20	20	20	20	20	20	20	20	26	26	25	18	18	18	22	21	21	52
1065	1065	1065	950	950	950	950	950	950	950	950	950	1050	1020	1000	1015	1015	1015	53
815	815	815	600	600	600	750	750	750	635	635	635	840	830	800	785	785	785	54
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55
617	617	635	675	675	675	600	600	600	750	750	750	625	625	625	650	650	650	56
350	350	350	—	—	—	—	—	—	—	—	—	260	260	260	300	300	300	57
250	250	263	—	—	—	275	275	275	—	—	—	240	240	240	—	—	—	58
275	275	275	250	225	225	—	—	—	300	300	300	198	198	198	245	245	245	59

kbm; plankknubb oktober och november 8·40 samt december 8·50 kr. per kbm; splitved under

	Varuslag	Kvantitet	Sundsvall: staden			Sundsvall: distriktet			Kramfors			Östersund		
			Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.
1	Mjölk: oskummad	l	25	25	25	25	25	25	20	20	20	23	23	23
2	handskummad	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	separerad	»	10	10	10	10	10	10	9	9	9	10	10	10
4	Smör: bords- (mejeri-)	kg	268	272	281	268	270	271	277	269	273	266	261	276
5	mat- (lands-)	»	263	261	264	259	259	260	264	241	245	246	246	253
6	Ost: helfet	»	202	201	201	181	190	193	193	192	188	190	190	196
7	halvfet	»	153	148	148	140	150	146	160	160	160	135	140	138
8	Margarin, växt-	»	117	118	118	118	118	118	118	118	118	118	119	119
9	Ägg: färska	tjog	260	283	305	245	269	296	254	275	308	238	282	276
10	konserverade	»	—	228	228	—	238	215	—	—	—	204	210	210
11	Potatis: gammal	hl	857	857	857	691	714	691	667	667	667	—	550	—
12	»	5 l	50	49	51	46	43	43	39	39	43	40	37	40
13	färsk	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Ärter, gula	kg	39	39	38	32	32	32	31	31	31	28	28	28
15	Bruna bönor	»	44	45	47	44	46	46	38	43	43	45	49	49
16	Mjöl: vete-	»	42	42	42	42	42	41	39	39	39	41	41	41
17	råg-	»	28	27	27	24	25	25	24	26	24	25	25	26
18	rågsikt-	»	37	37	37	36	36	36	35	35	35	35	35	36
19	Gryn: havre-	»	38	40	40	34	36	38	35	39	42	35	37	41
20	ris-	»	62	45	46	56	45	48	53	57	50	37	37	37
21	Rågbröd: grovt spisbröd	»	68	70	70	65	66	66	57	58	57	59	59	59
22	knäckebröd	»	79	79	78	79	78	79	80	80	80	82	83	82
23	limpa, söt	»	66	67	68	67	69	69	67	63	55	67	67	67
24	grovbröd	»	59	59	59	59	59	59	—	—	—	52	52	52
25	Vetebröd: skorpor	»	131	131	130	128	130	130	110	110	119	145	145	145
26	mjukt: bakat med vatten	»	77	79	79	76	78	78	80	80	75	82	82	82
27	mjukt: » » mjölk	»	93	95	96	95	96	96	110	110	110	99	99	99
28	Nötkött, färskt: stek	»	195	195	192	180	182	176	180	180	180	174	174	166
29	soppkött	»	155	156	154	145	146	136	150	150	150	153	152	144
30	Kalvkött: gödkalv	»	248	248	248	231	232	230	—	—	—	247	244	232
31	spädkalv	»	150	150	154	136	137	137	150	150	150	136	132	136
32	Fårkött: färskt	»	204	197	194	188	183	187	175	175	194	176	174	176
33	salt	»	200	188	180	178	180	170	—	—	—	174	168	168
34	Renkött, färskt	»	—	—	200	—	—	200	—	—	—	—	180	182
35	Fläsk: färskt	»	159	159	157	147	147	146	150	150	150	151	157	152
36	salt, svenskt	»	158	158	156	157	152	149	144	148	145	158	156	160
37	» amerikanskt	»	200	—	—	178	185	185	175	187	185	179	177	186
38	Fisk, färsk: abborre	»	150	150	150	129	125	130	100	125	100	—	110	—
39	gädda	»	200	204	205	179	189	200	198	188	161	211	200	185
40	sill	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80	80
41	strömming	»	59	69	77	51	55	67	54	62	63	76	81	85
42	torsk	»	145	150	146	—	—	—	100	100	96	114	103	118
43	rödspotta	»	200	200	200	—	—	—	150	142	150	150	150	162
44	kolja	»	125	125	137	—	—	—	100	100	96	100	100	100
45	[1])salt: sill	»	69	62	53	58	59	46	50	50	54	41	40	40
46	strömming	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
47	Kabeljo	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
48	Kaffe	»	200	203	213	190	192	194	—	—	—	191	187	194
49	Socker	»	46	45	45	45	44	44	46	44	46	46	45	45
50	Salt	»	19	19	19	16	16	17	15	15	15	15	15	15
51	Svagdricka	l	20	20	20	19	19	19	20	20	20	20	20	20
52	Fotogen	»	25	25	24	24	24	24	28	30	28	26	26	25
53	[2])Ved: björk-	kbm	915	905	905	700	700	700	800	835	835	1030	1015	965
54	barr-	»	700	700	700	535	535	535	700	700	650	725	715	715
55	Bränntorv	100 kg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
56	Kol: antracit-	hl	700	700	700	—	—	—	800	800	850	725	725	725
57	eng. hushålls-	»	350	350	350	—	—	—	450	450	450	375	375	375
58	Koks: gasverks-	»	—	—	—	—	—	—	180	180	225	275	275	275
59	eng. kamin-	»	225	225	225	—	—	—	—	—	—	275	275	275

[1]) Se anm. sid. 80. Kramfors: norsk isterfetsill. — [2]) Sundsvall: staden: plankved okto- och december 5·55 kr. per kbm. Sundsvall: distr.: plankved under hela kvartalet 5·15 kr. per Luoss.—Kiir. ab. har tillhandahållit sin personal björkved till 12·80 samt barrved till 10·80 kr.

Umeå			Vilhelmina			Luleå			Malmberget o. Gällivare			Kiruna			Samtliga orter			
Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	
22	22	22	23	23	23	28	25	25	27	27	27	28	28	28	**21**	**21**	**21**	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**11**	**11**	**11**	2
10	10	10	—	—	—	7	7	7	—	—	—	—	—	—	**8**	**7**	**7**	3
264	270	278	284	280	280	276	281	289	279	293	294	280	280	280	**248**	**257**	**268**	4
257	255	254	238	239	239	266	269	264	255	256	259	271	270	270	**235**	**240**	**247**	5
180	180	180	185	185	185	195	199	197	184	187	186	189	189	189	**192**	**193**	**193**	6
130	130	130	150	150	150	148	153	152	150	130	136	—	—	—	**144**	**144**	**144**	7
118	118	118	119	119	119	119	119	119	115	115	115	115	115	115	**118**	**118**	**118**	8
261	277	275	268	281	296	251	279	308	251	280	299	260	274	300	**232**	**267**	**258**	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	192	—	—	—	—	—	**195**	**195**	**190**	10
857	857	857	667	800	800	775	800	800	903	874	874	—	—	—	**684**	**684**	**687**	11
52	52	52	70	88	88	51	51	50	53	53	53	54	57	57	**44**	**45**	**45**	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**—**	**—**	**—**	13
34	34	34	40	38	37	40	40	39	30	32	32	35	35	35	**32**	**32**	**32**	14
45	45	49	51	51	52	53	50	50	48	51	50	46	46	46	**43**	**45**	**47**	15
41	40	40	40	40	40	43	43	43	45	44	44	44	44	44	**39**	**39**	**39**	16
25	25	25	27	27	27	25	25	25	28	28	28	28	28	28	**24**	**24**	**24**	17
36	35	36	36	36	36	35	36	35	39	38	39	38	38	38	**34**	**34**	**35**	18
36	35	40	40	40	39	35	35	40	38	39	41	41	41	41	**35**	**37**	**39**	19
35	37	35	48	48	48	43	38	35	43	45	42	47	46	46	**44**	**43**	**43**	20
70	70	70	64	64	64	65	65	65	57	57	57	66	66	66	**63**	**63**	**63**	21
80	80	80	79	79	79	85	85	85	78	76	79	83	83	82	**88**	**88**	**88**	22
60	61	61	80	80	80	63	63	62	85	85	85	83	83	83	**61**	**61**	**61**	23
54	54	54	—	—	—	50	50	50	67	67	67	—	—	—	**47**	**47**	**47**	24
160	160	160	150	150	150	200	196	197	143	156	161	166	166	162	**139**	**139**	**139**	25
82	83	83	75	75	75	100	100	100	—	—	—	100	100	100	**75**	**75**	**75**	26
—	—	—	—	—	—	125	125	125	—	—	—	—	—	—	**89**	**89**	**89**	27
175	179	179	160	163	160	193	192	186	173	170	157	180	174	169	**179**	**177**	**175**	28
120	120	120	125	125	125	159	158	150	135	134	117	137	132	127	**148**	**146**	**143**	29
250	250	250	—	—	—	300	300	300	254	249	238	273	258	254	**220**	**216**	**213**	30
143	143	143	133	127	125	161	160	160	136	125	121	147	147	150	**137**	**135**	**134**	31
190	188	188	155	149	147	196	192	200	164	156	156	175	171	169	**206**	**199**	**197**	32
—	—	—	—	—	—	171	164	160	175	150	175	166	164	164	**173**	**166**	**163**	33
—	—	163	—	—	—	—	250	215	—	134	122	—	125	125	**—**	**191**	**189**	34
157	156	147	145	145	143	170	170	170	142	137	124	135	130	118	**146**	**145**	**141**	35
160	160	150	148	148	142	167	163	170	158	146	136	151	139	139	**151**	**149**	**145**	36
190	180	180	165	165	168	201	205	198	180	191	169	188	184	184	**184**	**182**	**180**	37
90	100	100	—	—	—	100	100	100	—	—	—	70	74	74	**123**	**124**	**124**	38
200	188	200	—	—	—	140	150	150	157	150	131	133	138	150	**191**	**187**	**186**	39
—	—	—	—	—	—	—	—	75	—	50	—	—	—	—	**68**	**67**	**66**	40
75	81	75	—	—	—	75	75	75	62	60	62	71	73	73	**72**	**72**	**73**	41
—	100	100	—	—	—	85	100	100	67	64	63	—	70	55	**100**	**96**	**96**	42
—	150	—	—	—	—	150	150	150	—	125	—	—	120	—	**151**	**150**	**153**	43
—	—	—	—	—	—	85	100	100	—	63	63	—	69	—	**126**	**123**	**126**	44
49	45	45	80	80	80	67	64	49	57	69	69	50	50	60	**43**	**43**	**42**	45
—	38	—	55	—	50	48	50	50	43	43	43	55	55	54	**51**	**52**	**54**	46
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80	—	—	—	—	**78**	**75**	**75**	47
—	—	—	195	195	203	192	189	202	200	198	205	226	226	245	**199**	**201**	**208**	48
46	45	46	46	45	45	44	43	44	46	45	45	47	47	47	**44**	**43**	**43**	49
15	15	15	18	18	19	20	20	20	20	20	20	15	15	15	**16**	**16**	**16**	50
16	16	16	25	25	25	20	20	20	20	20	20	21	21	21	**16**	**16**	**16**	51
25	25	25	29	29	26	30	30	30	35	35	35	39	39	39	**21**	**21**	**21**	52
850	765	800	700	700	600	950	950	950	1100	1100	1100	1400	1400	1400	**1140**	**1135**	**1135**	53
700	650	650	500	500	500	750	750	750	900	900	900	1050	1050	950	**880**	**875**	**875**	54
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**377**	**377**	**384**	55
625	625	625	—	—	—	725	725	725	—	—	—	900	900	900	**630**	**629**	**634**	56
325	350	350	—	—	—	300	300	300	—	—	—	—	—	—	**289**	**291**	**292**	57
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**202**	**201**	**203**	58
300	300	300	—	—	—	250	250	250	—	—	—	450	450	450	**236**	**234**	**234**	59

ber 6·75 samt november och december 6·90 kr. per kbm; bräd- och ribbved oktober 5·50 samt november kbm; bräd- och ribbved oktober 4·10 samt november och december 4·00 kr. per kbm. — Kiruna: per kbm under hela kvartalet.

Kreatursslag	Stockholm			Eskilstuna			Linköping		
	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.
Kreaturspriser. (Öre per kg levande vikt.)									
Kor:									
Extra prima	54	51	52	50	50	50	53	49	47
Kl. 1. Yngre, fullt feta, köttiga	49	46	45	43	43	43	47	44	42
» 2. Äldre, fullt feta, köttiga	41	39	38	37	37	37	41	38	36
» 3. Mindre feta	22	20	18	30	30	30	31	28	26
» 4. Magra, simpla	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kvigor (och stutar):									
Extra prima	59	57	56	55	55	55	60	54	53
Kl. 1. Fullt feta, köttiga	53	51	50	45	45	45	52	48	46
» 2. Mindre feta	35	33	32	40	40	40	43	40	38
» 3. Magra, simpla	—	—	—	—	—	—	33	30	28
Tjurar:									
Extra prima	47	47	47	—	—	—	52	49	48
Kl. 1. Fullt köttiga (minst 700 kg)	43	43	41	—	—	—	47	45	45
» 2. Fullt köttiga (500—700 »)	41	40	38	45	45	45	44	43	43
» 3. Mindre köttiga	36	35	31	40	40	40	43	41	41
» 4. Magra, simpla	—	—	—	—	—	—	40	38	38
Oxar:									
Extra prima	53	51	50	—	—	—	53	49	47
Kl. 1. Fullt feta, köttiga	48	46	45	—	—	—	47	42	41
» 2. Mindre feta	29	27	25	—	—	—	39	36	34
» 3. Magra, simpla	—	—	—	—	—	—	33	27	25
Kalvar:									
Sötmjölkskalvar (90—100 kg)	64	66	77	54	56	60	77	73	79
» (70—90 »)				54	56	60	69	66	72
Skummjölkskalvar	43	45	52	40	40	40	46	41	49
Får:									
Yngre, feta	55	58	63	70	64	60	57	55	58
Äldre, »	22	24	26	55	49	45	36	34	38
Lamm	—	—	—	—	—	—	66	61	64
Svin:									
Slakterisvin (75—100 kg)	69	64	57	62	59	54	62	58	56
Rena, större svin (100—170 kg)	55	55	47	58	56	51	63	58	53
Suggor	36	37	30	30	30	30	45	44	41
Tillförseln till offentliga slakthus.[1]	st	st	st	st	st	st	st	st	st
Tjurar, Kor, Övriga nötkreatur	1 983	2 099	1 787	297	324	279	1 269	1 518	1 195
Gödkalvar	595	431	445	598	528	802	901	1 059	1 165
Spädkalvar	305	242	259	215	228	280	498	591	729
Får och lamm	50	42	13	76	31	40	592	569	238
Svin	2 121	1 927	2 063	1 147	1 175	1 454	2 632	3 380	2 974
Spädgrisar	42	80	640	38	20	105	—	—	—
Hästar och föl	82	42	40	38	47	27	52	85	55
Beräknad konsumtion av kött- och fläskvaror.									
Nötkreatur	3 912	4 322	5 315	299	329	287	—	—	—
Gödkalvar	9 853	9 586	12 061	537	474	758	—	—	—
Spädkalvar	1 678	1 807	1 812	275	302	343	—	—	—
Får och lamm	7 351	5 654	4 687	78	34	40	—	—	—
Svin	20 746	22 781	31 314	1 144	1 169	1 471	—	—	—
Spädgrisar	150	159	1 373	39	25	108	—	—	—
Hästar och föl	144	127	134	38	48	27	—	—	—

[1] I Göteborg tillförseln till kreatursmarknaden och slakthuset.

Norrköping			Karlskrona			Malmö			Hälsingborg			Göteborg		
Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.	Okt.	Nov.	Dec.
53	49	47	—	—	—	48	45	43	48	—	—	—	—	—
46	42	40	—	—	—	43	41	38	39	38	38	42	40	39
40	36	34	—	—	—	38	35	33	33	32	33	35	32	32
33	29	27	—	—	—	31	26	23	28	25	28	28	26	26
23	20	17	—	—	—	19	18	18	18	19	23	—	—	—
61	57	55	—	—	—	60	57	55	59	55	53	—	—	—
55	51	49	—	—	—	56	52	50	54	54	50	55	50	50
47	43	41	—	—	—	52	46	43	49	48	47	47	42	42
—	—	—	—	—	—	40	38	38	—	—	—	—	—	—
52	49	47	—	—	—	44	43	40	—	—	—	—	—	—
48	46	44	—	—	—	41	39	37	40	38	37	46	42	41
46	43	41	—	—	—	41	39	37	37	35	33	42	39	37
44	41	39	—	—	—	37	35	33	31	31	30	40	37	37
—	—	—	—	—	—	33	31	28	—	—	—	—	—	—
50	47	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
46	44	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	35	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
70	70	84	—	—	—	50	50	53	—	—	—	60	62	67
69	69	83	—	—	—				—	—	—	53	54	60
49	46	58	—	—	—	—	—	—	50	46	44	37	37	40
58	50	50	—	—	—	65	62	55	—	—	—	63	61	65
40	33	32	—	—	—	40	40	40	—	—	—	37	37	37
68	60	60	—	—	—	80	76	65	—	—	—	73	71	60
63	58	53	—	—	—	55	52	48	54	51	46	56	51	48
61	57	52	—	—	—	51	48	42	52	49	42	52	47	44
43	43	41	—	—	—	29	27	23	29	26	23	28	30	28
st	st	st	st	st	st	st	st	st	st	st	st	st	st	st
556	559	439	339	319	208	94	157	133	581	669	535	2 480	2 965	2 183
						829	842	860						
						933	792	991						
845	740	778	92	53	49	983	1 009	1 066	373	319	410	1 727	1 980	1 491
307	317	359	80	84	78	348	377	923	482	539	658	249	466	411
130	119	93	81	71	25	267	267	225	154	123	148	937	835	345
652	659	815	536	684	609	3 845	4 087	5 041	2 612	2 077	3 204	5 888	7 742	6 614
2	17	42	—	—	15	46	60	328	14	41	168	18	15	61
47	40	30	17	22	17	66	81	80	32	29	27	43	82	52
566	570	450	406	375	289	939	729	850	410	412	380	—	—	—
1 064	889	952	246	164	186	792	744	613	373	319	410	—	—	—
461	481	528	390	334	418	756	786	915	482	539	658	—	—	—
310	267	191	605	383	223	312	288	220	154	123	148	—	—	—
764	855	991	868	1 091	1 118	3 218	3 462	4 463	1 591	1 355	2 299	—	—	—
12	27	144	6	8	304	47	60	328	14	41	168	—	—	—
61	59	38	19	24	17	60	78	62	32	29	27	—	—	—

Kreatursprisər för Stockholm, Malmö och Göteborg 1913—december 1931.

Medelpris (öre) för kg levande vikt per år (1913—1931) och per månad (oktober 1930—december 1931) för alla tre orterna.

Kreatursslag	1913	1920	1922	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	Okt. 1930	Nov. 1930	Dec. 1930	Jan. 1931	Febr. 1931	Mars 1931	April 1931	Maj 1931	Juni 1931	Juli 1931	Aug. 1931	Sept. 1931	Okt. 1931	Nov. 1931	Dec. 1931
Kor:																									
Extra prima[1])	61	167	80	88	77	69	73	68	66	55	66	65	64	63	58	58	56	55	54	56	55	54	51	48	48
Kl. 1.	55	148	70	76	68	59	60	58	58	48	59	58	56	55	51	50	49	49	48	49	48	47	45	42	41
» 2. . . .	50	127	60	66	57	51	51	50	50	40	51	50	48	47	45	43	42	40	39	40	40	39	38	35	34
» 3.[2]) . . .	41	96	46	49	46	37	32	35	36	29	36	35	34	33	32	30	29	29	30	30	29	29	27	24	22
Kvigor (o. stutar):																									
Extra prima[1])	66	185	92	97	86	77	80	76	73	63	73	72	70	70	65	64	64	64	64	64	64	62	60	57	56
Kl. 1.	60	163	82	85	77	70	71	67	67	57	68	66	65	64	61	59	57	58	58	57	57	56	55	51	50
» 2. . . .	50	126	64	67	63	53	51	53	55	46	55	54	53	53	51	48	47	46	47	46	46	45	45	40	39
Tjurar:																									
Extra prima[1])	65	166	86	86	77	71	69	71	71	54	72	71	69	68	62	58	58	55	54	55	53	50	46	45	44
Kl. 1.	62	152	77	76	72	65	63	65	66	50	68	67	65	65	58	54	54	51	49	49	48	46	43	41	40
» 2. . . .	58	139	74	72	67	61	59	62	64	48	65	65	63	62	56	52	52	49	47	46	46	44	41	39	37
» 3.[2]) . . .	50	120	59	59	57	52	47	48	54	43	55	54	54	54	51	46	46	45	44	43	43	41	38	36	34
Oxar:																									
Extra prima[3])	63	186	87	93	80	70	75	69	69	57	69	66	67	67	62	59	55	56	58	62	58	55	53	51	50
Kl. 1.[4]) . . .	57	159	70	78	69	61	62	60	62	51	63	60	59	58	56	53	49	50	52	56	52	50	48	46	45
» 2.[4]) . . .	48	123	53	60	53	40	32	35	43	33	41	40	39	39	36	35	33	32	34	36	35	33	29	27	25
Kalvar:																									
Sötmjölks-																									
(90—100 kg)[5])	78	241	129	105	93	86	90	88	84	69	78	79	82	82	76	72	72	75	75	67	65	60	57	58	65
(70— 90 »)[5])	67		117																						
Skummjölks-[6])	57	173	80	76	69	63	65	64	60	49	54	53	56	56	53	51	51	56	55	49	48	43	40	41	46
Får:																									
Yngre[7]) . . .	58	178	82	88	87	82	77	84	79	65	69	67	61	60	63	72	74	68	68	69	66	63	61	60	61
Äldre[8]) . . .	53	157	69	67	64	60	55	55	49	38	42	42	39	38	40	42	43	39	39	39	37	36	33	34	34
Svin:																									
Slakterisvin[9])	82	242	134	128	118	89	99	114	95	59	77	76	70	64	56	59	62	60	56	58	63	60	60	56	51
Rena, större .	81	236	128	125	114	81	93	108	88	52	71	69	62	57	50	53	56	53	49	50	55	53	53	50	44
Suggor	68	165	91	91	76	52	63	74	55	29	39	40	39	37	31	33	33	28	24	23	25	26	31	31	27

Uppgifterna avse: [1]) endast Stockholm och Malmö. — [2]) 1913 St. och M. — [3]) 1913 St. och M. samt därefter endast St. — [4]) 1922—aug. 1927 St. och Göteborg, sept. 1927—jan. 1928 endast St., febr.—juni 1928 St. och G., därefter endast St. — [5]) 1913 endast M., vissa delar av åren 1922—1925 endast St. och G. — [6]) fr. o. m. juli 1926 endast St. och G. — [7]) 1925 endast St. och G. — [8]) 1925 endast St. och G. — [9]) vissa delar av åren 1927 och 1928 endast St. och M.

Fiskpriser i Stockholm och Göteborg oktober 1930—december 1931.

Partipriser (öre pr kg) för slaktad fisk av ordinär storlek (där ej annat uppgives).[1]

Slag	Okt. 1930	Nov. 1930	Dec. 1930	Jan. 1931	Febr. 1931	Mars 1931	April 1931	Maj 1931	Juni 1931	Juli 1931	Aug. 1931	Sept. 1931	Okt. 1931	Nov. 1931	Dec. 1931
Stockholm.															
Abborre, stor. .	100	100	100	110	120	110	125	70	70	80	100	100	105	100	105
liten .	70	70	70	80	90	80	90	50	30	40	60	60	70	65	75
Braxen	90	90	80	—	—	—	110	70	70	70	80	90	80	90	85
Gädda, levande.	170	150	170	180	190	225	175	100	100	130	135	150	150	140	145
slaktad.	150	—	160	170	160	200	135	75	75	95	100	110	120	120	140
Gös.	180	190	195	190	170	200	200	125	125	150	160	170	195	190	175
Hälleflundra, stor	150	150	155	160	—	—	190	120	150	150	160	150	175	170	160
liten	—	—	—	—	—	—	—	—	100	100	115	120	140	130	—
Id	75	50	50	60	—	—	40	35	35	35	40	50	55	—	—
Kolja, svensk .	85	80	100	110	120	130	130	80	80	65	70	80	100	110	115
Kungsflundra .	115	110	125	125	110	125	125	—	—	—	—	100	115	120	130
Lake, { stor . .	—	—	—	160	150	150	130	80	—	—	—	—	—	—	—
insjö- { liten . .	—	—	—	90	100	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lax, färsk . .	340	350	350	375	400	375	400	325	300	275	255	275	425	375	325
Piggvar	180	200	225	240	225	200	250	175	125	150	160	175	200	200	180
Röding	250	225	250	250	250	250	250	225	—	—	—	—	175	185	175
Rödspotta, stor.	100	100	120	110	120	110	90	80	70	100	80	90	80	85	90
liten	70	70	65	100	110	100	60	50	50	60	50	60	55	50	55
Sik, stor . . .	160	150	150	160	170	170	150	110	120	150	140	145	135	125	115
liten . . .	130	125	130	140	150	150	—	80	85	100	80	85	80	85	90
Siklöja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sill, färsk . . .	—	40	40	30	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sjötunga, stor .	185	180	180	190	215	190	150	110	110	100	120	115	125	130	140
liten	100	125	120	130	140	130	100	85	85	80	90	95	105	110	105
Slätvar	200	210	215	215	225	200	225	140	125	150	160	175	200	180	180
Strömming . .	60	50	40	35	40	35	50	26	25	30	35	40	45	40	45
Torsk, { m. huvud	50	45	50	60	50	50	55	50	—	—	80	90	—	—	—
svensk { huvudlös	80	80	60	85	80	70	75	60	60	90	—	—	110	100	90
Vitling, stor. .	35	35	25	45	50	45	40	30	30	30	25	30	40	45	50
liten .	22	—	20	30	40	40	30	20	20	20	20	25	30	25	35
Ål, levande, stor	250	175	325	325	350	350	300	250	260	260	225	250	250	245	255
liten	200	—	250	250	275	250	250	200	200	200	175	195	200	210	—
Göteborg.															
Sill, stor . . .	29	34	29	24	36	36	41	31	57	54	35	28	30	31	28
blandad .	23	32	17	13	16	16	19	—	35	38	20	16	18	20	17
liten . . .	22	19	7	6	8	8	10	13	—	13	13	15	14	15	7
Kolja, stor . .	106	103	98	84	103	113	107	75	84	84	71	105	109	91	93
halvstor	106	85	85	86	98	114	115	72	75	70	57	96	105	94	93
liten . .	49	48	54	57	62	72	60	35	36	37	24	53	69	69	64
Vitling	34	28	27	33	45	33	33	29	28	24	17	26	26	25	37
Torsk, stor . .	89	67	49	47	57	52	44	40	36	53	60	81	81	62	51
liten . .	39	35	27	28	31	18	28	22	22	18	17	30	35	26	32
Långa	98	94	81	71	74	64	64	67	86	85	66	110	109	99	77
Gråsik	46	38	25	29	31	29	22	25	29	18	18	31	39	34	31
Tunga, röd . .	163	156	185	195	209	146	86	72	92	94	94	111	129	127	126
äkta .	409	344	294	501	537	379	345	228	189	374	401	440	340	196	237
Piggvar	264	289	288	260	290	258	228	156	172	207	217	273	226	228	281
Slätvar	252	240	200	214	261	227	208	130	157	202	194	218	190	153	178
Rödspotta . .	70	76	113	130	127	81	70	56	94	87	74	79	78	85	87
Hälleflundra . .	153	158	154	169	169	175	175	144	163	135	157	144	172	159	186
Makrill	84	77	—	—	—	—	81	47	27	36	41	57	72	56	55
Tillförsel:															
Antal båtar .	2572	2060	2 467	2774	2 145	2 281	1 713	1 627	2 175	2 325	1 940	2 502	2290	2 057	2681
» lådor .	46 384	88 074	39 210	81 869	47 915	46 591	27 644	57 621	57 422	58 616	47 736	49 751	38 027	40 550	51 827

[1] *Stockholms*-noteringarna avse de priser, som av partihandlare i fisk betingats vid försäljning till minuthandlare i Stockholm. Ifrågavarande noteringar avse sålunda vara, som oftast passerat en eller flera mellanhänder. De från *Göteborg* erhållna noteringarna åter avse de priser, som av fiskeriidkarna erhållits vid fiskhamnsauktionerna i Göteborgs stads fiskhamn, och äro sålunda att betrakta såsom förstahandspriser utan inräknande av några transport- eller distributionskostnader.

Av ombuden meddelade minutpriser å färsk fisk (öre pr kg).

	Okt.	Nov.	Dec.
Uppsala:			
Flundra . .	250	250	250
Gös	200	200	200
Lake	150	150	150
Sik	198	173	180
Nyköping:			
Braxen . . .	90	90	—
Gös	210	210	220
Id	90	90	—
Sik	180	135	—
Eskilstuna:			
Gös	219	205	200
Linköping:			
Braxen . . .	146	142	150
Gös	250	246	246
Hälleflundra .	257	263	262
Kummel . .	142	146	146
Lake	150	148	148
Makrill . . .	117	—	—
Röding . . .	277	259	275
Sik	192	176	180
Sjötunga . .	180	171	186
Ulk	150	144	—
Vitling . . .	78	76	78
Ål	290	292	300
Norrköping:			
Vitling . . .	76	73	73
Motala:			
Sjötunga . .	165	160	—
Jönköping:			
Lake	125	125	133
Sik	198	186	153

	Okt.	Nov.	Dec.
Västervik:			
Sik	186	150	179
Ål	240	244	247
Visby:			
Flundra . .	100	120	110
Hälleflundra	260	—	—
Makrill . . .	125	—	—
Sik	168	135	160
Sjötunga . .	175	180	—
Vitling . . .	100	100	100
Ål	247	225	—
Halmstad:			
Flundra . .	78	76	73
Vitling . . .	59	56	56
Göteborg:			
Makrill . . .	99	90	—
Vitling . . .	69	64	61
Lysekil:			
Havskatt . .	—	70	70
Laxöring . .	254	—	—
Långa . . .	—	100	99
Vitling . . .	48	45	50
Ål	189	188	186
Filipstad:			
Vitling . . .	—	70	70
Arvika:			
Hälleflundra	249	239	250
Lake	—	150	150
Västerås:			
Gös	226	225	220
Lake	—	134	142

	Okt.	Nov.	Dec.
Avesta:			
Hälleflundra	—	—	250
Lake	—	150	150
Vitling . . .	87	87	80
Söderhamn:			
Gös	250	250	250
Hälleflundra	250	250	250
Lake	121	138	132
Makrill . . .	100	—	—
Sik	190	188	200
Ål	200	—	—
Kramfors:			
Hälleflundra	250	250	247
Laxöring . .	—	—	250
Sik	196	183	150
Umeå:			
Lake	—	100	100
Vilhelmina:			
Laxöring . .	200	—	—
Sik	113	106	108
Luleå:			
Harr	200	200	200
Lake	100	100	100
Sik	200	200	200
Malmberget:			
Hälleflundra	200	260	—
Lake	—	—	100
Sik	127	129	124
Kiruna:			
Röding . . .	173	172	174
Sik	144	142	136

Indextal för levnadskostnader och partipriser i Sverige.

Tid	Socialstyrelsens index för		Kommerskollegii partiprisindex											Sv. finanstidn. partiprisindex
	samtl. levnadskostnader	livsmedel, bränsle, lyse	Samtliga varor	Råvaror	Halvfabrikat	Helfabrikat	Produktionsförn.	Konsumtionsvaror	Vegetabiliska livsm.	Animaliska livsm.	Bränsle	Textilvaror	Läder-varor	
juni/juli 1920	270	294	375	385	363	375	415	341	271	285	664	471	311	366
» 1922	190	179	174	148	156	197	153	191	183	157	140	216	133	164
» 1924	171	158	158	141	144	174	144	170	138	146	136	227	126	149
» 1926	172	157	150	140	150	155	138	160	146	144	118	189	120	143
» 1927	169	151	146	138	151	148	137	153	151	128	117	176	119	140
» 1928	173	157	151	146	155	150	143	157	148	140	111	185	146	149
» 1929	169	149	139	134	139	142	133	144	125	137	120	175	128	132
» 1930	164	140	123	116	128	123	121	124	108	122	112	140	114	113
dec./jan. 1931	161	134	117	114	122	116	115	119	105	119	109	129	108	108
mars/apr. »	160	133	113	110	117	113	111	115	104	111	104	125	103	107
juni/juli »	158	130	110	107	115	109	109	111	104	106	101	119	98	105
juli/aug. »	·	130	110	106	114	109	108	111	105	105	98	118	97	105
aug./sept. »	·	129	109	106	113	108	106	111	104	107	97	117	95	104
sept./okt. »	158	130	107	101	112	108	102	111	100	109	96	117	93	100
okt./nov. »	·	129	108	102	111	109	103	112	102	108	96	117	94	100
nov./dec. »	·	129	110	107	112	110	106	113	104	110	98	118	96	103
dec./jan. 1932	157	129	111	108	114	111	106	114	105	110	99	119	96	103

Litteraturöversikt.

Tidskriftsartiklar i sociala ämnen.

(December 1931.)

Allmänna sociala frågor.

BROBERG, C. Den internationella arbetsorganisationen. Tidskrift för den svenska pensionsförsäkringen 1931, nr 9.

FELLNER, W. Zum Problem der universellen Überproduktion. Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik B. 66, s. 522.

GODDARD, A. N. Creating conditions conducive to efficient operation. The service letter on industrial relations 30 nov. 1931.

JOHANSSON, A. Penningkrisen. Fackföreningsrörelsen 1931, nr 51.

KRINGEN, O. Arbeidskraften som omsetningsgjenstand. [Landsorganisationens] Meddelelsesblad 1931, nr 9/10.

LEVY, H. Mittelbarkeit und Unmittelbarkeit sozialwirtschaftlicher Wirkungen. Der Arbeitgeber 1931, nr 24.

LINDGREN, J. Lenin och Radek contra Marx och Engels. Fackföreningsrörelsen 1931, nr 52.

MAQUENNE, P. La crise économique et ses répercussions sociales. (Föredrag.) Le musée social 1931, nr 4.

RIMENSBERGER, E. F. Nationale und internationale Wirtschaftspolitik der Gewerkschaften im Krisenjahr 1931. Die Arbeit 1931, nr 12.

SCHILDER, ELISABETH. Krisentheorien. Arbeit und Wirtschaft 1931, nr 24.

WEIGL, K. Der Arbeiter in der Wirtschaft. (Föredrag.) Arbeit und Wirtschaft 1931, nr 24.

ZAHN, F. Krise, Lohnpolitik und Deflation. Soziale Praxis 1931, nr 52/53.

Sverige.

HESSELGREN, KERSTIN. Den sociala verksamhetens betydelse för näringslivet. Sunt förnuft 1931, nr 8.

SKOGH, S. Den svenska arbetskraften. Sunt förnuft 1931, nr 8.

Estland (Lettland, Litauen).

GROHMANN, W. Die soziale Gesetzgebung der Baltischen Staaten. Rivista le assicurazioni sociali 1931, nr 5, suppl.

Kanada.

VALRAN, G. L'action sociale au Canada. Le musée social 1931, nr 6.

Kina.

LEWIN, J. Arbetarklassen och fackföreningsrörelsen i Kina. Fackföreningsrörelsen 1931, nr 50.

Norge.

WELHAVEN, J. A. Om sjömannsinstitusjonene og deres kapital. Socialt arbeid 1931, nr 5/6.

Skoleoplysning om vår sociallovgivning. Sykeforsikringsbladet 1931, nr 12.

Storbritannien.

BEVIN, E. Straight on through the wilderness. The Labour magazine dec. 1931.

LEUBUSCHER, CHARLOTTE. Eine englische Sozialenquete. Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik B. 135, s. 897.

TRACEY, H. Protection, prices, and production. The Labour magazine dec. 1931.

Tyskland.

GRÜNFELD, JUDITH. Frauenarbeit im Lichte der Rationalisierung. Die Arbeit 1931, nr 12.

MORGENROTH, W. Sozialer Auf- und Abstieg im deutschen Volk. Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik B. 135, s. 905.

NIKISCH, A. Kritische Betrachtungen zum Kündigungsschutzgesetz für Angestellte. Der Arbeitgeber 1931, nr 23.

POTTHOFF. Ausfall der Betriebsrätewahlen im Jahre 1932. Reichsarbeitsblatt 1931, nr 36.

RINNER, E. Notverordnung gegen Staatswirtschaft. Die Arbeit 1931, nr 12.

SEELBACH, H. Die Arbeiterschaft und die Sozialpolitik. Gewerkschafts-Zeitung 1931, nr 52.

WUNDERLICH, FRIEDA. Der Wirtschaftsbeirat. Soziale Praxis 1931, nr 49.

— Die Wirtschaftspolitik der Notverordnung. Soziale Praxis 1931, nr 51.

Nya sänkningar av Tysklands löner, priser och socialutgifter. Industria 1931, nr 25.

Sinn und Widersinn der vierten Notverordnung. Gewerkschafts-Zeitung 1931, nr 51.

Die vierte Notverordnung, ihr Inhalt — ihre Auswirkungen. Gewerkschafts-Zeitung 1931, nr 51.

Arbetarskydd.

BAGGERUD, A. Rasjonalisering og arbeidervern. (Radioföredrag.) Socialt arbeid 1931, nr 5/6.

BARNITZ, R. B. Safeguarding the modern airport. National safety news dec. 1931.
BESSELIEVRE, E. B. Getting rid of industrial wastes. National safety news dec. 1931.
BURGESS, H. C. Personality's influence on safety. National safety news dec. 1931.
DAVIDSON, H. P. Good workers see well. National safety news dec. 1931.
ENGELHARDT, W. E. Über die chronische Wirkung von Benzin und Benzol. Reichsarbeitsblatt 1931, nr 35.
FOLKHARD, S. Zum Chlorgasausbruch in einer Zellulosefabrik. Zeitschrift für Gewerbehygiene 1931, nr 12.
GLIBERT. Le problème de la silicose. Revue du travail 1931, nr 10.
GREENSFELDER, A. P. Construction safety insures dividends. National safety news dec. 1931.
GROS, A. Gebisschädigungen bei Schuhmachern. Reichsarbeitsblatt 1931, nr 35.
HALLSTRÖM, E. Brand- och hälsofaran vid sprutlackering. Assurans 1931, nr 24.
JOHN, J. B. Cement makers attack traffic accidents. National safety news dec. 1931.
LEERBURGER, D. The characteristics of carbon monoxide. National safety news dec. 1931.
LUOSTARINEN, I. Ordning och snygghet i fabriker. Olycksfallsskyddet 1931. nr 4.
MARTIN, H. T. The most irritating safety problem. National safety news dec. 1931.
MICKWITZ, R. Förebyggandet av olycksfall i arbete. (Föredrag.) Industritidningen 1931, nr 21/22.
PRICE, D. J. Industry's cooperation reduces dust explosions. National safety news dec. 1931.
ROSTOSKI & SAUPE. Klinisch-röntgenologische Untersuchungen an Steingutarbeitern. Reichsarbeitsblatt 1931, nr 35.
SALMONY, A. Ein besonders konstruierter Kanalentgaser. Zeitschrift für Gewerbehygiene 1931, nr 12.
SCHAPER. Gefahren bei der Verwendung von Gasbrennern, denen verdichtete Verbrennungsluft zugeführt wird, und Massnahmen zu ihrer Verhütung. Reichsarbeitsblatt 1931, nr 35.
TEISSL, L. Dauerlüftung von Aufenthaltsräumen. Zeitschrift für Gewerbehygiene 1931, nr 12.
TOLL, S. Skydd vid inmatningsöppning å tröskverk av övermatningstyp. Arbetarskyddet 1931, nr 11.
TOOGOOD, R. A foreman's safety experience. National safety news dec. 1931.
Gummihandskar ingen patentmedicin mot elektriska olycksfall. Olycksfallsskyddet 1931, nr 4.
Versuche zur Messung der Atemluft beim Nieten von Eisenteilen, die mit Bleifarben gestrichen sind. Reichsarbeitsblatt 1931, nr 35.

Sverige.

HANSEN, K. A. Svenske Arbejdsgiveres Stilling til Arbejderbeskyttelsen. Socialt Tidsskrift 1931, nr 11/12.

Amerikas förenta stater.

HALLOCK, J. W. A college trains safety engineers. National safety news dec. 1931.
Accident experience in the iron and steel industry to the end of 1930. Monthly labor review nov. 1931.

Kanada.

Safety regulations for tunnel or caisson work in Ontario. The labour gazette 1931, nr 11.

Storbritannien.

WILLIAMS, T. The Bentley disaster and its tragic lessons. The Labour magazine dec. 1931.

Tyskland.

BERTHEAU. Dampfkesselstatistik. Reichsarbeitsblatt 1931, nr 35.
GOLLASCH, P. Die Mitarbeit der Betriebe im Dienste der Unfallverhütung auf der Dortmunder Union. Reichsarbeitsblatt 1931, nr 35.
LUCKE, O. Die neuen »Leitsätze für die Bekämpfung von Bränden in elektrischen Anlagen und in deren Nähe». Reichsarbeitsblatt 1931, nr 35.
WIETFELDT, W. Die Aufwendungen für Unfallverhütung in gewerblichen Betrieben. Reichsarbeitsblatt 1931, nr 35.
Die Berufskrankheiten im Jahre 1930. Reichsarbeitsblatt 1931, nr 35.

Arbetslön och arbetstid.

KUTTIG, [E.] Arbeitszeitverkürzung vor dem Ausschuss des internationalen Arbeitsamts. Soziale Praxis 1931, nr 52/53.

Sverige.

STERNER, R. Lönenivåns »söndersplittring». Fackföreningsrörelsen 1931, nr 50.
Jordbruket får lagstadgad arbetstid? Sv. lantarbetsgivareföreningarnas medlemsblad 1931, nr 12.

Amerikas förenta stater.

Hours and earnings in blast furnaces, Bessemer converters and open-hearth furnaces, 1931. Monthly labor review nov. 1931.

Frankrike.

Arbeidernes stilling til familielönnssystemet i Frankrike. Arbeidsgiveren (Norge) 1931, nr 20/21.

Nederländerna.

Loonen en arbeidsduur in de metaalindustrie; le halfjaar 1931. Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek 1931, nr 11.

Ryssland.

En fiktiv 6-timmarsdag i Ryssland. Industria 1931, nr 25.

Spanien.

WEBER, W. Der Achtstundentag in Spanien. Reichsarbeitsblatt 1931, nr 34.

Storbritannien.

ALSÖE, A. Fem-Dages-Arbejdsugen i England. Socialt Tidsskrift 1931, nr 11/12.

BUXTON, CH. R. How shop assistants work. The Labour magazine dec. 1931.
Report of the select committee on shop assistants. The Ministry of labour gazette 1931, nr 12.

Tyskland.

BOHNSTEDT, W. Die Kürzung der Löhne und Gehälter in der Privatwirtschaft durch die Notverordnung vom 8. Dezember 1931. Soziale Praxis 1931, nr 51.
NÖRPEL, C. Gesetzlicher Urlaub für Arbeiter. Gewerkschafts-Zeitung 1931, nr 50.
ORGIES-RUTENBERG, J. v. Binnenlohnpolitik und Lebenshaltungskosten. Der Arbeitgeber 1931, nr 23.
— Die Lohnpolitik in der Notverordnung. Der Arbeitgeber 1931, nr 24.
Die Entwicklung der Tariflöhne im Jahre 1931. Wirtschaft und Statistik 1931, nr 24.
Neue Kürzung der Bezüge der Beamten, Angestellten und Arbeiter im öffentlichen Dienst durch die Notverordnung vom 8. Dezember 1931. Soziale Praxis 1931, nr 51.
Unsoziale Lohnpolitik — wirtschaftspolitische Blindheit. Gewerkschafts-Zeitung 1931, nr 50.

Arbetsmarknad och arbetslöshet.

BIAGI, B. Les facteurs de la production et du chômage ouvrier. Rivista le assicurazioni sociali 1931, nr 5, suppl.
BRUNIUS, A. En farlig maktkombination. Industria 1931, nr 25.
LINDSTRÖM, R. Vad sker i fabrikerna? Morgonbris 1931, nr 9.
SCHÖNHEYDER, K. Arbeidsledighetsepidemiene — og deres bekjempelse. Socialt arbeid 1931, nr 5/6.
SJÖSTRAND, E. Arbetslösheten som världsföreteelse. Fackföreningsrörelsen 1931, nr 50—52.
STORSTEEN, E. I hvilken utstrekning kan sesongarbeidsledigheten (særlig innen byggevirksomheten) motvirkes? (Föredrag.) Socialt Tidsskrift 1931, nr 11/12.
Problem Arbeitslosenversicherung in Industrieländern. Die Reichsversicherung 1931, nr 11.

Sverige.

K[OLLBER]G, [A.] Gifta kvinnor i förvärvsarbete. Tidskrift för systembolagen 1931, nr 12.
Arbeidsledigheten i Sverige innen forskjellige yrkes- og aldersgrupper. Arbeidsgiveren (Norge) 1931, nr 18/19.
Särskilt skogsvårdsanslag för arbetslöshetens lindrande. Skogen 1931, nr 24.

Amerikas förenta stater.

BEARD, J. How the U. S. A. evades the unemployment issue. The Labour magazine dec. 1931.
Effects of technological changes upon employment in the motion-picture theaters of Washington, D. C. Monthly labor review nov. 1931.
Emergency unemployment plan of the American Federation of Labor. Monthly labor review nov. 1931.
Employment, underemployment, and unemployment. The service letter on industrial relations 30 nov. 1931.
Plan for stabilization of industry by president of the General Electric Co. Monthly labor review nov. 1931.
The president's organization on unemployment relief. Monthly labor review nov. 1931.
Stabilization program of committee of Chamber of Commerce of the United States. Monthly labor review nov. 1931.

Danmark.

Socialministeriet og den ekstraordinære Arbejdslöshedshjælp. Arbejdsgiveren 1931, nr 26.

Storbritannien.

JEWKES, J. & WINTERBOTTOM, A. Unrecorded unemployment in the cotton industry. The economic journal dec. 1931.
Local committees for juvenile employment. Report for 1930. The Ministry of labour gazette 1931, nr 12.
Transference from uninsured to insured occupations, May, 1930—April, 1931. The Ministry of labour gazette 1931, nr 12.

Tyskland.

EHRHARDT, H. Der freiwillige Arbeitsdienst in Brandenburg. Arbeit und Beruf 1931, nr 23.
GRONEVELD. Die Arbeitslosigkeit der Angestellten — Altersgliederung. Arbeit und Beruf 1931, nr 23.
MÖLLER. Die Wirtschafts- und Arbeitsmarktverhältnisse an der deutschen Ostgrenze. Der öffentliche Arbeitsnachweis Jahrg. 8, nr 18.
REICHERT, J. W. Wirtschaftssystem, Politik und Arbeitslosigkeit. (Föredrag.) Der Arbeitgeber 1931, nr 23.
RICHTER. Die Rechtslage der Schwerbeschädigten bei Arbeitsstreckung, Betriebseinschränkung und Betriebsstillegung. Reichsarbeitsblatt 1931, nr 34.
SYRUP, F. Die ersten Erfahrungen mit dem freiwilligen Arbeitsdienst. Soziale Praxis 1931, nr 49.
TÄNZLER, F. Freiwilliger Arbeitsdienst. Der Arbeitgeber 1931, nr 24.
Der Verzweiflungskampf Neuroder Bergleute um den Arbeitsplatz. Soziale Praxis 1931, nr 52/53.

Österrike.

STRAAS, E. Zwang zur Arbeitsvermittlung. Arbeit und Wirtschaft 1931, nr 23.

Befolkningsfrågan.

AMAR, J. La dénatalité devant la science. Le musée social 1931, nr 7/8.
CANNAN, E. The changed outlook in regard to population, 1831—1931. The economic journal dec. 1931.
MOMBERT, P. Neuere Erscheinungen zur Bevölkerungslehre und Bevölkerungsstatistik. Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik B. 66, s. 605.

WILDENSKOV, H. O. Sterilisation. Socialt Tidsskrift 1931, nr 11/12.

Sverige.

NILSSON, ADA. Steriliseringslag obehövlig. Tidevarvet 1931, nr 50.

SOCIALSTYRELSENS utlåtande om steriliseringslag. Sv. läkartidningen 1931, nr 49.

Finland.

KEINÄNEN, E. Befolkningens åldersfördelning i Finland och densamma påverkande faktorer. (Föredrag.) Nordisk försäkringstidskrift 1932, nr 1.

Storbritannien

MOORE, E. Bericht über Eugenik (Rassenhygiene) in England. Archiv für Rassen- u. Gesellschafts-Biologie B. 25, s. 448.

Bostadsförhållanden.

European housing policies since the war. Monthly labor review nov. 1931.

Sverige.

LUNDQVIST, E. J. Hyresgästföreningens lekstugor. Barn och ungdom 1931, nr 3/4.

S[JÄLANDER], V. Inneboendet i småhägenheter i Storkyrkoförsamlingen år 1930/31. Statistisk månadsskrift 1931, nr 10.

WALLANDER, S. Vägarna till billigare bostäder. Vår bostad 1931, nr 22.

Amerikas förenta stater.

Elapsed time in building construction. Monthly labor review nov. 1931.

Frankrike.

Le logement des familles nombreuses. Le musée social 1931, nr 4.

Propositions de loi sur les habitations à bon marché. Le musée social 1931, nr 6—7/8.

Irland.

Housing shortage and the state. Irish trade journal dec. 1931.

Norge.

STORSTEEN, E. Boligpolitikken i Norge i de senere år. Socialt arbeid 1931, nr 5/6.

Tyskland.

B[OHNSTEDT], W. Die Wohnungswirtschaft in der Notverordnung vom 8. Dezember 1931. Soziale Praxis 1931, nr 51.

SIRELIUS, ARMO-LAINA. Solgården. Barn och ungdom 1931, nr 3/4.

Fattigvård, barnavård och annan hjälpverksamhet.

BECK, L. Hjem og de hjemlöse. Barn och ungdom 1931, nr 3/4.

NYBERG, B. Barnet som socialvetenskapligt objekt. Barn och ungdom 1931, nr 3/4.

Sverige.

HIRSCH, A. Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets uppkomst och verksamhet. Tidskrift för fattigvård 1931, nr 6.

Omorganisation av den öppna fattigvården i Stockholm. Sociala och kommunala spörsmål 1931, nr 6/7.

Danmark.

JENSEN, C. M. Fattigforsorg og Börneforsorg for 100 Aar siden. Barn och ungdom 1931, nr 3/4.

Tyskland.

RUPPERT. Verordnung zur vierten Änderung der Fürsorgepflichtverordnung. Reichsarbeitsblatt 1931, nr 34.

Winterhilfsmassnahmen. Soziale Praxis 1931, nr 52/53.

Änderung der Fürsorgegesetzgebung durch die Notverordnung vom 8. Dezember 1931. Soziale Praxis 1931, nr 51.

Die öffentliche Fürsorge in der vierten Notverordnung. Berliner Wohlfahrtsblatt 1931, nr 16.

Föreningsväsen.

Sverige.

LINDSTRÖM, R. Fackföreningsrörelsen och näringslivet. Sunt förnuft 1931, nr 8.

Amerikas förenta stater.

KUMMER, F. Der amerikanische Gewerkschaftskongress. Arbeit und Wirtschaft 1931, nr 24.

1931 convention of the American Federation of Labor. Monthly labor review nov. 1931.

Finland.

FAGERHOLM, K. A. Finlands nye Fagforeningsbevægelse. Arbejderen 1 dec. 1931.

»Den röda fackföreningsrörelsen». Industritidningen 1931, nr 21/22.

Storbritannien.

SUTHERS, R. B. The railway clerks' association. The Labour magazine dec. 1931.

ÖSTERBERG, P. Nya propagandametoder i engelsk fackföreningsrörelse. Fackföreningsrörelsen 1931, nr 49.

Tyskland.

BRAUER, TH. Zur gegenwärtigen Lage der Gewerkschaften. Soziale Praxis 1931, nr 50.

LEIPART, TH. Über die Einheit der Gewerkschaftsbewegung. Gewerkschafts-Zeitung 1931, nr 49.

Jugendliche und Gewerkschaften. Gewerkschafts-Zeitung 1931, nr 50.

Österrike.

STEIN, V. Jubiläen der Angestelltenbewegung. Arbeit und Wirtschaft 1931, nr 24.

Hälso- och sjukvård.

BACKER, K. H. Den praktiserende Læge og Kampen imod Tuberkulosen. Maanedsskrift for praktisk Lægegerning og social Medicin 1931, nr 12.

BIRCH-LINDGREN, G. Sjukhusens ventilationsproblem. Social-medicinsk tidskrift 1931, nr 12.

LASSEN, H. C. A. Om de kvindelige sexualhormoner. Maanedsskrift for praktisk Lægegerning og social Medicin 1931, nr 12.

STADIUS, G. Andesvagvården i olika länder. Barn och ungdom 1931, nr 3/4.

Sverige.

HALLBÄCK, G. Det folkskolehygieniska arbetets omfattning i Sverige. Social-medicinsk tidskrift 1931, nr 12.

HENNING, E. Folktandvården. Tidskrift för den svenska pensionsförsäkringen 1931, nr 9.

H[ÖJER], K. J. Villkoren för landstingsgottgörelse för kroniskt sjuka. Tidskrift för fattigvård 1931, nr 6.

MALMSTEN, K. Läkarna och det sociala arbetet. Sociala och kommunala spörsmål 1931, nr 6/7.

Finland.

MANDELIN, E. Skolläkaren och hälsosystern i Finland. (Föredrag.) Barn och ungdom 1931, nr 3/4.

Norge.

RUMMELHOFF, I. Nyordning av vanföreforsorgens sociale organisasjon. Barn och ungdom 1931, nr 3/4.

Tyskland.

RIETZ, E. Martin-Luthersjukhuset i Berlin. Sjukhuset 1931, nr 6.

Jord- och egnahemsfrågan.

OLINDER, O. Några reflektioner rörande jordvärdestegringsskatten. Sociala och kommunala spörsmål 1931, nr 6/7.

Tyskland.

BONNE, G. Praktisches zur Frage der Erwerbslosensiedlungen. Soziale Praxis 1931, nr 50.

Kollektivavtal och arbetskonflikter.

FEHLINGER, H. Skiljedomsväsendet i olika länder. Fackföreningsrörelsen 1931, nr 51.

Sverige.

BRUNIUS, A. Den svenska avtalsrevisionens verkligheter. Sv. lantarbetsgivareföreningarnas medlemsblad 1931, nr 12.

— Den svenske tariffrevisjons realitet. Arbeidsgiveren (Norge) 1931, nr 22/23.

Valutafallet och exportindustriernas lönefråga. Industria 1931, nr 26.

Amerikas förenta stater.

Report of an investigation of the coal industry of Colorado by the Industrial Commission of Colorado. Monthly labor review nov. 1931.

Norge.

TORSVIK, HJ. Arbejdsforholdene i Norge efter den store konflikt. Arbejdsgiveren (Danmark) 1931, nr 25.

— Efter striden i Norge. Industria 1931, nr 25.

Storbritannien.

CITRINE, W. M. Arbeidsgivere og fagforeninger forhandler i Stor-Britannia. Socialt arbeid 1931, nr 5/6.

Tyskland.

BÜHRIG, E. Auflockerung der Tarifverträge? Soziale Praxis 1931, nr 49.

CAPPELLER, H. Tagesfragen der Sozialpolitik. Der Arbeitgeber 1931, nr 24.

NÖRPEL, C. Rechtsanwaltschaft und Arbeitsgerichte. Gewerkschafts-Zeitung 1931, nr 49.

Kooperation.

POISSON, E. Co-operation of organised producers and consumers. Review of international cooperation dec. 1931.

STOLPE, H. Pestalozzi och kooperationen. Kooperatören 1931, nr 22.

International co-operative economic policy. Review of international cooperation dec. 1931.

Frankrike.

STOLPE, H. Ett franskt program. Kooperatören 1931, nr 23.

Jugoslavien.

KRISTAN, C. Co-operative educational work. Yugo-Slavia. Review of international cooperation dec. 1931.

Schweiz.

Der Stand des landwirtschaftlichen Vereins- und Genossenschaftswesens im Jahre 1930. Wirtschaftliche und sozialstatistische Mitteilungen 1931, nr 12.

Storbritannien.

Co-operation in agriculture and fisheries in 1930. The Ministry of labour gazette 1931, nr 12.

The co-operative conquest of Britain. Review of international cooperation dec. 1931.

Ungern.

THULSTRUP, Å. Ungersk kooperation. Kooperatören 1931, nr 23.

Levnadskostnader.

Amerikas förenta stater.

Need for a new survey of family budgets and buying habits. Monthly labor review nov. 1931.

Danmark.

HÖST, H. Den officielle Statistik over Detailpriser og Prisniveauet for Levеomkostninger (Pristallet). Socialt Tidsskrift 1931, nr 11/12.

Finland.

Den relativa dyrheten på olika orter. Social tidskrift 1931, nr 12.

Norge.

ROGSTAD, N. W. De nye indekstall over levеomkostninger. Arbeidsgiveren 1931, nr 18/19.

Lärlingsväsen och yrkesrådgivning.

HAEGER, F. Eignungsuntersuchungen und Berufsberatung. Arbeit und Beruf 1931, nr 23.

MAN, H. DE. Jugend und Beruf. Arbeit und Wirtschaft 1931, nr 23.

Sverige.

Verkstadsskoleidén vinner vidgad tillämpning. Tidskrift för praktiska ungdomsskolor 1931, nr 7/8.

Tyskland.

KELLNER. Aufgaben des Arbeitsamtsvorsitzenden in der Berufsberatung. Arbeit und Beruf 1931, nr 24.

LÜTTICH. Erweiterung der Massnahmen zur Fortbildung jugendlicher Arbeitsloser. Blätter für Wohlfahrtspflege 1931, nr 11.

Nykterhetsfrågan.

GYLLENSWÄRD, C. Alkohol och ärftlighet. Tirfing 1931, nr 6.

RASCH, W. Erfarenheter vid läkarundersökningar av alkoholpåverkade motorfordonsförare. Social-medicinsk tidskrift 1931, nr 12.

TILLGREN, J. Om orsakerna till fetma och alkoholens plats bland dessa. Tirfing 1931, nr 6.

Sverige.

SCHLYTER, K. Blodprovens betydelse för beivrande av fylleri vid framförande av motorfordon. Sv. läkartidningen 1931, nr 50.

Finland.

HYTÖNEN, V. Vår nya fyllerilagstiftning. Social tidskrift 1931, nr 12.

Storbritannien.

VOGT, P. Britisk alkoholpolitikk. Socialt arbeid 1931, nr 5/6.

Socialförsäkring.

ÅKESSON, O. A. *Några av invaliditets- och ålderdomsförsäkringens problem.* (Föredrag.) Nordisk försäkringstidskrift 1932, nr 1.

Sverige.

BUNNE, E. Den nya sjukkasselagstiftningen och dess inverkan på sjukhusförvaltningen. Sjukhuset 1931, nr 6.

HAMMARSKJÖLD, B. 1931 års sjukkassereform. (Föredrag.) Tidskrift för fattigvård 1931, nr 6.

Skrivelse från medicinalstyrelsen, angående förslag till taxa för beräkning av sjukvårdsersättning enligt sjukkasseförordningen. Sv. läkartidningen 1931, nr 51.

Amerikas förenta stater.

DOAK, W. N. The attitude of the railroad brotherhoods toward workmen's compensation. Monthly labor review nov. 1931.

Work of employees' mutual benefit associations. Monthly labor review nov. 1931.

Frankrike.

LANGE, G. Du régime français d'assurances sociales des ouvriers et employés des mines et des carrières d'ardoises. Rivista le assicurazioni sociali 1931, nr 5, suppl.

Italien.

VARNI, C. Die Richtlinien der italienischen Regierung zu einer Reform der Arbeiter-Unfallversicherung. Int. Zeitschrift für Sozialversicherung 1931, nr 11.

Norge.

JENSEN, O. Morspensjonering i Oslo. Barn och ungdom 1931, nr 3/4.

Den kommunale alders-, uförhets- og morstrygd i 1930. Statistiske meddelelser 1931, nr 11.

Schweiz.

LAMAZURE, A. L'assurance-vieillesse et survivants en Suisse. Rivista le assicurazioni sociali 1931, nr 5, suppl.

Tyskland.

FRANK, A. Zur Reform der Krankenversicherung. Die Reichsversicherung 1931, nr 11.

JSRAEL, GERTRUD. Die Sozialversicherung in der Notverordnung vom 8. Dezember 1931. Soziale Praxis 1931, nr 51.

PERRIN, K. Die deutsche private Krankenversicherung, ihre Aufgaben, Durchführung und Erfolge. Int. Zeitschrift für Sozialversicherung 1931, nr 11.

RICHTER, L. Die Binnenschiffsbesatzungen in der deutschen Sozialversicherung. Rivista le assicurazioni sociali 1931, nr 5, suppl.

SCHÄFER, C. Was wird aus der Krankenversicherung? Krankenversorgung oder Ärzteversorgung? Zentralblatt für Reichsversicherung 1931, nr 24.

VATERNAHM, TH. Die vertrauensärztliche Begutachtung von Anträgen auf Röntgenleistungen. Int. Zeitschrift für Sozialversicherung 1931, nr 10.

Die reichsgesetzliche Krankenversicherung im Jahre 1930. Wirtschaft und Statistik 1931, nr 24.

Die Sozialversicherung in Gefahr! Gewerkschafts-Zeitung 1931, nr 49.

Um den Bestand der Sozialversicherung. Soziale Praxis 1931, nr 50.

Till socialstyrelsens bibliotek inkommen utländsk litteratur under 1931.

Nedan förtecknas det viktigaste av i utlandet tryckt litteratur, som under år 1931 inkommit till socialstyrelsens bibliotek. Medtagits har även ett fåtal under år 1930 inkomna böcker av större intresse, huvudsakligen berörande de under nu rådande ekonomiska världskris aktuella arbetsmarknads- och arbetslöshetsfrågorna. Titelregistreringen har i huvudsak skett efter de principer, som tillämpas i den av Kungl. biblioteket utgivna accessionskatalogen för Sveriges offentliga bibliotek. Följande må framhållas.

1) Av Internationella arbetsbyrån, Internationella arbetskonferensen och Nationernas förbund utgiven litteratur, för vilken s. k. institutionskatalogisering kommit till användning, registreras med dessa svenska benämningar som ordningsord. Med vissa undantag (särskilt ifråga om tidskrifter) angivas endast de engelska upplagorna, även om de franska och tyska editionerna jämväl inkommit till biblioteket.

2) Beträffande från länder med i Sverige mindre kända språk (tjeckiska, polska, ungerska m. fl.) inkommen litteratur, varå titeln angives utom å nationalspråket även på tyska, engelska eller franska, återgives endast den senare (vanligen franska) titeln.

3) Några finska kommittébetänkanden ha upptagits med till svenska översatta titlar. Alla innehålla förslag till lag- och andra författningstexter även på svenska språket.

4) Under 1931 tryckta och till biblioteket ingångna tidskrifter äro registrerade. Årgångsbeteckningar och tryckår ha för denna litteratur icke särskilt angivits.

I följande nummer av Sociala Meddelanden skola inflyta liknande förteckningar över till biblioteket under månaden närmast före utgivningen inkommen litteratur, varvid även viktigare svenska nyförvärv skola upptagas. Tidskrifter (häftesverk) komma dock icke att vidare annoteras med undantag för sådana, som första gången inkomma till biblioteket. Andra periodika (årsböcker) skola givetvis förtecknas.

Översikterna över i tidskrifter publicerade uppsatser skola fortsättas på samma sätt som hittills.

AKER. Kommunens statistiske kontor. Statistisk årbok for Aker herred. Årg. 9 (1928—31). Oslo 1931.

ALTPETER, H. Die Drahtseile, ihre Konstruktion und Herstellung. 2. verb. u. erweit. Aufl. Halle (Saale). 1931.

AMERIKAS FÖRENTA STATER. Department of justice. Bureau of prohibition.
Alcohol, hygiene and the public schools. Digest of state laws. Wash. 1931.

— Department of labor. Bureau of labor statistics.
Bulletin. Wash. 1931.
525. Wages and hours of labor in the Portland cement industry, 1929.
526. Wages and hours of labor in the furniture industry, 1910—29.
527. Safety code for the use, care, and protection of abrasive wheels.
531. Consumers', credit, and productive cooperative societies, 1929.
532. Wages and hours of labor in the cigarette manufacturing industry, 1930.
533. Wages and hours of labor in woolen and worsted goods manufacturing, 1910—30.
534. Labor conditions in the territory of Hawaii, 1929—30.
535. Wages and hours of labor in the slaughtering and meat-packing industry, 1929.
536. Proceedings of the 17th annual meeting of the International association of industrial accident boards and commission.
537. Wages and hours of labor in the dyeing and finishing of textiles, 1930.
538. International association of public employment services. 17th annual meeting ... 18th annual meeting ...
539. Wages and hours of labor in cottongoods manufacturing, 1910—30.
542. Report of the Advisory committee on employment statistics.
544. Unemployment benefit plans in the United States and unemployment insurance in foreign countries.
Monthly labor review. Wash.

AMERIKAS FÖRENTA STATER. Department of labor. Women's bureau. Bulletin. Wash. 1931.
83. *Manning, Caroline.* Fluctuation of employment in the radio industry.
84. Fact finding with women's bureau.
85. Wages of women in 13 states.
86. Activities of the women's bureau of the United States.
87. Sanitary drinking facilities. With special reference to drinking fountains.

— Federal reserve board.
Federal reserve bulletin. Wash.

AMERIKAS FÖRENTA STATER. National commission on law observance and enforcement.
Report on the enforcement of the prohibition laws of the United States. Wash. 1931. (71st congress.)
— National industrial conference board. [Publications.] New York 1931.
Budgetary control in manufacturing industry.
Elements of industrial pension plans.
The fiscal problem in Massachusetts.
Industrial relations: Administration of policies and programs.
Major forces in world business depression.
The present status of mutual benefit associations.
Rationalization of german industry.
State and local taxation of business corporations.
The support of the aged: A review of conditions and proposals.
— National safety council.
Transactions. 19th annual safety congress, Pittsburgh, Sept. 29 to Oct. 3, 1930. Vol. 1—2. Chicago 1931.

AMULREE, [MACKENZIE, W. W.] Lord. Industrial arbitration in Great Britain. Lond. 1929.

ANDELSBEVÆGELSE, Den danske. Ved *A. A. Drejer* med Bidrag af . . . udg. af Andelsudvalget. Khvn 1930.

ANDELSBLADET. Fællesorgan for danske Andelsforetagender. Aarh.

ANGELL, N., & WRIGHT, H. Can governments cure unemployment? Lond. & Toronto 1931.

ANGESTELLTENVERSICHERUNGSGESETZ nebst Ausführungsvorschriften. Textausg. mit Verweisungen und Sachverzeichnis. 8. durchgeseh. Aufl. hrsg. von *H. Jaeger*. Münch. 1930.

ANNUAIRE de la Société des nations. Prép. sous la dir. de *C. Ottlik*. Année 5 (1931). Genève 1931.

ARBEID, Socialt. Utg. av Norsk forening for socialt arbeide. Oslo.

ARBEIDSGIVEREN. Organ for Norsk arbeidsgiverforening. Oslo.

ARBEIDSMARKT, De. Orgaan voor de praktijk. Tevens officieel orgaan van de Vereeniging van leiders van openbare instellingen ten behoeve der arbeidsmarkt. Uitg. van den Ned. werkloosheids-raad. Amsterd.

ARBEIT, Die. Zeitschrift für Gewerkschafts-Politik und Wirtschaftskunde. Berl.

ARBEIT und Beruf. Ausg. A. Halbmonatsschrift für Fragen des Arbeitsmarktes, der Arbeitslosenversicherung, der Berufsberatung und verwandter Gebiete im Deutschen Reich und in Österreich. Mit der ständigen Anlage: Berufskundliche Nachrichten. Berl.

ARBEIT und Wirtschaft. Halbmonatschrift . . . Organ des Bundes der freien Gewerkschaften, Arbeiterkammern und der Betriebsräte Österreichs. Wien.

ARBEIT, Soziale. [Monatschrift, hrsg. vom Verein gegen Verarmung in Wien.] Wien & Lpz.

ARBEITGEBER, Der. Zeitschrift der Vereinigung der deutschen Arbeitgeberverbände. Berl.

ARBEITSNACHWEIS, Der öffentliche. Stuttg.

ARBEITSRECHT. Die reichsgesetzlichen Vorschriften über das Arbeitsverhältnis nebst den preussischen Bestimmungen über das Bergarbeiterrecht. Textausg. mit Verweisungen, Uebersichten und Anmerkungen . . . hrsg. von *H. Hoeniger*. 17. vollst. neu bearb. Aufl. Mannh., Berl., Lpz. 1931. (Sammlung deutscher Gesetze. Bd 53.)

ARBEITSRECHT, Das tschechoslowakische. Sammlung der arbeitsrechtlichen Normen samt Rechtsprechung und Anmerkungen hrsg. von *F. Freudenfeld* und *J. Říha*. Reichenb. 1930.

ARBEITSVERTRAGSRECHT, Europäisches. Unter Mitw. in- und ausländischer Gelehrten von *E. Molitor, H. C. Nipperdey* und *R. Schott*. T. 1—3. Marb. 1928—30.

ARBEJDEREN. Meddelelsesblad for De samvirkende Fagforbund i Danmark. Khvn.

ARBEJDSGIVEREN. Medlemsblad for Dansk Arbejdsgiverforening. Khvn.

ARCHIV, Allgemeines statistisches. Organ der Deutschen statistischen Gesellschaft. Jena.

ARCHIV für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik. Tüb.

ARCHIV für Wanderungswesen. Lpz.

ARCHIV, Weltwirtschaftliches. Zeitschrift des Instituts für Weltwirtschaft und Seeverkehr an der Universität Kiel. Jena.

ASSICURAZIONI, Le, sociali. Roma.
— Supplément de la revue Les assurances sociales. Roma.

ASSISTENZA, L', sociale nell'industria. Rivista bimestrale della confederazione generale fascista dell'industria italiana. Roma.

AUSTRALISKA STATSFÖRBUNDET. Commonwealth bureau of census and statistics.
Quarterly summary of Australian statistics.
Bulletin. Canberra.

AVENIR, L', du travail. Revue trimestrielle de l'Association internationale pour le progrès social. Nancy, Paris & Strassb.

BAR- UND AKKORDLÖHNE, Die, und die Arbeitsverhältnisse in der schweizerischen Landwirtschaft. Enquête vom Jahre 1929/30. Bearb. vom Schweizerischen Bauernsekretariate. Brugg. 1930. (Mitteilungen d. Schweiz. Bauernsekretariates. Nr. 98.)

BARN och ungdom. Nordisk socialpedagogisk tidskrift. Hfors.

BASEL. Allgemeiner Consumverein beider Basel.
Jahresbericht und Rechnung 1930. Basel. 1931.

BAUER, O. Kapitalismus und Sozialismus nach dem Weltkrieg. Bd 1. Wien 1931.

BAYERN. Bayer. Gewerbeaufsichtsbeamten und Bergbehörden.
Jahresbericht 1930. Münch. 1931.

BELGIEN. Ministère de l'industrie, du travail et de la prévoyance sociale.
Revue du travail. Brux.
— Ministère de l'intérieur et de l'hygiène.
Bureau de la statistique générale.
Bulletin trimestriel. [Brux.]

BERG, P. Arbeidsrett. Oslo 1930.

BERGER, E. Arbeitsmarktpolitik. Berl. & Lpz. 1926. (Samml. Göschen.)

BERUFSSCHICKSAL, Das, entlassener Strafgefangener. Lpz. & Berl. 1931.

BESTIMMUNGEN über Einrichtung und Betrieb der Aufzüge. Erl. von *H. Jaeger*. Neubearb. von *F. Wolter & U. Rühl*. 4. Aufl. Berl. 1930. (Die überwachungspflichtigen Anlagen in Preussen. 1.)

BEVERIDGE, W. H. Causes and cures of unemployment. Lond., New York, Toronto 1931.

— The past and present of unemployment insurance. Lond. 1930.

— Unemployment. A problem of industry. (1909 and 1930). New ed. Lond., New York, Toronto 1931.

BLÄTTER für praktische Trinkerfürsorge. Unter Mitarb. des Verbandes der Trinkerheilstätten des deutschen Sprachgebietes ... hrsg. Berl.-Dahlem.

BLÄTTER für Wohlfahrtspflege. Hrsg. vom Sächsischen Landeswohlfahrts- und Jugendamt. Dresd.

BOJE, A. Vort Börne- og Ungdomsværn. Khvn 1931.

BOLIG og bygg. Utg. av Norsk forening for boligreformer. Oslo.

BRIEFS, J. Die soziale Fürsorge der Schwerbeschädigten in der heutigen Gesetzgebung. (Ein Beitrag zur Reform des Schwerbeschädigtengesetzes.) Berl. 1931.

BRÜSCHWEILER, C. Einkommensverhältnisse kaufmännischer Angestellten in der Schweiz 1928. Zürich 1930.

BUSINESS CYCLES and unemployment. Report and recommendations of a committee of the President's conference on unemployment. New York 1923.

CALIFORNIA. Department of industrial relations.
Biennial report. 1 (1927—30). Sacramento 1931.

CALKINS, C. Some folks won't work. New York 1930.

CANADA. Department of immigration and colonization.
Report. 1929/30. Ottawa 1931.

— Department of labour.
Annual report on labour organization in Canada. 20 (1930). Ottawa 1931.
Industrial relations series. Bulletin. No. 11. Government intervention in labour disputes in Canada. Ottawa 1931.
Investigation into an alleged combine in the breadbaking industry in Canada. Ottawa 1931.
The labour gazette. Publ. monthly. Ottawa.
Labour legislation in Canada. 1930. Ottawa 1931.
Prices in Canada and other countries 1930. Ottawa 1931.
Report. 1930. Ottawa 1931.
Wages and hours of labour in Canada 1920—30. Ottawa 1931.

— Department of trade and commerce. Dominion bureau of statistics.
Annual review of employment in Canada. 1930. Ottawa 1931. [Maskinskr.]

— Svenska förbundet. Årsbok 1931. Winnipeg 1931.

CARROLL, MOLLIE R. Unemployment insurance in Germany. Wash. 1929.

CASE STUDIES of unemployment. Compiled by the Unemployment committee of the National federation of settlements ... Ed. by *Marion Elderton*. Philadelphia 1931.

CHRISTENSEN, C. Blaa-Bogen. Et Aars Avisudklip om Spiritustrafikkens Ulykker. Udg. af Det blaa Kors (Kristelig Afholdsforening for Danmark). Khvn 1931.

CLOUD, A. D. Pensions in modern industry. The legal, actuarial and economic principles of the problem of the aged employee. Chicago 1930.

CONFERENCE BOARD BULLETIN, The. Publ. monthly by the National industrial conference board. New York.

DANMARK. Arbejderforsikrings-Raadet.
Beretning. 1928—29. Khvn 1931.

— Dansk Arbejdsgiverforening.
Beretning. 1930/31. Khvn 1931.
Haandbog. 1931/32. Khvn 1931.

— Direktören for Arbejdsanvisningen og Arbejdslöshedsforsikringen.
Indberetning. 1929/30. Khvn 1931.

— Direktören for Sygekasseväsenet.
Beretning. 1929. Khvn 1931.

— Forsikringsraadet.
Beretning. 1930. Khvn 1931.

— Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.
[Beretning. 1930.] Khvn 1931.

— Det landökonomiske Driftsbureau.
Meddelelser. N:o 29—30. Khvn 1931.
Undersögelser over Landbrugets Driftsforhold. 14. Regnskabsresultater fra danske Landbrug i Aaret 1929/30. Khvn 1931.

— Overværgeraadet.
Statistiske Oplysninger for 1930 over Værgeraadsbörn. Khvn 1931.

— Retslægeraadet.
Aarsberetning. 1929. Khvn 1931.

— De samvirkende Fagforbund.
Beretning. 1930. Khvn 1931.

— Det statistiske Departement.
Statistisk Aarbog. Aarg. 36 (1931). Khvn 1931.
Statistisk Tabelværk. Række 5. Khvn 1931.
Litra B: No 8. Danmarks Retspleje i Aarene 1916—25.
Statistiske Efterretninger. Khvn.
Statistiske Meddelelser. Række 4. Khvn 1931.
Bd 84:
H. 5. Ansættelserne til Indkomst- og Formueskatten for Skatteaaret 1929/30. Afd. 2. Fordeling efter Indkomstens og Formuens Störrelse.
Bd 85:
H. 6. Beværterstatistik 1930.
Bd 86:
H. 1. Danmarks administrative Inddeling (Nov. 1930).
» 2. Folkemængden 5. Nov. 1930 i Kongeriget Danmark efter de viktigste administrative Inddelinger.
Bd 87:
H. 1. Danmarks Handelsflaade og Skibsfart 1929.

H. 2. Kreaturholdet i Danmark 1929 og 1930.
» 3. Kapitelstakster for Afgröden 1930.
» 4. Ansættelserne til Indkomst- og Formueskatten for Skatteaaret 1930/31. Afd. 1. Hovedoversigt.

Bd 88:
H. 1. Elektricitetsværker i Danmark 1929/30.
» 2. Hösten i Danmark i Aaret 1930.
» 3. Arealets Benyttelse 1929 og 1930.
» 5. Strejker og Lockouter i Danmark 1926—30.

Bd 89:
H. 1. Færdselsuheld 1930.
» 2. *Produktionsstatistik 1930.*
» 3. Den kommunale Beskatning i Skatteaaret 1931/32.

DANMARK. Samfundet for Historie og Samfundsökonomi.
Skrifter. Khvn 1930.
1. *Pedersen, Jörg.* Arbejdslönnen i Danmark under skiftende Konjunkturer c:a 1880—1913. (Diss.)
Studier. Under Red. af *P. Engelstoft* og *Hans Jensen.* Khvn 1930—31.
1. Sociale Studier i dansk Historie efter 1857. (30.)
2. Bidrag til Arbejderklassens og Arbeiderspörgsmaalets Historie i Danmark fra *1864—1900. (31.)*

— Statsboligfonden.
Beretning. Regnskabsaar 8 (1930). Khvn 1931.

— Udenrigsministeriet.
Tidsskrift. Khvn.

DAVEY, H. Poor law statutes and orders being the consolidating poor law act of 1930 ... 2d ed. Lond. 1930.

DAVISON, R. C. What's wrong with unemployment insurance. Lond. . . 1930.

DEPASSE, CH. & ANDRÉ, A. L'organisation des loisirs du travailleur en Belgique et à l'étranger. Paris & Brux. [1931].

DISSINGER, A. Die Regelung des Urlaubs dargestellt und erläutert. Berl. 1931.

DOMMER og kjennelser av arbeidsretten. 1930. Oslo 1931.

DOUGLAS, P. H. Real wages in the United States 1890—1926. Bost. & New York 1930.

— & DIRECTOR, A. The problem of unemployment. New York 1931.

DÄNEMARK 1931. Von dem Kgl. Dänischen Ministerium des Äussern und dem Staatlichen statistischen Departement hrsg. Kopenh. 1931.

ECONOMICA. [Issued by] The London school of economics and political science. Lond.

EIBEL, H., MEYER-BRODNITZ, F. K., & PRELLER, L. Praxis des Arbeitsschutzes und der Gewerbehygiene. Berl. 1931.

ÉMANCIPATION, L'. Journal d'éducation coopérative et sociale. Nîmes.

ENCYCLOPAEDIA of the social sciences. Ed.-in-chief *E. R. A. Seligman.* Vol. 1—5. New York 1930—31.

ENZYKLOPÄDIE der technischen Chemie. Unter Mitw. von Fachgenossen hrsg. von *F. Ullmann.* 2., neubearb. Aufl. Bd 1—8. Berl. & Wien 1928—31.

ESTLAND. Volk, Kultur, Wirtschaft. Herausgeber: *A. Pullerits.* Tallinn 1931.

ESTLAND. Riigi statistika keskbüroo. — Bureau central de statistique.
Estonie de 1920—30. Résumé rétrospectif. Tallinn 1931.
Recueil mensuel. Tallinn.

FÉDÉRATION INTERNATIONALE DES OUVRIERS DU TRANSPORT.
Bulletin [mensuel] d'information. Amsterd.

FINLAND.
Finlands officiella statistik. Helsinki 1931.
21. Fattigvårdsstatistik.
A. 34. Fattigvården år 1929.
26. Arbetsstatistik.
B. Understödskassor. 25 (1928).
[Kommittébetänkande[1]] 1931. Helsinki 1931.
3. [Från socialförsäkringskommittén.]
5,9. [Från handelsbiträdeskommittén.] [1]—2.
6. [Från arbetskonfliktkommittén.]

— Andelskassornas centralförbund.
Årsberättelse 1930. Hfors 1931.

— Andelskassornas centralkreditanstalt-aktiebolag.
Årsberättelse 1930. Hfors 1931.

— General Mannerheims barnskyddsförbund.
Publikationer. Hfors 1931.
17. Tio år barnskydd utfört av general Mannerheims barnskyddsförbund, Finlands Röda kors avdelning för barnskydd och det internationella barnskyddsförbundets Finlands sektion.

— Riksdagen 1930.
Handlingar. D. 1—5. *Hfors* 1930.

— Senare riksdagen 1930.
Handlingar. D. 1—3. Hfors 1931.

— Socialministeriet.
Årsberättelser. Ser. B. Yrkesinspektionen 1930. Hfors 1931.

— Statistiska centralbyrån.
Statistiska översikter. Helsinki. [Månatl.]

FELDMAN, H. A personnel program for the federal civil service ... Wash. 1931. (71st congress.)

FORCHHEIMER, PH. Die Berechnung ebener und gekrümmter Behälterböden. 3. verb. u. verm. Aufl. Berl. 1931.

FRANKRIKE. Ministère des finances.
Bulletin de statistique et de législation comparée. Paris.

— Ministère du travail, de l'hygiène, de l'assistance et de la prévoyance sociales.
Bulletin. Paris.

— — Conseil supérieur du travail.
Session 34 (1930). [Compte rendu.] Paris 1931.

— — Direction du travail.
Statistique des grèves. Années 1927—28. Paris 1931.

— — Office central de la main d'oeuvre.
Bulletin du marché du travail. Paris.

[1] På finska. Författningsförslag även på svenska.

FRANKRIKE. Statistique générale de la France.
Annuaire statistique. Vol. 46 (1930). Paris 1931.
Bulletin. Paris.

FRIEDLÆNDER-PRECHTL, R. Wirtschaftswende. Die Ursachen der Arbeitslosen-Krise und deren Bekämpfung. Lpz. 1931.

FÜRSORGEGESETZE, Die, im Reich und in Bayern. Textausg. mit Verweisungen und Sachverzeichnis von *H. Heindl*. Münch. 1930.

GECK, L. H. A. Die sozialen Arbeitsverhältnisse im Wandel der Zeit. Eine geschichtliche Einführung in die Betriebssoziologie. Berl. 1931.

GENÈVE. Foreningen Nordisk Folkehöiskole.
Beretning. [1] (1931). Khvn 1931.

GENOSSENSCHAFTSGESETZ. Reichsgesetz betreffend die Erwerbs- und Wirtschaftsgenossenschaften erl. von *W. Piltz & E. König*. Berl. 1930.

GESETZ über Arbeitsvermittlung und Arbeitslosenversicherung nebst ergänzenden Anhang mit Einl., Erl. und Sachverzeichnis von *G. Böhm & F. Eichelsbacher*. 2., neubearb. Aufl. Münch. 1930.

GESUNDHEITS-INGENIEUR. Zeitschrift für die gesamte Städtehygiene. Münch.

GEWERBERECHT. Die reichsrechtlichen Vorschriften über den Gewerbebetrieb und den gewerblichen Arbeitnehmerschutz. Textausg. mit Verweisungen und Sachreg. Hrsg. von *H.* und *G. Hoeniger*. Mannh., Berl., Lpz. 1930. (Sammlung deutscher Gesetze. Bd 140.)
— Nachtrag. Mannh. . . [1931].

GEWERKSCHAFTSBEWEGUNG, Die internationale. Offizielles Organ des Internationalen Gewerkschaftsbundes. Berl.

GEWERKSCHAFTS-ZEITUNG. Organ des Allgemeinen deutschen Gewerkschafts-Bundes. Berl.

GILSON, MARY BARNETT. Unemployment insurance in Great Britain. The national system and additional benefit plans. Lond. 1931.

HAAG. Statistisch bureau der gemeente.
Kosten van levensonderhoud te 's-Gravenhage. 's-Gravenh.
Maandcijfers. 's-Gravenh.
Statistiek van het gemeentepersoneel 1930. 's-Gravenh. 1931.

HAHN, L. A. Kredit und Krise. Ein Vortrag über Aufgaben und Grenzen der monetären Konjunkturpolitik. Tüb. 1931.
— Volkswirtschaftliche Theorie des Bankkredits. 3. Aufl. Tüb. 1930.

HAMBURG. Konsum-, Bau- und Sparverein »Produktion».
Jahresbericht 1930. Hamb. 1931.

HANDBUCH der mathematischen Statistik von *H. L. Rietz* . . . Deutsche Ausg. . . Hrsg. von *F. Baur*. Lpz. & Berl. 1930.

HAUSHALT, Das, der Kaufmannsgehilfen. 300 Haushaltsrechnungen. Eine Erhebung und Untersuchung des Deutschnationalen Handlungsgehilfen-Verbandes. Hamb., Berl. & Lpz. 1927.

HAUSHALTUNGSRECHNUNGEN, 300, von Arbeitern der Schuhindustrie und des Schuhmacher-Gewerbes in Deutschland. (Aufgenommen vom 1. April 1925 bis 31. März 1926.) Bearb. von Vorstand des Zentralverbandes der Schuhmacher. Nürnb. 1928.

HAYEK, F. A. Preise und Produktion. Wien 1931. (Beiträge zur Konjunkturforschung hrsg. vom Österreichischen Institut für Konjunkturforschung. 3.)

HEIMANN, E. Soziale Theorie des Kapitalismus. Theorie der Sozialpolitik. Tüb. 1929.

HEINRICH, H. W. Industrial accident prevention. A scientific approach. New York & Lond. 1931.

HELSINGFORS. Helsingfors stads arbetsförmedlingsbyrå.
Berättelse 1930. Hfors 1931.

HOBSON, J. A. Rationalisation and unemployment. An economic dilemma. Lond. 1930.

HOFER, M. Die Lebenshaltung des Landarbeiters. Wirtschaftsrechnungen von 130 Landarbeiterfamilien. Eine Erhebung des Reichsverbandes ländlicher Arbeitnehmer (Christlich-nationale Gewerkschaft). Berl. 1930.

HUBERT, R. & LEPROUST, R. Les assurances sociales. 1—2. Paris 1929—31.

HUECK, A. & NIPPERDEY, H. C. Lehrbuch des Arbeitsrechts. Bd 1—2. Mannh., Berl., Lpz. 1929—31.

HÖHN, E. Nieten und Schweissen der Dampfkessel dargestellt mit Berücksichtigung von Versuchen des Schweizerischen Vereins von Dampfkessel-Besitzern 1924/25. Berl. 1925.

ILLYEFALVI, I. L. Die sozialen und wirtschaftlichen Verhältnisse der Arbeiter in Budapest. Budap. 1930.

INDUSTRI, Finlands. Utg. av Finlands industriförbund. Helsinki.

INDUSTRI, Norges. Organ for Norges industriforbund. Oslo.

INDUSTRIES, British. Publ. by the Federation of British industries. Lond.

INDUSTRITIDNINGEN. Organ för Arbetsgivarnas i Finland centralförbund. Hfors.

INSTITUT INTERNATIONAL D'AGRICULTURE.
Annuaire international de statistique agricole 1930/31. Rome 1931.

INSTITUT INTERNATIONAL DE STATISTIQUE. Office permanent.
Bulletin mensuel. La Haye.

INSTITUT INTERNATIONAL D'ORGANISATION SCIENTIFIQUE DU TRAVAIL.
Bulletin. Genève.

INTERNATIONAL TRÆARBEJDER-UNION.
Bulletin. Berl.

INTERNATIONALE LANDARBEITER-FÖDERATION.
Bericht des Sekretärs über die Tätigkeit Okt. 1928—Mai 1931. [Nebst] Niederschrift vom 6. Kongress der Internationalen Landarbeiter-Föderation, Stockholm, 7.—11. Juli 1931. [Berl. 1931.]

INTERNATIONALER GEWERKSCHAFTSBUND.
Jahrbuch 6 (1930). Amsterd. 1930.

INTERNATIONELLA ARBETSBYRÅN.
Annual review 1930. Geneva 1931.
Industrial and labour information. Geneva.
Informations sociales. Genève.
The international labour organisation. The first decade. Lond. 1931.

Industrial safety survey. Geneva.
International labour review. Geneva.
Revue internationale du travail. Genève.
Internationale Rundschau der Arbeit. Berl.
Legislative series. Geneva.
Série législative. Genève.
Gesetzreihe. Genf.
Monthly summary of the International labour organisation. Geneva.
Résumé mensuel des travaux de l'organisation internationale du travail. Genève.
Occupation and health. Encyclopaedia of hygiene, pathology and social welfare. Vol. 1 (A—H). Geneva 1930.
Official bulletin. Geneva.
Studies and reports. Geneva 1931.
Ser. A. (Industrial relations.)
34. Grundfragen des Schlichtungswesens. Eine internationale Untersuchung des Verfahrens zur Regelung von Gesamtarbeitsstreitigkeiten.
Ser. B. (Economic conditions.)
18. The social aspects of rationalisation. Introductory studies.
Ser. C. (Employment and unemployment.)
15. Unemployment and public works.
16. Unemployment problems. Studies . . .
17. *Butler, H. B.* Unemployment problems in the United States.
Ser. D. (Wages and hours of labour.)
20. Principles and methods of wage determination in the coal mining industry.
Ser. G. (Housing and welfare.)
3. Housing policy in Europe. Cheap home building.

INTERNATIONELLA ARBETSKONFERENSEN.
Report. Geneva 1931.
1. The regulation of hours of work on board ship. 2d discussion.
2. The protection of seamen in case of sickness, including the treatment of seamen injured on board ship. 2d discussion.
3. Protection of seamen's welfare in ports. 2d discussion.
4. The minimum requirement of professional capacity in the case of captains, navigating and engineer officers in charge of watches on board marchand ships. 2d discussion.

15th session, Geneva 1931. Report. Geneva 1931.
[1.] The age of admission of children to employment in non-industrial occupations. 1st discussion. [With] Supplementary report.
2. Hours of work in coal mines. [With] Supplement.
3. Partial revision of the convention concerning employment of women during the night.

— Report of the director. P. 1—2. Geneva 1931.
16th session, 1932. Questionnaire. The age of admission of children to employment in non-industrial occupations. Geneva 1931.
— Abolition of fee-charging employment agencies. 1st discussion. Geneva 19[31]32.
— Invalidity, old-age and widows' and orphans' insurance. 1st discussion. Geneva 19[31]32.

IRLÄNDSKA FRISTATEN. Department of industry and commerce.
Factory and workshop acts, 1901—1920. Report. 1930. Dubl. [1931].
Statistics of workmen's compensation. 1929. Dubl. 1930.

ISLAND. Hagstofa Íslands. — Bureau statistique de l'Islande.
Annuaire, Årg. 1 (1930). Reykj. 1930—31.
Hagskýrslur Íslands. — Statistique de l'Islande. Reykj. 1931.
69. Statistique de l'agriculture. 1929.
70. Statistique de la pêche . . . et de l'oisellerie 1929.
71. Statistique du commerce. 1929.
Hagtidindi. [Reykj.]

ITALIEN. Ministero delle corporazioni.
Bollettino del lavoro e della previdenza sociale. Roma.

JAHRBUCH für Sozialpolitik. Hrsg. von [*H.*] *Geib.* [Jahrg. 2.] (1931). Lpz. 1931.
JAHRBÜCHER für Nationalökonomie und Statistik. Jena.
JORD, Ny. Tidsskrift utg. av Ny jord, selskap for landets indre kolonisasjon og emigrasjonens innskrenkning. Oslo.
JOURNAL, The economic. The quarterly journal of the Royal economic society. Lond.
JOURNAL, The quarterly, of economics. Publ. by Harvard university. Cambr., Mass.
KOELSCH, F. Physiologie und Hygiene der Arbeit. Lpz. & Berl. 1931.
KOMMUNALTIDSKRIFT, Finsk. Utg. av Kommunala centralbyrån i Finland. Hfors.
KOOPERATÖREN. Utg. av Norges kooperative landsforening. Oslo.
KRAV, Samfundets . . . Udg. af Det sociale Sekretariat. Khvn.
KRENCHEL, E. I Kamp mod Overmagten. Khvn 1930. [Nykterhetsskrift.]
KUNZE, O. Schutz der älteren Angestellten. Eine sozialpolitische Untersuchung. Berl. 1929.
KÖPENHAMN. Kommunalbestyrelsen.
Staden Köbenhavns Regnskab og Beretning om Kommunens Anliggender. 1930/31. Khvn 1931.
— Statistisk Kontor.
Köbenhavns Kommun alkalender. Aarg. 1 (1931). Khvn 1931.
Statistisk Aarbog for Köbenhavn, Frederiksberg og Gjentofte Kommune. Aarg. 12 (1930). Khvn 1931.
Statistisk Maanedsskrift. Khvn.
LABOR LAW, The federal, of the United States of Mexico effective August 28, 1931. Engl. translation. Publ. by the American chamber of commerce of Mexico. Mexico [1931].
LABOUR MAGAZINE, The. Official monthly journal of the labour movement. [Publ. by] the Trades union congress and the Labour party. Lond.

LABOUR YEAR BOOK, The. Issued by the General council of the Trades union congress and the national executive of the Labour party 1930 (incorporating 1929 year book). Lond. 1930.

LAGE, Die wirtschaftliche und soziale, der Angestellten. Ergebnisse und Erkenntnisse aus der grossen sozialen Erhebung des Gewerkschaftsbundes der Angestellten. Berl. 1931.

LEBENSHALTUNG, Die, der Bauarbeiter, nach Wirtschaftsrechnungen aus dem Jahre 1929. Berl. 1931. (Deutscher Baugewerksbund.)

LEDERER, E. Technischer Fortschritt und Arbeitslosigkeit. Tüb. 1931.

— Wege aus dem Krise. Ein Vortrag. 2. Aufl. Tüb. 1931.

— Wirkungen des Lohnabbaus. Tüb. 1931.

LESCOHIER, D. D. The labor market. New York 1923.

LETTLAND. Valsts statistiskā pārvalde. — Bureau de statistique de l'État.
Annuaire statistique de la Lettonie. Éd. 11. (1930). Riga 1931.
Bulletin mensuel. Riga.
État de l'agriculture en Lettonie. 1930. Riga 1931.
Finances des municipalités. 1920—30. Riga 1931.
Recensement agricole en Lettonie en 1929. [1] — 5. Riga 1930—31.
3e recensement de la population en Lettonie en 1930. 1—6. Riga 1930—31.
Résultats de la comptabilité agricole en 1927/28 et 1928/29. Riga 1931.

LIEBRANDT, M. P. Jugendfürsorge und Jugendpflege. Ein Hilfsbuch für Jugendleiter und Jugendpfleger. Berl. 1929.

LOV om syketrygd av 6. juni 1930. Med anm. og henvisninger utg. . . . ved *M. Ormestad*. Oslo 1930.

LOVENE av 5. mai 1927 om arbeidstvister og tvungen voldgift. Utg. av *P. Berg*. Oslo 1928.

MAANEDSSKRIFT, Handelsstandens. Utg. av Norges handelsstands forbund. Oslo.

MAANEDSSKRIFT for praktisk Lægegerning og social Medicin. Medlemsblad for Sygekasselægernes Organisation. Khvn.

MAHR, A. Hauptprobleme der Arbeitslosigkeit. Lpz. & Wien 1931. (Wiener staats- u. rechtswissenschaftliche Studien. Bd 20.)

MARTIN, P. W. Unemployment and purchasing power. Lond. 1929.

MATERIAL für die Jugendleiter der Gewerkschaften. Hrsg. vom Jugendsekretariat des Allgemeinen deutschen Gewerkschaftsbundes. Berl. 1929—31.
[1.] Zur Organisation unserer Jugendarbeit. (29.)
[2.] Wanderungen und Ferienfahrten. [4. Aufl.] (30.)
[3.] Entwurf eines Berufsausbildungsgesetzes nebst Einleitung und Bemerkungen. (30.)
[4.] *Hessler, O.* Gewerkschaften und Berufsschule. (30.)
[5.] *Eschbach, W.* Unser Jugendabend. Wie gestalten wir die Jugendarbeit? 2. Aufl. (31.)
[6.] *Haase, E.* Die Seelenverfassung der Jugendlichen. 2. durchgeseh. u. erweit. Aufl. (31.)
[7.] *Eschbach, W.* Unsere Jugendfeier. Unterhaltende und festliche Veranstaltungen. (31.)

MENSCH, Der, im Fabrikbetrieb. Beiträge zur Arbeitskunde. Bearb. von . . . Hrsg. von *F. Ludwig*. Berl. 1930.

MENSCH, Der, und die Rationalisierung. 1. Jena 1931. (Reichskuratorium für Wirtschaftlichkeit. RKW — Veröffentlichungen. Nr 71.)

MLYNARSKI, F. The functioning of the gold standard. Geneva 1931. (Ser. of League of nations publ. 1931: 2 A. 25.)

MOORE, H. L. Generating economic cycles. New York 1923.

NACHRICHTENBLATT über die faschistischen Korporationen. Hrsg. vom Italienischen Korporationsministerium. Rom.

NATIONAL SAFETY NEWS. Chicago. (National safety council.)

NATIONERNAS FÖRBUND.
Bulletin mensuel de statistique . . . — Monthly bulletin of statistics . . . [Geneva.]
Annuaire statistique international. — International statistical yearbook. 1930—31. Genève 1931.
General report on the economic aspects of international industrial agreements . . . Geneva 1931. (Publ. 1931: 2 B. 21.)
Official journal. Geneva.
Résumé mensuel des travaux de la Société des nations. [Genève.]

NEDERLÄNDERNA. Centraal bureau voor de statistiek.
Jaarcijfers voor Nederland 1930. 's-Gravenh. 1931.
Maandschrift. 's-Gravenh.
Werkstakingen en uitsluitingen 1930. 's-Gravenh. 1931. (Statistiek van Nederland.)

— Departement van arbeid, handel en nijverheid.
Leidraad voor veiligheidsmaatregeln in het bouwbedrijf. 's-Gravenh. 1931.

— Nederlandsch werkloosheids-raad.
Tijdschrift. Amsterd.

NEUMARK, F. Konjunktur und Steuern. Bonn 1930. (Veröffentlichungen d. Frankfurter Gesellschaft für Konjunkturforschung. H. 8.)

NEW YORK (State). Department of labor.
Industrial hygiene bulletin. Albany.

— — Industrial commissioner.
Annual report. 1930. Albany 1931.
The industrial bulletin. Albany. [Monthly.]
Labor law and pertinent provisions . . . With amendments . . . to July 1, 1931. [Albany 1931.]
Miscellaneous labor laws. With amendments . . . to Nov. 1, 1931. Albany [1931.]
Special bulletin. Albany 1931.
No. 168. The social aspects of the administration of the double compensation law in New York State.

No. 169. New York labor laws enacted in 1931.
» 170. Cost of compensation two years ended June 30, 1930.
» 171. Course of factory employment in New York State from 1921 to 1930.

NORD-IRLAND. Ministry of home affairs.
Report on the administration of local government services. 1929/30. Belfast 1931.

NORDISKA ARBETARFÖRSÄKRINGSMÖTEN.
7. nordiske arbeiderforsikringsmøte i Oslo d. 28, 29 og 30 august 1930. Oslo 1931.

NORDISKA INTERPARLAMENTARISKA FÖRBUNDET OCH NORDISKA INTERPARLAMENTARISKA GRUPPERNA.
Aarbog ... Aarg. 13 (1930). Udg... ved Jón Sigurðsson. Reykj. 1931.

NORGE.
Norges offisielle statistikk. Rekke 8. Oslo 1931.
142. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1928.
143. Norges sparebanker 1929.
144. Civil rettspleie 1928 og 1929.
145. Jordbrukstellingen i Norge 20 juni 1929. H. 2.
146. Norges jernbaner 1929/30.
147. Lönninger 1930.
148. Norges skibsfart 1929.
149. Norges kommunale finanser 1928/29.
150. Det civile veterinærvesen 1929.
151. Den norske statskasses finanser 1913/14—1931/32.
152. Meieribruket i Norge i 1929.
153. Sjömannstrygden 1928. Fisketrygden 1928.
154. Industriarbeidertrygden. Ulykkestrygden for industriarbeidere m. v. 1928.
155. Norges bergverksdrift 1930.
156. Private aktiebanker 1930.
157. Stortingsvalget 1930.
158. Arbeidslönnen i jordbruket. Driftsåret 1930/31.
159. Norges postvesen 1930.
160. Norges telegrafvesen 1929—30.
161. Norges industri 1928 og 1929.
162. Sinnssykeasylenes virksomhet 1929.
163. Skolevesenets tilstand 1928/29.
164. Tariffavtaler og arbeidskonflikter 1930.
165. Arbeidsledighetstellingen 15 januar 1931 ved de offentlige arbeidskontorer.
166. Landbruksareal og husdyrhold 1931.
167. Norges fiskerier 1929.
168. De spedalske i Norge 1926—30.
169. Syketrygden 1930.
170. Norges sparebanker 1930.

— Det statistiske centralbyrå.
Foreløbige resultater av folketellingen i Norge i desember 1930. Oslo 1931.
Statistisk årbok for kongeriket Norge. 50 (1931). Oslo 1931.
Statistiske meddelelser. Oslo.

— Arbeidernes faglige landsorganisasjon.
Meddelelsesblad. Oslo.

— Chefinspektören for fabrikktilsynet.
Arbeidsrådet og fabrikktilsynet. Årsberetninger. 1930. [Oslo 1931.]

NORGE. Landbrugets priscentral.
Aarsberetning. Virkeaar 11 (1930). Ski 1931.

— Statens pensjonskasse, Den norske enkekasse og Pensjonskassen for statens tjenestemenn.
Årsberetning for 1930. Oslo [1931].

— Trustkontrollkontoret.
Trustkontrollen. N:o 30—35. Oslo 1931.

NYA SYD-WALES. Department of labour and industry.
The industrial gazette. Sydney.

— Registrar of friendly societies and trade unions.
Report 1930. Sydney 1931.

NYA ZEELAND. Census and statistics office.
Monthly abstract of statistics. Wellington.

— Department of labour.
Report 1930. Wellington 1931.

— Minister of unemployment.
Unemployment. Wellington 1931.

— Unemployment board.
Report. [1930/31.] Wellington 1931.

[OHLIN, B.] Le cours et les phases de la dépression économique mondiale. Rapport présenté à l'assemblée de la Société des nations. Genève 1931. (Publ. de la Société des nations. 1931: 2 A. 21.)

OLYCKSFALLSSKYDDET. Utg. av Industriidkarenes i Finland ömsesidiga olycksfallsförsäkringsförening. Hfors.

OSLO. Kommunens statistiske kontor.
Statistisk månedsskrift. Oslo.
Statistisk årbok for Oslo by. Årg. 42 (1930). Oslo 1931.

OWNER, J. Redgrave's factory acts. Ed. 14. Lond. 1931.

PARIS. Musée social.
Le musée social. Revue mensuelle. Paris.

— Société de statistique.
Journal. Paris.

PLANNING and control of public works. Report of the committee on recent economic changes of the President's conference on unemployment including the report of *L. Wolman* of the National bureau of economic research. New York 1930. (National bureau of economic research. Publ. No. 17.)

POLEN. Główny urząd statystyczny. — Office central de statistique.
Concise statistical year-book of Poland. Year 2 (1931). Warsaw. 1931.
Informations statistiques. Warsz.
Revue trimestrielle. Warsz.
Revue trimestrielle de statistique. Warsz.
Statistique du travail. Revue trimestrielle. Warsz.

— Ministerstwo pracy i opieki społecznej. — Ministère du travail et de l'assistance sociale.
Annuaire des assurances sociales en Pologne. 4 (1928). Warsz. 1930.
Annuaire des syndicats professionnels des travailleurs en Pologne. Rok [5] (1929). Warsz. 1931.
Le travail et l'assistance sociale. Revue trimestrielle. Warsz.

PRAXIS, Soziale. Zentralblatt für Sozialpolitik und Wohlfahrtspflege. Jena.

PREUSSEN. Preussisches statistisches Landesamt.
Zeitschrift. Berl.

PRODUCER, The, with which is incorporated »The consumer». Manch.

RANKIN, MARY THERESA. Arbitration principles and the Industrial court. An analysis of decisions 1919—29. Lond. 1931.

REICHSVERSICHERUNG, Die. Zeitschrift für die gesamte Sozialversicherung. Münch.

REICHSVERSICHERUNGSORDNUNG mit Ausführungsbestimmungen und Nebengesetzen. Textausg. mit Sachreg., hrsg. von *H. Dersch*. 3. Aufl. Mannh., Berl., Lpz. 1931. (Sammlung deutscher Gesetze. Bd 114.)

REINERS, L. Die wirkliche Wirtschaft. Münch. 1931.

REVIEW, The co-operative. Issued by the Co-operative union of Great Britain and Ireland. Manch.

REVIEW of international co-operation. (International co-operative bulletin.) Official organ of the International co-operative alliance . . . Lond.

REVUE des études coopératives . . . Paris & Neuilly.

REVUE internationale d'agriculture. [Publ. par l']Institut international d'agriculture. Publication mensuelle. Rome.

REVUE internationale contre l'alcoolisme . . . Ed. par le Bureau international contre l'alcoolisme. Berl.

RIVISTA critica di infortunistica. Responsibilità civile e contratto di lavoro. Milano.

RUMÄNIEN. Ministerul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale.
Bulitinul muncii. Bucur.
Conflictele colective de munca 1929. [Bucur.] 1930.
Conventiile colective de munca 1929. [Bucur.] 1930.
Mișcarea salariilor in 1929. [Bucur. 1930.]
Inspectia muncii in 1928 și 1929. Vol. 1—2. [Bucur. 1930.]

SAAR. Regierungskommission. Abteilung Volkswohlfahrt, Landwirtschaft und Forsten, Arbeitsamt und Sozialversicherung.
Jahresbericht 1930. Homburg [1931].

SACHSEN. Sächsisches statistisches Landesamt.
Statistisches Jahrbuch für den Freistaat Sachsen. Ausg. 49 (1930). Dresd. 1931.
Zeitschrift. Dresd.

SCHEFFBUCH, A. Der Einfluss der Rationalisierung auf den Arbeitslohn (Arbeitsmarkt). Stuttg. 1931.

SCHINDLER, R. Das Problem der Berufsauslese für die Industrie. Jena 1929. (Reichskuratorium für Wirtschaftlichkeit. RKW-Veröffentlichungen. Nr. 32.)

SCHLÜTER, H., & WALLICHS, H. H. Deutsches und ausländisches Urlaubsrecht. Mannh., Berl., Lpz. 1930.

[SCHREIBER, E.] Arbeitsmarktbeobachtung und -berichterstattung. Lpz. 1927. (Schriftenreihe des Landesarbeitsamtes Sachsen-Anhalt. H. 7.)

SCHRIFTEN aus dem Gesamtgebiet der Gewerbehygiene. Hrsg. von der deutschen Gesellschaft für Gewerbehygiene in Frankfurt a. M. N. F. Berl. 1931.
34. *Geck, W. H.* Die Verhütung von Staubexplosionen.
35. Die Verhütung von Gesundheitsschädigungen durch Anklopfmaschinen (Die Verhütung der Anklopferarbeit) . . . Bearb. von . . .
36. *Brezina, E.* Internationale Übersicht über Gewerbekrankheiten nach den Berichten der Gewerbeaufsichtsbehörden der Kulturländer über die Jahre 1927 bis 1929.
37. *Koelsch, F.* Arbeitsmedizinische Studien in Nord-Amerika und Süd-Afrika.
38. *Leymann, H.* Die Unfall- und Gesundheitsgefahren in der Steinkohlenteerdestillation nebst einigen Vorschlägen zu ihrer Bekämpfung.
39. *Jötten, K. W.* Gewerbestaub und Lungentuberkulose. T. 3.

SCHRIFTEN des Instituts für Arbeitsrecht an der Universität Leipzig. Berl. 1931.
24. *Baum, G.* Kollektivismus und Individualismus im Arbeitsgerichtsprozess.
25. *Gerlach, H.* Die Geschäftsführungskosten der Betriebsvertretung sogleich ein Beitrag zur Lehre von der Rechtsnatur der Betriebsvertretung.
26. *Ehrenwerth, O.* Die mehrfache Tarifgebundenheit eines Arbeitsverhältnisses. Eine Untersuchung über Tarifkonkurrenz und verwandte Erscheinungen.
27. *Fuchs, J.* Der Gratifikationsanspruch des Arbeitnehmers.

SCHWEIZ. Eidgenössisches statistisches Amt.
Statistisches Jahrbuch der Schweiz. Jahrg. 39. (1930). Bern 1931.
Statistische Quellenwerke. Bern 1931.
H. 11. Schweizerische Kriminalstatistik.
» 12. Vorläufige Ergebnisse der eidg. Volkszählung vom 1. Dez. 1930.
» 13. Eidgenössische Volkszählung 1930. Geprüfte Ergebnisse nach Gemeinden.
» 14. 4. Anbaustatistik der Schweiz. (Auf Grund der landwirtschaftlichen Betriebszählung vom 22. August 1929.)
» 15. Die Gewerbebetriebe in den Kantonen 1929. (Eidg. Betriebszählung vom 22. August 1929. Bd 2.)
» 16. Bevölkerungsbewegung in der Schweiz 1930.
» 19. Steuerbelastung in der Schweiz 1931. Natürliche Personen.
— Eidgenössisches Volkswirtschaftsdepartement.
Wirtschaftliche und sozialstatistische Mitteilungen. Bern.
— Sonderheft. Bern 1931.
10. Über die Preisbildung des Kaffees in der Schweiz.
11. Produktionskosten und Preisbildung des Weines in der Schweiz.

12. Die schweizerische Gesetzgebung auf dem Gebiet des Arbeitsrechts und der Sozialversicherung im Jahre 1930.

SCHWEIZ. Schweizerischer Verein von Dampfkessel-Besitzern.
Jahresbericht. 62 (1930). Zürich 1931.
— Verband schweizerischer Arbeitsämter.
Protokoll der 13. Verbandsversammlung . . . den 13. Sept. 1930 . . . in Schaffhausen. U. o. o. å.
— Verband schweiz. Konsumvereine.
Schweiz. Konsum-Verein. Organ des Verbandes schweiz. Konsumvereine. Basel.
Rechenschaftsbericht über die Tätigkeit der Verbandsbehörden für das Jahr 1930. Basel 1931.

SELECTION, A, of documents relative to the labour legislation in force in the Union of the soviet socialist republics. Presented by the Secretary of state for foreign affairs to Parliament. Lond. 1931. (Russia no. 1.)

SERVICE LETTER, The, on industrial relations. Publ. semi-monthly by the National industrial conference board. New series. New York.

SJÖBERG, [F.,] & SIMON, H. Arbeitsvermittlung und Arbeitslosenversicherung in England. Ein Vergleich mit Deutschland. Berl. 1930.

SLATER, G. Poverty and the state. Lond. 1930.

SNYDER, C. Business cycles and business measurements. Studies in quantitative economics. New York 1927.

SOMARY, F. Changes in the structure of world economics since the war. Lond. 1931.

SOMMER, A. Lehre vom Privathaushalt. Berl. 1931.

SPANIEN. Ministerio de trabajo y previsión.
Boletin de información social. Madr.
— — Dirección general de trabajo.
Estadistica de salarios y jornados de trabajo. 1914—30. Madr. 1931.

SPERLING, H. Die ökonomischen Gründe für die Minderbezahlung der weiblichen Arbeitskraft. Berl. 1930.

STANDARD SAFETY CODE, American, for elevators, dumbwaiters and escalators. Rules for construction, inspection, maintenance, and operation. 2d revision. Approved by American standards association, July, 1931. New York [1931].

STORBRITANNIEN. Advisory committee on the welfare of the blind.
Report. 9 (1930). Lond. 1931. (Ministry of health.)
— Board of education. Chief medical officer.
The health of the school child. Annual report. 1930. Lond. 1931.
— Board of trade.
Statistical abstract for the British empire . . . Nr 60 (1913 and 1924—29). Lond. 1931.
Statistical abstract for the United Kingdom . . . Nr 74 (1913 and 1916—29). Lond. 1931.
— Chief inspector of factories and workshops.
Annual report. 1930. Lond. 1931.

STORBRITANNIEN. R. commission on the civil service, 1929—31.
Report. Lond. 1931.
— R. commission on unemployment insurance.
Report 1. Lond. 1931.
— Committee on finance and industry.
Report. Lond. 1931.
Minutes of evidence. Vol. 1—2. Lond. 1931.
— Committee on national expenditure.
Report. Lond. 1931.
— Home office.
Factory and workshop orders. 1929 ed. Lond. 1929.
Welfare pamphlet. No. 3. 2d ed. Lond. 1931.
Workmen's compensation. Statistics of compensation and proceedings under the workmen's compensation acts, and the employers' liability act, 1880, in Great Britain 1929. Lond. 1931.
— Industrial health research board.
Annual report. 8 (1927). Lond. 1928.
Report. 62. Lond. 1931.
— Select committee on shop assistants.
Report. Vol. 1. Lond. 1931.
— Ministry of health.
Annual report. 12. (1930/31.) Lond. 1931.
— Ministry of labour.
Abstract of labour statistics of the United Kingdom. 20. Lond. 1931.
The cost of living index number. Method of compilation. Lond. 1931.
The Ministry of labour gazette. Lond.
Report. 1930. Lond. 1931.
Report of the Bristol advisory committee for juvenile employment. 1930. Lond. 1931.
Report on the work of local committees for juvenile employment. 1930. Lond. 1931.
— Permanent consultative committee on official statistics.
Guide to current official statistics of the United Kingdom. Vol. 9 (1930). Lond. 1931.
— Port labour inquiry.
Report. Lond. 1931. (Ministry of labour.)
— Royal economic society.
Memorandum. Issued by arrangement with the London and Cambridge economic service. Lond. 1931.
26. Report on current economic conditions, Jan., 1931.
27. — in Europe, Febr., 1931.
28. *Bowley, A. L., Schwartz, G. L., & Smith, K. C.* A new index of prices of securities.
29. *Rowe, J. W. F.* Studies in the artificial control of raw material supplies. Nr. 2. Rubber.
30. Report on current economic conditions, April, 1931.
31. — July, 1931.
32. — Oct., 1931.
— Royal statistical society.
Journal. Lond.

STRELLER, R. Die Dynamik der theoretischen Nationalökonomie. Tüb. 1928.

STRIGL, R. Angewandte Lohntheorie. Untersuchungen über die wirtschaftlichen Grund-

lagen der Sozialpolitik. Lpz. & Wien 1926. (Wiener staats- u. rechtswissenschaftliche Studien. Bd 9.)

SYGEKASSE-BLADET . . . Khvn.

SYKEFORSIKRINGSBLADET. Utg. av Kretssykekassenes landsforening. Oslo.

STRONG, MARGARET K. Public welfare administration in Canada. Chicago, Ill. 1930.

SURVEY, The new, of London life & labour. Vol. 1—2: 1. Lond. 1930—31.

TJECKOSLOVAKIEN. Státní úrad statistický. — Office de statistique. — Statistisches Reichsamt.

Aperçu statistique de la République tchécoslovaque. Prague 1930.

Preisberichte. — Rapports sur les prix. Praha.

Mitteilungen. Prag.

Rapports. Praha.

Revue statistique tchécoslovaque. Praha.

TIDSKRIFT, Ekonomiska samfundets i Finland. Hfors.

TIDSKRIFT, Social. Utg. av Socialministeriet. Hfors.

TIDSSKRIFT for Industri. Udg. af Industriforeningen i Kjöbenhavn. Organ for Industriraadet. Khvn.

TIDSSKRIFT, Kommunalt. Organ for Norges byforbund . . . Oslo.

TIDSSKRIFT, Nationalökonomisk . . . Udg. af Nationalökonomisk Forening. Khvn.

TIDSSKRIFT, Nordisk administrativt. Udg. af Det nordiske administrative Forbund. Khvn.

TIDSSKRIFT, Socialt. Forts. af Tidsskriftet Social Forsorg. [Utg. ved Socialministeriets Foranstaltning.] Khvn.

TIDSSKRIFT, Statsökonomisk. Utg. av styret for Den statsökonomiske forening. Oslo.

TOBIS, H. Das Mittelstandsproblem der Nachkriegszeit und seine statistische Erfassung (unter vergleichender Berücksichtigung der französischen Verhältnisse). Grimmen i. P. 1930. (Diss. Frankf. a. M.)

TRADE JOURNAL, Anglo-Swedish. Publ. by the Swedish chamber of commerce for the United Kingdom. Lond.

TRADE JOURNAL, Irish. [Ed. by the Department of industry and commerce.] Dubl.

TYSKLAND. Allgemeiner deutscher Gewerkschaftsbund.

Jahrbuch 1930. Berl. 1931.

Protokoll der Verhandlungen des 14. Kongresses der Gewerkschaften Deutschlands (4. Bundestag des Allgemeinen deutschen Gewerkschaftsbundes). Abgehalten in Frankfurt a. M. vom 31. August bis 4. Sept. 1931. Berl. 1931.

— Gewerbe-Aufsichtsbeamten und Bergbehörden.

Jahresberichte. Amtliche Ausg. 1930. 1—3. Berl. 1931.

— Gesellschaft für soziale Reform.

Schriften. Jena 1931.

84/85. Der wirtschaftliche Wert der Sozialpolitik. Eine Sammelschrift.

— Gutachterkommission zur Arbeitslosenfrage.

Gutachten zur Arbeitslosenfrage. T. 1—3. Berl. 1931. (Sonderveröffentlichung des Reichsarbeitsblattes.)

TYSKLAND. Reichsanstalt für Arbeitsvermittlung und Arbeitslosenversicherung.

Reichsarbeitsmarkt-Anzeiger. Berl.

— Reichsarbeitsministerium.

Reichsarbeitsblatt. Amtsblatt des Reichsarbeitsministeriums, des Reichsversicherungsamts, der Reichsanstalt für Arbeitsvermittlung und Arbeitslosenversicherung und der Reichsversicherungsanstalt für Angestellte. Berl.

— Statistisches Reichsamt.

Die Krankenversicherung im Jahre 1929 nebst vorläufigen Ergebnissen für das Jahr 1930. Berl. 1931. (Statistik des Deutschen Reichs. 389.)

Statistisches Jahrbuch für das Deutsche Reich. Jahrg. 50 (1931). Berl. 1931.

Vierteljahrshefte zur Statistik des Deutschen Reichs. Berl.

Wirtschaft und Statistik. Berl. [Halbmonatl.]

— Verein deutscher Ingenieure.

VDI — Zeitschrift. Berl.

— Zentralverband deutscher Konsumvereine.

Jahrbuch 1930. Hamb. 1931.

UNGERN. Központi statisztikai hivatal. — Office central de statistique.

Annuaire statistique hongrois. Nouveau cours. Année 37 (1929). Budap. 1931.

Bulletin statistique mensuel hongrois. Budap.

Revue hongroise de statistique. Budap.

— Société hongroise de statistique.

Journal. Budap.

UNITY. The journal of the National alliance of employers and employed to advance national unity in industry. Lond.

VIERTELJAHRSHEFTE zur Konjunkturforschung. Hrsg. vom Institut für Konjunkturforschung. Berl.

VIERTELJAHRS-SCHRIFT für Genossenschaftswesen, zugleich Mitteilungen aus dem Seminar für Genossenschaftswesen der Universität Halle (Saale). Halle.

VIERZIG-STUNDEN-WOCHE, Die. Untersuchungen über Arbeitsmarkt, Arbeitsertrag und Arbeitszeit. Hrsg. im Auftrage des Allgemeinen deutschen Gewerkschaftsbundes von *Th. Leipart*. Berl. 1931.

VORTRÄGE, Kieler, gehalten im Wissenschaftlichen Klub des Instituts für Weltwirtschaft und Seeverkehr an der Universität Kiel. Jena 1931.

34. *Fleiner, F.* Unitarismus und Föderalismus in den Vereinigten Staaten von Amerika.

35. *Kunwald, G.* Ehrliches und unehrliches Silbergeld.

WAGEMANN, E. Struktur und Rhytmus der Weltwirtschaft. Grundlagen einer weltwirtschaftlichen Konjunkturlehre. Berl. 1931.

WESSEL, HELENE. Lebenshaltung aus Fürsorge und aus Erwerbstätigkeit. Eine Untersuchung des Kostenaufwandes für Sozialversicherung, Fürsorge und Versorgung im Vergleich zum Familieneinkommen aus Erwerbstätigkeit. Eberswalde-Berl. 1931.

WOHLFAHRTSBLATT, Berliner. Hrsg. von der Zentralarbeitsgemeinschaft der öffentlichen und freien Wohlfahrtspflege in Berlin unter Mitw. des Archivs für Wohlfahrtspflege. Berl.

WOHNEN UND BAUEN . . . Hrsg. vom Internationalen Verband für Wohnungswesen . . . Frankf. a. M.

WOYTINSKY, W. Der deutsche Arbeitsmarkt. Ergebnisse der gewerkschaftlichen Arbeitslosenstatistik 1919 bis 1929. 1—2. Berl. 1930.

— Die Tarifverträge in Deutschland Ende 1929. Ergebnisse der Tarifstatistik des Allgemeinen deutschen Gewerkschaftsbundes. Berl. 1930. (Gewerkschaftszeitung. Sonderh. 1.)

YEAR-BOOK, The statesman's . . . 68 (1931). Lond. 1931.

YEAR-BOOK, The people's, being the annual of the English and Scottish co-operative wholesale societies. 14 (1931). Manch. & Glasg. 1931.

ZEITSCHRIFT des Bayerischen Revisionsvereins. Münch.

ZEITSCHRIFT für Gewerbe-Hygiene und Unfallverhütung. Offizielles Organ der Gesellschaft für Sozialtechnik. Mit dem Beiblatt: Die Fabriksfeuerwehr . . . Wien.

ZEITSCHRIFT, Internationale, für Sozialversicherung. Lpz. & Prag.

ZEITSCHRIFT für die gesamte Versicherungs-Wissenschaft. Hrsg. vom Deutschen Verein für Versicherungs-Wissenschaft. Berl.

ZEITSCHRIFT für schweizerische Statistik und Volkswirtschaft. *Hrsg. von der Schweizerischen statistischen Gesellschaft.* Bern.

ZENTRALBLATT, Deutsches statistisches. Lpz. & Berl.

ZENTRALBLATT für Gewerbehygiene und Unfallverhütung. Hrsg. von der Deutschen Gesellschaft für Gewerbehygiene und Unfallverhütung *in Frankf. a. M.* Berl.

— Beihefte. Berl. 1931.

20. *Kremer & Holstein, E.* Hygiene im Büro und im kaufmännischen Betriebe.
21. *Arbeit und Sport* . . .
22. Arbeit und Wohnung.

ZENTRALBLATT für Reichsversicherung und Reichsversorgung . . . Stuttg.

ÖKONOMI og Politik. Politisk og økonomisk Oversigt over det sidste Kvartal. Udg. af Institutet for Historie og Samfundsökonomi. Khvn.

ÖSTERRIKE. Bundesministerium für soziale Verwaltung.
Amtliche Nachrichten. Wien.
Statistiken zur Arbeitslosenversicherung. [1] (1920—29)—2. Wien 1930—31.

— Bundesamt für Statistik.
Statistische Nachrichten. Wien.
Statistisches Handbuch für die Republik Österreich. 11. Wien 1930.

Författningar rörande sociala frågor.

I Svensk författningssamling ha under tiden 11 december 1931—10 januari 1932 bl. a. publicerats:

Nr		Daterad
423.	K. instruktion för yrkesinspektionen	18 dec.
424.	K. kung. ang. specialinspektör inom yrkesinspektionen för tillsynen å skogsavverknings-, kolnings-, flottledsbyggnads- och flottningsarbeten	18 »
425.	K. kung. om tillsyn å härbärgen för skogsavverknings-, kolnings-, flottledsbyggnads- och flottningsarbetare	18 »
426.	K. kung. om uppfordringsanordningar för personbefordran i gruvor och stenbrott	23 »
429.	K. förordn. om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap	31 »
430.	K. kung. ang. ikraftträdande av lagen den 29 maj 1931 (nr 157) om indrivning i Sverige av underhållsbidrag, fastställda i Danmark, Finland, Island eller Norge	31 »
431.	K. kung. ang. indrivning i Danmark, Finland, Island eller Norge av underhållsbidrag, fastställda i Sverige	31 »
432.	K. kung. ang. handläggningen av frågor om statsbidrag åt sjukkassor	18 »
433.	Taxa som avses i 22 § av förordn. den 26 juni 1931 (nr 280) om erkända sjukkassor	18 »

Arbetsmarknaden under januari månad 1932.

På 100 lediga platser vid den offentliga arbetsförmedlingen kommo under januari 368 ansökningar om arbete, mot 343 under december. Det allmänna läget måste sålunda betecknas såsom försämrat, men disproportionen mellan tillgång och efterfrågan var dock icke lika stor som under november månad, då motsvarande siffra steg till 413. Av de föregående år, för vilka statistik föreligger, har endast 1922 uppvisat en högre januarisiffra (482).

Den försämring, som kommer till uttryck i dessa arbetsförmedlingssiffror, är främst att tillskriva handels- och sjöfartsgrupperna, där arbetstillgången efter vanligheten minskats efter årsskiftet. Industriens siffror komma under en depressionstid som den nuvarande aldrig att väga så tungt i denna statistik, enär de platser, som kunna bli lediga, i regel omedelbart besättas, utan att arbetsförmedlingen behöver anlitas. Det fack, som i allmänhet visar den största omsättningen, metallindustrien, arbetade som bekant under synnerligen osäkra förhållanden på grund av det ovissa avtalsläget, vilket vållade, att antalet anmälda platser även här gick avsevärt ned. För en hithörande yrkesgrupp, plåtslagarna, voro arbetstillfällena också färre än vanligt till följd av den blida väderleken, som minskade behovet av snöskottning å hustaken. — Den hårt beträngda stenindustrien erfor i vissa delar av Bohuslän någon lättnad genom inkommande utlandsbeställningar å gatsten. De bortåt 200 man, som härigenom fingo sysselsättning, passerade dock ej arbetsförmedlingen och finnas följaktligen ej heller redovisade i statistiken.

För jordbruks- och skogsarbetargruppen, som under december för ovanlighetens skull uppvisade ogynnsammare relationstal än de under beteckningen »övriga näringsgrupper» sammanfattade arbetarkategorierna, medförde det nya året en begynnande lättnad. Inom jordbruket torde dock de redovisade platserna till stor del varit avsedda att tillträdas först senare på året, vilket föranlett, att en del platser trots den goda tillgången på arbetskraft blivit obesatta, då de arbetssökande ej kunnat binda sig för en anställning, som icke givit det nödvändiga brödet för dagen. Vad skogsarbetarna angår, ha de på flera orter inträffade stormhärjningarna i skogarna bidragit att öka arbetstillgången. I ett av de hemsökta områdena, norra Uppland, har av denna anledning ett tillfälligt arbetsförmedlingskontor upprättats, i Östhammar. Till denna ort uppgivas för övrigt arbetslösa skogsarbetare ha sökt sig även från avlägsna trakter, bl. a. Småland, ett förhållande, som helt naturligt ej setts med så blida ögon av ortsbefolkningen, vilken härigenom gått miste om en del arbetstillfällen. — Beträffande de i arbetsförmedlingsstatistiken angivna siffrorna för gruppen skogshushållning (sid. 173—174 i detta häfte) må för övrigt anmärkas, att dessa ge en något för gynnsam bild av förhållandet mellan tillgång och efterfrågan å arbetskraft, enär åtskilliga av de arbetssökande, som erhållit arbete inom denna bransch, å arbetsförmedlingsanstalterna synas ha varit registrerade som grov- och diversearbetare (gruppen »annat arbete») i stället för såsom skogsarbetare.

Vissa arbetsförmedlingsanstalter påpeka å andra sidan en omständighet, som föranleder, att arbetsmarknadsläget vid en rent siffermässig jämförelse med föregående år ter sig ogynnsammare än vad som motsvarar det verkliga förhållandet. Genom den ökning av antalet arbetsförmedlingsombud, som under senaste året vidtagits, har åstadkommits en betydande stegring av antalet *anmälningar rörande arbetssökande* från platser, som förut saknat kontakt med den offentliga arbetsförmedlingen, varemot denna utvidgning av förmedlingsorganisationen knappast kunnat åvägabringa någon motsvarande ökning i fråga om lediga platser.

Sjömanshusen redovisade 4 196 avmönstringar mot 2 432 påmönstringar.

Antalet vid arbetslöshetskommissionens reservarbeten sysselsatta arbetare steg under redogörelsemånaden från 9 220 till 12 288. Vid utgången av januari 1931 var siffran 5 080. Antalet till kommissionen rapporterade hjälpsökande arbetslösa var vid början av januari 88 761 mot 77 254 en månad tidigare. Januarisiffran för år 1931 var 31 900.

Antalet ansökningar om arbete *på 100 lediga platser* vid de offentliga arbetsförmedlingsanstalterna under januari 1932 samt under föregående månader och år framgår av efterföljande sammanställning.

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Med.
1921	246	301	240	203	213	258	261	235	223	263	384	473	**282**
1922	482	479	381	368	257	215	203	172	155	177	269	321	**296**
1923	346	308	231	165	135	146	141	140	126	129	191	195	**186**
1924	239	214	177	151	131	132	141	135	128	148	220	225	**171**
1925	296	256	207	166	157	159	162	156	154	172	246	226	**198**
1926	273	247	191	163	162	166	161	151	158	186	273	268	**201**
1927	293	258	208	171	168	161	150	148	143	170	242	243	**198**
1928	279	260	201	165	146	157	167	160	142	156	230	220	**192**
1929	241	215	174	150	134	135	137	135	127	148	202	203	**169**
1930	241	211	171	140	129	127	140	144	146	175	254	238	**178**
1931	222	232	191	194	164	187	198	201	197	257	413	343	**236**
1932	*368*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Därav inom jord- och skogsbruk:													
1930	169	128	100	78	73	65	81	99	110	119	169	212	**115**
1931	165	131	109	96	78	91	111	125	131	182	365	551	**154**
1932	*320*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Övriga näringsgrupper:													
1930	255	233	200	166	148	145	157	161	160	202	274	240	**197**
1931	229	254	214	233	193	212	224	228	222	286	422	327	**257**
1932	*375*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Växlingarna på arbetsmarknaden under de senaste åren framgå även av efterföljande tablå, avseende antalet *arbetslösa inom fackföreningarna* i procent av hela det redovisade medlemsantalet:

	31/1	28/2	31/3	30/4	31/5	30/6	31/7	31/8	30/9	31/10	30/11	31/12	Med.
1921	20·1	20·7	24·5	24·2	25·1	27·7	27·9	27·4	27·3	27·1	28·8	33·2	**26·6**
1922	34·3	31·9	30·5	28·3	22·9	20·9	18·2	16·7	15·1	15·5	17·2	21·3	**22·9**
1923	20·5	19·4	18·0	14·9	10·7	9·8	9·1	8·6	8·0	8·2	9·3	14·1	**12·5**
1924	13·6	13·4	13·9	11·6	7·6	7·4	6·2	6·6	7·0	8·4	10·5	15·6	**10·1**
1925	14·8	13·6	12·0	10·8	8·2	8·2	7·6	7·7	8·5	10·1	11·8	19·5	**11·0**
1926	15·7	14·8	14·7	12·3	9·9	9·6	8·6	8·3	9·1	11·4	13·0	19·1	**12·2**
1927	16·3	15·6	14·1	12·3	9·9	9·4	8·3	7·9	8·4	10·4	12·8	18·6	**12·0**
1928	14·3	13·3	13·2	11·7	8·2	7·6	7·4	6·9	7·8	9·0	10·9	17·3	**10·6**
1929	14·8	14·6	13·7	11·4	7·7	6·8	6·3	6·1	6·7	8·2	10·1	16·3	**10·2**
1930	13·9	13·2	12·3	10·8	8·0	8·0	8·0	8·1	9·5	12·3	15·3	22·9	**11·9**
1931	20·2	18·7	19·4	17·1	13·2	12·4	11·8	12·8	13·4	16·4	19·3	[1] 26·6	[1] **16·8**

[1] Preliminära siffror.

Arbetstillgången under fjärde kvartalet 1931

enligt uppgifter från industriidkare m. fl.

Följande översikt över arbetstillgång m. m. inom olika yrken och näringsgrenar under fjärde kvartalet år 1931 är, på sedvanligt sätt, huvudsakligen grundad på uppgifter, som å särskilda frågeformulär inhämtats från arbetsgivare inom olika näringsgrenar. Frågeformulären ha till största delen insamlats genom socialstyrelsens ombud i orterna. Av ombuden, vilka för närvarande uppgå till ett antal av 47, äro 21 föreståndare för arbetsförmedlingskontor, tillhörande Sveriges offentliga arbetsförmedling. Direkt av socialstyrelsen ha dylika uppgifter insamlats från arbetsgivare i Stockholm med närmaste omnejd ävensom från sådana större arbetsgivare i landsorten, som i regel sysselsätta minst 200 arbetare.

För fjärde kvartalet ha besvarade formulär inkommit från 1 875 arbetsgivare med 249 232 arbetare inom industri och hantverk samt transportarbete, vartill kommer ett mindre antal uppgiftslämnare från jordbruk och andra näringsgrenar. En bearbetning av de inkomna svaren har givit vid handen, att arbetstillgången under fjärde kvartalet 1931, i jämförelse med samma kvartal föregående år, ansågs:

såsom *bättre* av 168 arbetsgivare med 26 999 arbetare (11 %),
såsom *oförändrad* av 842 arbetsgivare med 97 669 arbetare (39 %) och
såsom *sämre* av 865 arbetsgivare med 124 564 arbetare (50 %).

Av de redovisade arbetarna ha 26 % varit anställda hos arbetsgivare, vilka angivit arbetstillgången såsom mer än medelgod, medan 28 % haft medelgod och 46 % mindre än medelgod arbetstillgång. Motsvarande siffror närmast föregående kvartal voro resp. 22, 31 och 47 samt för fjärde kvartalet 1930 resp. 30, 29 och 41.

Arbetstillgångens växlingar under den senaste tioårsperioden framgå av efterföljande tablå, i vilken mycket god arbetstillgång motsvarar poängsiffran 5 och siffrorna 4, 3, 2 och 1 i tur och ordning beteckna god, medelgod, mindre god och dålig arbetstillgång.

Kvartal	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
I	1·80	2·12	2·96	3·03	2·91	3·01	3·04	3·22	3·25	3·26	2·51
II	1·87	2·62	3·19	3·12	3·11	3·09	3·25	3·40	3·47	3·22	2·66
III	2·11	2·89	3·24	3·04	3·07	3·06	3·24	3·33	3·51	2·94	2·61
IV	2·14	2·87	3·17	2·98	3·08	3·07	3·21	3·28	3·43	2·77	2·65
Medeltal	1·98	2·63	3·14	3·04	3·04	3·06	3·19	3·31	3·42	3·05	2·61

Den för det gångna kvartalet framräknade konjunktursiffran 2·65 är något förmånligare än motsvarande siffra för årets tredje kvartal (2·61). Uppgån-

gen, som ju är obetydlig, torde ej få anses vara ett uttryck för att läget inom näringslivet nu skulle ha nämnvärt förbättrats. I stort sett måste man alltjämt beteckna situationen som synnerligen ogynnsam, även om under de sista månaderna, tack vare de rådande valutaförhållandena, förbättrade avsättningsmöjligheter på utlandet inom vissa industrier utgjort en hälsosam motvikt mot åtstramningarna inom andra områden. Hemmaindustrierna ha i stort sett rätt väl hållit sin ställning, ehuru även de numera ej kunnat undgå att få större eller mindre känning av den allmänna ekonomiska depressionen. — Om man jämför den nu framräknade relationssiffran med siffrorna för motsvarande tidpunkt under tidigare år, visar det sig, att man måste gå tillbaka ända till 1921 *för att finna en så låg siffra som den för det gångna årets sista kvartal.*

De här berörda konjunktursiffrorna återspegla huvudsakligen den ena faktorn på arbetsmarknaden, nämligen tillgången å arbete. Frågan om arbetstillgångens storlek i förhållande till utbudet av arbetskraft får däremot icke sin belysning ur detta material. För att åskådliggöra relationen mellan tillgång och efterfrågan å arbetskraft meddelas här följande siffror ur de månatliga redogörelserna för den offentliga arbetsförmedlingens verksamhet.

På 100 *lediga platser* kommo å arbetsförmedlingskontoren i genomsnitt följande antal *ansökningar om arbete:*

	4:e kvartalet 1931			3:e kvartalet 1931			4:e kvartalet 1930		
	dec.	nov.	okt.	sept.	aug.	juli	dec.	nov.	okt.
Jordbruk och skogshushållning . . .	551	365	182	131	125	111	212	169	119
Övriga näringsgrenar	327	422	286	222	228	224	240	274	202
Samtliga »	**343**	**413**	**257**	**197**	**201**	**198**	**238**	**254**	**175**

I förhållande till motsvarande tid 1930 uppvisa dessa siffror en betydligt större försämring än vad man kunnat utläsa ur de förut anförda, på arbetsgivarnas uttalanden grundade konjunktursiffrorna. Detta förhållande torde delvis sammanhänga därmed, att industriidkarnas uppgifter, som till stor del återspegla uppgiftslämnarnas subjektiva uppfattning, i allmänhet registrera konjunkturväxlingarna tidigare än arbetsförmedlingsstatistiken, som endast utvisar de redan skedda förändringarna. Redan på hösten 1930 pekade sålunda arbetsgivaruppgifterna på en utpräglad lågkonjunktur, medan arbetsförmedlingssiffrorna då visserligen voro ogynnsammare än närmast föregående år, men i stort sett icke lågo sämre till än vid motsvarande årstid 1926 och 1927.

Inom jordbruket plägar skördearbetets och rotfruktsupptagningarnas avslutande på hösten medföra minskad sysselsättning under årets sista månader, särskilt för tillfällighetsarbetare. Så var även fallet detta år, ehuru i större utsträckning än någon gång tidigare. De svåra tiderna ha nämligen tvungit jordbrukarna att inskränka sitt behov av arbetskraft till det minsta möjliga, såväl i fråga om fasta som lösa arbetare.

För ett tydligare åskådliggörande av konjunkturväxlingarna inom de olika industrigrenarna under senaste året ha i tabellen å sid. 118—119, som utgör en sammanfattning av de lämnade uppgifterna från arbetsgivare inom olika in-

dustrigrenar, angivits konjunktursiffrorna för redogörelsekvartalet ävensom motsvarande jämförelsetal för de fyra närmast föregående kvartalen. Sammanföras de i tabellen återgivna siffrorna för vissa större industrigrupper, erhållas för de i jämförelsen medtagna kvartalen följande konjunktursiffror:

	Konjunktursiffror				
	4:e kvart. 1931	3:e kvart. 1931	2:a kvart. 1931	1:a kvart. 1931	4:e kvart. 1930
Malmbrytning och metallindustri	2·14	2·17	2·23	2·24	2·47
Jord- och stenindustri	2·05	2·33	2·50	1·86	1·91
Trävaruindustri	2·72	2·52	2·77	2·42	2·87
Pappers- och grafisk industri	2·84	2·81	2·87	2·77	2·97
Livsmedelsindustri	3·31	3·36	3·22	3·26	3·40
Textil- och beklädnadsindustri	3·37	2·96	2·91	2·88	3·17
Läder-, hår- och gummivaruindustri	2·78	3·08	2·87	2·55	3·30
Kemisk-teknisk industri	2·48	2·48	2·54	2·57	2·66

Inom gruppen *malmbrytning och metallindustri* företedde malmgruvorna en kraftig försämring sedan närmast föregående kvartal och hade den ojämförligt lägsta av alla konjunktursiffrorna. På många håll pågår driften endast 3 dagar i veckan. Vid malmförädlingsverken var arbetstillgången ungefär lika som förut. Järnmalmsexporten har under hösten försvårats på grund av tull- och valutaförhållanden, men en kompensation har erhållits därigenom, att avsättningen inom landet varit jämförelsevis god. Den totala exportkvantiteten för året kom ej ens upp i 50 % av föregående års siffra. Inom verkstadsindustrien har utvecklingen liksom förut varit olikartad. Vissa exportindustrier ha kunnat draga nytta av valutaförhållandena, men ordertillgången är i allmänhet mycket avtunnad, och driftsinskränkningar ha också måst vidtagas i ganska stor utsträckning. Särskilt har den industri, som tillverkar skördemaskiner, haft det svårt på grund av jordbrukets tryckta läge. Skeppsvarven redovisade minskad arbetstillgång, under det att den elektromekaniska industrien höll sin ställning från föregående kvartal.

Jord- och stenindustriens konjunktursiffra har ytterligare sjunkit, delvis till följd av den säsongmässiga inskränkning, som hithörande företag denna tid av året alltid underkastas. Detta gäller närmast torv- och tegelindustri, av vilka den förstnämnda branschen därjämte hårt tynges av depressionen inom jordbruket. Trots de ökade arbetstillfällen, som beretts genom statens beställningar å gatsten, är läget vid stenbrott och stenhuggerier synnerligen tryckt och arbetslösheten stor. De skånska kolgruvorna synas, efter konjunktursiffran att döma, ha fått en välbehövlig uppryckning. Likaså ha glasbruken, tack vare stora beställningar från England, haft ökad arbetstillgång i jämförelse med föregående kvartal, och porslinsfabrikerna ha bättre än förut lyckats stå emot den utländska konkurrensen.

Trävarumarknadens läge har på senaste tiden blivit något gynnsammare än vad förut varit fallet. De i slutet av september inträffade valutaförändrin-

	Näringsgrenar	Hela antalet		Tillgång å arbete									
				Mycket god		God		Medelgod		Mindre god		Dålig	
		Ag.	Arb.	Ag.	Arb.	Ag.	Arb.	Ag.	Arb.	Ag.	Arb.	Ag.	Arb.
	Malmbrytn. o. metallind.												
1	Malmgruvor	30	6 530	—	—	—	—	4	258	7	790	19	5 482
2	Malmförädlingsverk	50	22 080	1	50	2	804	6	4 790	18	6 914	23	9 522
3	Järn- och stålmanufaktur	69	7 787	—	—	10	1 017	14	3 327	19	2 010	26	1 433
4	Mekaniska verkstäder	210	31 466	3	74	36	4 990	45	5 318	65	13 028	61	8 056
5	Skeppsvarv	12	5 078	—	—	1	803	1	107	5	3 100	5	1 068
6	Elektromekanisk industri	21	8 356	1	966	3	297	9	2 258	5	4 688	3	147
7	Annan metallindustri	42	3 306	1	58	7	655	13	1 179	16	1 159	5	255
	Jord- och stenindustri												
8	Kolgruvor	7	1 239	—	—	—	—	3	642	1	181	3	416
9	Torvindustri	11	147	—	—	—	—	1	10	8	120	2	17
10	Stenbrott o. -huggerier	40	4 965	—	—	6	269	5	197	11	1 117	18	3 382
11	Kakel- o. porslinsind.	11	2 639	—	—	4	615	1	779	5	942	1	303
12	Tegelbruk	53	1 968	—	—	3	109	13	363	19	485	18	1 011
13	Glasbruk	20	2 606	—	—	7	708	4	454	6	861	3	583
14	Cementfabriker, kalkbruk	29	3 223	—	—	2	305	8	377	12	2 334	7	207
	Trävaruindustri												
15	Sågverk	138	13 483	1	80	17	2 901	36	5 499	49	3 367	35	1 636
16	Snickeri- o. möbelfabr.	130	5 612	5	104	31	1 481	28	974	44	2 042	22	1 011
17	Annan trävarufabrikation	15	782	—	—	6	480	5	228	2	55	2	19
	Pappers- o. grafisk ind.												
18	Trämassefabriker	63	14 021	—	—	11	2 910	18	4 395	26	5 043	8	1 673
19	Pappersbruk	32	9 352	1	915	8	1 939	10	2 925	8	2 570	5	1 003
20	Bokbinderier m. m.	40	2 843	1	9	8	1 169	14	893	12	594	5	178
21	*Boktryckerier o. graf. anst.*	84	5 893	6	197	29	1 975	30	2 473	16	1 161	3	87
	Livsmedelsindustri												
22	Kvarnindustri	14	1 016	—	—	5	612	6	373	3	31	—	—
23	Bagerier	37	2 078	—	—	7	522	18	990	9	502	3	64
24	*Sockerindustri*	24	2 681	—	—	10	1 104	7	1 060	5	448	2	69
25	Choklad- o. konfektfabr.	21	2 788	—	—	6	1 418	8	993	6	362	1	15
26	Bryggerier och bränn erier	59	3 469	—	—	16	1 521	31	1 482	10	407	2	59
27	Tobaksfabriker	10	2 537	—	—	5	1 397	4	993	1	147	—	—
28	Annan livsmedelsindustri	45	2 379	—	—	20	1 101	20	1 137	5	141	—	—
	Textil- o. beklädnadsind.												
29	Bomullsindustri	39	14 041	4	1 347	15	6 195	15	4 924	3	575	2	1 000
30	Jute- och linneindustri	9	2 870	—	—	5	1 871	1	303	2	431	1	265
31	Ylleindustri	40	6 987	1	219	21	5 025	10	1 188	5	462	3	93
32	Trikåfabriker	25	4 635	2	187	13	1 195	8	3 128	2	125	—	—
33	Skrädderi- o. sömnadsyrket	61	7 619	1	50	13	2 898	22	2 866	23	1 758	2	47
34	Annan hithör. industri	55	3 740	2	217	12	665	26	2 019	11	737	4	102
	Läder-, hår- o. gummiind.												
35	Garverier o. läderfabriker	14	1 433	—	—	10	1 081	1	43	3	309	—	—
36	Skofabriker	53	6 572	—	—	7	1 492	12	1 572	25	2 442	9	1 066
37	Gummivarufabriker	5	3 857	2	938	—	—	2	706	1	2 213	—	—
38	Annan hithör. industri	27	1 154	—	—	9	402	7	245	8	438	3	69
	Kemisk-teknisk industri												
39	Ljus-, tvål- o. oljefabriker	23	1 312	—	—	4	512	9	384	9	403	1	13
40	Konstgödningsfabriker	7	706	—	—	4	485	1	24	1	95	1	102
41	Tändsticksfabriker	10	4 587	—	—	—	—	—	—	10	4 587	—	—
42	Annan hithör. industri	27	2 757	1	193	7	586	8	886	7	698	4	394
43	**Byggnadsverksamhet**	71	2 478	1	26	8	468	25	891	25	889	12	204
44	**Kraft-, belysn.- o. vattenv.**	37	5 777	3	485	9	1 316	15	2 635	6	891	4	450
45	**Handel och varulager**	31	2 338	2	45	15	1 223	8	900	5	161	1	9
46	**Land- och sjötransport**	24	6 045	2	447	6	612	9	2 633	3	1 766	4	587
47	*Summa* 4:e kv. 1931	**1 875**	**249 232**	**41**	**6 607**	**418**	**57 128**	**541**	**69 821**	**542**	**73 579**	**333**	**42 097**
48	» 3:e » »	1 959	266 565	44	5 954	451	53 609	628	83 290	525	79 156	311	44 556
49	» 2:a » »	1 918	257 071	47	4 798	479	56 013	651	79 921	493	79 319	248	37 020
50	» 1:a » »	1 907	248 240	32	3 279	401	46 387	586	69 001	557	83 577	331	45 996
51	» 4:e » 1930	1 885	267 560	70	9 712	512	69 158	583	78 653	445	68 871	275	41 166

Arbetstillgången i jämförelse med samma kvartal föregående år						Tillgång å arbetskraft						Konjunktursiffror					
Bättre		Oförändrad		Sämre		Brist		Normal tillgång		Överflöd		4 kv. 1931	3 kv. 1931	2 kv. 1931	1 kv. 1931	4 kv. 1930	
Ag.	Arb.	Ag.	Arb.	Ag.	Arb.	Ag.	Arb.	Ag.	Arb.	Ag.	Arb.						
—	—	13	968	17	5 562	—	—	5	470	25	6 060	1·20	1·73	1·94	1·91	2·11	1
3	1 326	13	4 953	34	15 801	—	—	13	5 368	37	16 712	1·87	1·82	1·79	1·89	2·31	2
6	979	22	2 137	41	4 671	—	—	27	2 333	42	5 454	2·50	2·30	2·24	2·09	2·07	3
19	2 687	69	7 494	122	21 285	3	562	95	10 472	112	20 432	2·24	2·28	2·38	2·43	2·54	4
—	—	3	985	9	4 093	—	—	3	944	9	4 134	2·13	2·48	2·73	2·57	2·57	5
2	1 699	9	961	10	5 696	1	114	13	2 231	7	6 011	2·67	2·63	2·81	2·45	3·13	6
2	81	15	1 140	25	2 085	2	69	20	1 260	20	1 977	2·73	2·60	2·47	2·48	2·55	7
—	—	1	181	6	1 058	—	—	1	266	6	973	2·18	1·54	1·58	1·58	1·48	8
—	—	4	73	7	74	—	—	9	89	2	58	1·95	2·67	3·20	2 69	2·66	9
3	153	13	580	24	4 232	—	—	12	637	28	4 328	1·47	2·10	1·91	1·40	1·35	10
2	100	2	1 027	7	1 512	—	—	5	1 337	6	1 302	2·65	2·31	2·52	2·66	2·94	11
2	51	33	1 139	18	778	—	—	17	415	36	1 553	1·78	2·51	3·10	1·93	1·97	12
2	443	14	1 390	4	773	—	—	8	703	12	1 903	2·49	2·07	2·48	2·01	2·21	13
—	—	16	1 731	13	1 492	—	—	10	535	19	2 688	2·24	2·77	2·62	2·16	2·27	14
10	1 264	61	7 105	67	5 114	—	—	37	3 650	101	9 833	2·73	2·48	2·85	2·39	2·79	15
5	475	46	2 254	79	2 883	—	—	65	2 731	65	2 881	2·58	2·60	2·46	2·48	3·00	16
1	45	6	488	8	249	—	—	10	616	5	166	3·49	3·00	3·08	3·12	3·66	17
8	1 013	25	5 679	30	7 329	—	—	13	2 513	50	11 508	2·61	2·68	2·50	2·52	2·69	18
3	539	21	5 656	8	3 157	—	—	17	3 732	15	5 620	2·91	2·91	3·16	2·71	2·88	19
3	466	11	419	26	1 958	—	—	27	1 873	13	970	3·08	2·58	2·66	2·68	3·85	20
4	493	46	1 844	34	3 556	2	95	63	5 024	19	774	3·18	3·09	3·43	3·44	3·60	21
2	361	10	552	2	103	—	—	6	382	8	634	3·57	2·90	2·52	2·48	2·97	22
1	10	18	957	18	1 111	—	—	18	1 255	19	823	2·95	3·35	3·22	3·34	3·19	23
—	—	19	2 207	5	474	—	—	6	687	18	1 994	3·19	3·44	2·87	2·97	3·34	24
1	461	12	1 838	8	489	—	—	15	2 331	6	457	3·37	3·23	3·23	3·11	3·21	25
2	74	42	2 448	15	947	—	—	27	1 401	32	2 068	3·29	3·27	3·29	3·36	3·45	26
3	925	6	919	1	693	—	—	9	2 390	1	147	3·49	3·45	3·62	3·74	3·61	27
4	407	32	1 660	9	312	—	—	27	1 089	18	1 290	3·40	3·67	3·86	3·43	3·76	28
14	5 704	22	7 232	3	1 105	—	—	33	11 965	6	2 076	3·45	2·84	2·59	2·95	3·06	29
3	1 139	3	1 035	3	696	—	—	3	1 087	6	1 783	3·32	2·45	2·64	2·57	3·43	30
9	1 465	23	3 975	8	1 547	1	152	27	5 552	12	1 283	3·69	3·31	3·20	2·98	3·12	31
4	845	17	1 399	4	2 391	—	—	21	4 438	4	197	3·31	3·13	2·91	2·86	3·28	32
5	328	23	4 786	33	2 505	1	441	35	4 551	25	2 627	3·15	2·94	3·18	2·83	3·27	33
2	150	29	2 240	24	1 350	—	—	37	2 605	18	1 135	3·04	2·95	3·19	2·78	3·15	34
4	264	7	916	3	253	—	—	6	434	8	999	3·54	3·24	2·88	3·33	3·41	35
1	146	16	2 987	36	3 439	1	28	47	5 705	5	839	2·53	2·66	2·58	2·71	3·47	36
—	—	2	938	3	2 919	—	—	3	1 572	2	2 285	2·91	3·65	3·45	1·92	2·99	37
2	31	11	529	14	594	—	—	20	854	7	300	2·85	3·06	2·64	2·65	3·13	38
1	11	11	585	11	716	—	—	11	753	12	559	3·06	3·14	3·60	3·40	3·48	39
1	77	4	452	2	197	—	—	1	24	6	682	3·26	2·52	3·19	3·36	3·84	40
—	—	—	—	10	4 587	—	—	—	—	10	4 587	2·00	2·00	2·00	2·00	2·00	41
3	264	13	1 280	11	1 213	—	—	12	1 349	15	1 408	2·81	2·90	2·83	2·88	3·19	42
16	461	23	971	32	1 046	—	—	38	1 566	33	912	2·69	3·43	3·36	2·56	3·01	43
4	281	26	4 063	7	1 433	—	—	9	383	28	5 394	3·09	3·23	3·51	3·13	3·12	44
2	40	23	2 067	6	231	—	—	14	733	17	1 605	3·49	3·37	3·33	3·36	3·41	45
9	1 741	7	3 449	8	855	—	—	12	4 845	12	1 200	2·76	2·26	2·50	2·65	2·70	46
168	**26 999**	**842**	**97 669**	**865**	**124564**	**11**	**1 461**	**907**	**105 150**	**957**	**142 621**	**2·65**	.	.	.	.	47
139	21 040	925	97 656	895	147869	19	1 983	1 056	118 450	884	146 132	.	2·61	.	.	.	48
136	15 645	926	106 730	856	134696	8	434	1 093	122 714	817	133 923	.	.	2·66	.	.	49
137	14 116	876	96 530	894	137594	12	1 766	1 003	113 079	892	133 395	.	.	.	2·51	.	50
179	25 403	967	114 491	739	127666	12	1 268	1 119	138 147	754	128 145	.	.	.	.	2·77	51

garna gåvo ökad fart åt försäljningarna, och sågverken fingo lätta på sina lager. Relativt stora avslut ha gjorts på såväl England som Holland och Spanien. Priserna ha varit mycket ojämna, dock i allmänhet med någon stegring i svenska kronor. På vissa håll ha stormens härjningar i skogarna berett ökad arbetstillgång för skogsarbetarna.

Gruppen *pappers- och grafisk industri* uppvisade i det stora hela inga nämnvärda förskjutningar, om man undantar bokbinderierna, som alltid under julkvartalet få ökad sysselsättning och alltså uppvisa en förbättrad konjunktursiffra. På pappersmassemarknaden ha försäljningarna av sulfit- och slipmassa gått trögt, under det att för sulfatcellulosa avsättningsförhållandena varit gynnsammare. Priserna ha i stort sett varit fallande. Vid en hel del företag har sulfitfabrikationen tidvis varit inställd. Pappersindustrien har, med undantag för tidningspapper, redovisat förbättring, med ökad avsättning och tämligen fasta priser, men vissa besvärligheter inställde sig i början av december i samband med de engelska tullarna. Likaså har läget försämrats genom den franska tilläggstullen på 15 % för flera viktiga svenska varor.

För *livsmedelsindustrien* var arbetstillgången i likhet med förut god inom flertalet branscher. Vid kvarnarna har rörelsen varit livligare än tidigare, och konjunktursiffran för denna bransch, som en lång tid legat betydligt lägre än för de andra inom gruppen, är nu den högsta. Bagerierna rapporterade minskad sysselsättning, likaså sockerfabrikerna, vilka efter betkampanjens avslutande i slutet på november som vanligt reducerade arbetsstyrkan.

Samtliga grenar inom *textil- och beklädnadsindustrien* uppvisade avsevärd förbättring, och i den mån konjunktursiffrorna må anses äga vitsord, är arbetstillgången för närvarande bäst inom denna industrigrupp. Ordertillgången har genomgående varit bättre än föregående kvartal på grund av de rådande valutaförhållandena och minskad utländsk konkurrens. Vissa hattfabriker klaga emellertid över den svåra konkurrensen från Tyskland och Tjeckoslovakien.

Inom *läder-, hår och gummivaruindustrien* rapporterades större eller mindre nedgång för alla grenar utom garverier och läderfabriker, vilka nu synas ha fått ett uppsving. Vid några skofabriker har visserligen övertidsarbete förekommit, men i flertalet fall ha inskränkningar i driften måst företagas. Som orsak härtill angives från en del håll den minskade köpkraften hos jordbrukarna. Gummivarufabrikationens ställning har något försvagats.

Den *kemisk-tekniska industriens* konjunktursiffra är alltjämt låg, i huvudsak beroende på att arbetstillgången vid tändsticksfabrikerna betecknas som mindre god.

Beträffande övriga här redovisade näringsgrupper belysa jämförelsesiffrorna den med årstiden inträdande avmattningen i *byggnadsverksamheten* ävensom den mot årets slut regelmässigt ökade omsättningen inom *handel och samfärdsel.*

Arbetstillgång och arbetslön inom jordbruket år 1931.

Enligt kungl. kungörelsen den 4 september 1929 angående insamlande av uppgifter till lantarbetarstatistiken (sv. förf.-saml. 1929, nr 281) ha hushållningssällskapen att till nämnda statistik årligen införskaffa uppgifter angående arbetslöshet och arbetslön inom jordbruket. Medan dylika uppgifter alltifrån den officiella lantarbetarstatistikens början år 1911 och t. o. m. år 1928 insamlats från kommunalstämmoordförandena i rikets landskommuner, skulle dessa uppgifter enligt nämnda kungörelse fr. o. m. år 1929 inom varje hushållningssällskap insamlas av sällskapets högre underavdelning eller, där sådan ej är inrättad, av häradsombud, som jämlikt gällande reglemente av hushållningssällskapet utsetts för anskaffande av årliga uppgifter till jordbruksstatistiken. Sedan socialstyrelsen i oktober 1931 till samtliga hushållningssällskap utsänt ett inom styrelsen utarbetat frågeformulär till uppgifter för tjänsteåret 1931/32 angående vissa lantarbetarförhållanden, ha dylika uppgifter i likhet med föregående år insamlats inom hushållningssällskapen.

På grundval av de intill början av januari 1932 inkomna primäruppgifterna har utarbetats följande redogörelse för arbetslösheten inom jordbruket år 1931. Samtidigt meddelas resultaten av vissa preliminära beräkningar rörande arbetslönen inom jordbruket under sagda år. En utförligare redogörelse för löneläget inom jordbruket kommer att lämnas i en senare utkommande lönestatistisk årsbok för 1931.

Arbetslösheten inom jordbruket. Efter 1921/22 års industriella arbetslöshetskris har en genomgripande förändring gjort sig gällande på jordbrukets arbetsmarknad, i det att den tidigare så framträdande bristen på arbetskraft i huvudsak försvunnit, åtminstone vad beträffar icke specialutbildade manliga arbetare. I stället har arbetslöshetsproblemet blivit av betydelse även för jordbruksarbetarnas vidkommande. För att närmare belysa detta spörsmål har, i likhet med vad som skett sedan år 1926, å lantarbetarstatistikens frågeformulär eftersports, huruvida arbetslöshet förekom i större utsträckning bland manliga lantarbetare, som önskade årstjänst, samt om brist rådde på tillfälliga arbetsförtjänster inom lant- och skogsarbete. En sammanställning av de erhållna svaren härpå lämnas för särskilda län och hushållningssällskapsområden i *tab. 1.*

För att i möjligaste mån eliminera de ojämnheter, som föranledas av det växlande antalet uppgiftslämnare inom de olika hushållningssällskapen, ha här

Tab. 1. Uppgifter rörande arbetstillgången inom jordbruket.

Län och hushållningssällskapsområden	Antal uppgiftslämnare, som uppgivit, att *arbetslöshet* a) ej förekommit, b) förekommit i mindre och c) i större utsträckning bland manliga arbetare, som önskat									Antal uppgiftslämnare, som uppgivit, att *överskott på arbetskraft* å vissa bruksdelar		
	årstjänst (tjänsteåret 1931/32)			tillfälligt lant- o. skogsarbete under								
				sommaren			vintern					
	a	b	c	a	b	c	a	b	c	ej förekommit	tidvis förekomm.	mera allm. förek.
Stockholms	13	—	1	9	—	2	6	—	6	11	—	—
Uppsala	8	—	4	8	—	2	5	—	6	6	2	2
Södermanlands	12	—	—	10	1	—	4	2	6	4	2	4
Östergötlands	10	1	4	12	—	2	6	1	7	7	—	5
Jönköpings	7	—	1	6	1	—	3	2	3	—	—	5
Kronobergs	4	—	1	4	—	2	2	—	4	1	1	3
Kalmar	8	—	1	8	1	1	3	1	6	5	1	3
n:a hush.-sällsk.	3	—	1	3	—	1	—	—	4	1	—	2
s:a » »	5	—	—	5	1	—	3	1	2	4	1	1
Gotlands	14	2	1	17	—	—	11	3	3	18	—	1
Blekinge	3	—	1	3	—	—	1	—	3	2	—	1
Kristianstads	5	—	—	4	—	—	2	2	1	2	2	—
Malmöhus	10	1	2	13	—	—	8	2	3	9	2	1
Hallands	3	—	2	4	—	—	2	—	3	3	—	2
Göteborgs o. Bohus	14	1	—	13	1	—	11	3	—	13	—	2
Älvsborgs	18	—	—	17	—	—	11	—	5	10	2	4
n:a hush.-sällsk.	10	—	—	9	—	—	4	—	4	6	—	3
s:a » »	8	—	—	8	—	—	7	—	1	4	2	1
Skaraborgs	17	—	1	17	—	1	11	3	5	11	3	2
Värmlands	12	2	2	7	—	8	2	1	12	5	2	8
Örebro	22	3	2	20	3	5	4	7	17	9	9	9
Västmanlands	4	—	5	4	1	4	2	—	7	—	3	6
Kopparbergs	7	2	—	8	—	4	5	2	5	2	4	6
Gävleborgs	6	1	5	4	2	8	2	1	11	1	1	10
Västernorrlands	6	—	5	6	1	7	—	—	14	2	1	10
Jämtlands	11	—	3	9	3	2	3	3	8	4	3	4
Västerbottens	22	1	3	18	2	6	4	1	22	4	2	17
Norrbottens	38	—	3	26	1	13	4	—	41	9	11	26
Hela riket	**274**	**14**	**47**	**247**	**17**	**67**	**112**	**34**	**198**	**138**	**51**	**131**

nedan uträknats procenttal för hela riket, vägda med antalet socknar inom resp. områden.

Antal uppgiftslämnare (i %), som uppgivit, att arbetslöshet	Årstjänst			Tillfälligt arbete sommar			vinter		
	1929	1930	1931	1929	1930	1931	1929	1930	1931
a) ej förekommit	97·8	93·2	82·6	95·2	94·3	84·1	75·8	69·3	43·9
b) förekommit i mindre utsträckning	1·4	4·2	3·3	2·9	2·8	3·5	12·9	11·5	11·9
c) » i större »	0·8	2·6	14·1	1·9	2·9	12·4	11·3	19·2	44·2

Tablån synes utvisa, att arbetslösheten inom jordbruket varit avsevärt större under år 1931 än under 1930. Särskilt har från många håll rapporterats brist på tillfälliga arbetsförtjänster vintertiden. Tillgången på arbete av olika slag synes ha varit märkbart sämre i Bergslagen och Norrland än i övriga delar av landet.

För att ytterligare belysa läget på jordbrukets arbetsmarknad har, liksom föregående år, å formuläret införts en fråga, huruvida svårigheter att bereda ungdomen arbete eller anställning inom jordbruket eller inom andra näringsgrenar hade medfört, att arbetskraften på vissa brukningsdelar kunde anses vara väl s t o r i förhållande till det normala arbetskraftbehovet. De svar, som erhållits å denna fråga, äro sammanställda i de sista kolumnerna av tab. 1. Uträknas procenttal för hela riket, vägda med antalet socknar inom de olika hushållningssällskapsområdena, erhålles följande resultat:

Antal uppgiftslämnare (i %), som uppgivit, att överskott på arbetskraft å vissa brukningsdelar	1929	1930	1931
a) ej förekommit	73·0	73·7	52·8
b) tidvis förekommit	13·4	8·2	14·8
c) mera allmänt förekommit	13·6	18·1	32·4

Jämväl av de uppgiftslämnare, som besvarat denna fråga, hade sålunda ett betydligt större antal lämnat jakande svar å frågan år 1931 än år 1930.

Å frågeformuläret uppmanades vederbörande uppgiftslämnare att utöver de direkta svaren på ovan angivna spörsmål även meddela andra iakttagelser rörande arbetslösheten på landsbygden och dess orsaker. De stundom rätt utförliga upplysningar i detta avseende, som meddelats å formulären, tyda på att arbetstillgången för jord- och skogsarbetare i allmänhet försämrats under redogörelseåret, men giva eljest i stort sett samma bild av jordbrukets arbetsmarknad, som lämnades föregående år.[1] Sålunda framhäves, att lantmännen under trycket av den rådande depressionen inom jordbruket sökt ytterligare nedbringa sina arbetsstyrkor. Årsanställda arbetare ha härvid såvitt möjligt ersatts med mer eller mindre tillfällig arbetshjälp. På vissa håll, där jordbrukarna framför allt sökt skaffa sig billig arbetskraft, har det varit relativt lätt att bereda arbete åt den manliga ungdomen, vilken däremot i stor utsträckning fått gå arbetslös i sådana trakter, där arbetsgivarna i allmänhet föredragit mera kvalificerade arbetare, även om de fått betala dessa en något högre lön. De försvårade möjligheterna att bereda den manliga ungdomen arbete inom jordbruket återspegla sig även i en relativt stark ökning av överskottet på arbetskraft å vissa brukningsdelar, varom tablån här ovan vittnar. Denna ökning uppges i vissa trakter ha påverkats därav, att en del från jordbrukarhem komna unga män, vilka haft sysselsättning inom industrien, nu återvänt till sina hem på landet, sedan de på grund av den industriella depressionen blivit utan arbete. Sådana personer sägas emellertid sällan söka och endast motvilligt antaga jordbruksarbete. Från flera håll uppgives, att många av dem, som flyttat över från jordbruket till industrien, föredraga att kvarstå såsom arbetslösa inom industrien, i förhoppning om att därigenom komma i åtnjutande av arbetslöshetsunderstöd eller erhålla nödhjälpsarbete, framför att söka sig tillbaka till jordbrukets arbetsmarknad. — Framför allt synes den kvinnliga ungdomen, för vilken ingenstädes arbetslöshet om-

[1] Jfr Soc. Medd. årg. 1931, sid. 109.

Tab. 2. Kontantlöner för

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	Län och hushållnings-sällskapsområden	Tjänare					Statare						Tillfälliga		
		Manliga			Kvinnliga		Körkarlar			Kreatursskötare[2]			i egen sommar		
		Lön enligt kollektivavtal, kr.[1]	Uppgiven kontant årslön, kr.		Uppgiven kontant årslön, kr.		Lön enligt kollektivavtal, kr.[1]	Uppgiven kontant årslön, kr.		Lön enligt kollektivavtal, kr.[1]	Uppgiven kontant årslön, kr.		Daglön enligt kollektivavtal, kr.[1]	Uppgiven daglön, kr.	
			1930	1931	1930	1931		1930	1931		1930	1931		1930	1931
1	Stockholms	585	563	534	478	464	640	624	624	710	723	723	4·50	4·46	4·46
2	Uppsala	585	547	529	498	459	640	639	639	710	713	713	4·50	4·70	4·54
3	Södermanlands	575	534	533	439	428	630	632	632	700	736	730	4·50	4·43	4·43
4	Östergötlands	575	563	561	441	441	630	642	624	700	782	760	4·50	4·73	4·57
5	Jönköpings	—	582	554	470	449	—	635	631	—	743	743	—	4·64	4·43
6	Kronobergs	—	558	546	434	408	—	617	617	—	706	701	—	4·40	4·36
7	Kalmar	575	538	533	429	425	630	614	612	700	706	706	4·50	4·55	4·54
8	norra hush.-sällsk.	—	545	545	450	450	—	588	588	—	735	735	—	4·38	4·38
9	södra » »	575	534	525	417	408	630	629	628	700	687	687	4·50	4·67	4·67
10	Gotlands	—	522	522	387	387	—	607	595	—	673	673	—	4·71	4·40
11	Blekinge	575	575	589	410	430	630	623	630	700	734	737	4·20	4·02	4·28
12	Kristianstads	575	610	575	450	441	630	630	619	700	703	684	4·50	4·75	4·45
13	Malmöhus	575	600	598	475	467	630	631	632	700	700	700	4·50	4·54	4·50
14	Hallands	—	560	551	410	394	—	625	615	—	688	680	—	4·25	3·87
15	Göteborgs o. Bohus	—	528	505	391	389	—	652	652	—	746	743	—	4·44	4·37
16	Älvsborgs	—	537	528	416	419	—	639	636	—	740	738	—	4·67	4·50
17	norra hush.-sällsk.	—	541	525	414	415	—	643	637	—	772	772	—	4·67	4·63
18	södra » »	—	532	531	420	425	—	634	634	—	699	699	—	4·67	4·33
19	Skaraborgs	575	534	526	440	430	630	608	607	700	711	711	4.50	4·28	4·29
20	Värmlands	575	582	579	407	404	630	724	713	818	911	910	4·60	4·77	4·76
21	Örebro	575	529	529	453	444	630	657	658	700	787	790	4·50	4·56	4·52
22	Västmanlands	590	554	529	473	457	640	630	631	710	733	734	4·80	4·66	4·46
23	Kopparbergs	—	651	650	416	398	—	—	—	—	—	—	5·00	5·50	5·49
24	Gävleborgs	—	629	617	360	356	—	—	—	—	—	—	5·50	5·73	5·56
25	Västernorrlands	—	647	614	378	350	—	—	—	—	—	—	—	5·94	5·50
26	Jämtlands	—	646	644	376	371	—	—	—	—	—	—	—	5·56	5·31
27	Västerbottens	—	605	575	342	326	—	—	—	—	—	—	—	6·21	5·78
28	Norrbottens	—	622	602	331	317	—	—	—	—	—	—	—	6·59	6·14
29	**Hela riket**	**578**	**567**	**556**	**434**	**424**	**633**	**633**	**629**	**704**	**731**	**727**	**4·60**	**4·69**	**4·56**
	Därav i:														
30	Östra Sverige	581	554	540	463	449	636	634	629	705	742	735	4·50	4·60	4·50
31	Småland o. öarna	575	552	540	433	420	634	620	615	704	710	709	4·50	4·58	4·44
32	Södra Sverige	575	601	589	461	455	630	630	627	700	704	698	4·50	4·57	4·46
33	Västra Sverige	575	542	533	422	417	632	639	636	707	748	746	4·50	4·48	4·38
34	Norra Sverige	—	638	622	373	359	—	—	—	—	—	—	5·40	5·83	5·55

[1] Inom län, där det ej finnes lokalt löneavtal, omfattande ett större antal gårdar över hela området, av dessa specialavtal, men medeltalssiffran satts med medieval stil. Timlöner ha omräknats till daglöner
[2] Ej förmän.

lantarbetare år 1931.

16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	
manliga daglönare							Tillfälliga kvinnliga daglönare										
kost			i arbetsgivares kost				i egen kost						i arbetsgivares kost				
vinter			sommar		vinter		sommar			vinter			sommar		vinter		
Daglön enligt kollektivavtal, kr.[1]	Uppgiven daglön, kr.		Uppgiven daglön, kr.		Uppgiven daglön, kr.		Daglön enligt kollektivavtal, kr.[1]	Uppgiven daglön, kr.		Daglön enligt kollektivavtal, kr.[1]	Uppgiven daglön, kr.		Uppgiven daglön, kr.		Uppgiven daglön, kr.		
	1930	1931	1930	1931	1930	1931		1930	1931		1930	1931	1930	1931	1930	1931	
3·60	3·37	3·40	3·21	3·20	2·25	2·25	3·00	3·13	3·13	2·40	2·42	2·41	2·28	2·28	1·87	1·85	1
3·60	3·72	3·61	3·33	3·33	2·58	2·58	3·00	3·28	3·14	2·40	2·64	2·53	2·43	2·42	1·80	1·79	2
3·60	3·37	3·35	3·22	3·22	2·28	2·28	2·80	2·96	2·83	2·24	2·33	2·32	2·17	2·18	1·74	1·74	3
3·60	3·69	3·57	3·50	3·27	2·69	2·57	3·00	3·21	3·21	2·40	2·54	2·53	2·33	2·33	1·81	1·81	4
—	3·61	3·36	3·29	3·13	2·50	2·42	—	3·21	3·21	—	2·69	2·69	2·14	2·15	1·82	1·82	5
—	3·46	3·38	3·08	3·00	2·30	2·20	—	2·95	2·95	—	2·22	2·26	2·00	1·96	1·58	1·50	6
3·60	3·67	3·63	3·17	3·14	2·41	2·42	3·00	2·91	2·91	2·40	2·42	2·27	2·17	2·08	1·73	1·67	7
—	3·50	3·50	3·00	3·00	2·31	2·32	—	2·69	2·69	—	2·25	2·17	1·94	1·94	1·63	1·63	8
3·50	3·80	3·75	3·30	3·25	2·48	2·48	3·00	3·13	3·13	2·40	2·50	2·35	2·35	2·19	1·78	1·70	9
—	3·57	3·38	3·29	3·00	2·34	2·27	—	2·91	2·90	—	2·31	2·31	2·07	1·98	1·54	1·48	10
3·36	3·29	3·40	3·00	3·00	2·25	2·33	2·80	2·74	2·83	2·24	2·18	2·31	2·00	2·08	1·50	1·58	11
3·60	3·83	3·49	3·58	3·38	2·78	2·53	2·80	3·17	3·14	2·24	2·50	2·39	2·40	2·23	1·91	1·75	12
3·60	3·68	3·63	3·27	3·27	2·39	2·39	2·80	3·02	2·98	2·24	2·40	2·33	2·32	2·32	1·82	1·82	13
—	3·38	3·22	3·00	2·50	2·38	2·07	—	3·17	2·68	—	2·50	2·32	2·25	2·00	1·62	1·67	14
—	3·52	3·52	3·00	3·00	2·38	2·32	—	3·27	3·23	—	2·64	2·64	2·18	2·18	1·78	1·78	15
—	3·58	3·49	3·22	3·20	2·43	2·42	—	3·50	3·42	—	2·78	2·70	2·42	2·42	1·73	1·73	16
—	3·53	3·54	3·19	3·18	2·43	2·43	—	3·42	3·39	—	2·74	2·70	2·44	2·43	1·71	1·71	17
—	3·63	3·42	3·25	3·25	2·42	2·42	—	3·67	3·45	—	2·83	2·69	2·38	2·40	1·75	1·75	18
3·60	3·17	2·96	3·18	3·13	2·31	2·20	3·00	3·23	3·23	2·40	2·51	2·51	2·48	2·23	1·78	1·78	19
3·68	3·91	3·92	3·24	3·27	2·59	2·59	3·00	3·25	3·25	2·40	2·59	2·60	2·23	2·25	1·68	1·78	20
3·60	3·54	3·49	3·35	3·35	2·55	2·55	3·00	3·37	3·29	2·40	2·66	2·47	2·48	2·47	1·85	1·84	21
3·84	3·76	3·42	3·54	3·55	2·67	2·67	3·00	3·31	3·20	2·40	2·60	2·58	2·50	2·50	2·00	1·83	22
4·00	4·76	4·67	3·98	3·77	3·38	3·11	3·00	3·60	3·44	2·40	3·04	3·02	2·55	2·53	2·16	2·03	23
4·40	4·75	4·65	4·11	4·05	3·23	3·21	—	3·48	3·35	—	2·95	2·82	2·42	2·42	2·02	2·00	24
—	4·48	4·36	4·14	3·88	3·02	2·88	—	3·44	3·44	—	2·80	2·53	2·42	2·42	1·88	1·87	25
—	4·81	4·50	3·88	3·75	2·94	2·93	—	3·50	3·50	—	2·94	2·93	2·20	2·18	1·90	1·90	26
—	5·05	4·52	4·56	4·23	3·43	3·04	—	3·53	3·39	—	2·81	2·66	2·48	2·29	1·89	1·76	27
—	5·11	4·98	4·84	4·66	3·54	3·50	—	3·71	3·38	—	2·80	2·74	2·54	2·45	1·93	1·93	28
3·68	**3·69**	**3·56**	**3·36**	**3·27**	**2·53**	**2·46**	**2·90**	**3·21**	**3·15**	**2·32**	**2·56**	**2·51**	**2·31**	**2·26**	**1·79**	**1·75**	29
3·60	3·58	3·48	3·36	3·29	2·50	2·46	2·90	3·17	3·11	2·32	2·50	2·47	2·33	2·33	1·83	1·81	30
3·60	3·58	3·44	3·22	3·08	2·40	2·34	3·00	3·01	3·01	2·40	2·44	2·41	2·10	2·05	1·68	1·64	31
3·60	3·70	3·56	3·35	3·28	2·51	2·43	2·80	3·05	3·02	2·24	2·42	2·35	2·32	2·27	1·82	1·77	32
3·60	3·45	3·34	3·17	3·10	2·40	2·33	3·00	3·31	3·23	2·40	2·62	2·56	2·37	2·27	1·74	1·75	33
4·32	4·77	4·57	4·16	3·97	3·19	3·06	3·00	3·52	3·43	2·40	2·90	2·79	2·41	2·38	1·96	1·78	34

utan huvudsakligen avtal för särskilda lant- eller bruksegendomar, har avtalslönen beräknats på grundval på grundval av avtalens bestämmelser om arbetstiden resp. maj—september och december—februari. —

talas, hysa motvilja mot att söka anställning inom jordbruket. En del uppgiftslämnare klaga sålunda över svårigheten att erhålla kvinnlig arbetskraft, i synnerhet till ladugårds- och mjölkningsarbete. — Utsikterna till arbetsförtjänster i skogarna uppgivas ha avsevärt minskats på grund av de osäkra förhållandena på trävarumarknaden, vilka föranlett skogsägarna i skilda delar av landet att väsentligt inskränka avverkningarna.

Arbetslönerna inom jordbruket. I tab. 2 och 3 meddelas resultaten av vissa preliminära beräkningar rörande de kontanta arbetslönerna inom jordbruket år 1931. För daglönare avse uppgifterna sommaren 1931 resp. vintern 1931/32, medan de för de årsanställda arbetarnas vidkommande torde vara närmast tillämpliga på det den 24 oktober begynnande tjänsteåret 1931/32.

De i *tab. 2* redovisade riksmedeltalen ävensom medellönerna för olika landsdelar grunda sig på länssiffror vägda med antalet socknar. Denna vägningsmetod, vilken använts i den tidigare lantarbetarstatistiken, torde kunna betraktas såsom tillfredsställande, då den innebär ett hänsynstagande till bebyggelsetätheten och därmed i realiteten även till jordbruksförhållandena inom de olika landsdelarna. I tabellen återgivas vid sidan av de från hushållningssällskapen erhållna löneuppgifterna även de enligt kollektivavtal gällande lönerna å vissa orter.

Jämför man för de särskilda hushållningssällskapsområdena de uppgivna faktiska kontantlönerna med de i kollektivavtalen fastställda lönebeloppen, finner man, att de senare ej sällan överstiga de förra, vilka ofta få sin prägel genom löneförhållandena på de talrika vanligen smärre jordbruk, där avtalsreglerade löner spela en mindre roll.

Av tab. 2 framgår vidare, att medan kollektivavtalens löner på det hela taget förblivit oförändrade från föregående år, ha ortslönerna i stor utsträckning visat en nedåtgående tendens. Minst utpräglad har lönesänkningen varit beträffande statarna, vilkas löner också i större utsträckning än övriga lantarbetargruppers äro reglerade genom kollektivavtal. Bland daglönare ha lönenedsättningarna varit större för män än för kvinnor och mera betydande för tillfällig arbetshjälp än för årsanställda arbetare. Ser man på förhållandena i olika bygder, synas lönereduceringarna ha varit starkast i Småland och Norrland.

Härvidlag har det, som nämnt, varit av betydelse, i vilken utsträckning löneförhållandena inom de särskilda områdena och för de olika lantarbetargrupperna blivit reglerade genom kollektivavtal. Detta belyses närmare genom efterföljande sammanställning för landet i dess helhet:

Löneökning (+) eller lönesänkning (−) 1930—1931, i %

Redovisningsområden, där kollektivavtal	Manliga tjänare	Kvinnliga tjänare	Körkarlar	Kreatursskötare	Tillfälliga manl. daglönare i egen kost sommar	Tillfälliga manl. daglönare i egen kost vinter	Tillfälliga manl. daglönare i arbetsgivares kost sommar	Tillfälliga manl. daglönare i arbetsgivares kost vinter	Tillfälliga kvinnl. daglönare i egen kost sommar	Tillfälliga kvinnl. daglönare i egen kost vinter	Tillfälliga kvinnl. daglönare i arbetsgivares kost sommar	Tillfälliga kvinnl. daglönare i arbetsgivares kost vinter
förekomma	−1·6	−2·7	±0·0	+0·1	−0·6	−2·2	−0·9	+0·4	−1·6	−2·0	−1·7	−1·1
ej förekomma	−2·7	−2·3	−1·3	−0·5	−5·4	−5·5	−4·5	−5·2	−2·9	−3·0	−3·0	−2·2

Tab. 3. Förändringar i lantarbetarnas kontantlöner åren 1913—1931.

Lantarbetargrupper	Medeltal, kr.				Lönecökning (+) eller lönesänkning (−) i %			
	1913	1920	1930	1931[1]	1913—1920	1920—1931	1930—1931	1913—1931
Tjänstefolk.								
Manliga tjänare . . årslön	326	1 075	567	556	+ 229·8	− 48·3	− 1·9	+ 70·6
Kvinnliga » . . »	197	661	434	424	+ 235·5	− 35·9	− 2·3	+ 115·2
Statare.								
Körkarlar . . . . årslön	329	1 047	633	629	+ 218·2	− 39·9	− 0·6	+ 91·2
Kreatursskötare . . »	375	1 158	731	727	+ 208·8	− 37·2	− 0·5	+ 93·9
Tillfälliga daglönare.								
Manliga:								
i egen kost sommardaglön	2·97	9·37	4·69	4·56	+ 215·5	− 51·3	− 2·8	+ 53·5
i egen kost vinterdaglön	2·19	7·20	3·69	3·56	+ 228·8	− 50·6	− 3·5	+ 62·6
i arbetsgivares kost sommardaglön	2·05	6·41	3·36	3·27	+ 212·7	− 49·0	− 2·7	+ 59·5
i arbetsgivares kost vinterdaglön	1·43	4·71	2·53	2·46	+ 229·4	− 47·8	− 2·8	+ 72·0
Kvinnliga:								
i egen kost sommardaglön	1·77	5·62	3·21	3·15	+ 217·5	− 44·0	− 1·9	+ 78·0
i egen kost vinterdaglön	1·34	4·30	2·56	2·51	+ 220·9	− 41·6	− 2·0	+ 87·3
i arbetsgivares kost sommardaglön	1·21	3·72	2·31	2·26	+ 207·4	− 39·2	− 2·2	+ 86·8
i arbetsgivares kost vinterdaglön	0·89	2·79	1·79	1·75	+ 213·5	− 37·3	− 2·2	+ 96·6

En allmän bild av löneutvecklingen under de senaste nitton åren lämnas i *tab. 3*, varest återgivas för de viktigaste lantarbetarkategorierna beräknade riksmedeltal beträffande kontantlönerna år 1931, sammanställda med motsvarande medeltal för åren 1913 samt 1920 och 1930, varjämte beräknats de procentuella löneförändringar, som ägt rum under perioden 1913—1931.

Lönestegringen inom jordbruket nådde sin höjdpunkt år 1920, då kontantlönerna synas ha legat i genomsnitt omkring 220 % över 1913 års nivå. De tre följande åren medförde en lönereduktion av 40—50 % från nämnda topplöner.

Därefter skedde en stabilisering under åren 1924—1930, under vilken tid lönenivån förblev i huvudsak orubbad. Under intryck av de år 1931 allt mera framträdande verkningarna av den ekonomiska krisen inträdde däremot, såsom förut nämnts, en ganska allmän lönesänkning om i genomsnitt ½—3 %. Fortfarande ligga dock jordbrukets kontantlöner 54—115 % över avlöningarna för motsvarande arbetargrupper år 1913. Uträknas ett vägt medeltal för samtliga grupper, förete kontantlönerna år 1931 i förhållande till 1913 års löneläge en höjning av c:a 70 %.

För de lantarbetargrupper, vilkas avlöning till stor del utgår in natura, beror totalavlöningens storlek i väsentlig grad på naturaförmånernas värde. Även härom lämna primäruppgifterna upplysning, ehuru de ännu ej hunnit bearbetas ur denna synpunkt. En antydan om naturaförmånernas värde kan emellertid erhållas genom beräkning av skillnaden mellan daglön i egen och arbetsgivarens kost. År 1913 uppgick denna skillnad beträffande manliga arbetares sommardaglön till 0·92 kr. men steg under de följande åren oavbrutet t. o. m.

[1] Preliminära siffror.

1920, då densamma utgjorde 2·96 kr. Åren 1930 och 1931 hade kostvärdet sjunkit till resp. 1·33 och 1·29 kr., motsvarande 44 % av värdet, när prisnivån låg som högst. I fråga om manliga arbetares vinterdaglön utgjorde differensen 1·16 år 1930 och 1·10 år 1931 (sänkning från år 1920: 56 %). Beträffande kvinnliga arbetare blev kostens värde 1930 och 1931 resp. 0·90 och 0·89 kr. (sänkning från 1920: 53 %) för sommardaglönen samt resp. 0·77 och 0·76 kr. (sänkning från 1920: 50 %) för vinterdaglönen.

Arbetstillgången inom sjömansyrket under år 1931.

På- och avmönstringar vid sjömanshusen. Enligt till socialstyrelsen från rikets samtliga sjömanshus ingångna uppgifter uppgick hela antalet under år 1931 påmönstrade sjömän till 35 520 och antalet avmönstrade till 35 264. Härav voro i inrikes fart 2 319 påmönstringar och 2 071 avmönstringar eller resp. 6·5 och 5·9 %. Fördelningen på de olika sjömanshusen framgår av efterföljande översikt:

	På-mönst-rade	Av-mönst-rade		På-mönst-rade	Av-mönst-rade		På-mönst-rade	Av-mönst-rade
Haparanda . . .	9	6	Nyköping . . .	433	414	Landskrona .	1 361	1 248
Luleå	351	176	Norrköping . .	822	770	Hälsingborg .	3 235	2 964
Piteå	65	60	Västervik . . .	446	424	Halmstad . .	493	493
Skellefteå . . .	80	70	Oskarshamn . .	863	852	Falkenberg . .	132	132
Umeå	273	276	Kalmar	649	587	Varberg . . .	121	150
Örnsköldsvik . .	196	166	Visby	318	281	Göteborg . . .	12 063	12 329
Härnösand . . .	458	413	Karlskrona . . .	160	139	Marstrand . .	437	431
Sundsvall . . .	728	668	Ronneby	63	79	Uddevalla . .	262	329
Hudiksvall . . .	119	140	Karlshamn . . .	448	424	Lysekil . . .	913	839
Söderhamn . . .	242	211	Sölvesborg . . .	619	528	Strömstad . .	221	204
Gävle	657	690	Kristianstad . .	278	371	Karlstad . . .	619	504
Stockholm . . .	4 582	5 127	Simrishamn . .	145	130	Lidköping . .	89	117
Uppsala	4	5	Ystad	185	192	Summa 1931	**35 520**	**35 264**
Västerås	76	80	Trälleborg . . .	266	295	» 1930	41 512	41 883
Södertälje . . .	40	25	Malmö	1 999	1 925	» 1929	42 693	40 170

Den avgjort största frekvensen kom, efter vad härav synes, på sjömanshuset i Göteborg med 34 % av påmönstringarna och 35 % av avmönstringarna. Därnäst kom Stockholm med resp. 13 och 15 %. På de olika månaderna fördelade sig på- och avmönstringarna på följande sätt:

År 1931		Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
Påmönstrade		3 173	1 676	2 744	4 413	5 238	3 892	3 126	2 302	2 408	2 282	2 033	2 233
Avmönstrade		4 973	2 874	2 295	2 240	2 470	2 792	2 856	2 696	2 608	2 112	2 602	4 746
Påm. per 100 avm.	1931	64	58	120	197	212	139	109	85	92	108	78	47
	1930	83	71	134	160	150	120	103	90	89	94	77	49
	1929	91	71	125	180	131	120	109	113	96	109	87	55

Inalles kan man per 100 avmönstringar under år 1931 räkna 101 påmönstringar, mot 99 år 1930 och 106 år 1929.

Av de under året påmönstrade utgjordes 2 143 av fartygsbefälhavare, 6 211 av styrmän och maskinister, 12 458 av däcksmanskap, 8 662 av maskinmanskap och 6 046 av kökspersonal. Bland de avmönstrade voro 2 059 fartygsbefälhavare, 6 218 styrmän och maskinister, 11 925 däcksmanskap, 8 438 maskinmanskap och 6 624 kökspersonal.

Till nationaliteten voro av de under året påmönstrade 35 520 sjömännen 34 978 (eller 98·5 %) svenskar, 186 norrmän, 134 danskar, 44 tyskar, 117 finnar, 60 andra vita samt 1 av annan ras. Bland de under samma tid avmönstrade 35 264 sjömännen voro 34 353 (eller 97·4 %) svenskar, 305 norrmän, 260 danskar, 96 tyskar, 162 finnar, 85 andra vita samt 3 av andra raser.

Arbetsförmedlingsverksamheten. De under Sveriges offentliga arbetsförmedling sorterande sjömansförmedlingskontoren och -ombuden ha under år 1931 bedrivit sin verksamhet efter samma grunder och å samma orter som under näst föregående år.

Såsom närmare framgår av nedanstående tabeller, uppgingo samtliga ansökningar om arbete till 74 488, lediga platser till 20 533 och tillsatta platser till 20 165, vilket betecknar en ökning sedan föregående år för ansökningarna med 19 %, men däremot en minskning av lediga och tillsatta platser med 21 resp. 19 %. Det genomsnittliga antalet ansökningar per 100 lediga platser var för hela riket 363 under 1931 mot 241 och 214 under resp. 1930 och 1929.

Förmedlingsverksamhetens fördelning på årets skilda månader framgår av nedanstående uppställning:

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
Arbetssökande personer . .	5 609	5 915	6 600	7 757	7 596	6 395	5 666	5 699	5 691	5 605	5 477	5 577
Ansökningar .	5 668	5 966	6 676	7 859	7 835	6 495	5 731	5 748	5 722	5 656	5 520	5 612
Lediga platser	1 145	833	1 312	2 505	3 338	2 434	1 874	1 559	1 414	1 594	1 261	1 264
Tillsatta »	1 125	826	1 307	2 483	3 282	2 377	1 819	1 515	1 393	1 572	1 239	1 227
Ansökningar pr 100 lediga pl.	495	716	509	314	235	267	306	369	405	355	438	444

Det vid sjömansförmedlingsanstalterna inregistrerade överskottet på arbetskraft uppgick i medeltal per månad till 4 363 personer eller, om man bortser från de förmedlingar, som avse tillfälligt arbete å fartyg i hamn, till 4 545 personer. Överskottet var störst under mars och minst under juli med 5 288 resp. 3 792 personer. Tillgången på nybörjare vid förmedlingskontoren i Stockholm, Göteborg och Malmö var c:a 11 % mindre än närmast föregående år.

Förmedlingsverksamhetens fördelning på olika bemanningskategorier klarlägges i efterföljande tablå:

	Ansökningar om arbete		Lediga platser		Tillsatta platser		Per 100 lediga platser	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Ansökningar	Tills. platser
Befälhavare	87	0·1	18	0·1	18	0·1	483	100
Styrmän	1 903	2·6	554	2·7	544	2·7	344	98
Maskinister	2 274	3·0	741	3·6	704	3·5	307	95
Däcksmanskap	29 582	39·7	7 819	38·1	7 711	38·2	378	99
Maskinmanskap	28 585	38·4	5 881	28·6	5 832	28·9	486	99
Kökspersonal	11 846	15·9	3 329	16·2	3 175	15·8	356	95
Andra platser	211	0·3	2 191	10·7	2 181	10·8	10	100
Tillsammans	**74 488**	**100·0**	**20 533**	**100·0**	**20 165**	**100·0**	**363**	**98**

Av kökspersonalen utgjordes c:a $^1/_4$ av kvinnor (2 980 ansökningar och 1 411 tillsatta platser). Denna gren av förmedlingsverksamheten var livligast vid kontoren i Stockholm, Malmö, Hälsingborg och Göteborg med fördelning som följer:

	Arbetssökande		Tillsatta platser	
	1931	1930	1931	1930
Stockholm	1 733	2 027	845	1 233
Malmö	92	94	22	29
Hälsingborg	48	97	25	69
Göteborg	796	896	376	468

Av 595 arbetssökande utländska sjömän bereddes 126 anställning genom sjömansförmedlingens försorg.

Verksamhetens omfattning vid de olika förmedlingsställena ävensom förhållandet mellan antalet påmönstringar och förmedlade platser inom manskapsgrupperna framgår av tabellen å nästa sida.

Göteborg ligger fortfarande främst med 36·0 % av samtliga ansökningar om arbete och 30·2 % av tillsatta platser, härnäst kommer Stockholm med 11·3 % resp. 17·4 %, Hälsingborg med 11·3 resp. 12·6 % och Malmö med 5·2 resp. 4·6 %.

Av de under året förmedlade 20 165 platserna avse 17 168 eller 85·1 % anställning å ångfartyg, 2 323 eller 11·5 % å motorfartyg och 674 eller 3·4 % å seglare.

Sjömansförmedlingens verksamhet under år 1931.

Hamnar	Ansökn. om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökn. per 100 lediga platser	Påmönstringar och tillsatta platser inom manskapsgrupperna											
					Däcksmanskap			Maskinmanskap			Kökspersonal			Tillsammans		
					Påm.	T. pl.	%	Påm.	T. pl.	%	Påm.	T. pl.	%	Påm.	T. pl.	%
Luleå	236	85	81	·	90	34	37·8	90	30	33·3	58	15	25·9	238	79	33·2
Umeå	467	192	190	243	95	93	97·9	73	73	100·0	33	22	66·7	201	188	93·5
Örnsköldsvik	593	87	81	·	60	36	60·0	61	35	57·4	29	10	34·5	150	81	54·0
Härnösand	1 776	339	339	524	152	128	84·2	153	131	85·6	74	48	64·9	379	307	81·0
Sundsvall	1 365	416	416	328	261	179	68·6	215	149	69·3	104	49	47·1	580	377	65·0
Hudiksvall	1 089	82	82	·	34	33	97·1	46	39	84·8	17	9	52·9	97	81	83·5
Söderhamn	1 287	213	213	604	88	84	95·5	67	58	86·6	48	44	91·7	203	186	91·6
Gävle	1 066	378	369	282	243	182	74·9	199	149	74·9	86	34	39·5	528	365	69·1
Stockholm	8 414	3 658	3 502	230	1 520	1 033	68·0	1 127	725	64·3	842	1 081	128·4	3 489	2 839	81·4
Södertälje	101	14	14	·	13	7	53·8	11	3	27·3	6	4	66·7	30	14	46·7
Oxelösund	854	266	266	321	146	167	114·4	128	70	54·7	54	26	48·1	328	263	80·2
Norrköping	1 343	562	554	239	305	249	81·6	241	203	84·2	101	74	73·3	647	526	81·3
Västervik	569	141	141	404	212	73	34·4	72	46	63·9	65	19	29·2	349	138	39·5
Oskarshamn	2 558	545	545	469	338	266	78·7	209	183	87·6	108	69	63·9	655	518	79·1
Kalmar	1 338	327	319	409	281	178	63·3	100	68	68·0	106	47	44·3	487	293	60·2
Visby	328	241	234	136	141	127	90·1	54	41	75·9	43	59	137·2	238	227	95·4
Karlskrona	944	63	63	·	84	28	33·3	26	20	76·9	18	4	22·2	128	52	40·6
Karlshamn	1 851	265	265	698	201	143	71·1	75	63	84·0	64	36	56·3	340	242	71·2
Sölvesborg	1 649	595	595	277	212	254	119·8	113	103	91·2	92	110	119·6	417	467	112·0
Åhus	209	92	92	·	94	40	42·6	54	31	57·4	44	16	36·4	192	87	45·3
Ystad	513	77	77	·	69	38	55·1	37	25	67·6	29	14	48·3	135	77	57·0
Trälleborg	1 136	201	199	565	92	73	79·3	62	88	141·9	42	38	90·5	196	199	101·5
Malmö	3 856	934	918	413	719	390	54·2	509	322	63·3	319	111	34·8	1 547	823	53·2
Landskrona	2 951	1 229	1 229	240	528	423	80·1	314	305	97·1	159	137	86·2	1 001	865	86·4
Hälsingborg	8 383	2 546	2 539	329	1 152	836	72·6	832	673	80·9	440	368	83·6	2 424	1 877	77·4
Halmstad	1 274	352	347	362	241	217	90·0	67	56	83·6	71	55	77·5	379	328	86·5
Göteborg	26 842	6 224	6 098	431	3 595	2 185	60·8	3 291	2 050	62·3	2 729	625	22·9	9 615	4 860	50·5
Lysekil	1 026	178	178	576	472	118	25·0	33	25	75·8	27	24	88·9	532	167	31·4
Uddevalla	470	231	219	203	100	97	97·0	70	68	97·1	27	27	100·0	197	192	97·5
Tillsammans	**74 488**	**20 533**	**20 165**	**363**	**11 538**	**7 711**	**66·8**	**8 329**	**5 832**	**70·0**	**5 835**	**3 175**	**54·4**	**25 702**	**16 718**	**65·0**

Sveriges offentliga arbetsförmedling under år 1931.

Arbetsförmedlingens organisation. Den offentliga arbetsförmedlingen hade under år 1931 *huvud- eller avdelningskontor* i verksamhet å följande orter:

Stockholms stad . . .	*Stockholm.*
Stockholms län	*Stockholm*, Södertälje, Norrtälje.
Uppsala län	*Uppsala*, Enköping, Skutskär.
Södermanlands län . .	*Eskilstuna*, Nyköping, Strängnäs, Flen, Katrineholm, Gnesta.
Östergötlands län . . .	*Norrköping; Linköping*, Söderköping, Skänninge, Vadstena, Motala, Mjölby, Valdemarsvik, Ödeshög, Åtvidaberg, Kisa, Finspång, Borensberg.
Jönköpings län	*Jönköping*, Eksjö, Tranås, Vetlanda, Värnamo, Gislaved, Nässjö, Sävsjö, Hyltebruk.
Kronobergs län	*Växjö*, Ljungby, Älmhult, Markaryd, Lenhovda, Ryd.
Kalmar län	*Västervik*, Vimmerby; *Kalmar*, Oskarshamn, Nybro, Torsås, Mönsterås.
Gotlands län	*Visby*, Hemse.
Blekinge län	*Karlskrona*, Ronneby, Karlshamn, Sölvesborg.
Kristianstads län . . .	*Kristianstad*, Hässleholm, Ängelholm, Tomelilla, Åstorp, Osby.
Malmöhus län	*Malmö; Lund; Landskrona; Hälsingborg; Ystad; Trälleborg; Eslöv; Skurup; Vellinge.*
Hallands län	*Halmstad*, Laholm, Falkenberg, Varberg, Kungsbacka.
Göteborgs och Bohus län	*Göteborg*, Mölndal; *Uddevalla*, Strömstad, Lysekil, Kungälv, Marstrand.
Älvsborgs län	*Borås*, Vänersborg, Trollhättan, Alingsås, Kinna, Ulricehamn, Mellerud.
Skaraborgs län	*Skövde*, Skara, Mariestad, Tidaholm, Falköping, Lidköping, Hjo, Töreboda, Grästorp, Vara.
Värmlands län	*Karlstad*, Kristinehamn, Filipstad, Arvika, Säffle.
Örebro län	*Örebro*, Askersund, Lindesberg, Karlskoga, Kopparberg, Laxå, Nora.
Västmanlands län . . .	*Västerås*, Köping, Arboga, Sala.
Kopparbergs län . . .	*Falun*, Avesta, Mora, Leksand, Ludvika, Borlänge.
Gävleborgs län	*Gävle*, Hudiksvall, Söderhamn.
Västernorrlands län . .	*Sundsvall*, Ånge.
Jämtlands län	*Östersund*, Strömsund, Sveg, Bräcke.
Västerbottens län . . .	*Umeå*, Skellefteå.
Norrbottens län	*Luleå*, Piteå, Kiruna, Boden.

För *sjömansförmedlingen* funnos specialkontor i Stockholm, Göteborg, Malmö och Hälsingborg samt särskilda sjömansförmedlingsombud å 20 orter, nämligen Örnsköldsvik, Härnösand, Sundsvall, Hudiksvall, Söderhamn, Gävle, Södertälje, Oxelösund, Norrköping, Oskarshamn, Kalmar, Visby, Karlshamn, Sölvesborg, Åhus, Ystad, Landskrona, Halmstad, Lysekil och Uddevalla. På ytterligare 5 platser, Luleå, Umeå, Västervik, Karlskrona och Trälleborg, var sjömansförmedling anordnad i direkt samband med arbetsförmedlingen.[1]

[1] En särskild redogörelse för sjömansförmedlingen under 1931 lämnas å sid. 129 i detta häfte.

Sveriges offentliga arbetsförmedling omfattade sålunda vid årets utgång 36 huvudkontor (24 länsanstalter och 12 självständiga kommunala anstalter),[1] 99 avdelningskontor och 24 fristående sjömansförmedlingar eller tillsammans 159 ordinarie förmedlingsorgan. Av dessa voro två avdelningskontor (Ryd och Mölndal) nyinrättade under året. Vid 1932 års början öppnades ytterligare två avdelningskontor, i Lilla Edet (Älvsborgs län) och Älvdalen (Kopparbergs län), varemot kontoret i Marstrand vid samma tidpunkt indrogs.

Förutom dessa ordinarie kontor ha under året c:a 250 *arbetsförmedlingsombud* varit anställda under länsanstalternas ledning å de orter, där offentlig hjälpverksamhet för arbetslösa bedrivits eller behov i övrigt förelegat av organ för den offentliga arbetsförmedlingen.

Arbetsförmedlingsverksamheten under året. Verksamhetens omfattning under år 1931 framgår av *tab. A*. Såsom tabellen utvisar, kan i förhållande till föregående år konstateras en ökning av såväl antalet ansökningar om arbete som antalet lediga och tillsatta platser. De procentuella förskjutningarna framgå av nedanstående tablå:

Ökning (minskning) i % från föregående år av antalet	Manliga avdelningen			Kvinnliga avdelningen			Tillsammans		
	1929	1930	1931	1929	1930	1931	1929	1930	1931
arbetsansökningar .	— 5·4	+11·5	+ 56·3	+ 2·4	+ 4·4	+ 6·2	— 2·9	+ 9·1	+40·2
lediga platser . . .	+ 9·0	— 0·9	+ 14·3	+11·6	+ 7·8	— 2·0	+10·3	+ 3·5	+ 5·7
tillsatta platser . .	+ 6·1	— 1·3	+ 19·9	+ 9·8	+ 5·9	+ 1·6	+ 7·7	+ 1·9	+11·4

Antalet lediga såväl som tillsatta platser är det största, som något år redovisats vid Sveriges offentliga arbetsförmedling, och antalet ansökningar står tillbaka endast för år 1922, då motsvarande siffra steg till 838 600. Den trots depressionen ökade platstillgången är, såsom framgår av sista kolumnen i tab. A, till en ej ringa del att tillskriva de offentliga reservarbetena, vilka berett sysselsättning åt mer än dubbelt så många arbetare som föregående år. En ännu mer vägande faktor har emellertid varit det starka behovet av snöskottningsarbetare, som gjorde sig gällande både under årets första kvartal och under december månad. Enbart i Stockholm anmäldes och tillsattes under var och en av ifrågavarande fyra månader c:a 5 000 platser inom denna bransch. Gruppen »annat arbete», till vilken hänföres såväl snöskottnings- som reservarbete, utvisar också en fördubbling av antalet lediga och tillsatta platser å manliga avdelningen; siffran, som under en följd av år hållit sig tämligen konstant vid c:a 30 000, har med ens sprungit upp till över 60 000 (se tab. C).

Verksamhetens fördelning på årets olika månader har under 1931 företett en ganska stark avvikelse från det normala, beroende dels på att vintermånadernas siffror kraftigt influerats av snöskottningsarbetet, och dels på den ogynnsamma utvecklingen av det allmänna konjunkturläget, varigenom de vanliga

[1] Bland de sistnämnda äro inräknade anstalten i Norrköping samt Malmöhus läns anstalter, 9 till antalet, vilka från länets landsting åtnjuta årligt anslag. Endast 2 anstalter, Stockholms och Göteborgs, kunna alltså anses vara uteslutande kommunala. Erinras bör dessutom, att åtskilliga till länsanstalterna hörande avdelningskontor även uppbära kommunala anslag, varjämte samtliga anstalter åtnjuta statsanslag.

Tab. A. Antalet arbetsansökningar, lediga och tillsatta platser under olika månader.[1]

Månad	Manliga avdeln.			Kvinnliga avdeln.			Tillsammans			
	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	
									Hela antalet	Därav reservarbete
Januari . . .	45 858	15 088	14 207	14 560	12 132	7 988	60 418	27 220	22 195	2 343
Februari . . .	44 845	14 703	13 367	14 372	10 822	7 341	59 217	25 525	20 708	2 202
Mars	47 955	19 121	17 064	15 396	14 078	9 034	63 351	33 199	26 098	1 530
April	44 539	15 133	12 919	16 468	16 254	10 296	61 007	31 387	23 215	1 189
Maj	37 501	15 395	13 171	14 803	16 499	10 545	52 304	31 894	23 716	1 045
Juni	35 264	12 008	10 563	12 898	13 816	8 694	48 162	25 824	19 257	1 219
Juli	34 704	11 105	9 815	11 783	12 355	7 785	46 487	23 460	17 600	894
Augusti . . .	40 380	12 361	10 475	14 849	15 120	9 585	55 229	27 481	20 060	754
September . .	45 529	14 590	12 860	20 033	18 651	12 650	65 562	33 241	25 510	1 071
Oktober . . .	59 344	14 848	14 045	21 321	16 481	12 543	80 665	31 329	26 588	1 577
November . .	65 131	9 414	9 142	16 186	10 270	8 034	81 317	19 684	17 176	2 858
December . .	69 797	14 491	14 222	11 360	9 179	7 240	81 157	23 670	21 462	2 753
Hela året 1931	**570 847**	**164 014**	**151 850**	**184 029**	**155 957**	**111 735**	**754 876**	**319 971**	**263 585**	**19 495**
» » 1930	365 266	143 557	126 628	173 259	159 096	110 029	538 525	302 653	236 657	8 950
» » 1929	327 517	144 799	128 333	165 981	147 570	103 921	493 498	292 369	232 254	14 800
» » 1928	346 226	132 842	120 949	162 146	132 245	94 641	508 372	265 087	215 590	12 600
» » 1927	360 279	129 782	118 214	157 432	131 763	93 783	517 711	261 545	211 997	8 150

säsongvariationerna i viss mån trängts i bakgrunden. Under normala år redovisas det största antalet lediga och tillsatta platser under månaderna september och oktober, varjämte ett annat, ehuru ej lika utpräglat maximum brukar framträda på vårsidan, i april eller maj. Nu däremot inföll detta maximum redan i mars, som visade i det allra närmaste samma platstillgång som september. Den ur alla synpunkter sämsta månaden var november. Julmånadens siffror visade däremot en påtaglig förbättring.

Förhållandet mellan tillgång och efterfrågan å arbetskraft belyses av nedanstående tablå:

	Ansökningar per 100 lediga platser						*Tillsatta platser per 100 lediga*					
	Män		Kvinnor		Tillsammans		Män		Kvinnor		Tillsammans	
	1931	1930	1931	1930	1931	1930	1931	1930	1931	1930	1931	1930
Januari . . .	304	356	120	139	**222**	**241**	94	89	66	68	**82**	**78**
Februari . . .	305	281	133	133	**232**	**211**	91	86	68	68	**81**	**77**
Mars	251	238	109	107	**191**	**171**	89	80	64	63	**79**	**71**
April	294	196	101	89	**194**	**140**	85	81	63	61	**74**	**70**
Maj	244	186	90	82	**164**	**129**	86	81	64	61	**74**	**70**
Juni	294	180	93	81	**187**	**127**	88	82	63	61	**75**	**71**
Juli	313	196	95	89	**198**	**140**	88	85	63	61	**75**	**72**
Augusti . . .	327	201	98	93	**201**	**144**	85	81	63	61	**73**	**70**
September . .	312	205	107	99	**197**	**146**	88	85	68	65	**77**	**74**
Oktober . . .	400	251	129	111	**257**	**175**	95	90	76	69	**85**	**79**
November . .	692	432	158	128	**418**	**254**	97	94	78	73	**87**	**82**
December . .	482	383	124	102	**343**	**238**	98	96	79	73	**91**	**84**
Hela året	**348**	**254**	**118**	**109**	**236**	**178**	**93**	**88**	**72**	**69**	**82**	**78**

[1] Talen för varje särskild månad angiva hela det under månaden disponibla antalet lediga platser, således med inräknande även av dem, som kvarstått aktuella från föregående månad. Dessa sistnämnda platser ha däremot i siffrorna för hela året inräknats endast en gång, varav förklaras, att dessa äro mindre än de enskilda månadernas siffror tillsammantagna.

Tab. B. Verksamheten vid de särskilda anstalterna under år 1931.

Anstalter	Manliga avdeln.			Kvinnliga avdeln.			Tillsammans			På 100 lediga platser						Jordbruksförmedlingen i % av		
										Ansökningar om arbete			Tillsatta platser					
	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Män	Kvinnor	Tillhopa	Män	Kvinnor	Tillhopa	Ansökningar	Lediga platser	Tillsatta platser
Stockholms stad	89 306	39 704	38 324	54 908	47 907	35 717	144 214	87 611	74 041	225	115	165	97	75	85	1·2	0·2	0·3
Stockholms län	28 162	12 267	11 186	7 117	8 331	4 502	35 279	20 598	15 688	230	85	171	91	54	76	38·6	48·9	53·8
Uppsala län	10 462	3 552	3 126	2 611	2 791	2 110	13 073	6 343	5 236	295	94	206	88	76	83	35·4	44·8	45·3
Södermanlands län	11 092	4 924	4 394	5 307	4 439	3 354	16 399	9 363	7 748	225	120	175	89	76	83	27·2	40·5	37·9
Östergötlands län	17 425	6 379	5 455	8 105	5 995	4 171	25 530	12 374	9 626	273	135	206	86	70	78	39·2	46·8	46·3
Norrköping	11 602	2 181	2 037	1 669	1 540	1 080	13 271	3 721	3 117	532	108	357	93	70	84	11·3	22·7	23·3
Jönköpings län	5 138	2 098	1 784	3 890	2 588	1 973	9 028	4 686	3 757	245	150	193	85	76	80	20·9	32·7	26·5
Kronobergs län	4 217	2 227	1 745	1 846	1 998	1 113	6 063	4 225	2 858	189	92	144	78	56	68	23·7	42·5	34·5
Norra Kalmar län	3 491	1 086	1 046	595	557	391	4 086	1 643	1 437	321	107	249	96	70	87	11·9	20·6	17·0
Södra Kalmar län	8 459	2 273	2 217	1 869	1 176	840	10 328	3 449	3 057	372	159	299	98	71	89	8·4	17·4	15·1
Gotlands län	1 731	1 008	810	1 250	1 337	775	2 981	2 345	1 585	172	93	127	80	58	68	28·4	35·9	27·8
Blekinge län	19 346	4 657	4 325	5 675	3 836	2 789	25 021	8 493	7 114	415	148	295	93	73	84	11·6	27·5	22·9
Kristianstads län	11 372	6 530	5 532	6 407	6 849	4 529	17 779	13 379	10 061	174	94	133	85	66	75	42·5	52·6	49·9
Malmöhus län: Malmö	41 092	7 472	7 173	18 952	12 440	9 536	60 044	19 912	16 709	550	152	302	96	77	84	2·2	4·4	3·6
Malmöhus län: Lund	5 295	1 376	1 276	1 339	1 267	906	6 634	2 643	2 182	385	106	251	93	72	83	22·8	38·6	38·0
Malmöhus län: Landskrona	9 193	2 309	2 227	479	457	309	9 672	2 766	2 536	398	105	350	96	68	92	4·0	15·8	13·3
Malmöhus län: Hälsingborg	19 703	4 041	3 925	4 303	2 887	2 229	24 006	6 928	6 154	488	149	347	97	77	89	5·8	10·0	8·9
Malmöhus län: Ystad	4 697	1 486	1 407	858	418	346	5 555	1 904	1 753	316	205	292	95	83	92	20·4	27·7	23·2
Malmöhus län: Trelleborg	6 320	2 525	2 456	1 188	657	572	7 508	3 182	3 028	250	181	236	97	87	95	10·7	27·9	24·8
Malmöhus län: Eslöv	2 675	1 513	1 464	501	420	352	3 176	1 933	1 816	177	119	164	97	84	94	48·2	64·6	65·0
Malmöhus län: Skurup	1 102	1 110	634	388	515	203	1 490	1 625	837	99	75	92	57	39	52	78·5	81·4	87·1
Malmöhus län: Vellinge	1 527	1 077	975	252	261	168	1 779	1 338	1 143	142	97	133	91	64	85	69·6	69·7	69·2
Hallands län	7 959	2 133	1 697	1 405	1 399	817	9 364	3 532	2 514	373	100	265	80	58	71	14·8	37·9	27·8
Göteb. och Bohus län	23 920	3 869	3 562	3 141	2 425	1 491	27 061	6 294	5 053	618	130	430	92	61	80	7·7	20·9	15·3
Göteborg	87 867	16 712	16 133	19 519	16 143	12 004	107 386	32 855	28 137	526	121	327	97	74	86	1·2	3·8	3·5
Älvsborgs län	10 631	2 637	2 500	1 310	1 178	837	11 941	3 815	3 337	403	111	313	95	71	87	7·8	14·9	13·1
Skaraborgs län	8 560	4 615	3 141	4 282	4 481	2 420	12 842	9 096	5 561	185	96	141	68	54	61	44·4	55·9	52·8
Värmlands län	14 089	3 107	2 907	2 119	2 598	1 495	16 208	5 705	4 402	453	82	284	94	58	77	7·9	18·5	13·7
Örebro län	15 163	3 163	2 981	4 988	4 879	3 202	20 151	8 042	6 183	479	102	251	94	66	77	17·2	33·5	32·1
Västmanlands län	14 173	3 808	3 333	5 022	4 035	3 090	19 195	7 843	6 423	372	124	245	88	77	82	18·0	36·6	32·9
Kopparbergs län	12 926	1 870	1 822	3 296	2 692	1 973	16 222	4 562	3 795	691	122	356	97	73	83	4·0	10·7	8·0
Gävleborgs län	16 849	2 592	2 581	3 009	1 801	1 653	19 858	4 393	4 234	650	167	452	100	92	96	2·9	2·2	2·0
Västernorrlands län	25 917	3 079	3 069	770	485	433	26 687	3 564	3 502	842	159	749	100	89	98	2·6	2·4	2·3
Jämtlands län	8 365	1 248	1 243	2 595	2 477	2 222	10 960	3 725	3 465	670	105	294	100	90	93	7·9	9·4	7·2
Västerbottens län	5 729	1 050	1 040	1 874	1 693	1 385	7 603	2 743	2 425	546	111	277	99	82	88	7·0	12·4	9·7
Norrbottens län	5 292	2 336	2 323	1 190	1 005	748	6 482	3 341	3 071	227	118	194	99	74	92	1·0	0·7	0·4
Tillsammans år 1931	**570 847**	**164 014**	**151 850**	**184 029**	**155 957**	**111 735**	**754 876**	**319 971**	**263 585**	**348**	**118**	**236**	**93**	**72**	**82**	**11·3**	**19·8**	**17·7**

November månads synnerligen ogynnsamma siffra faller även här starkt i ögonen. Frånser man den svåra vintern 1921—22, har den svenska arbetsförmedlingen aldrig förut uppvisat så stor disproportion mellan tillgång och efterfrågan å arbetskraft.[1] Företeelsen är emellertid, som framgår av det starka omslaget i december, till en del beroende på tillfälliga omständigheter. Särskilt torde det förhållandet ha inverkat, att ett stort antal arbetssökande under november anmält sig som snöskottare, medan efterfrågan på arbetskraft av detta slag yppade sig först under årets sista månad.

Förhållandet mellan lediga och tillsatta platser har, såsom under dåliga tider alltid är fallet, ej oväsentligt förbättrats. Av de föregående åren ha endast 1922 och 1925 uppvisat högre tillsättningsresultat (84 resp. 83 tillsatta platser per 100 lediga).

Verksamheten vid de särskilda anstalterna. Beträffande verksamhetens omfattning vid de olika anstalterna meddelar *tab. B* ett översiktligt sammandrag. En jämförelse med 1930 års siffror ger vid handen, att sammanlagda antalet tillsatta platser i förhållande till föregående år ökats vid 25 och minskats vid 11 anstalter. Relativt sett har ökningen varit störst vid anstalterna i Göteborgs och Bohus län (70 %), Värmlands län (55 %), Västernorrlands län (44 %), Norrbottens län (41 %) och Älvsborgs län (35 %). Till jämförelse kan erinras, att ökningen från 1929 till 1930 ingenstädes översteg 25 %. Den största minskningen har träffat Hallands län (18 %). I övrigt har nedgången ingenstädes utgjort mer än 10 %, och i vissa fall har antalet tillsatta platser endast med något tiotal understigit 1930 års siffra.

Beträffande förhållandet mellan tillgång och efterfrågan å arbetskraft ha Västernorrlands, Gävleborgs samt Göteborgs och Bohus län kommit högst med resp. 749, 452 och 430 ansökningar per 100 lediga platser. Den starka disproportionen är ett tydligt uttryck för nödläget bland skogs- och stenarbetarna. Norrköping, som under nästföregående åren intagit den främsta platsen i detta hänseende, uppvisar i det närmaste samma relationstal som 1930, men kommer med denna siffra (357) nu först i fjärde rummet.

Verksamheten inom olika yrkesgrupper. Verksamhetens fördelning på olika yrkesgrenar framgår av *tab. C*. I vad mån förskjutningar i fråga om de olika huvudgruppernas andel i tillsättningssiffran ägt rum under året utvisas av nedanstående sammanställning.

De tillsatta platsernas fördelning på olika yrkesgrupper:

	1902—12	1913—22	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Jordbr. o. skogshush.	19·5	23·5	21·9	23·7	24·5	22·8	24·8	24·3	21·9	21·8	18·7
Industri o. hantverk	16·6	15·9	9·0	7·9	7·0	6·9	6·3	6·2	6·7	6·7	6·7
Sjöfart och fiske	14·7	13·0	9·0	10·6	9·9	10·2	9·9	10·5	10·4	10·8	7·8
Handel o. samfärdsel			9·9	11·4	11·6	12·2	12·9	14·7	15·9	15·8	13·5
Husligt arbete	33·6	29·0	29·2	32·8	34·2	33·4	31·8	31·3	31·8	32·6	30·3
Annat arbete	15·6	18·6	21·0	13·6	12·8	14·5	14·3	13·0	13·3	12·3	23·0
Summa	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0

[1] Jfr översikten å sid. 114.

Tab. C. Verksamheten inom olika yrkesgrupper under år 1931.

Yrkesgrupper	Manliga avdeln.			Kvinnliga avdeln.			Tillsammans			På 100 lediga platser					
										Ansökningar om arbete			Tillsatta platser		
	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Män	Kvinnor	Tillhopa	Män	Kvinnor	Tillhopa
Jordbruk och skogshushållning	**92 447**	**52 055**	**42 629**	**9 680**	**14 163**	**6 615**	**102 127**	**66 218**	**49 244**	**178**	**68**	**154**	**82**	**47**	**74**
Jordbruk m. m.	75 666	49 350	39 969	9 680	14 163	6 615	85 346	63 513	46 584	153	68	134	81	47	73
Skogshushållning	16 781	2 705	2 660	—	—	—	16 781	2 705	2 660	620	—	620	98	—	98
Industri och hantverk	**215 533**	**14 788**	**14 009**	**12 948**	**4 795**	**3 661**	**228 481**	**19 583**	**17 670**	**1 457**	**270**	**1 167**	**95**	**76**	**90**
Gruvdrift och malmförädling	15 812	448	448	—	—	—	15 812	448	448	3 529	—	3 529	100	—	100
Jord-, sten- och glasindustri	26 689	2 205	2 192	54	1	1	26 743	2 206	2 193	1 210	·	1 212	99	·	99
Metall- och maskinindustri	58 847	2 801	2 541	1 300	157	132	60 147	2 958	2 673	2 101	828	2 033	91	84	90
Trävaruindustri	23 638	703	660	44	18	16	23 682	721	676	3 362	·	3 285	94	·	94
Byggnadsverksamhet	53 952	6 187	5 989	1	—	—	53 953	6 187	5 989	872	·	872	97	·	97
Läder-, hår- och gummiindustri	3 530	158	136	1 510	92	83	5 040	250	219	2 234	·	2 016	86	·	88
Textilindustri	2 371	61	56	1 051	120	84	3 422	181	140	·	876	1 891	·	70	77
Beklädnadsindustri	3 059	121	80	3 584	1 600	1 102	6 643	1 721	1 182	2 528	224	386	66	69	69
Närings- och njutningsmedelsindustri	6 488	309	268	2 409	1 509	1 129	8 897	1 818	1 397	2 100	160	489	87	75	77
Kemisk-teknisk och belysningsindustri	2 694	298	297	395	99	83	3 089	397	380	904	·	778	100	·	96
Trämasse- och pappersindustri	2 808	61	58	1 277	531	492	4 085	592	550	·	240	690	·	93	93
Grafisk industri	1 235	130	118	57	22	14	1 292	152	132	950	·	850	91	·	87
Ej särskilt specificerade	14 410	1 306	1 166	1 266	646	525	15 676	1 952	1 691	1 103	196	803	89	81	87
Sjöfart och fiske	**75 765**	**19 470**	**19 215**	**3 378**	**1 566**	**1 426**	**79 143**	**21 036**	**20 641**	**389**	**216**	**376**	**99**	**91**	**98**
Handel, samfärdsel och allmän tjänst	**54 030**	**16 763**	**15 296**	**34 733**	**26 732**	**20 301**	**88 763**	**43 495**	**35 597**	**322**	**130**	**204**	**91**	**76**	**82**
Kontors-, bank- och försäkringspersonal	6 050	995	854	2 640	719	585	8 690	1 714	1 439	608	367	507	86	81	84
Butiks- och magasinspersonal	15 847	2 333	2 236	6 308	2 295	1 763	22 155	4 628	3 999	679	275	479	96	77	86
Hotell-, kafé- och restaurangpersonal	3 134	494	449	20 141	17 051	13 243	23 275	17 545	13 692	634	118	133	91	78	78
Transportarbetare	27 774	11 723	10 566	1 867	3 385	2 334	29 641	15 108	12 900	237	55	196	90	69	85
Allmän och litterär verksamhet	1 041	718	715	3 767	3 145	2 265	4 808	3 863	2 980	145	120	124	100	72	77
Ej särskilt specificerade	184	500	476	10	137	111	194	637	587	37	7	30	95	81	92
Husligt arbete	**64**	**30**	**27**	**113 472**	**108 634**	**79 686**	**113 536**	**108 664**	**79 713**	·	**104**	**104**	·	**73**	**73**
Annat arbete	**133 008**	**60 908**	**60 674**	**9 818**	**67**	**46**	**142 826**	**60 975**	**60 720**	**218**	·	**234**	**100**	·	**100**
Tillsammans år 1931	**570 847**	**164 014**	**151 850**	**184 029**	**155 957**	**111 735**	**754 876**	**319 971**	**263 585**	**348**	**118**	**236**	**93**	**72**	**82**

Den redan i det föregående berörda ökningen av gruppen »annat arbete» har självfallet dragit med sig en motsvarande minskning av procenttalen för flertalet av de övriga yrkesgrupperna. Endast industrigruppen utvisar samma anpart av totalsumman som föregående år. Mest framträdande har tillbakagången varit i fråga om sjöfartsgruppen, där antalet tillsatta platser sedan 1930 minskats med $^1/_5$. Även grupperna jordbruk och skogshushållning samt handel och samfärdsel förete nedgång i fråga om antalet tillsatta platser. För gruppen husligt arbete framträder däremot någon stegring, om man ser på de absoluta talen.

Inom industrigruppen har trots depressionen antalet lediga platser ökats med 5 % och de tillsatta platserna med drygt 10 %. Stegringen är till en del att hänföra till byggnadsfacken, men har dock sin huvudsakliga förklaring däruti, att arbetsförmedlingen tagits i anspråk för uttagande av arbetskraft till de genom statsbeställningar finansierade arbetena inom stenindustrien.[1] Enbart för denna industrigrupp redovisas fem gånger så många tillsatta platser som föregående år.

Antalet *ansökningar per 100 lediga platser* har under det senaste decenniet utgjort:

	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
Jordbruk och skogshushållning	192	116	116	136	140	125	129	122	115	154
Industri och hantverk	899	641	463	597	667	777	656	525	617	1 167
Sjöfart och fiske	359	251	230	281	281	277	258	221	248	376
Handel och samfärdsel	339	209	188	202	196	191	169	149	151	204
Husligt arbete	101	107	111	120	116	111	113	103	99	104
Annat arbete	219	159	221	290	279	287	315	265	324	234
Samtliga grupper	**296**	**186**	**171**	**198**	**201**	**198**	**192**	**169**	**178**	**236**

I förhållande till 1930 är gruppen »annat arbete» såsom synes den enda, som utvisar sjunkande relationstal. Förklaringen härtill ligger givetvis i ökningen av de hit hänförda platserna vid de offentliga reservarbetena, vilka till stor del besättas med arbetssökande från andra yrkesgrupper.

Jordbruksförmedlingens växlande omfattning vid de olika anstalterna framgår av de sista kolumnerna i tab. B. Minst hälften av de tillsatta platserna kommo på jordbruket vid fem anstalter, nämligen Skurup (87 %), Vellinge (69 %), Eslöv (65 %) samt Stockholms och Skaraborgs län (54—53 %). Vid ytterligare tre anstalter, Uppsala, Östergötlands och Kristianstads läns, höll sig siffran mellan 45 och 50 %.

Ungdomsförmedlingen. I årsberättelsen för 1930 lämnades första gången en sammanställning av de särskilda uppgifter om förmedlingsverksamheten för ungdom under 18 år, som numera avgivas av anstalterna. Motsvarande siffror för år 1931 återgivas i *tab. D.*

Förhållandet mellan ansökningar och lediga platser har liksom förra året varit betydligt gynnsammare på ungdomsförmedlingens område än inom arbetsförmedlingen i övrigt. Säkerligen vore det emellertid felaktigt att härav

[1] Se Soc. Medd. årg. 1931, sid. 826.

Tab. D. Ungdomsförmedlingen under år 1931.

Månad	Manliga avdelningen				Kvinnliga avdelningen				Tillsammans			
	Ansökn. om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökn. per 100 led. pl.	Ansökn. om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökn. pr 100 led. pl.	Ansökn. om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökn. per 100 led. pl.
Januari . . .	2 593	1 147	954	226	2 383	1 570	1 041	152	4 976	2 717	1 995	183
Februari . .	2 624	1 103	918	238	2 324	1 364	1 001	170	4 948	2 467	1 919	201
Mars	2 857	1 489	1 106	192	2 367	1 684	1 120	141	5 224	3 173	2 226	165
April	2 802	1 816	940	154	2 499	1 964	1 303	127	5 301	3 780	2 243	140
Maj	2 392	1 599	1 182	150	1 940	1 814	1 121	107	4 332	3 413	2 303	127
Juni	3 651	1 621	1 382	225	2 486	1 796	1 193	138	6 137	3 417	2 575	180
Juli	3 440	1 645	1 461	209	2 366	1 819	1 281	130	5 806	3 464	2 742	168
Augusti . . .	3 321	1 528	1 279	217	2 678	1 948	1 305	137	5 999	3 476	2 584	173
September . .	3 662	1 603	1 386	228	3 280	2 384	1 632	138	6 942	3 987	3 018	174
Oktober . . .	3 869	1 768	1 553	219	3 482	2 295	1 669	152	7 351	4 063	3 222	181
November . .	3 514	1 091	1 018	322	2 856	1 569	1 228	182	6 370	2 660	2 246	239
December . .	2 722	845	750	322	1 569	1 103	787	142	4 291	1 948	1 537	220
Hela året 1931	**37 447**	**17 028**	**13 929**	**220**	**30 230**	**20 704**	**14 681**	**146**	**67 677**	**37 732**	**28 610**	**179**
1930	31 118	20 039	15 412	155	28 822	21 843	15 093	132	59 940	41 882	30 505	143
I % av hela arbetsförmedlingen: 1931	6·6	10·4	9·2	—	16·4	13·3	13·1	—	9·0	11·8	10·9	—
1930	8·5	14·0	12·2	—	16·6	13·7	13·7	—	11·1	13·8	12·9	—

draga några slutsatser om att den s. k. ungdomsarbetslösheten ej längre vore ett aktuellt spörsmål. Den ifrågavarande företeelsen torde i stället förnämligast ha sin grund däruti, att den arbetslösa ungdomen i regel ej har utsikt att bli delaktig av offentlig arbetslöshetshjälp och därför ej har anledning att enbart för denna saks skull anmäla sig å arbetsförmedlingen, oavsett om någon utsikt till arbete finnes eller icke. En medverkande faktor är den inom jordbruket rådande livliga efterfrågan på yngre arbetskraft, speciellt halvvuxna drängar. Det är också endast på manliga avdelningen, som relationstalen för ungdomen ställa sig gynnsammare än för äldre arbetssökande. Bland kvinnorna är förhållandet motsatt, och skillnaden mellan den manliga och kvinnliga arbetsmarknaden är följaktligen på ungdomsförmedlingens områden icke på långt när så starkt framträdande som då det gäller de äldre årsklasserna. I jämförelse med 1930 har antalet arbetssökande å ungdomsavdelningen ökats, ehuru ej lika kraftigt som bland de vuxna. De lediga och tillsatta platserna ha däremot både absolut och relativt minskats.

Av de lediga platserna tillsattes inom ungdomsförmedlingen i genomsnitt 76 % (82 % å manliga och 71 å kvinnliga avdelningen). Förmedlingsresultatet är för männens vidkommande sämre än beträffande den äldre arbetskraften; i fråga om kvinnorna är procentsiffran däremot i det närmaste densamma som för arbetsförmedlingen i dess helhet.

	Arbetsförmedlingsanstalter	Jordbruk m. m.			Skogshushållning			Gruvdrift o. malmförädling			Jord-, sten- o. glasindustri			Metall- o. maskinindustri		
		Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L.p.	T.p.
	Manliga avdelningen															
1	Stockholms stad	1 529	78	77	13	—	—	15	1	1	202	8	7	14 183	1334	1222
2	Stockholms län	13 004	8 980	7 997	601	329	321	412	68	68	242	21	19	2 411	212	188
3	Uppsala län	4 022	2 296	1 995	171	64	50	902	—	—	474	2	1	563	37	25
4	Södermanlands län	3 763	2 911	2 398	22	15	14	19	2	2	26	—	—	2 716	143	136
5	Östergötlands län	9 190	4 754	3 869	72	43	39	304	12	12	651	39	39	1 155	58	51
6	Norrköping	1 474	774	692	1	1	1	—	—	—	57	1	1	1 148	29	26
7	Jönköpings län	1 597	1 114	830	23	7	7	22	—	—	90	28	28	556	11	11
8	Kronobergs län	1 218	1 291	816	70	56	56	—	—	—	251	66	66	86	16	16
9	Kalmar län	1 201	675	593	54	4	4	13	—	—	265	3	3	1 424	18	17
10	Gotlands län	762	558	382	29	—	—	—	—	—	20	—	—	19	9	2
11	Blekinge län	2 472	1 540	1 236	19	60	60	—	—	—	4 539	224	224	274	8	8
12	Kristianstads län	6 321	5 020	4 066	140	44	44	315	—	—	761	61	60	277	46	33
13	Malmöhus län: Malmö	1 148	674	527	—	—	—	—	—	—	991	—	—	5 588	121	111
14	Hälsingborg	1 242	566	481	—	10	10	1 116	—	—	116	—	—	1 388	9	7
15	Övriga anstalter	7 125	5 518	4 607	2	—	—	9	—	—	467	18	18	3 670	128	121
16	Hallands län	1 200	1 013	599	6	—	—	48	—	—	756	7	7	1 086	16	16
17	Göteborgs och Bohus län	1 456	875	655	—	6	6	1	—	—	14 621	1 602	1 597	375	18	10
18	Göteborgs stad	1 192	1 131	964	—	16	14	1	—	—	118	23	23	16 285	387	366
19	Älvsborgs län	899	535	415	11	9	9	617	69	69	155	1	1	1 213	57	55
20	Skaraborgs län	5 238	3 997	2 576	14	24	23	—	—	—	88	36	34	272	43	28
21	Värmlands län	1 062	632	444	3 786	371	366	85	—	—	956	6	6	440	2	2
22	Örebro län	2 820	1 723	1 574	540	70	65	2 935	57	57	203	8	7	494	8	8
23	Västmanlands län	2 911	2 103	1 640	129	41	40	3 545	224	224	183	42	42	1 650	34	29
24	Kopparbergs län	483	232	190	2 800	459	455	3 804	15	15	15	2	2	396	23	23
25	Gävleborgs län	499	54	54	1 080	2	2	1 631	—	—	86	—	—	774	11	10
26	Västernorrlands län	663	40	38	5 241	312	312	—	—	—	325	—	—	154	8	8
27	Jämtlands län	746	127	123	1 257	184	184	1	—	—	27	7	7	141	6	5
28	Västerbottens län	369	128	122	100	23	23	—	—	—	—	—	—	67	6	6
29	Norrbottens län	60	11	9	600	555	555	17	—	—	4	—	—	42	3	1
	Kvinnliga avdelningen															
1	Stockholms stad	174	123	119	—	—	—	—	—	—	26	1	1	979	140	118
2	Stockholms län	599	1 087	449	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—
3	Uppsala län	608	547	377	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Södermanlands län	695	883	542	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Östergötlands län	830	1 041	587	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Norrköping	31	69	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Jönköpings län	291	416	164	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
8	Kronobergs län	220	503	170	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Kalmar län	155	264	115	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Gotlands län	84	283	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Blekinge län	430	795	394	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Kristianstads län	1 234	2 016	950	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
13	Malmöhus län: Malmö	151	196	74	—	—	—	—	—	—	10	—	—	202	10	8
14	Hälsingborg	141	130	64	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Övriga anstalter	654	855	418	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—
16	Hallands län	182	324	99	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Göteborgs och Bohus län	616	438	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Göteborgs stad	122	116	32	—	—	—	—	—	—	3	—	—	113	7	6
19	Älvsborgs län	30	34	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Skaraborgs län	468	1 089	360	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Värmlands län	218	425	158	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Örebro län	649	970	410	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Västmanlands län	538	768	471	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Kopparbergs län	162	254	113	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Gävleborgs län	78	43	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Västernorrlands län	29	45	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Jämtlands län	124	225	125	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Västerbottens län	164	212	114	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Norrbottens län	3	12	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Trävaruindustri			Byggnadsverksamhet			Läder-, hår- o. gummiindustri			Textilindustri			Beklädnadsindustri			Närings- o. njutningsmedelsindustri			Kem.-tekn. o. belysningsindustri			
Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L.p.	T.p.	
1 306	137	118	17696	2 103	1 982	546	74	60	147	3	3	529	49	33	1 042	23	20	195	6	6	1
468	72	68	2 106	266	261	28	3	3	19	—	—	100	12	11	219	15	14	25	7	7	2
175	6	5	437	19	18	32	2	1	7	—	—	59	—	—	164	5	3	6	—	—	3
386	56	56	302	78	78	9	—	—	7	3	3	2	—	—	42	8	8	1	—	—	4
328	10	10	1 318	150	149	23	4	4	20	—	—	37	2	1	122	8	7	—	—	—	5
772	32	26	2 663	241	239	29	2	2	671	14	13	50	—	—	153	5	5	22	2	2	6
133	9	7	305	191	189	47	3	3	71	—	—	4	—	—	99	7	6	341	—	—	7
44	2	2	126	52	50	3	3	3	—	—	—	9	3	1	8	—	—	1	1	1	8
970	120	120	353	166	166	4	3	3	18	—	—	3	—	—	81	—	—	52	7	7	9
2	—	—	55	2	2	—	—	—	—	—	—	1	1	1	21	4	2	1	—	—	10
109	2	2	306	11	10	13	—	—	1	—	—	32	—	—	130	7	6	4	—	—	11
161	31	29	720	223	222	9	—	—	7	—	—	12	1	1	101	14	12	3	—	—	12
947	17	18	8 316	258	252	1032	14	12	108	2	1	473	11	5	1 008	1	—	1068	10	10	13
104	—	—	2 402	139	139	674	8	8	55	2	2	165	2	2	219	2	2	237	13	13	14
233	11	12	2 549	158	156	653	15	14	41	—	—	113	5	1	1 157	67	66	199	142	142	15
258	—	—	968	76	73	24	2	2	127	—	—	109	4	2	151	12	12	—	64	64	16
435	4	4	543	63	46	20	1	1	90	—	—	13	1	1	113	17	15	105	—	—	17
3 102	76	65	5 433	911	878	280	22	18	546	33	31	479	25	16	835	50	38	212	42	41	18
97	2	2	999	62	62	9	—	—	306	3	3	56	—	—	89	2	2	15	—	—	19
59	9	9	167	29	28	6	—	—	9	—	—	29	—	—	208	51	39	23	—	—	20
578	3	3	733	19	19	7	—	—	102	—	—	25	1	1	49	—	—	—	—	—	21
235	1	1	903	21	21	54	—	—	1	—	—	662	4	4	128	3	3	146	4	4	22
557	21	21	932	192	192	3	—	—	15	1	—	4	—	—	59	1	1	—	—	—	23
547	23	23	1 569	449	449	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	2	2	2	—	—	24
2 719	3	3	649	79	79	16	2	2	3	—	—	63	—	—	155	1	1	45	—	—	25
7 216	16	16	806	72	72	2	—	—	—	—	—	12	—	—	68	—	—	1	—	—	26
147	22	22	118	85	85	4	—	—	—	—	—	18	—	—	31	4	4	—	—	—	27
388	18	18	273	27	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	28
1 162	—	—	205	45	45	3	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	29
24	13	11	—	—	—	87	55	46	230	68	50	1 579	818	547	919	503	416	137	83	69	1
1	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	84	20	17	63	32	17	1	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	1	15	11	7	—	—	—	3
—	5	5	—	—	—	—	—	—	—	3	2	8	6	6	3	8	3	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	1	1	9	2	1	53	14	10	83	42	27	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	47	3	2	23	1	1	9	18	11	—	—	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	55	—	—	18	13	12	30	36	25	16	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	19	8	6	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	2	8	7	2	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	18	14	8	14	11	—	—	—	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	40	28	26	83	73	43	—	—	—	12
—	—	—	—	—	—	843	24	24	178	3	2	927	426	302	471	152	91	113	2	2	13
—	—	—	—	—	—	536	7	7	60	2	2	53	12	8	59	13	10	—	4	2	14
—	—	—	—	—	—	39	2	2	8	3	3	21	19	17	25	13	8	1	3	3	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—	—	16	4	4	9	13	9	1	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	1	—	43	2	—	14	10	3	19	—	—	17
19	—	—	1	—	—	5	—	—	392	30	19	509	162	87	380	366	318	107	7	7	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	4	3	7	1	1	1	2	1	—	—	—	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	14	10	7	79	88	45	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	1	1	1	5	7	5	—	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	2	2	5	—	—	96	9	8	43	26	17	—	—	—	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	35	12	10	32	32	26	—	—	—	23
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	3	—	—	—	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	27	5	5	18	3	3	—	—	—	25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	1	1	—	—	—	—	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	11	11	20	24	19	—	—	—	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	7	3	3	—	—	—	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	2	1	—	—	—	—	29

	Arbetsförmedlingsanstalter	Trämasse- o. pappersindustri			Grafisk industri			Industri o. hantverk, ej specific.			Sjöfart och fiske			Kontors-, bank- o. d. personal		
		Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.
	Manliga avdelningen															
1	Stockholms stad	280	7	5	506	84	75	4 492	685	584	6 639	2 752	2 660	3 069	475	400
2	Stockholms län	21	3	3	29	—	—	572	14	11	574	105	105	93	15	13
3	Uppsala län	6	—	—	26	—	—	189	14	10	49	—	—	52	4	3
4	Södermanlands län	29	2	2	14	—	—	141	9	9	909	266	266	20	1	1
5	Östergötlands län	7	—	—	11	—	—	456	36	34	120	35	33	48	13	12
6	Norrköping	109	8	7	43	—	—	192	13	13	1 321	537	531	84	5	4
7	Jönköpings län	6	—	—	6	—	—	169	8	8	44	2	2	18	6	6
8	Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	4	1	1	—	—	—	5	2	2
9	Kalmar län	60	1	1	10	—	—	317	14	14	4 662	1 013	1 005	19	1	1
10	Gotlands län	—	—	—	1	1	1	4	—	—	320	211	206	6	—	—
11	Blekinge län	4	—	—	8	—	—	100	6	3	4 930	1 010	1 009	30	2	2
12	Kristianstads län	2	—	—	1	—	—	75	3	1	278	91	91	2	1	1
13	Malmöhus län: Malmö	157	—	—	106	1	1	3 366	107	107	3 764	909	896	699	59	55
14	Hälsingborg	17	—	—	42	—	—	228	13	13	8 434	2 520	2 514	74	15	14
15	Övriga anstalter	27	—	—	53	—	—	474	29	29	4 626	1 481	1 479	41	9	9
16	Hallands län	1	—	—	33	—	—	10	1	—	1 559	352	347	41	9	7
17	Göteborgs och Bohus län	15	1	1	19	4	4	31	2	2	1 622	413	399	9	21	8
18	Göteborgs stad	303	16	16	261	38	35	1 903	279	255	27085	5 814	5 737	1 559	332	294
19	Älvsborgs län	353	8	8	12	—	—	336	12	12	66	2	2	9	2	2
20	Skaraborgs län	8	—	—	6	1	1	237	1	1	20	—	—	33	5	2
21	Värmlands län	163	12	12	3	—	—	338	37	37	324	169	166	10	—	—
22	Örebro län	53	—	—	28	—	—	154	5	5	55	1	1	40	1	1
23	Västmanlands län	—	—	—	6	—	—	55	2	2	92	20	20	36	14	14
24	Kopparbergs län	44	3	3	2	—	—	16	—	—	7	—	—	4	—	—
25	Gävleborgs län	72	—	—	5	1	1	384	—	—	3 718	668	659	33	2	2
26	Västernorrlands län	351	—	—	—	—	—	32	6	6	3 803	826	820	8	—	—
27	Jämtlands län	719	—	—	4	—	—	4	4	4	9	—	—	4	1	1
28	Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	113	4	4	499	188	186	1	—	—
29	Norrbottens län	1	—	—	—	—	—	18	1	1	236	85	81	3	—	—
	Kvinnliga avdelningen															
1	Stockholms stad	556	273	247	47	14	9	222	332	241	1 965	910	846	1 113	378	309
2	Stockholms län	6	1	1	—	—	—	30	3	1	42	10	2	15	4	4
3	Uppsala län	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	21	9	9
4	Södermanlands län	18	2	2	—	—	—	56	7	7	1	1	1	2	—	—
5	Östergötlands län	—	6	5	—	1	—	11	9	9	2	9	7	26	3	3
6	Norrköping	—	4	4	—	—	—	—	2	—	22	23	23	3	2	2
7	Jönköpings län	5	—	—	—	—	—	—	1	1	—	3	3	14	4	4
8	Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1
9	Kalmar län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	9	6	1	—	—
10	Gotlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	30	27	4	—	—
11	Blekinge län	—	1	—	—	—	—	—	—	—	13	12	12	9	5	3
12	Kristianstads län	2	—	—	—	—	—	2	10	—	1	1	1	1	—	—
13	Malmöhus län: Malmö	367	61	60	1	1	—	871	237	225	92	25	22	845	178	156
14	Hälsingborg	11	3	2	—	—	—	12	7	6	48	26	25	16	11	9
15	Övriga anstalter	1	—	—	1	—	—	3	8	8	46	31	31	3	2	1
16	Hallands län	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Göteborgs och Bohus län	25	12	10	—	—	—	—	—	—	13	13	10	4	2	—
18	Göteborgs stad	283	166	159	4	5	4	2	23	22	975	426	377	478	96	67
19	Älvsborgs län	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—
20	Skaraborgs län	—	1	1	—	—	—	—	2	1	—	—	—	25	6	4
21	Värmlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
22	Örebro län	1	—	—	—	—	—	24	2	1	4	4	1	9	7	2
23	Västmanlands län	2	1	1	4	—	—	13	—	—	—	2	2	22	8	8
24	Kopparbergs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1
25	Gävleborgs län	—	—	—	—	—	—	15	3	3	16	6	6	3	1	1
26	Västernorrlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	85	19	19	—	—	—
27	Jämtlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	5	5	18	1	1
29	Norrbottens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—

Butiks- o. magasinspersonal			Hotell- o. restaurangpersonal			Transportarbetare			Allmän o. litterär verksamhet			Handel o. samfärdsel, ej specific.			Husligt arbete			Annat arbete			
Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	
7 995	1481	1409	1 695	143	128	8 204	4 256	3 545	593	227	225	18	145	134	32	6	6	18 380	25 627	25 624	1
294	22	20	210	38	36	1 544	446	416	31	2	2	6	4	4	14	9	8	5 139	1 624	1 611	2
176	25	23	30	3	2	510	113	105	18	5	5	—	—	—	—	—	—	2 394	957	880	3
77	17	17	5	5	5	249	146	143	2	2	2	—	—	—	—	—	—	2 351	1 260	1 254	4
170	8	8	47	11	9	749	328	318	6	3	3	—	—	—	4	4	3	2 587	861	854	5
237	11	8	28	7	7	777	213	177	2	—	—	20	—	—	—	—	—	1 749	286	283	6
55	4	4	28	8	7	181	60	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 343	640	618	7
9	1	1	7	6	6	81	41	38	1	1	1	—	—	—	—	—	—	2 294	685	685	8
59	2	2	12	3	3	265	103	98	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 108	1 226	1 226	9
23	4	4	37	17	15	137	45	39	3	1	1	—	—	—	—	—	—	290	155	155	10
68	3	3	36	8	8	443	161	148	1	—	—	—	—	—	—	1	1	5 827	1 614	1 605	11
152	35	35	26	9	6	369	76	70	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1 639	875	861	12
1 666	33	32	185	8	7	2 503	820	712	84	1	1	—	—	—	3	1	1	7 890	4 425	4 425	13
157	65	65	90	8	8	905	152	131	3	1	1	—	1	1	—	—	—	2 035	515	514	14
328	72	71	46	47	46	1 112	293	281	2	1	1	1	—	—	—	—	—	7 881	3 402	3 386	15
147	5	5	15	21	20	324	91	84	34	2	2	—	—	—	—	—	—	1 062	458	457	16
93	22	17	19	17	12	431	91	83	2	2	2	—	1	1	—	—	—	3 907	708	698	17
3 421	494	485	378	63	55	5 068	3 708	3 564	244	465	465	138	341	328	1	9	8	19 023	2 437	2 437	18
54	4	4	22	3	3	371	26	22	7	4	3	—	—	—	—	—	—	4 935	1 836	1 826	19
82	8	6	46	13	11	315	39	28	—	—	—	—	6	6	4	—	—	1 696	353	349	20
54	1	1	13	2	1	238	16	13	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5 122	1 836	1 836	21
119	1	1	35	3	3	517	113	113	—	1	1	—	—	—	—	—	—	5 041	1 139	1 112	22
72	3	3	19	9	9	463	141	138	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3 441	960	958	23
16	—	—	45	19	19	228	69	69	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2 921	574	572	24
162	7	7	19	2	2	723	101	101	3	—	—	—	2	2	6	—	—	4 004	1 657	1 656	25
82	—	—	1	—	—	426	18	18	2	—	—	—	—	—	—	—	—	6 724	1 781	1 779	26
40	—	—	38	19	19	212	18	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 845	771	771	27
27	5	5	2	2	2	149	33	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 735	616	616	28
12	—	—	—	—	—	280	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 645	1 630	1 626	29
2 471	1050	773	7 770	5 885	4 853	972	1 952	1 331	1 960	1111	735	4	100	84	30 816	34 058	24 887	2 857	40	25	1
76	46	21	745	631	405	7	5	5	242	177	124	—	—	—	5 193	6 314	3 455	5	1	1	2
27	2	1	119	138	103	15	13	13	20	20	17	—	—	—	1 744	2 050	1 582	36	—	—	3
60	27	26	296	321	290	17	33	31	48	87	73	—	—	—	3 534	3 040	2 354	569	16	12	4
115	27	26	489	438	341	30	56	36	103	180	153	—	—	—	5 914	4 164	2 963	440	2	2	5
13	8	7	100	97	49	15	28	14	16	28	15	—	—	—	1 205	1 257	918	185	—	—	6
63	20	19	313	294	239	19	26	21	83	81	72	—	—	—	2 902	1 694	1 413	80	—	—	7
13	10	10	220	245	153	1	1	1	30	37	24	—	—	—	1 339	1 191	746	—	—	—	8
30	4	1	214	153	105	12	10	7	12	19	10	—	—	—	1 906	1 263	981	119	2	2	9
25	8	6	211	211	150	20	3	3	35	32	26	—	—	—	835	770	505	—	—	—	10
82	12	9	369	356	314	12	18	19	9	21	16	—	1	1	4 656	2 583	1 996	69	—	—	11
87	15	12	922	1 022	700	7	16	16	27	90	62	—	—	—	3 949	3 578	2 719	47	—	—	12
1 621	454	396	1 614	1 024	706	28	412	259	169	120	75	—	—	—	9 265	9 115	7 134	1 184	—	—	13
77	78	74	529	391	289	29	69	49	29	42	30	—	—	—	2 335	2 092	1 652	368	—	—	14
84	38	34	345	345	286	79	65	60	23	23	15	—	1	1	3 169	2 587	1 969	488	—	—	15
30	9	8	117	212	147	15	25	24	10	11	6	—	—	—	941	800	519	71	—	—	16
61	25	17	644	540	393	—	5	2	54	83	56	—	—	—	1 517	1 294	880	108	—	—	17
1 060	346	219	1 442	1 279	915	448	462	277	498	379	307	4	31	21	10 331	12 239	9 166	2 343	3	1	18
18	4	2	122	113	72	2	2	2	20	16	10	—	—	—	1 088	1 002	723	9	—	—	19
64	15	12	318	322	198	3	8	7	72	121	76	—	1	1	2 918	2 815	1 705	317	3	3	20
3	4	1	197	226	142	3	2	2	32	62	38	—	—	—	1 660	1 868	1 147	—	—	—	21
59	19	18	420	388	278	27	60	45	91	86	54	—	—	—	3 356	3 306	2 366	204	—	—	22
97	42	42	415	517	446	51	57	54	41	107	90	—	—	—	3 528	2 489	1 940	242	—	—	23
2	1	1	673	546	424	9	6	5	39	49	32	2	2	2	2 404	1 830	1 392	—	—	—	24
16	3	1	325	180	170	32	40	40	52	71	62	—	1	1	2 346	1 445	1 330	77	—	—	25
11	1	—	61	49	44	6	1	1	3	5	1	—	—	—	572	362	325	—	—	—	26
33	24	24	837	820	778	8	10	10	46	85	84	—	—	—	1 526	1 278	1 171	—	—	—	27
14	3	3	235	232	193	—	—	—	3	2	2	—	—	—	1 422	1 235	1 064	—	—	—	28
1	—	—	79	76	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 101	915	684	—	—	—	29

Utvandringen till främmande världsdelar under 1931.

Uppgifter rörande utvandringen från Sverige till främmande världsdelar ha nu inkommit även för *fjärde kvartalet 1931*, varigenom en överblick kan erhållas av den transoceana emigrationen i dess helhet under nämnda år. Siffrorna visa som väntat en kraftig nedgång mot 1930 och ännu mer i förhållande till åren dessförinnan. Utvecklingen belyses av nedanstående tablå, som även visar emigranternas fördelning på olika månader och på de städer, där utvandringskontrakten uppvisats och godkänts av polismyndigheterna.[1]

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
Stockholm .	11	12	6	8	11	5	9	6	10	12	6	6	**102**
Malmö . . .	6	4	13	9	5	3	2	13	5	5	—	3	**68**
Hälsingborg	1	—	5	—	3	3	2	2	1	1	—	—	**18**
Göteborg . .	54	50	55	48	33	43	29	24	41	28	15	11	**431**
Oslo	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	**3**
Köpenhamn .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	**1**
Summa 1931	**72**	**66**	**80**	**65**	**52**	**54**	**42**	**46**	**58**	**46**	**22**	**20**	**623**
1930	279	367	550	408	400	186	201	211	244	215	112	70	**3 243**
1929	1 069	964	1 257	1 643	1 011	592	708	385	341	439	182	177	**8 768**
1928	754	1 036	1 505	1 389	960	525	830	694	1 163	934	902	357	**11 049**
1927	854	695	1 352	1 909	698	540	755	655	1 039	873	874	274	**10 518**
1926	659	1 048	1 166	1 247	828	362	692	855	1 055	1 139	903	460	**10 414**

Emigrationen fördelade sig på rikets olika delar sålunda:

	1931	1930	1929	1928		1931	1930	1929	1928
Stockholms stad. .	74	221	554	669	Älvsborgs län . .	29	215	591	653
» län . .	16	57	174	214	Skaraborgs län . .	8	66	199	296
Uppsala län . . .	3	32	60	89	Värmlands län . .	39	265	698	820
Södermanlands län	3	21	77	107	Örebro län	18	92	203	255
Östergötlands län .	14	67	166	255	Västmanlands län .	6	28	99	203
Jönköpings län . .	36	163	433	489	Kopparbergs län .	17	150	639	575
Kronobergs län . .	15	139	271	391	Gävleborgs län . .	31	119	353	514
Kalmar län	37	250	436	603	Västernorrlands län	18	110	476	610
Gotlands län . . .	4	21	62	55	Jämtlands län . .	23	118	516	500
Blekinge län . . .	26	166	297	423	Västerbottens län .	9	77	382	506
Kristianstads län .	34	135	300	433	Norrbottens län . .	10	140	440	606
Malmöhus län . .	40	167	266	466	Ej angivet län . .	1	1	4	8
Hallands län . . .	25	156	327	386	Hela riket	**623**	**3 243**	**8 768**	**11 049**
Göteb. o. Boh. län	87	267	745	923					

[1] I denna statistik ingå endast sådana emigranter, vilka vid avresan från skandinavisk hamn innehaft med vederbörande utvandraragenter upprättade utvandringskontrakt. Antalet på denna väg registrerade emigranter har under de senare åren i allmänhet hållit sig något lägre än antalet personer, som enligt prästerskapets till statistiska centralbyrån ingivna uppgifter uttagit flyttningsbetyg för utvandring till främmande världsdelar. Under år 1930 — det sista år, för vilket fullständig statistik föreligger — utgjorde skillnaden mellan 12 och 13 % (jfr Soc. Medd. årg. 1931, sid. 833).

Av de 3 utvandrare, som fått sina kontrakt godkända i Oslo, uppgavs en vara kommen från Uppsala län, en från Värmlands och en från Västerbottens län. För den över Köpenhamn utvandrade saknas hemortsuppgift.[1]

Utvandrarnas åldersfördelning framgår av efterföljande översikt:

	Män		Kvinnor		Tillsammans		1930
Ålder	Antal	%	Antal	%	Antal	%	%
Under 15 år	48	21·2	63	15·9	**111**	**17·8**	9·8
15—25 »	58	25·7	101	25·4	**159**	**25·5**	47·4
25—35 »	60	26·5	113	28·4	**173**	**27·8**	27·9
35—45 »	34	15·0	69	17·4	**103**	**16·6**	8·6
45—55 »	13	5·8	19	4·8	**32**	**5·1**	3·6
Över 55 »	13	5·8	32	8·1	**45**	**7·2**	2·7
Summa	**226**	**100·0**	**397**	**100·0**	**623**	**100·0**	**100·0**

Av utvandrarna voro 63·7 % kvinnor, mot 43·6 % under 1930 och 32·5 % under 1929.

Antalet transiterande emigranter, d. v. s. personer, som från annat land passerat Sverige på väg till främmande världsdel, utgjorde under året 491. Dessa utvandrares kön och nationalitet framgår av följande tablå:

	Danmark	Norge	Island	Finland	Ryssland	Estland	Lettland	Litauen	Polen	Tjeckoslovak.	Tyskland	England	Frankrike	Summa
Män	16	54	—	109	10	17	—	19	1	—	4	—	1	**231**
Kvinnor	11	48	1	140	3	29	5	18	—	1	2	1	1	**260**
Summa	**27**	**102**	**1**	**249**	**13**	**46**	**5**	**37**	**1**	**1**	**6**	**1**	**2**	**491**

I ovanstående siffror ingå endast sådana utlänningar, som från svensk hamn (d. v. s. från Göteborg) befordrats till främmande världsdel, däremot icke personer, som passerat Sverige på väg till Oslo eller annan utländsk hamn.

[1] Enligt en av polisen i Köpenhamn publicerad »General-Oversigt over Antallet af de Personer, der i Aaret 1931 ifølge Kontrakter, paategnede af Københavns Politi, er befordrede saavel direkte som indirekte af de i København værende Udvandringsagenter», skulle förutom den här redovisade emigranten ytterligare 5 svenskar ha under 1931 utvandrat över Danmark, därav 1 (kvinna) under januari, 3 (1 man, 2 kvinnor) under mars och 1 (man) under december månad. Då emellertid för dessa personer inga uppgifter erhållits vare sig om hemort eller om ålder, ha de ej medtagits i denna statistik.

Fylleriförseelser och spritsmuggling under fjärde kvartalet 1931

jämte sammanfattningssiffror rörande fylleriförseelserna under året.

Fylleriförseelser under fjärde kvartalet 1931. Enligt en inom kontrollstyrelsen verkställd preliminär sammanräkning, vars resultat delgivits socialstyrelsen och i sammandrag återges i tab. A, utgjorde antalet fylleriförseelser, för vilka personer blivit sakfällda under fjärde kvartalet 1931, tillhopa 7 708, av vilka 7 543 begåtts av män och 165 av kvinnor. Antalet avdömda fylleriförseelser per kvartal dels under år 1913, såsom representerande förhållandena före världskriget och det individuella kontrollsystemets mera allmänna tillämpning, dels för tiden fr. o. m. år 1925 har utgjort som följer:

	Medeltal per kvartal under år								4 kv.	3 kv.	4 kv.
	1913	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1930	1931	1931
Antal förseelser	14 727	8 130	7 425	7 196	6 929	7 375	7 759[1]	7 452	7 909[1]	8 258[2]	7 708[3]
Per 100 000 inv.	262	134	123	118	114	121	127	121	129	134	126

Dessa siffror återge emellertid icke hela den faktiska fyllerifrekvensen å offentliga platser. Man får nämligen i allmänhet räkna med, att för varje kvartal något eller några hundratal personer, som blivit anhållna för fylleri, sedermera icke sakfällas, merendels av det skäl att de icke kunnat med stämning anträffas och inställas inför rätta. Påpekas bör därjämte, att å ena sidan en del av de förseelser, som avdömts under en redovisningsperiod, begåtts under en tidigare, medan å andra sidan en del under perioden begångna förseelser avdömas först under ett följande redovisningsskede. Vad beträffar den preliminära siffran för fjärde kvartalet 1931, tyder densamma på en lägre fyllerifrekvens än under tredje kvartalet 1931 (8 258 förseelser), även om hänsyn tages till att den kommer att något höjas genom senare rapporterade förseelser. Däremot torde nedgången gentemot fjärde kvartalet 1930 (7 909 förseelser) komma att förminskas på grund av sådan efterredovisning.

Fylleriförseelsernas fördelning på årets olika månader fr. o. m. 1925 ter sig som följande tablå utvisar:

År	jan.	febr.	mars	april	maj	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.
1925	2 705	2 457	2 780	2 678	2 619	2 720	2 216	2 651	3 629	3 255	2 921	1 890
1926	2 052	1 982	2 478	2 709	2 782	2 361	2 023	2 440	3 476	2 600	2 763	2 034
1927	2 174	2 112	2 436	2 333	2 677	2 301	1 951	2 601	3 173	2 799	2 509	1 719
1928	2 022	1 903	2 101	2 390	2 385	2 032	2 136	2 863	2 752	2 909	2 505	1 719
1929	2 189	1 702	1 846	2 535	2 554	2 321	2 361	3 068	3 393	2 920	2 645	1 964
1930	2 505	1 960	2 321	2 644	2 541	2 562	2 204	2 919	3 469	2 925	2 786	2 198
1931	2 215	1 989	2 230	2 547	2 376	2 484	2 067	2 572	3 619	2 966[3]	2 829[3]	1 913[3]

[1] Siffrorna för år 1930 ha här liksom på övriga ställen i redogörelsen korrigerats med hänsyn till 235 efterredovisade fall.

[2] De tidigare meddelade siffrorna för tredje kvartalet 1931 ha ökats med 274 senare rapporterade förseelser.

[3] Preliminär siffra.

Som synes, är nedgången gentemot tidigare tidsperioder speciellt framträdande under december. Påpekas bör dock, att särskilt denna månads siffra torde vara för låg, i det de ännu icke redovisade fyllerifallen merendels inträffat mot slutet av kvartalet.

Hur fylleriförseelserna under redovisningskvartalet fördelade sig på vissa ortsgrupper och på olika delar av landet åskådliggöres av följande tablå, varuti för Stockholm meddelas tvenne sifferserier, nämligen a) antalet sakfällda enligt den officiella statistiken och b) antalet för fylleri anhållna enligt Statistisk Månadsskrift, utgiven av Stockholms stads statistiska kontor:

Antal fylleriförseelser under 4 kv. 1931	Stockholms stad a	Stockholms stad b	Östra Sverige	Småland och öarna	Södra Sverige	Västra Sverige	Norra Sverige	Hela riket 4 kv. 1931	Hela riket 3 kv. 1931	Hela riket 4 kv. 1930
i städer med mer än 10 000 inv.	1 591	1 864	391	186	562	1 532	616	4 878	5 297	5 292
i övriga städer .	—	—	247	135	113	381	214	1 090	1 250	1 065
å landsbygden . .	—	—	270	142	259	387	682	1 740	1 711	1 552
tillhopa	**1 591**	**1 864**	**908**	**463**	**934**	**2 300**	**1 512**	**7 708**	—	—
3 kvart. 1931 . .	1 717	1 856	1 023	538	865	2 412	1 703	—	8 258	—
4 kvart. 1930 . .	1 535	1 704	936	535	867	2 609	1 427	—	—	7 909

Man finner sålunda, att den allmänna nedgång i antalet avdömda förseelser, som framträder vid jämförelse med tredje kvartalet 1931, gjort sig gällande i alla landsdelar med undantag för södra Sverige samt i såväl större som mindre städer men däremot icke på landsbygden. Gentemot fjärde kvartalet 1930 förete de större städerna nedgång, under det att de mindre städerna och landsbygden uppvisa ökning; av landsdelarna förete Stockholm samt norra och södra Sverige ur denna synpunkt stigande fyllerifrekvens, medan siffrorna för övriga landsdelar äro sjunkande.

Fylleriförseelsernas fördelning efter de sakfälldas kön och ålder. Av samtliga fylleriförseelser, för vilka personer sakfälldes under 1931 års fjärde kvartal, begingos, som ovan nämnts, 165 eller 2·1 % av kvinnor, därav, som omstående tab. A visar, 127 i Stockholm, 18 i Göteborg, 1 i Malmö, 17 i övriga städer och 2 på landsbygden. — Huvudtabellen ger även möjlighet att fastställa, i vilken utsträckning fylleriförseelserna begåtts av yngre och av äldre personer, varvid åldersgränsen dragits vid 25 år.[1] Av hela antalet under tredje och fjärde kvartalen 1931 sakfällda fyllerister tillhörde 1890 eller 22·9 %, resp. 1 909 eller 24·8 % den yngre åldersgruppen. Motsvarande relativtal i genomsnitt för åren 1923—1931 utgjorde resp. 19·9[2], 20·7[2], 21·5[2], 21·7, 22·6, 24·4, 25·3, 25·5 och 24·4 %.

Fylleriförseelsernas fördelning efter de sakfälldas inköpsrätt till spritdrycker. På grundval av systembolagens uppgifter ha i tab. A förseelserna vidare uppdelats med hänsyn till om de sakfällda innehaft motbok (med full eller be-

[1] Härvid ha personer, som äro födda före 1906, hänförts till den äldre åldersgruppen, och sådana, som äro födda 1906 eller senare, till den yngre.

[2] Dessa siffror ha beräknats efter något avvikande grunder.

	Orter	Antal fylleriförseelser, för vilka personer sakfällts under				Förseelser, begångna av *män*						Förs., beg. av *kvinnor*		
						med motbok		*utan* motbok	Summa	Därav		Hela antalet	Därav	
		okt.	nov.	dec.	hela kvartalet	full inköpsrätt	begr. inköpsrätt			25 år eller däröver[1]	under 25 år[2]		25 år eller däröver[1]	under 25 år[2]
	Stockholms stad	587	531	473	**1 591**	67	327	1 070	**1 464**	1 281	183	127	117	10
Östra Sverige	Södertälje	11	15	18	**44**	1	3	39	**43**	31	12	1	1	—
	Lidingö	1	—	—	**1**	—	—	1	**1**	1	—	—	—	—
	Uppsala	35	22	11	**68**	1	13	53	**67**	52	15	1	1	—
	Västerås	15	23	17	**55**	2	4	48	**54**	44	10	1	1	—
	Nyköping	3	13	6	**22**	—	3	19	**22**	14	8	—	—	—
	Eskilstuna	23	17	13	**53**	—	15	38	**53**	42	11	—	—	—
	Linköping	8	9	8	**25**	—	6	19	**25**	23	2	—	—	—
	Norrköping	37	42	44	**123**	2	13	103	**118**	81	37	5	3	2
	Övriga städer	116	75	56	**247**	7	58	182	**247**	182	65	—	—	—
	Landsbygden	125	122	23	**270**	5	55	210	**270**	161	109	—	—	—
Små. m. m.	Jönköping	20	13	12	**45**	2	9	34	**45**	36	9	—	—	—
	Kalmar	28	44	31	**103**	4	13	86	**103**	65	38	—	—	—
	Västervik	6	10	4	**20**	—	2	18	**20**	10	10	—	—	—
	Visby	6	8	4	**18**	—	5	13	**18**	15	3	—	—	—
	Övriga städer	59	41	35	**135**	5	20	110	**135**	108	27	—	—	—
	Landsbygden	70	58	14	**142**	4	25	113	**142**	88	51	—	—	—
Södra Sverige	Karlskrona	14	14	7	**35**	—	5	29	**34**	31	3	1	1	—
	Kristianstad	22	20	12	**54**	4	12	38	**54**	43	11	—	—	—
	Malmö	64	62	83	**209**	10	42	156	**208**	168	40	1	1	—
	Lund	33	22	10	**65**	2	10	53	**65**	57	8	—	—	—
	Landskrona	12	22	11	**45**	1	13	31	**45**	33	12	—	—	—
	Hälsingborg	42	30	43	**115**	1	18	95	**114**	99	15	1	1	—
	Ystad	2	8	4	**14**	1	3	10	**14**	13	1	—	—	—
	Trälleborg	12	7	6	**25**	—	4	21	**25**	17	8	—	—	—
	Övriga städer	57	42	14	**113**	2	22	88	**112**	77	35	1	—	1
	Landsbygden	122	101	36	**259**	6	42	211	**259**	134	123	—	—	—
Västra Sverige	Halmstad	17	13	16	**46**	—	2	42	**44**	30	13	2	—	2
	Göteborg	324	323	339	**986**	19	179	770	**968**	772	196	18	17	1
	Mölndal	8	10	2	**20**	—	5	15	**20**	14	6	—	—	—
	Uddevalla	39	26	6	**71**	2	14	55	**71**	51	20	—	—	—
	Trollhättan	21	22	12	**55**	1	10	44	**55**	39	16	—	—	—
	Borås	27	43	25	**95**	2	22	71	**95**	77	18	—	—	—
	Skövde	10	15	12	**37**	1	11	25	**37**	28	9	—	—	—
	Karlstad	34	28	47	**109**	3	12	94	**109**	73	36	—	—	—
	Kristinehamn	9	10	5	**24**	—	2	22	**24**	16	8	—	—	—
	Örebro	20	32	37	**89**	—	18	71	**89**	70	19	—	—	—
	Övriga städer	136	177	68	**381**	7	74	300	**381**	277	104	—	—	—
	Landsbygden	192	145	50	**387**	3	82	301	**386**	223	161	1	—	1
Norra Sverige	Falun	7	5	9	**21**	1	7	13	**21**	19	2	—	—	—
	Gävle	40	51	69	**160**	1	17	141	**159**	128	31	1	1	—
	Söderhamn	13	14	9	**36**	—	4	32	**36**	29	7	—	—	—
	Härnösand	26	18	18	**62**	—	8	53	**61**	38	23	1	1	—
	Sundsvall	69	77	52	**198**	—	17	180	**197**	153	44	1	1	—
	Östersund	27	14	7	**48**	—	8	40	**48**	42	6	—	—	—
	Umeå	14	17	7	**38**	—	6	32	**38**	26	12	—	—	—
	Luleå	19	26	8	**53**	—	6	47	**53**	45	8	—	—	—
	Övriga städer	81	83	50	**214**	1	30	182	**213**	148	65	1	1	—
	Landsbygden	303	309	70	**682**	2	120	559	**681**	435	242	1	1	—
	Hela riket städerna	2 154	2 094	1 720	**5 968**	150	1 072	4 583	**5 805**	4 598	1 206	163	147	16
	Hela riket landsb.	812	735	193	**1 740**	20	324	1 394	**1 738**	1 041	686	2	1	1
	Summa	2 966	2 829	1 913	**7 708**	170	1 396	5 977	**[3]7 543**	5 639	1 892	165	148	17

[1] Härmed avses personer födda före år 1906. — [2] Härmed avses personer födda år 1906 eller senare. — [3] Därav 12 personer med okänd ålder.

gränsad inköpsrätt) eller varit avstängda från laglig spritdryckstilldelning. Av samtliga manliga fyllerister voro 5 977 eller 79·2 % personer utan motbok. Fördelningen härvidlag var sålunda ungefär densamma som närmast föregående kvartal (79·6 %). Av de kvinnliga fylleristerna uppgivas endast 4 ha varit innehavare av motbok. Dessa siffror giva även en antydan om omfattningen av den olagliga rusdryckshandelns och särskilt spritsmugglingens inverkan på nykterhetstillståndet.

Tab. B. Översikt av antalet fylleriförseelser under år 1931.

Kvartal och persongrupper	Antal fylleriförseelser, för vilka personer sakfällts										
								Därav inom följ. ortsgrupper			
	Stockholms stad	Östra Sverige	Småland och öarna	Södra Sverige	Västra Sverige	Norra Sverige	Samtliga orter	Stockholm, Göteborg o. Malmö	Övriga städer med över 10 000 inv.	Mindre städer	Landsbygden
1:a kvartalet . .	1 325	710	426	841	2 115	1 017	**6 434**	2 460	1 678	852	1 444
2:a » . .	1 408	862	563	832	2 536	1 206	**7 407**	2 816	2 144	1 138	1 309
3:e » . .	1 717	1 023	538	865	2 412	1 703	**8 258**	2 970	2 327	1 250	1 711
4:e » . .	1 591	908	463	934	2 300	1 512	**7 708**	2 786	2 092	1 090	1 740
Tillhopa	**6 041**	**3 503**	**1 990**	**3 472**	**9 363**	**5 438**	[1]**29 807**	**11 032**	**8 241**	**4 330**	**6 204**
Därav förseelser begångna av											
män	5 619	3 464	1 988	3 450	9 244	5 410	**29 175**	10 499	8 158	4 323	6 195
kvinnor . . .	422	39	2	22	119	28	**632**	533	83	7	9
pers. *med* motbok	1 446	713	367	745	1 897	778	**5 946**	2 494	1 409	855	1 188
» *utan* »	4 595	2 790	1 623	2 727	7 466	4 660	**23 861**	8 538	6 832	3 475	5 016
pers. *över 25* år	5 277	2 602	1 401	2 495	6 884	3 843	**22 502**	9 287	6 409	3 224	3 582
» *und. 25* år	764	898	566	969	2 470	1 587	**7 254**	1 745	1 830	1 104	2 575

Fylleriförseelser under hela år 1931. Totala antalet under år 1931 avdömda och hitintills statistiskt redovisade fylleriförseelser skulle enligt tab. B utgöra 29 807, varav 29 175 (97·9 %) begåtts av män och 632 (2·1 %) av kvinnor. Tages hänsyn till det sannolika antalet fall, varom uppgifter senare lära inkomma, torde totalsiffran för året komma att uppgå till något över 30 000 förseelser.

Utvecklingen under de närmast föregående åren belyses i följande översikt:

		1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931[2]
Antal fylleriförseelser, för vilka personer sakfällts	Stockholm	6 961	6 335	6 161	5 018	4 832	5 698	6 041
	Göteborg o. Malmö	7 097	5 861	5 328	4 744	5 014	5 548	4 991
	Övr. städer m. över 10 000 inv.	8 776	8 432	8 277	8 538	8 951	8 573	8 241
	Mindre städer	4 614	4 165	3 760	3 987	4 414	4 309	4 330
	Landsbygden	5 073	4 907	5 259	5 430	6 287	6 906	6 204
	Tillhopa	**32 521**	**29 700**	**28 785**	**27 717**	**29 498**	**31 034**	**29 807**

[1] Härav 51 personer med okänd ålder.
[2] Preliminära siffror.

Som härav framgår, har antalet fyllerifall efter en nedgång under perioden 1925—1928 uppvisat en viss stegring under åren 1929 och 1930. Särskilt framträdande var ökningen på landsbygden, vilket i någon mån kan sammanhänga med den successivt förbättrade polisbevakningen. Under 1931 gingo siffrorna i stort sett åter tillbaka, särskilt på landsbygden samt i Göteborg och Malmö, medan däremot bl. a. Stockholm företedde ökad fyllerifrekvens.

Jämförelse mellan fylleriförseelserna i Sverige och dess grannländer. Liksom i föregående kvartalsredogörelser må slutligen i jämförelsesyfte en sammanställning göras mellan den svenska fylleristatistiken och f. n. tillgängliga uppgifter för Norge enligt Statistiske Meddelelser. I översikten här nedan ha dessutom medtagits motsvarande kvartalssiffror för Finland, vilka fr. o. m. år 1923 finnas tillgängliga i Social Tidskrift:

	Medeltal per kvartal								4 kv.	3 kv.	4 kv.
	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1930	1931	1931
Sverige . . .	7 532	8 171	8 130	7 425	7 196	6 929	7 375	7 759	7 909	8 258	7 708
Norge	12 255	10 797	9 611	9 003	9 012	9 434	9 570	9 202	8 693	7 544	·
Finland . . .	14 103[1]	15 851[1]	17 576[1]	18 457[1]	23 976	25 268	25 375	25 397	24 565	26 299	·

Av intresse är jämväl att sammanställa fylleriförseelserna i respektive huvudstäder, såsom skett i nedanstående tablå:

Antal fylleriförseelser i	År 1913	År 1924	År 1925	År 1926	År 1927	År 1928	År 1929	År 1930	4 kv. 1930	3 kv. 1931	4 kv. 1931
Stockholm[2] .	17 696	8 181	7 275	6 689	6 452	5 465	5 356	6 436	1 704	1 856	1 864
Oslo	20 293	18 704	16 518	15 197	14 709	14 688	14 853	14 103	3 531	2 746	·
därav anhållna	16 455	15 497	13 516	12 879	12 722	12 039	12 332	11 439	2 909	2 370	·
Helsingfors[1] .	23 266	18 863	18 630	18 602	22 003	21 876	23 962	25 612	6 142	7 687	·

Det framgår härav, att antalet fylleriförseelser, särskilt om hänsyn tages till vederbörande städers folkmängd,[3] ställer sig väsentligt lägre i Stockholm än i Helsingfors och Oslo. Då emellertid av gatufylleriet blott en viss efter lagstiftning och praxis växlande del blir föremål för polisingripande och sålunda redovisad i statistiken, kunna tablåns siffror mindre göra anspråk på att giva en inbördes fullt jämförbar bild av nykterhetstillståndet i resp. städer vid en och samma tidpunkt än av utvecklingens gång i berörda avseende i de särskilda orterna under den redovisade tidsperioden.

Uppgifter rörande spritsmugglingen. Som komplement till fylleriförseelsestatistiken meddelas i tab. C vissa uppgifter från generaltullstyrelsens sta-

[1] På grund av en omläggning av den finska fylleristatistiken äro de meddelade siffrorna före år 1927 ej fullt jämförbara med de för senare år angivna. År 1931 skedde en ny lagändring, som trädde i kraft den 15 maj. Medan tidigare varje uppträdande i dryckesrört tillstånd betraktats såsom fylleriförseelse, anses numera sådant uppträdande såsom straffbart endast försåvitt därigenom åstadkommes störning eller förargelse.

[2] Siffrorna avse antalet anhållna personer enligt polisstatistiken.

[3] Folkmängdssiffrorna äro för Stockholm 502 207, för Oslo 250 420 och för Helsingfors 227 375 invånare.

Tab. C. Gjorda beslag och beslagtagna kvantiteter av spritdrycker åren 1929—1931.

Månad	Stockholms tullkammardistrikt						Samtliga tullkammardistrikt					
	Antal beslagsmål			Kvantitet, liter			Antal beslagsmål			Kvantitet, liter		
	1929	1930	1931	1929	1930	1931	1929	1930	1931	1929	1930	1931
januari	105	145	77	2 779	3 788	1 487	155	212	136	2 942	7 205	1 931
februari	27	90	88	49	1 230	5 242	42	138	139	526	1 401	5 537
mars	50	98	89	449	20 975	742	80	149	126	579	21 196	864
april	44	124	100	291	1 202	828	76	188	144	884	1 361	1 689
maj	88	101	112	1 744	1 473	45 500	137	151	156	2 533	1 695	49 469
juni	111	162	100	2 963	2 643	4 400	165	233	164	5 854	4 645	5 042
juli	171	159	208	8 355	1 295	1 513	248	258	294	12 739	1 901	2 233
augusti	124	143	167	4 932	1 411	71 345	197	220	223	5 347	11 979	71 571
september . . .	161	184	168	1 031	1 978	39 776	215	240	245	2 204	2 734	40 149
oktober	167	227	74	2 618	2 038	561	253	315	148	4 174	2 382	5 136
november . . .	166	141	169	7 633	1 764	1 182	222	232	251	7 957	2 967	2 760
december . . .	214	231	162	3 914	3 887	5 480	296	294	228	6 468	4 183	5 858
Hela året	**1 428**	**1 805**	**1 514**	**36 758**	**43 684**	**178056**	**2 086**	**2 630**	**2 254**	**52 207**	**63 649**	**192239**

tistiska avdelning för åren 1929—1931 rörande antalet beslag, som helt eller delvis avsett sprit (eller brännvin), samt beslagtagna kvantiteter av sådana varor. Vissa i tabellen upptagna beslag lära sedermera ha upphävts av vederbörande domstol.

Mängden beslagtagen sprit har efter år 1928 (31 891 liter) företett en fortgående stegring, vilken emellertid särskilt under innevarande år i huvudsak är att tillskriva några enstaka mycket betydande spritbeslag.

Till jämförelse må nämnas, att i Norge under åren 1927, 1928, 1929 och 1930 uppges ha beslagtagits resp. 68 518, 49 025, 49 872 och 40 017 liter sprit och brännvin, vilket synes antyda, att den olagliga rusdryckshanteringens omfång väsentligt minskats under de tre sistnämnda åren. Under de tre första kvartalen 1931 uppgick siffran till 63 836 liter. I Finland beslagtogos av tullpersonalen under åren 1928, 1929, 1930 och 1931 resp. 980 850, 961 203, 1 062 301 och 777 174 liter spritdrycker.

Mexikos nya arbetslag.

(Meddelande från svenska beskickningen i Mexiko.)

Då den nya mexikanska arbetslagen, vilken trädde i kraft den 28 augusti 1931, godkändes i kongressen, betecknades den såsom en den mest vittgående och moderniserande reform inom den sociala välfärdslagstiftningens område. Frågan om en arbetslag hade länge stått på dagordningen i Mexiko, och under de sista åren hava flera lagförslag förelagts kongressen, senast 1929. Den lag, som nu trätt i kraft, är baserad på det år 1929 framlagda förslaget, vilket dock underkastats en omfattande bearbetning av en särskilt tillsatt kommission, bestående av rättslärda och läkare samt representanter från arbetarnes och arbetsgivarnes organisationer. Lagen utgör en vidare utveckling av konstitutionens paragraf 123 därutinnan, att de rättigheter, som uppnåtts av arbetarklassen i dess långvariga kamp för bättre existensvillkor och som generellt angivas i sagda paragraf, nu blivit specificerade och stadfästa i den federala lagstiftningen. Förut hade envar av de mexikanska staterna sin särskilda arbetslag av mycket skiftande natur, medan den tidigare federala lagen gällde endast för huvudstaden med omnejd — »Distrito Federal» — samt för republikens territorier, ett förhållande, som medfört stora olägenheter icke blott för arbetsgivare och arbetare, utan även för näringslivet i dess helhet. Den nya lagen, som omfattar 644 paragrafer, reglerar praktiskt taget alla de mångskiftande faserna i förhållandet mellan arbetsgivare och arbetare. Bland arbetslagens bestämmelser i viktigare frågor må anföras följande.

Avtal. Såväl individuella som kollektiva arbetsavtal, varav de senare äro obligatoriska under vissa förhållanden, skola upprättas skriftligen.

Arbetstid. Ordinarie arbetstid för vuxna personer må ej överstiga 48 timmar i veckan. I dagskift (mellan kl. 6 f. m. och 8 e. m.) utgör arbetstiden högst 8 timmar, i nattskift (mellan kl. 8 e. m. och 6 f. m.) högst 7 timmar och blandat skift (vari ingå arbetstimmar från såväl dag- som nattskift) högst 7 $^1/_2$ timmar. Arbetstiden för minderåriga (ålder 12—16 år) må utgöra högst 6 timmar. Minderåriga och kvinnor må ej arbeta i nattskift eller utföra arbete av hälsovådlig eller farlig beskaffenhet. Övertidsarbete, som ersättes med 100 % högre avlöning än ordinarie arbete, må utföras av manlig arbetare över 16 års ålder högst tre timmar om dagen tre gånger i veckan.

Semester. Varje arbetare, som varit anställd i ett företag ett år, skall med bibehållande av avlöning åtnjuta semester under minst fyra arbetsdagar och efter två års oavbruten tjänst under minst sex arbetsdagar årligen. Vidare skola tre obligatoriska fridagar, nämligen 1 maj, 16 september och 25 december, åtnjutas med full lön. Kvinnlig arbetare skall vid havandeskap beredas åtta dagars vila före förlossningen och efter densamma en månads vila med full lön samt sedermera åtnjuta två viloperioder dagligen om en halvtimme vardera för att amma sitt barn.

Minimiavlöning. Arbetslönen må ej understiga det belopp, som på grundval av ortsförhållandena av en särskilt tillsatt kommission beräknats vara tillräckligt för att tillgodose arbetarens normala behov av livsförnödenheter, enklare förströelser och bildningstillfällen.

Företrädesrätt till arbete för mexikanska medborgare. Vid alla företag, som sysselsätta mer än fem arbetare, skola 90 % av alla anställda vara mexikanska med-

borgare, varvid dock undantages inom företagets ledning anställda personer. Vid järnvägarne skall dock samtlig lägre personal vara mexikansk.

Försäkring mot yrkesrisker. Arbetare, som till följd av olycksfall i arbetet eller yrkessjukdom blir urståndsatt att arbeta, skall erhålla läkarvård och läkemedel samt sjukpenning. Vid dödsfall skall utanordnas en månadsavlöning till bestridande av begravningskostnaderna samt därutöver 612 dagars avlöning till arbetarens efterlevande.

Skadestånd för avskedande. Arbetare, som blivit avskedad utan giltig orsak, skall erhålla skadestånd uppgående till tre månaders avlöning.

Strejker och lockout. Med strejk avses arbetsnedläggelse från arbetarnes sida. Strejk, ävenså sympatistrejk, anses vara laglig, då den igångsättes av majoriteten arbetare vid ett företag, men innan strejk utbryter, skola arbetarne underrätta såväl arbetsgivaren som vederbörande förlikningskommission om den tillärnade strejken sex dagar i förväg, resp. tio dagar vid kommunikations- och liknande företag. Strejk anses såsom olaglig, då arbetarnes flertal begå våld mot personer eller egendom. Alla våldshandlingar från de strejkandes sida bestraffas enligt lag. Därest strejk förklaras laglig av förlikningskommissionen, skall kommissionen såväl som vederbörande civila myndigheter respektera de strejkandes rättigheter samt bistå dem med att tillse, att arbetsnedläggelsen blir effektiv och att strejkbrytare ej anställas. Arbetsgivare må ej, så länge strejken varar, söka uppehålla driften medelst andra arbetare.

Lockout, varmed förstås total eller partiell tillfällig driftsinställelse från en eller flere arbetsgivares sida, anses såsom laglig endast under förutsättning, att överproduktion inom resp. bransch nödvändiggör minskad eller inställd drift för varuprisernas upprätthållande vid en lönande nivå och att medlingskommissionen givit sitt bifall därtill.

Obligatorisk medling i arbetstvister m. m. Vid konflikter och tvister i arbetsfrågor skall hänvändelse kunna göras till förlikningskommissionen i resp. distrikt samt i högre instans till skiljedoms- och förlikningsbyrån i varje stats huvudstad.

Arbetarbostäder. Det stadgas bl. a., att arbetsgivare, som är etablerad i samhälle och sysselsätter mer än 100 arbetare, skall, i de fall vederbörande myndighet så förordnar, förse arbetare med bekväm och hygienisk bostad emot en månadshyra, som ej må överstiga $^1/_2$ % av egendomens taxeringsvärde.

Föreningsrätt. Fackföreningar och arbetsgivarorganisationer skola, för att anses lagliga, inregistreras hos vederbörande stats skiljedoms- och förlikningsbyrå eller, i det federala distriktet, hos industriministeriet.

Ehuru det under kongressens behandling av arbetslagen hävdades, att densamma sökte göra full rättvisa åt båda hållen — mot arbetsgivare såväl som mot arbetarne — framhålles inom vissa radikala arbetarkretsar, att lagen är reaktionär, under det att man i arbetsgivarkretsar betraktar den såsom ultraradikal. Sålunda utfärdade ett av de mera betydande arbetsgivarförbunden i huvudstaden strax efter lagens godkännande en förklaring för allmänheten med innehåll, att lagen, som utformats av endast en samhällsklass under beaktande av dess eget intresse och antagits av kongressen utan hänsyn till arbetsgivarnes invändningar mot många av dess bestämmelser, komme att medföra högst ogynnsamma verkningar å republikens näringsliv till följd av de hårda ekonomiska bördor den pålägger arbetsgivarne och de hinder den uppställer för företagens tekniska och administrativa ledning. Förbundet frånsäger sig därför allt ansvar för de missförhållanden, som lagens tillämpning skall visa sig medföra, och framhåller, att detsamma outtröttligt kommer att kämpa för reformering av lagen.

Internationella arbetsorganisationen.

Internationella arbetsbyråns styrelsesammanträde i januari 1932.

Styrelsen för internationella arbetsbyrån höll sitt ordinarie kvartalssammanträde i Genève den 13—16 januari 1932.

Styrelsen behandlade först frågan om upprättandet av en särskild instans för handläggning av *frågor rörande kvinnoarbetet*. Med 12 röster mot 7 beslöts tillsätta en korresponderande kommitté, vilken skall kunna konsulteras av arbetsbyrån, då det gäller frågor om kvinnors arbete. Av arbetsbyrån hade förslagsvis framlagts en förteckning över de experter i olika länder, vilka skulle ingå som korresponderande ledamöter av den nya kommittén. Som emellertid regeringarna icke hunnit rådfrågas om denna förteckning, beslöt man uppskjuta nomineringen till ett följande sammanträde.

Såsom förut omnämnts i dessa Meddelanden (*årg. 1931, sid. 922*), hade *kommittén för undersökning av textilindustrien* vid sammanträde i oktober 1931 företagit en revision och förenkling av det förut utarbetade frågeformuläret, avsett att läggas till grund för undersökningen av arbetsförhållandena inom bomulls- och ylleindustrierna. Det nya formuläret förelåg nu för styrelsen, som beslöt utsända detsamma till regeringarna i de länder, vilka berördes av undersökningen, med anhållan, att de måtte uppgiva det approximativa antalet arbetare inom var och en av de industrigrenar, som skulle omfattas av undersökningen, ävensom det approximativa antalet arbetare i de företag inom resp. industrigrenar, från vilka de ansågo sig kunna påräkna erforderliga uppgifter. Regeringarna skulle jämväl anmodas att, med hänsyn tagen till textilindustriens nuvarande läge, uttala sig om den tidpunkt, som borde väljas för undersökningen för att densamma skulle lämna åsyftat resultat. Erhållna svar skola underställas ett nytt sammanträde med kommittén, varefter styrelsen kommer att bestämma, huruvida resultaten kunna väntas bliva så pass betydelsefulla, att det kan vara lämpligt anmoda regeringarna att föranstalta om undersökningens utförande.

Efter den förberedande överläggningen vid oktobersammanträdet 1931 tillkom det nu styrelsen att fatta definitivt beslut om *dagordningen för 1933 års sammanträde av internationella arbetskonferensen*. Med samtliga avgivna 20 röster beslöts att på dagordningen uppföra frågan om arbetslöshetsförsäkring och olika former av arbetslöshetsunderstöd. Vidare beslöts med 11 röster mot 9 att på dagordningen jämväl uppföra frågan om vilotider och arbetets anordning på skift i automatiska fönsterglasbruk.

Sedan vid oktobersammanträdet i princip fattats beslut om partiell revision av konventionen angående skydd mot olycksfall för arbetare, sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg, beslöts nu, att denna fråga skulle uppföras på *dagordningen för innevarande års sammanträde* av arbetskonferensen. Från ett antal stater, däribland Nordens samtliga länder, hade inkommit förslag till ändringar av konventionen, vilka förslag dock icke rörde konventionens mer principiella bestämmelser utan endast avsågo sättet för tillämpningen eller vissa väsentligen tekniska detaljer. Det är endast rörande dessa noggrant angivna punkter, som konferensen har att fatta beslut, medan konventionen i övrigt icke kan bliva föremål för behandling vid konferensen.

Sammansättningen av arbetsbyråns styrelse finnes som bekant reglerad i art. 393 av Versaillestraktaten. Vid 1922 års sammanträde av internationella arbetskonfe-

rensen beslöts en ändring av denna artikel i syfte att utöka antalet ledamöter av styrelsen och särskilt för att bereda utomeuropeiska länder en fulltaligare representation däri, en ändring som dock på grund av bristande antal ratifikationer ännu icke kommit att träda i kraft. Den italienska regeringen, vilken motsatt sig den beslutade ändringen, har nu framlagt ett nytt förslag till ändrade bestämmelser rörande styrelsens sammansättning, och beslöt man hänskjuta detta till styrelsens reglementsutskott.

Vidare förekom överläggning om ett förslag till resolution, som i december 1931 framlagts av styrelsens arbetslöshetskommitté rörande frågan om *arbetstidens förkortning såsom medel mot arbetslöshetskrisen.*[1]

För resolutionen uttalade sig inom arbetargruppen Jouhaux (Frankrike), Hayday (Storbritannien) och Johanson (Sverige) samt vidare den franske arbetsgivarrepresentanten Lambert-Ribot, den tjeckoslovakiske adjungerade regeringsrepresentanten Brablec och den tyske regeringsrepresentanten Weigert. Å andra sidan uttalade sig mot resolutionen den engelske regeringsrepresentanten Leggett, den holländske arbetsgivarrepresentanten Cort van der Linden och den engelske arbetsgivarrepresentanten Kirkaldy. Efter överläggningen godkände styrelsen med 15 röster mot 3 resolutionen, vilken i översättning lyder som följer:

»Med hänsyn till den tilltagande arbetslöshetskrisen och

med erkännande av att en lösning av krisen endast står att finna i ekonomiska, finansiella och politiska åtgärder, som sträcka sig utöver internationella arbetsorganisationens kompetens,

hemställer arbetslöshetskommittén i första rummet till regeringarna, att de i resp. länder ävensom vid förhandlingar inom de internationella institutionerna måtte aktivt fullfölja alla strävanden, som äro ägnade att skaffa arbete, och

speciellt att den internationella aktion, som inletts för igångsättande av allmänna arbeten, måtte bedrivas med största kraft.

I enlighet med det av styrelsen vid dess oktobersammanträde 1931 fattade beslutet har kommittén speciellt sysselsatt sig med 'möjligheten att ernå en lämpligare fördelning av arbetstiden genom internationella överenskommelser, vare sig av allmän karaktär eller industrivis'.

Med konstaterande av att i alla industriländer olika åtgärder frivilligt vidtagits inom flertalet företag för att, i trots av produktionens minskning, kvarhålla i arbete största möjliga antal arbetare,

anbefaller kommittén i alla industriella sammanslutningars åtanke efterföljande åtgärder, av vilka en del redan helt eller delvis satts i verket.

Kommittén anser, att det under nuvarande förhållanden är mer än någonsin önskvärt att de internationella konventionerna angående arbetstidens begränsning och särskilt Washingtonkonventionen måtte ratificeras och att i varje fall, i avvaktan på ratifikation, principerna däri måtte överallt tillämpas, så att de bilda den fasta ramen för alla i det följande föreslagna åtgärder:

1) Övertidsarbete bör avskaffas. I de undantagsfall, då tekniska hinder, säsongförhållanden eller bestämmelser i leveranskontrakt omöjliggöra sådant avskaffande, bör övertiden reduceras till det minsta möjliga.

2) Närhelst tekniska förhållanden, personalens sammansättning och arbetarens personliga förhållanden så medgiva, kan det vara lämpligt att minska den individuella arbetstiden för hela arbetsstyrkan i stället för att företaga avskedanden. Denna minskning kan gälla antingen antalet arbetstimmar per dag eller, företrädesvis, antalet arbetsdagar per vecka. Den kan också genomföras medelst periodiskt ombyte av arbetare för perioder om visst antal veckor. Kommittén fäster uppmärksamheten på de åtgärder, som i vissa länder

[1] En närmare redogörelse för det kommittésammanträde, där detta förslag antogs, har publicerats i tidskrifterna Industria (årg. 1932, nr 3) och Fackföreningsrörelsen (årg. 1932, nr 2).

vidtagits för att underlätta dylika anordningar genom användandet av arbetslöshetsunderstöd, som utbetalas under sysslolöshetsperioden.

3) Oaktat mötande allvarliga svårigheter, som likväl synas kunna övervinnas, och i den mån så är möjligt ur teknisk, kommersiell och finansiell synpunkt, bör uppmärksamhet ägnas åt principen att tillfälligtvis minska den individuella arbetstiden i företag med normal drift för att möjliggöra anställandet av arbetslösa.

4) Därest man ägnar omsorg åt att på samma gång fördela arbetet bland största möjliga antal arbetare, tillgodose företagens intresse av bästa möjliga arbetsfördelning och tillförsäkra varje arbetare en tillräcklig arbetsinkomst, synas de bästa resultaten under rådande krisförhållanden ha erhållits genom minskning av den individuella arbetstiden, så att denna rör sig omkring fyrtio timmar i veckan, fördelade på olika sätt, men företrädesvis på fem dagar, därest de tekniska förhållandena så medgiva.

5) Kommittén anser sig böra påpeka, att i vissa länder åtgärder vidtagits för att åtminstone delvis kompensera en eventuell minskning av veckoinkomsten och att finansieringen härav underlättats genom den minskning i sociala utgifter, som åstadkommits genom återanställandet av visst antal helt arbetslösa.

6) Kommittén anser sig böra fästa uppmärksamheten på de åtgärder, som på lagstiftningens väg vidtagits i olika länder för att trygga pensions- och försäkringsrätten för arbetare, som underkastats ovannämnda exceptionella arbetstidsanordningar.

Kommittén erinrar, att vissa stater, utan att vilja taga initiativ till internationella förhandlingar, uttryckt önskan om avslutandet av provisoriska överenskommelser rörande arbetstidens längd i vissa industrier. Den anhåller, att internationella arbetsbyråns direktör måtte låta granska dessa förslag eller önskemål och i fråga om olika industrier undersöka, huruvida läget medgiver att taga under övervägande avslutandet av internationella överenskommelser samt i förekommande fall erbjuda sina bona officia åt vederbörande regeringar för anordnande av konferenser i syftet.

Kommittén hade vid förevarande sammanträde endast till uppgift att behandla frågan om arbetstidens fördelning under kristiden. Den har emellertid tagit del av den organiserade arbetarrörelsens uttalanden till förmån för en fyrtio timmars arbetsvecka samt jämväl av den av vissa industriledare uttalade åsikten, att vid inträdet av bättre tider, en permanent minskning av arbetstiden skulle vara möjlig inom industrier, där tekniken gjort mera avsevärda framsteg.

Kommittén uppmanar internationella arbetsbyrån att vid sina undersökningar redan nu ägna särskild uppmärksamhet åt denna fråga för att sedermera underställa styrelsen införskaffat upplysningsmaterial, särskilt vad gäller i vissa fall gjorda erfarenheter.»

Vidare uppdrog styrelsen åt direktör Thomas att hos vederbörande organ inom folkförbundet på lämpligt sätt verka för skyndsam behandling av sådana förslag, som underställts dem och vilkas genomförande är ägnat att mildra krisen, speciellt förslag till större allmänna arbeten.

Styrelsen behandlade vidare frågan om eventuella förbindelser mellan internationella arbetsbyrån och den *internationella byrå för teknisk undervisning,* som håller på att upprättas. I ämnet antogs en resolution, i vilken styrelsen uttrycker sina livliga sympatier för utvecklandet av den tekniska undervisningen och framhåller det intresse den hyser för den nya internationella organisationen. Med hänsyn till att organisationen i fråga ännu endast är under upprättande, ansåg emellertid styrelsen det vara för tidigt att redan nu bestämma om de närmare formerna för en eventuell samverkan mellan organisationen och internationella arbetsbyrån, men den uppdrog åt presidiet att i fortsättningen hålla sig i kontakt med den provisoriska styrelsen för organisationen för teknisk undervisning och avgiva rapport över frågans utveckling. Dessutom uppdrog styrelsen åt direktören att avgiva rapport rörande de allmänna principer, som böra vara bestämmande för förbindelserna mellan å ena sidan internationella arbetsbyrån och å den andra:

1) sådana internationella organisationer, som avses i art. 24 av förbundsakten för nationernas förbund (internationella byråer, som upprättats genom allmänna fördrag); 2) organisationer av privat karaktär, med vilka internationella arbetsbyrån i kraft av sin konstitutionella kompetens har att samverka.

Med 16 röster mot 1 fattade styrelsen i princip beslut om en undersökning genom internationella arbetsbyrån av *arbetsförhållandena inom järn- och stålindustrien.* För denna undersökning beslöts dessutom att tillsätta en kommitté, vars medlemmar skola utses vid aprilsammanträdet.

Styrelsen diskuterade vidare sättet för publicering av resultaten av en undersökning, som på begäran av Fordbolaget utförts av internationella arbetsbyrån rörande *levnadskostnadernas relativa storlek för arbetarfamiljer* i den amerikanska staden Detroit och 14 europeiska städer. Den engelska editionen av denna undersökning har för kort tid sedan utkommit.[1] Det beslöts nu, att, innan den franska och eventuellt tyska editionen utgives av trycket, resultaten av undersökningen skola underställas kommittén för löne- och levnadskostnadsstatistik. Vidare skall internationella arbetsbyrån i en artikel i »Revue internationale du Travail» närmare angiva räckvidden av de slutsatser, som kunna dragas ur de erhållna statistiska upplysningarna.

Styrelsen godkände vissa bestämmelser avseende att göra mera fullständiga *staternas årliga redogörelser* enligt art. 408 av Versaillestraktaten rörande vidtagna åtgärder för genomförandet av ratificerade konventioner. I samband härmed uttryckte styrelsen den förhoppningen, att vederbörande regeringar måtte ägna uppmärksamhet åt betydelsen av konventionernas tillämpning i kolonier o. dyl. områden samt åt det intresse internationella arbetsbyrån har av att härom erhålla så noggranna och fullständiga upplysningar som möjligt.

Styrelsen beslöt tillsätta en kommitté å tre ledamöter, en från varje grupp, för behandling av de frågor, som kunna uppkomma i samband med undersökningen av frågan om *föreningsfriheten.*

Styrelsen tog del av resultaten av den resa till Kina, som på begäran av kinesiska regeringen företagits av sektionschefen Pone i byråns diplomatiska division och förra engelska yrkesinspektrisen Adelaide Anderson. Syftet med resan var att lämna kinesiska regeringen sakkunnigt biträde vid upprättandet av en yrkesinspektion, något som blivit särskilt trängande efter ikraftträdandet av den nya kinesiska fabrikslagen; inom kort kommer också en inspektionstjänst att upprättas för Shanghais stora industriområde.

Dagen för öppnandet av internationella arbetskonferensens sextonde sammanträde, vilket kommer att hållas i Genève, fastställdes till tisdagen den 12 april 1932.

Innan arbetskonferensen öppnas, håller styrelsen sammanträde i Genève den 4—9 april. Oktobersammanträdet kommer på inbjudan av spanska regeringen att hållas i Madrid.

Konventionsförslaget angående arbetstiden i kolgruvor.

Konferens mellan produktionsländerna rörande samtidig ratifikation. För överläggning av frågan om ratifikation av det vid internationella arbetskonferensens sammanträde 1931 antagna konventionsförslaget angående begränsning av arbetstiden i kolgruvor sammanträdde den 7 januari 1932 i internationella arbetsbyrån representanter för följande länders regeringar: Belgien, Frankrike, Nederländerna, Polen, Storbritannien, Tjeckoslovakien och Tyskland.

Vederbörande representanter angåvo därvid resp. regeringars ställning till frågan om ratifikation. Under överläggningen underströks angelägenheten av samtidig

[1] Jfr sid. 158.

ratifikation från de sju representerade regeringarnas sida. Efter att ha tagit den nu rådande situationen i övervägande kommo deltagarna i konferensen till den slutsatsen, att ett nytt sammanträde vore nödvändigt. Datum för det nya sammanträdet fastställdes provisoriskt till april månad och uppdrogs åt internationella arbetsbyrån att utfärda kallelse till ett möte under loppet av sagda månad.

Ny publikation från internationella arbetsbyrån.

En internationell levnadskostnadsundersökning.

An international enquiry into costs of living. (Studies and Reports, Series N, No 17.) 1931. 210 sid.

År 1929 hemställde Ford Motor Co. hos internationella arbetsbyrån i Genève om upplysningar, i vad mån levnadskostnaderna vid bolagets europeiska filialfabriker avveko från motsvarande kostnader vid moderfabrikerna i Detroit (U. S. A.). Arbetsbyrån förklarade, att för ändamålet erfordrades en särskild undersökning, och igångsatte en sådan i samverkan med de statistiska ämbetsverken i de olika länderna, för Sverige socialstyrelsen. Undersökningen drog ut på tiden, och först i dagarna ha resultaten lagts fram i en publikation, som ger en ur många synpunkter intresseväckande bild av levnadskostnaderna för arbetare i Detroit och i fjorton städer i Europa.

Utgångspunkten var visserligen de amerikanska konsumtionsvanorna, men frågan gällde icke, hur mycket det skulle kosta för en amerikansk arbetare att leva i de olika europeiska städerna på alldeles samma sätt som i Detroit, utan på en efter resp. lokala förhållanden anpassad, med den amerikanska likvärdig (»equivalent») levnadsstandard. Det visade sig alltså nödvändigt att taga hänsyn till livsföringen i varje särskild stad och utbyta vissa i den grundläggande amerikanska undersökningen upptagna varor och utgiftsposter mot andra. Härvid måste alltid ett visst mått av godtycke spela in, och arbetsbyrån understryker också, att dess dyrortsgruppering av Fordbolagets fabriksorter blott kan göra anspråk på ungefärlig riktighet.

Denna gruppering avser januari 1931, då levnadskostnaden i Detroit för den såsom typ antagna arbetarfamiljen uppgick till omkring 1 550 dollar per år. Sättes denna utgångskostnad = 100, framkomma för de undersökta europeiska städerna följande relationstal, varvid ett lägre och ett högre gränstal beräknats för sådana orter, där speciella svårigheter mött att bestämma särskilt bostads- och beklädnadsutgifterna:

Stockholm	99—104	Antwerpen	61—65
Köpenhamn	83— 91	Manchester	70—74
Helsingfors	83	Cork (Irland)	85
Warschau	67	Paris	80—87
Berlin	83— 90	Marseille	75—81
Frankfurt am Main	85— 93	Barcelona	58
Rotterdam	65— 68	Istanbul	65

Ovanstående siffror angiva, att kostnaden för att upprätthålla en levnadsstandard som den ovan angivna amerikanska är väsentligt lägre än i Detroit i alla de undersökta städerna med undantag för Stockholm. Att denna stad kommit så högt på skalan beror mindre på födoämnes- och beklädnadskostnaderna än på de särdeles höga bostadsutgifterna.

I fråga om de båda i tablån sist anförda sydliga orterna framhålles det, att jämförelsen mött alldeles särskilda svårigheter på grund av de säregna levnadsförhållandena.

Kortare meddelanden.

— Arbetarskydd —

Ratificeringen av sjöfartssäkerhets- och lastlinjekonventionerna. I en för riksdagen den 5 februari 1932 framlagd proposition har Kungl. Maj:t förordat Sveriges anslutning till de internationella sjöfartssäkerhets- och lastlinjekonventionerna. I propositionen lämnas även en redogörelse för denna frågas läge i andra länder, av vilken redogörelse framgår, att de uppgifter i samma ämne, som efter ett av internationella arbetsbyrån publicerat meddelande (Industrial and Labour Information) återgåvos i förra häftet av Sociala Meddelanden (sid. 52—53) icke voro i alla delar riktiga. Till rättelse härav återgivas här nedan de i propositionen lämnade upplysningarna i frågan.

Beträffande sjöfartssäkerhetskonventionen föreligga ratifikationer sedan längre tid tillbaka från två staters sida, nämligen Danmark och Nederländerna. Enligt ingångna meddelanden föreligger även i Tyskland formligt beslut om ratificering, ehuru ratifikationsinstrumentet ännu icke deponerats i London. I Norge, varest för ratificering icke kräves lagändring, lär avsikten vara att ratificera konventionen, så snart beslut därom fattats i England. En liknande ställning intages av Finland, varest för ratificering erforderliga författningsändringar utarbetats, men beslut om ratificering tillsvidare fått anstå i avvaktan på sådan åtgärd från brittisk sida. I Frankrike har lagförslag angående godkännande av konventionen nyligen antagits av parlamentet; ratificering väntas komma att ske inom den närmaste tiden. I England befinner sig frågan, enligt vad av officiella parlamentshandlingar inhämtats, för närvarande i det läget, att en proposition angående lagändringar för såväl sjöfartssäkerhets- som lastlinjekonventionernas tillämpning godtagits av överhuset samt överlämnats till underhuset, där densamma väntas inom kort bliva föremål för slutlig behandling. Förberedande åtgärder av liknande slag ha vidtagits i Amerikas förenta stater, varest frågan om konventionens antagande är under behandling i senaten och väntas bliva föremål för beslut under innevarande session, samt i Spanien, där frågan ävenledes förelagts parlamentet. Enligt underrättelse från Belgien väntas proposition i ämnet därstädes snart komma att framläggas av regeringen. Från engelska Board of Trade har vidare under hand upplysts, att Portugal och Ungern, vilka länder icke tillhöra signatärstaterna, förklarat sig beredda att biträda konventionen, så snart densamma trätt i kraft. Enligt vunna upplysningar torde sådan åtgärd ävenledes vara att förvänta från Lettland och Polen.

Lastlinjekonventionen har alltifrån sin tillkomst varit föremål för ett livligt intresse från de sjöfartsidkande staternas sida, och i skilda länder ha åtgärder tidigt vidtagits i anledning av densamma. Sålunda utfärdades i Amerikas förenta stater kort efter lastlinjekonferensens avslutande vissa med konventionen i allt väsentligt överensstämmande lastlinjeregler, som alltsedan september 1930 där länt till efterrättelse. Förenta staterna ha sedermera ratificerat konventionen. Ratifikationer föreligga vidare från Danmarks och Lettlands sida. I båda dessa länder har man dessutom, utan att avvakta konventionens ikraftträdande, bragt dess bestämmelser i tillämpning. För Danmarks vidkommande har detta, såsom förut antytts, skett genom utfärdande av en provisorisk författning, enligt vilken konventionens bestämmelser, därest redaren så önskar, må tillämpas vid beräkning av fribord för danska fartyg. Sistnämnda förhållande föreligger jämväl i Norge, varest tillika för konventionens ratificering nödiga lagändringar redan förra året genomförts. Enligt ingångna meddelanden väntas beslut om provisorisk tillämpning av konventionen snarast komma att meddelas jämväl i Finland, vars ratificering lärer komma att äga rum instundande vår. Liknande ställning intaga Nederländerna, varest konventionen enligt

uppgift efter snart väntad ratificering kommer att omedelbart kunna fakultativt tillämpas. I Frankrike har konventionen godkänts av parlamentet och ratificering väntas inom kort ske. Så är även fallet i Belgien, där regeringens beslut om ratificering, för vilket parlamentets hörande icke erfordras, enligt vunna upplysningar synes vara snart förestående. I Tyskland och Polen ha myndigheterna under beredning lagförslag rörande konventionens tillämpning, avsedda att framläggas för folkrepresentationen, vilket för Tysklands del väntas ske inom kort och i Polen inom det närmaste halvåret. I sistnämnda land betraktas konventionen såsom redan i praktiken tillämpad, då med densamma i huvudsak överensstämmande författningsbestämmelser där äro gällande. I Tyskland få konventionens föreskrifter rörande trälastmärke redan tillämpas, utan att dock särskild författning härom utfärdats. Provisorisk tillämpning av konventionen uppgives även inom kort komma att anordnas i Spanien, men frågan om ratificering har därstädes ännu icke förelagts parlamentet. Portugal lärer avvakta Englands åtgöranden, vilket för övrigt torde vara fallet med åtskilliga av de övriga länder, vilkas ratificeringsåtgärder ännu dröja. I England är läget detsamma i fråga om lastlinjekonventionen som beträffande sjöfartssäkerhetskonventionen, i det nämligen, såsom förut anförts, båda konventionerna därstädes i en och samma proposition förelagts parlamentet, varest den godkänts av överhuset och inom kort väntas komma under behandling i underhuset. Av officiella uttalanden att döma torde i England beslut om ratificering komma att träffas så snart ske kan efter frågans slutbehandling i parlamentet.

— Arbetsmarknad och arbetslöshet —

Lag om arbetslöshetens bekämpande i Lettland. En av de frågor, som under det senaste året vållat regeringen och sejmen stora bekymmer, är arbetslösheten och hjälpen åt arbetslösa. I den nuvarande ministerpresidenten Skujeneeks program stod denna fråga som en av huvudpunkterna, och i sejmen var frågan under hela höstsessionen 1931 föremål för behandling. Den 30 december antogs omsider en lag om anskaffande av medel för arbetslöshetens bekämpande, vilken från nyåret trätt i kraft.

Enligt den nya lagen, som är avsedd att gälla intill dess en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring blivit genomförd, skall det åligga arbetsgivare och arbetare att lämna regelbundna bidrag till en gemensam fond för arbetslöshetens bekämpande. Bidragsskyldighet åligger i enskild tjänst anställda personer, som äro inbegripna i sjukförsäkringen, samt alla stats- och kommunalanställda, oavsett om dessa äro sjukförsäkrade eller icke. Befriade från avgiftsskyldighet äro anställda, som icke ha arbete varje dag och vilkas veckoinkomst understiger 12 lats.

Avgiften, som skall utgöra 1 % av den anställdes löneinkomst, avdrages vid lönens utbetalande av arbetsgivaren, som samtidigt har att för egen del bidraga med ett lika stort belopp samt redovisa de sålunda erlagda avgifterna till vederbörande sjukkassa på samma gång som arbetarnas sjukförsäkringsavgifter. Från sjukkassan inbetalas medlen därefter till arbetslöshetsfonden.

Avgiftsskyldighet åligger även fria yrkesutövare samt husägare. De förra ha att till arbetslöshetsfonden inbetala 1 % av sin för 1930 taxerade årsinkomst, de senare 0·5 % av fastighetens bruttoavkastning under 1929 (värme- och vattenavgifter ej medräknade). Avgifterna för dessa kategorier ävensom för sådana stats- och kommunalanställda, som icke äro sjukförsäkrade, inbetalas direkt till arbetslöshetsfonden på sätt av socialministeriet närmare bestämmes.

Utöver vad genom dessa avgifter inflyter, skall arbetslöshetsfonden i mån av behov kunna förstärkas genom anslag av statsmedel. Det synes dock knappast antagligt, att dessa statsanslag skola komma att stiga till särdeles stora summor.

Enligt ett av sejmen vid lagens behandling gjort uttalande torde hälften av de för arbetslöshetens bekämpande fonderade medlen komma att användas till vägarbeten.

(Meddelande från svenska beskickningen i Riga.)

Enhetligt arbetsförmedlingssystem i Förenta staterna. Behovet av arbetsförmedling i Förenta staterna har hittills tillgodosetts genom olika privata och offentliga förmedlingsorgan. Sålunda har vid sidan av ett stort antal privata platsbyråer (särskilt i invandringsstäderna) så småningom framvuxit ett nät av kommunala och statliga arbetsförmedlingsanstalter. Önskemålet om dessa senares sammanförande till ett enhetligt, samverkande anstaltsnät har tid efter annan gjort sig gällande och bl. a. framförts av en del officiella utredningskommittéer för åtgärder i arbetslöshetsfrågan. Ett sådant system har dock icke kunnat komma till stånd förrän under år 1931, då kongressen ställde så rikliga anslag till förfogande för arbetsförmedlingens befrämjande, att unionens arbetsdepartement kunde vidtaga åtgärder i detta syfte.

Redan tidigare ha emellertid arbetsförmedlingsförhållandena inom landet varit föremål för unionsmyndigheternas intresse, och genom tillkomsten från år 1918 av federala, d. v. s. av unionsmyndigheterna upprättade arbetsförmedlingsanstalter, sammanförda till ett förmedlingsnät under namnet United States Employment Service, har man velat befrämja arbetsförmedlingens utveckling inom olika delar av unionen. Detta federala nät har emellertid varit ganska glest och icke bragts i ordnat samarbete med övriga offentliga anstalter. Först genom de nu vidtagna åtgärderna ha de över 300 federala, statliga och kommunala förmedlingsbyråerna satts i inbördes samarbete under U. S. Employment Service, varvid kontoren i varje stat sammanförts till ett enhetligt förmedlingsnät med var sin chef (state director). För genomförande av detta för hela unionen gemensamma arbetsförmedlingssystem har arbetsdepartementet fått till sitt förfogande en speciell funktionär, vilken med anlitande av särskilda med de praktiska arbetsförhållandena inom olika yrken förtrogna tjänstemän (industrial superintendents) förskaffar sig och direktörerna i de olika staterna fortlöpande kännedom om sysselsättningsförhållandena inom skilda näringsgrenar. Resultaten av det sålunda tillskapade förmedlingssystemet synas enligt tillgängliga uppgifter vara synnerligen goda, trots att den föreliggande situationen på arbetsmarknaden gjort utgångsläget mycket ogynnsamt. Under april—juli 1931, sålunda under de fyra första månaderna av det nya systemets existens, förmedlades arbete åt 639 000 personer. Den föreliggande depressionen har förklarligt nog påverkat förmedlingsresultatet, men å andra sidan är det givetvis den rådande stora arbetslösheten, som framtvingat denna rationellare organisation av arbetsmarknaden inom unionen.

Statens arbetslöshetskommissions verksamhet under december 1931. Antalet till kommissionen rapporterade hjälpsökande arbetslösa uppgick vid slutet av december till 88 761, varav 23 453 hänförda till det s. k. lokala arbetskraftsöverskottet. Yrkesfördelningen och ökningen (resp. minskningen) under månaden framgår av följande sammandrag:

	Antal arbetslösa	Ökning (minskn.)		Antal arbetslösa	Ökning (minskn.)
Jordbruk	3 951	+ 226	Närings- o. njutningsmedelsind.	556	+ 96
Skogshushållning	11 852	+ 448	Kemisk-tekn. o. belysningsind.	276	— 4
Gruvdrift och malmförädling	5 930	+ 484	Trämasse- och pappersindustri	1 442	+ 42
Jord-, sten- och glasindustri	7 516	+ 1 273	Grafisk industri	130	+ 32
Metall- och maskinindustri	5 935	+ 345	Industri och hantverk, ej spec.	1 270	+ 170
Trävaruindustri	10 023	+ 1 580	Sjöfart och fiske	1 003	+ 209
Byggnadsverksamhet	4 542	+ 1 006	Handel och samfärdsel m. m.	3 040	+ 339
Läder-, hår-, gummi- o. d. ind.	266	+ 48	Husligt arbete	37	— 2
Textilindustri	236	+ 13	Arbete, ej hänf. till annan grupp	30 421	+ 5 050
Beklädnadsindustri	335	+ 152	Summa	**88 761**	**+ 11 507**

Vid arbetslöshetskommissionens reservarbeten sysselsattes vid månadens utgång 9 163 arbetare. Antalet i gång varande arbetsföretag utgjorde 126 mot 106 vid månadens ingång.

Vid kommunala reservarbeten (utan statsbidrag) sysselsattes 8 723 arbetare samt vid s. k. statskommunala arbeten (kommunal regi med statsbidrag) 2 415 arbetare. Härförutom uppburo 6 045 personer kommunalt arbetslöshetsunderstöd och 11 869 personer kontant understöd med statsbidrag.

Statens bruttoutgifter för arbetslöshetens bekämpande uppgingo under december till 1 669 204 kronor samt under hela år 1931 till 15·4 miljoner.

— Socialförsäkring —

Riksförsäkringsanstaltens årsberättelse för 1930. Ur riksförsäkringsanstaltens nyligen utkomna årsberättelse för 1930 inhämtas bl. a. följande angående verksamheten enligt 1916 års olycksfallsförsäkringslag (samt 1901 års olycksfallsersättningslag).

Antalet under år 1930 till riksförsäkringsanstalten inkomna olycksfallsanmälningar utgjorde 125 226 (mot 109 718 år 1929), varav 70 645 (57 386) försäkrade i anstalten — häri inräknade 6 106 (5 230) statsarbetare — och 54 581 (52 332) i ömsesidigt bolag. Livräntor ha under året av anstalten beviljats 2 150 (1 953) invalider och 396 (340) efterlevande till genom olycksfall omkomna.

Antalet arbetsgivare och årsarbetare, som omfattas av den sociala olycksfallsförsäkringen, framgår av efterföljande tablå. Siffrorna avse 1928, det sista år, för vilket definitiva siffror föreligga.

	Antal arbetsgivare 1928			Antal årsarbetare 1928		
	Riksförsäkringsanst.	Ömsesidiga bolag	Summa	Riksförsäkringsanst.	Ömsesidiga bolag	Summa
Obligatorisk försäkring	**409 203**	**37 959**	**447 162**	**979 251**	**523 843**	**1 503 094**
Större arbetsgivare (minst 5 årsarbetare)	26 147	14 105	40 252	617 190	479 400	1 096 590
Staten	1	—	1	112 065	—	112 065
Arbetsgivare med total självrisk . .	52	3	55	57 322	2 208	59 530
Arbetsgivare med partiell självrisk .	1 451	369	1 820	67 830	78 848	146 678
Övriga	24 643	13 733	38 376	379 973	398 344	778 317
Mindre arbetsgivare	383 056	23 854	406 910	362 061	44 443	406 504
Frivillig försäkring (större arbetsg.)						
för den s. k. karenstiden	13 147	12 022	25 169	407 603	372 186	779 789
för olycksfall utom arbetet	643	1 748	2 391	34 653	57 490	92 143
av arbetare, som icke omfattas av den obligatoriska försäkringen	143	243	386	190	392	582

Anstaltens inkomster uppgingo till 16·6 (15·2) milj. kr., varav 12·5 (11·8) milj. i nettopremier. Under året utbetalda ersättningar uppgingo till 11·4 (9·7) milj. kr., varav 4·7 (3·8) milj. i sjukpenning, 2·2 (1·8) milj. i läkarvård etc., 4·5 (4·1) milj. i livräntor och 47 000 (35 000) i begravningshjälp. Fonderna utgjorde vid årets slut 75·9 (70·8) milj. kr. I anstaltens försäkringsräkenskaper ingå icke premier för eller ersättningar till arbetare anställda i statens tjänst eller hos arbetsgivare med självrisk, i den mån ersättningarna åvila arbetsgivarna.

Antalet enligt 1918 års förordning olycksfallsförsäkrade fiskare utgjorde vid 1930 års slut 6 533 (5 918).

Antalet inkomna framställningar om ersättning jämlikt 1909 och 1927 års förordningar om ersättning för kroppsskada under militärtjänstgöring uppgick till 935 (905). Ett sammanlagt ersättningsbelopp av 1·4 (1·3) milj. kr. har under året utbetalats.

Livförsäkring i samband med egnahemslån har meddelats i 120 (168) fall. — Till barn utom äktenskap ha under året inköpts 37 (34) livräntor.

Ersättning av statsmedel för skada till följd av olycksfall, som förorsakats av krigsförhållandena under världskriget, har under året utbetalats med inalles c:a 82 000 (83 000) kronor.

Rapporter från yrkesinspektörerna angående mera beaktansvärda olycksfall eller olyckstillbud.

(1932: I.)

Olycksfall vid golvöppningar, ställningar, gallerier o. dyl.

1. Vid ett *husbygge* skulle en kröningslist muras. För att få denna list rätlinjig restes utanför gavelväggen en av 1″ × 5″ bräder utförd vinkelformad mall (se fig. 1), som stod på en utskjutande list och var fäst vid närmaste takstol medelst kolvning. Allteftersom murningsarbetet fortskred, slogos dessa anfästningar bort. När gaveln var färdigmurad, fasthölls mallen på sin plats endast av trycket från kröningslisten, och meningen var, att den skulle borttagas först då ställningar rests för ytterputsning av gavelväggen.

Under tiden pågick sprängningsarbete av större omfattning på omedelbart bredvid liggande område samt i den ifrågavarande byggnadens källare. I denna förekommo enligt uppgift endast mycket små sprängladdningar. Arbetaren J. uppehöll sig utanför källaren, då *mallen föll ned och träffade honom.* Han bedövades av slaget och fördes i tillkallad ambulans till sjukhus, där han senare avled.

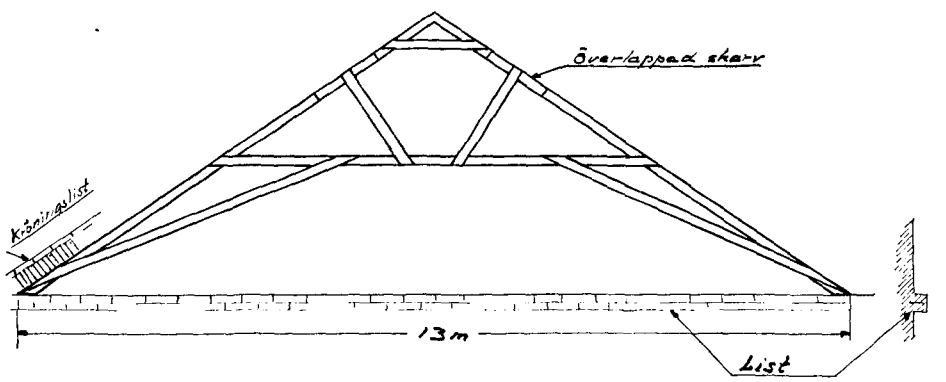


Fig. 1.

På grund av hoptorkning eller sättning torde mallen blivit fri från trycket av listen, och därefter var det en tidsfråga, när den skulle falla. Av polisprotokollet framgår, att arbetarna vid de *närliggande* sprängnings- och grundmursarbetena under minst en vecka före händelsen lagt märke till att mallen var lös, under det befälet och arbetarna vid bygget icke synas hava uppmärksammat detta.

Yrkesinspektören har som sin åsikt framhållit, att byggmästaren eftersatt honom jämlikt 3 § arbetarskyddslagen åliggande skyldighet, emedan han varken fäst mallen eller omedelbart efter dess användning *låtit taga bort densamma eller ägnat* risken vid mallens kvarsittande tillräcklig omtanke.

Yrkesinspektören har vid besök på platsen förelagt arbetsbefälet att i liknande fall tillse, att mallar eller ställningar omedelbart efter arbetets färdigställande borttagas eller på betryggande sätt fästas. (I: 33)

2. *Vid ett pappersbruk* användes en rullmaskin, i vilken papperet renskäres. Vid maskinens båda ändar äro ett par golvöppningar — storlek 20 × 30 cm — upptagna. Dessa ligga på c:a 50 cm avstånd från rullmaskinens valsar, och det avskurna överskottspapperet går genom dessa öppningar ned till underliggande våning.

Det inträffar stundom, att överskottspapperet — en 3 à 4 cm bred remsa — icke glider ned, utan bildar små pappershögar, som ibland helt täcka öppningarna.

En arbetare A., som skulle passera rullmaskinen, råkade stiga på en dylik pappershög, med påföljd att ena benet kom ned i *golvöppningen*. A. förlorade härvid balansen och sökte stödja sig mot rullmaskinen. Högra handen kom då in i ingreppet mellan två valsar, varvid armen blev indragen och krossad.

För att förhindra ett upprepande har bruksledningen uppsatt erforderligt skydd vid rullmaskinen. Framdeles kommer överskottspapperet att bortsugas genom en rörledning, placerad ovanför maskinen. Golvhålen bliva då överflödiga och kunna igensättas. (I: 34)

3. Plåtslageriarbetaren N. och lärlingen A. voro sysselsatta med *reparationsarbeten å taket* till en stadsfastighet. Sedan en del plåtar med hjälp av säkerhetslinorna upphissats *från gården, började påläggningen av plåtarna. N. befann sig ungefär å takfallets mitt* och A. vid taknocken. Under arbetet hade A. ryggen vänd mot N., varför han icke närmare iakttog dennes förehavanden. Plötsligt hörde A. ett rop från N. och såg denne rulla ned mot takrännan, i vilken han fattade tag med vänstra handen. Han lyckades dock icke hålla sig kvar, utan *störtade ned på gården* och skadades dödligt.

Vid polisundersökningen framkom, att arbetsgivaren medsänt säkerhetslinor och -bälten till arbetsplatsen samt vid upprepade tillfällen tillsagt N. att använda dem vid arbeten å tak. Lärlingen A. uppgav, att säkerhetslinorna under arbetet med ena ändan varit fästade vid ett å taket befintligt luftrör (nockräck saknades). Vid verkställd undersökning visade det sig emellertid, att linorna lågo lösa på taket. A. medgav då, att linorna icke fästs, sedan de använts för upphissning av plåtarna. Icke heller hade linorna under arbetet varit fästade kring livet, utan legat lösa vid sidan av arbetarna. Anledningen härtill uppgav A. vara den, att linorna skulle verkat hindrande i arbetet.

Av undersökningen synes framgå, att olycksfallet tvivelsutan undvikits, därest säkerhetslina använts på avsett sätt. Det bör därför understrykas, att vid ifrågavarande arbeten, vilka på grund av sin natur innebära risker i varje ögonblick, säkerhetslina alltid skall användas, oavsett om arbetstakten härigenom blir lidande. Även bör framhållas vikten av att äldre arbetare föregå lärlingar och yngre arbetare med gott exempel och från början söka inpränta betydelsen av försiktighet i arbetet. (I: 35)

4. Fyra arbetare voro sysselsatta med att resa en *spirställning* för putsning av en husvägg. En av dem arbetade på marken med upphissning av material till de övriga. Arbetet hade fortgått så långt, att två spirrader rests ovanpå varandra och ställningen fått en höjd av ungefär 12 m eller i jämnhöjd med tredje våningen. Material till tredje spirraden upphissades, och sista spiran i denna rad fastgjordes. Därefter tillsade en arbetare J. den på marken varande arbetaren att upphissa material för ställningens fastgörande i husväggen. Innan denne hunnit utföra ordern, hade en *stark vindstöt* fört ut ställningens ena ände från husväggen, och därefter hade ställningen *störtat*. En av arbetarna hann rädda sig på en av husets balkonger. De båda andra medföljde ställningen till marken, varvid den ene skadades till döds.

Orsaken till olyckan var, att ställningen på intet vis blivit fastgjord vid husväggen. Enligt arbetsgivarens föreskrifter skulle första förankringen göras omedelbart, sedan två spirlängder rests ovanpå varandra — vid ogynnsamma förhållanden tidigare. Denna föreskrift är av synnerligen stor betydelse och bör på intet sätt negligeras. (I: 36)

Olycksfall vid hissar, kranar och andra lyftanordningar.

5. Vid *lastning av sulfatmassa ombord å en ångare* användes fartygets vinschar för att från en decauvillevagn, som stod längs fartygssidan, taga ombord massabalar; 7 à 8 balar lyftes åt gången medelst en med krok försedd wire, vilken lades som snara kring balarna. Vid olyckstillfället hade snaran glidit av, varvid två *balar föllo* så, att de kommo i kläm

mellan vagnen och fartygssidan utan att nå ned till kajkanten. S. jämte en kamrat skulle skynda att upplyfta dessa balar, innan fartygets krängning i den svåra sjö, som rådde vid tillfället, orsakade deras nedfallande i vattnet. (Arbetarna äro ersättningsskyldiga för gods, som på dylikt sätt skadas eller går förlorat.) S. skulle under balarna framdraga lyftwiren med krok, som från andra sidan framkastats av kamraten. Kroken föll emellertid så, att S. måste sträcka sig under en massabal för att nå wiren. Fartyget krängde samtidigt, så att denna bal antingen pressades ned mot kajen eller frigjordes och föll. S. *huvud fastklämdes* därvid mellan balen och kajen, och S. skadades så svårt, att han några timmar senare avled.

Till förebyggande av dylika olycksfall och i syfte att förhindra massabalar falla i sjön kommer framdeles lämmar att upphängas från fartygssidan ned mot decauvillespåret å kajen, varigenom öppningen mellan fartyg och vagn minskas. Därjämte har förbud utfärdats att taga mer än 6 balar vid varje lyftning, och till förmännen och arbetarna har utdelats tryckta lappar med anvisningar, manande till särskild försiktighet. (II: 44)

Olycksfall vid järnvägar, transportbanor o. dyl.

6. Banarbetaren S. hade till uppgift att under pågående grusning av banan medfölja arbetstågen för lossning och lastning. Under *växling på en bangård* hade S. sökt komma upp på en i rörelse varande vagn för att hämta verktyg och matväska. Vid sitt försök att komma upp på vagnen råkade han *halka och falla i spåret*, varvid båda benen överkördes och ena armen bröts. Olycksfallet iakttogs först av en förbipasserande person, som genom rop fäste lokomotivpersonalens uppmärksamhet på det skedda. Tåget, som framfördes mycket långsamt, stoppades så gott som ögonblickligen.

Vid hållet förhör har intet framkommit, som ger anledning antaga, att den med tåget sysselsatta personalen brustit i åligganden ifråga om säkerheten, utan är det skedda att betrakta såsom ren olyckshändelse. (III: 45)

7. Vid en *järnvägslinje* hade tre banarbetare efter slutat arbete begivit sig till en närliggande station med en s. k. *staktralla*. Efter c:a 2 km:s färd blev trallan *upphunnen och påkörd* av ett lokaltåg. En av arbetarna lyckades före kollisionen kasta sig av trallan och blev därigenom räddad, medan de två övriga skadades så svårt, att de nästan omedelbart avledo. På grund av att banan invid olycksplatsen beskrev en kurva, iakttog lokomotivpersonalen trallan först på 60—80 meters avstånd. Tåget kunde därför trots nödbromsning ej stoppas, innan trallan nåddes.

Orsaken till olyckan torde varit missuppfattning om lokaltågets avgång från föregående station. Under middagsrasten hade frågan varit på tal mellan förmannen och trallans innehavare, varvid förmannen med stöd av tidtabell påvisat, att tågets avgångstid var 11 minuter tidigare än vad arbetaren J. förmenade. Tåget var redan ute på linjen, när trallfärden anträddes, och J. synes således, oaktat förmannens varning, fortfarande hava trott sin åsikt om avgångstiden vara den rätta. Det förefaller egendomligt, att förmannen med kännedom om tågtiden icke sökt avstyra resan.

Järnvägsförvaltningen har därför erinrats om att ålägga närvarande befäl tillse, att trall- eller dressinfärder icke företagas, då uppenbar risk för kollision med tåg kan anses föreligga. (III: 46)

Olycksfall vid maskiner och transmissioner.

Smältverk, gjuterier o. dyl.

8. Vid ett *gjuteri* hade man för en gjutning samlat det smälta järnet i en större skänk. Kranföraren hade vid förhärden hämtat smält järn och var på väg mot samlingsskänken, då ett brott inträffade på en kontaktkabel till traversen, vilken härigenom sattes ur funktion. Då vissa svårigheter för det smälta järnets hanterande härigenom uppstodo, avstäng-

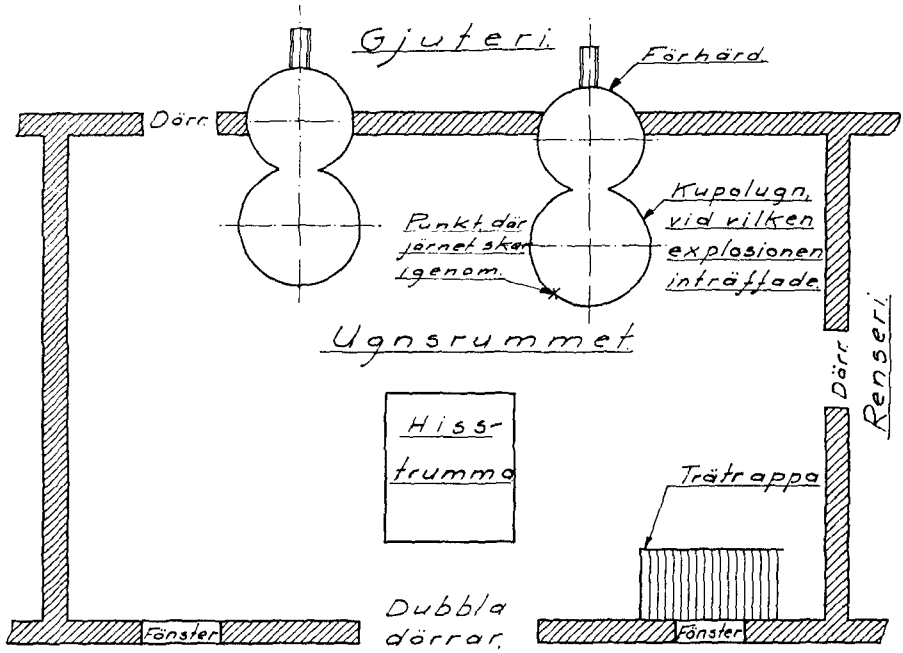


Fig. 2.

des under kranens stilleståndblästern till *kupolugnen* (se fig. 2 och 3). Efter c:a en timme var ny kabel insatt, och blästern drogs ånyo på. Då förhärden efter ungefär 15 minuters drivning skulle tappas, konstaterades, att förbindelsekanalen mellan kupolugnen och förhärden »frusit», varför man med syrgas sökte bränna upp densamma. Samtidigt härmed observerades, att kupolugnens blästertrumma *började glöda på en punkt*, och omedelbart därefter skar genom formorna kommande smält järn igenom trumman och *rann längs* ugnens sida ned på golvet. Härvid antändes en del i ugnsrummet varande träkonstruktioner. Tillskyndande personer sökte med vatten och sand släcka den uppkomna eldsvådan och hindra det flytande järnet att sprida sig. Av någon anledning hade regeln till den i kupolugnens botten befintliga luckan förts åt sidan, varigenom *luckan frigjordes och den smälta järnmassan tillsammans med beskickningen störtade ned på det våta sandgolvet.* Härvid uppkom en plötslig *ångbildning av explosionsartad karaktär,* vars verkningar blevo så kraftiga, att järn och koks kastades över hela ugnsrummet och ut genom närliggande dörrar och fönster. Sex man skadades, därav fyra så svårt, att de senare avledo.

Till förekommande av oavsiktlig frånslagning av bottenluckans regel har yrkesinspektören lämnat anvisning om anordnande av en sprint genom vinkeljärnsflänsen och regeln, varigenom denna fastlåses i sitt centrala läge. Olyckshändelsen visar även, att på grund av brandrisken i lokaler av ovan nämnda slag träkonstruktioner böra undvikas.

(VIII a: 6)

Valsverk, grovsmedjor o. dyl.

9. I ett *järnverks tråddragcri* skulle arbetaren L. från den stillastående dragrullen avlyfta den färdigdragna trådrullen, då han på något sätt med sitt knä kom i beröring med förreglingsanordningen, varvid dragrullen sattes i rörelse. Av någon anledning fastnade några trådslingor vid L:s vänstra arm. L. *drogs med i dragrullens rotation* och klämdes så

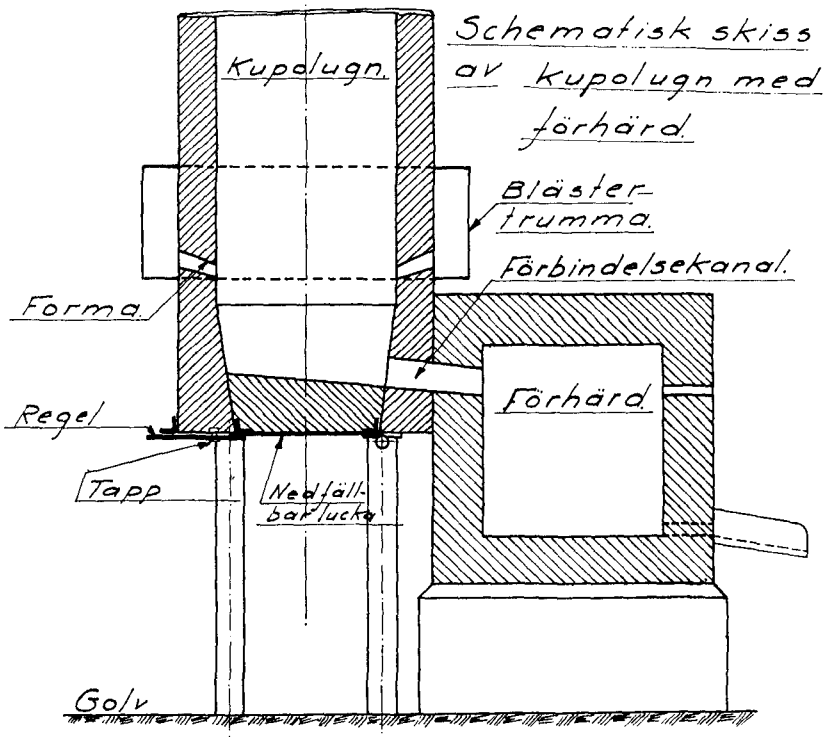


Fig. 3.

svårt mellan dragbänkens kringliggande rullar och dragskivefästen, att han efter några *dagar avled.*

Arbetsledningen vid ifrågavarande järnverk har nu konstruerat en säkrare förreglingsanordning till förekommande av liknande olycksfall. (VIII b: 6)

Maskiner i sten-, tegel-, porslins- och glasindustri.

10. En *stenkross,* som var uppmonterad i ett grustag, drevs med rem från en stående, stationär fotogenmotor. Till stenkrossen var anslutet ett uppfordringsverk av vanlig skoptyp, draget med rem från en mindre remskiva på stenkrossens axel. Denna skiva satt på samma sida som och utanför huvudremskivan. Friktionskoppling på motorn eller annan till- och frånslagningsanordning saknades.

Vid ett tillfälle, då remmen till uppfordringsverket slirat av drivremskivan på stenkrossaxeln, försökte vägarbetaren J., utan att stoppa verket, *pålägga remmen.* Härunder *fastnade* han med höger arm mellan remmen och remskivan. Samtidigt föll remmen av remskivan på uppfordringsverket och lindade sig om axeln och remskivan på stenkrossen, varvid J:s högra arm snärjdes fast och avslets.

Det inträffade olycksfallet visar den stora risk, som förefinnes vid dylika stenkrossningsaggregat *utan särskild anordning för startning.*

Vid den inspektion, som företogs, meddelades anvisning om bl. a. att friktionskoppling skulle anbringas på fotogenmotorn. Därjämte skulle marken kring motor och stenkross, som vid olyckstillfället var ojämn och halkig, jämnas och grusas. (VIII c: 3)

Pressar.

11. Diversearbetaren P. var i ett gjuteri sysselsatt med avlastning av en del arbetsstycken från en transportlåda. Avlastningen skedde i närheten av en av de *excenterpressar*, vilka användas för skäggning av vissa gjutna detaljer. Ifrågavarande press manövreras med tramppedal, vilken fungerar så, att stansen hålles i upp- och nedgående rörelse, så länge pedalen är nedtrampad.

Under avlastningsarbetet började P. samtala med den arbeterska, som skötte pressen, varvid P. frågade, om pedalen var svår att trampa ned. För att övertyga sig härom fick P. själv försöka. Arbeterskan vände sig sedan bort för att samtala med en annan person, varvid P. lade ett arbetsstycke i pressen och trampade ned pedalen på nytt. Han ville därefter se, hur det skäggade arbetsstycket såg ut, och *förde* därför *vänster hand in under stansen*. I samma ögonblick P. fattade arbetsstycket sattes pressen av okänd anledning i gång, och P. fick fyra fingrar avklippta ungefär vid andra leden. Såväl P. som den ovannämnda arbeterskan förneka på det bestämdaste, att de vid tillfället trampat på pedalen. Ingen har heller sett något främmande föremål falla ned på densamma.

Vid företagen *undersökning* framgick emellertid, att pressen icke kunde sättas i gång på annat sätt än genom pedalens nedtrampning. Det erforderliga trycket härför uppskattas till minst 4 kg.

Vid ingången till gjuterilokalen ävensom på ett flertal andra lätt synliga platser inom densamma finnas anslag med uppmaning till försiktighet vid allt arbete därstädes.

(VIII k: 1)

Cellulosa- och pappersmaskiner.

12. En *pappersmaskin* av kombinerad yankee- och mångcylindertyp, konstruerad för elektrisk sektionsdrift, kördes med en hastighet av 95 m/min. (vilken hastighet endast använts en gång tidigare), då pappersbanan brast vid kylcylindern och lindade upp sig omkring denna. Sedan kylcylindern rengjorts, skulle pappersbanan åter framtagas, varvid en av arbetarna rev »spets», vilken av B. *infördes på den stora cylindern* för att därefter framdragas till eftertorkpartiet. Spetsen torde emellertid ha varit väl bred — c:a 1·5 m — varför B. möjligen trott, att han icke skulle få fram banan, om han ställt sig på vanligt sätt vid sidan av maskinen. Han har i stället placerat sig 0·5 à 1 m ifrån cylinderns ände för att med hjälp av båda händerna föra papperet upp mot cylindern. Då pappersledvalsen ligger på 1·36 m höjd över golvet, måste B. hava bockat sig ned och ställt sig emellan cylindern och pappers- resp. filtledvalsen. Vid papperets *införande* ha B:s händer sträckts för långt upp mot *ingreppet mellan cylinder* och filt, med påföljd att de fastnade. B. *drogs in i maskinen* och ljöt en ögonblicklig död.

B. hade sedan många år tillbaka arbetat vid pappersmaskiner, varför han måste anses fullt förtrogen med sitt arbete, men han förbisåg troligen den ökade risk, som låg i maskinens ovanligt höga hastighet.

För att förhindra ett upprepande av dylika olycksfall har bruket lämnat förnyade instruktioner om att arbetarna skola stå vid sidan av pappersmaskinen vid införandet av spets. Detta arbete utföres lättare och med mindre risk, om spetsen kramas ihop till en »boll», som sedan föres upp mot ingreppet. För att i görligaste mån markera, att man vid dylikt arbete bör stå vid sidan av maskinen, har bruket satt upp ett 0·8 m högt räcke framför fjärde cylindern.

En undersökning är igångsatt för att utröna, huruvida filtledvalsen och pappersvalsen kunna flyttas något utåt. Härigenom skulle en något större vinkel mellan cylinder och filt erhållas. (VIII l: 11)

Andra särskilt angivna arbetsmaskiner och redskap.

13. Vid en lantgård voro tvenne arbetare sysselsatta med *rivning av torv* i en mindre, hemmagjord torvrivningsmaskin. Drivkraften erhölls från en automobil, från vars ena bakhjul kraften överfördes medelst rem. Arbetaren V. skötte motorn jämte inmatningen i riv-

maskinen och begagnade under arbetet s. k. bälghandskar. Därvid råkade han med vänstra handen *komma för nära rivvalsen, så att taggarna fångade handsken och handen ryckte med.* Den sålunda ökade belastningen på den provisoriska drivanordningen var tillräcklig, för att drivremmen skulle glida av bilens bakhjul. Rivmaskinen stannade härvid, och tack vare denna omständighet inskränkte sig skadorna till köttsår i handen. Hade däremot en motor med vanlig remskiva använts, torde olyckan fått allvarligare följder. (VIII x: 6)

Axlar.

14. I ett *pappersbruk* går en axelledning utefter ena väggen. Arbetaren L. ämnade efterse ett lager på nämnda axel och hade för detta ändamål stigit upp på en stege. Härvid råkade han *komma för nära axelledningen,* så att *arbetsblusen greps av denna.* L. drogs intill axeln, följde med runt några varv och föll sedan ned på en underliggande plattform, emedan under rotationen kläderna slitits av kroppen. L. lyckades själv taga sig ned till våningen under, där han omhändertogs av arbetskamrater, som ombesörjde, att han kom till sjukhus. Där konstaterades revbensbrott samt kontusioner på olika ställen av kroppen. Skadorna ansågos ej livsfarliga, men efter en tid inställde sig varbildning i ena foten, och L. avled några veckor senare.

Ifrågavarande axelledning går på kullager, varför det är svårt att förklara, hur L. kunde befara *varmgång i dessa.*

Omedelbart efter olyckan lät arbetsledningen uppsätta anslag, innehållande förbud att befatta sig med transmissioner, som äro igång. (VIII z: 17)

Övriga maskiner.

15. En Fordson *industritraktor,* som användes för drift av en stenkross, skulle flyttas av arbetaren L. Marken å arbetsplatsen var mycket ojämn och stenig, och då traktorns vänstra framhjul kom ned i en håligliet, kastades ratten häftigt om, varvid L. *förlorade fotfästet och föll* framåt mellan motorn och vänstra bakhjulet. Härvid har antagligen snökedjan gripit tag i och dragit L. *under hjulet,* som gick över bröstet på honom. Skadorna voro så svåra, att han senare avled.

Traktorn hade skivhjul med massivt gummi. Industritraktorer levereras i regel ej med skyddsskärmar för drivhjulen, vilket däremot är fallet med jordbrukstraktorer. Efter olycksfallet anskaffades omedelbart skyddsskärmar till traktorn. (VIII ö: 2)

Olycksfall vid elektriska apparater och ledningar.

16. *I en stolpe funnos två ledningar,* en för 500 V, försedd med fångarm, och därunder en belysningsledning för 127 V. Verkmästaren J. och linjearbetaren L. voro sysselsatta med att avhjälpa ett fel i den förstnämnda ledningen. Sedan 500 V-ledningen kopplats ur, skulle L. gå upp i stolpen. Han måste därvid passera belysningsledningens spänningsförande fastråd. Vid tillfället rådde stark blåst och regn, och på grund av mörker måste L. lysa sig med en s. k. strålkastare. Ledningen hade kunnat urkopplas i en 800 m från platsen belägen transformatorstation. Istället för att verkställa denna urkoppling frågade L. verkmästaren: »Jag kan väl gå upp utan att bryta?», varpå verkmästaren svarade: »Ja, gå, men var försiktig.» Uppkommen i stolpen *halkade* L., så att ena stolpskon berörde den spänningsförande fastråden. Då han dessutom höll ena handen om den jordförbundna fångarmen, fick han *belysningsströmmen genom kroppen och fastnade.* Under försök att rycka sig loss störtade han till marken och ådrog sig en svårare ryggskada.

Arbete på eller invid luftledning under spänning medför, även då spänningen är låg, betydande risker och bör *därför i regel icke förekomma.* Med hänsyn till vid ifrågavarande olyckstillfälle rådande ogynnsamma förhållanden hade det ålegat verkmästaren tillse, att arbetaren icke fått gå upp i stolpen, förrän ledningen gjorts spänningslös.

(IX: 28)

17. Vid en lantgård skulle linjearbetaren S. *nedtaga* den fasta delen av en *stolpkontakt för högspänning* (3 kV). Ledningen till denna var av misstag icke urkopplad, och S. fick vid beröring av kontakten *ström genom kroppen*, blev bränd och förlorade medvetandet. Olycksfallet upptäcktes omedelbart, och S. blev nedtagen från stolpen. Upplivningsförsök genom andningsrörelser igångsattes genast, men avbrötos, sedan den läkare, som per telefon tillfrågats, givit order om att S. skulle införas till sjukhus. Vid framkomsten dit c:a 15 minuter efter olycksfallet konstaterades, att döden inträtt.

Arbetet vid gården leddes av installatören N. och avsåg flyttning av stolpkontakten samt ombyggnad av transformatorstationen, vilken några dagar tidigare på grund av rötskada i stolparna rasat. Gården saknade härigenom kraft och belysning. Arbetslaget avreste på morgonen med lastbil. Omedelbart innan lastbilen avgick, tillsade installatören hjälpmontören L. att stiga av under vägen och slå ifrån en frånskiljare i ledningen till lantgården samt tillade, att han fått hem ett lås till frånskiljaren och sedermera själv ämnade fara ned till denna, tydligen för att låsa fast den i frånslaget läge. Hjälpmontören missförstod yttrandet och fick den uppfattningen, att han icke behövde verkställa frånslagningen. Installatören å sin sida litade på att hjälpmontören utfört denna, och gav sig på grund av arbetets brådskande natur icke heller tid att fara ned till frånskiljaren, varför ledningen förblev spänningsförande.

Framkommen till gården gav installatören order åt S. att gå upp i stolpen och taga ned kontakten. Först efter en stund kom han att tänka på frånskiljaren och fick då besked av hjälpmontören, att den icke blivit frånslagen. Han skyndade fram till stolpen för att varna S., men olyckan hade då redan inträffat.

Ansvaret för det inträffade drabbar i huvudsak installatören, som dels lämnat otydliga order, dels underlåtit tillse, att ledningen enligt bestämmelse i gällande säkerhetsföreskrifter jordats och kortslutits på arbetsplatsen. Om nämnda skyddsåtgärd utförts på vederbörligt sätt, hade olycksfallet, trots misstaget vid ledningens urkoppling, sannolikt kunnat förebyggas.

Det behöver icke påpekas, att ett allvarligt fel begicks, då upplivningsarbetet avbröts i och med att den skadade fördes till sjukhuset. Upplivningsarbetet skulle ha pågått även under transporten. Det har upprepade gånger från läkarhåll påpekats, att upplivningsarbetet utan minsta avbrott måste fortsättas, till dess bestämda dödstecken kunna iakttagas. (IX: 29)

Olycksfall genom fallande föremål, ras och liknande.

18. Lastaren R. var sysselsatt med att *tappa berg* ur en tappglugg eller s. k. slas. Berget hängde upp sig. Han begick då den oförsiktigheten att krypa upp i slasen för att med handen känna efter, var han bäst skulle kunna anbringa en mindre dynamitladdning för att ånyo få berget att rasa. Härvid kom en större *bergskuta på glid* och *klämde fast* R. mot resvirket i tappgluggen, varvid han kvävdes. (X: 57)

Olycksfall vid transport av tunga föremål.

19. I ett anrikningsverk skulle L. jämte fem andra arbetare biträda en av reparatörerna vid utbytet av en försliten *spiralpump*. Arbetet omfattade bl. a. *transport av* den gamla pumpen. Pumphjulet, vars diameter och bredd var 3 000 resp. 370 mm, hade med lyftblock lyfts ur lagren och placerats på betonggolvet. Transporten till dörren skedde på sådant sätt, att hjulet under iakttagande av stor försiktighet rullades på golvet. Förbud mot att uppehålla sig vid sidorna av hjulet under rullningen hade ej hörsammats av två arbetare. Vid en ojämnhet i golvet *stjälpte hjulet*, varvid de bägge arbetarna fingo detsamma över sig. Den ene klämdes mot en trappa och erhöll därvid så svåra skador, att han senare avled. Den andre undslapp med en lindrigare klämskada.

För att framdeles i möjligaste mån förebygga dylika olycksfall föreskrevs bl. a., att transport av pumphjulet borde ske medelst lyftblock och travers och ej genom rullning å golvet. (XIV: 5)

Yrkesinspektionens verksamhet under fjärde kvartalet 1931.

	Antal under kvartalet besökta arbetsställen	Därav för första gången under året besökta			Inspektions- och resedagar	Lämnade skriftliga meddelanden	Ink.protokoll över besiktning av		Intyg över besiktn. av hissar o. kranar	Anmälningar om olycksfall i arbete	Därav olycksfall med dödlig utgång	Anmäln. om yrkessjukd.	Framställn. t. länsst.	Anmälningar till åtal	Lämnade efterg.
		arbetsställen	med sammanlagt arbetarantal	med sammanlagt kraftbelopp i eff.hkr.			ångpannor	kokare o. d.							
Yrkesinspektörerna															
I distriktet	82	73	4 060	5 327	89	68	84	17	72	2 934	4	1	1	—	16
II »	65	65	3 327	5 162	47	40	101	—	121	2 570	9	—	2	4	21
III »	91	79	1 754	15 810	65	29	87	10	263	1 461	4	—	—	2	7
IV »	134	133	4 811	15 140	49	49	85	—	22	1 374	4	—	—	—	47
V »	289	220	5 313	19 336	76	161	125	3	245	2 802	7	1	1	—	57
VI »	225	176	5 171	53 973	106	56	114	36	266	3 416	6	1	2	7	52
VII »	138	126	5 699	20 011	61	69	60	—	308	1 997	4	—	—	2	8
VIII »	78	75	3 208	30 607	52	51	69	1	100	2 696	9	2	1	—	7
IX »	81	71	3 522	20 378	52	35	56	15	57	2 618	9	—	—	—	6
Yrkesinspektrisen	270	224	11 167	—	187	69	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sprängämnesinspektören	11	9	352	685	16	63	—	—	—	[7](16)	—	—	—	—	—
Summa	**1 464**	**1 251**	**48 384**	**186 429**	[1]**1 800**	**690**	[2]**781**	[3]**82**	**1 454**	[4]**21 868**	[4]**56**	**5**	**7**	**15**	**221**
Underinspektörerna															
I distriktet	315	297	2 736	843	86	21	39	—	—	—	—	—	—	—	—
II »	536	526	932	7 578	73	52	145	14	—	—	—	—	—	—	—
III »	280	276	1 060	2 656	59	78	131	—	7	—	—	—	—	—	—
IV »	328	328	848	4 804	66	79	156	4	—	—	—	—	—	—	—
V »	600	550	1 385	6 465	113	65	81	4	—	—	—	—	—	—	—
VI »	596	471	3 382	2 666	113	14	41	—	17	—	—	—	—	—	—
VII »	214	207	641	1 691	28	68	60	—	3	—	—	—	—	—	—
VIII »	258	252	1 986	1 865	80	64	75	—	14	—	—	—	—	—	—
IX »	86	86	1 834	223	27	6	35	—	11	—	—	—	—	—	—
Summa	**3 213**	**2 993**	**14 804**	**28 791**	**645**	**447**	[5]**763**	**22**	**52**	—	—	—	—	—	—
därav: jordbruk	1 079	998	—	16 580	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
hantverk	600	576	1 385	1 546	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
annat arbete	1 534	1 419	13 419	10 665	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skogs- och flottledsinspektören	**13**	**13**	**111**	—	**46**	**148**	—	—	—	[7]**1 266**	[7]**5**	—	—	—	—
Bergmästarna															
Norra distriktet	16	16	4 123	19 220	18	2	—	—	12	193	—	—	—	—	—
Gävle—Dala distrikt	9	9	2 367	16 073	14	1	—	—	1	127	3	—	—	—	—
Östra distriktet	44	44	1 570	12 213	27	4	—	—	3	139	1	—	—	—	—
Västra »	8	8	278	2 721	8	7	—	—	179	381	—	—	—	—	—
Södra »	31	31	1 747	7 165	20	—	—	—	90	281	—	—	—	—	—
Summa	**108**	**108**	**10 085**	**57 392**	[6]**87**	**14**	—	—	**285**	**1 121**	**4**	—	—	—	—
Järnvägsinspektörerna															
S. J. säkerhetstjänsten	18	18	·	·	10	6	—	—	—	489	3	—	—	—	—
maskintjänsten	27	27	·	·	28	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Enskilda järnvägar	454	454	·	·	46	52	—	—	—	263	4	—	—	—	—
Summa	**499**	**499**	·	·	**84**	**61**	—	—	—	[7]**752**	[7]**7**	—	—	—	—
Elektr. inspektörerna															
Norra distriktet	136	136	·	·	35	24	—	—	—	14	3	—	—	—	—
Östra »	22	22	·	·	16	17	—	—	—	15	2	—	—	—	—
Västra »	138	138	·	·	25	58	—	—	—	15	—	—	—	1	—
Södra »	4	4	·	·	4	1	—	—	—	8	1	—	—	—	—
Summa	**300**	**300**	·	·	**80**	**100**	—	—	—	[7]**52**	[7]**6**	—	—	**1**	—

[1] Härav 351 för assistenterna. — [2] Härav större besiktning i 225 fall. — [3] Härav större besiktning i 36 fall. — [4] Av dessa olycksfall ha 17 881, därav 35 med dödlig utgång, inträffat inom yrkesinspektionens tillsynsområde. — [5] Härav större besiktning i 202 fall. — [6] Härav för gruvingenjörerna 45. — [7] Dessa olycksfall ingå i de ovan för de olika yrkesinspektionsdistrikten redovisade summorna.

Sveriges offentliga arbetsförmedling.

Januari månad år 1932.

Under hänvisning till efterföljande tabeller, som närmare redogöra för den offentliga arbetsförmedlingen i olika delar av landet, lämnas här en sammanfattande framställning av dess viktigaste resultat under januari månad.

Översikt av verksamheten under januari månad 1932.

Anstalter (med avseende å anstalternas olika kontor hänvisas till förteckningen å omslagets 3:e sida)	Manliga avdeln.			Kvinnliga avdeln.			Tillsammans			Ansökningar per 100 led. pl.		
	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	jan. 1932	dec. 1931	jan. 1931
Stockholms stad	11 743	6 001	5 971	4 030	2 737	1 929	**15 773**	**8 738**	**7 900**	181	152	120
Stockholms län	3 282	1 133	1 055	632	569	328	**3 914**	**1 702**	**1 383**	230	393	188
Uppsala län	1 396	538	475	271	194	143	**1 667**	**732**	**618**	228	273	193
Södermanlands län	1 272	338	328	469	312	200	**1 741**	**650**	**528**	268	241	179
Östergötlands län	1 972	342	316	727	358	257	**2 699**	**700**	**573**	386	353	253
Norrköping	1 843	105	95	132	104	68	**1 975**	**209**	**163**	945	822	621
Jönköpings län	1 163	249	234	474	193	142	**1 637**	**442**	**376**	370	280	202
Kronobergs län	578	199	189	200	115	88	**778**	**314**	**277**	248	481	143
Norra Kalmar län	596	184	182	73	36	21	**669**	**220**	**203**	304	438	261
Södra Kalmar län	1 306	184	183	235	53	51	**1 541**	**237**	**234**	650	367	283
Gotlands län	186	69	60	119	77	50	**305**	**146**	**110**	209	254	131
Blekinge län	2 724	361	351	527	322	263	**3 251**	**683**	**614**	476	534	330
Kristianstads län	1 428	279	246	549	318	237	**1 977**	**597**	**483**	331	217	160
Malmöhus län: Malmö	5 857	412	410	1 658	816	607	**7 515**	**1 228**	**1 017**	612	550	398
Malmöhus län: Lund	778	54	54	133	67	58	**911**	**121**	**112**	753	701	379
Malmöhus län: Landskrona	1 259	54	54	52	36	26	**1 311**	**90**	**80**	1457	1464	470
Malmöhus län: Hälsingborg	2 243	156	155	318	168	124	**2 561**	**324**	**279**	790	518	552
Malmöhus län: Ystad	566	19	19	121	35	30	**687**	**54**	**49**	1272	814	290
Malmöhus län: Trälleborg	734	136	136	106	26	23	**840**	**162**	**159**	519	432	300
Malmöhus län: Eslöv	199	43	43	32	19	17	**231**	**62**	**60**	373	374	248
Malmöhus län: Skurup	122	13	8	41	19	8	**163**	**32**	**16**	509	145	187
Malmöhus län: Vellinge	71	16	16	10	6	3	**81**	**22**	**19**	368	179	268
Hallands län	1 070	276	268	133	80	46	**1 203**	**356**	**314**	338	682	440
Göteborgs o. Boh. l.	2 639	223	203	346	176	98	**2 985**	**399**	**301**	748	1089	386
Göteborg	10 222	905	889	1 583	895	745	**11 805**	**1 800**	**1 634**	656	466	443
Älvsborgs län	1 869	353	345	124	90	65	**1 993**	**443**	**410**	450	386	354
Skaraborgs län	1 008	317	256	390	348	157	**1 398**	**665**	**413**	210	322	152
Värmlands län	3 934	845	845	185	158	99	**4 119**	**1 003**	**944**	411	522	248
Örebro län	2 473	356	301	447	344	206	**2 920**	**700**	**507**	417	585	253
Västmanlands län	2 291	291	266	431	255	194	**2 722**	**546**	**460**	499	629	207
Kopparbergs län	2 794	570	569	309	136	116	**3 103**	**706**	**685**	440	802	296
Gävleborgs län	3 030	230	229	250	94	83	**3 280**	**324**	**312**	1012	697	359
Västernorrlands l.	4 928	555	554	39	19	17	**4 967**	**574**	**571**	865	771	219
Jämtlands län	2 696	760	760	221	130	130	**2 917**	**890**	**890**	328	704	177
Västerbottens län	1 503	394	394	193	149	118	**1 696**	**543**	**512**	312	451	208
Norrbottens län	1 693	464	464	95	77	58	**1 788**	**541**	**522**	330	303	154
Tills. jan. 1932	**83 468**	**17 424**	**16 923**	**15 655**	**9 531**	**6 805**	**99 123**	**26 955**	**23 728**	**368**	—	—
» dec. 1931	*69 797*	*14 491*	*14 222*	*11 360*	*9 179*	*7 240*	*81 157*	*23 670*	*21 462*	*343*	—	—
» jan. 1931	45 858	15 088	14 207	14 560	12 132	7 988	60 418	27 220	22 195	222	—	—
» » 1930	32 254	9 052	8 097	14 354	10 317	6 990	46 608	19 369	15 087	241	—	—
» » 1929	33 062	9 584	8 848	13 471	9 706	6 701	46 533	19 290	15 549	341	—	—

Översikt av verksamheten för huvudgrupper av arbete.

Yrkesgrupper	Arbetssökande personer	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökningar per 100 led. pl.			Tillsatta platser per 100 lediga		
					jan. 1932	dec. 1931	jan. 1931	jan. 1932	dec. 1931	jan. 1931
Manliga avdelningen										
Jordbruk och skogshushållning . .	10 283	10 492	2 798	2 427	375	708	206	87	90	72
Industri och hantverk	34 418	35 051	919	889	3 814	3 913	1716	97	95	95
Sjöfart och fiske	7 044	7 083	931	921	761	492	530	99	98	98
Handel och samfärdsel	6 813	7 062	776	737	910	521	374	95	94	89
Husligt arbete	5	5	1	1	.	.	.	.	.	.
Annat arbete	22 081	23 775	11 999	11 948	198	193	133	100	100	99
Summa	**80 644**	**83 468**	**17 424**	**16 923**	**479**	**482**	**304**	**97**	**98**	**94**
Därav under 18 år	3 438	3 497	793	717	441	322	226	90	89	83
Kvinnliga avdelningen										
Jordbruk och skogshushållning . .	833	851	745	346	114	112	71	46	49	35
Industri och hantverk	1 223	1 256	268	209	469	303	422	78	77	77
Sjöfart och fiske	206	215	43	42	.	.	.	.	.	.
Handel och samfärdsel	2 890	3 038	1 424	1 118	213	136	138	79	79	76
Husligt arbete	7 949	9 589	7 041	5 084	136	105	101	72	81	66
Annat arbete	697	706	10	6	.	.	.	.	.	.
Summa	**13 798**	**15 655**	**9 531**	**6 805**	**164**	**124**	**120**	**71**	**79**	**66**
Därav under 18 år	2 804	2 846	1 431	1 036	199	142	152	72	71	66
Tillsammans										
Jordbruk och skogshushållning . .	11 116	11 343	3 543	2 773	320	551	165	78	80	61
Jordbruk	7 056	7 225	2 135	1 398	338	404	168	65	74	56
Skogshushållning	4 060	4 118	1 408	1 375	292	1071	147	98	98	96
Industri och hantverk	35 641	36 307	1 187	1 098	3 059	2974	1409	93	91	91
Gruvdrift och malmförädling . . .	2 601	2 746	107	105	2 566	.	.	98	.	.
Jord-, sten- och glasindustri . . .	3 547	3 563	41	31	.	.	.	.	.	.
Metall- och maskinindustri . . .	8 437	8 604	117	113	7 354	2481	1253	97	94	96
Trävaruindustri	5 134	5 144	180	179	2 858	.	.	99	.	.
Byggnadsverksamhet	9 419	9 658	342	340	2 824	3499	1814	99	98	100
Läder-, hår- och gummiindustri . .	551	563	12	11	.	.	.	.	.	.
Textilindustri	412	417	14	9	.	.	.	.	.	.
Beklädnadsindustri	877	897	94	66	.	.	.	.	.	.
Närings- och njutningsmedelsindustri	1 190	1 215	76	56	.	.	.	.	.	.
Kemisk-teknisk o. belysningsindustri	420	424	30	28	.	.	.	.	.	.
Trämasse- och pappersindustri . .	774	778	61	61	.	.	.	.	.	.
Grafisk industri	202	203	11	7	.	.	.	.	.	.
Ej särskilt specificerade	2 077	2 095	102	92	2 054	.	1013	90	.	72
Sjöfart och fiske	7 250	7 298	974	963	749	476	519	99	97	98
Handel och samfärdsel	9 703	10 100	2 200	1 855	459	297	233	84	85	81
Kontors-, bank- o. d. personal . .	913	931	149	132	625	576	528	89	86	86
Butiks- och magasinspersonal . . .	2 467	2 530	184	157	1 375	427	662	85	83	86
Hotell- och restaurangpersonal . .	1 846	1 975	896	754	220	198	143	84	84	81
Transportarbetare	3 943	4 114	712	624	578	304	247	88	90	80
Allmän och litterär verksamhet . .	456	472	183	120	258	203	106	66	71	74
Ej särskilt specificerade	78	78	76	68	.	.	.	.	.	.
Husligt arbete	7 954	9 594	7 042	5 085	136	105	101	72	81	66
Annat arbete	22 778	24 481	12 009	11 954	204	198	140	100	100	99
Summa	**94 442**	**99 123**	**26 955**	**23 728**	**368**	**343**	**222**	**88**	**91**	**82**
Därav under 18 år	6 242	6 343	2 224	1 753	285	220	183	79	79	78

Utanför resp. länsförmedlingsanstalters rapporteringsområden tillsattes under månaden 1 470 platser, varav 1 214 manliga och 256 kvinnliga; motsvarande tal under samma månad föregående år voro resp. 1 312, 1 063 och 249 samt under nästlidna månad resp. 951, 737 och 214.

	Arbetsförmedlingsanstalter	Jordbruk m. m.			Skogshushållning			Gruvdrift o. malmförädling			Jord-, sten- o. glasindustri			Metall- o. maskinindustri		
		Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L.p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L.p.	T.p.
	Manliga avdelningen	**6 374**	**1 390**	**1 052**	**4 118**	**1408**	**1375**	**2 746**	**107**	**105**	**3546**	**41**	**31**	**8 462**	**116**	**113**
1	Stockholms stad	259	2	2	4	22	22	6	—	—	44	1	1	1 806	26	25
2	Stockholms län	810	319	266	215	301	279	224	61	61	53	1	—	325	21	21
3	Uppsala län	268	92	51	138	147	137	145	—	—	108	—	—	80	1	1
4	Södermanlands län	220	69	59	18	6	6	—	—	—	16	—	—	346	9	9
5	Östergötlands län	641	127	102	28	14	14	35	—	—	99	2	2	171	2	2
6	Norrköping	140	15	9	—	—	—	—	—	—	5	—	—	170	2	2
7	Jönköpings län	227	58	48	16	47	47	13	—	—	18	—	—	113	2	2
8	Kronobergs län	88	40	30	76	70	70	1	—	—	16	—	—	12	1	1
9	Kalmar län	147	20	17	22	—	—	31	—	—	69	—	—	334	15	15
10	Gotlands län	36	23	15	33	2	2	—	—	—	4	—	—	—	—	—
11	Blekinge län	240	46	36	4	3	3	—	—	—	658	—	—	47	—	—
12	Kristianstads län	401	104	83	45	11	10	34	—	—	164	10	1	41	—	—
13	Malmöhus län: Malmö	125	1	2	—	—	—	—	—	—	321	—	—	1 000	3	3
14	Hälsingborg	111	2	2	—	—	—	134	—	—	15	—	—	213	1	1
15	Övriga anstalter	478	45	40	—	—	—	—	—	—	120	—	—	560	1	1
16	Hallands län	89	17	11	1	—	—	5	—	—	69	—	—	134	2	2
17	Göteborgs och Bohus län	152	32	17	2	—	—	—	—	—	1470	21	21	52	3	2
18	Göteborgs stad	131	28	27	—	—	—	—	—	—	18	1	1	2 087	10	10
19	Älvsborgs län	125	19	12	2	—	—	85	7	7	21	—	—	190	8	7
20	Skaraborgs län	313	136	76	5	6	6	—	—	—	31	—	—	51	1	1
21	Värmlands län	195	11	11	1 138	68	68	167	24	24	109	—	—	108	2	2
22	Örebro län	240	73	50	156	14	14	424	11	9	37	—	—	121	1	1
23	Västmanlands län	235	81	57	24	4	4	579	—	—	26	—	—	251	2	2
24	Kopparbergs län	72	7	6	721	233	233	633	—	—	6	3	3	42	3	3
25	Gävleborgs län	122	1	1	296	51	51	222	—	—	32	—	—	116	—	—
26	Västernorrlands län	183	—	—	460	—	—	—	—	—	11	—	—	59	—	—
27	Jämtlands län	178	16	16	613	190	190	—	4	4	6	2	2	14	—	—
28	Västerbottens län	67	6	6	70	13	13	—	—	—	—	—	—	6	—	—
29	Norrbottens län	81	—	—	31	206	206	8	—	—	—	—	—	13	—	—
	Kvinnliga avdelningen	**851**	**745**	**346**	—	—	—	—	—	—	**17**	—	—	**142**	**1**	—
1	Stockholms stad	12	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	110	1	—
2	Stockholms län	42	69	23	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
3	Uppsala län	61	20	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Södermanlands län	26	59	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Östergötlands län	57	53	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Norrköping	2	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Jönköpings län	44	18	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
8	Kronobergs län	18	13	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Kalmar län	20	14	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Gotlands län	9	16	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Blekinge län	36	50	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Kristianstads län	98	75	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Malmöhus län: Malmö	22	1	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	26	—	—
14	Hälsingborg	14	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Övriga anstalter	52	35	19	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—
16	Hallands län	9	15	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Göteborgs och Bohus län	82	30	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Göteborgs stad	54	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—
19	Älvsborgs län	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Skaraborgs län	32	76	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Värmlands län	12	18	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Örebro län	54	68	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Västmanlands län	49	68	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Kopparbergs län	5	7	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Gävleborgs län	12	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Västernorrlands län	3	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Jämtlands län	13	9	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Västerbottens län	11	16	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Norrbottens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Trävaruindustri			Byggnadsverksamhet			Läder-, här- o. gummiindustri			Textilindustri			Beklädnadsindustri			Närings- o. njutningsmedelsindustri			Kem.-tekn. o. belysningsindustri			
Ans.	L.p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L. p.	T.p.	Ans.	L.p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L.p.	T.p.	
5 142	**179**	**178**	**9 658**	**342**	**340**	**418**	**12**	**11**	**348**	**4**	**1**	**550**	**3**	**3**	**973**	**8**	**7**	**386**	**24**	**24**	
175	6	6	2 590	34	32	62	3	3	15	2	1	104	—	—	139	—	—	18	—	—	1
68	1	1	402	39	39	5	1	1	1	—	—	12	—	—	32	1	1	2	—	—	2
16	—	—	89	—	—	6	—	—	1	—	—	10	1	1	32	—	—	2	—	—	3
87	18	18	69	14	14	2	—	—	1	—	—	3	—	—	7	—	—	—	—	—	4
106	1	1	233	6	6	3	1	1	1	—	—	8	—	—	14	1	1	—	—	—	5
138	4	4	566	1	1	6	—	—	84	2	—	10	—	—	19	—	—	2	—	—	6
125	3	3	142	18	18	3	—	—	8	—	—	1	—	—	12	1	1	27	—	—	7
32	2	2	18	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	8
158	22	22	103	29	29	5	—	—	4	—	—	3	—	—	13	—	—	10	—	—	9
—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	10
22	—	—	57	—	—	3	—	—	—	—	—	2	—	—	11	1	1	—	—	—	11
26	3	3	129	6	6	3	1	—	6	—	—	4	—	—	17	—	—	—	—	—	12
160	—	—	1 414	18	18	103	—	—	13	—	—	98	1	1	109	1	1	165	—	—	13
19	—	—	313	2	2	87	—	—	2	—	—	22	—	—	27	—	—	23	—	—	14
58	1	1	451	15	15	70	1	1	16	—	—	8	—	—	209	—	—	32	15	15	15
49	—	—	204	1	1	3	—	—	28	—	—	19	—	—	16	1	—	1	—	—	16
69	1	—	62	6	6	3	—	—	5	—	—	—	—	—	23	1	1	11	—	—	17
445	8	8	886	41	41	35	5	5	90	—	—	68	—	—	131	1	1	49	—	—	18
65	7	7	209	4	4	5	—	—	45	—	—	9	—	—	14	—	—	13	9	9	19
20	—	—	47	2	2	3	—	—	1	—	—	6	—	—	32	—	—	5	—	—	20
198	5	5	295	20	20	4	—	—	23	—	—	9	1	1	7	—	—	—	—	—	21
47	—	—	225	10	10	3	—	—	—	—	—	118	—	—	22	—	—	26	—	—	22
165	1	1	224	2	2	1	—	—	1	—	—	4	—	—	16	—	—	—	—	—	23
239	13	13	259	35	35	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	24
634	—	—	186	—	—	2	—	—	3	—	—	10	—	—	35	—	—	—	—	—	25
1 495	30	30	274	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—	—	23	—	—	—	—	—	26
94	—	—	60	22	22	1	—	—	—	—	—	7	—	—	4	—	—	—	—	—	27
86	—	—	80	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
346	53	53	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	29
2	**1**	**1**	—	—	—	**145**	—	—	**69**	**10**	**8**	**347**	**91**	**63**	**242**	**68**	**49**	**38**	**6**	**4**	
2	1	1	—	—	—	5	—	—	19	—	—	122	37	25	69	12	11	10	5	4	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	1	—	11	1	1	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	5	—	2	2	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	7	2	1	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	3	—	—	4	3	1	1	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	2	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	2	1	—	—	—	—	—	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	10	5	3	—	—	—	12
—	—	—	—	—	—	117	—	—	6	1	1	93	36	26	59	5	3	12	—	—	13
—	—	—	—	—	—	16	—	—	2	—	—	7	1	—	6	1	—	—	—	—	14
—	—	—	—	—	—	7	—	—	5	—	—	8	1	1	2	—	—	—	—	—	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3	—	—	4	—	—	—	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	8	1	—	1	1	—	2	—	—	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	62	4	4	53	24	22	13	—	—	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	3	6	2	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	1	—	3	4	1	—	—	—	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	4	1	1	—	—	—	23
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	1	—	—	—	—	—	25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	1	—	—	—	—	—	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29

	Arbetsförmedlings-anstalter	Trämasse- o. pappersindustri			Grafisk industri			Industri o. hantverk, ej specific.			Sjöfart och fiske			Kontors-, bank- o. d. personal		
		Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.
	Manliga avdelningen	**659**	**10**	**10**	**193**	**9**	**7**	**1970**	**64**	**59**	**7083**	**931**	**921**	**655**	**89**	**79**
1	Stockholms stad	31	—	—	83	3	2	524	38	34	690	143	139	294	41	35
2	Stockholms län	5	1	1	8	—	—	49	3	3	62	4	4	9	—	—
3	Uppsala län	1	—	—	3	—	—	14	2	2	5	—	—	3	—	—
4	Södermanlands län	5	—	—	2	—	—	8	—	—	72	16	16	1	—	—
5	Östergötlands län	2	—	—	1	—	—	99	—	—	15	—	—	2	3	3
6	Norrköping	21	—	—	8	—	—	31	3	3	142	42	42	15	3	3
7	Jönköpings län	1	—	—	1	—	—	22	—	—	7	—	—	2	—	—
8	Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
9	Kalmar län	11	—	—	—	—	—	50	—	—	370	29	29	10	—	—
10	Gotlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35	11	10	1	—	—
11	Blekinge län	—	—	—	1	—	—	22	—	—	588	40	40	4	1	1
12	Kristianstads län	—	—	—	2	—	—	9	—	—	56	9	9	3	1	1
13	Malmöhus län: Malmö	26	—	—	15	—	—	378	4	4	401	60	57	80	6	6
14	Hälsingborg	1	—	—	6	—	—	51	—	—	815	102	102	10	1	1
15	Övriga anstalter	2	—	—	5	—	—	63	—	—	407	49	49	7	1	1
16	Hallands län	—	—	—	3	1	1	2	—	—	124	15	15	5	—	—
17	Göteborgs och Bohus län	2	—	—	1	—	—	7	—	—	213	49	49	2	—	—
18	Göteborgs stad	35	—	—	37	5	4	247	7	6	2607	313	312	175	32	28
19	Älvsborgs län	63	—	—	1	—	—	59	4	4	8	—	—	2	—	—
20	Skaraborgs län	1	—	—	4	—	—	53	—	—	1	—	—	4	—	—
21	Värmlands län	60	9	9	1	—	—	51	2	2	24	1	1	3	—	—
22	Örebro län	3	—	—	8	—	—	33	—	—	9	—	—	4	—	—
23	Västmanlands län	1	—	—	1	—	—	7	1	1	12	—	—	3	—	—
24	Kopparbergs län	—	—	—	1	—	—	1	—	—	6	1	1	—	—	—
25	Gävleborgs län	13	—	—	—	—	—	142	—	—	234	30	29	11	—	—
26	Västernorrlands län	161	—	—	—	—	—	10	—	—	179	17	17	3	—	—
27	Jämtlands län	214	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
28	Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Norrbottens län	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	1	—	—
	Kvinnliga avdelningen	**119**	**51**	**51**	**10**	**2**	**—**	**125**	**38**	**33**	**215**	**43**	**42**	**276**	**60**	**53**
1	Stockholms stad	50	18	18	7	1	—	12	20	17	125	17	17	103	26	20
2	Stockholms län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	1	—	—
3	Uppsala län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Södermanlands län	2	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	1	1	1
5	Östergötlands län	1	—	—	—	—	—	1	2	2	3	—	—	1	—	—
6	Norrköping	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	—	—
7	Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—
8	Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Kalmar län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
10	Gotlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—
11	Blekinge län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
12	Kristianstads län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3	—	—
13	Malmöhus län: Malmö	48	—	—	1	—	—	94	12	10	5	—	—	72	13	13
14	Hälsingborg	1	—	—	—	1	—	5	2	2	3	2	2	2	1	1
15	Övriga anstalter	—	—	—	—	—	—	1	—	—	4	1	1	—	—	—
16	Hallands län	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Göteborgs och Bohus län	12	10	10	—	—	—	—	—	—	5	3	3	—	—	—
18	Göteborgs stad	4	23	23	2	—	—	1	2	2	56	18	17	83	16	15
19	Älvsborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1
20	Skaraborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Värmlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Örebro län	—	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—
23	Västmanlands län	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	2	1	1
24	Kopparbergs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Gävleborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Västernorrlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
27	Jämtlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1
29	Norrbottens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—

Butiks- o. magasins-personal			Hotell- o. restaurang-personal			Transport-arbetare			Allmän o. litterär verksamhet			Handel och samfärdsel, ej specific.			Husligt arbete			Annat arbete			
Ans.	L. p.	T.p.	Ans.	L.p.	T p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	
1861	**85**	**84**	**394**	**13**	**13**	**3926**	**530**	**503**	**151**	**8**	**8**	**75**	**51**	**50**	**5**	**1**	**1**	**23775**	**11999**	**11948**	
827	42	42	203	2	2	1115	159	148	75	5	5	4	9	9	3	—	—	2 672	5 463	5 463	1
34	—	—	13	3	3	194	22	21	4	—	—	26	23	23	—	—	—	729	332	331	2
18	1	1	8	—	—	60	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	389	289	277	3
8	3	3	—	—	—	42	8	8	—	—	—	—	—	—	1	1	1	364	194	194	4
18	—	—	6	—	—	97	18	17	3	—	—	—	—	—	1	—	—	389	167	167	5
38	—	—	7	—	—	117	20	18	2	—	—	5	—	—	—	—	—	317	13	13	6
6	1	1	6	—	—	38	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	375	114	109	7
3	—	—	1	—	—	8	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	316	78	78	8
11	—	—	3	—	—	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	490	253	253	9
2	—	—	3	1	1	12	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48	31	31	10
6	—	—	4	1	1	58	7	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	995	262	262	11
27	1	—	4	—	—	50	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	407	130	130	12
166	2	2	26	—	—	341	31	31	28	—	—	1	—	—	—	—	—	887	285	285	13
24	—	—	8	—	—	121	5	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	237	43	43	14
53	3	3	8	—	—	141	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 041	198	198	15
24	—	—	2	—	—	42	5	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	248	234	234	16
13	—	—	4	—	—	57	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	491	105	105	17
440	30	30	49	1	1	471	181	175	27	3	3	36	16	15	—	—	—	2 158	223	222	18
8	—	—	6	—	—	66	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	872	294	294	19
13	1	1	3	1	1	36	3	2	—	—	—	—	3	3	—	—	—	379	164	164	20
16	—	—	8	—	—	92	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 426	697	697	21
19	—	—	4	—	—	85	4	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	887	243	213	22
20	—	—	2	—	—	88	7	7	—	—	—	1	—	—	—	—	—	630	193	192	23
6	—	—	4	1	1	26	8	8	—	—	—	2	—	—	—	—	—	775	266	266	24
32	1	1	2	—	—	159	8	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	778	139	139	25
17	—	—	1	—	—	154	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 884	502	501	26
4	—	—	5	1	1	32	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 462	523	523	27
3	—	—	4	2	2	22	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 135	359	359	28
5	—	—	—	—	—	144	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	994	205	205	29
669	**99**	**78**	**1581**	**883**	**741**	**188**	**182**	**121**	**321**	**175**	**112**	**3**	**25**	**18**	**9 589**	**7 041**	**5 084**	**706**	**10**	**6**	
272	44	25	536	319	263	86	82	58	149	73	39	—	20	17	2 156	2 057	1 411	183	4	3	1
11	2	1	69	27	25	2	—	—	21	7	7	—	—	—	460	462	271	—	—	—	2
1	1	—	12	6	5	2	1	1	4	2	2	—	—	—	186	163	121	5	—	—	3
7	1	1	23	22	20	—	2	2	4	1	1	—	—	—	337	212	141	62	5	3	4
10	1	1	60	38	33	3	3	1	8	16	14	—	—	—	553	243	176	20	—	—	5
2	—	—	7	6	4	1	3	2	—	3	1	—	—	—	95	86	59	16	—	—	6
4	2	2	35	20	12	5	—	—	11	1	1	—	—	—	352	148	114	7	—	—	7
1	—	—	13	5	5	—	—	—	1	1	—	—	—	—	166	94	72	—	—	—	8
5	—	—	18	6	6	1	—	—	1	1	1	—	—	—	247	68	58	14	—	—	9
2	—	—	13	9	8	—	—	—	9	1	1	—	—	—	83	51	36	—	—	—	10
4	1	—	25	30	30	3	7	6	3	7	7	—	—	—	452	224	185	—	—	—	11
15	1	1	72	31	29	—	1	—	2	1	—	—	—	—	342	204	162	1	—	—	12
144	16	16	136	64	51	2	41	21	10	4	4	—	—	—	699	623	462	105	—	—	13
7	13	12	49	18	13	1	3	2	3	1	1	—	—	—	185	123	89	17	—	—	14
10	—	—	29	14	12	9	3	3	2	—	—	—	—	—	352	154	129	8	—	—	15
—	3	3	12	3	3	2	3	2	1	1	—	—	—	—	98	55	36	2	—	—	16
2	1	1	62	34	25	—	—	—	7	8	4	—	—	—	155	88	50	11	—	—	17
127	10	7	112	58	46	52	26	16	59	10	10	2	4	—	692	698	582	187	—	—	18
—	—	—	10	7	6	—	—	—	1	1	1	—	—	—	106	78	54	—	—	—	19
8	—	—	26	19	13	—	—	—	3	13	3	1	1	1	284	231	117	32	1	—	20
—	—	—	12	9	7	—	—	—	1	7	2	—	—	—	159	124	81	—	—	—	21
8	1	1	34	21	18	6	1	1	9	6	5	—	—	—	303	242	158	11	—	—	22
16	—	—	36	20	16	7	3	3	3	5	3	—	—	—	297	156	130	14	—	—	23
—	—	—	50	27	24	1	—	—	—	—	—	—	—	—	253	102	87	—	—	—	24
2	—	—	26	4	4	3	—	—	5	—	—	—	—	—	186	86	76	11	—	—	25
—	—	—	3	4	4	—	—	—	2	2	2	—	—	—	27	11	9	—	—	—	26
11	2	2	69	42	42	2	3	3	2	3	3	—	—	—	123	69	69	—	—	—	27
—	—	—	25	16	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	155	116	94	—	—	—	28
—	—	—	7	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	86	73	55	—	—	—	29

Arbetslösheten inom arbetarorganisationerna

den 31 december 1931.

Fackförbund	Redovisade avdelningar	Redovisade medlemmar			Arbetslösa				Föregående månads %
		Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	%	
Beklädnadsarbetareförb. . .	88	2 980	10 596	**13 576**	478	3 230	**3 708**	27·3	9·1
Bleck- o. plåtslagareförb. .	48	2 424	—	**2 424**	769	—	**769**	31·7	19·1
Bokbindareförbundet . . .	35	1 705	3 521	**5 226**	200	238	**438**	8·4	6·4
Bryggeriindustriarb.-förb. .	60	3 816	913	**4 729**	173	120	**293**	6·2	5·7
Byggnadsträarbetareförb. .	169	16 417	—	**16 417**	7 672	—	**7 672**	46·7	37·4
De förenade förbunden . .	39	3 140	1 299	**4 439**	331	101	**432**	9·7	8·0
Elektriska arbetareförb. . .	72	3 708	—	**3 708**	774	—	**774**	20·9	9·0
Gjutareförbundet	99	5 812	2	**5 814**	1 384	—	**1 384**	23·8	21·3
Grov- o. fabriksarb.-förb. .	367	35 347	5 596	**40 943**	15 066	1 201	**16 267**	39·7	27·5
Gruvindustriarbetareförb. .	33	2 606	4	**2 610**	1 290	3	**1 293**	49·5	28·3
Handelsarbetareförb. . . .	223	13 876	6 635	**20 511**	1 608	436	**2 044**	10·0	8·6
Hatt- o. pälsindustriarb.-f. .	17	457	1 189	**1 646**	108	346	**454**	27·6	22·9
Hattarbetare	10	198	697	**895**	72	288	**360**	40·2	34·7
Pälsvaruarbetare	7	259	492	**751**	36	58	**94**	12·5	6·9
Kommunalarbetareförb. . .	175	21 984	3 996	**25 980**	1 839	558	**2 397**	9·2	6·7
Litografförbundet	17	1 998	112	**2 110**	128	7	**135**	6·4	4·9
Livsmedelsarbetareförb. . .	92	8 672	2 451	**11 123**	1 339	854	**2 193**	19·7	10·5
Metallindustriarb.-förb. . .	228	92 126	4 614	**96 740**	23 763	918	**24 681**	25·5	20·3
Järnbruksarbetare . . .	55	19 329	7	**19 336**	4 983	—	**4 983**	25·8	18·2
Verkstadsarbetare . . .	173	72 797	4 607	**77 404**	18 780	918	**19 698**	25·4	20·9
Murareförbundet	64	6 105	—	**6 105**	3 222	—	**3 222**	52·8	41·1
Målareförbundet	124	9 382	1	**9 383**	5 681	—	**5 681**	60·5	40·2
Pappersindustriarb.-förb. .	127	25 657	1 152	**26 809**	4 147	189	**4 336**	16·2	12·9
Sadelm.- o. tapetseraref. .	35	1 542	195	**1 737**	284	18	**302**	17·4	10·7
Sko- o. läderindustriarb.-f. .	52	6 492	3 731	**10 223**	761	134	**895**	8·8	7·5
Stenindustriarbetareförb. .	94	5 666	—	**5 666**	2 935	—	**2 935**	51·8	41·2
Sågverksindustriarb.-förb. .	327	26 296	7	**26 303**	17 405	6	**17 411**	66·2	45·7
Sågverks- o. brädgårdsarb.	179	16 357	6	**16 363**	10 069	6	**10 075**	61·6	33·8
Flottnings- o. skogsarb.	148	9 939	1	**9 940**	7 336	—	**7 336**	73·8	66·3
Textilarbetareförbundet . .	90	7 571	14 619	**22 190**	380	421	**801**	3·6	3·6
Tobaksindustriarb.-förb. .	10	527	2 005	**2 532**	12	43	**55**	2·2	2·2
Transportarbetareförb. . .	84	7 047	75	**7 122**	1 071	19	**1 090**	15·3	10·1
Träindustriarbetareförb. . .	167	11 809	106	**11 915**	2 750	8	**2 758**	23·1	17·4
Tunnbinderiarbetareförb. .	12	210	—	**210**	65	—	**65**	31·0	22·2
Typografförbundet	99	8 683	500	**9 183**	721	31	**752**	8·2	6·6
Väg- o. vattenb.-arb.-förb. .	62	2 667	—	**2 667**	1 319	—	**1 319**	49·5	32·8
Tillsammans	**3 109**	**336 722**	**63 319**	**400 041**	**97 675**	**8 881**	**106 556**	**26·6**	**19·3**
Skogs- o. flottningsarb.-förb.	115	4 942	—	**4 942**	3 593	—	**3 593**	72·7	65·8
Summa	**3 224**	**341 664**	**63 319**	**404 983**	**101 268**	**8 881**	**110 149**	**27·2**	**19·9**

Antalet *arbetslöshetsveckor* (d. v. s. på grund av arbetslöshet fristämplade veckor) har under december uppgivits till inalles 390 855, vilket i genomsnitt motsvarar 3·5 veckor per varje å månadens sista dag arbetslös medlem.

Arbetsmarknad och arbetslöshet i utlandet.

	1930	1931											
	dec.	jan.	febr.	mars	april	maj	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.
Sverige. Arbetslöshet, i % . .	22·9	20·2	18·7	19·4	17·1	13·2	12·4	11·8	12·8	13·4	[1] 16·4	19·3	26·6
Ansökn. per 100 lediga platser .	238	222	232	191	194	164	187	198	201	197	257	413	343
Arbetstillgång (medelgod = 3·00)	2·77	·	·	2·51	·	·	2·66	·	·	2·61	·	·	2·65
Norge. Arbetslöshet, i % . . .	21·8	20·4	20·6	19·1	[2] .	[2] .	[2] .	[2] .	[2] .	17·7	17·1	19·2	—
Danmark. Arbetslöshet, i % .	25·1	24·2	26·0	22·1	15·3	12·3	11·3	11·8	11·8	12·1	15·8	22·1	32·2
Registr. arbetslösa (i 1 000-tal) .	64	73	76	70	49	39	35	37	38	38	49	—	—
Finland. Registr. arbetslösa .	9 050	11 706	11 557	11 491	12 663	7 454	6 320	6 766	9 160	11 758	14 824	18 095	16 144
Ansökn. per 100 led. platser (manl.)	513	562	457	434	665	427	547	543	525	483	387	494	426
Storbritannien. Arbetslöshet, i %	19·9	21·1	21·3	21·0	20·4	20·3	21·2	22·0	22·0	22·6	21·9	21·4	20·9
Registr. arbetslösa (i 1 000-tal) .	2 725	2 671	2 694	2 655	2 594	2 702	2 736	2 783	2 834	2 897	2 792	2 688	2 574
Sysselsättningsindex (1924 = 100)	98·8	95·9	97·0	97·4	98·3	98·6	97·4	96·4	96·7	98·0	99·2	100·0	100·8
Irland. Arbetslösa (*i 1 000-tal*)	26	26	29	25	24	23	21	22	22	23	26	—	—
Nederländerna. Arbetslöshet, i %	18·2	23·2	23·5	21·8	14·3	12·2	11·7	13·3	15·3	15·7	[1] 18·0	21·4	—
Arbetslöshetsindex	14·1	17·9	17·1	16·4	11·8	10·7	10·3	11·7	12·2	12·8	14·8	—	—
Belgien. Arbetslöshet, i % . .	26·2	27·3	29·1	29·0	25·6	21·7	23·5	25·4	26·7	26·7	[1] 28·8	32·5	—
Tyskland. Arbetslöshet, i %. .	31·7	34·2	34·5	33·6	31·8	29·9	29·7	31·0	33·6	35·0	36·6	38 9	42·2
Understödda arbetslösa (i 1 000-tal)	2 833	3 365	3 497	3 241	2 790	2 508	2 354	2 232	2 377	2 484	2 535	2 772	3 148
Sysselsättn:index (1 jan. 1925 = 100)	92·8	89·5	88·6	90·5	94·6	96·8	97·1	96·0	94·1	92·9	91·0	88·3	83·0
Österrike. Underst. arbetsl. (1 000)	295	331	334	304	247	209	191	194	196	202	228	274	330
Schweiz. Arbetslöshet, i % . .	17·9	20·8	20·1	17·8	14·6	13·4	13·5	14·6	16·0	16·3	18·0	21·0	—
Arbetstillgång (medelgod = 100)	84	·	·	78	·	·	84	·	·	81	·	·	—
Frankrike. Underst. arbetsl. (1 000)	12	29	41	51	50	41	36	36	38	39	56	92	147
Oplac. arbetssökande (i 1 000-tal)	23	45	60	72	69	57	51	51	54	56	80	[1] 124	—
Italien. Arbetslösa (i 1 000-tal)	642	723	765	707	670	635	574	638	693	748	800	878	—
Sysselsättn:index (sept. 1926 = 100)	84·9	81·8	81·4	81·1	78·5	74·9	73·1	78·0	77·4	77·6	—	—	—
Estland. Oplac. arbetssökande	6 497	5 246	4 070	2 765	2 424	1 368	981	684	933	2 096	[1] 5 425	7 554	—
Lettland. Oplac. arbetssökande	10 022	9 207	8 303	8 669	6 390	1 871	1 584	2 169	4 827	7 470	[1] 13 705	18 377	21 682
Polen. Arbetslöshet, i % . . .	11·3	13·0	13·5	15·4	14·6	13·7	11·8	11·2	10·6	[1] 10·9	10·9	11·2	—
Tjeckoslovakien. Arbetslösh., i %	8·3	9·5	10·0	10·1	8·9	7·6	6·6	6·6	6·9	[1] 6·7	6·9	8·3	—
Oplac. arbetssökande (i 1 000-tal)	240	314	344	340	297	250	220	211	215	228	254	338	—
Ungern. Arbetslöshet, i % . .	17·0	18·7	19·4	19·5	19·5	18·6	18·3	21·6	23·4	24·3	24·6	—	—
Ansökn. per 100 lediga platser .	386	472	487	413	433	278	322	385	402	486	603	466	—
Rumänien. Oplac. arbetss. (1 000)	36	39	43	48	42	33	28	29	23	23	29	44	—
Jugoslavien. Registr. arbetslösa	9 989	11 903	14 424	12 029	11 391	6 929	6 182	6 672	7 466	7 753	10 070	—	—
Kanada. Arbetslöshet, i % . .	17·0	16·0	15·6	15·5	14·9	16·2	16·3	16·2	15·8	18·1	18·3	18·6	—
Sysselsättningsindex (1926 = 100)	101·7	100·7	100·2	99·7	102·2	103·6	103·8	105·2	107·1	103·9	103·0	99·1	—
Förenta st. Sysselsättningsindex:													
Bur. of Lab. Statist. (1926 = 100)	75·1	73·1	74·1	74·8	74·5	74·1	72·2	70·4	70·0	69·6	67·3	65·4	—
Fed. Res. Board (1923—25 = 100)	78·8	76·4	77·3	78·1	77·9	77·1	75·0	73·8	74·2	74·7	71·4	—	—
Arbetslöshet, i %	16·6	19·8	19·0	18·1	17·6	17·1	18·2	18·8	19·2	19·4	[1] 19·5	20·0	—
Australien. Arbetslöshet, i % .	23·4	·	·	25·8	·	·	27·6	·	·	28·3	·	·	—
Nya S. Wales. Arbetslösa (1000-tal)	80	95	100	110	115	125	130	125	125	115	110	—	—
Nya Zeeland. » »	8	18	29	38	37	41	44	48	50	51	51	50	—

[1] Reviderade siffror. — [2] På grund av pågående storkonflikt ha inga arbetslöshetssiffror publicerats.

Livsmedelspriser och levnadskostnader.

Livsmedelspriser under januari månad 1932. De noteringar av minuthandelspriser å livsmedel (ävensom å bränsle och lyse), som meddelas i efterföljande sammandragstabell för socialstyrelsens 49 ombudsorter, ha inhämtats och bearbetats på samma sätt, som tidigare varit fallet.

Från och med januari månad omfattar emellertid styrelsens prisnoteringar följande varuslag, som icke förut noterats, nämligen malet nötkött (köttfärs), mjukt kaffebröd, rostat kaffe, äpplen, apelsiner, bananer, katrinplommon, vitkål, pilsner och gas, varemot handskummad mjölk, konserverade ägg, färskt renkött, salt fårkött, salt strömming, orostat kaffe och bränntorv icke vidare noteras.

Under januari har prisnivån ytterligare sjunkit något, beroende på prissänkningar huvudsakligen å smör, ägg, nötkött och fläsk. Av de varuslag, å vilka noteringar inhämtats under både januari och december, ha sedan sistnämnda månad 16 varit föremål för *prissänkning* och 9 för *prisstegring*, under det att medelpriserna å 24 varuslag äro *oförändrade*.

Sammanfattning av livsmedelsprisernas förändringar juli 1914—januari 1932. Till belysande av de allmänna förändringar, som med avseende å livsmedelspriserna ägt rum i detaljhandeln från tiden före världskrigets utbrott till och med januari 1932, meddelas efterföljande serie av *vägda* indextal, som även för januari i huvudsak beräknats på samma sätt som förut men med vissa ändringar, som företagits i samband med den ovannämnda förändringen i varulistan. En närmare redogörelse för beräkningssättet kommer att lämnas i kvartalsberättelsen angående levnadskostnaderna under 1:a kvartalet 1932.

	Juli	Årsmedeltal								1931					1932
	1914	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1:a kv.	2:a kv.	3:e kv.	4:e kv.	Dec.	Jan.[1]
Indextal . . .	100	164	168	158	153	154	150	140	131	133	131	130	129	129	127

Enligt vad denna serie giver vid handen, har den allmänna prisnivån i fråga om livsmedel, bränsle och lyse sjunkit något under januari. Det må noga observeras, att ovan angivna siffror endast avse de förändringar, som drabbat priserna å livsmedel, bränsle och lyse. Indextalet för de totala levnadskostnaderna (sålunda jämväl utgifterna för hyra, kläder, skatter m. m. inberäknade), vilket beräknas kvartalsvis, utgjorde vid den senast verkställda beräkningen, den 1 januari 1932, 157, motsvarande en stegring från juli 1914 av 57 %, mot 58 % vid närmast föregående undersökningstillfälle, den 1 oktober 1931 (se nyssnämnda kvartalsrapport, sid. 75).

[1] Preliminära siffror.

Varuslag	Kvantitet	1913	1919	1931	Jan. 1931	Nov. 1931	Dec. 1931	Jan. 1932	Höjn. el. sänkn. i % jan. 1914—jan. 1932	Höjn. el. sänkn. i % jan. 1931—jan. 1932
Mjölk: oskummad	l	14	47	21	21	21	21	21	+ 50·0	0·0
separerad	»	6	23	8	8	7	7	7	+ 16·7	— 12·5
Smör: bords- (mejeri-)	kg	236	729	255	266	257	268	243	+ 1·7	— 8·6
mat- (lands-)	»	213	727	240	252	240	247	229	+ 6·5	— 9·1
Ost: helfet, småpipig, okryddad	»	164	624	190	187	193	193	194	+ 18·3	+ 3·7
halvfet, » »	»	121	500	141	139	144	144	145	+ 19·8	+ 4·3
Margarin, växt-, ej smörblandat	»	135	433	129	138	118	118	118	— 14·5	— 14·5
Ägg, svenska, färska	tjog	159	681	193	222	267	258	202	— 3·8	— 9·0
Potatis: gammal	5 l	28	71	44	42	45	45	46	+ 70·4	+ 9·5
»	hl	—	1271	679	636	684	687	696	—	+ 9·4
Gula ärter, svenska	kg	31	78	32	34	32	32	32	+ 6·7	— 5·9
Bruna bönor, holländska	»	48	214	43	46	45	47	47	+ 2·2	+ 2·2
Mjöl: vete-, kärn-, svensk förmaln.	»	31	75	39	40	39	39	38	+ 22·6	— 5·0
råg-, samm. el. toppat, svenskt	»	22	56	24	24	24	24	24	+ 14·3	0·0
rågsikt-, svenskt, märket 000	»	27	73	35	35	34	35	34	+ 30·8	— 2·9
Gryn: havre-, ångpreparerade	»	36	99	36	36	37	39	40	+ 11·1	+ 11·1
ris-, Burma- el. svenska prima	»	41	111	46	50	43	43	43	+ 7·5	— 14·0
Rågbröd: hårt, grovt spisbröd	»	41	96	64	65	63	63	63	+ 53·7	— 3·1
hårt, knäckebröd	»	—	—	88	89	88	88	88	—	— 1·1
sötlimpa eller siktbröd	»	38	96	61	61	61	61	60	+ 57·9	— 1·6
grovbröd (grov hålkaka, ankarst.)	»	30	64	46	46	47	47	47	+ 51·6	+ 2·2
Vetebröd: skorpor, ordinära	»	76	230	141	143	139	139	139	+ 85·3	— 2·8
mjukt matbröd, bakat med vatten	»	43	116	75	75	75	75	74	+ 68·2	— 1·3
billigaste sort » » mjölk	»	60	167	89	90	89	89	89	+ 48·3	— 1·1
mjukt kaffebröd, billigaste sort	»	—	—	—	—	—	—	103	—	—
Nötkött, färskt: stek	»	122	563	181	186	177	175	173	+ 43·0	— 7·0
soppkött	»	100	490	150	154	146	143	141	+ 41·0	— 8·4
Kalvkött, stek: gödkalv	»	131	512	225	233	216	213	213	+ 61·4	— 8·6
spädkalv	»	72	312	188	142	135	134	133	+ 82·2	— 6·3
Fårkött, färskt, stek	»	133	600	218	216	199	197	199	+ 51·9	— 7·9
Malet nötkött (köttfärs)	»	—	—	—	—	—	—	169	—	—
Fläsk: färskt (sidfläsk)	»	133	605	147	167	145	141	136	+ 3·0	— 18·6
salt, svenskt (sidfläsk)	»	140	619	153	178	149	145	143	+ 2·9	— 19·7
» amerikanskt »	»	—	—	195	220	182	180	182	—	— 17·3
Fisk, färsk: abborre	»	75	202	121	128	124	124	124	+ 59·0	— 3·1
gädda	»	108	333	182	193	187	186	186	+ 61·7	— 3·6
sill	»	34	110	68	61	67	66	60	+ 71·4	— 1·6
strömming	»	38	114	68	71	72	73	70	+ 70·7	— 1·4
torsk	»	55	160	97	100	96	96	96	+ 65·5	— 4·0
rödspotta (spätta)	»	79	244	154	162	150	153	155	+ 89·0	— 4·3
kolja	»	—	—	124	126	123	126	130	—	+ 3·2
Salt sill, prima Islands-	»	45	148	56	65	43	42	42	— 6·7	— 35·4
Kabeljo av långa med fenor o. stjärt	»	56	223	85	96	75	75	74	+ 29·8	— 22·9
Kaffe, rostat, Santosblandning	»	—	—	—	—	—	—	287	—	—
Socker, bit-	»	67	133	42	42	43	43	43	— 32·8	+ 2·4
Salt, matsalt	»	—	32	16	16	16	16	16	—	0·0
Äpplen, ät-	»	—	—	—	—	—	—	115	—	—
Apelsiner, medelstora	*dussin*	—	—	—	—	—	—	108	—	—
Bananer, prima	kg	—	—	—	—	—	—	150	—	—
Katrinplommon, amer., storl. 40/50	»	—	—	—	—	—	—	109	—	—
Vitkål, svensk	»	—	—	—	—	—	—	28	—	—
Pilsner, klass II, utan glas	1/3 l	—	—	—	—	—	—	22	—	—
Svagdricka	l	6	16	16	16	16	16	16	+ 166·7	0·0
Elektrisk ström	kWh	—	—	—	—	—	—	36	—	—
Fotogen, Water White	l	20	71	24	29	21	21	21	+ 5·0	— 27·6
Kokgas	kbm	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ved: björk-, osågad, hemkörd	»	720	2310	1165	1185	1135	1135	1135	+ 55·0	— 4·2
barr-, » »	»	575	1895	890	900	875	875	875	+ 50·9	— 2·8
Kol: antracit- (»valnöt»), hemkört	hl	401	—	651	669	629	634	630	+ 59·9	— 5·8
hushålls- (fyrkol), prima, »	»	234	—	300	310	291	292	292	+ 28·1	— 5·8
Koks: c:a 20—40 mm, hemkörd	100 kg	—	—	—	—	—	—	446	—	—
c:a 40—60 el. 60—80 mm, »	»	—	—	—	—	—	—	429	—	—

Levnadskostnadernas förändringar i Sverige och utlandet.

I anslutning till den i föregående häfte av denna tidskrift meddelade redogörelsen för levnadskostnaderna i Sverige lämnas i nedanstående tabeller en sammanställning av motsvarande indextal från vissa främmande länder.

För en av de här medtagna staterna, Norge, har den förut använda indexserien ersatts med en ny serie, beräknad på grundval av de vägningstal, som erhållits vid 1927/28 års levnadskostnadsundersökning. De nya indextalen, vilka fortfarande äro beräknade med juli 1914 som utgångspunkt (100), ligga i allmänhet 15—20 enheter lägre än de gamla. Nedgången är till någon del beroende på omläggning i konsumtionsvanorna, varigenom vissa utgiftsposter, som varit föremål för relativt ringa prisstegring, kommit att intaga större plats i budgeten, men den mest vägande förändringen är dock, att en del utgiftsposter helt uteslutits ur indexberäkningen, bl. a. hela skatteposten, vilken i Norge utvisat en mycket kraftig stegring sedan 1914 och därigenom starkt influerat den totala levnadskostnadssiffran.

Tab. 1. Levnadskostnader i Sverige, Norge och Danmark. Indextal för de särskilda huvudposterna (livsmedel, bostad, bränsle och lyse, kläder, skatter, övriga utgifter).

Juli 1914 = 100	Sverige						Norge (ny serie)						Danmark					
	L.	Bo.	Br.	Kl.	Sk.	Övr.	L.	Bo.	Br.	Kl.	Sk.	Övr.	L.	Bo.	Br.	Kl.	Sk.	Övr.
juni/juli 1928	156	199	164	185	183	179	170	179	152	165	—	198	157	193	185	200	231	181
» 1929	148	200	161	184	187	178	156	175	147	159	—	195	154	196	185	197	211	179
» 1930	138	205	159	180	176	178	151	174	144	153	—	195	142	200	179	179	200	176
mars/apr. 1931	130	206	155	175	173	177	143	173	140	144	—	193	129	203	174	160	200	174
juni/juli »	127	206	153	173	173	176	138	173	140	143	—	189	125	203	169	157	177	173
sept./okt. »	128	206	150	170	173	175	136	173	138	141	—	187	125	203	168	156	177	172
dec./jan. 1932	127	206	149	169	173	175	136	173	138	142	—	187	124	205	169	163	177	174

Tab. 2. Levnadskostnader. Internationell översikt.

1914 (eller annat förkrigsår) = 100	Sverige	Norge (ny serie)	Danmark	Finland	Polen	Storbritannien	Tyskland	Frankrike (Paris)	Belgien	Holland (Amsterdam)	Schweiz	Italien (Milano)	Förenta staterna	Kanada	Sydafrika	Nya Zeeland
juni/juli 1928	173	174	176	1196	122	165	151	519	811	170	161	530	170	155	132	160
» 1929	169	164	173	1192	123	161	153	556	867	169	161	544	170	156	132	160
» 1930	164	161	165	1189	116	155	148	572	866	162	158	531	167	156	129	158
mars/apr. 1931	160	155	157	1042	109	147	138	590	811	154	153	496	·	142	124	150
juni/juli »	158	151	154	1003	106	147	138	589	798	153	150	488	150	137	123	145
juli/aug. »	·	152	·	1004	105	145	137	·	789	·	150	486	·	138	122	·
aug./sept. »	·	152	·	1017	104	145	135	·	787	·	149	481	·	136	122	142
sept./okt. »	158	150	154	997	104	145	134	565	786	151	149	477	·	136	122	·
okt./nov. »	·	150	·	997	102	146	133	·	781	·	148	473	·	135	122	·
nov./dec. »	·	150	·	1020	103	148	132	·	776	·	147	—	·	135	122	142
dec./jan. 1932	157	150	154	1033	102	147	130	—	764	—	—	—	—	—	—	·

Litteraturöversikt.

(Januari 1932.)

Tidskriftsartiklar i sociala ämnen.

Allmänna sociala frågor.

BIRCK, L. V. Sociologi i en Nöddeskal. Nationalökonomisk Tidsskrift 1931, nr 6.

FULM, A. Hinter den Kulissen der Rationalisierung. *Arbeit und Wirtschaft* 1932, nr 2.

JENSEN, H. [Anm. av] Eli F. Heckscher: Merkantilismen. Nationalökonomisk Tidsskrift 1931, nr 6.

JOHANSSON, A. [Anm. av E. Heckscher:] Merkantilismen. Tiden 1932, nr 1.

JULIN, A. Considérations sur la crise économique mondiale. Revue du travail 1931, nr 11.

MARTIN, P. W. Finance and industry. The Macmillan report as a basis for international action. International labour review dec. 1931.

MYRDAL, G. & ÅKERMAN, J. »Ekonomisk vetenskap och politisk ekonomi.» (Replikskifte.) Statsvetenskaplig tidskrift 1931, nr 5.

PAHL, W. Autarkie — Zerstörung oder Neuordnung der Weltwirtschaft? Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 1.

PETER, H. Über die Grundlagen statistischer Forschungsmethoden. Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik B. 136, s. 1.

QUIST, A. Om yrkes- och arbetsetik. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 2.

SALIN, E. Von den Wandlungen der Weltwirtschaft in der Nachkriegszeit. Weltwirtschaftliches Archiv B. 35, s. 1.

STÖRVOLD, G. Den internasjonale arbeidskonferanse i 1931. Socialt arbeid 1931, nr 9/10.

WEDDIGEN, W. Sozialpolitik und Weltwirtschaft. Weltwirtschaftliches Archiv B. 35, s. 177.

WIGFORSS, E. Kris och penningpolitik. Tiden 1932, nr 1.

WOLFERS, A. Die Kollektivorganismen im kapitalistischen Wirtschaftssystem. (Föredrag.) Der Arbeitgeber 1932, nr 1.

ZAHN, F. Tagung des internationalen statistischen Instituts in Madrid 1931. Allg. statistisches Archiv 1931, nr 4.

ÅKERMAN, J. Quantitative economics. Weltwirtschaftliches Archiv B. 35, s. 34.

Le machinisme et le développement intellectuel des ouvriers. Revue du travail 1931, nr 11.

A qui appartiennent les inventions réalisées par ceux qui travaillent au service d'un patron? Revue du travail 1931, nr 11.

Sverige.

KÄRNEKULL, O. Rationaliseringssträvanden inom svensk industri. Skandinaviska kreditaktiebolagets kvartalsskrift 1932, nr 1.

Amerikas förenta stater.

Conference on personnel work in industry. Monthly labor review okt. 1931.

Dismissal compensation. Monthly labor review okt. 1931.

Employee stock purchase plans in 1931. The service letter on industrial relations 30 dec. 1931.

Personal incomes. The conference board bulletin dec. 1931.

Danmark.

Statistisk-ökonomiske Oversigter for Aaret 1931. Statistiske Efterretninger 1932, nr 1.

Valutaforholdenes sociale Virkninger. Samfundets Krav 1932, nr 1.

Estland.

SEMPER, P. Production et main d'œuvre des entreprises industrielles ayant 20 et plus travailleurs en 1930. (Estnisk text.) Eesti statistika 1931, nr 12.

Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie 1922—1931. (Estnisk text.) Eesti statistika 1931, nr 12.

Storbritannien.

FURTWÄNGLER, F. J. v. Die englische Krise. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 3—4.

Det andra stora fackföreningsnederlaget i England. Industria 1932, nr 2.

Tyskland.

BÖSCHE, W. »Kritische Betrachtungen zum Kündigungsschutzgesetz für Angestellte.» Der Arbeitgeber 1932, nr 2.

HALASI, A. Die vierte Notverordnung. Arbeit und Wirtschaft 1932, nr 1.

HARNACK, ELISABET v. Die Familie in der *Wirtschaftskrise der Gegenwart.* Soziale Arbeit 1931, nr 10/12.

KREIL. Die vierte Verordnung des Reichspräsidenten zur Sicherung von Wirtschaft und Fi-

nanzen und zum Schutze des inneren Friedens vom 8. Dezember 1931. Zentralblatt für Reichsversicherung 1932, nr 1—2.

LEIPART, TH. Stellung der deutschen Gewerkschaften zur Reparationsfrage. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 3.

MEYER, M. Der Nichtwähler. Allg. statistisches Archiv 1931, nr 4.

OLBERG, P. Den tyska socialpolitikens senaste skede. *Fackföreningsrörelsen* 1932, nr 1.

SCHMITT, K. Die Bedeutung der vierten Notverordnung für das deutsche Versicherungsgewerbe. Zeitschrift für die gesamte Versicherungs-Wissenschaft 1932, nr 1.

WALLBACH, W. Ausfall der Betriebsrätewahlen im Jahre 1932. Der Arbeitgeber 1932, nr 1.

Das Jahr der Notverordnungen. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 1.

Österrike.

SVEJSTRUP, P. P. Socialiseringsforsög i Östrig. Samfundets Krav 1931, nr 9.

Arbetarskydd.

ASCHER, L. Die Wirkung der Arbeit auf den männlichen Arbeiter, gemessen an Kurzarbeit und Arbeitslosigkeit. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1931, nr 12.

CHING, C. S. Have you an understanding management? National safety news jan. 1932.

DERDACK. Kohlenoxydbildung bei der Benutzung von Glühstoff-Heizapparaten. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1931, nr 12.

FOLKHARD, S. Die Hilfskräfte des Sicherheitsingenieurs. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 2.

HERGT, W. Ärztliche Massnahmen zur Behandlung von akuten Vergiftungen durch die Einatmung reizender, erstickender und betäubender Gase und Dämpfe. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1931, nr 11.

HOLTZ, W. M. Using vital moments in life saving. National safety news jan. 1932.

HOYMAN, M. G. Carelessness or unsafe practices? National safety news jan. 1932.

IRION, E. Ortsveränderliche elektrische Beleuchtungskörper für gewerbliche Betriebe. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 2.

KOELSCH. Untersuchungen über die Staubgefährdung in Schamottefabriken. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 2.

LOGAN, E. C. Safety shoes should fit and protect. National safety news jan. 1932.

LUFT, F. Zur Prüfung der Strahlungssicherheit in Röntgenbetrieben. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1931, nr 11.

MEKISKA, H. Sozialtechnik und Wirtschaftskrise. Zeitschrift für Gewerbehygiene 1932, nr 1.

MICHEL, M. Röntgenbehandlung von Berufskrankheiten der Schuhindustrie. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1931, nr 12.

MOGENSON, A. H. Accident prevention through time-study methods. National safety news jan. 1932.

MORLEY, R. B. Figures are useful. Industrial safety survey 1931, nr 6.

MOSER, L. Zur frage der gewerblichen Schädigung durch Terpentinöl. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1931, nr 12.

NASKE, TH. Zur Frage der Gesundheitsgefährdung beim Schweissen im elektrischen Lichtbogen. Zeitschrift für Gewerbehygiene 1932, nr 1.

OLDHAM, F. C. Before the vehicle leaves the garage. National safety news jan. 1932.

SCHOLTE, H. J. Forty years of the riving knife. Industrial safety survey 1931, nr 6.

STORSTEEN, E. Arbeidets farer for öret og hörselen. Socialt Tidsskrift 1932, nr 1.

TIMMERMANS, F. D. Die Lungenasbestosis und die Asbestosiskörper, ihre Gestalt und Wesenheit. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1931, nr 11—12.

WHITE, C. B. What to use on insipient fires. National safety news jan. 1932.

WIETFELDT, W. Die Lagerung von Filmen. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 2.

WIRTH, F. Kohlenoxydbildung bei der Benutzung von Glühstoff-Heizapparaten. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1931, nr 11.

VOGT, J. H. Factory ventilation. How to obtain approval of plans for ventilating and exhaust systems. Industrial hygiene bulletin dec. 1931.

Falls of workers in manufacturing industries. Industrial hygiene bulletin nov. 1931.

Technischer Unfallschutz und Unfallverhütungs-Propaganda. Zeitschrift für Gewerbehygiene 1932, nr 1.

Use and care of hoisting chains. No 98 of the series of safe practices pamphlets. National safety news jan. 1932.

Sverige.

KOMMERSKOLLEGIUM. Utlåtande angående omorganisation av statens elektriska inspektion m. m. Kommersiella meddelanden 1932, nr 1.

WALLNER, O. Den reviderade arbetarskyddslagen och skogshanteringen. Skogen 1932, nr 2.

Omorganisation av det elektriska kontrollväsendet ifrågasatt. Assurans 1932, nr 2.

Nederländerna.

Die Gewerbeaufsicht in den Niederlanden im Jahre 1930. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 2.

Tyskland.

KRIESE, E. Kurzer Bericht über die Reihenuntersuchungen bei Niederschlesischen Steinarbeitern. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 2.

Arbetslön och arbetstid.

FEHLINGER, H. Bezahlter Urlaub der Arbeitnehmer. Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik B. 136, s. 103.

IVERSEN, M. Lönpolitik og Levefod. Samfundets Krav 1931, nr 10.

JOHANSEN, HJ. E. Lönn og lönnssystemer. Norges industri 1931, nr 50/52.

Holidays with pay for private employees. International labour review dec. 1931.

Le problème de la réduction de la durée du travail. Revue du travail 1931, nr 11.

Sverige.

Exportarbetarlönernas nivå. Industria 1932, nr 1.

Amerikas förenta stater.

Hours and earnings in bituminous-coal mining, 1929 and 1931. *Monthly labor review* okt. 1931.

Ryssland.

CHILDS, S. L. & CROTTET, A. A. Wages policy in Soviet Russia. Economic history vol. 2, nr 7 (jan. 1932).

Storbritannien.

Rates of wages in 1931. The Ministry of labour gazette 1932, nr 1.

Tjeckoslovakien.

SCHÄFER, A. *Gesetzesantrag auf* Einführung der Vierzigstundenwoche in der Tschechoslowakei. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 2.

Tyskland.

BERGER, G. Der Bergbau nach der Notverordnung. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 2.

BREUNIG, L. Die Arbeitszeit bei der Reichsbahn. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 4.

SCHÆFFER, K. Die Buchdruckereiarbeiter unter dem Druck der Notverordnung. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 2.

Hauptergebnisse der amtlichen Lohnerhebung in der Süss-, Back- und Teigwarenindustrie vom März 1931. Vierteljahrshefte zur Statistik des Deutschen Reichs 1931, nr 3.

Hauptergebnisse der zweiten amtlichen Lohnerhebung im Holzgewerbe vom März 1931. Vierteljahrshefte zur Statistik des Deutschen Reichs 1931, nr 3.

Österrike.

Angestelltenbezüge in Wien 1931. Statistische Nachrichten 1932, nr 1.

Arbetsmarknad och arbetslöshet.

GJERMOE, E. Det konjunkturcykliske element i beskjeftigelsesgradens sesongbevegelse. Nordisk statistisk tidskrift 1931, nr 1/3.

JACOBI, A. Arbetsgivarnas ansvar för de arbetslösa. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 1.

KJÆRBÖL, J. Beskæftigelsesproblemet. Arbejderen 1 & 15 jan. 1932.

—. Beskæftigelsesspörgsmaalet. Nationalökonomisk Tidsskrift 1931, nr 6.

MAURETTE, F. Is unemployment insurance a *cause of permanent* unemployment? International labour review dec. 1931.

MOK, S. Is de werkloosheidsverzekering oorzaak van blijvende werkloosheid? Tijdschrift van den nederlandschen werkloosheids-raad 1932, nr 1.

SJÖSTRAND, E. Arbetstid och arbetslöshet. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 2.

STORSTEEN, E. Kan byggevirksomheten i större utstrekning henlegges til vinterhalvåret? Socialt arbeid 1931, nr 9/10.

Sverige.

ANDERSSON, N. En länsinventering. Tiden 1932, nr 1.

BERGSTRÖM, K. Några data om den statliga arbetslöshetspolitiken. Hertha 1932, nr 1.

ECKERT, J. Problem Arbeitslosenversicherung in Industrieländern: Schweden. Die Reichsversicherung 1931, nr 11—12.

HESSLER, T. Arbetslöshetsutredningens betänkande. Medborgaren 1931, nr 12.

Amerikas förenta stater.

KEESING, I. G. Werkloosheidsverzekering in Amerika. Tijdschrift van den nederlandschen werkloosheids-raad 1932, nr 1.

KROEGER, GERTRUD. Neue Vorschläge für eine Arbeitslosenversicherung in den Vereinigten Staaten. *Der öffentliche Arbeitsnachweis* Jahrg. 8, nr 20.

Mechanization of agriculture as a factor in labor displacement. Monthly labor review okt. 1931.

Noncompetitive work as unemployment relief. Monthly labor review okt. 1931.

Occupational experience of 100 unemployed persons in Bloomington, Ind. Monthly labor review okt. 1931.

Danmark.

D[ICH], J. S. Arbejdslöshedstallene og Arbejdslösheden. Socialt Tidsskrift 1932, nr 1.

Arbejdslöshedsloven. Arbejdsgiverforeningens og Industriraadets Ændringskrav. Arbejdsgiveren 1932, nr 2.

Finland.

Arbetslösheten bland affärsanställda och teknisk personal. Social tidskrift 1932, nr 1.

Frankrike.

REVENTLOW, R. Arbeitsmarktprobleme in Frankreich. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 2.

Italien.

L'organisation du placement en Italie. Revue du travail 1931, nr 11.

Nederländerna.

GERRITSZ, J. De concentratie van de werkloozenzorg. Tijdschrift van den nederlandschen werkloosheids-raad 1932, nr 1.

Storbritannien.

Employment in 1931. The Ministry of labour gazette 1932, nr 1.

Persons insured against unemployment and persons unemployed. The Ministry of labour gazette 1932, nr 1.

Tyskland.

ACHNER, L. Der Arbeitsmarkt der geistigen Berufe. Allg. statistisches Archiv 1931, nr 4.

GALLAS, W. Melde- und Anzeigepflicht zur Bekämpfung der Doppelberufler und Schwarzar-

beiter. Der öffentliche Arbeitsnachweis Jahrg. 8, nr 19.
HILGERT, A. Zur Arbeitsvermittlung der Wohlfahrtserwerbslosen. Blätter für Wohlfahrtspflege 1931, nr 12.
MEISSINGER, H. Kritische Betrachtungen zur Betriebsstillegungsverordnung. Der Arbeitgeber 1932, nr 1.
SYRUP. Die finanzielle Bedeutung der Arbeitslosenhilfe im Deutschen Reich. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 1.

Befolkningsfrågan.

BEHR-PINNOW, v. Eugenik und Strafrecht. Archiv für Rassen- u. Gesellschafts-Biologie B. 26, s. 36.
BREZINA, E. Arbeiterschaft und Aufartung. Archiv für Rassen- u. Gesellschafts-Biologie B. 26, s. 15.
FERENCZI, I. Tagung der internationalen Bevölkerungsunion in London 1931. Allg. statistisches Archiv 1931, nr 4.
MEIDELL, B. Die wahrscheinliche Lebensdauer und die Sterblichkeitsmessung. Skandinavisk aktuarietidskrift 1931, nr 4.
OLSSON, G. Den stora födelsestrejken. Medborgaren 1931, nr 12.
WAGENFÜHR, H. Internationaler Kongress für Bevölkerungsforschung. Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik B. 136, s. 95.

Frankrike.

NAWRATZKI, C. Frankreichs Bevölkerungsentwicklung. Der Arbeitgeber 1932, nr 2.
Statistique des familles en 1926. Bulletin de la statistique générale de la France 4 kv. 1931.

Tyskland.

HECKE, W. Sozialversicherung, Fürsorge und Bevölkerungspolitik. Soziale Arbeit 1931, nr 10/12.
KELLER, K. Umfang und Richtung der Wanderungen zwischen den preussischen Provinzen in den Jahren 1871 bis 1925. Zeitschrift des preuss. statistischen Landesamts 1931, del 2/4.

Bostadsförhållanden.

Sverige.

BERGSTRÖM, M. Konjunkturläget och rationaliseringsproblemet. Byggmästaren 1932, nr 1.
NORDSTRÖM, A. Fastighetsvärdena och depressionen. Byggmästaren 1932, nr 1.
S[JÄLANDER], V. Förekomsten av barn i bostadslägenheter i Stockholm vid årsskiftet 1930/31. Statistisk månadsskrift 1931, nr 11.

Amerikas förenta stater.

Attitudes toward home ownership and tenancy. Monthly labor review okt. 1931.

Danmark.

Beboelsesforholdene i Köbenhavn, paa Frederiksberg og i Gjentofte Kommune den 5. November 1930. Statistisk Maanedsskrift 1931, nr 9/10.

Estland.

SMETANIN, V. Prix de loyer à Tallinn de 1912—31. (Estnisk text.) Eesti statistika 1931, nr 12.

Norge.

En norsk småhustävlan. Byggnadsvärlden 1932, nr 2.

Storbritannien.

Co-operative housing societies in 1930. The Ministry of labour gazette 1932, nr 1.

Tyskland.

STÜRZENACKER, E. Finansieringen av bostadsbyggandet i Tyskland. Byggmästaren 1931, nr 38.
Die Reichsregierung gibt die Wohnungswirtschaft Preis. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 1.
Der Wohnungsbestand im Deutschen Reich Anfang 1931. Vierteljahrshefte zur Statistik des Deutschen Reichs 1931, nr 3.

Fattigvård, barnavård och annan hjälpverksamhet.

D[ICH], J. S. »Naturalunderstöttelser» og Prisreduktioner til Fordel for Arbejdslöse og andre Trængende. Socialt Tidsskrift 1932, nr 1.

Sverige.

HÖIJER, E. Sjukdom och fattigvård. Sv. sjukkasse-tidning 1932, nr 1.

Norge.

LANDMARK, F. W. Er våre skolehjem for dyre? (Föredrag.) Socialt arbeid 1931, nr 9/10.

Tyskland.

BRASSLOFF, S. Adoptionsrecht und Fürsorge. Soziale Arbeit 1931, nr 10/12.
EKLUND, SIGRID. Social omvårdnadstjänst vid sjukhusen i Tyskland. Sociala och kommunala spörsmål 1931, nr 8.

Föreningsväsen.

ANTHES. Vereinigungszwang oder Vereinigungsfreiheit? Der Arbeitgeber 1932, nr 2.
BRAATÖY, B. Kritikken av den sosialistiske arbeiderinternasjonalen. Tiden 1932, nr 1.

Sverige.

C[ARELL], A. H. Återblick på 1931 med hänsyn till jordbrukets arbetsgivareintressen. Sv. lantarbetsgivareföreningarnas tidskrift 1932, nr 1.

Nederländerna.

Statistiek van den omvang der vakbeweging op 1 Januari 1931. Maandschrift van het centraal bureau vor de statistiek 1931, nr 12.

Storbritannien

SUTHERS, R. B. Iron and steel trades confederation. The Labour magazine jan. 1932.

Hälso- och sjukvård.

BERGLUND, Å. *Läkarens uppgift.* Sv. läkartidningen 1932, nr 3.
NORDWALL, U. Om öppen tuberkulos hos barn. Sv. läkartidningen 1932, nr 2.
RYSTEDT, G. L'Association professionnelle internationale des médecins. 6:te årsmötet i Budapest 10—13 september 1931. Sv. läkartidningen 1932, nr 4.
WALLENBERG, O. Storstadsbullret, dess uppmätning och dess bekämpande. Sv. stadsförbundets tidskrift 1931, nr 8.
WIGERT, V. Om psykisk *hälsovård.* Sveriges *landstings* tidskrift 1931, nr 6.
— Den psykiska hälsan måste vårdas! Socialmedicinsk tidskrift 1932, nr 1.

Sverige.

BEIJBOM, G. Sinnessjukvårdens ordnande i Södermanlands *län. Sveriges landstings tidskrift* 1931, nr 6.
BERGLUND, F. Solhems barnsjukhus i Borås, vårt nyaste »kustsanatorium». Sunt förnuft 1932, nr 1.
NEANDER, G. Översikt över 1931 års lagtima landstings viktigare beslut angående tuberkulosvården. Sv. nationalföreningens mot tuberkulos kvartalsskrift 1931, nr 3/4.
TÖRNBLOM, Å. *Norrbottens* läns Central-Sanatorium, Sandträsk. Sv. nationalföreningens mot tuberkulos kvartalsskrift 1931 nr 3/4.

Tyskland.

FÜRTH, H. Die deutsche Volksgesundheit in der Wirtschaftskrise. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 3.
Sparmassnahmen und Volksgesundheit. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 1.

Jord- och egnahemsfrågan.

Sverige.

EKEROT, V. Egnahemsverksamheten och samhället. Sunt förnuft 1932, nr 1.
WINNING, J. Borgmästare Lindhagen försvarar koloniträdgårdarna. (En intervju.) Hem i Sverige 1932, nr 1.

Danmark.

KRISTENSEN, K. J. Kriselovgivningen for Landbruget. Samfundets Krav 1931, nr 9.

Egypten.

SMITH, R. The peasant in Egypt. The Labour magazine jan. 1932.

Estland.

KIND, T. Rentabilité des exploitations *agricoles* en 1930/31. (Estnisk text.) Eesti statistika 1931, nr 12.

Norge.

SKAPPEL, S. Fra siste jordbrukstelling. Statsökonomisk tidsskrift 1931, nr 6.

Tyskland.

SAASSEN. *Die vorstädtische Kleinsiedlung.* (Föredrag.) Der Arbeitgeber 1932, nr 1.

Ungern.

KOKOVAI, L. Contributions à la question des fidéicommis de Hongrie. (Ungersk text.) Magyar statisztikai szemle 1931, nr 11.

Kollektivavtal och arbetskonflikter.

Sverige.

BRUNIUS, A. Arbejdernes Vold mod Overenskomsten i den svenske Jærnindustri. Arbejdsgiveren (Danmark) 1932, nr 3.
—. Den svenska avtalsrevisionens verkligheter. Industritidningen 1931, nr 23/24.
—. Den svenske Overenskomstrevisions Fakta. Arbejdsgiveren (Danmark) 1932, nr 1.
Kommunala kollektivavtal. Industria 1932, nr 1.
Medlingsförslagen för verkstäder och *järnbruk* avslagna av arbetarna. Industria 1932, nr 2.

Amerikas förenta stater.

Provisions for employment of union members, in collective agreements. Monthly labor review okt. 1931.

Australien.

FOENANDER, O. DE R. The New Commonwealth of Australia conciliation and arbitration act. International labour review dec. 1931.

Danmark.

HARSFELT, A. Danmark vid årsskiftet. Industria 1932, nr 1.
Arbejdsfred eller Lockout. Arbejdsgiveren 1932, nr 3.

Nederländerna.

De collectieve arbeidsovereenkomsten op 1 Juni 1931. Maandschrift van het centraal bureau vor de statistiek 1931, nr 12.

Norge.

TORSVIK, HJ. Det år som går. Norsk krönika. Industria 1932, nr 1.
—. Efter bataljen. Industritidningen 1931, nr 23/24.
—. Året, som svinder. Den store norske Arbejdskamps Historie. Arbejdsgiveren (Danmark) 1932, nr 1.

Storbritannien.

Trade disputes 1931. The Ministry of labour gazette 1932, nr 1.

Tyskland.

L'arbitrage obligatoire et la baisse des salaires en Allemagne. Revue du travail 1931, nr 11.

Die Tarifverträge für Angestellte am 1. Januar 1931. Wirtschaft und Statistik 1932, nr 2.

Kooperation.

BAROU, N. The need of co-operative credit. Review of international cooperation jan. 1932.

GRÜNFELD, E. Die internationale Vereinigung zum Studium des Genossenschaftswesens. Vierteljahrsschrift für Genossenschaftswesen jan. 1932.

MAY, H. J. International co-operation and the world crisis. Review of international cooperation jan. 1932.

STOLPE, H. Producentkooperationens första sekel. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 3.

TOTOMIANZ, V. Genossenschaftliche Siedlungsversuche. Schweiz. Konsum-Verein 1932, nr 2.

Jugoslavien.

BJÖRK, L. Kooperationen i Jugoslavien. Kooperatören 1931, nr 24.

Norge.

Die Frühgeschichte der Konsumgenossenschaftsbewegung Norwegens. Schweiz. Konsum-Verein 1932, nr 3.

Schweiz.

HANDSCHIN, H. Jordbrukarkooperationen i Schweiz. Kooperatören 1931, nr 24.

Der Stand des landwirtschaftlichen Vereins- und Genossenschaftswesens im Jahre 1930. Schweiz. Konsum-Verein 1932, nr 2.

Tyskland.

Die gewerblichen Genossenschaftsbanken im Jahre 1930/31. Vierteljahrshefte zur Statistik des Deutschen Reichs 1931, nr 3.

Levnadskostnader.

GUTFELD, A. Über die Indexziffern der reagiblen Warenpreise. Zeitschrift des preuss. statistischen Landesamts 1931, del 2/4.

Der Preisverlauf an den Weltmärkten im Jahre 1931. Wirtschaft und Statistik 1932, nr 2.

State and collective marketing. Review of international cooperation jan. 1932.

Statistik der Preise im Inland und Ausland. Vierteljahrshefte zur Statistik des Deutschen Reichs 1931, nr 3.

Estland.

TOOMS, A. Prix de loyer et coût de la vie. (Estnisk text.) Eesti statistika 1931, nr 12.

Finland.

Medelprisen på livsförnödenheter och födoämneskostnaderna år 1931. Social tidskrift 1932, nr 1.

Frankrike.

Pour une organisation de la défense des consommateurs en France. Revue du travail 1931, nr 11.

Storbritannien.

Cost of living in 1931. The Ministry of labour gazette 1932, nr 1.

Tyskland.

Der Preisverlauf im Jahre 1931. Wirtschaft und Statistik 1932, nr 2.

Lohnkurzung und Preisabbau. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 3.

The Hamburg family budget enquiry of 1925—1929, International labour review dec. 1931.

Lärlingsväsen och yrkesrådgivning.

Sverige.

SCHENKE, N. Ungdomsarbetslösheten och yrkesutbildningen. Tidskrift för praktiska ungdomsskolor 1931, nr 9.

SJÖGREN, N. Yrkesundervisningsanstalterna och yrkesföreningarna. Tidskrift för praktiska ungdomsskolor 1931, nr 9.

Kurser för arbetslös ungdom. Tidskrift för praktiska ungdomsskolor 1931, nr 9.

Lärlingsutbildningen vid Husqvarna vapenfabrik. Tidskrift för praktiska ungdomsskolor 1931, nr 9.

Danmark.

Lærlingeloven. Arbejdsgiveren 1932, nr 3.

Finland.

Kommunala yrkesskolbyggnader. Finsk kommunaltidskrift 1931, nr 9.

Norge.

Arbeidsformidling og yrkesveiledning for ungdom. Kommunalt tidsskrift 1931, nr 10.

Tyskland.

Lehrlingshaltung und Gewerkschaften. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 2.

Nykterhetsfrågan.

DELBRÜCK. Heilbare und unheilbare Trinker. Grundsätzliches und Aufgaben. Blätter für praktische Trinkerfürsorge 1931, nr 4/5.

KOROLANYI, H. Zur Psychologie des Alkoholismus. Revue internationale contre l'alcoolisme 1931, nr 6.

KRATZMANN, E. Die seelischen Grundlagen des Alkoholismus. Revue internationale contre l'alcoolisme 1931, nr 6.

Sverige.

THULIN, E. Är rusdrycksbeskattning såsom nykterhetsinstrument något nytt för Sverige? Tidskrift för systembolagen 1932, nr 1.

De svenska spritdrycksskatterna. Tidskrift för systembolagen 1932, nr 1.

Systembolagen och körkortskontrollen. Tidskrift för systembolagen 1932, nr 1.

Estland.

KUBJAS, E. Der gegenwärtige Stand der Nüchternheitsbewegung in Estland. (Föredrag.) Revue internationale contre l'alcoolisme 1931, nr 6.

Finland.

BENGTSSON, H. Finland vid vägskälet. Tidskrift för systembolagen 1932, nr 1.

Beslag å alkoholhaltiga ämnen under år 1931. Social tidskrift 1932, nr 1.

Norge.

WELHAVEN, J. A. Alkohollovgivningen i Norge. Socialt arbeid 1931, nr 9/10.

Tyskland.

BLÜCHER, G. v. Ein Jahr Gaststättengesetz. Blätter für Wohlfahrtspflege 1931, nr 12.

Socialförsäkring.

CHRISTENSEN, K. Some sources of error in tables of invalidity. Skandinavisk aktuarietidskrift 1931, nr 4.

FRÆNCKEL, P. Über die Verschiedenheit der medizinischen und versicherungsrechtlichen Auffassung vom Krankheitsbegriff. Zeitschrift für die gesamte Versicherungs-Wissenschaft 1932, nr 1.

NYROP, E. Invalideforsikring og Socialmedicin. Socialt Tidsskrift 1932, nr 1.

ROMANUS-ALFVÉN, ANNA-CLARA. Arbetsoförmåga och »situationsterapi» från socialmedicinsk synpunkt. Social-medicinsk tidskrift 1932, nr 1.

WENDT, V. Versicherung gegen Explosionen, verursacht durch Sprengstoffe. Zeitschrift für die gesamte Versicherungs-Wissenschaft 1932, nr 1.

Sverige.

ANDERSSON, TH. Några tankar inför den förestående omorganisationen av sjukkasseväsendet. Sv. sjukkasse-tidning 1932, nr 1.

ARESCHOUG, H. Landets indelning i allmänna centralsjukkasseområden. Sv. sjukkasse-tidning 1931, nr 12 A.

BRUNDIN, G. Begravningshjälpsverksamhetens avskiljande och organisation. (Föredrag.) Sv. sjukkasse-tidning 1931, nr 12 A.

KAHLMETER, G. Läkaren och pensionsförsäkringen. (Utdrag av föredrag.) Tidskrift för den svenska pensionsförsäkringen 1931, nr 10.

MÖLLER, G. [Sjukkasse-]Reformen av år 1931. Sv. sjukkasse-tidning 1932, nr 1.

NORDLUND, H. Tilläggstaxorna enligt sjukkasseförordningen. Sv. läkartidningen 1931, nr 52.

Kommunerna och olycksfallsförsäkringslagen. Landskommunernas tidskrift 1932, nr 1.

Olycksfallsersättning och skadeståndsrätt. Sv. lantarbetsgivareföreningarnas tidskrift 1932, nr 1.

Olycksfallsförsäkringen av kommunala förtroendemän. Landskommunernas tidskrift 1932, nr 1.

Amerikas förenta stater.

Cooperative burial associations in the North Central States. Monthly labor review okt. 1931.

Court upholds common-law marriage in workmen's compensation case. Monthly labor review okt. 1931.

Brasilien.

Social insurance in Brazil. Industrial and labour information 4 jan. 1932.

Frankrike.

La première année d'application des assurances sociales en France. Revue du travail 1931 nr 11.

Luxemburg.

Conflits entre les caisses d'assurance-maladie et le syndicat des médecins dans le Grand-Duché de Luxembourg. Revue du travail 1931, nr 11.

Mexiko.

Workmen's compensation in Mexico. Industrial and labour information 4 jan. 1932.

Schweiz.

S[ÖRENSEN], C. J. Den schweitziske, ved Referendum forkastede Lov om Alders- og Efterladteforsikring. Socialt Tidsskrift 1932, nr 1.

Tyskland.

FREDERKING, W. Die Mission der deutschen Sozialversicherung. Die Reichsversicherung 1931, nr 12.

GRIESER. Das Notrecht in der Sozialversicherung. Die Reichsversicherung 1931, nr 12.

MANES, A. Ein halbes Jahrhundert deutsche Sozialversicherung. Zeitschrift für die gesamte Versicherungs-Wissenschaft 1932, nr 1.

RICHTER, L. Reformfragen der deutschen Sozialversicherung. Zeitschrift für die gesamte Versicherungs-Wissenschaft 1932, nr 1.

ROEWER, C. Die Gemeinlast in der Reichsunfallversicherung. Der Arbeitgeber 1932. nr 2.

WEISSÄCKER, V. v. Ärztliche Gedanken zur Versicherungsreform. Die Reichsversicherung 1931, nr 12.

La crise financière des assurances sociales en Allemagne. Revue du travail 1931, nr 11.

Ut- och invandring.

Brasilien.

CAMERON, C. R. Colonization of immigrants in Brazil. Monthly labor review okt. 1931.

Danmark.

Udvandringen til oversöiske Lande i 1931. Statistiske Efterretninger 1932, nr 2.

Till socialstyrelsens bibliotek inkommen litteratur.

AMERIKAS FÖRENTA STATER. Department of commerce. Bureau of foreign and domestic commerce.
Statistical abstract of the U. S. Nr. 53 (1931). Wash. 1931.

ANDERSON, OSKAR. Zur Problematik der empirisch-statistischen Konjunkturforschung. Kritische Betrachtung der Harvard-Methoden. Bonn 1929. (Veröffentlichungen d. Frankfurter Gesellschaft für Konjunkturforschung. H. 1.)

BARDTKE, P. Darstellung der gesamten Schweisstechnik. 2 erw. u. vollst. ern. Aufl. Berl. 1931.

BERGEN. Kommunens statistiske kontor. Statistisk årbok for Bergens by. 1931. Bergen 1931.

BOKHANDELSMATRIKEL, Svensk. Årg. 8 (1931) utg. av *H. Söderbaum*. Sthlm 1931.

BRUSEWITZ, P. E. Ur världskrisen stiger socialismen. Kommentarer till en motion i socialiseringsfrågan. Sthlm 1931.

BUREAU INTERNATIONAL DE STATISTIQUE COMMERCIALE.
Bulletin [annuel]. Année 8 (1929). Brux. 1931.

DANMARK. Det statistiske Departement.
Statistisk Tabelværk. Række 5. Khvn 1931.
Litra D: Nr. 51. Danmarks Vareindførsel og -udførsel i Aaret 1930.

FINLAND.
Finlands officiella statistik. Helsinki 1931.
7 A. Sparbanksstatistik. 41 (1930).
28. Emigrationsstatistik.
21. Emigrationen under åren 1929—30.

FINLAND. Lagberedningen.
Förslag till lag om avbetalningsköp jämte motiv. Hfors 1930. (Publikationer 1930. N:o 6).

FÖRFATTNINGSSAMLING, Kommunal, för Stockholm. Samlingsregister 1862—1930. Utg. av Stockholms stads statistiska kontor. Sthlm 1931. (Kommunala handböcker. 2. Författningssamling.)

GASVERKSFÖRENINGEN, Svenska.
Årsbok 8 (1931). D. 2. Sthlm 1932.

GRUNDLAGAR, Främmande, samt vallagar och parlamentariska arbetsordningar i svensk övers... Utg. av *C. A. Reuterskiöld & V. A. Rinander*. 6. Frankrike och Belgien. Sthlm 1931.

HANSSON, S. Den svenska fackföreningsrörelsen. 4 omarb. uppl. Sthlm 1932. (Landsorganisationens skriftserie. 9.)

HELSINGFORS. Helsingfors stads statistiska byrå.
Berättelse ang. Helsingfors stads kommunalförvaltning. 42 (1929). Hfors 1931.
Statistisk årsbok för Helsingfors stad. 24 (1931). Hfors 1931.

HERSCHEL, W. Grundfragen der Schlichtung im Lichte der Rechtswissenchaft. Berl. 1931. (Schriften des Instituts für Arbeitsrecht an der Universität Leipzig. H. 28.)

INTERNATIONELLA ARBETSBYRÅN.
Studies and reports. Geneva 1931.
Ser. F, 2d section. (Safety.)
5. Safety in the manufacture and use of acetylene.
Ser. I. (Protection of women and children.)
2. La réglementation du travail féminin.
Ser. N. (Statistics.)
17. An international enquiry into costs of living. A comparative study of workers' living costs in Detroit (U.S.A.) and 14 European cities.

INTERNATIONELLA ARBETSKONFERENSEN.
16th session, Geneva, 1932. Report. The age of admission of children to employment in non-industrial occupations. 2d discussion. Geneva 1932.

IRLÄNDSKA FRISTATEN. Department of local government and public health.
Report. 1929/30. Dubl. 1931.

KONFERENS OM ARBETARBOSTADSFRÅGAN PÅ LANDSBYGDEN, 1931.
Förhandlingarna vid C[entralförbundet för] S[ocialt] A[rbete]:s konferens [i Stockholm] den 27 och 28 april 1931 om arbetarbostadsfrågan på landsbygden. Sthlm 1932. (Centralförbundet för socialt arbete.)

KRONPRINSESSAN MARGARETAS ARBETSNÄMND FÖR DE BLINDA.
Årsberättelse. 1930. Sthlm 1931.

KUZNETS, S. Wesen und Bedeutung des Trends. Zur Theorie der säkularen Bewegung. Bonn 1930. (Veröffentlichungen d. Frankfurter Gesellschaft für Konjunkturforschung. H. 7.)

KÖPENHAMN. Københavns almindelige Boligselskab.
Aarbog for Bygge- og Boligvæsen. 1931. Khvn 1931.

LAGSTIFTNINGEN om arbetarskydd. Översikt över nyheterna i lagstiftningen. — Lagtexten till lagen om arbetarskydd samt vissa andra lagar och författningar i ämnet. — Sakreg. Sthlm 1931. (Nya lagar utg. under red. av S. Matz.)

LETTLAND. Valsts statistiskā pārvalde. — Bureau de statistique de l'Etat.
Recensement agricole en Lettonie en 1929. 5 a. Amélioration et utilisation des engrais artificiels. Riga 1931.

LUXEMBURG. Statistisches Amt.
Die Wohnungsverhältnisse in Gross-Luxemburg und in den grösseren Ortschaften des Kantons Esch nach dem Stand vom 31. Dezember 1930. Luxemb. 1931. (Publikationen. H. 60.)

MELCHINGER, E. Die internationale Preisbildung. Eine wirtschaftstheoretische Untersuchung über die Probleme der internationalen Wirtschaftsbeziehungen. Tüb. 1929.

NANNESON, L. Räkenskapsresultat från svenska jordbruk. 16 (1929/30). Norrtelje 1931. (Medd. från Kungl. lantbruksstyrelsen. N:o 289.)

NATIONERNAS FÖRBUND.
Memorandum on trade and balances of payments, 1930. Vol. 1. Review of world trade, 1930. Geneva 1931. (Publ. 1931: 2 A. 28/1.)
Records of the conference for the limitation of the manufacture of narcotic drugs, Geneva, May 27th—July 13th, 1931. Vol. 1. Plenary meetings. Geneva 1931. (Publ. 1931: 11. 10/1.)
— Economic committee.
The agricultural crisis. Vol. 2. Geneva 1931. (Publ. 1931: 2 B. 12/2.)
— Economic intelligence service.
Memorandum on commercial banks, 1913—29. Geneva 1931. (Publ. 1931: 2 A. 26.)
— Health committee.
18th session, held in Paris on Oct. 12th and 13th, 1931. Minutes. [Geneva 1931.] (Publ. 1931: 3.14.)
— Health organisation.
Report on maternal welfare and the hygiene of infants and children of pre-school age. Geneva 1931. (Publ. 1931: 3. 13.)
— Organisation for communications and transit.
Draft regulations for tonnage measurement of ships. Geneva 1931. (Publ. 1931: 8. 17.)
— Figures. Geneva 1931. (Publ. 1931: 8. 20.)
Supplementary report of the technical committee on maritime tonnage measurement. Geneva 1931. (Publ. 1931: 8. 18.)

NEDERLÄNDERNA, Departement van arbeid, handel en nijverheid.
De crisisinvloed op het bedrijfsleven. Resultaten van een onderzoek naar de bedrijvigheid op 1 october 1931 in de fabrieks- en scheepsbouwnijverheid, het mijnwezen, de koopvaardij en in het havenbedrijf . . . 's-Gravenh. [1931.]
Centraal verslag der arbeidsinspectie. 1930. 's-Gravenh. 1931.
Verslag over het haventoezicht. 1930. 's-Gravenh. 1931.

NORDSTRÖM, H. F. A study on the interaction between the engine, the screw propeller, and the ship. Sthlm 1931. (Ingeniörsvetenskapsakademiens handlingar. N:r 115.)

NORGE.
Norges offisielle statistikk. Række 8. Oslo 1931.
171. Jordbrukstellingen i Norge 20 juni 1929. H. 3. Brukenes antall og størrelse m. v.
172. Norges handel 1930.
173. Forsikringsselskaper 1930.
— Fabrikktilsynets kjelkontroll.
Beretning 1930. Oslo [1931].
— Det norske Veritas.
Register over norske, danske, finske og islandske skibe 1932. Oslo 1932.

REDAREFÖRENING, Sveriges.
Årsbok. 1932. Gbg 1932.

RIKSDAG, Sveriges. Historisk och statsvetenskaplig framställning. Utg. enligt beslut av 1926 års riksdag. Avd. 1. Riksdagens historia intill 1865. Bd 1. Riksdagens uppkomst och utveckling intill medeltidens slut. Sthlm 1931.

RIKSDAGEN, Lagtima. Översikt. Årg. 26 (1931). Utarb. av *E. Öhlin*. Sthlm 1931.

SILVERSTOLPE, G. WESTIN. Depressionen och guldmyntfotens kris. Sthlm 1931. (K[ooperativa] F[örbundet]s småskrifter. 2.)

STATISTIK, Stockholms stads. Sthlm 1931.
2. Kommunalförvaltning.
Berättelse angående Stockholms kommunalförvaltning. Utarb. av Stockholms stads statistiska kontor. Årg. 63. Ny följd 26 (1930) jämte samlingsregister 1926—30.

STATISTIK, Sveriges officiella. Sthlm 1931—32.
[Barnavård.]
Samhällets barnavård år 1928. Av Statistiska centralbyrån. (31.)
Finanser.
Kommunernas finanser år 1928. Av Statistiska centralbyrån. (31.)
Folkmängden och dess förändringar.
Befolkningsrörelsen år 1929. Av Statistiska centralbyrån (32.)
Dödsorsaker år 1929. Av Statistiska centralbyrån. (32.)
[Fångvården.]
Fångvården år 1930. Av Kungl. fångvårdsstyrelsen. (32.)
Försäkringsväsen.
Enskilda försäkringsanstalter. Av Försäkringsinspektionen. År 1930: 1. (31.)
Socialstatistik.
Lönestatistisk årsbok för Sverige 1930. Av K. socialstyrelsen. (31.)

SWOPE PLAN, The. Details, criticisms, analysis. Plan by *G. Swope*. Book ed. by *J. G. Frederick*. New York 1931.

TARIFVERTRÄGE, Die, für Angestellte im Deutschen Reich am 1. Januar 1931. Berl. 1931. (Reichsarbeitsblatt. Sonderheft. 57.)

TAX PROBLEMS, Current, in New York State. New York 1931. (National industrial conference board.)

TELEGRAFVERKET, Svenska. Historisk framställning utg. enl. beslut av Kungl. telegrafstyrelsen. Bd 1. *Heimbürger, H.* Det statliga telefonväsendet 1881—1902. Gbg 1931.

UNEMPLOYMENT BENEFITS and insurance. New York 1931. (National industrial conference board.)

UTREDNINGAR, Statens offentliga. Sthlm 1931—32.
1931:
35. Undersökning av taxeringsutfallet beträffande jordbruksfastighet å landsbygden vid 1928 års allmänna fastighetstaxering. [Avg. d. 30 nov. 1931.] (Fi.)
36. Betänkande angående ändrad lagstiftning om mått och vikt. Avg. [d. 4 dec. 1931] av de jämlikt nådigt bemyndigande d. 19 juni 1931 tillkallade sakkunniga. (Fi.)
37. Betänkande med förslag rörande statlig hjälpaktion åt vissa egnahemslåntagare. Avg. d. 27 nov. 1931 av 1931 års egnahemsutredning. (Jo.)

UTREDNINGAR, Statens offentliga.
38. Betänkande med förslag angående den ekonomiska förvaltningen vid de allm. läroverken m. fl. läroanstalter och därmed sammanhängande frågor. Avg. d. 17 dec. 1931 av sakkunniga tillkallade inom ecklesiastikdepartementet. (E.)
39. Lantmätarelönesakkunnigas utredning och förslag beträffande lönereglering för viss lantmäteripersonal m. m. [Avg. d. 26 nov. 1931.] (Jo.)
40—41. Betänkande med förslag till ändrade bestämmelser ang. beskattning av aktiebolag och andra näringsföretag m. m. Avg. d. 18 dec. 1931 av 1928 års bolagsskatteberedning. D. 1—2. (Fi.)
1. Författningsförslag, motivering, tabeller.
2. Särskilda utredningar.
[1.] *Lindahl, E.* Aktiebolagens beskattning i Sverige och utlandet. En jämförande undersökning.
[2.] *Wohlin, N.* Jämförande undersökning av den statliga inkomst- och förmögenhetsbeskattningen i vissa länder med särskilt avseende å den statliga bolagsbeskattningen. [Tr.] 1930.
[3.] — Om beskattning i vissa länder av s. k. holding companies m. m.
[4.] *Jansson, Tim.* Skattestatistiska beräkningar.
[5.] Statistiska uppgifter angående den svenska jordbrukskooperationen sammanställda av Kungl. statistiska centralbyrån.

UTREDNINGAR, Statens offentliga.
42. Arbetslöshetsutredningens betänkande 1. Bilagor, Bd 2. [Avg. d. 23 dec. 1931.] *Åkerman, G.* Om den industriella rationaliseringen och dess verkningar särskilt beträffande arbetarsysselsättningen. (S.)

1932:
1. Sociala jordutredningens betänkande med förslag till vissa ändringar i den sociala arrendelagstiftningen. Avg. d. 5 dec. 1931. (Jo.)

UTRIKESDEPARTEMENTET, Kungl.
Aktstycken. Nationernas förbunds församlings tolvte ordinarie möte i Genève 7—29 sept. 1931. Sthlm 1931.

YEAR BOOK, The people's, being the annual of the English and Scottish co-operative wholesale societies. 15 (1932). Manch. & Glasg. 1932.

ÖSTERRIKE. Bundesamt für Statistik. Statistisches Handbuch für die Republik Österreich. Jahrg. 12. Wien 1931.

Nytillkomna tidskrifter.

ARCHIV für Wärmewirtschaft und Dampfkesselwesen. Zeitschrift für Energiewirtschaft. Organ der Hauptstelle für Wärmewirtschaft und des Feuerungsausschusses beim Reichskohlenrat. Hrsg. vom Verein deutscher Ingenieure. Berl.

MEDBORGAREN. Allmänna valmansförbundets månadsblad. Sthlm.

Författningar rörande sociala frågor.

I Svensk författningssamling har under tiden 11 januari—10 februari 1932 bl. a. publicerats:

N:r		Daterad
6.	K. kung. ang. fastställande av det tal, efter vilket dyrtidstillägg skall tills vidare beräknas, m. m.	15 jan.
13.	K. förordn. om ändrad lydelse av 2 § och 11 § 2 mom. förordn. den 8 juni 1923 (nr 155) ang. omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker	31 »
14.	K. kung. ang. ikraftträdande av förordn. den 31 januari 1932 (nr 13) om ändrad lydelse av 2 § och 11 § 2 mom. förordn. den 8 juni 1923 (nr 155) ang. omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker	31 »

Arbetsmarknaden under februari månad 1932.

Antalet arbetsansökningar på 100 lediga platser vid den offentliga arbetsförmedlingen i riket steg från 368 i januari till 412 i februari. Motsvarande siffror för år 1931 voro 222 och 232.

Under vanliga förhållanden brukar alltid februari månad medföra en minskning av ifrågavarande relationstal, men såväl i år som i fjol skedde undantag härvidlag. Att döma av den från föregående månad starkt stegrade jämförelsesiffran mellan utbud och efterfrågan på arbetskraft skulle situationen på arbetsmarknaden under februari ha avsevärt försämrats. Så torde dock i stort sett icke vara fallet, utan läget är nog ungefär detsamma som förut. Gruppen »annat arbete», omfattande grov- och diversearbetare, har att uppvisa minskning ifråga om antalet arbetsansökningar, men framför allt ifråga om antalet lediga platser. Just denna stora minskning i tillgången på platser av tillfällig art är det, som i väsentlig grad förorsakat försämringen. I motsats till januari var februari relativt snöfattig, vilket gjorde, att behovet av extra hjälp till snöskottningsarbete betydligt reducerades. Till belysande härav må nämnas, att antalet personer, som av huvudstadens arbetsförmedling hänvisades till renhållningsverket för utförande av dylikt arbete, var inemot 4 000 mindre än i januari.

Såsom i föregående månadsrapport påpekades, torde arbetsmarknadsläget vid en rent siffermässig jämförelse med föregående år te sig ogynnsammare än vad som motsvarar det verkliga förhållandet. Dels ha nämligen på sista tiden arbetsförmedlingsombudens antal avsevärt ökats, dels ha de förut existerande mera fullständigt fullgjort sin redovisningsskyldighet till respektive huvudkontor. På så sätt har tillkommit ett ökat antal anmälningar rörande arbetssökande från sådana platser, som förut ej haft närmare kontakt med den offentliga arbetsförmedlingen, under det att de från samma håll redovisade lediga platserna ej visat ökning i motsvarande grad.

Jordbruket företedde en något ökad efterfrågan på manlig arbetskraft i jämförelse med föregående månad, men platstillgången var dock alltjämt knapp. De platser, som stodo till buds, gällde i de flesta fall yngre mjölkningsvilliga drängar. Ett stort överskott förefanns på ogifta stall- och kördrängar. På den kvinnliga marknaden var efterfrågan väsentligt större än utbudet, och icke ens hälften av de lediga platserna kunde besättas. — För skogsarbetarna yppade sig arbetstillfällen i ökad utsträckning även å andra orter än dem, där stormhärjningarna i skogarna nödvändiggjort mobilisering av extra arbetskrafter för röjning o. d.

Inom gruppen industri och hantverk var marknadsläget i stort sett oförändrat sedan föregående månad, även om omsättningen på arbetskraft ökats något. Metall- och maskinindustrien samt byggnadsverksamheten uppvisade gynnsammare relationstal än förut, under det

att trävaruindustriens läge ytterligare försämrats, något som särskilt kommer till synes i de från Västernorrlands län lämnade rapporterna.

Inom kontors- och affärsbranscherna är läget alltjämt otillfredsställande, även om på ett eller annat håll förmärkts en ökad efterfrågan på yngre handelsarbetare och springpojkar. Övriga till handel och samfärdsel hörande kategorier redovisa genomgående försämring.

För sjöfolket har arbetsmarknaden varit dålig, med undantag dock för yngre maskinbefäl, som haft rätt goda anställningsmöjligheter. Från sjömanshusen redovisades 2 632 avmönstringar mot 2 490 påmönstringar.

Antalet vid arbetslöshetskommissionens reservarbeten sysselsatta arbetare steg under redogörelsemånaden från 12 288 till 14 000. Vid utgången av februari månad 1931 var siffran 6 330. Antalet till kommissionen rapporterade hjälpsökande arbetslösa var vid början av februari 103 742 mot 88 761 en månad tidigare. Februarisiffran för år 1931 var 40 240.

Antalet ansökningar om arbete *på 100 lediga platser* vid de offentliga arbetsförmedlingsanstalterna under februari 1932 samt under föregående månader och år framgår av efterföljande sammanställning.

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Med.
1921	246	301	240	203	213	258	261	235	223	263	384	473	282
1922	482	479	381	368	257	215	203	172	155	177	269	321	296
1923	346	308	231	165	135	146	141	140	126	129	191	195	186
1924	239	214	177	151	131	132	141	135	128	148	220	225	171
1925	296	256	207	166	157	159	162	156	154	172	246	226	198
1926	273	247	191	163	162	166	161	151	158	186	273	268	201
1927	293	258	208	171	168	161	150	148	143	170	242	243	198
1928	279	260	201	165	146	157	167	160	142	156	230	220	192
1929	241	215	174	150	134	135	137	135	127	148	202	203	169
1930	241	211	171	140	129	127	140	144	146	175	254	238	178
1931	222	232	191	194	164	187	198	201	197	257	413	343	236
1932	*368*	*412*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Därav inom jord- och skogsbruk:													
1930	169	128	100	78	73	65	81	99	110	119	169	212	115
1931	165	131	109	96	78	91	111	125	131	182	365	551	154
1932	*320*	*255*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Övriga näringsgrupper:													
1930	255	233	200	166	148	145	157	161	160	202	274	240	197
1931	229	254	214	233	193	212	224	228	222	286	422	327	257
1932	*375*	*449*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Växlingarna på arbetsmarknaden under de senaste åren framgå även av efterföljande tablå, avseende antalet *arbetslösa inom fackföreningarna* i procent av hela det redovisade medlemsantalet:

	31/1	28/2	31/3	30/4	31/5	30/6	31/7	31/8	30/9	31/10	30/11	31/12	Med.
1921	20·1	20·7	24·5	24·2	25·1	27·7	27·9	27·4	27·3	27·1	28·8	33·2	26·6
1922	34·3	31·9	30·5	28·3	22·9	20·9	18·2	16·7	15·1	15·5	17·2	21·3	22·9
1923	20·5	19·4	18·0	14·9	10·7	9·8	9·1	8·6	8·0	8·2	9·3	14·1	12·5
1924	13·6	13·4	13·9	11·6	7·6	7·4	6·2	6·6	7·0	8·4	10·5	15·6	10·1
1925	14·8	13·6	12·0	10·8	8·2	8·2	7·6	7·7	8·5	10·1	11·8	19·5	11·0
1926	15·7	14·8	14·7	12·3	9·9	9·6	8·6	8·3	9·1	11·4	13·0	19·1	12·2
1927	16·3	15·6	14·1	12·3	9·9	9·4	8·3	7·9	8·4	10·4	12·8	18·6	12·0
1928	14·3	13·3	13·2	11·7	8·2	7·6	7·4	6·9	7·8	9·0	10·9	17·3	10·6
1929	14·8	14·6	13·7	11·4	7·7	6·8	6·3	6·1	6·7	8·2	10·1	16·3	10·2
1930	13·9	13·2	12·3	10·8	8·0	8·0	8·0	8·1	9·5	12·3	15·3	22·9	11·9
1931	20·2	18·7	19·4	17·1	13·2	12·4	11·8	12·8	13·4	16·4	19·3	26·5	16·8
1932	*24·2*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Arbetslösheten under år 1931.

Den på fackföreningarnas uppgifter grundade arbetslöshetsstatistiken, vars preliminära resultat för varje månad publiceras i Sociala Meddelanden, har under år 1931 omfattat i genomsnitt 402 000 arbetare, mot 368 000 föregående år. Siffrorna för de olika månaderna äro som följer:

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
Redovisade arbetare, i tusental	384	383	393	392	395	401	403	407	413	417	420	416

Årsmedeltalet för arbetslösheten under 1931 har — med frånräknande av skogsarbetarna[1] — beräknats till 16·8 % mot 11·9 % under 1930, 10·2 % under 1929 och 10·6 % under 1928. Procentsiffrorna ha för redogörelseårets samtliga månader hållit sig över motsvarande månadssiffror under åren 1924—1930. Däremot stå de hittillsvarande rekordsiffrorna från åren 1921 och 1922 alltjämt ouppnådda. En ungefärlig bild av utvecklingen torde kunna erhållas av tabellen här nedan, där man sökt beräkna den verkliga konjunkturarbetslösheten under de olika månaderna genom eliminerande av den för

Arbetslösheten under åren 1926—1931.

	Reduktionstal (normal säsongarbetslöshet)	Arbetslöshetsprocent											
		Hela arbetslösheten						Säsongarbetslösheten elimierad					
		1926	1927	1928	1929	1930	1931	1926	1927	1928	1929	1930	1931
Januari . .	7·5	15·7	16·3	14·3	14·8	13·9	20·2	8·2	8·8	6·8	7·3	6·4	12·7
Februari . .	6·7	14·8	15·6	13·3	14·6	13·2	18·7	8·1	8·9	6·6	7·9	6·5	12·0
Mars	6·1	14·7	14·1	13·2	13·7	12·3	19 4	8·6	8·0	7·1	7·6	6·2	13·3
April . . .	4·3	12 3	12·3	11·7	11·4	10·8	17·1	8·0	8·0	7·4	7·1	6·5	12·8
Maj	1·3	9·9	9·9	8·2	7·7	8·0	13·2	8·6	8·6	6·9	6·4	6·7	11·9
Juni	0·9	9·6	9·4	7·6	6·8	8·0	12·4	8·7	8·5	6·7	5·9	7·1	11·5
Juli	0·1	8·6	8·3	7·4	6·3	8·0	11·8	8·5	8·2	7·3	6·2	7·9	11·7
Augusti . .	—	8·3	7·9	6 9	6·1	8·1	12·8	8·3	7·9	6·9	6·1	8·1	12·8
September .	0·7	9·1	8·4	7·8	6·7	9·5	13 4	8·4	7·7	7·1	6·0	8·8	12·7
Oktober . .	2·4	11·4	10·4	9·0	8·2	12·3	16·4	9·0	8·0	6·6	5·8	9·9	14·0
November .	4·3	13·0	12·8	10·9	10·1	15·3	19·3	8·7	8 5	6·6	5·8	11·0	15·0
December .	10·5	19·1	18·6	17·3	16·3	22·9	26·6	8·6	8·1	6·8	5·8	12·4	16·1

[1] Frånräknandet av skogs- och flottningsarbetareförbundet motiveras dels därav, att uppgifter från denna organisation saknas för tidigare år (före 1929), dels också på den grund att det med hänsyn till skogsarbetarnas säregna arbetsförhållanden är förenat med mycket stora svårigheter att exakt angiva arbetslösheten inom detta fack.

Antalet arbetslösa i procent av det redovisade medlemsantalet.

Fackförbund	31/1	28/2	31/3	30/4	31/5	30/6	31/7	31/8	30/9	31/10	30/11	31/12	Årsmedeltal 1931	Årsmedeltal 1930
Beklädnadsarbetareförb. .	9·9	7·2	6·6	5·2	4·2	4·3	7·3	7·1	6·2	6·9	9·1	29·3	9·5	6·5
Bleck- o. plåtslagareförb.	26·9	29·0	26·1	18·6	6·8	3·5	2·1	2·0	2·4	8·6	19·1	31·7	14·7	14·2
Bokbindareförbundet . .	8·4	8·5	9·1	10·2	10·7	10·9	8·8	9·7	9·2	8·1	6·4	8·4	9·0	5·7
Bryggeriindustriarb.-förb.	5·6	5·9	6·0	5·3	4·0	3·3	3·8	3·1	4·7	5·4	5·7	6·3	4·9	4·2
Byggnadsträarbetareförb.	40·8	40·1	40·8	33·2	20·4	20·8	10·1	10·0	14·2	28·4	37·4	47·0	28·8	23·0
De förenade förbunden .	7·3	7·1	8·1	7·2	6·6	7·8	9·0	9·1	10·3	7·9	8·0	10·0	8·2	7·7
Elektriska arbetareförb. .	13·2	15·0	15·1	14·4	12·5	9·2	5·6	4·9	3·2	5·9	9·0	20·8	10·8	7·4
Gjutareförbundet	15·4	17·9	15·2	14·0	13·6	14·8	17·6	18·7	19·7	23·9	21·3	23·5	18·0	7·4
Grov- o. fabriksarb.-förb.	36·0	31·6	29·2	25·0	17·1	19·7	17·5	18·1	19·2	24·1	27·5	39·7	25·5	22·4
Gruvindustriarbetareförb.	30·0	25·9	21·5	21·1	21·8	21·1	18·2	17·3	19·6	21·3	28·3	38·2	22·8	15·9
Handelsarbetareförb. . .	8·6	8·2	8·5	7·6	7·4	7·5	8·0	7·3	6·8	7·6	8·6	10·0	8·0	6·9
Hatt- o. pälsindustriarb.-f.	11·6	8·0	11·8	12·4	10·8	18·5	13·5	14·7	13·1	15·3	22·9	27·6	14·6	11·7
Hattarbetare	11·7	6·5	13·1	14·5	13·5	22·1	19·1	22·6	20·8	24·2	34·7	40·2	19·6	13·4
Pälsvaruarbetare . . .	11·4	10·1	9·9	9·7	7·2	11·2	6·4	3·6	1·0	2·9	6·9	12·5	7·6	9·2
Kommunalarbetareförb. .	7·2	6·6	6·2	4·5	1·7	1·6	2·2	2·0	2·4	2·3	6·7	9·3	4·4	4·5
Litografförbundet . . .	2·7	3·1	2·4	2·6	2·8	2·5	3·4	3·5	2·8	3·8	4·9	6·4	3·4	2·5
Livsmedelsarbetareförb. .	12·8	11·0	11·7	10·9	9·0	7·4	6·3	7·0	9·1	9·7	10·5	19·8	10·5	10·0
Metallindustriarb.-förb. .	16·8	16·5	17·7	17·0	15·0	13·3	13·9	14·7	15·7	18·4	20·3	25·5	17·1	9·4
Järnbruksarbetare . .	21·4	16·8	20·5	20·0	18·7	12·9	16·1	17·9	19·5	18·9	18·2	25·8	18·9	11·6
Verkstadsarbetare . .	15·6	16·4	17·0	16·2	14·1	13·4	13·2	13·8	14·6	18·3	20·9	25·5	16·6	8·8
Murareförbundet	42·6	42·4	29·5	22·2	8·4	5·9	6·3	11·6	19·6	28·6	41·1	53·7	26·1	20·9
Målareförbundet	59·0	50·8	40·1	30·6	16·8	12·1	5·1	1·5	1·7	23·2	40·3	61·1	29·3	25·5
Pappersindustriarb.-förb.	14·4	13·5	20·4	17·7	13·2	9·7	10·0	12·9	10·0	12·3	12·9	15·8	13·6	8·9
Sadelm.- o. tapetseraref.	22·0	20·2	14·5	11·4	10·7	13·0	12·8	7·3	7·2	7·4	10·7	17·4	12·9	10·1
Sko- o. läderindustriarb.-f.	6·2	6·9	7·5	5·9	6·2	6·6	7·1	5·8	5·7	6·9	7·5	8·8	6·8	4·7
Stenindustriarbetareförb.	39·9	36·2	39·6	39·3	45·1	38·1	41·5	42·7	47·7	37·0	41·2	51·0	41·5	11·1
Sågverksindustriarb.-förb.	38·6	33·1	41·1	42·8	27·2	23·1	25·5	32·7	32·5	39·0	45·7	66·2	37·5	31·1
Sågverks-o. brädgårdsarb.	41·0	34·3	36·2	35·6	21·3	18·4	21·6	26·8	25·4	27·8	33·8	62·1	32·0	26·5
Flottnings- o. skogsarb.	35·2	31·6	50·0	57·1	37·7	31·9	32·1	43·0	45·1	59·0	66·3	73·8	47·5	39·8
Textilarbetareförbundet .	4·1	3·2	3·8	3·8	3·7	4·1	3·4	3·2	4·4	3·6	3·6	3·7	3·7	3·6
Tobaksindustriarb.-förb. .	0·5	0·7	0·5	1·8	2·9	2·7	1·7	1·7	1·8	1·7	2·2	2·2	1·7	0·5
Transportarbetareförb. .	16·0	16·5	15·3	11·5	9·2	10·8	9·6	8·5	8·1	9·7	10·1	11·4	11·4	11·8
Träindustriarbetareförb. .	16·6	14·7	14·4	12·9	11·9	14·0	11·3	12·1	11·8	13·7	17·4	23·4	14·5	9·9
Tunnbinderiarbetareförb.	35·1	32·1	34·8	17·7	5·9	12·3	11·8	13·2	29·6	34·4	22·2	31·0	23·3	15·2
Typografförbundet . . .	4·5	4·5	5·0	4·7	3·9	3·3	3·3	4·6	5·3	5·9	6·6	8·2	5·0	4·0
Väg- o. vattenb.-arb.-förb.	42·4	35·9	38·9	34·0	22·8	20·9	16·5	17·2	18·8	25·3	32·8	49·8	28·7	21·2
Tillhopa	20·2	18·7	19·4	17·1	13·2	12·4	11·8	12·8	13·4	16·4	19·3	26·5	16·8	11·9
Skogs- o. flottn.-arb.-förb.	38·5	26·8	38·4	54·7	42·0	49·6	49·4	53·0	56·9	61·2	65·8	72·7	52·7	41·1
Samtliga förbund	20·4	18·8	19·6	17·5	13·4	12·9	12·3	13·3	14·0	17·0	19·9	27·1	17·2	12·2

varje månad »normala» säsongarbetslösheten med användande av i denna tidskrift förut framlagda reduktionstal (Soc. Medd. årg. 1929, sid. 194).

Bland de 31 fackförbund, från vilka uppgifter föreligga ha endast 2 — kommunal- och transportarbetarna — företett något lägre årsmedeltal än föregående år. Om man frånser tobaksarbetarna med deras trots det senaste årets stegring alltjämt enastående låga arbetslöshetssiffra, har den förhållandevis största försämringen framträtt inom stenindustri-, gjutare-, metallindustri-, bokbindare- och pappersindustriarbetareförbunden. Samtliga dessa fack företedde redan 1930 en tydlig ökning av arbetslösheten, såsom nedanstående sammanställning utvisar:

Arbetslöshet, i %:	1929	1930	1931
Stenindustriarbetareförbundet	4·7	11·1	41·5
Gjutareförbundet	2·5	7·4	18·0
Metallindustriarbetareförbundet	6·1	9·4	17·1
Bokbindareförbundet	4·1	5·7	9·0
Pappersindustriarbetareförbundet	5·6	8·9	13·6

Efter vad härav framgår, har den genomsnittliga arbetslösheten under 1931 bland stenarbetarna varit nära nio gånger, bland gjutarna mer än sju gånger och bland metallarbetarna bortåt tre gånger så stor som 1929. Inom de fack, som redan under normala tider ha en hög arbetslöshetsprocent — såsom sågverks-, skogs- och byggnadsarbetare — blir den relativa stegringen självfallet icke lika stor, men försämringen mot föregående år är icke desto mindre påtaglig inom alla dessa organisationer. Ordningsföljden i arbetslöshetshänseende mellan de ifrågavarande förbunden är i stort sett densamma som föregående år. Den avgjort största arbetslösheten förete skogs- och flottningsarbetarna (53 %), därnäst komma sågverksarbetarna med 38 % och yrkesarbetarna inom byggnadsindustrien (målare, träarbetare, väg- och vattenbyggare samt murare) med 26—29 %. Grov- och fabriksarbetareförbundet är med sitt årsmedeltal 25·5 att räkna bland de organisationer, som haft jämförelsevis liten känning av försämringen.

Undersöker man åter, var de lägsta arbetslöshetssiffrorna äro att finna, träffar man här samma fack som föregående år: tobaksarbetare, litografer, textil-, kommunal- och bryggeriarbetare samt typografer, samtliga med årsmedeltal ej överstigande 5 %.

Sammanställer man fackorganisationernas här återgivna arbetslöshetssiffror med de data rörande arbetslösheten, som meddelas i arbetslöshetskommissionens månadsrapporter, visar det sig, att den av fackföreningsuppgifterna bestyrkta försämringen å arbetsmarknaden även påkallat en utvidgning av *den offentliga hjälpverksamheten för de arbetslösa*. Arbetslöshetskommissionens bruttoutgifter (d. v. s. kostnaderna utan avdrag för de belopp, som vissa uppdragsgivare ha att inbetala) ha sålunda ökats från 5·2 till 15·4 miljoner kronor, och antalet arbetslösa, som tagit den offentliga hjälpverksamheten i anspråk, har också, såsom efterföljande sammanställning visar, varit mycket större än föregående år.

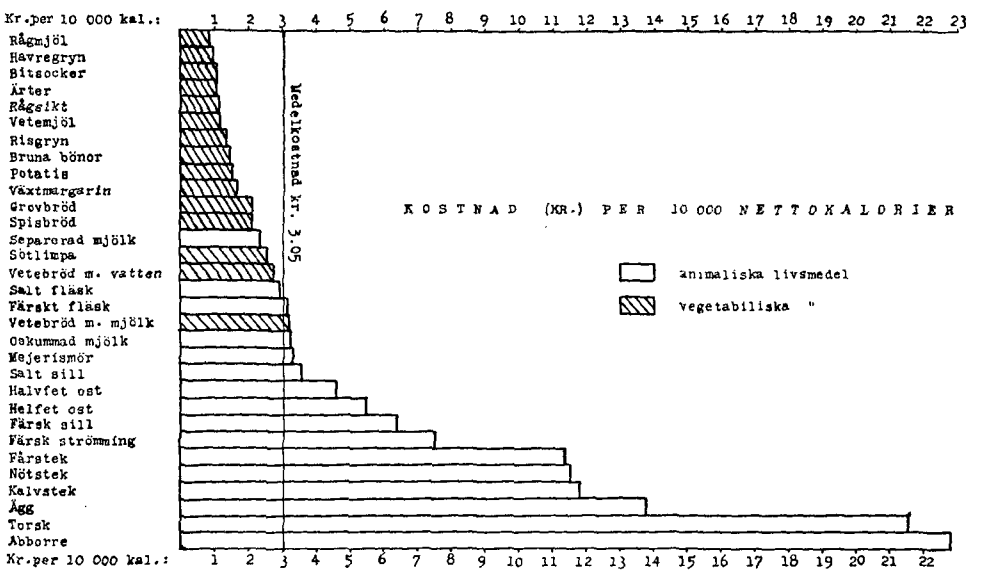
	Hela antalet anmälda hjälpsökande	Därav personer, som erhållit arbetslöshetshjälp							Antal reservarbetsföretag		Statens bruttoutgifter
		Kontant understöd		Reservarbete			Tillsammans				
		Statligt	Kommunalt	Statligt	Statskommunalt	Kommunalt	Antal	%	Statliga	Statskommunala	Kr.
1931											
Januari .	40 245	1 383	4 498	5 081	900	5 486	17 348	43·1	75	20	624 358
Februari .	41 595	2 807	3 849	6 329	1 199	6 690	20 874	50·2	85	24	844 500
Mars . .	41 885	3 422	4 037	6 544	1 502	6 587	22 092	52·7	87	29	1 190 684
April . .	39 396	4 093	2 924	6 767	1 361	5 060	20 205	51·3	90	30	1 108 716
Maj . . .	34 550	4 006	1 851	6 290	1 285	4 378	17 810	51·5	90	31	1 278 517
Juni . . .	31 057	2 772	1 394	6 620	1 199	4 078	16 063	51·7	92	30	1 544 275
Juli . . .	30 520	2 646	1 348	6 805	785	4 127	15 711	51·5	92	26	1 137 522
Augusti .	35 701	3 239	1 365	6 922	737	4 601	16 864	47·2	92	22	1 308 655
September	40 377	3 887	1 477	6 980	863	4 522	17 729	43·9	95	25	1 527 837
Oktober .	57 143	3 501	2 540	7 254	1 358	5 459	20 112	35·2	98	34	1 473 496
November	77 254	6 083	3 852	8 099	1 683	8 037	27 754	35·9	106	42	1 705 786
December	88 761	11 869	6 045	9 256	2 415	8 723	38 308	43·2	126	53	1 669 204
Medeltal pr månad 1931	*46 540*	*4 142*	*2 932*	*6 912*	*1 274*	*5 646*	*20 906*	*44·9*	*94*	*31*	*1 284 463*
Medeltal pr månad 1930	*13 723*	*135*	*1 480*	*2 433*	*323*	*1 394*	*5 765*	*42·0*	*41*	*7*	*433 446*
Medeltal pr månad 1929	*10 212*	*83*	*1 018*	*2 102*	*490*	*1 105*	*4 798*	*47·0*	*44*	*9*	*397 398*
Medeltal pr månad 1928	*16 652*	*125*	*1 888*	*2 760*	*809*	*1 604*	*7 186*	*43·2*	*51*	*12*	*495 456*

Av de hjälpsökande kommo i genomsnitt 15·2 % i åtnjutande av kontant understöd, medan 29·7 % erhöllo reservarbete. Motsvarande siffror för år 1930 voro 11·8 resp. 30·2 %, för 1929 10·8 resp. 36·2 % och för 1928 12·1 resp. 31·1 %. Såsom av dessa siffror framgår, har utvidgningen av reservarbetena med knapp nöd hållit jämna steg med det växande hjälpbehovet, varemot den kontanta understödsverksamheten ökats i starkare tempo. I genomsnitt har under redogörelseåret c:a $^1/_3$ av de arbetslösa, som erhållit statlig eller kommunal hjälp, fått denna hjälp i form av kontant understöd, medan detsamma föregående år endast var fallet med något mer än $^1/_4$.

Fördelar man de arbetslösa, som i en eller annan form erhållit offentlig hjälp, med hänsyn till huruvida denna hjälp erhållits från stat eller kommun, befinnes det senaste året ha medfört en anmärkningsvärd förskjutning i förhållandet mellan dessa kategorier. Medan nämligen under närmast föregående år ungefär hälften av dessa arbetslösa erhållit hjälp från kommunerna och hälften från staten (däri inberäknat sådana, som placerats vid statskommunala arbeten), har under 1931 i genomsnitt $^2/_5$ varit hänförliga till den förra och $^3/_5$ till den senare gruppen. Den rent kommunala hjälpverksamheten, som 1930 omfattade 21 % av hela antalet hjälpsökande, förmådde, så långt av dessa uppgifter framgår, 1931 endast omhändertaga 18 %, medan för den statliga arbetslöshetshjälpen motsvarande siffror voro 21 resp. 27 %.

Näringsvärde och pris å viktigare födoämnen år 1931.

I enlighet med den resolution angående verkställande av levnadskostnadsundersökningar, som antogs vid den tredje internationella socialstatistiska konferensen i Genève i oktober 1926 och som bl. a. innehöll, att de olika länderna skulle publicera beräkningar över födoämnenas pris och näringsvärde, framläggas resultaten av dylika beräkningar för Sveriges vidkommande i följande redogörelse, som hänför sig till den genomsnittliga prisnivån år 1930 och utarbetats på samma sätt som de förut i denna tidskrift meddelade sammanställningarna (senast årg. 1931, sid. 202 ff.).



Såsom utgångspunkt för bedömandet av frågan, om ett varuslag är dyrt eller billigt i förhållande till sitt näringsvärde, kan användas medeldyrheten per 10 000 nettokalorier i en vanlig arbetarkost. Härvid har hänsyn icke kunnat tagas till andra omständigheter, som måhända väl motivera förekomsten i kosthållet av jämväl de här såsom dyra betecknade varuslagen, såsom deras äggviterikedom samt halt av vitaminer och för kroppen nödvändiga kemikalier. Kostens sammansättning bland bättre ställda arbetare och tjänstemän av lägre grad i städer och industriorter är i detalj utrönt genom socialstyrelsens levnadskostnadsundersökningar. Vid den senast verkställda undersökningen, avseende år 1923 och omfattande nära 1 200 dylika familjer, fann man, att kostnaden per 10 000 nettokalorier enligt den dåtida prisnivån uppgick till ej fullt 4 kr. Härvid har man tagit med i beräkningen samtliga födo- och njutningsämnen, alltså ej blott de i efterföljande tabell redovisade varuslagen, utan även

Näringsvärde, årsmedelpris (öre) och kostnad (öre)

	Varuslag (Kvantitet är kg, där ej annat angives)	Antal nettokalorier per enhet	Samtliga ombudsorter						Stockholm 1931	
			1913		1930		1931			
			Pris	Kostn. per 10 000 kal.	Pris	Kostn. per 10 000 kal.	Pris	Kostn. per 10 000 kal.	Pris	Kostn. per 10 000 kal.
1	Sammalet rågmjöl	*2 900*	22	*76*	25	*86*	24	*83*	24	*83*
2	Havregryn	*3 700*	36	*97*	38	*103*	36	*97*	40	*108*
3	Bitsocker	*3 920*	67	*171*	45	*115*	42	*107*	40	*102*
4	Gula ärter	*3 000*	31	*103*	36	*120*	32	*107*	29	*97*
5	Rågsiktmjöl	*3 220*	27	*84*	35	*109*	35	*109*	34	*106*
6	Vetemjöl	*3 360*	31	*92*	41	*122*	39	*116*	37	*110*
7	Risgryn	*3 400*	41	*121*	52	*153*	46	*135*	53	*156*
8	Bruna bönor	*3 000*	48	*160*	52	*173*	43	*143*	43	*143*
9	Potatis (5 liter)	*2 900*	28	*97*	42	*145*	44	*152*	49	*169*
10	Växtmargarin	*7 720*	135	*175*	138	*179*	129	*167*	130	*168*
11	Mjukt rågbröd, grovbröd	*2 180*	30	*138*	46	*211*	46	*211*	57	*261*
12	Hårt, grovt spisbröd	*3 020*	41	*136*	66	*219*	64	*212*	64	*212*
13	Separerad mjölk (l)	*340*	6	*176*	8	*235*	8	*235*	8	*235*
14	Sötlimpa	*2 400*	38	*158*	62	*258*	61	*254*	68	*283*
15	Vetebröd, bakat med vatten	*2 750*	43	*156*	75	*273*	75	*273*	73	*265*
16	Salt fläsk	*5 200*	140	*269*	217	*417*	153	*294*	171	*329*
17	Färskt fläsk	*4 700*	133	*283*	210	*447*	147	*313*	171	*364*
18	Vetebröd, bakat med mjölk	*2 800*	60	*214*	90	*321*	89	*318*	112	*400*
19	Oskummad mjölk (l)	*650*	14	*215*	21	*323*	21	*323*	23	*354*
20	Mejerismör	*7 720*	236	*306*	284	*368*	255	*330*	248	*321*
21	Salt sill	*1 550*	45	*290*	68	*439*	56	*361*	58	*374*
22	Halvfet ost	*3 060*	121	*395*	144	*471*	141	*461*	161	*526*
23	Helfet ost	*3 460*	164	*474*	195	*564*	190	*549*	219	*633*
24	Färsk sill	*1 060*	34	*321*	70	*660*	68	*642*	69	*651*
25	Färsk strömming	*900*	38	*422*	67	*744*	68	*756*	69	*767*
26	Fårkött, stek	*1 910*	133	*696*	231	*1 209*	218	*1 141*	239	*1 251*
27	Nötkött, stek	*1 570*	122	*777*	189	*1 204*	181	*1 153*	192	*1 223*
28	Kalvkött, gödkalv	*1 900*	131	*689*	238	*1 253*	225	*1 184*	225	*1 184*
29	Ägg (tjog)	*1 400*	159	*1 136*	211	*1 507*	193	*1 379*	204	*1 457*
30	Torsk	*450*	55	*1 222*	100	*2 222*	97	*2 156*	142	*3 156*
31	Abborre	*530*	75	*1 415*	127	*2 396*	121	*2 283*	157	*2 962*
32	Gädda	*430*	108	*2 512*	190	*4 419*	182	*4 233*	215	*5 000*

en del artiklar med intet (exempelvis kaffe, te, kryddor) eller relativt lågt näringsvärde i förhållande till sitt pris (exempelvis vissa grönsaker och konserver). Omräknas nyssnämnda kostnad efter prisnivån år 1931, erhåller man

per 10 000 nettokalorier för viktigare livsmedel.

Motala 1931		Malmö 1931		Växjö 1931		Göteborg 1931		Lidköping 1931		Falun 1931		Sundsvall 1931		Luleå 1931		
Pris	Kostn. per 10 000 kal.	Pris	Kostn. per 10 000 kal.	Pris	Kostn. per 10 000 kal.	Pris	Kostn. per 10 000 kal.	Pris	Kostn. per 10 000 kal.	Pris	Kostn. per 10 000 kal.	Pris	Kostn. per 10 000 kal.	Pris	Kostn. per 10 000 kal.	
24	*83*	27	*93*	24	*83*	22	*76*	23	*79*	23	*79*	28	*97*	25	*86*	1
35	*95*	34	*92*	36	*97*	36	*97*	35	*95*	32	*86*	39	*105*	36	*97*	2
42	*107*	40	*102*	43	*110*	41	*105*	41	*105*	41	*105*	45	*115*	43	*110*	3
25	*83*	35	*117*	35	*117*	35	*117*	32	*107*	33	*110*	40	*133*	43	*143*	4
33	*102*	34	*106*	36	*112*	33	*102*	33	*102*	35	*109*	37	*115*	36	*112*	5
37	*110*	38	*113*	40	*119*	37	*110*	40	*119*	40	*119*	42	*125*	43	*128*	6
43	*126*	50	*147*	50	*147*	43	*126*	41	*121*	40	*118*	58	*171*	43	*126*	7
39	*130*	42	*140*	46	*153*	38	*127*	43	*143*	39	*130*	48	*160*	54	*180*	8
38	*131*	37	*128*	44	*152*	44	*152*	46	*159*	43	*148*	49	*169*	52	*179*	9
129	*167*	130	*168*	129	*167*	130	*168*	129	*167*	130	*168*	130	*168*	130	*168*	10
48	*220*	34	*156*	45	*206*	50	*229*	50	*229*	—	—	59	*271*	51	*234*	11
65	*215*	71	*235*	64	*212*	60	*199*	63	*209*	54	*179*	67	*222*	65	*215*	12
6	*176*	8	*235*	8	*235*	11	*324*	7	*206*	—	—	10	*294*	7	*206*	13
55	*229*	44	*183*	50	*208*	68	*283*	71	*296*	70	*292*	65	*271*	63	*263*	14
58	*211*	74	*269*	60	*218*	94	*342*	59	*215*	80	*291*	78	*284*	100	*364*	15
139	*267*	158	*304*	135	*260*	169	*325*	165	*317*	159	*306*	161	*310*	171	*329*	16
141	*300*	135	*287*	132	*281*	168	*357*	148	*315*	162	*345*	160	*340*	173	*368*	17
77	*275*	75	*268*	80	*286*	103	*368*	71	*254*	88	*314*	95	*339*	125	*446*	18
19	*292*	18	*277*	20	*308*	20	*308*	16	*246*	22	*338*	25	*385*	26	*400*	19
245	*317*	235	*304*	245	*317*	263	*341*	244	*316*	262	*339*	277	*359*	270	*350*	20
46	*297*	58	*374*	54	*348*	63	*406*	58	*374*	54	*348*	66	*426*	70	*452*	21
161	*526*	149	*487*	150	*490*	133	*435*	115	*376*	128	*418*	149	*487*	145	*474*	22
194	*561*	226	*653*	203	*587*	182	*526*	172	*497*	175	*506*	198	*572*	198	*572*	23
64	*604*	85	*802*	57	*538*	62	*585*	59	*557*	62	*585*	61	*575*	56	*528*	24
64	*711*	74	*822*	55	*611*	100	*1 111*	67	*744*	67	*744*	63	*700*	79	*878*	25
228	*1 194*	249	*1 304*	198	*1 037*	234	*1 225*	194	*1 016*	240	*1 257*	221	*1 157*	217	*1 136*	26
169	*1 076*	218	*1 389*	185	*1 178*	192	*1 223*	177	*1 127*	191	*1 217*	195	*1 242*	192	*1 223*	27
204	*1 074*	266	*1 400*	200	*1 053*	233	*1 226*	212	*1 116*	238	*1 253*	249	*1 311*	300	*1 579*	28
182	*1 300*	184	*1 314*	160	*1 143*	202	*1 443*	179	*1 279*	191	*1 364*	227	*1 621*	235	*1 679*	29
105	*2 333*	68	*1 511*	119	*2 644*	61	*1 356*	80	*1 778*	121	*2 689*	138	*3 067*	80	*1 778*	30
115	*2 170*	140	*2 642*	119	*2 245*	150	*2 830*	82	*1 547*	145	*2 736*	142	*2 679*	89	*1 679*	31
187	*4 349*	215	*5 000*	180	*4 186*	212	*4 930*	132	*3 070*	211	*4 907*	202	*4 698*	137	*3 186*	32

en genomsnittskostnad per 10 000 nettokalorier av 3·05 kr. mot 3·30 kr. under 1930. I medeltal för åren har sålunda vid oförändrad förbrukning livsmedelsbehovet kunnat täckas 8 % billigare under 1931 än under 1930.

Tabellens uppgifter för samtliga orter enligt medelpriserna för år 1931 visa, att de medtagna varuslagen genom nämnda genomsnittskostnad, 3·05 kr., uppdelas i två naturliga grupper, den ena bestående av billigare, nästan uteslutande vegetabiliska livsmedel, den andra av dyrare, animaliska. Av de vegetabiliska var endast vetebröd, bakat med mjölk dyrare än genomsnittskostnaden, varemot av de animaliska endast separerad mjölk och salt fläsk voro billigare.

De i förhållande till näringsvärdet allra billigaste livsmedlen äro mjöl, gryn, socker, ärter, bruna bönor och potatis. Ihågkommas bör likväl, att mjöl och gryn merendels kräva en rätt kostsam beredning, innan de kunna tillgodogöras; deras prisbillighet i förhållande till övriga billigare varuslag, exempelvis margarin, bröd, separerad mjölk och fläsk, är följaktligen till en del skenbar.

Skillnaden mellan de animaliska standardartiklarna inbördes är med avseende å kostnaden för 10 000 nettokalorier mycket större än mellan de vegetabiliska (jfr diagrammet å sid. 199). Näst efter fläsk och mjölk i prisbillighet komma smör, salt sill, ost, färsk sill och strömming.

I förhållande till näringsvärdet hör kött till de mycket dyra varuslagen; ägg äro ännu dyrare och färsk fisk (utom sill och strömming) allra dyrast. Hur dyra dessa sistnämnda livsmedel faktiskt äro i förhållande till sitt näringsvärde framgår måhända mera tydligt därav, att för att kostnaden per 10 000 nettokalorier skall sjunka till normalvärdet 3·05 kr., fordras ett pris för ägg av 43 öre per tjog, för torsk 14 öre, för abborre 16 öre och för gädda 13 öre per kg.

Inom de särskilda orterna är varuslagens ordning i allmänhet densamma som enligt riksmedeltalen, men en del karakteristiska undantag framträda dock, där prissättningen och därmed kostnaden per 10 000 kalorier avvika från den gängse. Ett relativt högt pris har i allmänhet verkat inskränkande på förbrukningen, ett lågt pris motsatsen; stark förbrukning har å andra sidan stundom medfört ytterligare prisreduktion och liten konsumtion prisförhöjning, beroende på att handelsomkostnaderna ofta ställa sig avsevärt billigare för en stor än för en liten artikel. Såsom exempel härå kunna anföras för de båda städerna i östra Sverige Stockholm och Motala, att ärter och hårt bröd, av vilka varuslag förbrukningen i dessa trakter är relativt stor, framstå såsom billigare än vad deras ordning enligt rikspriserna angiver. I Malmö gäller detsamma om mjukt rågbröd, varemot hårt rågbröd här är något dyrare än å övriga orter. I västra Sverige utmärkas Göteborg och Lidköping av låga priser på ost och på vissa fisksorter; av de medtagna orterna redovisar Göteborg det lägsta priset på torsk, men det oaktat hör torsk till de i förhållande till näringsvärdet allra dyraste livsmedlen även i denna stad.

Den ordning i prisavseende mellan varuslagen, som nu iakttagits för år 1931, rådde i stort sett även 1930. De flesta varuslag ha blivit billigare sedan 1930, men undantag bilda rågsiktmjöl, grovbröd, vetebröd, bakat med vatten, samt mjölk, för vilka priset varit oförändrat, samt potatis och färsk strömming, för vilka medelpriset legat något högre 1931 än året därförut.

Kooperativ verksamhet i Sverige år 1930.[1]

Under år 1930 infördes i länsstyrelsernas föreningsregister 719 föreningar av olika slag, medan 145 officiellt upplöstes, varigenom antalet i registren kvarstående föreningar vid 1930 års utgång kom att uppgå till 14 654. Antalet verkligen existerande föreningar är emellertid ej obetydligt lägre, då en del föreningar under årens lopp upphört med sin verksamhet utan att göra anmälan till vederbörande myndighet.

I sin utredning rörande kooperativ verksamhet i Sverige år 1930 lämnar socialstyrelsen närmare redogörelse dels för följande tre föreningsgrupper: konsumtionsföreningar, kooperativa matlags- och kaféföreningar samt arbetarproduktionsföreningar, dels för den för ett stort antal av dessa föreningar gemensamma centralorganisationen, kooperativa förbundet. Redogörelsen för sistnämnda organisation förbigås här, då dess verksamhet under 1930 tidigare behandlats i Soc. Medd. (*årg.* 1931, *sid.* 443).

De i utredningen medtagna konsumtionsföreningarna utgöras av 897 distributionsföreningar, 26 mjölkföreningar, 12 bageriföreningar, 2 charkuteriföreningar samt 3 andra hithörande föreningar. Under de senaste åren har föreningsantalet något minskat på grund av att mindre föreningar sammanslagits till större enheter.

Vad först *distributionsföreningarna* beträffar, uppgick deras sammanlagda medlemsantal till 465 485. Sedan 1908 eller det första år, för vilket socialstyrelsen äger statistiska uppgifter, har antalet medlemmar mer än sexdubblats. Antager man, att i genomsnitt varje medlem representerar ett hushåll på fyra personer, skulle vid 1930 års slut 30 % av Sveriges befolkning ha tillhört konsumentkooperationens direkta intressesfär. Genomsnittsantalet medlemmar per förening har stigit från 157 år 1908 till 519 år 1930.

Medlemmarnas procentuella fördelning på olika yrkesgrupper åren 1913 (det första år, från vilket mera detaljerade uppgifter härom finnas), 1929 och 1930 framgår av efterföljande sammanställning.

	1913	1929	1930
Jordbrukare	11·9	14·4	14·6
Jordbruksarbetare	4·7	4·5	4·3
Hantverksmästare	7·9	2·7	2·6
Hantverksarbetare		5·3	5·7
Industriarbetare	44·2	30·0	29·5
Övriga arbetare	17·0	13·9	13·6
Högre tjänstemän	9·8	2·8	2·7
Lägre tjänstemän		9·8	9·8
Andra självständiga näringsidkare	3·4	3·7	3·9
Utövare av fria yrken		2·0	2·1
Utan angivet yrke och övriga		10·0	10·1
Korporationer	1·1	0·9	0·9
Summa	100·0	100·0	100·0

[1] Utgör en sammanfattning av huvudinnehållet i den av socialstyrelsen i serien Sveriges officiella statistik utarbetade publikationen *Kooperativ verksamhet i Sverige år 1930.*

Av tablån framgår, att år 1930 grupperna industriarbetare och »övriga arbetare» utgjorde nära hälften samt de fyra arbetargrupperna och de med dem i socialt avseende närmast jämställda lägre tjänstemännen tillsammantagna nära två tredjedelar av samtliga. Vid jämförelse med år 1913 visar det sig emellertid, att gruppen industriarbetare gått tillbaka i relativ betydelse, medan särskilt jordbrukarnas och tjänstemännens andel av medlemsstocken ökats.

De insatsbelopp, vilka föreningarna bestämt för medlemskaps vinnande, varierade ganska avsevärt, och belopp på såväl under 10 kr. som över 100 kr. förekommo. Den vanligaste insatssumman var dock 100 kr., vilket belopp år 1930 föreskrivits inom 72 % av föreningarna.

Antalet försäljningsställen uppgick vid 1930 års utgång till 3 383 (1920: 1 700) eller 3·77 per förening (1·76) och antalet anställda till 10 775 (4 536) eller 12·01 per förening (4·69). På varje försäljningsställe kommo i genomsnitt 138 medlemmar och på varje anställd i medeltal 43 medlemmar. Omsättningen per försäljningsställe utgjorde 103 600 kr. och per anställd 32 400.

Omsättningssummans förändringar i jämförelse med tidigare år framgår av efterföljande sammanställning:

År	Totalsumma		Indextal, omräknat till enhetligt penningvärde	Kronor per förening	Kronor per medlem	Kronor per invånare
	Miljoner kronor	Indextal (1920=100)				
1920	264·5	100	100	283 000	1 039	44·81
1923	214·2	81	147	226 000	749	35·67
1926	270·8	102	190	290 000	777	44·50
1929	335·5	127	249	379 000	779	54·82
1930	349·0	132	279	396 000	755	56·88

Omsättningens nominella belopp ökades med 32 % från år 1920 till år 1930, såsom framgår av de bägge första sifferkolumnerna. För att giva en bättre uppfattning om storleken av de förmedlade varumängderna böra emellertid de olika årens försäljningssummor omräknas till ett enhetligt penningvärde, såsom skett i tredje kolumnens indexserie med tillämpning av socialstyrelsens vägda livsmedelsindex. Det befinnes då, att omsättningens reella storlek nära tredubblats under åren 1920—1930.

Allt efter föreningarnas belägenhet i städer, köpingar och municipalsamhällen eller på landsbygden framträda vissa olikheter i deras storlek m. m., vilket belyses av nedanstående tablå:

	Antal föreningar %	Antal medlemmar %	Antal medlemmar per förening	Försäljningssumma			
				Tusental kr.	%	Per förening 1 000 kr.	Per medlem kr.
Städer	14·8	48·4	1 694	161 956	46·4	1 227	719
Köpingar och municipalsamhällen	14·7	16·2	571	55 342	15·9	436	751
Landsbygd	70·5	35·4	261	131 717	37·7	211	806
Samtliga	**100·0**	**100·0**	**519**	**349 015**	**100·0**	**396**	**755**

Enligt vad tabellen utvisar, voro nära tre fjärdedelar av föreningarna belägna på landsbygden. Dessa föreningar voro dock i regel betydligt mindre än de övriga såväl med avseende på medlemsantal som försäljningssumma. På grund härav omfattade landsbygdsföreningarna, trots sitt avsevärt större antal, icke mera än 35 % av hela medlemsantalet och 38 % av den sammanlagda omsättningen. Av sist anförda siffror finner man även, att dessa föreningar upptogo en något större andel av omsättningssumman än av hela medlemsantalet. Detta berodde därpå, att försäljningen per medlem var något större i landsbygdsföreningarna än i de övriga, vilket i sin tur sannolikt sammanhänger med dessa föreningars rikligare sortering såväl med avseende på andra hushållsartiklar än livsmedel som på lantbruksförnödenheter.

Föreningarnas ekonomiska ställning under åren 1929 och 1930 belyses genom efterföljande sammandrag av deras balansräkningar:

Sammandrag av föreningarnas balansräkningar.

Aktiva	År 1929		År 1930		Passiva	År 1929		År 1930	
	1 000 kr.	%	1 000 kr.	%		1 000 kr.	%	1 000 kr.	%
Bundna tillgångar:					*Eget kapital:*				
Fastigheter . . .	53 008	43·3	61 155	46·5	Insatskapital . .	30 456	24·8	32 547	24·7
Inventarier . . .	3 714	3·0	3 740	2·9	Reservfond . . .	19 207	15·7	21 714	16·5
Insatser i Koop. Förbundet . . .	10 324	8·4	12 788	9·7	Övriga fonder . .	13 716	11·2	15 584	11·9
Aktier o. insatser i andra företag	747	0·6	141	0·1	Summa	**63 379**	**51·7**	**69 845**	**53·1**
Koop. Förb:s industrifondsbevis	2 061	1·7	2 033	1·6	*Skulder:*				
K. F:s glödlampsfondsbevis . . .	386	0·3	662	0.5	Lån mot inteckning	16 668	13·6	17 952	13·6
Övriga	557	0·5	529	0·4	Lån mot Koop. Förb:s produktionsfondsbevis	1 718	1·4	1 579	1·2
Summa	**70 797**	**57·8**	**81 048**	**61·7**	Övriga lån . . .	1 946	1·6	2 643	2·0
Rörliga tillgångar:					Insättningar i egen sparkassa . . .	10 884	8·9	11 790	9·0
					Överskottsbesparing	2 475	2·0	2 757	2·1
Varulager	34 726	28·3	32 912	25·0	Varuskulder . . .	9 456	7·7	8 227	6·3
Varufordringar . .	2 652	2·2	2 508	1·9	Övriga skulder . .	545	0·5	644	0·5
Koop. Förb:s produktionsfondsbevis	3 429	2·8	3 460	2·6	Summa	**43 692**	**35·7**	**45 592**	**34·7**
På bank	9 183	7·5	9 753	7·4	Överskott	15 465	12·6	16 029	12·2
Kontant	1 742	1·4	1 771	1·4	Brist	7	0·0	14	0·0
Summa	**51 732**	**42·2**	**50 404**	**38·3**	*Överskott minus brist*	**15 458**	**12·6**	**16 015**	**12·2**
Summa aktiva	**122529**	**100·0**	**131452**	**100·0**	**Summa passiva**	**122529**	**100·0**	**131452**	**100·0**

Utöver vad som framgår av sammandraget må endast nämnas, att varulagret under år 1930 omsattes 9·8 gånger i genomsnitt för samtliga föreningar (för föreningar i städerna 14·9, i köpingar och municipalsamhällen 7·3 samt på landsbygden 7·4 gånger). Egen sparkassa förekom i 42 föreningar och överskottsbesparing i 263.

Bruttoöverskott redovisade samtliga föreningar. Omkostnaderna utgjorde 10·6 % av omsättningen (därav löner 6·3, avskrivningar 0·6 och övriga

omkostnader 3·7 %). Nettoöverskott redovisade 98·6 % av föreningarna (99·0 % 1929) och nettoförlust 1·0 (0·6 %), medan 0·4 % varken uppvisade vinst eller förlust. Skillnaden mellan nettoöverskotten och nettoförlusterna uppgick till 4·9 % av föreningarnas försäljningssumma (1929: 4·9 %).

Uppgifterna om överskottets fördelning visa, att 80 % av överskottet utdelades till medlemmar och övriga köpare dels som ränta å insatskapitalet, dels som återbäring i procent av köpta varor. Räntan å insatskapitalet beräknades i flertalet föreningar efter 4·5 eller 5 % och återbäringen efter 2—5 %. De till fonder avsatta beloppen uppgingo till 2·7 milj. kr. eller 17 % av samtliga disponibla medel.

Mjölkföreningarna, vilka tidigare sammanförts med de allmänna konsumtionsföreningarna, men på grund av sin mera speciella karaktär i föreliggande liksom i de sex närmast föregående berättelserna redovisats särskilt, uppgingo till 26, med sammanlagt 15 388 medlemmar och en omsättningssumma av 4·4 milj. kr.

Den *kooperativa produktionens* utveckling inom såväl de i det föregående berörda föreningsgrupperna som inom den i utredningen även redovisade gruppen arbetarproduktionsföreningar belyses av nedanstående siffror rörande tillverkningens värde (i 1 000 kr.).

Tillverkning (i 1 000 kr.)	1917	1920	1923	1926	1929	1930
Kooperativa förbundet	—	—	10 930	[1] 39 373	60 052	57 800
Konsumtionsföreningar	2 783	9 348	13 548	20 673	27 965	30 675
Konsumenternas produktionsföreningar	6 337	7 322	5 420	5 702	4 754	4 655
Arbetarproduktionsföreningar	774	1 375	1 922	18 202	16 959	21 610
Summa	**9 894**	**18 045**	**31 820**	**83 950**	**109 730**	**114 740**

Arbetarproduktionsföreningarnas höga tillverkningsvärde under de sista åren beror huvudsakligen på den gynnsamma utvecklingen av de föreningar, som ägna sig åt byggnadsproduktion. Frånser man denna speciella gren, ha de i konsumentintresse grundade föreningarna nått en vida större utveckling i produktionshänseende än arbetarproduktionsföreningarna.

[1] I 1926 års berättelse uppgavs siffran till endast 37 669, beroende på att där ej medräknats den under året nyupptagna skofabrikationen.

Arbetslöner — arbetslöshet — arbetslöshetsförsäkring.

Rörande sambandet och även orsakssammanhanget mellan ovannämnda faktorer har en fransk nationalekonom, Jacques Rueff, framställt en på vissa statistiska data byggd teori, som framkallat åtskillig diskussion i fackkretsar och även väckt återklang i vårt land.[1] Teorin framfördes första gången i en undersökning rörande arbetslösheten i England, publicerad i den franska tidskriften »Revue politique et parlementaire» den 10 december 1925. Frågan om, huruvida de av denna undersökning dragna slutsatserna även bekräftats av utvecklingen under de följande åren, har sedermera upptagits i en artikel i Revue d'économie politique (mars—april 1931), utan angivet författarnamn, men utan allt tvivel emanerande från Rueff. Denne lämnade också någon tid senare, den 5 maj 1931, en muntlig framställning av sin teori i ett föredrag inför Société d'économie politique i Paris.

Vad Rueff med sina undersökningar velat klarlägga är det samband, som kan antagas existera mellan arbetslösheten och andra företeelser i det ekonomiska livet, i främsta rummet löne- och prisnivån. På grund av sina iakttagelser vid studiet av utvecklingen i England har han kommit till den slutsatsen, att arbetslösheten i huvudsak bestämmes icke enbart av löne- eller prisutvecklingen, utan genom en kombination av dessa båda faktorer, vilken betecknas såsom *förhållandet mellan löneindex och (parti-)prisindex.* Matematiskt uträknas detta relationstal sålunda, att indextalet för löneutvecklingen divideras med indextalet för partipriserna. Metoden är alldeles densamma, som man brukar använda vid beräkningar rörande reallönen, endast med den skillnad att man vid sistnämnda beräkningar vanligen använder levnadskostnads- i stället för partiprisindexen som divisor. Det av Rueff använda relationstalet kan alltså helt enkelt betecknas såsom *en på partiprisindexen baserad reallönesiffra.*

De sifferserier, på vilka Rueff byggt sin undersökning, äro återgivna i tabellen å sid. 208. Lönenivån är här beräknad efter professor Bowleys indexserie och prisutvecklingen efter Board of Trade's partiprisindex. På grundval av dessa siffror har sedan konstruerats efterföljande diagram.[2] Den svårighet, som uppkommer genom att utgångspunkten för indexberäkningen fr. o. m. 1929 ändrats (från 1913 till 1924), har som synes lösts genom en förskjutning av nollpunkten för den å diagrammen utsatta skalan. Det tekniska förfarandet härvid underlättas av det förhållandet, att kvoten mellan löne- och prisindex (reallönesiffran) vid övergången till den nya indexberäkningen minskas med jämnt 0·1 (från 1·3 till 1·2).

Det kan anmärkas, att även arbetslöshetskurvan grundar sig på två olika

[1] Se Industria årg. 1931, nr 14, och 1932, nr 2.

[2] I originalet äro alla fyra kurvorna sammanförda å ett diagram, som emellertid här för vinnande av större tydlighet uppdelats i två.

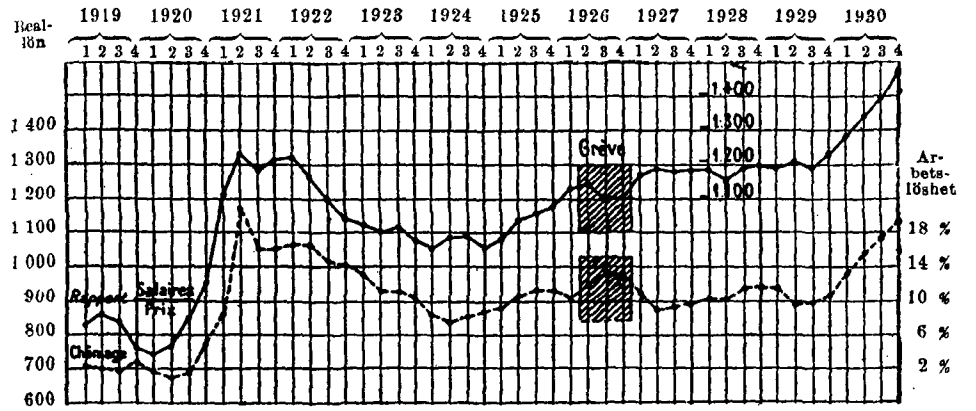
Löne- och partiprisindex samt arbetslöshetsprocent i England 1919—1930.

År och kvartal	Löne-index (1913 = 100)	Parti-prisindex (1913 = 100)	Förhållandet mellan löne- och prisindex	Arbetslöshet, i %	År och kvartal	Löneindex		Partiprisindex		Förhållandet mellan löne- och prisindex	Arbetslöshet, i %
						1913 = 100	1924 = 100	1913 = 100	1924 = 100		
1919: 1	207	249	0·83	2·7	1925: 1	181	—	169	—	1·07	9·1
2	209	242	0·86	2·2	2	181	—	160	—	1·14	10·6
3	216	258	0·84	1·9	3	180	—	157	—	1·15	11·3
4	221	288	0·77	2·9	4	180	—	153	—	1·18	11·1
1920: 1	231	309	0·75	1·9	1926: 1	180	—	147	—	1·22	10·4
2	250	324	0·77	1·1	2	180	—	145	—	1·24	12·0
3	267	314	0·85	1·7	3	180	—	150	—	1·20	13·4
4	273	284	0·96	5·0	4	180	—	150	—	1·20	13·0
1921: 1	276	227	1·22	8·5	1927: 1	181	—	143	—	1·27	11·0
2	268	201	1·33	20·9	2	181	—	141	—	1·28	9·0
3	244	190	1·28	16·0	3	180	—	141	—	1·28	9·8
4	228	174	1·31	16·0	4	180	—	141	—	1·28	9·8
1922: 1	215	162	1·33	16·5	1928: 1	180	—	141	—	1·28	10·2
2	202	160	1·26	16·4	2	179	—	143	—	1·25	10·1
3	189	157	1·20	14·5	3	179	—	139	—	1·29	11·6
4	178	156	1·14	14·1	4	179	99·5	138	83·1	1·30 (1·20)	11·7
1923: 1	177	158	1·12	13·0	1929: 1	—	99·5	—	83·6	1·19	11·5
2	177	160	1·11	11·2	2	—	99·5	—	82·2	1·21	9·9
3	174	156	1·12	11·3	3	—	99·3	—	82·1	1·21	10·0
4	173	161	1·07	10·4	4	—	99·0	—	80·7	1·23	10·2
1924: 1	174	166	1·05	8·3	1930: 1	—	98·7	—	76·9	1·28	13·2
2	177	164	1·08	7·2	2	—	98·3	—	73·4	1·34	15·3
3	179	165	1·08	8·0	3	—	98·2	—	70·7	1·39	17·1
4	179	170	1·05	8·8	4	—	98·2	—	67·0	1·47	19·3

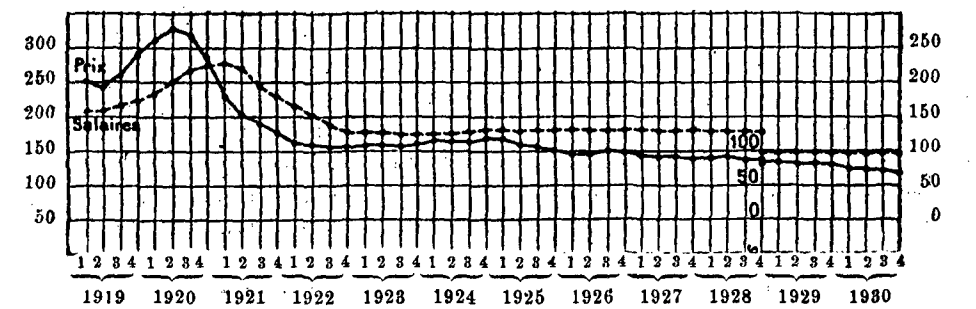
sifferserier: för åren 1919—26 avse siffrorna nämligen arbetslösheten inom fackorganisationerna, men för de följande åren användes arbetslöshetsförsäkringsstatistiken. Något avbrott i kurvan uppstår emellertid icke, enär båda beräkningsmetoderna vid övergångstillfället visade samma procenttal (13·0).

Vad den grafiska framställningen i främsta rummet avser att påvisa är överensstämmelsen mellan de två kurvorna å diagram A. Denna överensstämmelse är, enligt vad Rueff själv gör gällande, så fullständig, att man alltsedan 1928 skulle kunna, med kännedom om allenast löne- och prisutvecklingen, konstruera en i stort sett fullt korrekt arbetslöshetskurva. Den enda period, under vilken författaren finner samstämmigheten mindre god, är tiden efter 1926 års storstrejk, då arbetslösheten stegrades av orsaker, som ej alls hade med löne- eller prisnivån att skaffa (huvudsakligen på grund av den genom kolgruvekonflikten förorsakade bränslebristen).

Diagram A.



——— Förhållandet mellan löne- och partiprisindex (reallön).
— — — — Arbetslöshet.
Det snedstreckade avsnittet utmärker tiden omkring 1926 års storstrejk.



——— Partiprisindex. — — — — Löneindex.

Den första och närmaste slutsats Rueff drar av sin undersökning är, att arbetslösheten i England visar ett direkt förhållande till reallönen, om denna, såsom han anser vara riktigast, beräknas efter partiprisnivån. Det enda botemedlet mot arbetslöshet skulle enligt denna teori vara en sänkning av reallönen, intill dess ett naturligt jämviktsläge mellan priser och produktionskostnader inträder. Under de första åren efter den s. k. fredskrisen var England också på väg mot ett dylikt jämviktsläge, genom att den efter världskriget högt uppdrivna lönenivån småningom anpassade sig efter de sänkta partipriserna, men denna utveckling har avbrutits genom att lönenivån under de senaste åren hållit sig i det närmaste oförändrad, medan priserna fortsatt att falla. Orsaken till att löne- och priskurvorna sålunda avlägsnat sig från varandra, ser Rueff i den engelska arbetslöshetsförsäkringen, som verkat därhän, att arbetarna, när lönesänkningen nått till en viss punkt, föredragit att

söka arbetslöshetsunderstöd framför att arbeta för ännu lägre löner. I England liksom i andra länder, som tillämpa en liknande arbetslöshetspolitik, måste man på grund härav räkna med arbetslösheten som en permanent företeelse, medan den i äldre tider och i länder med mera rörlig lönenivå endast varit ett övergående kristidsfenomen.

Med den aktuella tillämpning Rueff sålunda själv givit sin teori, är det ej ägnat att förvåna, att densamma väckt stor uppmärksamhet både i den vetenskapliga och politiska diskussionen. Bland de granskare, som uttalat sin anslutning till teorin, må i första rummet nämnas den engelska nationalekonomen Sir Josiah Stamp, som redan i mars 1926 i Financial Times refererade undersökningarna och sedermera i ett par artiklar i Times (11 och 12 juni 1931) ytterligare givit sitt erkännande åt de framlagda resultaten och de därpå byggda slutsatserna. Kritik mot dessa resultat och slutsatser har emellertid ej heller saknats. Det mest uppmärksammade inlägget från denna sida torde vara en i internationella arbetsbyråns månadsskrift publicerad uppsats av chefen för arbetsbyråns forskningsavdelning Fernand Maurette.[1]

Som inledning till sin artikel framhåller Maurette, att internationella arbetsbyrån i regel icke upplåter sina publikationer åt kritik eller polemik mot vetenskapliga eller politiska teorier. Vad som i detta fall föranlett ett undantag från nämnda regel har varit Rueffs och hans eftersägares i mycket bestämd form framförda påstående, att de av dem anförda forskningsresultaten äro av utslagsgivande betydelse för bedömandet av en aktuell socialpolitisk lagstiftningsfråga, arbetslöshetsförsäkringen. Då denna fråga för närvarande intar en av de allra viktigaste platserna bland de samhällsproblem, som internationella arbetsbyrån har att syssla med, har byrån icke ansett sig kunna underlåta att göra dessa föregivna forskningsresultat till föremål för en särskild granskning och för offentligheten framlägga de observationer byrån härvid funnit sig kunna göra.

Vid sin granskning av Rueffs teori uppehåller sig Maurette till en början vid det förut återgivna diagrammet, vilket spelat en så betydande roll i diskussionen om denna undersökning. Han bestrider ingalunda, att den på basis av partipriserna konstruerade reallönekurvan uppvisar en påfallande överensstämmelse med den engelska arbetslöshetskurvan, men framhåller, att detta knappast är någon ny upptäckt. Att ett nära samband förefinnes mellan partipriserna växlingar och arbetslösheten är ett i den nationalekonomiska litteraturen mångfaldiga gånger påvisat faktum; bl. a. har internationella arbetsbyrån utförligt belyst detta samband i sin undersökning rörande »Arbetslöshetsproblem under 1931».[2]

Det enda man kan beteckna såsom ett mera självständigt uppslag i Rueffs teori, är — framhåller Maurette — införandet av lönenivån såsom en tredje faktor i undersökningen och påståendet, att den härigenom erhållna reallöne-

---

[1] Revue Int. du Travail (Int. Labour Review), dec. 1931, och Int. Rundschau der Arbeit, jan. 1932. Den tyska översättningen i sistnämnda publikation är på flera ställen vanställd genom skriv- eller tryckfel, som delvis även gått igen i svenska pressreferat.

[2] Studies and Reports, ser. C, nr 16 (refererad i Soc. Medd. årg. 1931, sid. 1012).

kurvan skulle visa bättre överensstämmelse med arbetslöshetskurvan än den enkla partipriskurvan. Hur härmed förhåller sig är svårt att bedöma, i varje fall ge de av Rueff anförda kurvorna ingen full bevisning härför. Ty det lär knappt behöva påpekas, att man icke — såsom en och annan mera korttänkt anhängare av Rueffs teori verkligen gjort — får fästa avseende vid den omständigheten, att priskurvan under depressionstider visar sjunkande tendens, medan reallönekurvan liksom arbetslöshetskurvan stiger. Även den förstnämnda kurvan kan genom ett enkelt förfarande konverteras, så att parallellismen mellan de olika serierna tydligt kommer till synes i den grafiska framställningen. I själva verket är också Rueffs reallönekurva i fråga om åren 1925—30 just ingenting annat än en konverterad partipriskurva, enär lönenivån, såsom författaren själv påpekat, under dessa år hållit sig praktiskt taget oförändrad och det alltså är förändringarna i den andra faktorn (prisnivån), som bestämt kurvans svängningar.

Vill man undersöka, huruvida en kombination av löne- och prisutvecklingen ger en antagligare förklaring till arbetslöshetsfenomenet än enbart prisförändringarna, är man alltså hänvisad till att granska utvecklingen under åren 1919—1924, då såväl löne- som prisnivån var i stark rörelse. Man får härvid naturligtvis icke inskränka sig till ett studium av de grafiska bilderna, som lätt ge upphov till optiska villor, helst när det, såsom här är fallet, gäller en jämförelse mellan kurvor, som icke ha gemensam bas eller följa gemensam skala, utan äro inlagda å diagrammet tämligen godtyckligt i förhållande till varandra. Följer man denna utveckling kvartal för kvartal, finner man, att Rueffs teori håller streck i 17 fall, men klickar i 6 fall: 4 gånger har arbetslösheten sjunkit — eller hållit sig oförändrad — vid stigande reallön (andra kvartalen 1919, 1920 och 1924 samt fjärde kvartalet 1921) och 2 gånger har den stigit, medan reallönen gått ner (fjärde kvartalen 1919 och 1924). Man kan vid betraktandet av dessa siffror ej undgå den reflexionen, att samstämmigheten sannolikt skulle blivit ännu större, om man vid uppdragandet av arbetslöshetskurvan kunnat eliminera säsongarbetslösheten. En nedgång av arbetslösheten från första till andra kvartalet och en stegring från tredje till fjärde kvartalet lär väl nämligen till en del få betraktas som en normal säsongföreteelse. Den enda avvikelsen från den teoretiska förutsättningen, som ej kan sättas i samband med säsongförskjutningar, gäller 1921 års sista kvartal. Detta år hade emellertid i England liksom i andra länder de regelbundna säsongfluktuationerna så gott som utplånats under efterdyningarna av den allmänna krisen och speciellt den långvariga kolgruvekonflikten under andra kvartalet.

Det är ofrånkomligt, att den kombinerade kurvan här närmare ansluter sig till arbetslöshetskurvan än vad fallet skulle bli med enbart en konverterad partipriskurva. Den sistnämnda skulle visserligen i ett fall (andra kvartalet 1920) bättre följa arbetslöshetskurvan, men däremot i 5 fall gå stick i stäv mot denna (1921: 3; 1922: 2—4 samt 1924: 3). I de fyra förstnämnda fallen sjönk arbetslösheten, trots det pågående prisfallet, i det sistnämnda steg den jämsides med partipriserna.

Under åren 1925—30 har utvecklingen jävat den av Rueff uppställda regeln i ett tiotal fall, varav flertalet, som författaren själv påpekat, hänföra sig till tiden omkring 1926 års generalstrejk. Då Rueffs reallönekurva under denna period praktiskt taget är identisk med den konverterade partipriskurvan, innebär detta också, att sistnämnda kurva i samtliga ifrågavarande fall gått i annan riktning än arbetslöshetskurvan.

Maurettes uttalande, att Rueffs teori ej kan anses tillräckligt bestyrkt av det föreliggande siffermaterialet, då detta i $^1/_3$ av de undersökta fallen visar en mot regeln avvikande utveckling, är måhända väl rigoröst, då avvikelserna, såsom av det sagda framgår, i åtskilliga fall äro mycket obetydliga eller kunna tillskrivas icke eliminerade säsonginflytelser. Mer vägande förefaller då den anmärkningen, att undersökningen är alltför snävt begränsad både till tiden och rummet för att man därav skulle kunna draga några allmängiltiga slutledningar. Det undersökta tidsavsnittet omfattar endast ett dussin år, varav förra hälften karakteriseras av abnormt starka löne- och prisfluktuationer, sammanhängande med hela världshushållningens återgång från krigs- till fredsfot, medan den senare hälften för Englands vidkommande kännetecknades av en nästan stillastående lönenivå, vilket försvårar bedömandet av lönefaktorns inflytande på den här berörda utvecklingen. Med samma rätt, som Rueff gör gällande, att tiden omkring 1926 års generalstrejk utgör en abnorm period, då de vanliga ekonomiska lagarna satts ur funktion, skulle samma påstående kunna göras om vissa andra tidsavsnitt, t. ex. kris- och konfliktåret 1921.

Såsom en ännu större svaghet i bevisföringen påpekar Maurette, att densamma endast stödes av iakttagelser från ett enda land, England. Rueffs förklaring, att intet annat land äger erforderlig statistik för en motsvarande undersökning, förefaller icke uttömmande. I varje fall skulle man, om denna förklaring vore riktig, därav snarast böra draga den slutsatsen, att det av brist på statistiskt underlag ännu icke är möjligt att med tillräcklig säkerhet överblicka orsakssammanhanget på förevarande område. Detta gäller särskilt med hänsyn till den av Rueff gjorda slutledningen om arbetslöshetsförsäkringens inflytande på den engelska lönenivån och därmed även på arbetslösheten. Denna slutledning har nämligen icke något direkt stöd i de förut anförda siffrorna och kurvorna, utan synes uteslutande vara baserad därpå, att författaren icke kunnat finna någon annan antaglig förklaring till att lönekurvan efter 1923 icke längre följt det fortgående prisfallet, utan i stort sett hållit sig på oförändrad nivå. En blick på löneutvecklingen i t. ex. Sverige skulle ha kunnat visa författaren, att en dylik enligt hans uppfattning konstlad stegring av reallönen förekommit även i länder utan arbetslöshetsförsäkring. Enda skillnaden är, att i Sverige den nominella lönenivån icke endast bibehållit sig oförändrad som i England, utan till och med ej oväsentligt stigit sedan 1924. En prövning av Rueffs teori med tillämpning å svenska förhållanden torde ej heller i fråga om sambandet mellan reallönen och arbetslösheten giva något belägg för denna teoris oantastbara riktighet, såsom framgår av efterföljande sammanställning:

	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930
Löneindex (Inkomst per dag) .	309	305	223	213	214	220	223	223	225	232	241
Partiprisindex (*Kommerskoll.*)	359	222	173	163	162	161	149	146	148	140	122
Förhåll. m. löne- o. prisindex[1]	0·86	1·37	1·29	1·31	1·32	1·37	1·50	1·53	1·52	1·66	1·98
Arbetslöshetsprocent	5·4	26·6	22·9	12·5	10·1	11·1	12·2	12·0	10·6	10·2	11·9

Teorin om arbetslöshetens samband med förhållandet mellan löne- och prisindex (reallönen) visar sig icke hållbar i fråga om fyra av de här anförda åren, nämligen 1923, 1924, 1927 och 1929, vilka samtliga visa stigande reallön, men sjunkande arbetslöshet. Även om man beaktar, att de svenska löne- och prisuppgifterna måhända icke äro beräknade på alldeles samma sätt som de av Rueff använda engelska, vill det dock synas, som om ifrågavarande teori nog måste underkastas ytterligare prövning, innan man kan göra gällande, att densamma, såsom en anhängare uttalat, skall kunna tillmätas samma obetingade giltighet som en naturlag.

Socialstyrelsens yttrande om reglering av arbetstiden i jordbruket.

Avgivet till andra lagutskottet den 25 februari 1932.

Sedan riksdagens andra lagutskott genom skrivelse den 29 januari 1932 anhållit om yttrande av socialstyrelsen över två inom riksdagen väckta motioner, dels nr 189 i första kammaren om laglig reglering och begränsning av arbetstiden för arbetare inom jordbruket, dels ock nr 281 i andra kammaren i samma ämne, har Kungl. Maj:t den 5 februari 1932 anbefallt socialstyrelsen att avgiva och till nämnda utskott senast den 10 mars 1932 överlämna det av utskottet sålunda begärda yttrandet.

Med anledning härav får styrelsen härmed anföra följande.

Den befolkningsgrupp, som i vårt land ombesörjer jordbruksarbetet, utgöres till övervägande del av bönder, småbrukare, lägenhetsägare och deras familjemedlemmar samt blott till mindre del (c:a $^1/_5$) av lönarbetare i andras tjänst. Av dessa lantarbetare torde omkring halva antalet vara knutna till det mindre jordbruket, och deras arbetsvillkor lära merendels icke mycket skilja sig från husbondefolkets, vilka i sin ordning få sin prägel av det under årets lopp växlande arbetsbehovet för jordbrukssysslornas ombesörjande och kreaturens vård. Det är egentligen blott för storbrukets c:a 100 000 lönarbetare, som det kan anses föreligga en arbetstidsfråga av liknande innebörd som för industriens arbetare.

I den år 1919 antagna provisoriska lagen om arbetstidens begränsning undantogs, såsom i nu föreliggande motioner anföres, jordbruket från lagens tillämplighetsområde, vilket motiverades med denna näringsgrens egenartade arbetsförhållanden

[1] Jfr även Arbetslöshetsutredningens betänkande I (Statens offentliga utredningar 1931: 20, sid. 166) samt Lönestatistisk Årsbok för Sverige 1930 (sid. 47), varest framlagts liknande sammanställningar, grundade å ena sidan på indextalen för manliga industriarbetares löneinkomst per timme och å andra sidan på kommerskollegii indexserier för industriproduktpriser resp. råvarupriser.

och nära beroende av naturförhållandena. Ehuru under följande riksdagar åtskilliga motioner väckts, som påyrkat utredning om införande av maximalarbetstid även vid jordbruket, ha några härtill syftande undersökningar rörande lantarbetarnas arbetsförhållanden hittills icke kommit till stånd i vårt land.

Att jordbrukets arbetstidsfråga sålunda under det senaste årtiondet blott i ringa mån varit föremål för uppmärksamhet från statsmakternas sida sammanhänger till väsentlig del därmed, att arbetstidsförhållandena reglerats på enskild väg, i det att de i stor utsträckning blivit normerade genom kollektivavtal, ingångna mellan arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer. Den första större avtalsuppgörelsen inom jordbruket ägde rum hösten 1919, då det upprättades dels ett riksavtal innehållande allmänna bestämmelser om arbets- och löneförhållanden, dels fyra lokalavtal, vilka bl. a. innehöllo vissa bestämmelser rörande den ordinarie arbetstiden. Dessa bestämmelser utvidgades efter hand och överflyttades 1922 till det riksavtal, som då ingicks för treårsperioden 1922—1925 och sedermera förnyats för följande år och ännu äger giltighet. I riksavtalet förekomma egentligen blott två arbetstidstyper, nämligen en mellansvensk och en skånsk. Enligt den förra utgör den dagliga ordinarie arbetstiden (med frånräknande av raster) för: november 8, december $7^1/_2$, januari 8, februari $8^1/_2$, 1 mars—15 april 9, 16 april—30 september 10 och oktober 9 timmar. Efter frånräknande av vissa avtalsenliga fridagar uppgår den sammanlagda arbetstiden per år inom nämnda avtalsområde till omkring 2 650 timmar. I Skåne beräknades den årliga arbetstiden utgöra omkring 2 700 timmar med följande indelning, nämligen under oktober och november 9 timmar, december—februari 8 timmar samt mars—september 10 timmar per dag. Nämnas må, att arbetsgivare tillerkänts rätt att vid uppgörande av personliga avtal träffa överenskommelse om förlängning mot viss kontant ersättning av den ordinarie arbetstiden med högst en, resp. en halv timme per dag under var och en av högst två resp. fyra månader under året, dock ej under de månader, då arbetstiden uppgår till 10 timmar per dag. Körkarlar äro skyldiga att före det egentliga arbetets början — även sön- och helgdagsmorgnar — verkställa rengöring av spiltorna för och rykt av högst tre hästar. Beträffande djurskötarnas arbete bestämmes i avtalen endast, att den ordinarie arbetstiden skall utgöra den tid, som erfordras för djurens rationella skötsel och vård, vilken tid i regel ej får överstiga 10 timmar. Vidare finnes angivet, att kreatursskötare skall vara fri från arbete var tredje sön- och helgdag. Arbete utöver den sålunda angivna ordinarie arbetstiden betraktas i regel som övertidsarbete och tjänstgöring mellan kl. 9 e. m. och 5 f. m. som nattarbete; i båda fallen skall särskild ersättning utgå därför.

Understrykas må, att en arbetstidsreglering efter sådana enhetliga grunder, som nu angivits, ingalunda förekommer beträffande jordbruket i dess helhet, utan allenast inom vissa områden, företrädesvis lokaliserade till slättbygderna i Skåne, Östergötland och Mälarprovinserna. Att döma av tillgängliga uppgifter synes lantarbetarnas arbetstid icke vara direkt reglerad genom kollektivavtal inom mera än en fjärdedel av rikets c:a 2 300 landskommuner och inom dessa i huvudsak å de större egendomarna, men de indirekta verkningarna härav torde sträcka sig vida längre.

Beträffande riket i dess helhet, ehuru givetvis blott i fråga om lantgårdar med mera genomförd arbetsfördelning, kan man erhålla närmare uppgifter rörande jordbrukets arbetstidsförhållanden och förändringarna däri under senare år genom den inom socialstyrelsen förda årliga lantarbetarstatistiken, vilken grundar sig på uppgifter, som under åren 1913—1928 avgivits av landskommunernas kommunalstämmoordförande och sedermera från hushållningssällskapens lokalavdelningar. Ett sammandrag av i denna statistik meddelade uppgifter rörande lantarbetarnas arbetstidsförhållanden meddelas i efterföljande tabell:

Jordbrukets medelarbetstid åren 1913—1929.

År	Genomsnittlig nettoarbetstid i timmar per dag för egentliga jordbruksarbetare		körkarlar		kreatursskötare	
	Sommar[1]	Vinter[1]	Sommar	Vinter	Sommar	Vinter
1913	10·4	7·9	10·6	8·1	11·1	10·8
1914	10·4	7·9	10·6	8·1	11·1	10·7
1915	10·3	7·9	10·5	8·1	11·1	10·7
1916	10·1	7·9	10·4	8·1	11·1	10·6
1917	10·1	7·9	10·4	8·1	11·0	10·6
1918	10·1	7·9	10·3	8·1	11·0	10·6
1919	9·9	7·8	10·2	8·1	10·8	10·3
1920	9·8	7·7	10·5 [2]	8·6 [2]	10·3	10·1
1921	9·8	7·8	10·5	8·6	10·4	10·1
1922	9·8	7·8	10·5	8·7	10·4	10·1
1923	9·9	7·8	10·6	8·6	10·4	10·2
1924	9·8	7·8	10·6	8·7	10·4	10·2
1925—29	9·8	7·8	10·6	8·8	10·4	10·2

Såsom härav framgår, utgör för närvarande arbetstiden för vanliga jordbruksarbetare med frånräknande av raster i genomsnitt 9·8 timmar per dag under sommaren och 7·8 timmar under vintern. För körkarlar tillkommer närmare en timmes rykt per dag. Kreatursskötarnas arbetstid synes merendels något överstiga 10 timmar per dag året om. Tillsammans torde sistnämnda båda arbetargrupper innefatta omkring hälften av samtliga lantarbetare inom det större jordbruket.

Ser man på tabellens årssiffror för egentligt jordbruksarbete, förkortades under perioden 1913—1929 nettoarbetstiden om sommaren med *0·6 timme* eller nära 6 %. Av angivna reducering kom det allra mesta på de fem åren 1916—1920, under vilka den svenska industrien merendels kunde glädja sig åt goda konjunkturer. Fabrikerna företogo *personalutvidgningar*, som gjorde den redan tidigare flerstädes förefintliga bristen på lantarbetare ännu kännbarare, och jordbrukets arbetstidsförhållanden rönte kraftig påverkan av de inom industrien rådande arbetsvillkoren, vilka då karakteriserades bl. a. av successiv nedsättning av arbetstiden. När efter år 1920 arbetstidsförkortningen inom jordbruket tills vidare upphörde, synes detta böra sättas i samband med, att den tidigare så skarpa konkurrensen om arbetskraften mellan jordbruk och industri nu väsentligt försvagats under inverkan av 1921—1922 års industriella arbetslöshetskris och de följande årens »rationaliseringskonjunktur», som karakteriserades genom att produktionen ökades i väsentligt hastigare takt än arbetskraftsbehovet. Den kortare, i huvudsak av klimatiska förhållanden bestämda vinterarbetstiden har däremot, såsom tabellen ävenledes utvisar, förblivit praktiskt taget oförändrad under alla de år, som jämförelsen omfattar.

Med ledning av tillgängliga uppgifter om arbetsdagens längd under olika kalendermånader och veckodagar (arbetstiden på lördagar är ofta ½—1 timme kortare) är det möjligt att approximativt beräkna den genomsnittliga arbetstiden per vecka under hela året och för årets veckor tillhopa. De beräknade årsmedeltalen för veckoarbetstiden giva vid handen, att de *egentliga jordbruksarbetarnas* genomsnittliga arbetsvecka per år kan uppskattas till c:a 53 timmar. Körkarlarnas veckoarbetstid blir 58 timmar eller 10 % längre och kreatursskötarnas 67 timmar eller 27 % längre, om hänsyn tages till djurvårdarnas ordinarie söndagsarbete. En beräkning av antalet ordinarie arbetstimmar per år meddelas å nästa sida:

[1] Enligt å *frågeformulären lämnade anvisningar avses med sommar* de tre månader av sommarhalvåret, då den ordinarie arbetstiden börjar tidigast och slutar senast (i medeltal), med *vinter* de tre månader av vinterhalvåret, då *densamma* börjar senast och slutar tidigast (i medeltal).

[2] Höjningen fr. o. m. 1920 beror på närmare precisering å frågeformulären av tiden för rykt m. m.

	Östra Sverige	Småland o. öarna	Södra Sverige	Västra Sverige	Norra Sverige	Hela riket
Egentliga jordbruksarbetare	2 700	2 650	2 800	2 650	2 590	2 680
Körkarlar	2 970	2 900	3 000	2 870	2 780	2 950
Kreatursskötare	3 500	3 530	3 270	3 470	3 400	3 450

Ifrågavarande tal kunna givetvis ej tillmätas högre grad av exakthet. Med utgångspunkt från dessa uppgifter torde man dock kunna säga, att årsarbetstiden vid egentligt jordbruksarbete är baserad på 9 timmars arbetsdag, medan man inom industrien — om man bortser från det i vissa fall rätt omfattande övertidsarbetet — räknar med 8-timmarsdag. Tager man emellertid hänsyn även till den utsträckta arbetstid, som rykt och djurskötsel pålägger omkring halva antalet lantarbetare, torde man väl kunna anse jordbrukets arbetstid vara c:a 25 % längre än arbetstiden inom de industriella näringsgrenarna. Detta särskilt om man beaktar, att inom dessa den möjliga årsarbetstiden av c:a 2 400 timmar i verkligheten icke torde fullt uppnås ens under goda konjunkturer, då det faktiska antalet arbetstimmar per år och arbetare plägar hålla sig vid i genomsnitt 2 100—2 300.

För den föreliggande frågans bedömande torde det vara av intresse att även något belysa, huru arbetsvillkoren gestalta sig inom jordbruket i främmande länder.

Lantarbetarnas arbetstid företer inom olika länder stora skiljaktigheter, beroende på klimatiska förhållanden, jordbrukets struktur, arbetstraditioner, lagstiftning m. m. Efter världskrigets slut framträdde en ganska allmän strävan att genomföra åttatimmarsarbetsdagen icke blott inom industrien utan även inom jordbruket. Härtill syftande lagförslag framlades i ett flertal länder, men genomfördes blott i ett mindre antal fall och blevo bestående för framtiden allenast i ett eller två länder. Även i dessa ha dock förhållandenas utveckling framtvingat betydande modifikationer i de ursprungliga bestämmelserna, särskilt under inverkan av den depression, som efter år 1920 varit rådande inom jordbruket i snart sagt hela världen. Vid internationella arbetskonferensens tredje sammanträde år 1921 hade spörsmålet om reglering av arbetstiden inom jordbruket uppsatts på dagordningen, men frågan upptogs ej till realbehandling. Oaktat ett samtidigt fattat beslut, att jordbrukets arbetstidsfrågor skulle uppföras på dagordningen vid en följande konferens, har så hitintills icke skett, i trots av strävanden särskilt av internationella lantarbetarfederationen att åstadkomma en reglering av lantarbetarnas arbetstid i överensstämmelse med andra arbetargruppers.

Arbetstidsförhållandena inom jordbruket ha emellertid under senare år varit föremål för utredning genom internationella arbetsbyrån och internationella lantbruksinstitutet i Rom, ävensom av den rådgivande jordbrukskommitté, som utgör ett organ för samarbete mellan nämnda båda institutioner. Dessa undersökningar ha framför allt belyst de betydande olikheter i arbetsvillkoren, som på grund av naturliga och historiska förhållanden råda i skilda länder.

Ser man på, huru jordbrukets arbetstidsförhållanden för närvarande gestalta sig i våra grannländer, förefinnes för *Norge* en detaljerad redogörelse för arbetstidens längd och fördelning inom jordbruket, vilken ingår i de undersökningar om jordbrukets driftsförhållanden, som utarbetas av »Det Kgl. Selskap for Norges Vel». Enligt denna källa utgjorde inom det norska lantbruket, vilket har utpräglad småbrukskaraktär, bruttoarbetstiden år 1919 i medeltal 13·0 tim. under vårbruket, 13·3 tim. under höslåttern, 12·6 tim. under skördetiden, 12·6 tim. eljest under sommarhalvåret samt 10·4 tim. vintertid, medan efter frånräknande av raster arbetstimmarna blevo resp. 10·0, 10·3, 9·8, 9·7 och 8·5, vilket häntyder på en årsarbetstid av drygt 3 000 tim. Kreaturens vård beräknas börja tidigt och sluta sent, men av den beräknade bruttoarbetstiden på 13—13·5 tim. per dag beräknas ej mindre än 6—8 tim. avgå genom uppehåll i arbetet, varför nettoarbetstiden för skötseln av

de merendels fåtaliga kreatursbesättningarna ej blir mer än i genomsnitt 5·8 tim. under sommar- och 7·0 tim. under vinterhalvåret. — I *Danmark* utgör enligt kollektivavtal med Dansk Landarbejderforbund arbetstiden 10 tim. 1 april—31 okt., 9 tim. 1—14 nov., 8½ tim. 15—30 nov., 8 tim. 1 dec.—28 febr., 9 tim. 1—14 mars och 9½ tim. 15—31 mars eller tillhopa c:a 2 900 tim. per år vid vanligt jordbruksarbete. Kreatursskötares arbetstid regleras på sådant sätt, att han blir berättigad till övertidsbetalning, om hans arbetstid överskrider 66½ tim. per vecka eller 10 tim. per dag. — I *Finland* ha sedan år 1917 från arbetarhåll framförts krav på att 8-timmarslagen skulle utsträckas till jordbruket, och åtskilliga kommittéförslag ha framkommit (det senaste av år 1927), innebärande en genomsnittlig årsarbetstid av c:a 9 tim. per dag med ett maximum av 10 (i nordligaste länet 11) tim. Någon lagstiftning har dock ej kommit till stånd. Enligt verkställda undersökningar uppgick år 1920 nettoarbetstiden inom jordbruket till i medeltal 10—10·5 tim. per dag under sommaren och 7—8 tim. under vintern.

Vad de baltiska staterna beträffar proklamerades i *Estland* i november 1918 åttatimmarsdag inom såväl industri som jordbruk. Följande år lagfästes inom lantbruket en årsarbetstid av 2 250 tim., vars fördelning på olika månader uppdrogs åt distriktskommittéer, representerande såväl arbetsgivare som arbetare. Oaktat systemet efter hand modifierades på sådant sätt, att 9- i stället för 8-timmarsdagen lades till grund för årsarbetstiden, framträdde stora svårigheter i tillämpningen. Efter hand upphörde distriktskommittéerna och år 1929 avskaffades de helt. — I *Lettland* framlades år 1924 ett lagförslag om att årsarbetstiden inom jordbruket i genomsnitt skulle uppgå till 9 tim. per dag, men förslaget antogs icke. — I *Litauen* var arbetstiden för arbetare med stat (Deputat) under åren 1922—29 reglerad på 10-timmarsdagens grund, men har därefter varit föremål för fritt avtal. — I *Polen* regleras lantarbetarnas arbetstid genom kollektivavtal mellan arbetsgivare och arbetare eller, om överenskommelse ej träffas, genom beslut av förlikningsmyndigheterna. I genomsnitt utgör årsarbetstiden 9 tim. 20 min. per dag eller c:a 2 800 tim., vilka fördelas på årets olika månader så, att nettoarbetstiden per dag växlar mellan 6¼ tim. i dec. och 11½ tim. i juni och juli.

Tyskland fick år 1919 en »provisorisk lantarbetsordning», vilken fastställde arbetstimmarna till 8 i fyra månader, 10 i fyra andra och 11 i de fyra återstående, tillhopa motsvarande i normala fall 9⅓ tim. per dag eller 2 900 tim. per år. I praktiken regleras dock arbetstiden i jordbruket genom kollektivavtal, vilka genom beslut av vissa myndigheter kunna göras allmänt förpliktande inom ett visst område. Avtalen stipulera i vissa fall något längre arbetstid än den nyss angivna normaltiden, men i allmänhet kortare, ned till 2 700 tim. För kreatursskötare är arbetstiden längre och likaså för ogifta tjänare, som åtnjuta bostad och kost i bondens hus och vanligen få rätta sin arbetstid efter vad gårdsarbetet kräver. Dock plägar för tjänstefolket fastställas en vilotid om 8—10 tim. per dygn. — I *Österrike* utgöra bestämmelser om dylik vilotid huvudinnehållet i de arbetstidsförordningar, som förefinnas i de särskilda »länderna». Arbetstidens faktiska längd bestämmes dock i huvudsak genom kollektivavtal, vilka merendels fastställa årsarbetstider om 2 800 à 2 900 tim. — *Tjeckoslovakien* torde numera vara det enda land, där lagen fastställer 8-timmarsdag för jordbruket — om man bortser från *Italien*, där den genom dekret år 1923 införda 8-timmarsdagen sedan år 1926 utökats till 9 tim. eller t. o. m. mera. Den tjeckoslovakiska arbetstidslagen av år 1918 jämte senare förordningar medger undantag för tjänare i husbondens kost, kreatursskötare m. fl., varigenom arbetstiden för betydande lantarbetargrupper i verkligheten är ordnad på grundvalen av icke 8-timmars- utan 12-timmarsdag. Närmare bestämmelser om arbetstidens längd fastställas merendels genom kollektivavtal, vilka bl. a. pläga innehålla den ur arbetstidssynpunkt viktiga bestämmelsen, att för daglönare den nionde och tionde timmen betalas efter samma grunder som de föregående 8 och att särskild övertidsbetalning först ges fr. o. m. den elfte arbetstimmen. Numera kan 8-timmarslagen där-

för knappast anses ha mer än formell giltighet inom det tjeckoslovakiska jordbruket, såsom belyses av följande allmänt använda arbetstidschema för statavlönade körkarlar: jan.—febr. 8 tim., mars—maj 9 tim., juni—sept. 10 tim., okt. 9 tim., nov.—dec. 8 tim.

Inom det *schweiziska* bondebruket förekommer icke någon reglering av arbetstiden, vare sig genom lag eller kollektivavtal. Enligt de undersökningar, som under professor Ernst Laurs ledning verkställts genom schweiziska bondesekretariatet, utgjorde år 1930 genomsnittliga arbetstiden (med frånräknande av raster) för stallpersonal 12·25 tim. på våren, 13·45 tim. under höskörden, 13·10 tim. eljest under sommaren, 12·10 tim. under hösten och 11·10 tim. under vintern, medan för andra manliga lantarbetare motsvarande timsiffror voro resp. 11·25, 13·30, 12·45, 11·20 och 10·00. I genomsnitt utgjorde arbetstiden för de båda arbetargrupperna resp. 12·15 och 11·25 tim., vilket är något mer än före kriget, då motsvarande medeltal år 1909 voro resp. 12·00 och 11·15 tim. — Liknande synas förhållandena vara i *Frankrike*. Arbetstiden uppges här växla betydligt i olika trakter. I Sydfrankrike uppges vinbergsarbetarna arbete 6, 7 à 8 tim. allt efter årstiden, medan i jordbruksbygderna i mellersta och norra Frankrike de dagliga arbetstimmarna lära vara 10—11 på sommaren och 9 på vintern. — Angående arbetstidsförhållandena i *Belgien* är ej mycket bekant, men för *Hollands* del kunna vissa upplysningar hämtas av de kollektivavtal, som här i stor utsträckning reglera arbetsvillkoren inom jordbruket och trädgårdsskötseln. Arbetstiden bestämmes dock efter skäligen oenhetliga grunder, i det att avtalen än fastställa en enhetlig arbetstidsdag om 10 à 10½ tim. året runt, än en efter årstiderna växlande arbetsdag om 8—11 tim. I allmänhet synes årsarbetstiden ligga vid 2 700—3 000 tim. per år, men för kreatursskötare och herdar kan den stiga upp till 3 500 à 3 900 tim.

England har beträtt sin egen väg för arbetstidens reglering inom jordbruket genom att möjliggöra bestämmande av ett visst timantal såsom grundval för de veckolöner, som fastställas av paritetiskt sammansatta lönenämnder i enlighet med 1924 års lagstiftning om minimilöner inom jordbruket. Denna normalvecka har i allmänhet fixerats till 50—54 tim. under sommaren och 48 tim. under vintern, men avvikelser så väl uppåt som nedåt förekomma i de olika grevskapen. Övertidsarbete medges mot särskild ersättning. För kreatursskötare, kördrängar och fårherdar är dock arbetstiden i allmänhet längre, ofta 60—62 tim. Nu angivna arbetstider gällde i England ännu i början av år 1931, men under loppet av detta år har, såsom ett led i vissa lönenedsättningssträvanden, framträtt en tendens att förlänga den ordinarie veckoarbetstiden i syfte att därigenom reducera den faktiska arbetskostnaden per timme.

Av denna redogörelse framgår, dels att arbetstiden inom det svenska jordbruket näppeligen kan anses vara längre än inom flertalet andra jämförliga länder, dels att försöken att reglera jordbrukets arbetstid på lagstiftningens väg mött stora svårigheter, och att dessa knappast på något håll hitintills erhållit någon mera definitiv lösning.

Socialstyrelsens utlåtande över blindvårdssakkunnigas betänkande.

Avgivet den 5 november 1931.

Genom beslut den 19 maj 1922 har Kungl. Maj:t anmodat socialstyrelsen att avgiva utlåtande över blindvårdssakkunnigas den 10 april 1922 avgivna betänkande med utredning och förslag angående vården av blinda. Med anledning härav får styrelsen anföra följande.

I bilaga till betänkandet meddelas vissa statistiska uppgifter om de blinda i Sverige. Till komplettering av ifrågavarande uppgifter må till en början, med anlitande av 1920 års för de sakkunniga icke tillgängliga folkräkningsmaterial, anföras följande.

Antalet med blindhet behäftade personer i vårt land enligt folkräkningsmaterialet framgår av nedanstående sammanställning.

År	Antal	Per 10 000 av folkmängden
1890	3 948	8·3
1900	3 413	6·6
1910	3 404	6·2
1920	3 090	5·2

Den minskning av antalet blinda såväl absolut som i förhållande till folkmängden, som inträtt alltsedan år 1890, har såsom framgår av sammanställningen fortsatt och ytterligare markerats under det sista årtionde, för vilket siffermaterial är förhanden. Detta glädjande förhållande torde väsentligen vara att tillskriva läkarvetenskapens framsteg samt förbättrad och lättare tillgänglig vård på ögonsjukdomarnas område. Det torde i förevarande sammanhang förtjäna påpekas, att särskilt inom den yngsta åldersklassen antalet blinda numera är helt ringa. Enligt 1920 års folkräkning redovisas för hela landet endast 11 blinda i åldern under 5 år.

Vid bedömandet av folkräkningsmaterialet må beaktas, att någon särskild definition av begreppet blind ej angivits vid upptagandet av primäruppgifterna, varför siffrorna i stort sett torde få anses ange talet på dem, som av sig själva och av sin omgivning uppfattas såsom blinda. Emellertid torde det sociala problemet om vården av de blinda i sig innefatta frågan ej endast om de helt blinda, utan även om dem, som på grund av minskad synförmåga fått sin arbetsduglighet i mera avsevärd grad nedsatt. Med hänsyn härtill torde man vid bedömande av förevarande fråga böra räkna med ett något större antal blinda än vad sammanställningen angiver.

De sakkunniga hava genom en enquête år 1920 bland ordförandena i fattigvårdsstyrelserna införskaffat uppgifter om antalet personer i åldern över 20 år, som voro blinda eller överhuvud hade avsevärt nedsatt synförmåga. Detta antal befanns uppgå till 3 130. Med stöd härav beräkna de sakkunniga antalet blinda år 1920 till 3 500 à 4 000 eller åtskilligt flera än vad som i folkräkningen medtagits.

Det förtjänar i detta sammanhang framhållas, att medan antalet blinda i åldern över 20 år enligt den av de sakkunniga företagna enquêten angives uppgå till 3 130, den ungefär samtidigt företagna folkräkningen redovisar motsvarande antal till 2 772. En närmare jämförelse mellan de båda uppgiftserierna torde i viss mån

vara upplysande. Fördelas de redovisade blinda i åldern över 20 år i två grupper, nämligen 20—60 år och åldrar över 60 år, faller inom den första gruppen den del av de blinda, som normalt bör utgöras av arbetsföra individer, medan den senare gruppen huvudsakligen omfattar blinda, vilka redan på grund av åldern få betraktas såsom mindre arbetsdugliga. Fördelningen på de båda grupperna framgår av följande sammanställning.

Åldersgrupper	Antal blinda enligt folkräkningen		Antal blinda enligt enquêten		Hela folkmängden
	Antal	%	Antal	%	
20—60	1 456	52·5	1 373	43·9	86·3
60—∞	1 316	47·5	1 751	56·1	13·7
	2 772	100·0	3 124[1]	100·0	100·0

Av sammanställningen framgår, att de arbetsföra åldrarna vid folkräkningstillfället redovisats fullständigare än vid enquêten, medan den sistnämnda upptagit ett avsevärt större antal blinda i åldrarna över 60 år. Det framgår vidare, att de blinda äro i förhållande till befolkningen i dess helhet väsentligt talrikare representerade i de högre åldersklasserna, ett förhållande som självfallet beror därpå, att blindhet ju i ej ringa utsträckning är en ålderdomsföreteelse.

Av folkräkningsmaterialet inhämtas vidare, att hela antalet lytta i Sverige år 1920 utgjorde allenast 0·6 % av folkmängden, medan antalet blinda, som voro behäftade med annat lyte jämte blindhet, uppgick till 6·6 % av totala antalet blinda. Efter lytenas art fördelade sig berörda blinda på följande sätt:

Sinnesslöhet	93	Fallandesjuka	7	Invaliditet	5
Sinnessjukdom	27	Dövhet	13	Stumhet	2
Dövstumhet	36	Lamhet	8	Summa	**191**

Härtill kommo 12 blinda, behäftade med två andra lyten, varför antalet här ifrågavarande blinda uppgick till 203, varav 129 kommo på åldersgruppen 20—60 år, 39 på gruppen yngre än 20 år och 35 på gruppen äldre än 60 år. I enquêten redovisas 497 blinda med komplicerat lyte.

Med stöd av de anförda uppgifterna skulle den grupp av de blinda, inom vilken de arbetsdugliga individerna böra anses inrymda, motsvara ett antal av 1 327 eller ej fullt halva antalet av de i folkräkningen redovisade blinda. Till gruppen arbetsdugliga blinda hava därvid hänförts samtliga blinda i åldern 20—60 år med undantag av dem med komplicerat lyte.

I vilken utsträckning de till nämnda grupp av arbetsdugliga blinda hänförda individerna i själva verket förmå ägna sig åt egentligt förvärvsarbete, kan ej på basis av förefintligt statistiskt material närmare bedömas. Erinras må, att enligt den ovanberörda, av de sakkunniga år 1920 företagna enquêten bland ordförandena i fattigvårdsstyrelserna 322 personer (10·3 %) helt och hållet försörjde sig med sitt arbete och 175 (5·6 %) på annat sätt, varjämte 1 010 (32·3 %) delvis försörjde sig med sitt arbete. Återstående 1 623 personer (51·8 %) voro helt och hållet beroende av allmän eller enskild hjälp för sitt uppehälle. Vid bedömandet av ifrågavarande uppgifter lärer vara att beakta, att desamma avse alla åldersgrupper över 20 år och att de sålunda omfatta även sådana personer, som först på sin ålderdom drabbats av blindhet, medan de under sin arbetsföra ålder haft normal arbetsduglighet och därmed också möjlighet till sparande. Att denna grupp icke är alldeles obetydlig, torde få anses troligt. Påpekas må sålunda, att enligt den vid 1920 års folkräkning uppgjorda statistiken över blinda yrkesutövare antalet f. d. yrkesutövare uppgick till 317. Överhuvud taget torde det möta avsevärda svårigheter att i ett statistiskt material få fram en åtskillnad mellan vederbörande per-

[1] Beträffande 6 blinda föreligga icke uppgifter om ålder.

soners försörjningsmöjligheter och deras förmåga att genom arbete förvärva eller verksamt bidraga till sin försörjning. I sådant avseende kan det förtjäna påpekas, att enligt folkräkningen 165 blinda personer redovisats såsom hemmansägare, lägenhetsägare och torpare, vilket förhållande, såsom det anmärkts, torde kunna förklaras endast därav, att ägaren och brukaren ej behöva vara identiska. Inom de karakteristiska blindyrkena redovisar folkräkningen icke några större antal yrkesutövare; sålunda utgjorde antalet blinda yrkesutövare inom borstbinderi 183, inom korgmakeri 107 och inom repslageri 2. Såsom musikanter eller gatusångare hade 15 blinda betecknats. Ett tiotal försörjde sig genom tidningsförsäljning och liknande. I redogörelsen för folkräkningen framhålles, att såsom yrkesutövare inom borstbinderi och korgmakeri skulle hava upptagits ett ännu större antal, därest ej en hel del samtidigt angivits och därför räknats såsom understödstagare.

Såsom ovan framhållits lämnar tillgängligt statistiskt material icke hållpunkter för ett närmare bedömande, i vilken utsträckning blinda i arbetsföra åldrar ägna sig åt förvärvsarbete. Emellertid lära ovan anförda uppgifter giva visst stöd för antagandet, att endast ett mindre antal kan genom direkt förvärvsarbete skaffa sig eller i mera betydande mån bidraga till sin försörjning.

Av viss betydelse för bedömandet av frågan om blindvårdens ordnande lärer jämväl vara orsakerna till blindhet. Någon samtliga blinda omfattande statistik härutinnan är icke för styrelsen tillgänglig. På grundval av hantverksskolans i Kristinehamn årsberättelser för åren 1924—1929 belyses i efterföljande sammanställning de genomsnittliga orsakerna till elevernas blindhet under nämnda femårsperiod.

Orsak	%
Bildningsfel	27·9
Sjukdomar	27·3
Andra orsaker	28·2
Ej uppgiven anledning	16·6
	100·0

Ehuru materialet omfattar endast ett begränsat antal företrädesvis yngre, manliga blinda och således ej kan anses representativt, lärer detsamma dock giva vid handen, att bildningsfel och sjukdomar tillsammantagna utgöra de väsentligaste blindhetsorsakerna. Men även under rubriken »andra orsaker» upptages ett betydande antal fall. Beträffande den närmare fördelningen inom denna grupp föreligga följande uppgifter.

Orsak	%
Träspritförgiftning	1·2
Skottskador	11·6
Etsning med kemikalier	2·2
Kontusioner å ögat, explosioner	4·4
Sympatisk ögonsjukdom	8·8
	28·2

Inom gruppen inrymmes, såsom sammanställningen utvisar, ett visst antal fall, där blindheten kan antagas hava uppkommit till följd av olycksfall i arbete och där således enligt lag olycksfallsersättning utgår. Sammanställningen giver vidare vid handen, att ett visst, ehuru mycket begränsat antal sådana fall förekomma, där blindheten torde få anses vara självförvållad.

Såsom en sammanfattning av de ovan lämnade statistiska uppgifter må anföras, att av det totala antalet blinda i vårt land ej fullt hälften tillhöra de i egentlig mening arbetsföra åldersgrupperna mellan 20 och 60 år, medan ej obetydligt fler än 40 % äro äldre än 60 år och något fler än 10 % tillhöra ungdomsåldrarna. Vad den sistnämnda gruppen beträffar, som i avsevärd utsträckning torde utgöras av

barn, som befinna sig i föräldrahemmets vård, eller ungdom i olika undervisnings- och utbildningsanstalter, begränsar sig problemet väsentligen till ett spörsmål om undervisningens ordnande. I betydande omfattning hava statsmakterna redan sörjt för de blindas undervisning och utbildning. Vid den av de sakkunniga verkställda utredningen hava ej heller några mera betydelsefulla ändringar eller kompletteringar i sådant avseende ansetts påkallade. Åldersgrupperna över 20 år torde därför vara de, som närmast beröras av de föreliggande vårdnads- och ersättningsspörsmålen. Gruppen över 60 år omfattar huvudsakligen sådana blinda, som redan på grund av sin ålder torde få anses oförmögna till förvärvsarbete. Den torde inrymma åtskilliga pensionärer och även personer, som drabbats av blindhet först å ålderdomen. För nämnda grupps vidkommande torde närmast inställa sig ett vårdnadsproblem. Den återstående gruppen — avseende åldrarna 20—60 år — omfattar enligt folkräkningsmaterialet ett antal av 1 327 personer, om vilka man icke vet annat än att desamma — med den begränsning, blindheten nödvändigtvis medför — äro arbetsdugliga. Det är till denna grupp, som problemen såväl om vårdnad som blindhetsersättning företrädesvis hänföra sig. Gruppen synes vara i viss mån heterogen. Inom densamma liksom inom den äldre gruppen lära inrymmas personer, som först under ett senare skede av sin levnad drabbats av blindhet, däribland sådana som i samband med det åtragna lytet kommit i åtnjutande av olycksfallsersättning.

De sakkunnigas ingående utredning har föranlett framläggandet av en serie av förslag, avseende olika delar av det komplex, som betecknats såsom vården av blinda. Vad de sakkunniga sålunda föreslagit i fråga om åtgärder till förekommande av blindhet samt beträffande undervisningen av blinda lärer, såsom väsentligen berörande spörsmål, fallande vid sidan av socialstyrelsens kompetensområde, icke påkalla något styrelsens särskilda uttalande. Styrelsen får i stället begränsa sig till att, företrädesvis ur principiella synpunkter, upptaga till granskning de sakkunnigas förslag i vad desamma avse blindhetsersättning, åtgärder i övrigt till hjälp åt arbetande blinda, vården av ålderstigna blinda samt organisationen av blindvården.

Vad beträffar *blindhetsersättning* innebär de sakkunnigas förslag, att varje minst femton år gammal person, som lider av så stor nedsättning i synförmågan, att avsevärd svårighet vid utförande av för honom lämpligt arbete därav uppstår, skall av sin hemortsrättskommun erhålla ett årligt understöd utan fattigvårds natur, såvida hans årsinkomst av arbete uppgår till minst 140 kronor inom den billigaste, 170 kronor inom den medeldyra och 200 kronor inom den dyraste ortsgruppen. Blindhetsersättningen utgår för år räknat med det belopp, som motsvarar ett existensminimum för blind person av 550, 675 och 800 kronor i respektive ortsgrupper, minskat med hälften av den blindes årsinkomst av fast egendom, kapital eller arbete. Handläggningen av ärenden om blindhetsersättning ankommer på fattigvårdsstyrelserna, som därvid skola, bland annat, pröva ansökningar om sådan ersättning samt utbetala ersättningsbeloppen. Kommunen erhåller genom socialdepartementets fattigvårds- och barnavårdsbyrå ersättning av statsmedel med i regel halva beloppet för vad densamma utgivit såsom blindhetsersättning.

Samhällets förpliktelser gentemot dem, som icke kunna sig själva försörja, hava av ålder åvilat kommunerna. Formen för fullgörandet av dessa förpliktelser är den allmänna fattigvården. Under senare tid har en tendens framträtt att överflytta dessa förpliktelser beträffande särskilda grupper av hjälpbehövande från kommunerna till staten, i samband varmed understöden skulle frigöras från karaktären av fattigvård. Man synes härvid vilja utgå från den principiella uppfattningen, att sådana särskilda grupper av hjälpbehövande, vilkas hjälpbehov ej anses självförvållat, böra kunna göra anspråk på samhällets hjälp utan de villkor i olika avseenden, som fattigvårdslagen föreskriver.

Denna tendens, som framträtt allt starkare, trots det att fattigvården samtidigt utvecklats i en alltmera human riktning, är otvivelaktigt ägnad ingiva vissa be-

tänkligheter. Genom överförandet till andra, förmånligare hjälpformer av olika grupper av oförvållat hjälpbehövande kunde befaras, att den allmänna fattigvården misskrediterades och de olyckligt ställda, vilka alltfort nödgades lita till densammas stöd, komme att framstå såsom mindervärdiga.

Det måste emellertid erkännas, att särskilda förhållanden göra sig gällande beträffande de blinda. När styrelsen, trots ovan anförda betänkligheter, icke vill avstyrka anordnandet av en ifrågasatt blindhetsersättning, hava för styrelsen varit vägledande väsentligen följande synpunkter. De blinda utgöra en grupp av individer, vilka, där tillgång till enskild förmögenhet ej föreligger, som regel för sin försörjning äro hänvisade till allmän eller enskild hjälpverksamhet. De blinda, som lämnade på egen hand kunna genom eget arbete skaffa sig full försörjning, lära vara så få, att dessa fall närmast torde få betecknas såsom om sällspord energi och uthållighet vittnande undantagsfall. Då de blinda såsom grupp betraktade i största utsträckning således äro hänvisade till stödet av hjälpverksamhet, må det samtidigt påpekas, att de bortsett från sitt lyte i allmänhet befinna sig å en fysiskt och intellektuellt sett relativt hög nivå, som därför gör ställningen såsom understödstagare så mycket svårare. Framhållas må vidare, att de blindas fördelning på rikets kommuner är ojämn. Det synes i betraktande härav önskligt, att kostnaderna för deras understödjande genom allmänna medel kunde jämnare fördelas. Härtill kommer, att gruppen ej omfattar något större antal personer, varför de ekonomiska konsekvenserna av blindhetsersättningens anordnande, ehuru avsevärda, ej framstå såsom oöverkomliga.

Enligt de sakkunnigas förslag tänkes blindhetsersättningen såsom ett inkomsttillägg, avsett endast för arbetande blinda i ändamål att giva dem i någon mån likartade ekonomiska förutsättningar med deras seende yrkeskamrater och att sätta dem i stånd att bevara en viss ekonomisk självständighet. De sakkunnigas förslag utgår alltså från förefintligheten av en viss arbetsförmåga såsom förutsättning för rätten till blindhetsersättning. Såsom ovan påpekats lära emellertid de blindas möjligheter att genom arbete skaffa sig inkomst vara mycket begränsade, där de ej erhålla en mer eller mindre filantropiskt färgad hjälp. Enligt förslaget har också såsom kännemärke på den erforderliga arbetsförmågan uppställts villkor om en årsinkomst av arbete på så låga belopp som 140—200 kronor i de olika ortsgrupperna. Det lärer för ett väsentligt antal blinda bliva beroende på effektiviteten av de organ, vilka hjälpa dem med avsättningen av deras arbetsprodukter, ävensom på livaktigheten av det filantropiska intresset i orten, huruvida de skola lyckas uppnå och överskrida denna minimiförtjänst. Bortses må ej heller från de möjligheter, som stå öppna att kringgå de föreslagna bestämmelserna i förevarande avseende.

Det kan på grund av det nu anförda anses sannolikt, att den föreslagna fordran på viss minimiförtjänst av arbete såsom villkor för rätten till ersättning skulle i praktiken visa sig vara av endast fiktiv betydelse. De låga minimibelopp, som föreslagits, tyda också på att de sakkunniga fäst avseende mindre vid det faktiska bidrag till hans försörjning, som den blinde kan vara i stånd att genom eget arbete lämna, än vid det bevis på allmän standard, som en viss arbetsduglighet otvivelaktigt utgör.

Vid sådant förhållande må det ifrågasättas, om man ej borde betrakta blindhetsersättningen icke såsom ersättning för den minskade arbetsdugligheten, utan såsom en verklig lytesersättning, avseende att bereda möjligheter till viss ekonomisk självständighet åt sådana blinda, som till sin allmänna standard i fysiskt, psykiskt och moraliskt avseende ej äro av sådan beskaffenhet, att de normalt, d. v. s. oavsett blindheten, skulle hava tillhört försörjningsklientelet. Styrelsen föreställer sig, att en sådan anordning av blindhetsersättningen bättre skulle motsvara det allmänna syftet med densamma, nämligen att bereda friska, oförvitliga och normalt utvecklade blinda en chans att oaktat sin blindhet kunna framleva sitt liv såsom oberoende människor utan att behöva falla den allmänna fattigvården till last.

En ifrån sådana synpunkter anordnad blindhetsersättning förutsätter givetvis en prövning från fall till fall av vederbörande blindas allmänna standard. Utslagsgivande vid prövningen synes därvid böra vara, huruvida den blinde, som erhåller ersättningen, kan med sådan hjälp själv reda sig. Åtskilliga spörsmål inställa sig emellertid i detta sammanhang, vilka torde böra bliva föremål för ytterligare överväganden i samband med den överarbetning av de sakkunnigas förslag, som för närvarande pågår. Några sådana spörsmål må i det följande närmare beröras.

De sakkunnigas förslag upptager vissa grupper av blinda, vilka icke skulle komma i åtnjutande av blindhetsersättningen, exempelvis dem som åtnjuta för sin försörjning tillräcklig inkomst av fast egendom, kapital eller arbete, samt skolpliktiga blinda, vilka åtnjuta den försörjning de behöva å det allmännas bekostnad. Även med den förändrade läggning av blindhetsersättningen, som här ifrågasatts, torde sådana grupper böra undantagas. Anledning torde emellertid få anses föreligga att stipulera undantag jämväl för ytterligare ett par grupper. Beträffande de fåtaliga fall, där lytet kan anses självförvållat, lära tillräckliga skäl sålunda knappast kunna anses vara för handen för meddelande av förmånligare understöd än vad den allmänna fattigvården erbjuder. Fråga inställer sig vidare, om blindhetsersättning bör komma sådana blinda till del, vilkå först på ålderdomen drabbats av lytet. Det lärer få anses naturligt, att dessa blinda, som under den väsentligare och arbetsföra delen av sin levnad haft normala möjligheter till arbetsförtjänst och sparande och vilkas lyte framträder såsom en ålderdomsföreteelse, närmast äro hänförliga till fattigvårdens område.

De belopp för blindhetsersättning, som av de sakkunniga föreslagits, torde alltjämt få anses väl avvägda. Penningvärdet har visserligen ej obetydligt stegrats under den tid, som förflutit, sedan förslaget framlades. Samtidigt har emellertid en höjning av den allmänna levnadsstandarden ägt rum, till vilken sistnämnda omständighet hänsyn rimligtvis torde böra få tagas också vid bestämmandet av blindhetsersättningens belopp.

Enligt förslaget skola blindhetsersättningarnas belopp avpassas efter levnadskostnaderna i den ort, där den blinde vistas, och hava beloppen graderats efter trenne ortsgrupper; på vederbörande kommunala myndighet skulle ankomma att avgöra, till vilken ortsgrupp den ifrågakommande orten är att hänföra. Otvivelaktigt torde för ernående av enkla regler för den erforderliga anpassningen efter dyrortsförhållandena vara lämpligt med en indelning i endast tre ortsgrupper. Styrelsen vill emellertid ifrågasätta, om ej kravet på enkelhet och reda skulle vederbörligen tillgodoses, därest, i likhet med vad som gäller i fråga om av Kungl. Maj:t fastställda ersättningsbelopp för vård å vissa sjuk- och fattigvårdsanstalter samt barnhem, föreskrifter meddelades, att till dyraste ortsgrupp hänfördes de orter, som i socialstyrelsens kungörelse angående indelning för taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samt kommunalskatt av samtliga orter i riket med avseende å levnadskostnadernas höjd upptagits under grupp I, att till den mellersta ortsgruppen hänfördes de orter, som i nämnda kungörelse upptagits under grupperna II och III, samt att till den billigaste ortsgruppen hänfördes de i kungörelsen under grupperna IV och V upptagna orterna.

Ett betydelsefullt spörsmål är vidare, huruvida och i vad mån vederbörande kommuner böra bidraga till blindhetsersättningen. Åtskilliga skäl torde kunna andragas för den meningen, att staten helt och hållet bör svara för kostnaderna. Framhållas må sålunda, att härigenom en utjämning mellan kommunerna i det allmännas utgifter för de blinda skulle åvägabringas, vilket i betraktande av de blindas ojämna fördelning å kommunerna torde få anses önskvärt. Å andra sidan vill det icke synas orimligt att vidhålla kravet på att kommunerna, vilkas fattigvårdsutgifter för de blinda genom den statliga blindhetsersättningen skulle minskas, ej helt befriades från att bidraga till täckandet av kostnaderna för ersättningen. Ett visst kommunalt bidrag till blindhetsersättningen, lämpligt avvägt

med hänsyn till fattigvårdskostnaderna, skulle måhända med hänsyn härtill kunna skäligen ifrågakomma.

Det vill synas, som om en blindhetsersättning, anordnad efter ovan antydda riktlinjer, skulle förete vissa anknytningspunkter till den genom lag den 14 juni 1918 skapade anordningen med kommunala pensionstillskott. I båda fallen är det fråga om beredande, efter individuell prövning, av understöd i särskild väg utan fattigvårds karaktär åt personer, som emellertid befinnas vara i behov av fattigvård.

Beträffande frågan om lämpligt organ för blindhetsersättningens handhavande må framhållas, att flertalet blinda torde få anses vara invalider i pensionsförsäkringslagens mening samt att pensionsstyrelsen och dess organ i sin sociala verksamhet och sitt arbete med bestämmande och utbetalande av pensionstillägg respektive understöd äga nära samband med en verksamhet av den art, som här ifrågasättes. Med hänsyn härtill torde det få anses ligga närmast till hands, att blindhetsersättningens handhavande anförtros åt pensionsstyrelsen och dess organ.

Vidare synes det kunna ifrågasättas, huruvida det icke vore lämpligt och skäligt, att blindhetsersättning får räknas till de i 5 § av lagen om övergångsbestämmelser i anledning av pensionsförsäkringslagen angivna inkomster, till vilka hänsyn icke skall tagas vid bestämmande av årsinkomst enligt sistnämnda lag. De skäl av principiell art, vilka av de sakkunniga anförts mot en sådan anordning, böra enligt socialstyrelsens mening icke få tillmätas utslagsgivande betydelse. Det synes nämligen icke skäligt, att här ifrågavarande grupp av personer ställes vid sidan av den allmänna understödsverksamhet, som genom pensionsförsäkringslagen anordnats.

Styrelsen övergår härefter till frågan om *åtgärder i övrigt till hjälp åt arbetande blinda*. I sådant avseende hava de sakkunniga framlagt åtskilliga förslag, åsyftande att bereda tillgång till arbetstillfällen och arbetsmöjligheter för arbetsdugliga blinda. Det ifrågasättes sålunda, att landsting — respektive stad, som ej tillhör landstingsområde — skall inrätta verkstad för blinda män samt arbetshem för blinda kvinnor, ävensom försäljningslokal för avyttrande av de producerade varorna. Till sålunda inrättade verkstäders och arbetshems driftkostnader skulle bidrag av statsmedel utgå med en krona per dag och person. Vidare skulle av landstingsmedel understöd kunna lämnas till i hemmen arbetande blinda. Också härtill skulle statsbidrag lämnas till ett belopp motsvarande en tredjedel av understödet, dock högst med 500 kronor för år och person.

Det må i förevarande sammanhang framhållas, att den industriella utvecklingen gjort det allt svårare för den partiella arbetskraften i dess helhet och i särskild grad för de blinda att försvara en plats i produktionsprocessen. Genom den kollektiva avtalsformen hava på allt flera arbetsområden arbets- och lönevillkoren enhetligt normerats och reglerats. Många kollektivavtal göra icke någon skillnad i lönehänseende mellan den fullt arbetsföra och den partiella arbetskraften och förutsätta således, att endast fullgod arbetskraft skulle komma till användning. Där någon gradering i lönehänseende förekommer, begränsar sig densamma till att avse en viss mindre nedsättning, vanligen med högst 15 % av den för fullgod arbetare fastställda lönen. Den i och för sig naturliga tendensen till användande av uteslutande fullgod arbetskraft har ytterligare markerats därigenom, att vår arbetsmarknad under senare år karakteriserats av överskott på även fullgod arbetskraft. För den partiella arbetskraften har området för dess användande under denna utveckling alltmera inskränkts och begränsats framför allt till vissa hantverksyrken. Vad de blinda beträffar, torde de väsentligen vara hänvisade till sådana yrken som borstbinderi, korgmakeri, stickning och vävning. Maskinteknikens utveckling har emellertid vad dessa yrken beträffar gjort hantverkarens ställning allt svårare, och det ligger i sakens natur, att den blinde hantverkaren skall hava långt större svårigheter än den seende att kunna hävda sig i konkurrensen med fabriksproduktionen på området. Erfarenheten torde också hava givit

vid handen, att möjligheter härtill icke föreligga, där ej filantropiska intressen lämna honom sitt stöd.

Samtidigt med konstaterandet av denna bittra sanning må framhållas rimligheten av att det allmänna räcker en hjälpande hand åt de blinda, som till följd av den ovan antydda utvecklingen fått allt knappare försörjningsmöjligheter. Man torde häruti kunna se en moralisk grund för kravet på blindhetsersättningens anordnande.

Om man sålunda erkänner samhällets moraliska förpliktelse att av ovanberörda skäl träda hjälpande emellan för stödjande av de blinda, torde emellertid denna förpliktelse icke rimligen kunna utsträckas till upprätthållande av en icke ekonomiskt berättigad produktion i särskilda verkstäder och arbetshem på sätt som av de sakkunniga föreslagits. Praktiska skäl synas också tala emot en sådan anordning. Lämpligheten kan sålunda ifrågasättas av att genom de blindas sammanförande till vissa centralt anordnade arbetsplatser draga dem bort från den trakt, där de äro orienterade, samt från deras personliga bekantskapskrets i hemorten. Framhållas må också, att de arbetsdugliga blindas antal icke lärer vara mera avsevärt i de särskilda länen, varför de med anordnande av särskilda verkstäder och arbetshem och driftens uppehållande vid desamma förenade kostnaderna kunna förväntas bliva oproportionerligt höga. I betraktande jämväl av den sjunkande tendensen av blindhetslytets förekomst i vårt land synes det därför kunna ifrågasättas, om ej med utförandet av förslaget om anordnandet länsvis av särskilda verkstäder och arbetshem för de blinda lämpligen bör få anstå.

Ehuruväl styrelsen nödgats konstatera de mycket stora svårigheterna för den blinda arbetskraften att av egen kraft kunna finna användning och ernå arbetsförtjänst, förbiser styrelsen ingalunda den vikt och betydelse, som ur psykologiska synpunkter är att tillmäta de blindas sysselsättande med arbete. Dessa synpunkter, som alltjämt i oförändrad grad bibehålla sin giltighet, hava av statsmakterna sedan länge till fullo beaktats, bland annat, vid anordnandet av yrkesutbildning för de blinda. Den blinde arbetar gärna, enär arbetet för honom oftast är en glädjekälla och han under arbetet känner sig som samhällsnyttig. Genom anordnande av särskilda verkstäder och arbetshem, upprätthållna och drivna av allmänna medel, kunde man riskera att fastlåsa den blinda arbetskraften vid visst eller vissa mindre lönande yrken, till vilka den arbetsduglige blinde alltid skulle kunna hänvisas. Emellertid framstår det enskilda filantropiska intresset såsom utslagsgivande för möjligheterna att finna användning för den blinda arbetskraften. Exempel på de resultat, ehuru givetvis starkt begränsade, som i sådan väg kunna ernås, lämnas, bland annat, i en i tidskriften Arbetarskyddet (nr 8, 1930) återgiven enquête rörande sysselsättning av blinda inom den svenska industrien. De olika enskilda organisationer, som ägna sig åt arbete för att hjälpa de blinda, särskilt kronprinsessan Margaretas arbetsnämnd för de blinda, som har lokalorganisationer i de olika länen, hava sedan länge utfört ett betydelsefullt arbete för att placera arbetsdugliga blinda i anställningar och vinna avsättning för de blindas produkter.

Styrelsen föreställer sig under hänvisning till det ovan anförda, att det allmänna, begränsande sig till att genom blindhetsersättningen bereda de blinda möjligheter till viss ekonomisk självständighet och till en relativt oberoende ställning, lämpligen bör överlåta åt de på området arbetande enskilda organisationerna och sammanslutningarna att söka mobilisera det filantropiska intresse, som kan vara för handen, i syfte att finna användning för den blinda arbetskraften och avsättning för de blindas arbetsprodukter.

I betänkandet föreslås vidare, att landstingen — respektive städer, som ej tillhöra landstingsområde — skola uppmanas att anordna *särskilda ålderdomshem för sådana blinda,* som behöva omhändertagas av den allmänna fattigvården, samt att statsbidrag skall utgå för anordnandet av dylika hem. Om blindhetsersätt-

ningen anordnas på sätt, styrelsen i det föregående velat förorda, skulle för omhändertagande genom den allmänna fattigvården ifrågakomma huvudsakligen endast sådana blinda, som ej med den hjälp, blindhetsersättningen bereder, kunna draga försorg om sig själva, ävensom sådana hjälpbehövande ålderstigna blinda, vilkas lyte framträtt först såsom en ålderdomsföreteelse. Man har svårt att på basis av förefintligt statistiskt material bedöma, huruvida antalet blinda, som sålunda skulle behöva omhändertagas i ifrågavarande väg, kan i de enskilda länen vara så avsevärt, att anordnandet av ett särskilt anstaltsväsende därav påkallas. Även i detta sammanhang må erinras, att de blindas antal visar en sjunkande tendens. Enligt 1920 års folkräkning uppgick hela antalet blinda i åldern över 60 år i de olika länen till följande antal.

Län	Antal blinda över 60 år	Län	Antal blinda över 60 år
Stockholms stad	57	Göteborgs och Bohus	40
Stockholms län	34	Älvsborgs	91
Uppsala	29	Skaraborgs	56
Södermanlands	43	Värmlands	105
Östergötlands	80	Örebro	51
Jönköpings	78	Västmanlands	39
Kronobergs	55	Kopparbergs	78
Kalmar	84	Gävleborgs	57
Gotlands	27	Västernorrlands	47
Blekinge	27	Jämtlands	24
Kristianstads	38	Västerbottens	57
Malmöhus	43	Norrbottens	48
Hallands	28	Tillhopa	1 316

Även beträffande här ifrågavarande ålderstigna blinda torde få anses gälla vad ovan framhållits ifråga om de arbetsdugliga blindas sammanförande till särskilda arbetsplatser, nämligen att det ofta nog kan visa sig mindre lämpligt att draga den blinde bort från den trakt och den miljö, inom vilken han är orienterad. Härtill kommer den omständigheten, att den blinde, om han vårdas tillsammans med andra seende hjälpbehövande, av dessa senare i olika avseenden kan erhålla handräckning och hjälpas till rätta.

Med hänsyn till det ovan anförda synes förslaget om anordnande av särskilda vårdhem för ålderstigna blinda knappast böra komma till utförande.

Vad slutligen beträffar de sakkunnigas förslag angående *blindvårdens allmänna organisation och därmed förknippade spörsmål* må framhållas följande. Enligt vad ovan ifrågasatts skulle handhavandet av ärendena rörande blindhetsersättning uppdragas åt pensionsstyrelsen och dess organ.

Det ligger emellertid i öppen dag, att vid sidan om beredande av direkt ekonomisk hjälp åt de blinda ett rikt verksamhetsfält föreligger ifråga om de blindas handledande och stödjande i olika avseenden. De sakkunniga hava under beaktande härav föreslagit, att vederbörande landsting skulle tillsätta en permanent nämnd, blindnämnden, vilken skulle få sig uppdragen vården om de blinda inom länet. På blindnämnderna skulle ankomma, bland annat, de arbetsuppgifter, som vore förenade med upprättande och drift av verkstäder och arbetshem för arbetsdugliga blinda samt av vårdhem för ålderstigna blinda ävensom med ekonomiskt stödjande av de i hemmen arbetande blinda. Om emellertid, som styrelsen ansett sig böra ifrågasätta, ovanberörda delar av de sakkunnigas förslag icke skulle komma till utförande, bortfalla de med handhavandet och dispositionen av allmänna medel förenade uppgifter, som enligt förslaget skulle ankomma på blindnämnderna. Vid sådant förhållande lärer det icke heller påkallas, att en officiell nämnd inrättas. De övriga arbetsuppgifter, närmast motsvarande en social kurators, som enligt förslaget skulle ankomma å blindnämnderna, torde de å området verksamma enskilda organisationerna och sammanslutningarna till hjälp åt de blinda vara väl skickade att utföra. Erinras må i detta sammanhang om det betydelsefulla arbete, som i sådant avseende från dessa håll redan utföres.

Den internationella organisationen av kolmarknaden.

Av socialrådet *Erik Sjöstrand.*

Inom den s. k. rådgivande ekonomiska kommittén, som kom till stånd på grund av beslut av nationernas förbunds församling år 1927, föreslogs vid kommitténs första sammanträde i maj 1928, att det allvarliga läget inom kolindustrien skulle upptagas till skärskådande. Förbundets ekonomiska organisation borde i sådant syfte fullfölja de undersökningar, den redan bedrivit, och komplettera dem genom att anlita råd och biträde av särskilda sakkunniga. Samma år i september uttryckte förbundsförsamlingen sin tillit till att dessa arbeten komme att fullföljas med all önskvärd energi och med beaktande av såväl producenternas som konsumenternas och arbetarnas intressen.

Utgående härifrån höll en av förbundets ekonomiska kommitté tillsatt särskild delegation under loppet av 1929 en serie konsultationer med experter representerande de nyss angivna intressena inom kolindustrien. Sålunda hölls den 8—11 januari 1929 en konferens med sakkunniga företrädande kolproduktionens intressen. Därpå följde den 27 februari—2 mars 1929 en konferens med experter från arbetarsidan inom kolindustrien. Slutligen hölls den 30 september—3 oktober 1929 ett sammanträde, vari deltogo representanter för såväl arbetsgivarnas som arbetarnas intressen.

Det yttersta syftet med dessa förhandlingar finnes angivet i en av ekonomiska kommittén 1929 avgiven rapport, i vilken anvisning lämnas å följande eventuella åtgärder:

1) Internationell uppgörelse om kolbrytningens kvantitet, priser och avsättningsmarknader.

2) Upprättande av en internationell kolkommitté med representation för regeringar, gruvägare, distributörer och konsumenter.

3) Åtgärder för viss utjämning av arbetslöner, arbetstid m. fl. arbetsvillkor.

4) Återkallandet av åtgärder för artificiell produktionsstegring.

Vad beträffar de under punkt 3) ifrågasatta åtgärderna, ankommo dessa givetvis på internationella arbetsorganisationen. Då en lösning av kolindustriens internationella problem i dess helhet uppenbarligen i hög grad betingades av, att en gemensam reglering av arbetstid, arbetslön o. s. v. komme till stånd, hemställde förbundsförsamlingen 1929, att internationella arbetsbyråns styrelse måtte sammankalla en förberedande teknisk konferens av ombud från regeringar, arbetsgivare och arbetare i de förnämsta kolproducerande länderna med uppgift att lämna styrelsen anvisning å de frågor rörande arbetsförhållanden, som lämpligen kunde uppföras å dagordningen för 1930 års sammanträde av internationella arbetskonferensen.

Den förberedande tekniska konferensen ägde som bekant rum i januari 1930 och ledde till att för det därpå följande sammanträdet av arbetskonferensen framlades ett utkast till konventionsförslag angående begränsning av arbetstiden i kolgruvor.[1] Förslaget nådde emellertid icke den för definitivt antagande erforderliga majoriteten av två tredjedelar av avgivna röster, men framlades på nytt i delvis ändrat skick för 1931 års sammanträde av konferensen och blev då antaget med 81 röster mot 2. Härmed var alltså en internationell reglering åstadkommen beträffande ar-

[1] Se Soc. Medd. årg. 1930, sid. 160.

betstiden, medan i övrigt de arbetsvillkor, som avsågos i förbundsförsamlingens resolution 1929, lämnades oreglerade.

I avvaktan på resultatet av dessa förhandlingar inom internationella arbetsorganisationen kommo de år 1929 påbörjade strävandena att åstadkomma en förbättring av läget inom kolindustrien genom den internationella marknadens organisering att tills vidare avbrytas. Det bör ock anmärkas, att vid tidpunkten för det sista expertsammanträdet, i september 1929, läget inom kolindustrien syntes vara statt i förbättring och att såväl efterfrågan som priser befunno sig i stigande. Man hyste också på den tiden förhoppning om att krisen inom kolindustrien efterhand skulle av sig själv lösas.

Den väntade förbättringen har emellertid icke kommit till stånd. Den bristande jämvikten mellan produktion och konsumtion av kol har tvärtom ökats, i trots av den mycket avsevärda minskning, som kolproduktionen undergått i flertalet länder. Efterfrågan har minskats i ännu större omfattning än produktionen, och de osålda lagren ha fortsatt att tillväxa. Genom den oreglerade konkurrensen mellan producenterna har prisläget försämrats och förlusten för företagen stegrats. Ställningen har ytterligare förvärrats genom den senaste tidens fluktuationer på valutamarknaden liksom genom de protektionistiska och restriktiva åtgärder, som vidtagits i länder, vilka på samma gång äro producenter och importörer. En följd av marknadslägets försämring har också blivit, att arbetslösheten bland gruvarbetarna företett en oroväckande ökning.

Under sådana förhållanden har ekonomiska kommittén ansett, att förhandlingarna med kolindustriens intressenter utan dröjsmål borde upptagas på nytt. Kommittén har för övrigt konstaterat, att krisens skärpning verkat stimulerande på organisationsrörelsen inom industrien, något som utgjort en ytterligare anledning till förhandlingarnas återupptagande. Inom de största kolproducerande länderna hade sålunda åtgärder vidtagits för att organisera produktionen på nationell basis. Därförutom hade vissa internationella överenskommelser träffats mellan producenterna, medan andra voro föremål för förhandlingar.

På kallelse av den inom ekonomiska kommittén tillsatta särskilda delegationen ägde den 11—13 januari 1932 i Genève rum ett sammanträde med experter inom kolindustrien. Experterna utgjordes av representanter för regeringarna samt för arbetsgivare och arbetare inom kolindustrien i Belgien, Frankrike, Nederländerna, Polen, Storbritannien, Tjeckoslovakien och Tyskland, d. v. s. samma länder, som finnas angivna i § 18 av det 1931 antagna konventionsförslaget angående begränsning av arbetstiden i kolgruvor.[1] Dessutom deltog i sammanträdet chefen för kolgruvesektionen inom kommunikationsministeriet i Italien såsom representant för kolkonsumenterna.

Såsom nyss nämndes, hade tanken på en internationell överenskommelse mellan producenterna framförts redan 1929. Men marken var då ännu icke tillräckligt förberedd för en så pass genomgripande åtgärd, och ganska vidlyftiga förberedelsearbeten erfordrades. De närmast intresserade, som tänkte sig, att någon annan utväg skulle erbjuda sig ur krisen, förhöllo sig då ännu tveksamma.

Vid de förhandlingar, som nu ägt rum, har däremot ekonomiska kommittén kunnat konstatera, att samtliga experter från produktionsländerna varit åtminstone i princip eniga om att en internationell överenskommelse skulle vara förmånlig och ägnad att råda bot å det kaos, som råder på marknaden. En nödvändig förutsättning för en sådan överenskommelse är, att ett visst mått av nationell organisation förefinnes. En av de förnämsta svårigheter, som mötte vid de internationella förhandlingarna 1929, bestod däri, att i flera länder och särskilt i Storbritannien en organisation på nationell basis helt och hållet saknades. Numera kan däremot konstateras, att tillräckligt bärkraftiga nationella organisationer finnas

[1] Jfr Soc. Medd. årg. 1932, sid. 157.

såsom grundval för en internationell sammanslutning. I dessa dagar kan också bättre än för ett par tre år sedan skönjas grundlinjerna, efter vilka skulle kunna tänkas åstadkommen en uppgörelse för reglering av kolets avsättning på olika marknader.

De talrika restriktiva åtgärder, som staterna vidtagit mot kolets fria avsättning, synes icke böra bilda något absolut hinder mot att vissa internationella överenskommelser träffas. En del experter ansågo t. o. m. ett visst samband förefinnas mellan bägge slagen av åtgärder; en internationell överenskommelse, som åstadkommer viss jämvikt i konkurrensförhållandet, skulle erhålla sitt korollarium i tillämpningen av protektionistiska eller restriktiva åtgärder.

Visserligen skulle en aldrig så fulländad organisation varit vanmäktig att förhindra den avsevärda nedgång i kolkonsumtionen, som ägt rum i samband med den allmänna ekonomiska krisen och som förorsakats av samtidigt inträffande svårigheter av förut knappast känd styrka. Depressionen hade man icke kunnat undgå, men sannolikt hade förlusterna blivit mindre kännbara på en organiserad marknad. I varje fall synes det obestridligt, att i saknad av en internationell överenskommelse kolindustrien får svårare att uthärda krisen i fortsättningen och icke kan draga den fördel av en återhämtning i konjunkturerna, som den borde kunna göra anspråk på. Funnes en internationell reglering genomförd, skulle denna vid en ökning i efterfrågan på kol kunna bliva så mycket mera effektiv som på grund av krisen starka reduktioner företagits av den inom industrien sysselsatta arbetsstyrkan.

Den vid expertsammanträdet närvarande representanten för kolkonsumenterna gjorde sig till tolk för de betänkligheter, som från konsumenthåll måste hysas gentemot följderna av en internationell överenskommelse åsyftande en minskning av produktionen och en därmed förbunden stegring av priset. En reduktion av brytningen skulle, framhölls från detta håll, vara ägnad att öka arbetslösheten. Likaså skulle en prisförhöjning ge anledning till ökad användning av andra kraftkällor och förorsaka en ny minskning av konsumtionen, varför producentintresset självt skulle taga skada av den internationella sammanslutningen. Den uppstående skadan för konsumenterna kunde bliva mycket avsevärd, i det att en höjning av kolpriserna har omedelbara och högst kännbara återverkningar på produktionskostnaden för viktiga nödvändighetsartiklar.

Ur de konsumerande ländernas synpunkt skulle det också vara önskvärt, att huvuddragen av en eventuell överenskommelse mellan producenterna i förväg bragtes till de förras kännedom, så att de kunde tillkännagiva sin mening därom.

Dessa från konsumenthåll uttryckta farhågor ansågos emellertid oberättigade av de experter, som representerade producentintresset.

Ekonomiska kommittén har jämväl sysselsatt sig med den konferens i London under dagarna 30 september—1 oktober 1931, där kolgruveägarna i de sju största kolproducerande länderna i Europa utarbetat grunddragen av en plan till internationell organisation. Med stöd av uttalandena vid det nu avslutade expertsammanträdet förväntar kommittén, att strävandena att få en överenskommelse till stånd skola återupptagas med det snaraste och med all kraft fullföljas. Jämväl förväntas, att förhandlingarna härom skola leda till en mera rationell organisation av industrien och sålunda medföra en lindring i den alltmer skärpta krisen. Kommittén hemställer till förbundsrådet att leda regeringarnas uppmärksamhet på den internationella betydelsen av här ifrågavarande sammanslutningssträvanden, i förvissning om att dessa icke skola underlåta att följa rörelsen med uppmärksamhet, att i förekommande fall uppmuntra den och på samma gång sörja för, att någon skada icke tillfogas det allmänna intresset.

Kommittén anser, att förhandlingarna och de därur framgående uppgörelserna böra lämnas i händerna på dem, som skola bringa uppgörelserna i verkställighet, d. v. s. producenterna själva. I fråga om nationernas förbunds uppgift på detta

område, anser kommittén denna endast vara att verkställa undersökning av problemets olika sidor men icke att taga ansvaret för förhandlingarnas inledande och förande.

Vad experterna beträffar, anser kommittén dessa böra bibehållas i sin nuvarande sammansättning för att bereda samtliga parter tillfälle att sammanträffa inför internationellt forum och skapa förutsättningar för förståelsefull samverkan.

Den tyska nödförordningen av den 8 december 1931.

Av socialrådet *Erik Sjöstrand.*

Pris- och räntesänkning, skattelindringar, åtgärder till tryggande av landets ekonomi m. m.

Den i Tyskland utfärdade fjärde nödförordningen av den 8 december 1931 eller, såsom titeln lyder: »Fjärde förordningen till tryggande av ekonomi och finanser samt till skydd för den inre freden» upptager i det officiella trycket 46 sidor och består av nio sektioner. Bestämmelser meddelas om pris- och räntesänkning, lönenedsättningar, socialförsäkring och fattigvård, arbetsrättsliga frågor m. m.

Vad först *prissänkningen* beträffar, har bestämts, att före 1 januari 1932 alla av karteller, syndikat och närstående sammanslutningar fastställda priser inom järnindustrien, järn- och metallvarutillverkningen, byggnadsämnes-, kemiska, pappers-, glas-, keramiska, textil- och konstgödselindustrierna *ävensom* priser för kol och kali skulle sänkas med minst 10 % jämfört med priset den 30 juni 1931 (vad kol beträffar dock jämfört med det sista av vederbörande rikesförening fastställda priset och vad kali beträffar jämfört med 1926 års pris), varjämte rikesministern för folkhushållningen bemyndigats att förordna om ytterligare sänkning för vissa varor och tjänster. Undantag göres för priser, som äro fastställda genom internationella överenskommelser, varförutom rikshushållningsministern, i särskilda fall och då svåra olägenheter kunna uppstå av prissänkningen, kan medgiva undantag, utom vad kol och kali beträffar. Därest de anbefallda prissänkningarna icke vidtagas, skall därav följa, att kartellavtalen bliva ogiltiga. Före den 1 juli 1932 få de sålunda nedsatta priserna icke på nytt höjas utan rikshushållningsministerns tillstånd, ej heller få avtal träffas om nya överenskommelser.

Regleringen av icke-kartellbundna priser i detaljhandeln lägges i händerna på en med utomordentlig fullmakt utrustad rikskommissarie, vilken kan delegera sin befogenhet till andra förvaltningsmyndigheter. Hans uppgift är att övervaka priser, pristillägg o. dyl., och han har befogenhet att föreskriva prissänkningar och att i erforderliga fall ingripa med polismyndighets makt. Han kan bestämma, att varor förses med prisuppgift, kan fordra anslående av prislistor, upprätta särskilda nämnder för avgivande av utlåtande i prisfrågor och i erforderliga fall förordna om stängning av tredskande företag. Han kan vidare påyrka, att trafikskatten eftergives för enskilda järnvägar, förortsbanor och spårvägar, därest dessa vidtaga lämpliga tariffnedsättningar.

För att låta prissänkningen komma till yttre uttryck och underlätta penningcirkulationen vid den nya prisnivån, präglas fyrapfennigstycken och utsläppas i rörelsen i stället för indragna fempfennigstycken.

Vad därefter *räntesänkningen* beträffar, kan denna enligt nödförordningen sträcka sig långt över de för den allmänna prissänkningen gällande 10 %. Räntesatsen för lån (reverser, »pantbrev», obligationer), vanliga hypotek och fastighetsskulder

(»Grundschulden») nedsättes från 8 till 6 % och, därest den förut var högre än 8 %, i därmed lika proportion, dock så att vid mer än 12 % ränta den del av räntesatsen, som överstiger 12 %, dessutom nedsättes till hälften. Fordringar och fastighetsskulder, varå räntan nedsättes, kunna tidigast uppsägas till den 31 december 1933. Räntan på uppvärderingshypotek nedsättes till 6 %. För att få till stånd räntenedsättningar på den öppna penningmarknaden skall rikskommissarien föranstalta om överenskommelser mellan huvudorganisationerna inom bankvärlden resp. kreditanstalterna rörande storleken av utlåningsräntor samt provisioner m. m. Kommer överenskommelse icke till stånd, utfärdar kommissarien på egen hand bestämmelse i ämnet. Vid brott mot överenskommelsen kan det felande företaget förbjudas att vidare driva depositionsrörelse.

Enligt ett i samband med nödförordningen utfärdat officiellt meddelande skall prisnedsättningen främjas genom tariffreduktioner vid riksjärnvägarna, vilka för godstrafiken skola belöpa sig till 300 milj. RM. om året. Även de av riket fastställda avgifterna för trafiken till sjöss skola proportionsvis nedsättas.

I anslutning till räntenedsättningen upphävas de vid likvidationskrisen i juli 1931 införda särskilda skatteökningarna för skatterestantier. Dessutom nedsättas de skatteräntor, som skola erläggas vid försummad inbetalning, från 24 till 12 %, räntorna för tullavgifter från 10 till 8 % m. m.

Nödförordningen ingriper även i *hyresförhållandena*. I äldre, hyresreglerade fastigheter skola hyrorna sänkas med 10 % och för nyare hus, som förut ej varit underkastade hyresregleringslagen, skall hyresnedsättningen bestämmas i proportion till den minskning fastighetens räntebelastning undergår genom nödförordningens ovan nämnda bestämmelser om sänkning av inteckningsräntorna. I de fall, där en fastighetsägare redan under 1931 medgivit nedsättning av de vid årets ingång gällande hyrorna, skall dock denna nedsättning tagas med i räkningen vid bestämmandet av den nya hyran. Vidare innehåller förordningen bl. a. en föreskrift om rätt för hyresgäster, vilkas kontrakt ingåtts före den 15 juli 1931 och icke upphöra före den 1 april 1932, att senast den 5 januari 1932 uppsäga kontraktet. Undantagna härifrån äro dock sådana fall, där hyresvärden under år 1931 medgivit en hyressänkning med minst 20 % eller vidtagit en grundligare reparation av lägenheten.

Bland övriga ekonomiska förhållanden, som regleras i nödförordningen, må nämnas *skattelindringar* vid bolags upplösning, varvid man uppenbarligen åsyftar att — särskilt med hänsyn till vad som på sista tiden inträffat inom en del större koncerner — främja decentraliseringen och återgång till självständiga företag ävensom upplösning av onödiga bolag. På grund av de avsevärda förmögenhetsförluster, som nödförordningen kommer att medföra, tilldelas riksfinansministern befogenhet att vidtaga särskilda åtgärder beträffande bl. a. förmögenhetsskatten. Ett tidigare vid flera tillfällen framställt krav tillgodoses genom provisoriskt upphävande av mineralvattenskatten. Vidare kan nämnas ett anslag intill 20 milj. RM. för rationalisering av vissa kooperativa produktionsföretag, vissa lättnader beträffande balansräkningars uppgörande, införande av vanlig preskriptionstid i stället för en förut gällande kortare sådan för bedrägeri i samband med prospekters uppgörande o. s. v.

De finanspolitiska åtgärder, som vidtagits till *tryggande av landets ekonomi*, nå sin höjdpunkt i en stegring av omsättningsskatten till 2 %, varvid dock den gamla skattesatsen å 0·85 % bibehålles för spannmål, mjöl, gröpe, kli och bakverk. Införda varor, å vilka tull icke utgår, åläggas en utjämningsskatt till kompensering av de tyska varornas belastning jämfört med utländska. För att icke onödigtvis gynna koncentration av företag skall ett flertal omsättningar på visst sätt kunna sammanräknas för beskattningsändamål. För täckande av budgetbristen flyttas vidare uppbörden av inkomst- och korporationsskatt från den 10 april till den 10 mars.

Till komplettering av förut träffade åtgärder mot kapitalflykt åläggas tyska medborgare, som efter den 1 mars 1931 och intill den 31 december 1932 lämnat sitt hemvist i landet och äga förmögenhet överstigande 200 000 RM., en särskild skatt

(»Reichsfluchtsteuer») uppgående till en fjärdedel av hela den skattepliktiga förmögenheten; vid försummad betalning härav utfärdas skrivelse om efterlysning, varjämte följer fängelsestraff och förmögenhetsbeslag.

Bland åtgärderna till tryggande av landets ekonomi räknas också lönenedsättningarna för de i det allmännas tjänst anställda och pensionärer. Deras samlade belopp uppgår till 200 milj. RM. och tillsammans med de 700 milj. RM., som erhållas genom omsättningsskattens förhöjning, samt de c:a 60 milj. RM., som beräknas komma att inbesparas genom pris- och räntenedsättningar, skall detta fylla den till 960 milj. RM. uppgående budgetbristen.

Även de i nödförordningen påbjudna åtgärderna *till skydd för den inre freden* (åtgärder mot vapenmissbruk, uniformsförbud, skärpta straff mot ärekränkning och det till den 3 januari 1932 gällande förbudet mot offentliga politiska möten och processioner samt spridning av politiska flygblad o. dyl.) beräknas öva ett gynnsamt inflytande på den ekonomiska ställningen i landet.

Lönenedsättning för i det allmännas tjänst anställda.

För budgetens balansering har en ytterligare sänkning av löner och övriga förmåner för i allmän tjänst anställda ansetts nödvändig. Nedsättningen, som räknas å det belopp, vilket tillkommer löntagarna utan hänsyn till förut vidtagna nedsättningar och som tillämpas från den 1 januari 1932, belöper sig till 9 %. Nedsättningen gäller löner och pensioner för tjänstemän inom riksförvaltningen, uppbördsväsendet och posten samt efterlevandepensioner och löner på övergångsstat inom krigsmakten.

För pensionärer, vilkas pension genom nödförordningen den 6 oktober 1931 nedsatts till högst 75 % av den pensionsberättigade inkomsten, utgår nedsättningen intill den 30 juni 1932 med en lägre procentsats än 9 %, växlande alltefter det belopp, med vilket pensionen på grund av den tidigare förordningen kommit att nedsättas; detta gäller även änke- och barnpensioner.

Bestämmelserna om löne- och pensionsnedsättning gälla även för rikspresidenten, rikskanslern, riksministrarna och riksdagstjänstemännen. Vad krigsmakten beträffar, undantagas soldaterna från nedsättningen, medan för vissa officersgrader gälla särskilda regler. Ifråga om arbetare inom riksförvaltningen och riksposten förbliva gällande kollektivavtal och kontrakt i kraft, dock så att grundlönerna från den 1 januari 1932 räknat nedsättas med 10 %, undantagandes barntillägg och ersättning för nattjänst m. m. De den 1 januari 1932 gällande kollektivavtalen kunna tidigast uppsägas till den 30 april 1932, såvida de icke avslutits för längre tid.

Nu anförda bestämmelser gälla även för dem, som äro anställda i staternas, kommunernas och övriga offentligrättsliga korporationers tjänst. Endast arbetstagare i företag, vilkas löner för närvarande äro reglerade genom gemensamt kollektivavtal med arbetstagare i enskilda företag, undantagas och skola underkastas särskilda bestämmelser.

Beträffande riksbanken och riksjärnvägarna vidtagas på nytt motsvarande nedsättningar, medan beträffande offentligrättsliga religiösa samfund frågan lämnas öppen. Bestämmelser motsvarande de för arbetare inom riksförvaltningen gällande skola tillämpas beträffande arbetare i de här sist nämnda institutionernas tjänst, såvida dessa själva icke träffat en för arbetstagarna förmånligare uppgörelse. Rörande användningen av belopp, som från den 1 januari 1932 inbesparas av offentligrättsliga korporationer genom lönenedsättningar, bestämmer vederbörande *högsta statsmyndighet*, vad socialförsäkringsanstalterna och vissa andra korporationer beträffar dock riksfinansministern.

Genom den nu genomförda nedsättningen för tjänstemän och arbetstagare i det allmännas tjänst återföras dessa på en nivå, som understiger nivån den 10 januari

1927, vilken fastställts som undre gräns för lönenedsättningarna inom den enskilda företagarverksamheten.

De nya bestämmelserna skola äga giltighet till den 31 januari 1934. Inträder dessförinnan en förbättring i Tysklands läge och i det allmännas finanser, torde det bliva en angelägen uppgift för regeringen att så långt möjligt mildra det hårda tryck, som genom den nya lönenedsättningen lagts på tjänstemännen.

Lönenedsättning för i enskilda företag anställda.

För åvägabringande av lönenedsättningen i enskilda företag väljes i nödförordningen icke den utvägen att genom lag försätta gällande kollektivavtal ur kraft till en nära förestående tidpunkt och överlämna åt parterna att träffa nya avtal. I stället förordnas om en omedelbar nedsättning (från 1 januari 1932) av alla i gällande avtal fastställda löner till nivån den 10 januari 1927. I regel får emellertid icke nedsättningen uppgå till mer än 10 % av de den 1 januari 1932 gällande lönesatserna. Endast i det fall, att sedan den 1 juli 1931 någon avtalsenlig lönenedsättning icke ägt rum, får minskningen uppgå till 15 %.

Löner inom kol- och kaliindustrien ävensom vid företag som den 10 januari 1927 ej haft kollektivavtal, skola nedsättas med 10 resp. 15 % räknat från den 1 januari 1932. De nya lönesatser, som fastställas på grund av dessa föreskrifter, skulle av vederbörande parter före den 19 december 1931 skriftligen införas i ett tillägg till kollektivavtalet. Om någon överenskommelse icke kommit till stånd, så att av denna eller annan orsak lönerna icke bliva fastställda, skulle vederbörande förlikningsman i orten eller, därest tvisten omfattar mer än ett förlikningsdistrikt, riksarbetsministern underrättas, varpå denne finge förordna om särskild förlikningsman. Förlikningsmannen fastställer de nya lönesatserna med bindande kraft, därest icke parterna under tiden hava enats. I de fall, då kollektivavtal saknades för fem år sedan, kan förlikningsmannen förordna om annan lämplig reglering av löneförhållandet, därest detta synes honom ur sociala och ekonomiska synpunkter nödvändigt med hänsyn till det allmänna löneläget den 10 januari 1927.

Vid fastställande av nya lönesatser kunna parterna taga lämplig hänsyn till inträffade skillnader i avtalens struktur mellan 1927 och 1931 och därjämte ändra sådana bestämmelser i mellan dem gällande löne- och kollektivavtal, vilka stå i samband med den nya löneregleringen; motsvarande befogenheter äger förlikningsmannen. Samtliga avgöranden från förlikningsmannens sida införlivas i resp. kollektivavtal med giltighet från den 1 januari 1932.

För stabilisering tills vidare av förhållandena föreskrives i nödförordningen, att alla vid tiden för bestämmelsernas ikraftträdande, d. v. s. den 9 december 1931, gällande kollektivavtal skola fortsätta att äga giltighet till den 30 april 1932, såvida de icke avslutits för längre tid eller parterna efter bestämmelsernas ikraftträdande överenskomma om längre giltighetstid. Förlikningsmannen kan förlänga giltighetstiden till senast den 30 september 1932, därest så erfordras för vederbörande näringsgrens lugna utveckling och förhållandena i tillräcklig grad kunna överskådas. Samtliga förestående bestämmelser gälla icke för arbetare och anställda, som drabbas av de nya bestämmelserna om lönenedsättning i allmän tjänst. Ej heller avses att ingripa i löneförhållandena i enskilda företag, därest någon avtalsenlig reglering icke förefinnes.

I nödförordningen har man undvikit att meddela några föreskrifter, som skulle kunna försvaga avtalsväsendet. I det i samband med förordningen utfärdade officiella meddelandet förklaras tvärtom, att på grund av den genom förordningen uppnådda allmänna anpassningen av lönerna efter det förändrade ekonomiska läget en utbyggnad av kollektivavtalsväsendet bör eftersträvas genom uppdelning av större avtalsområden, bestämmelser om att hänsyn skall tagas till enskilda företags nödläge

och beredande av möjlighet att vid på längre tid träffade avtal i god tid taga hänsyn till oförutsedda större förändringar. Dessa principer skola i första hand lända till efterföljd för parterna själva vid deras förhandlingar. Å sin sida kommer riksarbetsministern att utfärda motsvarande direktiv för förlikningsmyndigheterna och samtidigt för dem framhålla angelägenheten av att mer än förut överlämna ansvaret åt de närmast berörda själva. Framför allt bör avtal endast i sådana fall förklaras bindande, då betydande samhälleliga intressen nödga till användandet av detta ytterSta medel eller då ena sidan principiellt avböjer uppgörelse eller anledning finnes befara, att ett avtalslöst tillstånd skulle leda till outhärdliga sociala påföljder eller till ekonomiska svårigheter.

Lönenedsättningen inom det enskilda näringslivet anses betyda ett synnerligen svårt slag för de därav drabbade och detta i än högre grad än som utvisas av en jämförelse mellan lönesatserna vid början av 1927 och slutet av 1931. Vid den förra tidpunkten stod arbetarrörelsen inför en begynnande löftesrik lönerörelse och det ekonomiska livet inför en stark uppblomstring. Korttidsarbete förekom endast i ringa utsträckning, och de faktiska lönerna lågo till stor del långt över de i avtal fastställda. I dessa dagar har arbetarklassen försvagats genom en oerhörd kris, dess inkomster ha reducerats genom korttidsarbete och lönernas nedpressande till avtalens minimilönesatser samt i många fall nedgått till lägsta gränsen för existensminimum. Vissa grupper av anställda drabbas särskilt hårt på den grund, att den 10 januari 1927 ännu lönesatserna enligt 1925 års avtal voro gällande. Genom tvångsnedsättning av lönerna avknappas också arbetslöshetsunderstödet, vilket ju beräknas på grundval av den genomsnittliga löneinkomsten under det senaste halvåret. Den enda tröst som erbjuder sig är att på förhandlingsvägen eller genom förlikningsmannens ingripande svårare orättvisor kunna undanröjas, som uppstå till följd av inträffade ändringar i löneschemat eller löneberäkningen.

Givetvis betecknar det förhållandet, att överenskomna lönesatser icke längre förklaras vara giltiga, ett betänkligt ingrepp i avtalsrätten liksom också räntekonverteringen och den genom förordningen införda uppsägningsrätten beträffande hyror. Någon upprepning härav, som givetvis skulle bliva i hög grad ödesdiger, skall emellertid enligt uttalande av riksarbetsministern icke få förekomma. Även den förlikningsmannen tilldelade befogenheten att med bindande kraft fastställa nya lönesatser måste anses vara ett utomordentligt steg. Om man också på regeringshåll synes vänta sig, att avgörandet efter hand på nytt skall läggas mera i parternas händer, så torde utgången dock komma att bero på huru hela experimentet med löne- och prisnedsättning utfaller.

Besparingar inom socialförsäkringen.

Även beträffande socialförsäkringen medför den nya nödförordningen ingripanden av djupgående karaktär. Depressionen har förorsakat en betänklig minskning av antalet avgiftsbetalare. Miljoner arbetslösa kunna icke längre betala sina avgifter, även om de bibehålla sådan rätt till förmåner, som de förvärvat genom tidigare medlemsskap; korttidsarbetare och deras arbetsgivare betala minskade avgifter i mån av löneinkomstens nedgång, och lönenedsättningspolitiken i allmänhet förorsakar ytterligare minskning i försäkringens inkomster, eftersom avgifterna basera sig på lönens storlek.

För återställande i viss mån av jämvikt inom socialförsäkringens finanser har man förfarit efter samma grundsatser som på övriga områden. Eftersom något anspråk på finansiellt bistånd varken kunde ställas på myndigheterna eller på industrien, fanns ingen annan utväg än att nedbringa utgifterna, vilket nödvändigtvis lett till minskningar i prestationerna.

I det följande kommer först att redogöras för försäkringens finansiella ställning kort före den nya reformen och därefter för de viktigare förändringar, som i olika avseenden vidtagits beträffande försäkringen.

Sjukförsäkringen.

Den sedan 1926 oavbrutet fortgående stegringen i sjukkassornas inkomster, vilka 1929 belöpte sig till 2 240 milj. RM., avstannade under 1930. Efter den reduktion med i runt tal 10 %, som sistnämnda år vidtogs beträffande sjukersättningen, nedbragtes kassornas samlade inkomst till 1 830 milj. RM., men nu har denna nedsättning befunnits otillräcklig. Eftersom lönenedsättningarna komma att fortgå i ökat tempo och då detta måste medföra en motsvarande nedgång i försäkringsavgifterna, ha genom nödförordningen kassornas förpliktelser gentemot de försäkrade i högst avsevärd grad minskats.

Avskaffande av tilläggsersättning. Kassorna förbjudas att utbetala mer än den fastställda minimiersättningen. Den lagliga ersättningen får icke uppgå till mer än hälften av vederbörandes lön och får icke utbetalas under längre tid än 26 på varandra följande veckor; sistnämnda bestämmelse äger jämväl tillämpning å läkarhjälpen. Ersättning åt försäkrads hustru och minderåriga barn skall endast kunna utbetalas under de 13 första veckorna av sjukdomen. Vidare skola kassorna upphöra med olika utbetalningar för förebyggande eller botande av sjukdom, vilka förut utgått utöver den lagliga minimiersättningen. Endast ett mindre belopp skall från sjukförsäkringen utgå för socialvårdens utveckling.

Visserligen kan tilläggsersättning återinföras, därest avgifterna icke överstiga 5 % av grundlönen, men de kassor, som härav kunna begagna sig inom en närmare framtid, äro icke talrika.

Disposition över reservfonderna. För att undvika ökning av avgifterna äro kassorna berättigade att disponera över reservfonderna. Därjämte kunna de upphöra med avsättningar till reservfonderna, även om dessa icke uppnått det lagstadgade beloppet.

Läkararvoden. En kort tid före nödförordningens utfärdande uppnåddes under arbetsministeriets auspicier en överenskommelse mellan medicinska fakulteten och de två största riksförbunden av sjukkassor. I nödförordningen bekräftas denna överenskommelse.

Sjukkassorna komma nu att betala ett visst arvode för varje försäkrad. Beloppet härav kommer att fastställas på basis av kassans genomsnittliga utgifter för läkarhjälp under 1930, med en reduktion växlande mellan 6 och 20 %. Arvodet varierar allt efter de försäkrades löner, så att kassans utgifter för läkarvård bli konstanta i förhållande till deras övriga prestationer. Kassorna fullgöra sin betalningsskyldighet genom att inbetala arvodena till läkarföreningen på platsen, vilken fördelar dem på vederbörande; varje sjukkasseläkare är ex officio medlem av föreningen inom hans distrikt.

Sedan principen om betalning per capita sålunda införts, blir det möjligt att på detta sätt bereda sysselsättning åt flera tusen unga läkare, så länge proportionen 1 läkare på 600 försäkrade icke överskrides.

Genom nödförordningen bemyndigas den nationella sjukförsäkringsnämnden[1] (med representanter för såväl läkare som sjukkassor) att upprätta en mera detaljerad plan för beräknande av arvode, bildandet av föreningar av sjukkasseläkare och ordnandet av frågan om de sistnämndas ansvar för vården av försäkrade.

[1] Soc. Medd. årg. 1931, sid. 14.

Invaliditets-, ålderdoms- och efterlevandeförsäkring.

Denna försäkringsgren har att svara för utbetalning av 3 500 000 pensioner. Under 1930 kunde dessa utbetalas av löpande inkomster, men för 1931 beräknas bristen till 210 milj. RM. och för 1932 till 265 milj. RM. Detta skulle kunna täckas genom att tillgripa anstalternas egendom, vilken har ett nominalvärde av c:a 1 000 milj. RM. Men de av anstalterna utlämnade hypotekslånen äro, för att begagna ett gängse uttryck, »fastfrusna» och skulle endast kunna realiseras med avsevärd förlust. Eftersom avgifterna — uppgående till 5 % av grundlönen — icke gärna kunna höjas och eftersom finansiellt stöd av staten icke anses kunna komma ifråga, indragas genom nödförordningen vissa slag av pensioner och vidtagas en del andra besparingar.

Indragning av vissa slag av pensioner. Änkor efter försäkrade, som avlidit före 1912, förlora sin rätt till varje understöd, varvid bör märkas, att det är fråga om personer, som först under de senare åren blivit berättigade till pension. Pensioner till föräldralösa och barntillägg till invaliditets- och ålderdomspensioner komma framdeles endast att utgå för barn under 15 års ålder.

Begränsning av efterlevandepensioner. Beloppet av de pensioner, som utbetalas till en försäkrads efterlevande, må framdeles icke överstiga det pensionsbelopp, inkl. barntillägg, till vilket personen ifråga var eller skulle hava varit berättigad vid sitt frånfälle. Den nya gränsen är avsevärt lägre än den gamla och kommer att medföra pensionens minskning för ett stort antal efterlevande.

Väntetid. Tidigare har inbetalning av 200 veckoavgifter givit försäkrad rätt till ålderdoms- eller invaliditetspension och hans efterlevande till efterlevandepension. Väntetiden ökas nu till 250 veckor för invaliditets- och efterlevandepensioner och till 350 veckor för ålderdomspensioner.

Försäkringen mot olycksfall i arbete.

Arbetsgivarnas ömsesidiga olycksfallsförsäkringsanstalter (»yrkesföreningarna») ha att svara för utbetalning av nära en miljon pensioner. Deras utgifter belöpte sig 1930 till 425 milj. RM. eller 15 milj. RM. mer än 1929. De från arbetsgivarna utgående premierna ha måst höjas i mycket större proportion, ty försäkringen baserar sig på utdebiteringsprincipen, och varje nedgång i lönesumman, som förorsakas av ett företags nedläggande, betyder en motsvarande ökning i utgifterna för de återstående.

Nödförordningen avskaffar med ett slag flera hundra tusen pensioner för partiell arbetsoförmåga. Samtidigt vidtagas åtgärder för utjämning av kostnaderna till hjälp för sådana yrkesföreningar, vilka drabbats hårdast av depressionen.

Partiell arbetsoförmåga. Pensioner utgående för 10 % och 15 % invaliditet indragas, utan att någon ersättning lämnas, och dylika komma ej heller framdeles att utgå. Pensioner för 20 % invaliditet, vare sig dessa tidigare beviljats eller komma att beviljas, skola upphöra att utgå två år efter beviljandet.

Kostnadsutjämning mellan olika yrkesgrenar. De ömsesidiga försäkringsanstalterna äro uppbyggda på yrkesbasis, så att varje yrkesgren har att bära sin risk. Inom vissa industrier, särskilt gruv- och byggnadsindustrierna, ha premierna blivit synnerligen betungande, och de av depressionen i mindre grad drabbade yrkesföreningarna måste därför träda emellan med hjälp åt de övriga. Hälften av de be-

lopp, som erfordras för utjämningen under 1931 och 1932, skall kunna uppbringas på föreningarnas gemensamma bekostnad. Senare kommer att bestämmas, huruvida detta skall medföra återbetalning från de yrkesföreningars sida, vilka därav dragit fördel.

De försäkrade och den förebyggande verksamheten. Rörande denna punkt meddelas i nödförordningen bestämmelser, som beteckna ett framsteg. Förordningen låter representanter för de försäkrade taga del i de anordningar, som vidtagas för förebyggande av olycksfall och inspektion av företag. Av arbetsgivarna bildade och ledda föreningar bemyndigas att lägga förebyggande åtgärder och inspektion i händerna på särskilda organ, inom vilka de försäkrade skola vara representerade till lika antal med arbetsgivarna. Yrkesinspektörerna skola fungera såsom en förbindelselänk mellan de bägge grupperna. Härigenom tillgodoses ett gammalt krav från arbetarorganisationernas sida.

Anstalter för särskilda yrken.

De för »anställda» och gruvarbetare upprättade stora särskilda försäkringsanstalterna drabbas genom nödförordningen på samma sätt som de andra: tilläggsprestationer avskaffas (sjukförsäkringen för gruvarbetare); pensioner för föräldralösa och barntillägg upphöra att utgå vid 15 års ålder; totalbeloppet av efterlevandes pensioner begränsas till det belopp, som på sin tid utgått till den försäkrade eller till vilket han var berättigad; och väntetiden för pension (anställda) ökas från 60 till 180 månader.

Allmänna anmärkningar.

De nya bestämmelserna trädde i kraft den 1 januari 1932 och det är icke lätt att förespå de finansiella och sociala följderna därav. Sjukförsäkringens förmåner reduceras i sådan utsträckning, att — med undantag för familjehjälpen — de återföras till läget före kriget. Försäkringens budget kommer att med 500 à 600 milj. RM. understiga budgeten för 1929. De besparingar, som genomföras inom olycksfallsförsäkringen, komma att uppgå till ungefär 50 milj. RM. per år. Vad beträffar invaliditets-, ålderdoms- och efterlevandeförsäkringen, synes jämvikten i budgeten icke vara tryggad utöver år 1932 trots indragning av tusentals pensioner och ökning av väntetiden, varigenom antalet pensionssökande minskas.

Den 17 november 1881 undertecknade Bismarck det budskap, genom vilket riksdagen uppmanades att utarbeta den första socialförsäkringsplanen. I pressens kommentarer över nödförordningen anmärkes, att ett halvt århundrade senare den tyska socialförsäkringen nödgas på grund av tidens svårigheter begränsa sin verksamhet, utan att dock därför dess egentliga syfte äventyras.

Internationella arbetsorganisationen.

Internationella arbetsbyråns undersökningar under 1931.

Av socialrådet *Erik Sjöstrand.*

En huvuduppgift för internationella arbetsbyrån är som bekant att verkställa utredning i frågor, som skola föreläggas arbetskonferensen, samt att utföra speciella av konferensen anbefallda undersökningar.

I det följande lämnas en summarisk redogörelse för de större undersökningar, som verkställts av internationella arbetsbyrån under 1931. I översikten upptagas icke de smärre undersökningar och redogörelser, som publicerats i arbetsbyråns olika serier av periodiska publikationer.

Bland dessa undersökningar märkas särskilt flera, som lämna bidrag till forskningen rörande orsakerna till den ekonomiska krisen och botemedlen mot densamma. Till dessa äro särskilt att räkna de redogörelser och memoranda, som sammanförts under rubriken »Arbetslöshetsproblem under 1931»,[1] vidare den av vicedirektör Butler utarbetade redogörelsen för »Arbetslöshetsproblem i Förenta staterna»,[2] undersökningarna rörande »Rationaliseringens sociala aspekter»,[3] »Arbetslöshet och allmänna arbeten»[4] m. fl.

Bland publikationer berörande andra områden av det sociala verksamhetsfältet äro att märka en serie monografier utgivna under rubriken »Studier rörande förhållandet mellan arbetsgivare och arbetare»,[5] undersökningar rörande »Bostadspolitiken i Europa»,[6] »Principer och metoder för löners fastställande inom kolgruveindustrien», »Löner och reglering av arbetsförhållanden i Sovjet-Ryssland».[7]

Helt nyligen har utkommit den engelska editionen av en undersökning, som av Fordbolaget begärts rörande levnadskostnadernas storlek för arbetarfamiljer med viss löneinkomst i ett antal europeiska industristäder jämförda med en amerikansk industristad sådan som Detroit.[8]

Någon fullständig redogörelse kan här icke lämnas för alla de undersökningar, som för närvarande äro under utförande, utan begränsar sig efterföljande översikt till de mera viktiga undersökningarna.

Rörande arbetsförhållandena äro under utförande: en historisk undersökning om arbetstidens längd i gruvor, en undersökning av lagstiftningen rörande arbetstiden för automobilförare, förberedande undersökningar rörande arbetstidens längd inom textil- och järnindustrierna, rörande vilotider och skiftanordningar i automatiska glasbruk, undersökning rörande semester med lön, rörande tillämpningen under de gångna tio åren av konventionen angående veckovila, undersökningar rörande »engelska arbetsveckan» och femdagarsveckan, rörande arbetsförhållandena för kvinnor och barn, redogörelse för kvinnors användande i arbete under jord o. s. v.

På den industriella hygienens område håller utgivningen av encyklopedien på att fullbordas. Inom kort kommer också att utgivas det standardreglemente för arbetshygien, som internationella arbetsbyrån upprättat med bistånd av den korresponderande kommittén för industriell hygien, vidare en undersökning av kräfta förorsakad av yrkesarbete och en ny upplaga av den 1925 utgivna undersökningen om ersättning för yrkessjukdomar.

På olycksfallsskyddets område är under utarbetande: undersökningar rörande säkerhet vid tillverkning och användning av acetylen, vid tillverkning och

[1] Soc. Medd. årg. 1931, sid. 1012. — [2] Ib. sid. 1013. — [3] Ib. 1932, sid. 47. — [4] Ib. 1931, sid. 225. — [5] Ib. sid. 558. — [6] Ib. 1932, sid. 245. — [7] Ib. sid. 246. — [8] Ib. sid. 158.

arbete med celluloid, rörande medlen att undvika olycksfall vid alstring och användning av elektrisk ström, vid användning av person- och varuhissar samt stegar, undersökningar rörande skydd för ögonen mot främmande omgivande föremål, rörande förebyggande av olycksfall förorsakade av målning med spruta, rörande olycksfall förorsakade av elektricitetsanordningar i gruvor.

I den serie undersökningar, som nyligen utgivits under titeln »Rationaliseringens sociala aspekter» (se ovan), är stort utrymme ägnat åt förhållandet mellan rationaliseringen och arbetslönen. Dessutom har arbetsbyrån publicerat åtskilliga undersökningar eller artiklar rörande frågan om »höga löner». Vidare fortsättas undersökningarna av förhållandet mellan lönen och arbetets produktivitet, arbetslönerna inom textilindustrien och inom jordbruket. En översikt har utarbetats över de inom olika länder på senaste tiden företagna undersökningarna rörande hushållsbudgeter.

Till det förestående sammanträdet med internationella arbetskonferensen har utarbetats en s. k. grå rapport över invaliditets-, ålderdoms- och efterlevandeförsäkring, vilken rapport kommer att åtföljas av fyra undersökningar behandlande olika tekniska sidor av ämnet.[1] Vidare bedrivas fortsatta undersökningar rörande personal sysselsatt i sjöfart på internationella farleder inom Europa, och under utarbetande är en rapport rörande tillämpningen under tio år av konventionen angående ersättning för olycksfall i arbete inom jordbruket.

I fråga om arbetsförmedling och vandringsrörelser äro att nämna den för nästinstundande sammanträde av arbetskonferensen avsedda rapporten angående avskaffande av arbetsförmedlingsanstalter, som taga betalning, en rapport över den internationella emigrationsstatistiken avsedd för den under innevarande år sammanträdande internationella konferensen för ut- och invandringsstatistik, undersökningar rörande internationell rekrytering och placering av arbetare samt rörande arbetsförmedlingsanstalter i olika länder.

I övrigt meddelas här följande förteckning över pågående undersökningar.

Jordbruksarbete: kollektivavtal inom jordbruket; flykten från landet; bostadsförhållandena på landsbygden.

Sjöfart: rapporter rörande arbetstidens längd ombord å fartyg m. fl. frågor upptörda på konferensens dagordning; undersökningar rörande fiskerihanteringen, inre sjöfart och luftfart.

Intellektuellt arbete: revidering av den 1928 utgivna undersökningen om arbets- och levnadsförhållanden för journalister; undersökningar rörande arbetsförhållanden i filmateljéer och utövares rättigheter på den mekaniska musikens och radions område.

Infödingars arbete: lagstiftning och arbetsförhållanden i allmänhet för infödingar, särskilt i asiatiska länder; lagstiftning rörande tvångsarbete; rekryteringsmetoder för infödd avlönad arbetskraft m. m.

Arbetares levnadsförhållanden: scenisk konst och arbetares vilotider; arbetarturism; folkbibliotek och folklig konst (i samverkan med internationella institutet för intellektuell kooperation); monografier för olika länder rörande undervisning för arbetare och de fackliga organisationernas medverkan däri; en för arbetskonferensen 1932 avsedd internationell undersökning rörande yrkesutbildningen.

Kooperation: kooperativa organisationer för fiskare; olika former av inter-kooperativa förbindelser; ny edition av den kooperationen behandlande delen av arbetsbyråns årsbok; sammanfattande statistik över olika slags kooperativa föreningar.

Arbetsavtal, arbetskonflikter m. m.: förlikning och skiljedom, arbetsavtal och kollektivavtal.

Förhållandet mellan arbetsgivare och arbetare: nationella monografier för Förenta staterna, Frankrike, Italien, Storbritannien och Tyskland.

[1] Soc. Medd. årg. 1932, sid. 50.

Under det gångna året har internationella arbetsbyrån för första gången utgivit en särskild volym med titeln »*Årsrevy 1930*», vari finnas sammanförda alla de upplysningar om social lagstiftning och om utvecklingen av de sociala förhållandena, som tidigare meddelades i direktörens årsredogörelse till konferensen; denna redogörelse är numera uteslutande ägnad åt större frågor av omedelbart aktuell betydelse. Publikationen ifråga, vilken kommer att fortsättas, kan sägas bilda en verklig årsbok för utvecklingen på det sociala området i världen.

Till sist har det av internationella arbetsorganisationen alltsedan dess tillkomst utförda arbetet gjorts till föremål för en översiktlig och systematisk behandling i en på engelska, franska och tyska föreliggande minnesskrift.

Expertsammanträde för frågan om pensionsrätt vid arbetares flyttning.

I Genève sammanträdde den 14 december 1931 ett antal försäkringsexperter från olika länder, vilka av internationella arbetsbyrån inkallats för konsultering rörande frågan om bevarande av rätt till invaliditets-, ålderdoms- och efterlevandepension för arbetare, som flytta från ett land till ett annat.

I sammanträdet deltogo experter från Belgien, Frankrike, Italien, Nederländerna, Polen, Storbritannien, Sverige, Tjeckoslovakien, Tyskland och Österrike samt dessutom en representant för styrelsen för internationella aktuariekongressen. Den svenska representanten var professorn vid Stockholms Högskola C. H. Cramer. Såsom ordförande fungerade aktuarien K. Lindner från Nederländerna.

I sitt hälsningsanförande erinrade direktör Thomas därom, att frågan om bevarande av pensionsrätt för vandrande arbetare uppförts på dagordningen för internationella arbetskonferensens sammanträde år 1932. Frågan är av synnerligen stor betydelse och berör flera miljoner personer, speciellt i Europa, där flertalet länder äga lagstiftning om obligatorisk invaliditets-, ålderdoms- och efterlevandeförsäkring. I allmänhet har i den nationella lagstiftningen pensionsrätten gjorts beroende av en mycket lång väntetid och därav, att försäkringen upprätthålles under den period, som förflyter mellan väntetidens slut och riskens inträde. På grund härav kunna följderna bliva ödesdigra för sådana försäkrade, som flytta från ett land till ett annat och som icke ha rätt att gentemot den nya försäkringsinstitution, till vilken de ansluta sig, tillgodoräkna sig de avgifter, som de erlagt i det gamla landet. Visserligen hava ömsesidiga fördrag avslutats mellan vissa stater i syfte att råda bot å denna brist, men antalet dylika fördrag är ännu ganska ringa — ett tiotal — varav flera ännu icke trätt i tillämpning. Också har från den fackliga arbetarrörelsens sida med iver yrkats på frågans upptagande för åvägabringande av en internationell reglering.

Kommittén företog en granskning ur försäkringsteknisk synpunkt av olika system för bevarande av vandrande arbetares pensionsrätt. För överläggningarna kommer internationella arbetsbyrån att framdeles publicera en redogörelse. Härnedan angives endast i största allmänhet den ståndpunkt experterna intogo till olika föreliggande system.

Periodiskt överförande av avgifter. Till granskning upptogs först ett system med periodiskt överförande av avgifter till en enda försäkringsinstitution. Experterna förklarade enhälligt, att ett sådant system, i trots av en enkel administration, icke kunde erhålla någon allmän tillämpning, men dock kunde vara lämpligt för säsongarbetare och sådana tillfälliga arbetare, som varje år återvända till sitt hemland.

Överförande av kapital. Vad beträffar systemet med överförande av kapital (representerande förvärvade rättigheter), ansågo experterna, att detta icke kunde bilda den enda eller ens huvudsakliga grundvalen för en internationell reglering. Att be-

räkna den kapitalsumma, som motsvarade förvärvade rättigheter vid den tidpunkt, då den försäkrade lämnade försäkringsinstitutionen, komme att möta allvarliga svårigheter, vare sig försäkringen vore grundad på kollektiv kapitalisering eller på utdebitering. Och även om det vore möjligt att ernå en rättvis uppskattning av kapitalet, kunde det inträffa, att det belopp, som skulle överföras, icke alltid vore disponibelt; om överföringen gällde ett större antal försäkrade under en kort tid, kunde de utbetalande institutionernas finansiella stabilitet komma att sättas på spel. Man kunde också tänka sig, att resp. stater skulle vara ovilliga att medgiva mera omfattande överföringar, särskilt under tider av ekonomisk och finansiell kris.

Bibehållande av pensionsrätt i resp. länder. Enligt ett tredje system behåller den försäkrade sin rätt att från resp. länder utfå pension och betalningsskyldigheten fördelas mellan vederbörande länders försäkringsinstitutioner. Experterna ansågo, att detta system, även om vissa svårigheter mötte i tillämpningen, vore det som bäst ägnade sig att läggas till grund för en internationell reglering, emedan det läte sig anpassa efter olika försäkringslagar, huru växlande än dessa vore ifråga om finansiering, avgifter och prestationer. Systemet gjordes till föremål för en ingående granskning i försäkringstekniskt hänseende, såsom beträffande hopräkning av avgiftsperioder och perioder, som likställas med dessa för förvärv av och bibehållande av försäkringsrätt, regler för bestämmande av beloppet av de prestationer, som skola påvila försäkringsinstitutionerna i resp. länder m. m.

Experterna hemställde till arbetsbyrån att anordna regelbundna sammanträden med dem för att sålunda få till stånd systematiska undersökningar av socialförsäkringens demografiska och finansiella grundvalar. Arbetsbyrån, som var övertygad om värdet av en internationell samverkan på detta område, ämnar ock söka tillmötesgå denna experternas önskan.

Dagordningen för internationella arbetskonferensens sextonde sammanträde.

Vid det sextonde sammanträdet av internationella arbetskonferensen, som tager sin början i Genève den 12 instundande april, upptager dagordningen följande frågor avsedda att vid detta eller näst följande sammanträde göras till föremål för beslut om konventionsförslag eller rekommendationer:

1. Undertryckande av arbetsförmedlingsanstalter, som taga betalning (första behandling).
2. Invaliditets-, ålderdoms- och efterlevandeförsäkring (första behandling).
3. Minimiålder för barns användande i andra än industriella yrken (andra behandling).
4. Partiell revision av konventionen angående skydd mot olycksfall för arbetare sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg (särskilt revisionsförfarande enligt art. 6 a av konferensens arbetsordning).

Uppmärksammas må först och främst, att dessa ärenden, som nämnts, endast äro sådana, som avse att föranleda beslut om konventionsförslag eller rekommendationer. Dessutom har konferensen att som vanligt taga befattning med den av internationella arbetsbyråns direktör avgivna årsredogörelsen ävensom det sammandrag av medlemsstaternas årsrapporter, som direktören enligt Versaillestraktatens art. 408 skall framlägga för konferensen. Slutligen kommer att framläggas en rapport av arbetsbyråns styrelse rörande vissa frågor om konferensens arbetsordning, som vid konferensens femtonde sammanträde hänskötos till styrelsen.

De under punkterna 1 och 2 upptagna bägge frågorna föreligga till första behandling vid konferensen enligt den gällande s. k. dubbla diskussionsproceduren. Det tillkommer konferensen att, med ledning av en av arbetsbyrån utarbetad s. k.

grå rapport i vartdera ämnet, fastställa vissa punkter, rörande vilka regeringarna skola rådfrågas för ärendets fortsatta behandling. Därjämte har konferensen att med två tredjedels majoritet besluta, huruvida ärendet skall upptagas å dagordningen för nästföljande konferenssammanträde.

Ärendet under punkt 3 på dagordningen har redan undergått första behandling vid konferensens sammanträde i fjol och föreligger nu till definitivt avgörande. I en s. k. blå rapport har arbetsbyrån, med ledning av från regeringarna erhållna svar å ett förra året utsänt frågeformulär, utarbetat utkast till dels ett konventionsförslag i ämnet, dels en rekommendation, och har konferensen att härom fatta beslut med två tredjedels majoritet.

Vad slutligen beträffar punkt 4, är det andra gången konferensen har att taga befattning med ett revisionsärende; förra året förelåg förslag om partiell revision av konventionen angående kvinnors nattarbete, vilket förslag emellertid icke nådde den erforderliga majoriteten av två tredjedelar av avgivna röster och sålunda förföll. Revisionsförfarandet finnes närmare reglerat i art. 6 a av konferensens arbetsordning, som bl. a. bestämmer, att konferensen icke må, helt eller delvis, revidera en av densamma tidigare antagen konvention beträffande annat än den eller de frågor, som av styrelsen uppförts på dagordningen för sammanträdet. Dock står det konferensen öppet att enligt art. 402 tredje stycket i Versaillestraktaten besluta, att varje fråga, och sålunda även sådan berörande revision av en konvention, skall upptagas å dagordningen för följande sammanträde. I detta fall rör det sig om ändringsförslag i 14 olika punkter av konventionen.

Vid behandling av revisionsärende gäller icke den dubbla diskussionsproceduren, utan definitivt beslut kan omedelbart komma till stånd.

I det följande redogöres summariskt för innehållet i den grå rapport, som utarbetats rörande punkt 1 på dagordningen, ävensom de blå rapporter, som föreligga rörande punkterna 3 och 4. Vad punkt 2 beträffar, har den i ämnet utarbetade grå rapporten redan varit föremål för omnämnande i dessa Meddelanden (årg. 1932, sid. 50).

Rapporten rörande arbetsförmedlingsanstalter, som taga betalning.

I rapporten redogöres för lag och praxis i olika länder rörande de här ifrågavarande arbetsförmedlingsanstalternas verksamhet och framläggas vissa förslag till internationella åtgärder i ämnet.

Erinras må, att vid det första sammanträdet av internationella arbetskonferensen i Washington 1919 en konvention antogs angående arbetslösheten, i vilken meddelas bestämmelser om upprättandet av avgiftsfria offentliga arbetsförmedlingsanstalter. Denna konvention, som ratificerats av 24 stater, kompletterades av en rekommendation, i vilken hemställdes om åtgärder för att förbjuda inrättandet av sådana arbetsförmedlingsanstalter, som taga betalning eller eljest bedriva sin verksamhet såsom affär. Därjämte hemställdes, att ifrågavarande verksamhet måtte göras beroende av tillstånd meddelat av regeringen och att alla till buds stående åtgärder måtte vidtagas för att avskaffa anstalterna ifråga. Följande år antogs vid sjömanskonferensen i Genua en konvention, vilken sedermera ratificerats av 19 stater, rörande förbud för arbetsförmedling för sjömän bedriven i förvärvssyfte. Förslag om att undertrycka i förvärvssyfte drivna arbetsförmedlingsanstalter inom samtliga näringsområden väcktes sedermera av tyska regeringen i samband med granskningen av arbetslöshetskonventionens tillämpning under de första tio åren. Internationella arbetsbyråns styrelse beslöt i anledning härav att uppföra förevarande ärende på dagordningen för 1932 års sammanträde av arbetskonferensen, varvid förutsattes, att arbetsförmedlingsanstalter för sjömän skulle hållas utanför den stundande behandlingen, medan däremot anstalter inom jordbruket skulle innefattas.

Vad flertalet länder beträffar är denna fråga av mindre direkt intresse för industriarbe-

tare än för sådana grupper som jordbruksarbetare, kontorsanställda, butiksbiträden, hotell- och restauranganställda, sjuksköterskor, lärare, musici och artister samt framför allt husliga tjänare och deras resp. arbetsgivare. I den grå rapporten skildras utvecklingen av lagstiftningen rörande de i förvärvssyfte drivna anstalterna för nyss angivna och andra yrken och hänvisas till några av de missbruk, mot vilka lagstiftningen nödgats inskrida: bedrägeri, oriktiga uppgifter, oskäliga avgifter, ocker, vit slavhandel o. s. v. De olika lagstiftningarna analyseras och jämföras och ett försök göres att uppställa en del punkter för konsultation med regeringarna, därest konferensen skulle besluta att fullfölja behandlingen av ärendet och åvägabringa en överenskommelse om totalt undertryckande av här ifrågavarande anstalters verksamhet.

Rapporten rörande minimiålder för barns användande i andra än industriella yrken.

Denna fråga undergick en första behandling vid internationella arbetskonferensens femtonde sammanträde (1931), då det tillika beslöts, att den slutliga behandlingen skulle äga rum vid det sammanträde av konferensen, som tager sin början den 12 instundande april. Samtidigt fastställde konferensen i enlighet med den s. k. dubbla diskussionsproceduren vissa punkter, rörande vilka regeringarna skulle rådfrågas för utarbetande av definitivt förslag i ämnet. På basis av konferensens beslut upprättade arbetsbyrån ett frågeformulär, som utsändes till regeringarna i juli 1931, och de härå inkomna svaren ligga till grund för den blå rapport, som numera föreligger.

Svar å frågeformuläret hade den 1 januari 1932 inkommit från 31 regeringar. Längre fram kommer en kompletterande rapport att utgivas, innehållande de svar, som inkommit för sent för att upptagas i rapporten, ävensom vissa upplysningar i ämnet, som av Förenta staternas utrikesminister översänts till byrån. Till rapporten finnes fogade utkast till dels ett konventionsförslag och dels en rekommendation. En övervägande majoritet bland regeringarna har uttalat sig för att de avsedda nya internationella bestämmelserna skola taga formen av ett konventionsförslag, så att de härigenom ställas i klass med den internationella lagstiftningen rörande minimiålder för användning inom industrien, inom jordbruket och till sjöss. Samtidigt har uttryckts en allmän önskan att begränsa konventionsförslaget till frågans mera viktiga sidor och att hänvisa de närmare bestämmelserna rörande tillämpningen till en konventionsförslaget åtföljande rekommendation.

I korthet sagt kan utkastet till konventionsförslag sägas gå ut på en allmän minimiålder av 14 år för praktiskt taget alla sysselsättningar, som icke täckas av de förut existerande tre konventionerna rörande minimiålder. Föreskrift meddelas vidare om en högre minimiålder i de fall, då skolplikten slutar senare än vid 14 år. I utkastet fastställas de villkor, på vilka barn under 14 år eller sådana, som äro underkastade skolplikt, må kunna användas utom skoltimmarna till lättare arbeten. Särskilda undantag medgivas under vissa förutsättningar. Å andra sidan föreskrives en högre minimiålder för vissa sysselsättningar, som kunna anses erbjuda särskild fara för barnens hälsa eller moral, ävensom för vissa former av gatuhandel.

För att trygga en effektiv tillämpning av bestämmelserna meddelas i utkastet till konventionsförslag vissa föreskrifter om kontroll, inspektion m. m. I rekommendationsutkastet kompletteras dessa föreskrifter genom angivande av vissa principer och metoder, som böra tagas i betraktande för bestämmande exempelvis av vad som må anses för »lättare arbeten», »farliga sysselsättningar» m. m., detta för att trygga en så likformig och effektiv tillämpning, som mångfalden av olika sysselsättningar och skiftande nationella förhållanden medgiva.

Syftet med förslagen är, såsom i rapporten framhålles, att låta barn, sysselsatta inom näringsområden, som icke omfattas av 1919, 1920 och 1921 års konventioner, komma i åtnjutande av en internationell skyddslagstiftning. »Därest konferensen lyckas härutinnan, komma de internationella skyddsföreskrifterna på detta område att bliva praktiskt taget

fullständiga. Av de från regeringarna erhållna svaren framgår också fullt tydligt, att de erkänna och även understryka betydelsen av denna uppgift och att de äro redo att samverka för uppgiftens lösande.»

Rapporten rörande partiell revision av konventionen angående skydd mot olycksfall för arbetare sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg.

Denna fråga uppfördes på dagordningen för innevarande års sammanträde av konferensen genom ett beslut, som fattades av styrelsen vid dess sammanträde i januari. Av intresse kan vara att erinra om de förhållanden, under vilka styrelsen föranleddes att fatta detta beslut.

Konventionen antogs av konferensen vid dess tolfte sammanträde år 1929. Under vanliga förhållanden skulle frågan om dess revision icke ha tagits under övervägande förr än tio år efter ikraftträdandet. Emellertid har det framhållits av regeringarna i flera betydande sjöfartsländer, att vissa tekniska föreskrifter i konventionen äro av den art, att de se sig förhindrade att ratificera konventionen, och efter moget övervägande har styrelsen kommit till den slutsatsen, att under dessa särskilda förhållanden det funnes skäl att framlägga förslag om partiell revision av konventionen vid snarast möjliga tillfälle.

Initiativet till revisionen har tagits av de engelska och tyska regeringarna. Till en början trodde man, att de svårigheter konventionen erbjöd för dessa länders del, skulle kunna övervinnas genom en tolkning av texten, men vid närmare granskning befanns denna väg icke framkomlig, och de bägge regeringarna, som voro angelägna att ratificera konventionen, anhöllo då hos styrelsen om inledande av revisionsförfarande. I anledning härav delgav arbetsbyrån regeringarna i alla medlemsstater lydelsen av de förslag, som framställts av engelska och tyska regeringarna, anhöll om deras yttranden däröver samt begärde upplysning, huruvida revision syntes önskvärd i andra punkter. Svar från sexton regeringar förelågo i styrelsen, då denna fattade definitivt beslut, att revision skulle företagas innevarande år.

Den blå rapporten innehåller regeringarnas svar och åtskilliga av dessa, bl. a. svaren från tre nordiska länder, åtföljas av förslag till revision av konventionen. Tillsammans med de engelska och tyska regeringarnas yrkanden hänföra sig dessa förslag till tjugo olika punkter i konventionstexten. Nästan alla gälla tekniska detaljfrågor och beröra icke konventionens principbestämmelser; ett förslag, som ingivits av holländska regeringen, går emellertid längre och vill undantaga flodbåtar i inre sjöfart från konventionens tillämpningsområde.

I rapporten återgives texten till samtliga ingivna förslag jämte anmärkningar rörande deras syfte och verkningar ävensom de förslag, som av arbetsbyrån underställas konferensen. Någon sammanfattning av förslagen kan här icke lämnas och må endast omnämnas, att i de fall, då ett av en regering framlagt förslag skulle leda till minskning av det i konventionen fastställda skyddet, föreslår arbetsbyrån bibehållandet av nuvarande bestämmelser. Detta är också fallet med det av holländska regeringen framställda förslaget om att undantaga fartyg i inre sjöfart.

Nya publikationer från internationella arbetsbyrån.

Av socialrådet *Erik Sjöstrand.*

Bostadspolitik i Europa.

Housing Policy in Europe. (Studies and Reports, Series G, No 3.) 1930. XII + 378 sid. Pris Kr. 6: 50.

I serien »Bostadsfrågan och välfärdsanordningar» av den av internationella arbetsbyrån utgivna publikationssamlingen Studies and Reports ha tidigare utgivits två publikationer, nämligen »Bostadsfrågan i Europa sedan kriget» och »Bostadsfrågan i Förenta Staterna»,

vilka utkommo av trycket 1924 resp. 1925. I en resolution, som antogs vid 1928 års sammanträde av internationella arbetskonferensen, uppmanades internationella arbetsbyråns styrelse att låta föranstalta en ny undersökning i belysning av den senaste utvecklingen, och i nu föreliggande volym framläggas resultaten av den sålunda verkställda undersökningen.

Undersökningen består av två delar, av vilka den första ägnas åt en allmän översikt av problemet och den andra åt monografiska studier rörande läget i Storbritannien, Nederländerna, Sverige, Danmark, Norge, Italien, Frankrike, Belgien, Tjeckoslovakien, Finland, Österrike, Polen och Tyskland. Var och en av de monografiska studierna är uppdelad på sex avdelningar, behandlande resp. svårigheterna inom bostadsproduktionen efter kriget, bostadsbehovets omfattning, myndigheterna och bostadsproduktionens finansiering, andra understödsformer, olika slag av byggnadsföretagare och bostädernas beskaffenhet. Den monografiska delen har begränsats till ett relativt ringa antal länder för att möjliggöra en mer ingående behandling av dessa.

För undersökningens utförande har man försäkrat sig om medverkan av experter, vilkas biträde vid insamlingen av upplysningar varit av synnerligen stort värde.

Löner och reglering av arbetsförhållandena i Sovjet-Ryssland.

Wages and Regulation of Conditions of Labour in the U. S. S. R. by S. Zagorsky. (Studies and Reports, Series D, No. 19.) 1930. VIII + 212 sid. Pris 5: —.

Föreliggande undersökning är ett postumt arbete av den i mars 1930 avlidne chefen för internationella arbetsbyråns ryska avdelning, f. professorn S. Zagorsky.

I ett företal meddelar direktör Thomas, att i detta fall arbetsbyrån avvikit från sin vanliga regel att själv taga det direkta ansvaret för sina publikationer. Arbetet har så gott som utan retuschering publicerats i det skick det efterlämnades av författaren med tillägg av några av honom själv planerade statistiska tabeller för belysande av den ingående och objektivt hållna redogörelse för löneförhållandena i Sovjet-Ryssland, vilken bildar huvuddelen av undersökningen. Arbetet bildar det tredje i den serie av undersökningar, som verkställts av Zagorsky och publicerats av internationella arbetsbyrån rörande industriens organisation och arbetsförhållandena i Sovjet-Ryssland; det behandlar NEP-politikens skede 1922—1929. Härmed är skildringen av hela perioden från 1917 års revolution och till femårsplanens införande fullbordad.

I arbetets första del behandlas regleringen av arbetsförhållandena i Sovjet-Ryssland. Författaren redogör för de statliga organ, som betrotts med regleringen, han gör en analys av fabriksreglementen och disciplinära föreskrifter inom företagen och ingår därefter på en skildring av bestämmelserna om arbets- och kollektivavtal, deras form, beskaffenhet, varaktighet, parternas rättigheter och förpliktelser samt avtalets upplösning.

Den andra delen utgöres av en historisk och juridisk framställning av lönesystemet i Sovjet-Ryssland. Efter att ha klarlagt de allmänna principerna för löneregleringen och avtalspolitiken, upptager författaren till behandling de olika metoderna för lönernas fastställande samt förhållandet mellan löner och arbetsproduktivitet. I en serie av tabeller belyses lönernas förändring från 1924 till 1929. Såsom bilagor meddelas noter och tabeller hänförande sig dels till lönernas beräkning, dels till levnadskostnaderna ävensom en litteraturförteckning.

Kortare meddelanden.

— Arbetslöner —

Skogsarbetarnas löner i Finland. Helsingforstidningen Helsingin Sanomat (framstegspartiets huvudorgan) har i en ledande artikel den 24 januari 1932 behandlat den även ur svensk synpunkt — med hänsyn till konkurrensen på trävarumarknaden — betydelsefulla frågan om lönenivån inom skogshanteringen i Finland. Artikeln, som bar rubriken »Omsorgen om gränsbygderna», lyder i översättning som följer:

»De norra och östra gränsbygderna, vilka redan under normala tider kontinuerligt krävt speciella åtgärder och ekonomiskt stöd från statsmaktens sida, hava naturligtvis även de i nuvarande krisläge råkat i större svårigheter än vanligt. Särskilt betungande påverkas utkomsten i dessa trakter, där befolkningen huvudsakligast får sin bärgning ur skogsarbeten och kreatursskötsel, av spannmålstullen, vilken, frånsett de höga fraktkostnaderna, ansenligt höjer priset på det viktigaste livsmedlet, brödet; detta åter leder till att lönerna, för att motsvara levnadsomkostnaderna, måste vara relativt höga. I tidningar, där man äger den noggrannaste kännedomen om förhållandena i gränsbygderna, ha också under den senaste tiden förekommit högst dystra skildringar av ifrågavarande förhållanden, skildringar, i vilka det uppgivits, att befolkningen till stor del nödgas livnära sig med barkbröd. Överdirektör U. Brander (i gränsbygdskommissionen), som nyligen på ort och ställe satt sig in i förhållandena, har i intervjuuttalanden för pressen förklarat, att dessa uppgifter i viss mån äro överdrivna, speciellt vad angår ett allmänt bruk av barkbröd. Situationen har enligt hans mening i hög grad underlättats därigenom att skogsarbetena numera i ungefärligen sin förra omfattning äro i gång i hela gränsbygden, ehuru lönerna enligt överdirektör Branders uppgifter äro så låga, att en arbetare med familj icke kan komma till rätta med dem utan kommunens hjälp.

Enligt uppgifter, som vi erhållit från lokala sakkunniga, är läget åtminstone i den norra gränsbygdens flesta kommuner allvarligt. Ehuru jämförelsevis rikligt med skogsarbeten anordnats på statens och delvis även på privat föranstaltande, är lönenivån faktiskt så låg, att arbetaren knappt får den att förslå till mat och kläder åt sig själv ens. Då exempelvis å arbetsplatserna i Kainuu (Kajana-trakten) ett kg mjöl kostar över 4 mark, så måste en arbetares levnadsomkostnader, även de allra elementäraste, anses uppgå till 16—20 mark per dag. Dagslönerna variera emellertid såväl på statens som å de enskilda arbetsplatserna mellan 8 och 16 mark. Då intet av lönen sålunda blir över till arbetarfamiljens uppehälle, leder detta till att exempelvis i Puolanka kommun 50 % av befolkningen drager sig fram med kommunens understöd. Även i flera andra nordliga kommuner närmar sig antalet av dem, som leva med kommunalt understöd, samma siffra, varförutom det finns hundratals arbetslösa per kommun.

Ehuru läget i gränsbygden sålunda icke torde vara så hopplöst, som man kunde sluta sig till av de mest alarmerande pressuppgifterna, synes det dock föreligga allvarlig anledning att från statens sida ägna uppmärksamhet framför allt åt de alltför låga arbetslönerna, som också överdirektören i gränsbygdskommissionen i sitt uttalande konstaterat. Arbetslönerna måste vara sådana, att de motsvara arbetarens proportionella levnadsomkostnader i förhållande till andra delar av landet. Och härvidlag måste man taga i betraktande tullens och fraktkostnadernas stegrande inverkan på levnadsnivån, ävensom den omständigheten, att ifrågavarande kommuner, å vilkas områden det finns relativt stora, från kommunalskatt befriade statsskogar, äro oförmögna att försörja de i statsarbeten sysselsatta arbetarnas familjer, vilket även annars förefaller fullkomligt obilligt. I form av skäliga arbetslöner åt de i ifrågavarande statsarbeten anställda arbetarna kan man på det rättvisaste och bekvämaste sättet utjämna den disproportion, som spannmålstullarna

vålla till gränsbygdens nackdel och bördigare trakters fördel. Då dessutom, enligt vad vi erfarit, även de enskilda arbetsgivarna på ifrågavarande arbetsplatser i stort sett tillämpa den i statens arbeten rådande lönenivån, synes ordnandet av denna lönefråga vara av avgörande betydelse för gränsbygdsbefolkningens ekonomiska ställning.»

— Arbetsmarknad och arbetslöshet —

Utredning rörande arbetsförmedlingen i Sverige. Sedan frågan om undertryckande av den affärsmässiga arbetsförmedlingen upptagits å dagordningen för internationella arbetskonferensens nästa sammanträde, som är avsett att taga sin början den 12 april 1932, samt en i ämnet upprättad förberedande rapport delgivits svenska regeringen, anmodades den 14 december 1931 delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet att inkomma med yttrande över rapporten.

I skrivelse den 5 februari 1932 har generaldirektören och chefen för socialstyrelsen med anledning bland annat därav, att delegationen infordrat styrelsens yttrande i ovannämnda ärende, gjort framställning om att styrelsen finge i uppdrag att företaga en utredning rörande den offentliga arbetsförmedlingen, den av kungörelsen den 5 maj 1916 reglerade kommissionärsverksamheten ävensom all mer ordnad arbetsförmedling, vilken i någon avsevärd omfattning utövades av fackliga sammanslutningar, undervisningsanstalter samt stiftelser, föreningar och andra institutioner med vård-, uppfostrings- eller förbättringssyfte m. fl.

Kungl. Maj:t har i anledning härav den 12 februari 1932 uppdragit åt socialstyrelsen att i huvudsaklig överensstämmelse med i ovan omförmälda skrivelse angivna riktlinjer verkställa en allsidig utredning rörande arbetsförmedlingen i riket.

Statens arbetslöshetskommissions verksamhet under januari 1932. Antalet till kommissionen rapporterade hjälpsökande arbetslösa uppgick vid slutet av januari till 103 742 varav 24 765 hänförda till det s. k. lokala arbetskraftsöverskottet. Yrkesfördelningen och ökningen (resp. minskningen) under månaden framgår av följande sammandrag:

	Antal arbetslösa	Ökning (minskn.)		Antal arbetslösa	Ökning (minskn.)
Jordbruk	4 699	+ 748	Närings- o. njutningsmedelsind.	843	+ 287
Skogshushållning	10 142	— 1 710	Kemisk-tekn. o. belysningsind.	374	+ 98
Gruvdrift och malmförädling	6 839	+ 909	Trämasse- och pappersindustri	1 772	+ 330
Jord-, sten- och glasindustri	8 607	+ 1 091	Grafisk industri	126	— 4
Metall- och maskinindustri	7 282	+ 1 347	Industri och hantverk, ej spec.	1 463	+ 193
Trävaruindustri	11 500	+ 1 477	Sjöfart och fiske	1 332	+ 329
Byggnadsverksamhet	6 395	+ 1 853	Handel och samfärdsel m. m.	4 334	+ 1 294
Läder-, hår-, gummi- o. d. ind.	368	+ 102	Husligt arbete	107	+ 70
Textilindustri	312	+ 76	Arbete, ej hänf. till annan grupp	36 826	+ 6 405
Beklädnadsindustri	421	+ 86	Summa	**103 742**	**+ 14 981**

Vid arbetslöshetskommissionens reservarbeten sysselsattes vid månadens utgång 12 099 arbetare. Antalet i gång varande arbetsföretag utgjorde 166 mot 126 vid månadens ingång.

Vid kommunala reservarbeten (utan statsbidrag) sysselsattes 11 530 arbetare samt vid s. k. statskommunala arbeten (kommunal regi med statsbidrag) 3 016 arbetare. Härförutom uppburo 7 292 personer kommunalt arbetslöshetsunderstöd och 16 740 personer kontant understöd med statsbidrag.

Statens bruttoutgifter för arbetslöshetens bekämpande uppgingo under januari till 1 685 099 kronor mot 1 669 204 kronor föregående månad.

Verkningarna av den skärpta arbetslöshetslagstiftningen i England. Som omnämnts uti den i första häftet av Sociala Meddelanden 1932 (sid. 41—46) återgivna redogörelsen för den engelska arbetslöshetsförsäkringens nuvarande läge, upphörde från och med den 12 november 1931 utbetalningen av s. k. transitional benefits till sådana arbetslösa, som upp-

burit understöd utöver den stadgeenliga maximitiden, men infördes i stället en ny understödsform, »transitional payments», som efter fattigvårdsmyndigheternas beprövande skulle kunna tilldelas vissa kategorier av hjälpbehövande arbetslösa. Det anfördes också i detta sammanhang, att antalet personer, som åtnjöto »transitional benefit», i slutet av oktober 1931 uppgått till 526 350, samt att härutöver c:a 200 000 arbetslösa, som på grund av de skärpta understödsbestämmelserna avstängts från dem förut tillkommande arbetslöshetsunderstöd, beräknades komma att vända sig till fattigvården med begäran om »transitional payment».

Angående antalet av de arbetslösa, som tagit denna understödsform i anspråk, föreligger ännu ingen statistik, men däremot meddelade arbetsministern den 2 februari 1932 i underhuset, att antalet av fattigvårdsmyndigheterna behandlade ansökningar intill mitten av januari utgjort 1 629 000, varav 256 000 avslagits, medan de sökande i 802 300 fall tillerkänts understöd med samma belopp som det normala arbetslöshetsunderstödet och i 570 700 fall lägre belopp. Då understöd av detta slag beviljas för en period av högst fyra veckor, torde åtskilliga arbetslösa under den tid uppgifterna avse ha hunnit med upprepade ansökningar, och hela antalet av de nämnda ansökningarna berörda personer lär därför, enligt ministerns uttalande, icke kunna uppskattas till mer än omkring en miljon.

Vid ett något senare underhussammanträde, den 11 februari, lämnade arbetsministern på därom framställd fråga den upplysningen, att c:a 130 000 personer under de senaste tre månaderna hade upphört att å arbetsförmedlingsanstalterna anmäla sig som arbetslösa, sedan deras arbetslöshetsunderstöd på grund av de skärpta lagbestämmelserna indragits.

Samma spörsmål berördes ånyo i underhuset den 15 februari, då arbetsministern besvarade en framställd fråga om de verkningar, som de efter 1923 företagna ändringarna i arbetslöshetslagstiftningen kunde beräknas ha utövat med hänsyn till anmälningsfrekvensen å arbetsförmedlingsanstalterna. I fråga om åren före 1930 hänvisade ministern därvid till en i underhuset i januari 1930 avgiven förklaring rörande samma spörsmål, varav framgick, att antalet anmälda arbetslösa i samband med de i februari och augusti 1924 genomförda utvidgningarna av understödsrätten beräknades ha ökats med 13 500 resp. 70 000. I augusti 1925, då vissa av dessa tilläggsbestämmelser upphörde att gälla, konstaterades en nedgång med c:a 10 000 arbetslösa, och i januari 1928, då personer över 65 år upphörde att vara understödsberättigade, kunde 25 000 personer avföras från registren. Däremot hade de i april och juli 1928 genomförda utvidgningarna av understödsrätten beräknats medföra en ökning med 40 000 resp. 25 000.

Beträffande utvecklingen under de två senaste åren anfördes slutligen, att 1930 års arbetslöshetsförsäkringslag efter ikraftträdandet beräknats ha medfört en ökning av arbetslöshetssiffran med 60 000 personer eller 3·5 %, vilken uppskattning dock numera måste anses vara för låg. De under 1931 genomförda skärpningarna av understödsvillkoren hade åter hitintills beräknats åstadkomma en minskning med 145 000 eller 5·3 % av hela antalet vid utgången av januari 1932 registrerade arbetslösa.

(The Ministry of Labour Gazette.)

Arbetslösheten i Spanien. Ministern för allmänna arbeten, Prieto, gjorde i slutet av januari 1932 ett uppmärksammat uttalande till tidningspressen angående omfattningen av arbetslösheten i Spanien. Med stöd av vissa av den fackliga landsorganisationen, Unión General de Trabajadores, företagna undersökningar i ämnet förklarade han nämligen, att antalet arbetslösa i landet för närvarande utan fara för överdrift kunde uppskattas till något över en halv miljon, en siffra, som torde vida överstiga den nivå, på vilken man hittills förmodat att arbetslösheten höll sig.[1] Ministern gjorde även i anslutning härtill det uttalandet, att arbetslösheten utgör det allvarligaste och måhända det enda verkligt fundamentala spörsmål, som för närvarande står på dagordningen i republiken; åt dess lösning eller i varje fall lindring borde därför regeringens alla krafter företrädesvis ägnas.

[1] Officiell statistik finnes icke.

Den statistik, som minister Prieto hänvisar till, är upprättad på grundval av uppgifter insända till den förenämnda Unión General de Trabajadores från dess lokalorganisationer landet runt till svar på ett till dem riktat frågecirkulär i ämnet. Cirkuläret hade tillställts samtliga de till omkring 4 000 uppgående lokalorganisationerna, men härav hade ungefär 700 underlåtit att svara, däribland nästan alla i Vizcaya, där den industriella krisen är särskilt svårartad. Hela antalet arbetare, tillhörande Unión General de Trabajadores, uppgår till över en miljon, och antalet medlemmar tillhörande de lokalorganisationer, vilka svarat på cirkuläret, utgör 692 831. Av dessa voro enligt de insända uppgifterna 233 087 arbetslösa. Härtill kommer ett antal av 135 108 arbetare, icke tillhöriga lokalorganisationerna, vilka dock medtagits i statistiken, då de inregistrerats hos organisationerna såsom arbetslösa. Inalles utvisar sålunda denna statistik ett antal av 368 195 arbetslösa. Om hänsyn tages även till arbetare tillhörande de omkring 700 lokalorganisationer, som icke insänt uppgifter, ävensom till de, som tillhöra andra arbetarorganisationer, exempelvis den betydande, kommunistiskt betonade Confederación Nacional de Trabajadores, kan man som ovan anförts säkert räkna med, att sammanlagda antalet arbetslösa i landet utgör mer än en halv miljon.

(Meddelande från svenska beskickningen i Madrid.)

— Barnavård —

Förslag till barnavårdslag i England. Engelska parlamentet har för närvarande under behandling ett lagförslag, »The Children and Young Persons Bill», genom vilket, om det blir genomfört, hela den brittiska barnavårds- och ungdomslagstiftningen kommer att erhålla en enhetlig kodifikation. Den föreslagna lagen innehåller nämligen icke endast bestämmelser om spädbarnsvård, skyddsuppfostran, behandling av ungdomliga brottslingar o. dyl., utan även föreskrifter om skydd för minderårig arbetskraft.

Lagförslaget bygger i stor utsträckning på det betänkande, som år 1927 avgavs av »The Committee on the Treatment of Young Offenders», i den mån detsamma hänför sig till personer under 17 års ålder.

Avdelning I av förslaget behandlar omorganisation av ungdomsdomstolarna i huvudsak efter de linjer 1927 års kommitté uppdragit.

Beträffande barn och ungdomar, som äro i behov av vårdnad eller skydd eller vilka begått förseelser, föreslås särskilda åtgärder i avdelning II. I en inledande paragraf lämnas en allmän förklaring om när en minderårig bör anses sakna erforderlig vårdnad eller skydd, varjämte föreslås vissa åtgärder, som från ungdomsdomstolens sida kunna vidtagas beträffande dylik minderårig. I fråga om vanartiga barn och ungdomliga förbrytare under 17 års ålder söker man som allmän regel genomföra, att de skola bliva föremål för ungdomsdomstolarnas behandling och icke som hittills i många fall dömas av vanliga domstolar. Vidare föreslås, att förundersökning i varje fall skall företagas beträffande minderårig, som bringas inför ungdomsdomstol. Enligt förslaget skola domstolar, vilkas rättegångsförfarande är summariskt, icke längre äga befogenhet att ådöma spöstraff. Åldersgränsen för kriminell ansvarighet höjes från 7 till 8 års ålder (!), och dödsstraff må icke ådömas brottsling under 18 års ålder. I avdelning II lämnas vidare bestämmelser rörande intagande av minderåriga å uppfostringsanstalter, skyddshem och barnhem. Viss omorganisation föreslås beträffande dylika inrättningar.

Avdelning III behandlar privata barnhem, över vilka strängare statskontroll föreslås.

I avdelning IV lämnas bestämmelser rörande skolbarns arbetsanställning samt villkoren för minderårigs användande inom livsfarliga och hälsovådliga yrkesgrenar. Gatuförsäljning må enligt förslaget icke utföras av person under 16 års ålder utom i visst undantagsfall, då den minderårige är i sina föräldrars tjänst.

Till skydd av spädbarns liv lämnas i avdelning V ingående bestämmelser, vilka skärpa kontrollen över spädbarnsvården. Förslaget innehåller slutligen i avdelning VI ett flertal bestämmelser, varigenom ändringar föreslås i vissa lagar och författningar för att bringa dessa i harmoni med det föreliggande förslaget.

Vid förslaget finnes fogat ett memorandum, vari lämnas en plan för förslagets finansiella genomförande. Enligt detta beräknas en besparing om £ 8 000 per år kunna ske i de nuvarande utgifterna för samhällets barnavård.

(Meddelande från svenska beskickningen i London.)

— Levnadskostnader —

Utredning om grunderna för dyrortsgrupperingsarbetet. I anledning av klagomål, som särskilt från tjänstemannahåll framkommo över senaste dyrortsgrupperingen, hade socialstyrelsen i en till chefen för finansdepartementet ställd skrivelse av den 16 juni 1931 upptagit frågan om behovet av en revision av de hittills tillämpade grunderna för dyrortsgrupperingsarbetet.

Socialstyrelsen anförde i denna skrivelse att — bortsett från klagomål över att vissa uppgifter icke utlämnats till allmänheten — den framkomna kritiken koncentrerat sig på dels urvalet av de primäruppgifter, som ingå i utredningarna, dels beskaffenheten och tillförlitligheten av dessa uppgifter, dels ock, ehuru i mindre mån, metoderna för materialets bearbetning. Vad särskilt angår frågan, huru en ur de berörda intressenas synpunkt förtroendegivande slutlig granskning av primärmaterialet skall kunna vinnas, innan detsamma blir föremål för bearbetning, framkastade styrelsen tanken på särskilda, för nämnda syfte inrättade förtroendeorgan, nämligen dels en nämnd för varje län, dels ock såsom sista instans en central nämnd för hela riket.

Socialstyrelsens framställning utmynnade i en hemställan, att Kungl. Maj:t ville, på sätt som kan befinnas mest ändamålsenligt samt med anlitande av härför erforderliga sakkunniga och representanter för intresserade myndigheter och organisationer, föranstalta om en utredning rörande grunderna för dyrortsgrupperingsarbetet och i samband därmed stående frågor, åsyftande i främsta rummet en sådan omläggning av nämnda arbete, att dels såvitt möjligt en förenkling därav måtte åvägabringas, dels starkare garantier skapas för allmänt förtroende till de erhållna resultaten.

Vid ärendets föredragning i statsrådet den 19 juni 1931 uttalade departementschefen, att han funnit sig böra förorda, att en sådan utredning, som av socialstyrelsen ifrågasatts, komme till stånd. Utredningen borde läggas sålunda, att spörsmålet om lämpligaste grunderna för och förfaringssättet vid dyrortsgrupperingarna erhölle en ingående och allsidig belysning, och strävandena borde gå ut på att utfinna ett system, vilket möjliggör ernåendet av ett i görligaste mån rättvisande och för olika parter förtroendegivande resultat. På sätt socialstyrelsen framhållit, borde vid utredningen erforderlig uppmärksamhet ägnas åt sambandet med andra närliggande frågor, särskilt spörsmålen om socialstyrelsens fortlöpande pris- och levnadskostnadsstatistik och periodiskt återkommande budgetundersökningar samt insamlingen av prisuppgifter för markegångssättningen och för rekvisitionslagens tillämpning m. m. Utredningen borde uppdragas åt socialstyrelsen, som därvid skulle samråda med särskilda för ändamålet tillkallade sakkunniga. Bemyndigande borde lämnas chefen för finansdepartementet att, på förslag av socialstyrelsen, förordna sådana sakkunniga att vid utredningen av frågan eller vissa delar därav stå till styrelsens förfogande. Sakkunnig skulle äga rätt att, om han därtill funne skäl, till socialstyrelsens utlåtande i anledning av utredningsuppdraget foga särskilt uttalande. Under utredningsarbetets fortgång borde tillfälle beredas intresserade myndigheter samt personal- och andra organisationer att genom utsedda representanter vid sammanträde inför socialstyrelsen och de tillkallade sakkunniga eller i annan ordning framföra sina synpunkter på föreliggande frågor. Det skulle ankomma på socialstyrelsen att, när tiden därtill kan anses vara inne, göra erforderlig framställning härom.

I överensstämmelse med vad departementschefen föreslagit, anbefallde Kungl. Maj:t socialstyrelsen att i samråd med särskilt tillkallade sakkunniga verkställa utredning och avgiva förslag rörande de grunder och det förfaringssätt, som borde tillämpas för dyrortsgrupperingsarbetet, ävensom rörande i samband därmed stående frågor, och bemyndigades chefen för finansdepartementet att på framställning av socialstyrelsen tillkalla särskilda sakkunniga att för ändamål, som nyss nämnts, stå till styrelsens förfogande.

Under åberopande av vad Kungl. Maj:t sålunda beslutat, har därefter socialstyrelsen i skrivelse den 22 september 1931 gjort framställning om tillkallande av särskilda sakkunniga. Enligt vad styrelsen därvid anfört, vore det styrelsens avsikt att vid fullgörandet av ifrågavarande uppdrag, i den utsträckning i varje fall kunde anses erforderligt, tillkalla sociala rådet, där representanter funnes för såväl den ekonomiska vetenskapen som för arbetar- och tjänstemannaintressen samt arbetsgivarorganisationer. Med hänsyn härtill och under beaktande av att socialstyrelsen komme att under utredningsarbetets fortgång lämna intresserade myndigheter samt personal- och andra organisationer tillfälle att genom utvalda representanter vid sammanträde inför socialstyrelsen och de tillkallade sakkunniga taga del av och framföra sina synpunkter på föreliggande frågor och förslag, ansåge styrelsen för sin del de sakkunnigas antal kunna begränsas till sex eller sju, varvid i första hand de av dyrortsgrupperingarna berörda tjänstemannagrupperna syntes böra bliva företrädda, men även sakkunskapen inom skatteväsendet.

Departementschefen, statsrådet Hamrin, beslöt den 4 november 1931 att såsom sakkunniga, att stå till socialstyrelsens förfogande för omförmälda utredning, tillkalla tillsyningsmannen vid tullkammaren i Norrköping C. O. Andersson, postkontrollören H. O. S. Ekdahl, järnvägskonduktören K. A. Ekvall, regementsintendenten vid Norrlands trängkår, kaptenen R. Grandien, ledamoten av riksdagens andra kammare, lantbrukaren E. A. Gustafson i Vimmerby, ledamoten av riksdagens första kammare, lantbrukaren P. J. Gustafsson i Benestad, landskamreraren i Uppsala F. A. J. Lundevall samt lokomotivföraren N. O. V. Prior.

De sakkunniga, som antagit benämningen dyrortsgrupperingssakkunniga, samlades på kallelse av socialstyrelsen till ett första sammanträde inför styrelsen den 8—10 december 1931. Av sociala rådets medlemmar voro därvid under hela eller någon del av tiden närvarande även herrar G. Söderlund, J. A. Forslund, B. G. Ohlin, E. W. Paues, I. Hallberg, K. F. Kumlander, F. H. Engström och suppleanten herr A. J. J. Guinchard. Vid förhandlingarnas början lämnade byråchefen Bergsten en utförlig översikt över de principiella spörsmål, som vid utredningsarbetet borde upptagas till behandling, och sekreteraren Heyman redogjorde för utförandet av 1930/31 års dyrortsgrupperingar.

Under förhandlingarna upptogs särskilt frågan om behovet av en ny hushållskostnadsundersökning som grundval för kommande dyrortsgrupperingar. De närvarande betonade enhälligt önskvärdheten av att en sådan undersökning komme till stånd och att denna därvid borde omfatta förutom hushåll i städer och industrisamhällen även jordbrukarsamt lant- och skogsarbetarhushåll; medel borde begäras redan vid 1932 års riksdag.

— Ut- och invandring —

In- och utvandringen i Förenta staterna under 1931. Invandringsbyrån inom Förenta staternas arbetsdepartement meddelar i sin berättelse för december 1931 följande sammanställning av in- och utvandringen under det senaste kalenderåret och de närmast föregående åren.

	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
Mottagna utlänningar	**469 704**	**540 390**	**520 895**	**487 682**	**473 727**	**380 969**	**199 964**
Immigranter	290 725	336 295	323 885	290 297	268 941	180 251	43 353
härav från Europa	158 394	165 171	162 103	156 566	157 949	117 608	25 825
Andra resande	178 979	204 095	197 010	197 385	204 786	200 718	156 611
Avresta utlänningar	**217 799**	**236 450**	**268 872**	**272 108**	**251 615**	**290 985**	**294 438**
Emigranter	81 689	73 179	75 122	77 599	53 173	52 930	89 570
Andra resande	136 110	163 271	193 750	194 509	198 442	238 055	204 868
Över- eller underskott	**+251 905**	**+303 940**	**+252 023**	**+215 574**	**+222 112**	**+ 89 984**	**— 94 474**

De anmärkningsvärda förskjutningar av in- och utvandringssiffrorna, som kommo till synes i den uti denna tidskrift (årg. 1931, sid. 734) förut återgivna statistiken för fiskalåret $^{1}/_{7}$ 1930—$^{30}/_{6}$ 1931, ha framträtt ännu starkare under senare halvåret 1931. Inreseunderskottet, som under nämnda fiskalår var c:a 10 000, har för kalenderåret 1931 stigit till bortåt 95 000, och antalet egentliga immigranter, som i årsrapporten för 1930/31 konstaterades ha — för första gången sedan inbördeskriget — nedgått under 100 000, har under hela 1931 ej utgjort mer än 43 000, knappt en fjärdedel av föregående års siffra.

Arbetsmarknad och arbetslöshet i utlandet.

	1931												1932
	jan.	febr.	mars	april	maj	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.
Sverige. Arbetslöshet, i % . .	20·2	18·7	19·4	17·1	13·2	12·4	11·8	12·8	13·4	16·4	19·3	[1]26·5	24·2
Ansökn. per 100 lediga platser .	222	232	191	194	164	187	198	201	197	257	413	343	368
Arbetstillgång (medelgod = 3·00)	·	·	2·51	·	·	2·66	·	·	2·61	·	·	2·65	·
Norge. Arbetslöshet, i % . . .	20·4	20·6	19·1	[2] .	[2] .	[2] .	[2] .	[2] .	17·7	17·1	[1]19·0	20·8	—
Danmark. Arbetslöshet, i % .	24·2	26·0	22·1	15·8	12·3	11·3	11·8	11·8	12·1	15·8	22·1	32·2	35·1
Registr. arbetslösa (i 1 000-tal) .	73	76	70	49	39	35	37	38	38	49	82	128	139
Finland. Registr. arbetslösa .	11706	11557	11491	12663	7 454	6 820	6 766	9 160	11 758	14 824	18 095	16 144	20 944
Ansökn. per 100 led. platser (manl.)	362	457	434	665	427	547	543	525	483	387	494	426	396
Storbritannien. Arbetslöshet, i %	21·1	21·3	21·0	20·4	20·3	21·2	22·0	22·0	22·6	21·9	21·4	20·9	22·4
Registr. arbetslösa (i 1 000-tal) .	2 671	2 694	2 655	2 594	2 702	2 736	2 783	2 834	2 897	2 792	2 688	2 574	2 794
Sysselsättningsindex (1924 = 100)	95·9	97·0	97·4	98·3	98·6	97·4	96·4	96·7	98·0	99·2	100·0	100·8	—
Irland. Arbetslösa (i 1 000-tal)	26	29	27	25	24	23	21	22	22	23	26	31	—
Nederländerna. Arbetslöshet, i %	23·2	23·5	21·8	14·3	12·2	11·7	13·3	15·3	15·7	18·0	[1]22·1	28·0	—
Arbetslöshetsindex	17·9	17·1	16·4	11·8	10·7	10·3	11·7	12·2	12·8	14·8	18·4	—	—
Belgien. Arbetslöshet, i % . .	27·3	29·1	29·0	25·6	21·7	23·5	25·4	26·7	26·7	28·3	[1]30·7	38·1	—
Tyskland. Arbetslöshet, i %. .	34·2	34·5	33·6	31·8	29·9	29·7	31·0	33·6	35·0	36·6	38·9	42·2	43·6
Understödda arbetslösa (i 1 000-tal)	3 365	3 497	3 241	2 790	2 508	2 354	2 232	2 377	2 484	2 535	2 772	3 148	3 481
Sysselsättn:index (1 jan. 1925 = 100)	89·5	88·6	90·5	94·6	96·8	97·1	96·0	94·1	92·9	91·0	88·3	83·0	—
Österrike. Underst. arbetsl. (1 000)	331	334	304	247	209	191	194	196	202	228	274	330	358
Schweiz. Arbetslöshet, i % . .	20·8	20·1	17·8	14·6	13·4	13·5	14·6	16·0	16·3	18·0	21·0	26·1	—
Arbetstillgång (medelgod = 100)	·	·	78	·	·	84	·	·	81	·	·	76	·
Frankrike. Underst. arbetsl. (1000)	29	41	51	50	41	36	36	38	39	56	92	147	241
Oplac. arbetssökande (i 1 000-tal)	45	60	72	69	57	51	51	54	56	80	124	177	279
Italien. Arbetslösa (i 1 000-tal)	723	765	707	670	635	574	638	693	748	800	878	982	—
Sysselsättn:index (sept. 1926 = 100)	81·8	81·4	81·1	78·5	74·9	73·1	78·0	77·4	77·6	—	—	—	—
Estland. Oplac. arbetssökande	5 246	4 070	2 765	2 424	1 368	981	684	983	2 096	5 425	7 554	9 055	—
Lettland. Oplac. arbetssökande	9 207	8 303	8 669	6 390	1 871	1 584	2 169	4 827	7 470	13705	18 377	21 682	—
Polen. Arbetslöshet, i % . . .	13·0	13·5	15·4	14·6	13·7	11·8	11·2	10·6	10·9	10·9	11·2	12·4	—
Tjeckoslovakien. Arbetslösh., i %	9·5	10·0	10·1	8·9	7·6	6·6	6·6	6·9	6·7	6·9	8·3	—	—
Oplac. arbetssökande (i 1 000-tal)	314	344	340	297	250	220	211	215	228	254	338	480	—
Ungern. Arbetslöshet, i % . .	18·7	19·4	19·5	19·5	18·6	18·3	21·6	23·4	24·3	24·6	—	—	—
Ansökn. per 100 lediga platser .	472	487	413	433	278	322	385	402	486	603	466	447	—
Rumänien. Oplac. arbetss. (1 000)	39	43	48	42	33	28	29	23	23	29	44	—	—
Jugoslavien. Registr. arbetslösa	11903	14424	12029	11 391	6929	6 182	6 672	7 466	7 758	10 070	—	—	—
Kanada. Arbetslöshet, i % . .	16·0	15·6	15·5	14·9	16·2	16·3	16·2	15·8	18·1	18·3	18·6	21·0	—
Sysselsättningsindex (1926 = 100)	100·7	100·2	99·7	102·2	103·6	103·8	105·2	107·1	103·9	103·0	99·1	91·6	89·7
Förenta st. Sysselsättningsindex:													
Bur. of Lab. Statist. (1926 = 100)	73·1	74·1	74·8	74·5	74·1	72·2	70·4	70·0	69·6	67·3	65·4	65·3	—
Fed. Res. Board (1923—25 = 100)	76·4	77·3	78·1	77·9	77·1	75·0	73·8	74·2	74·7	71·4	68·7	67·9	—
Arbetslöshet, i %	19·8	19·0	18·1	17·6	17·1	18·2	18·8	19·2	19·4	19·5	20·0	21·8	—
Australien. Arbetslöshet, i % .	·	·	25·8	·	·	27·6	·	·	28·3	·	·	28·0	·
Nya S. Wales. Arbetslösa (1000-tal)	95	100	110	115	125	130	125	125	115	110	110	—	—
Nya Zeeland. » »	18	29	38	37	41	44	48	50	51	51	[1]48	—	—

[1] Reviderade siffror. — [2] På grund av pågående storkonflikt ha inga arbetslöshetssiffror publicerats.

Sveriges offentliga arbetsförmedling.

Februari månad år 1932.

Under hänvisning till efterföljande tabeller, som närmare redogöra för den offentliga arbetsförmedlingen i olika delar av landet, lämnas här en sammanfattande framställning av dess viktigaste resultat under februari månad.

Översikt av verksamheten under februari månad 1932.

Anstalter (med avseende å anstalternas olika kontor hänvisas till förteckningen å omslagets 3:e sida)	Manliga avdeln.			Kvinnliga avdeln.			Tillsammans			Ansökningar per 100 led. pl.		
	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	febr. 1932	jan. 1932	febr. 1931
Stockholms stad	11 356	1 928	1 899	4 253	2 422	1 860	**15 609**	**4 350**	**3 759**	359	181	141
Stockholms län	2 965	768	711	737	482	394	**3 702**	**1 250**	**1 105**	296	230	184
Uppsala län	1 371	605	493	283	206	161	**1 654**	**811**	**654**	204	228	211
Södermanlands län	1 362	415	346	447	342	210	**1 809**	**757**	**556**	239	268	166
Östergötlands län	2 447	520	463	766	403	290	**3 213**	**923**	**753**	348	386	210
Norrköping	1 891	143	131	121	104	77	**2 012**	**247**	**208**	815	945	495
Jönköpings län	864	286	225	497	229	165	**1 361**	**515**	**390**	264	370	179
Kronobergs län	726	397	385	219	172	105	**945**	**569**	**490**	166	248	180
Norra Kalmar län	595	162	160	53	49	30	**648**	**211**	**190**	307	304	189
Södra Kalmar län	1 113	193	191	163	56	46	**1 276**	**249**	**237**	512	650	352
Gotlands län	124	48	39	94	72	39	**218**	**120**	**78**	182	209	121
Blekinge län	3 087	459	446	594	284	220	**3 681**	**743**	**666**	495	476	317
Kristianstads län	1 220	383	356	552	375	287	**1 772**	**758**	**643**	234	331	168
Malmöhus län: Malmö	5 701	312	307	1 620	772	643	**7 321**	**1 084**	**950**	675	612	347
Malmöhus län: Lund	776	31	26	108	83	68	**884**	**114**	**94**	775	753	486
Malmöhus län: Landskrona	1 395	218	216	33	32	17	**1 428**	**250**	**233**	571	1457	461
Malmöhus län: Hälsingborg	2 291	116	116	295	163	136	**2 586**	**279**	**252**	927	790	632
Malmöhus län: Ystad	558	21	21	125	34	27	**683**	**55**	**48**	1242	1272	224
Malmöhus län: Trälleborg	750	137	135	109	35	33	**859**	**172**	**168**	499	519	334
Malmöhus län: Eslöv	222	46	43	37	19	14	**259**	**65**	**57**	398	373	285
Malmöhus län: Skurup	82	32	30	44	43	19	**126**	**75**	**49**	168	509	94
Malmöhus län: Vellinge	100	41	39	19	12	8	**119**	**53**	**47**	225	368	196
Hallands län	942	133	111	163	90	53	**1 105**	**223**	**164**	496	338	341
Göteborgs o. Boh. l.	2 595	227	188	328	166	95	**2 923**	**393**	**283**	744	748	331
Göteborg	10 821	1 175	1 159	1 693	983	760	**12 514**	**2 158**	**1 919**	580	656	510
Älvsborgs län	1 865	434	426	145	99	64	**2 010**	**533**	**490**	377	450	331
Skaraborgs län	1 462	591	413	483	442	211	**1 945**	**1 033**	**624**	188	210	126
Värmlands län	3 455	467	457	197	171	107	**3 652**	**638**	**564**	572	411	233
Örebro län	2 944	452	414	540	492	296	**3 484**	**944**	**710**	369	417	170
Västmanlands län	2 159	362	345	414	268	200	**2 573**	**630**	**545**	408	499	190
Kopparbergs län	2 331	504	504	296	162	130	**2 627**	**666**	**634**	394	440	304
Gävleborgs län	3 097	327	327	279	118	105	**3 376**	**445**	**432**	759	1012	453
Västernorrlands l.	4 465	557	556	43	21	21	**4 508**	**578**	**577**	780	865	335
Jämtlands län	2 896	840	840	191	145	145	**3 087**	**985**	**985**	313	328	189
Västerbottens län	1 294	242	241	160	144	98	**1 454**	**386**	**339**	377	312	247
Norrbottens län	900	539	539	94	68	53	**994**	**607**	**592**	164	330	146
Tills. febr. 1932	**82 222**	**14 111**	**13 298**	**16 195**	**9 758**	**7 187**	**98 417**	**23 869**	**20 485**	**412**	—	—
» jan. 1932	*83 468*	*17 424*	*16 923*	*15 655*	*9 531*	*6 805*	*99 123*	*26 955*	*23 728*	*368*	—	—
» febr. 1931	44 808	14 703	13 367	14 372	10 822	7 341	59 180	25 525	20 708	232	—	—
» » 1930	31 462	11 177	9 617	13 414	10 098	6 832	44 876	21 275	16 449	211	—	—
» » 1929	32 536	11 488	10 429	12 599	9 498	6 654	45 135	20 986	17 083	215	—	—

Översikt av verksamheten för huvudgrupper av arbete.

Yrkesgrupper	Arbetssökande personer	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökningar per 100 led. pl.			Tillsatta platser per 100 lediga		
					febr. 1932	jan. 1932	febr. 1931	febr. 1932	jan. 1932	febr. 1931
Manliga avdelningen										
Jordbruk och skogshushållning . .	10 269	10 493	3 399	2 732	309	375	159	80	87	65
Industri och hantverk	35 253	35 714	1 138	1 108	3 138	3 814	2043	97	97	94
Sjöfart och fiske	7 522	7 681	968	959	793	761	770	99	99	99
Handel och samfärdsel	7 331	7 561	855	799	884	910	396	93	95	92
Husligt arbete	7	7	2	2	.	.	.	.	.	.
Annat arbete	19 919	20 766	7 749	7 698	268	198	128	99	100	100
Summa	**80 301**	**82 222**	**14 111**	**13 298**	**583**	**479**	**305**	**94**	**97**	**91**
Därav under 18 år	8 518	8 583	937	805	382	441	238	86	90	83
Kvinnliga avdelningen										
Jordbruk och skogshushållning . .	974	989	1 095	498	90	114	56	45	46	35
Industri och hantverk	1 276	1 315	330	274	398	469	481	83	78	74
Sjöfart och fiske	235	238	24	23	.	.	.	.	.	.
Handel och samfärdsel	3 057	3 225	1 377	1 156	234	213	169	84	79	78
Husligt arbete	8 055	9 792	6 918	5 225	142	136	116	76	72	71
Annat arbete	630	636	14	11	.	.	.	.	.	.
Summa	**14 227**	**16 195**	**9 758**	**7 187**	**166**	**164**	**133**	**74**	**71**	**68**
Därav under 18 år	2 637	2 671	1 262	1 028	212	199	171	81	72	73
Tillsammans										
Jordbruk och skogshushållning . .	11 243	11 482	4 494	3 230	255	320	131	72	78	57
Jordbruk	8 136	8 340	3 430	2 181	243	338	131	64	65	54
Skogshushållning	3 107	3 142	1 064	1 049	295	292	133	99	98	94
Industri och hantverk	36 529	37 029	1 468	1 382	2522	3 059	1651	94	93	89
Gruvdrift och malmförädling . . .	2 739	2 764	196	196	1410	2 566	·	100	98	·
Jord-, sten- och glasindustri . . .	3 388	3 421	17	17	.	.	.	.	.	.
Metall- och maskinindustri . . .	8 990	9 078	202	192	4492	7 854	3601	95	97	80
Trävaruindustri	4 756	4 816	116	114	4152	2 858	·	98	99	·
Byggnadsverksamhet	9 675	9 878	451	440	2190	2 824	1526	98	99	98
Läder-, hår- och gummiindustri . .	575	585	15	14	.	.	.	.	.	.
Textilindustri	422	428	19	16	.	.	.	.	.	.
Beklädnadsindustri	997	1 015	113	90	898	.	·	80	.	.
Närings- och njutningsmedelsindustri	1 268	1 288	114	93	1130	.	862	82	.	69
Kemisk-teknisk o. belysningsindustri	433	438	20	19	.	.	.	.	.	.
Trämasse- och pappersindustri . .	1 025	1 028	43	43	.	.	.	.	.	.
Grafisk industri	206	206	15	14	.	.	.	.	.	.
Ej särskilt specificerade	2 055	2 089	147	134	1421	2 054	1070	91	90	90
Sjöfart och fiske	7 757	7 919	992	982	798	749	755	99	99	99
Handel och samfärdsel	10 388	10 786	2 232	1 955	483	459	268	88	84	84
Kontors-, bank- o. d. personal . .	1 011	1 047	159	148	658	625	466	93	89	84
Butiks- och magasinspersonal . . .	2 673	2 721	201	180	1354	1 375	781	90	85	89
Hotell- och restaurangpersonal . .	2 016	2 155	902	782	239	220	168	87	84	81
Transportarbetare	4 175	4 331	740	654	585	578	276	88	88	86
Allmän och litterär verksamhet . .	465	481	181	146	266	258	114	81	66	83
Ej särskilt specificerade	48	51	49	45	.	.	.	.	.	.
Husligt arbete	8 062	9 799	6 920	5 227	142	136	116	76	72	71
Annat arbete	20 549	21 402	7 763	7 709	276	204	134	99	100	100
Summa	**94 528**	**98 417**	**23 869**	**20 485**	**412**	**368**	**232**	**86**	**88**	**81**
Därav under 18 år	6 155	6 254	2 199	1 833	284	285	201	83	79	78

Utanför resp. länsförmedlingsanstalters rapporteringsområden tillsattes under månaden 1 236 platser, varav 921 manliga och 315 kvinnliga; motsvarande tal under samma månad *föregående* år voro resp. 1 275, 976 och 299 samt under nästlidna månad resp. 1 470, 1 214 och 256.

	Arbetsförmedlingsanstalter	Jordbruk m. m.			Skogshushållning			Gruvdrift o. malmförädling			Jord-, sten- o. glasindustri			Metall- o. maskinindustri		
		Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.
	Manliga avdelningen	7 351	2 335	1 683	3 142	1064	1049	2 764	196	196	3408	17	17	8 921	197	188
1	Stockholms stad	234	—	—	3	—	—	6	—	—	45	—	—	2 003	29	25
2	Stockholms län	960	419	373	104	82	74	31	1	1	37	—	—	370	16	16
3	Uppsala län	314	156	86	50	30	25	154	—	—	99	—	—	97	2	2
4	Södermanlands län	269	181	116	6	5	5	—	—	—	13	—	—	367	10	10
5	Östergötlands län	905	223	172	36	31	29	35	—	—	111	—	—	216	1	1
6	Norrköping	143	34	27	—	2	2	—	—	—	7	—	—	181	5	5
7	Jönköpings län	199	113	79	7	48	48	13	—	—	17	5	5	89	—	—
8	Kronobergs län	81	40	29	6	6	6	1	—	—	5	—	—	11	1	1
9	Kalmar län	169	24	20	45	12	12	17	—	—	50	—	—	233	—	—
10	Gotlands län	37	21	13	8	4	4	—	—	—	3	—	—	1	—	—
11	Blekinge län	240	51	38	10	9	9	1	—	—	781	—	—	47	—	—
12	Kristianstads län	437	167	141	30	6	6	25	—	—	143	2	2	69	4	4
13	Malmöhus län: Malmö	107	5	3	—	—	—	—	—	—	161	—	—	1 032	3	3
14	Hälsingborg	115	7	7	—	—	—	139	—	—	18	—	—	222	—	—
15	Övriga anstalter	502	97	81	2	2	2	—	—	—	82	3	3	610	81	81
16	Hallands län	131	49	28	—	—	—	2	—	—	55	—	—	113	1	1
17	Göteborgs och Bohus län	211	68	34	—	—	—	—	—	—	1307	2	2	56	1	—
18	Göteborgs stad	144	33	31	—	—	—	—	—	—	15	—	—	2 163	27	25
19	Älvsborgs län	138	35	27	—	—	—	79	—	—	25	—	—	184	8	8
20	Skaraborgs län	584	315	140	8	5	5	—	—	—	33	—	—	78	2	—
21	Värmlands län	268	32	23	721	23	23	29	2	2	125	2	2	97	—	—
22	Örebro län	343	117	85	167	3	3	558	94	94	94	—	—	164	2	2
23	Västmanlands län	227	83	66	15	16	16	562	11	11	35	2	2	294	—	—
24	Kopparbergs län	46	6	6	422	242	242	757	4	4	4	—	—	45	4	4
25	Gävleborgs län	96	—	—	179	32	32	354	84	84	47	—	—	77	—	—
26	Västernorrlands län	131	2	2	512	2	2	—	—	—	73	—	—	80	—	—
27	Jämtlands län	188	47	47	720	161	161	—	—	—	22	1	1	8	—	—
28	Västerbottens län	56	10	9	88	48	48	—	—	—	1	—	—	7	—	—
29	Norrbottens län	76	—	—	3	295	295	1	—	—	—	—	—	7	—	—
	Kvinnliga avdelningen	989	1 095	498	—	—	—	—	—	—	13	—	—	152	5	4
1	Stockholms stad	11	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	130	4	3
2	Stockholms län	48	61	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
3	Uppsala län	68	47	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Södermanlands län	39	84	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Östergötlands län	86	61	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Norrköping	3	6	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Jönköpings län	58	49	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Kronobergs län	30	43	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Kalmar län	17	27	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Gotlands län	7	22	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Blekinge län	47	61	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Kristianstads län	101	108	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Malmöhus län: Malmö	19	9	3	—	—	—	—	—	—	7	—	—	15	1	1
14	Hälsingborg	17	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Övriga anstalter	68	54	21	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—
16	Hallands län	20	25	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
17	Göteborgs och Bohus län	50	28	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Göteborgs stad	58	11	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—
19	Älvsborgs län	2	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Skaraborgs län	51	138	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Värmlands län	23	21	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Örebro län	68	112	43	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Västmanlands län	46	71	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Kopparbergs län	11	12	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Gävleborgs län	10	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Västernorrlands län	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Jämtlands län	14	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Västerbottens län	14	19	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Norrbottens län	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Trävaruindustri			Byggnadsverksamhet			Läder-, hår- o. gummiindustri			Textilindustri			Beklädnadsindustri			Närings- o. njutningsmedelsindustri			Kem.-tekn. o. belysningsindustri			
Ans.	L.p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L. p.	T.p.	Ans.	L.p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L.p.	T.p.	
4 815	**115**	**114**	**9 878**	**451**	**440**	**445**	**12**	**11**	**346**	**4**	**2**	**617**	**7**	**7**	**1 054**	**13**	**11**	**395**	**11**	**11**	
203	4	4	2 766	114	114	67	5	4	17	1	1	88	1	1	140	—	—	12	1	1	1
59	2	2	423	31	28	4	—	—	4	—	—	18	1	1	22	2	2	2	—	—	2
17	—	—	76	2	2	7	—	—	1	—	—	11	1	1	34	—	—	2	—	—	3
76	20	20	101	13	13	3	—	—	3	—	—	2	—	—	15	1	—	—	—	—	4
168	5	5	282	24	24	1	—	—	1	1	—	11	—	—	21	—	—	—	—	—	5
133	5	5	570	—	—	7	—	—	90	—	—	8	—	—	22	—	—	2	1	1	6
34	2	2	112	20	13	3	—	—	6	—	—	—	—	—	14	—	—	16	—	—	7
37	7	7	15	8	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	1	1	—	—	—	8
149	16	16	103	20	20	6	—	—	3	—	—	2	—	—	10	—	—	5	—	—	9
—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	10
25	—	—	55	—	—	2	—	—	—	—	—	6	—	—	15	—	—	1	—	—	11
24	2	2	132	5	5	5	—	—	4	—	—	7	—	—	13	1	1	—	—	—	12
167	1	1	1 417	3	3	93	1	1	15	—	—	107	2	2	111	—	—	147	—	—	13
26	—	—	338	8	8	79	—	—	3	—	—	21	—	—	29	—	—	34	—	—	14
55	1	1	472	14	14	86	4	4	17	—	—	20	—	—	218	1	1	33	7	7	15
45	—	—	163	3	3	11	—	—	14	—	—	16	—	—	15	3	2	2	—	—	16
60	—	—	64	8	8	6	—	—	5	—	—	—	—	—	37	—	—	10	—	—	17
474	6	6	947	100	99	31	2	2	102	2	1	67	2	2	155	1	1	51	2	2	18
30	4	4	164	1	1	6	—	—	35	—	—	11	—	—	17	—	—	—	—	—	19
26	1	—	69	—	—	4	—	—	1	—	—	8	—	—	46	2	2	4	—	—	20
230	8	8	366	24	24	4	—	—	20	—	—	6	—	—	5	—	—	—	—	—	21
62	—	—	223	6	6	19	—	—	—	—	—	178	—	—	25	—	—	30	—	—	22
94	16	16	204	2	2	—	—	—	2	—	—	4	—	—	12	1	1	—	—	—	23
167	—	—	231	20	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
680	—	—	176	3	3	1	—	—	3	—	—	14	—	—	42	—	—	—	—	—	25
1 293	14	14	236	5	5	—	—	—	—	—	—	9	—	—	25	—	—	44	—	—	26
75	—	—	86	10	10	—	—	—	—	—	—	3	—	—	4	—	—	—	—	—	27
90	1	1	69	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
316	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
1	**1**	**—**	**—**	**—**	**—**	**140**	**3**	**3**	**82**	**15**	**14**	**398**	**106**	**88**	**234**	**101**	**82**	**43**	**9**	**8**	
1	—	—	—	—	—	6	3	3	20	7	7	159	54	38	70	19	12	14	7	7	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	9	2	2	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	3	3	—	—	—	2	3	2	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	8	2	1	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	2	4	4	—	1	1	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	5	—	—	3	1	—	1	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	2	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	3	5	—	—	—	—	—	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	7	3	2	—	—	—	12
—	—	—	—	—	—	108	—	—	9	—	—	102	32	29	45	3	2	12	—	—	13
—	—	—	—	—	—	16	—	—	1	—	—	6	—	—	8	—	—	2	1	—	14
—	1	—	—	—	—	8	—	—	3	—	—	5	2	2	3	—	—	1	—	—	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	1	1	3	—	—	—	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	1	—	—	17
—	—	—	—	—	—	2	—	—	33	4	4	67	7	4	51	48	47	12	—	—	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	6	10	6	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	1	1	3	2	—	—	—	—	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	1	1	3	2	2	—	—	—	23
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3	—	—	—	—	—	25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29

	Arbetsförmedlingsanstalter	Trämasse- o. pappersindustri			Grafisk industri			Industri o. hantverk, ej specific.			Sjöfart och fiske			Kontors-, bank- o. d. personal		
		Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.
	Manliga avdelningen	**879**	**12**	**12**	**200**	**15**	**14**	**1992**	**88**	**85**	**7681**	**968**	**959**	**782**	**109**	**105**
1	Stockholms stad	35	—	—	85	8	7	569	16	14	673	121	117	368	33	32
2	Stockholms län	3	—	—	8	—	—	48	—	—	61	2	2	6	2	2
3	Uppsala län	1	—	—	3	—	—	27	—	—	6	—	—	7	—	—
4	Södermanlands län	2	—	—	2	—	—	9	—	—	79	16	16	3	—	—
5	Östergötlands län	2	—	—	1	—	—	97	1	—	14	2	2	4	—	—
6	Norrköping	31	3	3	10	—	—	29	2	2	145	54	54	18	1	1
7	Jönköpings län	1	—	—	2	—	—	20	—	—	3	—	—	1	2	2
8	Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
9	Kalmar län	2	—	—	2	—	—	49	—	—	421	61	61	10	—	—
10	Gotlands län	—	—	—	—	—	—	4	—	—	30	4	4	—	—	—
11	Blekinge län	—	—	—	3	—	—	19	1	1	660	64	64	6	—	—
12	Kristianstads län	—	—	—	1	—	—	8	—	—	60	4	4	—	—	—
13	Malmöhus län: Malmö	32	—	—	16	—	—	337	12	12	409	70	67	116	25	25
14	Hälsingborg	1	—	—	5	—	—	51	2	2	833	70	70	9	3	3
15	Övriga anstalter	4	—	—	7	—	—	66	14	14	478	74	74	6	2	2
16	Hallands län	—	—	—	2	—	—	6	—	—	175	21	21	3	1	1
17	Göteborgs och Bohus län	2	—	—	1	—	—	9	—	—	271	39	38	1	2	1
18	Göteborgs stad	43	—	—	40	7	7	278	17	17	2829	353	352	188	37	35
19	Älvsborgs län	104	—	—	1	—	—	54	—	—	15	—	—	5	—	—
20	Skaraborgs län	—	—	—	3	—	—	56	—	—	2	—	—	3	1	1
21	Värmlands län	77	9	9	—	—	—	53	21	21	33	2	2	2	—	—
22	Örebro län	3	—	—	5	—	—	32	—	—	22	—	—	10	—	—
23	Västmanlands län	1	—	—	1	—	—	11	—	—	11	—	—	4	—	—
24	Kopparbergs län	—	—	—	—	—	—	5	—	—	3	—	—	—	—	—
25	Gävleborgs län	15	—	—	1	—	—	137	1	1	220	8	8	8	—	—
26	Västernorrlands län	161	—	—	—	—	—	13	1	1	228	3	3	3	—	—
27	Jämtlands län	359	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Norrbottens län	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
	Kvinnliga avdelningen	**149**	**31**	**31**	**6**	—	—	**97**	**59**	**49**	**238**	**24**	**23**	**265**	**50**	**43**
1	Stockholms stad	53	7	7	3	—	—	12	34	25	123	8	8	122	23	21
2	Stockholms län	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3	—	—	5	—	—
3	Uppsala län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Södermanlands län	1	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	1	—	—
5	Östergötlands län	—	—	—	—	—	—	1	4	4	2	—	—	2	—	—
6	Norrköping	—	2	2	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—
7	Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
8	Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Kalmar län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—
10	Gotlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
11	Blekinge län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
12	Kristianstads län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Malmöhus län: Malmö	75	5	5	2	—	—	67	11	11	4	1	1	72	15	11
14	Hälsingborg	—	—	—	—	—	—	1	3	2	3	1	1	—	1	1
15	Övriga anstalter	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	1	1
16	Hallands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
17	Göteborgs och Bohus län	11	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Göteborgs stad	9	12	12	1	—	—	1	5	5	85	12	11	57	10	9
19	Älvsborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Skaraborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Värmlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Örebro län	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—
23	Västmanlands län	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—
24	Kopparbergs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Gävleborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
26	Västernorrlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—
27	Jämtlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Norrbottens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Butiks- o. magasins-personal			*Hotell- o.* restaurang-personal			Transport-arbetare			Allmän *o.* litterär verksamhet			*Handel och* samfärdsel, ej specific.			Husligt arbete			Annat arbete			
Ans.	L. p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	
2027	**94**	**91**	**398**	**9**	**8**	**4154**	**589**	**542**	**155**	**18**	**17**	**45**	**36**	**36**	**7**	**2**	**2**	**20766**	**7 749**	**7 698**	
909	33	32	221	—	—	1266	154	140	79	16	15	2	—	—	5	1	1	1 560	1 391	1 391	1
31	1	1	9	—	—	174	29	29	2	—	—	3	—	—	2	—	—	584	180	180	2
33	3	2	7	—	—	87	58	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	338	353	334	3
5	—	—	1	—	—	39	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	367	159	156	4
24	1	1	8	1	—	105	13	12	3	—	—	—	—	—	—	—	—	402	217	217	5
46	—	—	7	—	—	127	22	17	—	—	—	5	—	—	—	—	—	310	14	14	6
10	—	—	7	—	—	39	4	4	—	2	2	—	—	—	—	—	—	271	90	70	7
3	—	—	2	—	—	9	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	550	332	332	8
13	5	5	2	—	—	51	7	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	365	210	210	9
4	—	—	4	1	1	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	17	17	10
12	—	—	1	—	—	60	4	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1 142	330	330	11
14	—	—	3	—	—	52	5	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	193	187	187	12
187	1	1	23	—	—	353	31	31	25	—	—	1	—	—	—	—	—	845	158	158	13
31	2	2	7	—	—	126	7	7	4	—	—	—	—	—	—	—	—	200	17	17	14
52	5	5	10	—	—	131	13	13	2	—	—	—	3	3	—	—	—	1 030	205	205	15
19	—	—	2	—	—	34	15	15	3	—	—	—	—	—	—	—	—	131	40	40	16
18	1	—	4	—	—	61	4	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	471	102	102	17
489	41	41	55	2	2	569	179	173	29	—	—	32	33	33	—	1	1	2 120	330	329	18
8	—	—	5	1	1	78	3	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	905	382	382	19
13	—	—	2	—	—	49	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	473	265	265	20
8	—	—	2	—	—	80	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 329	342	341	21
21	—	—	4	—	—	107	7	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	875	223	217	22
21	—	—	1	—	—	90	3	3	—	—	—	2	—	—	—	—	—	568	228	228	23
1	—	—	5	1	1	27	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	618	224	224	24
26	—	—	2	1	1	173	4	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	844	194	194	25
21	—	—	1	—	—	160	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 475	526	525	26
6	—	—	3	2	2	16	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 405	615	615	27
2	1	1	—	—	—	18	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	959	174	174	28
—	—	—	—	—	—	68	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	420	244	244	29
694	**107**	**89**	**1757**	**893**	**774**	**177**	**151**	**112**	**326**	**163**	**129**	**6**	**13**	**9**	**9 792**	**6 918**	**5 225**	**686**	**14**	**11**	
310	43	33	633	263	240	96	74	55	151	57	45	1	7	6	2 199	1 809	1 347	136	3	3	1
16	1	1	85	23	22	—	—	—	31	8	8	—	—	—	527	387	329	—	—	—	2
—	—	—	6	12	10	—	—	—	2	1	1	—	—	—	202	146	118	5	—	—	3
3	—	—	16	12	11	—	4	3	3	5	4	—	—	—	291	222	144	75	9	7	4
12	3	3	49	42	36	3	2	1	11	3	3	—	—	—	559	286	203	29	—	—	5
1	—	—	9	6	3	—	4	3	—	2	1	—	—	—	91	78	59	9	—	—	6
6	3	3	40	15	12	3	2	1	12	—	—	—	—	—	366	158	119	2	—	—	7
1	1	1	13	11	8	—	—	—	—	5	3	—	—	—	174	110	67	—	—	—	8
3	—	—	13	10	8	—	—	—	4	—	—	—	—	—	174	67	57	4	—	—	9
2	—	—	13	3	2	—	—	—	2	2	2	—	—	—	65	45	31	—	—	—	10
4	2	2	37	37	31	4	5	3	—	—	—	—	—	—	493	176	154	—	—	—	11
8	1	1	64	43	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	367	220	190	1	—	—	12
130	7	6	142	59	53	—	19	19	13	7	4	—	—	—	712	603	498	86	—	—	13
5	21	20	54	16	13	3	4	—	1	3	3	—	—	—	171	107	91	7	—	—	14
12	1	1	31	22	22	5	4	2	1	—	—	—	—	—	321	171	135	12	1	1	15
2	—	—	11	2	2	3	3	3	1	2	2	—	—	—	116	57	37	2	—	—	16
4	2	1	71	35	23	—	1	—	5	6	5	—	—	—	175	88	49	9	—	—	17
132	16	11	140	55	42	36	15	7	54	23	18	2	3	1	771	764	586	177	—	—	18
1	1	1	15	9	6	—	—	—	1	1	1	—	—	—	122	82	55	—	—	—	19
5	—	—	35	26	23	—	—	—	4	12	5	1	—	—	344	253	139	35	1	—	20
—	—	—	12	13	7	—	—	—	3	3	2	—	—	—	159	134	86	—	—	—	21
13	—	—	54	27	14	12	9	8	10	3	3	—	—	—	339	338	227	19	—	—	22
14	4	4	36	32	30	8	4	4	4	3	3	—	—	—	283	151	125	13	—	—	23
—	—	—	53	29	28	—	—	—	—	—	—	2	3	2	229	118	93	—	—	—	24
5	—	—	27	9	9	4	3	3	9	9	8	—	—	—	202	95	84	15	—	—	25
—	—	—	3	1	1	—	—	—	2	2	2	—	—	—	28	16	16	—	—	—	26
4	1	1	70	69	69	—	—	—	2	6	6	—	—	—	101	58	58	—	—	—	27
1	—	—	19	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	124	117	80	—	—	—	28
—	—	—	6	5	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	87	62	48	—	—	—	29

Arbetslösheten inom arbetarorganisationerna

den 31 januari 1932.

Fackförbund	Redovisade avdelningar	Redovisade medlemmar			Arbetslösa				Föregående månads %
		Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	%	
Beklädnadsarbetareförb. . .	73	2 822	10 058	**12 880**	505	2 439	**2 944**	**22·9**	29·3
Bleck- o. plåtslagareförb. .	52	2 449	—	**2 449**	923	—	**923**	**37·7**	31·7
Bokbindareförbundet . . .	35	1 701	3 577	**5 278**	200	275	**475**	**9·0**	8·4
Bryggeriindustriarb.-förb. .	58	3 704	772	**4 476**	136	85	**221**	**4·9**	6·3
Byggnadsträarbetareförb. .	162	15 780	—	**15 780**	7 419	—	**7 419**	**47·0**	47·0
De förenade förbunden . .	36	2 876	1 291	**4 167**	304	114	**418**	**10·0**	10·0
Elektriska arbetareförb. . .	73	4 017	—	**4 017**	790	—	**790**	**19·7**	20·8
Gjutareförbundet	87	4 784	2	**4 786**	1 020	—	**1 020**	**21·3**	23·5
Grov- o. fabriksarb.-förb. .	360	32 304	4 775	**37 079**	11 390	1 097	**12 487**	**33·7**	39·7
Gruvindustriarbetareförb. .	32	3 616	35	**3 651**	1 629	8	**1 637**	**44·8**	38·2
Handelsarbetareförb. . . .	220	14 059	6 733	**20 792**	1 580	384	**1 964**	**9·4**	10·0
Hatt- o. pälsindustriarb.-f. .	19	512	1 371	**1 883**	96	181	**277**	**14·7**	27·6
Hattarbetare	12	223	860	**1 083**	42	120	**162**	**15·0**	40·2
Pälsvarnarbetare	7	289	511	**800**	54	61	**115**	**14·4**	12·5
Kommunalarbetareförb. . .	169	21 447	2 766	**24 213**	1 912	604	**2 516**	**10·4**	9·3
Litografförbundet	17	2 007	110	**2 117**	106	6	**112**	**5·3**	6·4
Livsmedelsarbetareförb. . .	85	7 874	1 687	**9 561**	1 242	333	**1 575**	**16·5**	19·8
Metallindustriarb.-förb. . .	220	88 227	4 262	**92 489**	21 397	688	**22 085**	**23·9**	25·5
Järnbruksarbetare . . .	54	19 366	7	**19 373**	4 380	1	**4 381**	**22·6**	25·8
Verkstadsarbetare . . .	166	68 861	4 255	**73 116**	17 017	687	**17 704**	**24·2**	25·5
Murareförbundet	67	3 652	—	**3 652**	2 138	—	**2 138**	**58·5**	53·7
Målareförbundet	114	8 931	1	**8 932**	5 578	—	**5 578**	**62·4**	61·1
Pappersindustriarb.-förb. .	120	22 855	1 075	**23 930**	4 251	82	**4 333**	**18·1**	15·8
Sadelm.- o. tapetseraref. .	38	1 574	196	**1 770**	461	55	**516**	**29·2**	17·4
Sko- o. läderindustriarb.-f. .	51	6 430	3 673	**10 103**	852	160	**1 012**	**10·0**	8·8
Stenindustriarbetareförb. .	87	5 361	—	**5 361**	2 097	—	**2 097**	**39·1**	51·0
Sågverksindustriarb.-förb. .	300	24 365	6	**24 371**	10 671	5	**10 676**	**43·8**	66·5
Sågverks- o. brädgårdsarb.	*168*	*15 826*	*6*	**15 832**	7 348	5	**7 353**	**46·4**	62·1
Flottnings- o. skogsarb.	132	8 539	—	**8 539**	3 323	—	**3 323**	**38·9**	73·8
Textilarbetareförbundet . .	84	6 896	12 291	**19 187**	406	350	**756**	**3·9**	3·7
Tobaksindustriarb.-förb. .	10	526	2 010	**2 536**	12	39	**51**	**2·0**	2·2
Transportarbetareförb. . .	76	6 228	52	**6 280**	1 360	23	**1 383**	**22·0**	11·4
Träindustriarbetareförb. . .	162	11 327	105	**11 432**	3 228	14	**3 242**	**28·4**	23·4
Tunnbinderiarbetareförb. .	13	211	—	**211**	75	—	**75**	**35·5**	31·0
Typografförbundet	99	8 683	500	**9 183**	756	43	**799**	**8·7**	8·2
Väg- o. vattenb.-arb.-förb. .	91	4 566	—	**4 566**	1 619	—	**1 619**	**35·5**	49·8
Tillsammans	**3 010**	**319 784**	**57 348**	**377 132**	**84 153**	**6 985**	**91 138**	**24·2**	**26·5**
Skogs- o. flottningsarb.-förb.	86	3 974	—	**3 974**	2 134	—	**2 134**	**53·7**	72·7
Summa	**3 096**	**323 758**	**57 348**	**381 106**	**86 287**	**6 985**	**93 272**	**24·5**	27·1

Antalet *arbetslöshetsveckor* (d. v. s. på grund av arbetslöshet fristämplade veckor) har under januari uppgivits till inalles 433 331, vilket i genomsnitt motsvarar 4·6 veckor per varje å månadens sista dag arbetslös medlem.

Livsmedelspriser och levnadskostnader.

Livsmedelspriser under februari månad 1932. De noteringar av minuthandelspriser å livsmedel (ävensom å bränsle och lyse), som meddelas i efterföljande sammandragstabell för socialstyrelsens 49 ombudsorter, ha inhämtats och bearbetats på samma sätt, som tidigare varit fallet.

Februari månad har att uppvisa en del mindre prisförskjutningar i både nedåtgående och uppåtgående riktning, men dessa ha i stort sett uppvägt varandra. Av de varuslag, å vilka noteringar inhämtats, ha sedan januari 23 varit föremål för *prissänkning* och 21 för *prisstegring*, under det att medelpriserna å 18 varuslag äro *oförändrade*.

Sammanfattning av livsmedelsprisernas förändringar juli 1914—februari 1932. Till belysande av de allmänna förändringar, som med avseende å livsmedelspriserna ägt rum i detaljhandeln från tiden före världskrigets utbrott till och med februari 1932, meddelas efterföljande serie av *vägda* indextal.

	Juli	Årsmedeltal								1931				1932[1]	
	1914	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1:a kv.	2:a kv.	3:e kv.	4:e kv.	Jan.	Febr.
Indextal . . .	100	164	168	158	153	154	150	140	131	133	131	130	129	127	127

Enligt vad denna serie giver vid handen, har den allmänna prisnivån i fråga om livsmedel, bränsle och lyse under februari varit oförändrad. Det må noga observeras, att ovan angivna siffror endast avse de förändringar, som drabbat priserna å livsmedel, bränsle och lyse. Indextalet för de totala levnadskostnaderna (sålunda jämväl utgifterna för hyra, kläder, skatter m. m. inberäknade), vilket beräknas kvartalsvis, utgjorde vid den senast verkställda beräkningen, den 1 januari 1932, 157, motsvarande en stegring från juli 1914 av 57 %, mot 58 % vid närmast föregående undersökningstillfälle, den 1 oktober 1931 (se nyssnämnda kvartalsrapport, sid. 75).

[1] Preliminära siffror.

Varuslag	Kvantitet	1913	1919	1931	Febr. 1931	Dec. 1931	Jan. 1932	Febr. 1932	Höjn. el. sänkn. i % febr. 1914—febr. 1932	Höjn. el. sänkn. i % febr. 1931—febr. 1932
Mjölk: oskummad	l	14	47	21	21	21	21	21	+ 50·0	0·0
separerad	»	6	23	8	8	7	8	8	+ 33·3	0·0
Smör: bords- (mejeri-)	kg	236	729	255	275	268	243	257	+ 9·8	— 6·5
mat- (lands-)	»	213	727	240	253	247	229	233	+ 11·0	— 7·9
Ost: helfet, småpipig, okryddad	»	164	624	190	186	193	194	190	+ 16·6	+ 2·2
halvfet, » »	»	121	500	141	138	144	145	144	+ 20·0	+ 4·3
Margarin, växt-, ej smörblandat	»	135	433	129	138	118	118	118	— 14·5	— 14·5
Ägg, svenska, färska	tjog	159	681	193	204	258	202	169	— 3·4	— 17·2
Potatis: gammal	5 l	28	71	44	42	45	46	47	+ 74·1	+ 11·9
»	hl	—	1271	679	637	687	696	729	—	+ 14·4
Gula ärter, svenska	kg	31	78	32	33	32	32	32	+ 3·2	— 3·0
Bruna bönor, holländska	»	48	214	43	45	47	47	48	+ 4·3	+ 6·7
Mjöl: vete-, kärn-, svensk förmaln.	»	31	75	39	39	39	38	37	+ 19·4	— 5·1
råg-, samm. el. toppat, svenskt	»	22	56	24	24	24	24	24	+ 14·3	0·0
rågsikt-, svenskt, märket 000	»	27	73	35	35	35	34	33	+ 26·9	— 5·7
Gryn: havre-, ångpreparerade	»	36	99	36	35	39	40	41	+ 13·9	+ 17·1
ris-, Burma- el. svenska prima	»	41	111	46	50	43	43	43	+ 7·5	— 14·0
Rågbröd: hårt, grovt spisbröd	»	41	96	64	64	63	63	63	+ 53·7	— 1·6
hårt, knäckebröd	»	—	—	88	88	88	88	87	—	— 1·1
sötlimpa eller siktbröd	»	38	96	61	61	61	60	60	+ 57·9	— 1·6
grovbröd (grov hålkaka, ankarst.)	»	30	64	46	47	47	47	47	+ 56·7	0·0
Vetebröd: skorpor, ordinära	»	76	230	141	143	139	139	138	+ 84·0	— 3·5
mjukt matbröd, bakat med vatten	»	43	116	75	75	75	74	74	+ 68·2	— 1·3
billigaste sort » » mjölk	»	60	167	89	90	89	88	87	+ 45·0	— 3·3
mjukt kaffebröd, billigaste sort	»	—	—	—	—	—	103	102	—	—
Nötkött, färskt: stek	»	122	563	181	185	175	173	168	+ 40·0	— 9·2
soppkött	»	100	490	150	153	143	141	136	+ 37·4	— 11·1
Kalvkött, stek: gödkalv	»	131	512	225	231	213	213	211	+ 61·1	— 8·7
spädkalv	»	72	312	138	141	134	133	129	+ 76·7	— 8·5
Fårkött, färskt, stek	»	133	600	218	219	197	199	200	+ 50·4	— 8·7
Malet nötkött (köttfärs)	»	—	—	—	—	—	168	165	—	—
Fläsk: färskt (sidfläsk)	»	133	605	147	152	141	136	128	— 2·3	— 15·8
salt, svenskt (sidfläsk)	»	140	619	153	161	145	143	134	— 2·9	— 16·8
» amerikanskt »	»	—	—	195	208	180	182	183	—	— 12·0
Fisk, färsk: abborre	»	75	202	121	128	124	124	126	+ 57·5	— 1·6
gädda	»	108	333	182	190	186	186	188	+ 62·1	— 1·1
sill	»	84	110	68	58	66	60	57	+ 78·1	— 1·7
strömming	»	38	114	68	72	73	70	69	+ 72·5	— 4·2
torsk	»	55	160	97	99	96	96	94	+ 59·3	— 5·1
rödspotta (spätta)	»	79	244	154	166	153	155	156	+ 92·6	— 6·0
kolja	»	—	—	124	130	126	130	130	—	0·0
Salt sill, prima Islands-	»	45	148	56	65	42	42	40	— 13·0	— 38·5
Kabeljo av långa med fenor o. stjärt	»	56	223	85	95	75	74	74	+ 32·1	— 22·1
Kaffe, rostat, Santosblandning	»	—	—	—	—	—	289	309	—	—
Socker, bit-	»	67	133	42	42	43	43	45	— 29·7	+ 7·1
Salt, matsalt	»	—	32	16	16	16	16	16	—	0·0
Äpplen, ät-	»	—	—	—	—	—	115	121	—	—
Apelsiner, medelstora	dussin	—	—	—	—	—	108	110	—	—
Bananer, prima	kg	—	—	—	—	—	150	161	—	—
Katrinplommon, amer., storl. 40/50	»	—	—	—	—	—	109	111	—	—
Vitkål, svensk	»	—	—	—	—	—	28	30	—	—
Pilsner, klass II, utan glas	1/8 l	—	—	—	—	—	22	22	—	—
Svagdricka	l	6	16	16	16	16	16	16	+ 166·7	0·0
Elektrisk ström	kWh	—	—	—	—	—	36	36	—	—
Fotogen, Water White	l	20	71	24	27	21	21	21	+ 5·0	— 22·2
Kokgas	kbm	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ved: björk-, osågad, hemkörd	»	720	2310	1165	1185	1135	1135	1130	+ 54·8	— 4·6
barr-, » »	»	575	1895	890	895	875	875	865	+ 49·1	— 3·4
Kol: antracit- (»valnöt»), hemkört	hl	401	—	651	668	634	630	632	+ 60·0	— 5·4
hushålls- (fyrkol), prima, »	»	284	—	300	309	292	292	293	+ 28·5	— 5·2
Koks: c:a 20—40 mm, hemkörd	100 kg	—	—	—	—	—	447	449	—	—
c:a 40–60 el. 60–80 mm, »	»	—	—	—	—	—	427	429	—	—

Litteraturöversikt.

(Februari 1932.)

Tidskriftsartiklar i sociala ämnen.

Allmänna sociala frågor.

ALEXANDER, M. W. Trends in industrial management. The service letter on industrial relations 30 jan. 1932.

ARCTANDER, SIGNY. De sociale forholds betydning for individets utvikling. (Föredrag.) Socialt arbeid 1932, nr 1.

BRIEFS, G. Revierbildung und provinziale Streuung der Industrie. Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik B. 67, s. 29.

FALK, F. Zwangswirtschaft am Kapitalmarkt. Die Arbeit 1932, nr 1.

FLORÉN, G. Kommunal och enskild företagsamhet. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 5.

GABLENTZ, O. v. D. Bestand und Erschütterung der Familie in der Gegenwart. Soziale Praxis 1932, nr 7.

GAEBEL, KÄTHE. Vierzig Jahre »Soziale Praxis». Soziale Praxis 1932, nr 1—2.

GILBERT, P. B. The international labor office. Monthly labor review jan. 1932.

GRINGAUZ, M. S. Die Wirtschaftslehre im System der Arbeiterbildung. Die Arbeit 1932, nr 1.

GROTKOPP, W. Guldet och världskrisen. Kooperatören 1932, nr 3.

HERMBERG, P. Autarkie und Sozialismus. Die Arbeit 1932, nr 1.

JOHNSTON, G. A. Social economic planning. International labour review jan. 1932.

KELLER, H. K. E. L. Ein Quantenproblem der Sozialwirtschaft. Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik B. 136, s. 161.

LEDERER, E. Die Lähmung der Weltwirtschaft. Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik B. 67, s. 1.

LÖWITH, K. Max Weber und Karl Marx. Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik B. 67, s. 53.

MUNDY, E. W. Co-partnership. Socialt arbeid 1932, nr 1.

ODHE, TH. Ekonomisk krisdiskussion. Kooperatören 1932, nr 2.

RENNER, K. Die soziale Last und ihre Verteilung auf die Gesellschaft. Arbeit und Wirtschaft 1932, nr 3.

ROSSONI, E. Prévoyance et solidarité nationales. Rivista le assicurazioni sociali 1931, nr 6, suppl.

STAVENOW, L. En bok om merkantilismen. [Anm. av Eli F. Heckscher: Merkantilismen.] Svensk tidskrift 1932, nr 1.

STOLPE, H. Varuskräckens klassiska epok. [Anm. av Heckscher: Merkantilismen.] Kooperatören 1932, nr 3.

STÖRVOLD, G. Socialpolitisk konferanse i Stockholm. Socialt arbeid 1932, nr 1.

The coal problem. Industrial and labour information 1 febr. 1932.

Second international conference of social work. International bulletin of social work maj 1931.

Amerikas förenta stater.

Annual report of the secretary of labor, 1930—31. Monthly labor review jan. 1932.

Productivity of labor in the sheet department of the iron and steel industry. Monthly labor review jan. 1932.

Belgien.

LEENER, J. DE. Les conditions de concurrence de la Belgique sur le marché du monde. Revue du travail 1931, nr 12.

Danmark.

CHRISTENSEN, V. Den danska socialreformen. (Föredrag.) Tidskrift för fattigvård 1932, nr 1.

Estland.

Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie 1922—1932. (Estnisk text.) Eesti statistika 1932, nr 2.

Indien.

The report of the royal commission on labour in India. International labour review febr. 1932.

Italien.

CAMANNI, V. La deuxième assemblée générale du conseil national des corporations. Rivista le assicurazioni sociali 1931, nr 6, suppl.

Japan.

KUMMER, F. Industriellt och socialt i Japan. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 4.

Storbritannien.

Census of British seamen in 1930. International labour review febr. 1932.

Tyskland.

BECHLY, H. Gemeinschaftsarbeit von Arbeitgebern und Arbeitnehmern? Soziale Praxis 1932, nr 5.

FROWEIN, A. Inkonsequenz oder Einsicht? [Replik till H. Bechly.] Soziale Praxis 1932, nr 6.

HECHT, W. Grundsätzliche Bemerkungen zu den Methoden der deutschen Wirtschafts-Enquete. Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik B. 67, s. 100.

HOFFMANN, P. & WENSE, ILSE v. D. Land in Not. Soziale Praxis 1932, nr 8.

JACOBY, G. Zur Reform des Zivilprozesses. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 6.

MAN, H. DE. Sociala krafter i Tysklands kris. Tiden 1932, nr 2.

RIEMER, S. Zur Soziologie des Nationalsozialismus. Die Arbeit 1932, nr 2.

Lohnsenkung-Preissenkung-Lebensstandard. Soziale Praxis 1932, nr 6.

Die sozialpolitische Tragweite der Reparationen. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 6.

Österrike.

Lönerörelser och socialpolitik i Österrike 1931. Industria 1932, nr 4.

Arbetarskydd.

ARMSTRONG A. L. Employees cooperate when they understand. National safety news febr. 1932.

ASCHER. Personnel Administration. [Välfärdsanordningar å arbetsplatserna.] Soziale Praxis 1932, nr 3.

BAADER, E. W. Manganismus eines Trimmers. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1932, nr 1.

BAUMANN, A. Arbeitsschutzpropaganda durch die Rundfunkreportage. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 5.

CHARBONNIER, I. Einiges aus der landwirtschaftlichen Unfallverhütung. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 5.

ENGELHARDT. VI. Internationaler Kongress für Unfallheilkunde und Arbeitsmedizin, Genf, 3. bis 8. August 1931, unter besonderer Berücksichtigung der Frage der Berufskrankheiten. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1932, nr 1.

FORBES, J. J. & ANKENY, M. J. Training the mineral industries in first aid. National safety news febr. 1932.

FRANKE. Lärmverminderung in Automatendrehereien. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 5.

LANG, P. S. Effective guards for many machines. National safety news febr. 1932.

MEIER. Explosion von Hohlkörpern. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 5.

MELANDER, N. Exploderande luftbehållare. Verkstäderna 1932, nr 2.

MEYER, H. Die technische Durchführung der Entnebelung von Färbereien. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1932, nr 1.

NEWMAN, B. J. Work environment as a factor in the general health of workers. Monthly labor review jan. 1932.

PALM, E. Garagets och bilverkstadens ventilationsproblem. Byggmästaren 1932, nr 3.

POST, E. v. Skydd vid kombinerad kap- och klyvsåg. Arbetarskyddet 1932, nr 1.

ROSENTHAL-DEUSSEN, ERIKA. Der gesetzliche Arbeiterinnenschutz auf der internationalen Ärztinnen-Tagung. Soziale Praxis 1932, nr 3.

SAPPINGTON, C. O. Are all dusts hazardous? National safety news febr. 1932.

STETTER, K. Die Silikose der Hafenmacher in den Glashütten. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1932. nr 1.

TELEKY, L. Praktischer Arbeiterschutz beim Sandstrahlgebläse. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 5.

THORMANN. Über die Gefahren bei der Verwendung von Lösungsmittelgemischen. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1932, nr 1.

TOLL, S. Skydd vid inmatningsöppning å tröskverk av övermatningstyp. Sv. lantarbetsgivareföreningarnas tidskrift 1932, nr 2.

TOLLMANN. Über die Unfall- und Berufskrankheitsgefahren im Fleischergewerbe sowie die sich daraus ergebenden Aufgaben der Berufs- und Fachschulen. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 5.

WALKER, H. B. Maritime safety makes continued progress. National safety news febr. 1932.

[VALLIÈRE, R. DE.] Les méthodes de travail modernes sont-elles préjudiciables à la santé des ouvriers? (Referat.) Revue du travail 1931, nr 12.

WEGENER, F. Verbesserung des Arbeitsschutzes in Entfettungs- und Reinigungsanlagen. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1932, nr 1.

WOLTERS, C. & BRANDT, A. Hauterkrankung bei Verwendung der Chrombad-Deckschicht »Chromprotekt». Zeitschrift für Gewerbehygiene 1932, nr 2.

WURZ, F. Unfallverhütung und Rationalisierung. Zeitschrift für Gewerbehygiene 1932, nr 2.

ZECHNER, H Zur Bekämpfung der Gesteinstaubgefahr. Zeitschrift für Gewerbehygiene 1932, nr 2.

ÖDLUND, H. O. Söndersprungen flänsförbindning i huvudångledning. Teknisk tidskrift 1932, nr 8.

The fifth international medical congress for industrial accidents and the prevention and treatment of accidents due to electricity. International labour review jan. 1932.

Koloxidfaran i garage. Byggnadsvärlden 1932, nr 7.

Sverige.

S[ILÉ]N, G. Trafikolyckor i Stockholm under år 1931. Statistisk månadsskrift 1931, nr 12.

STENHOLM, W. Yrkesinspektionens effektivisering. Arbetarskyddet 1932, nr 1.

Amerikas förenta stater.

HOFFMANN, A. Beobachtungen über die amerikanische Sozialpolitik und über Methoden der Unfallverhütungspropaganda. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 5.

Finland.

LUOSTARINEN, I. Välfärdsarbetets organisation och former hos Enso-Gutzeit Osakeyhtiö. Industritidningen 1932, nr 1.

Norge.

Ulykkesstatistikken 1928. [Landsorganisationens] Meddelelsesblad 1931, nr 11/12.

Tjeckoslovakien.

BĚLINA, J. Tschechoslowakische Gewerbeinspektion. Arbeit und Wirtschaft 1932, nr 4.

Arbetslön och arbetstid.

[DEMÉJAN, R.] Les salaires, la productivité générale et les prix. (Referat.) Revue du travail 1931, nr 12.

Arbetstidsförkortning under kristid. Industria 1932, nr 3.

Frågan om 40 timmars arbetsvecka. Industritidningen 1932, nr 1.

The present regulation of working hours in agriculture. International labour review jan. 1932.

Sverige.

BOUVIN, S. Löneutvecklingen åren 1929—1930. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 4—6.

NYSTRÖM, B. Depressionen och jordbrukslönerna. Landtmannen 1932, nr 9.

Amerikas förenta stater.

WOLMAN, L. American wages. The quarterly journal of economics febr. 1932.

Arbeitsverdienste in den Vereinigten Staaten von Amerika. Wirtschaft und Statistik 1932, nr 4.

Hours and earnings in foundries and machine shops, 1931. Monthly labor review jan. 1932.

Hours and earnings in sheet mills and tin-plate mills, 1931. Monthly labor review jan. 1932.

Belgien.

General survey of wages im Belgium. Monthly labor review jan. 1932.

Finland.

Frågan om sänkning av städernas befattningshavares löner. Finsk kommunaltidskrift 1931, nr 10.

Lantarbetarnas löneförhållanden år 1931. Social tidskrift 1932, nr 2.

Medelprisen å lantarbetarnas naturaförmåner år 1931. Social tidskrift 1932, nr 2.

Frankrike.

AUGÉ-LARIBÉ, M. Labour conditions in French agriculture. International labour review jan. 1932.

General survey of wages in France, 1930 and 1931. Monthly labor review jan. 1932.

Storbritannien.

Hours of employment of boys and girls in unregulated occupations. The Ministry of labour gazette 1932, nr 2.

Relative levels of rates of wages at August, 1914, and December 1931. The Ministry of labour gazette 1932, nr 2.

Tyskland.

JSRAEL, GERTRUD. Arbeitszeitverkürzung. Soziale Praxis 1932, nr 1—2.

Die Entwicklung der Tariflöhne 1931. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 3.

Hauptergebnisse der amtlichen Lohnerhebung in der Süss-, Back- und Teigwarenindustrie. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 3.

Hauptergebnisse der zweiten amtlichen Lohnerhebung im Holzgewerbe. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 3.

The new official statistics of wage rates in Germany. International labour review jan. 1932.

Arbetsmarknad och arbetslöshet.

HALM, G. Arbeitslosigkeit und Bankenorganisation. [Anm. av H. Rittershausen: Arbeitslosigkeit und Kapitalbildung.] Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik B. 136, s. 284.

KLEINDINST. Wirtschaft und Arbeitsmarkt. Der öffentliche Arbeitsnachweis Jahrg. 8, nr 22.

MÖNCH, H. Die Auswirkungen der Rationalisierung auf den Arbeitsmarkt. Arbeit und Beruf 1932, nr 2.

NENNINGER, E. Mechanisierung der Glasindustrie. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 6.

[SJÖSTRAND, E.] Nationernas förbunds ekonomiska kommitté om världsmarknadsläget. Kommersiella meddelanden 1932, nr 3.

STORSTEEN, E. Kan byggevirksomheten i större utstrekning henlægges til vinterhalvaaret? Byggmästaren 1932, nr 4.

TREMELLONI, R. The effects of rationalisation on employment. International labour review febr. 1932.

WOYTINSKY, W. International measures to create employment: A remedy for the depression. International labour review jan. 1932.

— Wann kommt die aktive Wirtschaftspolitik? Die Arbeit 1932, nr 1.

Arbetslöshetens samband med löner och priser. Industria 1932, nr 4.

L'assurance-chômage, cause de chômage? Revue du travail 1931, nr 12.

La stabilisation des emplois dans une industrie à pointes saisonnières. Bulletin de l'institut international d'organisation scientifique du travail 1932, nr 2.

Unemployment insurance considered as a business undertaking. The labour gazette 1932, nr 1.

Sverige.

HAMMARSKJÖLD, B. Die Ursachen der Arbeitslosigkeit. Eine schwedische Untersuchung. Rivista le assicurazioni sociali 1931, nr 6, suppl.

WIKANDER, R. Arbetslösheten och kommunerna. Hertha 1932, nr 2.

Belgien.

L'assurance-chômage en Belgique devant l'opinion patronale et ouvrière. Revue du travail 1931, nr 12.

Danmark.

Den nye Krisehjælpslov. Arbejdsgiveren 1932, nr 5.

Kanada.

Annual review of employment in Canada, 1931. The labour gazette 1932, nr 1.

Norge.

Arbeidsledighetstellingen. [Landsorganisationens] Meddelelsesblad 1931, nr 11/12.

Schweiz.

Die Entwicklung des schweizerischen Arbeitsmarktes im Jahre 1931. Die Volkswirtschaft 1932, nr 1.

Mesures prises par les industriels suisses en vue de stabiliser l'emploi. Revue du travail 1931, nr 12.

Die Versetzbarkeit der Stellensuchenden im Jahre 1931. Die Volkswirtschaft 1932, nr 1.

Storbritannien.

BEUSHAUSEN, GERTRUD. Weitere Reform der unterstützenden Arbeitslosenhilfe in Grossbritannien. Soziale Praxis 1932, nr 5.

Tyskland.

NERSCHMANN. Ist das Arbeitsamt eine Fürsorgestelle? Der öffentliche Arbeitsnachweis Jahrg. 8, nr 22.

PAGEL, P. Arbeitslosenversicherung und Arbeitswilligkeit auf dem Lande. Soziale Praxis 1932, nr 6.

SOMMER. Überführung städtischer jugendlicher Arbeitsloser in die Landwirtschaft. Soziale Praxis 1932, nr 8.

WUNDERLICH, FRIEDA. Arbeitsbeschaffung und Währungsschutz. Soziale Praxis 1932, nr 7.

Arbeitsbeschaffung—die zentrale Aufgabe deutscher Wirtschaftspolitik. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 8.

Der Etat der Arbeitslosenversicherung. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 9.

Neue Vorschläge zum Finanzausgleich und zur Reform der Arbeitslosenfürsorge. Soziale Praxis 1932, nr 6.

Sechseinhalb Millionen Arbeitslose! Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 5.

Sturm gegen die Arbeitslosenversicherung. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 6.

Die Zukunft der Notstandsarbeiten. Soziale Praxis 1932, nr 3.

Befolkningsfrågan.

Sverige.

ALEGÅRD, G. Skiljaktigheter i våra läns nativitet. Tiden 1932, nr 2.

Tyskland.

SCHLOSSMANN, A. & REINBACH, MARTA. Weitere Mitteilungen über die Kindersterblichkeit in Fürstenhäusern in den ersten drei Dezennien des zwanzigsten Jahrhunderts. Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik B. 136, s. 259.

Die Häufigkeit der Selbstmorde und tödlichen Verunglückungen im Wechsel der Wirtschaftslage. Wirtschaft und Statistik 1932, nr 4.

Bostadsförhållanden.

LUNDBYE, I. T. Afløb fra enkeltliggende Huse. Nordisk hygienisk tidskrift 1931, nr 10/12.

Sverige.

ANGER, F. Bostadsproduktion och bostadstillgång i Stockholm 1931. Byggnadsvärlden 1932, nr 7.

G[UINCHAR]D, J, & S[ILÉ]N, G. Byggnadsverksamheten i Stockholm under år 1931. Statistisk månadsskrift 1931, nr 12.

G[UINCHAR]D, J. & S[JÅLANDER], V. Bostadstillgången i Stockholm vid årsskiftet 1931/32. Statistisk månadsskrift 1931, nr 12.

JOHANSSON, A. Byggnadsverksamheten och krisen. Byggmästaren 1932, nr 2.

LECHE, G. Uppsalas bostadsbyggande efter 1920. Byggmästaren 1932, nr 2.

NILSSON, O. Bostadshus för lantegendomar. Hem i Sverige 1932, nr 2.

WESTHOLM, S. Den nya byggnadsstadgan. Sv. stadsförbundets tidskrift 1932, nr 1.

H S B-stad i Stadshagen. Vår bostad 1932, nr 3.

Amerikas förenta stater.

Experiments in Negro housing in New York and Cincinnati. Monthly labor review jan. 1932.

Home ownership among 789 families in Buffalo. Monthly labor review jan. 1932.

Norge.

GIERLÖFF, CH. Landjordens plimsollere. Bolig og bygg 1931, nr 7/8.

Schweiz.

Die Bautätigkeit in den grösseren Städten im Jahre 1931. Die Volkswirtschaft 1932, nr 1.

Durch die eidgen. Fabrikinspektorate begutachtete Bauvorlagen im Jahre 1931. Die Volkswirtschaft 1932, nr 1.

Storbritannien.

PURCELL, A. A. Agitate for lower rents. The Labour magazine febr. 1932.

Tyskland.

RAPPAPORT, A. Zum Entwurf des Reichsstädtebaugesetzes. Soziale Praxis 1932, nr 4.
Die Bautätigkeit im Jahre 1931. Wirtschaft und Statistik 1932, nr 3.

Fattigvård, barnavård och annan hjälpverksamhet.

CARLQUIST, E. Vetenskapen och fattigdomsföreteelsen. Sv. fattigvårds och barnavårds tidning 1932, nr 2.
STÉENHOFF, G. Kroppsaga som uppfostringsmedel. Tidskrift för barnavård och ungdomsskydd 1932, nr 1.
STOECK. The protection of women with dependent children. International bulletin of social work maj 1931.
ULIN, CARIN. Utvecklingstest för spädbarn. Tidskrift för barnavård och ungdomsskydd 1932, nr 1.

Sverige.

NORDSTRÖM, J. Uppsala Samhjälp. Tidskrift för fattigvård 1932, nr 1.
NORRMAN, S. Tolkning av 45 § andra stycket fattigvårdslagen. Tidskrift för fattigvård 1932, nr 1.
SIWE, S. A. Äldre skyddslingar i våra spädbarnshem — en farlig utvecklingstendens. Tidskrift för barnavård och ungdomsskydd 1932, nr 1.
Allmänna arvsfonden. Tidskrift för fattigvård 1932, nr 1.
Åtgärder mot kristidsnöden i svenska städer. Tidskrift för fattigvård 1932, nr 1.

Danmark.

PAULI, EBBA. Verksamheten bland arbetslösa hemlösa män i Köpenhamn. Tidskrift för fattigvård 1932, nr 1.

Estland.

REBANE, G. Assistance publique et protection de l'enfance en 1929/30. (Estnisk text.) Eesti statistika 1932, nr 2.

Finland.

BÖÖK, E. Vagabondtrafiken som arbetslöshetsföreteelse. Social tidskrift 1932, nr 2.

Norge.

B[ARKMAN], L. Vissa nya lagbestämmelser utfärdade i Norge rörande anspråk på underhållsbidrag av uppgiven fader till barn utom äktenskap. Tidskrift för barnavård och ungdomsskydd 1932, nr 1.
CARLSEN, I. B. Det 9. norske barnevernsmöte. Socialt arbeid 1932, nr 1.
FLOOD, JOHANNA. Foreningen for Arbeidshjem for Börn. Socialt arbeid 1932, nr 1.

Tyskland.

ANDRÆ, ILSE KARIN. Besondere Hilfsmassnahmen im Winter 1931/32. Berliner Wohlfahrtsblatt 1932, nr 1.
HERRMANN, W. Zur Frage der Ausbildung der Anstaltserzieher. Soziale Praxis 1932, nr 7—8.
HERRNSTADT. Die sozialrechtliche Stellung des Fürsorgezöglings. Soziale Praxis 1932, nr 6.
KEILER, MARIANNE. Die Ergebnisse der Reichsfürsorgestatistik 1930/31 für Berlin. Berliner Wohlfahrtsblatt 1932, nr 2.
LEISTEN. Massnahmen für jugendliche Wanderer. Blätter für Wohlfahrtspflege 1932, nr 1.
PRETTENHOFER, E. Rechtshilfe für Sorgebedürftige. Soziale Praxis 1932, nr 7.

Föreningsväsen.

SCHWARZ, S. Den röda fackföreningsinternationalens utveckling — bakåt. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 6.

Sverige.

BENGTSON, A. Där de största hindren möta. [Lantarbetarrörelsen.] Fackföreningsrörelsen 1932, nr 7.
Trädgårdsarbetarerörelsen. Sv. lantarbetsgivareföreningarnas tidskrift 1932, nr 2.

Norge.

ÖDEGAARD, J. Komintern-politikken i *fagorganisasjonen*. [Landsorganisationens] Meddelelsesblad 1931, nr 11/12.

Storbritannien.

SUTHERS, R. B. Amalgamated engineering union. The Labour magazine febr. 1932.
Aus der Funktionärschulung des englischen Gewerkschaftsbundes. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 9.

Tyskland.

BEYER, G. Arbeitslosenprobleme und Gewerkschaften. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 8—9.
DRATH, M. Sind Koalitionen politischer Vereine und ihre Veranstaltungen politische Veranstaltungen? Die Arbeit 1932, nr 2.
GRASSMANN, P. Den tyska krisen och fackföreningsrörelsen. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 8.
KUMMER, F. German trade-unions and their 1931 congress. Monthly labor review jan. 1932.
SEELBACH, H. Zehn Jahre gewerkschaftliche Bildungsarbeit in Berlin. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 7.
Die Frauen in den Gewerkschaften. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 5.

Hälso- och sjukvård.

GÅRDLUND, W. Några ord om ett nytt abortivum och propagandan för detsamma. Sv. läkartidningen 1932, nr 5.
HANSEN, H. Om Tilsyn med Handel med animalske Næringsmidler, Mælk undtagen. Nordisk hygienisk tidskrift 1931, nr 10/12.

HOLBÖLL, S. A. Den diagnostiske Betydning af Symptomet Afmagring. (Föredrag.) Maanedsskrift for praktisk Lægegerning og social Medicin 1932, nr 1.
LARSEN, A. Difterivakcination. Nordisk hygienisk tidskrift 1931, nr 10/12.
MONRAD, S. Sundhedsplejerskens Opgave indenfor Spædbörnshygiejnen. Nordisk hygienisk tidskrift 1931, nr 10/12.
PETERSEN, E. Indikationerne for abortus provocatus. (Föredrag.) Maanedsskrift for praktisk Lægegerning og social Medicin 1932, nr 1.
ØRSKOW. Om prophylaktisk Vaccination. Nordisk hygienisk tidskrift 1931, nr 10/12.

Sverige.

ELLIOT, H. Den nya vanföreanstalten i Härnösand. Pensionsförsäkringen 1932, nr 1.
HAGÅRD, A. Sjukhusbibliotek. Sjukhuset 1932, nr 1.
HENNING, E. Anslag från pensionsstyrelsen till folkhälsans höjande. Pensionsförsäkringen 1932, nr 1.
KARLBERG, E. Ett genmäle till dr Labatt beträffande bygdesanatorierna. Sv. läkartidningen 1932, nr 8.
LABATT, A. Organisationen av tuberkulosarbetet inom länen. (Föredrag.) Sv. läkartidningen 1932, nr 5.
LINDQVIST, E. Über die Aborte in Malmö 1897—1928. (Referat.) Sv. läkartidningen 1932, nr 7.
ROSENBLAD, NANNA. Svenska röda korsets upplysningskurser i hälso- och sjukvård. Svenska röda korset 1932, nr 1.

Finland.

BORG, MARGIT. Kvinnlig gymnastik och idrott å industriorter. Industritidningen 1932, nr 1.

Norge.

LI, E. Badesakens optakt i Norge. Kooperatören 1932, nr 3.
T[HRONE]-H[OLST], H. 4de norske badekongress og 1ste nordiske badekonferanse. Socialt arbeid 1932, nr 1.

Tyskland.

KLOSE, F. Gesundheitliche Versorgung Hilfsbedürftiger in der Notzeit. Soziale Praxis 1932, nr 5.
Notprogramm für die offene Krankenfürsorge. Die Reichsversicherung 1932, nr 1.

Jord- och egnahemsfrågan.

DUNCAN, J. F. A new policy for agricultural labour. International labour review febr. 1932.

Sverige.

ALMQVIST, E. W. Innebära bestämmelserna i §§ 52 & 53 i stadsplanelagen hot mot samhällenas utveckling och egnahemsrörelsen? Byggnadsvärlden 1932, nr 5.
Ifrågasatt jämkning i den sociala arrendelagstiftningen. Skogen 1932, nr 4.

Norge.

GJELSVIK. Bureisningsarbeidet. Ny jord 1931, nr 5.

Schweiz.

Die Lage der Landwirtschaft im Jahre 1931. Die Volkswirtschaft 1932, nr 1.

Tyskland.

WÖLZ. Neue Wege in der ländlichen Siedlung. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 4.
Die landwirtschaftliche Siedlung, vorstädtische Kleinsiedlung und der Kleingarten im Dienste des Kampfes gegen die Arbeitslosigkeit in Deutschland. Int. Zeitschrift für Sozialversicherung 1932, nr 1.

Kollektivavtal och arbetskonflikter.

PFIRRMANN, F. Einheitliches oder schematisches Arbeitsrecht? Die Arbeit 1932, nr 2.

Sverige.

BRUNIUS, A. Arbetarna och det första medlingsförslaget. Industria 1932, nr 3.
—. Freden i den svenske Jærnindustri. Arbejdsgiveren (Daumark) 1932, nr 4.
—. Den svenske tariffrevisjon. Arbeidsgiveren (Norge) 1932, nr 2.
Z[EIPEL, V. v.], Förhandlingsrätten inför nationella ungdomsförbundet. Bankvärlden 1932, nr 1 b.
Fred vid sågverken och öppen konflikt vid pappersmassefabrikerna. Industria 1932, nr 5.
Freden i järnindustrien. Industria 1932, nr 4.
Föreningen Samhällshjälp. Sv. lantarbetsgivareföreningarnas tidskrift 1932, nr 2.
Nytt verkstadsavtal. Verkstäderna 1932, nr 2.
Strejker och lockoutproklamation i järnindustrien. Industria 1932, nr 3.

Danmark.

HARSFELT, A. Avtalssituationen i Danmark. Industria 1932, nr 3.
—. Danmarks arbetsgivare inför årsskiftet. Industritidningen 1932, nr 1.
—. Ettåriga prolongationer i Danmark. Industria 1932, nr 5.
—. Spennende dager i Danmark. Arbeidsgiveren (Norge) 1932, nr 4.
—. Tariffsituasjonen i Danmark. Arbeidsgiveren (Norge) 1932, nr 2.
Arbejdsfred — Arbejdsplan. Arbejdsgiveren 1932, nr 5.
Arbejdsstandsninger i 1931. Statistiske Efterretninger 1932, nr 8.
Konfliktsituationen. Arbejdsgiveren 1932, nr 4.
Overenskomstsituationen. Arbejderen 1 febr. 1932.
Overenskomstsituationen. Dansk Arbejdsgiverforenings 2det Lockoutvarsel. Arbejderen 15 febr. 1932.

Finland.

Arbetsinställelserna år 1931. Social tidskrift 1932, nr 2.

Nederländerna.

Voorloopig overzicht van de in 1931 plaats gehad hebbende werkstakingen en uitsluitingen. Maandschrift van het centraal bureau voor de statistiek 1932, nr 1.

Norge.

TORSVIK, HJ. De senaste månadernas utveckling i Norge. Industria 1932, nr 4.

Arbeidstvist-lovgivningen. Arbeidsgiveren 1932, nr 4.

Lockoutopgjöret for bygningsarbeiderne. [Landsorganisationens] Meddelelsesblad 1931, nr 11/12.

Schweiz.

Streiks im Jahre 1931. Die Volkwirtschaft 1932, nr 1.

Storbritannien.

WEINGARTZ, B. Untersuchungen über das englische Tarifvertragswesen. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 6.

Den engelska rationaliseringstvisten [i textilindustrien]. Industria 1932, nr 5.

Tyskland.

HESSEL, PH. Unwirtschaftliche Schlichtung? Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 9.

Comment ont veut remédier, en Allemagne, à la rigidité des contrats collectifs de travail. Revue du travail 1931, nr 12.

Kooperation.

MAY, H. J. The I. C. A. at Strasbourg. [International Cooperative Alliance.] Review of international cooperation febr. 1932.

Internationella kooperativa samarbetskommittén. Kooperatören 1932, nr 1.

Sverige.

HEDBERG, A. Lumas födelse. Kooperatören 1932, nr 1.

Danmark.

The Danish co-operative movement in 1931. Review of international cooperation febr. 1932.

Indien.

MAC DOUGALL, A. P. Indian co-operation in the light of the central banking committee's report. Review of international cooperation febr. 1932.

Palestina.

VITELES, H. Central bank of co-operative institutions in Palestine. Review of international cooperation febr. 1932.

Rumänien.

MLADENATZ, G. Co-operative educational work in Roumania. Review of international cooperation febr. 1932.

Ryssland.

Konsumentkooperationen i Ryssland. Kooperatören 1932, nr 2.

Spanien.

Spanische Genossenschaftsgesetzgebung. Schweiz. Konsum-Verein 1932, nr 6—7 & 9.

Tyskland.

BODDEN, J. Hamburgcentralens utveckling. Kooperatören 1932, nr 2.

Levnadskostnader.

ROMPE, F. Grundsätzliches zur Neubasierung der Lebenshaltungskosten-Indexziffer. Deutsches statistisches Zentralblatt 1931, nr 8.

Den beryktade fordska löneundersökningen. Industria 1932, nr 4.

Comparison of retail-price changes in the United States and in foreign countries. Monthly labor review jan. 1932.

International cost-of-living inquiry. [Fordundersökningen.] Monthly labor review jan. 1932.

Schweiz.

Die Kosten der Lebenshaltung im Jahre 1931. Die Volkswirtschaft 1932, nr 1.

Die Preisbewegung von Nahrungsmitteln im Gross- und Kleinhandel. Die Volkswirtschaft 1932, nr 1.

Der schweizerische Grosshandelsindex im Jahre 1931. Die Volkswirtschaft 1932, nr 1.

Der Stand der Lebenskosten in den Schweizerstädten im Jahre 1931 und am 1. Januar 1932. Schweiz. Konsum-Verein 1932, nr 5.

Tyskland.

Tysklands Prispolitik. Økonomi og Politik 1932, nr 4.

Lärlingsväsen och yrkesrådgivning.

ZIERTMANN, P. Beruf und Bildung. Soziale Praxis 1932, nr 3—4.

Amerikas förenta stater.

Vocational guidance recommendations of White House conference on child health and protection. Monthly labor review jan. 1932.

Finland.

Den försummade yrkesundervisningen. Industritidningen 1932, nr 1.

Yhtyneet Paperitehtaat-Walkiakoski koncernens lärlingsskola. Industritidningen 1932, nr 1.

Tyskland.

BRAUCKMÜLLER, C. Schafft Sammellehrwerkstätten! Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 7.

DRESSLER, O. Zusammenarbeit von Jugendamt und Schule. Soziale Praxis 1932, nr 1.

EHLERT, MARGARETE. Berufliche Arbeitslosenschulung. Soziale Praxis 1932, nr 7.

ERNST, JOHANNA. Etappen der Berufsberatung. Soziale Praxis 1932, nr 3.

KROCZEK. Der juristische Nachwuchs in Preussen. Arbeit und Beruf 1932, nr 1.
ROSS, K. Bergmännische Nachwuchsfragen. Arbeit und Beruf 1932, nr 1—2.
Die Einschränkungen im preussischen Berufsschulwesen. Soziale Praxis 1932, nr 1.
La formation professionnelle des ouvriers mineurs en Allemagne. Revue du travail 1931, nr 12.

Nykterhetsfrågan.

BERGLUND, F. Kan alkoholism botas? Tirfing 1932, nr 1.

Sverige.

GEIJERSTAM, S. AF. Nykterhetsfolkets lagstiftningskommittés betänkande. Tirfing 1932, nr 1.
RINGENSON, S. Alkoholistanstalternas verksamhet under år 1931. Tidskrift för nykterhetsnämnderna 1932, nr 1.
ÅMAN, A. Nykterhetsfolkets lagstiftningskommittés riktlinjer för ny svensk alkohollagstiftning. Tidskrift för nykterhetsnämnderna 1932, nr 1.

Storbritannien.

KAHLSTRÖM, K. Något om nykterhetsundervisningen i Englands elementary och secondary schools. Tirfing 1932, nr 1.

Tyskland.

LÜDEMAN. Die Wohlfahrtsämter im Kampf gegen die Alkoholnot. Blätter für praktische Trinkerfürsorge 1931, nr 6.

Socialförsäkring.

MIKELLI, G. Accords internationaux pour la conservation des droits à la retraite des émigrants. Rivista le assicurazioni sociali 1931, nr 6, suppl.
[MOSSE, R.] Influence des assurances sociales sur le coût de production, les prix de gros et le coût de la vie. (Referat.) Revue du travail 1931, nr 12.
PAUL. Zwischenstaatliche Rechtshilfe in der Sozialversicherung. Soziale Praxis 1932, nr 8.

Sverige.

BERG, F. Sjukkasseavtal eller ej? Sv. läkartidningen 1932, nr 5.
BRÄNNBERG, C. Begravningsverksamheten i stöpsleven. Sv. sjukkasse-tidning 1932, nr 2.
HELLSTRÖM, N. Läkarnas ställning till den officiella sjukkassetaxan. Sv. läkartidningen 1932, nr 7.
KAHLMETER, G. Läkarna och pensionsförsäkringen. (Föredrag.) Sv. läkartidningen 1932, nr 7.
NILSSON-TANNÉR, P. Landskommunerna och den nya sjukkasselagstiftningen. Landskommunernas tidskrift 1932, nr 2.
NORDLUND, H. Läkarnas ställning till den officiella sjukkassetaxan. Sv. läkartidningen 1932, nr 6.
STRÖM, G. Läkarna och sjukkassorna. Sv. läkartidningen 1932, nr 8.
Ersättningsförfarandet vid sjukkassepraktik. Sv. läkartidningen 1932, nr 8.
Ny ordning för redovisning av restförda grundavgifter. Pensionsförsäkringen 1932, nr 1.

Amerikas förenta stater.

Workmen's compensation legislation of 1931. Monthly labor review jan. 1932.

Belgien.

Instructions pour l'application de la loi du 18 juin 1930, relative à l'assurance en vue de la vieillesse et du décès prématuré des employés. Revue du travail 1931, nr 12.

Frankrike.

Revision du régime légal des accidents du travail en France. Revue du travail 1931, nr 12.

Kanada.

BROWN, G. H. Unemployment and social insurance in Canada. Rivista le assicurazioni sociali 1931, nr 6, suppl.

Norge.

BACKER, K. H. Af Oslo's Sygekasses Aarsberetning for 1930. Maanedsskrift for praktisk Lægegerning og social Medicin 1932, nr 1.

Storbritannien.

Workmen's compensation in 1930. The Ministry of labour gazette 1932, nr 2.

Tyskland.

BRAETSCH, H. Wie stehen die Finanzen der Sozialversicherung? Der Arbeitgeber 1932, nr 4.
JSRAEL, GERTRUD. Das neue Notrecht in den Rentenversicherungen. Soziale Praxis 1932, nr 5.
—. Das neue Notrecht in der Krankenversicherung. Soziale Praxis 1932, nr 4.
KNOLL. Die öffentliche Meinung zum Fünfzigjahresbestand der deutschen Sozialversicherung. Die Reichsversicherung 1932, nr 1.
LEHMANN, R. Zur Reform der Krankenversicherung. Die Reichsversicherung 1932, nr 1.
MEISSINGER. Zweifelsfragen aus dem Schwerbeschädigtengesetz. Der Arbeitgeber 1932, nr 4.
SCHMIDT, R. Schwankende Grundlage der Sozialversicherung. Soziale Praxis 1932, nr 2.
SCHULZ, G. Unfallanzeige und Geltendmachung des Ersatzanspruchs. Zentralblatt für Reichsversicherung 1932, nr 4.
STEGERWALD. Arbeitsrecht und Sozialversicherung in der Krise. Soziale Praxis 1932, nr 1.
STEIMLE. Grundforderungen für die Sozialversicherung. Soziale Praxis 1932, nr 8.

Ut- och invandring.

Finland.

HIITONEN, E. Om utlänningars rätt att idka näring i Finland. Nordisk administrativt Tidskrift 1931, nr 4.

Polen.

RABINOVITCH, G. S. The seasonal emigration of Polish agricultural workers to Germany. International labour review febr. 1932.

Till socialstyrelsens bibliotek inkommen litteratur.

AMERIKAS FÖRENTA STATER. Department of labor. Bureau of labor statistics.
Bulletin. Wash. 1931.
540. Union scales of wages and hours of labor, May 15, 1930.
541. Handbook of labor statistics. 1931 ed.
549. Labor legislation of Venezuela.
552. Labor legislation 1930.
554. Labor legislation of Paraguay.
558. *Matsuoka, Asa.* Labor conditions of women and children in Japan.
559. Labor legislation of Ecuador.

— — Women's bureau.
Bulletin Wash. 1931.
89. *Palmer, Gladys L.* The industrial experience of women workers at the summer schools, 1928 to 1930.

— National safety council.
Transactions. 20th annual safety congress, Chicago, Oct. 12 to Oct. 16, 1931. Chicago 1932.

ANDERSSON, THEOFIL, [utg.] Handbok för erkända sjukkassor. D. 2. Innehållande normalstadgar för lokal- och centralsjukkassor..., för icke erkända sjukkassor..., läkarvårdstaxor ävensom lagen om understödsföreningar. Sthlm 1932.

ANGELL, N., & WRIGHT, H. Kan staten avskaffa arbetslösheten? Övers. [fr. eng.] av *A. Vougt*. Sthlm 1932.

AUSTRALISKA STATSFÖRBUNDET. Commonwealth bureau of census and statistics.
Labour report. 21 (1930). Canberra 1931.

BRYGGERIINDUSTRIARBETAREFÖRBUNDET, Sv[enska].
Verksamhetsberättelse och kassasammandrag för år 1930 samt revisionsberättelse omfattande tiden 1 juli—31 dec. 1930. Sthlm 1931.

DANMARK. Det statistiske Departement.
Statistiske Meddelelser. Række 4. Khvn 1932.
Bd 88: H. 6. Kapitelstakster for Afgröden 1931.

ELEKTRISKA ARBETAREFÖRBUNDET, Svenska.
Protokoll fört vid Svenska elektriska arbetareförbundets nionde kongress i Stockholm d. 3—8 *augusti* 1931. Sthlm 1931.

ENCYCLOPAEDIA of the social sciences. Ed.-in-chief *E. R. A. Seligman*. Vol. 6 (Expatriation-Gosplan.) New York 1931.

FINLAND. Statistiska centralbyrån.
Statistisk årsbok för Finland. Ny ser. 29. (1931). Hfors 1931.

GENÈVE, ett internationellt arbets- och studiecentrum. Utg. av Genèvekommittén i Genève med bistånd av Association des intérêts de Genève. Genève 1932.

HOBSON, J. A. Överproduktion och underkonsumtion. Övers. [fr. eng.] av *I. Vennerström*. Sthm 1932.

INDUSTRIKALENDER, Svensk. 14 (1932). Utg. av Sveriges industriförbund under red. av *A. Hessler*. Sthlm 1932.

INTERNATIONELLA ARBETSBYRÅN.
Legislative series. Vol. 9 (1928). Geneva 1931.

INTERNATIONELLA ARBETSKONFERENSEN.
Conférence internationale du travail. — International labour conference. 15e session, Genève, 1931... [Compte rendu.] Vol. 1—2. Genève 1931.

INTERNATIONELLA SVETSNINGSTEKNISKA KONGRESSER FÖR ÅNGPANNETILLVERKNING.
1. Internationaler schweisstechnischer Kongress für Dampfkesselbau 1—3 Juli 1931, Den Haag. Verfasser: *C. Zoernsch*. Den Haag 1931.

IRLÄNDSKA FRISTATEN. Department of industry and commerce.
Statistics of workmen's compensation 1930. Dubl. 1931.

ITALIEN. Ministero delle corporazioni.
I salari nelle industrie negli anni 1929 e 1930. Roma 1931.

JÄRNVÄGSMANNAFÖRBUNDET, Sv[enska].
Redogörelse över svenska järnvägsmannaförbundets verksamhet under år 1930. Sthlm 1931.

KALENDER, Nordens. 1932. Gbg 1931.

KOMMERSKOLLEGIUM, Kungl.
Fartygsinspektionens verksamhet 1930. Sthlm 1932.

LIVSMEDELSARBETAREFÖRBUNDET, Svenska.
Protokoll fört vid svenska livsmedelsarbetareförbundets tredje ordinarie kongress i... Stockholm d. 20—25 juli 1931. Sthlm 1931.

LUNDBERG, G., & ODQVIST, F. K. G. Studier över spänningsfördelningen i omgivningen av kroppars kontakt jämte tillämpningar. Sthlm 1932. (Ingeniörsvetenskapsakademiens handlingar 116.)

MEDDELANDEN, *Statistiska*. Sthlm 1931—32.
Ser. A. [Tillfälliga undersökningar.]
Bd 4:
6. Inventeringen av vete och råg den 1 febr. 1931. Av Statistiska centralbyrån. (32.)
7. Svinräkningen den 15 sept. 1931. Av Statistiska centralbyrån. (32).
Ser. C. Månadsstatistik över handeln. Utg. av K. kommerskollegium. Bd 19 (1931). (31.)

MOLIN ADRIAN. På vägen ut ur jordbrukskrisen. Några drag av ett tidsenligt program. Sthlm 1931.

NEDERLÄNDERNA. Centraal bureau voor de statistiek.
Overzicht van den omvang en den voornaamsten inhoud der collectieve arbeidsovereenkomsten op 1 juni 1931. 's-Gravenh. 1931. (Statistiek van Nederland.)

NORGE. Arbeidsretten.
Dommer og kjennelser av arbeidsretten 1931. Utg... ved *Paal Berg*. Oslo 1932.

— Landbrukets priscentral.
Årsberetning. Virkeår 12 (1931). Ski 1932.

NYA ZEELAND. Census and statistics office.
The New Zealand official year-book. Issue 40. (1932). Wellington 1931.

ORGANISATIONEN, Die, landwirtschaftlicher Arbeiter nach einer Studie des Internationalen Arbeitsamtes. Berl. 1929. (Internationale Landarbeiter-Föderation.)

REVISORER, Av svenska handelskamrar auktoriserade, och godkända granskningsmän. Förteckning utg. av Centrala revisorsnämnden, januari 1932. Malmö 1932.

RÅD och anvisningar för eldning av gjutna sektionspannor med träkol och ved. Utarb. av Ingeniörsvetenskapsakademiens vedeldningskommitté. Sthlm 1932. (Ingeniörsvetenskapsakademiens meddelande 103.)

SCHWEIZ. Eidgenössisches statistisches Amt.
Statistische Quellenwerke. Bern 1931.
H. 17. Die Gewerbebetriebe in der Schweiz. (Bd 3 der Eidg. Betriebszählung vom 22. August 1929.)
» 20. Schweizerische Forststatistik 1930.

SOMMARIN, E. Vårt svenska jordbruks betydelse, betryck och bättring. Lund 1931.

STATISTIK, Stockholms stads. Sthlm 1932.
11. Handel och sjöfart.
Statistisk översikt av Stockholms handel och sjöfart m. m. Utarb. av Stockholms handelskammare i samv. med Stockholms stads statistiska kontor. Årg. 30. Ny följd 24 (1930).
12. Fabriker och hantverk.
Statistisk översikt av fabriksindustrien och hantverkerierna i Stockholm. Utarb. av Stockholms handelskammare i samv. med Stockholms stads statistiska kontor. Årg. 30. Ny följd 24 (1930).

STATISTIK, Sveriges officiella. Sthlm 1931—32.
Försäkringsväsen.
Riksförsäkringsanstalten år 1930. [Av Riksförsäkringsanstalten.] (32.)
Hälso- och sjukvård.
Det civila veterinärväsendet år 1930. Av K. medicinalstyrelsen. (31.)
Sinnessjukvården i riket år 1930. Av K. medicinalstyrelsen. (32.)
Jordbruk med binäringar.
Årsväxten år 1931. Preliminär redogörelse. Av Statistiska centralbyrån. (32.)
Järnvägar.
Allmän järnvägsstatistik år 1930. Av K. järnvägsstyrelsen. (31.)
— Bihang: Statistiskt sammandrag för åren 1881—1930. (32.)

STORBRITANNIEN. Board of trade.
Statistical abstract for the United Kingdom ... Nr 75 (1913 and 1917—1930.) Lond. 1932.
— Departmental committee on compensation for industrial diseases.
Report. Lond. 1932. (Home office.)
— Royal economic society.
Memorandum. Issued by arrangement with the London and Cambridge economic service. Lond. 1932.
33. Report on current economic conditions, Jan., 1932.
34. *Rowe, J. W. F.* Studies in the artificial control of raw material supplies. Nr. 3. Brazilian coffee.
35. Report on current economic conditions in Europe, Febr., 1932.

SUPERVISION, Medical, and service in industry. New York 1931. (National industrial conference board.)

SVANBÄCK, S. M. En rallares levnadsminnen, upptecknade av *H. Malmback*. Sthlm 1931. (Skrifter utg. av Arbetarnas kulturhistoriska sällskap. Bd 4.)

UTREDNINGAR, Statens offentliga, 1932. Sthlm 1932.
2. *Marks von Würtemberg, E.* Betänkande rörande erkännande och verkställighet av utländsk civildom. [Avg. d. 31 dec. 1931.] (Ju.)
3. Luftförsvarsutredningens betänkande. Utredning beträffande hemortens och civilbefolkningens skyddande vid luftanfall mot Sverige. [Avg. d. 11 dec. 1931.] (Fö.)
4. Dödlighetsantaganden för livränteförsäkring. Utredning verkställd av inom K. handelsdepartementet tillkallade sakkunniga. [Avg. d. 30 jan. 1932.] (H.)

WENZEL, J. Die Beiz-, Lackier- und Polierverfahren für Holz, ihre Gesundheitsgefahren und deren Verhütung ... Mit einem Beitrag über einige Beiz-, Lackier- und Poliermittel, ihre Zusammensetzung und physiologische Wirkung von ... Berl. 1932. (Schriften aus dem Gesamtgebiet der Gewerbehygiene. H. 40.)

ÅRSBOK, Svenska dagbladets. 9 (1931). Sthlm 1932.

Nytillkommen tidskrift.

Bulletin der Internationalen Landarbeiter-Föderation. Berl.

Författningar rörande sociala frågor.

I Svensk författningssamling ha under tiden 11 februari—10 mars 1932 bl. a. publicerats:

N:r		Daterad
34.	K. förordn. om ändrad lydelse av 24 och 31 §§ förordn. den 1 juni 1923 (nr 140) ang. tillverkning och beskattning av maltdrycker	22 febr.
35.	K. kung. ang. ikraftträdande av förordn. den 22 februari 1932 (nr 34) om ändrad lydelse av 24 och 31 §§ förordn. den 1 juni 1923 (nr 140) ang. tillverkning och beskattning av maltdrycker	22 »

Arbetsmarknaden under mars månad 1932.

Antalet arbetsansökningar på 100 lediga platser vid den offentliga arbetsförmedlingen i riket sjönk från 412 i februari till 343 i mars. Motsvarande siffror för år 1931 voro 232 och 191.

Mars månad plägar utvisa en av vikande säsongarbetslöshet betingad förbättring av läget på arbetsmarknaden. Så var även förhållandet i år, men förbättringen var ringa. Det var i huvudsak inom jordbruket och gruppen husligt arbete, som de ökade arbetstillfällena voro att finna, under det att för ett flertal industrigrenar alltjämt rapporterades oförändrat eller försämrat läge, med otillräcklig arbetstillgång. Ett stegrat behov av tillfällig arbetskraft inom grovarbetargruppen har gjort sig gällande i jämförelse med februari, och ett stort antal arbetssökande, framför allt i huvudstaden, kunde nu liksom i januari beredas temporär sysselsättning med bortforslande av snö.

Rapportmånaden visar det högsta absoluta antalet platsansökningar sedan april 1922, och vad angår relationen mellan utbud och efterfrågan på arbetskraft under månaden mars är innevarande års siffra den högsta sedan år 1922 (381). Jämföras siffrorna för antalet arbetsansökningar nu och i fjol vid samma tid, finner man, att en ökning ägt rum med 65 %, under det att antalet lediga platser betydligt reducerats. En bidragande orsak till de senaste månadernas höga relationstal, vilka sannolikt ge en något ogynnsammare bild av arbetsmarknadsläget, jämfört med föregående år, än som svarar mot faktiska förhållandet, är den omständigheten, att — i samband med ökat behov av statlig hjälp åt arbetslösa — arbetsförmedlingsombudens antal ute i bygderna väsentligt ökats, varjämte de förutvarandes rapportering blivit mera fullständig än förut. På så sätt har tillkommit ett ökat antal anmälningar rörande arbetssökande från platser, som tidigare ej haft närmare kontakt med den offentliga arbetsförmedlingen, under det att de från samma håll redovisade lediga platserna ej visat ökning i motsvarande grad.

Inom jordbruket framträdde över hela landet ökat behov av arbetskraft, och å vissa håll motsvarade tillgången å kvalificerad sådan ej den stigande efterfrågan; särskilt gällde detta yngre, ogifta mjölkningskunniga drängar. Behovet av ökad hjälp för vårbruket gjorde sig också märkbart men kunde väl tillgodoses. På det kvinnliga området kunde endast 40 % av de lediga platserna tillsättas. — Arbetstillfällena för skogsarbetare ha minskats, sedan de stormhärjade områdena fått sitt behov av arbetskraft fyllt.

Beträffande vissa industrigrupper, såsom metall- och maskinindustri samt byggnadsverksamhet, har ställningen ytterligare försämrats under månaden, vilket för den sistnämnda kategoriens vidkommande är anmärkningsvärt, då annars vid denna tid ökad livaktighet brukar spåras på hithörande områden.

Inom handel och samfärdsel kunde man, framför allt i fråga om kvinnlig arbetskraft, skönja en svag ljusning för samtliga till denna grupp

hänförliga yrken med undantag av kontorsanställda. Sökandefrekvensen var alltjämt störst bland butiks- och magasinspersonal. Påskhelgen medförde på vissa orter en tillfällig ökning av antalet lediga platser för kvinnliga affärsbiträden med branschvana. Arbetstillgången inom hotell- och restaurangrörelsen visade uppåtgående tendens, berörande väsentligen servitriser och diskerskor.

För sjöfartsnäringen var läget, liksom under föregående månad, mindre tillfredsställande. Sjömanshusen redovisade 2 857 avmönstringar mot 2 060 påmönstringar.

Antalet vid arbetslöshetskommissionens reservarbeten sysselsatta arbetare steg under redogörelsemånaden från 14 000 till 14 327. Vid utgången av mars månad 1931 var siffran 6 540. Antalet till kommissionen rapporterade hjälpsökande arbetslösa var vid början av mars 108 032 mot 103 742 en månad tidigare. Marssiffran för år 1931 var 41 600.

Antalet ansökningar om arbete *på 100 lediga platser* vid de offentliga arbetsförmedlingsanstalterna under mars 1932 samt under föregående månader och år framgår av efterföljande sammanställning.

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Med.
1921	246	301	240	203	213	258	261	235	223	263	384	473	282
1922	482	479	381	368	257	215	203	172	155	177	269	321	296
1923	346	308	231	165	135	146	141	140	126	129	191	195	186
1924	239	214	177	151	131	132	141	135	128	148	220	225	171
1925	296	256	207	166	157	159	162	156	154	172	246	226	198
1926	273	247	191	163	162	166	161	151	158	186	273	268	201
1927	293	258	208	171	168	161	150	148	143	170	242	243	198
1928	279	260	201	165	146	157	167	160	142	156	230	220	192
1929	241	215	174	150	134	135	137	135	127	148	202	203	169
1930	241	211	171	140	129	127	140	144	146	175	254	238	178
1931	222	232	191	194	164	187	198	201	197	257	413	343	236
1932	*368*	*412*	*343*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Därav inom jord- och skogsbruk:													
1930	169	128	100	78	73	65	81	99	110	119	169	212	115
1931	165	131	109	96	78	91	111	125	131	182	365	551	154
1932	*320*	*255*	*210*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Övriga näringsgrupper:													
1930	255	233	200	166	148	145	157	161	160	202	274	240	197
1931	229	254	214	233	193	212	224	228	222	286	422	327	257
1932	*375*	*449*	*381*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Växlingarna på arbetsmarknaden under de senaste åren framgå även av efterföljande tablå, avseende antalet *arbetslösa inom fackföreningarna* i procent av hela det redovisade medlemsantalet:

	31/1	28/2	31/3	30/4	31/5	30/6	31/7	31/8	30/9	31/10	30/11	31/12	Med.
1921	20·1	20·7	24·5	24·2	25·1	27·7	27·9	27·4	27·3	27·1	28·8	33·2	26·6
1922	34·3	31·9	30·5	28·3	22·9	20·9	18·2	16·7	15·1	15·5	17·2	21·3	22·9
1923	20·5	19·4	18·0	14·9	10·7	9·8	9·1	8·6	8·0	8·2	9·3	14·1	12·5
1924	13·6	13·4	13·9	11·6	7·6	7·4	6·2	6·6	7·0	8·4	10·5	15·6	10·1
1925	14·8	13·6	12·0	10·8	8·2	8·2	7·6	7·7	8·5	10·1	11·8	19·5	11·0
1926	15·7	14·8	14·7	12·3	9·9	9·6	8·6	8·3	9·1	11·4	13·0	19·1	12·2
1927	16·3	15·6	14·1	12·3	9·9	9·4	8·3	7·9	8·4	10·4	12·8	18·6	12·0
1928	14·3	13·3	13·2	11·7	8·2	7·6	7·4	6·9	7·8	9·0	10·9	17·3	10·6
1929	14·8	14·6	13·7	11·4	7·7	6·8	6·3	6·1	6·7	8·2	10·1	16·3	10·2
1930	13·9	13·2	12·3	10·8	8·0	8·0	8·0	8·1	9·5	12·3	15·3	22·9	11·9
1931	20·2	18·7	19·4	17·1	13·2	12·4	11·8	12·8	13·4	16·4	19·3	26·5	16·8
1932	*24·1*	*23·7*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Byggnadsverksamheten i rikets större städer år 1931.

Bostadsproduktionen åren 1913—1931. I denna tidskrift har förut lämnats en översikt över byggnadsverksamheten i Sveriges större städer under år 1930, varvid även medtagits vissa siffror utvisande bostadsproduktionens utveckling under åren 1913—1929.[1] Huru förhållandena i detta avseende gestaltat sig under år 1931 framgår av efterföljande, på uppgifter från byggnadsnämnderna grundade tab. A, vilken avser Sveriges samtliga större städer (med över 10 000 invånare), d. v. s. i huvudsak de orter i vårt land, där en verklig bostadsmarknad existerar och en kontinuerlig, på spekulation anlagd byggnadsverksamhet plägar förefinnas. Framhållas må, att dessa uppgifter delvis äro att anse som preliminära. — I tabellen ha i jämförelsesyfte införts dels motsvarande siffror för år 1930, dels uppgifter om medelantalet under åren 1923—1931 tillkomna lägenheter. Dessa sistnämnda siffror ha ersatt de i tidigare redogörelser anförda talen för år 1913, vilka numera knappast längre kunna anses giva ett uttryck för orternas normala bostadsproduktion, som fastmer synes framgå av medeltalet för nioårsperioden närmast efter den offentliga hyresregleringens upphävande.

I de 39 städer, som denna tabell omfattar, tillkommo under år 1931 genom ny-, om- och tillbyggnad tillhopa 18 138 bostäder. Produktionen av lägenheter och rum (eldstäder) åren 1913 samt 1923—1931 framgår av nedanstående tablå:

	1913	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
Ant. tillkomna bostadsläg.	6 155	6 205	8 843	10 303	11 308	12 356	13 476	12 938	18 199	18 138
indextal (1913=100) . . .	100	101	144	167	184	201	219	210	296	295
» (1923–31=100) . .	50	50	71	83	91	100	109	104	147	146
Ant. tillk. rum (o. kök) . .	19 306	22 435	28 670	32 254	34 080	34 845	37 007	36 197	48 059	47 993
indextal (1913=100) . . .	100	116	149	167	177	181	192	187	249	249
» (1923–31=100) . .	54	63	80	90	95	97	104	101	134	134

Då, såsom av tablån framgår, antalet under år 1931 tillkomna lägenheter överstiger 1913 års siffra med 195 %, innebär detta i viss mån en haltande jämförelse, i det såväl folkmängden som — på grund av inkorporeringar — städernas arealer betydligt ökats under mellantiden. Om man utgår från antalet tillkomna lägenheter per 10 000 invånare, vilket under de båda åren utgjorde resp. 49 och 110, reduceras också stegringen till 124 %. I jämförelse med årsgenomsnittet för perioden 1923—1931 företer 1931 års lägenhetstillskott en ökning med 46·1 %, som dock stannar vid 39·2 %, om man även i detta

[1] Soc. Medd. årg. 1931, sid. 275 o. f.; för samtliga stadssamhällen lämnas uppgifter sid. 779 o. f.

Tab. A. Antal under åren 1923—31 (årsmedeltal) samt 1930 och 1931 tillkomna bostadslägenheter och rum i Sveriges större städer.

Tecknet * anger, att uppgifterna endast avse den stadsplanelagda delen av vederbörande stad.

Städer	Åren 1923—31 (medeltal)						År 1930						År 1931 (prel. siffror)					
	Antal bostadslägenheter					Antal rum och kök (eldstäder)	Antal bostadslägenheter					Antal rum och kök (eldstäder)	Antal bostadslägenheter					Antal rum och kök (eldstäder)
	Enkelkök, enkelrum m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök	Tillhopa		Enkelkök, enkelrum m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök	Tillhopa		Enkelkök, enkelrum m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o. fl. rum och kök	Tillhopa	
Stockholm	1 543	1 855	1 209	1 108	**5 715**	14 987	3 030	3 312	1284	1064	**8 690**	20 068	2 550	3 068	1 458	1245	**8 321**	20 385
Lidingö	3	7	16	31	**57**	249	3	5	4	8	**20**	83	2	4	8	14	**28**	123
Södertälje	3	7	9	15	**34**	126	2	5	13	17	**37**	154	13	—	6	19	**38**	124
Uppsala	33	24	60	70	**187**	627	83	45	93	68	**289**	824	26	51	106	64	**247**	816
Nyköping	5	15	25	8	**53**	151	10	7	13	2	**32**	71	13	14	21	5	**53**	126
Eskilstuna	8	55	53	28	**144**	416	18	86	94	50	**248**	704	7	119	87	36	**249**	691
Linköping	16	36	46	49	**147**	476	30	35	46	43	**154**	483	22	41	33	44	**140**	464
Norrköping	21	149	94	77	**341**	963	32	139	158	85	**414**	1 214	60	176	137	67	**440**	1 158
Jönköping	12	43	58	59	**172**	588	3	40	89	93	**225**	875	65	75	73	60	**273**	744
Kalmar	11	24	70	57	**162**	547	34	36	112	63	**245**	766	13	35	75	34	**157**	483
Västervik*	2	4	10	7	**23**	75	3	3	11	6	**23**	73	1	7	9	13	**30**	106
Visby	2	1	4	9	**16**	67	—	1	3	12	**16**	75	5	1	9	18	**33**	144
Karlskrona*	4	8	15	25	**52**	193	12	5	15	46	**78**	328	10	7	17	44	**78**	307
Kristianstad	11	8	24	33	**76**	265	23	16	46	46	**131**	414	5	23	14	80	**122**	501
Malmö	87	245	284	214	**830**	2 495	257	456	477	307	**1 497**	4 117	213	510	320	228	**1 271**	3 422
Lund*	33	29	55	61	**178**	568	59	51	69	84	**263**	768	109	74	102	57	**342**	871
Landskrona	8	10	31	18	**67**	208	12	25	68	22	**127**	364	35	43	105	28	**211**	585
Hälsingborg*	36	93	205	144	**478**	1 570	100	137	327	154	**718**	2 153	65	153	107	64	**389**	1 032
Ystad	7	9	13	19	**48**	160	2	1	11	14	**28**	107	27	18	26	19	**90**	228
Trelleborg	13	20	37	27	**97**	298	7	34	49	18	**108**	318	8	16	21	24	**69**	212
Halmstad	5	9	30	43	**87**	332	4	9	45	90	**148**	571	19	31	47	82	**179**	625
Göteborg	95	782	554	434	**1 865**	5 485	94	1 497	813	426	**2 830**	7 527	198	1 826	1 026	466	**3 516**	9 275
Mölndal	2	37	57	17	**113**	325	2	15	45	17	**79**	256	6	60	23	11	**100**	249
Uddevalla	5	20	30	27	**82**	278	8	28	40	51	**127**	419	10	41	70	52	**173**	551
Borås	61	51	71	94	**277**	838	99	67	62	132	**360**	1 054	49	46	40	27	**162**	392
Trollhättan*	2	13	17	11	**43**	136	—	1	—	9	**10**	44	12	4	13	24	**53**	174
Skövde[1]	2	7	15	23	**47**	190	—	8	22	55	**85**	387	6	10	25	34	**75**	283
Karlstad	14	30	50	33	**127**	400	21	24	53	32	**130**	394	2	32	42	13	**89**	260
Kristinehamn	2	11	19	16	**48**	165	2	30	27	26	**85**	257	2	18	32	17	**69**	223
Örebro	52	112	98	61	**323**	862	73	124	121	85	**403**	1 079	68	80	89	48	**285**	755
Västerås	16	21	23	28	**88**	276	7	28	38	53	**126**	443	12	51	80	106	**249**	845
Falun	7	3	9	15	**34**	130	5	1	4	21	**31**	151	29	—	3	7	**39**	80
Gävle*	16	40	28	23	**107**	304	2 3	66	13	27	**129**	343	14	33	41	32	**120**	354
Söderhamn	2	4	5	6	**17**	54	—	—	1	8	**9**	41	1	—	1	3	**5**	17
Härnösand[1]	3	4	9	10	**26**	91	1	5	6	7	**19**	81	1	6	12	16	**35**	138
Sundsvall	13	14	28	27	**82**	268	11	13	48	53	**125**	474	33	20	62	42	**157**	454
Östersund*	9	6	11	21	**47**	173	4	3	15	12	**34**	124	32	8	23	34	**97**	325
Umeå	9	19	34	15	**77**	242	7	14	28	31	**80**	302	13	29	44	26	**112**	349
Luleå*	9	10	16	16	**51**	163	10	6	13	17	**46**	153	13	7	9	13	**42**	122

[1] Uppgifterna avse den stadsplanelagda delen samt områden med s. k. utomplansbestämmelser.

fall räknar per 10 000 invånare. I förhållande till år 1930 framträder en nedgång, som dock är mycket obetydlig (mindre än 1 %).

Bostadsproduktionen å olika orter. I jämförelse med år 1930 framträder under år 1931 en mera betydande stegring av byggnadsverksamheten i 16 städer, däribland Göteborg, Västerås, Landskrona, Ystad, Trollhättan och Östersund, medan 14 städer, däribland Malmö, Hälsingborg, Borås,[1] Örebro och Kalmar uppvisade nedgång. I övriga 9 städer voro förändringarna jämförelsevis små. Bland dessa märkes Stockholm, där lägenhetstillskottet något minskades, medan rumstillskottet obetydligt ökades i jämförelse med år 1930.

Ser man på utvecklingen under hela perioden 1923—1931, framträda betydande olikheter mellan olika städer. Under den redovisade perioden uppnåddes det största lägenhetstillskottet i 15 städer år 1931, i 7 städer år 1930, i 2 städer år 1929, i 5 städer år 1928 samt i övriga 10 städer redan under något av åren 1923—1926. Följande tablå ger i fråga om de största städerna en närmare belysning av byggnadsverksamhetens temporära och lokala variationer (toppårets siffror kursiverade):

Antal tillkomna bostadsläg.	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
Stockholm	1 793	3 571	4 275	6 165	6 935	6 082	5 606	*8 690*	8 321
Göteborg	786	1 101	1 596	1 265	1 301	1 997	2 391	2 830	*3 516*
Malmö	500	360	675	529	771	1 092	772	*1 497*	1 271
Samtl. städer med över 100 000 inv. (3)	**3 079**	**5 032**	**6 546**	**7 959**	**9 007**	**9 171**	**8 769**	**13 017**	***13 108***
Norrköping	162	*412*	*363*	*234*	257	*351*	429	414	*440*
Hälsingborg	264	387	342	577	569	465	591	*718*	389
Gävle	122	73	101	*231*	83	84	23	129	120
Borås	162	210	355	280	268	*381*	312	360	162
Örebro	117	195	283	217	451	*542*	411	403	285
Eskilstuna	42	*136*	*188*	*69*	85	138	143	248	*249*
Jönköping	177	149	168	116	136	109	192	225	*273*
Västerås	13	23	20	24	36	188	118	126	*249*
Uppsala	110	116	235	163	112	198	215	*289*	247
Samtl. städer med 30 000–100 000 inv. (9)	**1 169**	**1 701**	**2 055**	**1 911**	**1 997**	**2 456**	**2 434**	***2 972***	**2 414**
Städer med 20 000–30 000 inv. (5)	**496**	**599**	**559**	**521**	**459**	**575**	**514**	**773**	***828***
Städer med 10 000–20 000 inv. (22)	**1 461**	**1 511**	**1 143**	**917**	**893**	**1 274**	**1 221**	**1 497**	***1 788***

Att bostadsproduktionens intensitet uppvisat avsevärda lokala olikheter under perioden, framgår av följande sammanställning, där städerna ordnats i fallande skala efter tillskottet av »eldstäder» per 10 000 invånare:

[1] Nedgången i bostadsproduktionen i Borås lär delvis vara av formell art, i det att ett betydande antal under 1931 tillkomna lägenheter icke hunnit slutavsynas och därför icke blivit redovisade såsom under året färdigställda.

Antal under perioden 1923/31 i medeltal per år tillkomna rum (och kök) per 10 000 inv.

Stockholm	328	Malmö	211	Norrköping	160	Västerås	93
Hälsingborg	300	Uppsala	209	Sundsvall	154	Södertälje	86
Kalmar	294	Kristianstad	201	Luleå	148	Trollhättan	86
Borås	249	Karlstad	199	Ystad	138	Gävle	78
Umeå	247	Mölndal	198	Kristinehamn	136	Härnösand	78
Trälleborg	238	Jönköping	196	Eskilstuna	134	Karlskrona	71
Lund	237	Uddevalla	194	Nyköping	126	Visby	66
Göteborg	235	Skövde	186	Östersund	120	Västervik	61
Örebro	235	Linköping	165	Landskrona	109	Söderhamn	46
Lidingö	234	Halmstad	161	Falun	97		

I Stockholm var alltså under perioden nybyggnadsverksamheten i förhållande till folkmängden c:a 5 gånger större än i Visby eller Västervik och 7 gånger mer omfattande än i Söderhamn.

De nya lägenheternas storlekstyper. Efterföljande tab. B återger byggnadsverksamhetens fördelning på olika slag av bostadslägenheter:

Tab. B. Antal i fullbordade byggnadsföretag förefintliga lägenheter och rum inom olika lägenhetskategorier.

År	Antal							Procentuell fördelning						
	enkelrum m. m.	därav 1 rum m. kokvrå	1 rum o. kök	2 rum o. kök	3 rum o. kök	4 o. fl. rum o. kök	samtliga	enkelrum m. m.	därav 1 rum m. kokvrå	1 rum o. kök	2 rum o. kök	3 rum o. kök	4 o. fl. rum o. kök	samtliga
Bostadsläg.														
1913	842	·	2 012	1 486	638	1 177	6 155	13·7	·	32·7	24·1	10·4	19·1	100·0
1923/31[1]	2 182	·	3 835	3 422	1 436	1 543	12 418	17·6	·	30·9	27·6	11·5	12·4	100·0
1930	4 091	·	6 378	4 376	1 680	1 674	18 199	22·5	·	35·1	24·0	9·2	9·2	100·0
1931	3 769	2 211	6 737	4 416	1 577	1 639	18 138	20·8	12·2	37·1	24·3	8·7	9·1	100·0
Rum o. kök[2]														
1913	1 018	·	4 024	4 458	2 552	7 252	19 304	5·3	·	20·8	23·1	13·2	37·6	100·0
1923/31[1]	2 664	·	7 670	10 266	5 744	9 205	35 549	7·4	·	21·6	28·9	16·2	25·9	100·0
1930	4 923	·	12 756	13 128	6 720	10 314	47 841	10·3	·	26·7	27·4	14·0	21·6	100·0
1931	4 900	2 211	13 474	13 248	6 308	9 864	47 794	10·3	4·6	28·2	27·7	13·2	20·6	100·0

Tab. B utvisar, att bostadsproduktionen i ökad grad inriktats på smålägenheter. Antalet lägenheter om högst två rum och kök utgjorde sålunda 70·5 % år 1913, 76·1 % under hela perioden 1923—1931, 81·6 % år 1930 och 82·2 % år

[1] Årsmedeltal.
[2] Rum tillbyggda äldre lägenheter äro här ej inräknade.

1931. Ökningen är emellertid numera huvudsakligen begränsad till lägenheter om 1 rum och kök, medan däremot enkelrum o. d. produceras i något minskad omfattning. Sistnämnda grupp utgöres till större delen av lägenheter om ett rum med kokvrå (12·2 %), vilka nu för första gången redovisats för sig.[1] — Intrycket av fortgående ökning i produktionen av småbostäder bekräftas av tabellens andra avdelning, som återger rummens fördelning efter lägenhetskategorier. Samtidigt åskådliggör emellertid denna redovisning, hurusom byggnadsverksamheten i verkligheten sysselsätter sig med framställning av större våningar i högre grad, än som kommer till synes, när man utgår enbart från lägenhetsantalet. Av samtliga under år 1931 tillkomna rum tillhörde sålunda 33·8 % bostäder om minst 3 rum och kök, medan antalet lägenheter av denna kategori utgjorde 17·8 % av samtliga.

Nettotillskottet av lägenheter. Samtliga i det föregående anförda siffror avse endast bostadsproduktionens bruttoresultat, och för att erhålla det faktiska bostadstillskottet böra talen reduceras med hänsyn till den avgång av äldre lägenheter, som ägt rum genom rivnings- och ombyggnadsarbeten. Under åren före kriget plägade de avgångna bostäderna utgöra omkring 10 % av de nytillkomna. Under krigsåren inskränktes efterhand rivningsfrekvensen, och även under perioden 1920—1926, då byggnadsverksamheten ånyo stegrades, vållade den kvarstående bostadsbristen m. m., att rivningarna endast uppgingo till 4—7 %. Under de följande åren har emellertid härutinnan skett en återgång till tidigare förhållanden, i det att de avgångna lägenheternas antal motsvarat omkring 10 % av antalet nytillkomna (år 1929 dock 15 %), vilket innebär, att nettotillskottet uppgått till ungefär 90 % av bostadsproduktionen.

För år 1913 samt perioden 1923—1931 framgå de årliga nettotillskottstalen av följande översikt:

Nettotillskott av bostäder	1913	1923	1924	1925	1926	1927	[1928]	1929	1930	1931
Antal lägenheter . .	5 555	5 880	8 277	9 593	10 512	11 237	11 957	10 989	16 377	16 387
indextal (*1913=100*)	*100*	*106*	*149*	*173*	*189*	*202*	*215*	*198*	*295*	*295*
» (*1923–31=100*)	49	52	74	85	93	100	106	98	146	146

Den icke-spekulativa byggnadsverksamheten. Den av staten, kommuner, kooperativa bostadsföreningar, stiftelser o. d. bedriva icke-spekulativa byggnadsverksamheten har under senare år efter lägenhetsantalet räknat varit större än under kristiden, då den dock utgjorde ett dominerande inslag i bostadsproduktionen. På grund av den betydande stegringen i övrig byggnadsverksamhet har det icke-spekulativa husbygget emellertid kommit att upptaga en väsentligt minskad andel av den totala produktionen. Under år

[1] Denna särredovisning har ibland varit förenad med vissa vanskligheter, beroende bl. a. på svårigheten att draga en bestämd gräns mellan begreppen »kök» och »kokvrå». Nämnas må, att för Göteborg icke redovisats några kokvrålägenheter, emedan man där icke tillåter avskilda kokvråar utan direkt belysning. Med direkt dager försett avskilt kokutrymme har här räknats såsom kök, medan mot rummet öppen kokplats blott ansetts utgöra en del av rummet.

1931 tillkom sålunda en femtedel av samtliga lägenheter på dylik väg mot mellan hälften och två tredjedelar under åren 1917—1921. — Påpekas bör dock, att särredovisningen av icke-spekulativ byggnadsverksamhet i en del fall varit förenad med vissa vanskligheter, vilka bl. a. förorsakats av svårigheten att skilja mellan egentliga bostadsföreningar och sådana, som i verkligheten äro av spekulativ natur. I efterföljande översikt av utvecklingen under åren 1922—1931 torde siffrorna för den icke-spekulativa bostadsproduktionen av denna anledning vara något för högt beräknade:

		1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
Antal tillkomna: bostadslägenheter .		3 350	6 205	8 843	10 303	11 308	12 356	13 476	12 938	18 199	18 138
därav genom icke-spek. byggnadsv.	antal	754	1 223	2 687	3 061	2 644	2 948	3 075	1 868	3 017	3 490
	%	22·5	19·7	30·4	29·7	23·4	23·9	22·8	14·4	16·6	19·2
rum och kök		11 367	22 435	28 670	32 254	34 080	34 845	37 007	36 197	48 059	47 993
därav genom icke-spek. byggnadsv.	antal	.	.	.	.	6 353	6 422	7 008	4 089	6 507	7 718
	%	.	.	.	.	18·6	18·4	18·9	11·3	13·5	16·1

Beträffande de olika utövarna av icke-spekulativ bostadsproduktion belyses deras relativa betydelse under de åtta senaste åren av följande översikt:

Tillkomna, lägenheter, år:	Staten		Kommuner		Koop. bostadsför.		Stiftelser, allmännytt. bostadsbol.		Industriella företag	
	antal	%	antal	%	antal	%	antal	%	antal	%
1924	78	2·9	1 451	54·0	516	19·2	590	22·0	52	1·9
1925	38	1·2	1 101	36·0	763	24·9	1 107	36·2	52	1·7
1926	46	1·7	337	12·7	1 950	73·8	295	11·2	16	0·6
1927	9	0·3	466	15·8	2 249	76·3	179	6·1	45	1·5
1928	43	1·4	282	9·2	2 334	75·9	364	11·8	52	1·7
1929	33	1·8	124	6·6	1 409	75·4	273	14·6	29	1·6
1930	79	2·6	653	21·6	1 966	65·3	312	10·3	7	0·2
1931	52	1·5	288	8·3	2 328	66·7	795	22·8	27	0·7

Den icke-spekulativa byggnadsverksamheten uppbars under redogörelseåret liksom under närmast föregående år till $^2/_3$ av kooperativa bostadsföreningar. Jämfört med år 1930 framträdde en ökning i den av stiftelser och allmännyttiga bostadsbolag bedrivna byggnadsverksamheten, vilken var särskilt omfattande i Stockholm (509 lägenheter), medan däremot de kommunala insatserna, vilka starkast gjorde sig gällande i Malmö (129 lägenheter), gingo tillbaka. Av den här redovisade icke-spekulativa bostadsproduktionen var under år 1931 drygt hälften förlagd till Stockholm, där 1 774 lägenheter, 3 534 rum och kök, tillkommo på dylik väg.

I huvudstaden har kommunen icke blott understött den av stiftelser och kooperativa bostadsföreningar bedrivna bostadsproduktionen, utan under de senaste åren subventionerat även i enskild regi bedriven byggnadsverksamhet genom billiga tomtupplåtelser, byggnadskreditiv o. d. på villkor, att hyrorna i dessa bostäder hållas på en lägre nivå än den vanliga och hyresgästerna utses bland av de kommunala myndigheterna anvisade behövande personer.

Under år 1931 ha på detta sätt tillkommit 598 s. k. billiga bostäder med tillhopa 1 246 rum och kök[1]. Från den spekulativa bostadsproduktionen borde rätteligen även egnahemsbyggnadsverksamheten avskiljas. Föreliggande uppgifter tillåta visserligen icke någon exakt beräkning av dennas omfång, ty även småhus kunna byggas på spekulation. Genom en summering av antalet lägenheter och rum i nybyggda bostadshus med 1—2 lägenheter erhålles dock en utgångspunkt för bedömande av egnahemsrörelsens storleksordning i de större städerna. Hela antalet dylika lägenheter utgjorde år 1931 2 037 med tillhopa 8 083 rum och kök,[2] vilket motsvarar resp. 11·2 och 16·8 % av det totala bostadstillskottet. — Sammanräknas alla här nämnda grupper av icke-spekulativ byggnadsverksamhet (i vidsträckt bemärkelse), befinnes, att denna under redogörelseåret åstadkommit omkring $^1/_3$ av det totala bostadstillskottet inom de större städerna.

En närmare uppfattning av den sociala betydelsen av dylikt bostadsbygge erhålles genom en fördelning på lägenhetskategorier inom bostadsproduktionens olika huvudgrenar, såsom skett i nedanstående tablå:

Under år 1931 tillkomna lägenheter och rum	Samtliga läg. o. rum	Därav (i %) läg. o. rum tillh. nedanstående lägenhetskategori: enkelrum o. d.	därav 1 rum m. kokvrå	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 o. fl. rum och kök
Lägenheter							
icke-spek. byggnadsv. . .	3 490	38·6	17·8	31·4	22·3	5·4	2·3
s. k. billiga bost. (Sthlm)[1]	598	9·5	9·4	74·1	15·1	1·3	—
egnahemsbygg. (approx.)[2]	2 037	1·0	0·2	13·9	37·1	20·9	27·1
övrig byggnadsverks. . .	12 013	19·5	12·7	40·9	23·3	7·9	8·4
Rum o. kök							
icke-spek. byggnadsv. . .	7 718	25·9	8·0	28·4	30·3	9·8	5·6
s. k. billiga bost. (Sthlm)[1]	1 246	4·7	4·5	71·1	21·7	2·5	—
egnahemsbygg. (approx.)[2]	8 083	0·4	0·0	7·0	28·0	21·1	43·5
övrig byggnadsverks. . .	30 747	9·2	5·0	32·0	27·2	12·4	19·2

Mest inriktad på något större lägenhetstyper är av naturliga skäl egnahemsbyggnadsverksamheten och därnäst den spekulativa bostadsproduktionen (i inskränkt bemärkelse). Denna lägger dock tyngdpunkten på lägenheter om 1 och 2 rum och kök, medan den kooperativa bostadsproduktionen vid sidan av sådana i anmärkningsvärt hög grad avser enkelrum o. d. De högsta procenttalen för lägenheter om 1 rum och kök förete emellertid de »billiga bostadshusen» i Stockholm.

[1] Oberäknat sådana »billiga bostäder», som inräknats i den av bostadsföreningar, stiftelser o. d. bedrivna byggnadsverksamheten.

[2] I dessa siffror, vilka av i texten angivna skäl äro blott ungefärliga, ingå icke genom ombyggnads- och ändringsarbeten tillkomna egnahemsbostäder. Å andra sidan äro båda lägenheterna i tvålägenhetshus medräknade, ehuru den ena ofta uthyres av egnahemsbyggaren (av samtliga 1 485 medräknade hus hade 552 två lägenheter). Påpekas bör vidare, att egnahemsvillor ofta byggas »på spekulation» av yrkesbyggmästare o. d.

Antalet beviljade lägenheter och rum. Alltsedan år 1927 har socialstyrelsen från de större städerna även inhämtat uppgifter om de beviljade byggnadsföretagen. Dessa uppgifter, vilka sammanfattningsvis återges i följande tablå, torde kunna göra anspråk på att åtminstone i viss mån belysa de nuvarande utvecklingstendenserna på byggnadsmarknaden, låt vara att tiderna för utförandet och färdigställandet av de under ett visst år beviljade byggnadsföretagen kunna avsevärt växla för olika orter och byggnadstyper.

Antal lägenheter och rum enligt under åren 1927—1931 beviljade byggnadslov inom vissa städer och stadsgrupper.[1]

	Antal lägenheter					Antal rum och kök				
	1927	1928	1929	1930	1931	1927	1928	1929	1930	1931
Stockholm	6 328	4 696	9 363	9 271	6 281	16 440	11 832	20 500	23 060	15 991
Göteborg	1 576	2 465	2 768	2 845	3 090	4 800	7 405	7 257	7 505	7 761
Malmö	1 064	1 232	1 102	1 491	1 149	2 882	3 811	3 319	3 926	2 959
Städer m. 20000–100000 inv.	3 008	3 369	3 824	3 685	3 629	8 883	10 496	11 681	10 906	10 336
» » 10000– 20000 »	1 080	1 384	1 475	1 867	1 674	3 658	4 573	5 200	5 976	5 357
Tillhopa	**13 056**	**13 146**	**18 532**	**19 159**	**15 823**	**36 663**	**38 117**	**47 957**	**51 373**	**42 404**

I fråga om beviljade byggnadslov företer redogörelseårets siffror gentemot år 1930 en nedgång med c:a 17 %, vilken huvudsakligen beror av utvecklingen i Stockholm och Malmö. Även Norrköping, Örebro, Jönköping m. fl. städer förete emellertid sjunkande tal, medan andra städer, såsom Västerås, Linköping och Halmstad och i mindre grad även Göteborg uppvisa ökning i fråga om antalet beviljade lägenheter och rum. Trots den allmänna nedgången ligga emellertid redogörelseårets totalsiffror på en jämförelsevis hög nivå, i det att de ej obetydligt överstiga motsvarande tal för åren 1927 och 1928. — I fråga om de beviljade bostädernas fördelning på olika lägenhetskategorier företer år 1931 knappast några förändringar i jämförelse med närmast föregående år. Av de under redogörelseåret beviljade lägenheterna angivas 19·1 % såsom enkelrum o. d. (därav över hälften med kokvrå), 37·4 % som ett rum och kök, 24·6 % som tvårumslägenheter och återstående 18·9 % som våningar med 3 eller flera rum.

[1] Beaktas bör, att byggnadslov ej erfordras för statliga byggnadsföretag, liksom i flertalet fall ej heller för kommunala sådana.

Skogsarbetarnas löneförhållanden vintern 1931/1932.

Sedan vintern 1917/18 har socialstyrelsen årligen från jägmästarna i reviren inhämtat uppgifter rörande normala dagsförtjänster vid skogsarbete för huggare och körare (häst och karl). På grundval av dessa uppgifter ha översikter över löneförhållandena vid skogsbruket under resp. vintersäsonger utarbetats och publicerats i Sociala Meddelanden. Jämväl innevarande vinter har styrelsen hänvänt sig till revirförvaltarna med begäran om dylika löneuppgifter ävensom om det å resp. orter vanliga priset för huggning av en kbm brännved (famn- eller kastved e. d.). Svar ha erhållits från samtliga tillskrivna 133 revir o. d. förvaltningsenheter. Beträffande 3 av dessa områden ha emellertid löneuppgifter icke kunnat lämnas, då skogsarbetena på grund av arbetskonflikt legat nere sedan slutet av november 1931. Samtliga uppgifter avse förhållandena i slutet av februari månad 1932.

I tab. A lämnas en sammanfattning av de inkomna löneuppgifterna, vilka så gott som uteslutande avse arbete å ackord. På grundval av dessa uppgifter har uträknats genomsnittlig dagsförtjänst för huggare och körare dels för vart och ett av de 13 överjägmästardistrikt, på vilka reviren äro uppdelade, och dels för samtliga revir, varjämte de för reviren uppskattade eller beräknade normala arbetsförtjänsterna fördelats å vissa lönegrupper.

Tab. A. Skogsarbetarnas löneförhållanden vintern 1931/32 enligt uppgifter från reviren.

Överjägmästardistrikt	Antal uppgiftslämnande revir	Antal revir, där normala dagsförtjänsten för *huggare* utgjorde i kronor:					Medelförtjänst för huggare, kr.	Antal revir, där normala dagsförtjänsten för *körare* (häst och karl) utgjorde i kronor:					Medelförtjänst för körare, kr.
		under 4	4–4·99	5–5·99	6–6·99	7 o. däröver		under 6	6–7·99	8–9·99	10–11·99	12 o. däröver	
Södra	8	3	4	1	—	—	3·99	—	6	2	—	—	6·94
Smålands	10	8	2	—	—	—	3·65	1	8	1	—	—	6·50
Västra	8	4	4	—	—	—	3·90	1	5	2	—	—	6·80
Östra	9	3	6	—	—	—	3·97	1	7	1	—	—	6·61
Bergslags	10	3	6	1	—	—	4·37	1	5	4	—	—	7·51
Stockholm–Gävle	7	—	3	4	—	—	4·86	—	3	3	1	—	8·00
Dalarnes	9	—	1	3	4	1	5·64	—	2	1	1	5	10·69
Mell. Norrlands .	12	1	7	3	1	—	4·71	—	1	7	4	—	9·33
Härnösands . . .	12	—	5	7	—	—	4·90	—	—	4	8	—	10·00
Umeå	11	—	2	9	—	—	5·06	—	—	1	10	—	10·19
Skellefteå . . .	9	—	4	5	—	—	4·73	—	—	7	2	—	9·04
Nedre Norrbottens	13	—	1	9	3	—	5·33	—	—	5	8	—	10·10
Övre Norrbottens	12	—	4	8	—	—	4·96	—	—	5	7	—	9·60
Samtliga	130	22	49	50	8	1	4·66	4	37	43	41	5	8·72

Som av tabellen framgår, har den genomsnittliga dagsförtjänsten vid slutet av februari månad 1932 för riket i dess helhet beräknats till 4·66 kr. för huggare och till 8·72 kr. för körare (häst och karl). Olika landsdelar uppvisa emellertid ganska växlande lönesiffror. Huggarlönerna variera sålunda inom de olika reviren mellan 3·25 och 7 kr., men hålla sig vanligen vid 3·50—4 kr. i södra och 4·50—6 kr. i norra Sverige. Körarlönerna synas i regel hålla sig omkring 6—8 kr. i södra och 9—11 kr. i norra Sverige. I ett revir har körarlönen uppgivits stiga så högt som till 13 kr., medan den i ett par andra ej skulle belöpa sig till mera än 5·50 kr.

I efterföljande tablå åskådliggöras för riket i dess helhet löneförändringarna från och med vintern 1918/19, då arbetslönerna inom skogsbruket nådde sin toppunkt. Med avseende på de i denna tablå liksom de i det följande för vintern 1929/30 redovisade siffrorna må nämnas, att dessa ej grunda sig enbart på de sedvanliga i februari månad gjorda uppskattningarna av de normala arbetsförtjänsterna utan kompletterats medelst en särskild undersökning på grundval av uppgifter införskaffade i juni månad.

Vintern	Huggare			Körare		
	Medelförtjänst per dag, kr.	Indextal 1918/19 = 100	Indextal Närmast föregående vinter = 100	Medelförtjänst per dag, kr.	Indextal 1918/19 = 100	Indextal Närmast föregående vinter = 100
1918/19	11·68	100	143	29·00	100	155
1919/20	9·99	86	86	23·73	82	82
1920/21	10·67	91	107	23·44	81	99
1921/22	5·00	43	47	10·17	35	43
1922/23	5·22	45	104	10·41	36	102
1923/24	5·47	47	105	10·80	37	104
1924/25	5·27	45	96	10·13	35	94
1925/26	5·37	46	102	10·39	36	103
1926/27	5·28	45	98	10·08	35	97
1927/28	5·28	45	100	10·12	35	100
1928/29	5·16	44	98	9·96	34	98
1929/30	5·51	47	107	10·28	35	103
1930/31	5·19	44	94	9·78	34	95
1931/32	4·66	40	90	8·72	30	89

Efter den starka lönesänkningen vintern 1921/22, då arbetsförtjänsterna sjönko med i genomsnitt 50—60 %, var, att döma av genomsnittstalen för hela riket, skogsbrukets lönenivå i stort sett tämligen oförändrad under de följande tio åren. Under loppet av år 1931 har emellertid den allt svårare depressionen inom skogshanteringen medfört en markerad lönereduktion. För samtliga revir tillsammantagna synes sålunda lönenivån f. n. ligga c:a 10 % lägre än föregående säsong. Löneförändringarna växla dock inom särskilda landsdelar, varom mera nedan.

Sin största betydelse har ju skogsbruket för rikets norra delar (Värmland, Dalarna och Norrland), där under normala förhållanden över 150 tusen personer vintertid torde sysselsättas med skogsarbete. Den härstädes under tiden närmast före krigets början (vintern 1913/14) rådande lönenivån är känd genom den av socialstyrelsen år 1916 utgivna specialundersökningen »Skogsarbetarnas levnads- och arbetsförhållanden i Värmland, Dalarna och Norrland».

Tab. B. Skogsarbetarnas löneförhållanden i norra Sverige vintersäsongerna 1913/14—1931/32.

Överjägmästardistrikt	Medelförtjänst (i kr.) per dag, vintern									Ökning (+) eller minskning (−) i %		
	1913/14	1920/21	1925/26	1926/27	1927/28	1928/29	1929/30	1930/31	1931/32	1913/14–1931/32	1920/21–1931/32	1930/31–1931/32
Huggare.												
Bergslags	3·10	9·90	4·50	4·33	4·30	4·23	4·74	4·56	4·37	+41·0	−55·9	− 4·2
Stockholm—Gävle	4·31	10·70	4·71	4·58	4·86	4·83	4·97	4·88	4·86	+12·8	−54·6	− 0·4
Dalarnes		14·31	6·18	5·93	6·55	5·89	6·68	5·88	5·64	+30·9	−60·6	− 4·1
Mell. Norrlands. .	3·88	12·18	6·55	6·23	6·03	5·75	6·41	5·92	4·71	+21·4	−61·3	−20·4
Härnösands . . .	3·25	11·50	6·46	6·35	6·17	6·04	6·46	5·38	4·90	+50·8	−57·4	− 8·9
Umeå		10·62	6·28	6·02	6·01	6·05	6·53	5·79	5·06	+55·7	−52·4	−12·6
Skellefteå	3·42	10·00	5·75	5·19	5·50	5·61	6·11	6·05	4·73	+38·3	−52·7	−21·8
Nedre Norrbottens	3·41	11·42	5·83	5·87	5·73	5·77	6·18	5·65	5·33	+56·3	−53·3	− 5·7
Övre Norrbottens		11·92	5·54	5·69	5·90	5·52	5·84	5·65	4·96	+45·5	−58·4	−12·2
Samtliga	**3·57**	**11·54**	**5·80**	**5·65**	**5·69**	**5·53**	**6·03**	**5·55**	**4·96**	**+38·9**	**−57·0**	**−10·6**
Körare (häst och karl).												
Bergslags	8·40	20·05	8·36	7·93	7·93	7·89	7·87	8·08	7·51	−10·6	−62·5	− 7·1
Stockholm—Gävle	9·34	20·50	8·50	8·33	8·78	8·78	9·04	8·44	8·00	−14·3	−61·0	− 5·2
Dalarnes		31·72	12·38	11·58	12·65	11·73	12·50	11·75	10·69	+14·5	−66·3	− 9·0
Mell. Norrlands. .	8·06	27·95	12·77	12·32	11·71	11·75	12·80	11·50	9·33	+15·8	−66·6	−18·9
Härnösands . . .	7·25	26·81	13·33	12·71	12·33	12·13	11·94	10·96	10·00	+37·9	−62·7	− 8·8
Umeå		25·18	11·91	11·84	12·11	12·14	12·45	11·37	10·19	+40·6	−59·5	−10·4
Skellefteå	6·63	22·43	10·80	9·94	10·50	10·67	11·83	11·50	9·04	+36·3	−59·7	−21·4
Nedre Norrbottens	6·73	23·69	10·81	11·00	11·04	10·77	11·66	10·27	10·10	+50·1	−57·4	− 1·7
Övre Norrbottens .		25·88	11·11	11·12	11·92	11·35	11·56	11·29	9·60	+42·6	−62·9	−15·0
Samtliga	**7·56**	**25·33**	**11·25**	**10·92**	**11·04**	**10·84**	**11·38**	**10·65**	**9·47**	**+25·3**	**−62·6**	**−11·1**

Med utgångspunkt från nämnda undersökning lämnas i tab. B en översikt av löneförhållandenas utveckling inom detta område under åren 1913/14—1931/32.

Vintern 1918/19, då krigskonjunkturen i förening med de i hög grad försvårade provianteringsförhållandena bragte arbetspriserna inom skogshanteringen till toppunkten, voro inom de egentliga skogsdistrikten huggarlönerna inemot fyra och körarlönerna över fyra gånger högre än före kristiden. Under vintern 1919/20 medförde de förbättrade livsmedelsförhållandena en lönesänkning av omkring 20 %, men löneuppgörelserna under den därpå följande säsongen (1920/21) inneburo åter någon stegring. Så kom vintern 1921/22, då den starka konkurrensen bland de arbetssökande om de nu väsentligt inskränkta skogsdrivningarna åstadkom en genomsnittlig löneminskning av inemot 60 % i förhållande till närmast föregående år. I samband med skogsdrivningarnas utvidgning till mera normal omfattning under vintersäsongen 1922/23 begynte arbetslö-

nerna ånyo att stiga, och denna stegring fortsatte även vintern 1923/24. Under de följande tio åren synes denna tendens ha upphört och efterträtts av en stabilisering av lönenivån, och de sänkningar eller höjningar av arbetslönerna, som kunnat iakttagas för vissa områden, ha i regel varit jämförelsevis obetydliga. Under innevarande vintersäsong uppges däremot arbetsförtjänsterna genomgående ha legat under fjolårets så väsentligt, att inom vissa revir dagsförtjänsterna nedgått med ända till 20 % och däröver. Dessa lönesänkningar bero givetvis närmast på den till följd av depressionen företagna starka inskränkningen i avverkningarna. Såsom belysande för läget på trävarumarknaden kan nämnas, att medan det per 15 februari 1930 uppnådda försäljningsresultatet utgjorde c:a 400 000 standards, uppges det, att vid samma tidpunkt år 1931 sålts 75 000 standards och år 1932 endast 40 000 standards. Härtill kommer, att det under så gott som hela januari rådande blidvädret kom det redan förut obetydliga snötäcket att försvinna eller starkt decimeras, vilket i hög grad försenade och försvårade drivningsarbetet. Enligt uppgift i tidskriften »Skogen» beräknades sålunda den i slutet av januari månad utdrivna kvantiteten uppgå till endast 20—25 % av för säsongen planerade avverkningar mot 40—45 % vid samma tidpunkt föregående år. I slutet av februari 1932 hade dock utdrivits i Norrland 60—70 % och i Svealand och Götaland 50—60 % av virkeskvantiteten.

I förhållande till lönenivån före kriget innebära de nuvarande skogsarbetarförtjänsterna en ökning med omkring två femtedelar för huggare och en fjärdedel för körare. Såsom framgår av de medeltal för de olika överjägmästardistrikten i norra Sverige, som meddelas i tab. B, synes dock löneutvecklingen i skilda trakter ha skett tämligen olikformigt. I områdets sydligare delar (Bergslags och Stockholm—Gävle överjägmästardistrikt) skulle sålunda för körarnas vidkommande lönerna numera t. o. m. vara lägre än vintern 1913/14.

Nu anförda löneuppgifter avse skogsarbetarnas huvudmassa, vilken utgöres av personer, som endast under vissa delar av året ägna sig åt skogshanteringen. Vid sidan av dessa lösa arbetare finnas emellertid på en del håll, särskilt på skogsegendomar i södra och mellersta delarna av landet, skogstorpare och andra f a s t a s k o g s a r b e t a r e med för längre tid ingångna arbets- och arrendeavtal. Uppgifter om dylika arbetare föreligga dock endast från omkring halva antalet revir.

I äldre arrendekontrakt voro såväl avgäld som arbetspriser bestämda till belopp, som ofta understego den allmänna marknadens. Numera beräknas däremot såväl arrendebelopp som ersättningar för åtagna arbeten i regel efter ortens gängse priser. Av de 69 revirförvaltare, från vilka arbetsförtjänstuppgifter beträffande skogstorpare eller andra fasta skogsarbetare föreligga, hade sålunda 55 uppgivit, att skogsförtjänsterna för dessa arbetare voro desamma som för tillfälligt anställda skogsarbetare. Inom ett tiotal revir i mellersta och södra Sverige tillämpades däremot något lägre arbetstaxor för fasta än för tillfälliga skogsarbetare, medan det motsatta förhållandet endast förekom i ett fåtal undantagsfall.

Såsom förut nämnts, arbeta skogsarbetarna nästan uteslutande på a c k o r d.

En karakteristisk mätare av lönenivån inom skogsbruket utgöra därför i olika delar av landet de vanligen tillämpade ackordssatserna för vedhuggning, låt vara att dessa givetvis röna inverkan av lokala avvikelser i fråga om skogens beskaffenhet, brukliga slag av ved m. m. För vintern 1931/32 ha, förutom uppgifterna rörande dagsförtjänsterna vid skogsdrivning, från reviren även insamlats uppgifter om det på olika orter vanliga priset för huggning av en kbm brännved. En sammanställning av dessa uppgifter lämnas i nedanstående tablå.

Överjägmästardistrikt.	Antal uppgiftslämnande revir	Antal revir, där vanliga priset för huggning av 1 kbm brännved utgjorde i kr.: 1·00—1·25	1·26—1·50	1·51—1·75	1·76—2·00	2·00 o. däröver	Medelpris för huggning av 1 kbm brännved, kr.
Södra	8	5	3	—	—	—	1·22
Smålands	10	8	2	—	—	—	1·22
Västra	8	3	4	1	—	—	1·32
Östra	9	9	—	—	—	—	1·18
Bergslags	10	1	6	3	—	—	1·48
Stockholm-Gävle	7	3	4	—	—	—	1·29
Dalarnes	8	—	3	1	3	1	1·74
Mellersta Norrlands	12	—	3	8	1	—	1·66
Härnösands	12	1	4	6	1	—	1·59
Umeå	10	1	4	3	2	—	1·59
Skellefteå	9	1	5	2	1	—	1·55
Nedre Norrbottens	11	—	5	2	4	—	1·69
Övre Norrbottens	11	—	5	4	1	1	1·82
Samtliga	**125**	**32**	**48**	**30**	**13**	**2**	**1·51**
Revir, där normala dagsförtjänsten för huggare utgjorde i kronor.							
Under 3·50 kr.	4	2	2	—	—	—	1·18
3·50—3·99 »	18	13	5	—	—	—	1·23
4·00—4·49 »	25	11	10	3	1	—	1·37
4·50—4·99 »	23	3	9	9	1	1	1·62
5·00—5·49 »	34	3	19	8	4	—	1·55
5·50—5·99 »	13	—	3	7	3	—	1·68
6·00 kr. och däröver	8	—	—	3	4	1	1·89
Samtliga	**125**	**32**	**48**	**30**	**13**	**2**	**1·51**

Enligt vad tablån utvisar växlade priset för vedhuggning i södra Sverige vanligen mellan 1·00 kr. och 1·50 kr. och i norra Sverige mellan 1·50 kr. och 1·75 kr. per kbm. I tabellens senare del belyses sambandet mellan dagsförtjänsternas storlek vid timmerdrivning och de vid vedhuggning tillämpade ackordssatsernas höjd. Det framgår härav, att vid ett ackordspris av c:a 1·25 kr. per kbm arbetsförtjänsten per dag merendels höll sig vid omkring 4 kr., och det var svårt att uppnå 5 kr. om dagen, förrän kbm-priset ökades till c:a 1·50 kr.

Kollektivavtalen under första kvartalet 1932.

Förhandlingarna om revision av de kollektivavtal, som blevo uppsagda till årsskiftet och tiden närmast därefter (Soc. Medd. 1932, s. 24), ha fortgått under första kvartalet 1932. För en del industrigrenar hava uppgörelser kunnat träffas, för andra icke, och i något fall hava förhandlingarna icke kunnat slutföras.

Vad angår *mekaniska verkstäder* och *järnbruk*, utbröto den 17 och 18 januari partiella konflikter, efter det att ett förlikningsförslag blivit av arbetarparten förkastat. Ett nytt, i allt väsentligt likalydande medlingsförslag framlades emellertid redan den 20 januari och blev den 2 februari definitivt godkänt.

För mekaniska verkstäderna innebar uppgörelsen bl. a. vissa justeringar och kompletteringar i fråga om dyrortsgruppering, villkor för erhållande av semester, ersättning för arbete utom verkstaden m. m. Riksavtalets minimilöner lämnades oförändrade. Däremot vidtogs nedsättning av utgående tidlöner och ackord. Sänkningen utgjorde 4 % å alla individuella timlöner (inkl. s. k. ackordsersättning), veckolöner och andra tidlöner, i den mån dessa överstego per timme i ortsgrupp I (Stockholm) 115 öre, i ortsgrupp II 95 öre — för Göteborg 103 öre — och i ortsgrupp III 84 öre, dock icke längre än till sålunda angivna gränser. Samtliga ackord nedsattes med 6 %. Det nya avtalets giltighet fastställdes till tiden 19 januari 1932—31 december 1932. I samband med riksuppgörelsen träffades särskilda avtal för några kabelfabriker med samma procentuella reduktion av tidlöner och ackord.

För järnbrukens vidkommande genomfördes en utökning av semestertiden från fyra till sex dagar för arbetare med en ordinarie arbetstid av 56 timmar i veckan, d. v. s. i verk med kontinuerlig drift såväl söndag som vardag. Minimilönerna blevo oförändrade, men utgående löner skulle reduceras på liknande sätt som vid mekaniska verkstäderna. S. k. plats- och ackordstimlöner samt vecko- och månadslöner reducerades med 4 % och samtliga ackord, inkl. blandade ackord, med 6 %. Det nya riksavtalet gäller från den 17 januari till den 31 december 1932.

Vid *metallverken* i Västerås, Skultuna, Finspong och Granefors träffades nya avtal den 2 februari. Avtalstexten, inklusive minimilönerna, prolongerades med några mindre jämkningar i fråga om arbetstiden å vissa helgdagsaftnar m. m. Någon reduktion av utgående tidlöner ägde icke rum, varemot ackorden sänktes med 4 % för Granefors och med 6 % för övriga orter. Avtalen gälla från den 18 januari 1932 till årets slut.

Inom *sågverksindustrien* och därmed organisatoriskt sammanhängande *skiljeställen* i flottleder uppnåddes överenskommelse om nya avtal den 15 februari, med giltighetstid från den 1 februari 1932 till den 1 februari 1933. Timlönerna reducerades med 6 %. Dagsverkstimlönen vid sågverken i Norrland, som i allmänhet varit 70 öre, blir sålunda 66 öre. Vid skiljeställena är den allmänna timlönen efter uppgörelsen vanligen 75 öre; i Ångermanälven är den 69 öre. Sågackordet sänktes med i genomsnitt för hela industrien 9 %. För de särskilda

verken växlade nedsättningen mellan högst 11·8 och lägst 5 % i Norrland samt högst 11 och lägst 6 % i mellersta och södra Sverige. Sågackordet beräknas komma att ge en genomsnittsförtjänst i Norrland av c:a 95 öre, i mellersta och södra Sverige av c:a 87 öre. Övriga ackord (brädgårds-, utlastningsackord m. fl.) reglerades jämsides med sågackordet, varjämte särskilt höga sådana undergingo viss ytterligare beskärning. Sorteringsackorden i flottlederna reducerades med 15 %, dock lägst ned till en timförtjänst av 125 öre.

För *skogs- och flottningsarbetet* i Värmland och västra Bergslagen, där öppen konflikt utbröt i mitten av januari månad, träffades avtal den 3 mars, gällande till den 1 oktober 1932. Tidlönerna sänktes med 2 % och ackorden med 3 %. Jämväl vid ett 10-tal kronoparker i mellersta Sverige uppnåddes i början av mars månad enighet om avtal, innebärande i stort sett 3 % reduktion å förutvarande löner.

Riksavtalet vid *pappersbruken* blev, enligt den 24 mars godkänd uppgörelse, i oförändrat skick prolongerat till den 1 februari 1933, dock med det tillägget, att under avtalstiden skall å jämlikt avtalet uträknad avlöning göras ett avdrag vid varje avlöningstillfälle av 4 %.

Vad angår övriga i början av året utlöpande avtal må nämnas, att för *pappersmasseindustrien* och *småglasbruken* medlingsförslag framlagts, gående i stort sett ut på 7 % reduktion. Arbetarna ha vid omröstning förkastat förslagen och nedlagt arbetet. Ej heller vid porslinsfabrikerna, där konflikt utbröt i början av året, ha nya avtal kommit till stånd. För stuverifacket blevo avtalsförhandlingarna ej slutförda före kvartalsskiftet. Arbetet i hamnarna har under tiden fortgått på förutvarande villkor.

Beträffande *rotfruktsskötseln* i Skåne, för vilket arbete kollektivavtal ej funnits sedan år 1921, upprättades den 9 mars avtal, gällande 1932 års säsong. I avtalet äro fastställda ackord (grundpriser) dels för sommarskötsel av rotfrukter (socker- och foderbetor samt för kålrötter), dels för upptagning av rotfrukter. Vidare förekomma särskilda tillägg resp. avdrag å grundprisen med hänsyn till dels kvaliteten av utfört arbete, dels skördemängden. För annat arbete än rotfruktsarbetet utgår betalning enligt jordbruksavtalet för Skåne.

Inom *trädgårdsnäringen* har för första gången riksavtal slutits. Kontrahenterna äro svenska trädgårdsarbetsgivareföreningen och svenska lantarbetareförbundet. Avtalet omfattar s. k. allmänna bestämmelser: arbetstid, övertidsarbete, ersättning vid sjukdom, semester, uppsägning m. m. Det träder i kraft allenast i samband med mellan organisationerna upprättade orts- eller lokalavtal om löner. Förhandlingar om sådana avtal pågå å vissa orter. Riksavtalet gäller till utgången av år 1935.

En del avtal, för vilka sista dagen för uppsägning infaller under första kvartalet, har utan uppsägning förlängts för ett år framåt. Så är fallet med avtalen för kvarnarna (utlöpningstid 1 maj), gat- och kantstensindustrierna (1 juni), malmgruvorna i Norrland, buteljglasbruken, bok- och tidningstryckerierna, telegrafverkets fast anställda linjearbetare (1 juli). Uppsagda äro bl. a. avtalen för blockstensindustrien i Skåne och Småland samt för telegrafverkets tillfälliga linjearbetare.

Registrerade sjukkassors verksamhet år 1930.

Enligt föreskrift i sjukkasselagen skall registrerad sjukkassa årligen upprätta och till tillsynsmyndigheten ingiva en statistisk redogörelse för kassan och dess verksamhet. De sålunda erhållna uppgifterna ha lagts till grund för treårsberättelser över sjukkasserörelsen i riket, den senaste för åren 1925—1927.[1] Berättelse för treårsperioden 1928—1930 är för närvarande under utarbetande. I avvaktan på berättelsens definitiva siffror ha de statistiska redogörelserna för år 1930 gjorts till föremål för en preliminär bearbetning, varav här nedan meddelas vissa sammanfattningssiffror.

Registrerade sjukkassor och deras medlemmar. Hela antalet registrerade *sjukkassor* uppgick vid 1930 års slut till 1 212, av vilka 1 203 till dato (den 23/3 1932) avgivit slutlig statistisk redogörelse för år 1930. Antalet medlemmar i dessa kassor uppgick den 31 december 1930 till 1 016 554. Dessutom funnos 33 registrerade *fortsättningskassor* med 134 823 medlemmar. Förändringarna i fråga om kassornas antal och deras medlemsbestånd under åren 1926—1930 framgå av följande tablå, där samtliga uppgifter hänföra sig till den 31 december respektive år:

År	Sjukkassor				Fortsättningskassor		
	Hela antalet registr. kassor	Antal redovisade kassor	Antal medlemmar samtliga	Antal medlemmar därav kvinnor	Antal kassor	Antal medlemmar samtliga	Antal medlemmar därav kvinnor
1926	1 231	1 224 [2]	832 717	304 202	32	100 211	30 976
1927	1 228	1 218	869 959	320 566	32	107 924	33 951
1928	1 223	1 212	912 919	338 805	33	116 308	37 289
1929	1 217	1 207	967 800	361 316	34 [3]	125 201	40 781
1930	1 212	1 203	1 016 554	382 811	33	134 823	45 420

Medan antalet kassor under år 1930 fortsatte att sjunka, steg de redovisade medlemmarnas antal med nära 49 000. Medlemsökningen har således under år 1930 varit avsevärd, ehuru ej fullt så stor som under år 1929. Utvecklingen sedan sekelskiftet belyses av vidstående diagram.

Av sjukkassornas medlemmar voro år 1930 i likhet med år 1929 62·3 % män och 37·7 % kvinnor, medan i fortsättningskassorna medlemsbeståndet utgjordes av 66·1 % män och 33·9 % kvinnor, emot resp. 67·4 % och 32·6 % år 1929.

Hur verksamheten fördelade sig på sjukkassor av olika slag visar efterföljande översikt.

---

[1] Sveriges off. stat. Försäkringsväsen. Registrerade sjukkassor åren 1925—1927 (utg. 1929).

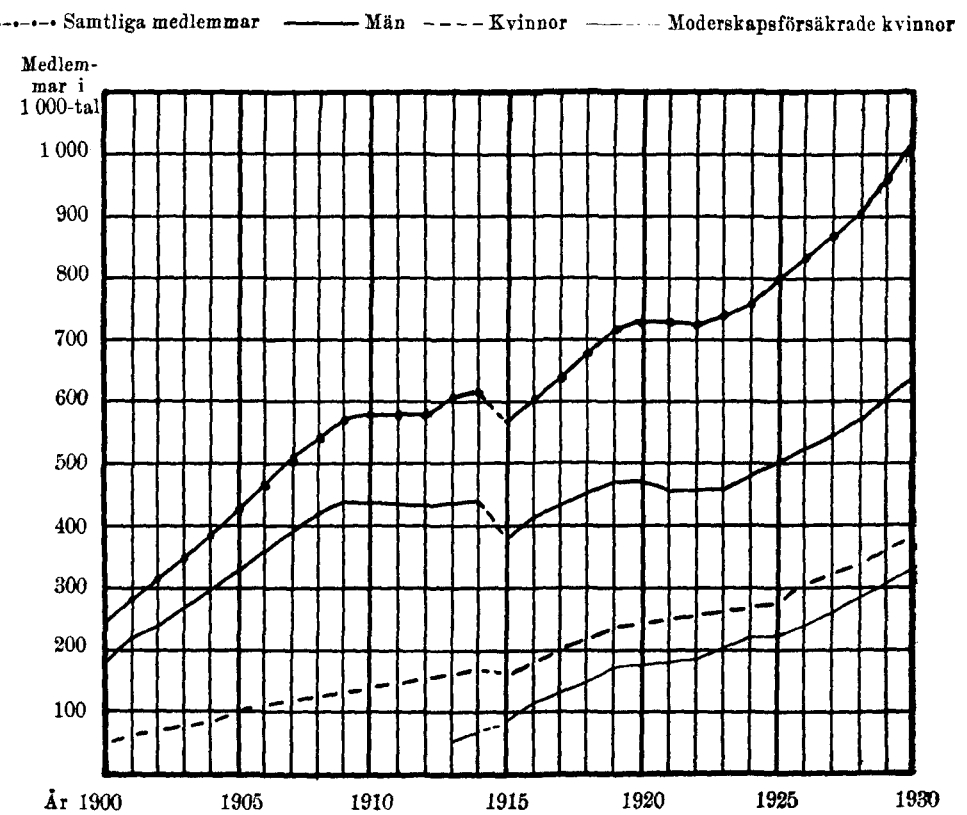
[2] Däri ingå uppgifter för 4 kassor, vilkas sammanslagning med andra sjukkassor registrerades i slutet av år 1926 men som likväl varit i verksamhet hela redogörelseåret; från 11 vid årets slut registrerade kassor ha av olika anledningar redogörelser ej inkommit.

[3] Uppgifter saknas för 2 av dessa kassor.

	Antal redovisade kassor	Medlemmar år 1930				
		Antal d. 31 dec.	Intagna under året	Döda under året	Avgångna i övrigt	Nettoökning i %
Lokala sjukkassor	1 153	561 630	39 750	6 575	16 457	3·1
därav i städerna	397	356 990	28 706	4 235	12 034	3·6
på landsbygden	756	204 640	11 044	2 340	4 423	2·1
Rikssjukkassor	50	454 924	55 383	3 397	20 504	7·4
Samtliga sjukkassor	1 203	1 016 554	95 133	9 972	36 961	5·0
Fortsättningskassor	33	134 823	16 007	848	6 308	7·0

Liksom föregående år har nyrekryteringen således varit avsevärt livligare i rikssjukkassorna än i de lokala sjukkassorna. Den lägsta relativa ökningen visa landsbygdens lokala kassor.

Antal sjukkassemedlemmar i riket vid slutet av åren 1900—1930.



Av hela antalet medlemmar år 1930 voro 40 432 samtidigt medlemmar i två eller flera registrerade sjukkassor (s. k. flermedlemmar).

Med hänsyn till tillförsäkrade förmåner fördelade sig medlemmarna vid slutet av åren 1926—1930 på följande sätt:

	1926	1927	1928	1929	1930
sjuk- och begravningshjälp	657 303	680 279	707 887	744 115	773 475
endast sjukhjälp	155 651	170 170	185 549	204 588	224 630
» begravningshjälp	19 763	19 510	19 483	19 097	18 449

De sjukförsäkrade medlemmarna voro således år 1930 sammanlagt 998 105. Sedan vederbörlig reduktion vidtagits ifråga om flermedlemmarna, återstå vid 1930 års slut 977 291 sjukförsäkrade *personer*.

Sjukdomsfrekvens. En översikt över antalet sjukdomsfall och sjukdagar, för vilka sjukhjälp utgått under år 1930 och några föregående år, lämnas i följande sammanställning:

		Antal sjuk-doms-fall	Antal sjuk-dagar	Sjukdomsfall per 100 medlemmar			Sjukdagar per 100 medlemmar			Sjukdagar per sjukdomsfall		
				Män	Kv.	Samtl.	Män	Kv.	Samtl.	Män	Kv.	Samtl.
Sjuk-kassor	1926	286 223	7 640 789	38·4	31·4	35·9	926·6	1 020·8	959·4	24·2	32·5	26·7
	1927	360 474	8 830 782	46·7	37·3	43·4	1 027·8	1 127·3	1 063·0	22·0	30·3	24·5
	1928	323 118	8 573 443	39·5	32·7	37·1	948·7	1 048·6	984·3	24·0	32·1	26·5
	1929	388 051	9 612 961	45·0	37·3	42·3	1 010·9	1 110·5	1 046·7	22·5	29·8	24·8
	1930	383 477	10 046 658	42·2	34·7	39·5	997·9	1 100·1	1 035·0	23·7	31·7	26·2
Forts.-kassor	1926	2 820	203 431	2·9	2·9	2·9	207·8	219·5	211·4	70·7	75·4	72·1
	1927	3 214	235 151	3·1	3·1	3·1	219·9	239·3	226·0	71·7	76·3	73·2
	1928	3 533	286 091	3·2	3·1	3·1	246·7	272·7	255·0	78·0	87·5	81·0
	1929	3 890	325 347	3·2	3·4	3·2	257·1	296·9	270·0	81·5	87·8	83·6
	1930	4 309	371 785	3·2	3·5	3·3	271·1	313·5	285·1	84·3	89·9	86·3

Antalet sjukdagar per 100 medlemmar var således år 1930 i sjukkassorna något lägre än år 1929. Fortsättningskassorna visade däremot i likhet med under de närmast föregående åren stigande sjuktal.

Frekvensen av sjukdomsfall och sjukdagar under år 1930 inom olika grupper av sjukkassor utvisas av följande tablå:

	Sjukdomsfall per 100 medlemmar			Sjukdagar per 100 medlemmar		
	Män	Kv.	Samtl.	Män	Kv.	Samtl.
Lokala sjukkassor	**36·4**	**29·4**	**33·8**	**992·5**	**1 047·1**	**1 012·8**
därav i städerna	36·8	30·1	34·0	1 078·0	1 119·1	1 095·2
på landsbygden	35·9	27·7	33·5	869·9	866·1	868·8
Rikssjukkassor	**49·0**	**41·5**	**46·4**	**1 004·4**	**1 167·8**	**1 062·0**
Samtliga sjukkassor	**42·2**	**34·7**	**39·5**	**997·9**	**1 100·1**	**1 035·0**

Frekvenstalen för de lokala sjukkassorna utvisa för år 1930 ingen större skillnad i sjukdomsfallsfrekvens för städer och landsbygd, varemot fallens varaktighet och därmed antalet sjukdagar är avsevärt större i städerna. Den ofta längre sjukhjälpstiden i stadskassorna är givetvis härvid av betydelse. Siffrorna utvisa därjämte en genomgående betydligt högre sjukdomsfallsfrekvens inom rikssjukkassorna än inom de lokala kassorna.

Inkomster och utgifter. Sjukkassornas inkomster och utgifter under redogörelseåret belysas av nedanstående tablå, vari även medtagits jämförelsesiffror för åren 1926—1929:

Inkomster	1926 kr.	1927 kr.	1928 kr.	1929 kr.	1930 kr.
Regelbundna avgifter	17 062 240	18 121 226	19 533 718	20 942 191	22 503 656
Uttaxerade bidrag	47 133	336 967	190 659	100 769	77 595
Statsbidrag	3 076 532	3 307 694	3 526 148	3 643 791	3 915 364
Kommunbidrag	399 229	371 640	426 602	426 615	471 206
Arbetsgivarebidrag	276 837	290 837	276 311	276 036	289 314
Räntor	1 355 524	1 400 404	1 445 600	1 485 724	1 494 024
Övriga inkomster	426 377	459 975	522 216	499 278	569 961
Summa	**22 643 872**	**24 288 743**	**25 921 254**	**27 374 404**	**29 321 120**
Utgifter					
Kontant sjukhjälp	16 333 595	19 162 143	18 642 273	21 220 052	22 425 928
Sjukhusvård	32 937	32 144	33 175	33 885	35 394
Läkarvård	400 578	460 098	468 919	517 122	546 297
Läkemedel	113 448	135 722	119 381	117 894	121 127
Moderskapshjälp	325 114	339 926	370 638	380 198	420 586
Begravningshjälp	1 201 623	1 385 151	1 318 575	1 472 996	1 466 601
Förvaltningskostnader	2 340 376	2 400 417	2 620 163	2 656 352	2 706 552
Övriga utgifter	257 799	195 228	471 027	266 272	294 521
Summa	**21 005 470**	**24 110 829**	**24 044 151**	**26 664 771**	**28 017 006**

Det totala *överskottet* av sjukkassornas ekonomiska verksamhet uppgick år 1930 till 4·4 % av inkomsterna, medan motsvarande tal åren 1926—1929 voro resp. 7·2, 0·7, 7·2 och 2·6 %.

Fortsättningskassorna, som icke ingå i ovanstående sammanställning, redovisade under år 1930 inkomster till ett belopp av 1 012 047 kr., mot 935 529 kr. föregående år, och utgifter av sammanlagt 956 544 kr. (806 457 kr.), med följande fördelning: kontant sjukhjälp 707 694 kr. (625 181 kr.), sjukhusvård 473 kr. (499 kr.), läkarvård 3 226 kr. (2 422 kr.), läkemedel 1 281 kr. (1 149 kr.), förvaltningskostnader 100 357 kr. (84 932 kr.) och övriga utgifter 143 513 kr. (92 274 kr.).

Av kassornas utgifter för understöd hänför sig således huvudparten till understödsformen *kontant sjukhjälp*. Den genomsnittliga kontanta sjuk-

hjälpen per medlem uppgick i sjukkassorna under år 1930 i likhet med år 1929 till 23·11 kr., medan motsvarande tal för åren 1926—1928 voro resp. 20·51, 23·07 och 21·40 kr. Inom fortsättningskassorna var samma medeltal för år 1930 5·43 kr. och för åren 1926—1929 resp. 4·05, 4·36, 4·90 och 5·19 kr.

För bedömande av hur stor sjukhjälp sjukkassemedlemmarna i genomsnitt erhålla vid sjukdom meddelas följande siffror:

Kontant sjukhjälp i kr. i genomsnitt

År	per sjukdomsfall				per sjukdag			
	lokala sjukkassor	rikssjukkassor	samtl. sjukkassor	fortsättn.-kassor	lokala sjukkassor	rikssjukkassor	samtl. sjukkassor	fortsättn.-kassor
1926 . .	66·88	46·46	57·07	138·16	2·23	2·01	2·14	1·92
1927 . .	64·15	42·16	53·16	141·33	2·27	2·04	2·17	1·93
1928 . .	68·62	47·18	57·69	155·69	2·26	2·06	2·17	1·92
1929 . .	66·11	44·46	54·70	160·71	2·32	2·08	2·21	1·92
1930 . .	70·19	48·26	58·54	164·24	2·34	2·11	2·23	1·90

Under lång tid har inom sjukkassorna den kontanta sjukhjälpen per dag i stort sett befunnit sig i oavbrutet om ock långsamt stigande. Denna utveckling har fortsatt även under år 1930 vad såväl lokala sjukkassor som rikssjukkassor beträffar.

Tillgångar och skulder. En översikt av sjukkassornas och fortsättningskassornas tillgångar och skulder i slutet av åren 1926—1930 lämnas i efterföljande sammanställning:

År	Sjukkassor				Fortsättningskassor			
	Tillgångar, kr.		Skulder, kr.		Tillgångar, kr.		Skulder, kr.	
	absolut	per medl.	absolut	per medl.	absolut	per medl.	absolut	per medl.
1926 . .	34 755 582	41·73	2 277 146	2·73	936 630	9·34	3 347	0·03
1927 . .	34 593 748	39·76	1 976 080	2·27	114 218	10·32	31 532	0·29
1928 . .	36 596 115	40·09	2 137 814	2·34	1 236 710	10·63	37 500	0·32
1929 . .	37 258 401	38·50	2 397 331	2·48	1 352 638	10·80	41 937	0·34
1930 . .	38 554 910	37·93	2 480 867	2·44	1 376 296	10·21	8 669	0·06

Sjukkassornas förmögenhet har således under år 1930 stigit med i runt tal 1·2 miljon kr. och även fortsättningskassorna uppvisa en mindre förmögenhetsökning. Per medlem räknat har emellertid förmögenhetsställningen under året något försämrats för båda slagen av kassor.

Moderskapsförsäkringen. Antalet sjukkassor, som meddelat moderskapshjälp, samt omfattningen av denna verksamhetsgren under 1930 och några föregående år framgår av följande tablå:

År	Antal kassor	Moderskapsförsäkrade kvinnliga medlemmar		Antal barnsbördsfall		Antal dagar med moderskapshjälp			Utbetald moderskapshjälp	
		Antal	I % av samtl. kv. medl.[1]	Hela antalet	Per 100 kvinnor	Hela antalet	Per 100 kvinnor	Per barnsbörd	I allt kr.	Per fall kr.
1926	495	241 782	84·8	9 362	4·0	285 555	121·3	30·5	325 114	34·73
1927	504	258 120	85·5	9 448	3·8	299 951	119·7	31·7	339 926	35·98
1928	514	280 699	87·6	9 904	3·6	331 242	121·8	33·4	370 638	37·42
1929	522	301 908	88·0	10 249	3·5	342 319	117·4	33·4	380 198	37·10
1930	529	325 686	89·1	11 270	3·6	378 927	120·7	33·6	420 586	37·32

Antalet barnsbördsfall inom sjukkassorna har under år 1930 stigit jämfört med år 1929 med cirka 10 %, d. v. s. i ungefär samma proportion, som antalet moderskapsförsäkrade kvinnliga medlemmar ökats under året.

Statsbidrag till understöd åt arbetslösa i Frankrike.

Av socialrådet *Erik Sjöstrand.*

Som bekant existerar icke i Frankrike någon obligatorisk arbetslöshetsförsäkring.[2] Sedan 1905 utbetalar emellertid staten visst bidrag dels till på frivillighetens väg bildade egentliga försäkringskassor och dels till understödskassor, som bildas av kommuner eller departement för hjälp åt arbetslösa. Dessutom har genom en förordning den 11 november 1931 medgivits statsbidrag i proportion till utbetalt understöd (50 %) åt välfärdsinstitutioner, som bispringa blottställda arbetslösa, vilka redan uttömt sin rätt till understöd ur vederbörande understödskassa. Ytterligare kan nämnas, att i vissa centra särskilt understöd utbetalas av kommunerna såsom bidrag till hyran för de arbetslösa.

De grunder, efter vilka statsbidraget utgår, ha tid efter annan undergått ändring, speciellt under den nu rådande svåra arbetslöshetskrisen.

Statsbidrag i proportion till utlämnat understöd. Statsunderstödet beräknas till viss proportion av det av arbetslöshetskassorna utbetalade understödet, och denna proportion har tid efter annan höjts. Sålunda bestämdes genom ett dekret den 7 februari 1928, att statsbidraget, som tidigare uppgick till 20 % av understöd från lokala försäkringskassor och 30 % av understöd från interdepartementala kassor (omfattande minst tre departement och med minst 1 000 medlemmar), skulle höjas till 33 % resp. 40 %. Genom dekret den 21 februari och 16 juli 1931 höjdes ytterligare proportionen för såväl försäkringskassor som understödskassor till 50 % av utbetalt understöd. Slutligen har genom ett dekret den 31 december 1931 bestämts om förnyad höjning av proportionen mellan statsbidrag och arbetslöshetsunderstöd, gällande detta offentliga understödskassor ävensom nyss omnämnda välfärdsinstitutioner, vilka bispringa arbetslösa, som uttömt sin rätt till understöd. Höjningen, som gäller för tiden $^1/_4$ 1931—$^{31}/_3$ 1932, är avsevärd och har till sin storlek

[1] Härmed avses % av samtliga sjukförsäkrade kvinnliga medlemmar.

[2] I detta sammanhang kan emellertid omnämnas, att genom den nya socialförsäkringslagen den anordningen träffats, att vid inträffad arbetslöshet avgifterna för försäkringen kunna utbetalas ur en särskild garantifond (se Soc. Medd. årg. 1930, sid. 644).

gjorts beroende av relationen mellan antalet understödda arbetslösa och folkmängden inom det distrikt, där kassan har sin verksamhet. Bidragsprocenten skall uppgå till 60 % av understödet inom områden med mindre än 10 arbetslösa per 1 000 invånare, till 70 % inom områden med 10 à 20 arbetslösa, 80 % inom områden med 20 à 30 arbetslösa och 90 % inom områden med mer än 30 arbetslösa per 1 000 invånare.

Maximum för bidragsberättigat understöd. Beträffande statsbidraget gäller vidare, att sådant — i den fastställda proportionen — endast utgår för visst maximum av understöd. Detta maximum beräknas numera med hänsyn tagen till storleken av den arbetslöses familj och antalet av de personer han har att försörja.

I fråga om egentliga försäkringskassor föreskrives i ett dekret den 16 juli 1931, att vid beräknande av statsbidragets storlek understöd, som överstiger följande maxima, lämnas ur räkningen:

för arbetslös arbetare eller familjeförsörjare samt för varje arbetslös medlem av en familj tillhörande arbetslöshetskassa: 8 frs om dagen;

för maka (make) till en arbetslös arbetare samt av honom beroende föräldrar och barn, förutsatt att de icke äro i besittning av löneinkomst överstigande 4 frs per dag: 3 frs om dagen.

Hela det till ett hushåll beviljade understödsbelopp, som tages i beräkning för statsbidrag, må icke överstiga 20 frs om dagen, varvid dock hänsyn icke tages till bidrag utgående till sådana medlemmar av den arbetslöses familj, som själva tillhöra arbetslöshetskassan.

Vad beträffar understödskassor gäller enligt dekret den 31 december 1931, att understöd överstigande följande maxima lämnas ur räkningen vid bestämmande av statsbidragets storlek:

för arbetslös person, som är familjeförsörjare: 7 frs om dagen;

för maka (make) till sådan person, vare sig arbetslös eller icke, samt för varje arbetslös person över 16 år boende hos sina föräldrar, far- eller morföräldrar eller andra nära släktingar, ävensom för föräldrar eller far- eller morföräldrar, som icke arbeta och för sitt uppehälle äro beroende av familjen: 4 frs om dagen;

för personer under 16 år, som äro beroende av den arbetslöse och icke äro i besittning av löneinkomst överstigande 4 frs per dag: 3: 50 frs om dagen.

Hela det till ett hushåll beviljade understödet må icke överstiga 19 frs om dagen eller 20 frs, därest familjen räknar tre barn under 16 år, som underhållas av den arbetslöse, 23 frs, om den räknar fyra barn, och 26 frs om den räknar fem eller flera barn. I intet fall må totalbeloppet överstiga hälften av den lön jämte familjetillägg, som vanligen utgår inom yrket och på orten.

Understöds- och karenstid. Beträffande understödsperioden må nämnas, att denna, vad försäkringskassor beträffar, genom dekretet den 7 februari 1928 höjdes från 60 till 120 dagar per år, medan, vad understödskassorna beträffar, perioden genom dekret den 5 juni 1931 medgavs ökad från 120 till 180 dagar per år i särskilda fall efter föregången undersökning.

Karenstiden är i allmänhet fyra dagar i såväl försäkrings- som understödskassor, men på vissa villkor kan dock statsbidrag utgå även under karenstiden.

Debatt i franska kammaren om arbetslöshetsförsäkringen m. m. En debatt, som till stor del kom att röra sig om arbetslöshetsförsäkringen, ägde rum i franska deputeradekammaren under november och december 1931 och slutade med antagandet den 18 december av en resolution rörande medlen att mildra arbetslösheten. Under debatten framlades från socialdemokratiskt håll ett förslag till resolution, vilket kammaren, om ock med ringa majoritet, tillerkände företrädesrätt på dag-

ordningen. I förslaget förklarades, att arbetslösheten representerade en av samhället framkallad risk, vilken nödvändigtvis måste täckas av samhället självt, och hemställdes till regeringen att för parlamentet framlägga förslag till en av staten bekostad arbetslöshetsförsäkring m. m. I resolutionsförslaget gavs vidare uttryck åt det trängande behovet av mindre restriktiva åtgärder ifråga om understöd åt partiellt arbetslösa samt av mindre stränga och mera effektiva åtgärder gentemot arbetslösa, som dragit understöd under mer än 180 dagar. Vidare krävdes en omedelbar och avsevärd ökning i understödssatserna samt obligatoriskt upprättande av arbetslöshetskassor i varje departement och varje kommun med mer än 2 000 invånare, varvid förutsattes, att departementala kassor skulle lämna understöd åt arbetslösa i mindre kommuner. Även begärdes mera effektivt skydd för de arbetslösas rätt till socialförsäkringens förmåner. Slutligen krävdes, att staten skulle bidraga till avlönandet av arbetslösa, som av kommunalmyndigheterna anställts vid allmänna arbeten, för vilket ändamål regeringen borde lämna minst lika stort bidrag, som för närvarande utgår till arbetslöshetskassorna.

Sedan regeringen förklarat sig vilja anse förslagets antagande såsom ett misstroendevotum, förkastades detta och antogs en annan resolution, i vilken kammaren uttryckte sin tillförsikt, att regeringen måtte påskynda upprättandet av en plan för nationell beredskap och bildandet av en lånekassa för departement och kommunala myndigheter; att vidare snarast möjligt till alla vederbörande skulle översändas en förteckning över arbeten, till vilka bidrag lämnades av myndigheterna; att inhemska arbetare skulle beredas skydd och utländska arbetare underkastas en strängare tillsyn; att räknat från 1 april statsbidraget till departementala och lokala understödskassor samt välfärdsinstitutioner skulle fastställas till 60 % à 90 % av understödets belopp; samt att lokala myndigheter och departement skulle i de trakter, där arbetslösheten vore svårast, uppmanas att ansluta sig till närmaste arbetslöshetskassa. Samtidigt förkastade kammaren två ändringsförslag, av vilka det ena gick ut på höjning av arbetslöshetsunderstödets grundbelopp, medan i det andra föreslogs statsbidrag till kommunala myndigheter för nödhjälpsarbeten. Rörande det sistnämnda förslaget förklarade sig regeringen beredd att underställa detta en interministeriell konferens och bringa det i verkställighet, så långt statens finanser medgåve.

Rekrytering av jordbruksarbetare till industrien i Ryssland.

Svårigheterna för rekrytering av industriell arbetskraft. Såsom på sin tid omnämnts i dessa Meddelanden (sid. 55), har tvånget att anlita arbetsförmedlingsanstalterna för anskaffning av arbetskraft numera avskaffats i Ryssland eller i varje fall avsevärt mildrats. Genom en förordning av centrala exekutivkommittén och folkkommissariernas råd den 13 september 1931 ha stats-, municipala, kooperativa och andra företag av offentligrättslig karaktär bemyndigats att anställa arbetskraft direkt utan arbetsförmedlingsanstalternas mellankomst.

Orsaken till denna förändrade politik är framför allt att söka i rekryteringssvårigheterna för industrien. Vid sin konferens med ledarna för statsindustrien i Moskva den 23 juni 1931 framhöll Stalin, att på grund av jordbrukets kollektivisering en avsevärd minskning inträtt i tillströmningen från landsbygden till industricentra och att det rådde brist på arbetskraft i städerna. Det bleve därför nödvändigt att införa en ny metod för rekrytering av arbetskraft från landsbygden, och framdeles komme ledningen av statsindustrien att avsluta kontrakt med kollektiv-

brukens ledningar för anskaffande av arbetare för industriens räkning. Vissa förmåner komme att lämnas kollektivbruk, vilka avslöte sådana kontrakt och levererade den stipulerade arbetskraften.

Det anses också, att den tillgängliga arbetsstyrkan icke fullt utnyttjas i en del kollektivbruk. Redan på sommaren 1931 utfärdades en förordning om avslutande av kontrakt mellan statsindustrien resp. transportföretagen och kollektivbruken angående rekrytering av arbetskraft. Bland de förmåner, som beviljas de i rekryteringsplanen deltagande kollektivbruken, må exempelvis nämnas, att storleken av statsunderstöd för förbättring av produktionsmetoderna skall bli beroende på antalet anskaffade arbetare. Kollektivbruk, som leverera ett större antal arbetare, komma att beviljas företrädesrätt till erhållande av jordbruksmaskiner, tillträde till skolor, barnhem m. m. Även komma de att av de kooperativa föreningarna beviljas företrädesrätt till sådant som upprättande av kommunala restauranger.

Kollektivbruken skola vid uppgörandet av produktionsplaner angiva, vilka yrkesskickliga arbetare de förfoga över, såsom gruvarbetare, timmermän, snickare, murare o. s. v. Endast sådana yrkesskickliga arbetare, som äro absolut oumbärliga i jordbruket, få kvarstanna där, medan de övriga skola anställas i industriellt arbete. Kollektivbrukens ledningar förbjudas att förhindra medlemmar att söka anställning utom bruket eller att återkalla dem före utlöpandet av anställningskontraktet.

Särskilda förmåner för de rekryterade. Medan hittills medlemmar av kollektivbruk, som haft anställning utom bruket, varit förpliktade att erlägga mellan 3 % och 10 % av arbetsförtjänsten till kollektivbrukets kassa, komma framdeles icke några dylika avdrag att göras. Vid återkomsten till kollektivbruket garanteras de till industrien överförda arbete, och de tilldelas lika del i skörden som de övriga. Även bibehålla de rätten till den andel i vinsten, vilken utgår till kollektivbrukens medlemmar i proportion till värdet av deras till bruket överförda egendom och som i regel belöper sig till 5 % av sagda värde. Kollektivbrukets ledning svarar för föda åt sådana medlemmar av de bortdragandes familjer, som icke kunna förtjäna uppehället. Företräde lämnas dem ifråga om tillträde till skolor, utbildningskurser o. s. v., och de åtnjuta samma rättigheter som kollektivbrukens medlemmar ifråga om hälsovårdsinstitutioner och tilldelning av industriprodukter. Viss befrielse från jordskatt beviljas också medlemmar av kollektivbruk med anställning i de nyss omnämnda industrierna.

Förmånerna ifråga tillkomma emellertid endast sådana medlemmar av kollektivbruk, vilka anställas av myndigheterna medelst särskilda kontrakt, och de förverkas av arbetare, som lämna anställningen före kontraktets utlöpande.

Myndigheterna äro skyldiga att förse de av dem anställda delägarna i kollektivbruk med bostad på arbetsplatsen och med föda. Resekostnader, inkl. retur till kollektivbruken, erläggas av arbetsgivaren, och arbetarna erhålla under resan ett traktamente å $2^1/_2$ rubel per dag.

Självständiga bönder, som icke äro medlemmar av kollektivbruk, kunna jämväl erhålla anställning i angivna industrier och äro berättigade till reseersättning och traktamente, bostad och föda samt avdrag å inkomstskatten med 50 %. Däremot kunna de mera välbärgade bönder, som gå under namnet *kulaker,* icke anställas inom industrien. Enligt en förordning utfärdad av arbetskommissariatet den 21 september 1931 betalar industrien kollektivbruken 3 rubel för varje rekryterad arbetare inom vissa distrikt och 4 rubel inom andra. Nödgas arbetaren lämna sitt distrikt, ökas beloppet med 1 rubel.

Framdrivandet av rekryteringsplanen. Hittills ha flertalet säsongarbetare rekryterats från distrikt, där jordbruket icke befinner sig i något blomstrande läge. Inom distrikten Leningrad, Moskva och Ivanovo-Voznesensk voro mellan 10 % och 20 %

av kollektivbrukens arbetsföra medlemmar under 1930 anställda inom industrien, inkl. byggnadsindustrien. Däremot har befolkningen inom det egentliga spannmålsproducerande bältet icke visat mycken lust att åtaga sig industriellt arbete. I distrikten Volga och Norra Kaukasus uppgick antalet medlemmar av kollektivbruk med industriell anställning endast till 3 % à 5 % under 1930. Eftersom bruket av traktorer och andra jordbruksmaskiner är mest spritt i sistnämnda distrikt, hålla sovjetmyndigheterna före, att ett avsevärt antal industriarbetare skulle kunna rekryteras därifrån. En undersökning, som verkställts av institutet för kollektivt jordbruk, visar, att under 1930 kollektivbrukens aktiva medlemmar i genomsnitt arbetade endast 100 dagar samt under augusti månad, som är den brådaste, endast 14 à 18 dagar.

För att framdriva rekryteringen till industrien utfärdade centralmyndigheten för kollektivbruk den 9 juli 1931 instruktion till brukens ledningar att icke fördela arbetet lika mellan medlemmarna, på det att de, som önskade taga anställning på annat håll, icke måtte förhindras därifrån. Kvinnor skulle sysselsättas i allt sådant arbete, som de vore dugliga att förrätta. Jämväl förbjöds det av vissa ledningar praktiserade bruket att begränsa antalet arbetsdagar eller arbetskvantiteten per arbetare. Ytterligare instruktioner utfärdades av kommunistpartiets centralkommitté och inspektionskommissariatet den 28 augusti 1931, efter det att en särskild undersökning företagits rörande arbetet bland kollektivbrukens medlemmar. Det konstateras i instruktionerna, att en del kollektivbruk gjort allt för att förhindra sina medlemmar att taga anställning inom industrien, medan andra i kraft av de med industrien avslutade kontrakten tvingat sina medlemmar att taga sådan anställning mot deras önskan. I instruktionen framhålles, att rekryteringen måste vara frivillig, samtidigt som brukens ledningar äro personligen ansvariga för fullgörandet av de av dem avslutade rekryteringskontrakten.

Inom ryska rådsrepubliken (R. S. F. S. R.) utfärdade folkkommissariernas råd den 10 november 1931 en förordning rörande förbättrade rekryteringsmetoder. Arbetskommissariatets organ uppmanas tillse, att arbetare icke onödigtvis transporteras från ett distrikt till ett annat; icke yrkeskunnig arbetskraft bör i regel rekryteras från trakten nära arbetsplatsen. Arbetskommissariatet skall övervaka, att industriföretagen iakttaga bestämmelserna i rekryteringskontrakten, detta på den grund att företag ofta försumma att efterfölja föreskrifterna rörande logering och proviantering av de rekryterade arbetarna. Rekryteringskontrakt skola framdeles registreras hos arbetskommissariatets lokala organ.

Yrkesskicklig arbetskraft. Upplärning av yrkesskickliga arbetare har hittills vanligen ombesörjts av arbetskommissariatet, men från den 1 januari 1932 vilar denna uppgift uteslutande på industriledningen, och de förut under kommissariatets administration stående yrkesskolorna överlämnas till industriledningarna. I vad mån industrien kräver yrkesskickliga arbetare framgår av industriplanen för 1931, vilken kräver 12 % högt yrkesskickliga arbetare, 26 % yrkeslärda, 39 % halvt yrkeslärda av lägre grad och 23 % icke-yrkeslärda. Det stora flertalet av de vid arbetsförmedlingsanstalterna anmälda arbetslösa äro personer med ingen eller ringa grad av yrkesskicklighet, vilka gärna antaga även olärt arbete. Exempelvis uppgick i Leningrad antalet under november 1931 anmälda arbetslösa till c:a 4 300, av vilka 42 % tidigare icke haft avlönad anställning, 37 % avskedats för disciplinbrott och 21 % på grund av arbetsstyrkans minskning. Det fanns dubbelt så många lediga platser som ansökningar om arbete.

(Industrial and Labour Information.)

Den offentliga arbetsförmedlingen i England.

Berättelse angående en med statsunderstöd företagen studieresa 25 augusti—21 september 1931.

Av assistenten vid Göteborgs offentliga arbetsförmedling *C. Gunnar Åberg.*

Den offentliga arbetsförmedlingen i England började sin verksamhet i februari månad år 1910, och dess organisation har sedan dess icke undergått annan förändring än att den administrativa myndigheten, som i början var Board of Trade, sedan år 1917 är arbetsministeriet (Ministry of Labour) samt att det officiella namnet på arbetsförmedlingen ändrats från Labour Exchange till Employment Exchange.

Som en jämförelse mellan resultaten av arbetsförmedlingsverksamheten i England och Sverige under åren 1921—1929 kunna följande siffror vara av intresse att anföra:

Tillsatta platser, i tusental, åren 1921—1931

	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
Sverige	205	238	222	215	201	202	212	215	232	237	264
England[1]	782	669	865	1 114	1 241	1 082	1 211	1 287	1 564	1 732	1 952

Ovanstående siffror visa, att tillsättandet av lediga platser vid arbetsförmedlingen i England under de senare åren i icke oväsentlig grad stegrats och ligger, proportionsvis räknat, icke så långt under resultatet av arbetsförmedlingens verksamhet i Sverige. Jag anför denna statistik därför, att talet om att de engelska arbetsförmedlingsanstalterna i hög grad endast skulle vara stämplingslokaler, icke alldeles är med verkliga förhållandet överensstämmande. Statistiken från England visar också, att det icke är ett visst arbetssökandeklientel, som ständigt besöker arbetsförmedlingen. Det är där som hos oss en ständig cirkulation av folk. Tidigare anmälda arbetslösa personer erhålla arbete och försvinna ur statistiken, och nya komma till. Den engelska arbetsförmedlingen bedriver, enligt vad som upplystes mig, ett ganska omfattande rådgivnings- och förmedlingsarbete för personer, som inneha olika sysselsättningar, men vilka söka antingen bättre avlönade platser eller vilja komma in på andra levnadsbanor.

Genom den för närvarande oerhört stora arbetslösheten ha de engelska arbetsförmedlingskontoren det synnerligen trångt och obekvämt i sina nuvarande lokaler, vilka i allmänhet icke äro inrättade för att kunna mottaga ett så mångtaligt klientel och givetvis ej heller att kunna ge de många tjänstemännen tillräckligt utrymme för sitt arbete. Beträffande tjänstemannapersonalen är man i England, liksom i Tyskland och Österrike, synnerligen mån om att alltid avväga antalet tjänstemän efter storleken av arbetssökandeklientelet för att därigenom kunna hålla själva platsförmedlingsarbetet på så hög nivå som möjligt.

I arbetsförmedlingshänseende är London den stad, som tilldrager sig det störst intresset. Det arbetssökandeklientel, som vid arbetsförmedlingen där kommer under behandling, är av den mest skiftande art, och de platser, som förmedlas, omfatta snart sagt alla de yrken och fack, som existera. Oaktat London först och främst är en handelsstad, är industrien därstädes mycket betydande. Sålunda finnas bland andra verksamhetsgrenar boktryckerier av sådan omfattning, att de räk-

[1] Siffrorna för de två senaste åren äro tillsatta efter en i februari 1932 i The Ministry of Labour Gazette publicerad uppgift. Som av dessa siffror framgår, har särskilt år 1931 uppvisat en anmärkningsvärt stark ökning av antalet tillsatta platser.

nas till världens största, men även möbelfabriker, maskinfabriker, skeppsvarv och sidenväverier äro av betydande omfattning och sysselsätta över en miljon personer. Stat och kommun ha i sin tjänst icke mindre än omkring 200 000 personer. En synnerligen stor grupp, räknande närmare 350 000 anställda, ha sitt levebröd inom hotell- och restaurangområdet samt husligt arbete. Av dessa sysselsatta är givetvis den kvinnliga arbetskraften i övervägande antal.

Den engelska arbetsförmedlingsorganisationen bygger, liksom den svenska, på frivillig anmälan om behov av arbetskraft. De statliga och kommunala institutionerna gå emellertid före med goda exempel, i det de genom arbetsförmedlingen anställa all den personal de behöva, undantagandes vissa högre och mera kvalificerade befattningshavare.

I London arbeta ett 40-tal arbetsförmedlingskontor, belägna i olika delar av staden och arbetande oberoende av varandra. Ett centralkontor, Clearing House, finnes emellertid, och dess uppgift är att mottaga och lämna uppgifter från och till samtliga arbetsförmedlingskontor beträffande sådana platser, som ej kunna besättas vid det kontor, till vilket anmälan inkommit. Från detta Clearing House distribueras en vakanslista i ungefärlig likhet med den socialstyrelsen utsänder till arbetsförmedlingskontoren i Sverige.

Den engelska arbetsförmedlingen strävar visserligen efter att kunna inrätta specialavdelningar för olika yrken och fack, men enligt vad jag kunde konstatera, har man på detta område ej nått fram till det goda resultat, som en del tyska arbetsförmedlingar uppnått. Arbetsförmedlingen i England använder sig dock av tidsenliga registerkort, som ständigt och så länge en person vistas på en och samma ort och vid olika tillfällen anlitar arbetsförmedlingen ligger till grund för ansökan, varvid registerkortet givetvis förses med erforderliga kompletteringar. Med det hos oss rådande systemet med nyinskrivningar varje år, gå alltid en del mycket värdefulla anteckningar om den sökande förlorade.

Den bäst organiserade arbetsförmedling jag i England hade tillfälle att studera, var den i London i december månad 1930 inrättade offentliga byrån för hotell- och restaurangfacket. Den är inrymd i en för ändamålet uppförd femvåningsbyggnad vid Denmark Street, och arbetsförmedlingen disponerar för egen del de fyra översta våningarna. Denna byrå har på den korta tiden från dess öppnande till och med augusti 1931 nått en glänsande utveckling. Under startmånaden tillsattes det obetydliga antalet av 86 platser, men omsättningen på arbetskraft har ökats så avsevärt, att icke mindre än 16 000 platser tillsattes under augusti månad. Startandet och centraliserandet av platsförmedlingen på detta arbetsområde var sålunda en lycklig lösning på den även hos oss alltid aktuella frågan om den privata kommissionsverksamheten och torde möjligen leda till, att denna i många fall okontrollerade förmedlingsverksamhet så småningom självdör, vilket möjligen kan ha till följd, att även platsförmedlingen på det husliga området, som även i England till största delen ligger i händerna på de privata kontoren, kan komma att överföras på den offentliga arbetsförmedlingen.

Det förtjänar omnämnas, att engelsmännen under de senare åren i allt större utsträckning börjat ägna sig åt restaurangyrket. Under förkrigsåren var det mera ovanligt, att engelsmännen ägnade sig åt arbete på detta område. Överallt inom hotell- och restaurangväsendet i England rådde en fullkomligt kosmopolitisk blandning av anställda. Efter krigstiden kom man emellertid underfund med att här var ett arbetsområde, som vore väl värt att ägna all uppmärksamhet. Sålunda ha allt flera personer av engelsk nationalitet blivit anställda inom detta arbetsområde. Särskilda utbildningsanstalter ha upprättats för såväl män som kvinnor. Man skiljer på polytekniska skolor, i vilka kvinnor av olika åldrar få en mera allmän utbildning i yrket, tekniska skolor för gossar, vilka dels kunna erhålla en treårig utbildning, som berättigar till ledarplatser, och dels en ettårig kurs för erhållande av servitörplatser, samt slutligen enklare skol-

kurser för flickor, som ämna taga anställning i teserveringar. Dessutom finnas aftonkurser för personal över 17-årsåldern, som vill sätta sig in i de nyheter inom yrket, vilka då och då dyka upp.

Ungdomsarbetsförmedlingen i England är, enligt mitt förmenande, synnerligen väl organiserad. Den kan bedrivas enligt två alternativ. Å ena sidan kan arbetsförmedlingen upprätta ungdomsavdelning och utse särskild samarbetskommitté, å andra sidan kunna skolmyndigheterna organisera och bedriva dylik verksamhet. I båda fallen står emellertid ungdomsarbetsförmedlingen under överinseende av arbetsministeriet. Å de flesta orterna är det dock arbetsförmedlingen, som tagit hand om förmedlingsarbetet för ungdomen, varvid samarbete med skolan sker på liknande sätt som i Sverige, endast med den väsentliga skillnaden, att skolan under inga omständigheter själv förmedlar några platser, utan endast tjänstgör som rådgivande faktor. Under sista skolåret undergå barnen, i likhet med vad som sker i Tyskland, läkarundersökning, varvid läkaren skriver sitt utlåtande på de anmälningskort, som skola tillställas ungdomsarbetsförmedlingen. Detta tillvägagångssätt måste betecknas såsom efterföljansvärt, då detta givetvis är tjänstemännen till stor nytta vid platsförmedlingen. Vad som i första hand synes utgöra anledningen till att de engelska ungdomsarbetsförmedlingarna kunna bedrivas på ett så framgångsrikt sätt är, att desamma arbeta i egna lokaler och med för arbetet tillräcklig personal, som uteslutande får syssla med denna uppgift.

Huru de i England organiserade utskotten för ungdomens yrkesvalsrådgivning bedriva sitt arbete kan i korthet beskrivas på följande sätt. Under barnens sista termin i folkskolan hållas möten, till vilka barnens föräldrar, lärare, ledamöter i rådgivningsutskottet, representanter för aftonskolor samt ledare för ungdomsklubbar äro inbjudna för att deltaga i överläggningar angående de möjligheter, som kunna stå öppna för ungdomen att komma in i något arbete, valet av yrke, värdet och vägarna för fortsatt undervisning samt rätt utnyttjande av fritid. Man söker också med pressens hjälp påvisa nyttan av intimare samarbete mellan näringsidkare och ungdomsarbetsförmedlingen. En kväll varje vecka är ungdomsarbetsförmedlingen öppen, och dit komma då såväl gossar som flickor, som blivit kallade för att berätta, huru de ha det i sitt arbete, men ännu flera komma, som önska närmare råd och upplysningar i ena eller andra avseendet, såsom beträffande aftonkurser, ombyte av platser m. m. Ungdomar, som sakna tid att personligen infinna sig på ungdomsarbetsförmedlingen, kunna skriva dit och på så sätt få sina frågor besvarade.

Tjänstemännen vid ungdomsarbetsförmedlingen ha att regelbundet besöka de arbetsgivare, hos vilka gossar och flickor hava fått platser, för att erhålla rapport om huru de anvisade ungdomarna sköta sig och huru yrkesvalet utfallit. Vid sådana besök försöker man också att få order på ytterligare arbetskraft. Detta sätt att uppehålla kontakten med arbetsgivarna har visat sig kunna ge mycket goda resultat. Under år 1930 gjordes i London icke mindre än 35 000 besök hos olika arbetsgivare. Man nöjer sig emellertid icke endast med att avlägga besök hos arbetsgivarna. Även hemmen få mottaga representanter för ungdomsförmedlingen, detta speciellt i sådana fall, där särskilda svårigheter yppa sig att på annat sätt kunna komma någon gosse eller flicka till hjälp med arbetsanskaffning. Det kan även i många fall vara av stort värde för tjänstemännen att genom personliga besök få noggranna uppgifter om de ungas förhållanden i hemmet.

För att uppmuntra flitiga och skötsamma unga gossar och flickor i deras arbete har ungdomsarbetsförmedlingen börjat utfärda intyg för sådana, vilka stannat kvar på sina platser under en tid av minst två år. Tendenser till ett oavlåtligt ömsande av sysselsättningar ha nämligen framträtt alltmera, och det är för att motverka detta, som man velat ge ett offentligt erkännande åt dem, som stanna kvar på en anvisad plats, där denna är av sådan art, att den kan leda fram till utbildning och framtida försörjning. Systemet tyckes vara på väg att bliva populärt.

Om en yngling eller flicka i åldern 16—18 år anmäler sig arbetslös och gör anspråk på arbetslöshetsunderstöd, söker ungdomsarbetsförmedlingen att i första hand bereda den sökande arbete. Finnes sådant icke att få, kan understöd erhållas, varvid dock ungdomarna äro skyldiga att besöka ungdomsarbetsförmedlingens fortbildningsskolor, där de få vistas 15 timmar varje vecka, till dess sysselsättning erhålles. Schemat för denna undervisning ter sig på följande sätt: Engelska språket 3 $^1/_2$ t., räkning 3 t., fysisk träning 3 $^1/_2$ t., kommunalkunskap 1 t., snickeriarbete för gossar och handarbete för flickor 2 $^3/_4$ t. samt gymnastik 1 $^1/_4$ t. Genom dessa kurser ger man för det första de unga ett värdefullt tillskott i den skolbildning de förut erhållit; för det andra är systemet av stor betydelse i så måtto, att de unga åtminstone under några timmar varje vecka veta vad de skola taga sig före under väntan på att få arbete.

Fortbildningsskolan skall om möjligt taga emot alla arbetslösa ungdomar under 18 år. Dessa skolor äro emellertid icke inrättade så, att de kunna giva lärlingsutbildning i ena eller andra yrket, utan äro endast avsedda att under arbetslöshetsperioder ge de unga tillfälle att under någon del av veckan känna ansvaret för ett arbete och dessutom bibringa dem något begrepp om praktiskt arbete för att därigenom göra det lättare för dem att erhålla arbete.

För unga män mellan 18—25 år, som drabbats av arbetslöshet, har man på flera platser i England inrättat särskilda övningsverkstäder. Något av det mest intressanta jag i den vägen såg, var de i London och Birmingham upprättade verkstäderna. Hela övningskomplex ha uppförts, omfattande en rad av byggnader, uppförda av arbetslösa. De arbetslösa få där under en tid av sex månader öva sig i olika yrken. Där finnes sålunda en fullständigt utrustad mekanisk verkstad, där de att börja med få lära sig att hantera en fil för att så småningom övergå till skötseln av olika maskiner och verktyg. Avdelningar finnas vidare för snickare, såväl möbel- som husbyggnads-, målare, tapetsörer, svetsare, rörläggare, plåtslagare, elektriker, metallgjutare, typografer och bilreparatörer. Alla nya arbeten, som tillverkas, försäljas, och reparationer mottagas för vem som helst. All utrustning och inredning i verkstäderna utföres av arbetslösa. För att skaffa arbete inköpas gamla utrangerade bilar, vilka av eleverna sättas i brukbart skick. Utslitna delar ersättas med nya, såväl metall- som trädelar, tillverkade på verkstaden, och när bilen är färdig, finner den i allmänhet snart köpare. De nya byggnader, som komma till, uppföras av tegel, varvid en del av eleverna få en inblick i muraryrket. En ny byggnad var vid mitt besök i London under uppförande, och denna skall användas till restaurang för alla de hundratal arbetslösa, som ständigt äro sysselsatta i övningslägret och av vilka många givetvis ha sina hem långa vägar därifrån. I denna restaurang skola återigen på samma sätt andra arbetslösa under en period av sex månader få praktisk övning i restaurangarbete. Där finnes också en frisörskola, som arbetar på samma sätt och där alla övningsarbetarna få raka och klippa sig och på annat sätt bliva behandlade. Vid övningsverkstäderna i Birmingham hade man på prov förfärdigat ett »bilappendix», ett fordon på två hjul, avsett att kopplas efter en bil. Det var närmast avsett för campingändamål och var mycket ändamålsenligt inrett med fyra liggplatser, skåp och hyllor och spegel och avlopp för slaskvatten. Fordonet fann genast köpare.

Ledarna för dessa övningsverkstäder hade endast goda erfarenheter av verksamheten. Många ynglingar, som förut haft platser som springpojkar och månadskarlar och blivit arbetslösa på grund av att de blivit för gamla och dyrbara för arbetsgivarna, hade efter genomgången kurs funnit arbete.

Studiet av arbetslöshetsförsäkringen kom närmast att röra sig om själva sättet för kontrollen av de arbetslösa samt utbetalningen av arbetslöshetsunderstöden. Organisationen kräver ett stort antal tjänstemän, men enligt vad jag kunde förstå, verkade det hela på ett tillfredsställande sätt, och de oerhörda köerna av understödshämtare avverkades på tämligen kort tid. Varje person hade emellertid klart för sig vilken tid han skulle infinna sig i kön, och därigenom blev väntetiden i allmänhet icke så lång.

Kortare meddelanden.

— Allmänna sociala frågor —

Gift kvinnas rätt till anställning i Tyskland. Arbetsdomstolen i Berlin avkunnade nyligen en dom, varigenom gift kvinnas rätt till anställning bekräftas.

En kvinna, som avskedats från anställning inom handelsyrket på grund av giftermål, vädjade till arbetsdomstolen under åberopande av den bestämmelse i tyska konstitutionen, som tillerkänner alla medborgare lika rättigheter. Domstolen godkände klagomålet och dömde arbetsgivaren att återtaga avskedandet samt betala den anställda ett skadestånd av 1 200 RM.

I domstolens utslag förklaras, att avskedandet utgjorde en orättvisa gentemot den anställda på grund av hennes kön. Om hon icke gift sig, skulle hon icke ha avskedats. Men en kvinna har samma rätt att gifta sig som en man och bör icke bestraffas därför att hon utövar rätten.

Anmärkas må, att gifta kvinnors rätt till anställning bekräftats i tre andra fall, vilka uppkommit på grund av avskedande av skollärarinnor till följd av giftermål. I en i Bajern den 15 augusti 1919 utfärdad förordning bestämmes, att skollärarinnor, som gifta sig, skola taga avsked. I nyssnämnda tre fall gjorde rikets högsta domstol gällande, att förordningar med dylika bestämmelser voro stridande mot riksförfattningen. Ingen allmän åtskillnad kan göras mellan män och kvinnor i egenskap av det allmännas tjänare, och det är lika litet tillåtet att avskeda en kvinna på grund av giftermål som det skulle vara att avskeda en man av samma skäl. Avskedandet av skollärarinnorna i fråga vore därför att anse som olagligt, och de vore berättigade att utfå lön.

— Arbetslön —

Lag om familjetillägg till lönen i Frankrike. Den franska senaten biföll den 21 januari 1932 utan ändring det förslag till lag om familjetillägg till lönen, som den 30 mars 1931 antagits av deputeradekammaren.[1] I det följande återgivas de viktigare bestämmelserna i lagen.

Den nya lagen kommer att bilda femte kapitlet av den kodifierade arbetslagen. Alla arbetsgivare i industri-, handels- eller jordbruksföretag ävensom inom de fria yrkena förpliktas att ingå som medlemmar av utjämningskassa eller liknande institution, som erhållit godkännande av arbetsministern. Från denna förpliktelse kunna i undantagsfall befrias arbetsgivare, som för sina arbetare redan träffat anordningar för familjetillägg enligt av arbetsministern godkända regler. Lagens tillämpning å jordbruksföretag kommer att närmare regleras genom administrativ förordning, utfärdad av arbets- och jordbruksministrarna efter samråd med jordbrukskamrarna.

Lagen föreskriver tillägg för alla av arbetare eller anställda beroende barn upp till åldern för skolpliktens upphörande eller upp till sexton år, därest barnet fortsätter sina studier eller antagits såsom lärling. Antalet dagtillägg får icke understiga antalet faktiska arbetsdagar. Tillägget utgår oförminskat i händelse av övergående eller varaktig arbetsoförmåga.

Det till barnen utgående minimibeloppet skall för varje departement bestämmas av arbetsministern, vare sig för samtliga yrken eller för varje yrkesgrupp. Minimibeloppet må icke understiga det, som beviljats av de vid tiden för lagens utfärdande redan godkända utjämningskassorna, men kan sedermera sänkas eller höjas. Tilläggen kunna icke överlåtas eller tagas i mät med undantag för gäldande av sådant underhåll, som avses i art. 203 av civillagen.

[1] Jfr Soc. Medd. årg. 1929, sid. 457.

Slutligen föreskriver lagen upprättandet inom arbetsministeriet av en särskild nämnd för frågor om familjetillägg, varjämte skola utfärdas närmare bestämmelser om tillämpningen, speciellt rörande de villkor, på vilka kassorna och andra institutioner skola godkännas och beträffande de handlingar, som skola företes i fråga om barn över skolåldern. Efter dessa bestämmelsers utfärdande och efter samråd med vederbörande arbetsgivarorganisationer komma bestämmelser att utfärdas rörande den tid, inom vilken lagen skall träda i kraft för olika yrken eller yrkesgrupper.

Enligt uppgifter, som lämnades vid den elfte franska kongressen för familjetillägg den 1/1 maj 1931, har antalet till utjämningskassor anslutna företag visserligen något minskats, men uppgick dock till 1 850 000 vid slutet av 1930. Detta synes bero på att kassornas verksamhet i någon mån hämmats av den nya socialförsäkringslagen och det förestående införandet av lagliga familjetillägg. Nya verksamhetsgrenar ha emellertid upptagits, såsom anpassning till socialförsäkringen genom kompletterade tillägg utöver de lagliga prestationerna, understöd för uppförande av bostäder m. m.

En av direktören för Lyonkassan, Guillermin, utarbetad statistik belyser familjetilläggens inverkan på befolkningsrörelsen. Födelsetalet för den arbetarbefolkning, som omfattas av kassorna, hade under senare år varit betydligt högre än födelsetalet för Frankrike i det hela. Under det sist förflutna redovisningsåret var proportionen dödfödda endast hälften så hög bland kassornas arbetarfamiljer som för befolkningen i dess helhet (1·95 % gentemot 3·75 %). Spädbarnsdödligheten sjönk för här ifrågavarande befolkningsdel från 6·4 % under 1929 till 5·2 % under 1930; för befolkningen i dess helhet sjönk den under samma tid från 9·5 % till 7·9 %.

I belysning härav antecknades med tillfredsställelse, att det vid tiden för kongressen föreliggande och nu antagna lagförslaget endast föreskriver obligatorisk utbetalning av familjetillägg utan inblandning i utjämningskassornas självstyrelse.

(Industrial and Labour Information.)

— Arbetsmarknad och arbetslöshet —

Statens arbetslöshetskommissions verksamhet under februari 1932. Antalet till kommissionen rapporterade hjälpsökande arbetslösa uppgick vid slutet av februari till 108 032 varav 24 387 hänförda till det s. k. lokala arbetskraftsöverskottet. Yrkesfördelningen och ökningen (resp. minskningen) under månaden framgår av följande sammandrag:

	Antal arbetslösa	Ökning (minskn.)		Antal arbetslösa	Ökning (minskn.)
Jordbruk	5 832	+ 1 133	Närings- o. njutningsmedelsind.	916	+ 73
Skogshushållning	9 770	— 372	Kemisk-tekn. o. belysningsind.	381	+ 7
Gruvdrift och malmförädling	6 684	— 155	Trämasse- och pappersindustri	1 867	+ 95
Jord-, sten- och glasindustri	8 290	— 317	Grafisk industri	197	+ 71
Metall- och maskinindustri	8 570	+ 1 288	Industri och hantverk, ej spec.	1 637	+ 174
Trävaruindustri	11 843	+ 343	Sjöfart och fiske	1 649	+ 317
Byggnadsverksamhet	7 037	+ 642	Handel och samfärdsel m. m.	4 947	+ 613
Läder-, hår-, gummi- o. d. ind.	383	+ 15	Husligt arbete	182	+ 75
Textilindustri	382	+ 70	Arbete, ej hänf. till annan grupp	37 035	+ 209
Beklädnadsindustri	430	+ 9	**Summa**	**108 032**	**+ 4 290**

Vid arbetslöshetskommissionens reservarbeten sysselsattes vid månadens utgång 14 000 arbetare. Antalet i gång varande arbetsföretag utgjorde 167 mot 166 vid månadens ingång.

Vid kommunala reservarbeten (utan statsbidrag) sysselsattes 13 934 arbetare samt vid s. k. statskommunala arbeten (kommunal regi med statsbidrag) 4 018 arbetare. Härförutom uppburo 8 063 personer kommunalt arbetslöshetsunderstöd och 21 481 personer kontant understöd med statsbidrag.

Statens bruttoutgifter för arbetslöshetens bekämpande uppgingo under februari till 2 888 871 kronor mot 1 685 098 kronor föregående månad.

De arbetslösas fördelning på olika understödsformer i Tyskland. Under de år som förflutit, sedan lagen om arbetsförmedling och arbetslöshetsförsäkring år 1927 antogs i Tyskland, har arbetslösheten där varit i stigande, vilket inneburit en stark belastning av försäkringen. I den mån understödsrätten i försäkringen blivit uttömd, ha de arbetslösa sökt fylla sitt understödsbehov genom att vända sig till de andra former av hjälp, som stå till förfogande, nämligen dels det s. k. krisunderstödet (Krisenfürsorge), innebärande en efter arbetslöshetsförhållandena anpassningsbar kompletterande hjälpform till försäkringen, dels den allmänna fattigvården. En del arbetslösa ha dock av olika anledningar icke kommit i åtnjutande av någon offentlig hjälp. De arbetslösas antal och procentiska fördelning på olika understödsformer i genomsnitt för åren 1928—1931 framgår av följande tablå:

	1928	1929	1930	1931
Antal arbetslösa, i milj.	1·66	2·02	3·48	4·57
Härav i procent:				
understödda av arbetslöshetsförsäkringen	67·5	63·0	52·9	37·1
krisunderstödda	7·7	10·0	15·8	23·6
fattigvårdsunderstödda och ohjälpta . .	24·8	27·0	31·8	39·3
Summa	100·0	100·0	100·0	100·0

De arbetslösa försäkringstagarna visade en procentuellt minskad andel av den totala arbetslöshetssiffran från 67·5 till 37·0 % mellan åren 1928 och 1931, medan samtidigt de krisunderstödda ökade från 7·7 till 23·5 %. Utvecklingen av den tredje arbetslöshetskategorien, fattigvårdsunderstödda och ohjälpta, kan emellertid icke följas mera i detalj förrän från hösten 1930, då en uppdelning på de båda undergrupperna började tillämpas i den tyska riksstatistiken. För tiden fr. o. m. januari 1931 ställa sig de arbetslösas antal och procentiska fördelning sålunda:

	1931												1932	
	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.
Arbetslösa, i miljon.	4·89	4·97	4·74	4·36	4·05	3·95	3·99	4·21	4·35	4·62	5·06	5·67	6·04	6·13
Härav i %:														
arbetslöshetsförs.	52·3	52·1	48·8	43·3	39·0	35·7	30·2	30·4	30·9	25·6	27·0	29·0	31·2	30·2
krisunderstödda	16·6	18·3	19·5	20·7	22·9	23·8	25·7	26·0	26·2	29·2	27·8	26·6	26·4	27·3
fattigvård	17·3	18·1	19·8	22·7	24·8	25·7	26·7	26·8	27·7	28·2	28·1	27·6	28·4	29·9
ohjälpta .	13·8	11·5	11·9	13·3	13·3	14·8	17·4	16·8	15·2	17·0	17·1	16·8	14·0	12·6

Den starkt stegrade arbetslösheten och de till följd därav minskade möjligheterna att tillgodose hjälpbehovet inom försäkringens ram framgå av siffrorna. Medan försäkringstagarna i januari 1931 utgjorde 52·3 % av de arbetslösa, hade deras andel i januari 1932 sjunkit till 31·2 %. Samtidigt ökade de krisunderstödda från 16·6 till 26·4 % och de fattigvårdsunderstödda, i vilka även inräknas ett mindre antal kommunala nödhjälpsarbetare, från 17·3 till 28·4 %. De icke hjälpta arbetslösa utgjorde under året mellan 11 och 17 %. Arbetslöshetens ökade omfattning och arbetslöshetsfallens långvarighet hade sålunda medfört en överflyttning av de arbetslösa från den egentliga försäkringen till de andra hjälpformerna.

Arbetsförmedlingstvång för industrien i Italien. Genom ett ministeriellt dekret den 3 november 1931 infördes i Italien förpliktelse för arbetsgivarna att anlita de offentliga arbetsförmedlingsanstalterna för anställning av arbetskraft inom industrien.

I sektion 23 av Carta del Lavoro uppställes principen om *obligatorisk anskaffning* av arbetskraft genom de offentliga *arbetsförmedlingsanstalterna*. Genom ett dekret av den 29 mars 1928 bekräftades den offentliga arbetsförmedlingens monopolställning och förordnades, att anstalter skulle upprättas i den mån behov därav framträdde. Närmare bestämmelser om organisationen av den offentliga arbetsförmedlingen i landet meddelades i en förordning av korporationsministeriet av den 31 oktober 1928, vid vilken tid det praktiska arbetet på anstalters upprättande *kunde taga sin början*. I *kraft härav synes man* också på *sina ställen* ha gått mycket drastiskt tillväga mot arbetsgivare, som underläto att anlita de offentliga anstalterna; för dylika fall funnes föreskrivna stränga bötesstraff.

För att göra bestämmelserna mera »elastiska» i tillämpningen utfärdades sedermera ett dekret den 9 december 1929, genom vilket det lades i händerna på korporationsministeriet att fastställa datum för tvångsbestämmelsernas ikraftträdande och att förordna om sådana undantag, som kunde anses erforderliga. Genom ministeriella dekret av den 23 september 1930 och 25 februari 1931 förordnades med stöd härav om arbetsförmedlingstvång vid anställning av arbetare inom jordbruket resp. handeln, och genom det den 3 november 1931 utfärdade ministeriella dekretet har nu, som nämnts, tvånget utsträckts även till industrien.

(Industrial and Labour Information.)

Lag om obligatorisk arbetslöshetsförsäkring i Wisconsin. Den första lagstiftningsåtgärden för upprättandet av obligatorisk arbetslöshetsförsäkring i Förenta staterna har vidtagits genom beslut av den lagstiftande församlingen i staten Wisconsin.

Genom lagen förpliktas varje arbetsgivare med mer än tio anställda (undantagandes jordbruksarbetare, husliga tjänare, lärare, offentliga tjänstemän och en del andra kategorier) att från den 1 juli 1933 regelbundet inbetala ett belopp svarande mot 2 % per år av utbetalda löner till en arbetslöshetskassa. Understödet utbetalas av kassan, vilken administreras av staten, medan administrationskostnaderna bestridas genom en mindre tilläggsavgift av arbetsgivarna.

Varje arbetsgivares konto i kassan kommer att hållas skilt från de övrigas, men möjlighet finnes beredd för frivillig sammanslagning av kontona för två eller flera arbetsgivare inom samma industri eller å samma ort. Med undantag för det sistnämnda fallet är arbetsgivaren icke skyldig att betala understöd utöver behållningen på hans konto eller till personer, som icke entledigats av honom. Understöd utbetalas icke förrän ett år efter det arbetsgivaren begynt att inbetala stipulerade avgifter. Understödet för total arbetslöshet skall utgå med 10 dollar i veckan eller hälften av den genomsnittliga veckolönen, därest denna hälft understiger 10 dollar; understödet skall minst utgöra 5 dollar i veckan. För partiell arbetslöshet skall utgå understöd efter en lägre sats. Karenstiden utgör två veckor, och bestämmelser meddelas om diskvalifikation för understöd av olika skäl, däribland vägran utan giltiga skäl att antaga passande anställning.

Från avgiftsskyldighet kan befrias arbetsgivare, som enligt godkänd plan garanterar sina anställda minst 42 veckors arbete eller lön per år, liksom ock arbetsgivare eller grupp av arbetsgivare, som underställer vederbörande myndighet en plan, som, enligt myndighetens åsikt, är åtminstone lika förmånlig för de anställda som den obligatoriska försäkringen enligt lagen. Nämnas må i samband härmed en i första sektionen i lagen meddelad bestämmelse, enligt vilken den obligatoriska försäkringen icke skall träda i kraft, därest vid tiden för den 1 juni 1933 minst 175 000 anställda omfattas av frivillig försäkring, vilken skänker minst lika stora förmåner som lagen. Avsikten härmed är, att, såsom uttryckligen angives, bereda arbetsgivarna tillfälle att förverkliga lagens syften utan legalt tvång.

Den nya lagstiftningen kan, enligt vad som påpekas i internationella arbetsbyråns veckotidskrift Industrial and Labour Information, anses såsom ett intressant symptom å den i Förenta staterna rådande opinionsstämningen rörande frågan om under-

stöd åt de arbetslösa, vilka, bortsett från den av fackföreningarna och vissa arbetsgivare upprättade frivilliga försäkringen, lämnas utan annat bistånd än det, som utgår från fattigvården eller av den enskilda barmhärtigheten.

Det kan i detta sammanhang nämnas, att Förenta staternas senat den 16 februari 1932 efter långa debatter avslog ett av senatorerna La Follette (progressiv) och Costigan (demokrat) gemensamt framlagt förslag om arbetslöshetsunderstöd från den federala regeringen. Förslaget avsåg, att ett belopp av 375 miljoner dollar skulle ställas till förfogande för direkt arbetslöshetsunderstöd, varjämte ett lika stort belopp skulle anslås till nödhjälpsarbeten.

Det sakliga material, som senator La Follette insamlat och publicerat i Congressional Record, erbjuder ett övertygande bevis på arbetslöshetens allvarliga karaktär och omfattande spridning i Förenta staterna och avslöjar jämväl det faktum, att de statliga och privata arbetslöshetsfonderna i många delar av landet äro otillräckliga för att kunna förse de arbetslösa med medel till livets nödtorft. Det torde ej heller vara något tvivel om, att de politiska ledarna av bägge partierna insett lägets allvar. Motståndet till ett direkt federalt understöd torde emellertid bottna i övertygelsen om att den federala regeringen därigenom komme att göra ett alltför djupt och mot konstitutionen klart stridande ingrepp i de suveräna delstaternas styrelse. Det anses på många håll, att de redan vidtagna federala åtgärderna undergrävt den ansvarskänsla för individens välfärd, som enligt de ledandes uppfattning helt och hållet bör åvila de olika delstaterna.

— Arbetstid —

Arbetstidens reducering i Tyskland. Ordföranden i tyska riksanstalten för arbetslöshetsförsäkring utsände den 15 januari 1932 en cirkulärskrivelse till centrala och lokala arbetsförmedlingsanstalter, vari framhålles, att regeringen vidtager alla till buds stående åtgärder för att bereda sysselsättning åt ett större antal arbetare inom industrien genom minskning av arbetstiden. Denna politik lämpar sig särskilt för nödhjälpsarbeten, vilkas syfte är att bereda tillfälligt arbete åt största möjliga antal arbetslösa.

Arbetsförmedlingsanstalterna instrueras därför att medgiva sådana arbeten endast mot villkor, att parterna förplikta sig att minska arbetstiden. Arbetstidens fördelning på veckans olika dagar måste fastställas genom överenskommelse mellan arbetsförmedlingsanstalten och vederbörande. Tillvaron av kollektivavtal rörande arbetstiden utgör icke något hinder för reduktionen; det medgives i lagen, att i tveksamma fall den arbetstid, som fastställts genom kollektivavtal, skall anses såsom ett maximum, som parterna må enas om att minska.

För att underlätta arbetstidens minskning förordar ordföranden för riksanstalten för arbetslöshetsförsäkring, att vid beräknandet av det antal arbetsdagar, för vilket statsbidrag skall utgå, fyrtioåttatimmarsveckan skall minskas till fyrtio timmar, såvida denna minskning icke medför en utsträckning av den tid, som fordras för arbetets utförande, utan leder till att ett större antal arbetare erhålla anställning.

Då den reducerade arbetsveckan består av fem arbetsdagar i stället för sex, må femdagarsveckan vid statsbidragets beräknande anses som sex arbetsdagar för understödsändamål.

Dessa bestämmelser gälla nya arbeten likaväl som redan tidigare godkända.

(Industrial and Labour Information.)

— Föreningsväsen —

Landsorganisationen i Sverige under år 1931. Vid slutet av år 1931 redovisade de till landsorganisationen anslutna fackförbunden ett sammanlagt medlemsantal av 589 176 mot 553 456 vid årets början. Ökningen utgör alltså 35 720 eller, om man frånser de under året nyanslutna förbunden (postmannaförbundet, telegraf- och telefonmannaförbundet samt

skorstensfejeriarbetareförbundet) 25 787 personer, motsvarande 6·5 resp. 4·7 % av hela antalet. På de olika förbunden fördelade sig medlemsökningen på sätt nedanstående tablå utvisar (siffrorna inom parentes angiva ökning eller minskning under året).

Metallindustriarbetareförb.	101 439	(— 141)	Gruvindustriarbetareförbundet	7 452	(+ 86)
Grov- och fabriksarbetareförb.	64 045	(+ 2 300)	De förenade förbunden	6 739	(+ 227)
Sågverksindustriarbetareförb.	39 863	(+ 1 074)	Eldareunionen	6 481	(+ 641)
Järnvägsmannaförbundet	37 625	(+ 551)	Gjutareförbundet	6 423	(— 85)
Pappersindustriarbetareförb.	35 593	(+ 296)	Bryggeriindustriarbetareförb.	6 324	(+ 442)
Transportarbetareförbundet	28 450	(+ 2 215)	Elektriska arbetareförbundet	6 241	(+ 462)
Kommunalarbetareförbundet	26 501	(+ 3 212)	Postmannaförbundet	5 651	(—)
Byggnadsträarbetareförbundet	21 790	(+ 1 707)	Bokbindareförbundet	5 296	(— 77)
Livsmedelsarbetareförbundet	20 816	(+ 1 005)	Telegraf- o. telefonmannaförb.	3 826	(—)
Handelsarbetareförbundet	20 500	(+ 2 292)	Tobaksindustriarbetareförb.	2 528	(— 73)
Träindustriarbetareförbundet	16 839	(+ 473)	Bleck- och plåtslagareförb.	2 467	(+ 231)
Beklädnadsarbetareförbundet	14 429	(+ 688)	Frisörarbetareförbundet	2 152	(+ 22)
Lantarbetareförbundet	12 468	(+ 2 275)	Litografförbundet	2 141	(+ 84)
Skogs- och flottningsarbetaref.	12 220	(+ 1 600)	Sadelmakare- och tapetseraref.	2 051	(+ 71)
Sko- och läderindustriarbetaref.	10 945	(+ 155)	Hatt- och pälsindustriarb.-förb.	2 009	(+ 113)
Stenindustriarbetareförbundet	10 823	(— 693)	Försäkringsfunktionärernas f.	518	(+ 194)
Väg- och vattenbyggnadsarb.-f.	10 515	(+ 2 374)	Skorstensfejeriarbetareförb.	456	(—)
Målareförbundet	9 736	(+ 921)	Kakel- och plattarbetareförb.	376	(— 21)
Typografförbundet	9 302	(+ 300)	Tunnbinderiarbetareförbundet	215	(— 13)
Murareförbundet	8 411	(+ 484)	Summa	**589 176**	(+**25787**)
Sjömansunionen	7 520	(+ 395)			

Den medlemsminskning, som inträtt inom en del förbund, torde i samtliga fall ha sin grund i en nedgång av arbetarantalet inom resp. industrigrenar, beroende i vissa fall på den av världskrisen vållade depressionen (metall- och stenindustrierna), i andra fall på minskad arbetstillgång till följd av teknikens eller konsumtionens omläggning (tobaks-, kakel- och tunnbinderiarbetare). Vad bokbindarna angår, är medlemsförlusten i stort sett begränsad till en enda ort, Malmö, där nedläggandet av ett par större bokförlag föranlett en stark minskning av arbetarantalet.

— Kollektivavtal och arbetsinställelser —

Arbetsdomstolens verksamhet 1929—1931. Omfattningen av arbetsdomstolens verksamhet under de tre hittills tilländagångna åren framgår av efterföljande tablå:

	1929	1930	1931
Till arbetsdomstolen inkomna mål	81	150	190
Härav: upptagna på begäran av arbetsgivarna	24	44	35
» » » » *arbetarna*	54	105	153
» » » » båda parterna	3	1	2
Av arbetsdomstolen expedierade domar	65	123	143
Under året avdömda mål	64	113	140
Återkallade eller avskrivna mål	10	25	41
Vid årets slut oavgjorda mål	7	19	28

Skillnaden mellan antalet expedierade domar och avdömda mål beror därpå, att i vissa fall två domar expedierats rörande samma mål.

Sveriges offentliga arbetsförmedling.

Mars månad år 1932.

Under hänvisning till efterföljande tabeller, som närmare redogöra för den offentliga arbetsförmedlingen i olika delar av landet, lämnas här en sammanfattande framställning av dess viktigaste resultat under mars månad.

Översikt av verksamheten under mars månad 1932.

Anstalter (med avseende å anstalternas olika kontor hänvisas till förteckningen å omslagets 3:e sida)	Manliga avdeln.			Kvinnliga avdeln.			Tillsammans			Ansökningar per 100 led. pl.		
	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	mars 1932	febr. 1932	mars 1931
Stockholms stad	13 124	5 362	5 324	4 377	3 263	2 275	**17 501**	**8 625**	**7 599**	203	359	122
Stockholms län	3 582	1 036	974	624	545	365	**4 206**	**1 581**	**1 339**	266	296	166
Uppsala län	1 448	626	509	288	236	178	**1 736**	**862**	**687**	201	204	174
Södermanlands län	1 305	482	373	515	471	301	**1 820**	**953**	**674**	191	239	157
Östergötlands län	2 623	670	585	781	521	372	**3 404**	**1 191**	**957**	286	348	177
Norrköping	1 854	135	112	118	124	77	**1 972**	**259**	**189**	761	815	354
Jönköpings län	865	241	198	471	267	204	**1 336**	**508**	**402**	263	264	139
Kronobergs län	540	182	159	216	214	117	**756**	**396**	**276**	191	166	176
Norra Kalmar län	789	122	117	64	55	39	**853**	**177**	**156**	482	307	179
Södra Kalmar län	1 421	183	174	154	99	66	**1 575**	**282**	**240**	559	512	353
Gotlands län	145	106	89	126	125	65	**271**	**231**	**154**	117	182	102
Blekinge län	3 321	442	404	618	407	271	**3 939**	**849**	**675**	464	495	221
Kristianstads län	1 303	518	456	651	581	389	**1 954**	**1 099**	**845**	178	234	125
Malmöhus län: Malmö	5 482	302	293	1 695	910	710	**7 177**	**1 212**	**1 003**	592	675	242
Malmöhus län: Lund	766	49	33	118	89	76	**884**	**138**	**109**	641	775	265
Malmöhus län: Landskrona	1 535	186	176	56	57	33	**1 591**	**243**	**209**	655	571	324
Malmöhus län: Hälsingborg	2 395	127	122	358	249	182	**2 753**	**376**	**304**	732	927	446
Malmöhus län: Ystad	549	48	48	126	33	29	**675**	**81**	**77**	833	1242	333
Malmöhus län: Trälleborg	715	176	173	138	55	48	**853**	**231**	**221**	369	499	181
Malmöhus län: Eslöv	274	99	90	42	31	20	**316**	**130**	**110**	243	398	165
Malmöhus län: Skurup	120	99	48	54	79	28	**174**	**178**	**76**	98	168	88
Malmöhus län: Vellinge	166	96	90	21	24	12	**187**	**120**	**102**	156	225	144
Hallands län	1 085	170	118	162	133	82	**1 247**	**303**	**200**	412	496	267
Göteborgs o. Boh. l.	2 567	470	424	377	214	130	**2 944**	**684**	**554**	430	744	341
Göteborg	10 771	1 098	1 074	1 703	1 028	828	**12 474**	**2 126**	**1 902**	587	580	376
Älvsborgs län	2 007	428	404	133	107	67	**2 140**	**535**	**471**	400	377	190
Skaraborgs län	1 465	683	447	470	458	235	**1 935**	**1 141**	**682**	170	188	100
Värmlands län	3 491	471	456	174	215	108	**3 665**	**686**	**564**	534	572	164
Örebro län	2 834	501	401	478	578	278	**3 312**	**1 079**	**679**	307	369	153
Västmanlands län	2 313	326	268	418	342	237	**2 731**	**668**	**505**	409	408	163
Kopparbergs län	2 163	477	472	301	209	138	**2 464**	**686**	**610**	359	394	290
Gävleborgs län	2 836	182	182	257	115	97	**3 093**	**297**	**279**	1041	759	434
Västernorrlands l.	6 042	429	429	52	27	27	**6 094**	**456**	**456**	1336	780	385
Jämtlands län	3 417	626	624	233	206	193	**3 650**	**832**	**817**	439	313	146
Västerbottens län	986	160	160	153	157	119	**1 139**	**317**	**279**	359	377	229
Norrbottens län	1 831	905	904	103	79	57	**1 934**	**984**	**961**	197	164	104
Tills. mars 1932	**88 130**	**18 213**	**16 910**	**16 625**	**12 303**	**8 453**	**104755**	**30 516**	**25 363**	**343**	—	—
» febr. 1932	*82 222*	*14 111*	*13 298*	*16 195*	*9 758*	*7 187*	*98 417*	*23 869*	*20 485*	*412*	—	—
» mars 1931	47 955	19 121	17 064	15 396	14 078	9 034	63 351	33 199	26 098	191	—	—
» » 1930	32 139	13 524	10 808	15 058	14 107	8 907	47 197	27 631	19 715	171	—	—
» » 1929	32 595	13 916	11 790	14 251	12 975	8 503	46 846	26 891	20 293	174	—	—

Översikt av verksamheten för huvudgrupper av arbete.

Yrkesgrupper	Arbetssökande personer	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökningar per 100 led. pl.			Tillsatta platser per 100 lediga		
					mars 1932	febr. 1932	mars 1931	mars 1932	febr. 1932	mars 1931
Manliga avdelningen										
Jordbruk och skogshushållning . .	12 829	13 161	5 097	3 933	258	309	130	77	80	67
Industri och hantverk	36 118	37 132	1 014	986	3 662	3 138	1727	97	97	95
Sjöfart och fiske	8 491	8 593	995	981	864	793	546	99	99	100
Handel och samfärdsel	7 392	7 971	869	803	917	884	368	92	93	89
Husligt arbete	8	8	5	5	.	.	.	.	.	.
Annat arbete	20 068	21 265	10 233	10 202	208	268	106	100	99	100
Summa	**84 906**	**88 130**	**18 213**	**16 910**	**484**	**583**	**251**	**93**	**94**	**89**
Därav under 18 år	3 437	3 546	1 250	980	284	382	192	78	86	74
Kvinnliga avdelningen										
Jordbruk och skogshushållning . .	1 024	1 038	1 660	660	63	90	45	40	45	30
Industri och hantverk	1 239	1 291	318	233	406	398	381	73	83	76
Sjöfart och fiske	288	307	63	60	.	.	.	.	.	.
Handel och samfärdsel	2 983	3 172	1 630	1 290	195	234	143	79	84	73
Husligt arbete	8 151	10 303	8 611	6 197	120	142	98	72	76	68
Annat arbete	510	514	21	13	.	.	244	.	.	.
Summa	**14 195**	**16 625**	**12 303**	**8 453**	**135**	**166**	**109**	**69**	**74**	**64**
Därav under 18 år	2 500	2 550	1 416	1 028	180	212	141	73	81	67
Tillsammans										
Jordbruk och skogshushållning . .	13 853	14 199	6 757	4 593	210	255	109	68	72	58
Jordbruk	9 876	10 161	5 986	3 829	170	243	108	64	64	57
Skogshushållning	3 977	4 038	771	764	524	295	151	99	99	98
Industri och hantverk	37 357	38 423	1 332	1 219	2 885	2 522	1391	92	94	90
Gruvdrift och malmförädling . . .	2 640	2 708	83	82	.	.	.	.	.	.
Jord-, sten- och glasindustri . . .	3 119	3 167	229	228	1 383	.	.	100	.	.
Metall- och maskinindustri . . .	9 156	9 380	135	115	6 948	4 492	1704	85	95	93
Trävaruindustri	6 006	6 079	158	157	3 847	4 152	.	99	98	.
Byggnadsverksamhet	9 512	10 014	301	299	3 327	2 190	1504	99	98	98
Läder-, hår- och gummiindustri . .	553	569	10	10	.	.	.	.	.	.
Textilindustri	408	416	17	13	.	.	.	.	.	.
Beklädnadsindustri	988	1 000	132	109	758	898	472	83	80	74
Närings- och njutningsmedelsindustri	1 298	1 333	104	69	1 282	1 130	640	66	82	79
Kemisk-teknisk o. belysningsindustri	390	404	32	32	.	.	.	.	.	.
Trämasse- och pappersindustri . .	982	985	36	29	.	.	.	.	.	.
Grafisk industri	226	227	5	3	.	.	.	.	.	.
Ej särskilt specificerade	2 079	2 141	90	73	.	.	.	.	.	.
Sjöfart och fiske	8 779	8 900	1 058	1 041	841	798	532	98	99	99
Handel och samfärdsel	10 375	11 143	2 499	2 093	446	483	235	84	88	80
Kontors-, bank- o. d. personal . .	965	974	110	93	885	658	572	85	93	82
Butiks- och magasinspersonal . . .	2 753	2 894	263	212	1 100	1 354	635	81	90	83
Hotell- och restaurangpersonal . .	1 981	2 141	1 095	906	196	239	147	83	87	76
Transportarbetare	4 156	4 596	798	703	576	585	252	88	88	79
Allmän och litterär verksamhet . .	470	488	201	154	243	266	85	77	81	85
Ej särskilt specificerade	50	50	32	25	.	.	.	.	.	.
Husligt arbete	8 159	10 311	8 616	6 202	120	142	98	72	76	68
Annat arbete	20 578	21 779	10 254	10 215	212	276	111	100	99	100
Summa	**99 101**	**104755**	**30 516**	**25 363**	**343**	**412**	**191**	**83**	**86**	**79**
Därav under 18 år	5 937	6 096	2 666	2 008	229	284	165	75	83	70

Utanför resp. länsförmedlingsanstalters rapporteringsområden tillsattes under månaden 1 522 platser, varav 1 133 manliga och 389 kvinnliga; motsvarande tal under samma månad föregående år voro resp. 1 579, 1 103 och 476 samt under nästlidna månad resp. 1 236, 921 och 315.

	Arbetsförmedlingsanstalter	Jordbruk m. m.			Skogshushållning			Gruvdrift o. malmförädling			Jord-, sten- o. glasindustri			Metall- o. maskinindustri		
		Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.
	Manliga avdelningen	**9 123**	**4 326**	**3 169**	**4 038**	**771**	**764**	**2 708**	**83**	**82**	**3158**	**229**	**228**	**9 217**	**130**	**114**
1	Stockholms stad	252	5	5	2	—	—	6	—	—	47	1	1	2 318	27	24
2	Stockholms län	1 368	725	666	61	25	25	96	—	—	31	—	—	434	10	10
3	Uppsala län	429	236	146	95	85	79	150	—	—	88	—	—	92	4	2
4	Södermanlands län	359	321	213	—	2	2	—	—	—	10	—	—	337	5	5
5	Östergötlands län	1 125	463	383	21	5	5	36	—	—	116	—	—	216	3	—
6	Norrköping	153	61	43	—	1	1	—	—	—	6	—	—	226	4	2
7	Jönköpings län	215	126	94	6	—	—	14	—	—	7	—	—	96	5	5
8	Kronobergs län	108	89	66	—	—	—	1	—	—	5	—	—	10	—	—
9	Kalmar län	223	65	53	52	7	6	17	—	—	53	—	—	284	6	6
10	Gotlands län	49	45	28	9	6	6	—	—	—	4	—	—	—	—	—
11	Blekinge län	350	123	87	9	8	8	1	—	—	784	—	—	37	—	—
12	Kristianstads län	643	364	305	28	3	3	23	—	—	80	—	—	61	3	2
13	Malmöhus län: Malmö	114	10	7	—	—	—	—	—	—	146	—	—	967	7	7
14	Hälsingborg	131	17	14	—	—	—	123	—	—	17	—	—	201	3	3
15	Övriga anstalter	605	285	192	—	—	—	—	—	—	51	13	13	617	3	3
16	Hallands län	133	100	49	—	—	—	1	—	—	59	2	2	131	1	1
17	Göteborgs och Bohus län	198	117	72	—	—	—	—	—	—	1311	210	210	56	—	—
18	Göteborgs stad	150	39	37	—	—	—	—	—	—	14	—	—	2 058	14	14
19	Älvsborgs län	154	55	31	—	—	—	49	4	4	36	—	—	161	3	3
20	Skaraborgs län	739	534	304	1	—	—	—	—	—	26	—	—	60	8	3
21	Värmlands län	358	73	61	848	69	69	17	—	—	86	1	—	110	—	—
22	Örebro län	348	246	148	162	51	51	433	3	2	94	—	—	168	11	11
23	Västmanlands län	309	171	113	16	4	4	665	7	7	29	2	2	274	8	8
24	Kopparbergs län	42	11	8	436	227	227	707	65	65	3	—	—	53	5	5
25	Gävleborgs län	84	2	2	186	—	—	369	4	4	30	—	—	114	—	—
26	Västernorrlands län	197	—	—	701	23	23	—	—	—	14	—	—	111	—	—
27	Jämtlands län	238	36	35	1 136	93	93	—	—	—	11	—	—	19	—	—
28	Västerbottens län	48	7	7	42	20	20	—	—	—	—	—	—	5	—	—
29	Norrbottens län	1	—	—	227	142	142	—	—	—	—	—	—	1	—	—
	Kvinnliga avdelningen	**1 038**	**1 660**	**660**	—	—	—	—	—	—	**9**	—	—	**163**	**5**	**1**
1	Stockholms stad	10	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	142	4	—
2	Stockholms län	44	81	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
3	Uppsala län	53	47	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Södermanlands län	74	113	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
5	Östergötlands län	87	113	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Norrköping	3	11	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Jönköpings län	58	53	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Kronobergs län	29	70	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Kalmar län	22	37	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Gotlands län	6	45	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Blekinge län	63	119	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Kristianstads län	109	182	79	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Malmöhus län: Malmö	16	26	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	13	—	—
14	Hälsingborg	8	17	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Övriga anstalter	74	108	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Hallands län	23	42	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
17	Göteborgs och Bohus län	62	41	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Göteborgs stad	60	6	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—
19	Älvsborgs län	1	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Skaraborgs län	58	173	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Värmlands län	21	56	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Örebro län	60	153	46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Västmanlands län	50	86	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Kopparbergs län	11	18	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Gävleborgs län	7	3	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
26	Västernorrlands län	2	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Jämtlands län	9	25	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Västerbottens län	17	27	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Norrbottens län	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Trävaruindustri			Byggnadsverksamhet			Läder-, här- o. gummiindustri			Textilindustri			Beklädnadsindustri			Närings- o. njutningsmedelsindustri			Kem.-tekn. o. belysningsindustri			
Ans.	L.p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L. p.	T.p.	Ans.	L.p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L.p.	T.p.	
6 078	**158**	**157**	**10 014**	**301**	**299**	**438**	**5**	**5**	**340**	**7**	**7**	**628**	**11**	**10**	**1 115**	**12**	**12**	**357**	**26**	**26**	
241	2	1	3 114	59	58	78	4	4	19	—	—	104	1	—	155	1	1	9	1	1	1
60	5	5	407	36	36	12	—	—	1	—	—	9	1	1	23	2	2	2	—	—	2
14	—	—	81	—	—	7	—	—	1	—	—	8	—	—	36	—	—	3	—	—	3
53	24	24	66	5	5	2	—	—	2	—	—	3	—	—	9	1	1	1	—	—	4
145	5	5	261	4	4	4	—	—	2	—	—	11	—	—	18	—	—	—	—	—	5
137	6	6	530	—	—	6	—	—	88	—	—	8	—	—	25	—	—	2	—	—	6
22	2	2	91	—	—	3	—	—	4	—	—	—	—	—	13	1	1	20	—	—	7
21	8	8	15	4	4	1	—	—	—	—	—	1	—	—	5	—	—	—	—	—	8
168	6	6	159	2	2	8	—	—	3	—	—	4	—	—	18	—	—	8	—	—	9
—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	3	—	—	—	—	—	10
23	—	—	53	—	—	2	—	—	—	—	—	6	—	—	15	—	—	—	—	—	11
28	10	10	95	14	14	2	—	—	6	—	—	6	—	—	19	1	1	—	—	—	12
166	—	—	1 372	3	3	88	—	—	18	—	—	85	2	2	132	—	—	144	—	—	13
21	—	—	331	3	3	63	—	—	3	—	—	18	—	—	26	—	—	24	—	—	14
66	3	3	450	15	15	80	—	—	18	—	—	20	1	1	221	—	—	31	9	9	15
42	—	—	128	—	—	12	—	—	32	—	—	20	1	1	15	—	—	1	—	—	16
63	1	1	61	4	4	6	—	—	5	—	—	3	—	—	37	2	2	10	—	—	17
500	3	3	893	34	33	31	1	1	85	7	7	60	1	1	154	1	1	52	16	16	18
31	3	3	190	—	—	6	—	—	32	—	—	13	—	—	13	1	1	—	—	—	19
16	1	1	34	—	—	3	—	—	1	—	—	6	3	3	70	—	—	4	—	—	20
175	5	5	298	14	14	3	—	—	14	—	—	8	—	—	5	—	—	1	—	—	21
60	1	1	210	6	6	19	—	—	1	—	—	197	—	—	20	—	—	14	—	—	22
96	—	—	193	1	1	—	—	—	1	—	—	6	—	—	22	—	—	—	—	—	23
111	44	44	313	72	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	1	—	—	—	24
488	—	—	177	—	—	—	—	—	4	—	—	12	—	—	27	1	1	—	—	—	25
1 846	16	16	289	3	3	1	—	—	—	—	—	12	—	—	24	—	—	31	—	—	26
61	8	8	114	15	15	1	—	—	—	—	—	7	—	—	7	—	—	—	—	—	27
65	5	5	57	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
1 359	—	—	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
1	**—**	**—**	**—**	**—**	**—**	**131**	**5**	**5**	**76**	**10**	**6**	**372**	**121**	**99**	**218**	**92**	**57**	**47**	**6**	**6**	
1	—	—	—	—	—	7	1	1	19	—	—	134	47	33	58	21	11	16	5	5	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	5	2	2	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	1	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	2	1	7	4	4	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	5	—	—	1	4	1	1	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	1	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	2	—	—	—	—	—	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	2	7	4	3	—	—	—	12
—	—	—	—	—	—	85	4	4	11	5	3	116	39	34	48	8	6	9	—	—	13
—	—	—	—	—	—	28	—	—	—	—	—	2	—	—	7	3	2	—	1	1	14
—	—	—	—	—	—	9	—	—	5	1	—	4	3	3	2	3	3	2	—	—	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	1	3	1	1	—	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	3	2	—	3	—	—	17
—	—	—	—	—	—	2	—	—	32	4	3	68	21	21	53	16	13	16	—	—	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	1	1	1	3	—	—	—	—	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	4	2	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	3	2	2	3	1	—	—	—	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	1	—	2	1	—	—	—	23
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	1	—	—	—	25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	3	3	—	—	—	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29

	Arbetsförmedlings-anstalter	Trämasse- o. pappersindustri			Grafisk industri			Industri o. hantverk, ej specific.			Sjöfart och fiske			Kontors-, bank- o. d. personal		
		Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.
	Manliga avdelningen	**808**	**5**	**3**	**222**	**3**	**3**	**2049**	**44**	**40**	**8593**	**995**	**981**	**717**	**71**	**63**
1	Stockholms stad	35	—	—	108	1	1	644	15	13	694	119	115	356	27	27
2	Stockholms län	2	1	1	10	—	—	61	—	—	80	7	7	8	3	—
3	Uppsala län	1	—	—	4	—	—	16	—	—	15	—	—	5	2	2
4	Södermanlands län	3	—	—	2	—	—	6	—	—	89	13	13	1	—	—
5	Östergötlands län	1	—	—	1	—	—	85	1	1	25	10	10	3	—	—
6	Norrköping	29	—	—	8	—	—	31	1	1	115	16	16	21	3	3
7	Jönköpings län	—	—	—	3	—	—	20	1	1	3	—	—	—	—	—
8	Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	1	1
9	Kalmar län	5	—	—	3	—	—	49	—	—	452	32	32	15	—	—
10	Gotlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52	40	40	—	—	—
11	Blekinge län	—	—	—	1	—	—	22	—	—	786	100	100	6	1	1
12	Kristianstads län	—	—	—	—	—	—	7	2	2	28	5	5	—	—	—
13	Malmöhus län: Malmö	33	—	—	18	—	—	330	4	4	414	36	30	83	4	4
14	Hälsingborg	1	—	—	5	—	—	34	2	2	1031	71	70	8	—	—
15	Övriga anstalter	3	—	—	5	—	—	50	1	—	663	95	95	6	—	—
16	Hallands län	3	—	—	2	—	—	6	—	—	208	27	27	3	—	—
17	Göteborgs och Bohus län	6	—	—	1	—	—	9	—	—	256	63	63	—	—	—
18	Göteborgs stad	43	—	—	38	2	2	297	12	11	3067	354	351	165	29	25
19	Älvsborgs län	72	—	—	1	—	—	42	4	4	14	—	—	7	—	—
20	Skaraborgs län	—	—	—	2	—	—	47	—	—	3	—	—	2	1	—
21	Värmlands län	87	4	2	—	—	—	89	—	—	30	—	—	—	—	—
22	Örebro län	3	—	—	6	—	—	38	—	—	22	—	—	12	—	—
23	Västmanlands län	1	—	—	2	—	—	18	—	—	13	—	—	5	—	—
24	Kopparbergs län	3	—	—	—	—	—	4	—	—	1	1	1	—	—	—
25	Gävleborgs län	11	—	—	1	—	—	101	—	—	232	5	5	5	—	—
26	Västernorrlands län	295	—	—	—	—	—	38	—	—	300	1	1	4	—	—
27	Jämtlands län	171	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	1	—	—
29	Norrbottens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Kvinnliga avdelningen	**177**	**31**	**26**	**5**	**2**	**—**	**92**	**46**	**33**	**307**	**63**	**60**	**257**	**39**	**30**
1	Stockholms stad	50	17	12	2	1	—	15	29	17	176	41	38	107	19	13
2	Stockholms län	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	2	—	—
3	Uppsala län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Södermanlands län	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Östergötlands län	1	—	—	—	—	—	2	2	2	3	3	3	—	—	—
6	Norrköping	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	2	—	—	—
7	Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Kronobergs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Kalmar län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Gotlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	2	2	—	—	—
11	Blekinge län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Kristianstads län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Malmöhus län: Malmö	82	7	7	1	—	—	60	6	5	6	—	—	79	10	10
14	Hälsingborg	2	1	1	—	1	—	2	—	—	2	—	—	1	1	1
15	Övriga anstalter	—	—	—	—	—	—	—	2	2	6	1	1	—	—	—
16	Hallands län	—	2	2	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—
17	Göteborgs och Bohus län	6	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Göteborgs stad	35	2	2	2	—	—	1	7	7	89	13	13	63	8	5
19	Älvsborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Skaraborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
21	Värmlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Örebro län	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Västmanlands län	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—
24	Kopparbergs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Gävleborgs län	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—
26	Västernorrlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—
27	Jämtlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Västerbottens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1
29	Norrbottens län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Butiks- o. magasins-personal			Hotell- o. restaurang-personal			Transport-arbetare			Allmän o. litterär verksamhet			Handel och samfärdsel, ej specific.			Husligt arbete			Annat arbete			
Ans.	L. p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	
2226	**138**	**125**	***413***	***23***	***18***	***4416***	***602***	***568***	**152**	**15**	**12**	**47**	**20**	**17**	**8**	**5**	**5**	**21265**	**10233**	**10202**	
1105	81	72	231	2	2	1588	168	153	84	6	4	3	7	7	3	1	1	1 928	4 834	4 834	1
37	—	—	11	4	4	200	29	29	4	—	—	1	—	—	5	1	1	659	187	187	2
21	5	4	6	—	—	68	19	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	308	275	259	3
5	—	—	1	1	1	33	9	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	323	101	101	4
29	—	—	6	3	1	106	13	13	3	—	—	—	—	—	—	—	—	409	163	163	5
41	—	—	4	—	—	127	29	26	—	—	—	5	—	—	—	—	—	292	14	14	6
8	—	—	9	1	1	37	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	294	101	90	7
3	—	—	—	—	—	10	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	358	78	78	8
19	—	—	3	1	—	76	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	591	184	184	9
2	—	—	1	1	1	6	3	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	13	9	9	10
17	—	—	4	1	1	57	12	10	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1 146	197	197	11
12	3	3	9	2	1	51	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	205	107	106	12
179	—	—	25	2	2	343	38	38	27	—	—	—	—	—	—	—	—	798	196	196	13
32	—	—	9	—	—	119	7	6	2	—	—	—	—	—	—	—	—	196	24	24	14
66	3	3	9	—	—	139	8	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1 024	317	317	15
23	—	—	2	—	—	38	9	8	2	—	—	—	—	—	—	—	—	224	30	30	16
22	4	3	3	—	—	66	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	454	63	63	17
480	40	39	50	3	2	524	190	182	23	8	8	32	13	10	—	3	3	2 055	328	328	18
14	—	—	4	—	—	77	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 091	352	352	19
10	1	1	3	—	—	47	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	390	135	135	20
7	—	—	—	—	—	61	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 294	303	303	21
24	—	—	5	—	—	101	13	13	2	—	—	4	—	—	—	—	—	891	170	169	22
20	—	—	5	—	—	89	11	11	—	—	—	1	—	—	—	—	—	548	122	122	23
1	—	—	6	2	2	31	7	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	449	42	41	24
19	—	—	2	—	—	137	2	2	1	—	—	1	—	—	—	—	—	835	168	168	25
24	—	—	1	—	—	167	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 987	382	382	26
4	1	—	4	—	—	34	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 609	470	470	27
1	—	—	—	—	—	18	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	745	120	120	28
1	—	—	—	—	—	66	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	149	761	760	29
668	**125**	**87**	**1728**	**1072**	**888**	**180**	**196**	**135**	**336**	**186**	**142**	**3**	**12**	**8**	**10303**	**8 611**	**6 197**	**514**	**21**	**18**	
276	57	34	617	330	277	93	108	66	158	63	51	1	11	7	2 394	2 505	1 707	100	4	3	1
10	2	2	58	31	27	—	—	—	17	6	6	—	—	—	480	423	292	—	—	—	2
6	—	—	9	12	11	—	—	—	—	1	1	—	—	—	216	176	145	4	—	—	3
5	2	2	20	18	16	4	5	5	4	4	4	—	—	—	340	310	206	59	16	10	4
9	3	2	45	31	24	4	3	3	8	9	6	—	—	—	578	351	255	32	—	—	5
—	—	—	1	5	2	—	3	2	—	—	—	—	—	—	97	103	69	7	—	—	6
6	2	2	34	25	22	3	2	—	6	1	—	—	—	—	352	180	145	3	—	—	7
—	1	—	14	16	8	—	—	—	4	5	3	—	—	—	168	121	83	—	—	—	8
2	1	1	19	17	15	1	2	2	1	2	1	—	—	—	164	92	70	7	—	—	9
2	—	—	17	15	9	1	1	1	4	4	4	—	—	—	89	58	45	—	—	—	10
3	1	1	51	36	29	1	4	4	4	3	2	—	—	—	490	244	193	—	—	—	11
5	3	3	82	56	46	—	1	1	6	4	3	—	—	—	438	329	252	—	—	—	12
143	17	16	125	48	34	—	18	14	16	6	4	—	—	—	821	716	573	57	—	—	13
11	3	2	64	25	21	3	4	3	5	3	1	—	—	—	213	190	146	10	—	—	14
14	—	—	27	23	22	9	3	3	2	3	3	—	—	—	377	221	169	24	—	—	15
—	—	—	16	23	23	2	2	2	1	—	—	—	—	—	108	61	39	3	—	—	16
11	3	2	72	41	32	5	2	2	3	6	2	—	—	—	205	116	72	6	—	—	17
131	20	11	119	54	46	42	24	18	47	24	21	1	1	1	807	828	663	129	—	—	18
2	2	2	15	11	10	—	1	—	—	2	—	—	—	—	106	83	53	4	—	—	19
6	—	—	48	22	14	—	1	1	9	10	7	1	—	—	311	247	158	27	1	—	20
—	—	—	7	10	6	—	—	—	6	5	4	—	—	—	140	144	80	—	—	—	21
9	2	1	41	35	20	5	5	2	14	9	4	—	—	—	315	368	202	16	—	—	22
9	2	2	41	40	36	3	2	2	5	4	3	—	—	—	291	205	152	12	—	—	23
—	—	—	64	41	34	1	—	—	7	4	4	—	—	—	218	146	89	—	—	—	24
4	—	—	29	6	6	3	5	4	5	3	3	—	—	—	191	95	82	14	—	—	25
—	—	—	7	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31	18	18	—	—	—	26
1	1	1	68	79	79	—	—	—	4	5	5	—	—	—	147	93	92	—	—	—	27
3	3	3	13	11	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	119	115	95	—	—	—	28
—	—	—	5	5	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	97	73	52	—	—	—	29

Arbetslösheten inom arbetarorganisationerna

den 29 februari 1932.

Fackförbund	Redovisade avdelningar	Redovisade medlemmar			Arbetslösa				Föregående månads %
		Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	%	
Beklädnadsarbetareförb. . .	83	2 929	10 612	**13 541**	609	2 069	**2 678**	**19·8**	23·0
Bleck- o. plåtslagareförb. .	48	2 402	—	**2 402**	972	—	**972**	**40·5**	37·7
Bokbindareförbundet . . .	35	1 711	3 581	**5 292**	229	260	**489**	**9·2**	9·0
Bryggeriindustriarb.-förb. .	61	3 952	912	**4 864**	165	66	**231**	**4·7**	5·3
Byggnadsträarbetareförb. .	163	15 190	—	**15 190**	7 249	—	**7 249**	**47·7**	47·6
De förenade förbunden . .	36	2 924	1 253	**4 177**	288	90	**378**	**9·0**	9·7
Elektriska arbetareförb. . .	79	3 020	—	**3 020**	575	—	**575**	**19·0**	19·7
Gjutareförbundet	88	5 211	2	**5 213**	1 260	—	**1 260**	**24·2**	20·9
Grov- o. fabriksarb.-förb. .	353	33 457	5 012	**38 469**	12 334	872	**13 206**	**34·3**	33·2
Gruvindustriarbetareförb. .	34	4 146	35	**4 181**	1 430	6	**1 436**	**34·3**	40·9
Handelsarbetareförb. . . .	222	14 511	6 822	**21 333**	1 806	376	**2 182**	**10·2**	9·4
Hatt- o. pälsindustriarb.-f. .	19	496	1 256	**1 752**	94	93	**187**	**10·7**	14·3
Hattarbetare	11	206	756	**962**	42	35	**77**	**8·0**	14·2
Pälsvaruarbetare	8	290	500	**790**	52	58	**110**	**13·9**	14·4
Kommunalarbetareförb. . .	145	19 337	3 514	**22 851**	1 816	538	**2 354**	**10·3**	9·8
Litografförbundet	17	2 014	110	**2 124**	117	4	**121**	**5·7**	5·3
Livsmedelsarbetareförb. . .	90	8 419	2 995	**11 414**	1 233	256	**1 489**	**13·0**	15·5
Metallindustriarb.-förb. . .	230	89 893	4 384	**94 277**	22 495	705	**23 200**	**24·6**	23·9
Järnbruksarbetare . . .	56	19 005	83	**19 088**	4 212	1	**4 213**	**22·1**	22·6
Verkstadsarbetare . . .	174	70 888	4 301	**75 189**	18 283	704	**18 987**	**25·3**	24·2
Murareförbundet	70	6 250	—	**6 250**	3 239	—	**3 239**	**51·8**	52·4
Målareförbundet	108	7 603	1	**7 604**	4 403	—	**4 403**	**57·9**	63·1
Pappersindustriarb.-förb. .	125	24 750	1 093	**25 843**	4 294	116	**4 410**	**17·1**	17·2
Sadelm.- o. tapetseraref. .	39	1 584	197	**1 781**	404	40	**444**	**24·9**	29·2
Sko- o. läderindustriarb.-f. .	51	6 441	3 701	**10 142**	990	132	**1 122**	**11·1**	10·0
Stenindustriarbetareförb. .	84	5 251	—	**5 251**	1 820	—	**1 820**	**34·7**	37·5
Sågverksindustriarb.-förb. .	299	25 008	15	**25 023**	10 371	9	**10 380**	**41·5**	44·1
Sågverks- o. brädgårdsarb.	176	16 951	14	**16 965**	7 704	9	**7 713**	**45·5**	46·7
Flottnings- o. skogsarb.	123	8 057	1	**8 058**	2 667	—	**2 667**	**33·1**	38·9
Textilarbetareförbundet . .	87	7 269	14 162	**21 431**	431	442	**873**	**4·1**	4·0
Tobaksindustriarb.-förb. .	10	531	2 016	**2 547**	12	44	**56**	**2·2**	2·6
Transportarbetareförb. . .	84	7 178	76	**7 254**	1 867	37	**1 904**	**26·2**	22·6
Träindustriarbetareförb. . .	164	11 656	95	**11 751**	2 814	16	**2 830**	**24·1**	28·4
Tunnbinderiarbetareförb. .	13	211	—	**211**	53	—	**53**	**25·1**	35·5
Typografförbundet	99	8 795	507	**9 302**	776	45	**821**	**8·8**	8·7
Väg- o. vattenb.-arb.-förb. .	106	5 469	—	**5 469**	1 965	—	**1 965**	**35·9**	36·0
Tillsammans	**3 042**	**327 608**	**62 351**	**389 959**	**86 111**	**6 216**	**92 327**	**23·7**	**24·1**
Skogs- o. flottningsarb.-förb.	83	3 975	—	**3 975**	1 573	—	**1 573**	**39·6**	54·2
Summa	**3 125**	**331 583**	**62 351**	**393 934**	**87 684**	**6 216**	**93 900**	**23·8**	**24·4**

Antalet *arbetslöshetsveckor* (d. v. s. på grund av arbetslöshet fristämplade veckor) har under februari uppgivits till inalles 421 805, vilket i genomsnitt motsvarar 4·5 veckor per varje å månadens sista dag arbetslös medlem.

Arbetsmarknad och arbetslöshet i utlandet.

	1931											1932	
	febr.	mars	april	maj	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.
Sverige. Arbetslöshet, i % . .	18·7	19·4	17·1	13·2	12·4	11·8	12·8	13·4	16·4	19·3	26·5	[1] 24·1	23·7
Ansökn. per 100 lediga platser .	232	191	194	164	187	198	201	197	257	413	343	368	412
Arbetstillgång (medelgod = 3·00)	·	2·51	·	·	2·66	·	·	2·61	·	·	2·65	·	·
Norge. Arbetslöshet, i % . . .	20·6	19·1	[2] .	[2] .	[2] .	[2] .	[2] .	17·7	17·1	19·0	20·8	23·9	—
Danmark. Arbetslöshet, i % .	26·0	22·1	15·3	12·3	11·3	11·8	11·8	12·1	15·8	22·1	32·2	[1] 34·1	35·9
Registr. arbetslösa (i 1 000-tal) .	76	70	49	39	35	37	38	38	49	82	128	139	148
Finland. Registr. arbetslösa .	11 557	11 491	12 663	7 454	6 320	6 766	9 160	11 758	14 824	18 095	16 144	20 944	18 542
Ansökn. per 100 led. platser (manl.)	457	434	665	427	547	543	525	483	387	494	426	396	470
Storbritannien. Arbetslöshet, i %	21·3	21·0	20·4	20·3	21·2	22·0	22·0	22·6	21·9	21·4	20·9	22·4	22·0
Registr. arbetslösa (i 1 000-tal) .	2 694	2 655	2 594	2 702	2 736	2 783	2 834	2 897	2 792	2 688	2 574	2 794	2 764
Sysselsättningsindex (1924 = 100)	97·0	97·4	98·3	98·6	97·4	96·4	96·7	98·0	99·2	100·0	100·8	—	—
Irland. Arbetslösa (*i 1 000-tal*)	29	27	25	24	23	21	22	22	23	26	31	—	—
Nederländerna. Arbetslöshet, i %	23·5	21·8	14·3	12·2	11·7	13·3	15·3	15·7	18·0	22·1	[1] 27·8	[1] 33·7	33·6
Arbetslöshetsindex	17·1	16·4	11·8	10·7	10·3	11·7	12·2	12·8	14·8	18·4	22·6	27·1	—
Belgien. Arbetslöshet, i % . .	29·1	29·0	25·6	21·7	23·5	25·4	26·7	26·7	28·3	30·7	[1] 38·5	45·2	—
Tyskland. Arbetslöshet, i %. .	34·5	33·6	31·8	29·9	29·7	31·0	33·6	35·0	36·6	38·9	42·2	43·6	44·1
Understödda arbetslösa (i 1 000-tal)	3 497	3 241	2 790	2 508	2 354	2 232	2 377	2 484	2 535	2 772	3 148	3 481	3 525
Sysselsatta löntagare (*i milj.*)[3] .	13·8	14·1	14·8	15·2	15·3	15·1	14·6	14·4	14·0	13·4	12·4	12·1	11·9
Sysselsättn:index (1 jan. 1925 = 100)	88·6	90·5	94·6	96·8	97·1	96·0	94·1	92·9	91·0	88·3	83·0	—	—
Österrike. Underst. arbetsl. (1 000)	334	304	247	209	191	194	196	202	228	274	330	358	362
Schweiz. Arbetslöshet, i % . .	20·1	17·8	14·6	13·4	13·5	14·6	16·0	16·3	18·0	21·0	26·1	27·5	—
Arbetstillgång (medelgod = 100)	·	78	·	·	84	·	·	81	·	·	76	·	·
Frankrike. Underst. arbetsl. (1 000)	41	51	50	41	36	36	38	39	56	92	147	241	293
Oplac. arbetssökande (i 1 000-tal)	60	72	69	57	51	51	54	56	80	124	177	279	—
Italien. Arbetslösa (i 1 000-tal)	765	707	670	635	574	638	693	748	800	878	982	1 051	1 148
Sysselsättn:index (sept. 1926 = 100)	81·4	81·1	78·5	74·9	73·1	78·0	77·4	77·6	76·8	75·3	74·2	—	—
Estland. Oplac. arbetssökande	4 070	2 765	2 424	1 368	981	634	933	2 096	5 425	7 554	9 055	—	—
Lettland. Oplac. arbetssökande	8 303	8 669	6 890	1 871	1 584	2 169	4 827	7 470	13 705	18 377	21 935	26 168	—
Polen. Arbetslöshet, i % . . .	13·5	15·4	14·6	13·7	11·8	11·2	10·6	10·9	10·9	11·2	[1] 13·4	14·0	—
Tjeckoslovakien. Arbetslösh., i %	10·0	10·1	8·9	7·6	6·6	6·6	6·9	6·7	6·9	[1] 8·2	11·3	—	—
Oplac. arbetssökande (i 1 000-tal)	344	340	297	250	220	211	215	228	254	338	[1] 486	581	—
Ungern. Arbetslöshet, i % . .	19·4	19·5	19·5	18·6	18·3	21·6	23·4	24·3	24·6	—	—	—	—
Ansökn. per 100 lediga platser .	487	413	433	278	322	385	402	486	603	466	447	439	—
Rumänien. Oplac. arbetss. (1 000)	43	48	42	33	28	29	23	23	29	44	49	52	—
Jugoslavien. Registr. arbetslösa	14 424	12 029	11 391	6 929	6 182	6 672	7 466	7 758	10 070	10 349	14 502	19 665	—
Kanada. Arbetslöshet, i % . .	15·6	15·5	14·9	16·2	16·3	16·2	15·8	18·1	18·3	18·6	[1] 21·1	22·0	—
Sysselsättningsindex (1926 = 100)	100·2	99·7	102·2	103·6	103·8	105·2	107·1	103·9	103·0	99·1	91·6	89·7	88·7
Förenta st. Sysselsättningsindex:													
Bur. of Lab. Statist. (1926 = 100)[4]	75·3	75·9	75·7	75·2	73·4	71·7	71·2	70·9	68·9	67·1	66·7	64·8	—
Fed. Res. Board (1923—25 = 100)	77·3	78·1	77·9	77·1	75·0	73·8	74·2	74·7	71·4	68·7	67·9	66·3	—
Arbetslöshet, i %	19·0	18·1	17·6	17·1	18·2	18·8	19·2	19·4	19·5	20·0	21·8	23·1	—
Australien. Arbetslöshet, i % .	·	25·8	·	·	27·6	·	·	28·3	·	·	28·0	·	·
Nya S. Wales. Arbetslösa (1000-tal)	100	110	115	125	130	125	125	115	110	110	105	—	—
Nya Zeeland. » »	29	38	37	41	44	48	50	51	51	48	46	46	44

[1] Reviderade siffror. — [2] På grund av pågående storkonflikt ha inga arbetslöshetssiffror publicerats. — [3] Med hänsyn till pågående utredningar om ny metod för beräknande av sysselsättningsindex ha inga indextal uträknats för januari och februari 1932, utan publiceras endast absoluta tal rörande antalet inom näringslivet sysselsatta löntagare (enligt sjukförsäkringsstatistiken) — [4] Ny serie, baserad på uppgifter från 89 industrigrenar (förut endast 54).

Förändringar i socialstyrelsens prisstatistik och indexberäkningar.

I redogörelsen för livsmedelspriserna i januari 1932 (Soc. Medd. 1932 nr 2, sid. 180) meddelades i korthet, att fr. o. m. nämnda månad vissa förändringar vidtagits i den varulista, som ligger till grund för styrelsens fortlöpande prisstatistik, och att samtidigt därmed sättet för beräknandet av indextalet för livsmedel, bränsle och lyse även modifierats. I februarirapporten (nr 3, sid. 261) har därefter samma förfaringssätt som i fråga om januariuppgifterna kommit till användning. När omläggningen nu för första gången berör styrelsens kvartalsvis uträknade indextal för de totala levnadskostnaderna, skall här lämnas en redogörelse för innebörden av förändringarna och för den metod, enligt vilken indexberäkningarna sammanknutits med de förutvarande, på förhållandena i juli 1914 baserade indexserierna.

Det är väl känt, att varje indexberäkning rörande priser och levnadskostnader, liksom för övrigt även i fråga om andra ekonomiska företeelser, till följd av oupphörligt fortgående förändringar i samhällslivet förr eller senare riskerar att bli föråldrad. När i vårt land direkta jämförelser hittills gjorts med priser och levnadskostnader i juli 1914, har det sålunda icke kunnat undvikas, att behovet av en revision på vissa punkter av beräkningarna allt mer gjort sig kännbar. I en rekommendation antagen vid andra socialstatistiska konferensen i Genève (år 1925) framhölls, att i alla länder året 1930 borde införas som basperiod för indexberäkningarna i stället för 1913 eller 1914. I detta syfte fördes också i slutet av 1930 förhandlingar mellan respektive ämbetsverk i de fyra nordiska länderna. Någon överenskommelse i ämnet kom emellertid därvid icke till stånd, enär man särskilt i Norge och Finland av olika skäl fann den föreslagna tidsperioden mindre lämplig. I Norge har man sedan dess (1931) företagit vissa moderniseringar av indexberäkningarna rörande levnadskostnaderna, dock utan att frångå 1914 som basår.

För Sveriges del medförde övergivandet av guldmyntfoten (fr. o. m. den 29 september 1931) ökad aktualitet åt studiet av prisförändringar av olika slag, varvid intresset i första hand kunde väntas inrikta sig på jämförelser med förhållandena under tiden närmast före nyssnämnda förändring av myntväsendet. När styrelsen samtidigt erhöll uppdrag att för Sveriges riksbanks räkning inskaffa åtskilliga prisstatistiska uppgifter, som vid sidan av sitt egentliga ändamål kunde underlätta en partiell revision av styrelsens egna indexberäkningar, beslöt styrelsen att genomföra en sådan fr. o. m. år 1932.

Ny budget. Ehuru de kanske mest angelägna förändringarna voro utbytandet av föråldrade kvaliteter i varulistorna mot numera gängse märken och införandet av enstaka nya varuslag såsom representanter för varugrupper, vilkas betydelse under senare år undergått en markerad ökning, befanns det vid

omläggningen mera rationellt att utgå från en helt ny budget än att söka tillfredsställa önskemålen inom den gamla budgetens ram. Härvid har man utgått från resultaten av 1923 års hushållskostnadsundersökning,[1] som hittills icke kommit till användning vid dessa indexberäkningar. Den förut använda budgeten var huvudsakligen grundad på hushållsräkenskaper från 1913—1914 års undersökning bland arbetare och lägre tjänstemän i ett antal svenska städer, den nya budgeten däremot på de vid 1923 års undersökning funna genomsnittstalen för dels arbetare och lägre tjänstemän såväl i städerna som å industriorterna (tillhopa 1 192 hushåll), dels de lägre välståndsgrupperna av medelklasshushållen (117 hushåll). Genom medtagandet av industriorterna ha de mindre samhällena, liksom i fråga om det fortlöpande prismaterialet från ombudsorterna, fått i någon mån sätta sin prägel på budgeten. Medelklasshushållen ha tillagts bl. a. med tanke på att göra den nya budgeten mera jämförbar med den förut använda 2 000-kronorsbudgeten, vilken låg något högre än den genomsnittliga standarden inom arbetar- och lägre tjänstemannahushåll vid 1913—14 års undersökning.

För att i möjligaste mån taga hänsyn till den olikformiga prisutvecklingen sedan 1923 och den därav härflytande förändringen av familjebudgeten ha de genomsnittliga hushållsutgifterna för ovannämnda 1 309 hushåll, i regel avseseende bokföringsperioden $^1/_{10}$ 1922—$^1/_{10}$ 1923, med ledning av indextalen för de särskilda i levnadskostnadsindex ingående huvudposterna omräknats till 1931 års prisnivå. Med beaktande av bl. a. ovan berörda penningpolitiska händelser har man, närmare bestämt, låtit den period, till vilken denna omräkning hänför sig, sammanfalla med prisinsamlingstillfällena för levnadskostnadsindex fr. o. m. den 1 januari 1931 t. o. m. den 1 oktober 1931. Den nya budgeten har således beräknats efter det genomsnittliga prisläget för månaderna december 1930 samt mars, juni och september 1931. Den förutvarande och den nya budgetens sammansättning framgår i sina huvuddrag av följande tablå:

	Gamla budgeten (Juli 1914)		Nya budgeten (1931)	
	kr.	%	kr.	%
Livsmedel	856	42·8	1 295	37·0
Bostad	300	15·0	510	14·6
Bränsle o. lyse	82	4·1	145	4·1
Beklädnad	237	11·9	495	14·1
Skatter	159	7·9	213	6·1
Övriga utgifter	366	18·3	842	24·1
Summa utgifter	2 000	100·0	3 500	100·0

Ehuru den nya budgeten i stort sett anknyter sig till levnadsförhållandena inom samma samhällsgrupper som den förutvarande och approximativ omräkning efter inträffade prisförändringar verkställts, slutar den nya budgeten på ett omkring 300 kr. högre belopp än den gamla vid motsvarande tidpunkt

[1] Levnadskostnaderna i städer och industriorter omkring 1923, Sveriges officiella statistik, Socialstatistik, Stockholm 1929.

(1931). Man torde kunna betrakta denna höjning såsom en försiktig anpassning efter nu rådande inkomstförhållanden bland de befolkningsgrupper, vilkas levnadskostnader indexberäkningarna närmast avse att belysa.

Den nämnda höjningen av indexbudgetens totalbelopp, ehuru i och för sig rätt obetydlig, omöjliggör emellertid användandet av den tidigare bassiffran, 2 000 kr., som utgångspunkt för indexberäkningen. Denna omständighet är dock av mindre betydelse, enär en sådan jämförelse likväl efter kompletteringen av varulistan med nya varuslag och kvaliteter under alla förhållanden bleve på flera punkter rent fiktiv eller missvisande. Den använda metoden för sammanknytandet av indexberäkningarna enligt den gamla och den nya budgeten beskrives i det följande. Först må här lämnas en kortfattad redogörelse för förändringarna av de särskilda huvudposternas storlek och sammansättning.

Livsmedel. Den betydelsefullaste förändringen inom denna grupp är medtagandet av några varuslag inom gruppen frukt och grönsaker. På grund av särskilt stora noteringssvårigheter ha emellertid endast några få viktigare varuslag, nämligen äpplen, apelsiner, bananer, katrinplommon och vitkål, nu införts i varulistan såsom representanter för gruppen. Av de förutvarande varugrupperna ha brödsorterna kompletterats med knäckebröd (medelpris uträknas mellan spisbröd och knäckebröd) och mjukt kaffebröd samt köttvarorna med malet nötkött (köttfärs). Vidare har tillagts en liten grupp drycker och njutningsmedel, omfattande pilsner, svagdricka och tobak. Därjämte har på de flesta punkter någon jämkning företagits av de kvantiteter, med vilka varuslagen ingå i beräkningarna. Årskostnaderna för de i budgeten ingående varuslagen täcka alltjämt icke h e l a livsmedelsposten, men det procentuella kompletteringstal, som nu liksom tidigare får representera de icke medtagna varuslagen, har kunnat sänkas från 29·70 till 10·81 % av de specificerade kostnaderna.

Den totala livsmedelspostens andel av budgeten är något lägre än den ursprungliga anparten i 1914 års budget. På grund av prisförskjutningarna sedan 1914 kan dock denna sänkning av livsmedelspostens procentuella andel icke i och för sig sägas beteckna, att den nya budgeten avser en högre levnadsstandard.

Bostad. Ehuru den sedan 1923 inträdda kraftiga stegringen av bostadshyrorna till fullo beaktats, har bostadsposten stannat vid ungefär 15 % av den totala budgeten. Postens relativa storlek var densamma i 1914 års budget, men enligt vad senare bostadsundersökningar givit vid handen, torde den verkliga procentsiffran vid den tiden ha varit något lägre, åtminstone om även andra samhällen än de större städerna medräknas.

Bränsle och lyse. I denna grupp har tillagts kokgas med en kvantitet, som beräknats med hänsyn till det ungefärliga antalet gasförbrukande hushåll i städer och samhällen. I övrigt ha de ingående kvantiteterna av ved, kol och koks något förändrats. Kostnaderna för belysning representeras av den elektriska belysningsströmmen jämte en mindre kvantitet fotogen. Något kompletteringstal för ej specificerade varuslag kommer här ej till användning.

Beklädnad. Inom denna post ha förändringarna huvudsakligen avsett modernisering av de noterade varukvaliteterna. Konfektionskläderna ha erhållit en större vikt, och i samband därmed har den beställda ytterrocken utgått, en huvudbonad (hård manshatt) har införts liksom även damstrumpor av konstsilke och barnstrumpor av bomull; bland trikåvarorna har däremot uteslutits tröja (av ullbomull). Kostnaderna för noterade kläder (ej skodon) kompletteras med 16·46 %. I fråga om skodon ha tillkommit damlågskor av chevrå och galoscher, men uteslutits stövlar samt damkängor av boxkalv. Kostnaderna för skodon ingå i beräkningarna utan komplettering.

Skatter. Beräkningen av skatteposten har undergått den förändringen, att man till grundval för kalkylerna i stället för en särskilt beräknad och fastställd inkomstnivå för berörda samhällsgrupper, vilket hittills varit fallet, lagt den totala kostnadssumman i kronor räknat, som under varje period erhålles vid indexberäkningarna. Skatteunderlaget kommer härvid att bli beroende av levnadskostnadsindex' ställning under kalenderåret ett resp. två år före löpande beskattningsår. En omräkning av posten enligt denna metod med utgångspunkt från budgetsumman 3 500 kr. för 1931 har något minskat skatternas relativa andel i totalbudgeten.

Övriga utgifter. I denna grupp sammanföras en mängd utgiftsposter av var för sig mindre betydelse, vilka dock tillsammans i den nya budgeten upptaga nära $^1/_4$ av den totala kostnadssumman. Ändringarna ha även här inneburit utbyte av äldre kvaliteter mot nu gångbara och därjämte införandet av ett något fylligare urval av representativa varuslag inom de särskilda undergrupperna. Bland inventarierna ha t. ex. äldre möbeltyper utbytts och mattor, gardiner och hushållslinne givits skälig plats, varjämte bl. a. utgifter för radiomottagning, grammofonskivor och omnibusresor beretts plats inom den kostnadsram, som även i detta fall uppdragits med utgångspunkt från 1923 års undersökning. Uppgifter av detta slag inhämtas numera från 10 av styrelsens ombudsorter.

De olika huvudposternas sammansättning framgår i detalj av följande tablå.

Budget för socialstyrelsens levnadskostnadsindex (1931).

Livsmedel.			Gryn: havre-	22	kg
Mjölk: oskummad	1 000	l	ris-	8	»
separerad	60	»	Rågbröd: hårt	34	»
Smör	36	kg	sötlimpa	53	»
Ost: helfet	12	»	grovbröd	34	»
halvfet	5	»	Vetebröd: skorpor	6	»
Margarin	28	»	mjukt matbröd	11	»
Ägg	30	tj.	» kaffebröd	27	»
Potatis, gammal	560	l	Nötkött	29	»
Gula ärter	6	kg	Kalvkött	22	»
Bruna bönor	2	»	Fårkött	5	»
Mjöl: vete-	176	»	Malet nötkött	13	»
råg-	20	»	Fläsk, färskt	37	»
rågsikt-	53	»	» salt	11	»

Fisk, färsk: insjöfisk (abborre och gädda)	7	kg
sill	9	»
strömming	15	»
övrig saltsjöfisk (torsk)	15	»
Salt sill	18	»
Kabeljo	4	»
Kaffe, rostat	20	»
Socker, bit-	109	»
Äpplen	20	»
Apelsiner	7	ds.
Bananer	7	kg
Katrinplommon	5	»
Vitkål	25	»
Pilsner	75	fl.
Svagdricka	45	l
Tobak	30	kr.
Bostad	510	»
Bränsle och lyse.		
Elektrisk ström	100	kWh
Fotogen	15	l
Gas	100	kbm
Ved: björk-	2·8	»
barr-	3·4	»
Kol: antracit	1·5	hl
hushålls-	2·0	»
Koks: 20—40 mm.	100	kg
40—60 el. 60—80 mm.	100	»
Beklädnad.		
Ylletyg	8	m
Bomullstyg	25	»
Ullgarn	1	kg
Kostym: best. 1/3 konf. 2/3	1	st.
Överrock, konf.	1	»
Hatt	2	st.
Skjorta	2	»
Kalsonger	2	par
Strumpor: mans-, ylle	4	»
dam-, konstsilke	2	»
barn-, bomull	5	»
Arbetsblus	1	st.
Smorläderskängor	1/2	par
Boxkalvskängor: mans-	1	»
barn-	4	»
Lågskor, dam-	1	»
Galoscher	2	»
Halvsulning och klackning	6	ggr
Skatter (statlig inkomstskatt, kommunalskatt och landstingsskatt)	213	kr.
Övriga utgifter.		
Inventarier (möbler, mattor, sängkläder, hushållslinne och kökssaker, redskap och verktyg)	140	kr.
Rengöringsmedel och tvätt (tvål och såpa, tvätt)	45	»
Hygien (hälso- och sjukvård)	80	»
Intellektuella ändamål (skolböcker, skolavgifter, tidningar och litteratur)	90	»
Förenings- och försäkringsavgifter (fackföreningar, övriga föreningar, sjukkassor, liv- och kapitalförsäkring)	170	»
Nöjen och förströelser (biograf, teater, idrottstävling, radiolicens, leksaker, grammofonskiva, velociped)	60	»
Resor (lokala och andra)	70	»
Räntor	10	»
Telefon, post o. skrivmaterial (telefon o. telegram, postporto, skrivmaterial)	25	»
Arbetshjälp i hemmet	30	»
Övriga ej spec. utgifter	122	»

Anknytning till förutvarande indexserier. Som ovan berörts har den genomförda revisionen av budget och varuförteckningar för styrelsens indexberäkningar medfört, att *direkt* anknytning till de hittillsvarande indexseriernas basperiod, juli 1914, icke lämpligen kan äga rum. Å andra sidan har det ansetts behövligt att fortskriva de hittillsvarande indexserierna under vederbörligt hänsynstagande till de reviderade indexberäkningarna. Man har härvid stannat för en metod, som kommit till användning bl. a. vid motsvarande om-

läggningar av levnadskostnadsindex i Nederländerna och som innebär, att totalindextalet och indextalen för varje särskild huvudpost var för sig fortskrivas i relation till de procentuella förändringar, som den nya budgetens kostnadsbelopp uppvisa från övergångsperioden till det aktuella beräkningstillfället. Metoden kan sägas innebära, att en ny indexserie med ny basperiod och modifierad budget upplägges, men att man i stället för 100, vilken siffra vanligen användes som utgångstal för indexserier, såsom bassiffra för varje huvudpost och samtliga kostnader insätter övergångsperiodens indextal enligt den tidigare beräkningsmetoden.

För erhållande av indextal (1914 = 100) för den 1 april 1932 enligt den antydda metoden gäller det således att i första hand beräkna de relativa förändringarna av levnadskostnaderna (enligt den nya budgeten) från den nya basperioden, vilken som förut nämnts är 1/1—1/10 1931 (egentligen december 1930 och mars, juni och september 1931) och fram till 1 april (egentligen mars) 1932. Uträkningen återfinnes här nedan (kol. 2—4). Med de funna relationstalen ha därefter de gamla indextalen (1914 = 100) för basperioden 1/1—1/10 1931 omräknats. Härvid ha först enkla medeltal uträknats av indextalen för de fyra kvartalsskiftena 1/1, 1/4, 1/7 och 1/10 1931. Då den nya budgetens kostnadsbelopp beräknats efter medelpris för varje vara under månaderna december 1930 och mars, juni och september 1931, har man med detta tillvägagångssätt sökt vinna en någorlunda bred anslutning mellan prisnivån under den nya basperioden och de enligt äldre metod för ifrågavarande period beräknade indextalen, varifrån de fortskrivna indexserierna utgå. Uträkningen av indextalen för den 1 april 1932 har sålunda tillgått på följande sätt:

1	2	3	4	5	6
	Kostnadsbelopp enligt nya budgeten, kr.		Indextal (1931 = 100) 1/4 1932 (kol. 3 i % av kol. 2)	Medeltal av indextalen (1914 = 100) 1/1, 1/4, 1/7 o. 1/10 1931	Indextal (1914 = 100) 1/4 1932 (kol. 4 × kol. 5: 100)
	Basperiod 1931	1/4 1932			
Livsmedel	1 295	1 251·75	96·66	129·3	125
Bostad	510	510·00	100·00	205·8	206
Bränsle och lyse	145	141·18	97·86	153·3	149
Beklädnad	495	479·90	96·95	173·8	168
Skatter	213	210·56	98·85	173·8	172
Övriga utgifter	842	845·21	100·38	176·3	177
Samtliga utgifter	**3 500**	**3 438·60**	**98·25**	**159·3**	**157**

Till jämförelse med de enligt ovanstående metod uträknade indextalen ha indexberäkningarna för den 1 april 1932 även utförts på samma sätt som vid föregående kvartalsskiften. Det visar sig därvid, att med den gamla metoden skulle indextalen för livsmedel blivit 124, bostad 206, bränsle och lyse 149, beklädnad 169, skatter 181, övriga utgifter 176 och samtliga levnadskostnader 157. Totalindex påverkas således denna gång icke av omläggningen av beräkningsmetoden, och i övrigt är det endast indextalet för skatteposten, som av förut nämnd anledning i någon avsevärd grad influeras av densamma.

Indextalet för livsmedel samt bränsle och lyse har framräknats efter samma metod som levnadskostnadsindex. Det genomsnittliga relationstalet för kostnadsbeloppet för livsmedel, bränsle och lyse i mars 1932 var sålunda 96·73, om basperioden 1931 sättes lika med 100, och medeltalet av ifrågavarande indextal för december 1930, mars, juni och september 1931 uppgick till 131·8, varav erhålles ett indextal för mars 1932 av 127.

Levnadskostnader under första kvartalet 1932.

Prisstatistik och indexberäkningar.

På grundvalen av prisuppgifter från 49 ombudsorter har socialstyrelsen verkställt beräkningar rörande levnadskostnadernas förskjutningar sedan kvartalsskiftet december 1931—januari 1932 och därpå grundade indexberäkningar.

I indexberäkningen ingående huvudposter.

Livsmedel, bränsle och lyse. De prisuppgifter, som beträffande livsmedel, bränsle och lyse användas vid indexberäkningen, avse samtliga kvartalets sista månad. För livsmedel insamlas uppgifter varje vecka å färskvaror (smör, ägg, kött, fläsk och fisk), varefter medeltal tagas för samtliga veckor under månaden; övriga varor noteras en gång i månaden, omkring den 15. Vid sistnämnda tidpunkt inhämtas jämväl noteringar å bränsle- och lyseartiklar. Under hänvisning till sammandragstabellen för livsmedelspriserna (sid. 330—331) och tabellen över kreaturspriser i vissa större städer (sid. 342) må följande anföras rörande de under kvartalet iakttagna prisväxlingarna å de särskilda varuslagen, varvid det torde vara av särskilt intresse att konstatera den nuvarande prisnivåns förhållande till läget före guldmyntfotens suspension eller i september förra året.

Medelpriset å *mjölk* har även under det nu gångna kvartalet kvarstått oförändrat i 21 öre per liter för oskummad vara, varemot separerad mjölk stigit från 7 till 8 öre per liter. Å en del ombudsorter ha dock priserna på oskummad mjölk visat fallande tendens, fast ej tillräckligt för att åstadkomma någon förändring av medelpriset. Särskilt markerad var nedgången i Hälsingborg och Tidaholm från resp. 18 och 17 öre till 14 öre per liter, det lägsta noterade priset bland samtliga ombudsorter. Som orsak till detta prisfall ha vederbörande ortsombud uppgivit det alltmer ökade inflytandet av mejerisammanslutningar, som genomdrivit sänkningen i syfte att konkurrera ut utomstående leverantörer. Å några orter ha höjningar förekommit, i Kristianstad från 18 till 20 öre, i Ystad från 16 till 18 öre och i Göteborg från 20 till 21 öre. De högsta mjölknoteringarna uppvisa Malmberget och Kiruna med resp. 27 och 28 öre per liter.

Smörpriserna, som under senare halvåret i fjol visade stigande tendens, förete under det gångna kvartalet en mera ojämn utveckling. Partipriset å mejerismör, som enligt den i Malmö utgivna noteringen utgjorde 2·09 kr. per kg vid

förra kvartalsskiftet, sjönk under januari till 1·71 kr. för att sedan under en månad successivt stiga till 2·33 kr. men var vid kvartalets slut åter nere i 1·70 kr. per kg mot 1·89 kr. i slutet av september förra året. Detaljpriserna ha i stort sett hållit jämna steg med partinoteringarna; för sista veckan i mars noterades ett genomsnittligt detaljpris av 2·31 kr. per kg för mejerismör och 2·18 kr. för landssmör mot resp. 2·69 och 2·48 kr. i december och 2·49 resp. 2·36 kr. per kg i september i fjol. Smörprisernas kraftiga nedgång under de senare åren och deras disproportion till mjölkpriserna framstår ännu mera påfallande vid konstaterandet av att detaljpriset å mejerismör för närvarande ligger blott c:a 1 % över förkrigspriset och å landssmör c:a 5 %, varemot motsvarande stegringssiffra för oskummad mjölk alltjämt utgör c:a 50 %.

Ostnoteringarna visa fortfarande endast helt obetydliga förändringar, men tendensen synes vara sjunkande både i parti och detalj.

Margarinpriset, som sjönk under förra kvartalet, har sedan årsskiftet stigit med i medeltal 8 öre per kg, vilket delvis anses bero på fördyring av vissa importerade råvaror för margarintillverkningen.

Det för denna årstid vanliga prisfallet å *färska ägg* har kännetecknat äggmarknaden under kvartalets samtliga månader. Lantbrukssällskapets partinotering, som vid förra kvartalsskiftet stod i 1·40 kr. per kg (1 tjog = 1·2 kg), sjönk successivt till 62 öre i slutet av mars. Nedgången inom detaljhandeln var även kraftig, från 2·58 till 1·51 kr. per tjog. Marspriset ligger närmare 30 % lägre än för ett år sedan.

Priserna på *potatis* och *gula ärter* ha i stort sett varit oförändrade sedan förra hösten, varemot *holländska bruna bönor* och *havregryn* äro 5 öre dyrare per kg än i september och *risgryn* 2 öre billigare.

Mjöl- och brödpriserna, vilka voro oförändrade under förra kvartalet utom för skorpor, som sjönko med i medeltal 2 öre per kg, utvisa för den nu gångna kvartalsperioden följade förändringar. Vetemjöl och rågsikt ha sjunkit med resp. 3 och 2 öre pr kg, knäckebröd, sötlimpa och skorpor med vardera 1 öre samt mjukt vetebröd, bakat med mjölk, med 2 öre per kg. Partipriserna å mjöl från kvarnarna ha sedan september i fjol sjunkit med 3 kr. pr 100 kg för vetemjöl och 1·50 kr. för rågsikt, under det att sammalet rågmjöl stigit med 0·50 kr. per 100 kg.

Priserna å *slaktdjur* förete under kvartalet inga nämnvärda förändringar med undantag för får, som stigit med c:a 10 %. Detaljpriserna å *kött* utvisa nedgång för nötkött med i genomsnitt 7 % och för kalvkött med 3 %, varemot fårkött stigit med c:a 2 % på grund av ökad efterfrågan vid påsktiden. *Fläskpriserna* ha sjunkit med c:a 9 %. En jämförelse med prisnivån i september förra året ger vid handen, att sedan dess priserna å nötkreatur och svin sjunkit med resp. c:a 12 och 17 %, varemot priserna å kalvar och får stigit med c:a 3 %. Under samma tid har nötkött sjunkit med i genomsnitt 10 %, kalv- och fårkött med 7 % och fläsk med 13 %.

Kaffepriserna, som redan under förra kvartalet visade uppåtgående tendens till följd av de höga växelkurserna å guldvalutor, ha under den nu gångna kvartalsperioden undergått ytterligare stegringar med anledning av den av

Livsmedelskostnadernas (inkl. bränsle och lyse) förändringar 1931—mars 1932.
Indextal (1931 = 100).

År	Mejeriprod. o. ägg[1] (7 varuslag)	Mjöl[2] (3 varuslag)	Bröd[3] (8 varuslag)	Kött[4] (8 varuslag)	Fisk[5] (7 varuslag)	Rotsaker, frukt o. grönsaker[6] (6 varuslag)	Specerier[7] (7 varuslag)	Maltdrycker o. tobak[8] (3 varuslag)	Bränsle o. lyse[9] (9 varuslag)	Samtliga varuslag
1931	100	100	100	100	100	100	100	100	100	**100**
1932 1:a kv.	96	95	99	89	91	105	105	100	97	**97**
jan.	96	98	100	91	92	102	101	100	97	**97**
febr.	96	95	99	88	91	106	106	100	97	**97**
mars	95	93	99	87	89	107	109	100	97	**97**

årets riksdag beslutade tullhöjningen från 30 till 45 öre per kg för orostat kaffe och från 42 till 60 öre för rostad vara. Styrelsens noteringar avse från och med januari innevarande år rostat kaffe (Santosblandning) i stället för orostad vara, som numera torde förbrukas i mycket ringa omfattning. Medelpriset å rostad Santosblandning, som i januari utgjorde 2·89 kr. per kg, hade i mars stigit till 3·11 kr.

Även *sockret* har i år varit föremål för riksdagsbehandling på grund av det tryckta läget å världsmarknaden, i det att visst minimipris fastställts såväl å betor som å socker i parti. Medelnoteringen å bitsocker i detaljhandeln utgjorde i mars 47 öre per kg mot 43 öre i december och 41 öre i september förra året.

Vad slutligen *bränsle* och *lyse* beträffar, ha de under kvartalet inträffade prisförskjutningarna varit av mindre betydelse.

Sammanfattning av livsmedelsprisernas förändringar. Till belysande av de allmänna förändringar, som med avseende å livsmedelspriserna (inberäknat bränsle och lyse) ägt rum i detaljhandeln från och med 1931 till och med mars 1932, meddelas i tabellen här ovan en serie »vägda» indextal, vilka utarbetats med användande av samma kvantitetstal för de särskilda varuslagen som vid uträknandet av levnadskostnadsindex. Som synes ha priserna å kött (inkl. fläsk) sjunkit mest sedan förra året, varemot gruppen specerier visar den högsta stegringen. Beträffande prisutvecklingen för tiden före 1931 hänvisas till närmast föregående kvartalsberättelse (årg. 1932, sid. 72) samt efterföljande serie av indextal för livsmedel, bränsle och lyse, som beräknats på liknade sätt som indextalen för samtliga levnadskostnader.

	Juli	Årsmedeltal								1931				1932	
	1914	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1:a kv.	2:a kv.	3:e kv.	4:e kv.	1 kv.	mars
Indextal	100	164	168	158	153	154	150	140	131	133	131	130	129	127	127

[1] Oskummad och separerad mjölk, mejeri- och landssmör, helfet och halvfet ost samt ägg. — [2] Vetemjöl, sammalet rågmjöl och rågsikt. — [3] Spisbröd, knäckebröd, sötlimpa, grovbröd, skorpor, mjukt matbröd av vete och mjukt kaffebröd. — [4] Nötstek, soppkött, gödkalvstek, spädkalvstek, fårstek, färskt och salt fläsk. — [5] Abborre, gädda, strömming, torsk, färsk och salt sill samt kabeljo. — [6] Potatis, äpplen, apelsiner, bananer, katrinplommon och vitkål. — [7] Margarin, gula ärter, bruna bönor, havre- och risgryn, kaffe och socker. — [8] Pilsner, svagdricka och tobak. — [9] Elektrisk ström, fotogen, gas, björk- och barrved, antracit- och hushållskol samt kamin- och värmeledningskoks.

Beklädnadsartiklar. (Medelpris för socialstyrelsens ombudsorter.)

Beklädnadsartiklar	1914 (mitten)	1928	1929	1930	1931	April 1931	Juli 1931	Okt. 1931	Jan. 1932	April 1932
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Tyger och garner:										
Ylletyg (till damklänning) pr m	2·50	3·60	3·55	3·35	3·10	3·15	3·10	2·95	3·00	*2·95
Bomullsmuslin [1] (till dito) pr m	0·50	0·85	0·85	0·80	0·75	0·75	0·75	0·75	0·75	*0·90
Ullgarn . . . . . » kg	6·50	10·65	10·55	9·55	8·65	8·80	8·65	8·40	8·30	8·25
Kläder:										
Herrkostym: best.	65·00	148·00	147·00	145·00	143·00	144·00	143·00	141·00	141·00	142·00
» konf. . . .	40·00	91·00	91·00	90·00	87·00	88·00	87·00	86·00	85·00	85·00
Vinteröverrock, konf. . .	40·00	85·00	85·00	85·00	82·00	82·00	82·00	81·00	81·00	82·00
Hatt, mans- (hård, ullfilt)	·	·	·	·	·	·	·	·	·	10·50
Skjorta, kulört	2·00	3·15	3·10	3·00	2·85	2·90	2·85	2·75	2·75	*5·25
Kalsonger	1·75	3·35	3·35	3·20	3·05	3·10	3·05	2·95	2·95	*3·20
Strumpor: mans- (helylle)	1·25	2·25	2·25	2·20	2·05	2·10	2·10	2·00	2·00	1·95
» dam-(konstsilke)	·	·	·	·	·	·	·	·	·	3·95
» barn-(bomulls-)	·	·	·	·	·	·	·	·	·	1·25
Arbetsblus	1·75	3·70	3·70	3·60	3·45	3·50	3·45	3·35	3·35	*3·55
Skodon:										
Kängor (smorläd. el. svecia)	8·50	14·00	14·25	13·75	13·00	13·25	13·00	12·75	12·75	*12·75
Kängor av boxkalv: mans-	13·00	19·25	19·50	18·75	18·00	18·25	18·00	17·50	17·50	17·00
» barn-	7·00	11·50	11·25	10·75	10·25	10·50	10·25	10·00	9·75	*10·50
Lågskor av chevrå, dam-	·	·	·	·	·	·	·	·	·	14·50
Halvsulning o. klackning	3·50	6·55	6·60	6·60	6·55	6·55	6·55	6·55	6·50	6·45
Galoscher, mans-	·	·	·	·	·	·	·	·	·	3·75

Bostad. Med avseende å hyresposten har, på grundval av föreliggande uppgifter rörande bostadsmarknaden och byggnadsverksamheten, en summarisk uppskattning verkställts rörande hyresnivåns förändring från hyresåret 1930/1931 till 1931/1932, varvid man kommit till en oförändad hyresindex av 206.

Beklädnad. Uppgifterna avse de priser, som gällde omkring den 15 i kvartalets sista månad. I fråga om insamlingsförfarandet hänvisas till Soc.Medd. årg. 1920, sid. 549, årg. 1922, sid. 155 samt detta häfte sid. 321.

Den nu slutförda undersökningen visar, att prisnivån inom detaljhandeln ytterligare sjunkit något, huvudsakligen beroende på lägre skopriser. Det särskilda indextalet för beklädnadsposten sjönk sålunda från 169 till 168 mot 170 i september förra året.

Skatter. Skatteberäkningarna verkställas två gånger årligen, varvid omräkning av kommunalskatten äger rum den 1 april samt av krono- och landstingsskatterna den 1 oktober (se härom Soc.Medd. årg. 1922, sid. 947). Resultatet av den omräkning, som nu företagits av kommunalskatten, har blivit en sänkning av skatteindexen från 173 till 172, beroende på att

* Ny kvalitet. — [1] T. o. m. jan. 1932 bomullstyg.

Socialstyrelsens levnadskostnadsindex 1914—1932.

		Livsmedel	Bostad	Bränsle och lyse	Beklädnad	Skatter	Övriga utg.	Summa utg.
1914	juli	100	100	100	100	100	100	**100**
1916	dec.	152	108	168	160	109	125	**139**
1917	maj	174	108	190	170	109	130	**152**
	sept.	180	112	240	210	109	150	**166**
1918	1 jan.	214	112	275	250	109	175	**192**
	1 april	229	112	280	270	114	185	**203**
	1 juli	258	112	286	285	114	195	**219**
	1 okt.	281	112	305	350	114	220	**242**
1919	1 jan.	323	120	381	350	114	225	**267**
	1 april	327	120	367	320	160	215	**265**
	1 juli	318	120	326	310	160	210	**257**
	1 okt.	311	130	294	330	160	215	**257**
1920	1 jan.	307	130	307	345	160	220	**259**
	1 april	287	130	333	370	290	230	**265**
	1 juli	287	130	372	390	290	235	**270**
	1 okt.	298	155	400	390	290	245	**281**
1921	1 jan.	286	155	380	355	290	245	**271**
	1 april	247	155	316	295	372	235	**249**
	1 juli	231	155	264	270	372	225	**236**
	1 okt.	228	163	231	250	372	220	**231**
1922	1 jan.	202	163	207	240	372	210	**216**
	1 april	184	163	196	225	264	200	**195**
	1 juli	178	163	188	210	264	195	**190**
	1 okt.	180	163	183	205	263	195	**190**
1923	1 jan.	166	163	188	203	263	190	**183**
	1 april	164	163	188	199	211	188	**177**
	1 juli	158	163	185	196	211	188	**174**
	1 okt.	163	178	183	194	201	187	**177**
1924	1 jan.	162	178	181	192	201	187	**176**
	1 april	160	178	183	192	173	185	**173**
1924	1 juli	155	178	182	192	173	183	**171**
	1 okt.	164	178	180	191	170	183	**174**
1925	1 jan.	171	186	181	192	170	183	**178**
	1 april	171	186	179	192	162	182	**177**
	1 juli	168	186	177	191	162	181	**176**
	1 okt.	167	186	172	190	168	180	**175**
1926	1 jan.	163	188	171	190	168	180	**174**
	1 april	158	188	170	188	185	179	**173**
	1 juli	156	188	168	187	185	180	**172**
	1 okt.	156	188	166	184	183	180	**171**
1927	1 jan.	155	188	186	182	183	179	**171**
	1 april	149	198	180	181	184	179	**170**
	1 juli	148	198	176	180	184	179	**169**
	1 okt.	154	198	171	181	184	180	**172**
1928	1 jan.	152	198	168	182	184	179	**171**
	1 april	152	199	166	184	183	179	**171**
	1 juli	156	199	164	185	183	179	**173**
	1 okt.	154	199	162	186	184	179	**172**
1929	1 jan.	150	199	159	186	184	179	**170**
	1 april	151	200	165	185	187	178	**171**
	1 juli	148	200	161	184	187	178	**169**
	1 okt.	150	200	160	183	183	178	**170**
1930	1 jan.	145	200	160	183	183	178	**167**
	1 april	140	205	160	181	176	178	**165**
	1 juli	138	205	159	180	176	178	**164**
	1 okt.	137	205	156	178	176	176	**163**
1931	1 jan.	132	205	155	177	176	177	**161**
	1 april	130	206	155	175	173	177	**160**
	1 juli	127	206	153	173	173	176	**158**
	1 okt.	128	206	150	170	173	175	**158**
1932	1 jan.	127	206	149	169	173	175	**157**
	1 april	125	206	149	168	172	177	**157**

den genomsnittliga stegringen av kommunalskatterna ej uppvägt den sänkning, som varit en följd av det med hänsyn till den sjunkande inkomstnivån tillämpade lägre skatteunderlaget (jfr sid. 321).

Övriga utgifter. Beräkningarna avse dels priser omkring den 15 i kvartalets sista månad, dels taxor såvitt möjligt fr. o. m. kvartalsskiftet. Den nu avslutade undersökningen visar, att en mindre höjning ägt rum, huvudsakligen beroende på högre priser å tvättmedel samt höjda låneräntor och sjukkasseavgifter. Det särskilda indextalet för posten »övriga utgifter» steg sålunda från 175 till 177.

Sammanfattning. Levnadskostnadsindex.

Under det att de å sid. 326 angivna indextalen, vilka framräknas månatligen, endast gälla de förändringar, som drabbat priserna å livsmedel,

bränsle och lyse, avser socialstyrelsens vid varje kvartalsskifte meddelade levnadskostnadsindex förutom nyssnämnda poster jämväl kostnaderna för bostad, beklädnad, skatter och »övriga utgifter» samt åsyftar närmast att belysa förhållandena inom städer och stadsliknande samhällen.

Den nu senast utförda beräkningen rörande levnadskostnadernas förskjutningar avser prisläget omkring den 1 april 1932 och hänför sig närmast till förhållandena inom arbetar- och lägre tjänstemannafamiljer samt därmed jämställda samhällsklasser med en utgiftsstat före kriget av cirka 2 000 kr. och 1931 av omkring 3 500 kr. Beträffande tillvägagångssättet vid framräknandet av denna index hänvisas till sid. 318 i detta häfte av Soc. Medd.

Förhållandet mellan utgifterna för *årsbudgetens särskilda huvudposter*, beräknade enligt prisläget dels vid mitten av år 1914 och dels vid tidpunkten för resp. indexberäkningar, belyses genom översikten å sid. 328.

Som av sammanställningen framgår, utgör den allmänna stegringen av levnadskostnaderna från juli 1914 till det senaste undersökningstillfället, den 1 april 1932, 57 %, och kan sålunda betecknas med indextalet 157. I jämförelse med indextalet vid närmast föregående kvartalsskifte visar det nu framräknade ingen ändring.

Nedgången av livsmedelspriserna sedan föregående kvartalsskifte har medfört en sänkning av indextalet för denna post med 2 enheter, varjämte beklädnads- och skatteposterna sjunkit med vardera en enhet. Däremot har posten övriga utgifter höjts med 2 enheter.

En jämförelse mellan parti- och minutprisernas utveckling lämnas i nedanstående tablå:

Indextal för levnadskostnader och partipriser i Sverige.

Tid	Socialstyrelsens index för		Kommerskollegii partiprisindex											Sv. finanstidn. partisprisindex
	samtl. levnadskostnader	livsmedel, bränsle, lyse	Samtliga varor	Råvaror	Halvfabrikat	Helfabrikat	Produktionsförn.	Konsumtionsvaror	Vegetabiliska livsm.	Animaliska livsm.	Bränsle	Textilvaror	Läderv.	
juni/juli 1920	270	294	375	385	363	375	415	341	271	285	664	471	311	366
» 1922	190	179	174	148	156	197	153	191	183	157	140	216	133	164
» 1924	171	158	158	141	144	174	144	170	138	146	136	227	126	149
» 1926	172	157	150	140	150	155	138	160	146	144	118	189	120	143
» 1927	169	151	146	138	151	148	137	153	151	128	117	176	119	140
» 1928	173	157	151	146	155	150	143	157	148	140	111	185	146	149
» 1929	169	149	139	134	139	142	133	144	125	137	120	175	128	132
» 1930	164	140	123	116	128	123	121	124	108	122	112	140	114	113
mars/apr. 1931	160	133	113	110	117	113	111	115	104	111	104	125	103	107
juni/juli »	158	130	110	107	115	109	109	111	104	106	101	119	98	105
sept./okt. »	158	130	107	101	112	108	102	111	100	109	96	117	93	100
dec./jan. 1932	157	129	111	108	114	111	106	114	105	110	99	119	96	103
jan./febr. »	·	127	109	107	111	110	106	112	104	103	99	120	96	101
febr./mars »	·	127	110	107	109	111	106	113	104	105	98	120	96	101
mars/apr. »	157	127	109	108	109	110	106	112	105	101	98	120	95	101

	Varuslag	Kvantitet	1913	1914	1920	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
			öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre
1	Mjölk: oskummad	l	14	15	44	23	24	24	22	21	22	22	21	21
2	separerad	»	6	6	19	9	9	9	8	8	8	8	8	8
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg	236	239	657	366	374	384	337	339	351	339	284	255
4	mat- (lands-)	»	213	218	651	350	350	353	311	306	322	305	265	240
5	Ost: helfet, småpipig, okryddad	»	164	162	524	275	289	266	248	236	237	231	195	190
6	halvfet, » »	»	121	119	374	187	203	182	174	171	172	167	144	141
7	Margarin: växt-, ej smörblandat	»	135	144	376	184	178	178	166	148	140	133	138	129
8	Ägg: svenska, färska	tjog	159	171	578	271	274	265	247	232	241	241	211	193
9	Potatis: gammal	5 l	28	30	60	50	61	58	45	51	64	47	42	44
10	»	hl	—	—	963	771	986	937	672	783	1061	734	640	679
11	Gula ärter, svenska	kg	31	35	69	50	51	50	48	57	62	54	36	32
12	Bruna bönor, holländska	»	48	49	130	72	88	72	58	58	84	87	52	43
13	Mjöl: vete-, kärn-, svensk förmaln.	»	31	33	91	45	44	48	48	48	45	43	41	39
14	råg-, samm. el. toppat, svenskt	»	22	23	56	27	30	33	28	31	32	29	25	24
15	rågsikt-, svenskt, märket 000	»	27	29	73	38	40	42	38	43	43	39	35	35
16	Gryn: havre- (ångpreparerade)	»	36	42	101	50	48	50	46	47	51	46	38	36
17	ris-, Burma- el. svenska prima	»	41	41	176	53	54	53	53	53	54	54	52	46
18	Rågbröd: hårt grovt spisbröd	»	41	43	111	75	73	77	72	73	75	71	66	64
19	Rågbröd: hårt knäckebröd	»	—	—	139	97	95	99	93	95	97	95	89	88
20	sötlimpa eller siktbröd	»	38	40	105	65	64	70	66	65	65	64	62	61
21	grovbröd (grov hålkaka, ankarst.)	»	30	31	71	44	46	52	48	48	48	48	46	46
22	Vetebröd: skorpor, ordinära	»	76	78	254	157	156	161	156	154	153	150	145	141
23	mjukt matbröd, bakat med vatten	»	43	46	128	77	77	85	79	77	77	76	75	75
24	billigaste sort » » mjölk	»	60	61	145	90	91	99	94	94	94	93	90	89
25	mjukt kaffebröd, billigaste sort	»	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
26	Nötkött, färskt: stek	»	122	116	398	209	204	212	210	197	190	189	189	181
27	soppkött	»	100	95	333	169	167	175	174	164	158	156	155	150
28	Kalvkött, stek: gödkalv	»	131	130	493	256	247	255	253	240	238	239	238	225
29	spädkalv	»	72	70	274	149	144	152	152	144	140	144	145	138
30	Fårkött: färskt, stek	»	133	130	431	225	223	241	238	225	225	230	231	218
31	Malet nötkött (köttfärs)	»	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
32	Fläsk: färskt, (sidfläsk)	»	133	129	449	214	197	249	238	191	205	226	210	147
33	salt, svenskt (sidfläsk)	»	140	137	470	227	204	256	248	199	210	232	217	153
34	» amerikanskt »	»	—	—	364	192	189	236	243	223	213	228	227	195
35	Fisk, färsk: abborre	»	75	76	191	132	135	132	129	124	122	127	127	121
36	gädda	»	108	110	312	209	212	204	191	185	179	191	190	182
37	sill	»	34	35	102	67	72	78	75	67	66	68	70	68
38	strömming	»	38	39	106	61	66	74	75	69	66	67	67	68
39	torsk	»	55	57	139	94	100	101	97	95	92	100	100	97
40	rödspotta (spätta)	»	79	81	219	154	154	155	154	151	152	157	155	154
41	kolja	»	—	—	152	111	120	120	116	118	117	126	124	124
42	Salt sill, prima Islands-	»	45	45	120	59	70	86	66	66	57	61	68	56
43	Kabeljo av långa med fenor o. stjärt	»	56	58	156	83	90	98	105	96	95	96	96	85
44	Kaffe, rostat, Santosblandning	»	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
45	Socker, bit-	»	67	65	168	107	96	78	71	72	64	54	45	42
46	Salt, matsalt	»	—	10	31	20	19	19	19	19	18	17	17	16
47	Äpplen, ät-	»	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
48	Apelsiner, medelstora	dussin	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
49	Bananer, prima	kg	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
50	Katrinplommon, amer., storl. 40/50	»	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
51	Vitkål, svensk	»	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
52	Pilsner, klass II, utan glas	1/3 l	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
53	Svagdricka	l	6	6	16	14	14	15	15	15	15	15	16	16
54	Elektrisk ström	kWh	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
55	Fotogen, Water White	l	20	21	60	32	31	30	31	31	29	29	29	24
56	Kokgas	kbm	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
57	Ved: björk-, osågad, hemkörd	»	720	740	2895	1475	1450	1400	1310	1330	1300	1260	1220	1165
58	barr- » »	»	575	595	2310	1075	1080	1055	995	1010	980	945	920	890
59	Kol: antracit- (»valnöt»), hemkört	hl	401	411	2069	840	782	787	787	794	718	703	688	651
60	hushålls- (fyrkol), prima, »	»	234	242	1664	414	389	344	404	383	331	340	323	300
61	Koks: c:a 20—40 mm, hemkörd	100 kg	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
62	c:a 40–60 el. 60–80 mm, »	»	—	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Mars 1931	April 1931	Maj 1931	Juni 1931	Juli 1931	Aug. 1931	Sept. 1931	Okt. 1931	Nov. 1931	Dec. 1931	Jan. 1932	Febr. 1932	Mars 1932	Höjn. eller sänkn. i %		
öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	mars 1914—mars 1932	mars 1931—mars 1932	
21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	+ 50·0	0·0	1
8	8	8	8	8	7	7	8	7	7	8	8	8	+ 33·3	0·0	2
265	253	243	243	238	245	253	248	257	268	243	257	236	+ 1·3	— 10·9	3
248	241	234	232	224	229	239	235	240	247	229	233	220	+ 4·8	— 11·3	4
187	188	191	192	192	191	191	192	193	193	194	190	188	+ 16·0	+ 0·5	5
139	139	141	142	142	142	143	144	144	144	145	144	142	+ 18·3	+ 2·2	6
138	132	130	130	130	130	130	118	118	118	118	118	126	— 8·7	— 8·7	7
211	165	140	136	136	148	198	232	267	258	202	169	151	+ 9·4	— 28·4	8
43	43	43	44	47	48	47	44	45	45	46	47	47	+ 74·1	+ 9·3	9
645	659	665	658	732	726	733	684	684	687	696	729	741	—	+ 14·9	10
32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	31	0·0	— 3·1	11
43	42	41	41	41	41	41	43	45	47	47	48	46	0·0	+ 7·0	12
39	39	39	39	39	39	39	39	39	39	38	37	36	+ 16·1	— 7·7	13
24	24	24	24	24	25	24	24	24	24	24	24	24	+ 14·3	0·0	14
35	34	34	34	35	35	35	34	34	35	34	33	33	+ 26·9	— 5·7	15
35	35	35	35	35	35	35	35	37	39	40	41	40	+ 11·1	+ 14·3	16
49	48	47	46	46	45	45	44	43	43	43	43	43	+ 10·3	— 12·2	17
64	64	63	64	63	63	63	63	63	63	63	63	63	+ 53·7	— 1·6	18
88	88	88	88	88	88	88	88	88	88	88	87	87	—	— 1·1	19
61	61	61	61	61	61	61	61	61	61	60	60	60	+ 53·8	— 1·6	20
46	46	46	46	46	46	47	47	47	47	47	47	47	+ 51·6	+ 2·2	21
143	142	142	141	140	140	141	139	139	139	139	138	138	+ 84·0	— 3·5	22
75	75	74	74	74	74	75	75	75	75	74	74	75	+ 70·5	0·0	23
90	90	89	90	89	89	89	89	89	89	88	87	87	+ 45·0	— 3·3	24
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	103	102	101	.	.	25
184	183	182	182	181	182	181	179	177	175	173	168	165	+ 37·5	— 10·3	26
153	152	151	150	150	149	149	148	146	143	141	136	133	+ 34·3	— 13·1	27
229	228	227	228	227	225	223	220	216	213	213	211	209	+ 58·3	— 8·7	28
141	140	139	138	137	137	138	137	135	134	133	129	129	+ 76·7	— 8·5	29
223	227	227	228	228	225	217	206	199	197	199	200	201	+ 48·9	— 9·9	30
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	168	165	162	.	.	31
147	147	145	143	142	144	146	146	145	141	136	128	127	— 2·3	— 13·6	32
154	153	151	149	148	150	151	151	149	145	143	134	133	+ 2·9	— 13·6	33
201	198	196	195	194	190	188	184	182	180	182	183	177	—	— 11·9	34
127	130	106	108	111	116	121	123	124	124	124	126	126	+ 57·5	— 0·8	35
194	194	140	163	176	185	189	191	187	186	186	188	190	+ 62·4	— 2·1	36
57	65	65	72	82	76	73	68	67	66	60	57	57	+ 78·1	0·0	37
71	70	63	61	62	61	66	72	72	73	70	69	69	+ 81·6	— 2·8	38
97	97	94	95	97	97	100	100	96	96	96	94	93	+ 60·3	— 4·1	39
161	155	145	148	150	152	152	151	150	153	155	156	153	+ 91·3	— 5·0	40
128	130	117	119	119	116	122	126	123	126	130	130	126	—	— 1·6	41
65	64	63	63	62	55	47	43	43	42	42	40	36	— 20·0	— 44·6	42
91	88	86	85	84	83	81	78	75	75	74	74	75	+ 33·9	— 17·6	43
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	289	309	311	.	.	44
42	42	42	42	42	41	41	44	43	43	43	45	47	— 26·6	+ 11·9	45
16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	—	0·0	46
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	115	121	122	.	.	47
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	108	110	113	.	.	48
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	150	161	157	.	.	49
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	109	111	110	.	.	50
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	28	30	33	.	.	51
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	22	22	22	.	.	52
16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	+ 166·7	0·0	53
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	36	36	36	.	.	54
26	26	26	25	25	24	22	21	21	21	21	21	21	+ 5·0	— 19·2	55
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	17	17	17	.	.	56
1185	1185	1175	1170	1165	1155	1155	1140	1135	1135	1135	1130	1125	+ 49·0	— 5·1	57
900	900	895	895	885	880	880	880	875	875	875	865	865	+ 47·9	— 3·9	58
665	664	661	658	657	647	633	630	629	634	630	632	630	+ 59·5	— 5·3	59
309	309	305	304	301	292	288	289	291	292	292	293	293	+ 29·1	— 5·2	60
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	447	449	450	.	.	61
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	427	429	431	.	.	62

	Varuslag	Kvantitet	Stockholm			Södertälje			Uppsala			Nyköping		
			Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars
1	Mjölk: oskummad	1	23	23	23	21	21	21	23	23	23	20	20	20
2	separerad	»	8	8	8	7	7	7	9	9	9	7	7	7
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg	233	261	229	233	264	231	234	266	235	232	258	225
4	*mat-* (lands-)	»	209	234	207	222	253	220	232	243	244	226	248	220
5	Ost: helfet, småpipig, okryddad	»	226	226	225	216	217	223	223	208	198	213	216	216
6	halvfet, » »	»	161	163	161	155	155	155	171	163	163	152	150	150
7	Margarin, växt-, ej smörblandat	»	119	119	128	118	118	126	119	119	128	118	118	127
8	Ägg, svenska, *färska*	tjog	207	174	158	202	173	160	192	166	165	184	157	145
9	Potatis: gammal	5 l	50	51	52	48	48	49	49	48	49	49	49	48
10	»	hl	853	874	882	786	857	786	686	710	739	857	857	857
11	färsk, svensk	5 l	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Gula ärter, svenska	kg	29	29	29	26	26	25	28	27	28	26	25	25
13	Bruna bönor, holländska	»	48	46	45	46	49	45	45	45	45	48	48	48
14	Mjöl: vete-, kärn-, svensk förmaln.	»	36	34	34	35	35	35	37	37	35	39	38	37
15	råg-, samm. el. toppat, svenskt	»	24	24	24	24	24	25	22	21	22	26	26	26
16	rågsikt-, svenskt, märket 000	»	34	32	32	33	33	32	33	32	33	35	34	34
17	Gryn: havre-, ångreparerade	»	47	43	43	38	38	38	38	38	38	39	39	39
18	ris-, Burma- el. svenska prima	»	47	49	49	41	42	41	36	39	42	43	42	41
19	Rågbröd: hårt, grovt spisbröd	»	64	64	64	62	62	63	58	57	59	55	55	55
20	Rågbröd: hårt, knäckebröd	»	93	93	93	93	93	93	82	82	80	74	74	74
21	sötlimpa eller siktbröd	»	66	66	67	64	63	64	60	60	63	62	62	62
22	grovbröd (grov hålkaka, ankarst.)	»	56	56	55	41	42	42	49	48	48	46	46	46
23	Vetebröd: *skorpor, ordinära*	»	152	152	149	121	121	121	153	157	158	134	134	134
24	mjukt matbröd, bakat med vatten	»	74	74	73	66	68	68	95	93	90	74	74	74
25	billigaste sort » » mjölk	»	112	112	111	100	100	100	101	100	101	84	84	84
26	mjukt kaffebröd, billigaste sort	»	125	125	125	92	92	92	114	114	114	110	110	110
27	Nötkött, färskt: stek	»	169	161	158	186	184	183	185	180	188	178	176	176
28	soppkött	»	126	120	117	153	152	150	159	154	152	148	143	143
29	Kalvkött, stek: gödkalv	»	224	223	219	206	193	198	216	216	216	194	195	197
30	spädkalv	»	100	100	—	144	136	110	115	112	116	—	—	—
31	Fårkött, färskt, stek	»	221	227	238	204	201	208	219	221	225	216	230	243
32	Malet nötkött (köttfärs)	»	176	168	167	180	180	180	182	176	175	186	176	170
33	Fläsk: färskt (sidfläsk)	»	147	143	146	154	143	141	161	157	160	139	127	129
34	salt, svenskt (sidfläsk)	»	149	144	146	148	141	138	163	158	158	148	128	128
35	» amerikanskt »	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36	Fisk, färsk: abborre	»	164	168	172	123	112	110	—	—	—	100	100	103
37	gädda	»	224	224	248	200	202	211	200	200	200	167	180	183
38	sill	»	66	63	63	66	61	67	57	53	52	60	58	60
39	strömming	»	67	73	74	72	72	69	69	63	71	64	58	68
40	torsk	»	143	138	139	142	143	141	150	150	150	140	147	143
41	rödspotta (spätta)	»	158	155	157	154	152	156	184	179	189	180	180	180
42	kolja	»	160	156	157	153	156	151	150	138	135	149	154	148
43	Salt sill, prima Islands-	»	45	40	41	35	35	35	38	35	35	38	38	38
44	Kabeljo av långa med fenor o. stjärt	»	65	65	64	62	60	62	71	68	70	83	87	87
45	Kaffe, rostat, Santosblandning	»	323	340	340	300	314	312	251	292	295	305	323	323
46	Socker, bit-	»	40	42	44	42	44	45	44	46	48	43	45	47
47	Salt, matsalt	»	17	17	17	15	15	15	20	20	20	17	17	17
48	Äpplen, ät-	»	119	117	121	129	128	121	93	109	119	107	123	130
49	Apelsiner, medelstora	dussin	95	111	163	108	82	96	106	116	108	113	112	112
50	Bananer, prima	kg	142	152	150	140	150	150	139	151	149	150	162	160
51	Katrinplommon, amer., storl. 40/50	»	116	118	120	124	114	116	112	116	114	110	108	108
52	Vitkål, svensk	»	25	32	38	30	30	30	26	26	27	25	25	30
53	Pilsner, klass II, utan glas	1/8 l	19	19	19	23	23	23	23	23	23	19	19	19
54	Svagdricka	1	23	23	23	15	15	15	15	15	15	15	15	15
55	Elektrisk ström	kWh	.	.	25	.	.	35	.	.	23	.	.	38
56	Fotogen, Water White	l	19	19	19	17	17	17	20	20	20	17	17	17
57	Kokgas	kbm	.	.	10	.	.	20	.	.	15	.	.	19
58	Ved: björk-, osågad, hemkörd	»	1290	1290	1275	1250	1225	1225	1165	1155	1140	970	970	970
59	barr-, » »	»	985	985	975	800	800	800	775	770	775	740	740	740
60	Kol: antracit- (»valnöt»), hemkört	hl	650	650	650	700	700	700	675	675	669	650	650	650
61	hushålls- (fyrkol), prima, »	»	285	285	285	320	320	320	320	330	330	300	300	300
62	Koks: c:a 20—40 mm, hemkörd	100 kg	462	462	462	555	555	525	528	537	538	481	481	481
63	c:a 40–60 el. 60–80 mm, »	»	382	382	328	419	419	396	497	495	493	490	490	490

Eskilstuna			Linköping			Norrköping			Motala			Jönköping			Värnamo			
Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	
21	21	21	19	19	19	20	20	20	19	19	19	18	18	18	18	18	18	1
6	6	6	8	8	8	8	8	8	6	6	6	8	8	8	6	6	6	2
232	258	226	230	254	222	232	253	222	229	254	223	241	249	237	230	234	233	3
230	251	225	223	240	220	219	237	212	221	244	217	232	232	223	207	204	209	4
216	207	209	199	205	197	200	203	203	205	205	200	189	184	186	211	201	200	5
147	141	141	147	153	148	153	153	153	155	155	153	140	138	136	145	140	140	6
118	118	126	119	119	129	119	119	128	118	118	127	119	119	128	118	118	127	7
189	163	152	192	166	135	206	165	145	188	154	142	178	157	148	168	149	139	8
49	49	54	50	50	50	51	50	50	39	42	42	41	41	41	45	45	45	9
839	839	857	672	701	705	725	725	750	625	643	643	632	602	602	560	560	560	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
29	25	25	30	30	30	26	26	26	26	25	25	30	30	34	35	35	35	12
48	45	45	50	50	46	45	43	43	45	45	45	50	50	50	47	47	47	13
38	35	35	37	36	35	36	34	34	36	35	35	35	36	36	39	38	36	14
25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	24	23	25	24	24	23	23	23	15
35	33	33	34	33	32	33	32	32	33	32	31	35	33	33	34	33	33	16
39	35	35	44	45	45	39	40	40	40	40	42	40	40	40	38	43	43	17
40	40	40	48	45	45	36	36	36	40	40	40	40	40	40	43	43	45	18
56	56	56	69	70	69	55	55	55	65	65	65	69	69	69	70	70	68	19
80	80	80	95	95	95	95	95	95	87	87	87	94	93	93	85	85	85	20
70	70	70	63	62	62	62	62	62	56	55	55	63	61	61	45	44	44	21
36	36	36	48	46	47	48	48	49	48	47	44	46	46	46	38	38	37	22
141	141	141	149	148	148	122	122	122	139	140	121	141	138	138	143	143	143	23
67	67	67	67	66	67	93	93	93	62	61	61	78	77	77	64	64	63	24
94	94	94	95	92	92	119	119	119	78	80	75	88	87	87	68	68	68	25
94	94	94	106	98	99	102	98	98	96	96	95	85	87	87	83	83	83	26
185	179	179	151	148	147	181	166	166	162	157	155	169	168	147	164	159	159	27
152	144	144	140	137	136	146	139	139	143	140	137	155	154	136	146	144	143	28
200	200	200	205	209	203	234	234	234	190	194	190	199	195	190	180	180	180	29
128	128	129	—	—	—	—	—	—	105	109	104	131	131	131	123	124	125	30
250	250	250	211	216	226	233	224	243	199	192	196	190	190	190	184	184	185	31
150	150	150	149	146	143	160	150	150	146	146	144	168	165	155	161	159	162	32
144	124	120	133	129	128	130	125	126	134	126	128	147	146	142	132	126	128	33
148	136	120	140	137	134	133	130	128	133	126	123	160	158	152	133	123	133	34
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35
145	140	148	143	147	142	114	111	118	112	121	111	125	—	—	113	113	113	36
182	189	184	200	200	200	193	200	198	190	194	192	200	200	213	170	163	160	37
59	51	53	54	50	50	52	50	50	53	50	50	70	56	59	52	55	51	38
76	73	77	66	63	66	54	52	49	64	60	61	75	74	78	69	72	68	39
108	110	102	122	109	110	110	92	92	82	88	90	95	100	98	97	95	96	40
152	151	157	150	150	150	146	154	151	129	125	144	152	160	166	145	140	138	41
153	156	157	145	147	148	165	144	148	144	127	127	133	132	138	121	120	116	42
34	28	28	39	40	35	30	29	29	30	30	25	40	40	25	40	37	30	43
68	70	70	95	92	92	74	74	74	78	77	76	70	70	70	—	—	—	44
314	328	328	300	318	326	291	320	320	300	317	317	293	312	307	250	262	262	45
42	44	45	43	45	47	42	44	46	44	46	47	45	47	47	42	43	45	46
15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	47
100	100	100	119	125	125	129	128	124	124	125	125	133	127	123	138	138	138	48
79	79	78	106	116	116	100	100	110	137	130	117	115	126	125	113	97	97	49
150	160	160	150	162	160	150	160	160	150	170	160	150	160	140	150	160	160	50
98	98	98	120	119	120	106	108	110	103	102	100	119	119	119	97	100	107	51
25	25	25	26	28	41	20	20	30	21	23	23	25	30	30	25	30	30	52
19	19	19	25	25	25	22	22	22	20	20	20	20	20	20	20	20	20	53
16	16	16	20	20	20	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	54
.	.	30	.	.	34	.	.	36	.	.	34	.	.	39	.	.	42	55
17	17	17	18	18	18	20	20	20	18	18	18	20	20	20	22	22	22	56
.	.	20	.	.	18	.	.	15	.	.	—	.	.	20	.	.	—	57
1185	1185	1185	955	955	955	1085	1085	1075	1025	1035	1015	1150	1150	1125	900	875	850	58
865	865	865	805	805	805	915	915	910	815	815	815	875	875	875	625	600	575	59
600	600	600	575	575	575	550	550	550	545	550	550	550	550	550	650	650	600	60
—	—	—	321	325	325	250	250	250	235	235	240	325	325	325	300	300	300	61
382	387	387	471	472	472	395	395	395	412	408	408	444	444	453	450	450	450	62
420	409	409	403	402	407	365	365	365	416	419	419	440	440	445	425	425	425	63

	Varuslag	Kvantitet	Växjö			Kalmar			Västervik			Visby		
			Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars
1	Mjölk: oskummad	l	20	20	20	22	22	22	20	20	20	20	20	20
2	separerad	»	8	8	8	8	8	8	5	5	5	6	6	6
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg	238	253	224	236	259	229	232	249	225	218	246	211
4	mat- (lands-)	»	225	224	218	224	241	224	212	225	211	207	222	208
5	Ost: helfet, småpipig, okryddad	»	207	207	200	207	204	200	206	206	206	189	189	189
6	halvfet, » »	»	—	—	—	—	—	—	—	—	160	148	148	148
7	Margarin, växt-, ej smörblandat	»	118	118	126	119	119	127	118	118	125	119	119	128
8	Ägg, svenska, färska	tjog	154	132	114	172	151	128	184	151	133	170	137	120
9	Potatis: gammal	5 l	43	42	43	42	42	47	42	42	42	50	50	50
10	»	hl	625	608	625	600	600	700	714	714	714	643	643	643
11	färsk, svensk	5 l	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Gula ärter, svenska	kg	35	35	35	30	30	26	29	29	29	34	34	34
13	Bruna bönor, holländska	»	50	50	50	45	45	40	50	50	49	50	50	50
14	Mjöl: vete-, kärn-, svensk förmaln.	»	39	39	37	35	34	34	37	36	36	40	38	38
15	råg-, samm, el. toppat, svenskt	»	24	24	24	21	20	20	25	23	23	22	22	21
16	rågsikt-, svenskt, märket 000	»	35	36	34	33	31	31	34	32	32	35	34	34
17	Gryn: havre-, ångpreparerade	»	40	40	40	39	40	35	39	39	39	42	45	45
18	ris-, Burma- el. svenska prima	»	52	52	50	41	41	40	48	48	48	41	41	41
19	Rågbröd: hårt { grovt spisbröd	»	65	65	65	61	61	62	60	60	60	65	65	65
20	hårt { knäckebröd	»	88	89	90	90	91	90	93	91	91	100	100	100
21	sötlimpa eller siktbröd	»	50	50	50	51	51	51	50	50	50	58	58	58
22	grovbröd (grov hålkaka, ankarst.)	»	45	45	45	37	37	37	41	41	41	48	48	48
23	Vetebröd: skorpor, ordinära	»	140	140	140	106	104	103	140	125	125	125	125	125
24	mjukt matbröd, { bakat med vatten	»	60	59	59	66	68	68	90	90	90	79	79	79
25	billigaste sort { » » mjölk	»	80	79	79	76	77	77	83	83	83	95	95	95
26	mjukt kaffebröd, billigaste sort	»	101	100	100	84	84	82	82	80	80	110	110	110
27	Nötkött, färskt: stek	»	185	174	177	147	146	145	175	167	167	138	133	131
28	soppkött	»	161	146	144	132	129	133	140	140	140	119	113	111
29	Kalvkött, stek: gödkalv	»	190	178	179	227	212	207	210	210	203	154	151	150
30	spädkalv	»	140	130	130	141	137	137	150	150	150	—	—	—
31	Fårkött, färskt, stek	»	180	180	180	156	156	162	180	180	180	160	159	160
32	Malet nötkött (köttfärs)	»	149	150	150	154	149	147	194	193	189	139	137	134
33	Fläsk: färskt (sidfläsk)	»	130	116	116	133	128	130	139	133	133	122	109	111
34	salt, svenskt (sidfläsk)	»	131	120	125	134	131	129	155	135	133	125	109	109
35	» amerikanskt »	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36	Fisk, färsk: abborre	»	124	125	120	150	150	150	70	73	75	157	—	—
37	gädda	»	198	178	163	180	185	199	165	168	168	168	181	190
38	sill	»	58	50	57	—	50	55	50	50	50	78	80	—
39	strömming	»	50	53	50	57	53	55	53	52	54	56	64	51
40	torsk	»	125	125	125	66	69	72	81	95	85	137	125	122
41	rödspotta (spätta)	»	140	140	138	—	—	—	—	—	—	160	160	167
42	kolja	»	130	136	131	131	126	108	—	—	—	145	145	140
43	Salt sill, prima Islands-	»	40	40	25	30	30	26	40	39	31	35	35	35
44	Kabeljo av långa med fenor o. stjärt	»	—	—	—	—	—	—	85	83	85	61	61	61
45	Kaffe, rostat, Santosblandning	»	250	270	270	306	340	340	288	333	333	332	360	360
46	Socker, bit-	»	44	46	46	42	44	46	42	44	46	46	48	49
47	Salt, matsalt	»	20	20	20	15	15	15	15	15	15	16	16	16
48	Äpplen, ät-	»	81	100	128	125	114	123	135	150	130	101	119	128
49	Apelsiner, medelstora	dussin	80	98	100	95	100	96	135	135	123	118	119	121
50	Bananer, prima	kg	150	160	160	150	165	150	150	160	160	150	160	160
51	Katrinplommon, amer., storl. 40/50	»	104	120	120	106	110	110	120	120	120	114	114	114
52	Vitkål, svensk	»	25	30	35	25	25	26	40	50	53	11	11	11
53	Pilsner, klass II, utan glas	1/8 l	20	20	20	23	23	23	20	20	20	25	25	25
54	Svagdricka	l	15	15	15	15	15	15	12	12	12	11	11	11
55	Elektrisk ström	kWh	.	.	44	.	.	37	.	.	46	.	.	44
56	Fotogen, Water White	l	23	23	23	19	19	19	18	18	18	18	18	18
57	Kokgas	kbm	.	.	—	.	.	20	.	.	17	.	.	18
58	Ved: björk-, osågad, hemkörd	»	1000	885	875	825	825	825	900	900	900	1275	1275	1275
59	barr-, » »	»	700	635	615	640	640	640	700	700	700	1000	1000	1000
60	Kol: antracit- (»valnöt»), hemkört	hl	650	650	650	675	675	675	650	650	650	750	750	750
61	hushålls-(fyrkol), prima, »	»	375	375	375	—	—	—	250	250	250	325	325	325
62	Koks: c:a 20—40 mm, hemkörd	100 kg	510	510	510	448	436	436	425	427	427	413	413	413
63	c:a 40–60 el. 60–80 mm, »	»	480	480	480	402	420	420	415	415	415	423	423	423

Karlskrona			Kristianstad			Malmö			Lund			Landskrona			Hälsingborg			
Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	
22	22	22	20	20	20	18	18	18	17	17	17	18	18	18	16	14	14	1
7	7	7	6	6	6	7	7	7	7	7	7	6	6	6	6	6	6	2
238	263	230	224	250	218	222	251	215	223	251	215	232	255	223	231	251	218	3
218	229	215	217	240	208	202	231	199	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
230	230	220	190	169	160	219	233	231	200	200	196	200	200	200	178	176	176	5
151	154	152	136	122	—	148	148	150	141	138	138	—	—	—	—	—	—	6
118	118	126	118	118	126	119	119	128	118	118	127	119	119	128	118	118	126	7
184	163	137	184	157	125	206	163	127	195	166	123	210	156	128	184	154	133	8
45	45	45	32	42	37	40	43	43	48	45	45	40	40	40	41	45	44	9
750	765	810	417	517	550	525	580	623	600	600	583	525	575	588	542	686	683	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
30	30	30	33	34	34	35	35	34	35	35	35	37	37	38	35	36	36	12
49	49	41	45	45	39	47	49	40	44	44	43	48	48	49	50	49	43	13
42	40	40	36	34	34	37	36	35	37	36	35	37	36	36	37	37	37	14
25	25	25	22	21	23	27	26	26	25	25	25	23	22	22	25	25	24	15
38	35	35	32	31	32	35	34	33	34	33	33	32	32	32	35	34	34	16
44	43	44	41	42	39	45	43	40	38	38	38	35	35	35	44	43	41	17
50	48	48	42	40	44	53	48	48	50	50	50	46	44	43	49	50	50	18
65	65	65	75	74	74	67	67	68	70	68	68	72	70	70	67	67	66	19
105	98	95	98	96	99	108	110	111	103	103	104	100	100	100	90	91	90	20
54	55	55	37	37	40	44	44	44	42	42	42	42	41	41	53	53	53	21
39	39	39	34	34	34	33	33	33	32	32	32	31	29	30	38	38	38	22
143	139	139	140	140	140	153	148	148	140	140	140	121	121	119	112	110	110	23
72	76	82	—	—	—	73	73	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
88	87	90	85	85	85	74	74	74	71	71	71	81	77	78	70	70	70	25
109	108	103	96	95	95	82	89	89	123	123	123	99	99	98	112	104	104	26
174	175	178	158	158	161	200	186	187	188	156	146	192	187	181	158	153	146	27
146	143	143	130	132	133	155	137	137	152	135	138	170	163	148	144	136	131	28
221	221	220	229	228	229	250	248	247	202	197	197	216	216	212	204	202	197	29
141	134	134	150	145	147	150	144	147	144	136	133	119	124	118	127	120	120	30
215	211	214	250	250	244	228	222	225	250	247	244	228	226	225	218	205	209	31
180	180	180	155	155	156	167	156	155	160	160	160	152	155	149	156	145	137	32
132	127	126	104	90	90	116	105	105	116	100	91	120	120	100	98	88	95	33
134	126	128	138	122	118	144	132	132	142	137	137	140	135	130	116	108	112	34
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35
100	—	100	142	150	150	143	150	—	125	125	125	—	—	—	125	—	—	36
170	165	169	188	189	189	205	232	238	200	200	231	213	225	241	200	205	200	37
—	—	—	70	70	70	71	65	74	79	73	68	69	64	66	71	72	70	38
57	58	63	60	60	60	69	65	66	74	—	—	—	—	—	71	72	70	39
53	52	49	63	62	61	64	65	65	60	60	60	60	60	60	55	55	57	40
117	—	100	120	126	125	175	175	175	125	121	125	160	167	150	137	136	137	41
—	—	—	150	150	150	144	150	150	150	—	—	—	—	—	—	107	108	42
39	39	39	46	42	41	42	45	29	41	37	30	58	55	55	45	43	. 34	43
—	100	100	—	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44
316	353	353	261	285	300	290	295	296	275	300	300	295	303	298	236	261	269	45
44	46	48	43	43	43	41	43	45	41	43	45	42	44	44	42	44	46	46
15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	47
128	131	132	122	108	109	113	121	121	124	118	127	94	94	106	115	113	113	48
100	100	102	72	78	120	125	104	108	127	120	98	107	87	88	90	104	101	49
150	170	160	150	160	160	140	150	150	140	150	150	150	153	153	150	160	160	50
128	128	128	99	101	98	120	118	100	100	100	100	100	100	110	115	115	105	51
20	23	33	18	19	18	15	20	25	12	12	25	16	16	17	14	20	20	52
22	22	22	20	20	20	21	21	21	20	20	22	24	24	24	22	22	22	53
13	13	13	12	12	12	12	12	12	11	11	11	12	12	11	12	12	12	54
.	.	45	.	.	24	.	.	41	.	.	36	.	.	40	.	.	30	55
22	22	22	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	56
.	.	18	.	.	16	.	.	15	.	.	15	.	.	18	.	.	13	57
1065	1085	1100	1200	1200	1200	2000	1915	1915	1500	1500	1500	1600	1600	1600	1500	1500	1500	58
800	800	800	900	900	900	1800	1700	1700	1300	1300	1300	1500	1500	1500	1400	1400	1400	59
717	717	700	500	500	500	575	575	575	550	550	550	625	625	625	650	650	650	60
300	300	300	200	200	200	210	210	210	205	190	190	224	224	224	274	277	265	61
433	429	453	334	334	340	361	364	364	380	380	380	372	374	370	379	379	379	62
428	463	465	360	360	360	321	307	307	360	360	360	364	364	364	355	355	355	63

	Varuslag	Kvantitet	Ystad			Halmstad			Varberg			Göteborg		
			Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars
1	Mjölk: oskummad	l	18	18	18	20	18	18	18	18	18	20	20	21
2	separerad	»	5	5	5	8	8	8	6	6	6	11	11	11
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg	251	258	228	231	258	226	230	261	229	250	277	243
4	mat- (lands-)	»	—	—	—	216	234	212	215	233	218	229	254	236
5	Ost: helfet, småpipig, okryddad	»	190	190	190	200	200	200	150	150	150	184	178	174
6	halvfet, » »	»	150	150	150	150	150	150	123	123	123	137	134	132
7	Margarin, växt-, ej smörblandat	»	115	115	120	117	117	123	119	119	128	119	119	128
8	Ägg, svenska, färska	tjog	193	146	125	188	157	141	178	141	125	194	172	157
9	Potatis: gammal	5 l	45	50	50	43	46	47	45	45	50	41	46	47
10	»	hl	525	625	625	667	700	700	800	800	800	652	721	723
11	färsk, svensk	5 l	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Gula ärter, svenska	kg	35	35	35	34	34	33	34	35	35	33	33	35
13	Bruna bönor, holländska	»	50	50	43	49	49	45	48	48	48	45	45	40
14	Mjöl: vete-, kärn-, svensk förmaln.	»	37	35	35	36	35	35	38	36	36	35	34	34
15	råg-, samm. el. toppat, svenskt	»	23	23	22	24	24	24	23	23	23	23	23	23
16	rågsikt-, svenskt, märket 000	»	35	35	33	33	32	32	35	34	34	32	31	31
17	Gryn: havre-, ångpreparerade	»	45	45	40	41	39	39	44	46	46	42	42	38
18	ris-, Burma- el. svenska prima	»	45	45	45	38	38	38	45	45	45	40	40	40
19	Rågbröd: hårt, grovt spisbröd	»	75	75	70	69	69	69	65	65	65	60	60	60
20	Rågbröd: hårt, knäckebröd	»	108	108	105	97	97	97	102	102	101	70	70	70
21	sötlimpa eller siktbröd	»	42	39	39	51	50	49	53	53	53	66	66	66
22	grovbröd (grov hålkaka, ankarst.)	»	33	32	32	41	41	41	41	41	42	50	50	50
23	Vetebröd: skorpor, ordinära	»	130	130	130	131	129	124	125	125	125	131	131	131
24	mjukt matbröd, bakat med vatten	»	65	65	65	—	—	—	75	75	75	94	94	94
25	billigaste sort » » mjölk	»	85	78	85	81	81	81	90	90	90	103	103	103
26	mjukt kaffebröd, billigaste sort.	»	93	95	95	98	96	90	85	83	83	136	136	136
27	Nötkött, färskt: stek	»	175	165	160	155	151	153	135	132	129	181	175	172
28	soppkött	»	139	126	110	131	126	127	114	107	104	130	130	131
29	Kalvkött, stek: gödkalv	»	198	188	182	184	184	184	—	—	—	236	233	222
30	spädkalv	»	115	104	100	139	136	137	118	119	119	120	122	123
31	Fårkött, färskt, stek	»	220	179	172	171	167	171	165	165	160	219	212	209
32	Malet nötkött (köttfärs)	»	180	178	174	154	153	153	175	167	150	158	158	158
33	Fläsk: färskt (sidfläsk)	»	113	101	100	119	112	113	114	106	108	152	148	147
34	salt, svenskt (sidfläsk)	»	140	125	130	149	139	143	125	126	124	155	151	149
35	» amerikanskt »	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36	Fisk, färsk: abborre	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	164	192	183
37	gädda	»	200	200	200	207	200	200	—	—	—	203	222	224
38	sill	»	—	—	—	71	65	70	—	—	—	54	57	56
39	strömming	»	63	60	65	77	79	80	—	—	—	100	100	98
40	torsk	»	50	50	50	53	45	51	28	28	27	63	54	57
41	rödspotta (spätta)	»	125	125	125	165	154	145	114	114	114	184	161	166
42	kolja	»	138	138	138	125	121	119	83	83	85	141	122	132
43	Salt sill, prima Islands-	»	50	40	30	38	37	37	50	33	35	48	48	42
44	Kabeljo av långa med fenor o. stjärt	»	—	—	—	—	—	—	75	65	75	72	72	72
45	Kaffe, rostat, Santosblandning	»	265	290	295	325	340	340	334	335	335	294	317	317
46	Socker, bit-	»	42	44	46	43	44	46	43	45	47	42	44	45
47	Salt, matsalt	»	15	15	15	16	16	16	13	13	13	15	15	15
48	Äpplen, ät-	»	123	125	123	116	119	120	88	109	109	119	134	133
49	Apelsiner, medelstora	dussin	80	101	101	91	91	93	73	93	113	83	102	115
50	Bananer, prima	kg	145	155	155	150	160	160	145	155	155	140	150	150
51	Katrinplommon, amer., storl. 40/50	»	115	115	110	106	107	107	110	110	110	122	122	122
52	Vitkål, svensk	»	12	15	15	18	20	25	20	18	20	26	29	35
53	Pilsner, klass II, utan glas	1/8 l	22	22	22	24	24	24	20	20	20	22	22	22
54	Svagdricka	l	9	9	9	13	13	13	13	13	13	18	18	18
55	Elektrisk ström	kWh	.	.	35	.	.	35	.	.	37	.	.	25
56	Fotogen, Water White	l	18	18	18	17	17	17	20	20	20	19	19	19
57	Kokgas	kbm	.	.	18	.	.	—	.	.	—	.	.	12
58	Ved: björk-, osågad, hemkörd	»	1500	1500	1500	1215	1225	1225	1300	1300	1300	1575	1575	1595
59	barr-, » »	»	1300	1300	1300	930	915	915	—	—	—	1275	1275	1295
60	Kol: antracit- (»valnöt»), hemkört	hl	623	623	623	600	625	625	550	550	550	553	553	562
61	hushålls- (fyrkol), prima, »	»	196	212	212	225	224	224	235	235	235	245	245	248
62	Koks: c:a 20—40 mm, hemkörd	100 kg	316	355	355	360	360	360	440	440	440	389	389	416
63	c:a 40–60 el. 60–80 mm, »	»	353	370	370	372	365	365	435	433	433	363	363	387

Lysekil			Vänersborg			Borås			Lidköping			Tidaholm			Karlstad			
Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	
20	20	20	20	20	20	22	22	22	16	16	16	17	17	14	22	22	22	1
5	5	5	10	10	10	8	8	8	7	7	7	5	5	5	8	8	8	2
259	273	247	249	274	248	247	272	241	238	258	238	246	259	240	239	255	238	3
237	233	233	235	239	242	221	241	230	215	232	223	232	233	226	230	228	225	4
180	170	168	193	190	190	177	177	179	172	172	172	170	170	170	194	194	194	5
125	125	125	—	—	—	141	143	136	115	115	115	—	—	—	150	150	150	6
118	118	127	118	118	127	118	118	127	118	118	126	118	118	125	118	118	125	7
164	156	125	195	161	144	174	161	147	183	142	130	167	148	130	165	154	151	8
48	48	48	50	50	40	46	47	48	38	37	37	45	45	45	44	48	48	9
722	750	767	938	938	938	753	753	763	750	750	750	700	700	700	700	700	731	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
38	38	38	35	35	35	33	34	34	30	30	30	34	34	31	30	30	30	12
50	50	50	50	50	50	44	45	45	48	50	48	46	50	50	50	50	50	13
37	35	35	38	36	36	38	35	35	40	38	38	39	36	36	39	37	36	14
23	23	23	25	25	25	24	23	23	23	22	22	25	24	23	24	24	23	15
33	32	32	35	33	33	34	31	31	32	31	31	36	33	33	34	33	32	16
43	43	43	44	45	45	40	40	40	45	45	40	39	40	40	43	43	43	17
40	40	40	50	50	50	43	48	50	40	40	38	43	48	45	35	35	40	18
65	65	65	80	80	80	66	67	65	60	60	60	63	63	63	60	60	61	19
83	87	88	99	99	99	89	89	88	81	81	81	100	94	88	90	89	89	20
59	59	59	61	61	61	65	63	64	71	71	71	67	67	67	72	72	72	21
53	52	53	47	47	47	52	48	48	50	50	50	50	50	50	52	52	52	22
150	150	150	140	140	140	128	129	129	121	121	121	130	130	130	152	152	152	23
82	82	82	59	59	59	62	62	62	59	59	59	65	67	65	82	82	82	24
83	83	83	74	74	74	69	69	69	71	71	71	85	85	85	100	100	100	25
118	118	118	84	85	85	74	76	76	80	80	80	65	65	65	90	91	91	26
158	158	158	180	180	173	176	176	178	176	168	165	171	165	161	173	170	169	27
139	138	138	140	140	133	159	163	155	133	127	125	137	127	121	143	132	132	28
183	185	184	190	190	190	194	202	198	204	193	190	200	200	200	211	197	200	29
140	140	140	125	125	113	131	132	132	113	104	103	122	120	121	113	100	106	30
192	200	200	213	213	207	195	198	201	190	190	190	200	200	—	217	210	216	31
140	140	140	160	163	150	159	163	164	180	180	180	181	179	175	160	159	160	32
130	130	130	150	150	138	148	148	146	134	124	120	127	120	120	148	135	141	33
130	130	130	150	150	130	148	140	138	146	136	134	140	120	120	150	132	136	34
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35
—	—	—	117	125	—	131	117	146	88	85	80	110	—	—	137	142	150	36
—	—	—	162	163	153	206	209	202	142	148	150	200	188	190	154	154	163	37
47	50	51	70	63	66	64	62	60	52	55	58	55	43	50	60	52	52	38
—	—	—	84	80	80	92	84	83	68	68	70	80	78	68	79	80	80	39
51	49	48	77	75	75	66	65	65	79	73	74	100	100	100	107	108	100	40
133	136	122	175	171	163	167	162	149	166	150	138	139	143	145	171	161	153	41
94	101	85	120	124	131	117	115	117	117	115	113	121	116	107	134	128	127	42
30	38	28	46	39	40	39	39	29	40	40	40	39	39	39	45	35	34	43
65	65	60	64	71	66	71	67	65	76	76	80	65	65	65	85	85	83	44
287	298	298	280	300	308	270	327	338	290	310	310	285	306	311	285	303	306	45
44	44	46	43	45	47	43	45	47	43	44	46	44	46	48	45	47	49	46
15	15	15	15	15	15	15	15	15	20	20	20	15	15	15	18	18	18	47
113	117	117	100	100	100	103	110	114	132	132	132	113	132	116	110	100	103	48
74	75	95	94	93	94	90	91	88	110	123	123	120	125	125	113	94	113	49
140	150	150	140	150	150	145	155	155	150	160	140	150	160	160	150	160	145	50
88	93	95	104	104	100	100	108	108	120	120	120	100	98	98	120	120	120	51
23	21	24	30	30	35	30	30	37	17	17	17	30	30	30	40	40	40	52
19	19	19	25	25	25	23	23	23	19	19	19	19	19	19	22	22	22	53
15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	14	14	14	20	20	20	54
.	.	41	.	.	35	.	.	33	.	.	25	.	.	35	.	.	39	55
20	20	20	20	20	20	19	19	19	19	19	19	20	20	20	20	20	20	56
.	.	—	.	.	20	.	.	—	.	.	19	.	.	—	.	.	19	57
1400	1400	1400	1175	1175	1175	1460	1460	1460	1235	1235	1235	1000	1000	1000	1250	1250	1250	58
1150	1100	1100	875	875	875	1000	1025	1025	885	885	885	650	650	650	900	950	950	59
475	500	475	500	500	500	616	617	617	575	575	575	650	650	650	600	600	600	60
225	225	225	275	275	275	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	61
329	345	345	368	368	368	402	403	403	492	492	492	488	513	513	456	461	458	62
280	286	286	395	399	399	395	395	395	468	468	468	469	484	484	455	470	470	63

	Varuslag	Kvantitet	Filipstad			Arvika			Örebro			Västerås		
			Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars
1	Mjölk: oskummad	l	22	22	22	23	22	22	20	20	20	19	19	19
2	separerad	»	6	6	6	8	7	7	8	8	8	8	8	8
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg	243	248	248	249	235	230	242	260	231	231	258	225
4	mat- (lands-)	»	224	211	205	212	200	200	222	235	217	225	253	222
5	Ost: helfet, småpipig, okryddad	»	182	182	182	192	180	176	193	193	201	173	166	164
6	halvfet, » »	»	145	140	142	147	140	140	130	129	128	143	138	138
7	Margarin, växt-, ej smörblandat	»	118	118	126	118	118	126	115	115	120	119	119	128
8	Ägg, svenska, färska	tjog	193	169	161	196	153	136	173	157	141	201	178	171
9	Potatis: gammal	5 l	42	43	43	44	45	45	41	42	44	45	46	47
10	»	hl	721	726	736	625	625	625	770	748	773	786	786	816
11	färsk, svensk	5 l	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Gula ärter, svenska	kg	29	27	25	35	34	34	25	25	25	25	25	24
13	Bruna bönor, holländska	»	48	48	49	45	49	45	44	46	40	42	43	42
14	Mjöl: vete-, kärn-, svensk förmaln.	»	38	36	36	38	36	36	35	34	34	36	34	34
15	råg-, samm. el. toppat, svenskt	»	24	24	24	24	22	24	24	24	24	25	25	25
16	rågsikt, svenskt, märket 000	»	34	33	33	34	32	32	33	32	32	33	33	33
17	Gryn: havre-, ångpreparerade	»	39	40	40	40	40	40	38	38	37	40	42	39
18	ris-, Burma-el. svenska prima	»	48	46	44	37	39	38	45	36	36	33	44	44
19	Rågbröd: hårt, grovt spisbröd	»	50	51	53	58	58	58	59	57	57	52	52	52
20	Rågbröd: hårt, knäckebröd	»	82	80	81	89	89	90	85	85	85	79	80	79
21	sötlimpa eller siktbröd	»	65	65	65	69	68	69	59	60	60	58	58	58
22	grovbröd (grov hålkaka, ankarst.)	»	50	50	50	60	59	59	57	54	54	47	47	47
23	Vetebröd: skorpor, ordinära	»	160	160	160	150	150	150	125	123	125	115	115	115
24	mjukt matbröd, bakat med vatten	»	67	67	67	62	62	62	69	69	69	66	66	66
25	billigaste sort » » mjölk	»	77	77	77	87	86	86	102	102	102	73	69	69
26	mjukt kaffebröd, billigaste sort	»	80	80	80	101	101	101	103	102	102	118	118	118
27	Nötkött, färskt: stek	»	180	179	174	164	159	154	180	180	180	181	170	170
28	soppkött	»	155	154	153	134	134	134	133	133	133	123	123	123
29	Kalvkött, stek: gödkalv	»	200	200	200	196	188	180	200	201	200	207	205	205
30	spädkalv	»	147	139	128	133	131	128	106	100	100	140	140	140
31	Fårkött, färskt, stek	»	190	188	185	171	173	177	177	193	207	200	204	217
32	Malet nötkött (köttfärs)	»	170	170	163	164	162	160	159	152	150	180	180	180
33	Fläsk: färskt (sidfläsk)	»	144	144	136	149	143	134	139	123	133	146	140	140
34	salt, svenskt (sidfläsk)	»	153	135	135	150	136	134	150	130	130	150	140	140
35	» amerikanskt »	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36	Fisk, färsk: abborre	»	139	135	132	122	100	100	119	122	120	125	140	—
37	gädda	»	180	185	179	193	171	169	193	193	204	197	200	190
38	sill	»	58	50	50	59	60	60	52	51	56	52	52	52
39	strömming	»	80	80	75	77	74	70	73	73	74	66	61	66
40	torsk	»	115	114	105	106	109	105	106	101	95	139	140	141
41	rödspotta (spätta)	»	150	160	150	—	—	—	163	164	162	159	156	152
42	kolja	»	125	125	121	130	130	128	137	140	140	142	151	149
43	Salt sill, prima Islands-	»	39	38	37	35	39	35	30	30	30	32	33	32
44	Kabeljo av långa med fenor o. stjärt	»	88	83	90	63	55	55	78	83	78	76	73	73
45	Kaffe, rostat, Santosblandning	»	268	298	308	278	294	300	258	274	283	268	289	291
46	Socker, bit-	»	42	45	47	44	46	47	42	43	45	43	45	46
47	Salt, matsalt	»	18	18	18	15	15	15	15	15	15	15	15	15
48	Äpplen, ät-	»	112	86	112	90	112	116	110	120	120	134	132	127
49	Apelsiner, medelstora	dussin	142	103	105	90	94	90	95	100	100	134	172	172
50	Bananer, prima	kg	150	172	152	150	160	143	150	166	160	150	163	160
51	Katrinplommon, amer., storl. 40/50	»	110	106	108	112	122	116	95	101	95	120	118	110
52	Vitkål, svensk	»	30	40	40	36	26	34	24	31	35	25	25	30
53	Pilsner, klass II, utan glas	1/3 l	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	20
54	Svagdricka	l	15	15	15	15	15	15	15	15	15	13	13	13
55	Elektrisk ström	kWh	.	.	39	.	.	29	.	.	34	.	.	34
56	Fotogen, Water White	l	22	21	22	20	20	20	18	18	18	17	17	17
57	Kokgas	kbm	.	.	—	.	.	—	.	.	16	.	.	18
58	Ved: björk-, osågad, hemkörd	»	1050	1050	1050	1150	1150	1150	1165	1150	1150	1200	1180	1180
59	barr- » »	»	700	700	700	800	800	800	935	925	925	890	855	855
60	Kol: antracit- (»valnöt»), hemkört	hl	600	600	600	625	625	625	544	533	533	650	650	650
61	hushålls- (fyrkol), prima, »	»	350	375	375	350	350	350	300	300	300	275	275	275
62	Koks: c:a 20—40 mm, hemkörd	100 kg	460	460	460	550	550	550	413	399	396	480	480	480
63	c:a 40–60 el. 60–80 mm, »	»	460	460	460	550	550	550	401	397	397	471	471	471

Falun			Ludvika			Avesta			Mora			Gävle			Söderhamn			
Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	
22	22	22	22	22	22	20	20	20	22	22	22	23	23	23	23	23	23	1
—	—	—	—	—	—	6	6	6	7	7	7	10	10	10	10	10	10	2
238	254	240	243	261	229	256	253	240	258	253	260	241	246	240	261	255	253	3
223	231	219	232	237	202	247	238	237	234	209	208	236	235	238	250	236	221	4
178	167	163	193	173	160	190	190	178	170	170	180	183	160	150	190	174	180	5
130	130	130	140	140	140	157	157	145	150	150	—	141	130	130	165	165	144	6
119	119	127	117	117	123	118	118	125	117	117	123	115	115	120	114	114	118	7
168	159	151	190	176	154	212	162	160	223	191	177	219	186	170	225	180	171	8
42	48	51	37	42	44	43	44	43	35	35	39	40	41	42	46	46	46	9
714	875	898	691	821	845	700	770	770	607	589	—	561	568	578	834	881	857	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
34	33	38	28	28	28	28	28	26	30	30	28	30	31	30	33	30	30	12
46	46	46	45	45	45	48	48	48	42	49	48	46	41	41	48	50	47	13
40	38	37	39	37	37	37	37	37	40	37	37	37	34	34	38	37	36	14
23	24	24	23	23	23	24	25	25	24	25	25	25	25	24	24	23	23	15
35	33	33	33	33	32	35	34	34	35	34	34	35	34	34	33	33	33	16
35	38	38	38	38	38	38	39	39	36	41	40	38	39	38	41	44	42	17
49	49	43	38	35	35	43	45	45	40	40	38	49	49	48	40	35	35	18
55	55	54	55	57	58	54	56	55	52	52	55	55	55	55	63	63	63	19
76	76	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	83	83	83	20
70	70	70	61	61	61	61	61	61	66	66	66	60	60	61	63	62	66	21
—	—	—	55	55	55	—	—	—	—	—	—	48	48	48	53	49	49	22
134	131	133	125	125	125	148	148	148	145	149	149	157	157	156	154	159	160	23
80	80	80	70	70	70	61	61	61	77	77	77	82	82	84	73	70	67	24
87	87	87	—	—	—	—	—	—	—	—	—	99	99	100	88	82	79	25
105	107	107	118	118	118	88	88	88	116	100	100	122	123	104	140	139	136	26
190	189	171	185	176	155	174	170	165	190	183	180	159	147	149	176	172	170	27
160	160	142	145	140	125	145	145	148	140	133	130	124	109	109	144	122	125	28
230	230	219	220	219	208	185	183	183	200	200	200	232	225	227	207	217	217	29
150	150	140	—	—	—	122	118	119	150	123	121	141	135	134	152	148	150	30
231	231	219	—	—	190	207	214	210	196	200	225	199	216	204	166	183	190	31
161	168	150	165	153	150	170	169	162	167	159	155	157	151	151	173	170	170	32
149	134	120	138	120	120	141	130	129	140	133	131	130	124	126	144	124	130	33
138	130	125	140	120	120	147	130	130	135	130	130	138	126	128	150	110	130	34
165	165	160	—	—	—	—	—	—	163	170	157	—	—	—	180	180	170	35
150	150	149	148	150	150	—	—	133	138	150	150	96	95	119	100	—	100	36
223	200	194	220	225	225	195	192	204	198	190	190	200	198	200	180	175	175	37
60	50	50	52	49	50	56	51	53	60	60	56	—	—	—	50	50	50	38
70	70	70	71	64	61	67	60	61	68	68	68	85	89	90	73	70	69	39
122	125	125	125	125	126	142	133	131	100	100	100	150	150	150	125	125	125	40
150	194	185	200	200	194	149	151	151	150	155	150	200	200	200	150	175	163	41
124	125	125	160	163	150	119	132	125	125	125	125	150	150	150	125	125	125	42
38	37	33	35	35	35	35	38	35	35	37	30	30	31	28	35	34	33	43
60	58	60	83	70	73	80	75	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44
301	319	321	265	300	300	316	330	338	280	300	300	301	317	317	285	303	305	45
43	46	45	43	45	47	45	46	47	46	48	48	42	44	46	43	46	48	46
14	14	15	12	12	12	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	47
86	90	94	122	123	120	109	114	118	100	133	125	120	126	120	125	125	125	48
89	78	90	87	103	113	94	95	90	125	113	168	110	113	112	88	128	85	49
150	160	160	150	160	160	150	160	160	155	165	165	150	160	152	150	160	160	50
99	99	100	90	97	97	118	118	123	100	110	107	91	104	103	95	105	105	51
40	40	40	32	33	35	32	36	41	35	35	35	27	27	30	30	40	40	52
20	20	20	20	20	20	20	20	20	23	23	23	21	21	21	21	21	21	53
15	15	15	15	15	15	15	15	15	18	18	18	12	12	12	15	15	15	54
.	.	28	.	.	39	.	.	35	.	.	45	.	.	39	.	.	35	55
20	20	20	20	20	20	20	20	20	25	25	25	18	18	18	23	22	22	56
.	.	18	.	.	—	.	.	—	.	.	—	.	.	18	.	.	—	57
1065	1100	1100	925	925	925	900	900	900	950	950	950	990	980	970	1125	1125	1100	58
800	800	800	600	600	600	700	700	700	635	635	635	780	760	760	750	750	785	59
633	633	633	650	650	650	600	600	600	750	750	750	625	625	625	600	600	600	60
350	350	350	—	—	—	—	—	—	350	350	350	260	260	260	300	300	300	61
550	550	550	409	409	409	550	550	550	625	625	625	437	437	437	471	471	471	62
550	550	550	375	375	375	475	475	475	521	521	521	437	437	448	458	458	458	63

	Varuslag	Kvantitet	Sundsvall: staden			Sundsvall: distriktet			Kramfors			Östersund		
			Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars
1	Mjölk: oskummad	l	25	25	25	25	25	25	20	20	20	23	23	23
2	separerad	»	10	10	10	10	10	10	9	9	9	10	10	10
3	Smör: bords- (mejeri-)	kg	274	264	265	267	259	257	272	253	254	256	253	258
4	mat- (lands-)	»	262	244	237	257	237	233	242	219	198	237	218	219
5	Ost: helfet, småpipig, okryddad	»	204	198	197	199	189	180	195	182	178	195	191	193
6	halvfet, » »	»	150	148	148	153	155	138	—	—	155	140	140	133
7	Margarin, växt-, ej smörblandat	»	118	118	125	118	118	126	118	118	126	119	119	128
8	Ägg, svenska, färska	tjog	268	210	190	259	207	176	248	193	160	235	204	179
9	Potatis: gammal	5 l	48	49	50	46	46	51	43	42	41	40	42	43
10	»	hl	834	857	857	679	857	821	667	659	667	500	—	—
11	färsk, svensk	5 l	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Gula ärter, svenska	kg	38	38	37	33	32	33	31	31	29	28	28	28
13	Bruna bönor, holländska	»	48	49	48	47	46	47	46	44	44	50	50	50
14	Mjöl: vete-, kärn-, svensk förmaln.	»	42	40	39	42	40	40	39	36	37	40	39	37
15	råg-, samm. el. toppat, svenskt	»	27	26	25	25	25	24	23	23	24	26	26	26
16	rågsikt-, svenskt, märket 000	»	36	35	35	36	35	35	35	34	33	36	35	35
17	Gryn: havre-, ångpreparerade	»	40	42	44	39	38	40	41	40	40	41	41	41
18	ris-, Burma-el. svenska prima	»	48	43	41	48	48	46	50	38	39	36	37	37
19	Rågbröd: hårt, grovt spisbröd	»	69	68	68	66	62	61	58	58	59	60	59	59
20	Rågbröd: hårt, knäckebröd	»	78	78	78	78	79	78	80	79	80	81	82	81
21	sötlimpa eller siktbröd	»	67	67	64	68	68	63	54	55	55	67	66	66
22	grovbröd (grov hålkaka, ankarst.)	»	58	58	58	58	58	58	—	—	—	52	52	52
23	Vetebröd: skorpor, ordinära	»	131	132	147	131	131	143	120	127	127	145	145	145
24	mjukt matbröd, bakat med vatten	»	79	79	83	79	79	83	75	75	77	82	82	82
25	billigaste sort	»	95	95	102	95	95	102	110	100	110	99	99	99
26	mjukt kaffebröd, billigaste sort	»	125	123	123	125	125	125	85	82	80	102	100	100
27	Nötkött, färskt: stek	»	189	184	180	176	178	175	180	180	180	168	166	164
28	soppkött	»	148	142	137	133	130	131	150	150	150	141	135	134
29	Kalvkött, stek: gödkalv	»	248	246	248	228	231	232	220	220	220	237	214	227
30	spädkalv	»	152	146	146	137	131	136	150	150	150	129	124	126
31	Fårkött, färskt, stek	»	200	224	233	183	192	173	200	200	200	182	180	175
32	Malet nötkött (köttfärs)	»	196	188	188	183	181	177	179	175	171	200	200	200
33	Fläsk: färskt (sidfläsk)	»	156	153	147	144	136	126	150	150	150	152	147	151
34	salt, svenskt (sidfläsk)	»	155	153	142	150	150	139	148	147	147	158	158	158
35	» amerikanskt »	»	190	190	—	193	178	173	184	187	187	189	189	176
36	Fisk, färsk: abborre	»	150	150	150	127	125	126	113	138	150	125	—	—
37	gädda	»	204	207	207	189	183	179	165	169	169	167	192	193
38	sill	»	60	59	60	50	50	—	50	53	50	71	65	—
39	strömming	»	78	78	79	67	66	69	60	60	58	81	81	85
40	torsk	»	140	145	144	—	—	—	98	98	95	110	108	105
41	rödspotta (spätta)	»	200	200	200	—	—	—	150	150	150	160	150	150
42	kolja	»	132	125	125	—	—	—	97	97	95	103	110	100
43	Salt sill, prima Islands-	»	51	50	50	46	47	50	54	46	40	40	40	40
44	Kabeljo av långa med fenor o. stjärt	»	—	110	110	—	—	—	—	—	—	—	—	—
45	Kaffe, rostat, Santosblandning	»	286	303	306	273	285	288	257	285	285	310	318	311
46	Socker, bit-	»	44	45	45	44	45	47	47	47	47	45	47	49
47	Salt, matsalt	»	19	19	19	18	16	16	15	15	15	15	15	15
48	Äpplen, ät-	»	125	150	150	115	130	136	130	138	127	114	124	123
49	Apelsiner, medelstora	dussin	125	135	168	138	123	133	123	128	120	114	134	131
50	Bananer, prima	kg	150	163	160	150	165	156	160	170	170	160	180	170
51	Katrinplommon, amer., storl. 40/50	»	119	113	122	113	107	109	100	102	96	110	113	109
52	Vitkål, svensk	»	40	40	40	35	40	41	38	40	50	40	40	45
53	Pilsner, klass II, utan glas	1/8 l	20	20	20	22	22	22	24	24	24	21	21	21
54	Svagdricka	l	20	20	19	19	19	19	20	20	20	20	22	22
55	Elektrisk ström	kWh	.	.	40	.	.	40	.	.	31	.	.	30
56	Fotogen, Water White	l	25	23	23	24	23	22	25	25	25	24	24	24
57	Kokgas	kbm	.	.	21	.	.	—	.	.	—	.	.	18
58	Ved: björk-, osågad, hemkörd	»	905	915	920	700	700	700	800	750	750	965	950	940
59	barr-, » »	»	700	695	695	535	535	535	700	650	650	715	690	670
60	Kol: antracit- (»valnöt»), hemkört	hl	700	700	700	—	—	—	800	800	800	725	775	775
61	hushålls- (fyrkol), prima, »	»	350	350	350	—	—	—	450	450	450	375	375	375
62	Koks: c:a 20—40 mm, hemkörd	100 kg	450	450	450	—	—	—	468	468	468	612	612	612
63	c:a 40-60 el. 60-80 mm, »	»	450	450	450	—	—	—	—	—	—	587	587	587

Umeå			Vilhelmina			Luleå			Malmberget o. Gällivare			Kiruna			Samtliga orter			
Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	Jan.	Febr.	Mars	
22	20	20	23	23	23	25	25	25	27	27	27	28	28	28	**21**	**21**	**21**	1
10	10	10	—	—	—	7	7	7	—	—	—	—	—	—	**8**	**8**	**8**	2
242	263	233	280	280	280	273	259	246	273	251	254	270	251	251	**243**	**257**	**236**	3
233	222	218	236	238	231	255	232	220	253	235	220	260	240	240	**229**	**233**	**220**	4
180	180	180	183	182	182	193	196	198	191	177	170	189	189	189	**194**	**190**	**188**	5
130	130	130	150	148	146	152	152	148	137	—	—	—	—	—	**145**	**144**	**142**	6
118	118	126	119	119	127	119	119	128	115	115	120	115	115	120	**118**	**118**	**126**	7
238	204	178	280	233	199	285	233	204	267	205	194	276	213	189	**202**	**169**	**151**	8
52	52	53	88	88	88	51	52	51	53	58	60	58	60	60	**46**	**47**	**47**	9
857	857	857	800	800	800	800	800	800	874	953	983	—	—	—	**696**	**729**	**741**	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
34	34	34	38	38	38	41	40	39	30	32	30	35	35	35	**32**	**32**	**31**	12
50	50	50	52	52	51	51	49	49	50	51	51	46	46	50	**47**	**48**	**46**	13
39	38	38	39	39	38	41	40	40	43	41	40	44	42	42	**38**	**37**	**36**	14
25	25	25	25	25	25	25	25	25	29	28	28	28	27	27	**24**	**24**	**24**	15
36	35	35	36	36	35	35	35	35	39	36	37	38	37	37	**34**	**33**	**33**	16
40	41	41	39	41	42	40	40	40	42	42	42	41	41	41	**40**	**41**	**40**	17
35	40	41	44	44	44	35	36	36	42	41	42	46	46	46	**43**	**43**	**43**	18
70	70	70	63	64	63	65	65	65	58	55	57	66	66	66	**63**	**63**	**63**	19
80	80	80	80	79	78	85	85	85	80	77	78	83	83	83	**88**	**87**	**87**	20
60	62	62	75	75	75	63	63	63	85	77	77	83	86	86	**60**	**60**	**60**	21
54	54	54	67	65	65	50	50	50	67	67	67	—	—	—	**47**	**47**	**47**	22
150	150	150	150	150	150	196	196	196	158	149	149	162	162	162	**139**	**138**	**138**	23
83	84	85	70	70	70	100	100	100	—	—	—	100	103	103	**74**	**74**	**75**	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**88**	**87**	**87**	25
108	108	113	—	—	—	150	150	150	80	80	80	128	114	114	**103**	**102**	**101**	26
179	179	179	154	150	150	180	177	169	161	158	159	168	167	165	**173**	**168**	**165**	27
120	120	120	127	127	126	143	138	139	120	116	117	126	126	126	**141**	**136**	**133**	28
250	250	250	—	—	—	300	300	300	236	239	239	254	254	254	**213**	**211**	**209**	29
143	143	144	125	125	125	158	145	140	131	128	129	150	150	149	**133**	**129**	**129**	30
190	190	190	145	145	145	212	212	208	161	157	178	169	170	170	**199**	**200**	**201**	31
200	200	200	170	170	170	180	180	180	167	166	166	175	175	160	**168**	**165**	**162**	32
147	147	147	137	134	126	166	145	140	122	122	121	109	105	105	**136**	**128**	**127**	33
150	147	144	144	149	136	162	147	141	136	130	128	128	127	122	**143**	**134**	**133**	34
180	180	180	170	173	168	198	203	199	193	193	192	184	184	184	**182**	**183**	**177**	35
100	100	100	—	—	—	100	100	100	—	—	—	73	72	72	**124**	**126**	**126**	36
150	172	181	—	—	—	150	150	150	131	118	136	147	145	132	**186**	**188**	**190**	37
—	—	—	—	—	—	52	50	50	62	65	60	—	—	—	**60**	**57**	**57**	38
75	75	75	—	75	75	75	75	75	63	62	61	71	71	71	**70**	**69**	**69**	39
100	100	100	—	—	75	75	75	75	63	46	45	55	57	56	**96**	**94**	**93**	40
—	—	—	—	—	—	150	150	150	—	—	—	—	—	—	**155**	**156**	**153**	41
—	—	—	—	—	75	75	75	75	65	—	—	—	—	—	**130**	**130**	**126**	42
43	44	44	80	72	67	40	43	36	67	50	53	60	60	60	**42**	**40**	**36**	43
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**74**	**74**	**75**	44
270	290	290	336	336	334	280	284	309	325	325	311	319	342	342	**289**	**309**	**311**	45
47	48	49	46	49	49	44	44	45	45	47	49	47	47	50	**43**	**45**	**47**	46
15	15	15	19	19	19	20	20	20	20	19	19	15	15	15	**16**	**16**	**16**	47
120	122	130	119	127	128	147	141	134	94	105	114	107	150	144	**115**	**121**	**122**	48
162	152	152	124	126	121	116	120	128	130	129	123	142	160	121	**108**	**110**	**113**	49
155	165	165	161	175	177	155	165	165	166	174	175	165	175	175	**150**	**161**	**157**	50
118	118	110	113	123	120	120	118	119	105	113	115	111	111	111	**109**	**111**	**110**	51
35	38	50	55	63	63	36	42	45	35	39	47	34	35	42	**28**	**30**	**33**	52
22	22	22	28	28	28	23	23	23	26	26	26	26	26	26	**22**	**22**	**22**	53
16	16	16	25	25	25	20	20	20	20	20	20	21	21	21	**16**	**16**	**16**	54
.	.	34	.	.	55	.	.	35	.	.	28	.	.	28	.	.	**36**	55
25	25	25	26	25	25	30	30	30	35	35	35	39	39	39	**21**	**21**	**21**	56
.	.	—	.	.	—	.	.	—	.	.	—	.	.	—	.	.	**17**	57
790	775	775	600	600	600	950	950	950	1100	1100	1100	1400	1400	1350	**1135**	**1130**	**1125**	58
650	650	650	500	500	500	750	750	750	900	900	900	950	950	950	**875**	**865**	**865**	59
625	625	625	—	—	—	725	725	725	—	—	—	900	900	900	**630**	**632**	**630**	60
350	350	350	—	—	—	300	300	300	—	—	—	—	—	—	**292**	**293**	**293**	61
536	536	536	—	—	—	455	455	455	—	—	—	—	—	—	**447**	**449**	**450**	62
490	490	539	—	—	—	434	434	434	—	—	—	—	—	—	**427**	**429**	**431**	63

Kreatурspriser för Stockholm, Malmö och Göteborg 1913—januari 1932.

Medelpris (öre) för kg levande vikt per år (1913—1931) och per månad (januari 1931—mars 1932) för alla tre orterna.

Kreatursslag	1913	1920	1922	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	Jan. 1931	Febr. 1931	Mars 1931	April 1931	Maj 1931	Juni 1931	Juli 1931	Aug. 1931	Sept. 1931	Okt. 1931	Nov. 1931	Dec. 1931	Jan. 1932	Febr. 1932	Mars 1932
Kor:																									
Extra prima[1])	61	167	80	88	77	69	73	68	66	55	63	58	58	56	55	54	56	55	54	51	48	48	46	42	43
Kl. 1.	55	148	70	76	68	59	60	58	58	48	55	51	50	49	49	48	49	48	47	45	42	41	39	37	38
» 2. . . .	50	127	60	66	57	51	51	50	50	40	47	45	43	42	40	39	40	40	39	38	35	34	34	31	32
» 3.[2]) . . .	41	96	46	49	46	37	32	35	36	29	33	32	30	29	29	30	30	29	29	27	24	22	22	19	21
Kvigor (o. stutar):																									
Extra prima[1])	66	185	92	97	86	77	80	76	73	63	70	65	64	64	64	64	64	64	62	60	57	56	54	51	51
Kl. 1.	60	163	82	85	77	70	71	67	67	57	64	61	59	57	58	58	57	57	56	55	51	50	48	45	45
» 2. . . .	50	126	64	67	63	53	51	53	55	46	53	51	48	47	46	47	46	46	45	45	40	39	38	36	36
Tjurar:																									
Extra prima[1])	65	166	86	86	77	71	69	71	71	54	68	62	58	58	55	54	55	53	50	46	45	44	40	37	37
Kl. 1.	62	152	77	76	72	65	63	65	66	50	65	58	54	54	51	49	49	48	46	43	41	40	38	33	33
» 2.	58	139	74	72	67	61	59	62	64	48	62	56	52	52	49	47	46	46	44	41	39	37	37	34	33
» 3.[2]) . . .	50	120	59	59	57	52	47	48	54	43	54	51	46	46	45	44	43	43	41	38	36	34	32	30	29
Oxar:																									
Extra prima[3])	63	186	87	93	80	70	75	69	69	57	67	62	59	55	56	58	62	58	55	53	51	50	49	46	46
Kl. 1.[4]) . . .	57	159	70	78	69	61	62	60	62	51	58	56	53	49	50	52	56	52	50	48	46	45	41	38	40
» 2.[4]) . . .	48	123	53	60	53	40	32	35	43	33	39	36	35	33	32	34	36	35	33	29	27	25	25	24	25
Kalvar:																									
Sötmjölks- (90—100 kg)[5])	73	241	129	105	93	86	90	88	84	69	82	76	72	72	75	75	67	65	60	57	58	65	66	67	68
(70— 90 »)[5])	67		117																						
Skummjölks-[6])	57	173	80	76	69	63	65	64	60	49	56	53	51	51	56	55	49	48	43	40	41	46	48	48	48
Får:																									
Yngre[7]) . . .	58	178	82	88	87	82	77	84	79	65	60	63	72	74	68	68	69	66	63	61	60	61	60	59	65
Äldre[8]) . . .	53	157	69	67	64	60	55	55	49	38	38	40	42	43	39	39	39	37	36	33	34	34	34	35	36
Svin:																									
Slakterisvin[9])	82	242	134	128	118	89	99	114	95	59	64	56	59	62	60	56	58	63	60	60	56	51	47	48	51
Rena, större .	81	236	128	125	114	81	93	108	88	52	57	50	53	56	53	49	50	55	53	53	50	44	41	41	45
Suggor	68	165	91	91	76	52	63	74	55	29	37	31	33	33	28	24	23	25	26	31	31	27	24	24	25

Uppgifterna avse: [1]) endast Stockholm och Malmö. — [2]) 1913 St. och M. — [3]) 1913 St. och M. samt därefter endast St. — [4]) 1922—aug. 1927 St. och Göteborg, sept. 1927—jan. 1928 endast St., febr.—juni 1928 St. och G., därefter endast St. — [5]) 1913 endast M., vissa delar av åren 1922—1925 endast St. och G. — [6]) fr. o. m. juli 1926 endast St. och G. — [7]) 1925 endast St. och G. — [8]) 1925 endast St. och G. — [9]) vissa delar av åren 1927 och 1928 endast St. och M.

Litteraturöversikt.

(Mars 1932.)

Tidskriftsartiklar i sociala ämnen.

Allmänna sociala frågor.

AHLBERG, A. Sociala synpunkter på rationaliseringen. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 12—13.

BAILEY, S. H. The political aspect of discrimination in international economic relations. Economica febr. 1932.

BOWLEY, A. L. The international institute of statistics, Madrid, 1931. Journal of the Royal statistical society 1932, nr 1.

B[RUNIU]S, A. Mot ekonomisk morfinism och isolering. [Anm. av G. Westin-Silverstolpe: Depressionen och guldmyntfotens kris.] Industria 1932, nr 6.

FERGER, W. F. Notes on Pigou's method of deriving demand curves. The economic journal mars 1932.

FLODH, E. C:SON. Fackföreningsinternationalen mot kriget. Mellanfolkligt samarbete 1932, nr 3.

HANSSON, P. A. Socialdemokratin och freden. Mellanfolkligt samarbete 1932, nr 3.

MAHAIM, E. L'organisation internationale du travail. Revue du travail 1932, nr 1.

MYRDAL, G. Socialpolitikens Dilemma. (Föredrag.) Socialt Tidsskrift 1932, nr 3.

NILSSON, K. Internationell ordningsmakt. Mellanfolkligt samarbete 1932, nr 3.

RYDBECK, O. Internationella dagsproblem på det ekonomiska området. Mellanfolkligt samarbete 1932, nr 3.

SALVESEN, T. Internasjonalt samarbeide til bedring av sjöfolks vilkår i land. Socialt arbeid 1932, nr 2.

SCHWENNING, G. T. Dismissal compensation: A list of references. Monthly labor review febr. 1932.

THORSEN, TH. G. Folkeforbundets humanitære virksomhet. Socialt arbeid 1932, nr 2.

WISTRAND, K. Arbetsbyrån i Genève och den internationella socialpolitiken. Industritidningen 1932, nr 2.

Den ekonomiska krisen och dess orsaker. (Enquête.) Kristen gemenskap 1932, nr 1.

Prison labour. International labour review mars 1932.

Le prix normal, au point de vue juridique. Revue du travail 1932, nr 1.

Storstadens ekonomiska grundvalar. Statistisk månadsskrift 1932, nr 1.

World social economic congress, 1931. Monthly labor review dec. 1931.

Ökonomisk kunnskap — social fred. Arbeidsgiveren (Norge) 1932, nr 6.

Sverige.

CEDERBLAD, C. Det folkliga bildningstillståndet i Sverige. Nordisk tidskrift 1932, nr 1.

LENBERG, E. Textilindustriernas vinster och kapitalställning. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 9.

WIGFORSS, E. Socialdemokrati och konsumentintresse. Tiden 1932, nr 3.

De industriella arbetsställenas storleksgruppering efter antalet arbetare. Kommersiella meddelanden 1932, nr 5.

Amerikas förenta stater.

TÄNZLER, F. Die soziale Krise in den Vereinigten Staaten von Amerika. Der Arbeitgeber 1932, nr 6.

Den amerikanska kreditinflationen och världens nöd. Industria 1932, nr 6.

Changes in productivity of anthracite and bituminous coal-mine workers. Monthly labor review febr. 1932.

National wealth and national income. The conference board bulletin febr. 1932.

Productivity of labor in street and road building and in ditch digging. Monthly labor review dec. 1931.

Three labor summer schools, 1931. Monthly labor review dec. 1931

Danmark.

Arbejdsgiverne som Skatteopkrævere. Arbejdsgiveren 1932, nr 7.

En Brevveksling mellem Landbrugernes Sammenslutning og Dansk Arbejdsgiverforening. Arbejdsgiveren 1932, nr 7.

Finland.

KYRENIUS, P. Den socialpolitiska och ekonomiska organisationen av våra industrier. Industritidningen 1932, nr 2.

Marocko.

La législation ouvrière au Maroc. Bulletin du ministère du travail 4 kv. 1931.

Ryssland.

KAUTSKY, K. Socialismens utsikter i Sovjet-Russland. [Landsorganisationens] Meddelelsesblad 1932, nr 1.

SEHLBERG, N. Sovjetunionen och dess femårsplaner. Kommersiella meddelanden 1932, nr 4—6.

SJÖSTRAND, E. Aktuella ryska fackföreningsproblem. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 11.

Den ryska femårsplanens uppfyllande. Industria 1932, nr 7.

Schweiz.

Eine Kommission für Konjunkturbeobachtung. Die Volkswirtschaft 1932, nr 2.

Storbritannien.

STJERNQVIST, H. Engelsk Arbejderoplysning. Arbejderen 15 mars 1932.

Miners' welfare fund and national scholarship scheme. The Ministry of labour gazette 1932, nr 3.

Tunisien.

La législation ouvrière en Tunisie. Bulletin du ministère du travail 4 kv. 1931.

Tyskland.

BLAU, B. Die Haftung des Arbeitgebers in den Notverordnungen. Der Arbeitgeber 1932, nr 5.

BOHNSTEDT, W. Zur sozialen und wirtschaftlichen Lage der deutschen Angestellten. Soziale Praxis 1932, nr 12—13.

BRÜCKNER, CH. Einkommensteuerstatistik und Wohlstandsverteilung. Deutsches statistisches Zentralblatt 1932, nr 1.

LICHTENBERGER, H. Où va l'Allemagne? Revue des études coopératives 4 kv. 1931.

SJÖSTRAND, E. Den tyska nödförordningen. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 9—10.

Fort mit den Werksparkassen. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 12.

Die Zukunft der Werksparkassen. Soziale Praxis 1932, nr 10.

Arbetarskydd.

ARCHER, T. P. Safety work must show a profit. National safety news mars 1932.

BEINTKER. Zu dem Aufsatz von Teleky: Praktischer Arbeiterschutz beim Sandstrahlgebläse im Reichsarbeitsblatt Nr. 5 (»Arbeitsschutz» Nr. 2) S. III 39. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 8.

BERTHEAU. Feuerschutz in Holzbearbeitungsbetrieben. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 8.

BILLINGS, C. Industry looks a generation ahead. National safety news mars 1932.

BRAUER. Eine neue Anklopfmaschine. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1932, nr 2.

BURGER, G. E. C. & STOCKMANN, B. H. Über Urobilinurie als Folge der Einatmung von organischen Lösungsmitteln in geringer Konzentration. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1932, nr 2.

BÖTTRICH. Die Bedeutung der basophil getüpfelten roten Blutkörperchen speziell für die Begutachtung von Bleikrankheiten. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1932, nr 2.

CZARNECKI, R. & THIELE. Lungenuntersuchungen im Steingutgewerbe. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 8.

FELLOWS, C. H. & SCHNEIDER, H. F. Detecting poisonous gases in manholes. National safety news mars 1932.

GUDJONSSON, S. V. Über einige Vergiftungsfälle beim Schleifen von Messingschiffsschrauben (chronische Kupfervergiftung?). Zentralblatt für Gewerbehygiene 1932, nr 2.

GUMMERUS, MIRJAM. Kunna olycksfall förebyggas genom välfärdsarbete? Industritidningen 1932, nr 2.

HACKETT, J. D. The safety engineer's training. National safety news mars 1932.

HALLDIN, C. H. Arbetarna och olycksfallen. Verkstäderna 1932, nr 3.

HESSELGREN, KERSTIN. Arbetskläder för kvinnor. Arbetarskyddet 1932, nr 2.

JARRETT, S. M. Safety progress on the hetch hetchy aquedact. National safety news mars 1932.

J[ÄDERSTRÖ]M, I. Ställningar vid maskinmontering. Arbetarskyddet 1932, nr 2.

KÜPPER, K. H. Betrachtungen über Bedeutung und Pflege des Arbeiterschutzes. Zeitschrift für Gewerbehygiene 1932, nr 3.

LAUER, A. R. The role of psychology in accident prevention. National safety news mars 1932.

LYMAN, A. L. The modern factory lights up. National safety news mars 1932.

MEYER, H. Die technische Durchführung der Entnebelung von Färbereien. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1932, nr 2.

MIERZECKI, H. Berufsstigmata bei Ziegelträgern. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1932, nr 2.

OTTAWA, V. Einfluss des Schornsteines auf Unfälle bei Gasgeräten. Zeitschrift för Gewerbehygiene 1932, nr 3.

ROSENTHAL-DEUSSEN, ERIKA, LANDAU, W. & ROSENTHAL, W. Erhebungen über Staublungenerkrankungen in der Steingutindustrie. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 8.

SAARNIO, R. Handlampan, den livsfarliga och den normenliga. Olycksfallsskyddet 1932, nr 1.

SCHAPHORST, W. F. Human muscles need assistance. National safety news mars 1932.

SCHWANTKE. Betriebsunfallstatistik. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 8.

WALLNER, O. Första hjälp vid olycks- och sjukdomsfall i skogsarbete. Skogen 1932, nr 6.

WILLIAMS, C. L. Fumigants and their hazards. National safety news mars 1932.

[ÖDLUND, H. O.] Svåra explosionsolyckor vid ångbakugnar. Mål och medel 1932, nr 3.

Occupational diseases in the wood industry. Monthly labor review febr. 1932.

Occupational hazards from use of carbon tetrachloride. Monthly labor review febr. 1932.
Safety codes for the prevention of dust explosions. Monthly labor review febr. 1932.
Some problems in the protection of building workers. Industrial safety survey 1932, nr 1.

Sverige.

JÖNSSON, H. *Safetyarbetet inom skeppsbyggeriet* vid Kockums mek. verkstad, Malmö. Olycksfallsskyddet 1932, nr 1.
[KOMMERSKOLLEGIUM.] Utlåtande angående revision av lagstiftningen rörande elektriska anläggningar. Kommersiella meddelanden 1932, nr 5.
NILSSON, M. Arbetarskyddsutställningen. Fackföreningsrörelsen *1932*, nr 11.

Amerikas förenta stater.

GODWIN, R. M. Contests reach every employee. National safety news mars 1932.
OWENS, S. The cement industry does it again. National safety news mars 1932.

Tyskland.

ECCARDT. Unfallverhütung bei der Reichsbahn. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 8.

Arbetslön och arbetstid.

GRÜNEWALD. Lohnfrage und Enzyklika »Quadragesimo anno». Reichsarbeitsblatt 1932, nr 7.
KÄRNEKULL, O. Tidsstudier äro icke tidtagning. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 12.
Köpkraftstrolleriet. Industria 1932, nr 6.
Lönnsreduksjonsbevegelsen utenfor Skandinavien 1930—31. Arbeidsgiveren (Norge) 1932, nr 5.
Några regler för arbetsutbyte och lönestandard. Verkstäderna 1932, nr 3.

Sverige.

AHLÉN, A. & BERGSTRÖM, M. Konjunkturläget och rationaliseringsproblemet. Byggmästaren 1932, nr 6.
WICKSELL, S. D. Lönestatistiken. [Referat av *socialstyrelsens förslag.*] *Statsvetenskaplig* tidskrift 1932, nr 1.
Fakta beträffande statstjänstemännens löneförhållanden. Bankvärlden 1932, nr 3 A.

Amerikas förenta stater.

Factors affecting shorter work schedules. The service letter on industrial relations 29 febr. *1932.*
Hours and earnings in five departments of the iron and steel industry, 1931. Monthly labor review dec. 1931.
Legislation regulating rates of wages of employees on public works. Monthly labor review febr. 1932.
Sparsamhetsprogram och frivilliga lönesänkningar i U. S. A. Industria 1932, nr 6.
Wages and hours of labor in the manufacture of silk and rayon goods, 1931. Monthly labor review dec. 1931.

Italien.

Agricultural wages in Italy. International labour review mars 1932.

Norge.

LJUNGBLAD, S. G. Arbeidslönnen i jordbruket. [Landsorganisationens] Meddelelsesblad 1932, nr 1.

Polen.

General survey of wages in Poland. Monthly labor review febr. 1932.

Rumänien.

General survey of wages in Rumania. Monthly labor review febr. 1932.

Storbritannien.

MENSCH, J. The urban workers' need for holidays. The Labour magazine mars 1932.
Conditions of employment of fishermen. The Ministry of labour gazette 1932, nr 3.

Tjeckoslovakien.

General survey of wages in Czechoslovakia. Monthly labor review febr. 1932.

Tyskland.

ACHENBACH, E. Lohn und Konjunktur. Der Arbeitgeber 1932, nr 5—7.
LAMPE, A. Entlastung des Arbeitsmarkts — Reform des Lohnsystems. Soziale Praxis 1932, nr 9.
SCHÜRHOLZ, F. Beginnt der Ruhrbergbau mit der Gewinnbeteiligung? Soziale Praxis 1932, nr 10.
Die Entwicklung der Tariflöhne bis zum Januar 1932. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 6.
Hauptergebnisse der zweiten amtlichen Lohner*hebung in der chemischen Industrie.* Wirtschaft und Statistik 1932, nr 6.

Ungern.

General survey of wages in Hungary. Monthly labor review febr. 1932.

Arbetsmarknad och arbetslöshet.

GROSSE, F. Arbeitsbeschaffung, Planwirtschaft und weltwirtschaftliche Lage. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 12.
LEICHTER, KÄTHE. Planwirtschaft im Kampf gegen die Wirtschaftskrise. Arbeit und Wirtschaft *1932*, nr 6.
LEIPART, TH. Die Arbeiterklasse im Kampfe gegen die Weltkrise. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 12—13.
OHLIN, B. Produksjon og handel efter krigen. Arbeidsgiveren (Norge) 1932, nr 6.
PALLA, E. Wirtschaftsaufgaben in der Krise. Arbeit und Wirtschaft 1932, nr 6.
SCHORSCH, J. Die Notwendigkeit der Arbeitsbeschaffung. Arbeit und Wirtschaft 1932, nr 6.
WARMING, J. Beskæftigelsen og Valutaen. Socialt Tidsskrift 1932, nr 2.

WINDMÜLLER, E. Die Arbeitslosigkeit im Auslande in den Jahren 1929 bis 1931. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 6.
WINSCHUH, J. Betriebspolitik und Arbeitslosigkeit. Der Arbeitgeber 1932, nr 6.
L'assurance-chômage, prétendue cause d'un chômage permanent. Revue du travail 1932, nr 1.
Public unemployment-insurance systems in foreign countries. Monthly labor review dec. 1931.
Staatliche Arbeitslosenversicherung oder Genter System. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 11.
A standard procedure for compiling labor turnover statistics. Monthly labor review dec. 1931.

Sverige.

Arbetslöshetens lindrande genom offentliga arbeten. Sunt förnuft 1932, nr 2.
Den statsbeställda stenen. Sunt förnuft 1932, nr 2.

Amerikas förenta stater.

CROXTON, F. E. Unemployment in Buffalo, N. Y., November, 1931, and comparison with November, 1929 and 1930. Monthly labor review febr. 1932.
The dial telephone and unemployment. Monthly labor review febr. 1932.
Effect of technological changes upon occupations in the motor-vehicle industry. Monthly labor review febr. 1932.
Importance of recreation in the present unemployment situation. Monthly labor review febr. 1932.
Unemployment-benefit plans in the United States. Monthly labor review dec. 1931.

Danmark.

De aktuelle krisekrav. [Landsorganisationens] Meddelelsesblad 1932, nr 1.

Finland.

KAHRA, E. Arbetslöshetsfrågan i Finland. Industritidningen 1932, nr 2.

Kanada.

Unemployment in Canada as reported by trade unions for the year 1931. The labour gazette 1932, nr 2.

Norge.

Arbeidsledighetskassene. [Landsorganisationens] Meddelelsesblad 1932, nr 1.

Palestina.

SCHWARZ, OLLY. Der Arbeitsmarkt in Palästina. Arbeit und Beruf 1932, nr 5.

Saar.

DIERKES. Bergarbeiternot an der Saar. Soziale Praxis 1932, nr 11.

Schweiz.

Die Altersgliederung der Arbeitslosen Ende Januar 1932. Die Volkswirtschaft 1932, nr 3.
Die Vermittlungstätigkeit der Arbeitsämter im Jahre 1931. Die Volkswirtschaft 1932, nr 2.

Storbritannien.

RICHARDSON, T. H. Lancashire calls for leadership. The Labour magazine mars 1932.
Unemployment grants committee: Report for 1930—31. The Ministry of labour gazette 1932, nr 3.

Tyskland.

BROECKER, B. Arbeit ohne Recht. Die Arbeit 1932, nr 3.
BÜLOWIUS. Freiwilliger Arbeitsdienst oder Arbeitsdienstpflicht? Der Arbeitgeber 1932, nr 5.
FALK, F. Hemmnisse echter Arbeitsbeschaffung. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 13.
KLEINDINST. Die Gestaltung der Arbeitslosenfürsorge. Soziale Praxis 1932, nr 11.
LÜTTICH. Arbeitsmarkt und Fremdenverkehr. Arbeit und Beruf 1932, nr 4.
LÖFFLER, H. Der Bergbau und die Bergarbeiter in der Wirtschaftskrise. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 12.
MARTINI. Zur Reform der Arbeitslosenhilfe. Soziale Praxis 1932, nr 12.
MLEINEK, CLARA. Aus der Reichsanstalt für Arbeitsvermittlung und Arbeitslosenversicherung. Soziale Praxis 1932, nr 10.
PAGEL, P. Grössere Arbeitsämter? Der öffentliche Arbeitsnachweis Jahrg. 8, nr 24.
PETERSEN. Der landwirtschaftliche Arbeitsmarkt und die öffentliche Arbeitsvermittlung im Jahre 1931. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 6.
SCHLIESTEDT, H. Arbeitsbeschaffung durch planmässige Wirtschaft. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 11.
WENDENBURG, F. Arbeitsbeschaffungsprogramm — Reichsarbeitslosenhilfe. Soziale Praxis 1932, nr 12.
WOYTINSKY, W. Arbeitsbeschaffung und keine Inflationsgefahr! Die Arbeit 1932, nr 3.
—. Das Gebot der Stunde: Arbeitsbeschaffung! Arbeit und Wirtschaft 1932, nr 5.
—. Wieder und wieder: Schafft Arbeit! Gewerkschaft-Zeitung 1932, nr 11.
Für und wider Arbeitsbeschaffung. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 10.
Neue Pläne zur »Reform» der Arbeitslosenversicherung. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 10.
Neuer Kampf um die Arbeitslosenversicherung. Arbeit und Beruf 1932, nr 4.

Befolkningsfrågan.

BURÉN, G. AF. Härstamning och begåvning: (Referat efter E. Kretschmer.) Social-medicinsk tidskrift 1932, nr 3.
NORDENSKIÖLD, E. Ärftlighetsforskning och rashygien. [Anm. av N. von Hofsten: »Ärftlighetslärans grunder».] Svensk tidskrift 1932, nr 2.

Bostadsförhållanden.

CHATILLON-WINBERGH, G. De nya ventilationssystemen för bostadshus. Byggmästaren 1932, nr 7.

HOVING, G. Ett bidrag till kökets rationalisering. Sveriges fastighetsägaretidning 1932, nr 5.
KAMPFFMEYER, H. Wohnstätte und Arbeitsstätte. Wohnen und Bauen 1932, nr 1/2.
The housing of agricultural wage-paid workers. International labour review mars 1932.

Sverige.

FORSSMAN, H. Stadsplanelagstiftningen. Sv. juristtidning 1932, nr 2.
GERSNE, A. Landsändar och gårdstyper. III. Skåne. Hem i Sverige 1932, nr 3.
KJELLKVIST, H. En bostadsutredning i Göteborg. Byggmästaren 1932, nr 8.
S[JÄLANDER], V. Bostadshyror i Stockholm vid årsskiftet 1931/32. Statistisk månadsskrift 1932, nr 1.
Arkitekterna och landsortens byggnadsproblem. (Diskussion.) Byggmästaren 1932, nr 8.
HSB:s verksamhet i trädgårdsstäderna. Vår bostad 1932, nr 5.

Amerikas förenta stater.

Status of building and loan associations in 1930. Monthly labor review febr. 1932.

Danmark.

Byggevirksomheden i 1931. Statistiske Efterretninger 1932, nr 9.

Ryssland.

»Socialistiska städer» och »jordstäder» i Sovjetunionen. Industria 1932, nr 7.

Schweiz.

Die gemeinnützigen Baugenossenschaften der Schweiz. Schweiz. Konsum-Verein 1932, nr 11.
Der Wohnungsbau im Jahre 1931. Bauherren und Wohnungsgrösse. Wirtschaft und Statistik 1932, nr 5.

Tyskland.

Mietsteigerung in Sicht. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 12.

Fattigvård, barnavård och annan hjälpverksamhet.

Sverige.

FRITZELL, Y. Samhällets barnavård. Meddelanden från K. Socialdepartementets byrå för fattigvårds- och barnavårdsärenden 1932, nr 48.
LIND, E. Den nordiska konventionen angående indrivning av underhållsbidrag. Meddelanden från K. Socialdepartementets byrå för fattigvårds och barnavårdsärenden 1932, nr 47.
WESTERBERG, K. M. Funktionärernas bostadsfråga. Sv. fattigvårds och barnavårds tidning 1932, nr 5.
Brandkatastrofen i Svärdsjö. Sv. fattigvårds och barnavårds tidning 1932, nr 5.

Amerikas förenta stater.

STEELE, G. Number of aged in public and in private institutions, 1930. Monthly labor review febr. 1932.

Tyskland.

FRANCKE, H. Von Scheuen bis Strausberg. Zur Beurteiligung der Anstaltskatastrophen. Soziale Praxis 1932, nr 10.
POLLIGKEIT, W. Fürsorge als Staatslast und Gemeindeaufgabe. Soziale Praxis 1932, nr 9.
WUNDERLICH, FRIEDA. Die Not der Gemeinden. Soziale Praxis 1932, nr 9.
Notprogramm der Jugendwohlfahrtspflege. Blätter für Wohlfahrtspflege 1932, nr 2.

Föreningsväsen.

HEDBERG, O. Fagforeningsbevægelsens Kollektivisme og Kulturudviklingens bærende Idé. Arbejderen 15 mars & 1 april 1932.

Sverige.

HOLKE, K. Fackföreningsrörelsens omröstningsinstitut. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 12.

Amerikas förenta stater.

Benefits of standard national and international unions, 1930. Monthly labor review dec. 1931.

Finland.

Statsmakten och arbetarnas fackliga organisationsverksamhet. Finlands sjömans- och eldare-unions stadgar. Industritidningen 1932, nr 2.

Storbritannien.

SUTHERS, R. B. National amalgamated union of shop assistants, warehousemen and clerks. The Labour magazine mars 1932.

Tjeckoslovakien.

SIEGEL, O. Die Arbeitnehmergewerkschaften in der Tschechoslowakei. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 7.

Hälso- och sjukvård.

HALLBÄCK, G. Nytt från läkekonst och socialmedicinskt arbete. Svenska röda korset 1932, nr 2.
KJÆRHOLM, H. Den almindelige medicins relationer til odontologien med særligt henblik paa den odontologiske prophylaxe. (Föredrag.) Maanedsskrift for praktisk Lægegerning og social Medicin 1932, nr 3.
NAESLUND, C. Uppvärmning och ventilation av sjukhus. Hygiea 1932, nr 4.
ROUGÉ, B. DE. Röda korset och sjukvårdsflyget i fredstid. Svenska röda korset 1932, nr 2.
RYLANDER, G. Några medicinska synpunkter på den vegetariska dieten. (Föredrag.) Socialmedicinsk tidskrift 1932, nr 2.

Sverige.

BROBERG, C. Badanläggningar på landsbygden. [Statsbidrag m. m.] Pensionsförsäkringen 1932, nr 2.

FALK, J. Tandvården enligt det s. k. »kalmarförslaget». Svenska röda korset 1932, nr 2.

INGVAR, S. Synpunkter på den medicinska undervisningen. Social-medicinsk tidskrift 1932, nr 2.

JUNDELL, I. Vår folktandvård och vår tandläkareutbildning. Sveriges landstings tidskrift 1932, nr 1.

Medicinalstyrelsens utlåtande över utredning angående regelbundna läkarundersökningar vid folk- och småskolorna. Sv. läkartidningen 1932, nr 11.

SAHLIN, L. Modernisering av sinnessjukvården. Sunt förnuft 1932, nr 2.

THURÉUS, S. En generalplan för mun- och tandvård. Social-medicinsk tidskrift 1932, nr 2—3.

WIDMAN, G. Några reflexioner med anledning av dr Åke Berglunds uppsats »Läkarens uppgift». Sv. läkartidningen 1932, nr 10.

Danmark.

B[ACKER], K. Hospitalsindlæggelse — Hospitalsvisitation. Maanedsskrift for praktisk Lægegerning og social Medicin 1932, nr 2.

Italien.

OLSSON, J. Tuberkulosvården i Italien. Sveriges landstings tidskrift 1932, nr 1.

Schweiz.

WEIDMANN, G. Die eidgenössischen Verordnungen zum schweizerischen Tuberkulose-Gesetz. Soziale Arbeit 1932, nr 1/3.

Tyskland.

Notprogramm für das Gesundheitswesen. Zentralblatt für Reichsversicherung 1932, nr 5.

Jord- och egnahemsfrågan.

BADING, H. Strukturwandlungen der Agrartechnik und ihre Folgen. Die Arbeit 1932, nr 3.

Italien.

VÖCHTING, F. Bäuerliche Eigentumsbildung in der römischen Campagna. Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik B. 136, s. 382.

Storbritannien.

»Tied» cottages in rural districts in England and Wales. International labour review mars 1932.

Tyskland.

MASSMANN, K. Entwicklungslinien in der deutschen landwirtschaftlichen Siedlung. Soziale Praxis 1932, nr 12.

Österrike.

UHLIRS, J. Abbau der Arbeitslosen durch Innenkolonisation. Arbeit und Wirtschaft 1932, nr 5.

Kollektivavtal och arbetskonflikter.

NÖRPEL, C. Der Charakter des Schlichtungswesens. Die Arbeit 1932, nr 3.

Förhandlingsväsendets konstruktionsfel. Industria 1932, nr 6.

Sverige.

BRUNIUS, A. Fredslinjen i det svenske tariffopgjör avbrudt. Arbeidsgiveren (Norge) 1932, nr 6.

—. Fredstendensen i Sverige brudt. Arbejdsgiveren (Danmark) 1932, nr 7.

—. Den svenske Overenskomstrevision. Arbejdsgiveren (Danmark) 1932, nr 6.

—. Uppgörelse inom den svenska järnindustrin. Industritidningen 1932, nr 2.

»Borgfred» med »kristidsavdrag». Öppet medlingsförslag i pappersmassa och papper. Industria 1932, nr 7.

Konfliktbendensen fortfar. Industria 1932, nr 6.

Amerikas förenta stater.

STONE, N. I. Arbitration in the dress industry in New York City. Monthly labor review dec. 1931.

Provisions regarding discharge of union nembers found in collective agreements. Monthly labor review dec. 1931.

Danmark.

HÖST, H. Overenskomstsituationen. Socialt Tidsskrift 1932, nr 3.

Frankrike.

Le contrat de travail à la journée peut-il être rompu du jour au lendemain sans délai ni indemnité? Revue du travail 1932, nr 1.

Irland.

Industrial disputes in 1931. Statistical survey for four years, 1928—1931. Irish trade journal mars 1932.

Norge.

LIE, T. Kontraktsarbeiderne på Menstad. [Landsorganisationens] Meddelelsesblad 1932, nr 1.

TORSVIK, HJ. De siste måneders utvikling i Norge. Arbejdsgiveren (Danmark) 1932, nr 6.

Var storstansen nödvendig — for arbeiderne? Arbeidsgiveren 1932, nr 5.

Schweiz.

Von den kantonalen Einigungsämtern im Jahre 1931 behandelte Kollektivstreitigkeiten. Die Volkswirtschaft 1932, nr 2.

Storbritannien.

Bedaux system of work measurement [rationaliseringstvisten i textilindustrien]. The Ministry of labour gazette 1932, nr 3.

Tyskland.

DERDACK. Zur Theorie und Praxis des Hausarbeiterlohnschutzes. Soziale Praxis 1932, nr 12.

KAHN-FREUND, O. Der Funktionswandel des Arbeitsrechts. Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik B. 67, s. 146.

SABEL, L. Zur Geschichte der Streikentschädigungs-Organisationen. Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik B. 136, s. 427.

Die Arbeitskämpfe im Deutschen Reich während des Jahres 1930 nebst Überblick über die Entwicklung im Ausland. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 6.

Österrike.

HEINDL, H. »Erpressung.» Arbeit und Wirtschaft 1932, nr 6.

Kooperation.

BAROU, N. Co-operative banking. Review of international cooperation mars 1932.

GIDE, CH. La création d'un institut international d'études coopératives. Revue des études coopératives 4 kv. 1931.

POISSON, E. Au comité intercoopératif de l'alliance coopérative internationale et de la commission internationale d'agriculture. Revue des études coopératives 4 kv. 1931.

REEVES, J. A co-operative philosophy of education. The co-operative review mars 1932.

WARBINER, D. What is co-operative economics? Review of international cooperation mars 1932.

The immediate aim of co-operative propaganda. Review of international cooperation mars 1932.

Kooperationen och genèvekonferensen. Kooperatören 1932, nr 4.

Statistics of affiliated national organisations for 1930. Review of international cooperation mars 1932.

Sverige.

STOLPE, H. Le caractère du mouvement coopératif en Suède. Revue des études coopératives 4 kv. 1931.

Amerikas förenta stater.

Establishment of a cooperative hospital in Oklahoma. Monthly labor review febr. 1932.

Frankrike.

HOTTENGUER, G. La coopération dans l'est de la France. Revue des études coopératives 4 kv. 1931.

Les associations ouvrières de production et de crédit aux 1er janvier 1930 et 1931. Bulletin du ministère du travail 4 kv. 1931.

Polen.

PRZEGALINSKI, B. Co-operative education in Poland. Review of international cooperation mars 1932.

Ryssland.

ANATOLE, I. L'évolution de la coopération de consommation en U. R. S. S. en 1930—1931. Revue des études coopératives 4 kv. 1931.

Schweiz.

Der Verband schweizerischer Konsumvereine im Jahre 1931. Schweiz. Konsum-Verein 1932, nr 11—12.

Storbritannien.

BROWN, W. H. Kooperativ vattenförmedling. Kooperatören 1932, nr 4.

TWIGG, H. J. Balance of co-operative trade. The co-operative review mars 1932.

Österrike.

LESSIAK, F. The Austrian co-operative wholesale society »GöC» in 1931. Review of international cooperation mars 1932.

Levnadskostnader.

Die Lebenshaltungskosten in wichtigen Ländern im Jahre 1931. Wirtschaft und Statistik 1932, nr 6.

Amerikas förenta stater.

Standard of living of 400 families in amalgamated housing corporation dwellings. Monthly labor review dec. 1931.

Lärlingsväsen och yrkesrådgivning.

Sverige.

Verkstadsskolan vid Motala verkstad. Verkstäderna 1932, nr 3.

Amerikas förenta stater.

Report of federal board for vocational education, 1930—31. Monthly labor review febr. 1932.

Vocational training and unemployment. Monthly labor review febr. 1932.

Danmark.

DREYER, E. Lærlingelovforslaget. Socialt Tidsskrift 1932, nr 2.

Tyskland.

DORF, W. Zusammenarbeit von Berufsberatung und Berufsschule zur Förderung der Berufsunentschlossenen und noch nicht Berufsreifen. Arbeit und Beruf 1932, nr 4.

Nykterhetsfrågan.

GYLLENSVÄRD, C. Alkohol und Erblichkeit. Revue internationale contre l'alcoolisme 1932, nr 1.

LILJESTRAND, G. Till frågan om blodprovets värde för bedömande av alkoholpåverkan. Sv. juristtidning 1932, nr 2.

WIDMARK, E. M. P. Om möjliga fel vid tagning av blodprov för alkoholbestämning. Sv. läkartidningen 1932, nr 12.

Sverige.

PETRÉN, A. Redogörelse för den nya alkoholistlagen. Tidskrift för nykterhetsnämnderna 1932, nr 2—3.

SÄLLQVIST, A. Nykterhetsnämnderna och kampen mot den olagliga rusdryckshanteringen. Tidskrift för nykterhetsnämnderna 1932, nr 2.
Systembolagen och körkortskontrollen. Tidskrift för systembolagen 1932, nr 2.
Värnpliktsinryckningarna och nykterheten. Tidskrift för systembolagen 1932, nr 2.

Finland.

HERCOD, R. The situation in Finland. Revue internationale contre l'alcoolisme 1932, nr 1.
Efter Forbudets Ophævelse i Finland. Udenrigsministeriets Tidsskrift 25 febr. 1932.

Island.

KRAUT, R. Zur isländischen Verbotsgesetzgebung. Revue internationale contre l'alcoolisme 1932, nr 1.

Kanada.

B[ERGVALL], J. Ontarios alkohollagstiftning. Tidskrift för systembolagen 1932, nr 2.

Norge.

G[AH]N, H. Alkoholfrågan i Norge år 1931. Tidskrift för systembolagen 1932, nr 2.

Storbritannien.

BENGTSSON, H. Ett betänkande om skotsk alkohollagstiftning. Tidskrift för systembolagen 1932, nr 2.

Österrike.

GABRIEL, E. Der 7. österr. Alkoholgegnertag. Revue internationale contre l'alcoolisme 1932, nr 1.

Socialförsäkring.

Sverige.

BERGSTRÖM, G. Grov vårdslöshet enligt § 25 olycksfallsförsäkringslagen. Assurans 1932, nr 6—7.
BUNNE, E. Den nya sjukkasselagstiftningen och sjukhusväsendet. Sv. sjukkasse-tidning 1932, nr 3.
LINDBERG, R. Återkrav. Pensionsförsäkringen 1932, nr 2.
MEURK, B. E. Pensionsstyrelsens frivilliga försäkring och dess användbarhet för arbetarpensionering. Arbetarskyddet 1932, nr 2.
NILSSON, E. G. Kan och bör trafikförsäkringen utökas till olycksfallsförsäkring. (Föredrag.) Nordisk försäkringstidskrift 1932, nr 2.
NILSSON-TANNÉR, P. Det klarnar kring sjukkasseväsendet. Sv. sjukkasse-tidning 1932, nr 3.
NORDLUND, H. Tilläggstaxorna enligt sjukkasseförordningen. Sv. sjukkasse-tidning 1932, nr 3.
OLSSON, P. G. Läkarna och taxeavtal. Sv. läkartidningen 1932, nr 10.
SJÖFORS, I. Några ord om friskskrivningen vid olycksfall i arbete. Arbetarskyddet 1932, nr 2.
Bör trafikförsäkringen utvidgas att omfatta rena olyckshändelser? Assurans 1932, nr 5.
Yrkessjukdomsförsäkringslagen och dess förhållande till pensionsförsäkringen. Pensionsförsäkringen 1932, nr 3.
1929 års avgifter till den allmänna pensionsförsäkringen. Pensionsförsäkringen 1932, nr 3.

Danmark.

SÖRENSEN, C. J. Sygedagestatistik fra en dansk Sygekasse. Socialt Tidsskrift 1932, nr 3.

Finland.

KEINÄNEN, E. Undersökning angående invaliditetsförhållandena under åren 1910—1930 bland personalen vid statsjärnvägarna i Finland. Nordisk försäkringstidskrift 1932, nr 2.

Kanada.

Social insurance in the province of Quebec. The labour gazette 1932, nr 2.

Mexiko.

New workmen's compensation legislation in Mexico. Monthly labor review dec. 1931.

Norge.

ORMESTAD, M. Er syketrygden for dyr? Sykeforsikringsbladet 1932, nr 2.

Tyskland.

ISRAEL, GERTRUD. Das neue Notrecht in den Rentenversicherungen. Soziale Praxis 1932, nr 11.
Die Unfallversicherung im Jahre 1930. Wirtschaft und Statistik 1932, nr 6.

Ut- och invandring.

Irland.

Emigration and immigration [in 1931]. Irish trade journal mars 1932.

Schweiz.

Ein- und Auswanderung im Jahre 1931. Die Volkswirtschaft 1932, nr 3.

Storbritannien.

Opholds- og Arbejdstilladelse i England. Udenrigsministeriets Tidsskrift 3 mars 1932.

Ungern.

KOVÁCS, A. Le mouvement de migration, par sexes, dans la décade dernière en Hongrie. (Ungersk text.) Magyar statisztikai szemle 1932, nr 2.

Österrike.

PROKSCH, A. Ein- und Auswanderung im Jahre 1931. Arbeit und Wirtschaft 1932, nr 5.

Till socialstyrelsens bibliotek inkommen litteratur.

AMERIKAS FÖRENTA STATER. Department of commerce. Bureau of foreign and domestic commerce.
Commerce yearbook. N:r 9 (1931). Vol. 2. Foreign countries. Wash. 1931.
— Department of labor. Bureau of labor statistics.
Annual report of the commissioner of labor statistics. 1930/31. Wash. 1931.
— — Bulletin Wash. 1931.
543. Wholesale prices, 1930...
545. Building permits in the principal cities of the United States in 1930.
547. Wages and hours of labor in cane-sugar refining industry, 1930.
556. Code of lighting: Factories, mills, and other work places. Revision of 1930...
— Employees' compensation commission. Annual report. 5 (1930/31). Wash. 1931.

AUSTRALISKA STATSFÖRBUNDET. Commonwealth bureau of census and statistics.
Official year book. No. 24 (1931). Canberra [1932].

BELGIEN. Ministère de l'industrie, du travail et de la prévoyance sociale. Inspection du travail et des établissements dangereux, insalubres ou incommodes.
Rapports annuels de l'inspection du travail. Année 31 (1930). Brux. 1931

BLECK- OCH PLÅTSLAGAREFÖRBUNDET, Sv[enska]. Års- och revisionsberättelser. År 1931. Jämte förteckning över medlemmar i resp. avdelningar den 31 dec. 1931. Sthlm 1932.

BROOMÉ, EMILIA. Vad vill du bli? Flickornas yrkesval. Anvisningar till flickorna och deras föräldrar i fråga om vissa yrken och utbildningsvägar. På uppdrag av Stockholms folkskoledirektion utarbetade. 5 delvis omarb. uppl. av *Kerstin Hesselgren* och *Märta André*. Sthlm 1932. (Stockholms stads folkskolor.)

BRYGGERIINDUSTRIARBETAREFÖRBUNDET, Sv[enska]. Verksamhetsberättelse och kassasammandrag för år 1931 samt revisionsberättelse omfattande tiden 1 juli—31 dec. 1931. Sthlm 1932.

CANADA. Department of labour.
Report for the fiscal year ending March 31, 1931. Ottawa 1932.

EMERGENCY, The federal fiscal. New York 1932. (National industrial conference board.)

ENGLÄNDER, O. Preise und Konjunktur. Beiträge zur Krisen- und Preistheorie. Brünn... 1931. (Rechts- und staatswissenschaftliche Abhandlungen. H. 1.)

HAHN, L. A. Geld und Kredit. Tüb. 1929. (Gesammelte Aufsätze. Neue Folge.)

HESSLÉN, G. Det svenska kommittéväsendet intill år 1905. Dess uppkomst, ställning och betydelse. Upps. 1927. (Akad. avh.)

INTERNATIONELLA ARBETSKONFERENSEN.
16th session, Geneva, april 1932. Supplementary report on the age of admission of children to employment in non-industrial occupations. 2d discussion. Geneva 1932.

IRLÄNDSKA FRISTATEN. Department of local government and public health.
Annual report of the registrar-general for the year 1930. Dubl. 1931.

ISLAND. Hagstofa Islands. — Bureau de statistique de l'Islande.
Hagskýrslur Islands. — Statistique de l'Islande. Reykj. 1932.
72. Élections au parlement 1930—31.

KAKEL- OCH PLATTARBETAREFÖRBUNDET, Svenska. Berättelse. 1931. Upps. 1932.

KAMPFFMEYER, H. Wohnstätte und Arbeitsstätte. — Homes should be near workshops. — L'habitation et sa distance au chantier. Frankf. a. M. [1931]. (Int. Verband für Wohnungswesen.)

KOCK, KARIN. Skånska privatbanken. Minnesskrift. På uppdrag av Skandinaviska kreditaktiebolaget utarbetad. Sthlm 1931.

KOMMUNALLAGARNA med förklaringar, prejudikat och hänvisningar jämte sakregister utg. av *Hj. L. Hammarskjöld*. Utgör 10:e uppl. av *C. G. Hammarskjölds* kommunallagsedition med lagändringar utkomna före d. 1 maj 1931. Sthlm 1931.

KULTURFONDER, Svenska. En översikt sammanställd genom Längmanska fonden. Upps. (tr. i Sthlm) 1931.

LEDERER, E. Planwirtschaft. Tüb. 1932.
— M. Grundriss des österreichischen Sozialrechtes. 2., neubearb. Aufl. Wien 1932.

LETTLAND. Valsts statistiskā pārvalde. — Bureau de statistique de l'Etat.
Recensement agricole en Lettonie en 1929. 6. Bâtiments agricoles. Riga 1932.
Méthode nouvelle du calcul des nombres-indices du coût de la vie. Riga 1931.

LINDNER, E. Die Wirtschaftsräte in Europa. Ein Beitrag zur Frage der Schaffung einer europäischen Wirtschaftsunion. Berl. 1931.

MEDICINALSTYRELSEN, Kungl.
Samling av författningar och cirkulär m. m. ang. medicinalväsendet i Sverige omfattande år 1931. Ser. A. Sthlm 1932.

NATIONERNAS FÖRBUND.
Taxation of foreign and national enterprises. A study of the tax systems and the methods of allocation of the profits of enterprises operating in more than one country in France, Germany, Spain, the United Kingdom and the United States of America. Geneva 1932. (Publ. 1932: 2 A. 3.)
— Organisation for communications and transit.
Records and texts relating to the 4th general conference on communications and transit,

held at Geneva from 12th to 24th Oct., 1931. Vol. 1—2. Geneva 1931. (Publ. 1931: 8. 24/1—2.)

NEW YORK (State). Department of labor.
Special bulletin. New York 1931.
No. 172. Unemployment in Buffalo, Nov. 1931.

NORD-IRLAND. Ministry of home affairs.
Report on the administration of local government services, 1930/31. Belfast 1932.

NORGE.
Norges offisielle statistikk. Raekke 8. Oslo 1932.
174. Sundhetstilstanden og medisinalforholdene 1929.

— Den departementale arbeidslöshetskomite av 1930.
Arbeidslösheten. Innstilling. Oslo 1932. (Departementet for sociale saker.)

PEHRSON, ARVID T. Gossarnas yrkesval. Korta anvisningar rörande vissa yrken och utbildningsvägar. På uppdrag av Stockholms folkskoledirektion utarbetade. 5 delvis omarb. uppl. Sthlm 1932. (Stockholms stads folkskolor.)

PIGOU, A. C., & ROBERTSON, D. H. Economic essays and addresses. Lond. 1931.

POSITION, The competitive, of coal in the United States. New York 1931. (National industrial conference board.)

PREUSSEN. Preussisches statistisches Landesamt.
Statistisches Jahrbuch für den Freistaat Preussen. Bd 27. Berl. 1931.

RASJONALISERINGSSPÖRSMÅLET. Utredning med innstilling fra Arbeidernes faglige landsorganisasjons sekretariat. Oslo 1929.

RIKSBANK, Sveriges.
Årsbok utarb. av Riksbankens statistiska avdelning. Årg. 24 (1931). Sthlm 1932.

SCHELLING, H. VON. Die wirtschaftlichen Zeitreihen als Problem der Korrelationsrechnung. Mit besonderer Berücksichtigung der »lag» correlation. Bonn 1931. (Veröffentlichungen d. Frankfurter Gesellschaft für Konjunkturforschung. H. 11.)

SINNESSJUKVÅRDSPERSONALENS FÖRBUND, Svenska.
Årsberättelse 1931. Lund 1932.

SOCIALSTYRELSEN, Kungl.
Anvisningar angående skydd mot yrkesfara. Sthlm 1932.
Nr 13. Vid sulfatfabriker. [Utfärdade d. 2 jan. 1932.]

— Råd och anvisningar angående skydd mot yrkesfara vid skogsavverkningsarbete. [Meddelade d. 20 jan. 1932.] Sthlm 1932.

STATENS INSTITUT FÖR RASBIOLOGI.
Årsberättelse för år 1931. Upps. 1932.

STATISTIK, Sveriges officiella. Sthlm 1932.
[Handel.]
Handel. Berättelse för år 1930. Av Kommerskollegium.
Undervisning.
Folkskolorna redovisningsåret 1929/30. Av K. skolöverstyrelsen.

STOCKHOLMS METALLARBETAREFACKFÖRENING.
Verksamhetsberättelse för år 1931. Sthlm 1932.

STORBRITANNIEN. Home office.
Welfare pamphlet. Lond. 1932.
No. 6. Seats for workers in factories and workshops. 2d ed.

— The Swedish chamber of commerce for the United Kingdom.
Anglo-Swedish year book 1932. Lond. [1932].

SÖDRA SVERIGES ÅNGPANNEFÖRENING.
Berättelse över verksamheten. 37 (1931). Malmö 1932.

TJECKOSLOVAKIEN. Institut social.
Publication. Prague 1931.
54. Politique et prévoyance sociales en Tchécoslovaquie 1930. Réd. d'après les rapports officiels par *J. Řípa.*
55. Les assurances sociales en Tchécoslovaquie. Publ. sous la direction de *E. Stern.*

UTREDNINGAR, Statens offentliga, 1932. Sthlm 1932.
5. Betänkande rörande frivilliga sammanslutningar mellan enskilda järnvägar i Skåne m. m. Avg. [d. 11 mars 1932] av järnvägsfusionssakkunniga. (K.)
6—9. Normalförslag till byggnadsordningar m. m... Utarb. inom. K. byggnadsstyrelsen. 1—4. (K.)
10. Jordbruksutredningens betänkanden. 6. Promemoria rörande inkomstutvecklingen inom Sveriges jordbruk i jämförelse med i andra näringsgrenar och dess sammanhang med lönepolitiken. [Avg. d. 3 dec. 1931.] (Jo.)

WAGEMANN, E. Geld- und Kreditreform. Berl. 1932. (Staatswissenschaftliche Zeitfragen. H. 1.)

WELTER, E. Die Ursachen des Kapitalmangels in Deutschland. Tüb. 1931.

VIN- OCH SPRITCENTRALEN, A.-B.
Förvaltnings- och revisionsberättelser för år 1931. Sthlm 1932.

WOYTINSKY, W. Internationale Hebung der Preise als Ausweg aus der Krise. Lpz. 1931. (Veröffentlichungen d. Frankfurter Gesellschaft für Konjunkturforschung. Neue Folge. H. 1.)

Författningar rörande sociala frågor.

I Svensk författningssamling har under tiden 11 mars—10 april 1932 bl. a. publicerats:

N:r		Daterad
55.	Lag om viktmärkning i vissa fall av gods, som skall inlastas å fartyg	11 mars
68.	Lag om ändrad lydelse av 1 § i lagen den 9 april 1926 (n:r 72) ang. meddelande av förbud för barn att idka viss försäljning	8 april

Arbetsmarknaden under april månad 1932.

Antalet arbetsansökningar på 100 lediga platser vid den offentliga arbetsförmedlingen i riket sjönk från 343 i mars till 341 i april. Motsvarande siffror för år 1931 voro 191 och 194.

Utvecklingen å den svenska arbetsmarknaden plägar vanligen under april månad gå i gynnsam riktning, huvudsakligen till följd av den på vårsidan inträdande ökningen av arbetstillgången inom en del säsongbetonade yrken. Så har även varit förhållandet innevarande år, ehuru förbättringen i stort sett synes ringa. Att relationstalet mellan tillgång och efterfrågan på arbetskraft är så obetydligt bättre än föregående månad, är uteslutande att hänföra till de väsentligt försämrade arbetsmöjligheterna för de under gruppen »annat arbete» sorterande arbetarkategorierna. Denna grupp hade nämligen under närmast föregående månader haft goda tillfällen till extraarbeten i form av snöskottning o. d., men nu genom den blidare väderleken gått miste om dessa. För samtliga övriga huvudgrupper konstaterades en viss förbättring sedan mars månad. — En jämförelse med motsvarande tidpunkter under tidigare år ger vid handen, att läget alltjämt måste betecknas som mycket ogynnsamt.

En bidragande orsak till de senaste månadernas höga relationstal, vilka sannolikt ge en något ogynnsammare bild av arbetsmarknadsläget, jämfört med föregående år, än som svarar mot faktiska förhållandet, är den omständigheten, att — i samband med ökat behov av statlig hjälp åt arbetslösa — arbetsförmedlingsombudens antal ute i bygderna väsentligt ökats, varjämte de förutvarandes rapportering blivit mera fullständig än förut. På så sätt har tillkommit ett ökat antal anmälningar rörande arbetssökande från orter, som tidigare ej haft närmare kontakt med den offentliga arbetsförmedlingen, under det att antalet redovisade lediga platser genom denna utbyggnad av arbetsförmedlingsnätet endast obetydligt ökats.

Jordbruket företedde inför vårbrukets mera allmänna upptagande stegrat behov av arbetskraft, med rikare arbetstillfällen särskilt för kompetenta ladugårdsskötare och yngre, mjölkningskunniga drängar för halvårstjänst. Å dylik personal förelåg brist över större delen av landet, något som i än högre grad gällde all slags kvinnlig arbetskraft för lantbrukets behov. För denna sistnämnda kategori uppgick antalet lediga platser till inemot det dubbla gentemot antalet arbetsansökningar.

Beträffande övriga slag av utearbeten är att märka, att vinterns skogsarbeten till största delen avstannade under månadens lopp. Byggnadsverksamheten uppvisade ökad livaktighet, men ej så att den i någon nämnvärd grad kunde neutralisera arbetslösheten bland jord-, schaktnings- och diversearbetare samt snickare. På den rent industriella marknaden kunna de under månaderna noterade förskjutningarna i ena eller andra riktningen knappast anses vara något uttryck för att läget i stort sett skulle ha förändrats, utan måste man räkna med samma tryckta ställning som förut.

De merkantila yrkena visade delvis ökad efterfrågan på affärsdrängar och kvinnliga butiksbiträden, under det att arbetsmöjligheterna för yngre kontorspersonal ytterligare försämrats. För hotell- och restaurangpersonalen har läget under månaden blivit något gynnsammare, men efterfrågan gällde ännu huvudsakligen diskerskor och köksor.

Sjöfarten har undergått en av årstiden betingad förbättring, dock betydligt mindre än vanligt, och det förefintliga överskottet på såväl däcks- som maskinpersonal var stort. Sjömanshusen redovisade 4 828 påmönstringar mot 2 838 avmönstringar.

Antalet vid arbetslöshetskommissionens reservarbeten sysselsatta arbetare sjönk under redogörelsemånaden från 14 327 till 14 096. Vid utgången av april månad 1931 var siffran cirka 6 700. Antalet till kommissionen rapporterade hjälpsökande arbetslösa var vid början av april 109 674 mot 108 032 en månad tidigare. Aprilsiffran för år 1931 var 41 885.

Antalet ansökningar om arbete *på 100 lediga platser* vid de offentliga arbetsförmedlingsanstalterna under april 1932 samt under föregående månader och år framgår av efterföljande sammanställning.

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Med.
1921	246	301	240	203	213	258	261	235	223	263	384	473	**282**
1922	482	479	381	368	257	215	203	172	155	177	269	321	**296**
1923	346	308	231	165	135	146	141	140	126	129	191	195	**186**
1924	239	214	177	151	131	132	141	135	128	148	220	225	**171**
1925	296	256	207	166	157	159	162	156	154	172	246	226	**198**
1926	273	247	191	163	162	166	161	151	158	186	273	268	**201**
1927	293	258	208	171	168	161	150	148	143	170	242	243	**198**
1928	279	260	201	165	146	157	167	160	142	156	230	220	**192**
1929	241	215	174	150	134	135	137	135	127	148	202	203	**169**
1930	241	211	171	140	129	127	140	144	146	175	254	238	**178**
1931	222	232	191	194	164	187	198	201	197	257	413	343	**236**
1932	*368*	*412*	*343*	*341*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Därav inom jord- och skogsbruk:													
1930	169	128	100	78	73	65	81	99	110	119	169	212	**115**
1931	165	131	109	96	78	91	111	125	131	182	365	551	**154**
1932	*320*	*255*	*210*	*190*	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Övriga näringsgrupper:													
1930	255	233	200	166	148	145	157	161	160	202	274	240	**197**
1931	229	254	214	233	193	212	224	228	222	286	422	327	**257**
1932	*375*	*449*	*381*	*398*	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Växlingarna på arbetsmarknaden under de senaste åren framgå även av efterföljande tablå, avseende antalet *arbetslösa inom fackföreningarna* i procent av hela det redovisade medlemsantalet:

	31/1	28/2	31/3	30/4	31/5	30/6	31/7	31/8	30/9	31/10	30/11	31/12	Med.
1921	20·1	20·7	24·5	24·2	25·1	27·7	27·9	27·4	27·3	27·1	28·8	33·2	**26·6**
1922	34·3	31·9	30·5	28·3	22·9	20·9	18·2	16·7	15·1	15·5	17·2	21·3	**22·9**
1923	20·5	19·4	18·0	14·9	10·7	9·8	9·1	8·6	8·0	8·2	9·8	14·1	**12·5**
1924	13·6	13·4	13·9	11·6	7·6	7·4	6·2	6·6	7·0	8·4	10·5	15·6	**10·1**
1925	14·8	13·6	12·0	10·8	8·2	8·2	7·6	7·7	8·5	10·1	11·8	19·5	**11·0**
1926	15·7	14·8	14·7	12·3	9·9	9·6	8·6	8·3	9·1	11·4	13·0	19·1	**12·2**
1927	16·3	15·6	14·1	12·3	9·9	9·4	8·3	7·9	8·4	10·4	12·8	18·6	**12·0**
1928	14·3	13·3	13·2	11·7	8·2	7·6	7·4	6·9	7·8	9·0	10·9	17·3	**10·6**
1929	14·8	14·6	13·7	11·4	7·7	6·8	6·3	6·1	6·7	8·2	10·1	16·3	**10·2**
1930	13·9	13·2	12·3	10·8	8·0	8·0	8·0	8·1	9·5	12·3	15·3	22·9	**11·9**
1931	20·2	18·7	19·4	17·1	13·2	12·4	11·8	12·8	13·4	16·4	19·3	26·5	**16·8**
1932	*24·1*	*23·5*	*23·9*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Arbetstillgången under första kvartalet 1932

enligt uppgifter från industriidkare m. fl.

Följande översikt över arbetstillgång m. m. inom olika yrken och näringsgrenar under första kvartalet år 1932 är, på sedvanligt sätt, huvudsakligen grundad på uppgifter, som å särskilda frågeformulär inhämtats från arbetsgivare inom olika näringsgrenar. Frågeformulären ha till största delen insamlats genom socialstyrelsens ombud i orterna. Av ombuden, vilka för närvarande uppgå till ett antal av 47, äro 21 föreståndare för arbetsförmedlingskontor, tillhörande Sveriges offentliga arbetsförmedling. Direkt av socialstyrelsen ha dylika uppgifter insamlats från arbetsgivare i Stockholm med närmaste omnejd ävensom från sådana större arbetsgivare i landsorten, som i regel sysselsätta minst 200 arbetare.

För fjärde kvartalet ha besvarade formulär inkommit från 1 942 arbetsgivare med 245 173 arbetare inom industri och hantverk samt transportarbete, vartill kommer ett mindre antal uppgiftslämnare från jordbruk och andra näringsgrenar. Ett femtiotal arbetsgivare, sysselsättande under normala förhållanden c:a 3 000 arbetare, ha meddelat, att de på grund av depression eller arbetskonflikt för tillfället helt nedlagt driften och därför icke kunna lämna några uppgifter. En bearbetning av de inkomna svaren har givit vid handen, att arbetstillgången under första kvartalet 1932, i jämförelse med samma kvartal föregående år, ansågs:

såsom *bättre* av 141 arbetsgivare med 20 967 arbetare (9 %),
såsom *oförändrad* av 790 arbetsgivare med 104 357 arbetare (42 %) och
såsom *sämre* av 1 011 arbetsgivare med 119 849 arbetare (49 %).

Av de redovisade arbetarna ha 20 % varit anställda hos arbetsgivare, vilka angivit arbetstillgången såsom mer än medelgod, medan 26 % haft medelgod och 54 % mindre än medelgod arbetstillgång. Motsvarande siffror närmast föregående kvartal voro resp. 26, 28 och 46 samt för första kvartalet 1931 resp. 20, 28 och 52.

Arbetstillgångens växlingar under den senaste tioårsperioden framgå av efterföljande tablå, i vilken mycket god arbetstillgång motsvarar poängsiffran 5 och siffrorna 4, 3, 2 och 1 i tur och ordning beteckna god, medelgod, mindre god och dålig arbetstillgång.

Kvartal	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932
I	1·80	2·12	2·96	3·03	2·91	3·01	3·04	3·22	3·25	3·26	2·51	2·46
II	1·87	2·62	3·19	3·12	3·11	3·09	3·25	3·40	3·47	3·22	2·66	—
III	2·11	2·89	3·24	3·04	3·07	3·06	3·24	3·33	3·51	2·94	2·61	—
IV	2·14	2·87	3·17	2·98	3·08	3·07	3·21	3·28	3·43	2·77	2·65	—
Medeltal . . .	1·98	2·63	3·14	3·04	3·04	3·06	3·19	3·31	3·42	3·05	2·61	—

Den för det gångna kvartalet framräknade konjunktursiffran 2·46 utvisar, att en icke obetydlig försämring av arbetstillgången inträffat sedan fjolårets sista kvartal, då motsvarande siffra noterades till 2·65. Under normala förhållanden är visserligen januarikvartalet att betrakta som årets sämsta, men den nu inträdda nedgången kan ej enbart vara av säsongnatur, utan torde snarare få anses som ett förstärkt uttryck för de tryckta konjunkturförhållanden, som under det sistförflutna året satt sin prägel icke blott på svenskt näringsliv utan även på hela världsmarknaden.

Nedan återgivna konjunktursiffror ådagalägga, att försämringen berört samtliga större industrigrupper, i första hand exportindustrierna, vilka på grund av de ständigt växande hindren för det fria varuutbytet i världen samt den minskade köplusten i utlandet haft att kämpa med stora svårigheter. Även hemmamarknaden, som förut visat god motståndskraft, har emellertid nu fått en påtaglig känning av den allmänna ekonomiska depressionen. Härtill kommer jordbruksnäringens tryckta läge, vilket menligt inverkar även på den industriella marknaden. — Om man jämför den nu framräknade konjunktursiffran med siffrorna för motsvarande tidpunkt under tidigare år, visar det sig, att man måste gå tio år tillbaka i tiden för att finna en så låg siffra som den för innevarande års första kvartal. Förändringen sedan samma kvartal 1931 är dock anmärkningsvärt obetydlig.

De här berörda konjunktursiffrorna återspegla huvudsakligen den ena faktorn på arbetsmarknaden, nämligen tillgången å arbete. Frågan om arbetstillgångens storlek i förhållande till utbudet av arbetskraft får däremot icke sin belysning ur detta material. För att åskådliggöra relationen mellan tillgång och efterfrågan å arbetskraft meddelas här följande siffror ur de månatliga redogörelserna för den offentliga arbetsförmedlingens verksamhet.

På 100 *lediga platser* kommo å arbetsförmedlingskontoren i genomsnitt följande antal *ansökningar om arbete:*

	1:a kvartalet 1932			4:e kvartalet 1931			1:a kvartalet 1931		
	mars	febr.	jan.	dec.	nov.	okt.	mars	febr.	jan.
Jordbruk och skogshushållning . . .	210	255	320	551	365	182	109	131	165
Övriga näringsgrenar	381	449	375	327	422	286	214	254	229
Samtliga »	**343**	**412**	**368**	**343**	**413**	**257**	**191**	**232**	**222**

I jämförelse med motsvarande period 1931 uppvisa dessa siffror en betydligt större försämring än den, som kunnat utläsas ur de förut anförda, på arbetsgivarnas uttalanden grundade konjunktursiffrorna. Detta förhållande torde delvis sammanhänga därmed, att industriidkarnas uppgifter, som till stor del återspegla uppgiftslämnarnas subjektiva uppfattning, i allmänhet registrera konjunkturväxlingarna tidigare än arbetsförmedlingsstatistiken, som endast utvisar de redan skedda förändringarna.

På jordbrukets arbetsmarknad var tillbakagången under det sista året strängt taget mera iögonfallande än inom »övriga näringsgrenar», även om relationstalen för jordbruksgruppen ej på långt när tedde sig så ogynnsamma som i fråga om andra yrkeskategorier. De svåra tiderna ha tvungit jord-

brukarna att inskränka sitt behov av arbetskraft till det minsta möjliga, såväl beträffande fasta som lösa arbetare.

För ett tydligare åskådliggörande av konjunkturväxlingarna inom de olika industrigrenarna under senaste året ha i tabellen å sid. 358—359, som utgör en sammanfattning av de lämnade uppgifterna från arbetsgivare inom olika industrigrenar, angivits konjunktursiffrorna för redogörelsekvartalet ävensom motsvarande jämförelsetal för de fyra närmast föregående kvartalen. Sammanföras de i tabellen återgivna siffrorna för vissa större industrigrupper, erhållas för de i jämförelsen medtagna kvartalen följande konjunktursiffror:

	Konjunktursiffror				
	1:a kvart. 1932	4:e kvart. 1931	3:e kvart. 1931	2:a kvart. 1931	1:a kvart. 1931
Malmbrytning och metallindustri	2·05	2·14	2·17	2·23	2·24
Jord- och stenindustri	1·90	2·05	2·33	2·50	1·86
Trävaruindustri	2·15	2·72	2·52	2·77	2·42
Pappers- och grafisk industri	2·83	2·84	2·81	2·87	2·77
Livsmedelsindustri	3·09	3·31	3·36	3·22	3·26
Textil- och beklädnadsindustri	3·14	3·37	2·96	2·91	2·88
Läder-, hår- och gummivaruindustri	2·20	2·78	3·08	2·87	2·55
Kemisk-teknisk industri	2·46	2·48	2·48	2·54	2·57

Inom gruppen *malmbrytning och metallindustri* företedde malmgruvorna i stort sett oförändrat läge sedan föregående kvartal, med en konjunktursiffra väsentligt lägre än alla andra. Vid de flesta företag tillämpades tre dagars arbetsvecka. Järnmalmsexporten, som försvårades av tull- och valutaförhållanden, utgjorde endast omkring 50 % av förra årets samtidiga utförsel. Järnbrukens avsättning till utlandet har under de senaste månaderna gått ytterligare nedåt, under det att på den inhemska marknaden kunnat skönjas en viss förbättring, betingad bl. a. därav, att importen av järn på grund av vår valutas svaghet sjunkit. Verkstadsindustrien har fått allt skarpare känningar av den rådande krisen, och arbetslösheten har ökats. Vissa företag, som fått statsbeställningar för järnvägarnas elektrifiering, ha det relativt bra, men i allmänhet visar ordertillgången kraftig reducering. Vid de mindre verkstäderna kan man dock alltjämt räkna med ganska god arbetstillgång. Skeppsvarvens ställning tycks åtminstone ej ha försvagats under kvartalet, utan torde man snarare kunna räkna med en liten återhämtning. Dalande konjunktursiffror äro att anteckna för såväl elektromekanisk industri som annan metallindustri.

Jord- och stenindustrien var fortfarande den svagaste av alla huvudgrupperna, och dess konjunktursiffra låg till och med några gradtal under den poäng, som angiver arbetstillgången som mindre god. Sämst ställt var det som vanligt inom stenindustrien, där dock under kvartalet sysselsättning genom de statliga gatstensbeställningarna alltjämt bereddes cirka 4 000 man, vilka även under april månad ha beretts arbete i oförändrad omfattning. Sedan de skånska kolgruvorna under föregående kvartal hämtat sig något efter en rätt långvarig dödperiod, har läget under redo-

	Näringsgrenar	Hela antalet		Tillgång å arbete									
				Mycket god		God		Medelgod		Mindre god		Dålig	
		Ag.	Arb.	Ag.	Arb.	Ag.	Arb.	Ag.	Arb.	Ag.	Arb.	Ag.	Arb.
	Malmbrytn. o. metallind.												
1	Malmgruvor	34	6 690	—	—	1	64	4	241	7	476	22	5 909
2	Malmförädlingsverk	45	21 077	—	—	1	691	9	4 877	16	8 291	19	7 218
3	Järn- och stålmanufaktur	66	7 576	—	—	5	913	10	2 127	27	3 132	24	1 404
4	Mekaniska verkstäder	216	30 464	1	163	28	3 082	32	6 273	67	10 023	88	10 923
5	Skeppsvarv	13	5 562	1	30	4	1 490	1	251	3	2 613	4	1 178
6	Elektromekanisk industri	22	8 041	1	982	2	173	4	722	10	5 978	5	186
7	Annan metallindustri	46	3 434	—	—	4	105	8	880	17	1 147	17	1 302
	Jord- och stenindustri												
8	Kolgruvor	7	1 210	—	—	—	—	2	609	2	195	3	406
9	Torvindustri	12	120	—	—	—	—	1	40	6	37	5	43
10	Stenbrott o. -huggerier	38	4 350	—	—	4	230	5	198	12	1 424	17	2 498
11	Kakel- o. porslinsind.	7	944	—	—	2	288	2	125	1	210	2	321
12	Tegelbruk	50	1 744	—	—	5	44	9	612	12	200	24	888
13	Glasbruk	22	2 675	—	—	2	204	6	448	8	1 232	6	791
14	Cementfabriker, kalkbruk	28	3 134	—	—	5	250	4	341	15	1 638	4	905
	Trävaruindustri												
15	Sågverk	136	11 810	3	159	17	1 495	25	2 322	42	4 481	49	3 353
16	Snickeri- o. möbelfabr.	126	5 152	—	—	10	406	13	644	56	2 252	47	1 850
17	Annan trävarufabrikation	16	767	—	—	3	218	4	252	7	262	2	35
	Pappers- o. grafisk ind.												
18	Trämassefabriker	60	11 755	—	—	13	2 568	16	4 377	17	2 723	14	2 087
19	Pappersbruk	37	10 858	2	1 366	7	2 451	8	2 533	14	3 251	6	1 257
20	Bokbinderier m. m.	40	2 729	1	9	4	145	19	1 257	8	1 050	8	268
21	Boktryckerier o. graf. anst.	86	6 058	4	82	30	1 759	35	3 476	10	501	7	240
	Livsmedelsindustri												
22	Kvarnindustri	20	1 172	—	—	6	323	6	468	6	274	2	107
23	Bagerier	47	2 413	1	8	12	959	16	699	15	654	3	93
24	Sockerindustri	24	2 658	—	—	1	35	10	1 632	11	920	2	71
25	Choklad- o. konfektfabr.	25	2 974	—	—	6	1 395	6	313	11	1 160	2	106
26	Bryggerier och bränn erier	65	3 517	—	—	17	1 343	27	1 413	16	554	5	207
27	Tobaksfabriker	11	2 522	—	—	6	1 401	4	947	1	174	—	—
28	Annan livsmedelsindustri	51	2 608	—	—	21	1 337	22	1 011	6	224	2	36
	Textil- o. beklädnadsind.												
29	Bomullsindustri	39	15 048	3	1 247	12	5 815	12	3 001	8	3 931	4	1 054
30	Jute- och linneindustri	9	2 909	1	284	3	1 051	2	409	1	336	2	829
31	Ylleindustri	49	8 050	1	128	19	4 112	11	1 582	13	1 849	5	379
32	Trikåfabriker	26	4 897	1	55	11	1 806	7	2 572	5	405	2	59
33	Skrädderi- o. sömnadsyrket	63	7 796	—	—	17	3 168	23	3 518	12	855	11	255
34	Annan hithör. industri	56	4 118	2	109	8	523	22	2 119	18	1 029	6	338
	Läder-, hår- o. gummiind.												
35	Garverier o. läderfabriker	16	1 571	1	15	4	330	5	274	4	819	2	133
36	Skofabriker	55	6 579	1	60	5	542	6	484	26	3 545	17	1 948
37	Gummivarufabriker	6	3 946	1	105	1	900	1	17	2	2 489	1	435
38	Annan hithör. industri	29	1 201	1	34	7	264	3	114	8	400	10	389
	Kemisk-teknisk industri												
39	Ljus-, tvål- o. oljefabriker	25	1 438	—	—	8	530	9	542	6	351	2	15
40	Konstgödningsfabriker	8	718	—	—	2	136	5	570	1	12	—	—
41	Tändsticksfabriker	10	4 504	—	—	—	—	—	—	10	4 504	—	—
42	Annan hithör. industri	27	2 288	—	—	5	346	13	1 384	3	172	6	386
43	**Byggnadsverksamhet**	78	2 593	—	—	3	170	15	652	31	1 079	29	692
44	**Kraft-, belysn.- o. vattenv.**	38	5 750	—	—	7	686	18	2 807	9	1 647	4	610
45	**Handel och varulager**	31	2 622	—	—	6	322	14	1 726	9	545	2	29
46	**Land- och sjötransport**	27	5 131	—	—	1	51	6	1 908	15	2 759	5	413
47	*Summa* 1:a kv. 1932	**1 942**	**245 173**	**26**	**4 836**	**335**	**44 121**	**480**	**62 767**	**604**	**81 803**	**497**	**51 646**
48	» 4:e » 1931	1 875	249 232	41	6 607	418	57 128	541	69 821	542	73 579	333	42 097
49	» 3:e » »	1 959	266 565	44	5 954	451	53 609	628	83 290	525	79 156	311	44 556
50	» 2:a » »	1 918	257 071	47	4 798	479	56 013	651	79 921	493	79 319	248	37 020
51	» 1:a » »	1 907	248 240	32	3 279	401	46 387	586	69 001	557	83 577	331	45 996

Arbetstillgången i jämförelse med samma kvartal föregående år						Tillgång å arbetskraft						Konjunktursiffror					
Bättre		Oförändrad		Sämre		Brist		Normal tillgång		Överflöd		1 kv. 1932	4 kv. 1931	3 kv. 1931	2 kv. 1931	1 kv. 1931	
Ag.	Arb.	Ag.	Arb.	Ag.	Arb.	Ag.	Arb.	Ag.	Arb.	Ag.	Arb.						
1	60	10	2 120	23	4 510	—	—	5	628	29	6 062	1·17	1·20	1·73	1·94	1·91	1
5	3 550	17	8 286	23	9 241	—	—	12	5 196	33	15 881	1·95	1·87	1·82	1·79	1·89	2
3	175	26	3 406	38	3 995	—	—	25	2 113	41	5 463	2·34	2·50	2·30	2·24	2·09	3
12	1 678	55	9 122	149	19 664	2	58	88	8 518	126	21 888	2·07	2·24	2·28	2·38	2·43	4
2	135	3	1 385	8	4 042	—	—	4	1 079	9	4 483	2·39	2·13	2·48	2·73	2·57	5
1	44	8	1 438	13	6 559	—	—	8	916	14	7 125	2·48	2·67	2·63	2·81	2·45	6
4	339	9	289	33	2 806	—	—	18	540	28	2 894	1·94	2·73	2·60	2·47	2·48	7
—	—	2	443	5	767	—	—	—	—	7	1 210	2·17	2·18	1·54	1·58	1·58	8
—	—	4	24	8	96	—	—	7	86	5	34	1·98	1·95	2·67	3·20	2·69	9
4	482	11	378	23	3 490	—	—	8	318	30	4 032	1·58	1·47	2·10	1·91	1·40	10
1	30	4	593	2	321	—	—	3	312	4	632	2·40	2·65	2·31	2·52	2·66	11
2	280	23	939	25	525	—	—	18	369	32	1 375	1·89	1·78	2·51	3·10	1·93	12
1	102	9	798	12	1 775	—	—	10	768	12	1 907	2·02	2·49	2·07	2·48	2·01	13
3	158	10	1 313	15	1 663	—	—	7	347	21	2 787	1·98	2·24	2·77	2·62	2·16	14
9	656	45	5 360	82	5 794	—	—	37	2 880	99	8 930	2·21	2·73	2·48	2·85	2·39	15
6	218	23	1 177	97	3 757	—	—	60	2 565	66	2 587	1·92	2·58	2·60	2·46	2·43	16
1	16	5	328	10	423	—	—	13	691	3	76	2·85	3·49	3·00	3·08	3·12	17
4	949	26	5 258	30	5 548	—	—	14	2 788	46	8 967	2·63	2·61	2·68	2·50	2·52	18
4	837	18	6 105	15	3 916	—	—	15	3 515	22	7 343	2·95	2·91	2·91	3·16	2·71	19
1	70	12	693	27	1 966	—	—	28	1 778	12	951	2·48	3·08	2·58	2·66	2·68	20
6	151	51	2 969	29	2 938	1	62	59	4 793	26	1 203	3·16	3·18	3·09	3·43	3·44	21
2	352	13	651	5	169	—	—	6	263	14	909	2·86	3·57	2·90	2·52	2·48	22
4	461	20	863	23	1 089	—	—	21	1 142	26	1 271	3·06	2·95	3·35	3·22	3·34	23
—	—	21	2 334	3	324	—	—	2	92	22	2 566	2·61	3·19	3·44	2·87	2·97	24
2	514	13	1 655	10	805	—	—	17	2 278	8	696	3·01	3·37	3·23	3·23	3·11	25
1	35	48	2 536	16	946	—	—	33	1 136	32	2 381	3·11	3·29	3·27	3·29	3·36	26
5	1 581	6	941	—	—	—	—	9	2 325	2	197	3·49	3·49	3·45	3·62	3·74	27
3	105	35	1 982	13	521	—	—	25	1 083	26	1 525	3·40	3·40	3·67	3·36	3·43	28
6	1 500	27	11 829	6	1 719	2	78	28	11 963	9	3 007	3·15	3·45	2·84	2·59	2·95	29
2	333	6	2 310	1	266	—	—	1	298	8	2 611	2·87	3·32	2·45	2·64	2·57	30
9	1 311	25	5 076	15	1 663	1	162	31	5 717	17	2 171	3·22	3·69	3·31	3·20	2·98	31
7	1 282	12	919	7	2 696	—	—	20	4 417	6	480	3·28	3·31	3·13	2·91	2·86	32
6	1 233	26	4 228	31	2 335	2	727	37	5 011	24	2 058	3·23	3·15	2·94	3·18	2·83	33
4	367	25	1 892	27	1 859	1	30	39	2 731	16	1 357	2·77	3·04	2·95	3·19	2·78	34
2	31	6	543	8	997	—	—	8	606	8	965	2·54	3·54	3·24	2·88	3·53	35
2	211	19	1 316	34	5 052	—	—	38	4 292	17	2 287	1·97	2·53	2·66	2·58	2·71	36
1	900	3	2 261	2	785	—	—	1	350	5	3 596	2·43	2·91	3·65	3·45	1·92	37
3	93	11	433	15	675	1	55	16	658	12	488	2·30	2·85	3·06	2·64	2·65	38
1	16	17	1 034	7	388	—	—	10	389	15	1 049	3·10	3·06	3·14	3·60	3·40	39
—	—	3	284	5	434	—	—	2	37	6	681	3·17	3·26	2·52	3·19	3·36	40
—	—	—	—	10	4 504	—	—	—	—	10	4 504	2·00	2·00	2·00	2·00	2·00	41
2	76	11	1 312	14	900	—	—	10	638	17	1 650	2·74	2·81	2·90	2·83	2·88	42
5	213	23	788	50	1 592	—	—	22	760	56	1 833	2·12	2·69	3·43	3·36	2·56	43
1	92	22	2 712	15	2 946	—	—	7	313	31	5 437	2·62	3·09	3·23	3·51	3·13	44
1	12	19	1 739	11	871	—	—	12	1 053	19	1 569	2·89	3·49	3·37	3·33	3·36	45
3	319	8	2 295	16	2 517	—	—	8	3 077	19	2 054	2·31	2·76	2·26	2·50	2·65	46
141	**20 967**	**790**	**104 357**	**1011**	**119849**	**10**	**1 172**	**842**	**90 829**	**1 090**	**153 172**	**2·46**	·	·	·	·	47
168	26 999	842	97 669	865	124564	11	1 461	907	105 150	957	142 621	·	2·65	·	·	·	48
139	21 040	925	97 656	895	147869	19	1 983	1 056	118 450	884	146 132	·	·	2·61	·	·	49
136	15 645	926	106 730	856	134696	8	434	1 093	122 714	817	133 923	·	·	·	2·66	·	50
137	14 116	876	96 530	894	137594	12	1 766	1 003	113 079	892	133 395	·	·	·	·	2·51	51

görelseperioden varit oförändrat; den normala arbetsveckan var emellertid 4 à 5 dagar. Erinras må dock, att vid dessa gruvor sedan lång tid tillbaka planlagda rationaliserings- och koncentrationsåtgärder nu genomförts, varvid den 1 april ytterligare en arbetargrupp entledigats. Konjunktursiffran för glasbruken har sjunkit, och vid småglasbruken inträdde i mitten av mars öppen lönekonflikt.

Inom *trävaruindustrien* uppvisade samtliga huvudbranscher märkbar försämring jämfört med fjolårets höstkvartal, en företeelse som för snickeri- och möbelindustriens vidkommande till stor del torde vara av säsongkaraktär. Sågverkens avsättningsmöjligheter voro ytterst begränsade, och försäljningarna ha hittills varit bland de lägsta, som förekommit vid denna tid av säsongen. De sålda partierna ha huvudsakligen gått till Spanien och Frankrike, medan England, som fört underhandlingar med Sovjet, ställt sig avvaktande. Den i Storbritannien den 1 mars ikraftträdande nya importtullen har lagt ytterligare hinder i vägen för vår export.

Gruppen *pappers- och grafisk industri* uppvisade i det stora hela inga nämnvärda förskjutningar, om man undantar bokbinderierna, som fingo minskad sysselsättning efter julkvartalets slut. På pappersmassemarknaden har det varit mycket stilla på det nya året. Vad sulfatcellulosan beträffar, ha förhållandena varit rätt drägliga tack vare vår valutas låga notering gentemot dollarn. För sulfiten var det däremot dåligt ställt, och prisnivån var synnerligen otillfredsställande. Vid flertalet företag ha driftsinskränkningar förekommit, huvudsakligen genom reducering av arbetstiden. Pappersindustrien hade vid årets början en jämförelsevis god orderstock, men nytillförseln av order har sedermera oavlåtligt minskat. Orsakerna härtill torde vara dels de engelska och franska importtullarna, dels den ökade konkurrensen från utländska fabriker.

Livsmedelsindustrien, som har sin brådaste arbetstid under julkvartalet, rapporterade för flera branscher en normal tillbakagång under första kvartalet. Arbetstillgången höll sig dock i genomsnitt över medelgod. Förändring till det sämre konstaterades för kvarnindustrien och sockerfabrikerna, vilka senare efter betkampanjens avslutande reducerat arbetsstyrkan, varjämte choklad- och konfektfabrikerna fingo vidtaga en sedvanlig begränsning av produktionen efter julmarknaden. Bagerierna höllo väl sin ställning.

Trots det att samtliga grenar inom *textil- och beklädnadsindustrien* utom skrädderi- och sömnadsyrket visat någon sänkning av konjunktursiffrorna, måste läget anses tillfredsställande. De nuvarande valutaförhållandena ha hälsosamt motverkat den utländska konkurrensen.

Inom *läder-, hår- och gummiindustrien* har en påtaglig försämring ägt rum för alla hithörande kategorier. Skofabrikerna synas, att döma av den låga konjunktursiffran, ha att kämpa med de största svårigheterna, beroende på allmänhetens minskade köpkraft.

Den *kemisk-tekniska industriens* siffra är alltjämt ogynnsam, i huvudsak

till följd av att arbetstillgången vid tändsticksfabrikerna betecknas som mindre god.

Av övriga näringsgrenar företedde *byggnadsverksamheten* en sedvanlig avmattning under rapportkvartalet, dock mera markerad än vad som under normala år plägar vara fallet; särskilt målare och schaktningsarbetare hade svårt att få tillräckligt med arbete. Ledande företag inom rörlednings- och elektriska installationsbranscherna rapporterade minskad arbetstillgång och inskränkning i driften.

Arbetstids- och personalinskränkningar inom industrien under mars 1932.

I samband med den sedvanliga kvartalsrapporteringen angående arbetstillgången har socialstyrelsen från de industriidkare, som medtagas i denna statistik, infordrat uppgifter om den under mars månad tillämpade genomsnittliga veckoarbetstiden. Tidigare ha å de för denna statistik använda frågeformulären endast begärts uppgift om huruvida inskränkning av driften ägt rum genom reducering av arbetsstyrkan eller arbetstiden, men dessa punkter, som i allmänhet blott besvarats med ett summariskt ja eller nej, ha i regel ej blivit föremål för någon siffermässig bearbetning. Endast i fråga om vissa perioder, då man på grund av det tryckta konjunkturläget kunnat räkna med att korttidsarbetet inom industrien nått särskilt stor omfattning, har en sammanräkning verkställts av de företag, som lämnat uppgift om *arbetstidsinskränkning*.[1] Dessa sammanställningar ha dock, då uppgifter om arbetstidens längd saknats, ej kunnat ge mer än en ofullständig inblick i korttidsarbetets omfattning och betydelse inom de olika industrierna. De erhållna uppgifterna lära dessutom få betraktas som minimisiffror, då frågans formulering torde ingivit vissa arbetsgivare den uppfattningen, att endast sådana driftsinskränkningar borde meddelas, som vidtagits under den period uppgifterna avse, medan däremot sådan arbetstidsförkortning, som tillämpats under en längre tid, ej behövde omnämnas.

Det har i detta sammanhang även befunnits påkallat att företaga en undersökning rörande sådana driftsinskränkningar, som tagit sig uttryck i *minskning av arbetsstyrkan*. Då det vid denna undersökning givetvis gällt att få reda på icke endast antalet fall, där sådan minskning ägt rum, utan även inskränkningens omfattning, har undersökningen icke baserats på arbetsgivarnas summariska svar å den förutnämnda frågepunkten, utan man har i stället utgått från de av företagen avgivna uppgifterna rörande antalet under mars 1932 sysselsatta arbetare, vilka sammanställts med motsvarande uppgifter för tidigare rapporteringstillfällen. Man har alltså för denna undersökning icke behövt företaga någon utvidgning av frågeformuläret.

[1] Jfr arbetslöshetsutredningens betänkande I, sid. 82 och 328 (tab. 128).

Huvudresultaten av de sålunda företagna kompletteringarna av den senaste kvartalsstatistiken över arbetstillgången äro sammanställda i tabellen å sid. 363. Som kommentar till de här framlagda siffrorna kan följande anföras.

Korttidsarbetet under mars månad 1932. Vid införandet å frågeformuläret av den nya punkten om arbetstiden ansågs det av särskild vikt att giva denna fråga en sådan avfattning, att uppgiftslämnarna ej skulle finna densammas besvarande förenat med större svårighet och därav föranledas till dröjsmål med uppgiftens insändande eller rentav låta uppgiften utebliva. Följaktligen begärdes inga detaljerade uppgifter rörande arbetstiden för olika arbetargrupper, utan endast ett summariskt genomsnitt för företagets hela arbetsstyrka. För det fall, att en arbetsgivare skulle finna det enklare att angiva skilda uppgifter för olika grupper, borde för varje sådan grupp även arbetarantalet angivas, så att på grundval av dessa siffror ett medeltal för hela företaget skulle kunna beräknas. Uppgifterna skulle enligt formuläret avse förra delen av mars månad. Denna tidsbegränsning motiverades dels därav, att det ansågs önskvärt att få in materialet i god tid före kvartalsskiftet, dels också av de under senare delen av mars infallande extra helgdagarna, vilka kunde tänkas vålla svårigheter vid beräkning av veckoarbetstiden.

Den nya frågepunkten blev i regel på ett tillfredsställande sätt besvarad. Bland de arbetsgivare, som lämnat arbetstidsuppgiften obesvarad, voro flertalet sådana, som meddelat att någon reducering av arbetstiden ej ägt rum. För dessa företag har man vid medeltalsberäkningen i regel ansett sig kunna räkna med en arbetstid av 48 timmar per vecka. Från de företag, som uppgivit, att inskränkning i arbetstiden ägt rum, men ej lämnat närmare precisering, har erforderlig komplettering begärts och i allmänhet också utan tidsutdräkt erhållits. I ett mindretal fall, där en uppgiftslämnare förklarat sig icke kunna besvara frågan — vanligen på grund av osäkerhet i fråga om sättet för arbetstidens beräkning — har upplysning om den ungefärliga arbetstiden inhämtats genom telefon.

De svårigheter med hänsyn till arbetstidens beräkning, som förekommit, hänföra sig i huvudsak till sådana företag, som arbetat på full tid varje dag, men genomfört en driftsinskränkning på det sätt, att en del av arbetsstyrkan alternerande permitterats under längre eller kortare perioder. Där i dylika fall permitteringsperioderna varit regelbundet återkommande och av ej alltför lång varaktighet — t. ex. varannan eller var tredje vecka — har man för ifrågavarande företag räknat med en motsvarande reducering av den genomsnittliga arbetstiden. Däremot har det icke ansetts riktigt att företaga en liknande reducering, då man, såsom i vissa fall uppgivits, permitterat delar av arbetsstyrkan för längre tid — en månad eller därutöver — utan har man i sådana fall räknat med den faktiska arbetstiden för den personal, som varit i arbete.

I fråga om en näringsgrupp, nämligen land- och sjötransport, har det visat sig omöjligt att erhålla användbara arbetstidsuppgifter på grund av den ojäm-

Arbetstid och sysselsättningsindex inom olika näringsgrenar under mars 1932.

1	2	3	4	5	6	7	8
Näringsgrenar	Genomsnittlig arbetstid			Sysselsatt arbetsstyrka			
	Antal redovisade		Timmar per vecka	Antal företag	Antal arbetare		Indextal (kol. 6 = 100)
	företag	arbetare			1930 (29)	Mars 1932	
Malmbrytning o. metallind.							
Malmgruvor	33	6 596	30	25	8 251	6 228	75·5
Malmförädlingsverk	42	20 988	43	38	22 780	20 568	90·3
Järn- och stålmanufaktur	66	7 576	43	55	7 392	6 932	93·8
Mekaniska verkstäder	215	30 443	42	187	37 285	29 329	78·7
Skeppsvarv	13	5 562	44	12	9 083	5 532	60·9
Elektromekanisk industri	22	8 041	43	18	9 168	7 665	83·6
Annan metallindustri	46	3 434	41	39	3 492	2 990	85·6
Jord- och stenindustri							
Kolgruvor	7	1 210	43	7	1 791	1 210	67·6
Torvindustri	11	108	41	10	218	78	35·8
Stenbrott o. -huggerier	38	4 350	38	28	6 657	4 003	60·1
Kakel- o. porslinsind.	7	944	44	7	1 055	944	89·5
Tegelbruk	47	1 729	43	42	2 648	1 681	63·5
Glasbruk	21	2 584	44	14	2 176	1 892	86·9
Cementfabriker o. kalkbruk	27	3 128	43	23	3 331	2 850	85·6
Träindustri							
Sågverk	132	11 454	45	104	16 943	10 149	59·9
Snickeri- o. möbelfabr.	126	5 152	41	92	4 788	4 076	85·1
Annan trävarufabrikation	16	767	44	13	682	564	82·7
Pappers- o. grafisk ind.							
Trämassefabriker	58	11 382	47	49	12 238	10 214	83·5
Pappersbruk	35	10 555	47	35	11 225	10 638	94·8
Bokbinderier m. m.	40	2 729	47	35	2 630	2 292	87·1
Boktryckerier o. graf. anst.	86	6 058	48	78	5 958	5 713	95·9
Livsmedelsindustri							
Kvarnindustri	20	1 172	47	18	1 179	1 119	94·9
Bagerier	47	2 413	48	41	2 147	2 182	101·6
Sockerindustri	24	2 658	47	24	3 244	2 658	81·9
Choklad- o. konfektfabr.	25	2 974	46	20	2 940	2 819	95·9
Bryggerier och bränn erier	65	3 517	47	61	3 682	3 438	93·4
Tobaksfabriker	11	2 522	48	11	2 664	2 522	94·7
Annan livsmedelsindustri	51	2 608	48	40	1 927	1 892	98·2
Textil- o. beklädnadsind.							
Bomullsindustri	39	15 048	46	38	14 246	15 011	105·4
Jute- och linneindustri	9	2 909	47	9	2 921	2 909	99·6
Ylleindustri	49	8 050	47	43	7 870	7 487	95·1
Trikåfabriker	26	4 897	47	23	4 681	4 778	102·1
Skrädderi- o. sömnadsyrket	62	7 777	47	52	6 405	6 041	94·3
Annan hithör. industri	56	4 118	46	46	3 890	3 631	93·3
Läder-, hår- o. gummiind.							
Garverier o. läderfabriker	16	1 571	45	12	1 140	1 207	105·9
Skofabriker	55	6 579	39	48	6 019	5 956	99·0
Gummivarufabriker	6	3 946	40	5	4 785	3 841	80·3
Annan hithör. industri	29	1 201	40	21	876	815	93·0
Kemisk-teknisk industri							
Ljus-, tvål- o. oljefabriker	25	1 438	46	21	1 325	1 220	92·1
Konstgödningsfabriker	8	718	48	6	723	516	71·4
Tändsticksfabriker	10	4 504	42	10	5 573	4 504	80·8
Annan hithör. industri	26	2 278	48	25	2 799	2 212	79·0
Byggnadsverksamhet	78	2 593	43	53	3 179	1 944	61·2
Kraft-, belysn.- o. vattenverk	38	5 750	47	36	5 992	5 666	94·6
Handel och varulager	31	2 622	48	25	2 145	2 065	96·3
Land- och sjötransport	—	—	·	23	4 777	4 123	86·3
Summa	**1 894**	**238 653**	**45**	**1 622**	**266 920**	**226 104**	**84·7**

na arbetstillgången särskilt inom stuveribranschen, dit flertalet av de större företagen inom denna grupp äro hänförliga. Denna grupp har därför helt lämnats ur räkningen vid arbetstidsundersökningen. Detsamma har varit fallet med enstaka företag inom andra näringsgrenar, för vilka det antingen varit omöjligt att beräkna den genomsnittliga arbetstiden eller också uppgivits, att hela arbetsstyrkan varit permitterad vid den tid undersökningen avsett.

Frånser man dessa företag, befinnes genomsnittliga arbetstiden för de i undersökningen ingående arbetarna ha utgjort 45 timmar per vecka. Den avgjort lägsta siffran, 30 timmar, finner man vid malmgruvorna, där arbetstiden i åtskilliga fall förkortats ända till hälften av det normala, d. v. s. till 24 timmar per vecka. Närmast därefter kommer stenindustrien med ett medeltal av 38 timmar. I övrigt har den genomsnittliga arbetstiden hållit sig mellan 39 och 45 timmar vid samtliga industrigrenar inom grupperna malmbrytning och metallindustri, jord- och stenindustri, träindustri samt läder-, hår- och gummiindustri, ävensom vid tändsticksfabrikerna och inom byggnadsverksamheten. En genomsnittstid av 46—48 timmar finner man däremot inom samtliga branscher tillhörande grupperna pappers- och grafisk industri, livsmedelsindustri, textil- och beklädnadsindustri, kemisk-teknisk industri (utom den ovannämnda tändsticksbranschen), kraft-, belysnings- och vattenverk samt handel och varulager. Som synes framträder här en tydligt markerad gräns mellan å ena sidan vissa näringsgrupper, där arbetstiden i stort sett bibehållits vid den under normala förhållanden brukliga, och å andra sidan vissa grupper, där den genomsnittliga arbetstiden håller sig kring ett timantal, som ungefär motsvarar en femdagarsvecka. En jämförelse med de å sid. 359 angivna konjunktursiffrorna för de olika näringsgrenarna visar, att de industrier, som förete de lägsta konjunktursiffrorna, i allmänhet också ha gått längst i fråga om arbetstidsinskränkningar.

Jämförelse mellan antalet sysselsatta arbetare 1930 och 1932 (sysselsättningsindex). Såsom sysselsättningsindex brukar man inom arbetsmarknadsstatistiken beteckna det relationstal, som anger antalet vid en viss tidpunkt sysselsatta arbetare i förhållande till motsvarande arbetarantal under någon tidigare period, vilken sistnämnda siffra vanligen sättes = 100. Denna metod för mätande av sysselsättningsgraden har vunnit stor användning särskilt i Amerika, men tillämpas numera även i åtskilliga europeiska länder. Ett flertal sådana indexserier återgivas i den tabellariska sammanställning av arbetsmarknadssiffror från olika länder, som publiceras i varje häfte av denna tidskrift (se sid. 419). I vissa länder, såsom Tyskland och England, där man med socialförsäkringsstatistikens hjälp kan följa arbetarantalets förändringar månad för månad, beräknas dessa indextal på grundval av uppgifter om hela den inom näringslivet sysselsatta arbetsstyrkan. I andra länder, såsom Förenta staterna, är man hänvisad till att bygga beräkningen på ett antal representativa företag, huvudsakligen inom storindustrien, från vilka man på frivillig väg kan erhålla regelbundna uppgifter om arbetarantalets förändringar.

En nödvändig förutsättning för en dylik, på representativa uppgifter byggd statistik är, att man kan räkna på uppgifter från i stort sett samma företag från den ena gången till den andra. Det material, som socialstyrelsen varje kvartal insamlar för sin statistik över arbetstillgången, fyller i detta hänseende ganska högt ställda fordringar. Av de c:a 2 000 företag, som man i allmänhet har att räkna med, äro åtminstone 80 % sådana, vilka regelbundet inkomma med uppgifter för varje kvartal. Vid den nu utförda undersökningen har det närmast gällt att undersöka skillnaden mellan den inom olika industrigrenar i mars 1932 sysselsatta arbetsstyrkan och motsvarande arbetarantal under normala förhållanden. Då den mycket begränsade tid, som stått till buds för undersökningens utförande, icke medgivit beräknande av genomsnittliga arbetarantalet för någon längre tidsperiod, har man inskränkt sig till att som basperiod använda år 1930, vilket för flertalet industrier torde kunna anses som det senaste något så när normala året. I fråga om vissa företagsgrupper framträder dock redan under 1930 en påtaglig nedgång i arbetarantalet i jämförelse med de närmast föregående åren, och för dessa branscher har det ansetts riktigast att i stället sätta årsmedeltalet för 1929 = 100.

Därest fråga blir om ett fortsättande av denna nu blott försöksvis utförda indexberäkning, blir den närmaste uppgiften givetvis att finna ut en bredare och för alla branscher enhetlig basperiod, t. ex. femårsperioden 1926—1930.

Så som indexberäkningen nu utförts, ha däri kunnat medtagas 1 622 företag, vilka enligt den senaste kvartalsuppgiften sysselsatt sammanlagt 226 100 arbetare, motsvarande 92 % av hela det i kvartalsredogörelsen redovisade arbetarantalet. Den normala arbetsstyrkan vid samma företag har beräknats till c:a 266 900. Sätter man sistnämnda siffra = 100, blir indextalet för 1932 års första kvartal 84·7.

Granskar man de för olika näringsgrenar uträknade sysselsättningsindextalen och jämför dem med motsvarande konjunktur- och arbetstidssiffror, finner man snart, att sysselsättningsindexen ingalunda alltid kan användas som måttstock på konjunkturläget inom resp. industrier. Delvis beror detta därpå, att vid indexberäkningen ingen justering har gjorts med hänsyn till säsongförhållandena. De näringsgrenar, som under vintermånaderna ha sin »döda» säsong, få därför mycket låga indextal. Å andra sidan finner man vissa industrier med mycket låga konjunktursiffror och starkt förkortad arbetsvecka, vilka — sannolikt just tack vare arbetstidsbegränsningen — uppvisa en jämförelsevis gynnsam sysselsättningsindex. Som exempel kan anföras skoindustrien med konjunktursiffran 1·97 och en genomsnittlig veckoarbetstid av 39 timmar, båda siffrorna bland de lägsta som finnas, men en så hög sysselsättningsindex som 99·0.

Ett indextal överstigande 100, d. v. s. större arbetarantal än under 1930, finner man, som av tabellen framgår, inom fyra industrigrenar, nämligen bageri-, bomulls-, trikå- och garveriindustrierna. De tre förstnämnda höra till de branscher, som under senaste kvartalet haft jämförelsevis god arbetstillgång. Garveriernas konjunktursiffra ligger något lägre. Den höga sysselsättningssiffran härrör sig i huvudsak från ett enda storföretag, som trots depressionen redovisat avsevärt större arbetsstyrka än tidigare år.

Bostadsproduktionen under år 1931 inom Stockholm jämte förortsområde.

Undersökningens primärmaterial och omfattning. Vid sidan av de årliga översikterna av byggnadsverksamheten i Sveriges städer, köpingar och municipalsamhällen m. m. har socialstyrelsen för åren 1926—1930 företagit vissa specialundersökningar rörande bostadsproduktionen inom Stockholm med förortsområde.[1] Dessa undersökningar ha nu fullföljts med avseende på år 1931. Härvid ha i första hand använts de uppgifter, som inkommit till den ordinarie bostadsproduktionsstatistiken från byggnadsnämnden och fastighetskontoret i Stockholm (för egentliga Stockholm, Enskede, Brännkyrka och Bromma[2]) samt från byggnadsnämnderna (ev. byggnadsinspektörerna) i 4 andra städer (Lidingö, Djursholm, Vaxholm och Sundbyberg), 3 köpingar (Stocksund, Saltsjöbaden och Hässelby villastad) och 19 municipalsamhällen ävensom 19 andra områden, för vilka Kungl. Maj:t i enlighet med gällande lagstiftning fastställt särskilda bestämmelser med avseende å byggnadsverksamhetens ordnande. I fråga om de samhällen, inom vilka bebyggelsen ännu icke blivit underkastad offentlig kontroll, ha upplysningar erhållits från 22 fastighets- och tomtbolag samt andra markförsäljare ävensom från 6 villa- och egnahemsägarföreningar samt från 18 andra tomtköparrepresentanter eller eljest ortskunniga personer (kommunala förtroendemän, landsfiskaler, fjärdingsmän o. d.).

Undersökningen torde beröra alla samhällen samt egnahems- och villaområden av nämnvärd betydelse, belägna på ett avstånd av intill 25 km från Gustav Adolfs torg, och omfattar i allt omkring 200 orter. Då nämnda avstånd medelst spårväg, järnväg, omnibus etc. i regel kan tillryggaläggas på högst en timme, torde härmed praktiskt taget hela det faktiska bostadsområdet för den i huvudstaden arbetande befolkningen vara inbegripet. Framhållas må emellertid, att i statistiken icke medtagits distrikt med uteslutande sommarville- eller kolonistugebebyggelse, liksom hänsyn ej heller tagits till byggnadsverksamheten inom de vidsträckta rent landsbygdsartade områden, som alltjämt utbreda sig omkring och emellan de mer eller mindre stadslikt bebyggda samhällena.

Förortsbebyggelsens intensitet är till väsentlig del beroende på avståndet från huvudstaden, och med hänsyn härtill har förortsområdet indelats i fyra zoner, nämligen en inre zon med 10 km radie, bl. a. inneslutande praktiskt taget hela Enskede, Brännkyrka och Bromma, samt tre ytterzoner, omfattan-

[1] Senast i Soc. Medd. årg. 1931, sid. 461 o. f.

[2] Enskede, Brännkyrka och Bromma ha i denna framställning genomgående hänförts till förortsområdet, medan beteckningen »egentliga Stockholm» användes om Stockholm exklusive dessa församlingar. Nuvarande Enskede och Brännkyrka församlingar uppstodo genom delning av förutvarande Brännkyrka församling fr. o. m. 1/1 1931.

Tab. A. Under år 1931 nybyggda boningshus och i dessa förefintliga bostadslägenheter inom Stockholm jämte förortsområde.

Obs! Statistiken innefattar icke bostadslägenheter, som tillkommit genom om- eller tillbyggnad av boningshus eller genom nybyggnad av andra hus (industri- och affärsbyggnader, skolhus etc.).

Bebyggelsezoner och orter (Församlingars resp. kommuners namn anges inom parentes) Anm.: vst = villastad, stsh = stationssamhälle; kpg = köping, m:e = municipalsamhälle	Antal *boningshus* avsedda att bebos året om	Därav boningshus				Antal *bostadslägenheter* om					Tillhopa		Antal lägenheter med bad- eller duschrum	Antal *sommarbostäder* om	
		av sten	av trä	med 1 läg.	med butiks- o. verkstadslok. etc.	t. o. m. 2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 o. fl. rum o. kök	bostadsläg.	rum och kök		högst 2 rum och kök	över 2 rum och kök
A. Egentliga Stockholm	**171**	**171**	**—**	**2**	**146**	**6 054**	**350**	**196**	**103**	**58**	**6 761**	**15 001**	**5 662**	**—**	**—**
B. Förortsområdet [1] . . .	**1 332**	**76**	**1 256**	**1090**	**108**	**1 749**	**324**	**147**	**139**	**149**	**2 508**	**8 090**	**1 062**	**201**	**26**
Därav a) Inom 10 km [2] . . .	**987**	**67**	**920**	**786**	**102**	**1 512**	**243**	**99**	**121**	**146**	**2 121**	**6 781**	**1 022**	**8**	**3**
Enskede trädg.-st. (Enskede)	43	8	35	33	1	110	8	3	16	3	140	397	116	—	—
» småstugeomr. »	221	—	221	221	—	164	52	5	—	—	221	656	9	—	—
Skarpnäcks småstugeomr. »	10	—	10	10	—	—	10	—	—	—	10	40	6	—	—
Runsätra äng »	3	—	3	3	—	1	—	2	—	—	3	13	1	—	—
Södertörns vst. »	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	4	—	—	—
Stureby »	35	—	35	16	4	48	7	1	1	—	57	171	10	—	—
Örby vst. (o. först.) (Brännkyrka)	15	—	15	11	—	12	5	2	—	—	19	63	—	—	—
Älvsjö gård o. vst. »	1	—	1	1	—	—	—	—	1	—	1	6	—	—	—
Långbrodal [3] »	14	—	14	10	2	13	5	—	—	1	19	62	2	—	—
Herrängen »	7	—	7	7	—	2	5	—	—	—	7	24	—	—	—
Mälarhöjden »	38	—	38	10	2	58	4	3	1	—	66	191	8	—	—
Hägersten »	19	—	19	13	—	9	14	—	2	—	25	92	7	—	—
Aspudden »	1	—	1	—	1	12	—	—	—	—	12	27	12	—	—
Tellusborg »	1	—	1	—	—	2	—	—	—	—	2	5	—	—	—
Västberga »	3	—	3	2	—	3	—	1	—	—	4	14	—	—	—
Liseberg »	2	—	2	—	—	4	—	—	—	—	4	12	—	—	—
Stora Essingen (Bromma)	14	7	7	4	7	107	2	1	1	2	113	297	97	—	—
Lilla » »	1	1	—	—	—	36	—	—	—	—	36	66	36	—	—
Äppelvikens trädg.-st. »	6	6	—	—	1	49	11	3	—	—	63	168	62	—	—
Smedslättens trädg.-st. »	1	—	1	—	1	1	—	—	—	1	2	11	1	—	—
Ålstens trädg.-st. »	16	3	13	14	2	63	1	1	3	9	77	174	22	—	—
Lilla Nockebyhov »	4	—	4	4	—	1	1	—	1	1	4	23	1	—	—
Stora » »	1	—	1	—	1	3	—	2	—	—	5	19	5	—	—
Nockeby trädg.-st. »	217	14	203	210	1	61	4	28	77	105	275	1 544	270	—	—
Ölovslund »	4	—	4	4	—	—	4	—	—	—	4	16	2	—	—
Åkeshovs småstugeomr. »	6	—	6	6	—	—	3	3	—	—	6	27	5	—	—
Norra Ängby [4] »	45	—	45	45	—	23	16	6	—	—	45	153	7	—	—
Bromma trädg. o. vst. »	4	—	4	3	—	3	1	1	—	—	5	17	1	—	—
Bromma kyrka »	11	—	11	7	—	7	4	3	1	—	15	57	2	—	—
Kortenslund »	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	1	3	—	—	—
Ulvsunda trädg.-st. »	4	—	4	4	—	—	1	2	1	—	4	20	4	—	—
Ulvsundasjöns villatomt. »	2	—	2	1	—	2	1	—	—	—	3	8	—	—	—
Kungsholms vst. »	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	1	3	—	—	—
Sundbybergs stad	27	5	22	1	12	193	9	4	—	1	207	491	8	—	—
Lilla Alby m:e (Solna)	3	1	2	—	3	12	—	—	—	—	12	25	4	—	—
Hagalunds m:e »	27	11	16	—	26	335	14	—	3	1	353	791	197	—	—
Råsunda m:e »	11	3	8	2	11	69	7	—	2	—	78	203	74	—	—
Övre Frösunda »	1	1	—	—	1	10	8	—	—	—	18	62	—	—	—
Järva krog »	1	1	—	—	1	12	—	—	—	—	12	24	—	—	—

[1] Inom Stockholms stads statistiska kontor har verkställts en revidering av ortsindelningen, varvid vissa smärre ändringar vidtogos med avseende på byggnadsverksamhetens lokala fördelning. För förortsområdet i dess helhet uppges antalet nybyggda boningshus (liksom ovan) till 1 332, medan lägenheternas antal upptas till 2 509 och »eldstädernas» till 8 089. — [2] Enskede, Bränkyrka och Bromma ha helt hänförts till området inom 10-km-gränsen, ehuru vissa delar ligga något utanför densamma. — [3] Inkl. Långbro, Långängen och Långsjö. — [4] Huvudsakligen småstugeområdet.

Tab. A (forts.). **Nybyggda bostäder inom Stockholm jämte förortsområde år 1931.**

Bebyggelsezoner och orter	Antal *boningshus* avsedda att bebos året om	Därav boningshus			Antal *bostadslägenheter* om					Tillhopa		Antal lägenheter med bad- el. duschrum	Antal *sommarbostäder* om	
		av sten	av trä	med 1 läg.	med butiks- o. verkstadslok. etc.	t. o. m. 2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 o. fl. rum o. kök	bostadsläg.	rum och kök		högst 2 rum och kök	över 2 rum och kök
Ulriksdals järnv:shem (Spånga)	3	—	3	1	—	4	1	—	—	—	5	14	—	—	—
Stocksunds kpg	2	—	2	2	1	—	—	—	—	2	2	19	2	—	—
Långängen (Danderyd)	1	—	1	1	—	—	—	—	—	1	1	7	1	—	—
Inverness »	1	—	1	1	—	—	—	—	—	1	1	8	1	—	—
Berga »	2	1	1	1	—	2	—	1	—	—	3	10	—	—	—
Klingsta »	11	—	11	9	—	6	3	2	2	—	13	49	—	—	—
Nora trädg.-st. »	21	1	20	17	—	8	6	9	2	—	25	104	—	4	—
Djursholms stad	14	1	13	14	1	—	—	1	5	9	14	118	14	—	—
Lidingö stad	20	—	20	15	2	12	5	1	2	5	25	106	14	3	—
Sickla (Nacka)	1	—	1	—	—	—	2	—	—	—	2	8	2	—	—
Nysätra »	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	1	5	1	—	—
Trollebo »	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	4	—	—	—
Hästhagen »	4	—	4	3	—	2	2	1	—	—	5	18	—	—	—
Storängen »	2	—	2	2	2	—	—	—	—	2	2	17	2	—	—
Saltsjö-Duvnäs »	5	1	4	4	1	1	1	2	—	2	6	35	6	—	—
Skuru »	1	—	1	1	—	—	—	1	—	—	1	5	—	—	—
Älta, Kolarängen »	11	—	11	11	—	6	4	1	—	—	11	37	—	—	—
Lilla Björknäs (Bo)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Stuvsta m:e (Huddinge)	50	—	50	46	17	30	19	7	—	—	56	188	10	—	—
Snättringe m:e »	10	2	8	9	1	9	1	1	—	—	11	32	—	—	—
Segeltorps m:e »	4	—	4	2	—	5	—	1	—	—	6	18	—	—	—
b) Inom 10—15 km	**263**	**5**	**258**	**236**	**1**	**158**	**75**	**40**	**14**	**2**	**289**	**1 014**	**37**	**141**	**2**
Stortorp (Huddinge)	5	—	5	5	—	2	—	1	2	—	5	22	—	19	—
Trångsund »	4	—	4	4	—	—	2	1	1	—	4	19	—	17	—
Hörningsnäs parkhem »	9	—	9	9	—	2	5	2	—	—	9	34	—	3	—
Huddinge m:e »	2	—	2	2	—	—	1	1	—	—	2	9	—	—	—
Fullersta m:e »	5	—	5	5	—	1	4	—	—	—	5	19	—	3	—
Flemmingsberg »	12	—	12	12	—	10	2	—	—	—	12	33	—	8	—
Glömsta »	3	—	3	3	—	1	1	1	—	—	3	11	—	14	—
Vårby »	5	—	5	5	—	1	—	4	—	—	5	23	—	2	—
Juringe »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Smista »	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	4	—	—	—
Nälsta (Spånga)	11	—	11	7	—	12	2	1	—	—	15	44	—	—	—
Vinsta »	2	—	2	2	—	2	—	—	—	—	2	6	—	—	—
Solhems m:e »	11	—	11	11	—	—	5	3	3	—	11	53	—	1	—
Bromstens m:e »	1	—	1	—	—	2	—	—	—	—	2	6	1	1	—
Tensta hage »	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	4	—	—	—
Skälby (Järfälla)	11	—	11	9	—	12	—	1	—	—	13	37	—	1	—
Tureberg (Sollentuna)	121	3	118	107	—	70	38	21	6	—	135	490	28	10	1
Landsnora »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—
Enebybergs m:e (Danderyd)	12	—	12	12	—	2	7	2	1	—	12	50	—	—	—
Rostock (Täby)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Ella park »	8	—	8	7	—	9	—	—	—	—	9	16	—	18	—
Näsby stsh »	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	1	2	—	2	—
» västra park »	6	—	6	6	—	5	—	1	—	—	6	19	1	12	—
» östra » »	2	—	2	2	—	—	2	—	—	—	2	8	—	4	—
Åva »	1	—	1	—	—	2	—	—	—	—	2	5	—	—	—
Gundersberg (Bo)	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	3	—	1	—
Eknäs »	1	—	1	—	—	2	—	—	—	—	2	5	—	—	—
Lännersta »	13	—	13	12	—	13	1	—	—	—	14	39	—	2	—

Tab. A (forts.). **Nybyggda bostäder inom Stockholm jämte förortsområde år 1931.**

Bebyggelsezoner och orter	Antal *boningshus* avsedda att bebos året om	Därav boningshus: av sten	av trä	med 1 läg.	med butiks- o. verkstadslok. etc.	Antal *bostadslägenheter* om: t. o. m. 2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 o. fl. rum o. kök	Tillhopa: bostadsläg	rum och kök	Antal lägenheter med bad- eller duschrum	Antal *sommarbostäder* om: högst 2 rum och kök	över 2 rum och kök
Bo (Bo)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	1
Gustavsvik »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—
Östra Kummelnäs »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Saltsjöbadens kpg	6	2	4	5	1	1	3	1	—	2	7	36	6	—	—
Kumla, Näsby egna hem[1] (Tyresö)	8	—	8	8	—	7	—	—	1	—	8	17	1	—	—
c) Inom 15—20 km	**49**	**3**	**46**	**47**	**2**	**38**	**3**	**7**	**2**	**1**	**51**	**165**	**1**	**32**	—
Vendelsö o. Gudö (Österhaninge)	7	—	7	7	—	5	—	2	—	—	7	22	—	4	—
Handen »	9	—	9	9	—	9	—	—	—	—	9	23	—	9	—
Norrby vst »	2	—	2	2	—	2	—	—	—	—	2	5	—	6	—
Söderhagen »	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	1	3	—	4	—
Tullinge park[2] (Botkyrka)	5	—	5	5	—	4	—	—	—	1	5	18	—	2	—
Hamra egna hem »	2	—	2	2	—	1	1	—	—	—	2	7	—	—	—
Hässelby vsts kpg	4	—	4	4	1	2	1	1	—	—	4	15	—	2	—
Jakobsberg (Järfälla)	5	2	3	5	1	3	1	1	—	—	5	14	—	4	—
Gillbo (Sollentuna)	9	—	9	8	—	8	—	2	—	—	10	33	—	—	—
Norrvikens m:e »	3	—	3	2	—	3	—	—	1	—	4	14	1	—	—
Täby m:e (Täby)	2	1	1	2	—	—	—	1	1	—	2	11	—	1	—
d) Inom 20—25 km	**33**	**1**	**32**	**21**	**3**	**41**	**3**	**1**	**2**	—	**47**	**130**	**2**	**20**	**21**
Österskär, Åkersberga (Österåker)	3	—	3	3	—	1	—	—	2	—	3	15	2	9	1
Margretelund, Söra »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	[3] 10	[3] 20
Tungelsta (Västerhaninge)	11	—	11	7	3	15	2	—	—	—	17	45	—	—	—
Västerhaninge stsh »	3	—	3	2	—	3	—	1	—	—	4	11	—	—	—
Skrävsta (Botkyrka)	2	—	2	1	—	3	—	—	—	—	3	7	—	—	—
Uttran »	1	—	1	—	—	2	—	—	—	—	2	6	—	—	—
Sandbäcks egna hem (Grödinge)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Rönninge m:e (Salem)	3	—	3	3	—	2	1	—	—	—	3	9	—	—	—
Vilhelmsdal »	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	1	3	—	—	—
Kallhäll (Järfälla)	1	1	—	1	—	1	—	—	—	—	1	3	—	—	—
Runby (Ed)	3	—	3	2	—	4	—	—	—	—	4	8	—	—	—
Vilunda (Hammarby)	2	—	2	—	—	4	—	—	—	—	4	11	—	—	—
Odenslunda (Fresta)	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	1	2	—	—	—
Ormsta, Mörby (Vallentuna)	2	—	2	—	—	4	—	—	—	—	4	10	—	—	—
Sthlm med förortsområde	**1 503**	**247**	**1 256**	**1092**	**254**	**7 803**	**674**	**343**	**242**	**207**	**9 269**	**23 091**	**6 724**	**201**	**26**

Anm.: För följande områden ha inga nybyggda boningshus redovisats: *Inom 10 km:* Gröndal, Midsommarkransen, Årsta med Valla, St. Sköndal, Bällsta, Kratsboda, Ulvsunda industriområde, Stora Alby, Nya Huvudsta m:e, Huvudsta, Karlberg, Tomteboda, Duvbo m:e, Stocksundstorp, Lilla Ursvik, Stockby, Kävinge, Karlsro, Stora Björknäs, Skuruhall, Ektorp, Svindersvik, Kungsvik, Vikdalen, Järla, Nacka stsh, Henriksdals stsh, Nacka sockens industriområden. *Inom 10—15 km:* Hörningsnäs m:e, Huddinge parkhem, Länna gård, Myrängen, Fornborgen, Nytorp, Vistaberg, Haga, Fittja, Flysta m:e, Sundby, Solvalla (travbanans område), Johannelund, Gustavsborg, Kälvesta, Barkarby, Barsbro, Rösjöns tomtområde, Kastellgården, Kärrdal, Näsby sportfält, Ensta, Åkerby, Tibble, Skarpäng, Västra Kummelnäs. *Inom 15—20 km:* Gustavsberg, Norsborg, Viby, Löttinge, Gribbylund, Rydbo, Vaxholms stad. *Inom 20—25 km:* Täljö, Skäcklinge, Broängen, Vretarne, Almarestäket, Ekeby, Väsby, Bollstanäs, Uthamra, Åbyholm, Bällsta, Tumba m:e.

[1] Inkl. Hanviken. — [2] Inkl. Tullinge skogshem och Bonslätt. — [3] Minimisiffror.

de förorter å resp. 10—15, 15—20 och 20—25 km avstånd. Samhällen, vilka sträcka sig över gränsen mellan tvenne zoner, ha upptagits under den, vilken innefattar huvudmassan av arealen.

Bostadsproduktionen år 1931. Efter dessa grunder har upprättats den statistik över bostadsbyggnadsverksamheten i Stockholm jämte förortsområde, som innefattas i förestående tab. A. Tabellen utvisar, att under år 1931 bostadsproduktion i något större skala ägt rum å omkring 120 särskilt redovisade orter. Inom hela Stockholm med förortsområde uppgick det sammanlagda redovisade bostadstillskottet till 1 503 hus, avsedda att året om användas till bostadsändamål och inrymmande 9 269 bostadslägenheter med tillhopa 23 091 rum och kök. Härav kommo på förortsområdet sammanlagt 1 332 bostadshus med 2 508 lägenheter och 8 090 »eldstäder», motsvarande resp. 88·6, 27·1 och 35·0 % av hela den redovisade bostadsbyggnadsverksamheten i »Stor-Stockholm». Påpekas bör, att tabellen icke redovisar sådana bostadslägenheter, som tillkommit genom om- eller tillbyggnad av redan förefintliga boningshus eller genom nybyggnad av andra hus än bostadshus (fabriks- och affärsbyggnader, skolhus o. d.). Nämnda här icke redovisade tillskott uppgick år 1931 i egentliga Stockholm till 298 lägenheter (4·2 % av samtliga) med 922 »eldstäder» (5·8 %) samt inom sådana förorter, där byggnadsverksamheten kontrolleras av byggnadsnämnd eller byggnadsinspektör, till 86 lägenheter (3·5 %) med 407 rum (5·0 %).

Granskar man närmare tab. A med avseende på ortsgrupper och orter, framgår, att den inre zonen svarat för icke mindre än 84·6 % av hela förortsrayonens byggnadsverksamhet. För relativt höga bostadstillskott utmärka sig inom Stockholms administrativa område Enskede trädgårdsstad och småstugeområde, Stureby, Mälarhöjden, Stora Essingen, Äppelvikens och Ålstens trädgårdsstäder samt Nockeby trädgårdsstad, som i fråga om nya rum företedde den högsta siffran av alla förorter (1 544 rum fördelade på 275 lägenheter). Inom 10-km-gränsen i övrigt framträder särskilt Hagalunds municipalsamhälle, som uppvisade det största tillskottet av lägenheter (353 läg. med 791 rum), ävensom Sundbybergs stad samt Råsunda och Stuvsta municipalsamhällen. Vid sidan av dessa hastigt växande samhällen förefinnas emellertid inom den inre zonen äldre, folkrika orter, såsom Stocksund, Aspudden, Gröndal, Midsommarkransen, Västberga m. fl., där ringa eller ingen byggnadsverksamhet ägt rum under året.

Övergår man till ytterzonerna, framträder en i stort sett avtagande tendens ju längre utåt man kommer, och det är egentligen endast inom Tureberg, som uppförandet av bostäder avsedda att bebos året om nått någon större omfattning. Även byggandet av sommarvillor och sportstugor synes — om man bortser från Margretelund (och Söra) — under året varit relativt obetydligt inom de här redovisade orterna.

Stockholms förortsområde i här använd bemärkelse kan anses beröra omkring 40 olika kommuner, av vilka 29 innesluta orter, som medtagits i denna undersökning. Hur byggnadsverksamheten inom här redovisade förorter fördelar

Tab. B. Bostadsproduktionen inom Stockholms förortsområde 1926—1931 med fördelning på kommuner.[1]

Kommuner (och församlingar)	Boningshus 1931	Bostadslägenheter						Rum och kök					
		1926	1927	1928	1929	1930	1931	1926	1927	1928	1929	1930	1931
Enskede förs.	313	639	519	584	271	379	432	2 067	1 694	1 740	824	1 200	1 281
Brännkyrka »	101						159						496
Bromma »	338	454	318	468	418	581	659	1 808	1 441	1 855	1 868	2 687	2 606
Sundbybergs stad	27	62	21	163	296	247	207	164	66	377	643	523	491
Solna	43	84	42	73	130	246	473	216	105	177	355	566	1 105
Spånga	29	154	114	79	32	32	36	504	365	243	117	129	127
Hässelby vsts kpg	4	31	3	7	7	15	4	96	5	23	26	44	15
Järfälla	17	41	13	14	15	20	19	118	39	40	37	56	54
Sollentuna	133	263	67	89	95	50	149	745	249	334	355	166	537
Ed	3	11	10	8	13	11	4	29	37	19	28	32	8
Hammarby	2	1	—	—	1	4	4	1	—	—	2	19	11
Fresta	1	21	20	1	6	8	1	76	68	3	20	24	2
Vallentuna	2	3	5	—	9	—	4	6	16	—	21	—	10
Täby	20	18	28	27	7	31	22	69	104	112	31	117	61
Danderyd	48	74	71	39	48	36	55	239	205	158	151	153	228
Djursholms stad	14	22	17	9	8	19	14	167	139	68	71	161	118
Stocksunds kpg	2	—	2	7	5	2	2	—	8	28	12	12	19
Lidingö stad	20	39	36	71	18	15	25	190	176	254	83	60	106
Östra Ryd	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	—
Österåker	3	—	6	7	25	12	3	—	21	26	98	39	15
Vaxholms stad	—	1	1	1	—	3	—	2	3	4	—	7	—
Bo	15	6	8	5	3	6	17	20	29	19	10	19	47
Saltsjöbadens kpg	6	20	11	5	6	3	7	66	47	24	29	14	36
Nacka	26	79	77	50	41	19	29	258	255	171	122	90	129
Tyresö	8	12	5	5	6	14	8	39	14	20	14	44	17
Österhaninge	19	17	18	9	11	—	19	43	49	29	31	—	53
Västerhaninge	14	8	8	4	6	15	21	25	24	11	19	46	56
Huddinge	110	354	127	122	62	83	119	980	393	421	219	283	412
Botkyrka	10	30	15	12	19	30	12	86	49	38	51	92	38
Salem	4	5	4	4	4	10	4	17	13	14	18	45	12
Grödinge	—	1	3	—	1	1	—	5	11	—	2	5	—
Hela förortsområdet	**1 332**	**2 450**	**1 569**	**1 863**	**1 563**	**1 893**	**2 508**	**8 036**	**5 625**	**6 208**	**5 257**	**6 636**	**8 090**

sig på dessa kommuner, utvisas närmare av tab. B. Av denna framgår, att under fjolåret liksom närmast föregående år de med Stockholm inkorporerade områdena intagit en dominerande ställning i bostadsproduktionshänseende, ty hälften (49·8 %) av förorternas totala lägenhetstillskott kom då på Enskede, Brännkyrka och Bromma. Av de självständiga förortskommunerna företer endast en del av dem, som ligga relativt nära Stockholm, någon mera livlig byggnadsverksamhet. I första hand komma Solna och Sundbyberg (resp. 473 och 207 lägenheter) och därefter Sollentuna, Huddinge, Danderyd, Spånga och Nacka.

Ur tab. A och B kan jämväl erhållas ett flertal andra uppgifter, vilka äro ägnade att ur byggnadsteknisk och allmänt social synpunkt belysa den byggnadsverksamhet, som äger rum å ena sidan i det högt och slutet bebyggda

[1] Tabellen inbegriper icke hela byggnadsverksamheten inom förortsområdet utan endast bostadstillskotten inom de i tab. A angivna orterna. Siffrorna avse endast bostäder avsedda att användas året om.

egentliga stadsområdet, å den andra i förstadszonerna med deras glesa öppna byggnadssätt. Vissa sådana uppgifter ha sammanställts i följande tablå:

	Procentuellt antal år 1931 tillkomna							
	boningshus				bostadslägenheter med			
	av sten	av trä	med 1 läg.	m. flera läg.	högst 2 r. o. k.	3—5 r. o. k.	6 o. fl. r. o. k.	bad- el. dusch-rum
Egentliga Stockholm	100·0	—	1·2	98·8	89·5	9·6	0·9	83·7
Förortsområdet	5·7	94·3	81·8	18·2	69·7	24·3	6·0	42·3
Därav:								
Inom Stockholms omr. . . .	5·2	94·8	85·4	14·6	63·7	26·6	9·7	54·9
Övr. omr. inom 10 km . . .	11·9	88·1	61·3	38·7	82·2	15·0	2·8	38·6
Inom 10—25 km	2·6	97·4	88·1	11·9	61·2	38·0	0·8	10·3

Medan i den inre staden uteslutande byggts stenhus, innehållande i medeltal 40 lägenheter, dominerar inom förorterna det av trä uppförda enfamiljshuset. I motsats till boningshusen äro lägenheterna inom förortsområdet i genomsnitt större än i egentliga Stockholm. Däremot äro de — särskilt i de yttre områdena, där vatten- och avloppsförhållanden icke alltid blivit fullt ordnade — i betydligt mindre utsträckning försedda med bad- eller duschrum.

Bostadsproduktionen under åren 1922—1931. Av tab. B framgår även, hur bostadsproduktionen inom olika delar av förortsområdet gestaltade sig under redogörelseåret i jämförelse med åren 1926—1931. En mera översiktlig framställning härav erbjuder följande tablå:

Förorternas bostadstillskott 1926/31	Boningshus		Bostadslägenheter						Rum och kök	
	Samtl. förorter	därav (i %) inom 10 km	Samtl. förorter	därav inom Sthlms omr.		hela omr. inom 10 km		10—25 km		Samtl. förorter	därav (i %) inom 10 km
				antal	%	antal	%	antal	%		
1926	1 585	65·8	2 450	1 093	44·6	1 733	70·7	717	29·3	8 036	73·7
1927	1 058	73·4	1 569	837	53·4	1 244	79·3	325	20·7	5 625	79·8
1928	1 152	78·0	1 863	1 052	56·5	1 581	84·9	282	15·1	6 208	83·5
1929	770	67·8	1 563	689	44·0	1 290	82·5	273	17·5	5 257	82·0
1930	1 118	77·7	1 893	960	50·7	1 601	84·6	292	15·4	6 636	84·8
1931	1 332	74·1	2 508	1 250	49·8	2 121	84·6	387	15·4	8 090	83·8

Räknar man efter antalet lägenheter och »eldstäder» (rum och kök), var fjolårets bostadstillskott det största, som redovisats under perioden. I det närmaste lika betydande var emellertid byggnadsverksamheten under år 1926, då bostadsproduktion utanför 10-km-gränsen var närmare dubbelt så omfat-

tande som under redogörelseåret. — Jämfört med år 1930 företer år 1931 en stegring med 19·1 % i fråga om boningshusen och 32·5 % i fråga om lägenheterna samt med 21·9 %, när man utgår från antalet »eldstäder». Denna ökning framträder inom samtliga i tablån angivna huvudområden. Studerar man närmare förändringarna i tab. B och efterföljande tab. C, som återger utvecklingen inom vissa viktigare förorter, befinnes, att särskilt Enskede, Bromma, (Stora Essingen, Nockeby), Solna (Hagalund, Råsunda) samt Sollentuna företett stigande tal jämfört med år 1930, medan bl. a. Stureby (i Enskede församling), Åkeshov (Bromma) och Sundbyberg företett nedgång.

Tab. C. Antal under åren 1926—1931 tillkomna lägenheter inom viktigare förorter.[1]

Orter	1926	1927	1928	1929	1930	1931	Orter	1926	1927	1928	1929	1930	1931
Enskede[2]	232	300	281	156	125	361	Åkeshov	—	—	—	—	178	6
Skarpnäck[2]	47	9	69	2	29	10	Sundbyberg	62	21	163	296	247	207
Stureby	47	31	77	15	106	57	Hagalund	29	1	15	83	201	353
Mälarhöjden	191	82	53	6	46	66	Råsunda	12	3	15	45	16	78
St. Essingen	—	—	—	7	45	113	Duvbo	92	45	26	7	6	—
Äppelviken	74	59	175	189	35	63	Lidingö	39	36	71	18	15	25
Smedslätten	116	7	8	3	2	2	Stuvsta	80	66	72	34	49	56
Ålsten	214	208	117	168	98	77	Segeltorp	84	19	1	5	6	6
Nockeby	—	—	23	4	172	275	Fullersta	70	7	4	8	11	5
Olovslund	—	—	106	2	4	4	Tureberg	233	59	74	86	39	135

Såsom framgår av tab. D, uppnåddes även inom »Stor-Stockholm» toppsiffror i fråga om lägenheter och eldstäder under föregående år, trots en viss nedgång inom den inre staden. Jämfört med år 1930 voro ökningstalen för hus, lägenheter och rum resp. 15·4, 0·4 och 5·9 %.

Tab. D. Förortsområdets andel av bostadsproduktionen inom »Stor-Stockholm».

Bostadstillskott inom Sthlm m. förortsområde 1926/31	Boningshus				Bostadslägenheter				Rum och kök			
	Sthlm m. förortsomr.	Egentliga Sthlm	Förortsområdet		Sthlm m. förortsomr.	Egentliga Sthlm	Förortsområdet		Sthlm m. förortsomr.	Egentliga Sthlm	Förortsområdet	
			antal	%			antal	%			antal	%
1926	1 732	147	1 585	91·5	7 261	4 811	2 450	33·7	20 716	12 680	8 036	38·8
1927	1 233	175	1 058	85·8	7 176	5 607	1 569	21·9	19 297	13 672	5 625	29·1
1928	1 285	133	1 152	89·6	6 804	4 941	1 863	27·4	17 335	11 127	6 208	35·8
1929	906	136	770	85·0	6 330	4 767	1 563	24·7	15 650	10 393	5 257	33·6
1930	1 302	184	1 118	85·9	9 234	7 341	1 893	20·5	21 796	15 160	6 636	30·4
1931	1 503	171	1 332	88·6	9 269	6 761	2 508	27·1	23 091	15 001	8 090	35·0

Ett mått på bostadsproduktionens intensitet erhålles genom en sammanställning av dess resultat med folkmängden. Vid 1931 års början utgjorde denna i egentliga Stockholm 428 000 personer samt inom det 40-tal kommuner eller

[1] Samtliga orter, där under något av åren 1926—1931 tillkommit minst 50 lägenheter.
[2] Trädgårdsstad och småstugeområde.

delar därav, som innefattas av Stockholms förortsområde i här avsedd bemärkelse, c:a 215 000 personer, varav 147 000 kommo enbart på de i undersökningen ingående orter, vilka organiserats såsom städer, köpingar och municipalsamhällen. Bostadstillskotten per 10 000 invånare dels inom egentliga Stockholm, dels inom förortsområdets »organiserade» samhällsenheter framgår av följande tablå:

Bostadsproduktion pr 10 000 inv.	Lägenheter						Rum och kök					
	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1926	1927	1928	1929	1930	1931
Egentliga Stockholm . .	126	144	124	118	177	158	333	352	280	257	366	351
Förortsområdet[1]	137	88	113	89	114	140	467	330	341	303	401	448
Inom 10 km	147	97	130	102	128	161	507	364	388	342	448	509
därav inom Sthlms omr.	176	130	157	99	133	168	625	485	478	386	540	588
utom » »	106	49	91	106	121	151	340	185	259	278	313	393
Inom 10—25 km . . .	81	38	23	21	35	24	257	149	87	83	138	101
Stockholm m. förortsomr.[1]	**129**	**130**	**121**	**111**	**161**	**154**	**366**	**346**	**295**	**269**	**375**	**376**

Byggnadsintensiteten inom förortsområdet synes sålunda under senare år ha varit svagare än i egentliga Stockholm, när man räknar efter lägenhetstalet, men starkare, om man ser på antalet rum och kök. Den intensivaste bostadsproduktionen inom förortsområdet förete de med Stockholm inkorporerade områdena, därnäst komma övriga delar av rayonen innanför 10-km-gränsen, medan ytterområdena uppvisa de lägsta siffrorna.

I betraktande av de förändringar byggnadsverksamheten inom Stockholms förortsområde företett under de senaste åren, skulle det vara önskvärt att såsom bakgrund ha tillgång till motsvarande uppgifter för en längre tidsperiod. Exakta sådana uppgifter kunna dock, såsom tidigare antytts, icke erhållas för åren före 1926, men en approximativ beräkning är möjlig på grundval av de årliga uppgifterna rörande bostadstillskottet inom »organiserade» samhällen, vilket tidigare brukat utgöra omkring sju tiondelar av det totala inom förortsområdet. Med utgångspunkt härifrån erhålles följande allmänna bild av utvecklingen under åren 1922—1931:

Antal tillkomna läg.[2]	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
Stockholm jämte förortsområde .	1 370	2 698	4 236	5 120	7 546	7 677	6 919	6 552	9 674	9 653
Endast förortsomr.	1 040	1 641	1 510	1 978	2 508	1 582	1 896	1 653	1 976	2 594
%	75·9	60·8	35·6	38·6	33·2	20·6	27·4	25·2	20·4	26·9

Under år 1922, då byggnadsverksamheten särskilt i egentliga Stockholm ännu ej kommit i gång efter kristiden, utgjorde förortsområdets andel av hela

[1] Avser endast städer, köpingar och municipalsamhällen.

[2] Siffrorna för år 1923 äro delvis beräknade på grundval av en för tiden 1 jan.—1 okt. 1923 verkställd försöksundersökning (se Soc. Medd. årg. 1923, sid. 885). — I fråga om egentliga Stockholm, Enskede, Brännkyrka och Bromma samt övriga »organiserade» förorter ingå även lägenheter, som tillkommit genom om- eller tillbyggnad av gamla hus eller genom nybyggnad av industri och affärshus o. d. (jfr ovan sid. 370), i dessa siffror.

»Stor-Stockholms» lägenhetstillskott drygt 3/4, men därefter har jämförelsetalet under inverkan av de följande årens väldiga bostadsproduktion i den inre staden efterhand nedgått till 1/4 à 1/5.

Bostadstillskott och folkmängdstillväxt. I nära samband med nu berörda växlingar i förortsbebyggelsens omfattning stå förändringarna inom befolkningsrörelsen, särskilt in- och utflyttningarna till och från de olika förorterna. Efterföljande sammanställning, vilken grundar sig på uppgifter benäget meddelade av statistiska centralbyrån och Stockholms stads statistiska kontor, anger församlings- resp. kommunvis resultatet av omflyttningsrörelsen 1929—1931 inom förortsområdet:[1]

In- och utflyttningsöverskott (+ *resp.* −).

	1929	1930	1931		1929	1930	1931
Enskede	− 67	+ 555	+ 896	Danderyd, Djursholm			
Brännkyrka			+ 108	och Stocksund	+ 334	+ 295	+ 212
Bromma	+2 012	+1 702	+2 074	Lidingö	+ 227	+ 19	+ 1
Sundbyberg	+ 702	+ 499	+ 176	Nacka	− 142	− 8	+ 17
Huddinge	+ 332	+ 486	+ 245	Saltsjöbaden	+ 13	+ 70	+ 10
Solna	+ 63	+ 257	+ 161	Övr. förortskomm.	− 182	+ 494	+ 514
Spånga, Hässelby	− 47	+ 85	− 5	Tillhopa	**+3 245**	**+4 454**	**+4 409**

En jämförelse mellan denna tablå och tab. B ådagalägger i stort sett god överensstämmelse mellan byggnadsverksamhet och omflyttningsresultat. Sålunda framträda i allmänhet de största inflyttningsöverskotten inom de kommuner, vilka företett den mest betydande bostadsproduktionen. Vidare framgår, att de i tablån namngivna kommunerna (och församlingarna), vilkas inflyttningsöverskott utgjorde 88·3 % av förortsområdets totala, svarade för nästan samma andel (88·6 %) av förorternas lägenhetstillskott. Att överensstämmelsen mellan bostadsproduktion och omflyttningresultat likväl i vissa fall synes vara mindre god, beror dels på att flyttningssiffrorna i motsats till byggnadsverksamhetsuppgifterna gälla hela förortskommunerna (alltså ej endast de här berörda förorterna), dels på att de avse hela den flyttande befolkningen och sålunda icke kunna utgöra någon tillförlitlig mätare på antalet familjer, som ställa krav på egna bostäder.

Egnahemsbyggarnas yrken. Med hänsyn till att bostadsproduktionen inom förortsområdet till övervägande del utgöres av egnahemsbyggnadsverksamhet, torde intresse kunna påräknas för de i efterföljande tab. E sammanförda upplysningarna om vilka som uppburit denna byggnadsverksamhet.

Man finner härav, att drygt hälften av de för år 1931 redovisade bostadsbyggarna tillhörde arbetarklassen mot knappt 2/5 under de båda föregående åren. Detta torde sammanhänga med den ökade bostadsproduktionen på de kommunala småstugeområdena. Här lärer nämligen endast undantagsvis förekom-

[1] I föregående redogörelser ha även meddelats vissa uppgifter rörande förortskommunernas vinst eller förlust vid befolkningsutbytet med Stockholms stad. Sådana uppgifter ha emellertid icke kunnat erhållas för år 1931.

Tab. E. Inom förortsområdet under åren 1926—1931 tillkomna boningshus, fördelade efter byggherrens yrke etc.

Bebyggelsezoner m. m.	Antal nybyggda boningshus med uppgift om byggherrens yrke	Därav (i %) boningshus, vilkas byggherrar uppgivits vara							
		arbetare	därav byggnadsarbetare	tjänstemän	näringsidkare	därav byggmästare	pensionärer m. fl.	bolag, föreningar etc.	därav kooperativa bostadsför.
År 1931									
a. inom 10 km	738	48·8	18·0	12·2	35·4	31·4	—	3·6	0·4
1. inom Stockholms omr.	612	51·0	19·1	9·6	35·6	32·5	—	3·8	0·2
Enskede	268	73·9	16·4	10·1	11·2	7·5	—	4·8	0·4
Brännkyrka	32	68·8	34·4	12·5	12·5	6·2	—	6·2	—
Bromma	312	29·5	19·9	9·0	59·0	56·7	—	2·5	—
2. utom Stockholms omr.	126	38·1	12·7	24·6	34·1	26·2	—	3·2	1·6
b. inom 10—15 km	170	62·4	25·9	19·4	18·2	—	—	—	—
c. » 15—20 »	40	62·5	12·5	12·5	25·0	—	—	—	—
d. » 20—25 »	24	54·2	—	25·0	20·8	8·3	—	—	—
Tillhopa	**972**	**51·9**	**18·7**	**13·8**	**31·6**	**24·1**	—	**2·7**	**0·3**
År 1930	**766**	**38·3**	**9·4**	**17·5**	**43·7**	**37·2**	—	**0·5**	—
År 1929	**503**	**38·2**	**8·7**	**16·3**	**43·5**	**36·6**	**0·2**	**1·8**	—
År 1928	**779**	**52·4**	**15·1**	**15·7**	**28·4**	**20·8**	**2·6**	**0·9**	—
År 1927	**712**	**42·8**	**18·3**	**19·0**	**28·7**	**18·4**	**3·6**	**5·9**	—
År 1926	**1 158**	**48·9**	**19·6**	**12·2**	**19·0**	**10·2**	**8·4**	**11·5**	**2·3**

ma, att egnahemsvillor uppföras på spekulation av yrkesbyggmästare, såsom i stor utsträckning är fallet inom vissa av de kommunala trädgårdsstäderna.

Fylleriförseelser och spritsmuggling under första kvartalet 1932.

Fylleriförseelser under första kvartalet 1932. Enligt en inom kontrollstyrelsen verkställd preliminär sammanräkning, vars resultat delgivits socialstyrelsen och i sammandrag återges i tab. A, utgjorde antalet fylleriförseelser, för vilka personer blivit sakfällda under första kvartalet 1932, tillhopa 6 689, av vilka 6 512 begåtts av män och 177 av kvinnor. Antalet avdömda fylleriförseelser per kvartal dels under år 1913, såsom representerande förhållandena före världskriget och det individuella kontrollsystemets mera allmänna tillämpning, dels för tiden fr. o. m. år 1925 har utgjort som följer:

	Medeltal per kvartal under år								1 kv.	4 kv.	1 kv.
	1913	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1931	1931	1932
Antal förseelser	14 727	8 130	7 425	7 196	6 929	7 375	7 759	7 492[1]	6 434	7 870[1]	6 689[2]
Per 100 000 inv.	262	134	123	118	114	121	127	122	105	128	109

[1] De tidigare meddelade siffrorna för fjärde kvartalet 1931 ha ökats med 162 senare rapporterade förseelser.

[2] Preliminär siffra.

Dessa siffror återge emellertid icke hela den faktiska fyllerifrekvensen å offentliga platser. Man får nämligen i allmänhet räkna med, att för varje kvartal något eller några hundratal personer, som blivit anhållna för fylleri, sedermera icke sakfällas, merendels av det skäl att de icke kunnat med stämning anträffas och inställas inför rätta. Påpekas bör därjämte, att å ena sidan en del av de förseelser, som avdömts under en redovisningsperiod, begåtts under en tidigare, medan å andra sidan en del under perioden begångna förseelser avdömas först under ett följande redovisningsskede. Vad beträffar den preliminära siffran för första kvartalet 1932, tyder densamma på en lägre fyllerifrekvens än under fjärde kvartalet 1931 (7 870 förseelser), även om hänsyn tages till att den kommer att något höjas genom senare rapporterade förseelser. Däremot framträder jämfört med första kvartalet 1931 (6 434 förseelser) en viss stegring, vilken på grund av efterredovisning torde komma att ytterligare accentueras.

Fylleriförseelsernas fördelning på årets olika månader fr. o. m. 1929 ter sig som följande tablå utvisar:

År	jan.	febr.	mars	april	maj	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.
1929 . . .	2 189	1 702	1 846	2 535	2 554	2 321	2 361	3 068	3 393	2 920	2 645	1 964
1930 . . .	2 505	1 960	2 321	2 644	2 541	2 562	2 204	2 919	3 469	2 925	2 786	2 198
1931 . . .	2 215	1 989	2 230	2 547	2 376	2 484	2 067	2 572	3 619	2 991	2 871	2 008
1932 . . .	2 229[1]	2 304[1]	2 156[1]	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Som synes, är det egentligen endast i jämförelse med oktober och november föregående år, som redogörelseperioden företer nedgång, medan däremot en viss ökning framträder gentemot decembersiffran. Anmärkas bör, att av de tre senaste månadssiffrorna särskilt den för mars torde vara för låg, i det att de ännu icke redovisade fyllerifallen till övervägande del torde ha inträffat mot slutet av kvartalet.

Hur fylleriförseelserna under redovisningskvartalet fördelade sig på vissa ortsgrupper och på olika delar av landet åskådliggöres av följande tablå, varuti för Stockholm meddelas tvenne sifferserier, nämligen a) antalet sakfällda enligt den officiella statistiken och b) antalet för fylleri anhållna enligt Statistisk Månadsskrift, utgiven av Stockholms stads statistiska kontor:

Antal fylleriförseelser under 1 kv. 1932	Stockholms stad a	Stockholms stad b	Östra Sverige	Småland och öarna	Södra Sverige	Västra Sverige	Norra Sverige	Hela riket 1 kv. 1932	Hela riket 4 kv. 1931	Hela riket 1 kv. 1931
i städer med mer än 10 000 inv.	1 425	1 546	372	140	498	1 540	430	4 405	4 912	4 138
i övriga städer .	—	—	150	128	87	380	177	922	1 134	852
å landsbygden . .	—	—	170	132	185	365	510	1 362	1 824	1 444
tillhopa	**1 425**	**1 546**	**692**	**400**	**770**	**2 285**	**1 117**	**6 689**	—	—
4 kvart. 1931 . .	1 615	1 864	914	470	949	2 331	1 591	—	7 870	—
1 kvart. 1931 . .	1 325	1 319	710	426	841	2 115	1 017	—	—	6 434

Man finner sålunda, att nedgången gentemot fjärde kvartalet 1931 framträtt inom alla landsdelar och ortsgrupper. Däremot är ökningen gentemot första kvartalet 1931 koncentrerad till städerna samt till västra och norra Sverige.

[1] Preliminär siffra.

Fylleriförseelsernas fördelning efter de sakfälldas kön och ålder. Av samtliga fylleriförseelser, för vilka personer sakfälldes under 1932 års första kvartal, begingos, som ovan nämnts, 177 eller 2·6 % av kvinnor, därav, som omstående tab. A visar, 120 i Stockholm, 27 i Göteborg, 4 i Malmö, 24 i övriga städer och 2 på landsbygden. — Huvudtabellen ger även möjlighet att fastställa, i vilken utsträckning fylleriförseelserna begåtts av yngre och av äldre personer, varvid åldersgränsen dragits vid 25 år.[1] Av hela antalet under första kvartalet 1932 och fjärde kvartalet 1931 sakfällda fyllerister tillhörde 1 632 eller 24·4 %, resp. 1 966 eller 25·0 % den yngre åldersgruppen. Motsvarande relativtal i genomsnitt för åren 1927—1931 utgjorde resp. 22·6, 24·4, 25·3, 25·5 och 24·4 %.

Fylleriförseelsernas fördelning efter de sakfälldas inköpsrätt till spritdrycker. På grundval av systembolagens uppgifter ha i tab. A förseelserna vidare uppdelats med hänsyn till om de sakfällda innehaft motbok (med full eller begränsad inköpsrätt) eller varit avstängda från laglig spritdryckstilldelning. Av samtliga manliga fyllerister voro 5 175 eller 79·5 % personer utan motbok. Fördelningen härvidlag var sålunda ungefär densamma som närmast föregående kvartal (79·4 %). Av de kvinnliga fylleristerna uppgives endast 1 ha varit innehavare av motbok. Dessa siffror giva även en antydan om omfattningen av den olagliga rusdryckshandelns och särskilt spritsmugglingens inverkan på nykterhetstillståndet.

Jämförelse mellan fylleriförseelserna i Sverige och dess grannländer. Liksom i föregående kvartalsredogörelser må slutligen i jämförelsesyfte en sammanställning göras mellan den svenska fylleristatistiken och f. n. tillgängliga uppgifter för Norge enligt Statistiske Meddelelser, samt för Finland enligt Social Tidskrift:

	Medeltal per kvartal								1 kv.	4 kv.	1 kv.
	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1931	1931	1932
Sverige . . .	8 171	8 130	7 425	7 196	6 929	7 375	7 759	7 492	6 434	7 870	6 689
Norge	10 797	9 611	9 003	9 012	9 434	9 570	9 202	·	7 138	·	·
Finland[2] . . .	15 851	17 576	18 457	23 976	25 268	25 375	25 397	22 155	19 198	24 339	·

Av intresse är jämväl att sammanställa fylleriförseelserna i respektive huvudstäder, såsom skett i nedanstående tablå:

Antal fylleriförseelser i	År 1913	År 1925	År 1926	År 1927	År 1928	År 1929	År 1930	År 1931	1 kv. 1931	4 kv. 1931	1 kv. 1932
Stockholm[3] .	17 696	7 275	6 689	6 452	5 465	5 356	6 436	6 771	1 319	1 864	1 546
Oslo	20 293	16 518	15 197	14 709	14 688	14 853	14 103	11 947	2 824	3 383	3 065
därav anhållna	16 455	13 516	12 879	12 722	12 039	12 332	11 439	10 064	2 357	2 853	·
Helsingfors[2] .	23 266	18 630	18 602	22 003	21 876	23 962	25 612	25 390	5 260	7 508	6 466

[1] Härvid ha personer, som äro födda före 1907, hänförts till den äldre åldersgruppen, och sådana, som äro födda 1907 eller senare, till den yngre.
[2] Siffrorna för de olika åren ej fullt jämförbara (jfr sid. 150 not 1).
[3] Siffrorna avse antalet anhållna personer enligt polisstatistiken.

Orter	Antal fylleriförseelser, för vilka personer sakfällts under				Förseelser, begångna av *män*						Förs., beg. av *kvinnor*		
					med motbok		*utan* motbok	Summa	Därav		Hela antalet	Därav	
	jan.	febr.	mars	hela kvartalet	full inköpsrätt	begr. inköpsrätt			25 år eller däröver[1]	under 25 år[2]		25 år eller däröver[1]	under 25 år[2]
Stockholms stad	548	489	388	**1 425**	72	321	912	**1 305**	**1 151**	154	120	109	11
Östra Sverige: Södertälje	12	6	7	**25**	—	6	19	**25**	20	5	—	—	—
Lidingö	1	3	—	**4**	—	1	3	**4**	3	1	—	—	—
Uppsala	17	38	26	**81**	2	12	65	**79**	62	17	2	1	1
Västerås	16	17	31	**64**	—	8	54	**62**	46	16	2	2	—
Nyköping	3	3	3	**9**	—	2	7	**9**	6	3	—	—	—
Eskilstuna	11	24	20	**55**	3	16	36	**55**	51	4	—	—	—
Linköping	8	9	8	**25**	2	3	20	**25**	22	3	—	—	—
Norrköping	43	25	41	**109**	1	17	88	**106**	77	29	3	2	1
Övriga städer	37	52	61	**150**	7	25	118	**150**	125	25	—	—	—
Landsbygden	62	56	52	**170**	2	29	138	**169**	112	57	1	1	—
Smål. m. m.: Jönköping	10	8	12	**30**	—	2	28	**30**	22	8	—	—	—
Kalmar	17	36	19	**72**	1	10	61	**72**	49	23	—	—	—
Västervik	—	8	2	**10**	—	2	8	**10**	6	4	—	—	—
Visby	12	9	7	**28**	2	4	22	**28**	24	4	—	—	—
Övriga städer	54	40	34	**128**	2	20	106	**128**	100	27	—	—	—
Landsbygden	41	52	39	**132**	1	23	108	**132**	79	52	—	—	—
Södra Sverige: Karlskrona	21	14	14	**49**	1	6	41	**48**	39	9	1	1	—
Kristianstad	12	21	16	**49**	—	10	39	**49**	41	8	—	—	—
Malmö	48	60	65	**173**	7	24	138	**169**	143	26	4	4	—
Lund	13	8	18	**39**	1	8	30	**39**	34	5	—	—	—
Landskrona	16	30	14	**60**	1	15	44	**60**	52	8	—	—	—
Hälsingborg	25	37	33	**95**	4	10	77	**91**	78	13	4	4	—
Ystad	2	5	5	**12**	—	3	9	**12**	7	5	—	—	—
Trälleborg	6	4	11	**21**	—	2	19	**21**	11	10	—	—	—
Övriga städer	19	37	31	**87**	3	15	69	**87**	58	29	—	—	—
Landsbygden	38	68	79	**185**	2	26	157	**185**	90	95	—	—	—
Västra Sverige: Halmstad	12	23	24	**59**	—	7	52	**59**	43	16	—	—	—
Göteborg	294	326	432	**1 052**	14	194	817	**1 025**	824	201	27	22	5
Mölndal	8	7	6	**21**	—	4	17	**21**	11	10	—	—	—
Uddevalla	12	17	22	**51**	1	7	42	**50**	35	15	1	—	1
Trollhättan	12	11	11	**34**	—	3	31	**34**	18	16	—	—	—
Borås	24	50	21	**95**	1	21	72	**94**	66	28	1	1	—
Skövde	14	16	3	**33**	1	6	26	**33**	26	7	—	—	—
Karlstad	14	21	29	**64**	3	4	56	**63**	49	14	1	1	—
Kristinehamn	7	7	—	**14**	—	3	11	**14**	10	4	—	—	—
Örebro	47	33	37	**117**	—	14	103	**117**	95	22	—	—	—
Övriga städer	110	151	119	**380**	2	82	296	**380**	263	117	—	—	—
Landsbygden	113	134	118	**365**	6	64	294	**364**	187	175	1	1	—
Norra Sverige: Falun	5	11	9	**25**	—	4	21	**25**	18	7	—	—	—
Gävle	57	41	55	**153**	2	26	124	**152**	125	27	1	1	—
Söderhamn	16	4	7	**27**	—	6	21	**27**	24	2	—	—	—
Härnösand	4	18	11	**33**	—	4	29	**33**	27	6	—	—	—
Sundsvall	56	29	17	**102**	1	12	83	**96**	81	15	6	5	1
Östersund	16	9	7	**32**	—	3	27	**30**	23	7	2	2	—
Umeå	16	18	5	**39**	—	4	35	**39**	29	10	—	—	—
Luleå	2	7	10	**19**	—	3	16	**19**	15	4	—	—	—
Övriga städer	63	58	56	**177**	1	25	151	**177**	132	45	—	—	—
Landsbygden	235	154	121	**510**	—	75	435	**510**	284	224	—	—	—
Hela riket: städerna	1 740	1 840	1 747	**5 327**	135	974	4 043	**5 152**	4 141	1 009	175	155	20
Hela riket: landsb.	489	464	409	**1 362**	11	217	1 132	**1 360**	752	603	2	2	—
Summa	2 229	2 304	2 156	**6 689**	146	1 191	5 175	[3]**6 512**	4 893	1 612	177	157	20

[1] Härmed avses personer födda före år 1907. — [2] Härmed avses personer födda år 1907 eller senare. — [3] Därav 7 personer med okänd ålder.

Det framgår härav, att antalet fylleriförseelser, särskilt om hänsyn tages till vederbörande städers folkmängd,[1] ställer sig väsentligt lägre i Stockholm än i Helsingfors och Oslo. Då emellertid av gatufylleriet blott en viss efter lagstiftning och praxis växlande del blir föremål för polisingripande och sålunda redovisad i statistiken, kunna tablåns siffror mindre göra anspråk på att giva en inbördes fullt jämförbar bild av nykterhetstillståndet i resp. städer vid en och samma tidpunkt än av utvecklingens gång i berörda avseende i de särskilda orterna under den redovisade tidsperioden.

Uppgifter rörande spritsmugglingen. Som komplement till fylleriförseelsestatistiken meddelas i tab. B vissa uppgifter från generaltullstyrelsens statistiska avdelning för åren 1930—1932 rörande antalet beslag, som helt eller delvis avsett sprit (eller brännvin), samt beslagtagna kvantiteter av sådana varor. Vissa i tabellen upptagna beslag lära sedermera ha upphävts av vederbörande domstol.

Tab. B. Gjorda beslag och beslagtagna kvantiteter av spritdrycker åren 1930—1932.

Månad	Stockholms tullkammardistrikt						Samtliga tullkammardistrikt					
	Antal beslagsmål			Kvantitet, liter			Antal beslagsmål			Kvantitet, liter		
	1930	1931	1932	1930	1931	1932	1930	1931	1932	1930	1931	1932
januari	145	77	123	3 788	1 487	5 057	212	136	177	7 205	1 931	5 246
februari	90	88	105	1 230	5 242	2 198	138	139	149	1 401	5 537	2 366
mars	98	89	114	20 975	742	1 005	149	126	138	21 196	864	1 042
april	124	100		1 202	828		188	144		1 361	1 689	
maj	101	112		1 473	45 500		151	156		1 695	49 469	
juni	162	100		2 643	4 400		233	164		4 645	5 042	
juli	159	208		1 295	1 513		258	294		1 901	2 233	
augusti	143	167		1 411	71 345		220	223		11 979	71 571	
september . . .	184	168		1 978	39 776		240	245		2 734	40 149	
oktober	227	74		2 038	561		315	148		2 382	5 136	
november . . .	141	169		1 764	1 182		232	251		2 967	2 760	
december . . .	231	162		3 887	5 480		294	228		4 183	5 858	
Hela året	**1 805**	**1 514**		**43 684**	**178056**		**2 630**	**2 254**		**63 649**	**192239**	

Mängden beslagtagen sprit har efter år 1928 (31 891 liter) företett en fortgående stegring (år 1929 beslagtogos 52 207 liter), vilken emellertid särskilt under år 1931 i huvudsak var att tillskriva några enstaka mycket betydande spritbeslag. Under första kvartalet 1932 (beslagskvantitet 8 654 liter) framträdde en viss ökning i jämförelse med motsvarande period 1931 (8 332 liter).

Till jämförelse må nämnas, att i Norge under åren 1928, 1929 och 1930 uppges ha beslagtagits resp. 49 025, 49 872 och 40 017 liter sprit och brännvin. Under de tre första kvartalen 1931 uppgick siffran till 63 836 liter. I Finland beslagtogos under åren 1928, 1929, 1930 och 1931 resp. 980 850, 961 203, 1 062 301 och 777 174 liter spritdrycker.

[1] Folkmängdssiffrorna äro för Stockholm 514 333, för Oslo 249 688 och för Helsingfors 234 096.

Industrien i Sverige år 1930.

(Enligt kommerskollegii berättelse.)

Av de uppgifter rörande Sveriges industri under år 1930, som framläggas i förevarande berättelse, framgår såsom helhetsintryck, att redogörelseåret medförde ett avstannande i den successiva produktionsökning, som kännetecknat den industriella utvecklingen i vårt land alltsedan år 1922. Belysande för totalutvecklingen är en beräkning, enligt vilken indextalet för industriens produktionsvolym, då 1913 års motsvarande produktion sättes lika med 100, för år 1930 utgör 150 mot 151 för år 1929. Emellertid är utvecklingen betydligt varierande för olika industrigrenar. Såsom viktigare exempel på produkter, varav tillverkningen i avsevärdare grad ökats, må anföras fartygsbyggnader, lokomotiv och tendrar, spårvägsvagnar, elektriska maskiner, apparater och ledningar, vissa arbetsmaskiner, storgatsten, cement, murtegel, buteljer och småglas, snickeriarbeten, vetemjöl, brännvin, maltdrycker, mineralvatten, smör, fläsk, konfektions- och sömnadsartiklar, läder, skodon, superfosfat, svavelsyra och film. Å andra sidan äro minskade produktionssiffror att anteckna för ett stort antal tillverkningar, bland vilka såsom de viktigaste må nämnas järnmalm, tackjärn, smältstycken och råskenor, götmetall, smidda, pressade och valsade produkter, tackjärnsgjutgods och annan järnmanufaktur, metallmanufaktur, hopsatta automobiler, kullager, lantbruksmaskiner,

Tab. 1. Industriella anläggningar i Sverige år 1930.

Industrigrupper	Antal arbetsställen	Förvaltningspersonal	Arbetspersonal			Tillverkningsvärde			Effekt. hkr använda i omedelbar maskindrift
			Antal	i % av hela antalet	per arbetsställe	i miljoner kr.	i % av totalbeloppet	i kr. per arbetsställe	
Malmbrytning och metallindustri	2 801	19 925	144 145	31·7	51	1 353·8	27·4	483 306	603 977
Jord- och stenindustri	1 285	2 550	44 650	9·8	35	190·9	3·9	148 598	100 549
Träindustri	2 682	3 592	61 640	13·6	23	436·3	8·8	162 685	236 009
Pappers- o. grafisk industri	1 091	6 198	56 602	12·4	52	703·4	14·2	644 745	630 757
Livsmedelsindustri	4 307	6 105	43 713	9·6	10	1 128·2	22·8	261 954	184 731
Textil- och beklädnadsindustri	742	5 626	61 178	13·5	82	506·3	10·3	682 301	100 063
Läder-, hår- och gummivaruindustri	519	2 405	20 624	4·5	40	207·4	4·2	399 534	27 362
Kemisk-teknisk industri	381	2 576	15 110	3·3	40	231·8	4·7	608 346	44 113
Kraft-, belysnings- och vattenverk	802	2 531	7 054	1·6	9	181·0	3·7	225 728	28 415
Summa år 1930	**14 610**	**51 508**	**454 716**	**100·0**	**31**	**4 939·1**	**100·0**	**338 063**	**1 955 976**
» » 1929	14 272	49 762	453 244	100·0	32	5 143·3	100·0	360 374	1 869 548
» » 1928	14 031	47 430	438 532	100·0	31	4 713·7	100·0	335 951	1 785 746
» » 1927	13 452	44 385	410 062	100·0	30	4 500·5	100·0	334 562	1 678 280
» » 1926	12 905	43 126	406 691	100·0	32	4 408·6	100·0	341 620	1 609 958
» » 1925	11 493	40 064	391 692	100·0	34	4 198·0	100·0	365 265	1 532 761

Tab. 2. Industrien inom olika landsdelar och orter.

Län och städer	Antal arbetsställen	Antal industriarbetare	Medelfolkmängd	Antal industriarbetare på 1 000 inv.	Städer	Antal arbetsställen	Antal industriarbetare	Medelfolkmängd	Antal industriarbetare på 1 000 inv.
Stockholms stad	1 337	46 624	494 440	94	Eskilstuna . .	175	7 034	32 473	217
Stockholms län .	433	15 815	264 253	60	Hälsingborg .	158	6 566	55 594	118
Uppsala län . .	316	7 730	138 456	56	Gävle	139	5 261	39 025	135
Södermanlands l.	543	15 375	189 709	81	Örebro	161	4 938	37 475	132
Östergötlands län	848	24 784	309 588	80	Jönköping . .	106	4 457	30 783	145
Jönköpings län .	819	18 387	231 257	80	Västerås . . .	67	4 377	30 149	145
Kronobergs län .	399	8 609	155 845	55	Mölndal . . .	28	3 630	17 513	207
Kalmar län . . .	631	13 253	231 537	57	Halmstad . .	80	2 983	23 768	126
Gotlands län . .	103	2 106	57 414	37	Uppsala . . .	111	2 951	30 241	98
Blekinge län . .	341	9 638	145 553	66	Landskrona .	58	2 710	18 535	146
Kristianstads län	673	10 704	245 845	44	Linköping . .	95	2 626	29 515	89
Malmöhus län .	1 275	45 061	509 860	88	Karlstad . . .	99	2 573	20 758	124
Hallands län . .	355	7 840	150 058	52	Trollhättan .	41	2 427	15 264	159
Göteb. o. Boh. l.	1 061	50 488	455 893	111	Karlskrona . .	57	2 425	25 931	94
Älvsborgs län .	779	30 162	313 072	96	Huskvarna . .	15	2 028	8 160	249
Skaraborgs län .	811	11 537	242 832	48	Södertälje . .	36	2 022	14 442	140
Värmlands län .	532	18 701	269 703	69	Sundbyberg .	27	2 019	8 082	250
Örebro län . . .	648	21 582	219 617	98	Uddevalla . .	45	1 993	14 918	134
Västmanlands län	445	15 283	161 885	94	Nyköping . .	51	1 991	12 038	165
Kopparbergs län	591	20 005	250 088	80	Lidköping . .	41	1 884	9 179	205
Gävleborgs län .	564	23 824	279 843	85	Lund	85	1 795	24 376	74
Västernorrl. län .	410	18 786	277 933	68	Kalmar . . .	61	1 774	19 597	91
Jämtlands län .	193	3 043	134 475	23	Tidaholm . .	11	1 724	4 783	360
Västerbottens län	283	6 801	203 053	33	Söderhamn . .	33	1 650	11 703	141
Norrbottens län .	220	8 578	198 617	43	Alingsås . . .	36	1 577	8 757	180
Hela riket	**14 610**	**454 716**	**6 130 826**	**74**	Vänersborg . .	28	1 391	8 858	157
					Kristianstad .	46	1 382	13 386	103
					Oskarshamn .	40	1 353	8 690	156
Därav städer m. mer än 1 000 industriarbetare:					Trälleborg . .	44	1 284	12 918	99
					Västervik . .	37	1 270	12 638	100
					Kristinehamn .	44	1 253	12 472	100
					Arvika . . .	26	1 195	7 991	150
Stockholm . . .	1 337	46 624	494 440	94	Katrineholm .	31	1 154	7 808	148
Göteborg	612	30 950	242 439	128	Nässjö	45	1 010	9 088	111
Malmö	436	18 648	120 041	155	*Övriga städer*	1 565	29 635	390 450	76
Norrköping . . .	210	9 965	61 382	162					
Borås	156	8 412	37 649	223	Samtliga »	**6 473**	**230 941**	**1 983 309**	**116**

mjölkskumnings- och mjölkningsmaskiner, fönsterglas, sågade och hyvlade trävaror, pappersmassa, papp och papper, socker, margarin, gummivaror, vegetabiliska oljor, träkol, sprängämnen, tändstickor samt klorater och perklorater.

Antalet redovisade arbetsställen uppgick för år 1930 till 14 610 och antalet av den vid dem sysselsatta personalen till 506 224, därav 51 508 tillhörande förvaltnings- och 454 716 arbetarpersonalen. Den använda primära drivkraften har uppgivits till 2 382 098 effektiva hästkrafter; härav nyttjades 364 273 för omedelbar maskindrift. Med inräkning jämväl av elektriska motorer uppgick den direkt använda drivkraften till 1 955 976 hästkrafter.

Industriens fördelning gruppvis och de olika gruppernas relativa betydelse belyses av tab. 1. Vad de vid fabrikerna anställda *arbetarna* beträffar, äro närmare uppgifter om dessas fördelning på olika industrigrenar att finna i

efterföljande specialredogörelse rörande kvinnors och minderårigas användande inom industrien. Under rubriken *förvaltningspersonal* ha sammanförts fem personalgrupper med nedanstående antal anställda:

	1930	1929
Företagsledare	6 502 (därav 133 kvinnor)	6 438 (därav 121 kvinnor)
Teknisk förvaltningspersonal	16 354 (» 571 »)	15 654 (» 506 »)
Kontorspersonal	22 552 (» 7 856 »)	21 698 (» 7 370 »)
Lagerbokhållare m. fl.	3 471 (» 799 »)	3 423 (» 794 »)
Resande i firmans tjänst	2 629 (» 40 »)	2 549 (» 50 »)

Industriens fördelning ortsvis åskådliggöres av förestående tab. 2. De viktigare städerna äro, som synes, i tabellen upptagna i ordningsföljd efter antalet redovisade industriarbetare. I förhållande till folkmängden har Tidaholm liksom föregående år hävdat sin ställning som Sveriges mest industrialiserade stad (360 arbetare per 1 000 inv.), närmast följd av Sundbyberg (250), Huskvarna (249), Borås (223) och Eskilstuna (217).

Kvinnors och minderårigas användande inom industrien i Sverige år 1930.

Enligt kommerskollegii industriberättelse, varav i det föregående ett referat lämnats, sysselsattes inom den svenska industrien år 1930 tillhopa 454 716 arbetare, mot 453 244 år 1929 och 438 532 år 1928. I vad mån kvinnor och minderåriga ingå i dessa siffror framgår av följande tablå:

	Antal			I % av hela antalet arbetare		
	1930	1929	1928	1930	1929	1928
Kvinnor, inalles	83 634	82 647	80 599	18·39	18·23	18·38
därav: vuxna	73 328	72 328	70 165	16·13	15·96	16·00
minderåriga	10 306	10 319	10 434	2·26	2·28	2·38
Män, »	29 186	29 997	29 206	6·42	6·62	6·66
Summa minderåriga	39 492	40 316	39 640	8·68	8·89	9·04
Hela antalet vuxna kvinnor och minderåriga av båda könen	**112 820**	**112 644**	**109 805**	**24·81**	**24·85**	**25·04**

Såsom av tablån framgår, har antalet vuxna kvinnor både absolut och relativt sett ökats, medan för de minderåriga, såväl kvinnliga som manliga, någon minskning är att anteckna.

Av tabellen å nästa sida framgår, i vad mån olika län förete skiljaktigheter med avseende å förekomsten av kvinnor och minderåriga inom industrien. Deras sammanlagda antal var relativt taget störst i Älvsborgs län med 40·6 %, varefter följa Stockholms stad med 34·7, Malmöhus län med 33·0, Hallands län med 32·6, Östergötlands län med 32·4 samt Göteborgs och Bohus län med 32·0 %. Sist kommer Norrbottens län med 6·6 %.

Inom industrien sysselsatta kvinnor och minderåriga i olika län år 1930.

Län	Hela antalet arbetare	Kvinnor (vuxna och minderåriga)		Minderåriga		Vuxna kvinnor och minderåriga av båda könen	
		Antal	% av hela antalet arbetare	Antal	% av hela antalet arbetare	Antal	% av hela antalet arbetare
Stockholms stad	**46 624**	13 794	29·6	3 617	7·8	16 190	34·7
» län	**15 815**	2 357	14·9	1 312	8·3	3 287	20·8
Uppsala län	**7 730**	1 153	14·9	534	6·9	1 567	20·3
Södermanlands län	**15 375**	1 952	12·7	1 633	10·6	3 303	21·5
Östergötlands län	**24 784**	6 609	26·7	2 220	9·0	8 038	32·4
Jönköpings län	**18 387**	2 967	16·1	1 708	9·3	4 269	23·2
Kronobergs län	**8 609**	683	7·9	1 070	12·4	1 565	18·2
Kalmar län	**13 253**	1 337	10·1	1 208	9·1	2 385	18·0
Gotlands län	**2 106**	136	6·5	88	4·2	214	10·2
Blekinge län	**9 638**	1 261	13·1	692	7·2	1 872	19·4
Kristianstads län	**10 704**	1 782	16·6	857	8·0	2 429	22·7
Malmöhus län	**45 061**	12 274	27·2	4 114	9·1	14 884	33·0
Hallands län	**7 840**	2 055	26·2	791	10·1	2 554	32·6
Göteborgs och Bohus län	**50 488**	13 118	26·0	5 004	9·9	16 151	32·0
Älvsborgs län	**30 162**	10 590	35·1	2 985	9·9	12 238	40·6
Skaraborgs län	**11 537**	2 187	19·0	867	7·5	2 869	24·9
Värmlands län	**18 701**	1 626	8·7	1 368	7·3	2 828	15·1
Örebro län	**21 582**	3 251	15·1	1 965	9·1	4 670	21·6
Västmanlands län	**15 283**	629	4·1	1 581	10·3	2 113	13·8
Kopparbergs län	**20 005**	840	4·2	1 310	6·5	2 096	10·5
Gävleborgs län	**23 824**	2 012	8·4	1 887	7·9	3 643	15·3
Västernorrlands län	**18 786**	482	2·6	1 458	7·8	1 906	10·1
Jämtlands län	**3 043**	169	5·6	181	5·9	345	11·3
Västerbottens län	**6 801**	246	3·6	597	8·8	840	12·4
Norrbottens län	**8 578**	124	1·4	445	5·2	564	6·6
Hela riket år 1930	**454 716**	**83 634**	**18·4**	**39 492**	**8·7**	**112 820**	**24·8**
» » » 1929	**453 244**	82 647	18·2	40 316	8·9	112 644	24·9
Medeltal för åren 1926—1930	**432 649**	79 726	18·4	39 011	9·0	108 483	25·1
» » » 1921—1925	**356 787**	65 775	18·4	34 991	9·8	91 272	25·6
» » » 1916—1920	**398 944**	67 856	17·0	48 587	12·2	104 238	26·1
» » » 1911—1915	**357 147**	62 361	17·5	46 515	13·0	96 219	26·9
» » » 1906—1910	**328 012**	57 138	17·4	44 461	13·6	89 409	27·3

Kvinnor och minderåriga utgöra tillsammans mer än hälften av arbetsstyrkan inom *textil- och beklädnadsindustrien* (72·4 %) samt dessutom inom följande till andra industrigrupper hörande yrkesgrenar:

Choklad- och karamellfabriker	81·6 %	Päls- och skinnvarufabriker	54·7 %
Tobaksfabriker	81·4 »	Fabriker för »andra» dryckesvaror	52·7 »
Kartongfabriker o. annan pappersindustri	71·1 »	Porslins- och kakelfabriker	52·4 »
Fiskberednings- o. konservfabriker	70·5 »	Olje-, tvål-, ljus- och parfymfabriker	51·5 »
Gummivarufabriker	62·7 »		

Beträffande kvinnors och minderårigas användande i arbete inom olika industrigrenar meddelas detaljerade uppgifter i efterföljande tabell.

Kvinnors och minderårigas användande inom olika industrigrenar år 1930.

Yrkesgrupper	Hela antalet arbetare	Därav: kvinnor (vuxna och minderåriga)		minderåriga				vuxna kvinnor och minderåriga av båda könen	
		Antal	% av hela antalet arbetare	Antal			% av hela antalet arbetare	Antal	% av hela antalet arbetare
				Manl.	Kvinnl.	Summa			
Egentliga fabriksarbetare									
1. *Malmbrytning och metallindustri*	**138 301**	**6 102**	**4·4**	**10 291**	**731**	**11 022**	**8·0**	**16 393**	**11·9**
Järnmalmsgruvor och anrikningsverk	**9 533**	49	0·5	374	3	377	4·0	423	4·4
Andra malmgruvor och anrikningsverk	**1 375**	6	0·4	20	—	20	1·5	26	1·9
Verk för framställning av järn o. stål	**16 123**	4	0·0	594	—	594	3·7	598	3·7
Verk för framställning av andra metaller	**685**	—	—	4	—	4	0·6	4	0·6
Järn- och stålmanufaktur	**20 989**	1 378	6·6	2 222	202	2 424	11·5	3 600	17·2
Mekaniska verkstäder	**57 742**	989	1·7	3 726	64	3 790	6·6	4 715	8·2
Skeppsvarv och båtbyggerier	**10 609**	2	0·0	687	—	687	6·5	689	6·5
Fabriker för elektriska maskiner	**4 076**	324	7·9	643	39	682	16·7	967	23·7
Fabriker f. elektr. apparater o. ledningar	**6 666**	2 056	30·8	637	277	914	13·7	2 693	40·4
Instrument- och urfabriker	**1 544**	75	4·9	147	12	159	10·3	222	14·4
Metallmanufaktur	**6 990**	664	9·5	1 009	82	1 091	15·6	1 673	23·9
Guld- och silvervarufabriker	**1 428**	536	37·5	132	47	179	12·5	668	46·8
Annan järn- och metallindustri	**541**	19	3·5	96	5	101	18·7	115	21·3
2. *Jord- och stenindustri*	**42 192**	**1 941**	**4·6**	**3 002**	**482**	**3 484**	**8·3**	**4 943**	**11·7**
Kolgruvor	**1 821**	4	0·2	46	—	46	2·5	50	2·7
Torvindustri	**2 756**	251	9·1	345	88	433	15·7	596	21·6
Brytning jämte grovhuggning av sten	**14 611**	14	0·1	655	4	659	4·5	669	4·6
Finare stenförädlingsindustri	**2 195**	—	—	93	—	93	4·2	93	4·2
Kalk- och kritbruk	**1 618**	14	0·9	14	—	14	0·9	28	1·7
Cementfabriker	**1 205**	21	1·7	77	2	79	6·6	98	8·1
Stengods- och lergodsfabriker	**285**	5	1·8	52	2	54	18·9	57	20·0
Tegelbruk	**7 855**	81	1·0	687	14	701	8·9	768	9·8
Porslins- och kakelfabriker	**2 546**	1 109	43·6	226	196	422	16·6	1 335	52·4
Glasindustri	**5 549**	432	7·8	768	176	944	17·0	1 200	21·6
Annan jord- och stenindustri	**1 751**	10	0·6	39	—	39	2·2	49	2·8
3. *Träindustri*	**60 670**	**796**	**1·3**	**6 436**	**144**	**6 580**	**10·8**	**7 232**	**11·9**
Sågverk och hyvlerier	**40 873**	68	0·2	4 418	18	4 436	10·9	4 486	11·0
Låd- och fanerfabriker	**1 065**	11	1·0	204	1	205	19·2	215	20·2
Snickeri- och möbelfabriker	**16 147**	371	2·3	1 540	69	1 609	10·0	1 911	11·8
Annan trävarufabrikation	**2 585**	346	13·4	274	56	330	12·8	620	24·0
4. *Pappers- och grafisk industri*	**51 394**	**7 265**	**14·1**	**2 540**	**1 142**	**3 682**	**7·2**	**9 805**	**19·1**
Pappersmassefabriker	**20 974**	39	0·2	568	—	568	2·7	607	2·9
Pappersbruk och pappfabriker	**11 901**	1 967	16·5	452	211	663	5·6	2 419	20·3
Kartongfabriker och annan pappersind.	**6 446**	4 277	66·4	309	814	1 125	17·4	4 586	71·1
Tapetfabriker	**306**	24	7·8	51	—	51	16·7	75	24·5
Grafiska anstalter	**2 099**	214	10·2	284	27	311	14·8	498	23·7
Boktryckerier	**9 668**	744	7·7	876	90	966	10·0	1 620	16·8
5. *Livsmedelsindustri*	**35 293**	**11 867**	**33·6**	**885**	**960**	**1 845**	**5·2**	**12 752**	**36·1**
Kvarnar	**2 497**	24	1·0	57	—	57	2·3	81	3·2
Stärkelsefabriker	**441**	—	—	3	—	3	0·7	3	0·7
Pressjästfabriker	**183**	5	2·7	12	—	12	6·6	17	9·3
Bagerier	**5 189**	1 844	35·5	170	64	234	4·5	2 014	38·8
Råsockerbruk (inkl. saftstationer)	**4 798**	72	1·5	4	—	4	0·1	76	1·6
Sockerraffinaderier	**1 609**	372	23·1	75	—	75	4·7	447	27·8

Yrkesgrupper	Hela antalet arbetare	Därav: kvinnor (vuxna och minderåriga) Antal	kvinnor (vuxna och minderåriga) % av hela antalet arbetare	minderåriga Antal Manl.	minderåriga Antal Kvinnl.	minderåriga Antal Summa	minderåriga % av hela antalet arbetare	vuxna kvinnor och minderåriga av båda könen Antal	vuxna kvinnor och minderåriga av båda könen % av hela antalet arbetare
Choklad- och karamellfabriker	**4 363**	3 493	80·1	66	653	719	16·5	3 559	81·6
Brännvinsbrännerier	**783**	—	—	—	—	—	—	—	—
Destilleringsverk	**56**	—	—	—	—	—	—	—	—
Bryggerier och mälterier	**2 435**	31	1·3	114	2	116	4·8	145	6·0
Fabriker för andra dryckesvaror	**687**	332	48·3	30	9	39	5·7	362	52·7
Tobaksfabriker	**2 399**	1 937	80·7	15	70	85	3·5	1 952	81·4
Mejerier	**4 903**	2 192	44·7	100	41	141	2·9	2 292	46·7
Margarin- och flottfabriker m. m.	**739**	169	22·9	30	7	37	5·0	199	26·9
Slakterier och charkuterier	**2 151**	259	12·0	74	6	80	3·7	333	15·5
Fiskberednings- och konservfabriker	**1 557**	984	63·2	113	102	215	13·8	1 097	70·5
Annan livsmedelsindustri	**553**	153	27·7	22	6	28	5·1	175	31·6
6. *Textil- och beklädnadsindustri*	**59 087**	**40 876**	**69·2**	**1 891**	**4 699**	**6 590**	**11·2**	**42 767**	**72·4**
Bomullsindustri: spinnerier	**6 434**	3 881	60·3	457	587	1 044	16·2	4 338	67·4
väverier	**6 865**	4 329	63·1	233	368	601	8·8	4 562	66·5
vaddfabriker	**316**	146	46·2	19	11	30	9·5	165	52·2
Linne-, hamp- o. juteindustri: spinnerier	**1 390**	904	65·0	97	135	232	16·7	1 001	72·0
väverier	**1 640**	1 135	69·2	68	94	162	9·9	1 203	73·4
Ylleindustri: spinnerier	**3 638**	2 129	58·5	292	330	622	17·1	2 421	66·5
väverier	**5 842**	3 881	66·4	129	303	432	7·4	4 010	68·6
shoddyfabriker	**76**	28	36·8	1	—	1	1·3	29	38·2
Trikåfabriker	**7 640**	6 458	84·5	147	841	988	12·9	6 605	86·5
Band- och gardinfabriker m. m.	**1 559**	1 050	67·4	80	200	280	18·0	1 130	72·5
Repslagerier och bindgarnsfabriker	**645**	343	53·2	37	13	50	7·8	380	58·9
Sömnadsfabriker	**14 718**	12 636	85·9	124	1 443	1 567	10·6	12 760	86·7
Hatt- och mössfabriker	**2 327**	1 970	84·7	43	217	260	11·2	2 013	86·5
Färgerier och impregneringsfabriker	**5 320**	1 590	29·9	138	108	246	4·6	1 728	32·5
Annan hithörande industri	**677**	396	58·5	26	49	75	11·1	422	62·3
7. *Läder-, hår- o. gummivaruindustri*	**20 223**	**7 697**	**38·1**	**1 721**	**1 350**	**3 071**	**15·2**	**9 418**	**46·6**
Garverier	**1 920**	102	5·3	159	22	181	9·4	261	13·6
Päls- och skinnvarufabriker	**965**	484	50·2	44	53	97	10·1	528	54·7
Skofabriker	**11 151**	4 299	38·6	900	878	1 778	15·9	5 199	46·6
Gummivarufabriker	**4 282**	2 363	55·2	320	295	615	14·4	2 683	62·7
Annan hithörande industri	**1 905**	449	23·6	298	102	400	21·0	747	39·2
8. *Kemisk-teknisk industri*	**13 448**	**4 427**	**32·9**	**570**	**571**	**1 141**	**8·5**	**4 997**	**37·2**
Färg- och fernissfabriker	**478**	96	20·1	30	14	44	9·2	126	26·4
Olje-, tvål-, ljus- och parfymfabriker	**1 737**	842	48·5	53	121	174	10·0	895	51·5
Konstgödningsfabriker	**600**	1	0·2	12	—	12	2·0	13	2·2
Kolnings- och trädestillationsverk	**594**	23	3·9	15	3	18	3·0	38	6·4
Krutbruk o. andra sprängämnesfabriker	**1 188**	396	33·3	37	33	70	5·9	433	36·4
Tändsticksfabriker	**5 553**	2 423	43·6	307	267	574	10·3	2 730	49·2
Annan kemisk-teknisk industri	**3 298**	646	19·6	116	133	249	7·6	762	23·1
9. *Kraft-, belysnings- o. vattenverk*	**8 365**	**99**	**1·2**	**74**	—	**74**	**0·9**	**173**	**2·1**
Elektricitetsverk	**5 280**	47	0·9	63	—	63	1·2	110	2·1
Gasverk	**1 730**	37	2·1	2	—	2	0·1	39	2·3
Vattenledningsverk	**1 355**	15	1·1	9	—	9	0·7	24	1·8
Summa egentliga industriarbetare	**428 973**	**81 070**	**18·9**	**27 410**	**10 079**	**37 489**	**8·7**	**108 480**	**25·3**
Lagerarbetare, chaufförer, kuskar m. fl.	**25 743**	2 564	10·0	1 776	227	2 003	7·8	4 340	16·9
Samtliga arbetare	**454 716**	**83 634**	**18·4**	**29 186**	**10 306**	**39 492**	**8·7**	**112 820**	**24·8**

Internationella arbetsorganisationen.

Albert Thomas död.

Internationella arbetsorganisationen och hela det till denna organisation anknytna internationella socialpolitiska arbetet har lidit en svårersättlig förlust genom direktören för internationella arbetsbyrån, Albert Thomas plötsliga bortgång den 7 maj 1932, endast några dagar efter avslutandet av arbetskonferensens sextonde sammanträde.

Thomas, som var född den 16 juni 1878 och sålunda icke fullt uppnått 54 års ålder, hade redan före världskriget i sitt fosterland, Frankrike, vunnit en bemärkt ställning som en av det socialistiska partiets mest begåvade krafter. Han började sin bana som historiker, specialiserade sig efter hand på socialpolitiska problem och inträdde efter någon tids lärarverksamhet 1904 som Jaurès medarbetare i redaktionen för l'Humanité, samtidigt som han grundade och redigerade den franska fackföreningsrörelsens månadsskrift La revue syndicaliste. Sedan 1910 var han medlem av deputeradekammaren. Under krigsåren ställde han oförbehållsamt sina krafter i det nationella försvarets tjänst, och han fick även tillfälle att utföra en för hela krigföringen betydelsefull uppgift som ledare för hela den franska ammunitionsindustrien. Hade han förut i det offentliga livet främst gjort sig känd genom sin även för franska förhållanden sällsport lysande vältalighet, fick han nu visa, att han även förfogade över en administrativ begåvning av mer än vanliga mått. Denna sällsynta förening av tvenne för en politisk ledare betydelsefulla egenskaper föranledde också, att han efter fredsslutet kallades till chef för den nyinrättade internationella arbetsbyrån.

Vad arbetsbyrån under Thomas ledning uträttat har alltför ofta berörts i denna tidskrift för att nu behöva närmare behandlas. Var och en, som något följt utvecklingen av den internationella socialpolitik, som har sitt centrum i arbetsbyrån, vet, att det var Thomas initiativ och energi, som väsentligen bar upp detta arbete, och att den institution han skapat i mycket hög grad varit präglad av ledarens personlighet.

Uttalanden av arbetslöshetskommittén angående arbetslösheten bland affärs- och kontorsanställda.

Den av internationella arbetsbyråns styrelse i oktober 1930 tillsatta förstärkta arbetslöshetskommittén, bestående av fyra medlemmar av var av de tre grupperna inom styrelsen, sammanträdde i Genève den 2 mars 1932 för överläggning om i vilken utsträckning de i kommitténs resolution av den 8 december 1931 uppställda grundsatserna skulle kunna tillämpas å affärs- och kontorsanställda samt liknande grupper.

Erinras må, att resolutionen i fråga rörde sig om möjligheten att mildra arbetslöshetens följder genom att förkorta arbetstiden, närmast för kroppsarbetare.[1] Samtidigt som styrelsen godkände kommitténs slutsatser, beslöts undersöka möjligheten av att tillämpa resolutionen å andra än kroppsarbetare.

Kommittén antog enhälligt en resolution, i vilken den erinrar om sina föregående uttalanden om krisens allvar och förordar följande åtgärder i syfte att motverka avskedanden av affärs- och kontorsanställda och så mycket som möjligt främja deras återintagande i arbetet.

1. Under nu rådande förhållanden är det mera önskvärt än någonsin, att konventionsförslaget angående reglering av arbetstiden för affärs- och kontorsanställda ratificeras och att i varje fall, i avvaktan på ratifikation, principerna däri måtte överallt tillämpas.

2. Det är synnerligen önskvärt, att övertid bibehålles endast för det fall, att tekniska krav, säsongförhållanden eller inträffade oförutsedda omständigheter göra sådant nödvändigt.

3. Det är önskvärt, att föreskrifter rörande veckovila ävensom bestämmelser eller sedvänjor rörande semester strängt iakttagas.

4. Det är önskvärt, att affärs- och kontorsanställda avskedas endast i fall av absolut nödtvång och att i stället, där tekniska, kommersiella eller finansiella förhållanden så medgiva, arbetstiden reduceras eller, där sådant låter sig göra, ett system med roterande arbetsstyrkor anordnas. Dylika åtgärder förordas även i syfte att främja återanställning av affärs- och kontorsanställda.

5. Lönefrågan bör upptagas till prövning i varje särskilt företag och bör så långt möjligt lösas genom provisoriska ändringar i gällande avtal, varvid bör eftersträvas att upprätthålla det samlade löneinkomstbeloppet för samtliga i arbete varande, inkl. de återanställda.

6. Utan att närmare ingå på frågan om uppsägning och gottgörelse för entledigande, förordar kommittén under nuvarande förhållanden, att gällande bestämmelser härom i olika länder måtte tillämpas i liberal anda med hänsyn särskilt tagen till tjänstetidens längd.

7. Kommittén framhåller, att den nuvarande krisen visat behovet av arbetslöshetsförsäkringens och understödsverksamhetens utsträckande till affärs- och kontorsanställda. I länder, där dylika åtgärder icke vidtagits, förordar kommittén, att frågan måtte snarast möjligt upptagas till undersökning, varvid omsorg bör ägnas åt att undvika, att gottgörelse för avskedande utgår jämsides med försäkrings- eller annat arbetslöshetsunderstöd.

8. Den nuvarande krisen har också visat behovet av att utveckla den offentliga arbetsförmedlingen för affärs- och kontorsanställda och göra den mera effektiv. Kommittén förordar, att särskilda avdelningar måtte inrättas för dessa grupper inom arbetsförmedlingsanstalterna och att anstalterna måste samverka med sådana enskilda platsanskaffningsbyråer, som icke taga någon betalning.

Slutligen uttryckte kommittén det önskemålet, att i den offentliga förvaltningen icke måtte bibehållas eller intagas anställda, som redan äro i besittning av pensioner.

[1] Se Soc. Medd. årg. 1932, sid. 155.

Internationella arbetsbyråns styrelsesammanträde i april 1932.

Styrelsen för internationella arbetsbyrån höll sitt ordinarie kvartalssammanträde i Genève den 6—9 april 1932.

På begäran av engelska regeringen beslöts med 15 röster mot 8 att anmoda nationernas förbunds råd att av fasta mellanfolkliga domstolen begära utlåtande, huruvida 1919 års konvention angående kvinnors nattarbete äger tillämpning å personer, som intaga en övervakande eller ledande ställning och i vanliga fall icke deltaga i kroppsarbete.

Från en del i styrelsen representerade regeringar ävensom från internationella organisationer och kvinnoföreningar hade ingivits förslag till namn å medlemmar i den korresponderande kommitté för kvinnoarbetet, om vars upprättande beslut fattats vid näst föregående styrelsesammanträde. I anledning härav hade inom arbetsbyrån uppgjorts en ny medlemsförteckning, innefattande, förutom samtliga de av regeringarna föreslagna kandidaterna, en del från andra håll föreslagna personer. Styrelsen godkände denna förteckning, som för de nordiska ländernas del upptager följande namn: Danmark: fru Henriette Crone, fru Gloerfelt-Tarp; Finland: fröken Helny Bergbom, fru Miina Sillanpää; Norge: dr Dagny Bang, fru Betzy Kjelsberg, fröken Birgit Nissen; Sverige: fröken Kerstin Hesselgren, fröken Ellen Johnson, fröken Edith Lindblom, fröken Karin Nilson, dr Alma Sundquist, fru Signe Wessman.

Styrelsen godkände en rapport över sammanträde med rådgivande jordbrukskommissionen i Rom den 18—19 mars 1932. Arbetsbyråns direktör bemyndigades att sammankalla de medlemmar av styrelsen, vilka tillhöra kommissionen, för undersökning av de jordbruksfrågor, som föreligga inom internationella arbetsorganisationen.

Styrelsen bemyndigade arbetsbyråns direktör att sammankalla den av representanter för regeringar, arbetsgivare och arbetare bestående kommittén för automatisk koppling av järnvägsvagnar för att underställa densamma de förslag, som framlagts av en subkommitté, vilken sammanträtt i Genève den 29 februari 1932.

Styrelsen tog del av en rapport från internationella arbetsbyrån rörande de allmänna regler, som böra gälla för å ena sidan byrån och å andra sidan sådana internationella byråer, som åsyftas i art. 24 av förbundsakten för nationernas förbund, ävensom de institutioner av enskild karaktär, med vilka byrån i kraft av sin konstitutionella kompetens kan komma att samarbeta.[1]

Till granskning företogs en av arbetsbyrån verkställd undersökning av frågan om icke-medlemsstaters eventuella anslutning till internationella arbetskonventioner. Det beslöts, att undersökningen skulle fortsättas.

Styrelsen fastställde internationella arbetsorganisationens budget för år 1933 till netto 8 916 672 guldfrancs. För beslutet avgåvos 16 röster, medan 8 styrelsemedlemmar, däribland regeringsrepresentanterna för Storbritannien och Tyskland, avhöllo sig från att rösta.

I det beviljade beloppet ingår icke något anslag för det åt sjöfartsfrågor uteslutande ägnade sammanträde av internationella arbetskonferensen, vilket enligt styrelsens beslut i oktober 1931 skulle hållas under 1933. Av arbetargruppen begärdes

---

[1] Nationernas förbunds akt art. 24:1: »Alla internationella byråer, som redan upprättats genom allmänna fördrag, skola, under förutsättning av de fördragsslutande staternas samtycke, ställas under förbundets ledning. Detsamma skall vara fallet med alla de byråer och kommissioner för ordnande av frågor av mellanfolkligt intresse, som framdeles må komma att upprättas.»

uppförandet i budgeten av den summa, som erfordras för sammanträdets hållande; men detta förslag avslogs med 12 röster mot 10.

Vid januarisammanträdet hade beslutats, att den av internationella arbetsbyrån verkställda undersökningen rörande levnadskostnadernas relativa storlek för arbetarfamiljer i den amerikanska staden Detroit och 14 europeiska städer skulle underställas kommittén för löne- och levnadskostnadsstatistik, innan densamma utgåves av *trycket i fransk och tysk edition; den engelska editionen* har redan utkommit. Styrelsen beslöt med samtliga avgivna 14 röster, att de franska och tyska editionerna skulle utgivas efter det att de statistiska myndigheterna i resp. av undersökningen berörda länder beretts tillfälle att uttala sig om undersökningen. Byrån skulle anmoda de myndigheter, vilka icke uttalat sig i ämnet eller som ansågo sig böra komplettera sina uttalanden, att tillkännagiva sin mening före den 1 juni 1932. Yttrandena komma att framläggas för kommittén för löne- och levnadskostnadsstatistik senast den 1 juli 1932. Kommittén skall ha befogenhet att gå i författning om tryckning av texten med sådana ändringar däri, som den anser böra vidtagas på grund av myndigheternas yttranden.

Till granskning företogs vidare den av arbetslöshetskommittén avgivna rapporten angående arbetslöshet bland affärs- och kontorsanställda. Med 15 röster mot 7 godkändes den av kommittén antagna resolutionen (se sid. 388) med ett par mindre tillägg (här nedan angivna med *kursiv stil*). Det ena av dessa hänför sig till mom. 4 i resolutionen, som erhöll följande lydelse.

4. Det är önskvärt, att affärs- och kontorsanställda avskedas endast i fall av absolut nödtvång *och utan hänsyn till nationalitet* — — — — — — — — — — — — — — —

Det andra tillägget avsåg sista stycket i resolutionen, som erhöll följande vidgade avfattning:

Slutligen uttryckte kommittén det önskemålet, att i den offentliga förvaltningen *eller i enskild tjänst* icke måtte bibehållas eller intagas anställda, som redan äro i besittning av pensioner.

Med 16 röster mot 7 beslöts att till internationella arbetskonferensen hänskjuta de förslag till ändring av konferensens arbetsordning, som framlagts av italienska regeringen och vilka ha avseende å bestämmelserna om fullmaktsgranskning och sammansättning av utskott; härtill skulle fogas ett utlåtande i frågan av styrelsens reglementsutskott ävensom utskottets och styrelsens protokoll.

Det beslöts hålla nästa sammanträde av styrelsen under innevarande års sammanträde av arbetskonferensen. Det därpå följande sammanträdet öppnas i Madrid den 24 oktober 1932.

Utredning rörande fängelsearbetet.

I mars- och aprilnumren av internationella arbetsbyråns månadsskrift »International Labour Review» publiceras en utredning om arbetet i fängelser, vilken verkställts av internationella arbetsbyrån såsom ett led i en av nationernas förbund företagen undersökning om förbättrad fångvård.

Utredningen härleder sig från ett av förbundsrådet för två år sedan fattat beslut, att förbundet skulle samverka med internationella fångvårdskommissionen m. fl. organisationer för fångvårdens modernisering i ekonomiskt, socialt och hygieniskt hänseende. På många håll och särskilt av Howard League for Penal Reform har förts en kampanj för humanisering av fångvården bland medlemsstaterna i nationernas förbund. Internationella fångvårdskommissionen har ock utarbetat ett förslag till konvention angående internationella regler för fångvården, och det har beslutats, att nationernas förbunds sekretariat skall lägga förslaget till grund för en

enquête bland regeringarna och vissa internationella institutioner, bl. a. internationella arbetsbyrån.

I enlighet med detta beslut har arbetsbyrån verkställt en utredning rörande de fångvårdsfrågor, som falla inom dess kompetensområde, d. v. s. rörande arbetsförhållanden i fängelser och konkurrensen mellan fängelsearbetet och det fria arbetet. Utredningen har i förening med material införskaffat från andra institutioner varit föremål för granskning av ett av utskotten vid den senaste förbundsförsamlingen. Församlingen beslöt, att förbundet skulle med all kraft förbereda arbetet på en internationell överenskommelse rörande straffångars behandling och särskilt, att arbetsbyrån skulle anmodas fortsätta sin utredning av arbetet i fängelser.

Frågan befinner sig därför alltjämt på undersökningsstadiet. I avvaktan på hela arbetets slutförande har emellertid arbetsbyrån velat tillmötesgå en på olika håll uttalad önskan genom att publicera den väsentliga delen av den förberedande utredningen, vilken kan sägas bilda en inledning till undersökningen i dess helhet. Av de artiklar, som publiceras i »International Labour Review», handlar den första om den juridiska grunden för fångvården i dess förhållande till fängelsearbetet, de olika formerna för detta arbetes organisation och konkurrensen mellan fängelsearbetet och fritt arbete. I den andra artikeln behandlas straffångarnas arbetsförhållanden (tvångsföreskrifter, avlöning, arbetstid, säkerhet, yrkesutbildning o. s. v.) ävensom vissa frågor i samband med vården av frigivna fångar och lämnas anvisning å vissa problem, som synas förtjänta av vidare undersökning.

Nya publikationer från internationella arbetsbyrån.

Av socialrådet *Erik Sjöstrand.*

Internationella arbetsorganisationens första decennium.

The International Labour Organisation. The first Decade. 1931. 382 sid. Pris kr. 6: —.

Denna publikation bildar en motsvarighet till den av nationernas förbunds sekretariat under titeln »Ten Years of World Co-operation» utgivna skriften. Författarna, som utgöras av tjänstemän inom internationella arbetsbyrån, ha avsett att lämna en fullständig och systematisk översikt av internationella arbetsorganisationens historia och verksamhet sedan grundandet.

I kap. I beskrives institutionens allmänna struktur och redogöres för en del i samband med verksamheten uppkomna organisationsspörsmål, kompetensfrågor o. dyl. I kap. II lämnas en bild av det arbete, som av organisationen utförts på olika sociala områden och som är att hänföra dels till den legislativa verksamheten (konventioner och rekommendationer) och dels till den vetenskapliga undersökningsverksamheten. I kap. III göres ett försök att visa, huru den internationella lagstiftningen kommit att i praktiken genomföras och i vad mån den bidragit till att främja eller åtminstone konsolidera det sociala reformarbetet. I kap. IV beskrives slutligen organisationens förbindelser med medlemsstaternas regeringar, med större organisationer av arbetsgivare och arbetare samt med övriga på det sociala området verksamma officiella och enskilda institutioner.

Internationell socialpolitisk årsrevy 1930.

Annual Review 1930. 1931. XII + 505 sid. Pris kr. 12: 50.

I anledning av vad som påyrkats av flera ombud vid internationella arbetskonferensen, beslöts förra året, att den av direktören för internationella arbetsbyrån avgivna sedvanliga årsredogörelsen skulle uppdelas på två delar, av vilka den ena skulle innehålla en framställning av de aktuella problem, som framställa sig för internationella arbetsorganisationen och å vilka konferensens uppmärksamhet lämpligen kunde särskilt hänledas, ävensom

en sammanfattning av medlemsstaternas enligt art. 408 i Versaillestraktaten avgivna årsrapporter, medan den förut åtföljande mycket omfattande översikten av utvecklingen på det industriella organisationsväsendets område och inom arbetslagstiftningen skulle utgivas såsom en särskild publikation under titeln »Annual Review».

Den första årgången av sistnämnda nya publikation förelåg vid internationella arbetskonferensens sammanträde 1931 och avser året 1930. Dispositionen är densamma som för den i samband med direktörens årsredogörelse förut lämnade översikten av utvecklingen på det sociala området; arbetsbyrån har emellertid försökt att koncentrera framställningen så mycket som möjligt. Såsom bilagor meddelas en del diagram utvisande antalet ratifikationer av arbetskonventioner för varje stat och konvention m. m.

Lagstiftning rörande kvinnors arbete.

Women's Work under Labour Law. (Studies and Reports, Series I, No. 2.) 1931. 270 sid. Pris kr. 7: —.

I förevarande publikation lämnas en översikt av den speciallagstiftning, vare sig av internationell eller av nationell räckvidd, som införts för reglering av kvinnoarbetet, ävensom av de viktigare spörsmål, som utgöra föremål för denna lagstiftning.

Regleringen av kvinnoarbetet erbjuder en del specialspörsmål icke blott av den anledningen, att de fysiska olikheterna mellan man och kvinna återspegla sig inom arbetet, utan även på grund av kvinnans traditionella ställning inom familjelivet och därför att särskilda sedvänjor eller civilrättsliga bestämmelser ofta begränsa kvinnans självständiga ekonomiska verksamhet. Om också vissa med kvinnans arbete förbundna problem — exempelvis moderskapets — alltid förbli desamma, undergå andra förändring i mån av de till grund för dem liggande sociala förhållandenas utveckling.

Efter en översikt av de olika formerna för lagstiftningsarbetet och de officiella organ, åt vilka regleringen av kvinnoarbetet anförtrotts, följa framställningar av lagstiftningen rörande moderskapsskydd, arbetstidens längd, nattarbete, användande till farliga, ohälsosamma eller ansträngande arbeten eller till sådana, som medföra fara i moraliskt avseende, arbeten förbehållna kvinnor, särskilda anordningar i arbetet för kvinnors välbefinnande samt bestämmelser om löners fastställande. Vad beträffar kvinnors användande i arbete före och efter barnsbörd samt kvinnors nattarbete meddelas sammanställningar i tabellform av såväl internationell som nationell lagstiftning. I de sista kapitlen behandlas kvinnoarbetets problem ur synpunkten av kvinnans ställning i civilrättsligt och politiskt hänseende samt beskrives kvinnornas deltagande i arbetsdomstolar och skiljenämnder, i rådgivande organ för frågor berörande arbetet samt i lönenämnder och styrelser för socialförsäkringsanstalter.

I en bilaga meddelas en förteckning över lagstiftningen i olika länder rörande kvinnoarbetet.

Arbetet föreligger tillsvidare endast i fransk edition.

Internationell översikt av rättsliga avgöranden i arbetslagstiftningsfrågor 1929—1930.

International Survey of Legal Decisions on Labour Law 1929. 1930. XLVIII + 389 sid. Pris kr. 10: —. *1930.* 1931. XLVIII + 366 sid. Pris kr. 10: —.

Av denna fortlöpande samling av rättsliga avgöranden rörande arbetsförhållandena föreligga senast de femte och sjätte årgångarna, avseende åren 1929 och 1930.

Vardera årgången innehåller liksom tidigare ett urval av typiska rättsfall, som förevarit i England, Frankrike, Tyskland, Italien och Förenta staterna, jämte ett alfabetiskt innehållsregister.

Bland de i årgången 1929 anförda engelska rättsfallen äro särskilt att märka utslag rörande minimilönesatser samt rörande lagen av 1927 om arbetskonflikter och fack-

föreningar. De franska rättsfallen innefatta åtskilliga tolkningar av 1928 års lag rörande uppsägning av anställningsavtal ävensom utslag, genom vilka gränserna för legitima påtryckningsåtgärder från fackföreningars sida närmare bestämmas. Vad Tyskland beträffar, må uppmärksamheten fästas vid ett utslag av riksarbetsdomstolen, genom vilket upphäves en skiljedom avkunnad av ordföranden i en nämnd utan biträde av kollegerna.

I årgången 1930 refereras fasta mellanfolkliga domstolens utlåtande rörande Danzigs juridiska rätt till medlemsskap av internationella arbetsorganisationen, vilket utlåtande innehåller en del värdefulla allmänna anmärkningar hänförande sig till tolkningen av del XIII av Versaillestraktaten.

Uppmärksamheten må särskilt riktas på det första utslag, som i Frankrike avkunnats rörande den nya socialförsäkringslagen, av vars bestämmelser meddelas en sammanfattning såsom inledning till redogörelsen för rättsfallet i fråga. Av fundamental betydelse äro ock en del i Frankrike avkunnade utslag rörande gränserna för en persons rätt att fritt disponera över sitt arbete och att utan intrång utöva sin näring. I Tyskland visa rättsfallen på arbetslöshetsförsäkringens område en avsevärd ökning, varjämte ett ökat antal frågor fallande inom den internationella privaträttens område förevarit inför domstolarna. Bland de från Italien anförda rättsfallen må slutligen omnämnas de, som hänföra sig till kollektivavtals juridiska karaktär, rätta innebörd och giltighet, och speciellt ett utslag av kassationsdomstolen, i vilket fastställes, att kollektivavtal icke må gälla framför uttryckliga lagbestämmelser.

Säkerhetsanordningar vid tillverkning och användning av acetylen.

Safety in the Manufacture and Use of Acetylene. (Studies and Reports, Series F, Second Section, No. 5.) 1931. XII + 188 sid. Pris Kr. 7: 50.

Under ovanstående titel har internationella arbetsbyrån publicerat en monografi, som utarbetats på begäran av byråns kommitté för förebyggande av olycksfall. Medverkan har anlitats av ett antal framstående internationella experter på området.

Arbetet består av två delar. Den första delen, som är försedd med illustrationer, behandlar den tekniska proceduren vid tillverkning och användning av acetylen samt de därmed förbundna olycksfallsriskerna. I andra delen redogöres för legislativa åtgärder och bestämmelser i olika länder för förebyggande av olycksfall. I tre bilagor redogöres för säkerhetsprov, som utförts med acetylenapparater, varjämte meddelas en bibliografi och en förteckning över föreningar för acetylen- och därmed förbundna industrier.

Principer och metoder för fastställande av löner inom kolindustrien.

Principles and Methods of Wage Determination in the Coal-Mining Industry. (Studies and Reports, Series D, No. 20.) 1931. 104 sid. Pris Kr. 3: —.

Vid internationella arbetsbyråns styrelsesammanträde i februari 1930 beslöts i anledning av en vid förberedande tekniska kolkonferensen i januari s. å. antagen resolution, att frågan om löneförhållanden i kolgruvor skulle göras till föremål för en rapport, som skulle framläggas för arbetskonferensens sammanträde 1931, i analogi med vad som skedde beträffande arbetslösheten vid 1929 års konferenssammanträde. Föreliggande publikation utgavs därför vid tiden för arbetskonferensens sammanträde förra året.

Huvudsyftet med undersökningen är att lämna en systematisk framställning av fakta, som kunna vara ägnade att belysa frågan om eventuella internationella åtgärder för reglering av lönerna i kolgruvor. Den gör icke anspråk på att lämna en uttömmande redogörelse för de principer och metoder, som för ändamålet tillämpas, och ingår ej heller på frågans statistiska sida, vilken f. ö. redan behandlats i den av arbetsbyrån 1928 utgivna

publikationen »Arbetslön och arbetstid i kolgruveindustrien» (Studies and Reports, Series D, No. 18).[1]

I kap. I meddelas en allmän översikt av de viktigare spörsmål, som i detta samband framställa sig, med särskild hänvisning till den närvarande tidens speciella svårigheter, i den mån de inverka på kolgruveindustriens löner. I kap. II redogöres i största korthet för kollektivavtalsväsendet inom industrien: arbetsgivar- och arbetarorganisationerna i olika länder, beskaffenheten av träffade kollektivavtal och gällande anordningar för förlikning och skiljedom i kollektiva tvister. I kap. III undersökes närmare principerna för lönernas fastställande, d. v. s. de sociala och ekonomiska förhållanden, som tagas i betraktande vid bestämmande av den allmänna lönenivån inom visst kolgruvedistrikt. Kap. IV—VI behandla metoderna för lönernas utbetalande. I de förstnämnda två kapitlen beskrives, huru den direkta penninglönen uträknas: det sätt, på vilket lönesatserna fastställas, metoderna för uppmätning av verkställt arbete samt de olika avdrag och tillägg, som förekomma vid nettolönens uträknande. I det återstående kapitlet behandlas olika »sociala» löneförmåner, såsom familjetillägg, ävensom naturaförmåner, såsom fritt kol. Slutligen behandlas i kap. VII samtliga förut nämnda spörsmål ur synpunkten av möjligheten för internationella åtgärder.

I bilagorna ingår bl. a. en statistisk jämförelse mellan löner och produktionskvantiteter inom kolgruveindustrien i de förnämsta kolproducerande länderna i Europa under tiden 1925—1929. På basis härav har uträknats den relativa arbetskostnaden per meterton kol, uttryckt i gemensamt penningvärde, ävensom den relativa produktionen per arbetare under perioden i fråga. Man finner, att den relativa arbetskostnaden ställde sig högst i Belgien och Storbritannien, medan arbetskostnaden i Tyskland, särskilt i Övre Schlesien, och ännu mer i Polen ställde sig lägre. Den genomsnittliga produktionen per arbetare växlade avsevärt under årens lopp, men ställde sig i allmänhet relativt högst i Tyskland och Polen samt därnäst i Storbritannien och Nederländerna. Relativt låg var den däremot i Belgien och Frankrike.

Ehuru undersökningen icke begränsar sig till europeiska länder, äro de internationella konkurrensförhållandena ägnade att koncentrera intresset till den europeiska marknaden, varför också de flesta upplysningarna hämtats ur europeiska källor. Vid ämnets behandling har icke gjorts något försök att skilja brunkolsindustrien från kolindustrien i dess helhet.

Undersökningen föreligger utom på engelska och franska även på tyska.

Kortare meddelanden.

— Arbetarskydd —

Beslut om Storbritanniens ratifikation av sjösäkerhets- och lastlinjekonventionerna.[2] Ett av engelska regeringen framlagt förslag om ratifikation av sjösäkerhets- och lastlinjekonventionerna genomgick, såsom förut omnämnts i dessa Meddelanden, tredje läsningen i överhuset den 26 november 1931 och har sedermera även antagits av underhuset samt erhållit kunglig underskrift den 17 mars 1932.

Som bekant hade, speciellt från vissa befälsorganisationer, opposition rests mot bestämmelsen i sjösäkerhetskonventionen om nytt roderkommando. Vid debatten i underhuset lämnades å Board of Trade's vägnar försäkran om att det nya kommandosystemet icke komme att bringas i tillämpning inom handelsflottan, förrän konventionen ratificerats av fem

[1] Se Soc. Medd. årg. 1929, sid. 131.
[2] Jfr Soc. Medd. årg. 1932, sid. 52 och 159.

av de förnämsta fördragsslutande parterna och att dessutom vederbörande personal i god tid komme att underrättas om den tillämnade förändringen. Under tredje läsningen lämnades från befälsorganisationernas sida försäkran om att det nya stadgandet skulle genomföras i en anda av lojalitet och samverkan i trots av den ganska genomgripande förändring i tjänsteförhållandena ombord, som detsamma komme att hava till följd.

Till svar å en interpellation förklarade presidenten för Board of Trade den 8 mars 1932 i underhuset, att sjösäkerhetskonventionen numera ratificerats av Danmark och Nederländerna samt lastlinjekonventionen av Danmark, Förenta staterna och Lettland; dessutom hade åtskilliga andra länder meddelat, att de komme att ratificera. Som fem ratifikationer erfordrades för att bringa någondera av konventionerna i tillämpning, hade föreslagits att vidtaga sådana anordningar ifråga om verkställandet av ytterligare ratifikationer, inkl. Storbritanniens, att konventionerna trädde i kraft å tid, som vore lämplig för vederbörande parter, och hade den första november 1932 i sådant syfte föreslagits.

Den nya roderbestämmelsen innebär, att å alla fartyg, som omfattas av konventionen, det s. k. direkta roderkommandot skall användas, vilket betyder, att då fartyget rör sig framåt, kommando innehållande orden »styrbord» eller »höger» eller däremot svarande ord endast skall användas, då avsikten är, att ratt, roderblad och förstäv samtliga skola vändas åt höger.

— Arbetsmarknad och arbetslöshet —

Statens arbetslöshetskommissions verksamhet under mars 1932. Antalet till kommissionen rapporterade hjälpsökande arbetslösa uppgick vid slutet av mars till 109 674 varav 26 930 hänförda till det s. k. lokala arbetskraftsöverskottet. Yrkesfördelningen och ökningen (resp. minskningen) under månaden framgår av följande sammandrag:

	Antal arbetslösa	Ökning (minskn.)		Antal arbetslösa	Ökning (minskn.)
Jordbruk	6 858	+ 1 026	Närings- o. njutningsmedelsind.	986	+ 70
Skogshushållning	10 458	+ 688	Kemisk-tekn. o. belysningsind.	355	— 26
Gruvdrift och malmförädling	6 817	+ 133	Trämasse- och pappersindustri	1 715	— 152
Jord-, sten- och glasindustri	7 377	— 913	Grafisk industri	206	+ 9
Metall- och maskinindustri	8 617	+ 47	Industri och hantverk, ej spec.	1 529	— 108
Trävarnindustri	12 300	+ 457	Sjöfart och fiske	1 772	+ 123
Byggnadsverksamhet	7 098	+ 61	Handel och samfärdsel m. m.	5 283	+ 336
Läder-, hår-, gummi- o. d. ind.	410	+ 27	Husligt arbete	179	— 3
Textilindustri	368	— 14	Arbete, ej hänf. till annan grupp	36 800	— 235
Beklädnadsindustri	546	+ 116	Summa	**109 674**	+ **1 642**

Vid arbetslöshetskommissionens reservarbeten sysselsattes vid månadens utgång 14 245 arbetare. Antalet i gång varande arbetsföretag utgjorde 171 mot 167 vid månadens ingång.

Vid kommunala reservarbeten (utan statsbidrag) sysselsattes 11 384 arbetare samt vid s. k. statskommunala arbeten (kommunal regi med statsbidrag) 4 516 arbetare. Härförutom uppburo 7 047 personer kommunalt arbetslöshetsunderstöd och 25 003 personer kontant understöd med statsbidrag.

Statens bruttoutgifter för arbetslöshetens bekämpande uppgingo under mars till 3 269 434 kronor och under årets tre första månader till sammanlagt 7·8 miljoner kronor.

Begränsning av statsbidraget till de norska arbetslöshetskassorna. Statens bidrag till arbetslöshetsförsäkringen i Norge har sedan 1915 varit fastställt till hälften av det belopp kassorna utgiva i arbetslöshetsunderstöd. Tidigare (sedan 1908) hade statsbidraget utgått med $^1/_3$ och dessförinnan, enligt 1906 års lag, med endast $^1/_4$ av understödsbeloppet.[1] Under 1918 genomfördes en provisorisk höjning av statsbidraget avsedd att gälla under

[1] Jfr Soc. Medd. årg. 1913, sid. 766; årg. 1915, sid. 416; årg. 1918, sid. 706 och 1018.

tider av särskilt stor arbetslöshet, men man har sedermera återgått till halveringsprincipen. I början av innevarande år såg sig emellertid regeringen föranlåten att med hänsyn till de starkt växande kostnaderna för arbetslöshetsförsäkringen framlägga förslag om vissa begränsningar av statsbidraget. Enligt propositionen skulle det läggas i regeringens hand att för understödsbeloppen bestämma vissa maximigränser, vid vilka statsbidraget skulle nedsättas till $^1/_4$ eller helt indragas. Efter vad i motiveringen anfördes, vore det meningen att tillsvidare fastställa dessa gränser så, att 50 % statsbidrag skulle utgå endast å belopp intill 3 kronor per dag och 25 % å belopp mellan 3 och 4 kronor, medan understödsbelopp överstigande sistnämnda siffra ej alls skulle berättiga till statsbidrag.

Stortinget godtog regeringsförslaget med den ändringen, att gränserna för beskäringen av statsbidraget fastställdes i själva lagen och även sattes något högre än regeringen avsett. Sålunda bestämdes, att 50 % statsbidrag som hittills skulle utgå å understödsbelopp intill 4 kronor per dag eller 24 kronor per vecka, medan ifråga om högre understödsbelopp endast 25 % statsbidrag skulle få beräknas å den del av beloppet, som ligger mellan 4 och 5 kronor, samt ingenting alls å belopp över 5 kronor.

Den ändrade lagen, som utfärdades den 15 mars 1932, träder i kraft den 1 juli detta år.

Krisunderstöd åt exportindustrien i Schweiz. Den 18 mars 1932 har i Schweiz utfärdats en förordning avseende åtgärder till bekämpande av arbetslösheten genom produktiva arbeten. Enligt förordningen ställas $2^1/_2$ miljoner francs till förfogande för att av förbundsrådet i form av subventioner tilldelas sådana exportföretag, vilka erhållit beställningar från utlandet, men som utan subvention på grund av konkurrensen från utlandets sida ej skulle kunna effektuera desamma och förty tvingas att upphöra med eller inskränka sin verksamhet. Beloppet av ett dylikt understöd får ej överstiga den summa, vartill arbetslöshetsunderstöd och bidrag till arbetslöshetsförsäkringskassor från konfederationens sida sannolikt skulle ha uppgått, om orderna ej kunnat utföras av den ifrågavarande fabriken. Endast företag införda i det schweiziska handelsregistret kunna ifrågakomma, och de skola, om de komma i åtnjutande av understöd, vara skyldiga att underkasta sig en viss kontroll. En förutsättning för understödets utgående är, att en viss subvention även erhålles från vederbörande kanton. Eventuellt kan återbetalningsskyldighet föreskrivas.

Av den av förbundsrådet avgivna proposition, varmed frågan om den federala subventionen underställdes kamrarna, framgår, att de nu utfärdade bestämmelserna äga provisorisk karaktär. Förbundsrådet avser nämligen att med stöd av de erfarenheter, som under den närmaste tiden må kunna vinnas, vid instundande junisession förelägga förbundsförsamlingen ett förslag till definitiv reglering av ärendet. I propositionen understrykes, att avsikten med de nu vidtagna åtgärderna icke är att ersätta exportföretagen lidna förluster, utan att hjälpa dem att skapa arbetsmöjligheter, och förbundsrådet förklarar sig vara övertygat om att understöd till industrien i den form, som nu bestämts, är både effektivare och mindre kostsam än ett system med stora hjälpbeställningar och nödhjälpsarbeten till arbetslöshetens och krisens bekämpande.

(Meddelande från svenska beskickningen i Bern.)

Offentlig arbetsförmedling i Spanien. I en spansk lag av den 27 november 1931 föreskrives, att arbetsförmedlingsanstalter, som taga betalning, inom ett år skola avskaffas och att avgiftsfri offentlig arbetsförmedling skall upprättas under arbetsministeriet. Som bekant är frågan om undertryckandet av förvärvsmässigt driven arbetsförmedlingsverksamhet uppförd på dagordningen för det stundande sammanträdet av internationella arbetskonferensen.

De nya anstalter, som upprättas enligt lagen, skola mottaga anmälningar från arbetssökande och arbetsgivare samt publicera fortlöpande uppgifter härom. De skola bringa arbetssökande och arbetsgivare i kontakt med varandra. Vidare skola de handlägga frågor om lärlingsväsen, yrkesval och yrkesrådgivning, öva tillsyn över enskilda platsförmedlingsbyråer och tillse, att verksamheten bedrives avgiftsfritt, följa utvecklingen av emigrations-

rörelsen och andra demografiska företeelser, som kunna inverka på arbetsmarknadens läge, främja åtgärder för understöd av arbetslösa, föra löpande statistik över tillgång och efterfrågan på arbete samt över arbetsförmedlingsverksamhetens omfattning och fluktuationerna i arbetstillgången ävensom fullgöra övriga med arbetsförmedlingsverksamheten sammanhängande uppgifter, som påkallas av landets ekonomiska intresse.

I centra för distrikten och provinserna och även på andra viktigare orter skola kommunerna upprätta arbetsförmedlingsanstalter med särskilda avdelningar för jordbruk, industri och handel. Den interlokala förmedlingen skall bedrivas av anstalter, vilka upprättas genom de provinsiella myndigheternas försorg eller i förekommande fall av autonoma organ för större sammanslutningar. En riksanstalt upprättas med uppgift att öva tillsyn över de övriga anstalterna och samordna deras verksamhet, att insamla och sammanställa statistiska uppgifter samt vidtaga åtgärder mot arbetslöshet och tillse, att arbetskraften fördelas på lämpligt sätt. Riksanstalten administreras genom en av arbetsrådet tillsatt styrelse, bestående av representanter för arbetsgivare och arbetare samt av arbetsministern utsedda sakkunniga. Lokala och distriktsanstalter administreras av på paritetisk grund tillsatta styrelser med en representant för arbetarsidan såsom ordförande.

Något tvång stipuleras icke för arbetarna eller arbetsgivarna att anlita arbetsförmedlingsanstalterna, utom i det fall att anstalterna kräva obligatorisk anmälan för statistiska ändamål. Arbetsministern har emellertid befogenhet att förordna om arbetsförmedlingstvång, utom vad beträffar huslig tjänst och företag sysselsättande högst fem personer.

Arbetsförmedlingsanstalterna skola hålla sig i kontakt med jordbruks- och industrikamrarna samt med företag och fackliga organisationer inom dessa näringsområden. De skola driva propaganda för sin verksamhet, få kostnadsfritt anlita post, telegraf och telefon och kunna begära fri resa på järnväg eller resa till nedsatt pris för arbetare, som genom deras försorg anvisats plats; eventuellt kunna de bevilja gottgörelse för erlagd biljettavgift. I politiska och religiösa frågor skola de förhålla sig neutrala och i händelse av strejk och lockout begränsa sig till att därom lämna meddelande genom anslag i arbetsförmedlingslokalen.

Kostnaderna för de lokala och provinsiella arbetsförmedlingsanstalternas verksamhet skola bäras av resp. kommuner och provinser och för riksanstalten av staten. För oriktiga uppgifter, som lämnas av en facklig organisation, föreskrives straff.

(Industrial and Labour Information.)

Förnyad motion om offentlig arbetsförmedling i Förenta staterna. För ett par år sedan väckte senator Wagner från New York i unionskongressen förslag om införande av offentlig arbetsförmedling i Förenta staterna. Detta förslag ledde icke till något beslut av kongressen under sessionen 1930, och då det följande år antogs av kongressen, satte presidenten den 7 mars 1931 sitt veto däremot. I stället genomfördes under 1931 den utbyggnad av den redan befintliga arbetsförmedlingsorganisationen, som omnämnts i h. 2 av *Sociala Meddelanden* (*sid. 161*).

Som skäl för avslaget anförde presidenten, att förslaget — som torde kunna betraktas som det demokratiska partiets arbetsförmedlingsprogram — byggde på helt andra grunder än det i unionen gällande arbetsförmedlingssystemet, vidare att det icke skulle kunna träda i verksamhet förrän efter flera månaders eller t. o. m. års förlopp samt att det icke vore ägnat att råda bot å arbetslöshetskrisen utan snarare tvärtom.

Samtidigt tillkännagav han, att arbetsministern komme att i samverkan med olika organisationer utarbeta ett nytt förslag att föreläggas kongressen vid följande session.

Över förslagets förkastande gav American Federation of Labor uttryck åt sin stora missräkning. Unionens arbetsförmedlingsanstalter hade, förklarade federationen, totalt misslyckats i sin verksamhet, och de miljoner arbetare, som under de sista tio åren gjorts arbetslösa genom införandet av maskiner, hade därifrån erhållit ytterst ringa om ens någon hjälp. Genom sitt veto »tillkännagiver presidenten för arbetarna, att det hittillsvarande

federala arbetsförmedlingssystemet, som allmänt erkännes ha misslyckats, kommer att fortbestå och utgöra den enda hjälp, som de arbetslösa ha att vänta från unionens sida».

Under den nu pågående sessionen har senator Wagner på nytt väckt förslag om införande av offentlig arbetsförmedling enligt i huvudsak samma grunder, som föreslogos förra året. Under namn av »United States Employment Service» skulle tillsättas ett organ med uppgift att verka för offentliga arbetsförmedlingsanstalters inrättande. Organet i fråga skulle samverka med vederbörande myndigheter för beredande av anställning åt uttjänta militärer, anordna särskild arbetsförmedling för jordbruket och lämna sitt biträde vid införandet av offentlig arbetsförmedling i de olika staterna.

Det skulle också tillkomma byrån att samordna de olika anstalternas verksamhet över hela landet, lämna upplysningar om arbetstillfällen och anordna utbyte av arbetskraft mellan staterna.

Bestämmelser meddelas i förslaget om en federal rådgivande myndighet och liknande myndigheter i staterna, bestående av ett lika antal representanter för arbetsgivare och arbetare med uppgift att leda verksamheten, avge yttranden i frågor berörande anställningsförhållandet och tillse, att opartiskhet, neutralitet och frihet från politiskt inflytande får göra sig gällande vid dylika frågors handläggning. Bestämmelse meddelas om viss tid, högst sex månader, under vilken de nuvarande anstalternas tjänstemän skola kvalificera sig för tillträde till de nya tjänsterna.

För verksamhetens bedrivande skulle anslås $1^1/_2$ milj. dollar under första året och 4 milj. dollar under vart och ett av de följande åren intill 30 juni 1937. Av anslaget fördelas tre fjärdedelar mellan staterna såsom bidrag till den statliga arbetsförmedlingsverksamheten. Resten disponeras av det ovannämnda förbundsorganet för dess egen verksamhet.

(Industrial and Labour Information.)

Experiment med periodiskt ombyte av arbetskraft i Förenta staterna. I den amerikanska tidskriften »Iron Age» redogöres för vissa experiment med periodiskt ombyte av arbetskraft (»staggering»), som förra året bedrivits inom den tekniska avdelningen av ett större företag för tillverkning av elektriska maskiner.

Under högkonjunkturen 1929 blev det nödvändigt att avsevärt öka personalen på den tekniska avdelningen. Under den följande depressionstiden uppstod nu den frågan, huru den normala arbetsstyrkan, som bl. a. bestod av högt utbildade specialister med den vidsträcktaste erfarenhet om företagets egna produkter, skulle kunna kvarhållas i trots av att den dåliga ordertillgången på långt när icke medgav arbete på full tid. Då det fanns allt skäl antaga, att full arbetsstyrka åter skulle erfordras efter depressionens slut, beslöts företaga ett experiment med periodiskt ombyte av arbetskraft i stället för att skrida till en reduktion av personalen. Experimentet har nu fortgått ett år och visat sig vara till fördel för såväl arbetsgivare som anställda. Grundtanken i systemet består däri, att man avdelar ett antal arbetare för utförande av viss uppgift och efter uppgiftens fullgörande permitterar dem samt därefter avdelar visst antal andra arbetare till nästa uppgift.

I »Iron Age» beskrivas fördelarna av detta system jämfört med det förut brukliga massavskedandet på följande sätt.

Den tekniska personalen representerar en betydande kapitalinvestering på grund av den tid, som erfordras för att förvärva erfarenhet om företagets produkter, och på grund därav att ifrågavarande personal endast med svårighet kan ersättas vid en plötslig återhämtning i konjunkturerna. Dessutom kan det icke väntas, att den, som lever i ständig fruktan för att förlora arbetet, skall göra sitt bästa. Genom att kvarbliva i arbetet hålles personalen också à jour med den tekniska utvecklingen på ett sätt, som icke skulle vara möjligt vid längre tids frånvaro. Då en person permitteras, anmodas han att telefonledes eller personligen sätta sig i förbindelse med kontoret en gång i veckan, så att han så snart som möjligt må kunna återanställas. En fullständig förklaring av systemet har lämnats personalen och den har förklarat sig vara nöjd därmed. På detta sätt upp-

rätthålles förbindelse med personalen, och den står på nytt till disposition vid återupptagandet av normal drift.

Givet är, att ett system sådant som detta måste avpassas efter behovet i varje särskilt fall. Det anses emellertid vara av särskild betydelse, att det kunnat bringas i tillämpning i den tekniska avdelningen, som endast i mycket ringa mån ansetts ägna sig för ett dylikt experiment.

I förevarande artikel återges ett uttalande av en expert om att den nu allmänt tillämpade åttatimmarsdagen med en timmes lunchrast är alldeles olämplig. Som ideal uppställes en sextimmarsarbetsdag börjande kl. 8 f. m. och slutande kl. 2 e. m. eller alternativt fallande inom tiden kl. 7 f. m. och 1 e. m. på smärre orter, där vägen till och från arbetet icke tager någon längre tid. Genom sex timmars arbete under en var av veckans sex dagar anses produktionsresultatet komma att bliva bättre än vid nuvarande arbetstidsindelning med sju timmar om dagen och halvtid på lördagen, utgörande i allt $38^1/_2$ à 39 timmar i veckan.

Med den kortare arbetsdagen följer, enligt vad som i artikeln påvisas, vissa besparingar genom minskad belysning och värme, arbetet utföres mera klanderfritt och blir i allmänhet av högre kvalitet på grund av trötthetsmomentets minskade betydelse o. s. v. Vidare är den kortare arbetsdagen ägnad att fostra en större samhörighetskänsla hos personalen, vilken dessutom får mera tid att rekreera sig samt att syssla med trädgårdsskötsel och annat hälsosamt arbete. Vid återgång till mera normala tider synes lämpligt att först avskaffa det ovan beskrivna systemet med periodisk lagväxling och därefter, om så visar sig erforderligt, på nytt förlänga arbetstiden, så att nyintagning av arbetskraft icke behöver tillgripas.

— Arbetstid —

Förslag om begränsning av arbetstiden för minderåriga inom oskyddade yrken i England. I en av National Advisory Council for Juvenile Employment den 2 februari 1932 avgiven rapport yrkas, att i England och Wales åtgärder skola vidtagas för att begränsa arbetstiden för gossar och flickor i sådana sysselsättningar, som ännu icke underkastats arbetstidsreglering. Vidare yrkas, att en maximiarbetstid per vecka genom lag skall fastställas för minderåriga inom de nämnda yrkena samt att kommunerna skola bemyndigas att föreskriva än kortare arbetstid och i övrigt strängare villkor beträffande arbetstiden.

Rapporten grundar sig på en av skolmyndigheterna företagen undersökning av den normala veckoarbetstiden, exkl. måltids- och andra raster, för 127 392 gossar och flickor i åldern 14—18 år. Man finner, att 57·1 % av dessa arbetade upp till högst 48 timmar i veckan, 26·9 % mellan 48 och 54 timmar samt 16 % över 54 timmar.

I vissa sysselsättningar var arbetstiden synnerligen oregelbunden. Man finner, att veckoarbetstiden med inräknande av måltids- och andra raster för 15·1 % uppgick till högst 48 timmar, för 32·6 % till 48—54 timmar, för 31·1 % till 54—60 timmar och för 21·2 % till över 60 timmar. För springpojkar utgjorde motsvarande tal resp. 8·4, 28·1, 35·3 och 28·2 %. Undersökningen visade, att nära hälften — och i vissa sysselsättningar mer än hälften — av de minderåriga voro ur stånd eller i varje fall skulle haft mycket svårt att bevista aftonskolor på grund av längden av den tid de måste stå till arbetsgivarens förfogande.

Jämväl framgick, att på de flesta orter och i de flesta sysselsättningar i regel lämnas en halv ledighetsdag per vecka; detta var dock icke fallet med glassförsäljare, golfpojkar samt minderåriga, som användas på nöjesfält o. dyl. eller såsom choklad- och programförsäljare på teatrar. Söndagsarbete förekom i stor utsträckning bland gossar, som användas vid bensinstationer, glassförsäljare, golfpojkar samt biträden på nöjesfält o. dyl.

Visserligen anses arbetstiden för flertalet minderåriga icke giva anledning till allvarligare erinringar, men likväl finnas tillräckligt många, som äro i behov av skydd, för att motivera särskilda åtgärder.

En avsevärd del av de 127 000 minderåriga, beträffande vilka uppgifter föreligga, äro visserligen underkastade butiksstängningslagen, men det framhålles, att maximiarbetstiden för minderåriga enligt lagen i fråga kan uppgå ända till 74 timmar i veckan.

Det framhålles, att sannolikt någon förbättring inträtt jämfört med förhållandena före kriget, men denna utveckling har endast försiggått mycket långsamt. Tack vare den fallande nativiteten har visserligen arbetsmarknaden för de unga gestaltat sig något gynnsammare, men å andra sidan äro de sysselsättningar, vilka behandlas i rapporten, sådana vilka sakna icke blott lagligt skydd utan i stor utsträckning även facklig organisation. För den allmänna opinionen är det svårt att öva någon påtryckning, emedan arbetsförhållandena undandraga sig allmänhetens kännedom. Gossar och flickor under 18 år befinna sig emellertid i uppväxtåren och böra därför beredas ledighet för att ägna sig åt fortsatt undervisning eller hälsosam rekreation.

Vidare hävdas, att majoriteten av de unga användes till mindre viktiga sysselsättningar och en viss begränsning av arbetstiden skulle icke ha någon nämnvärd inverkan på produktionskostnaden eller den engelska industriens konkurrenskraft.

Några ledamöter anse, att förslaget icke går långt nog, eftersom däri icke angives att maximitiden bör vara 48 timmar i veckan.

Fem reservanter förklara, att en lagstiftning rörande arbetstiden för minderåriga i här ifrågavarande sysselsättningar skulle lägga en ny hämsko på näringslivet samt leda till onödiga skriverier och kostnader för det allmänna. Ingenting kan vara mera ägnat att skapa en skev uppfattning av de svårigheter England har att kämpa med än att företaga åtgärder, som ge sken av att landet har råd med att »tillåta sig det vidare utbyggandet av en sociallagstiftning, som är överlägsen lagstiftningen i något annat land».

(Industrial and Labour Information.)

— Socialförsäkring —

Socialförsäkringens läge i Polen. Såsom på sin tid omnämnts i dessa Meddelanden (årg. 1931, sid. 300), beslöts i Polen 1930 en omorganisation av sjukförsäkringen, gående ut på en koncentration av verksamheten genom upplösning av smärre och medelstora sjukkassor, ökade maktbefogenheter för de obligatoriska kassesammanslutningarna och skärpt tillsyn från statens sida. I avvaktan på reformens genomförande ha mångenstädes kassornas styrelser suspenderats och ersatts med kommissarier, som å statens vägnar ombesörja förvaltningen.

Omorganisationen var avsedd att bereda marken för en reform av socialförsäkringen och närmast för den sedan flera år planerade invaliditets-, ålderdoms- och efterlevandeförsäkringen för arbetare. Dylik försäkring är för närvarande endast gällande inom de gamla tyska delarna av landet, och man är givetvis angelägen att undanröja denna orättvisa genom att utsträcka försäkringen till hela det polska statsområdet. Ett ytterligare motiv för reformen är, att pensionsförsäkring sedan 1928 finnes införd för affärs- och kontorsanställda.

Under den övergångs- och rekonstruktionsperiod, i vilken den polska socialförsäkringen befinner sig, kan det vara av intresse att taga del av några nyligen inför senatens budgetsutskott gjorda uttalanden om försäkringens läge av arbetsministern Hubicki. I dessa belyses bl. a. depressionens inverkan på socialförsäkringen och det framgår, att påfrestningen blivit synnerligen stark. En sådan försäkringsgren som sjukförsäkringen synes endast med ytterstа svårighet hävda sin ställning under krisen. Exempelvis må anföras, att resterande sjukkassеavgifter vid förra årsskiftet uppgingo till mer än hälften av sjukkassornas samlade årliga utgiftsstat.

Vid sådant förhållande måste givetvis tanken på en allmän invaliditets-, ålderdoms- och efterlevandeförsäkring tills vidare ställas på framtiden, och utsikterna för genomförandet därav te sig mera ovissa än tidigare.

I det följande meddelas vissa ur Hubicki's anförande hämtade uppgifter jämte en del upplysningar om det nyinrättade socialförsäkringsrådet.

Till belysning av sjukförsäkringens svåra ställning anföres, att totalbeloppet inbetalda sjukkasseavgifter nedgått från 215 milj. zloty år 1929 till 179 milj. zloty år 1931, vilket sistnämnda belopp med 13 % understeg det beräknade. Restantiebeloppet befinner sig i en oroväckande ökning och uppgick vid 1931 års utgång till icke mindre än 107 milj. zloty eller mer än hälften av sjukkassornas samlade årliga utgiftsstat.

Även invaliditets-, ålderdoms- och efterlevandeförsäkringen har rönt påverkan av krisen. Försäkringsanstalten i Poznan, vilken ombesörjer arbetarförsäkringen i landets västra delar, redovisade visserligen ett mindre överskott 1931, men från och med 1933 beräknas det, att beloppet utbetalda pensioner kommer att överstiga inkomsterna.

Nämnda anstalt och anstalterna i Övre Schlesien laborera med ett matematiskt underskott å c:a 100 milj. zloty, vilket representerar det ytterligare kapital, som skulle erfordras för att täcka beviljade pensioner i stället för att utdebitera detsamma å den arbetande befolkningen.

För samtliga socialförsäkringsanstalter, inkl. försäkringen för privatanställda och olycksfallsförsäkringen, utgör summan av investerat kapital mer än 500 milj. zloty. Härav funnos 26 % i kontanter eller insatta på bank, 38 % i aktier och obligationer, 20 % i inteckningar och 16 % i diverse säkerheter. Den för några år sedan uppgjorda planen för finansiering av den kooperativa bostadsproduktionen har numera fullständigt genomförts. De planerade hyreshusen ha till hälften uppförts, och återstoden av byggnadsarbetet kommer att slutföras under instundande sommar. De i planen ingående fastigheterna representera ett sammanlagt värde av 60 milj. zloty.

Slutligen meddelade arbetsministern, att det sedan länge bebådade lagförslaget angående invaliditets-, ålderdoms- och efterlevandeförsäkring för kroppsarbetare måst uppskjutas på grund av nödvändigheten att verkställa en ingående undersökning av förslagets finansiella grunder, så att det icke lade en alltför tung börda på samhället.[1]

Polska regeringen upprättade helt nyligen ett rådgivande statsorgan för socialförsäkringsfrågor under namn av socialförsäkringsrådet. Detta råd skall avgiva yttranden i lagstiftnings- och andra frågor.

Vad olycksfallsförsäkringen beträffar, är regeringen skyldig att inhämta rådets yttrande, när helst fråga är om att fastställa eller ändra anstalternas verksamhetsområden och deras statuter, att klassificera företag efter olycksfallsrisken och upprätta premietariff, att göra uttag ur reservfonden eller att befria från försäkringstvång grupper av företag, som begagna sig av rätten att övertaga självrisk mot garanti för prestationer uppgående till minst den allmänna försäkringens.

Rådet skall bestå av 40 ledamöter, vilka utses av arbetsministern: av dessa skola 12 representera arbetare samt affärs- och kontorsanställda, utsedda på förslag av resp. riksorganisationer, medan 12 skola representera arbetsgivarna och utses på förslag av handels- och industrikamrar, jordbrukskamrar och arbetsgivarorganisationer; återstående 16 utses av ministern bland personer, som gjort sig kända för sina insatser på det teoretiska eller praktiska området av socialförsäkringen.

Rådet sammankallas av arbetsministern, som för ordet vid dess förhandlingar. Beslut fattas genom majoritetsröstning och för beslutets giltighet fordras, att minst hälften av antalet ledamöter deltager i omröstningen.

(Industrial and Labour Information.)

Depressionens inverkan på sjukförsäkringens finanser i Rumänien. I Rumänien liksom över huvud i alla de europeiska stater, som efter kriget nybildats eller fått sitt territorium utvidgat, har socialförsäkringen att dragas med stora svårigheter på grund av den territoriella splittringen. I en stor del av de nytillkomna provinserna existerar sedan tiden

[1] Angående ett 1929 framlagt förslag till invaliditets-, ålderdoms- och efterlevandeförsäkring för kroppsarbetare se Soc. Medd. årg. 1929, sid. 465.

före kriget en vida mer utvecklad socialförsäkring än i de gamla och ursprungliga delarna av dessa länder. Icke minst i Rumänien, som förutom det gamla konungariket består av f. d. ungerska Transylvanien, f. d. österrikiska Bukovina och f. d. bulgariska Dobrudja, har socialförsäkringen känning av de här antydda strukturella svagheterna. Detta gäller främst den obligatoriska sjukförsäkringen, men även försäkringen mot ålderdom och invaliditet samt mot olycksfall i arbete.

Sjukförsäkringen har sålunda nått en högre grad av utveckling i Transylvanien än i landets övriga delar. Framför allt framträder skillnaden däri, att i nämnda provins förutom industriens löntagare även — sedan 1919 — jordbrukets och handelns äro försäkrade mot sjukdom, medan i övriga delar av landet sjukförsäkringen endast omfattar industriarbetare.[1] Då av helt naturliga skäl sjukförsäkringen på landsbygden drager betydligt större kostnader än i städer och industrisamhällen, har den härigenom uppkomna merbelastningen vållat åtskilligt missnöje bland industriarbetarbefolkningen, vartill kommer, att avgiftsbetalningen utgår efter en lägre skala på landsbygden. Dessutom måste sjukförsäkringen i Rumänien, som i hög grad bygger på centralisering, betecknas såsom mindre effektiv än i länder, där en mera utvecklad lokal självstyrelse förefinnes inom försäkringen.

Dessa svårigheter erhålla sin belysning genom vissa till internationella arbetsbyrån meddelade statistiska uppgifter rörande den rumäniska sjukförsäkringens finanser under år 1931 *jämfört med föregående år.*

Avgifterna för sjukförsäkringen beräknas på grundval av de försäkrades löner, varför en nedgång i avgiftssumman kan förorsakas av arbetslöshet eller lönereduktioner. Likaså kan en minskning av beloppet utbetalda prestationer vara ägnad att kasta belysning över de finansiella svårigheter, med vilka försäkringen har att kämpa.

Enligt ovannämnda officiella uppgifter understeg det genomsnittliga avgiftsbeloppet under de första nio månaderna av 1931 inom gamla konungariket och Bessarabien med 18 % det genomsnittliga beloppet för 1930, medan i Transylvanien nedgången utgjorde icke mindre än 64 %.

Skillnaden mellan avgiftsminskningens storlek i gamla konungariket och Bessarabien å ena sidan samt Transylvanien å den andra förklaras av det nyss berörda förhållandet, att i den sistnämnda provinsen sjukförsäkringen omfattar även jordbrukets löntagare, och jordbruket har drabbats hårdare av depressionen än industrien och handeln.

En betydande nedgång har också ägt rum ifråga om prestationernas samlade belopp, som under ifrågavarande period nedgått med genomsnittligen 45 % i gamla konungariket och Bessarabien samt med 24 % i Transylvanien.

För Rumänien i dess helhet belöper sig inom sjukförsäkringen nedgången under samma period till 47 % beträffande avgifter och 31 % beträffande prestationer.

(Industrial and Labour Information.)

— Ut- och invandring —

Utvandringen till främmande världsdelar under första kvartalet 1932. Utvandringen från Sverige till främmande världsdelar uppgick under första kvartalet 1932 till 108 personer, varav 54 män och 54 kvinnor. Samtliga emigranter erhöllo sina utvandringskontrakt godkända av svenska polismyndigheter (i Stockholm, Malmö, Hälsingborg och Göteborg). Över Danmark och Norge har ingen utvandring förekommit under kvartalet. Fördelningen på de olika hamnstäderna var som följer:

	Stockholm	Malmö	Hälsingborg	Göteborg	Oslo	Summa
Januari	4	5	2	16	—	**27**
Februari	7	2	—	16	—	**25**
Mars	20	6	1	29	—	**56**
1 kv. 1932	**31**	**13**	**3**	**61**	—	**108**
1 » 1931	29	23	6	159	1	**218**

[1] I Bukovina omfattar dock den obligatoriska sjukförsäkringen även affärs- och kontorsanställda.

Efter utvandrarnas hemort fördelade sig emigrationen på rikets olika delar sålunda:

Län	1 kv. 1932	1 kv. 1931	Län	1 kv. 1932	1 kv. 1931
Stockholms stad	8	19	Göteb. o. Bohus län	10	28
» län	8	8	Älvsborgs »	7	6
Uppsala »	1	2	Skaraborgs »	—	1
Södermanlands »	1	1	Värmlands »	5	9
Östergötlands »	6	5	Örebro »	4	9
Jönköpings »	—	11	Västmanlands »	—	3
Kronobergs »	5	6	Kopparbergs »	6	9
Kalmar »	14	10	Gävleborgs »	—	17
Gotlands »	1	3	Västernorrlands »	5	7
Blekinge »	5	7	Jämtlands »	1	11
Kristianstads »	5	11	Västerbottens »	2	6
Malmöhus »	9	14	Norrbottens »	2	5
Hallands »	3	10	Hela riket	**108**	**218**

Antalet transiterande emigranter, d. v. s. personer, som från annat land passerat Sverige på väg till främmande världsdel, utgjorde under kvartalet 22. Dessa utvandrares nationalitet framgår av följande tablå:

	Norge	Finland	Estland	Lettland	Summa
Januari	2	8	—	—	**10**
Februari	—	3	1	1	**5**
Mars	2	5	—	—	**7**
Summa	**4**	**16**	**1**	**1**	**22**
Därav: män	2	9	1	1	13
kv.	2	7	—	—	9

I ovanstående siffror ingå endast sådana utlänningar, som från svensk hamn (d. v. s. från Göteborg) befordrats till främmande världsdel, däremot icke personer, som passerat Sverige på väg till Oslo eller annan utländsk hamn.

Skärpt amerikansk lagstiftning mot utländska musiker. Förenta staternas president har den 17 mars 1932 stadfästat en av kongressen antagen lag, enligt vilken immigrationslagstiftningens bestämmelser om kontraktsarbete (contract labor) skola äga tillämpning å musiker, med undantag allenast för vissa högt kvalificerade konstnärer.

Den beryktade lagparagrafen om kontraktsarbete innebär som bekant, att utlänningar, vilka före ankomsten till Förenta staterna ingått kontrakt om viss anställning, skola vägras att komma in i landet. Bestämmelsen motiveras med att vissa amerikanska arbetsgivare utnyttjat utländska arbetares okunnighet om den amerikanska löne- och levnadskostnadsnivån till att locka dessa arbetare att före invandringen binda sig genom långvariga arbetsavtal mot en för amerikanska förhållanden oskäligt låg lön. Ofta var i dylika fall invandraren också redan vid ankomsten i skuld till arbetsgivaren för att denne förskotterat resekostnaden, och den underbetalde arbetaren, som aldrig kunde frigöra sig från denna skuldbörda, hölls därigenom i ett permanent beroende av arbetsgivaren.

Musikernas indragande under denna lagbestämmelse torde faktiskt innebära, att utländska musiker hindras från att söka engagemang i Förenta staterna. För den händelse en konstnär söker kringgå kontraktsparagrafen genom att resa till Amerika utan kontrakt eller inför invandringsmyndigheterna förtiga det engagemang han eventuellt erhållit, riskerar han nämligen sannolikt att — i likhet med alla andra medellösa immigranter — bli avvisad på grund av den flitigt tillämpade paragraf i invandringslagen, som förbjuder landstigning av personer, vilka »kunna förväntas falla det allmänna till last».

Det i den nya lagen medgivna undantaget för särskilt framstående konstnärer gäller endast musiker, som kunna styrka sig besitta synnerligen stor förtjänst och skicklighet (distinguished merit and ability) som instrumentalmusiker eller som äro medlemmar av någon synnerligen ansedd musikalisk organisation, vilken för deras räkning anhållit om inresetillstånd, och som inom Förenta staterna erhållit engagemang, som förutsätta framstående talang.

Yrkesinspektionens verksamhet under första kvartalet 1932.

	Antal under kvartalet besökta arbetsställen	Därav för första gången under året besökta			Inspektions- och resedagar	Lämnade skriftliga meddelanden	Ink.protokoll över besiktning av		Intyg över besiktn. av hissar o. kranar	Anmälningar om olycksfall i arbete	Därav olycksfall med dödlig utgång	Anmäln. om yrkessjukd.	Framställn. enl. 38 el. 39 § arb.-skyddsl.	Anmälningar tillåtal	Lämnade eftergifter
		arbetsställen	med sammanlagt arbetarantal	med sammanlagt kraftbeloppi eff.hkr.			ångpannor	kokare o. d.							
Yrkesinspektörerna															
I distriktet	191	163	5 778	7 686	103	54	43	24	132	2 444	10	1	—	—	20
II »	78	78	6 246	23 206	50	52	77	—	417	2 724	10	1	—	—	20
III »	33	33	1 762	16 852	24	33	95	28	234	1 389	9	1	—	—	13
IV »	138	137	5 345	17 328	49	32	153	1	29	1 360	4	—	—	1	58
V »	117	110	4 850	10 801	62	58	51	7	256	2 520	12	—	—	—	79
VI »	244	243	8 090	63 334	74	37	78	5	177	2 892	13	—	—	7	16
VII »	160	159	7 696	36 768	60	73	41	12	69	1 902	9	—	—	1	11
VIII »	97	95	5 969	149 832	45	60	50	2	56	3 223	6	2	—	—	2
IX »	92	85	3 950	41 691	45	63	57	71	44	3 171	17	1	—	—	16
Yrkesinspektrisen	303	298	5 178	—	135	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sprängämnesinspektören	14	10	475	794	15	54	—	—	—	[7](16)	—	—	—	—	—
Summa	**1 467**	**1 411**	**55 339**	**368 292**	[1]**662**	**564**	[2]**645**	[3]**150**	**1 414**	[4]**21 625**	[4]**90**	**6**	—	**9**	**235**
Underinspektörerna															
I distriktet	328	317	2 384	1 202	111	—	61	—	—	—	—	—	—	—	—
II »	371	371	1 123	3 152	65	18	92	—	—	—	—	—	—	—	—
III »	439	438	2 218	3 572	66	97	137	—	8	—	—	—	—	—	—
IV »	310	310	1 037	3 936	71	47	137	—	—	—	—	—	—	—	—
V »	787	783	1 872	8 374	123	47	41	—	2	—	—	—	—	—	—
VI »	288	281	3 160	948	80	18	34	2	15	—	—	—	—	—	—
VII »	210	206	530	2 524	34	53	32	—	—	—	—	—	—	—	—
VIII »	260	260	956	2 670	69	44	55	—	8	—	—	—	—	—	—
IX »	91	91	172	847	24	41	21	—	11	—	—	—	—	—	—
Summa	**3 084**	**3 057**	**13 452**	**27 225**	**643**	**365**	[5]**610**	**2**	**44**	—	—	—	—	—	—
därav: jordbruk	614	608	—	9 230	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
hantverk	826	823	1 932	2 473	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
annat arbete	1 644	1 626	11 520	15 522	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skogs- och flottledsinspektören	**104**	**104**	**1 891**	—	**92**	**285**	—	—	—	[7]**3 767**	[7]**13**	—	—	—	—
Bergmästarna															
Norra distriktet	12	12	503	1 200	2	—	—	—	4	166	1	—	—	—	—
Gävle—Dala distrikt	9	9	1 749	12 346	13	2	—	—	1	104	—	—	—	—	—
Östra distriktet	11	11	366	3 154	8	—	—	—	—	89	—	—	—	—	—
Västra »	10	10	349	50	5	—	—	—	151	324	—	—	—	—	—
Södra »	6	6	1 164	4 965	6	—	—	—	1	236	—	—	—	—	—
Summa	**48**	**48**	**4 131**	**21 715**	[6]**34**	**2**	—	—	**157**	**919**	**1**	—	—	—	—
Järnvägsinspektörerna															
S. J. säkerhetstjänsten	22	22	·	·	7	5	—	—	—	493	—	—	—	—	—
maskintjänsten	20	20	·	·	26	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Enskilda järnvägar	78	78	·	·	27	130	—	—	—	234	—	—	—	—	—
Summa	**120**	**120**	·	·	**60**	**137**	—	—	—	[7]**727**	—	—	—	—	—
Elektr. inspektörerna															
Norra distriktet	—	—	·	·	—	3	—	—	—	4	—	—	—	2	—
Östra »	11	11	·	·	6	9	—	—	—	8	1	—	—	—	—
Västra »	67	67	·	·	25	38	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Södra »	—	—	·	·	—	—	—	—	—	7	1	—	—	—	—
Summa	**78**	**78**	·	·	**31**	**50**	—	—	—	[7]**24**	[7]**2**	—	—	**2**	—

[1] Härav 284 för assistenterna. — [2] Härav större besiktning i 169 fall. — [3] Härav större besiktning i 100 fall. — [4] Av dessa olycksfall ha 17 665, därav 48 med dödlig utgång, inträffat inom yrkesinspektionens tillsynsområde. — [5] Härav större besiktning i 154 fall. — [6] Härav för gruvingenjörerna 8. — [7] Dessa olycksfall ingå i de ovan för de olika yrkesinspektionsdistrikten redovisade summorna.

Rapporter från yrkesinspektörerna angående mera beaktansvärda olycksfall eller olyckstillbud.

(1932: II.)

Olycksfall vid golvöppningar, ställningar, gallerier o. d.

20. Reparatören L. var sysselsatt med att medelst en dubbel *skruvnyckel* lossa en mutter å överdelen till en valsstol. Han stod på en stege c:a 1 m över golvet. L. synes hava förväxlat skruvnyckelns ändar och använt nyckelns större gap i stället för dess mindre, vilket passade väl. Skruvnyckeln *slant,* varvid L. föll baklänges från stegen och slog huvudet i stengolvet med dödlig påföljd. (I: 37)

Olycksfall vid hissar, kranar och andra lyftanordningar.

21. Vid *nedläggning av vattenledningsrör* i en c:a 2 m djup rörgrav användes en *stubbbrytare,* vars vev sköttes av arbetaren H. Denne hade just sänkt ett rör c:a 0·5 m under gravens dagkant, då en skarp knäpp hördes från spelet. H. blev skrämd, *släppte veven* utan att slå till spärren samt tog ett par steg tillbaka. Veven började rotera med stor hastighet, varvid *kuggväxeln plötsligt sprang sönder.* En *gjutjärnsbit träffade H.* i huvudet med sådan kraft, att han senare avled av skadorna.

Röret hade en vikt av c:a 1 900 kg. Stubbrytarens lyftförmåga var ej angiven, men ansågs uppgå till 6 à 8 ton. Kuggutväxlingen var så stor, att vid firningen av de ifrågavarande rören en man utan ansträngning med en hand kunde sköta veven. Bromsanordning fanns ej, ej heller skydd för kuggväxlarna. Efter olyckan ha de söndersprungna kugghjulen undersökts, varvid framkommit, att stora kugghjulet på lintrummans axel synes haft äldre brott på några av ekrarna, vilka framkallats av krympspänningar eller av dylika spänningar i förening med yttre åverkan.

Vid ifrågavarande arbetsplats bestämdes, att stubbrytare icke vidare skulle komma att användas. (II: 45)

Olycksfall vid järnvägar, transportbanor o. dyl.

22. Vid ett sågverk användes ett *enkelt, friktionsdrivet spel* för uppfordring av timmer till sågen. Timmerbryggan, vilken ligger utanför och vid sidan av såghuset, har mycket liten stigning.

Under det arbetaren J., som ensam skötte timmeruppfordringen, spelade upp en bunt timmer på 8 à 10 stockar, *gled en stock ur* denna och blev liggande på timmerbryggan, 10 à 15 m från spelet. J. löste spellinan från timmerbunten och gick, dragande spellinan efter sig, ned till stocken för att snara och spela upp denna. Sedan J. stannat vid stocken, fortsatte lintrumman några varv. Den härigenom lösgjorda delen av *linan lade sig i sling* och råkade komma *mellan lintrumman och den balk,* på vilken trumman var lagrad. Härvid försköts lintrumman jämte axel och friktionshjul mot det i gång varande friktionsdrevet på sådant sätt, att lintrumman kom i gång. När linan till följd härav började spela upp sig, fick *J. ena benet in i* den för stocken iordninggjorda *snaran och drogs mot lintrumman.* Då i J:s omedelbara närhet sysselsatta arbetskamrater hörde hans rop om hjälp, var J. redan fastklämd mot lintrumman och svårt skadad.

Efter olycksfallet har uppsatts en avvisare till förhindrande av att spellinan ånyo skall komma mellan lintrumman och lagerbalken. (III: 47)

23. Föraren till en *telfervagn* med förarhytt, som framfördes 75 cm över golvet, hade efter spårväxling *uraktlåtit att sätta sig i förarsätet* och istället satt sig på hyttens golv med benen hängande utanför. I golvet under telfern finnas c:a 2 × 2.5 m öppningar, försedda med luckor på gångjärn. Vid passerandet av en sådan lucköppning fastnade förarens ena klack i luckan. Han *drogs ned från vagnen* och föll genom öppningen på det c:a 3·8 m under liggande stengolvet samt skadades dödligt.

Till förebyggande av olyckshändelser av ovannämnda slag har bolagets skyddskommitté beslutat, att skriftlig instruktion för vagnarnas skötsel skall tillhandahållas förarna samt att anslag med ovillkorlig skyldighet för föraren att under körningen intaga den för honom avsedda sittplatsen i vagnen skall anslås i varje vagn. (III: 48)

24. Vid ett fabriksbygge var en 35 m lång *transportbrygga* för tegel anlagd från järnvägsspåret till byggnadsplatsen. Ett arbetslag skulle till fabriksbyggnaden transportera några c:a 700 kg tunga traversvagnar, vilka enligt order icke fingo föras över bryggan, utan skulle på stockar rullas nedför banvallen. Då förmannen själv icke ledde arbetet, beslöt arbetslaget att söka få in en traversvagn över bryggan. De hade hunnit till dess halva längd, då densamma *brast* och en av arbetarna skadades till döds.

Orsaken till olyckan var, att förmannen ej personligen övervakat arbetet. Fabriksledningen utfärdade stränga order om att förmannen personligen skulle vara tillstädes vid arbeten av ifrågavarande art. (III: 49)

25. *Å järnvägsspåret* utanför magasinet vid en större fabrik stodo *två vagnar* på omkring 30 meters avstånd från varandra.

Sju man gingo till den ena vagnen och började skjuta den emot den andra. Fyra man, som gingo vid vagnens framända, sköto, två och två, med axeln på de främre buffertarna. Utlastaren O. gick vid den högra och på utsidan. När denna vagn kom fram till den andra, stillastående vagnen, *fick O. huvudet mellan buffertarna,* med påföljd att han senare avled.

Orsaken till att O. icke drog sig undan i tid, synes hava varit, att han hade sin uppmärksamhet riktad på ett papper, som han höll i handen.

Arbetsledningen kommer att uppsätta anslag om att vid flyttning av vagnar de skjutande icke få gå vid de främre buffertarna, utan endast vid vagnens bakre del eller vid dess sidor. (III: 50)

Olycksfall vid maskiner och transmissioner.

Valsverk, grovsmedjor o. dyl.

26. Vid ett *järnverk* poleras stålband uti en specialbyggd *grovpolermaskin.* Två polerrullar äro lagrade mellan ett par gejder och inställas i höjdled medelst två ställskruvar. Den övre rullens axel är försedd med en remskiva om 150 mm:s diameter, vars bana har relativt stor kullrighet. Till denna skiva, vars varvtal är c:a 1 100 per minut, överföres drivkraften medelst en rem från en mellantransmission, vilken roterar med en hastighet av 250 varv per minut.

Polermaskinens remskiva är försedd med skydd; detta är lätt avtagbart för ernående av snabb omställning av rullarna och är utformat så, att remmens ingrepp på skivan är täckt.

En arbetare N. var sysselsatt med justering av ett par nyinsatta polerrullar. Denna justering sker medelst ovannämnda ställskruvar, av vilka den ena är placerad mycket nära polerrullens drivrem. Av någon anledning har *remmen glidit utav remskivan* — troligen genom att den övre polerrullen blivit snett inställd — varvid *remmen fångat N.* samt dragit honom upp emot mellantransmissionen i taket. Då kroppen slog emot taket, brast remmen. *N. föll till golvet* och erhöll så svåra skador, att han omedelbart avled.

Om skyddet för remskivan fanns på sin plats vid olyckstillfället har icke kunnat avgöras, men efteråt fann man det liggande alldeles intill maskinen.

Vid järnverket har man omedelbart gått i författning om förbättring av skyddsanordningarna vid samtliga grovpolermaskiner, varvid prov med skydd av ny typ utförts i samråd med yrkesinspektionen. (VIII b: 7)

27. Ett *valsverk av duo-typ* är å båda sidor om tränen försett med elektriskt drivna, sinsemellan sammankopplade lyftbord, på vilkas rullar göten resp. ämnena föras in mellan valsarna. För ämnenas styrning användes en c:a 2 m lång *handkrok* av $^5/_8$″ rundjärn. Nederdelen av denna — den egentliga kroken — brukade mellan arbetsoperationerna ligga an mot lyftbordet och blev därvid småningom deformerad genom nötningen mot rullarna (se fig. 1 och 2). Genom den kilform, kroken härigenom fick, fastnade den allt emellanåt mellan bordets rullar och dess fasta yta. Den var emellertid lätt att taga loss, och ingen hade tänkt på att någon olyckshändelse kunde ske i samband härmed. Vid ett tillfälle, då en arbetare D. stod som mottagare, *fastnade* emellertid *kroken* så hårt, att den rycktes ur D:s hand, och *överändan träffade* honom å högra *käken* snett underifrån, varvid han så svårt skadades, att han efter en kort stund avled.



Fig. 1.



Fig. 2.

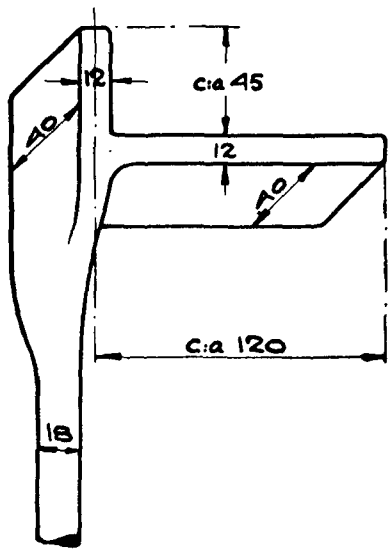


Fig. 3.

Frågan att få fram ett lämpligare och ofarligare verktyg har sedan ingående dryftats. Redskapet får ej vara för tungt och otympligt, men ej heller så klent, att det kan komma ned mellan rulle och täckplåt. Krokens båda vinkelben (se fig. 3) göras nu så breda, 40 mm, att de i normala fall ej kunna komma ned i springan mellan täckplåt och rulle. (En utförlig beskrivning över lämpligt utförande av en dylik krok finnes i »Jernkontorets annaler», häfte 2, 1932.)

Olycksfallet understryker den synnerliga vikten av att handverktygen och de enklare redskapen ägnas behörig vård och underhåll. (VIII b: 8)

Maskiner i sten-, tegel-, porslins- och glasindustri.

28. Vid ett vägarbete hade monterats krossanläggning, bestående av *stenkross och elevator*. En arbetare P., vars arbete bestod i att lägga upp sten på krossens matarbord, såg att *elevatorremmen glidit av remskivan*. P. skulle lägga på remmen på den övre skivan, men underlät att stanna maskineriet genom att frikoppla drivremskivan på motorn. Han fattade tag i remmen och skulle just stiga upp på en bock för att nå remskivan, då han *halkade och föll*. Härvid blev *vänstra benet insnärjt i remmen*, som lindade upp sig på den vid krossen befintliga remskivan. P. *drogs med* av remmen och fick vänstra benet krossat.

Det inträffade ger en vink om behovet av förbud att under maskineriets gång för hand av- eller pålägga rem. (VIII e: 4)

Kapsågar.

29. Vid en lantgård voro tre man sysselsatta med att kapa gallringsvirke i *en balanskapsåg för handlyftning*. En av dem förde fram veden och höll fast den under kapningen intill det därför avsedda anslaget på sågbordet, en annan lyfte klingan för kapning och den tredje, K., hade till uppgift att taga undan de kapade kubbarna.

Ett stycke klent trä skulle kapas mitt av. Då klingan lyftes upp, låg stycket ej intill anslaget. K. *underlät att hålla fast det kapade stycket, vilket fångades av klingan och slungades i hans ansikte*, som svårt skadades. (VIII f: 6)

Hyvelmaskiner och fräsmaskiner.

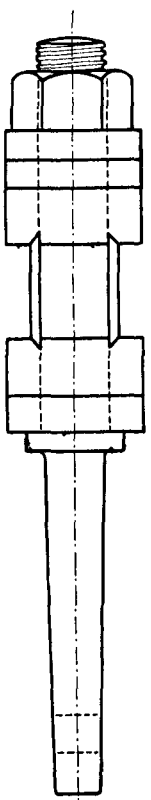


Fig. 4.

30. I en *träfräsmaskin* anbringade en arbetare två stål vid spindeln (se fig. 4), varefter han — enligt egen uppgift — drog till fästskruven med stor omsorg. *Ett av stålen lossnade* likväl, då spindeln kom upp i full hastighet, c:a 4 000 minutvarv. Stålet *slungades ur fästet och träffade arbetarens ena arm*, som svårt skadades.

Orsaken till olycksfallet torde ha varit, att någon av brickorna hängt upp sig och stålen därigenom ej blivit erforderligt hårt fastdragna.

Några säkert förebyggande åtgärder mot olycksfall vid ifrågavarande typ av fräs(„spindlar torde knappast kunna vidtagas. Det finns emellertid frässpindlar, som äro utförda på sådant sätt, att stålen icke kunna glida ur sina fästen, och det borde tillkomma maskintillverkarna att endast leverera dylika. (VIII i: 3)

Svänghjul, remskivor och remmar.

31. Mellan en turbin och slipmaskin sitter en koppling, vid vilken en *tvådelad remskiva* är fästad medelst fyra genomgående bultar. Denna remskiva hade vid gång visat sig skeva något, vilket reparatören E. och arbetarna J. och K. skulle avhjälpa. För detta ändamål isärskruvades skivan och lossades från kopplingen, varefter plåtmellanlägg inlades. Remskivan fastsattes därefter, och dess centrumbultar drogos till. För att vinna tid, om ytterligare ändring skulle vidtagas, insattes emellertid icke skruvarna i skivans ytterkant. E. drog därefter försiktigt på turbinen, tills skivan gjorde omkring 50 varv per minut, och uppmätte då skevningen. Plötsligt *sprang skivan sönder*. Av de kringflygande bitarna träffades både *E. och J.*, varvid den senare *skadades* så svårt, att han avled.

Orsaken till olyckan var, att skruvarna i skivans ytterkant ej insattes före igångsättningen. (VIII å: 14)

32. I en fabrik var en arbetsmaskin för tillfället ur bruk, och dess drivrem hängde löst på den i gång varande *transmissionsaxeln*. Denna var

lagrad nära taket, och för att remmen ej skulle nå för långt ned, hade en lös knut slagits på den dubbla nedhängande parten, vars nedersta del sålunda befann sig c:a $1^1/_2$ m från golvet.

En arbetare G. stack plötsligt in handen i remöglan. Den från axeln avgående remparten kom samtidigt under den pågående. *Remmen rullades upp på axeln, G. följde med och kastades mot taket,* varvid remmen brast och G. *föll till golvet* med vänstra överarmen bruten.

G. har troligen fått in sin vänstra arm ända till brottstället i remöglan. När denna drogs åt och G. kastades mot taket, skar den ena remparten av den andra i själva knuten, vilken omständighet torde hava räddat G:s liv. Rembrottet verkade som skuret med kniv.

Yrkesinspektören lämnade anvisning om att, då rem avlägges — så som i ovan angivna fall — skall den upphängas på stadigt fäst remkrok. (VIII å: 15)

Olycksfall genom fallande föremål, ras och liknande.

33. Fyra arbetare voro sysselsatta med *nedläggning av ett avloppsrör* på botten av ett 4·5 m djupt, *spåntat schakt,* då plötsligt den ena av *schaktets väggar gav vika.* En av arbetarna lyckades rädda sig undan den nedrasande sanden. Av de övriga blev *en helt begravd och två fastklämda* mellan spåntplankorna. Alla tre dödades.

Orsaken till olyckan torde vara att tillskriva de ogynnsamma markförhållandena och den alltför svaga konstruktionen av schaktväggarna. Därjämte hade en del av schaktmassorna upplagts i en 1 à 1·5 m hög vall omedelbart utefter den spåntvägg, som gav vika, vilket väsentligt ökat trycket på denna.

Arbetets ledning hade anförtrotts åt en person utan erforderlig sakkunskap. För att förebygga ett upprepande av olycksfallet föreskrev yrkesinspektören, att sakkunnig person skulle anställas som kontrollant för arbetet. (X: 58)

34. Vid utrivning av bottenhällar från en elektrisk hytta användes en *travers,* vilken placerades mitt framför ugnen. Då kranlinorna vid utdragningen av hällarna kommo att ligga an mot traversbanan, måste trallans ändläge förskjutas inåt. För detta ändamål hade man sedan många år invid hyttväggen på trallrälsen som stopp för traverstrallan löst upplagt en provisorisk *träpallning,* bestående av ett c:a 1·2 m långt ramverk av 4″ × 5″ virke.

En bottenhäll hade just framdragits, och hyttarbetaren L. var sysselsatt med att lossa lyftkättingen från hällen, då traversföraren förde trallan framåt mot pallningen. Denna, som troligen kommit ur sitt rätta läge, sköts över rälskanten och *föll ned.* Pallningen *träffade L.,* som föll baklänges och slog huvudet i en på golvet liggande järnhäll. L. skadades därvid så svårt, att han senare avled.

Vid av yrkesinspektionen företagen undersökning föreskrevs, att om liknande pallningar komme att användas, skulle dessa på ett stadigt sätt fästas vid traversen, eller också skulle trallan klamras fast. (X: 59)

35. För *kylning av kloratlut användas två kyltorn,* vilkas konstruktion framgår av fig. 5. Kylningen försiggår vid ett torn åt gången och varar ungefär två dygn. Emedan kylningen icke var tillräckligt effektiv, ändrades luftintaget *a,* varvid öppningen vidgades $2^1/_2$ gånger till en storlek av 1 300 × 700 mm. Efter denna förändring visade det sig emellertid, att avdunstningen blev så kraftig, att stora saltavlagringar blevo kvarsittande i kyltornen och måste spettas bort. Största mängderna salt avsattes nedtill under rensluckorna *b,* men däremot ingenting ovanför rensluckorna *c.* Då saltet satt ganska löst på kyltornets innerväggar, hade understundom ras inträffat, varför förbud utfärdats för arbetarna att gå in i tornen för att lösgöra saltet. Spettning finge endast ske utifrån eller inifrån de överst belägna rensluckorna *c.* Samtliga rensluckor hava en storlek av 700 × 700 mm. Höjdskillnaden mellan de tvenne paren rensluckor uppgår till 4 m.

Vid *nedspettning av klorat* från det ena kyltornet inträffade ett olycksfall, varvid en arbetare L. skadades till döds. Då efter olyckshändelsen den förolyckades hatt upphittades in-

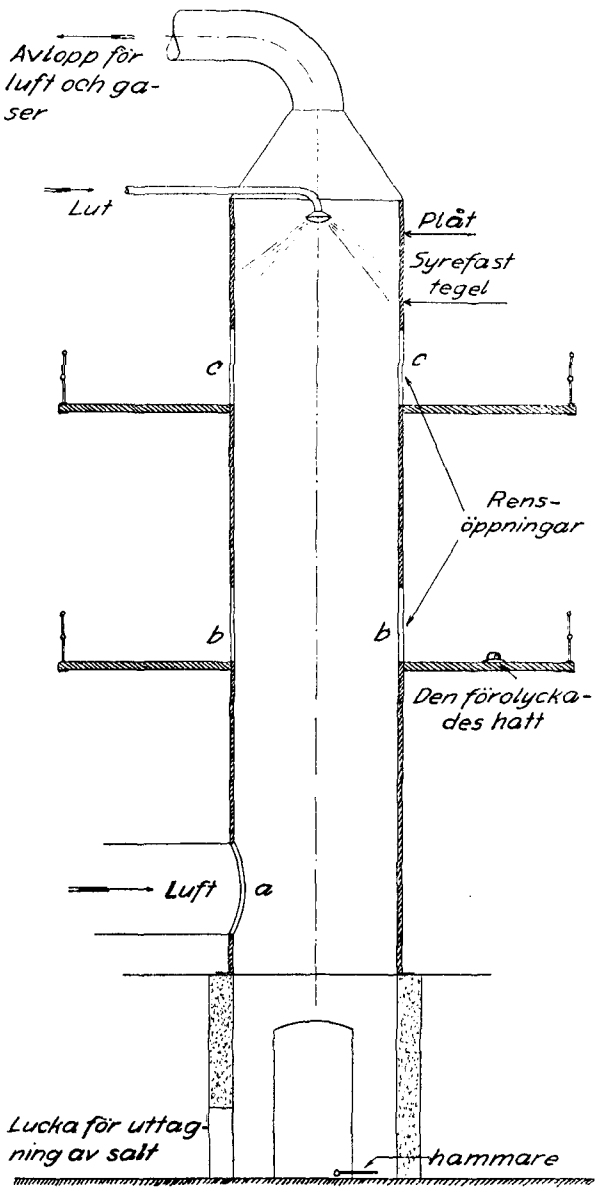


Fig. 5.

vid en av de nedre rensluckorna och en hammare låg inne i kyltornet, kan man härav sluta sig till, att den förolyckade befunnit sig vid nedre rensluckorna och där *lutat sig in i kyltornet* för att med hammaren knacka loss saltet. Härvid har genom den uppkomna vibrationen i tornet det över luckorna fastsittande *saltet lossnat och träffat L. i huvudet* med påföljd, att han förlorat balansen och *fallit ned i tornet.*

Till förhindrande av dylika olyckshändelser anordnades en plattform med räcken mellan de övre rensluckorna. Från denna plattform kan all nedspettning av salt ske. Därjämte komma tydliga anslag med förbud att vid spettning gå eller luta sig in i tornen att uppsättas vid varje renslucka. (X: 60)

Olycksfall genom explosion av sprängämnen, gaser o. dyl.

36. Grovarbetaren H. var sysselsatt med *bortsprängning av trästubbar* och hade placerat en dynamitpatron med tändhatt och en c:a $^1/_2$ m lång stubintråd i ett hål i en stubbe. Någon fördämning användes icke. Sedan stubintråden tänts, avlägsnade sig H. 50 à 60 m från sprängningsplatsen. Efter omkring 5 minuter hördes en dov knall, såsom av en tändhattsexplosion. H. fick den uppfattningen, att tändhatten lossnat och att patronen därför icke exploderat samtidigt med tändhatten. Han sprang fram till stubben för att undersöka förhållandet. I samma ögonblick han böjde sig ned, *explo*derade dynamitpatronen, varvid H. kastades baklänges och *svårt skadades.*

Olyckshändelsen är att tillskriva oförsiktighet (jmf. Socialstyrelsens anvisningar nr 3/1931, mom. 31) samt bristande noggrannhet vid infästningen av tändhatten. (XI: 26)

37. Cykelreparatören P. använde för svetsning och lödning ett *acetylengasverk* av gammal typ, vilket hade blivit *otätt i gasklockan.* Han hade därför lånat ett annat gasverk och svetsat igen otätheterna.

Sedan detta utförts, placerades gasklockan åter på sin plats och provades, varvid emellertid några mindre otätheter funnos kvar.

P. öppnade alla kranar till gasverket för att släppa ut gasen, varefter han började *svetsa igen* de resterande *otätheterna*. Plötsligt inträffade en *kraftig explosion*. Gasklockan kastades genom trossbottnen upp i övre våningen, och P. skadades dödligt.

Olyckshändelsen får tillskrivas grov vårdslöshet, emedan gasverket först bort ordentligt tömmas och utvädras, innan bar låga förts till detsamma. (XI: 27)

38. L. hade tillsammans med tre andra arbetare åtagit sig anläggning av vägtrummor. I en s. k. trumgrop fanns en större *sten*, som *skulle sprängas*. Borrningsarbetet för sprängningen utfördes av två av arbetarna, medan L. och den fjärde mannen i laget voro sysselsatta ett stycke därifrån med att kila sten. Sedan borrningen avslutats, laddades borrhålet, som var c:a 1 m djupt, med fyra dynamitpatroner. För tändningen användes stubintråd av omkring 1 meters längd.

När L. och hans arbetskamrat hörde varningen »Eld i berget», sprungo de ett stycke från arbetsplatsen och togo skydd bakom var sitt större träd, ungefär 65 m från trumgropen. Troligen har *L. tittat fram*, ty han *träffades i huvudet av en av de kringflygande stenarna* och skadades därvid så svårt, att han avled.

Socialstyrelsens anvisningar angående skydd mot yrkesfara vid sprängningsarbete och minnesblad för arbetare tillfälligt sysselsatta med sprängningsarbete ha tidigare tillställts arbetsgivaren. (XI: 28)

39. Vid *bergsprängning* laddade byggnadsarbetaren E. ett 30 cm djupt borrhål med en halv patron dynamit. Efter att därefter hava fyllt hålet med torr sand och såsom fördämning omkring detsamma lagt granris och några stockar, sökte E. tända den c:a 40 cm långa stubintråden. Härvid uppstod emellertid ingen rök, varför E. trodde, att antändningen ej lyckats. Han stärktes i denna sin tro, då han med en fällkniv klöv den yttersta ändan av stubintråden och därvid tyckte sig se, att den innehöll färskt krut. E. *stod* på knä *lutad över borrhålet* och gjorde förnyade försök att tända stubintråden, då *skottet* plötsligt *brann av* och E. svårt skadades.

E. hade icke tillstånd att själv inköpa sprängämnen.

Orsaken till olycksfallet, som måste rubriceras såsom föranlett av grov vårdslöshet, får tillskrivas E:s bristande kännedom om sprängämnen och deras användning. (XI: 29)

Olycksfall förorsakade av giftiga gaser o. dyl.

40. Vid ett gasverk var ett antal arbetare sysselsatta med spolning och *rengöring av gasrör*, dragna utomhus på c:a 4 m höjd över marken. Rören voro försedda med manhålsöppningar, genom vilka spolningen skedde. Kring dessa öppningar avsätter sig ofta naftalin, vilken även skulle bortskaffas. Enär gaslukt märkts, hade arbetsbefälet tillsagt arbetarna att icke uppehålla sig för länge i närheten av öppningarna. Sedan arbetet pågått några timmar, kände sig rörarbetaren N. illamående och satte sig i en trappa, där han förlorade medvetandet på grund av *gasförgiftning*.

Befälet beordrade samtliga arbetare att anlägga gasmasker, men ingen åtlydde ordern, enär gasmaskerna förmenades utgöra hinder i arbetet. Omkring tre timmar senare drabbades också grovarbetaren J. av förgiftning.

Orsaken till förgiftningsfallen var utan tvivel oförsiktighet. (XII: 13)

Olycksfall vid ångpannor, kokare eller andra kärl under tryck.

41. I ett valsverk var en *luftbehållare* uppmonterad. Tryckluften till densamma levererades från tvenne *kompressorer* med gemensamt ledningssystem. Plötsligt upptäcktes, att *rök utvecklades* från den ena av kompressorerna. Denna stannades fortast och avkopplades genom ventil från luftledningen. Strax efteråt *inträffade en explosion*.

Luftbehållarens botten trycktes härvid ut. Cylinderns nedre sarg revs upp längs båda svetsfogarna, skilde sig helt från den övre sargen och utvecklades nästan fullständigt. Den övre sargen öppnade sig längs hela längdsvetsen, men övre gavelns förbindelse med sargen var oskadad. Delarna kastades c:a 15 à 20 m åt olika håll. Ingen skadades livsfarligt. Ett stort antal fönsterrutor i byggnaden krossades, en del av taket ramponerades, och en spricka uppstod i en slaggstensmur, intill vilken behållaren var placerad. (Utförlig redogörelse över olyckshändelsen återfinnes i »Verkstäderna», nr 2, 1932, sid. 28.)

Vid av yrkesinspektören företagen undersökning framgick, att explosionen förorsakats av överhettning på grund av alltför riklig smörjning. I tryckventilerna hade förträngningar genom kolutfällning från oljan uppstått i sådan omfattning, att genomloppsarean avsevärt förminskats.

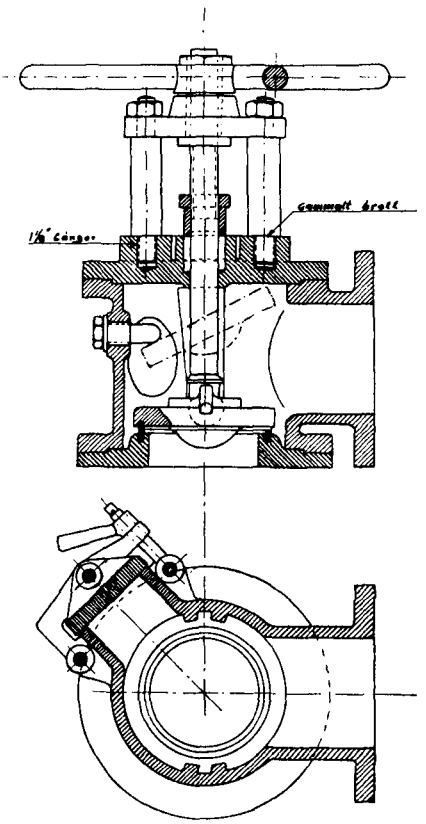


Fig. 6.

Anvisningar lämnades bl. a. om noggrann tillsyn av oljetillförseln och av tryckventilerna.

(XIII: 15)

42. I en sulfatfabriks kokeri användas 9 *sulfatkokare*. I kokeriets nedre våning uppehöll sig hjälpkokaren L. och i övre våningen förste kokaren E. Plötsligt fick E. höra *en hård knall* och en kraftig susning såsom av utrusande ånga. Han fick den uppfattningen, att något ångrör till kokarna sprungit sönder, varför han skyndsamt avstängde ångtilloppet. Alla ansträngningar att komma L. till hjälp misslyckades på grund av en intensiv hetta, som bildats i kokeriet. *En kokarventil hade sprungit sönder*, och först sedan all massan blåsts ur kokaren, vilket tog en tid av omkring 15 minuter, lyckades man taga sig in i kokeriet. Vid undanskottningen av det c:a 1 m högt stående massalagret påträffades L:s döda kropp på ett avstånd från dörren av omkring 10 m, strax intill ena kokaren. (Utförlig redogörelse över olyckshändelsen återfinnes i »Svensk papperstidning», *nr 3, 1932, sid. 97.*)

Det framgick tämligen tydligt, att L. under försök att täta ventilen (fig. 6), som läckte något, förlängt ventilnyckeln med en c:a 700 mm lång rörbit och samtidigt genom kraftiga slag så hårt frestat bultarna, att dessa slutligen brustit.

Förbud har nu utfärdats mot att på dylikt sätt draga ventilerna. Dessutom skola anslutningsledningarna förses med lock och bygel.

(XIII: 16)

Övriga olycksfall.

43. Chauffören L. och arbetaren K. utförde *med lastbil ett transportarbete*. Vid ett uppehåll ställdes bilen i en skogsbacke. För att hindra vagnen att rulla framåt drog L. till handbromsen samt lade in 2:ans växel. Efter någon stund *startade K. med vev bilmotorn*. På grund av att 2:ans växel var inlagd, gick *bilen framåt*, varvid K. *klämdes till döds* mellan ett träd och bilen.

Av polisutredningen synes framgå, att den dödade K. vid olycksfallet varit berörd av spritdrycker. (L: 12)

Sveriges offentliga arbetsförmedling under april 1932.

Översikt av verksamheten vid de särskilda anstalterna.

Anstalter	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökn. per 100 led. pl.	Anstalter	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökn. per 100 led. pl.
Stockholms stad .	17 338	5 546	4 332	313	Malmöhus: Eslöv	285	119	94	239
Stockholms län .	5 307	2 181	1 790	243	Malmöhus: Skurup . . .	125	163	98	77
Uppsala län . . .	1 643	1 114	869	147	Malmöhus: Vellinge . . .	124	116	80	107
Södermanlands län	1 747	1 066	789	164	Malmöhus: Ortsombud . .	713	32	32	2 228
Östergötlands län	3 289	1 336	1 104	246	Hallands län . .	1 219	428	335	285
Norrköping . . .	1 874	338	256	554	Göteborgs o. Boh. l.	3 728	586	379	636
Jönköpings län .	1 397	625	489	224	Göteborg	12 443	3 097	2 756	402
Kronobergs län .	965	520	400	186	Älvsborgs län . .	1 903	666	606	286
Norra Kalmar län	929	329	295	282	Skaraborgs län .	1 849	1 046	670	177
Södra Kalmar län	1 546	454	410	341	Värmlands län .	3 426	742	574	462
Gotlands län . .	287	280	166	103	Örebro län . . .	3 070	1 003	686	306
Blekinge län . .	4 139	1 150	927	360	Västmanlands län	3 097	1 055	893	294
Kristianstads län .	2 023	1 373	1 078	147	Kopparbergs län .	3 239	579	504	559
Malmöhus: Malmö	7 022	1 795	1 475	391	Gävleborgs län .	3 524	526	500	670
Malmöhus: Lund	742	220	206	337	Västernorrlands l.	6 456	468	468	1 379
Malmöhus: Landskrona . .	1 567	359	333	436	Jämtlands län . .	4 384	593	578	739
Malmöhus: Hälsingborg .	2 858	643	573	444	Västerbottens län	994	289	254	344
Malmöhus: Ystad	661	99	82	668	Norrbottens län .	618	209	182	296
Malmöhus: Trälleborg . .	803	305	297	263	Tillsammans	**107 334**	**31 450**	**25 560**	**341**

Översikt av verksamheten för huvudgrupper av arbete.

	Manliga avdeln.			Kvinnliga avdeln.			Tillsammans				
	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Arbetssökande personer	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökn. per 100 led. pl.
Jordbr. o. skogshush.	15 039	6 405	5 288	1 271	2 186	1 071	15 920	16 310	8 591	6 359	190
Industri o. hantverk	35 995	1 336	1 289	1 364	520	397	36 099	37 359	1 856	1 686	2 013
Sjöfart och fiske .	9 514	2 166	2 149	502	179	175	9 866	10 016	2 345	2 324	427
Handel o. samfärdsel	7 268	993	924	3 832	2 488	1 905	10 715	11 100	3 481	2 829	319
Husligt arbete . .	7	3	3	11 358	9 782	6 995	9 102	11 365	9 785	6 998	116
Annat arbete . . .	20 536	5 377	5 352	648	15	12	20 294	21 184	5 392	5 364	393
Summa	**88 359**	**16 280**	**15 005**	**18 975**	**15 170**	**10 555**	**101 996**	**107 334**	**31 450**	**25 560**	**341**
Därav under 18 år	3 496	1 592	1 319	2 878	1 890	1 399	6 253	6 374	3 482	2 718	183
Tills. mars 1932	88 130	18 213	16 910	16 625	12 303	8 453	99 101	104 755	30 516	25 363	343
» april 1931	44 539	15 133	12 919	16 468	16 254	10 296	56 849	61 007	31 387	23 215	194
» » 1930	29 879	15 265	12 294	14 962	16 777	10 278	40 774	44 841	32 042	22 572	140
» » 1929	30 555	15 431	12 885	15 926	15 616	9 637	42 780	46 481	31 047	22 522	150

Utanför resp. länsförmedlingsanstalters rapporteringsområden tillsattes under månaden 2 398 platser, varav 1 817 manliga och 581 kvinnliga; motsvarande tal under samma månad föregående år voro resp. 2 125, 1 572 och 553 samt under nästlidna månad resp. 1 522, 1 133 och 389.

	Arbetsförmedlings-anstalter	Hela antalet			Jordbruk m. m.			Skogshus-hållning			Gruvdrift o. malmförädling			Jord-, sten- o. glasindustri		
		Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.
	Manliga avdeln. .	**88 359**	**16 280**	**15 005**	**10 036**	**6 043**	**4 931**	**5 003**	**362**	**357**	**3 309**	**141**	**141**	**4 439**	**75**	**72**
1	Stockholms stad . . .	12 041	1 652	1 589	268	153	153	2	—	—	6	—	—	43	2	1
2	Stockholms län . . .	4 504	1 414	1 316	1 730	1 014	927	61	25	21	397	35	35	46	2	2
3	Uppsala län	1 258	664	565	539	387	311	15	—	—	2	—	—	71	—	—
4	Södermanlands län .	1 259	601	475	418	429	304	—	—	—	—	—	—	9	—	—
5	Östergötlands län . .	2 450	731	655	1 056	532	457	30	1	1	38	—	—	85	—	—
6	Norrköping	1 704	172	147	163	86	74	—	—	—	—	—	—	4	—	—
7	Jönköpings län . . .	927	307	266	168	148	107	16	6	6	16	—	—	9	—	—
8	Kronobergs län . . .	710	248	233	178	123	108	9	2	2	1	—	—	45	25	25
9	Kalmar län	2 190	582	569	228	108	96	47	4	4	16	—	—	172	—	—
10	Gotlands län	133	98	79	88	80	62	1	1	1	—	—	—	—	—	—
11	Blekinge län	3 486	603	567	399	175	140	15	—	—	—	—	—	1 048	5	5
12	Kristianstads län . .	1 314	712	610	765	572	473	22	—	—	26	—	—	52	2	2
13	Malmöhus län: Malmö	5 204	607	595	105	36	25	—	—	—	—	—	—	140	—	—
14	Hälsingborg . .	2 428	354	348	120	63	58	—	—	—	111	—	—	12	—	—
15	Övriga anstalter	4 482	1 004	937	560	343	276	—	—	—	266	12	12	153	16	16
16	Hallands län	1 026	266	225	187	116	75	—	—	—	8	—	—	91	1	1
17	Göteborgs o. Boh. län	3 373	305	229	250	175	106	—	4	4	—	—	—	2 090	5	3
18	*Göteborgs stad* . . .	10 486	1 729	1 687	161	176	166	—	30	30	—	—	—	18	5	5
19	Älvsborgs län	1 780	553	539	169	72	58	—	—	—	83	7	7	24	1	1
20	Skaraborgs län . . .	1 377	538	400	576	430	292	3	—	—	—	—	—	20	3	3
21	Värmlands län . . .	3 177	434	398	303	143	107	634	31	31	8	—	—	82	5	5
22	Örebro län	2 546	416	351	413	290	227	135	7	6	405	2	2	81	—	—
23	Västmanlands län . .	2 580	614	551	430	319	257	43	21	21	748	21	21	31	—	—
24	Kopparbergs län . . .	2 889	304	303	92	19	18	699	9	9	747	14	14	7	3	3
25	Gävleborgs län . . .	3 216	345	345	98	7	7	431	13	13	431	50	50	27	—	—
26	Västernorrlands län .	6 392	437	437	199	—	—	1 069	3	3	—	—	—	73	—	—
27	Jämtlands län . . .	4 120	353	353	317	33	33	1 715	154	154	—	—	—	6	—	—
28	Västerbottens län . .	813	124	124	53	14	14	30	5	5	—	—	—	—	—	—
29	Norrbottens län . . .	494	113	112	3	—	—	26	46	46	—	—	—	—	—	—
	Kvinnliga avdeln.	**18 975**	**15 170**	**10 555**	**1 271**	**2 186**	**1 071**	—	—	—	—	—	—	**11**	—	—
1	Stockholms stad . .	5 297	3 894	2 743	46	81	72	—	—	—	—	—	—	2	—	—
2	Stockholms län . . .	803	767	474	73	139	64	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Uppsala län	385	450	304	111	137	81	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Södermanlands län .	488	465	314	56	109	51	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Östergötlands län . .	839	605	449	72	111	68	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Norrköping	170	166	109	5	18	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Jönköpings län . . .	470	318	223	23	53	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Kronobergs län . . .	255	272	167	41	88	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Kalmar län	285	201	136	20	35	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Gotlands län	154	182	87	7	35	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Blekinge län	653	547	360	89	175	78	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Kristianstads län . .	709	661	468	144	184	98	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Malmöhus län: Malmö	1 818	1 188	880	23	36	9	—	—	—	—	—	—	9	—	—
14	Hälsingborg . .	430	289	225	11	14	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Övriga anstalter	538	409	285	60	100	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Hallands län	193	162	110	35	42	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Göteborgs o. Boh. län	355	281	150	66	67	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Göteborgs stad . . .	1 957	1 368	1 069	60	60	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Älvsborgs län . . .	123	113	67	5	11	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Skaraborgs län . . .	472	508	270	58	180	62	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Värmlands län . . .	249	308	176	44	92	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Örebro län	524	587	335	65	162	63	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Västmanlands län . .	517	441	342	75	123	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Kopparbergs län . .	350	275	201	32	53	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Gävleborgs län . . .	308	181	155	3	6	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Västernorrlands län .	64	31	31	10	8	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Jämtlands län . . .	264	240	225	19	38	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Västerbottens län . .	181	165	130	16	27	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Norrbottens län . . .	124	96	70	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Metall- o. maskin-industri			Trävaru-industri			Byggnads-verksamhet			Läder-, hår- o. gummi-industri			Textil-industri			Beklädnads-industri			Närings- o. njut-ningsmedels-industri			
Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T. p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L. p.	T. p.	
9176	**187**	**176**	**4 597**	**166**	**161**	**8 763**	**560**	**549**	**446**	**15**	**13**	**316**	**3**	**3**	**617**	**17**	**12**	**1 128**	**25**	**23**	
2 311	45	42	232	4	3	2 789	97	92	91	5	4	16	—	—	117	9	5	163	1	1	1
465	23	22	73	12	10	438	38	37	4	—	—	1	—	—	15	—	—	34	3	3	2
80	2	1	17	1	—	57	—	—	5	—	—	1	—	—	9	—	—	38	—	—	3
302	21	21	54	4	3	54	11	11	2	—	—	2	—	—	3	—	—	14	1	1	4
209	6	5	130	1	1	242	19	19	2	—	—	4	—	—	6	—	—	17	—	—	5
233	2	2	116	4	4	448	6	6	7	1	1	87	2	2	6	1	1	16	—	—	6
87	1	1	112	2	2	84	11	11	1	—	—	5	—	—	2	—	—	21	—	—	7
38	3	3	26	6	6	21	6	6	3	2	2	—	—	—	3	—	—	3	—	—	8
263	—	—	168	10	10	129	17	17	7	—	—	6	—	—	2	—	—	40	—	—	9
—	—	—	—	—	—	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	10
40	—	—	23	—	—	51	6	6	2	—	—	—	—	—	4	—	—	14	—	—	11
55	7	6	20	—	—	98	14	14	1	—	—	3	—	—	4	—	—	22	4	4	12
1 034	9	9	152	3	3	1 125	47	47	84	1	1	21	—	—	90	4	4	128	—	—	13
193	3	3	19	—	—	298	20	20	75	—	—	5	—	—	17	—	—	19	—	—	14
649	11	11	64	3	3	356	21	21	94	1	1	17	—	—	17	1	1	256	1	1	15
119	1	1	34	—	—	105	17	17	6	—	—	13	—	—	15	—	—	17	2	2	16
60	3	1	56	—	—	63	10	9	4	—	—	4	—	—	5	1	—	36	1	1	17
1 930	24	22	523	1	1	829	75	71	38	5	4	85	1	1	57	1	1	137	7	6	18
179	12	12	29	1	1	136	24	24	4	—	—	33	—	—	10	—	—	10	—	—	19
53	2	2	22	—	—	35	—	—	4	—	—	—	—	—	3	—	—	54	4	4	20
125	—	—	131	17	17	181	2	2	3	—	—	10	—	—	10	—	—	4	—	—	21
122	3	3	53	2	2	179	15	15	9	—	—	—	—	—	187	—	—	16	—	—	22
289	—	—	120	20	20	203	4	4	—	—	—	—	—	—	3	—	—	16	—	—	23
46	8	8	194	29	29	188	68	68	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	24
125	—	—	441	7	7	187	7	7	—	—	—	2	—	—	10	—	—	17	—	—	25
140	—	—	1 529	30	30	278	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	—	24	—	—	26
18	—	—	58	3	3	115	22	22	—	—	—	1	—	—	9	—	—	7	—	—	27
6	1	1	60	6	6	57	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
5	—	—	141	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
148	**9**	**9**	**1**	—	—	—	—	—	**100**	—	—	**107**	**14**	**8**	**413**	**212**	**152**	**259**	**135**	**98**	
134	9	9	1	—	—	—	—	—	4	—	—	23	12	7	142	87	45	60	29	24	1
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	3	3	6	3	3	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	2	6	3	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	3	3	8	8	6	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	—	1	1	1	—	—	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	8	1	1	7	6	4	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	1	2	2	2	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	4	4	18	6	5	12
9	—	—	—	—	—	—	—	—	74	—	—	12	1	1	119	72	58	59	12	10	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—	—	3	—	—	2	—	—	8	2	1	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	4	—	—	4	4	4	3	—	—	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	4	—	—	1	1	1	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	1	—	17
3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	44	1	—	86	27	23	64	34	26	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	1	1	1	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	4	1	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	11	6	6	2	6	1	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	2	2	2	6	4	23
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	2	2	25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29

	Arbetsförmedlingsanstalter	Kem. - tekn. o. belysningsindustri			Trämasse- o. pappersindustri			Grafisk industri			Industri o. hantverk, ej specific.			Sjöfart och fiske		
		Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.
	Manliga avdeln. .	**305**	**68**	**67**	**768**	**2**	**1**	**223**	**6**	**6**	**1 908**	**71**	**65**	**9 514**	**2 166**	**2 149**
1	Stockholms stad . .	10	1	1	41	—	—	113	1	1	635	20	17	882	373	359
2	Stockholms län . . .	1	—	—	3	—	—	11	1	1	51	—	—	91	20	20
3	Uppsala län	3	—	—	1	—	—	4	—	—	19	—	—	7	—	—
4	Södermanlands län .	—	—	—	3	—	—	2	—	—	6	—	—	93	29	29
5	Östergötlands län . .	—	—	—	3	—	—	1	—	—	106	1	1	19	5	5
6	Norrköping	1	—	—	23	—	—	6	—	—	29	—	—	117	38	37
7	Jönköpings län . . .	18	1	1	—	—	—	5	—	—	26	—	—	5	—	—
8	Kronobergs län . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Kalmar län	8	—	—	2	—	—	2	—	—	48	1	—	523	122	122
10	Gotlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	8	8
11	Blekinge län	1	—	—	—	—	—	1	—	—	18	1	1	786	171	171
12	Kristianstads län . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	24	7	7
13	Malmöhus län: Malmö	113	—	—	32	—	—	11	—	—	309	6	6	445	85	85
14	Hälsingborg . .	11	—	—	1	—	—	4	—	—	31	—	—	1 144	204	203
15	Övriga anstalter	19	37	37	5	—	—	5	—	—	48	14	14	680	144	144
16	Hallands län	1	—	—	—	—	—	1	—	—	5	—	—	218	72	72
17	Göteborgs o. Boh. län	10	—	—	7	—	—	2	—	—	9	—	—	244	39	39
18	Göteborgs stad . . .	48	29	28	43	2	1	42	4	4	250	26	24	3 202	779	778
19	Älvsborgs län . . .	—	—	—	47	—	—	—	—	—	40	2	2	14	—	—
20	Skaraborgs län . . .	1	—	—	—	—	—	1	—	—	47	—	—	8	—	—
21	Värmlands län . . .	—	—	—	114	—	—	—	—	—	104	—	—	59	24	24
22	Örebro län	19	—	—	2	—	—	4	—	—	18	—	—	19	—	—
23	Västmanlands län . .	—	—	—	1	—	—	1	—	—	20	—	—	11	1	1
24	Kopparbergs län . .	—	—	—	2	—	—	2	—	—	2	—	—	1	—	—
25	Gävleborgs län . . .	—	—	—	7	—	—	2	—	—	48	—	—	312	14	14
26	Västernorrlands län .	41	—	—	279	—	—	2	—	—	14	—	—	473	31	31
27	Jämtlands län . . .	—	—	—	152	—	—	1	—	—	10	—	—	—	—	—
28	Västerbottens län . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	70	—	—
29	Norrbottens län . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	49	—	—
	Kvinnliga avdeln.	**48**	**14**	**13**	**169**	**68**	**67**	**3**	**5**	**5**	**105**	**63**	**45**	**502**	**179**	**175**
1	Stockholms stad . .	16	14	13	73	25	24	2	—	—	21	48	34	334	122	121
2	Stockholms län . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—
3	Uppsala län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Södermanlands län .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	2	2	2
5	Östergötlands län . .	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—
6	Norrköping	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	6	4	4
7	Jönköpings län . . .	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Kronobergs län . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Kalmar län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Gotlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	2	2
11	Blekinge län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1
12	Kristianstads län . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
13	Malmöhus län: Malmö	11	—	—	54	37	37	1	1	1	65	12	8	7	—	—
14	Hälsingborg . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	6	3	3
15	Övriga anstalter	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	1
16	Hallands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2
17	Göteborgs o. Boh. län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
18	Göteborgs stad . . .	18	—	—	40	6	6	—	4	4	3	1	1	112	40	39
19	Älvsborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Skaraborgs län . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Värmlands län . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Örebro län	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—
23	Västmanlands län . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Kopparbergs län . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Gävleborgs län . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	1	1	—	—
26	Västernorrlands län .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	—	—
27	Jämtlands län . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Västerbottens län . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Norrbottens län . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Kontors-, bank- o. d. personal			Butiks- o. magasins-personal			Hotell- o. restaurang-personal			Transport-arbetare			Allmän o. litterär verksamhet			Husligt arbete			Annat arbete			
Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	
690	**77**	**69**	**2 098**	**125**	**119**	**416**	**34**	**33**	**3 926**	**749**	**695**	**138**	**8**	**8**	**7**	**3**	**3**	**20 536**	**5 377**	**5 352**	
311	21	18	939	42	40	233	2	2	1 230	186	160	82	3	3	5	—	—	1 522	687	687	1
12	5	5	54	1	1	18	5	5	257	36	34	4	—	—	—	—	—	738	194	193	2
4	—	—	23	2	2	6	—	—	60	15	13	—	—	—	—	—	—	297	257	238	3
1	—	—	9	—	—	—	—	—	36	13	13	—	—	—	—	—	—	251	93	93	4
3	1	1	24	2	2	4	3	3	100	18	18	2	—	—	—	—	—	369	142	142	5
19	1	1	39	1	—	4	—	—	112	25	14	—	—	—	—	—	—	274	5	5	6
2	1	1	5	—	—	9	1	1	39	8	8	—	—	—	—	—	—	297	128	128	7
2	1	1	2	—	—	—	—	—	10	2	2	—	—	—	—	—	—	369	78	78	8
15	—	—	17	—	—	2	—	—	47	1	1	—	—	—	—	—	—	448	319	319	9
—	—	—	—	—	—	4	2	2	6	1	1	—	—	—	—	—	—	13	4	4	10
3	—	—	15	2	2	12	4	4	54	12	11	2	—	—	1	—	—	997	227	227	11
—	—	—	15	2	2	4	1	1	38	12	12	—	—	—	1	—	—	155	91	89	12
86	10	9	183	6	6	25	1	1	333	55	55	22	—	—	—	—	—	766	344	344	13
9	1	1	31	1	1	7	1	1	120	13	13	1	—	—	—	—	—	200	48	48	14
9	1	1	67	2	2	8	1	1	121	21	21	2	—	—	—	—	—	1 086	375	375	15
2	—	—	23	5	5	2	—	—	35	18	18	2	—	—	—	—	—	142	34	34	16
2	—	—	11	1	1	3	1	—	91	5	5	—	—	—	—	—	—	426	60	60	17
176	35	31	492	52	49	45	4	4	517	262	251	14	5	5	—	3	3	1 879	203	202	18
6	—	—	10	1	1	3	—	—	67	3	3	—	—	—	—	—	—	916	430	430	19
2	—	—	14	1	1	5	1	1	49	2	2	1	—	—	—	—	—	479	95	95	20
—	—	—	5	—	—	1	—	—	36	1	1	—	—	—	—	—	—	1 367	211	211	21
6	—	—	28	—	—	5	—	—	84	5	5	4	—	—	—	—	—	757	92	91	22
8	—	—	21	—	—	3	2	2	78	15	14	—	—	—	—	—	—	554	211	211	23
—	—	—	10	—	—	5	4	4	21	6	6	—	—	—	—	—	—	868	144	144	24
4	—	—	21	3	3	3	—	—	121	4	4	2	—	—	—	—	—	927	240	240	25
6	—	—	29	—	—	1	—	—	182	5	5	—	—	—	—	—	—	2 040	368	368	26
1	—	—	10	1	1	4	1	1	38	2	2	—	—	—	—	—	—	1 658	137	137	27
1	—	—	1	—	—	—	—	—	17	3	3	—	—	—	—	—	—	513	93	93	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	—	—	—	—	—	—	—	—	228	67	66	29
304	**33**	**25**	**721**	**165**	**127**	**2 227**	**1 703**	**1 338**	**199**	**288**	**184**	**381**	**299**	**231**	**11 358**	**9 782**	**6 995**	**648**	**15**	**12**	
131	19	13	316	76	60	794	504	399	98	133	90	198	106	67	2 777	2 625	1 764	125	4	1	1
1	1	1	14	5	4	89	51	41	—	—	—	29	16	16	575	549	342	—	—	—	2
1	1	1	8	2	2	6	21	12	1	2	1	1	2	1	245	282	205	12	—	—	3
—	—	—	4	—	—	19	19	15	3	5	5	3	9	6	332	305	222	59	9	9	4
—	—	—	8	1	—	67	76	64	2	5	2	16	14	11	624	386	295	33	—	—	5
—	1	1	2	—	—	8	6	3	4	6	3	1	—	—	111	129	90	19	—	—	6
—	—	—	3	—	—	42	60	36	5	2	2	5	6	5	367	190	156	4	—	—	7
—	—	—	—	—	—	28	26	18	—	—	—	4	5	3	181	152	113	—	—	—	8
—	—	—	7	—	—	15	14	11	—	—	—	3	—	—	231	151	111	8	—	—	9
2	—	—	2	—	—	53	51	30	—	—	—	1	2	1	84	92	49	—	—	—	10
—	—	—	3	3	1	72	72	58	2	1	1	2	1	1	478	291	217	—	—	—	11
—	—	—	5	2	1	118	88	68	1	3	3	3	4	4	399	370	285	14	—	—	12
70	3	1	139	28	22	162	109	86	—	40	15	14	6	5	900	831	627	90	—	—	13
1	—	—	18	15	14	66	45	32	4	7	2	1	7	6	276	196	159	17	—	—	14
—	—	—	16	1	1	36	38	33	5	5	4	1	—	—	367	260	192	33	—	—	15
—	—	—	1	—	—	20	28	25	—	4	4	1	—	—	119	85	59	9	—	—	16
2	—	—	4	1	1	56	55	33	7	6	5	5	1	1	201	150	75	9	—	—	17
92	7	7	138	26	17	188	139	113	50	46	28	53	60	55	856	917	696	149	—	—	18
—	—	—	1	—	—	14	8	4	—	1	1	—	—	—	98	92	59	1	—	—	19
1	—	—	5	—	—	38	26	21	—	—	—	6	13	12	325	283	172	31	2	2	20
—	—	—	—	—	—	19	18	15	—	—	—	1	2	1	184	196	132	—	—	—	21
—	—	—	9	3	2	62	43	30	5	7	3	12	10	6	341	349	224	13	—	—	22
3	—	—	13	—	—	47	56	55	6	8	8	5	21	18	349	225	180	12	—	—	23
—	—	—	—	—	—	76	57	48	2	1	1	1	2	1	239	162	125	—	—	—	24
—	1	1	3	1	1	35	20	17	3	5	5	9	4	3	238	141	122	10	—	—	25
—	—	—	—	—	—	3	1	1	—	—	—	—	—	—	33	22	22	—	—	—	26
—	—	—	2	1	1	76	59	59	1	1	1	6	8	8	159	132	130	—	—	—	27
—	—	—	—	—	—	12	8	8	—	—	—	—	—	—	153	130	107	—	—	—	28
—	—	—	—	—	—	6	5	3	—	—	—	—	—	—	116	89	65	—	—	—	29

Arbetslösheten inom arbetarorganisationerna

den 31 mars 1932.

Fackförbund	Redovisade avdelningar	Redovisade medlemmar			Arbetslösa				Föregående månads %
		Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	%	
Beklädnadsarbetareförb. . .	85	2 968	11 147	**14 115**	371	1 641	**2 012**	14·3	19·8
Bleck- o. plåtslagareförb. .	50	2 418	—	**2 418**	1 057	—	**1 057**	43·7	40·4
Bokbindareförbundet . . .	37	1 745	3 609	**5 354**	253	328	**581**	10·9	9·2
Bryggeriindustriarb.-förb. .	63	3 953	899	**4 852**	166	56	**222**	4·6	4·8
Byggnadsträarbetareförb. .	165	16 144	—	**16 144**	7 650	—	**7 650**	47·4	47·5
De förenade förbunden . .	40	3 019	1 339	**4 358**	382	106	**488**	11·2	8·7
Elektriska arbetareförb. . .	78	4 174	—	**4 174**	1 018	—	**1 018**	24·4	22·0
Gjutareförbundet	92	4 632	2	**4 634**	1 329	—	**1 329**	28·7	22·8
Grov- o. fabriksarb.-förb. .	357	33 973	4 911	**38 884**	11 848	906	**12 754**	32·8	34·4
Gruvindustriarbetareförb. .	31	3 946	35	**3 981**	1 355	8	**1 363**	34·2	31·4
Handelsarbetareförb. . . .	222	14 538	6 947	**21 485**	1 960	405	**2 365**	11·0	10·2
Hatt- o. pälsindustriarb.-f. .	21	522	1 391	**1 913**	105	213	**318**	16·6	10·7
Hattarbetare	12	223	847	**1 070**	70	171	**241**	22·5	8 0
Pälsvaruarbetare	9	299	544	**843**	35	42	**77**	9·1	13·9
Kommunalarbetareförb. . .	187	23 387	4 353	**27 740**	1 922	577	**2 499**	9·0	10·2
Litografförbundet	17	2 017	112	**2 129**	114	4	**118**	5 5	5·7
Livsmedelsarbetareförb. . .	94	8 397	2 979	**11 376**	1 265	410	**1 675**	14·7	13·0
Metallindustriarb.-förb. . .	232	90 566	4 308	**94 874**	23 449	705	**24 154**	25·5	24·5
Järnbruksarbetare . . .	57	19 784	14	**19 798**	4 644	1	**4 645**	23·5	21·4
Verkstadsarbetare . . .	175	70 782	4 294	**75 076**	18 805	704	**19 509**	26·0	25·3
Murareförbundet	67	6 156	—	**6 156**	2 949	—	**2 949**	47·9	51·8
Målareförbundet	99	7 978	1	**7 979**	4 022	—	**4 022**	50·4	56·8
Pappersindustriarb.-förb. .	122	24 896	1 087	**25 983**	3 833	192	**4 025**	15·5	16·5
Sadelm.- o. tapetseraref. .	42	1 771	271	**2 042**	440	23	**463**	22·7	25·0
Sko- o. läderindustriarb.-f. .	53	6 513	3 806	**10 319**	1 032	214	**1 246**	12·1	11·1
Stenindustriarbetareförb. .	95	5 546	—	**5 546**	1 907	—	**1 907**	34·4	33·7
Sågverksindustriarb.-förb. .	320	26 115	15	**26 130**	12 192	14	**12 206**	46·7	41·8
Sågverks- o. brädgårdsarb.	179	17 172	15	**17 187**	8 063	14	**8 077**	47·0	45·6
Flottnings- o. skogsarb.	141	8 943	—	**8 943**	4 129	—	**4 129**	46·2	33·8
Textilarbetareförbundet . .	87	7 216	14 260	**21 476**	486	607	**1 093**	5·1	4·2
Tobaksindustriarb.-förb. .	9	511	1 849	**2 360**	11	39	**50**	2·1	2·2
Transportarbetareförb. . .	91	7 882	82	**7 964**	1 972	28	**2 000**	25·1	17·0
Träindustriarbetareförb. . .	172	11 840	110	**11 950**	3 369	34	**3 403**	28·5	24·1
Tunnbinderiarbetareförb. .	13	210	—	**210**	56	—	**56**	26 7	25·1
Typografförbundet	99	8 796	507	**9 303**	791	41	**832**	8·9	8·8
Väg- o. vattenb.-arb.-förb. .	109	5 465	—	**5 465**	2 247	—	**2 247**	41·1	36·8
Tillsammans	**3 149**	**337 294**	**64 020**	**401 314**	**89 551**	**6 551**	**96 102**	**23·9**	**23·5**
Skogs- o. flottningsarb.-förb.	94	4 250	—	**4 250**	2 670	—	**2 670**	62·8	39 7
Summa	**3 243**	**341 544**	**64 020**	**405 564**	**92 221**	**6 551**	**98 772**	**24·4**	**23·7**

Antalet *arbetslöshetsveckor* (d. v. s. på grund av arbetslöshet fristämplade veckor) har under mars uppgivits till inalles 486 104, vilket i genomsnitt motsvarar 4·9 veckor per varje å månadens sista dag arbetslös medlem.

Arbetsmarknad och arbetslöshet i utlandet.

	1931										1932		
	mars	april	maj	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	mars
Sverige. Arbetslöshet, i % . .	19·4	17·1	13·2	12·4	11·8	12·8	13·4	16·4	19·3	26·5	24·1	[1] 23·5	23·9
Ansökn. per 100 lediga platser .	191	194	164	187	198	201	197	257	413	343	368	412	343
Arbetstillgång (medelgod = 3·00)	2·51	·	·	2·66	·	·	2·61	·	·	2·65	·	·	2·46
Norge. Arbetslöshet, i % . . .	19·1	[2] .	[2] .	[2] .	[2] .	[2] .	17·7	17·1	19·0	20·8	23·9	24·8	—
Danmark. Arbetslöshet, i % .	22·1	15·3	12·3	11·3	11·8	11·8	12·1	15·8	22·1	32·2	34·1	35·9	37·5
Registr. arbetslösa (i 1 000-tal) .	70	49	39	35	37	38	38	49	82	128	139	148	145
Finland. Registr. arbetslösa .	11491	12663	7 454	6 320	6 766	9 160	11758	14824	18095	16144	20944	18542	16723
Ansökn. per 100 led. platser (manl.)	434	665	427	547	543	525	483	387	494	426	396	470	593
Storbritannien. Arbetslöshet, i %	21·0	20·4	20·3	21·2	22·0	22·0	22·6	21·9	21·4	20·9	22·4	22·0	20·8
Registr. arbetslösa (i 1 000-tal) .	2 655	2 594	2 702	2 736	2 783	2 834	2 897	2 792	2 688	2 574	2 794	2 764	2 627
Sysselsättningsindex (1924 = 100)	97·4	98·3	98·6	97·4	96·4	96·7	98·0	99·2	100·0	100·8	98·4	98·8	100·4
Irland. Arbetslösa (i 1 000-tal)	27	25	24	23	21	22	22	23	26	31	31	31	—
Nederländerna. Arbetslöshet, i %	21·8	14·3	12·2	11·7	13·3	15·3	15·7	18·0	22·1	27·8	33·7	32·7	30·1
Arbetslöshetsindex	16·4	11·8	10·7	10·3	11·7	12·2	12·8	14·8	18·4	22·6	27·1	—	—
Belgien. Arbetslöshet, i % . .	29·0	25·6	21·7	23·5	25·4	26·7	26·7	28·3	30·7	38·5	43·2	44·1	—
Tyskland. Arbetslöshet, i %. .	33·6	31·8	29·9	29·7	31·0	33·6	35·0	36·6	38·9	42·2	43·6	44·1	44·6
Understödda arbetslösa (i 1 000-tal)	3 241	2 790	2 508	2 354	2 232	2 377	2 484	2 535	2 772	3 148	3 481	3 525	3 323
Sysselsatta löntagare (i milj.)[3] .	14·1	14·8	15·2	15·3	15·1	14·6	14·4	14·0	13·4	12·4	12·1	11·9	12·0
Sysselsättn:index (1 jan. 1925 = 100)	90·5	94·6	96·8	97·1	96·0	94·1	92·9	91·0	88·3	83·0	—	—	—
Österrike. Underst. arbetsl. (1 000)	304	247	209	191	194	196	202	228	274	330	358	362	352
Schweiz. Arbetslöshet, i % . .	17·8	14·6	13·4	13·5	14·6	16·0	16·3	18·0	21·0	26·1	27·5	28·7	—
Arbetstillgång (medelgod = 100)	78	·	·	84	·	·	81	·	·	76	·	·	—
Frankrike. Underst. arbetsl. (1000)	51	50	41	36	36	38	39	56	92	147	241	293	303
Oplac. arbetssökande (i 1 000-tal)	72	69	57	51	51	54	56	80	124	177	279	337	351
Italien. Arbetslösa (i 1 000-tal)	707	670	635	574	638	693	748	800	878	982	1 051	1 148	1 053
Sysselsättn:index (sept. 1926 = 100)	81·1	78·5	74·9	73·1	78·0	77·4	77·6	76·8	75·3	74·2	70·5	—	—
Estland. Oplac. arbetssökande	2 765	2 424	1 868	981	684	933	2 096	5 425	7 554	9 055	9 318	9 096	8 397
Lettland. Oplac. arbetssökande	8 669	6 890	1 871	1 584	2 169	4 827	7 470	13705	18 377	21 935	26163	21 836	—
Polen. Arbetslöshet, i % . . .	15·4	14·6	13·7	11·8	11·2	10·6	10·9	10·9	11·2	13·4	14·0	14·8	—
Tjeckoslovakien. Arbetslösh., i %	10·1	8·9	7·6	6·6	6·6	6·9	6·7	6·9	8·2	11·3	14·1	—	—
Oplac. arbetssökande (i 1 000-tal)	340	297	250	220	211	215	228	254	338	486	581	623	631
Ungern. Arbetslösa (i 1 000-tal)	28	28	27	24	27	29	30	30	31	33	34	34	32
Ansökn. per 100 lediga platser .	413	433	278	322	385	402	486	603	466	447	439	419	346
Rumänien. Oplac. arbetss. (1 000)	48	42	33	28	29	23	23	29	44	49	52	58	—
Jugoslavien. Registr. arbetslösa	12029	11 891	6929	6 182	6 672	7 466	7 758	10 070	10349	14502	19665	21 435	—
Kanada. Arbetslöshet, i % . .	15·5	14·9	16·2	16·3	16·2	15·8	18·1	18·3	18·6	21·1	22·0	20·6	—
Sysselsättningsindex (1926 = 100)	99·7	102·2	103·6	103·8	105·2	107·1	103·9	103·0	99·1	91·6	89·7	88·7	—
Förenta st. Sysselsättningsindex:													
Bur. of Lab. Statist. (1926 = 100)[4]	75·9	75·7	75·2	73·4	71·7	71·2	70·9	68·9	67·1	66·7	64·8	65·6	—
Fed. Res. Board (1923—25 = 100)	78·1	77·9	77·1	75·0	73·8	74·2	74·7	71·4	68·7	67·9	66·3	67·3	—
Arbetslöshet, i %	18·1	17·6	17·1	18·2	18·8	19·2	19·4	19·5	20·0	21·8	23·1	23·0	—
Australien. Arbetslöshet, i % .	25·8	·	·	27·6	·	·	28·3	·	·	28·0	·	·	—
Nya S. Wales. Arbetslösa (1000-tal)	110	115	125	130	125	125	115	110	110	105	105	—	—
Nya Zeeland. » »	38	37	41	44	48	50	51	51	48	46	46	[1] 45	—

[1] Reviderade siffror. — [2] På grund av pågående storkonflikt ha inga arbetslöshetssiffror publicerats. — [3] Med hänsyn till pågående utredningar om ny metod för beräknande av sysselsättningsindex ha inga indextal uträknats för januari och februari 1932, utan publiceras endast absoluta tal rörande antalet inom näringslivet sysselsatta löntagare (enligt sjukförsäkringsstatistiken) — [4] Ny serie, baserad på uppgifter från 89 industrigrenar (förut endast 54).

Livsmedelspriser och levnadskostnader.

Livsmedelspriser under april månad 1932. De noteringar av minuthandelspriser å livsmedel (ävensom å bränsle och lyse), som meddelas i efterföljande sammandragstabell för socialstyrelsens 49 ombudsorter, ha inhämtats och bearbetats på samma sätt, som tidigare varit fallet.

April månad har att uppvisa en del mindre prisförskjutningar i båda riktningarna med något stigande tendens å vissa viktiga varuslag, såsom ägg, rotsaker och frukt, ävensom kaffe.

Sammanfattning av livsmedelsprisernas förändringar juli 1914—april 1932. Till belysande av de allmänna förändringar, som med avseende å livsmedelspriserna ägt rum i detaljhandeln från tiden före världskrigets utbrott till och med april 1932, meddelas efterföljande serie av *vägda* indextal.

	Juli	Årsmedeltal								1931				1932		
	1914	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1:a kv.	2:a kv.	3:e kv.	4:e kv.	1:a kv.	Mars	Apr.[1]
Indextal .	100	164	168	158	153	154	150	140	131	133	131	130	129	127	127	128

Enligt vad denna serie giver vid handen, har den allmänna prisnivån i fråga om livsmedel, bränsle och lyse under april stigit med 1 enhet. Det må noga observeras, att ovan angivna indextal endast avse de förändringar, som drabbat priserna å livsmedel, bränsle och lyse. Indextalet för de totala levnadskostnaderna (sålunda jämväl utgifterna för hyra, kläder, skatter m. m. inberäknade), vilket beräknas kvartalsvis, utgjorde vid den senast verkställda beräkningen, den 1 april 1932, 157, motsvarande en stegring från juli 1914 av 57 %, samma stegringstal som vid närmast föregående undersökningstillfälle, den 1 januari 1932 (se nyssnämnda kvartalsrapport, sid. 328).

[1] Preliminär siffra.

Varuslag	Kvantitet	1913	1919	1931	April 1931	Febr. 1932	Mars 1932	April[1] 1932	Höjn. el. sänkn. i % april 1914—april 1932	Höjn. el. sänkn. i % april 1931—april 1932
Mjölk: oskummad	l	14	47	21	21	21	21	21	+ 50·0	0·0
separerad	»	6	23	8	8	8	8	8	+ 33·3	0·0
Smör: bords- (mejeri-)	kg	236	729	255	253	257	236	235	+ 2·6	— 7·1
mat- (lands-)	»	213	727	240	241	233	220	220	+ 4·8	— 8·7
Ost: helfet, småpipig, okryddad	»	164	624	190	188	190	188	186	+ 14·8	— 1·1
halvfet, » »	»	121	500	141	139	144	142	141	+ 18·5	+ 1·4
Margarin, växt-, ej smörblandat	»	135	433	129	132	118	126	126	— 8·7	— 4·5
Ägg, svenska, färska	tjog	159	681	193	165	169	151	129	+ 3·2	— 21·8
Potatis: gammal	5 l	28	71	44	43	47	47	48	+ 71·4	+ 11·6
»	hl	·	1271	679	659	729	741	748	·	+ 13·5
Gula ärter, svenska	kg	31	78	32	32	32	31	31	+ 3·3	— 3·1
Bruna bönor, holländska	»	48	214	43	42	48	46	46	0·0	+ 9·5
Mjöl: vete-, kärn-, svensk förmaln.	»	31	75	39	39	37	36	36	+ 16·1	— 7·7
råg-, samm. el. toppat, svenskt	»	22	56	24	24	24	24	24	+ 14·3	0·0
rågsikt-, svenskt, märket 000	»	27	73	35	34	33	33	33	+ 26·9	— 2·9
Gryn: havre-, ångpreparerade	»	36	99	36	35	41	40	40	+ 11·1	+ 14·3
ris-, Burma- el. svenska prima	»	41	111	46	48	43	43	43	+ 10·3	— 10·4
Rågbröd: hårt, grovt spisbröd	»	41	96	64	64	63	63	63	+ 53·7	— 1·6
hårt, knäckebröd	»	·	·	88	88	87	87	87	·	— 1·1
sötlimpa eller siktbröd	»	38	96	61	61	60	60	60	+ 57·9	— 1·6
grovbröd (grov hålkaka, ankarst.)	»	30	64	46	46	47	47	47	+ 56·7	+ 2·2
Vetebröd: skorpor, ordinära	»	76	230	141	142	138	138	138	+ 84·0	— 2·8
mjukt matbröd, bakat med vatten	»	43	116	75	75	74	75	75	+ 74·4	0·0
billigaste sort » » mjölk	»	60	167	89	90	87	87	88	+ 46·7	— 2·2
mjukt kaffebröd, billigaste sort	»	·	·	·	·	102	101	101	·	·
Nötkött, färskt: stek	»	122	563	181	183	168	165	164	+ 36·7	— 10·4
soppkött	»	100	490	150	152	136	133	131	+ 32·3	— 13·8
Kalvkött, stek: gödkalv	»	131	512	225	228	211	209	209	+ 59·5	— 8·3
spädkalv	»	72	312	138	140	129	129	128	+ 77·8	— 8·6
Fårkött, färskt, stek	»	133	600	218	227	200	201	204	+ 50·0	— 10·1
Malet nötkött (köttfärs)	»	·	·	·	·	165	162	161	·	·
Fläsk: färskt (sidfläsk)	»	133	605	147	147	128	127	126	— 2·4	— 14·3
salt, svenskt (sidfläsk)	»	140	619	153	153	134	133	132	— 2·9	— 13·7
» amerikanskt »	»	·	·	195	198	183	177	178	·	— 10·1
Fisk, färsk: abborre	»	75	202	121	130	126	126	119	+ 63·0	— 8·5
gädda	»	108	333	182	194	188	190	167	+ 67·0	— 13·9
sill	»	34	110	68	65	57	57	62	+ 93·8	— 4·6
strömming	»	38	114	68	70	69	69	64	+ 82·9	— 8·6
torsk	»	55	160	97	97	94	93	91	+ 59·6	— 6·2
rödspotta (spätta)	»	79	244	154	155	156	153	148	+ 89·7	— 4·5
kolja	»	·	·	*124*	*130*	*130*	*126*	*124*	·	— *4·6*
Salt sill, prima Islands-	»	45	148	56	64	40	36	35	— 20·5	— 45·3
Kabeljo av långa med fenor o. stjärt	»	56	223	85	88	74	75	74	+ 32·1	— 15·9
Kaffe, rostat, Santosblandning	»	·	·	·	·	309	311	312	·	·
Socker, bit-	»	67	183	42	42	45	47	47	— 26·6	+ 11·9
Salt, matsalt	»	·	32	16	16	16	16	16	·	0·0
Äpplen, ät-	»	·	·	·	·	121	122	124	·	·
Apelsiner, medelstora	dussin	·	·	·	·	110	113	116	·	·
Bananer, prima	kg	·	·	·	·	161	157	158	·	·
Katrinplommon, amer., storl. 40/50	»	·	·	·	·	111	110	110	·	·
Vitkål, svensk	»	·	·	·	·	30	33	37	·	·
Pilsner, klass II, utan glas	1/8 l	·	·	·	·	22	22	22	·	·
Svagdricka	l	6	16	16	16	16	16	16	+ 166·7	0·0
Elektrisk ström	kWh	·	·	·	·	36	36	36	·	·
Fotogen, Water White	l	20	71	24	26	21	21	21	+ 5·0	— 19·2
Kokgas	kbm	·	·	·	·	·	17	17	·	·
Ved: björk-, osågad, hemkörd	»	720	2310	1165	1185	1130	1125	1120	+ 54·5	— 5·5
barr-, » »	»	575	1895	890	900	865	865	850	+ 46·6	— 5·6
Kol: antracit- (»valnöt»), hemkört	hl	401	·	651	664	632	630	634	+ 60·9	— 4·5
hushålls- (fyrkol), prima, »	»	234	·	300	309	293	293	294	+ 29·5	— 4·9
Koks: c:a 20—40 mm, hemkörd	100 kg	·	·	·	·	449	450	449	·	·
c:a 40–60 el. 60–80 mm, »	»	·	·	·	·	429	431	429	·	·

[1] *Preliminära siffror.*

Levnadskostnadernas förändringar i Sverige och utlandet.

I anslutning till den i föregående häfte av denna tidskrift meddelade redogörelsen för levnadskostnaderna i Sverige lämnas i nedanstående tabeller en sammanställning av motsvarande indextal från vissa främmande länder.

Tab. 1. Levnadskostnader i Sverige, Norge och Danmark. Indextal för de särskilda huvudposterna (livsmedel, bostad, bränsle och lyse, kläder, skatter, övriga utgifter).

Juli 1914 = 100	Sverige						Norge (ny serie[1])						Danmark					
	L.	Bo.	Br.	Kl.	Sk.	Övr.	L.	Bo.	Br.	Kl.	Sk.	Övr.	L.	Bo.	Br.	Kl.	Sk.	Övr.
juni/juli 1928	156	199	164	185	183	179	170	179	152	165	—	198	157	193	185	200	231	181
» 1929	148	200	161	184	187	178	156	175	147	159	—	195	154	196	185	197	211	179
» 1930	138	205	159	180	176	178	151	174	144	153	—	195	142	200	179	179	200	176
mars/apr. 1931	130	206	155	175	173	177	143	173	140	144	—	193	129	203	174	160	200	174
juni/juli »	127	206	153	173	173	176	138	173	140	143	—	189	125	203	169	157	177	173
sept./okt. »	128	206	150	170	173	175	136	173	138	141	—	187	125	203	168	156	177	172
dec./jan. 1932	127	206	149	169	173	175	136	173	138	142	—	187	124	205	169	163	177	174
mars/apr. »	125	206	149	168	172	177	135	172	138	144	—	188	121	205	170	163	177	179

Tab. 2. Levnadskostnader. Internationell översikt.

1914 (eller annat förkrigsår) = 100	Sverige	Norge (ny serie)	Danmark	Finland	Polen	Storbritannien	Tyskland	Frankrike (Paris)	Belgien	Holland (Amsterdam)	Schweiz	Italien (Milano)	Förenta staterna	Kanada	Sydafrika	Nya Zeeland
juni/juli 1928	173	174	176	1196	122	165	151	519	811	170	161	530	170	155	132	160
» 1929	169	164	173	1192	123	161	153	556	867	169	161	544	170	156	132	160
» 1930	164	161	165	1189	116	155	148	572	866	162	158	531	167	156	129	158
mars/apr. 1931	160	155	157	1042	109	147	138	590	811	154	153	496	.	142	124	150
juni/juli »	158	151	154	1003	106	147	138	589	798	153	150	488	150	137	123	145
juli/aug. »	.	152	.	1004	105	145	137	.	789	.	150	486	.	138	122	.
aug./sept. »	.	152	.	1017	104	145	135	.	787	.	149	481	.	136	122	142
sept./okt. »	158	150	154	997	104	145	134	565	786	151	149	477	.	135	122	.
okt./nov. »	.	150	.	997	102	146	133	.	781	.	148	473	.	135	122	.
nov./dec. »	.	150	.	1020	103	148	132	.	776	.	147	474	.	135	122	142
dec./jan. 1932	157	150	154	1033	102	147	130	531	764	145	145	473	146	133	121	.
jan./febr. »	.	150	.	1031	—	147	125	.	752	.	144	470	.	132	120	.
febr./mars »	.	150	.	1026	—	146	122	.	734	.	142	470	.	131	—	—
mars/apr. »	157	150	155	1028	—	144	122	—	725	141	142	478	.	—	—	.

[1] Jfr Soc. Medd. årg. 1932, sid. 182.

Litteraturöversikt.

(April 1932.)

Tidskriftsartiklar i sociala ämnen.

Allmänna sociala frågor.

ADLER, F. Briand and the labour movement. The Labour magazine april 1932.

BERGER. Internationale Sozialpolitik 1931. Soziale Praxis 1932, nr 17.

DÖBLIN, E. Internationale Konjunkturabhängigkeit und Autarkie. Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik B. 67, s. 283.

GÉRARD, G.-L. La fonction sociale du chef d'entreprise. Revue du travail 1932, nr 2.

HASHAGEN, J. Fichte und der Sozialismus. Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik B. 136, s. 495.

HERMBERG, P. Planwirtschaft. Die Arbeit 1932, nr 4.

KIMMELMANN, H. »Unrentable» Planwirtschaft. Arbeit und Wirtschaft 1932, nr 8.

KOVÁCS, A. L'Institut international de statistique à Madrid. Journal de la Société hongroise de statistique 1931, nr 4.

LEHMAN, C. J. Klasskampen, utsugningen och vår tid. Tiden 1932, nr 4.

MANNIO, N. A. Samförståndet i arbetsförhållandet. Social tidskrift 1932, nr 3.

PAHL, W. Sozialisierung und Eigentum. Die Arbeit 1932, nr 4.

WUNDERLICH, EVA. Soziale Jugendliteratur. Soziale Praxis 1932, nr 13.

ÅKERMAN, J. Planhushållning och tidshushållning. (Föredrag.) Ekonomiska samfundets tidskrift 1932, nr 24.

Pourquoi certains ouvriers restreignent volontairement la production. Revue du travail 1932, nr 3.

Prison labour. International labour review april 1932.

Socialiseringsproblemet — av en som undersökt det. [R. Sandlers anförande å socialdemokratiska partikongressen.] Industria 1932, nr 8.

La 20e session de l'institut international de statistique (Madrid, sept. 1931). Bulletin de la statistique générale de la France 1 kv. 1932.

Sverige.

MYRDAL, G. Sverige och krisen. (Föredrag.) Nationalökonomisk Tidsskrift 1932, nr 1/2.

SCHWERIN, F. v. Några uppgifter angående sjömanshusen. Kommersiella meddelanden 1932, nr 7.

SOMMARIN, E. Knut Wicksells Auffassung der Entwicklung des Preisniveaus und die Krise der schwedischen Währung. Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik B. 67, s. 257.

WEBER. Sozialpolitik in Schweden. [Referat av »Sociallagstiftning och socialt arbete».] Reichsarbeitsblatt 1932, nr 12.

Amerikas förenta stater.

LÜTKENS, CHARLOTTE. Über Kapital und Arbeit in den Vereinigten Staaten während der Krise. Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik B. 67, s. 350.

Distribution of wealth. The conference board bulletin mars 1932.

The standard of living. The conference board bulletin mars 1932.

Technological changes in the cigar industry and their effects on labor. Monthly labor review dec. 1931.

Australien.

SURÁNYI-UNGER, TH. Wirtschaftspolitische Schwierigkeiten in Australasien. Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik B. 136, s. 499.

Frankrike.

DUBREUIL, H. Den franske arbetarens mentalitet. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 15.

Italien.

REVENTLOW, R. Aus dem faschistischen Wirtschaftsleben. Arbeit und Wirtschaft 1932, nr 7.

Japan.

MORITO, T. Female labour in Japan. Bulletin de l'institut international de statistique XXV, nr 2.

Kina.

Working conditions in Shanghai factories. International labour review april 1932.

Nederländska Indien.

Conditions of work in the batik industry in Java. International labour review april 1932.

Storbritannien.

Le mouvement pour la paix industrielle en Grande-Bretagne. Revue du travail 1932, nr 2.

Tyskland.

MARCÉ, V. DE. La statistique en Allemagne et en France. Journal de la Société de statistique de Paris 1932, nr 4.

NAPHTALI, F. Verführer der Wirtschaft. Lehren aus zwei Strafprozessen. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 15.

OTTE, B. Worauf es ankommt! Zur Gemeinschaftsarbeit zwischen Arbeitgebern und Arbeitnehmern. Soziale Praxis 1932, nr 13.

Arbetarskydd.

BRANDT, A. Die Milzbrandgefahr in Transportgewerbe. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 11.

DAVIES, J. F. Haulage ranks second among coal-mine hazards. National safety news april 1932.

DE BLOIS, L. A. The safety engineer — an adviser to management. National safety news april 1932.

GUDJÓNSSON, S. V. Om erhvervshygiejne. Nordisk tidskrift 1932, nr 2.

GUILBERT, H. There is only one side to the goggle question. National safety news april 1932.

JÖTTEN, K. W. & REPLOH, H. Beiträge zur Krebsstatistik, mit besonderer Berücksichtigung des Vorkommens der Carcinome in den verschiedenen sozialen Klassen und Berufen. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1932, nr 3.

MALM, N. Anvisningar till förekommande av olycksfall under arbete vid elektriska starkströmsanläggningar. Arbetarskyddet 1932, nr 3.

MARTIUS, L. Grundlagen einer Literatur für Unfall-Verhütung. Zeitschrift für Gewerbehygiene 1932, nr 4.

MEYER-BRODNITZ. Ist das Gewerbeekzem eine eingebildete Krankheit? Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 18.

RODENACKER, G. Das psychogene Ekzem des Sozialneurotikers. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1932, nr 3.

SAMS, G. E. Boiler room safety. National safety news april 1932.

SAPPINGTON, C. O. What do we know about infection? National safety news april 1932.

SCHWANTKE. Bau und Betrieb von Gasgeneratoren vom Standpunkte der Unfallsicherheit. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 11.

SMITH, MARION W. Fundamental principles of foreman training. National safety news april 1932.

ÖDLUND, H. O. Söndersprungen ångsamlare. Arbetarskyddet 1932, nr 3.

When drinking isn't a vice. [Dricksvatten på arbetsplatser.] National safety news april 1932.

Sverige.

Effektivisering av yrkesinspektionens verksamsamhet. [Yttrande av styrelsen för de ömsesidiga socialförsäkringsbolagens förening.] Assurans 1932, nr 8.

Amerikas förenta stater.

Health of insured wage earners during 1931. Monthly labor review mars. 1932.

Finland.

Kunna olycksfall förebyggas genom välfärdsarbete? Industritidningen 1932, nr 3.

Kanada.

Fatal industrial accidents in Canada in 1931. The labour gazette 1932, nr 3.

Tyskland.

FEICK, IRMGARD. Ergebnisse aus den Jahresberichten der Gewerbeaufsichtsbeamten für das Jahr 1930. Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik B. 136, s. 565.

GERLACH. Lehren aus den Jahresberichten der Gewerbeaufsichtsbeamten. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1932, nr 3.

SCHMIDT, K. E. Die neue Ausbildungs- und Prüfungsordnung für die preussischen höheren Gewerbeaufsichtsbeamten. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 11.

SCHMITT, A. Die Verordnung über die Beschäftigung von Arbeitern unter achtzehn Jahren und von Arbeiterinnen in der Glasindustrie. Vom 21. März 1932. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 9.

Arbetslön och arbetstid.

NORDSTRÖM, V. & HULDT, K. Arbetsveckans längd. Teknisk tidskrift 1932, nr 14.

Amerikas förenta stater.

Hours and earnings in the furniture industry, 1931. Monthly labor review mars 1932.

Lönnsreduksjonene i Fristatene. Arbeidsgiveren (Norge) 1932, nr 9.

Reduction of federal salaries. The conference board bulletin mars 1932.

Wages of seamen, 1931. Monthly labor review mars 1932.

Finland.

HYVÖNEN, J. T. Rättmätighetssynpunkter i statens avlöningsutgifter. Nordisk administrativt Tidsskrift 1932, nr 1.

Frankrike.

Mouvement des salaires en France en 1931. Bulletin de la statistique générale de la France 1 kv. 1932.

Grekland.

General survey of wages in Greece, 1931. Monthly labor review mars 1932.

Norge.

Arbeidstid og arbeidslönn. Arbeidsgiveren 1932, nr 7.

Arbeidstiden. Av innstillingen fra Den departementale arbeidslöshetskomité av 1930. Arbeidsgiveren 1932, nr 7.

Forkortelse av arbeidstiden og rasjonering av arbeidet. Landsorganisasjonens sekretariat tar stilling til spörsmålene. Arbeidsgiveren 1932, nr 7.

Ryssland.

Sovjetrysslands arbetslöner. Industria 1932, nr 9.

Schweiz.

General survey of wages in Switzerland, 1930 and 1931. Monthly labor review mars 1932.

Le repos hebdomadaire en Suisse. Revue du travail 1932, nr 3.

Storbritannien.

Changes in rates of wages and hours of labour in 1931. The Ministry of labour gazette 1932, nr 4.

Tyskland.

SITZLER, F. Recent emergency legislation in Germany, with special reference to wages and hours of work. International labour review april 1932.

La baisse des salaires en Allemagne. Revue du travail 1932, nr 3.

Die Entwicklung der Tariflöhne seit Mitte 1931. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 15.

Nya lönesänkningsförberedelser i Tyskland. Industria 1932, nr 9.

Tariflöhne in der Landwirtschaft, im Bergbau und für die Arbeiterinnen seit Mitte 1931. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 16.

Österrike.

Arbeiterlöhne in der Wiener Metallindustrie. Statistische Nachrichten 1932, nr 4.

General survey of wages in Austria. Monthly labor review mars 1932.

Vertragsmässige Veränderungen der Lohnsätze im Wiener Industriegebiet während des Jahres 1931. Statistische Nachrichten 1932, nr 3.

Arbetsmarknad och arbetslöshet.

BERGER. Der Arbeitsmarkt des Auslandes 1931. Soziale Praxis 1932, nr 15.

BROCK, F. Zur Theorie der Konjunkturschwankungen. Weltwirtschaftliches Archiv B. 35, s. 419.

JACOBI, A. En omstridd arbetslöshetsteori. Tiden 1932, nr 4.

LAUTERBACH, A. Normal eller onormal kris. Tiden 1932, nr 4.

LEIPART. Arbejderklassens Kamp mod Verdenskrisen. (Föredrag.) Arbejderen 1 & 15 april 1932.

MARSCHAK, J. Lohnsatz, Lohnsumme, Lohnquote und Arbeitslosigkeit. Soziale Praxis 1932, nr 15—17.

PALM, E. »Hög arbetsintensitet — låg sysselsättningsgrad». Industria 1932, nr 9.

SZÁDECZKY-KARDOSS, T. La statistique du chômage. [Med diskussion.] Journal de la Société hongroise de statistique 1931, nr 4.

VALLENTIN, ANTONINA. The employment of women since the war. International labour review april 1932.

Sverige.

JACOBI, A. Arbetslösheten inom arbetarorganisationerna under 1931. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 15.

Om arbetslöshetens motverkande. (Diskussion.) Meddelanden från Stockholms handelskammare 1932, nr 3.

Amerikas förenta stater.

CROXTON, F. E. & CROXTON, F. C. Fluctuation of employment in Ohio in 1930, and comparisons with previous years. Monthly labor review mars 1932.

MARX, F. M. Bekämpfung der Arbeitslosigkeit in Amerika. Soziale Praxis 1932, nr 14.

WALKER, L. C. A better distribution of work and leisure. The service letter on industrial relations 30 mars 1932.

L'assurance-chômage aux Etats-Unis. Revue du travail 1932, nr 3.

The Buffalo unemployment study. The service letter on industrial relations 30 mars 1932.

Ce qu'on pense de l'assurance-chômage aux Etats-Unis. Revue du travail 1932, nr 2.

Displacement of Morse operators in commercial telegraph offices. Monthly labor review mars 1932.

A further examination of the effects of mechanisation in agriculture in the United States. International labour review april 1932.

Recommendations of interstate commission on unemployment insurance. Monthly labor review mars 1932.

Wisconsin unemployment insurance law. Monthly labor review mars 1932.

Danmark.

Arbejdslöshedsloven. Arbejdsgiveren 1932, nr 8.

Krisehjælpsloven. Arbejdsgiveren 1932, nr 8.

Relief measures in Denmark. Industrial and labour information 18 april 1932.

Finland.

KAHRA, E. De nya planerna till arbetslöshetens lindrande. Social tidskrift 1932, nr 4.

Offentliga arbetsförmedlingen under år 1931. Social tidskrift 1932, nr 3.

Frankrike.

Le contrôle des bureaux de placement privés en France. Revue du travail 1932, nr 2.

Organisation actuelle de l'assurance-chômage en France. Revue du travail 1932, nr 3.

Italien.

Italiens Arbejdslöshedspolitik. Arbejdsgiveren (Danmark) 1932, nr 8.

Kanada.

Methods of unemployment relief in various cities in Canada. The labour gazette 1932, nr 3.

Unemployment and farm relief act, 1931. The labour gazette 1932, nr 3.

Norge.

D[ICH], J. S. Den norske departementale Arbejdslöshedskomités Forslag til Arbejdslöshedens Bekæmpelse. Socialt Tidsskrift 1932, nr 4.

Report of the Norwegian unemployment committee. Industrial and labour information 18 april 1932.

Storbritannien.

MARSTRAND, E. Arbejdslöshedsproblemet i England. (Recension.) Nationalökonomisk Tidsskrift 1932, nr 1/2.

Seasonal employment during holiday periods, 1931. The Ministry of labour gazette 1932, nr 4.

Statistics of employment and unemployment in Great Britain. The Ministry of labour gazette 1932, nr 4.

Tyskland.

BERNHARD, E. Aktuelle Probleme der Arbeitslosenfürsorge in Deutschland. Int. Zeitschrift für Sozialversicherung 1932, nr 2.

BIER, FRIDA. Wanderbewegung und Arbeitslosigkeit. Soziale Praxis 1932, nr 16.

EGGERT, W. Die Notwendigkeit der Arbeitsbeschaffung. (Referat.) Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 17.

FUNCKE, v. Ein halbes Jahr freiwilliger Arbeitsdienst. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 10.

JASTROW, J. Not und Hilfe in der Arbeitslosigkeit. Der öffentliche Arbeitsnachweis Jahrg. 9, nr 2.

LAFFERENTZ. Vereinfachung und Verbilligung der Arbeitslosenversicherung. Der Arbeitgeber 1932, nr 7.

LEHFELDT, B. Die Verordnung zur Vereinfachung und Verbilligung der Arbeitslosenversicherung. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 10.

LUPPE. Zum Problem der Arbeitsbeschaffung. Soziale Praxis 1932, nr 14.

LÜDY, ELISABETH. Die Notlage der wissenschaftlichen, sozialen und pädagogischen Berufe. Arbeit und Beruf 1932, nr 6.

ORLOPP, J. Arbeitsbeschaffung durch die Gemeinden. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 14.

POERSCHKE. Arbeitsbeschaffungsprogramme und ihre Finanzierung. Soziale Praxis 1932, nr 15.

SCHICKENBERG, W. Materialien, nicht Meinungen! Zum Streit um die Reichs-Arbeitslosenhilfe. Soziale Praxis 1932, nr 17.

SCHOMBURG. Pädagogische Zielsetzung für den freiwilligen Arbeitsdienst. Soziale Praxis 1932, nr 13.

SEELBACH, H. Gewerkschaftliche Bildungsarbeit *als soziales Hilfswerk an den Arbeitslosen.* Soziale Praxis 1932, nr 14.

Das Arbeitsbeschaffungsprogramm des Reichswirtschaftsrats. Soziale Praxis 1932, nr 13.

Hebung der Produktion durch Arbeitsbeschaffung. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 14.

Neue Verschlechterung der Arbeitslosenversicherung. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 15.

Organisation actuelle de l'assurance-chômage en Allemagne. Revue du travail 1932, nr 3.

Österrike.

Der Aufwand für die Arbeitslosenfürsorge im Jahre 1931. Statistische Nachrichten 1932, nr 3.

Befolkningsfrågan.

FREUDENBERG, K. Die Abweichung des Verlaufs der Sterblichkeit vom Makeham'schen Gesetz. Deutsches statistisches Zentralblatt 1932, nr 2.

FÖLDES, B. Les minorités et la statistique des nationalités. Journal de la Société hongroise de statistique 1931, nr 4.

WÜRZBURGER, E. Weiteres zur Sterblichkeit im 3. Lebensjahrzehnt. Deutsches statistisches Zentralblatt 1932, nr 2.

Sverige.

WESTMAN, A. & LEISSNER, H. Några erfarenheter om de illegala aborterna i Stockholm. Sv. Läkartidningen 1932, nr 14.

Japan.

SAKAMOTO, A. & KO, K. Etudes statistiques sur les effets eugéniques de la guerre. *Bulletin* de l'institut international de statistique XXV, nr 2.

Polen.

SZTURM DE SZTREM, E. Observations au sujet du projet d'élaboration des résultats du deuxième recensement de la population en Pologne. [Polsk text.] Revue trimestrielle de statistique 1932, nr 1.

SZULC, S. Enquête d'essai au sujet du nombre d'enfants dans les mariages parmi les travailleurs intellectuels. [Polsk text.] Revue trimestrielle de statistique 1932, nr 1.

—. Sur l'accroissement de la population en Pologne à la période de 1921—1931. [Polsk text.] Revue trimestrielle de statistique 1932, nr 1.

Tyskland.

LOEFFLER, L. Familienstatistische Untersuchungen an württembergischen Volksschullehrern unter besonderer Berücksichtigung des Problems der unterschiedlichen Fortpflanzung. Archiv für Rassen- u. Gesellschafts-Biologie B. 26, s. 121.

Bostadsförhållanden.

Sverige.

GERSNE, A. Landsändar och gårdstyper. 4. Småland. Hem i Sverige 1932, nr 4.

KJELLKVIST, H. En bostadsutredning i Göteborg. Sv. stadsförbundets tidskrift 1932, nr 2.
[LANDSKOMMUNERNAS FÖRBUND.] Normalförslag till byggnadsordningar m. m. [Yttrande.] Landskommunernas tidskrift 1932, nr 4.
NORDSTRÖM, A. Faktorer, som bidraga till de höga bostadskostnaderna. (Med diskussion.) Byggmästaren 1932, nr 10 & 12.
De höga hyreskostnaderna. (Diskussion.) Byggnadsvärlden 1932, nr 15.
Våra hyror [inom H.S.B.] och marknadens. Vår bostad 1932, nr 7.

Amerikas förenta stater.

Building permits in principal cities, 1931. Monthly labor review mars 1932.

Finland.

Bostadsproduktionen i Finlands städer år 1930. Social tidskrift 1932, nr 3.

Schweiz.

Die Bautätigkeit in der Schweiz im Jahre 1931. Die Volkswirtschaft 1932, nr 4.

Tyskland.

FISCHER, J. Zur Mietsenkung der Neubauwohnungen. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 12.

Fattigvård, barnavård och annan hjälpverksamhet.

ARCTANDER, SIGNY. Arv og miljö. Barn och ungdom 1932, nr 1.
N[YBERG], B. Internationella initiativ på barnavårdens område. Barn och ungdom 1932, nr 1.
STRÖM, T. Våra dagars ungdomsproblem. (Föredrag.) Tidskrift för barnavård och ungdomsskydd 1932, nr 2.
Forskning i barnskyddets urhistoria. [Anm. av Bertel Nyberg: Kind und Erde.] Social tidskrift 1932, nr 3.

Sverige.

CARLSON, V. Barnavårdsmannaverksamheten i Stockholm. Barn och ungdom 1932, nr 1.
[FATTIGVÅRDS- OCH BARNAVÅRDSFÖRBUNDET.] Yttrande över motioner om utredning ang. åtgärder för brottslig ungdoms tillrättaförande m. m. Tidskrift för barnavård och ungdomsskydd 1932, nr 2.
Revision av barnavårdsmans räkenskaper och övriga handlingar. Ett viktigt prejudikat. Landskommunernas tidskrift 1932, nr 4.
Stockholms stads fattigvårds nya organisation. Tidskrift för fattigvård 1932, nr 2.
Vilka hem som äro enskilda förlossningshem. Tidskrift för barnavård och ungdomsskydd 1932, nr 2.

Belgien.

OVERBERGH, VAN. Les estropiés en Belgique. Revue du travail 1932, nr 3.

Danmark.

BORBERG, L. P. Den danske Regerings Forslag til Reform af den sociale Forsikring og Forsörgelseslovgivning (den saakaldte »Socialreform»). Sv. sjukkasse-tidning 1932, nr 4.
FLORÉN, G. Den danska socialreformen och den danska krisen. Sv. fattigvårds och barnavårds tidning 1932, nr 6.
POVLSEN, TH. Börneforsorg i Grönland. Barn och ungdom 1932, nr 1.

Finland.

SAARIALHO, A. Arbetsgivares försörjningsplikt enligt fattigvårdslagen. Industritidningen 1932, nr 3.
Fattigvården år 1930. Social tidskrift 1932, nr 3.

Norge.

BANG, L. Fattigvesenets refusjoner. Socialt arbeid 1932, nr 3.
SCHEEL, J. Umyndiges betryggelse og arvingers sikkerhet i Norge. Nordisk administrativt Tidsskrift 1932, nr 1.
WELHAVEN, J. A. Gamlehjem for sjöfolk. Socialt arbeid 1932, nr 3.

Storbritannien.

Home from the sea [The Henry Radcliffe Convalescent Home]. The Labour magazine april 1932.

Tyskland.

SCHROEDER, M. Umbildung der Versorgungsämter. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 9.
SIEVERT. Die Wandererfürsorge im Bautzener Bezirk. Blätter für Wohlfahrtspflege 1932, nr 3.
ZUR NIEDEN, MARGARETE. Die deutsche Adoptionsstelle. Soziale Praxis 1932, nr 13.

Föreningsväsen.

Die Bildungsarbeit der dem I[nternationalen] G[ewerkschafts-] B[und] angeschlossenen Landeszentralen. Die int. Gewerkschaftsbewegung 1932, nr 4.
The trade union internationals at Berne. The Labour magazine april 1932.

Sverige.

SYDOW, HJ. VON. Om den svenska arbetsgivareorganisationen, dess verksamhet och betydelse. (Föredrag.) Industria 1932, nr 8—9.
Landsorganisationens medlemsantal 1931. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 13.

Storbritannien.

HARRIES, E. P. Organisation of women in industry. The Labour magazine april 1932.
SUTHERS, R. B. National union of agricultural workers. The Labour magazine april 1932.

Tyskland.

Der ausserordentliche Gewerkschaftskongress. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 17.

Der Krisenkongress des allgemeinen deutschen Gewerkschaftsbundes. Soziale Praxis 1932, nr 16.

Österrike.

STRAAS, E. Gewerkschaftsarbeit in Österreich. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 16.

Hälso- och sjukvård.

BERGLUND, Å. Läkarnas sociala uppgifter. Social-medicinsk tidskrift 1932, nr 4.

ROMANUS-ALFVÉN, ANNA-CLARA. En skolläkares syn på läxläsning och överansträngning. Social-medicinsk tidskrift 1932, nr 4.

Sverige.

MYHRMAN, G. De yngre läkarna och krisen. Sv. läkartidningen 1932, nr 15.

NORDENSON, J. W. Statens sjukvårdskommitté och ögonvårdens ordnande. Sv. läkartidningen 1932, nr 17.

Landsbygdens badfråga. Landskommunernas tidskrift 1932, nr 4.

Danmark.

ANDERSEN, C. G. Revisionsplaner vedrörende den danske Sundhedslovgivning. Nordisk administrativt Tidsskrift 1932, nr 1.

Finland.

HALLBÄCK, G. Om skolhygieniskt arbete i Norden [Finland]. Tidskrift för barnavård och ungdomsskydd 1932, nr 2.

Jord- och egnahemsfrågan.

Sverige.

LILIENBERG, A. Vid 1932 års riksdag föreslagna åtgärder till lindring av jordbrukets svårigheter. Sv. sparbanks tidskrift 1932, nr 2.

Spanien.

Spaniens jordreform. Tiden 1932, nr 4.

Tyskland.

RICHTER, J. Erleichterungen für die vorstädtische Kleinsiedlung und für die Bereitstellung von Kleingärten für Erwerbslose. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 10.

WENSKE, H. J. Siedlung und Osthilfe in der Problemstellung der Verwertung nicht sanierungsfähiger landwirtschaftlicher Betriebe. Die Arbeit 1932, nr 4.

Die ländliche Siedlung bis zum Jahre 1931. Wirtschaft und Statistik 1932, nr 8.

Kollektivavtal och arbetskonflikter.

HANSSON, S. Blockader och bojkotter. Sv. hotell-revy 1932, nr 6.

Mere selvkontroll — færre paragrafer. Arbeidsgiveren (Norge) 1932, nr 9.

Sverige.

BRUNIUS, A. Fred och krig i Sverige. Industritidningen 1932, nr 3.

—. Den svenske lönnsrevisjon. Arbeidsgiveren (Norge) 1932, nr 8.

—. De svenske Overenskomstrevisioner. Arbejdsgiveren (Danmark) 1932, nr 9.

Avtalsrevisionens balansräkning. Industria 1932, nr 9.

Kollektivavtal beträffande rotfruktsskötseln i Skåne. Sv. lantarbetsgivareföreningarnas tidskrift 1932, nr 3.

Uppgörelse vid pappersbruken. Industria 1932, nr 8.

Danmark.

Underskud paa Akkord. [Skiljedom.] Arbejdsgiveren 1932, nr 8.

Norge.

TORSVIK, HJ. Första kvartalet i Norge. Industria 1932, nr 8.

Tyskland.

HERSCHEL, W. Sozialpädagogische Betrachtungen zum Tarifwesen. Soziale Praxis 1932, nr 13.

Le mécanisme de la politique des salaires en Allemagne. Revue du travail 1932, nr 2.

Die Situation im Tarifvertragswesen. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 15.

Österrike.

Die Arbeitskonflikte im Jahre 1931. Statistische Nachrichten 1932, nr 4.

Kooperation.

BAROU, N. Genossenschafts-Banken. Vierteljahrsschrift für Genossenschaftswesen april 1932.

IHRIG, K. Der genossenschaftliche Viehabsatz. Vierteljahrsschrift für Genossenschaftswesen april 1932.

MAY, H. J. The international co-operative alliance in 1931. Review of international co-operation april 1932.

Schweiz.

Lebensversicherung mit Hilfe der Rückvergütung. Schweiz. Konsum-Verein 1932, nr 17.

Tyskland.

KLEPZIG, V. The consumers' societies of the German central union in 1931. Review of international cooperation april 1932.

Österrike.

FREUNDLICH, J. Die Arbeiterbank im Jahre 1931. Arbeit und Wirtschaft 1932, nr 8.

Levnadskostnader.

BLIND, A. Die »richtige» Berechnung der Einnahmen- und der Ausgabenanteile in der Sta-

tistik über Haushaltsrechnungen. Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik B. 136, s. 574.

Japan.

MATSUDA, T. The family budget enquiry in Japan 1926—1927. Bulletin de l'institut international de statistique XXV, nr 2.

TAKANO, I. Über Haushaltungserhebungen und deren Durchführungen in Japan. Bulletin de l'institut international de statistique XXV, nr 2.

Tjeckoslovakien.

Statistik der Haushaltungsrechnungen von hundertachtzig Arbeiterfamilien für 52 Wochen, deren Ablauf zwischen dem 1. 7. 1928 und dem 30. 6. 1929 endete. Mitteilungen des statistischen Staatsamtes der Čechoslovakischen Republik 1931, nr 211/215.

Verbrauch in Beamten- und Arbeiterfamilien nach der Höhe des Familieneinkommens und nach der Familienkopfzahl. Mitteilungen des statistischen Staatsamtes der Čechoslovakischen Republik 1931, nr 225/229.

Tyskland.

KÖRBECHER, K. Wirkungen des Lohnabbaues auf die Lebenshaltung. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 14.

La baisse des prix par voie d'autorité en Allemagne. Revue du travail 1932, nr 2.

Budgets de familles modestes à Hambourg de 1925 à 1929 et spécialement en 1927. Bulletin de la statistique générale de la France 1 kv. 1932.

Lärlingsväsen och yrkesrådgivning.

BRÜCHER, O. Die symptomatische Bedeutung der Berufswahlmotive für die Beziehung zum Beruf. Jugend und Beruf 1932, nr 3.

BUSOLD, K. Eignung und Neigung in ihren Wechselwirkungen. Jugend und Beruf 1932, nr 3.

DAHL, K. F. Yrkesveiledning med psykotekniske prøver. Socialt arbeid 1932, nr 3.

HONNECKER, A. Zur Methodik der Schulbesprechung in der Berufsberatung. Jugend und Beruf 1932, nr 1.

HUTH, A. Besondere Beobachtungen bei psychologischen Untersuchungen. Jugend und Beruf 1932, nr 1.

KASTNER, J. Krise der Berufsberatung? Jugend und Beruf 1932, nr 2.

LIST, Menschenkenntnis und Menschenbehandlung. Jugend und Beruf 1932, nr 1.

NASS, G. & LUTZ, L. Psychologische Analyse der Tätigkeit des Organisierens. Jugend und Beruf 1932, nr 2.

PRINZ, H. Ungelernt, angelernt, teilgelernt, vollgelernt. Jugend und Beruf 1932, nr 2.

Danmark.

LYTTING, C. F. Handels- og Kontorlærlinge. Socialt Tidsskrift 1932, nr 4.

Lærlingeloven. Arbejdsgiveren 1932, nr 9.

Schweiz.

La formation professionnelle. des chômeurs en Suisse. Revue du travail 1932, nr 3.

Tyskland.

HINZE, EDITH. Berufsberatung der Abiturienten durch Universität oder Arbeitsamt? Arbeit und Beruf 1932, nr 7.

JACOBY, G. Lehrlingsrecht und Wirtschaftskrise. Arbeit und Beruf 1932, nr 5.

KUTZNER, K. Abiturienteninflation. Jugend und Beruf 1932, nr 3.

LIST. Auswirkungen der Wirtschaftskrise auf die Lehrverhältnisse. Arbeit und Beruf 1932, nr 5.

MASCHKE, W. Jugend ohne Beschäftigung und ohne Ausbildungsmöglichkeit. Die Arbeit 1932, nr 4.

Österrike.

PAMPERL, H. Wirtschaftsnot und Berufsberatung. Jugend und Beruf 1932, nr 1.

Nykterhetsfrågan.

Sverige.

B[ERGVALL], J. De höga spritpriserna och alkoholmissbrukets tillbakaträngande. Tidskrift för systembolagen 1932, nr 3.

ERICSON, J. S. Alkoholfrågan i dagspressens spalter som underlag för nykterhetsundervisningen i fortsättningsskolan. Tirfing 1932, nr 2.

—. Nykterhetsundervisningen och läroböckerna. Tirfing 1932, nr 2.

GÖRANSSON, H. Om missbruk av pilsnerdricka klass II. Tidskrift för nykterhetsnämnderna 1932, nr 3.

Danmark.

G[AH]N, H. Alkoholfrågan i Danmark år 1931. Tidskrift för systembolagen 1932, nr 3.

Finland.

Automobilolyckorna och deras orsaker år 1931. Social tidskrift 1932, nr 3—4.

Statens alkoholrörelse år 1931. Social tidskrift 1932, nr 4.

Italien.

KOROLANYI. Die Bekämpfung des Alkoholismus durch das neue italienische Strafgesetz. Revue internationale contre l'alcoolisme 1932, nr 2.

Schweiz.

RUDOLF, F. Zur Neuordnung des Schankwesens. Revue internationale contre l'alcoolisme 1932, nr 2.

Några schweiziska undersökningar rörande blodets alkoholhalt vid automobilolyckor. Meddelanden från svenska läkarnes nykterhetsförening 1932, nr 1. (Bil. till Hygienisk revy 1932, nr 3).

Storbritannien.

E[NGLUND], E. Den engelska alkoholkommissionens betänkande. Tidskrift för systembolagen 1932, nr 3.

HERCOD, R. Le rapport de la commission anglaise sur l'alcool. Revue internationale contre l'alcoolisme 1932, nr 2.

Socialförsäkring.

HOLCK, P. Invaliders Beskæftigelse. Socialt Tidsskrift 1932, nr 4.

MARTINECK. Zur einheitlichen Abgrenzung der Begriffe Entbindung und Fehlgeburt. Die Reichsversicherung 1932, nr 2.

ZADEK, I. Die Tuberkulose in ihrer Bedeutung für die Lebensversicherung. Zeitschrift für die gesamte Versicherungs-Wissenschaft 1932, nr 2.

Die Invaliden-, Alters- und Hinterbliebenenversicherung kommendes Völkerrecht. Die Reichsversicherung 1932, nr 3.

Sverige.

BRÄNNBERG, C. Små och svaga rikssjukkassor olämpliga som blivande centralsjukkassor. Sv. sjukkasse-tidning 1932, nr 4.

LIEDSTRAND, E. Den nya dödlighetstabellen för pensionsförsäkringen och dess innebörd för kommunerna. Sv. stadsförbundets tidskrift 1932, nr 2.

Amerikas förenta stater.

STONE, EDNA L. Public old-age pensions in the United States: References, 1929 to 1931. Monthly labor review mars 1932.

Old-age pensions in the United States. Industrial and labour information 18 april 1932.

Belgien.

LANGELEZ, A. Les soins médicaux aux blessés de l'industrie. Revue du travail 1932, nr 3.

Finland.

JAKOBSON, H. Den sociala olycksfallsförsäkringen i Finland. Arbetarskyddet 1932, nr 3.

Arbetareolycksfallsförsäkringslagen i Finland. Assurans 1932, nr 7.

Frankrike.

L'application des assurances sociales et la mutualité en France. Revue du travail 1932, nr 3.

Polen.

Reform of social insurance in Poland. Industrial and labour information 11 april 1932.

Schweiz.

BOLLER, E. Die Zwangs-Haftpflichtversicherung für Kraftfahrzeuglenker in der Schweiz. Zeitschrift für die gesamte Versicherungs-Wissenschaft 1932, nr 2.

Rejet de la loi sur les assurances sociales en Suisse. Revue du travail 1932, nr 2.

Tyskland.

FRANK. Der zukünftige Vertrauensarzt. Die Reichsversicherung 1932, nr 2.

JAEGER, H. Die Versicherung der Teilbeschäftigten. Zentralblatt für Reichsversicherung 1932, nr 7.

KNOLL. Die Grundfragen der Neugestaltung der Sozialversicherung. Die Reichsversicherung 1932, nr 3.

KOLLMANN. Die Oberversicherungsämter. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 12.

REININGHAUS. Der Rückgang des Mitgliederbestands der Krankenkassen und der Abbau von Krankenkassenangestellten. Zentralblatt für Reichsversicherung 1932, nr 5.

RICHTER. Das Spruchverfahren in der sozialen Gesetzgebung. Die Reichsversicherung 1932, nr 2.

ROTHE, F. Organisationsfragen der Reichsunfallversicherung. Die Reichsversicherung 1932, nr 2.

SACHS, R. Reform oder Zusammenbruch der Unfallversicherung. Die Arbeit 1932, nr 4.

SCHUCHARDT, H. E. Zur Reform der Sozialversicherung in Deutschland. Int. Zeitschrift für Sozialversicherung 1932, nr 2.

WEIZSÄCKER, V. v. Versicherung oder Sicherung? Soziale Praxis 1932, nr 14.

Die deutsche Sozialversicherung im 4. Vierteljahr und im Jahre 1931. Wirtschaft und Statistik 1932, nr 8.

»Krankenkassenpaläste». Zentralblatt für Reichsversicherung 1932, nr 8.

Ut- och invandring.

Amerikas förenta stater.

KUNNA, J. J. Statistics of immigration for December and year, 1931. Monthly labor review mars 1932.

Kanada.

Immigration and colonization in Canada in 1930—1931. The labour gazette 1932, nr 3.

Immigration into Canada during the calendar year, 1931. The labour gazette 1932, nr 3.

Tyskland.

Überseeische Aus- und Einwanderung im Jahre 1931. Wirtschaft und Statistik 1932, nr 7.

Till socialstyrelsens bibliotek inkommen litteratur.

ARESCHOUG, H., [utg.]. Lagen om understödsföreningar av d. 29 juni 1912 med däri senare vidtagna ändringar och tillägg jämte förklarande anmärkningar, hänvisningar, formulär och sakregister m. m. samt skiljemannalagen. Sthlm 1932. (Tidens medborgarhandböcker 15.)

BASEL. Allgemeiner Consumverein beider Basel.
Jahresbericht und Rechnung. 66 (1931). Basel 1932.

COST, The, of living in the United States in 1931. New York 1932. (National industrial conference board.)

DANMARK. Arbejderforsikrings-Raadet.
Beretning for Aaret 1930. Khvn 1932.
— Det statistiske Departement.
Statistiske Meddelelser. Række 4. Khvn 1932.
Bd 87: H. 5. Ansættelserne til Indkomst- og Formueskatten for Skatteaaret 1930/31.
Afd. 2. Fordeling efter Indkomstens og Formuens Størrelse.

FINLAND.
Finlands officiella statistik. Hfors 1932.
18 A. Industristatistik. 47 (1930).
22. Försäkringsväsendet.
C. Berättelse angående pensions- och sjukkassor, vilka icke äro arbetareunderstödskassor. 8 (1930).
26 A. Olycksfallsstatistik.
Olycksfallen i arbetet. Ny serie. 1 (1926—27).
— Andelskassornas centralkreditanstalt-aktiebolag.
Årsberättelse 1931. Hfors 1932.
— Centralhandelskammaren i Finland.
Årsberättelse. 14 (1931). Hfors 1932.

FRANKRIKE. Statistique générale de la France. Service d'observation des prix. Indices généraux du mouvement économique en France de 1901 à 1931. Paris 1932.

GEHALTSLAGE, Die, der Kaufmannsgehilfen. Eine Fragebogenerhebung des Deutschnationalen Handlungsgehilfen-Verbandes. Hamb., Berl., Lpz. 1931.

GURNEY, H. F. Economic conditions in Newfoundland to June, 1931. Report. Lond. 1931. (Department of overseas trade.)

GÖTEBORGS OFFENTLIGA ARBETSFÖRMEDLING.
Berättelse jämte statistisk översikt rörande verksamheten. Årg. 30 (1931). Gbg 1932.

HÖGBOM, I. Mineral production. Sthlm 1932. (Ingeniörsvetenskapsakademiens handlingar 117.)

INDUSTRIFÖRBUND, Sveriges. Arbetsledareinstitutet.
Publikationer. Sthlm 1932.
1. *Lindhagen, A.* Arbetsdomstolen.
2. *Sydow, Hj. von.* Om den svenska arbetsgivareorganisationen, dess verksamhet och betydelse.

INTERNATIONELLA ARBETSKONFERENSEN.
16th session, 1932. Abolition of fee-charging employment agencies. Supplementary report concerning agriculture. 1st discussion. Geneva 1932.
— Age of admission of children to employment in non-industrial occupations. Supplementary blue report. (Addendum). [Geneva 1932.]
— Report of the director. Geneva 1932.
— Summary of annual reports under article 408. Geneva 1932.

KOMMUNALKALENDER, Göteborgs. Utg. av Göteborgs stads statistiska byrå. Årg. 4 (1932). Gbg 1932.

KRONPRINSESSAN MARGARETAS ARBETSNÄMND FÖR DE BLINDA.
[Årsberättelse.] 1931. Sthlm 1932.

LETTLAND. Valsts statistiskā pārvalde. — Bureau de statistique de l'État.
Statistique du travail. Année 5 (1930). Riga 1931.

MEDDELANDEN, Statistiska. Sthlm 1932.
Ser. A. [Tillfälliga undersökningar.]
Bd 4: 8. Kyrkofullmäktigvalen år 1931. Av Statistiska centralbyrån.

MIGRATIONS, International. Vol. 2. Interpretations ... ed. on behalf of the National bureau of economic research by *W. F. Willcox*. New York 1931. (Publ. of the National bureau of economic research. N:o 18.)

MÅLAREFÖRBUNDET, Svenska.
Berättelse över verksamheten 1931. Sthlm 1932.

NATIONERNAS FÖRBUND.
Records of the conference for the limitation of the manufacture of narcotic drugs, Geneva, May 27th to July 13th, 1931. Vol. 2. Meetings of the committees and the sub-committee on control. Geneva 1931. (Publ. 1931: 11. 10/2.)
Traffic in women and children. Summary of annual reports for 1930 prepared by the secretariat. Geneva 1932. (Publ. 1932: 4. 2.)
— Child welfare committee.
Organisation of juvenile courts and the results attained hitherto ... Geneva 1932. (Publ. 1931: 4. 13.)
8th session, April 9th, 1932. Official guardianship of illegitimate children. Geneva 1932. (Publ. 1932: 4. 1.)

NEW YORK (State). Department of labor.
Special bulletin. New York 1932.
No. 173. Unemployment in Syracuse, Nov. 1931.

NORGE.
Norges offisielle statistikk. Rekke 8. Oslo 1932.
175. Det civile veterinærvesen 1930.
176. Rekruttering for den norske hær 1927.
177. Norges jernbaner 1930/31.
178. Norges industri 1930.
179. Meieribruket i Norge i 1930.
180. Norges skibsfart 1930.
181. Den norske statskasses finanser i budgettårene 1913/14—1932/33.

OLYCKSFALLSFÖRSÄKRINGSLAGEN d. 17 juni 1916 samt lagen om försäkring för vissa yrkessjukdomar d. 14 juni 1929 med däri t. o. m. år 1931 vidtagna ändringar. Sthlm 1932.

REDOGÖRELSE för den av teaterdirektören Pierre Joseph Deland d. 4 juli 1857 stiftade understödsföreningen Dramatiska och musikaliska artisternas pensionsförenings 75-åriga verksamhet intill mars 1932 samt medlemsförteckning. Sthlm 1932.

REGLEMENTE vid statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens vårdanstalt för kvinnliga alkoholister. Fastställt av anstaltens styrelse d. 29 febr. 1932. Landskrona 1932.

ROBERTS, F. Guide to industrial and social legislation. With special reference to the local government service. Lond. 1931.

RUNDSCHREIBEN, Die sozialen, Leos XIII. und Pius' XI. Text und deutsche Übersetzung samt systematischen Inhaltsübersichten und einheitlichem Sachregister ... hrsg. von *G. Gundlach*. Paderborn 1931. (Görres-Gesellschaft. Veröffentlichungen d. Sektion für Sozial- und Wirtschaftswissenschaft. H. 3.)

SKATTEBETALARNAS FÖRENING.
Meddelanden. Sthlm 1932.
27. *Birch-Lindgren, G.* Två utredningar. Några jämförelser mellan utredningarna rörande Karolinska sjukhuset på Norrbacka och Stockholms stads centralsjukhus å Södermalm.
28. Till Örebro stadsfullmäktige. [Ang. inköp av fastighet för nämndhus.]

SKO- OCH LÄDERINDUSTRIARBETAREFÖRBUNDET, Svenska.
Verksamhets- och revisionsberättelser för år 1931. Sthlm 1932.

STATISTIK, Stockholms stads. Sthlm 1932.
4. Fattigvård.
Berättelse ang. Stockholms stads fattigvård. Årg. 59 (1930). Ny följd 43. Ny serie 27. Utarb. av N. Öström & J. Guinchard.
5. Byggnader och bostäder.
12:te allmänna bostadsräkningen i Stockholm d. 31 dec. 1930 (1/1 1931). Ny följd 6. Utförd av Stockholms stads statistiska kontor.

STATISTIK, Sveriges officiella. Sthlm 1932.
Industri och bergshantering.
Industri. Berättelse för år 1930. Av Kommerskollegium.
Rättsväsen.
Domstolarnas och de exekutiva myndigheternas verksamhet åren 1929 och 1930. Av Statistiska centralbyrån.

STOCKHOLMS STADS RÄTTSHJÄLPSANSTALT.
Berättelse för år 1931. Sthlm 1932.

STORBRITANNIEN. Ministry of labour.
Report for the year 1931. Lond. 1932.
— Select committee on shop assistants.
Report. Vol. 2—3. Lond. 1931.

SYSTEMBOLAGSFÖRENINGARNAS FÖRTROENDENÄMND.
Berättelse jämte revisionsberättelse. Verksamhetsår 11 (1931). Karlstad 1932.

TABELLEN, [*O.*] *Hübners* geographisch-statistische, aller Länder der Erde. Ausg. 71 (1932), neu bearb. und abgeschlossen im Januar 1932. Wien [1932].

TOBAKSMONOPOLET.
Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolets verksamhet år 1931. Styrelsens förvaltningsberättelse och revisorernas berättelse. Sthlm 1932.

TYSKLAND. Zentralverband deutscher Konsumvereine.
Jahrbuch 30 (1932). Bd 1. Hamb. 1932.

UTREDNINGAR, Statens offentliga, 1932. Sthlm 1932.
11. Normalförslag till provisoriska byggnadsföreskrifter enligt 128 § i byggnadsstadgan ... Utarbetat inom K. byggnadsstyrelsen. (K.)
12. Jordbruksutredningens betänkanden. 7. Betänkande angående åtgärder för lindrande av jordbrukets kreditsvårigheter. Avg. d. 12 april 1932. (J.)

WARNOTTE, D., & PATERNOTTE, É. L'économie sociale à l'exposition internationale de Liège 1930. Liège [1931].

WAS verbrauchen die Angestellten? Ergebnisse der dreijährigen Haushaltungsstatistik des Allgemeinen freien Angestelltenbundes. Berl. 1931. (Wirtschaftspolitische Schriften des Allg. Angestelltenbundes.)

VÄGHÅLLNINGSBESVÄRET, Allmänna, på landet. Statistisk tabell angivande för varje väghållningsdistrikt och län de allmänna vägarnas längd och kostnaden för väghållningen m. m. för år 1930 i enlighet med uppgifter från vägstyrelserna. Upprättad i K. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Sthlm 1932.

ZUCKERWIRTSCHAFT, Die schweizerische. (Veröffentlichung Nr. 8 der Preisbildungskommission des Eidg. Volkswirtschaftsdepartementes.) Bern 1932. (Die Volkswirtschaft. Sonderh. 13.)

ÅBO.
Statistisk årsbok för Åbo stad. 16 (1931). Åbo 1931.

ÅKERMAN, J. Industriförbundets produktionsindex. Motiv och principer. Sthlm 1932. (Sveriges industriförbund.)

ÖSTERRIKE. Bundesamt für Statistik.
Gewerbliche Betriebszählung in der Republik Österreich vom 14. Juni 1930. Wien 1932.
[1.] Ergebnisse für Wien.
Landwirtschaftliche Betriebszählung in der Republik Österreich vom 14. Juni 1930. Wien 1932.
[1.] Ergebnisse für Niederösterreich.

Nytillkommen tidskrift.

JUGEND und Beruf. Monatsschrift zur Förderung der Berufsberatung und der beruflichen Ausbildung Jugendlicher unter Berücksichtigung der Berufsfortbildung u. -umschulung Erwachsener. Berl.

Arbetsmarknaden under maj månad 1932.

Antalet arbetsansökningar på 100 lediga platser vid den offentliga arbetsförmedlingen i riket sjönk från 341 i april till 339 i maj. Motsvarande siffror för år 1931 voro 194 och 164.

Den förbättring av det svenska arbetsmarknadsläget, som man alltid plägar räkna med i och med vår- och sommarsäsongens inbrott och som i vanliga fall under maj månad visat sig vara rätt betydlig, har i år haft endast ringa omfattning. Visserligen har här och var inom de säsongbetonade yrkesgrupperna en ökad livlighet i förmedlingsfrekvensen kunnat förmärkas, men det oaktat måste läget i stort sett alltfort betecknas som tryckt, något som också framgår vid en jämförelse med tidigare års siffror för förhållandet mellan utbud och efterfrågan på arbetskraft; majsiffran har nämligen aldrig förut varit så hög som innevarande år. Vad jordbruket beträffar, har den uppryckning, som vid denna tid nästan undantagslöst brukar äga rum inom ifrågavarande grupp, nu uteblivit, och relationstalet var för redovisningsmånaden betydligt ogynnsammare än för april.

En bidragande orsak till de senaste månadernas höga relationstal, vilka sannolikt ge en något ogynnsammare bild av arbetsmarknadsläget, jämfört med föregående år, än som svarar mot faktiska förhållandet, är den omständigheten, att — i samband med ökat behov av statlig hjälp åt arbetslösa — arbetsförmedlingsombudens antal ute i bygderna väsentligt ökats, varjämte de förutvarandes rapportering blivit mera fullständig än förut. På så sätt har tillkommit ett ökat antal anmälningar rörande arbetssökande från platser, som tidigare ej haft närmare kontakt med den offentliga arbetsförmedlingen, under det att de från samma håll redovisade lediga platserna ej visat ökning i motsvarande grad.

Inom jordbruket, som under april tillgodosett sitt huvudsakliga behov av arbetskraft för sommarhalvåret, gällde efterfrågan, i likhet med föregående månader, huvudsakligen yngre, ogifta drängar, kunniga i mjölkning och kreaturens vård, under det att platstillgången för äldre, fullgoda arbetare var knapp. Bristen å kvinnlig arbetskraft gjorde sig allt starkare kännbar. Betgallringsarbetets krav på lämplig personal kunde i år utan svårighet tillgodoses, och flerstädes rapporterades ett betydande överskott på betfolk. I Stockholms län har som förut om åren efterfrågan på kunniga rotfruktsrensare varit stor, och arbetskraft har delvis måst tagas från Småland och andra trakter.

De förändringar, som under månaden inträffat för de olika grenarna inom industri och hantverk, voro synnerligen obetydliga, och läget kan i stort sett knappast betecknas som förbättrat, även om en viss tillfällig ljusning på något håll kunnat skönjas. Sålunda har inom stenindustrien det vid senaste månadsskifte upphörda arbetet vid statsbeställningarna å gatsten i begränsad utsträckning kunnat återupptagas, sedan nya statsbeställningar gjorts. Inom byggnadsfacket var situationen ungefär likadan som i april, och överskottet på såväl yrkesmän som hantlangare och grovarbetare har under hela månaden varit betydligt större än vad som är vanligt vid denna årstid.

För sjöfolket noterades någon förbättring, men proportionen mellan arbetssökande och lediga platser var alltjämt oförmånlig. Från sjömanshusen redovisades 4 553 påmönstringar mot 2 352 avmönstringar.

Inom gruppen handel och samfärdsel nedgingo arbetssökandesiffrorna över lag, med undantag dock för kontorspersonalen, där ställningen snarare försämrats än förbättrats. Restaurangfackets efterfrågan på personal för sommarsäsongen avsåg hittills i huvudsak diskerskor och köksor.

Antalet vid arbetslöshetskommissionens reservarbeten sysselsatta arbetare sjönk under redogörelsemånaden från 14 096 till 13 725. Vid utgången av maj månad 1931 var siffran cirka 6 300. Antalet till kommissionen rapporterade hjälpsökande arbetslösa var vid början av maj 111 333 mot 109 674 en månad tidigare. Majsiffran för år 1931 var 39 396.

Antalet ansökningar om arbete *på 100 lediga platser* vid de offentliga arbetsförmedlingsanstalterna under maj 1932 samt under föregående månader och år framgår av efterföljande sammanställning.

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Med.
1921	246	301	240	203	213	258	261	235	223	263	384	473	282
1922	482	479	381	368	257	215	203	172	155	177	269	321	296
1923	346	308	231	165	135	146	141	140	126	129	191	195	186
1924	239	214	177	151	131	132	141	135	128	148	220	225	171
1925	296	256	207	166	157	159	162	156	154	172	246	226	198
1926	273	247	191	163	162	166	161	151	158	186	273	268	201
1927	293	258	208	171	168	161	150	148	143	170	242	243	198
1928	279	260	201	165	146	157	167	160	142	156	230	220	192
1929	241	215	174	150	134	135	137	135	127	148	202	203	169
1930	241	211	171	140	129	127	140	144	146	175	254	238	178
1931	222	232	191	194	164	187	198	201	197	257	413	343	236
1932	*368*	*412*	*343*	*341*	*339*	—	—	—	—	—	—	—	—
Därav inom jord- och skogsbruk:													
1930	169	128	100	78	73	65	81	99	110	119	169	212	115
1931	165	131	109	96	78	91	111	125	131	182	365	551	154
1932	*320*	*255*	*210*	*190*	*209*	—	—	—	—	—	—	—	—
Övriga näringsgrupper:													
1930	255	233	200	166	148	145	157	161	160	202	274	240	197
1931	229	254	214	233	193	212	224	228	222	286	422	327	257
1932	*375*	*449*	*381*	*398*	*374*	—	—	—	—	—	—	—	—

Växlingarna på arbetsmarknaden under de senaste åren framgå även av efterföljande tablå, avseende antalet *arbetslösa inom fackföreningarna* i procent av hela det redovisade medlemsantalet:

	31/1	28/2	31/3	30/4	31/5	30/6	31/7	31/8	30/9	31/10	30/11	31/12	Med.
1921	20·1	20·7	24·5	24·2	25·1	27·7	27·9	27·4	27·3	27·1	28·8	33·2	26·6
1922	34·3	31·9	30·5	28·3	22·9	20·9	18·2	16·7	15·1	15·5	17·2	21·3	22·9
1923	20·5	19·4	18·0	14·9	10·7	9·8	9·1	8·6	8·0	8·2	9·3	14·1	12·5
1924	13·6	13·4	13·9	11·6	7·6	7·4	6·2	6·6	7·0	8·4	10·5	15·6	10·1
1925	14·8	13·6	12·0	10·8	8·2	8·2	7·6	7·7	8·5	10·1	11·8	19·5	11·0
1926	15·7	14·8	14·7	12·3	9·9	9·6	8·6	8·3	9·1	11·4	13·0	19·1	12·2
1927	16·3	15·6	14·1	12·3	9·9	9·4	8·3	7·9	8·4	10·4	12·8	18·6	12·0
1928	14·3	13·3	13·2	11·7	8·2	7·6	7·4	6·9	7·8	9·0	10·9	17·3	10·6
1929	14·8	14·6	13·7	11·4	7·7	6·8	6·3	6·1	6·7	8·2	10·1	16·3	10·2
1930	13·9	13·2	12·3	10·8	8·0	8·0	8·0	8·1	9·5	12·3	15·3	22·9	11·9
1931	20·2	18·7	19·4	17·1	13·2	12·4	11·8	12·8	13·4	16·4	19·3	26·5	16·8
1932	*24·1*	*23·5*	*23·9*	*20·5*	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Arbetslönernas fluktuationer i Sverige åren 1913—1931.

Undersökningens syftemål. För fullföljande av socialstyrelsens undersökningar rörande arbetslönernas fluktuationer ha även för år 1931 införskaffats uppgifter från arbetsgivare angående under året utbetalade löner till arbetare och förvaltningspersonal inom industri, handel och samfärdsel, allmänna arbeten m. m.[1] Sedan numera bearbetningen av det inkomna materialet fortskridit så långt, att ungefär nio tiondelar av detsamma slutgiltigt granskats, har det, med hänsyn till det stora allmänna intresse denna lönestatistik erbjuder, ansetts lämpligt att — i likhet med vad som tidigare skett — offentliggöra vissa sammanfattningssiffror, vilka kunnat erhållas redan på undersökningens nuvarande stadium. De meddelade siffrorna äro preliminära och kunna alltså komma att avvika något från de definitiva siffror, som skola framläggas, sedan materialet i sin helhet bearbetats.

Förvaltningspersonalens löneförhållanden. En översikt av resultatet av 1931 års lönestatistik lämnas med avseende på förvaltningspersonalen i tab. 1, som redovisar antalet i årets undersökning ingående personer, fördelade på män och kvinnor, samt den i genomsnitt per anställd utbetalade årsavlöningens storlek för vart och ett av åren 1913, 1920—1921 samt 1929—1931. Av tabellen framgår, att förvaltningspersonalen vid de 5 382 företag, som redovisat dylik personal, utgjorde tillsammans 76 905, varav 67·5 % voro män och 32·5 % kvinnor.

Den genomsnittliga årsinkomsten per anställd inom ifrågavarande grupper utgjorde 3 766 kr., vilket betecknar en ökning från år 1913 med 84 %; i jämförelse med år 1930 visar medellönen en mindre sänkning, som dock torde bero — förutom på ev. förändringar i de anställdas fördelning efter ålder och kön — därpå att i statistiken för året tillkommit en del mindre företag med relativt lågt avlönad personal. Tabellen visar vidare, att den relativa lönestegringen varit större för kvinnor än för män. Kvinnornas årliga löneinkomst utgör dock i genomsnitt föga över hälften av männens, nämligen 2 363 mot 4 443 kr. Att inkomstökningen för samtliga män och kvinnor tillsammantagna (84 %) blivit något lägre än för männen enbart (89 %) beror på att kvinnorna, vilkas löner ju i allmänhet äro lägre än männens, år 1931 varit talrikare representerade än under tidigare år. Elimineras genom s. k. standardberäkning verkan av förskjutningarna i proportionen mellan män och kvinnor, stiger inkomstökningen för samtliga män och kvinnor tillsammantagna till 95 %. Korrigeras på liknande sätt sänkningen av förvaltningspersonalens medellön sedan föregående år, erhålles siffran 0·6 % i stället för det i tabellen redovisade procenttalet 1·5.

[1] Se för föreg. år »Lönestatistisk årsbok för Sverige 1930» av K. Socialstyrelsen.

Tab. 1. Förvaltningspersonalens löneförhållanden 1913—1931.

	Medelantal anställda	Genomsnittlig löneinkomst pr år, kr.						Löneökning (+) eller löneminskning (−), %			
	1931	1913	1920	1921	1929	1930	1931	1913 −31	1920 −31	1921 −31	1930 −31
Män	51 888	2 346	5 573	5 625	4 512	4 461	4 443	+ 89	− 20	− 21	− 0·5
Kvinnor	25 017	1 135	2 957	3 085	2 412	2 389	2 363	+108	− 20	− 23	− 1·1
Samtliga	**76 905**	**2 049**	**4 916**	**4 950**	**3 880**	**3 824**	**3 766**	**+ 84**	**− 23**	**− 24**	**− 1·5**

En jämförelse med 1921 års löner, som för förvaltningspersonalen i regel ange toppläget, visar, att medelinkomsten per år och anställd sedan dess sjunkit med i genomsnitt 21 % för den manliga och 23 % för den kvinnliga personalen eller något mer för kvinnorna än för männen. Denna lönereduktion ägde väsentligen rum under åren 1922 och 1923, medan inkomstnivån under de senaste åtta åren synes ha varit tämligen oförändrad, på sistone med en svagt sjunkande tendens.

Arbetarnas löneförhållanden. Förevarande undersökning omfattar 5 767 företag, från vilka redovisats 348 459 arbetare. I efterföljande tab. 2 meddelas genomsnittssiffror för dessas löneinkomster per arbetstimme, år och dag under redogörelseåret samt under utgångsåret 1913. För belysande av löneutvecklingen ha i tabellen indextal för tim-, års- och dagsförtjänster beräknats för perioderna 1913—1931, 1920—1931 och 1930—1931.

Tab. 2. Arbetarpersonalens löneförhållanden 1913—1931.

	Genomsnittlig löneinkomst per timme, kr.		Löneökning (+) eller löneminskning (−), %			Genomsnittlig löneinkomst per dag, kr.		Löneökning (+) eller löneminskning (−), %			Genomsnittlig löneinkomst per år, kr.		Löneökning (+) eller löneminskning (−), %		
	1913	1931	1913 −31	1920 −31	1930 −31	1913	1931	1913 −31	1920 −31	1930 −31	1913	1931	1913 −31	1920 −31	1930 −31
Män över 18 år	0·45	1·30	+189	− 21	+0·8	4·32	10·29	+138	−22	−1·1	1 241	2 768	+123	−23	−3·4
Kvinnor öv. 18 år	0·24	0·75	+213	− 23	±0·0	2·34	5·90	+152	−25	−0·8	651	1 581	+143	−26	−5·4
Minderåriga .	0·18	0·49	+172	− 29	−3·9	1·76	3·88	+120	−30	−1·8	485	1 015	+109	−30	−7·4
Tillsammans	**0·40**	**1·17**	**+193**	**− 21**	**+0·9**	**3·83**	**9·24**	**+141**	**−23**	**−0·4**	**1 093**	**2 455**	**+125**	**−24**	**−3·8**
Arbetare utan angivet kön .	0·30	1·16	+287	+1·8	+2·7	3·72	8·80	+137	−12	−2·9	1 079	2 498	+132	−11	−1·0
Samtliga arb.	**0·40**	**1·17**	**+193**	**− 21**	**+0·9**	**3·82**	**9·24**	**+142**	**−22**	**−0·4**	**1 091**	**2 455**	**+125**	**−24**	**−3·8**

Den genomsnittliga timförtjänsten (inkl. övertidsersättning, naturaförmåner o. d.) har för år 1931 beräknats till 1·17 kr. för samtliga i undersökningen representerade företag, vilken siffra betecknar en ökning från år

1913 med 193 %. För vuxna manliga arbetare har den genomsnittliga timlönen (1·30 kr.) legat över, för kvinnor (0·75 kr.) och minderåriga (0·49 kr.) avsevärt under den genomsnittliga timinkomsten för samtliga arbetare. Liksom för förvaltningspersonalen kan även för arbetarna en tendens till utjämning i lönenivån för män och för kvinnor konstateras. Från 1913 till 1931 ha sålunda timlönerna för kvinnliga arbetare stigit med 213 %, medan männens inkomst per timme räknat under motsvarande tid ökats med 189 %. Begränsar man undersökningen till den egentliga industrien, sådan denna redovisas i kommerskollegii årliga industristatistik, och alltså utesluter arbetare i allmän tjänst, inom samfärdsel, byggnadsverksamhet etc., framträder denna tendens än starkare, i det att stegringssiffran för timförtjänsten för vuxna män blir ej oväsentligt lägre eller 169 %, medan motsvarande siffra för vuxna kvinnor blir i det närmaste oförändrad (208 %).

Sedan år 1920, då den genomsnittliga timförtjänsten låg som högst, har densamma nominellt minskats med i genomsnitt 21 %. Den ojämförligt största delen av denna sänkning i lönenivån ägde rum under år 1922, medan minskningen under år 1923 inskränkte sig till några få procent. Under år 1924 hade nedgången icke endast avstannat utan t. o. m. förbytts i en mindre stegring, som fortsatt under de därpå följande åren ända fram till redogörelseåret 1931, som uppvisar en genomsnittlig stegring av 0·9 % sedan föregående år.

Av tab. 2 framgår vidare, att den genomsnittliga årsförtjänsten[1] (inkl. övertidsersättning, naturaförmåner o. d.) år 1931 beräknats till 2 455 kr. (2 768 kr. för män, 1 581 kr. för kvinnor och 1 015 kr. för minderåriga). Denna siffra innebär en ökning från år 1913 med 125 %, medan den genomsnittliga timförtjänsten, såsom ovan nämnts, uppgick till ett belopp, som med 193 % översteg 1913 års siffra. Från år 1930 redovisas en nedgång med 3·8 %, medan för timförtjänsten i stället, som nämnts, konstaterats en ökning med 0·9 %. Huvudorsaken till dessa skiljaktigheter i löneutvecklingen mellan arbetsförtjänster per år och per timme är att söka i minskad genomsnittlig arbetstid per år och arbetare. Vid jämförelse med år 1913 inverkar väsentligen, att med år 1920 infördes 8-timmarsdag med bibehållande av i huvudsak oförändrad dagsförtjänst, varigenom denna kom att utslås på ett mindre antal arbetstimmar. För redogörelseåret tillkomma av den ekonomiska krisen föranledda inskränkningar i arbetstiden. Sålunda beräknas på grundval av en sammanställning av i statistiken ingående företag, som lämnat uppgift rörande utgjorda arbetstimmar, att arbetstiden (inkl. övertid) inom den egentliga industrien under år 1931 ej uppgått till mera än i genomsnitt 46 timmar per vecka. Detta har ej inverkat på de genomsnittliga timförtjänsterna, vilka tvärtom något stegrats under inverkan bl. a. av det entledigande av yngre, merendels lägre avlönade arbetare, som under depressionens inverkan ägt rum vid många företag.

Dagsförtjänsten intager, såsom tab. 2 även utvisar, en mellanställning mellan tim- och årsinkomsten. Medan löneinkomsten per dagsverke år 1913 i medeltal utgjorde 4·32 kr. för man, 2·34 kr. för kvinna och 1·76 kr. för

[1] Härvid bortses från s. k. säsongföretag, för vilka användbara uppgifter om arbetarnas årsförtjänster ej föreligga.

minderårig, hade för år 1931 motsvarande tal ökats till resp. 10·29, 5·90 och 3·38 kr. Nedgången sedan föregående år (i genomsnitt 0·4 %) är avsevärt mindre än i fråga om årslönen, vilken i högre grad rönt inverkan av den under depressionen förkortade arbetstiden.

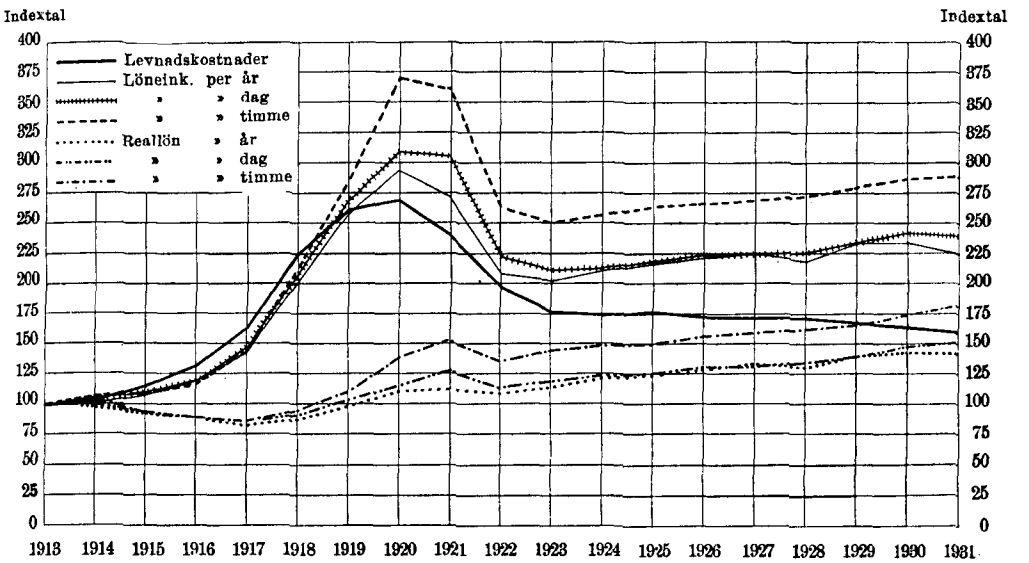
Beträffande den i tab. 2 redovisade löneutvecklingen bör emellertid beaktas, dels att siffrorna på grund av beräkningssättet närmast återspegla förhållandena vid resp. års mitt och dels att den genomsnittliga lönenivån även påverkas av att proportionen mellan män, kvinnor och minderåriga något förskjutits från det ena året till det andra. För vinnande av en mera exakt jämförelse böra därför de i tabellen meddelade relativa talen korrigeras genom en s. k. standardberäkning. Därest relativa antalet män, kvinnor och minderåriga antages vara detsamma år 1931 som år 1913 och lönestegringen inom varje särskild kategori varit den, som utvisas i den anförda tabellen, blir den genomsnittliga lönestegringen per timme under tiden 1913—1931 för alla arbetare tillsammantagna 188 %. Lönestegringen per år och per dag utgör efter samma beräkningsgrund resp. 124 och 138 %. De indextal, som angiva den allmänna lönenivåns genomsnittliga höjd år 1931, om löneinkomsterna år 1913 sättas lika med 100, bliva således resp. 288, 224 och 238. Vid begränsning till den egentliga industrien (jfr ovan) bliva motsvarande indextal resp. 270, 214 och 224.

Ovan utförda beräkningar hänföra sig emellertid uteslutande till penninglönerna och avse således endast de nominella förändringar i arbetslönerna, som inträffat under redogörelseperioden. En beräkning av, i vad mån dessa fluktuationer i penninglönerna äro r e e l l a och således innebära förfogande över en större eller mindre kvantitet varor och tjänster, möjliggöres i viss mån genom en sammanställning av nyssnämnda löneindextal med socialstyrelsens indexsiffror för levnadskostnadernas stegring. Ett med lönesiffrorna jämförbart medelindex för år 1931 synes kunna erhållas genom att taga genomsnittet av de publicerade indextalen för den 1 januari, 1 april, 1 juli, 1 oktober och 31 december 1931 (1 januari 1932).

I nedanstående tablå och diagrammet å nästa sida meddelas indextal för varje år fr. o. m. 1913 t. o. m. 1931 dels för levnadskostnaderna, dels för penninglönen (standardberäknad) jämte motsvarande reallön, i båda fallen uträknad såväl per timme som per år och dag.

Indextal (1913=100)	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
Löneinkomst:																		
per timme	105	108	118	145	213	283	368	363	263	250	255	263	265	268	272	278	286	288
» dag	102	108	120	146	207	266	309	305	223	213	214	220	223	223	225	232	241	238
» år	100	107	120	143	200	256	294	271	208	202	211	216	220	224	220	231	233	224
Levnadskostnader . .	102	115	130	162	225	261	269	241	195	177	174	176	172	171	171	169	164	159
Reallön:																		
per timme	103	94	91	90	95	108	137	151	135	141	147	149	154	157	159	164	174	181
» dag	100	94	92	90	92	102	115	127	114	120	123	125	130	130	132	137	147	150
» år	98	93	92	88	89	98	109	112	107	114	121	123	128	131	129	137	142	141

Det framgår härav, att ända till och med år 1918 stegringen för såväl timsom daglönen var mindre än levnadskostnadsökningen, vilket innebär, att motsvarande reallöner under denna period voro lägre än utgångsåret 1913, men att från och med år 1919 förhållandet blivit det motsatta. Även årslönen har varit underkastad en liknande utveckling, fastän jämvikt mellan lön och levnadskostnader i detta fall inträdde först ett år senare eller 1920.



Sedan sålunda de tre reallöneserierna — ehuru delvis under olika år — ånyo passerat basårets löneläge (100), fortsatte de att stiga under hela den återstående delen av undersökningsperioden med undantag dels för år 1922, då prisfallet återförde reallönerna till ungefär 1920 års nivå, samt dels för år 1931, som i fråga om den reala årslönen visar någon tillbakagång i förhållande till föregående år. För redogörelseåret beräknas reallönerna ligga i fråga om timförtjänsten 81 och årsförtjänsten 41 samt beträffande dagsförtjänsten 50 % över 1913 års nivå. Begränsar man, som förut skett i fråga om penninglönerna, undersökningen till att avse endast den egentliga industrien, finner man, att motsvarande stegringssiffror bli åtskilligt lägre, nämligen för timlönen 70, för årslönen 35 och för daglönen 41 % sedan förkrigstiden.

Det torde emellertid böra framhållas, att nu anförda genomsnittstal, vilkas preliminära karaktär ytterligare betonas, icke kunna göra anspråk på annat än att giva en bild av de ungefärliga förändringarna i löner och levnadskostnader. Därtill kommer, att beträffande särskilda orter och industrier speciella förhållanden kunna åstadkomma betydande avvikelser från de allmänna genomsnittstalen. För närmare upplysningar härom hänvisas till den slutliga redogörelsen för 1931 års lönestatistiska undersökning, vilken under senare delen av innevarande år kommer att publiceras i Lönestatistisk årsbok.

Den offentliga arbetslöshetshjälpen inom olika yrkesgrupper.

I de redogörelser för arbetslöshetskommissionens verksamhet, som varje månad avgivas till regeringen och varur vissa siffror även återgivas i denna tidskrift, lämnas uppgifter om yrkesfördelningen bland de till kommissionen anmälda hjälpsökande arbetslösa, ävensom summariska uppgifter angående antalet personer, som erhållit arbetslöshetshjälp, samt dessas fördelning på de olika hjälpformerna. Däremot meddelas i denna månadsstatistik inga uppgifter om hur sistnämnda klientel fördelar sig ur yrkessynpunkt. För februari månad detta år föreligger emellertid en särskild utredning rörande denna punkt, ingående i den redogörelse för arbetsmarknadsläget, som kommissionen den 15 april 1932 ingivit till regeringen, och som delvis legat till grund för den till årets riksdag avlåtna propositionen (nr 250) angående anslag till bekämpande av arbetslösheten. De arbetslösa, som vid utgången av sagda månad erhållit statlig eller kommunal arbetslöshetshjälp, fördelade sig på olika yrkesgrenar såsom efterföljande tabell utvisar.

I anslutning till dessa siffror har kommissionen anfört bl a. följande.

Den yrkesgrupp, som under detta års vinter i största utsträckning kommit i åtnjutande av samhällets hjälp i betraktande av den redovisade arbetslöshetens omfattning inom yrket, utgjordes obetingat av arbetarna inom *jord-, sten- och glasindustrien*. Då stenindustriens arbetare bildade en överväldigande majoritet inom gruppen, hade alltså stenarbetarna (huvudsakligen i Bohuslän och Blekinge) blivit av samhället mest effektivt hjälpta under nu rådande kris.

Av samtliga rapporterade hjälpsökande arbetslösa inom dessa industrier (8 290) hade 5 774 personer eller 69·7 % bisprungits. Av de sålunda inemot 6 000 hjälpta stenarbetarna hade det övervägande antalet eller 3 921 man beretts anställning vid reservarbeten, därav huvudparten eller 2 615 vid statliga sådana. Kontanta understöd hade uppburits av 1 853 personer, därvid staten lämnat bidrag till det övervägande antalet (1 609). Betydelsen av statens medverkan till understödsåtgärdernas genomförande inom kommunerna framstode i än klarare dager vid det förhållandet, att statsbidraget inom det stora flertalet kommuner i Blekinge och Bohuslän, som utövat dylik verksamhet, utgått med förhöjt belopp och i ett icke ringa antal kommuner uppgått till 90 %. I allt hade staten genom olika slag av hjälpåtgärder bidragit till att ungefär $^3/_4$ av stenindustriens bisprungna erhållit hjälp. Därvid hade då endast tagits i beräkning den genom arbetslöshetskommissionen förmedlade hjälpen. För en riktig uppfattning av statens ingripande borde emellertid beaktas, att stenindustriens arbetslösa även fått draga nytta av de särskilda

De arbetslösas fördelning på olika yrkesgrupper och hjälpformer den 29 februari 1932.

Yrkesgrupp	Antal hjälpsökande	Därav personer, som fått arbetslöshetshjälp						I % av antalet hjälpsökande				
		Anställda i reservarbeten			Kontantunderstödda med		Hela antalet	Med statsbidrag hjälpta	Med enbart kommunala medel hjälpta	Tillhopa	Härav	
		Statliga	Statskommunala	Kommunala	statsbidrag	enbart kommunala medel					anställda i reservarbeten	kontantunderstödda
Jordbruk och skogshushållning:												
Hemmansägare	.	37	45	68	29	—	179	.	.	.	.	.
Arrendatorer	.	19	8	48	23	4	102	.	.	.	.	.
Kronotorpare	.	36	19	8	20	2	85	.	.	.	.	.
Andra mindre jordbrukare	.	253	125	492	274	26	1 170	.	.	.	.	.
Hemmasöner	.	206	11	181	59	8	465	.	.	.	.	.
Egentl. jordbruksarbetare	.	310	55	903	260	346	1 874	.	.	.	.	.
Egentliga skogsarbetare	.	981	267	1 235	1 026	403	3 912	.	.	.	.	.
Summa	*15 602*	*1 842*	*530*	*2 935*	*1 691*	*789*	*7 787*	*26·0*	*25·9*	*49·9*	*34·0*	*15·9*
Industri och hantverk m. m.:												
Gruvdrift och malmförädling	6 684	1 400	222	605	1 732	392	4 351	50·2	14·9	65·1	33·3	31·8
Jord-, sten- och glasindustri	8 290	2 615	153	1 153	1 609	244	5 774	52·8	16·9	69·7	47·3	22·4
Metall- och maskinindustri	8 570	571	505	507	2 909	868	5 360	46·5	16·0	62·5	18·4	44·1
Trävaruindustri	11 843	1 808	313	975	3 554	499	7 149	47·9	12·5	60·4	26·2	34·2
Byggnadsverksamhet	7 037	221	183	840	1 248	1 132	3 624	23·5	28·0	51·5	17·7	33·8
Läder-, hår-, gummi- o. d. industri	383	16	5	50	154	52	277	45·7	26·6	72·3	18·5	53·8
Textilindustri	382	25	24	65	113	61	288	42·4	33·0	75·4	29·8	45·6
Beklädnadsindustri	430	19	28	24	129	75	275	40·9	23·0	63·9	16·5	47·4
Närings- och njutningsmedelsindustri	916	52	27	67	272	157	575	38·3	24·5	62·8	15·9	46·9
Kemisk-teknisk och belysningsindustri	381	20	4	48	116	61	249	36·7	28·6	65·3	18·9	46·4
Trämasse- och pappersindustri	1 867	120	75	118	488	201	1 002	36·6	17·1	53·7	16·8	36·9
Grafisk industri	197	12	4	3	56	21	96	36·5	12·2	48·7	9·6	39·1
Industri och hantverk, ej särskilt specif.	1 637	145	48	174	431	189	987	38·1	22·2	60·3	22·4	37·9
Sjöfart och fiske	1 649	164	58	160	424	184	990	39·2	20·8	60·0	23·1	36·9
Handel och samfärdsel m. m.:												
Kontors-, bank- och försäkringspersonal	335	9	7	21	157	23	217	51·7	13·1	64·8	11·1	53·7
Butiks- och magasinspersonal	1 233	66	31	60	467	99	723	45·7	12·9	58·6	12·7	45·9
Hotell-, kafé- och restaurangrörelse	237	11	4	8	94	15	132	46·0	9·7	55·7	9·7	46·0
Landtransport	2 903	174	112	228	897	283	1 694	40·8	17·6	58·4	17·7	40·7
Allmän och litterär verksamhet	66	3	—	8	35	6	52	57·6	21·2	78·8	16·7	62·1
Handel och samfärdsel, ej särsk. specif.	173	12	5	26	52	9	104	39·9	20·2	60·1	24·8	35·3
Husligt arbete	182	—	—	—	22	26	48	12·1	14·3	26·4	—	26·4
Arbete, ej hänförligt till annan grupp	37 035	4 651	1 680	5 433	4 831	2 556	19 151	30·1	21·6	51·7	31·8	19·9
Summa	108 032	13 956	4 018	13 508	21 481	7 942	60 905	36·5	19·9	56·4	29·2	27·2

statsbeställningarna av gatsten samt av de beredskapsarbeten med den öppna arbetsmarknadens löner, vilka kommit till utförande inom stenindustridistrikten.

Närmast i storleksordningen beträffande hjälpens relativa omfattning komme tre i stort sett likställda grupper, nämligen de arbetslösa inom gruvindustrien, inom metall- och maskinindustrien samt inom trävaruindustrien.

Av samtliga rapporterade hjälpsökande inom *gruvindustrien* hade 4 351, eller 65·1 %, erhållit hjälp. Av dessa hade 2 227 erhållit anställning vid reservarbeten, medan 2 124 tillerkänts arbetslöshetsunderstöd. Här förelåge sålunda en förskjutning i fråga om hjälpens art från arbete till understöd, men dock så att ungefär lika stort antal arbetslösa inom yrket lämnats bistånd i de bägge huvudformer, varuti hjälp till de arbetslösa meddelats. Det syntes vara förtjänt av omnämnande, att gruvindustrikommunerna, på samma sätt för övrigt som stenindustrisocknarna, sökt att i ganska stor omfattning ordna med egna arbeten på hemorten. I fråga om understöd hade gruvindustrikommunernas arbetslösa däremot så gott som helt varit beroende av de bidrag till kostnadernas finansierande, som kommissionen ansett sig böra tillskjuta.

Statens hjälp till gruvindustriens arbetare hade sålunda varit synnerligen betydande och kunde i omfattning nära jämföras med den, som kommit stenindustriarbetarna tillgodo. Även här hade det starka stödet från statens sida närmast motiverats av att arbetslösheten drabbat yrkesutövare, av vilka många ända sedan mer än tio år tillbaka haft att kämpa med stora svårigheter på grund av den icke ens under de relativt goda åren 1928—1929 hävda depressionen inom gruvindustrien.

I betraktande av den fortgående försämringen i konjunkturerna för *metall- och maskinindustrien* vore det naturligt, att antalet hjälpta arbetare inom den mekaniska verkstadsindustrien och närbesläktade näringar måste ha fått betydande dimensioner. Totalantalet hjälpta uppginge till 5 360, motsvarande 62·5 % av hela det rapporterade antalet hjälpsökande arbetslösa. Av dessa hade emellertid 3 777 fått tillgodonjuta understöd, medan endast 1 583 anvisats till erhållande av anställning vid olika slag av reservarbeten. Inom denna yrkesgrupp mötte ett dominerande inslag av industriarbetare från städerna, och detta syntes även hava inverkat på valet av hjälpform. Medan hjälp i form av arbete varit förhärskande bland stenindustriens och gruvindustriens på landet bosatta arbetare, framträdde arbetslöshetsunderstöd som den huvudsakliga hjälpformen bland metall- och verkstadsarbetarnas i städerna så dominerande arbetarstam. Mindre än hälften av hjälpklientelet hade beretts arbete. Den kommunala reservarbetslinjen syntes också hava saknat större betydelse för denna kategori arbetslösa. Av understödstagarna hade det övervägande antalet arbetare (2 909) visserligen erhållit arbetslöshetsunderstöd med bidrag av statsmedel, men inemot 900 metallarbetare hade erhållit uteslutande kommunala arbetslöshetsunderstöd, d. v. s. i regel genom fattigvården. Statens samlade hjälp till metallindustriens arbetslösa hade berört omkring ¾ utav dem, som ifrågakommit till hjälp. Att den icke nått ännu större pro-

portioner syntes delvis sammanhänga med att metallarbetarnas fackorganisationer utövat en understödsverksamhet av betydande mått.

Den tredje huvudgrupp, som erhållit hjälp av mera betydande omfattning, utgjordes av *trävaruindustriens* arbetslösa. Totalantalet hjälpta sågverksarbetare m. fl. hade uppgått till 7 149, motsvarande 60·4 % av de hjälpsökande. Genom arbete hava 3 096 man beretts utkomst, medan däremot 4 053 man kommit i åtnjutande av arbetslöshetsunderstöd. Trävaruindustriens egenskap av blandad stads- och landsortsindustri men med tyngdpunkten förlagd till landsbygden syntes hava återverkat på sättet för hjälpens utlämnande. Här förmärktes nämligen åter en förskjutning av hjälpen i riktning mot ökat utrymme åt arbetslinjen, även om de hjälptas majoritet erhållit arbetslöshetsunderstöd. Påfallande vore det intresse för anordnande av arbeten, som gjort sig gällande bland landskommunerna med talrik sågverksarbetarbefolkning. Staten hade bidragit med hjälp åt inemot $^{8}/_{10}$ av alla hithörande hjälpta, vilket betydde, att trävaruindustriens arbetslösa måste räknas till de av staten kraftigast hjälpta.

Ur synpunkten av arbetslöshetshjälpens relativa omfattning komme därnäst ifråga handelsanställda, grovarbetare inklusive arbetare inom jordbruk och skogshantering samt byggnadsindustriarbetare. Inom samtliga dessa yrken hade hjälp kommit att beredas omkring eller något över hälften av respektive yrkens samtliga anmälda arbetslösa.

Vad därvid först anginge hjälpen till de i *handel och samfärdsel* anställda hade tillhopa ungefär 3 000 personer bisprungits, varav 2 137 genom understöd och 785 genom arbete. Den omständigheten, att inemot $^{9}/_{10}$ av dessa vore hemmahörande i städerna ävensom att denna yrkesgrupp inneslöte element, som ägde jämförelsevis mindre förutsättningar att kunna framgångsrikt utföra grövre slag av arbete, syntes utgöra förklaringen till att hjälpen åt de arbetslösa inom denna yrkesgrupp fått en särskild inriktning. De jämförelsevis få personer, tillhörande kategorien kontors-, bank- och försäkringspersonal, som inginge i gruppen, hade av begripliga skäl företrädesvis tillerkänts arbetslöshetsunderstöd, även om en del av dem blivit hänvisad till arbete. Det sagda gällde också om dem, som yrkesspecificerats såsom hemmahörande inom hotell-, kafé- och restaurangrörelse, liksom också inom allmän och litterär verksamhet. Huvudkontingenten av de rapporterade arbetslösa bland handelns och samfärdselns folk utgjordes emellertid av landtransportarbetare, och dessa bildade också huvudmassan av dem, som hänvisats till arbete, ehuruväl understödstagarna även bland dem vore i övervikt.

I någon mån kunde understödsverksamhetens framträdande plats inom denna grupp av arbetslösa tillskrivas det förhållandet, att dessa till avsevärt antal deltagit i de kurser för unga arbetslösa, som anordnats på många platser i landet. Kursdeltagarna brukade nämligen i allmänhet, så länge kurserna pågingo, få uppbära arbetslöshetsunderstöd. I stort sett hade statens bistånd till de arbetslösa inom här berörda yrkesgrupp omfattat $^{2}/_{3}$ av samtliga hjälpta.

Grov- och diversearbetarna utgjorde, som tidigare framhållits, icke blott huvudkontingenten inom den nuvarande arbetslöshetsstocken utan även huvud-

massan av hjälpta arbetslösa, eller 19 151, motsvarande 51·7 % av samtliga rapporterade arbetslösa arbetare inom facket. Av de hjälpta hade 11 764 beretts anställning vid olika slag av arbeten, medan 7 387 tillerkänts arbetslöshetsunderstöd. Grovarbetarna tillhörde sålunda jämte sten- och gruvindustriens arbetare samt arbetarna inom jordbruk och skogshushållning de yrken, vilkas arbetslösa till sin övervägande del kommit att hjälpas via arbetslinjen. Visserligen hade staten genom statliga och statskommunala reservarbeten omhändertagit huvudkontingenten av de arbetslösa grovarbetarna, men även många kommuner med starkt inslag av grovarbetare i arbetslöshetsstocken hade visat intresse för att utnyttja dessa arbetares naturliga kvalifikationer för grovarbete genom anordnande av reservarbeten, varuti grovarbetare erhållit placering. Det förefölle likväl anmärkningsvärt, att understödsverksamheten i trots därav fått en så betydande omfattning.

Den rent kommunala understödsverksamheten, som torde i allt väsentligt hava bekostats med fattigvårdsmedel, hade inom landskommunerna omfattat relativt flera grovarbetare än i städerna.

Av *byggnadsarbetarna* hade tillhopa 3 624 blivit delaktiga av det allmännas hjälp eller 51·5 % av de arbetslösa inom yrket. Flertalet av de hjälpta vore hemmahörande i städerna. Landsbygdens med allmänna medel understödda arbetslösa byggnadsarbetare utgjorde icke ens hälften av städernas numerär.

Hjälpen till de arbetslösa inom denna yrkesgrupp hade till övervägande del utgått i form av arbetslöshetsunderstöd. Mot 2 380 hjälpta med understöd komme endast 1 244 i arbete anställda. Hjälpåtgärderna till förmån för byggnadsarbetarna företedde dessutom vissa särdrag. Visserligen hade flertalet understödstagare uppburit arbetslöshetsunderstöd med bidrag av statsmedel (1 248), men nästan lika många (1 132) hade kommit i åtnjutande av rent kommunala arbetslöshetsunderstöd, d. v. s. sådana understöd, beträffande vilka fattigvården måste förskottera kostnaderna. Detta förhållande vore särskilt framträdande i städerna och speciellt inom de femton största städerna. Utredningen gåve nämligen vid handen, att av de 740 understödstagarna i städerna, som erhållit kommunala arbetslöshetsunderstöd, icke mindre än 701 vore bosatta i rikets femton största städer.

Som nyss anförts hade inom denna grupp endast 1 244 hänvisats till arbete. Uppenbart vore, att byggnadsarbetarna antingen sökt undgå hänvisning till statliga reservarbeten eller eljest icke ansetts lämpliga för dessa, ty av samtliga via arbetslinjen hjälpta inom facket hade endast 221 blivit placerade i statliga reservarbeten, medan återstoden eller 1 023 omhändertagits i hemorten, antingen vid statskommunala reservarbeten (183) eller vid rent kommunala arbeten (840). Såvitt av den verkställda undersökningen framginge hade icke någon annan grupp av de arbetslösa på samma sätt som byggnadsarbetarna lyckats draga nytta av den hjälp, som tillhandahölles i den arbetslöses hemort.

Emellertid finge beaktas, att till arbetare inom byggnadsverksamhet räknades icke blott specialutbildade yrkesarbetare utan även en del arbetargrupper, som stode grovarbetarna ganska nära, såsom jord- och schaktningsarbetare, väg- och vattenbyggnadsarbetare m. fl. Detta syntes utgöra förklaringen till att

det redovisade antalet med statsbidrag hjälpta arbetslösa inom byggnadsbranschen vore större än de hjälpta byggnadsarbetarnas numerär enligt de åt kommunerna sparsamt beviljade dispenserna för arbetslösa inom facket.

Vid den gjorda undersökningen hade de arbetslösa inom *jordbruks- och skogshushållning* sammanräknats som en enhet, alldenstund gränsen mellan de bägge yrkenas arbetslösa vore så flytande, att det av praktiska skäl befunnits lämpligast att föra dem under en och samma huvudrubrik.

Tillhopa hade 7 787 arbetslösa jordbruks- och skogsarbetare erhållit det allmännas hjälp eller 49·9 % av samtliga rapporterade arbetslösa inom dessa yrken. Det övervägande antalet eller 5 307 hade bisprungits genom arbetsanställning, medan 2 480 erhållit understöd.

Det hade icke saknats fog för antagandet, att hjälpen till dessa grupper skulle hava i viss utsträckning utgått till sådana personer, som icke kunde betecknas såsom arbetslösa i egentlig mening. Differentieringen i fråga om uppgifterna å de utskickade formulären hade emellertid möjliggjort införskaffandet av upplysningar om huru hjälpen kommit att fördela sig på de sju specialgrupper av yrkesutövare, som medtagits under huvudrubriken jordbruk och skogshushållning, nämligen hemmansägare, arrendatorer, kronotorpare, andra mindre jordbrukare, hemmasöner, egentliga jordbruksarbetare samt skogsarbetare. Även om en del till dessa grupper hänförliga arbetare kommit att på sina håll redovisas under den stora gruppen grov- och diversearbetare, syntes dock de erhållna uppgifterna giva en i det väsentliga rättvisande bild av hjälpverksamheten för jord- och skogsbrukets arbetskraft. Undersökningen hade i denna del givit till resultat, att ägare och besittare av fastighet i ytterst ringa omfattning blivit delaktiga av det allmännas hjälp. Undantag bildade egentligen allenast gruppen småbrukare, vilken emellertid till sin övervägande del tvivelsutan utgjordes av personer i sådan ställning, att de i fråga om allmänna behovskvalifikationer väl torde kunna anses vara likställda med arbetslösa inom övriga yrken, som under nuvarande förhållanden ansåges kunna komma i åtnjutande av arbetslöshetshjälp. Det stora flertalet hjälpta utgjordes av jordbruksarbetare (1 874) och skogsarbetare (3 912), vilka för närvarande väl syntes hava varit i behov av hjälp. Att arbetslinjen tillerkänts avgörande betydelse vid hjälpens tillhandahållande åt dessa kategorier av arbetslösa syntes naturligt. Det kunde dock förtjäna uppmärksammas, att antalet i statliga och statskommunala reservarbeten anställda jordbruks- och skogsarbetare icke obetydligt understege antalet av dem, som hjälpts medelst rent kommunala föranstaltningar. Särskilt inom skogssocknarna hade rent kommunala arbeten kommit att spela en betydligt större roll ur hjälpsynpunkt än de statliga reservarbetena. Understödsverksamheten däremot dominerades utav de med bidrag av statsmedel vidtagna hjälpanordningarna. Understöd hade väsentligen tilldelats skogsarbetare, jordbruksarbetare samt småbrukare. I den mån rent kommunal understödsverksamhet förekommit, hade densamma företrädesvis utövats till förmån för skogs- och jordbruksarbetare.

Kommissionen anmärker härefter, att de arbetslösa, för vilkas förhållanden i hjälphänseende sålunda redogjorts, omfattade omkring 100 000 av de 108 000 arbetslösa, vilka vid angivna tidpunkt varit till kommissionen anmälda såsom hjälpsökande. Övriga yrkesgrupper vore följaktligen så fåtaligt representerade, att kommissionen icke ansett det påkallat att göra dem till föremål för särskilt omnämnande.

Arbetsförtjänster och administrationskostnader vid arbetslöshetskommissionens reservarbeten.

I en till regeringen den 15 april 1932 avlåten skrivelse (se sid. 440) framlägges bl. a. å sid. 447 återgivna sammanställning rörande kostnaderna per arbetsdag för de av kommissionen anordnade reservarbetena och dessa kostnaders fördelning på olika utgiftsposter under de senare budgetåren.

Efter vad av tablån framgår undergick nettokostnaden per dagsverke en ganska stark ökning, från kr. 5·24 under förra halvåret 1926 till 6·71 under budgetåret 1928/29. Ökningen som i huvudsak faller på lednings- och materialkostnaderna sammanhänger främst med att sådana arbetsföretag, där uppdragsgivaren tillhandahåller arbetsledning och materialier, under senare tid utgjort en mindre del av hela antalet än under de föregående åren. Sålunda föreskrives i kontrakten med flottningsföreningar, att arbetsgivaren tillhandahåller arbetsledning och alla materialier, och i kontrakten med domänstyrelsen för arbeten å statens skogar, att domänstyrelsen bekostar halva ledningskostnaden samt kostnadsfritt tillhandahåller vissa materialier ävensom bostäder för arbetsledning och arbetare; ävenså inkludera avtalen med andra statliga myndigheter, att arbetsledning bekostas och materialier tillhandahållas av den uppdragsgivande myndigheten. I dessa fall betalas för det utförda arbetet intet bidrag till täckande av kommissionens kostnader, vilket däremot är fallet med arbeten åt vägstyrelser och ofta jämväl vid arbeten till kommuner. Då dessa ersättningsbelopp icke alltid förfalla till betalning under samma år som huvudparten av kostnaderna betalas, inverka ersättningsbeloppen olika under skilda år. Den låga siffran för första halvåret 1926 är i huvudsak beroende på att större delen av hjälpverksamhetens kostnader äga rum under första halvdelen av året, varför de mera fasta kostnaderna för administration m. m. då fördela sig på ett större antal dagsverken än under den senare hälften. Till belysande av arbetenas fördelning på olika grupper arbetsgivare och nettokostnaden per dag gruppvis meddelas efterföljande sammanställningar (sid. 448).

Under de två senaste budgetåren har nettokostnaden åter något minskats, vilket i fråga om 1929/30 beror på de relativt stora ersättningar kommissionen detta år erhöll från uppdragsgivare (för utfört arbete) och arbetarnas hemortskommuner (för ortstillägg), medan den under 1930/31 framträdande nedgången

Arbetskostnaden vid reservarbetena i kronor per arbetsdag.

	1/4—30/6 1926		1926/1927		1927/1928		1928/1929		1929/1930		1930/1931	
	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%
Central förvaltning:												
Avlöningar och arvoden	0: 24	4·2	0: 30	4·9	0: 25	3·8	0: 35	4·7	0: 39	5·1	0: 21	2·9
Kontorsomkostnader	0: 06	1·0	0: 10	1·6	0: 10	1·6	0: 14	1·8	0: 13	1·7	0: 09	1·3
Resor, vilka ej kunna fördelas	0: 01	0·2	0: 02	0·4	0: 01	0·2	0: 04	0·6	0: 02	0·2	0: 01	0·1
Diverse kostnader	0: 01	0·2	0: 01	0·2	0: 02	0·3	0: 02	0·3	0: 02	0·2	0: 01	0·2
Summa centrala kostnader	**0: 32**	**5·6**	**0: 43**	**7·1**	**0: 38**	**5·9**	**0: 55**	**7·4**	**0: 56**	**7·2**	**0: 32**	**4·5**
Stakningskostnader för nya arbeten	—	—	—	—	0: 01	0·1	0: 03	0·4	0: 02	0·2	0: 01	0·2
Arbetsplatsernas kostnader:												
Utgifter för arbetarna:												
Arbetslöner, effektiva	3: 93	67·8	3: 93	64·4	4: 14	63·2	4: 00	54·8	4: 15	53·6	4: 07	57·5
» , ineffektiva	0: 06	1·0	0: 06	1·0	0: 05	0·7	0: 05	0·7	0: 05	0·6	0: 06	0·9
» , specialarbetare	0: 06	1·1	0: 09	1·5	0: 14	2·2	0: 30	4·0	0: 43	5·6	0: 29	4·1
Summa löner	*4: 05*	*69·9*	*4: 08*	*66·9*	*4: 33*	*66·1*	*4: 35*	*59·0*	*4: 63*	*59·3*	*4: 42*	*62·5*
Proviantkostnader	0: 25	4·3	0: 12	1·8	—	—	—	—	—	—	—	—
Ortstillägg	0: 80	5·1	0: 27	4·5	0: 23	3·5	0: 23	3·1	0: 20	2·6	0: 23	3·3
Olycksfall	0: 13	2·3	0: 17	2·8	0: 15	2·3	0: 20	2·7	0: 26	3·3	0: 22	3·1
Arbetarnas resor	*0: 13*	*2·4*	*0: 18*	*3·0*	*0: 15*	*2·3*	*0: 14*	*1·9*	*0: 19*	*2·4*	*0: 17*	*2·4*
Förläggningskostnader	0: 14	2·4	0: 17	3·1	0: 16	2·5	0: 23	3·1	0: 22	2·9	0: 32	4·5
Summa övriga utgifter för arbetarna	*0: 95*	*16·3*	*0: 94*	*15·2*	*0: 69*	*10·6*	*0: 80*	*10·8*	*0: 87*	*11·2*	*0: 94*	*13·3*
Summa utgifter för arbetarna	**5: 00**	**86·4**	**4: 99**	**82·1**	**5: 02**	**76·7**	**5: 15**	**69·8**	**5: 50**	**71·0**	**5: 36**	**75·8**
Ledningskostnader:												
Avlöningar (netto)*)	0: 09	1·6	0: 15	2·4	0: 23	3·6	0: 36	4·9	0: 36	4·6	0: 28	3·9
Resor	0: 05	0·8	0: 07	1·1	0: 07	1·0	0: 10	1·3	0: 10	1·3	0: 07	1·0
Förmans- och lagbaspengar	0: 08	1·3	0: 07	1·3	0: 09	1·3	0: 10	1·5	0: 09	1·2	0: 10	1·4
Arbetsplatsernas ledningskostnader	**0: 22**	**3·7**	**0: 29**	**4·8**	**0: 39**	**5·9**	**0: 56**	**7·5**	**0: 55**	**7·1**	**0: 45**	**6·3**
Materialkostnader m. m.:												
Materialier	0: 20	3·3	0: 27	4·5	0: 47	7·1	0: 65	8·8	0: 67	8·8	0: 64	9·1
Transportkostnader	0: 03	0·5	0: 07	1·0	0: 23	3·6	0: 38	5·3	0: 39	5·1	0: 25	3·6
Skadeersättningar	—	—	—	0·1	0: 01	0·1	—	—	—	—	—	—
Kontorsomkostnader	0: 01	0·2	0: 02	0·3	0: 02	0·3	0: 04	0·5	0: 03	0·4	0: 03	0·4
Diverse kostnader	0: 02	0·3	0: 01	0·1	0: 01	0·1	—	—	—	—	—	—
Stakn.-kostn. o. kontrollarvoden	—	—	—	—	0: 01	0·2	0: 02	0·3	0: 02	0·2	0: 01	0·1
Summa materialkostnader m. m.	**0: 26**	**4·3**	**0: 37**	**6·0**	**0: 75**	**11·4**	**1: 09**	**14·9**	**1: 11**	**14·5**	**0: 93**	**13·2**
Arbetsplatsernas kostnadssumma	**5: 48**	**94·4**	**5: 65**	**92·9**	**6: 16**	**94·0**	**6: 80**	**92·2**	**7: 16**	**92·6**	**6: 74**	**95·3**
Summa centralförvaltn. och arbetsplatser	**5: 80**	**100·0**	**6: 08**	**100·0**	**6: 55**	**100·0**	**7: 38**	**100·0**	**7: 74**	**100·0**	**7: 07**	**100·0**
Ersättningar för utfört arbete och ortstillägg	0: 56	9·8	0: 68	11·2	0: 48	7·3	0: 67	9·0	1: 07	13·8	0: 47	6·6
Nettokostnad	**5: 24**	**90·2**	**5: 40**	**88·8**	**6: 07**	**92·7**	**6: 71**	**91·0**	**6: 67**	**86·2**	**6: 60**	**93·4**
*) d. v. s. efter avdrag av uppdragsgivarnas kontanta bidrag, som uppgått till	0: 22	3·8	0: 22	3·7	0: 16	2·4	0: 17	2·3	0: 13	1·7	0: 07	1·1

År resp. budgetår	Nettokostnad per dagsverke, i kronor						Bruttokostnadssummans procentuella fördelning på olika grupper av arbetsgivare					
	Statens skogar	Andra statl. myndigh.	Väg-styr. och kommuner	Flottnings-fören.	Diverse andra arbetsg.	Medeltal	Statens skogar	Andra statl. myndigh.	Väg. styr. och kommuner	Flottnings-fören.	Diverse andra arbetsg.	Summa
1925 . . .	6: —	5: 56	8: 95	5: 92	—	**6: 35**	66·9	8·4	13·1	11·6	—	**100·0**
1/1—30/6 26	5: 33	5: 20	6: 96	4: 77	—	**5: 24**	62·3	6·9	7·9	22·9	—	**100·0**
1926—27 .	5: 26	6: 40	6: 40	5: 07	—	**5: 40**	60·2	6·7	20·1	13·0	—	**100·0**
1927—28 .	5: 57	6: 72	7: 15	5: 22	5: 68	**6: 07**	40·3	5·9	37·1	11·3	5·4	**100·0**
1928—29 .	6: 01	5: 65	7: 64	5: 18	6: 63	**6: 71**	30·5	1·9	44·6	5·4	17·6	**100·0**
1929—30 .	6: 20	7: 37	6: 06	5: 47	7: 66	**6: 67**	23·9	4·6	38·7	3·5	29·3	**100·0**
1930—31 .	5: 87	6: 02	6: 94	5: 70	7: 09	**6: 60**	25·3	4·1	45·5	1·7	23·4	**100·0**

huvudsakligen sammanhänger därmed, att de centrala förvaltningskostnaderna blevo avsevärt lägre, per arbetsdag räknat, till följd av verksamhetens vidgade omfattning.

Arbetstidsförhållandena för personal å fattigvårds- och därmed jämförliga anstalter.

I. Undersökningens syftemål och omfattning.

Undersökningens tillkomst och utförande. Med anledning av en av internationella arbetsorganisationens konferens år 1930 antagen rekommendation angående reglering av arbetstiden i företag för behandling eller vård av sjuka, svaga, nödlidande eller sinnessjuka uppdrog Kungl. Maj:t genom beslut den 30 april 1931 åt socialstyrelsen att verkställa vissa undersökningar rörande gällande arbetsvillkor vid dylika anstalter i vårt land. I enlighet härmed utförde socialstyrelsen i samråd med medicinalstyrelsen under år 1931 en undersökning angående sjukhuspersonalens arbetstidsförhållanden.[1] För fullgörande av det av Kungl. Maj:t meddelade utredningsuppdraget erfordrades emellertid även en undersökning rörande arbetstidsförhållandena för den vid ålderdomshem och liknande anstalter anställda personalen.

I och för en dylik undersökning utarbetades inom socialstyrelsen, i samråd med statens inspektör för fattigvård och barnavård, plan till undersökning angående arbetstidsförhållandena för personal vid ålderdomshem, barnhem, skyddshem och vissa andra vårdanstalter.[2] Enligt denna plan skulle siffermässiga uppgifter om arbetstidsförhållandena enligt ett särskilt formulär införskaffas från sådana vårdanstalter, vilka sysselsatte personal till sådant antal (minst 5 personer), att det kunde bli fråga om mera genomförd arbetsfördelning mellan de olika befattningshavarna. Å frågeformuläret skulle för varje anställd person eller för i arbetstidshänseende enhetliga personalkategorier lämnas detaljerade upplysningar om tiden för arbetets början och slut samt fastställd ledighet (inkl. måltidsraster) vardagar och sön- eller helgdagar, angående normala antalet arbetstimmar (efter avdrag av måltidsraster och annan ledighet) per dygn och per månad (30 dagar) samt antalet hel- och halvlediga dagar under en månadsperiod ävensom beträffande gällande bestämmelser om semester för anstaltens personal. Vad åter angick det stora antalet smärre fattigvårdsanstalter, hem för gamla, barnhem o. d., ansågs det lämpligt att genom förmedling av statens fattigvårds- och barnavårdsinspektör införskaffa vissa summariska uppgifter och uttalanden om, huru arbetstidsförhållandena i allmänhet gestaltade sig för vid dylika anstalter anställda föreståndare, föreståndarinnor och övrig personal, från ett antal på området sakkunniga, nämligen skyddshemsinspektören inom statens fattigvårds- och barnavårdsinspektion, statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter, svenska fat-

[1] Soc. Medd. årg. 1931, sid. 955 o. f.
[2] Arbetshem ha ej medtagits i undersökningen.

tigvårds- och barnavårdsförbundet samt Sveriges fattigvårds- och barnavårdsfunktionärers riksförbund. Primärmaterialet för undersökningen — med undantag av uppgifter från alkoholist- o. d. anstalter, vilka infordrades direkt av socialstyrelsen — införskaffades genom statens inspektör för fattigvård och barnavård och överlämnades av honom i februari 1932 till socialstyrelsen tillika med eget yttrande i frågan.

Sedan primäruppgifterna kommit socialstyrelsen tillhanda, vidtog omedelbart komplettering och bearbetning av desamma. På grundval av detta material och eljest tillgängliga uppgifter har efterföljande redogörelse utarbetats.

Uppgifterna skulle enligt planen avgivas av vederbörande fattigvårdsstyrelser, barnavårdsnämnder och anstaltsstyrelser. I praktiken torde dock formulären vanligen ha besvarats av vederbörande anstalts syssloman, föreståndare, föreståndarinna o. d. Åtminstone i fråga om något mindre anstalter kunna sålunda dessa uppgifter anses återspegla jämväl personalens uppfattning i arbetstidsfrågan. Direkt framkommer denna i de arbetstidsuppgifter, som lämnats av Sveriges fattigvårds- och barnavårdsfunktionärers riksförbund. I fråga om ett par större anstalter ha lokala personalorganisationer beretts tillfälle att ifylla egna formulär och sålunda framlägga sina synpunkter, till vilka vederbörlig hänsyn tagits vid utarbetande av statistiken över arbetstidsförhållandena.

Antalet anstalter och anställda. Angående det totala antalet vid fattigvårds- och liknande anstalter anställda finnas inga sammanfattande uppgifter publicerade. På grundval av den inom statistiska centralbyrån utarbetade fattigvårds- och barnavårdsstatistiken samt till föreliggande undersökning inkomna siffermässiga uppgifter för de större anstalterna synes det emellertid möjligt att företaga en låt vara approximativ uppskattning av denna personalgrupps numerär. Resultatet av denna uppskattning framgår av tab. A.

II. Arbetstidsförhållandena vid mindre fattigvårds- och därmed jämförliga anstalter (med intill 5 anställda).

Personalens antal. Material för bedömandet av personalens arbetstidsförhållanden vid mindre ålderdomshem och liknande inrättningar, vilka, som tab. A utvisar, uppgå till närmare 1 800, föreligger i de yttranden, vilka avgivits av statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter, svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet samt Sveriges fattigvårds- och barnavårdsfunktionärers riksförbund. Av nämnda yttranden, vilkas innehåll i viss utsträckning torde äga tillämplighet även på något större anstalter, synes framgå, att personalens antal vid de mindre ålderdomshemmen plägar utgöras av en anställd för varje tiotal vårdplatser. Sålunda är föreståndarinnan ej sällan ensam å ett vårdhem med upp till 10 à 12 pensionärer, medan hon plägar ha ett fast biträde å hem med upp till 18 à 20 interner. Å större hem plägar personalantalet vara tre, när pensionärernas antal understiger 25 à 30, och därefter fyra upp till ett vårdplatsantal av 40 à 50. Från nu angivna regler förekomma

Tab. A. Översikt av antalet fattigvårdsanstalter, barnhem m. fl. vårdanstalter och vid dessa anställd personal.

1. Antal anstalter och vårdplatser.

Slag av anstalter	Antal anstalter			Antal anstalter med ett platsantal av							Antal vårdplatser		
	städer	landsbygd	tillhopa	under 10	10—19	20—29	30—39	40—49	50—99	100 och däröver	städer	landsbygd	tillhopa
Ålderdomshem:													
utan jordbruk . .	101	885	986	83	517	223	75	18	45	25	12 284	16 127	28 411
med jordbruk . .	34	388	422	9	101	108	75	41	66	22	3 554	12 163	15 717
Fattighus[1]	9	266	275	166	91	13	1	—	3	1	374	2 477	2 851
Fattigstugor	63	1 436	1 499	[2]1 499	--	—	—	—	—	—	458	5 586	6 044
Enskilda hem för gamla	103	16	119	29	46	17	11	9	4	3	2 210	630	2 840
Arbetshem o. d.[3] .	7	15	22	—	3	8	7	1	3	—	263	435	698
Barnhem (för stadigvarande vård) . .	101	153	254	23	122	62	22	13	11	1	2 209	3 193	5 402
Upptagningshem . .	51	25	76	9	38	16	7	1	5	—	1 182	395	1 577
Skyddshem (och uppfostringsanstalter)	7	33	40	—	3	9	11	9	6	2	234	1 570	1 804
Alkoholistanstalter o. d.[4]	2	8	10	—	2	2	1	2	—	3	190	605	795
Tillhopa	**478**	**3 225**	**3 703**	**1 818**	**923**	**458**	**210**	**94**	**143**	**57**	**22 958**	**43 181**	**66 139**

2. Personalens antal.[5]

Slag av anstalter	Anstalter med ett personalantal av								Samtliga anstalter			
	intill 5				5 och flera							
	Antal anstalter	Antal vårdplatser	Ber. antal anställda	Anställda per 100 vårdplatser	Antal anstalter	Antal vårdplatser	Antal anställda	Anställda per 100 vårdplatser	Antal anstalter	Antal vårdplatser	Ber. antal anställda	Anställda per 100 vårdplatser
Ålderdomshem . . .	1 308	31 578	3 790	12·0	100	12 550	1 494	11·9	1 408	44 128	5 284	12·0
Fattighus o. fattigstugor	1 774	8 895	[6] —	—	—	—	—	—	1 774	8 895	[6] —	—
Ensk. hem för gamla	113	2 091	390	18·7	6	749	139	18·6	119	2 840	529	18·6
Barnhem o. d. . . .	338	6 657	1 250	18·8	14	1 020	191	18·7	352	7 677	1 441	18·8
Skyddshem o. d. . .	6	200	20	10·0	34	1 604	338	21·1	40	1 804	358	19·8
Alkoholistanstalter o. d.	6	164	20	12·2	4	631	134	21·2	10	795	154	19·4
Tillhopa	**3 545**	**49 585**	**5 470**	[7]**11·0**	**158**	**16 554**	**2 296**	**13·9**	**3 703**	**66 139**	**7 766**	[7]**11·7**

[1] Häri ingå Stockholms stads asyler för husvilla. — [2] Endast i något enstaka fall torde platsantalet i en fattigstuga uppgå till 10 eller däröver. — [3] Häri ingå de arbetshem etc., som jämlikt stadgande i 33 § i lagen om fattigvården upprättats av landsting och vissa större städer. — [4] Häri ingå statens tvångsarbetsanstalter. — [5] I tabellen har ej medräknats viss ledande personal, ej heller de enbart för jordbruksysslor anställda, vilka senare kunna uppskattas till cirka 1 000 personer, varav det stora flertalet finnes vid ålderdomshem. — [6] Vid fattigstugor finnes ingen personal. Detsamma torde vara förhållandet med fattighus, då till dylika räknas anstalter utan föreståndare eller föreståndarinna. — [7] Uteslutas vid beräkningen vårdplatserna vid sådana inrättningar, vid vilka ingen personal finnes anställd, bli talen resp. 13·4 och 13·6.

dock betydande avvikelser, beroende på att antalet belagda vårdplatser kan betydligt understiga antalet förefintliga, på möjligheten att erhålla tillfällig arbetshjälp till vissa arbeten samt på klientelets allmänna kondition och hälsotillstånd etc. Sålunda skriver en fattigvårdskonsulent:

»Antalet anställda vid olika slag och storlekstyper av anstalter varierar avsevärt, beroende bl. a. på tillgången till pensionärer, som äga förmåga och vilja att deltaga uti vid anstalten förekommande arbeten. Vid en del anstalter finnes bland de intagna pensionärerna ett flertal, framför allt kvinnor, som äga förmåga och gärna önska deltaga uti förekommande arbeten, städning, diskning m. m. Det är givet, att detta förhållande inverkar på personalbehovet. Kommunen vill givetvis utnyttja pensionärernas arbetskraft för att därigenom nedbringa avlöningskostnaderna. En annan omständighet, som också inverkar på behovet av fast anställd personal, är, att man i många kommuner anlitar tillfällig hjälp för tvätt, skurning och sömnad. Åter vid andra får den anställda personalen själv utföra dessa arbeten, vilket givetvis är ägnat att påverka behovet av fast anställd personal.»

Rörande det faktiska personalantalet på 34 mindre ålderdomshem i lika många landskommuner (inkl. en köping) i olika delar av landet har Sveriges fattigvårds- och barnavårdsfunktionärers riksförbund meddelat en statistik, vilken sammanfattats här nedan:

Anstalter med ett platsantal av:	10—19	20—29	30—39	Samtliga anstalter
Antal anstalter	11	11	12	34
» föreståndare	11	13	13	37
» biträden	11	18	19	48
S:a personal	**22**	**31**	**32**	**85**
Personal per anstalt	2·0	2·8	2·7	2·5

I de fall ålderdomshemmet är förenat med jordbruk tillkomma ytterligare ladugårdsskötare och drängar eller statkarlar. I många fall uppges dock föreståndarinnans man ensam svara för jordbruket. Vad nu sagts, gäller närmast ålderdomshem, medan vid barnhem o. d. personalantalet plägar vara högre i förhållande till platsantalet (se tab. A).

Tjänstgöringstidens längd. Beträffande tjänstgöringstidens längd framhålles starkt i utlåtandena, att det är mycket svårt att angiva personalens arbetstid, då denna i stor utsträckning är oreglerad och växlar efter förefallande behov, årstid m. m. Sveriges fattigvårds- och barnavårdsfunktionärers riksförbund har meddelat siffermässiga uppgifter angående arbetstidsförhållandena år 1931 vid 33 av ovannämnda 34 ålderdomshem, vilka uppgifter sammanfattats här nedan:

Normala antalet arbetstimmar per person och månad (efter avdrag av måltidstimmar och annan ledighet):

	260 och därunder	261—280	281—300	301—320	321—340	över 340
Antal anstalter	1	2	7	10	7	6
» personal	2	7	18	21	19	13

Medelarbetstiden var 317 tim., medan högsta uppgivna timantalet var 405 och det lägsta 241 tim. per månad. Arbetstiden började merendels kl. 6·30 à 7 f. m. och slutade kl. 19—20 och synes i allmänhet varit lika för veckans alla dagar. Per dygn räknat blir den uppgivna nettoarbetstiden 10—10½ tim. för 16 anställda, 11—11½ tim. för 43, 12—12½ tim. för 14 och 13—13½ tim. för 7, motsvarande för samtliga ett genomsnitt av 11⅓ tim.

En ungefär lika hög arbetstidssiffra för de mindre anstalternas personal uppger svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet, som anslår det normala antalet arbetstimmar per dag till omkring 11, förutom ej sällan förekommande vakning.

Fattigvårdskonsulenterna ha ävenledes sökt för sina respektive distrikt göra en närmare uppskattning av personalens tjänstgöringstid. Sålunda anses i I distriktet arbetstiden i allmänhet ej understiga utan snarare överskrida 9 tim. om dagen. Konsulenten i II distriktet gör följande uttalande:

»För de två minsta storlekstyperna (10 och 15 vårdplatser) av anstalter torde man få räkna med en arbetstid om 12 à 14 timmar per dag, då icke medräknad vakning e. d. Man torde nämligen å dessa små hem ej som regel få räkna med några måltidstimmar eller annan kortare ledighet från arbetet för den anställda personalen, allra minst för föreståndarinnan, som kanske ej så sällan knappast får känna sig avkopplad från arbetet de stunder på dagen hon skall intaga sina måltider. Å de större hemmen med föreståndarinna och två à tre biträden torde den egentliga arbetstiden för personalen bli omkring 10 timmar per dag, men alla dessa beräkningar om viss arbetstid per dag kullkastas av förhållandena inom hemmet i varje särskilt fall och bli i stort sett beroende på pensionärernas tillstånd och åkommor av olika slag.»

Konsulenten i III distriktet anser, att arbetstimmarna uppgå till minst 10 per person och dygn. Från IV distriktet meddelas, att vid såväl ålderdomshem som barnhem börjar arbetet vid 7-tiden på morgonen och pågår till kl. 19 à 20 med ett par timmars ledighet jämte måltidsraster. Samma uppgifter lämnas från V distriktet med tillägg, att arbetstidens längd ej kan exakt uppgivas utan att man i detalj följer de faktiska förhållandena på området. Konsulenten i VI distriktet skriver:

»Vad angår arbetstiden vid här ifrågavarande anstalter, så pågår den i allmänhet mellan kl. 7 och kl. 21, måltidsraster inberäknade. Men därutöver måste framför allt den ledande personalen vid behov tjänstgöra även under den övriga delen av dygnet. För en tid sedan frågade jag en föreståndare vid en medelstor anstalt, hur arbetstiden var ordnad för honom och hans hustru, och fick det icke överraskande svaret: Vi skola stå till förfogande 24 timmar av dygnet!»

I VII distriktet uppskattas arbetstiden till 10 timmar per dag eller 280 timmar per månad och VIII distriktet till 310—324 arbetstimmar i månaden.

Ledighet. Redan av det nu anförda torde framgå, att beträffande de smärre ålderdomshemmen ordnandet av regelbunden daglig ledighet i många fall stöter på betydande svårigheter. Beträffande de anstalter, vilka, som tidigare omnämnts, redovisats av Sveriges fattigvårds- och barnavårdsfunktionärers riksförbund, synes dock gälla, att daglig ledighet om vanligen 1—2 timmar oftast

kan tagas. Som en fattigvårdskonsulent framhåller, kan man dock knappast tala om någon bestämd ledighet för föreståndarinnan vid de ålderdomshem, där hon är ensam, medan där biträde finnes anställt, ledighet kan anordnas och uppdelas på lämpligt sätt.

I fråga om hel- och halvlediga dagar anför svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet, att varannan eller var tredje söndag brukar vara fri efter morgonarbetets slut och dessutom vanligen en eftermiddag i veckan efter kl. 14 à 15. Till ungefär samma resultat kommer fattigvårds- och barnavårdsfunktionärernas riksförbund beträffande 10 av de redovisade 32 anstalterna, medan i fråga om 12 anstalter anmärkes, att fritiden ej är reglerad utan beror av arbetstidsförhållandena för tillfället. Att döma av fattigvårdskonsulenternas uppgifter torde ledighetsförhållandena ställa sig något olika i skilda landsdelar. Sålunda anser en konsulent, att

»ordnad ledighet sällan förekommer på de mindre ålderdomshemmen, men arbetstiden fördelas på så sätt, att då vederbörandes närvaro på hemmet ej är alldeles nödvändig, tages en halv eller en hel dags ledighet. Då det finns två eller flera anställda, erhålles ledighet utan vikarie. Däremot är det svårare att ordna denna angelägenhet, då det endast finnes en föreståndarinna, emedan det är besvärligt att få någon lämplig person såsom ersättare.»

En annan konsulent anför, att

»endast å hem, där föreståndarinnan vid sin sida har ett eller flera biträden, kan möjligen någon, ehuru liten och obestämd, ledighet per dag och vecka vara möjlig att genomföra. Sålunda brukar personalen eftersträva att i tur och ordning få var sin lediga söndag, något som är omöjligt å de små hemmen, där föreståndarinnan är ensam.»

En tredje konsulent skriver:

»Föreståndarinnan och biträdena bruka i samråd ordna ledighetsdagarna samt annan mera tillfällig ledighet. Antalet ledighetsdagar torde emellertid icke kunna beräknas högre än till 2 i månaden.»

Något bättre villkor visa följande uttalanden:

»På förhand ordnad ledighet förekommer endast i undantagsfall, men personalen åtnjuter i regel omkring 3—4 ledighetsdagar i månaden, vanligen fördelade på halvlediga dagar.»

»Varannan eller var tredje söndag brukar vara fri. Annan bestämd fridag finnes icke. Däremot erhåller personalen, efter därom framställd begäran, en halv eller hel söckendag fri vid behov, och då arbetets behöriga gång därigenom icke hindras.»

Semester. Vad slutligen angår semestervillkoren, uppger fattigvårds- och barnavårdsförbundet, att sådan ledighet plägar variera mellan 1 och 4 veckor per år, varvid längre ledighet tillkommer föreståndarinna än biträde. De flesta av fattigvårds- och barnavårdskonsulenterna anföra liknande siffror, vartill ofta fogas den anmärkningen, att i allmänhet kostpengar utgå under ledigheten. Dock uppges från vissa distrikt, att semesterfrågan i ett flertal fall ej är ordnad vid de mindre ålderdomshemmen. Merendels synes dock föreståndarinnan kunna bereda sig några dagars ledighet genom att själv anskaffa vikarie.

III. Arbetstidsförhållandena vid större fattigvårds- och därmed jämförliga anstalter (med minst 5 anställda).

Personalens antal och fördelning. Av tab. A framgår, att till gruppen av större anstalter i här använd bemärkelse kunnat föras sammanlagt 158 inrättningar eller blott c:a 10 % av samtliga anstalter med särskild personal. Vid de större anstalterna funnos emellertid tillhopa 16 554 vårdplatser eller c:a 25 % av samtliga och voro anställda 2 296 personer, motsvarande c:a 30 % av det beräknade personalantalet vid samtliga vårdanstalter av här ifrågavarande slag.

Bland de större anstalternas personal äro ej inräknade viss högre eller ledande personal, såsom sysslomän samt föreståndare och föreståndarinnor, som ej direkt deltaga i vårdarbetet, ej heller sjukgymnaster och kontorspersonal o. d. utan full tjänstgöring ävensom särskilt för jordbruket o. d. anställda arbetare.

Tab. B. Personalens fördelning på huvudgrupper av yrken vid större anstalter.

Personalgrupper	Ålderdomshem			Enskilda hem för gamla	Barnhem o. d.	Skyddshem o. d.	Alkoholistanstalter o. d.	Samtliga anstalter	
	med 5—19 anst.	med 20 anst. o. däröver	samtliga					antal	%
Kontors- o. d. personal	19	59	78	4	—	4	4	90	3·9
Ledande vårdpersonal	97	90	187	8	35	38	1	269	11·7
Vårdbiträden o. d.	211	339	550	42	96	11	4	703	30·6
Lärarpersonal	—	—	—	—	16	95	4	115	5·0
Personal för hushållsgöromål	213	262	475	66	35	71	10	657	28·6
Annan ekonomipersonal	61	143	204	19	9	119	29	380	16·6
Bevakningspersonal	—	—	—	—	—	—	82	82	3·6
All personal	601	893	1 494	139	191	338	134	2 296	100·0

Av den redovisade personalen voro 1 494 eller i runt tal $^2/_3$ anställda vid ålderdomshem, medan 139 eller 6 % voro sysselsatta vid enskilda hem för gamla, 191 eller 8 % vid barnhem o. d., 338 eller 15 % vid skyddshem o. d. samt 134 eller 6 % vid alkoholistanstalter o. d. Såsom tab. A utvisar, kommo beträffande samtliga större anstalter i genomsnitt 13·9 anställda per 100 vårdplatser, medan motsvarande tal för de olika anstaltstyperna utgjorde: ålderdomshem 11·9, enskilda hem för gamla 18·6, barnhem o. d. 18·7, skyddshem o. d. 21·1 samt alkoholist- och tvångsarbetsanstalter 21·2.

Såsom framgår av tab. B, har personalen uppdelats på sju huvudgrupper med hänsyn till sysselsättningens karaktär. Det må emellertid ihågkommas, att även beträffande de större anstalterna åtskilliga ej ha flera anställda, än att de olika sysslorna gå in i varandra på sådant sätt, att den använda yrkesgrupperingen mera torde ange relationen mellan förekommande sysslor

Tab. C. Personalens fördelning å olika personalgrupper vid större anstalter.

Personalgrupper	Antal redovisade personer	Därav med angiven tjänstgöringstid		Personalgrupper	Antal redovisade personer	Därav med angiven tjänstgöringstid	
		antal	%			antal	%
Kontors- o. d. personal .	90	81	90·0	Städerskor, husor o. d. .	46	39	84·8
Skolad vårdpersonal . .	140	117	83·6	Maskinister, eldare, reparatörer o. d.	82	78	95·1
Icke skolade föreståndarinnor o. d.	129	109	84·5	Arbetsförmän o. d. . . .	123	122	99·2
Vårdbiträden o. d. . . .	703	694	98·7	Övrig ekonomipersonal .	38	37	97·4
Lärarpersonal	115	101	87·8	Bevakningspersonal . . .	82	82	100·0
Kökspersonal	461	443	96·1	Vaktmästare, portvakter o. d.	137	119	86·9
Personal för tvätt och sömnad	150	150	100·0	All personal	**2 296**	**2 172**	**94·6**

än mellan skilda grupper av anställda. Sålunda torde exempelvis personal för hushållsgöromål ofta få använda en del av tiden för vårduppgifter. Detsamma kan i viss mån gälla för lärarpersonal vid barnhem och skyddshem. Av den ledande vårdpersonalen torde särskilt ålderdomshemmens föreståndarinnor få ägna avsevärd tid åt sysslor, som ej direkt sammanhänga med omvårdnaden om de intagna. Vidare förtjänar även anmärkas, att bland vid skyddshemmen anställd ekonomipersonal ingå förmän och yrkesmän av olika slag, vilka ofta utöva vissa lärarfunktioner, särskilt i fråga om jordbruksskötsel. Äro lärargöromålen däremot det väsentliga, ha dylika förmän och yrkesmän dock inräknats i lärarpersonal, till vilken grupp även av liknande skäl förts vissa föreståndare. På grund av att arbetets olika grenar sålunda gå in i varandra, har ett betydande antal uppgiftslämnare icke ansett sig kunna inordna den redovisade personalen ens under sådana allmänna rubriker som kontorspersonal, vårdpersonal o. d.

I tab. B upptages även de anställdas fördelning på olika personalgrupper vid skilda slag av anstalter. De sålunda framräknade talen äro ägnade att ur vissa synpunkter belysa skiljaktigheter i arbetsförhållandena.

En mera detaljerad bild av personalens sammansättning ges i tab. C. De särskilda personalgruppernas omfattning torde framgå av rubrikerna. Framhållas må dock, att med skolad vårdpersonal förstås examinerade sjuksköterskor o. d., ävensom att för vakter vid de i gruppen alkoholistanstalter o. d. ingående tvångsarbetsanstalterna använts beteckningen bevakningspersonal för att skilja denna personalgrupp från vaktmästare, portvakter o. d.

Tjänstgöringstidens normala längd. Enligt gällande lag om arbetstidens begränsning (åttatimmarslagen) undantages från dess tillämpning bl. a. arbete, som har till ändamål att bereda sjukvård, fattigvård o. d. För sådana anstalter, som beröras i förevarande undersökning, finnas inga generella bestämmelser angående tjänstgöringstidens längd, om man undantager ett stadgande i

Kungl. Maj:ts instruktion för statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter av den 8 maj 1925 med föreskrift, att konsulent har att övervaka, att vid anstalterna finnes anställd tillräcklig och för sina uppgifter lämplig personal. Speciella arbetsordningar äro fastställda för vårdanstalterna i en del större städer, för statens tvångsarbetsanstalter m. fl. Kollektivavtal berörande vissa personalgrupper med mera underordnade sysslor ha träffats för vissa vårdanstalter i Malmö, Norrköping (portvakter), Gävle, Eskilstuna, Karlstad, Ystad, Hudiksvall, Luleå samt Kiruna, varvid såsom kontrahent å arbetstagarsidan står svenska kommunalarbetareförbundet. För sjukvårdsbiträden, städerskor, kökspersonal o. d. har då vanligen fastställts en ordinarie arbetstid om 220—265 tim. per månad.

I verkligheten torde det förhålla sig så, att även vid åtskilliga av de vårdanstalter, vilka här betecknats som större, inga bestämda arbets- eller fritider äro fastställda. Sålunda meddelas från ett ålderdomshem med 42 vårdplatser, varest finnas anställda en sjuksköterska med två vårdbiträden, en kokerska jämte tre köksbiträden och en vaktmästare, att sjuksköterskan och kokerskan ha frihet att begagna sig av ledighet, när de så önska och arbetet det tillåter, samt att vård- och köksbiträdena ha sina fritider och därutöver få särskild ledighet på begäran. Vaktmästaren är visserligen bunden av sin tjänst omkring tio timmar varje dag, men hans arbete är i stor utsträckning endast av passiv natur, vilket även delvis gäller i fråga om vårdpersonalen, som i rätt stor utsträckning kan få vistas på sina rum och vila sig eller utföra arbete åt sig själv. Det uppges, att personalen avböjt ifrågasatt mera ordnad tjänstgörings- och ledighetstid, enär de anställda ansett det rådande systemet fördelaktigare, särskilt med hänsyn till möjligheten att få ledigheten förlagd å tider, då den bäst kunde utnyttjas.

Även från denna anstalt ha uppgivits bestämda arbetstimmar, men dessa angivas beteckna den ungefärliga faktiska tjänstgöringstiden, varifrån dock i verkligheten betydande avvikelser äga rum. Likartat torde förhållandet varit vid åtskilliga andra vårdanstalter, och detta kan i sin mån förklara det i tab. C redovisade förhållandet, att uppgifter om tjänstgöringstidens längd blott saknas för c:a 5 % av personalen, låt vara att beträffande vissa kategorier (föreståndarinnor, sjuksköterskor, lärare, vaktmästare o. d.) motsvarande siffra stiger till c:a 15 %.

I tab. D redovisas den uppgivna normala tjänstgöringstidens längd. Enligt denna tabell skulle det normala antalet tjänstgöringstimmar under en månad (30 dagar) i genomsnitt för samtliga inrättningar utgöra 246. Av de olika anstaltstyperna uppvisa enskilda hem för gamla det lägsta genomsnittstalet, 226 tim., medan den högsta siffran, 261 tim. kommer på barnhem o. d. Den viktiga anstaltsgruppen ålderdomshem med 5—19 anställda uppvisar ett nära nog lika högt medeltal, nämligen 259 tim., medan vid större ålderdomshem åter synes arbetstiden vara väsentligt kortare, nämligen i genomsnitt 236 tim. Mera bestämda slutsatser angående personalens faktiska arbetstid torde emellertid ej böra dragas ur angivna timsiffror, då beträffande mindre anstalter lämnade arbetstidsuppgifter sannolikt i högre grad än beträffande större

Tab. D. Den normala tjänstgöringstidens längd vid större anstalter.

Anstaltstyper och personalgrupper	Antal redovisade personer	Därav (i %) personer med en tjänstgöringstid i timmar per månad (30 dagar) av								Genomsnittligt antal tjänstgöringstimmar per person och månad (30 dagar)	D:o reducerat till period om 4 veckor (28 dagar)
		t. o. m. 200 t.	201—220 t.	221—240 t.	241—260 t.	261—280 t.	281—300 t.	301—320 t.	321—340 t.	över 340 t.	
Ålderdomshem med 5—19 anställda	569	3·9	6·3	27·1	15·5	23·0	11·8	7·0	4·2	1·2	259·3	242·0
» » 20 o. fl. »	862	13·3	24·7	27·8	8·9	16·2	5·5	1·3	1·9	0·4	236·0	220·3
Enskilda hem för gamla	116	22·4	10·4	40·5	20·7	1·7	2·6	1·7	—	—	226·2	211·1
Barnhem o. d.	191	7·3	0·5	16·2	25·1	23·0	23·6	2·1	1·1	1·1	260·8	243·4
Skyddshem o. d.	305	4·6	15·1	29·8	14·1	11·8	10·5	8·2	2·0	3·9	256·1	239·0
Alkoholistanstalter o. d.	129	18·6	6·2	19·4	51·9	0·8	—	3·1	—	—	229·6	214·3
Samtliga anstalter	**2 172**	**9·9**	**14·5**	**27·1**	**16·0**	**16·3**	**8·9**	**4·0**	**2·2**	**1·1**	**246·2**	**229·8**
Kontors- o. d. personal	81	90·1	9·9	—	—	—	—	—	—	—	180·3	168·3
Skolad vårdpersonal	117	0·9	2·6	30·8	15·4	21·4	17·1	2·5	6·8	2·5	263·1	245·6
Icke skolade föreståndarinnor o. d.	109	2·8	3·7	16·5	14·7	23·8	21·1	8·2	3·7	5·5	272·2	254·0
Vårdbiträden o. d.	694	1·4	14·0	27·8	16·6	25·9	9·2	2·8	2·3	—	253·6	236·7
Lärarpersonal	101	15·8	15·8	16·9	15·8	11·9	7·9	10·9	2·0	3·0	250·2	233·5
Kökspersonal	443	1·6	13·8	31·4	12·6	15·4	12·6	8·1	2·9	1·6	256·2	239·1
Personal för tvätt och sömnad	150	23·3	22·7	34·6	7·3	6·7	4·0	0·7	0·7	—	224·3	209·3
Städerskor, husor o. d.	39	33·4	12·8	5·1	25·7	12·8	5·1	—	5·1	—	231·2	215·8
Maskinister, eldare, reparatörer o. d.	78	15·4	37·2	28·2	6·4	3·8	5·1	2·6	1·3	—	227·7	212·5
Arbetsförmän o. d.	122	7·4	11·5	58·2	10·6	4·9	4·1	2·5	—	0·8	238·4	222·5
Övrig ekonomipersonal	37	18·9	37·9	8·1	21·6	13·5	—	—	—	—	222·8	207·9
Bevakningspersonal	82	20·7	—	—	79·3	—	—	—	—	—	229·5	214·2
Vaktmästare, portvakter o. d.	119	10·1	26·0	29·4	11·8	11·8	5·0	1·7	0·8	3·4	238·9	223·0

inrymma tjänstgöring av mera passiv karaktär. Något liknande gäller, som förut antytts, även i fråga om olika personalgrupper.

Beträffande de olika personalgrupperna uppvisar kontorspersonalen det lägsta genomsnittliga timantalet, 180 tim. per 30 dagar, vilket motsvarar ungefär 7 tim. per söckendag. Härefter följa, om man bortser från den heterogena gruppen »övrig ekonomipersonal», personal för tvätt och sömnad samt maskinister, eldare, reparatörer o. d. med resp. 224 och 228 tim. De högsta genomsnittliga timantalen komma på den högre vårdpersonalen, nämligen 272 tim. för icke sjukvårdsexaminerade föreståndarinnor o. d. och 263 tim. för skolad vårdpersonal. Av intresse är emellertid att finna, att vid jämförelse mellan sista kol. i tab. D (tjänstgöringstimmar per 28-dagarsperiod) samt liknande uppgifter för sjukvårdspersonal,[1] tjänstgöringstiden för motsvarande personalgrupper i genomsnitt synes vara icke obetydligt kortare på fattigvårdsanstalterna än på sjukhusen.

Som komplettering till de i tab. D upptagna siffrorna lämnas i tab. E en

Tab. E. Genomsnittligt antal arbetstimmar per normal tjänstgöringsdag vid större anstalter.

Personalgrupper	Ålderdomshem o. d. med				Samtliga ålderdomshem o. d.		Enskilda hem för gamla		Barnhem o. d.		Skyddshem o. d.		Alkoholistanstalter o. d.		Samtliga anstalter	
	5—19 anställda		20 o. flera anställda													
	personer	timmar	personer	timmar	personer	timmar	personer	timmar	personer	timmar	personer	timmar	personer	timmar	personer	timmar
Kontors- o. d. pers.	16	6·8	54	7·1	70	7·0	4	6·6	—	—	3	7·8	3	8·0	80	7·1
Skolad vårdpers. .	30	9·6	56	10·0	86	9·9	3	10·0	23	10·7	6	10·2	—	—	118	10·0
Icke skolade föreståndarinnor o. d.	54	10·0	16	9·6	70	9·9	—	—	12	10·4	28	10·3	—	—	110	10·0
Vårdbiträden o. d.	200	9·8	286	9·6	486	9·7	38	9·1	96	10·4	11	9·2	4	8·8	635	9·8
Lärarpersonal . .	—	—	—	—	—	—	—	—	16	8·8	83	9·7	4	8·0	103	9·5
Kökspersonal . .	150	10·1	177	9·4	327	9·7	26	8·5	25	11·3	47	10·3	7	10·5	432	9·8
Personal för tvätt och sömnad . . .	35	9·4	77	8·5	112	8·8	11	9·1	9	8·9	11	9·6	2	8·5	145	8·9
Städerskor, husor o. d.	6	8·9	5	9·8	11	9·3	19	7·1	1	9·5	9	9·7	—	—	40	8·4
Maskinister, eldare, reparatör. o. d.	13	9·0	53	8·2	66	8·3	5	9·4	2	9·9	4	8·4	—	—	77	8·5
Arbetsförmän o. d.	2	9·0	14	8·9	16	8·9	—	—	—	—	83	8·9	23	8·9	122	8·9
Övrig ekonomipersonal	5	9·2	15	7·9	20	8·3	8	9·3	2	7·0	4	9·1	2	8·0	36	8·5
Bevakningspers. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	82	9·5	82	9·5
Vaktmästare, portvakter o. d. . .	33	9·5	57	8·5	90	8·9	2	7·3	5	10·2	18	8·9	2	9·3	117	8·9
Samtliga	544	9·7	810	9·1	1354	9·3	116	8·6	191	10·3	307	9·5	129	9·3	2097	9·4

[1] Soc. Medd., årg. 1931, sid. 962.

översikt av de uppgifter, som erhållits angående arbetstidens längd under en normal tjänstgöringsdag. Med avdrag för måltidsraster växlar denna (bortsett från kontorspersonal) mellan 8 och 10 timmar, varvid medeltalen för de olika grupperna av arbetspersonal närma sig den första, för vård- och vaktpersonal den senare timsiffran.

Måltidsraster och annan ledighet. Vid beräkning av tjänstgöringstiden ha, som nämnts, avdrag gjorts för måltidsraster och annan ledighet. Den dagliga ledighetens omfattning har i tämligen stor utsträckning redovisats av uppgiftslämnarna, ehuru ej sällan med den reservationen, att några i egentlig mening fastställda fritider icke förekommo, utan att ledigheten vore beroende av förhållandena för tillfället och att upptagna siffror sålunda utgjorde medeltal. Beträffande sön- och helgdagar synes ledigheten, om man vågar döma av de relativt sparsamt förekommande uppgifterna, i allmänhet vara densamma som under vardagar, i den mån den icke utökats till halv- eller helledig dag.

I genomsnitt per dag utgjorde ledigheten, måltidsraster inbegripna:

	Tim.		Tim.
Ålderdomshem med 5—19 anställda	2·4	Vårdbiträden o. d.	2·5
» » 20 o. fl. »	2·2	Lärarpersonal	2·7
Ensk. hem för gamla	3·0	Kökspersonal	2·3
Barnhem o. d.	2·0	Personal för tvätt och sömnad	1·9
Skyddshem o. d.	2·7	Städerskor, husor o. d.	3·0
Alkoholistanstalter o. d.	2·5	Maskinister, eldare, reparatörer o. d.	1·6
Samtliga anstalter	2·3	Arbetsförmän o. d.	2·3
Kontors- o. d. personal	0·8	Övrig ekonomipersonal	2·0
Skolad vårdpersonal	2·7	Bevakningspersonal	3·0
Icke skolade föreståndarinnor o. d.	2·4	Vaktmästare, portvakter o. d.	2·5

Såsom framgår av tablån, hade personalen i genomsnitt 2·3 timmar arbetsfri tid under tjänstgöring å vardag. Olika anstaltstyper uppvisa härvidlag inga mera påfallande skiljaktigheter, om än personalen vid enskilda hem för gamla synes åtnjuta något längre fritid än vid andra slag av anstalter. Större differenser förefinnas beträffande särskilda personalgrupper, vilket emellertid delvis bottnar i skiljaktiga arbetsförhållanden överhuvud. Sålunda uppvisa grupperna personal för tvätt och sömnad samt maskinister, eldare, reparatörer o. d. låga timantal (1·9 samt 1·6 resp.), vilket beror därpå, att tiden mellan arbetets början och slut för dylika anställda upptager en väsentligt kortare del av dagen än för vård- och vaktpersonal o. d. (jfr nedan).

Hel- och halvlediga dagar. För större delen av personalen vid anstalter, som bereda fattigvård o. d., gäller, att regelbunden söndagsledighet ej kan ordnas. En kompensation härför utgöra de helledige och halvledige dagar, vilka vid de större anstalterna pläga kunna uttagas enligt ett på förhand uppgjort schema, men som vid mindre inrättningar ofta synas komma personalen till godo, endast

i den mån förhållandena i allmänhet det tillåta. Förekomsten av dylika lediga dagar inom olika anstaltstyper och för skilda personalgrupper framgår av nedanstående översikt, vari två halvlediga dagar räknats lika med en helledig dag:

Genomsnittligt antal lediga dagar per månad (30 dagar):

Ålderdomshem med 5—19 anställda	3·4	Vårdbiträden o. d.	3·9
» » 20 o. fl. »	4·1	Lärarpersonal	3·7
Enskilda hem för gamla	3·5	Kökspersonal	3·7
Barnhem o. d.	4·4	Personal för tvätt och sömnad	4·3
Skyddshem o. d.	3·4	Städerskor, husor o. d.	3·5
Alkoholistanstalter o. d.	3·7	Maskinister, eldare, reparatörer o. d.	2·9
Samtliga anstalter	3·7	Arbetsförmän o. d.	3·4
Kontors- o. d. personal	4·4	Övrig ekonomipersonal	3·3
Skolad vårdpersonal	4·0	Bevakningspersonal	3·5
Icke skolade föreståndarinnor o. d.	3·4	Vaktmästare, portvakter o. d.	3·0

Såsom synes, äro differenserna både beträffande olika anstaltstyper och olika personalgrupper relativt små. I fråga om personalgruppen maskinister, eldare, reparatörer o. d. må anmärkas, att vad som för hithörande befattningshavare redovisats som halvlediga dagar lärer delvis utgöra dagar, då endast en till tiden mycket begränsad tillsynstjänst påfordras.

Tjänstgöringstidens förläggning. Vid sidan av tjänstgöringstidens utsträckning och förekommande raster utgör arbetstidens förläggning under dygnet en viktig faktor för bedömandet av personalens arbetsvillkor. I tab. F meddelas vissa data angående tjänstgöringstidens början och slut, vilka emellertid i stor utsträckning lära vara att betrakta som representerande ett normaltidsschema, från vilket betydande avvikelser kunna äga rum, särskilt vid mindre anstalter. Anmärkas må, att för vissa personalgrupper vid större anstalter, såsom maskinister och eldare, arbete på skift är vanligt, samt att för en mycket stor del av tvångsarbetsanstalternas personal tjänstgöringen fullföljes efter ett noggrant tidsschema, som innebär individuellt skiftande förläggning av arbetstiden från dygn till dygn under en längre tidsperiod. Dylika personalgrupper ha ej kunnat inrymmas i tabellen, vilket även framgår därav, att gruppen »bevakningspersonal» helt saknas.

Tabellen ger vid handen, att arbetet vanligen börjar kl. 6 à 7 och normalt avslutas mellan kl. 19 och 21. I fråga om enskilda hem för gamla samt alkoholistanstalter o. d. är tjänstgöringstiden dock något mera sammanträngd, i det att arbetet vanligen synes börja först omkring kl. 7 à 8 och, åtminstone vid de senare anstalterna, avslutas redan kl. 18—19. Beträffande de särskilda personalgrupperna observeras, att sådan ekonomipersonal, vilken ej är anställd för hushållsgöromål i egentlig mening, vanligen börjar sin arbetsdag först omkring eller efter kl. 7 och i stor utsträckning kan lämna arbetsplatsen redan kl. 18 eller något tidigare.

Tab. F. Tjänstgöringstidens förläggning under vardagar å större anstalter.

Anstalter och personalgrupper	Antal av undersökningen berörda personer	Därav (i %) antal personer, för vilka tjänstgöringen										
		började kl.					slutade kl.					
		5–5·30	6	6·30	7	7·30 eller sen.	före 17	17–17·30	18–18·30	19–19·30	20–20·30	21 eller sen.
Ålderdomshem med 5–19 anställda	566	3·9	13·2	29·5	40·5	12·9	1·9	3·2	31·1	45·0	16·1	2·7
Ålderdomshem med 20 o. fl. anställda	714	1·2	21·3	22·0	31·8	23·7	9·4	14·1	15·7	24·4	34·3	2·1
Enskilda hem för gamla	118	—	5·1	—	50·8	44·1	5·1	7·6	11·9	30·5	42·4	2·5
Barnhem o. d.	186	—	15·6	49·5	25·8	9·1	4·8	—	20·4	29·6	28·0	17·2
Skyddshem o. d.	244	6·1	20·5	17·6	27·9	27·9	2·1	4·5	17·2	29·9	29·5	16·8
Alkoholistanstalter o. d.	39	—	15·4	2·6	59·0	23·0	7·7	5·1	66·7	20·5	—	—
Samtliga anstalter	**1 867**	**2·5**	**17·0**	**24·6**	**35·1**	**20·8**	**5·4**	**7·5**	**21·9**	**32·2**	**27·3**	**5·7**
Kontors- o. d. personal	86	—	—	—	—	100·0	70·9	19·8	9·3	—	—	—
Ledande vårdpersonal	233	—	11·6	25·3	42·5	20·6	—	1·3	15·9	33·0	39·9	9·9
Vårdbiträden o. d.	631	0·2	27·7	32·0	35·5	4·6	—	0·5	16·2	36·3	42·6	4·4
Lärarpersonal	95	1·1	15·8	22·1	21·0	40·0	10·5	—	13·7	26·3	16·9	32·6
Personal för hushållsgöromål	580	4·5	13·1	26·9	39·5	16·0	2·8	11·9	25·0	39·6	20·0	0·7
Annan ekonomipersonal	242	7·5	10·3	9·1	34·3	38·8	5·8	20·2	42·6	16·5	6·6	8·3

Semester. För den personal, som omfattas av föreliggande undersökning, äro semesterbestämmelserna mycket skiftande från ort till ort, varför de knappast kunna göras till föremål för en systematisk sammanfattning i detalj. Dock gäller för ett stort antal anstalter av olika karaktär, att examinerade sköterskor ha en månads semester, föreståndarinnor och husmödrar tre à fyra veckors samt lägre personal av skilda slag 14 dagars ledighet. Kokerskor, tvättföreståndarinnor, maskinister o. d. anställda, som i viss mån inneha förmansställning, pläga dock ofta få något längre ledighet än 14 dagar. En särställning i fråga om semester intar lärarpersonalen vid skyddshem o. d., vilken ofta tillerkännes en ledighet om 6 veckor eller mera. Längre semestertider än de för ovannämnda personalgrupper i allmänhet angivna förekomma egentligen endast i sådana fall, där semesterns längd gjorts beroende av befattningshavarnas levnadsålder eller tjänstetid. Å andra sidan synes kortare semesterledighet, t. ex. 14 dagar för föreståndarinna och 7 dagar för biträde, icke vara alldeles ovanlig ens vid större anstalter, särskilt på landsbygden. I ett antal fall ha uppgiftslämnarna meddelat, att semesterförhållandena för samtliga eller vissa anställda ej alls äro reglerade. Utvecklingen mot ordnade semesterförhållanden har dock förbättrats på senare tid, vartill bl. a. medverkat, att villkor angående reglerad semester om minst 14 dagar stipulerats för erhållande av rätt till pension i statens pensionsanstalt. I sådant samband kan det vara av intresse att meddela, att medan vid ingången av år 1929 13 föreståndarebefattningar samt 271

föreståndarinne- och husmodersbefattningar vid ålderdomshem och barnhem beviljats pensionsrätt i nämnda anstalt, hade vid början av år 1932 motsvarande tal stigit till resp. 38 och 442.

IV. Uttalanden och önskemål angående fattigvårdspersonalens arbetsförhållanden.

Vid enquêten angående ålderdomshemmens arbetstidsförhållanden ha även framkommit vissa allmänna synpunkter på och önskemål beträffande arbetsförhållandena för vårdanstalternas personal, vilka förtjäna anföras.

Sålunda har svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet gjort det uttalandet, att allmänt bör genomföras, att varannan eller — om det icke låter sig göra — var tredje söndag blir helledig och att halv ledighet beredes personalen en gång i veckan. Semestertiden bör utökas, där den är allenast 14 dagar. Arbetshjälp bör i större utsträckning än f. n. tillhandahållas vid den på ålderdomshemmen ofta behövliga vakningen. Angående frågan om den dagliga arbetstiden tillägger förbundet, att »genomförandet av normalarbetsdag vid mindre ålderdomshem är för närvarande otänkbart.»

Flertalet fattigvårdskonsulenter har uttalat sig i den riktningen, att det i allmänhet ej framkommit några direkta klagomål från de anställdas sida angående arbetstidsförhållandena och att i de relativt få fall, där konsulent ansett sig ha skäl påkalla myndigheternas uppmärksamhet, de framförda önskemålen mötts av förståelse. Som skäl till att, trots ofta ganska betungande arbetsbörda, de framförda klagomålen eller önskemålen varit få, anför en konsulent, att de fria former, under vilka arbetet utföres, motväga olägenheterna av den långa arbetstiden. Det påpekas även, att arbetet lättats under de senare åren genom moderniseringar och nybyggnader av anstalter, varigenom dessa blivit mera lättskötta. En konsulent håller före, att det ibland icke torde vara så lätt för de anställda att framföra sina önskemål och få dem genomförda.

»Det inträffar väl, att föreståndarinnan för konsulenten omtalar sina önskemål och åsikter, men utan önskan, att konsulenten för dem vidare. — — — — — Ej sällan torde ombyte av plats vara föreslavat av förhoppningen om drägligare förhållanden å den nya platsen.»

Angående av konsulenterna framförda och närmare utformade önskemål, må nämnas, att dessa i mycket överensstämma med de av svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet gjorda, ovan anförda uttalandena. Några ytterligare synpunkter ha emellertid framförts av en konsulent, som skriver:

»De önskemål, som synas mig vara att framställa beträffande personalen vid fattigvårds- och barnavårdsanstalterna, äro: en tryggare och bättre ställning i fråga om anställning, entledigande, arbetstid, semester och pensionering samt icke minst, att fackutbildning för kallet blir obligatorisk.»

En annan uttalar:

»Ett allmänt önskemål i vad det gäller personal av här ifrågavarande slag synes vara, att densamma kunde beredas en något säkrare ställning. — — — — — Frågan

om säkrare ställning för personalen sammanhänger emellertid synnerligen intimt med å ena sidan personalens utbildningsmöjligheter och å andra sidan kommunernas insikt om nödvändigheten av att anskaffa kompetent personal. En väl utbildad och i övrigt för sina uppgifter lämplig personal torde ej sakna möjlighet att själv skaffa sig förbättrade anställningsvillkor.»

Statens fattigvårds- och barnavårdsinspektör har uttalat, att han anser det yttrande angående behovet av reglering av arbetstidsförhållandena för personal vid fattigvårds- och därmed jämförliga anstalter, som han avgav den 31 juli 1922 i samband med förslag till reviderad lag om arbetstidens begränsning,[1] fortfarande i väsentlig mån äga sin giltighet. Beträffande behovet av förbättrade arbetsvillkor framhålles härvid bl. a. följande:

»Vad då först angår de ledande krafterna vid anstalterna, är framför allt att fästa uppmärksamheten på föreståndarinnorna å små och medelstora anstalter. Dessa fattigvårdsfunktionärer äro i allmänhet överhopade med göromål. De ha att fylla alla en husmors plikter i ett vanligt hem och måste följaktligen alltid vara till hands. Förutom de rent husmoderliga plikterna med hushållets skötsel skola de emellertid i de flesta ålderdomshemmen även vara vårdarinnor för de gamla och orkeslösa samt — där de rätt sköta sitt kall samt tid och krafter medgiva — med tålamod åhöra de gamlas utgjutelser över allt och intet. Att bestämma arbetstiden för dessa funktionärer till visst antal timmar per dygn låter sig emellertid ej göra. Arten av deras befattningar är nämligen sådan, att de så gott som alltid måste finnas inom hemmet. Men däremot borde om möjligt utfinnas någon form, varigenom föreståndarinnan alltid kunde beredas tillräckligt med vila och biträdande hjälp, så att hon ej rent fysiskt blir nedbruten i sitt arbete, vilket förhållande tyvärr icke är så ovanligt inom detta område. En utväg till förbättring vore otvivelaktigt, om obligatorisk semesterledighet kunde beredas denna personal.»

I detta samband hänvisas till bestämmelsen om reglerad semesterledighet m. m. i Kungl. Maj:ts reglemente för statens pensionsanstalt,[2] men anföres, att ditintills endast 24 kommuner erhållit inträde i anstalten för sina föreståndarinnor (f. n. är siffran c:a 450, jfr ovan).

Beträffande den inom fattigvårdsanstalterna anställda underordnade personalen heter det i samma yttrande, att

»särskilda åtgärder böra vidtagas för att tillförsäkra densamma en skälig arbetstid och erforderlig ledighet — — — — — framför allt i de mindre samhällena. Att genom någon särskild lagstiftning reglera arbetstiden för dessa anställda tror jag — — — — — ej vore lämpligt. Däremot skulle det säkerligen vara till avsevärd nytta, om ett meddelande utsändes till styrelserna för samtliga anstalter av nu ifrågavarande slag, vari uppmärksamheten fästes på, att en för såväl de vårdbehövande som personalen lämplig arbetstidsindelning borde komma till stånd. — — — — — Huru vederbörande anstalter sedan ordna denna sak hade konsulenterna att under sina konsulentresor närmare övervaka. Redan nu ha konsulenterna, i enlighet med sin instruktion, skyldighet att övervaka, att vid anstalterna finnes anställd tillräcklig och för sina särskilda uppgifter lämplig personal; och erfarenheten har visat, att åtskilliga förbättringar genom konsulenternas råd och upplysningar åvägabragts.»

[1] Statens offentliga utredningar 1922: 33, sid. 175.
[2] Sv. förf.-saml., nr 878/1919.

Olycksfall vid lastning och lossning av fartyg år 1931.

Den av socialstyrelsen med ledning av till ämbetsverket inkomna olycksfallsanmälningar utarbetade årsredogörelsen för olycksfall inom stuveriyrket under 1931 omfattar 2 008 olycksfall, därav 4 med dödlig utgång. Motsvarande siffror för föregående år voro 2 334 resp. 7, vadan en nedgång i antalet olycksfall med 14 resp. 43 procent är för handen. Liksom i fjol torde minskningen även under 1931 huvudsakligast vara betingad av sjöfartens allmänna tillbakagång och därav föranledd reducerad varuomsättning i rikets hamnar.

Tab. A. Olycksfallens fördelning efter orsaker.

Olycksfallsorsaker	Antal olycksfall			Procent		
	1931	1930	1922—31 (medeltal)	1931	1930	1922—31 (medeltal)
Verktyg	5	4	16·8	0·3	0·2	0·9
Transportredskap	159	222	114·4	7·9	9·5	6·3
Luckor och skärstockar	22	25	23·1	1·1	1·1	1·3
Kättinglängor, rälslängor, stroppar o. d.	10	23	31·1	0·5	1·0	1·7
Kolmått, gripskopor o. d.	47	69	96·4	2·3	3·0	5·2
Förtöjningsredskap	12	45	22·7	0·6	1·9	1·2
Ställningar, stegar, bockar, banor o. d.	77	90	68·5	3·8	3·9	3·7
Andra redskap (för handbärning)	47	54	31·9	2·3	2·3	1·7
Kranar (inkl. taljor, block o. d.)	30	51	24·5	1·5	2·2	1·3
Därav i samband med annan anledning	14	23	·	0·6	1·0	·
Vinschar	369	388	286·2	18·4	16·5	15·6
Därav i samband med annan anledning	128	103	·	6·4	4·4	·
Lastning och lossning för hand:						
Personers fall	99	140	99·5	4·9	6·0	5·4
Föremåls fall	149	181	101·3	7·4	7·8	5·5
På annat sätt	250	343	330·6	12·5	14·6	18·0
Personers fall (utan samband med föregående):						
Från ställning, landgång etc.	39	46	47·4	1·9	2·0	2·6
Å däck, kaj o. d.	113	117	63·0	5·6	5·0	3·4
Genom luckor ned i lastrum	12	13	20·7	0·6	0·6	1·1
I vattnet, i pråm o. d.	20	33	36·6	1·0	1·4	2·0
I annat samband	47	27	40·5	2·3	1·2	2·2
Föremåls fall (utan samband med föregående):						
Nedfallande eller nedrasande last	262	237	178·8	13·1	10·2	9·7
Utslirande av last ur längor o. d.	106	122	111·8	5·3	5·2	6·1
Nedfallande lastnings- och lossningsmaterial	22	28	14·8	1·1	1·2	0·8
I annat samband	9	10	18·3	0·5	0·4	1·0
Ej angivna eller obekanta orsaker	102	66	60·5	5·1	2·8	3·3
Summa	**2 008**	**2 334**	**1 839·4**	**100·0**	**100·0**	**100·0**

Olycksfallens fördelning på olika orsaker framgår av tab. A, därvid för jämförelses skull medtagits såväl motsvarande siffror för 1930 som medeltalen för tioårsperioden 1922—1931.

Olycksfallsfrekvensen under årets olika månader växlade i överensstämmelse med nedanstående uppställning:

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
Antal . . .	140	104	112	129	156	208	192	183	173	172	206	233	**2 008**
Procent . .	7·0	5·2	5·6	6·4	7·8	10·3	9·6	9·1	8·6	8·6	10·2	11·6	**100·0**

Olycksfallens fördelning på yrkesinspektionsdistrikt och olika slag av arbetsgivare framgår av *tab. B.*

Tab. B. Olycksfallens fördelning på yrkesinspektionsdistrikt och olika slag av arbetsgivare.

Distrikt	Antal arbetsgivare										Antal olycksfall									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	S:a	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	S:a
Handelsfirmor .	3	2	3	1	1	17	1	1	—	**29**	18	2	3	1	1	26	2	1	—	**54**
Industriföretag .	1	21	9	1	5	23	12	5	33	**110**	1	58	14	2	17	45	22	12	92	**263**
Järnvägsföretag .	—	3	1	—	—	2	—	—	—	**6**	—	27	2	—	—	2	—	—	—	**31**
Rederier	6	5	4	3	1	13	—	1	1	**34**	157	7	4	3	1	269	—	1	2	**444**
Skeppsmäklare och speditörer .	2	2	1	—	—	5	1	3	—	**14**	3	4	1	—	—	24	1	9	—	**42**
Stat o. kommun	—	1	2	—	—	4	—	—	1	**8**	—	1	2	—	—	4	—	—	1	**8**
Stuvare och stuverifirmor . .	4	5	3	3	14	18	3	9	14	**73**	91	46	67	34	263	182	21	112	350	**1 166**
Summa	**16**	**39**	**23**	**8**	**21**	**82**	**17**	**19**	**49**	**274**	**270**	**145**	**93**	**40**	**282**	**552**	**46**	**135**	**445**	**2 008**

Med hänsyn till de olika hamnplatser inom riket, där olycksfallen ägt rum, fördela sig dessa på följande sätt:

Edsvalla	3	Karlskrona . . .	12	Oskarshamn . .	11	Uddevalla	14
Gävle	52	Karlstad	10	Oxelösund . . .	32	Umeå m. distr. .	54
Göteborg	481	Klagshamn . . .	4	Piteå m. distr. .	21	Valdemarsvik . .	3
Hallstavik	4	Kristinehamn . .	14	Ronneby	5	Visby	10
Halmstad	18	Landskrona . . .	16	Skellefteå m. distr.	32	Västervik	10
Haparanda m. distr.	15	Lidköping	9	Skoghall	5	Västerås	16
Hargshamn . . .	6	Limhamn	11	Skutskär	34	Ystad	25
Harnäs	9	Luleå m. distr. .	24	Stockholm	273	Åhus	44
Hudiksvall m. distr.	26	Lysekil	8	Strömstad	4	Örnsköldsvik med distr.	25
Hunnebostrand .	5	Malmö	113	Sundsvall m. distr.	135	Övriga hamnar (vardera med 1—2 olycksfall) . . .	63
Hälsingborg . . .	29	Mölnbacka . . .	3	Söderhamn m. distr.	51		
Härnösand m. distr.	139	Norrköping . . .	69	Tollare	4		
Kalmar	18	Norrsundet . . .	6	Trollhättan . . .	9	Summa	**2 008**
Karlshamn . . .	9	Nynäshamn . . .	4	Trälleborg . . .	11		

Någon mera anmärkningsvärd förskjutning i den procentuella fördelningen av olycksfallen med hänsyn till dessas orsaker är icke för handen, och de mindre växlingar, såväl över som under medelvärdena för tioårsperioden 1922—1931 ävensom i jämförelse med 1930, vilka återfinnas inom vissa orsaksgrupper, innebära, enligt vad av olycksfallsanmälningarna synes framgå, ingen nämnvärd förändring av arten eller omfattningen av de föreliggande yrkesriskerna.

I den mån så kunnat bedömas av nämnda anmälningar har under 1931 endast 1·6 % av samtliga olycksfall inom stuveriyrket berott på bristande säkerhetsåtgärder, medan 14·1 % äro att hänföra till arbetarnas oaktsamhet e. d. samt 84·3 % till andra omständigheter. Motsvarande relationstal för 1930 voro 2·2, 15·1 och 82·7 %.

Av samtliga olycksfall ha, för såvitt framgår av anmälningarna 1 397 eller i det närmaste 70 % (samma relationstal som föregående år) samt av de 4 dödsfallen 1 inträffat under arbete ombord å fartyg.

Ett av sistnämnda olycksfall drabbade en stuveriarbetare, som under cykelfärd mellan hamnen och hemmet blev påkörd av en lastautomobil och därvid skadades så svårt, att han avled efter ett par timmar.

Händelseförloppet vid de tre övriga dödsfallen var i korthet följande:

1. Från en motorseglare i en sydsvensk hamn lossades koks, som medelst handkärror — s. k. rullebårar — transporterades på c:a 2·5 meter höga banor från fartyget till ett skjul å en närbelägen koltomt. Vid inrullningen av en sådan kärra i skjulet, vilket ägde rum genom en gaveldörr, som är ungefär 1·5 meter bred, törnade kärran emot dörrkarmen, med påföljd att arbetaren, som sköt kärran framför sig, föll på huvudet ned å den stenlagda gatan och därvid skadade sig så svårt, att han avled å sjukhuset, dit han förts omedelbart efter olyckan. Då vid företagen inspektion samtliga lossningsanordningar visat sig vara i gott skick, anses ren olyckshändelse ha förelegat.

2. Vid lastning av sulfatmassa å en ångare liggande i en norrlandshamn skadades en stuveriarbetare S. så allvarligt, att han avled några timmar efter olyckshändelsen. Massan lastades medelst fartygets vinschar ombord från decauvillevagn stående längs fartygssidan, därvid 7 à 8 balar lyftes för varje gång. Längningen tillgick så, att en med krok försedd wire lades som en snara omkring balarna och åtdrogs vid lyftningen. Vid olyckstillfället hade snaran glidit av balarna strax vid upplyftningen, varvid två balar fallit ut och kommit i kläm mellan vagnen och fartygssidan, utan att dock nå ned till kajkanten. S. jämte en kamrat skulle skynda att upplyfta dessa balar, innan fartygets krängning i den svåra sjö, som rådde vid tillfället, skulle orsaka deras nedfallande i vattnet. Då S. var i färd med att under balarna framdraga lyftwiren med dess krok, som från andra sidan framkastats av kamraten, föll kroken emellertid så, att S. måste sträcka sig med armen och huvudet under ena balen för att nå den. I samma ögonblick gjorde fartyget en krängning, så att denna bal antingen pressades ned mot kajen eller frigjordes och föll, varvid S. huvud fastklämdes mellan balen och kajen.

Till förebyggande av dylika olycksfall och i syfte att förhindra massabalar att vid lastning falla i sjön, komma framdeles lämmar att upphängas från fartygssidan ned mot decauvillespåret å kajen, varigenom öppningen mellan fartyg och vagn minskas. Därjämte har förbud utfärdats att taga mer än 6 balar vid varje lyftning, och till förmännen och arbetarna ha utdelats tryckta anvisningar, manande till särskild försiktighet.

3. En ångare lastade kaliumklorat i en västsvensk hamn. Kloratet var emballerat i trälådor med en vikt av c:a 60 kg vardera, och varje slinga, som med kran från kajen fördes ombord å ångaren, innehöll 12 lådor sammanförda i tre lag. En stuveriarbetare B., 73 år

gammal, tjänstgjorde som luckbas vid den lucka, där ifrågavarande gods lastades, och hade ställt sig vid babordssidan av luckan, stödd med händerna mot luckkarmen och med uppmärksamheten riktad ned i lastrummet. Då en länga lådor skulle svängas in över lucköppningen, kom längan enligt kranförarens uppgift att påverkas av en stark kastvind, så att den törnade mot förmastens babordsvant, varvid längan »kalvade». En låda träffade B. och slog ned hans huvud mot kanten av luckkarmen, så att huvudskålen spräcktes. Så vitt man kan finna av utredningen, har kranföraren avgivit varningsrop, men B. synes icke ha beaktat eller uppfattat detta.

Från yrkesinspektionens sida ifrågasättes, huruvida det är lämpligt, att en så gammal person får tjänstgöra som luckbas.

Kooperativa förbundets verksamhet år 1931.

Till kooperativa förbundets trettiotredje kongress, som avhölls den 3 och 4 juni 1932, ha förvaltningsrådet och styrelsen framlagt stadgeenliga berättelser över 1931 års verksamhet. Av dessa framgår, att förbundet under det gångna året företett en gynnsam utveckling.

Föreningsantalet har under redogörelseåret till följd av den fortgående koncentrationen av den lokala kooperativa verksamheten minskat med 34, i det att 44 föreningar avförts på grund av sammanslagningar med andra föreningar och 1 genom verksamhetens nedläggande samt 11 föreningar nyanslutits till förbundet. Hela antalet distributions- och produktionsföreningar utgjorde sålunda vid årets slut 804, av vilka 107 tillhörde svenska hushållsföreningen.[1] Medlemsantalet i samtliga dessa föreningar ökades under år 1931 med 30 411 och uppgick vid årets slut till 481 319. De äldre föreningar, som kvarstodo vid årets slut, ökade sitt medlemsantal med 29 655; i de under året nyanslutna föreningarna uppgick medlemsantalet till 802. — Till förbundet voro dessutom anslutna tvenne försäkringsföreningar, nämligen livförsäkringsanstalten Folket och försäkringsanstalten Samarbete, vilken sistnämnda drev brand-, olycksfalls-, automobil-, garanti-, inbrotts- och glasförsäkringsrörelse. Medlemsantalet i de bägge försäkringsföreningarna uppgick vid årets slut till 423 949 (mot 402 897 år 1930).

Personalen hos kooperativa förbundet uppgick vid årets slut till 2 998 personer (mot 2 993 ett år tidigare).

Förbundets *affärsverksamhet* har under året utvecklats gynnsamt.

Av efterföljande sammanställning över varuavdelningarnas omsättning samt dennas ökning under varje år från och med år 1924 framgår nämligen, att mot en omsättning av 143·6 milj. kr. år 1930 stod en sammanlagd varuförsäljning år 1931 av 148·0 milj. kr., vilket är den högsta siffra förbundet hittills uppnått. Till omsättningsökningen, 4·4 milj. kr., ha samtliga varuavdelningar bidragit utom viktualieavdelningen, vilkens omsättning till följd av de fallande

[1] Jfr Soc. Medd. årg. 1922, sid. 821.

priserna minskats med 759 878 kr. Den försålda varukvantiteten har emellertid även på denna avdelning ökats.

Omsättning		1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
Miljoner kr.		83·8	97·7	103·7	119·7	135·3	141·3	143·6	148·0
Ökning	milj. kr.	11·5	13·9	6·0	16·0	15·6	6·0	2·3	4·4
	%	15·9	16·6	6·1	15·4	13·0	4·4	1·6	3·1

Antalet försäljningskontor utgjorde 11. Stockholmskontoret uppvisade alltjämt den högsta omsättningen, 32·0 milj. kr., varefter följde Göteborgs försäljningskontor med 19·7 milj. i omsättning.

Vid bedömandet av försäljningsintensiteten vid de särskilda kontoren bör man givetvis även taga hänsyn till de inom de olika distrikten belägna föreningarnas köpkraft och omsättning. Nedanstående sammanställning visar sålunda förbundets försäljning i de särskilda distrikten i förhållande till därvarande föreningars sammanlagda omsättningssumma under åren 1924—1931.[1]

Försäljningsdistrikt	Föreningarnas omsättning (i miljoner kronor)								Därav köpt från Koop. förbundet (i % av omsättningen)							
	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
Stockholm	63·6	72·2	70·1	75·0	82·7	85·1	89·9	93·8	33·8	33·7	33·4	34·7	35·1	33·6	31·1	31·2
Norrköping	21·1	23·1	21·7	23·4	25·4	26·5	26·3	26·4	37·0	39·2	40·7	44·4	45·1	44·7	44·5	45·1
Malmö	33·2	37·3	30·1	33·2	36·0	38·0	39·1	40·2	26·6	28·8	29·0	31·7	32·4	31·3	31·3	32·9
Göteborg	28·5	32·3	32·9	37·3	41·6	44·7	46·3	47·0	31·3	35·8	37·4	40·8	42·3	41·8	40·3	41·1
Kristinehamn	15·8	17·8	17·7	19·1	21·0	21·8	22·2	21·9	35·0	38·2	40·7	43·3	45·2	44·1	43·7	44·6
Gävle	30·6	34·0	23·4	24·4	26·0	26·8	27·1	27·0	40·4	40·4	42·9	44·5	45·0	43·9	43·2	43·0
Sundsvall	21·1	22·0	22·8	24·9	27·7	30·6	32·0	31·1	40·7	43·9	44·1	46·4	48·1	48·8	47·0	48·0
Östersund	8·0	8·0	7·9	9·1	9·5	9·9	10·3	10·1	43·4	48·1	54·3	56·0	54·8	58·0	56·6	56·8
Luleå	12·2	13·0	13·0	14·2	15·7	16·9	18·2	19·0	37·8	38·6	42·0	44·9	45·7	46·6	45·6	46·9
Kalmar	—	—	8·6	9·5	10·7	11·3	11·3	11·7	—	—	45·0	47·6	48·9	47·9	47·7	48·7
Borlänge	—	—	16·9	18·6	19·5	20·4	21·1	21·7	—	—	40·2	43·8	45·3	44·6	45·2	45·0
Summa	234·1	259·7	265·1	288·7	315·8	332·0	343·8	349·9	34·9	36·5	38·1	40·5	41·4	40·8	39·6	40·1

Av tabellen framgår, att förbundets försäljning i förhållande till föreningarnas omsättning ökats under året från 39·6 till 40·1 %. Föreningarna inom östersunds-, kalmar- och sundsvallskontorens verksamhetsområden kommo främst, medan de sista platserna intogos av Stockholm och Malmö. Vid bedömandet av tabellens siffror bör hänsyn tagas därtill, att i föreningarnas omsättning ingå en hel del varor, som förbundet icke försäljer, såsom färska matvaror, korta varor o. dyl.

Förbundets *industriella verksamhet* omfattade, förutom en mindre betydande kemisk-teknisk fabrik i Malmö, en margarinfabrik i Norrköping, kvarnen Tre Kronor vid Stockholm, Kvarnen Tre Lejon vid Göteborg, en skofabrik i Örebro,

[1] Talen för åren 1924—1925 äro icke fullt jämförbara med följande års, då de ej avse kalenderår utan bokföringsår.

en gummifabrik i Gislaved samt under en del av året en superfosfatfabrik vid Stockholm. Dessutom hade förbundet egna spisbrödsbagerier, slakterier och kafferosterier. Tillsammans med de övriga nordiska ländernas kooperativa centralorganisationer bedrev förbundet också glödlampstillverkning vid fabrik i Stockholm.

Förbundets *arkitektkontor* har under redogörelseåret för anslutna föreningars räkning i c:a 470 fall uppgjort ritningar och förslag till ny-, om- och tillbyggnader m. m.

Förbundets *inlåningsrörelse* har under det gångna verksamhetsåret i likhet med under föregående år att uppvisa en gynnsam utveckling. Ett sammandrag av samtliga räkningar giver vid handen, att mot en den 1 januari 1931 innestående behållning av 64·4 milj. kr. stod den 31 december samma år 68·0 milj., vadan de under året insatta medlen (30·4 milj.) och den under året gottskrivna räntan (2·5 milj.) överstigit uttagningarna med 3·6 milj. kr.

Vad särskilt *sparkasserörelsen* beträffar, ökades antalet sparkassaavdelningar från 746 till 785, antalet motböcker från 98 842 till 106 369 men summan av innestående belopp minskades från 46·2 till 44·3 milj. kr. och medelbehållningen per motbok från 467 till 416 kr. Anledningen till denna minskning är, att en överflyttning av medel ägt rum från sparkassa till kapitalräkning.

Behållningen å de övriga tvenne inlåningsräkningarna uppgick vid slutet av året till 1·0 milj. kr. å depositions- och till 22·7 milj. å kapitalräkning.

Till förbundets *revisionsavdelning*, som har till uppgift att följa och kontrollera de anslutna föreningarnas ekonomiska ställning, voro vid årets slut 676 föreningar anslutna mot 704 ett år tidigare. Anledningen till minskningen är svenska hushållsföreningens övertagande av verksamheten inom en del föreningar samt även förut omnämnda sammanslagningar. Under räkenskapsåret ha 4 föreningar anslutit sig till revisionsavdelningen. Av samtliga föreningar voro 97·1 % anslutna år 1931. Numera är anslutning till revisionsavdelningen obligatorisk för alla till förbundet nyanslutna föreningar ävensom för alla, vilka önska öppna avdelning av förbundets sparkassa.

Genom förbundets *platsförmedling* lämnas numera nästan undantagslöst förslag till besättande av de ledigblivna föreståndarplatserna inom de anslutna föreningarna.

Från förbundets *bokförlag* utgåvos under året ett stort antal böcker och broschyrer i kooperativa och ekonomiska ämnen samt från *tidningsavdelningen* veckotidningen Konsumentbladet och tidskriften Kooperatören.

Förbundets *studieavdelning*, som var inrymd i den av förbundet inköpta villaegendomen Vår gård i Saltsjöbaden, anordnade ett 40-tal kurser för styrelseledamöter, förenings- och butiksföreståndare, varukontrollanter och biträden. I dessa kurser av minst en veckas längd deltogo sammanlagt 1 101 personer. Personalutbildning ute i föreningarna ha ävenledes ägt rum med hjälp av resande lärare. Dessutom meddelades undervisning per korrespondens, i vilken mer än 8 300 personer deltogo; de vanligast förekommande ämnena ha härvid varit kooperation, svenska språket, medborgarkunskap, nationalekonomi, handelsjuridik samt affärs- och bokföringsteknik.

Förbundets tillgångar och skulder balanserade vid 1931 års slut på 120·0 milj. kr. mot 103·4 milj. ett år tidigare, såsom framgår av efterföljande sammandrag över förbundets utgående balansräkningar för de nämnda åren.

Aktiva	År 1930		År 1931		Passiva	År 1930		År 1931	
	1 000 kr.	%	1 000 kr.	%		1 000 kr.	%	1 000 kr.	%
Tillgångar:					*Eget kapital:*				
Kontant i kassan .	47	0·0	59	0·0	Insatskapital . . .	13 044	12·6	15 683	13·1
På bank	12 912	12·5	18 030	15·0	Reservfond	5 596	5·4	6 005	5·0
Obligationer	27 943	27·0	26 844	22·4	Produktionsgarantifond	3 745	3·6	3 745	3·1
Varufordringar . .	3 919	3·8	7 146	6·0	Glödlampsfond . . .	2 000	1·9	2 000	1·7
Övriga lån	17 956	17·4	26 091	21·7	Tillsammans	**24 385**	**23·5**	**27 433**	**22·9**
Varulager	5 283	5·1	6 335	5·3	*Skulder:*				
Fastigheter	4 297	4·2	2 786	2·3	Sparkasseräkning .	46 204	44·7	44 292	36·9
Aktier	29 633	28·6	31 538	26·3	Depositionsräkning .	1 847	1·8	1 043	0·8
Garantikapital . . .	1 345	1·3	1 145	1·0	Kapitalräkning . .	16 356	15·8	22 674	18·9
Dotterföretag . . .	103	0·1	—	—	Forskningsfond . .	—	—	74	0·1
Inventarier	0	—	0	—	Industrifond	7 524	7·3	7 524	6·3
					Skattefond	600	0·6	600	0·5
					Dotterföretag . . .	—	—	8 272	6·9
					Diverse kreditorer .	4 476	4·3	5 803	4·8
					Tillsammans	**77 007**	**74·5**	**90 282**	**75·2**
					Överskott	**2 046**	**2·0**	**2 259**	**1·9**
Summa	**103438**	**100·0**	**119974**	**100·0**	Summa	**103438**	**100·0**	**119 974**	**100·0**

Av överskottet utgick liksom föregående år 5 % ränta å insatserna och 1 % återbäring å av *medlemmarna gjorda inköp* av samtliga varuslag utom socker och mjöl. Till reservfonden avsattes 454 573 kr. De bland förbundets omkostnader upptagna avskrivningarna på varufordringarna uppgingo till 59 194 kr., motsvarande 0·04 % av omsättningen (0·14 % 1930).

Förbundets kongress hade förutom de regelbundet återkommande frågorna *om granskning av förvaltningsrådets*, styrelsens och revisorernas berättelser, ansvarsfrihets beviljande, överskottets fördelning och de anslutna föreningarnas ekonomi att behandla av förbundsledningen framlagda förslag om distriktens organisation, kooperationens inlåning, anslutning till revisionsavdelningen och försäljning av specialvaror m. m.

Internationella arbetskonferensens sextonde sammanträde.

Det sextonde sammanträdet av internationella arbetskonferensen ägde rum i Genève under dagarna 12—30 april 1932. Antalet representerade stater utgjorde liksom förra året 49, av vilka 30 sänt fullständiga delegationer, d. v. s. två regeringsombud samt ett ombud från vardera arbetsgivar- och arbetarsidan. Hela antalet regerings-, arbetsgivar- och arbetarombud med suppleanter och experter uppgavs utgöra 336. Dessutom voro två utanför folkförbundet stående länder, nämligen Egypten och Turkiet, representerade genom observatörer.

Genom Kungl. Maj:ts beslut den 18 mars 1932 hade till att deltaga i konferensen från svensk sida utsetts: såsom *regeringsombud* statssekreteraren B. G. Hj. Hammarskjöld och byråchefen J. A. E. Molin med yrkesinspektrisen K. Hesselgren (tillika suppleant för regeringsombuden), generaldirektören K. S. Levinson, socialrådet E. R. Sjöstrand och byråassistenten, sjökaptenen E. A. F. Eggert såsom experter; såsom *arbetsgivarombud* direktören I. O. Larson med direktören E. A. H. Carell och ombudsmannen hos Norrlands stuvarförbund K. G. Hagberg såsom experter; samt såsom *arbetarombud* landsorganisationens ordförande K. E. Johanson med förtroendemannen i svenska transportarbetarförbundet Ch. G. Lindley, förtroendemannen i svenska handelsarbetarförbundet J. A:son Lundgren och redaktören S. Backlund såsom experter. Sedan herr Carell anmält förhinder, utsågs i hans ställe ombudsmannen hos järnbruksförbundet K. Wistrand.

Till president valde konferensen det kanadensiska regeringsombudet Robertson. Till vicepresidenter utsågos det svenska regeringsombudet Hammarskjöld, det österrikiska arbetsgivarombudet Schmidt samt det holländska arbetarombudet Kupers.

Konferensens dagordning upptog följande frågor:

1. Avskaffande av arbetsförmedlingsanstalter, som kräva betalning.
2. Invaliditets-, ålderdoms- och efterlevandeförsäkring.
3. Minimiålder för barns användande i andra än industriella yrken.
4. Partiell revision av konventionen angående skydd mot olycksfall för arbetare sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg.

De under punkterna 1 och 2 upptagna bägge frågorna förelågo till första behandling vid konferensen enligt den gällande s. k. dubbla diskussionsproceduren. Beträffande dessa ärenden tillkom det konferensen att, med ledning av en av internationella arbetsbyrån utarbetad s. k. grå rapport i vartdera ämnet, fastställa vissa punkter, om vilka regeringarna skulle rådfrågas för ärendets fortsatta behandling. Därjämte hade konferensen att med två tredjedels majoritet besluta, huruvida dessa ärenden skulle uppföras å dagordningen för nästföljande konferenssammanträde.

Det under punkt 3 på dagordningen uppförda ärendet hade redan undergått första behandling vid konferensens sammanträde i fjol och förelåg nu till defi-

nitivt avgörande. I en s. k. blå rapport hade arbetsbyrån, med ledning av från regeringarna erhållna svar å ett förra året utsänt frågeformulär, utarbetat utkast till dels ett konventionsförslag i ämnet, dels en rekommendation, och hade konferensen att härom fatta beslut med två tredjedels majoritet.

Vad slutligen beträffar punkt 4 på dagordningen, var det andra gången konferensen hade att taga befattning med ett revisionsärende; förra året förelåg förslag om partiell revision av konventionen angående kvinnors nattarbete, vilket förslag emellertid icke nådde den erforderliga majoriteten av två tredjedelar av avgivna röster och sålunda förföll. Vid behandling av revisionsärende gäller icke den dubbla diskussionsproceduren, utan definitivt beslut kan omedelbart komma till stånd.[1]

Utom dessa fyra ärenden, som bildade den egentliga dagordningen, hade konferensen att som vanligt taga befattning med den av internationella arbetsbyråns direktör avgivna årsredogörelsen ävensom det sammandrag av medlemsstaternas årsrapporter, som direktören enligt Versaillestraktatens art. 408 skall framlägga för konferensen. Vidare framlades av arbetsbyråns styrelse en del förslag till ändringar i konferensens arbetsordning, vilka vid konferensens femtonde sammanträde hänskjutits till styrelsen. Slutligen hade enligt de härom i konferensens arbetsordning meddelade bestämmelserna väckts ett antal resolutionsförslag rörande andra ärenden än de på dagordningen uppförda.

För granskning av de utom dagordningen fallande resolutionsförslagen tillsatte konferensen för första gången ett särskilt utskott. Dessutom tillsatte konferensen som vanligt ett särskilt utskott för vart och ett av de på dagordningen uppförda ärendena ävensom för granskning av medlemsstaternas årsrapporter och för frågor rörande arbetsordningen.

Avskaffande av arbetsförmedlingsanstalter, som kräva betalning. Som nämnts tillkom det beträffande detta ärende konferensen endast att med ledning av internationella arbetsbyråns grå rapport fastställa vissa punkter, om vilka regeringarna skulle rådfrågas för ärendets fortsatta och slutliga behandling vid nästa sammanträde av konferensen.

Den första av de punkter, om vilka konferensen beslöt att regeringarna skulle rådfrågas, gällde formen för en eventuell internationell reglering i ämnet. Med hänsyn därtill att redan vid konferensens första sammanträde 1919 antogs en rekommendation, i vilken hemställdes till medlemsstaterna att vidtaga åtgärder för att förbjuda inrättandet av sådana arbetsförmedlingsanstalter, som taga betalning eller eljest bedriva sin verksamhet såsom affär, kunde antagandet av en ny rekommendation i samma syfte knappast anses ha något större värde. Konferensen uttalade sig också i princip för antagande år 1933 av ett konventionsförslag. Samtidigt medgav den dock, att konventionsförslaget eventuellt kunde åtföljas av en ny rekommendation behandlande vissa delar av ämnet.

Den andra frågepunkten gällde definitionen å »arbetsförmedlingsanstalter, som kräva betalning». De frågor, som konferensen beslöt uppställa, rörde sig

[1] För innehållet i de grå rapporter, som utarbetats rörande punkterna 1 och 2 på dagordningen, samt de blå rapporter, som förelågo rörande punkterna 3 och 4, se Soc. Medd. årg. 1932, sid. 50 och 243.

om följande punkter. Skall under definitionen innefattas sådana av enskilda institutioner upprättade arbetsförmedlingsanstalter, som utan att vara affärsföretag kräva vederlag för sina tjänster? Skall definitionen begränsas till att omfatta anstalter eller personer, som driva arbetsförmedling i vinstsyfte? Skall därifrån uteslutas anstalter, vilka bedriva förmedlingen såsom affär, men endast kräva vederlag av arbetsgivarna? Därest den föreslagna internationella regleringen icke föreskriver undertryckande av anstalter, vilka, oaktat de kräva vederlag för sina tjänster, icke drivas i vinstsyfte, bör föreskrift meddelas om tillsyn över dessa anstalter?

Såsom tredje punkt uppfördes frågan om den åsyftade regleringens tillämpningsområde. Borde förbudet mot avgiftskrävande arbetsförmedlingsanstalter endast äga tillämpning å vissa uttryckligen angivna yrken eller borde det vara allmänt med vissa angivna undantag? Ytterligare upptogs den frågan, huruvida den internationella regleringen, med upprätthållande av den allmänna principen om undertryckande av avgiftskrävande anstalter, borde meddela en förteckning över undantag eller lämna åt staterna att bestämma om dessa. Slutligen uppställdes i denna punkt frågan, huruvida förbudet borde äga tillämpning å enskilda anstalter, som bedriva värvning och förmedling av internationell karaktär.

Den fjärde frågepunkten gällde erforderliga åtgärder för att anpassa den offentliga arbetsförmedlingens verksamhet efter behovet inom de yrken, som mest beröras av förbudet mot avgiftskrävande anstalter.

De femte och sjätte punkterna gällde den tidsfrist, som eventuellt borde fastställas för förbudets ikraftträdande, samt de övergångsbestämmelser, som kunde komma att erfordras.

Såsom sjunde och sista punkt uppställdes frågan, huruvida på internationell väg borde meddelas föreskrift om förpliktelse för staterna att införa straffbestämmelser i sin nationella lagstiftning.

Ovanstående punkter godkändes av konferensen med samtliga avgivna 75 röster, varefter med samtliga avgivna 88 röster beslöts att uppföra frågan om undertryckande av arbetsförmedlingsanstalter, som taga betalning, på dagordningen för 1933 års sammanträde av internationella arbetskonferensen för definitiv behandling.

Invaliditets-, ålderdoms- och efterlevandeförsäkring. I det av konferensen godkända utlåtandet av det för detta ärendes behandling tillsatta särskilda utskottet uppställdes till en början ett antal ledande grundsatser.

Arbetare, som på grund av för tidig invaliditet eller ålderdom icke kunna förtjäna sitt uppehälle, ha gent emot samhället rätt till ett bättre skydd än det, som skänkes av fattigvården. Anordnandet på lämpligt sätt av ett sådant skydd är en svår uppgift men utgör ett av de förnämsta åliggandena för varje samhälle, som vilar på den sociala rättvisans grundval. I talrika länder har denna uppgift lösts genom inrättandet av socialförsäkring. På ömsesidighetens grundval ha träffats anstalter till understöd för arbetare vid invaliditet och ålderdom, varjämte invaliditets- och ålderdomsförsäkringen kompletterats med

försäkring för änkor och föräldralösa. Formerna och gränserna för försäkringen växla alltefter nationella förhållanden, men grundtanken är överallt densamma; de försäkrade själva skola kollektivt bära riskerna av ålderdom, invaliditet och dödsfall. De bidraga sålunda till försäkringens fonder. De försäkrade erhålla också en verklig rätt till del i försäkringens prestationer. Försäkringens administration är lagd i händerna på de försäkrade och deras arbetsgivare under tillsyn av myndigheterna. Förmedelst självstyrelsen blir det möjligt att fullgöra sådana uppgifter, som staten själv icke skulle kunna åtaga sig i samma utsträckning.

Dessa äro de allmänna grundsatser, som konferensen godkänt genom att antaga det särskilda utskottets utlåtande.

Såsom framgår av de i utlåtandet innehållna »konklusionerna», ansåg konferensen, att invaliditets-, ålderdoms- och efterlevandeförsäkringen vore ägnad att göras till föremål för förslag till konventioner omfattande löntagare i allmänhet och att regeringarna borde rådfrågas rörande lämpligheten att upprätta särskilda konventionsförslag för jordbruksarbetare. I det följande angivas närmare de punkter, rörande vilka regeringarna skola rådfrågas medelst ett utsänt frågeformulär.

Vad beträffar försäkringens tillämpningsområde skulle första frågan gälla försäkringsplikt för varje person, som i vanliga fall utför avlönat arbete. Vidare uppställdes frågan, huruvida den allmänna principen borde äga tillämpning å vissa kategorier av löntagare, såsom arbetare, anställda och lärlingar i industriella, kommersiella och transportföretag, inom gruvdrift, jordbruk och skogshantering samt inom liberala yrken, ävensom hemarbetare och husliga tjänare.

Därjämte skall regeringarnas mening inhämtas rörande frågan om eventuella undantag, speciellt för: löntagare med lön överstigande viss gräns; tillfälliga arbetare, vilkas anställning överhuvud taget är av kort varaktighet; unga arbetare under viss fastställd ålder; arbetare av allt för hög ålder för upptagande i försäkringen, då de inträda i löntagarnas klass; medlemmar av arbetsgivarens familj, som icke bindas av anställningsavtal.

Frågor skola ock framställas rörande den obligatoriska försäkringens utsträckande till självständiga näringsutövare samt rörande ställningen för personer, som tidigare varit obligatoriskt försäkrade.

Därefter uppställes en serie detaljerade frågepunkter hänförande sig till resp. ålderdoms-, invaliditets- och efterlevandepensioner, naturaprestationer, försäkringens ekonomiska tillgångar, den administrativa organisationen, tvisters avgörande och utlänningars ställning. Vidare behandlas i en serie av punkter frågorna om bibehållen pension vid bosättning i utlandet samt om bibehållande av rätt till framtida pension vid flyttning från ett land till ett annat.

Slutligen beslöts vid plenarbehandlingen på förslag av de danska, estländska, finska, norska och svenska regeringarna att tillägga en frågepunkt rörande avgiftsfria pensioner, d. v. s. rörande sådana försäkringssystem, inom vilka något bidrag icke kräves från de försäkrades sida.

Utskottets utlåtande godkändes av konferensen med samtliga avgivna 96

röster, varefter med 108 röster mot 2 beslöts att för definitiv behandling uppföra frågan om invaliditets-, ålderdoms- och efterlevandeförsäkring på dagordningen för 1933 års sammanträde av internationella arbetskonferensen.

Minimiålder för barns användande i andra än industriella yrken. I fråga om detta ärende, vilket förelåg till slutlig behandling, hade internationella arbetsbyrån som nämnts utarbetat utkast till dels ett konventionsförslag och dels en rekommendation.

Det med ledning härav av konferensen antagna konventionsförslaget äger tillämpning å varje slags anställning, som icke omfattas av förbudsbestämmelserna i konventionerna av 1919, 1920 och 1921 angående minimiålder för barns användande till industriellt arbete, i arbete till sjöss och till arbete inom jordbruket. Anställningar i varuhus och på kontor, vid sjukhus, vårdanstalter och kliniker, på hotell, kaféer, restauranger och teatrar, i ambulerande yrken, vid marknader o. s. v., vilka hittills fallit utanför bestämmelserna om minimiålder, komma framdeles att omfattas av regleringen ifråga.

Barn under fjorton år och unga personer, som, oaktat de överskridit nämnda ålder, ännu äro underkastade skolplikt, skola enligt konventionsförslaget i regel icke få användas till arbete inom något av nämnda yrken.

I konventionsförslaget tages givetvis hänsyn till de mycket skiljaktiga förhållanden, som förefinnas inom de talrika yrken, å vilka förslaget äger tillämpning. Från tillämpningsområdet undantages anställning inom havsfiske samt arbete i tekniska skolor och yrkesskolor, förutsatt att arbetet är av väsentligen uppfostrande karaktär, icke tjänar till erhållande av kommersiell vinst samt är begränsat, godkänt och ställt under tillsyn av offentlig myndighet.

I varje land skall det i regel tillkomma vederbörande myndighet att från tillämpningsområdet undantaga arbete i företag, där endast medlemmar av arbetsgivarens familj sysselsättas, samt husligt arbete, som utföres av familjens egna medlemmar.

Undantagsvis må barn över tolv år användas till lättare arbeten utom skoltimmarna, förutsatt att arbetena icke äro skadliga för barnens hälsa och normala utveckling, icke inverka menligt på skolgången eller barnens förmåga att tillgodogöra sig undervisningen samt icke sträcka sig över två timmar om dagen vare sig under skoldagar eller feriedagar. Hela det antal timmar om dagen, som ägnas åt skolgång och lättare arbeten, få dock icke i något fall överstiga sju.

Även lättare arbeten förbjudas å söndagar och helgdagar (i lag fastställda högtidsdagar) samt mellan kl. 8 e. m. och 8 f. m.

Sedan vederbörande huvudorganisationer på arbetsgivar- och arbetarsidan hörts, skall i den nationella lagstiftningen bestämmas, vilka arbeten skola anses såsom »lättare arbeten», samt föreskrivas, under vilka villkor barn må användas till sådana arbeten.

I konstens, vetenskapens och undervisningens intresse må i nationell lagstiftning stadgas, att i enskilda fall tillstånd må meddelas för barn att uppträda

på scenen ävensom att såsom aktörer eller statister medverka vid filmupptagningar. Dock må tillstånd icke meddelas för anställningar, som äro farliga för barnens liv, hälsa eller moral, och speciellt icke ifråga om cirkus-, varieté- och kabaretföreställningar. Därjämte skola stränga skyddsföreskrifter meddelas för tryggande av barnens hälsa, fysiska utveckling och moral, för tillförsäkrande av god behandling, lämplig vila och fortsatta undervisningsmöjligheter. Ej heller må barn, för vilket dylikt tillstånd meddelas, användas till arbete efter midnatt.

I den nationella lagstiftningen skall fastställas en högre minimiålder än fjorton år för unga personers användande i arbete, som på grund av sin natur eller de förhållanden, under vilka det bedrives, är farligt för deras liv, hälsa eller moral. Likaså skall i nationell lagstiftning fastställas en högre minimiålder för unga personers användande till ambulerande handel på gator eller platser, dit allmänheten har tillträde, eller vid disk utanför butiker med gatuhandel eller i ambulerande yrken, där anställningsförhållandena äro sådana, att fastställandet av en högre ålder är berättigat.

I nationell lagstiftning böra föreskrivas lämpliga kontrollanordningar och straffbestämmelser för tryggande av en effektiv tillämpning av konventionens föreskrifter.

I de årsredogörelser, som staterna skola avgiva till internationella arbetsbyrån enligt art. 408 av Versaillestraktaten, böra meddelas fullständiga upplysningar rörande de åtgärder, som vidtagits för att bringa konventionens föreskrifter i verkställighet. För Indien meddelas i konventionsförslaget vissa provisoriska övergångsbestämmelser.

Konventionsförslaget antogs definitivt av konferensen med 89 röster mot 1, varjämte med samtliga avgivna 87 röster antogs en rekommendation rörande vissa praktiska tillämpningsföreskrifter.

Partiell revision av konventionen angående skydd mot olycksfall för arbetare sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg. Av ett antal regeringar hade framlagts förslag om ändring av vissa bestämmelser i 1929 års konvention angående skydd mot olycksfall för arbetare sysselsatta med lastning eller lossning av fartyg.

Flertalet av dessa ändringsförslag hänförde sig till bestämmelser av uteslutande teknisk karaktär: dimensioner för passager och räck vid tillträdesleder till kajer och fartyg, lejdare mellan däck och lastrum, lejdare å odäckade fartyg, lucköppningar till lastrum, luckor, glödgning av kättingar och liknande hjälpmedel, bromsinrättningar å kranar och vinschar m. m.

Endast två av de framställda ändringsförslagen gällde frågor av mera allmän natur: ett förslag av den belgiska regeringen att i konventionen införa en ömsesidighetsklausul och ett förslag av nederländska regeringen, att konventionen icke skulle äga tillämpning å fartyg i inre sjöfart.

I fråga om sistnämnda förslag, som upprullade hela frågan om konventionens tillämpningsområde, beslöt konferensen på yrkande av internationella ar-

betsbyrån att vidhålla konventionens ursprungliga bestämmelser om tillämpningsområde.

I fråga om ömsesidigheten beslöt konferensen att i konventionen införa en ny paragraf, enligt vilken varje medlemsstat förpliktar sig att med andra ratificerande medlemsstater avsluta överenskommelser, innefattande ömsesidigt erkännande av i resp. länder vidtagna anordningar för provningar, undersökningar och glödgningar ävensom av certifikat med därtill hörande besiktningsdokument.

I en särskild rekommendation och en resolution meddelas närmare bestämmelser om tillämpningen av föreskrifterna i den nya paragrafen.

Konferensen biföll ändringsförslagen med samtliga avgivna 88 röster. Enligt den för revision av konventioner gällande proceduren infördes ändringarna jämte därav nödvändiggjorda modifikationer av den gamla konventionens icke-reviderade bestämmelser i ett nytt konventionsförslag, som vid slutlig omröstning antogs av konferensen med samtliga avgivna 109 röster. Likaså antogs den till konventionsförslaget hörande rekommendationen med samtliga avgivna 103 röster.

Debatt om världskrisen och arbetslösheten. Som vanligt ägnade konferensen flera dagar åt en allmän diskussion av de frågor, som beröras i första delen av den av internationella arbetsbyråns direktör framlagda årsredogörelsen. Redogörelsen rörde sig så gott som uteslutande om världskrisen, dess sociala återverkningar och de åtgärder, som kunde tänkas vidtagna för dess bekämpande.

Under debatten yttrade sig 62 talare. I ett avslutande anförande sökte direktören sammanfatta resultatet av debatten och besvara till honom framställda frågor och erinringar.

Han förklarade, att man egentligen icke kan tala om någon kris för internationella arbetsorganisationen. Ett bevis på den livskraft, organisationen alltjämt äger, finner man i deltagarfrekvensen vid konferensen, ratifikationsarbetets fortgång och sociallagstiftningens framsteg i olika länder i trots av det nuvarande lägets svårigheter. Om en viss känsla av olust och oro kommit till uttryck vid konferensen, voro orsakerna härtill icke att söka i något fel hos organisationen utan i yttre förhållanden, nämligen den hela världen omfattande ekonomiska krisen. Utan att en normal ekonomisk ordning återställdes i världen, vore det i längden icke tänkbart att fullfölja arbetet på förbättrandet av massans arbets- och levnadsförhållanden. Det låge emellertid icke i arbetsorganisationens makt att bringa till stånd en sådan ordning, i dess händer hade icke »styrinrättningen» lagts. Organisationen finge därför nöja sig med att rikta en vädjan till de makthavande, regeringarna och vederbörande internationella institutioner, samt av dem kräva att utan uppskov fatta de beslut, som erfordras för återställande av sådana politiska, finansiella, monetära och ekonomiska förhållanden, som möjliggöra för internationella arbetsorganisationen att fortsätta sitt arbete på förverkligandet av social rättvisa.

Såsom ett resultat av debatten kan man betrakta det beslut, genom vilket konferensen med 73 röster mot 7 godkände ett av arbetarombuden Jouhaux, Mer-

tens och Schürch framlagt resolutionsförslag med vissa däri av irländska regeringsombudet O'Rahilly, grekiska regeringsombudet Zakkas och uruguayska regeringsombudet De Castro föreslagna ändringar.

Den antagna resolutionen har följande lydelse:

I betraktande därav att, såsom framhålles i direktörens rapport till konferensens sextonde sammanträde, den allmänna kris, varav världsekonomien lider, oavbrutet skärpts sedan tre år och för närvarande lämnar minst 25 miljoner arbetare utan arbete;

i betraktande av att den fortgående avsaktningen av den industriella verksamheten, därest den fortsätter, måste ha till följd att öka den nöd och de försakelser, varav de arbetslösa tryckas och varav likaledes de i arbete varande hotas;

i betraktande av att till följd härav ett tillstånd råder, som mer än någonsin »hotar freden och samförståndet i världen»;

i betraktande av att internationella arbetsorganisationen upprättats för att avlägsna faran härav genom åvägabringandet av social rättvisa;

i betraktande av att den sociala rättvisan kräver ordning och jämvikt i det ekonomiska systemet och att detta endast kan åvägabringas genom nationernas och de internationella institutionernas gemensamma ansträngningar;

i betraktande av att folkförbundets ekonomiska och finansiella organ med hjälp av experter frambragt tillräckligt utarbetade förslag, som endast vänta på beslut;

anmodar den av representanter för regeringar, arbetsgivare och arbetare bestående internationella arbetskonferensens sextonde sammanträde sin generalsekreterare att fästa nationernas förbunds råds och samtliga internationella arbetsorganisationens och folkförbundets medlemsstaters uppmärksamhet på förestående uttalanden och på nödvändigheten av att genom härför ägnade beslut återställa det allmänna välståndet.

Särskilt anmodar konferensen generalsekreteraren att bringa i deras åtanke följande förslag:

1) Att vederbörligen bemyndigade regeringsombud snarast möjligt måtte få i uppdrag att upprätta en förteckning över större internationella byggnadsarbeten och nationella arbeten av större omfattning, ägnade att främja vederbörande länders ekonomiska utveckling i dess helhet, att träffa nödiga anstalter för finansieringen och utan dröjsmål igångsätta arbetet.

2) Att nationernas förbund och internationella arbetsorganisationen måtte inbjudas till den stundande konferensen i Lausanne för reglering av skadeståndsfrågan och frågan om övriga internationella politiska skulder, så att de måtte kunna medverka till åvägabringandet av en definitiv lösning av dessa frågor i överensstämmelse med världsekonomiens allmänna intresse, varav nödvändigheten framstår som allt mer trängande.

3) Att staterna måtte ingå i förhandlingar om att reglera de allmänna penning- och kreditfrågorna och fastställa grunderna för ett internationellt monetärt system i besittning av de egenskaper, som fordras för stabilitet.

4) Att produktionens och internationella handelns problem måtte undersökas av regeringarna i samverkan med ombud för de mest representativa arbetsgivar- och arbetarorganisationerna i varje land för avslutande, i praktiskt syfte, av internationella konventioner, som möjliggöra ett återupptagande av den ekonomiska verksamheten på grundval av en planläggning i stort, vilken tager sikte på en gradvis och systematisk ökning av konsumtionen och en metodisk utveckling av den internationella handeln.

Med hänsyn vidare till att bland de åsyftade allmänna arbetena för den nuvarande krisens bekämpande arbeten i den allmänna hälsovårdens intresse medföra den fördelen, att de bidraga till förbättring av befolkningens välbefinnande och att höja

dess levnadsstandard, anmodar konferensen internationella arbetsbyråns styrelse att uppdraga åt byrån att hos vederbörande regeringar anhålla om uppförandet på deras program för allmänna arbeten mot arbetslösheten av arbeten i hälsovårdssyfte och speciellt hydrauliska arbeten, vattenlednings- och dräneringsarbeten, uppförandet av arbetarbostäder och elektrifiering av landsbygden.

Konferensen antog vidare en av det jugoslaviska arbetsgivarombudet Curcin föreslagen resolution, i vilken anhålles, att nationernas förbund med minsta möjliga uppskov måtte förelägga sina kompetenta organ förslaget om en »guldfred», samt ett av franska arbetarombudet Jouhaux framlagt resolutionsförslag, i vilket internationella arbetsbyrån uppmanas att, med tanke på det snara genomförandet av en internationell reglering i ämnet, undersöka frågan om införandet av laglig fyrtiotimmarsvecka i alla industriländer.

Resolutioner rörande andra frågor än de på dagordningen uppförda eller under näst föregående rubrik omnämnda. Förutom de nyss omnämnda antog konferensen ytterligare en del resolutioner avseende andra frågor än de på dagordningen uppförda.

Dessa resolutioner gällde följande ämnen:

1) Strängt iakttagande av bestämmelserna i art 401 i Versaillestraktaten för att möjliggöra för långt avlägsna länder att vidtaga nödiga förberedelser för konferensens sammanträden (föreslagen av japanska regeringsombudet Yoshisaka).

2) Uppförande på dagordningen för ett snart kommande sammanträde av konferensen av frågorna om metoder och villkor för värvning av arbetare såvensom om arbetskontrakt på längre tid, vilkas brytande medför straffpåföljder (föreslagen av det nederländska arbetarombudet Kupers).

3) Framläggande för nästa års sammanträde av konferensen av en rapport rörande frågan om kollektivavtal inom jordbruket med vederbörande organisationers därtill fogade kommentarer (föreslagen av det tyska arbetarombudet Müller).

4) Uppförande på dagordningen för ett snart kommande sammanträde av konferensen av arbetarbostadsfrågan (föreslagen av det japanska arbetarombudet Nishio).

5) Uppförande på dagordningen för ett snart kommande sammanträde av konferensen av frågan om upptagande av silikos i förteckningen över yrkessjukdomar, som giva rätt till ersättning (föreslagen av det schweiziska arbetarombudet Schürch).

6) Anordnande i förekommande fall av särskilda förberedande konsultativa konferenser för överläggning om frågor berörande förvaltningar, arbetsgivare och arbetare i kolonier och mandatområden, med representationsrätt för nämnda intressen (föreslagen av det indiska arbetarombudet Chaman Lall).

7) Undersökning i samverkan med folkförbundets vederbörande organ om utbredningen av bruket av rökopium bland arbetarna och återverkningarna härav på anställnings- och arbetsvillkoren, arbetarnas hälsa och arbetsförmåga m. m. (föreslagen av det franska arbetarombudet Jouhaux).

Kortare meddelanden.

— Allmänna sociala frågor —

Arbetsgivaroffensiv mot sociallagstiftningen i Finland. Arbetsgivarnas i Finland centralförbund har genom en av sina underkommittéer för någon tid sedan till samtliga till förbundet anslutna organisationer riktat ett cirkulär, vari dessa uppmanas att insända de anmärkningar, som kunna göras mot gällande arbetarlagstiftning. I cirkuläret framhålles, att genom en omfattande och i flera fall verklighetsfrämmande arbetarlagstiftning tryckande socialpolitiska bördor pålagts industrien. För näringslivet gör sig, menar man, ett behov gällande att åstadkomma ändringar i denna lagstiftning.

De lagar och förordningar, som närmast skulle komma i fråga vid en eventuell revision, äro: lagen om åtta timmars arbetsdag och förordningen om tillämpningen av denna lag samt statsrådets beslut om undantag från lagen ävensom om arbetstiden i kontinuerlig drift, lagen om arbetsavtal, lagen om fattigvården, lagen om firandet av självständighetsdagen som allmän högtids- och fridag, lagen om arbetsreglementen, arbetarskyddslagen, lagen om arbetsförhållanden i handels-, kontors- och nederlagsrörelser, lagen om skyddande av arbetsfred, förordningen om arbetet i industriella och vissa andra yrken, lagen om barns och unga personers användande i yrkesarbete, lagen om läroavtal och statsrådets beslut om tillämpning av denna lag, förordningen om yrkesinspektion samt sjömanslagen (särskilt om besättning å bogserbåt) och lagen om sjömäns arbetstid.

Kommittén framhåller, att även andra lagar och förordningar, än de uppräknade, måhända kunna vara i behov av ändring.

(Meddelande från svenska beskickningen i Helsingfors.)

— Arbetsmarknad och arbetslöshet —

Statens arbetslöshetskommissions verksamhet under april 1932. Antalet till kommissionen rapporterade hjälpsökande arbetslösa uppgick vid slutet av april till 111 333, varav 28 251 hänförda till det s. k. lokala arbetskraftsöverskottet. Yrkesfördelningen och ökningen (resp. minskningen) under månaden framgår av följande sammandrag:

	Antal arbetslösa	Ökning (minskn.)		Antal arbetslösa	Ökning (minskn.)
Jordbruk	5 955	— 903	Närings- o. njutningsmedelsind.	901	— 85
Skogshushållning	14 369	+ 3 911	Kemisk-tekn. o. belysningsind.	383	+ 28
Gruvdrift och malmförädling	7 036	+ 219	Trämasse- och pappersindustri	1 566	— 149
Jord-, sten- och glasindustri	8 820	+ 1 443	Grafisk industri	171	— 35
Metall- och maskinindustri	8 458	— 159	Industri och hantverk, ej spec.	1 463	— 66
Trävaruindustri	11 346	— 954	Sjöfart och fiske	1 527	— 245
Byggnadsverksamhet	6 133	— 965	Handel och samfärdsel m. m.	4 979	— 304
Läder-, hår-, gummi- o. d. ind.	393	— 17	Husligt arbete	98	— 81
Textilindustri	323	— 45	Arbete, ej hänf. till annan grupp	36 967	+ 167
Beklädnadsindustri	445	— 101	**Summa**	**111 333**	**+ 1 659**

Vid arbetslöshetskommissionens reservarbeten sysselsattes vid månadens utgång 13 879 arbetare. Antalet i gång varande arbetsföretag utgjorde 169 mot 171 vid månadens ingång.

Vid kommunala reservarbeten (utan statsbidrag) sysselsattes 10 384 arbetare samt vid s. k. statskommunala arbeten (kommunal regi med statsbidrag) 4 863 arbetare. Härförutom uppburo 5 163 personer kommunalt arbetslöshetsunderstöd och 26 452 personer kontant understöd med statsbidrag.

Statens bruttoutgifter för arbetslöshetens bekämpande uppgingo under april till 3 196 310 kronor och under årets fyra första månader till sammanlagt 11·0 miljoner kronor.

Den privata arbetsförmedlingen under år 1931. Antalet vid de privata platsbyråerna under år 1931 tillsatta platser har enligt byråernas till socialstyrelsen insända uppgifter utgjort som följer:

År 1931	Hela riket				Därav i Stockholm			
	Antal uppgiftslämnare	Antal tillsatta platser			Antal uppgiftslämnare	Antal tillsatta platser		
		Manl.	Kvinnl.	Summa		Manl.	Kvinnl.	Summa
Januari	139	132	2 744	2 876	28	12	1 137	1 149
Februari	143	195	2 738	2 933	28	18	1 074	1 092
Mars	142	344	3 370	3 714	28	20	1 229	1 249
April	144	418	4 428	4 846	27	30	1 560	1 590
Maj	141	442	3 759	4 201	27	55	1 507	1 562
Juni	139	363	2 888	3 251	26	27	1 134	1 161
Juli	138	358	2 323	2 681	26	35	914	949
Augusti	144	404	2 899	3 303	26	26	1 113	1 139
September	143	326	3 876	4 202	26	15	1 545	1 560
Oktober	141	496	3 522	4 018	24	14	1 109	1 123
November	140	151	2 451	2 602	25	14	941	955
December	142	79	1 755	1 834	26	6	730	736
Hela året 1931	**153**	**3 708**	**36 753**	**40 461**	**28**	**272**	**13 993**	**14 265**
» » 1930	151	4 643	40 140	44 783	28	625	16 608	17 233

Totalresultatet för rapportårets verksamhet utvisade sålunda en minskning från närmast föregående år med c:a 4 320 tillsatta platser i hela riket och 2 970 enbart i huvudstaden.

I här angivna siffror för år 1931 ingå icke uppgifterna för en i Stockholm befintlig platsbyrå för kvinnlig hemhjälp o. d., vilken sedan flera år utövat kommissionärsverksamhet men först fr. o. m. mars månad 1929 börjat fullgöra sin rapportskyldighet och därmed redovisas i den fortlöpande statistiken. Byrån ombesörjer förmedling av tillfälliga anställningar till husligt arbete av i regel mycket kortvarig natur. Antalet tillsatta platser är därför särdeles stort — under redovisningsåret utgjorde siffran icke mindre än 12 258 — och för att ej förrycka jämförelsen med statistiken för tidigare år ha ifrågavarande siffror ansetts icke böra medtagas i ovanstående och närmast efterföljande sammanställning över resultaten av förmedlingsverksamheten.

Anmärkas bör, att det i tabellen angivna antalet uppgiftslämnare icke sammanfaller med antalet av länsstyrelserna beviljade kommissionärsrättigheter. Hela antalet dylika rättigheter torde under året ha uppgått till c:a 190, men endast 154[1] platskommissionärer ha inkommit med rapporter för hela året eller någon del därav; återstoden torde icke ha utnyttjat sina rättigheter.

Största antalet förmedlingar faller inom de kvinnliga arbetsområdena. För att närmare utröna förmedlingsresultatet inom olika yrkesgrupper har socialstyrelsen låtit bearbeta rapporterna från Stockholms stad. Platsförmedlingen inom kvinnliga yrken under 1931 vid förutnämnda 28 privata kommissionskontor framgår av efterföljande översikt:

	Arbetssökande personer	Lediga platser	Tillsatta platser
Kontors- och butikspersonal	2 453	1 967	551
Hotell- och restaurangpersonal	10 758	9 910	4 541
Husligt arbete	16 660	26 514	7 376
Sjukvårdspersonal	2 441	2 143	1 412
Övriga	414	306	113
Summa för Stockholm	**32 726**	**40 840**	**13 993**

[1] Häri ingår en rapporterande kommissionär i Stockholm, för vilken på ovan angivna grunder uppgifterna icke ansetts böra medtagas i de statistiska översikterna.

Liksom vid de offentliga arbetsförmedlingarna förekommer det även vid de privata byråerna, att en lediganmäld plats icke omedelbart kan tillsättas, utan måste upptagas bland de lediga platserna i två på varandra följande månadsrapporter. I den offentliga arbetsförmedlingens årsstatistik (för år 1931 se Soc. Medd. årg. 1932, sid. 132 ff.) borträknas alla från föregående månad kvarstående lediga platser för att man därigenom må kunna erhålla en exakt bild av platstillgången. Beträffande de privata platsbyråerna låter sig en dylik redovisning göra för den å varje kommissionärsrapport upptagna slutsumman för lediga platser under månaden, men däremot icke för de lediga platserna fördelade efter yrken, varför här i flera fall en plats mer än en gång medräknats såsom ledig. I tablån här ovan måste därför bruttosiffrorna för lediga platser (d. v. s. med inräkning av antalet från föregående månad kvarstående platser) medtagas. Denna siffra uppgår för den privata kvinnliga förmedlingen i huvudstaden till 40 840 under året, men nettosiffran stannar vid 33 149 på grund av att 7 691 platser redovisats såsom lediganmälda redan i tidigare månadsrapporter.

Även med den ovan gjorda reduceringen av de lediga platserna föreligger dock en kraftig disproportion mellan antalet platssökande och lediga platser å ena sidan och antalet tillsatta å den andra till följd av de i stor utsträckning förekommande dubbelanmälningarna å flera kommissionskontor.

Endast 42 % av nettoantalet lediga platser i Stockholm blevo tillsatta.

Hela antalet kommissionärer, från vilka rapporter under året inkommit — inräknat sådana, vilkas verksamhet endast pågått vissa månader eller vilkas uppgifter varit för statistisk bearbetning obrukbara — utgjorde som nämnt 154. Deras fördelning på olika län framgår av följande översikt:

Stockholms stad	29	Malmöhus län	39	Kopparbergs län	3
Stockholms län	2	Hallands län	6	Gävleborgs län	4
Uppsala län	2	Göteborgs o. Bohus län	8	Västernorrlands län	9
Södermanlands län	4	Älvsborgs län	4	Jämtlands län	3
Östergötlands län	9	Skaraborgs län	2	Västerbottens län	1
Jönköpings län	2	Värmlands län	11	Norrbottens län	2
Kronobergs län	3	Örebro län	4	Summa	**154**
Kristianstads län	6	Västmanlands län	1		

Sedan föregående år har antalet rapporterande kommissionärer ökats i Jämtlands län med 2 samt i Stockholms, Södermanlands, Älvsborgs och Norrbottens län med 1 vardera. Minskning förekom i Östergötlands, Kristianstads, Malmöhus och Västernorrlands län med 1 vardera. För landet i dess helhet föreligger sålunda en nettoökning av antalet rapporterande kommissionärer med 2, från 152 år 1930 till 154 år 1931.

Sjuksköterskebyråernas verksamhet under år 1931. Antalet i verksamhet varande, godkända sjuksköterskebyråer har under 1931 liksom föregående år utgjort 12.[1]

Förmedlingsverksamhetens omfattning framgår av nedanstående tablå, vilken upprättats med ledning av de till medicinalstyrelsen insända årsredogörelserna:

	Stockholm	Övriga orter	Summa
Antalet *inskrivna sjuksköterskor* den 31 dec. 1931	3 039	2 234	5 273
därav anställda i fasta platser	2 020	1 578	3 598
tillgängliga för privat vård och vikariat	619	514	1 133
för tillfället icke i sjukvårdstjänst	400	142	542
Antalet *verkställda förmedlingar*	30 874	55 639	86 513
därav fasta platser	321	311	632
tillfälliga platser (vikariat)	1 160	1 400	2 560
längre eller kortare tids privat vård	3 709	4 077	7 786
tillfälliga sjukbesök	25 684	49 851	75 535

Anmärkas bör, att de vid en viss byrå inskrivna sjuksköterskorna icke alltid äro stationerade å den ort, där byrån är belägen. Sålunda uppehålla t. ex. de vid stockholmsbyråerna rapporterade sjuksköterskorna i stor utsträckning befattningar å andra orter inom riket.

[1] Jfr Soc. Medd. årg. 1928, sid. 274.

Under året ha vid sjuksköterskebyråerna 437 sjuksköterskor nyinskrivits, under det att 135 av skilda anledningar avförts ur registren över disponibla sjuksköterskor. Antalet sjuksköterskor har sålunda under året ökats med 302.

Internationell planläggning av allmänna arbeten. I dessa meddelanden har förut redogjorts för det förberedande arbetet inom folkförbundets undersökningskommitté för granskning av förslag till allmänna arbeten av nationell eller internationell omfattning, i vilken kommitté internationella arbetsbyrån representeras av tre medlemmar av styrelsen.[1]

Vid sitt första sammanträde i Genève den 14—15 oktober 1931 föranstaltade kommittén om en cirkulärskrivelse till regeringarna med anhållan att delgiva nationernas förbunds generalsekreterare framlagda positiva förslag avseende tekniska förbättringar och motverkandet av arbetslösheten.

Vid ett andra sammanträde i Paris den 30 mars—2 april 1932 har kommittén förehaft till granskning ett tjugotal arbetsplaner, vilka förut i detalj genomgåtts av enskilda medlemmar. En del av planerna ansågos tillgodose de uppställda kraven och godkändes därför av kommittén. I fråga om andra ansåg kommittén, att tillräckliga upplysningar icke förelågo, och infordrade sådana från vederbörande regeringar. En del planer förkastades såsom icke uppfyllande fordringarna.

Kommittén uppställde till en början vissa principer till ledning för granskningsarbetet. Den enades om tre huvudgrunder, efter vilka urval skulle ske:

1) planens värde ur synpunkten av arbetslöshetens bekämpande, d. v. s. i vilken utsträckning den kunde anses bereda arbete åt ett större antal arbetare för en längre tid såväl på själva arbetsplatsen som i de företag, som hade att leverera material;

2) frågan om arbetets produktiva karaktär, varmed dock icke skulle avses, att arbetet i förväg måste visas vara fullt räntabelt;

3) arbetets internationella betydelse, vilken betydelse kunde tänkas vara växlande alltefter omständigheterna och bero av direkt samverkan mellan olika länder, beredandet av lättnader för internationella handeln eller andra former av internationell samverkan.

Bland de planer, som av kommittén godkändes för vidarebefordran till förbundsrådet, må omnämnas en av grekiska regeringen framlagd plan till reglering av vattentillförseln och bevattningen av Saloniki- och Seresslätterna, en av lettländska regeringen framlagd plan till väg- och brobyggnader, en del av polska regeringen framlagda förslag till vattenledning och dränering ävensom till järnvägs- och vägbyggnader samt en av jugoslaviska regeringen framlagd plan till vägbyggnad parallellt med de ungerska och rumänska gränserna från österrikiska gränsen (i riktning München) mot den grekiska gränsen (i riktning Saloniki) med vissa förgreningar till huvudstäderna i angränsande länder. Ett par andra av sistnämnda regering framlagda förslag godkändes med vissa reservationer.

Bland de planer, i fråga om vilka kommittén ajournerade sitt beslut och beslöt inhämta kompletterande upplysningar, märkas en av rumänska regeringen framlagd plan till vägbyggnader och vissa av bulgariska regeringen föreslagna hydrauliska arbeten.

Höjning av statsbidraget till de franska arbetslöshetskassorna. I dessa meddelanden har redogjorts för det statsbidrag, som i Frankrike utgår dels till på frivillighetens väg bildade kassor för försäkring mot arbetslöshet och dels till understödskassor, som bildas av kommuner eller departement för hjälp åt arbetslösa.[1]

Detta bidrag utgår dels i proportion till det understöd, som utlämnas av kassorna, och dels med visst maximum, som numera beräknas med hänsyn tagen till storleken av den arbetslöses familj och antalet av de personer han har att försörja; dessutom gäller viss maximal understödsperiod ävensom viss väntetid. Proportionen mellan statsbidraget och understödet höjdes under förra året för försäkringskassornas del till 50 % av utbetalt understöd och för understödskassornas del till mellan 60 och 90 %, alltefter relationen mellan

[1] Soc. Medd. årg. 1931, sid. 1007 ff. — [2] Soc. Medd. årg. 1932, sid. 295.

antalet understödda arbetslösa och folkmängden inom det distrikt, där kassan har sin verksamhet.

Beträffande försäkringskassorna har nu genom dekret den 5 april 1932 vidtagits en höjning av statsbidragets proportion, som avser att svara mot den sist vidtagna höjningen av de till understödskassorna utgående bidragen. Enligt dekretet fastställes bidraget till belopp växlande mellan 60 och 90 % av understödet, alltefter relationen mellan det antal arbetslöshetsdagar, för vilka kassan utbetalt understöd, och det potentiella antalet arbetsdagar, som beräknas till 300 om året för varje medlem av kassan. Bidraget utgör 60 % av det under senare hälften av 1931 utbetalda understödsbeloppet, därest antalet dagar, för vilka understöd utgått, representerar högst en tiondel av antalet potentiella arbetsdagar. För nästa tiondel understödsdagar utgör bidragsprocenten 70 %, för tredje tiondelen 80 % och för därutöver utbetalt understöd 90 %. Försäkringskassorna äro berättigade till förskott för gjorda utbetalningar under första kvartalet av 1932 mot säkerhet av det för första halvåret utgående bidraget.

— Föreningsväsen —

Svenska arbetsgivareföreningen år 1931. Enligt den till svenska arbetsgivareföreningens ordinarie stämma i maj 1932 avgivna styrelseberättelsen uppgick antalet delägare vid början av innevarande år till 3 118 mot 2 969 den 1 januari 1931. De under året nytillkomna delägarna sysselsatte 5 014 arbetare, de avgångna 4 571, men dessutom har för en del äldre delägare redovisats ökat arbetarantal, vadan föreningens totala omslutning under året ökats från 306 520 till 308 400 arbetare.

Dessa siffror, som grunda sig på de av delägarna i och för ansvarighetsbeloppens bestämmande avgivna arbetaruppgifterna, återgiva emellertid icke de mera tillfälliga växlingar i arbetarantalet, som äro en följd av konjunkturerna å arbetsmarknaden. Den hos föreningens samtliga delägare och de största yrkesförbunden under årets olika månader faktiskt sysselsatta arbetsstyrkan framgår av efterföljande tablå:

	1/1	1/2	1/3	1/4	1/5	1/6	1/7	1/8	1/9	1/10	1/11	1/12
Sysselsatta arbetare i tusental . .	257	274	275	273	279	287	284	288	285	283	279	272
Därav:												
Järnbruksförbundet » . .	28·7	28·9	29·3	29·3	29·3	29·6	29·5	29·0	28·7	28·2	28·1	27·7
Pappersmasseförbundet » . .	13·6	13·2	13·5	13·1	12·9	14·3	14·7	14·7	14·2	14·2	14·5	14·1
Pappersbruksförbundet » . .	13·4	13·7	13·9	14·0	14·1	14·3	14·6	14·4	14·5	14·4	14·3	14·2
Textilindustriförbundet » . .	30·8	32·3	32·4	31·0	32·4	32·5	32·5	32·5	32·5	32·4	32·8	32·9
Verkstadsföreningen » . .	53·1	57·4	57·0	56·1	56·3	55·8	51·8	54·6	54·2	52·7	52·1	51·6
Sågverksförbundet » . .	9·5	10·2	9·8	10·4	12·1	16·2	16·6	16·1	14·5	14·2	13·2	12·3
Byggnadsindustriförbundet » . .	10·5	13·1	13·1	12·9	14·8	16·0	16·4	16·7	16·3	12·8	11·4	9·8

Några organisatoriska förändringar ha under 1931 icke skett inom föreningen. Det förtjänar emellertid nämnas, att under året överenskommelse träffats mellan Södra Sveriges stuvareförbund och Norrlands stuvareförbund om närmare samarbete mellan förbunden. De båda förbunden bilda härmed i praktiken, så länge denna samarbetsöverenskommelse gäller, en yrkesgrupp.

Fackföreningsinternationalens ekonomiska kongress i Genève i april 1932. Sedan fackföreningsinternationalens styrelse vid sammanträde i Bern den 16—18 mars 1932 beslutat sammankalla en ekonomisk kongress för behandling av frågan om världskrisen och arbetslösheten, hölls en dylik kongress i Genève den 16—17 april 1932 i närvaro av representanter för 21 anslutna landsorganisationer ävensom ett antal utomstående organisationer.

Det beslöts att offentliggöra ett manifest till hela världens arbetare, och lämnas i det följande ett kortfattat sammandrag härav.

Bland de krav, som framställdes vid kongressen, lades särskild vikt på arbetstidens minskning till fyrtio timmar i veckan, lönenivåns upprätthållande och ökning av massans köpkraft.

Särskilt betydelsefullt förklarades också vara anordnandet av allmänna arbeten vare sig av nationell eller internationell omfattning för beredande av arbete åt de många miljonerna

av arbetslösa. En lämplig organisation och en sträng tillsyn över den internationella kreditpolitiken i förening med strävandena att sätta en gräns för rustningskostnaderna förordades såsom ett medel att lösa frågan om de allmänna arbetenas finansiering.

En förbättring av den ekonomiska situationen kan icke komma till stånd, förrän frågan om skadestånd och internationella skulder erhållit en definitiv och tillfredsställande lösning, enligt vilken de ansvariga staterna förpliktas att i samverkan med arbetarorganisationerna lägga grunden till en vetenskaplig organisation av de viktigare grenarna av produktionen och den internationella handeln. I samband härmed kräves ett ökat inflytande från myndigheternas sida över det ekonomiska livets alla områden jämte en effektiv tillsyn utövad av samhällets demokratiska organ.

Kongressen gav också enhälligt uttryck åt det önskemålet att få till stånd åtgärder till skydd för den av depressionen tryckta arbetarklassen. De arbetslösa måste utan undantag komma i åtnjutande av arbetslöshetsförsäkring i alla länder. Angrepp mot socialförsäkringen måste mötas med ett kraftigt motstånd. Arbetarorganisationerna måste över allt ha rätt till att oförhindrat verka till försvar för arbetarna. Föreningsfrihet och yttrandefrihet äro att räkna till proletariatets aktionsmedel och ligga till grund för varje strävande att förbättra arbetarklassens arbets- och levnadsförhållanden.

Det var i full känsla av sitt ansvar som kongressen erinrade arbetarna i alla världens länder om att det nu mer än någonsin vore de fackliga organisationernas plikt att kämpa för de framställda kraven utan hänsyn till särintressen och övergående strömningar.

Manifestet slutar med en vädjan till enighet i den gemensamma aktionen för realiserandet av de samfällda krav, som ensamma äro ägnade att åvägabringa en förbättring i det nuvarande tillståndet.

— Socialförsäkring —

Franskt lagförslag om definition av begreppet »löntagare» enligt nya socialförsäkringslagen. I den nya franska socialförsäkringslagen av den 30 april 1930 föreskrives, att löntagare, vilkas årsinkomst överstiger visst belopp, äro obligatoriskt försäkrade mot de i lagen angivna riskerna. Emellertid ha uppstått vissa svårigheter att definiera begreppet löntagare. I ett ministeriellt cirkulär av den 23 augusti 1930 anmodades prefekterna att såsom löntagare betrakta varje anställd, vilken befinner sig i ett förhållande av personlig subordination eller ekonomiskt beroende gentemot den person, som anställt honom, oberoende av beskaffenheten av avtalet mellan arbetsgivaren och arbetaren, resp. den anställde.

Eftersom denna definition mera hänför sig till den faktiska än den formella ställningen, underkändes den av kassationsdomstolen, som genom beslut den 6 juli 1931 förklarade, att en av en bolagskoncern anställd direktör icke vore att anse såsom obligatoriskt försäkrad. I motiveringen till beslutet förklaras,

1) att en persons juridiska ställning i förhållande till den, för vilken han arbetar, icke bestämmes av ifrågavarande persons svaga eller beroende ställning, utan endast av det mellan parterna träffade avtalet och

2) att egenskapen av löntagare nödvändigtvis innefattar tillvaron av ett juridiskt subordinationsförhållande gentemot arbetsgivaren.

För att göra slut på all ovisshet och giva ett otvetydigt uttryck åt vad som kan anses som lagstiftarens vilja, har regeringen i parlamentet framlagt ett förslag till lag, genom vilken begreppet löntagare definieras och definitionen kompletteras genom en förteckning å de kategorier av anställda, i fråga om vilka tvekan skulle kunna uppstå och som anses böra räknas till obligatoriskt försäkrade. Denna förteckning omfattar hemarbetare, hotell-, café- och restauranganställda, vilkas ersättning helt eller delvis utgår i form av dricks pengar, föreståndare för kooperativa konsumtionsaffärer, för filialer av bolagskoncerner m. m.

I förslaget föreskrives vidare, att en hemarbetare, som själv anställt löntagare, framdeles skall, samtidigt som han anses som löntagare och underkastad försäkringsplikt, vara skyldig att erlägga den på arbetsgivaren fallande avgiften för de personer, vilka han anställt.

(Industrial and Labour Information.)

Sveriges offentliga arbetsförmedling under maj 1932.

Översikt av verksamheten vid de särskilda anstalterna.

Anstalter	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökn. per 100 led. pl.	Anstalter	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökn. per 100 led. pl.
Stockholms stad	16 294	5 111	3 967	319	Eslöv	272	164	137	166
Stockholms län	4 340	1 766	1 430	246	Skurup	125	146	94	86
Uppsala län	1 244	715	507	174	Vellinge	114	115	98	99
Södermanlands län	1 341	810	651	166	Ortsombud	605	57	57	.
Östergötlands län	2 230	983	807	227	Hallands län	910	333	244	273
Norrköping	1 714	291	227	589	Göteborgs o. Boh. l.	2 965	588	452	504
Jönköpings län	994	428	347	232	Göteborg	11 762	2 916	2 504	403
Kronobergs län	1 056	424	342	249	Älvsborgs län	1 519	521	453	292
Norra Kalmar län	982	179	163	549	Skaraborgs län	1 354	594	363	228
Södra Kalmar län	1 528	286	242	534	Värmlands län	3 681	741	637	497
Gotlands län	355	215	183	165	Örebro län	2 641	800	543	330
Blekinge län	3 319	1 178	1 013	282	Västmanlands län	2 575	748	640	344
Kristianstads län	1 638	1 210	956	135	Kopparbergs län	2 958	576	505	514
Malmö	6 046	1 500	1 159	403	Gävleborgs län	2 671	408	378	655
Lund	566	208	194	272	Västernorrlands l.	4 498	751	733	599
Landskrona	1 663	508	493	327	Jämtlands län	3 380	467	449	724
Hälsingborg	2 621	765	695	343	Västerbottens län	887	279	238	318
Ystad	557	116	99	480	Norrbottens län	1 362	395	355	345
Trälleborg	730	250	240	292	Tillsammans	**93 497**	**27 542**	**22 595**	**339**

Malmöhus län

Översikt av verksamheten för huvudgrupper av arbete.

	Manliga avdeln.			Kvinnliga avdeln.			Tillsammans				
	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Arbetssökande personer	Ansökningar om arbete	Lediga platser	Tillsatta platser	Ansökn. per 100 led. pl.
Jordbr. o. skogshush.	11 265	4 282	3 703	736	1 462	671	11 640	12 001	5 744	4 374	209
Industri o. hantverk	32 230	1 458	1 414	1 224	467	324	32 434	33 454	1 925	1 738	1 738
Sjöfart och fiske	8 845	2 359	2 323	466	205	202	9 147	9 311	2 564	2 525	363
Handel o. samfärdsel	6 955	1 098	1 035	3 464	2 460	1 902	9 966	10 419	3 558	2 937	293
Husligt arbete	8	2	2	9 489	9 043	6 382	7 051	9 497	9 045	6 384	105
Annat arbete	18 221	4 691	4 626	594	15	11	17 786	18 815	4 706	4 637	400
Summa	**77 524**	**13 890**	**13 103**	**15 973**	**13 652**	**9 492**	**88 024**	**93 497**	**27 542**	**22 595**	**339**
Därav under 18 år	3 025	1 353	1 195	2 292	1 608	1 149	5 150	5 317	2 961	2 344	180
Tills. april 1932	88 359	16 280	15 005	18 975	15 170	10 555	101 996	107 334	31 450	25 560	341
» maj 1931	37 501	15 395	13 171	14 803	16 499	10 545	47 307	52 304	31 894	23 716	164
» » 1930	26 375	14 172	11 492	13 804	16 893	10 318	35 571	40 179	31 065	21 810	129
» » 1929	24 703	13 309	11 173	13 551	15 243	9 669	33 673	38 254	28 552	20 842	134

Utanför resp. länsförmedlingsanstalters rapporteringsområden tillsattes under månaden 2 487 platser, varav 1 869 manliga och 618 kvinnliga; motsvarande tal under samma månad föregående år voro resp. 3 213, 2 611 och 602 samt under nästlidna månad resp. 2 398, 1 817 och 581.

	Arbetsförmedlings-anstalter	Hela antalet			Jordbruk m. m.			Skogshushållning			Gruvdrift o. malmförädling			Jord-, sten- o. glasindustri		
		Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.
	Manliga avdeln. .	**77 524**	**13 890**	**13 103**	**6 895**	**3 868**	**3 298**	**4 370**	**414**	**405**	**3 548**	**109**	**109**	**3 484**	**327**	**324**
1	Stockholms stad . . .	11 488	1 274	1 216	130	9	9	2	—	—	7	—	—	43	1	1
2	Stockholms län . . .	3 786	1 143	1 112	1 180	682	660	61	7	7	485	37	37	50	2	2
3	Uppsala län	980	361	314	261	181	129	21	2	—	210	—	—	38	—	—
4	Södermanlands län .	937	383	363	210	172	152	—	5	5	—	—	—	14	11	11
5	Östergötlands län . .	1 584	478	451	514	247	223	23	1	1	28	—	—	67	4	4
6	Norrköping	1 578	169	136	89	44	30	—	—	—	—	—	—	3	—	—
7	Jönköpings län . . .	660	199	175	128	96	73	12	—	—	12	1	1	12	7	7
8	Kronobergs län . . .	830	195	178	174	99	82	17	3	3	1	1	1	57	12	12
9	Kalmar län	2 316	290	275	234	61	48	83	—	—	5	—	—	62	—	—
10	Gotlands län	200	86	79	69	50	44	—	—	—	—	—	—	1	—	—
11	Blekinge län	2 807	758	721	336	205	183	8	—	—	1	—	—	937	145	145
12	Kristianstads län . .	1 065	664	559	655	571	468	18	—	—	20	—	—	63	10	10
13	Malmöhus län: Malmö	4 521	387	375	87	50	42	—	—	—	—	—	—	131	1	1
14	Hälsingborg . .	2 281	513	506	71	20	15	—	—	—	91	—	—	9	—	—
15	Övriga anstalter	4 217	1 216	1 149	542	427	362	—	—	—	27	—	—	130	15	15
16	Hallands län	798	200	188	97	64	32	—	—	—	3	—	—	44	—	—
17	Göteborgs o. Boh. län	2 645	360	318	152	111	74	—	—	—	—	—	—	1 604	115	112
18	Göteborgs stad . . .	9 919	1 461	1 409	135	158	139	—	39	39	—	—	—	18	2	2
19	Älvsborgs län	1 401	389	381	140	49	41	2	—	—	77	5	5	19	1	1
20	Skaraborgs län . . .	976	207	177	297	154	130	—	—	—	1	—	—	24	—	—
21	Värmlands län . . .	3 488	505	494	273	66	57	865	74	74	56	29	29	48	1	1
22	Örebro län	2 250	303	278	222	144	120	123	2	2	558	3	3	49	—	—
23	Västmanlands län . .	2 174	410	370	188	144	122	50	19	12	837	12	12	26	—	—
24	Kopparbergs län . . .	2 664	320	319	83	23	22	760	124	124	724	10	10	4	—	—
25	Gävleborgs län . . .	2 398	227	227	135	7	7	449	6	6	100	11	11	22	—	—
26	Västernorrlands län .	4 450	724	709	233	1	1	804	—	—	—	—	—	8	—	—
27	Jämtlands län . . .	3 167	252	252	201	19	19	921	70	70	—	—	—	1	—	—
28	Västerbottens län . .	703	102	102	45	14	14	24	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Norrbottens län . . .	1 241	294	290	14	—	—	127	62	62	305	—	—	—	—	—
	Kvinnliga avdeln.	**15 973**	**13 652**	**9 492**	**786**	**1 462**	**671**	—	—	—	—	—	—	7	—	—
1	Stockholms stad . .	4 806	3 837	2 751	14	35	35	—	—	—	—	—	—	1	—	—
2	Stockholms län . . .	554	623	318	28	71	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Uppsala län	264	334	193	32	93	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Södermanlands län .	404	427	288	44	95	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Östergötlands län . .	646	505	356	42	76	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Norrköping	136	122	91	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Jönköpings län . . .	334	229	172	12	19	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Kronobergs län . . .	226	229	164	36	61	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Kalmar län	194	175	130	20	32	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Gotlands län	155	129	104	8	20	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Blekinge län	512	420	292	43	118	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Kristianstads län . .	573	546	397	118	148	96	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Malmöhus län: Malmö	1 525	1 113	784	11	26	14	—	—	—	—	—	—	6	—	—
14	Hälsingborg . .	340	252	189	6	11	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Övriga anstalter	415	348	263	65	100	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Hallands län	112	133	76	16	35	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Göteborgs o. Boh. län	320	228	134	43	44	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Göteborgs stad . . .	1 843	1 455	1 095	7	21	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Älvsborgs län . . .	118	132	72	2	11	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Skaraborgs län . . .	378	387	186	30	110	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Värmlands län . . .	193	236	143	24	43	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Örebro län	391	497	265	33	122	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Västmanlands län . .	401	338	270	39	66	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Kopparbergs län . .	294	256	186	18	35	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Gävleborgs län . . .	273	181	151	6	8	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Västernorrlands län .	48	27	24	3	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Jämtlands län . . .	213	215	197	15	31	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Västerbottens län . .	184	177	136	20	26	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Norrbottens län . . .	121	101	65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Metall- o. maskin-industri			Trävaru-industri			Byggnads-verksamhet			Läder-, här- o. gummi-industri			Textil-industri			Beklädnads-industri			Närings- o. njut-ningsmedels-industri			
Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T. p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L. p.	T. p.	
8 857	**189**	**171**	**3 735**	**104**	**104**	**7 471**	**531**	**522**	**404**	**5**	**5**	**326**	**4**	**4**	**542**	**26**	**19**	**1 030**	**31**	**28**	
2 196	39	32	224	5	5	2 616	75	71	97	4	4	13	—	—	97	10	8	144	2	2	1
492	36	36	43	8	8	315	56	56	5	—	—	1	—	—	16	1	1	31	3	3	2
69	2	2	13	—	—	32	—	—	2	—	—	1	—	—	8	—	—	22	—	—	3
286	12	12	46	1	1	34	7	7	2	—	—	1	—	—	4	—	—	8	1	1	4
191	3	3	99	6	6	143	44	44	1	—	—	1	—	—	3	—	—	14	1	1	5
235	4	3	131	2	2	393	38	37	7	—	—	86	—	—	6	2	2	15	—	—	6
83	—	—	61	21	21	56	16	16	3	—	—	4	—	—	5	—	—	15	1	1	7
19	—	—	25	2	2	20	4	4	—	—	—	—	—	—	2	—	—	3	—	—	8
400	1	1	161	22	22	138	5	5	9	—	—	5	—	—	3	—	—	73	—	—	9
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
39	—	—	25	—	—	36	—	—	3	—	—	—	—	—	3	—	—	17	—	—	11
44	2	2	21	2	2	70	29	28	—	—	—	—	—	—	2	—	—	6	—	—	12
856	9	7	158	1	1	899	15	15	79	—	—	18	1	1	67	1	1	106	1	1	13
175	—	—	15	—	—	266	2	2	57	—	—	6	—	—	13	—	—	30	1	1	14
602	9	7	55	1	1	303	13	13	84	1	1	12	—	—	15	3	3	241	6	6	15
109	4	4	40	—	—	75	29	29	4	—	—	18	—	—	13	—	—	11	—	—	16
66	1	1	48	—	—	56	6	5	4	—	—	4	—	—	3	1	—	32	3	3	17
1 812	37	31	581	1	1	773	44	42	27	—	—	118	2	2	57	5	4	134	4	3	18
188	15	15	52	1	1	101	14	14	4	—	—	27	1	1	6	—	—	9	2	2	19
52	1	1	19	—	—	25	—	—	2	—	—	—	—	—	2	3	—	43	6	4	20
310	—	—	114	—	—	224	3	3	2	—	—	9	—	—	14	—	—	2	—	—	21
106	2	2	34	—	—	112	14	14	10	—	—	—	—	—	179	—	—	14	—	—	22
277	7	7	71	4	4	159	14	14	—	—	—	—	—	—	2	—	—	17	—	—	23
50	3	3	129	3	3	175	59	59	—	—	—	—	—	—	1	—	—	6	—	—	24
126	—	—	337	1	1	106	3	3	—	—	—	2	—	—	8	—	—	18	—	—	25
39	2	2	880	20	20	149	7	7	1	—	—	—	—	—	5	—	—	9	—	—	26
13	—	—	49	3	3	76	30	30	1	—	—	—	—	—	3	—	—	5	—	—	27
5	—	—	55	—	—	48	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
17	—	—	249	—	—	70	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	5	—	—	29
141	**7**	**7**	**1**	**2**	**2**	—	—	—	**108**	**44**	**43**	**112**	**16**	**14**	**322**	**228**	**134**	**201**	**97**	**66**	
128	6	6	1	—	—	—	—	—	6	1	—	20	8	6	102	117	58	62	21	17	1
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	1	1	1	1	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	1	1	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	2	—	4	3	1	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—	2	—	—	1	3	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	4	2	2	—	1	1	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	2	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	1	3	2	1	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	5	5	5	12
8	—	—	—	—	—	—	—	—	85	42	42	7	5	5	83	56	35	47	12	5	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	—	3	—	—	7	2	2	6	3	3	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	5	—	—	4	—	—	1	1	1	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	1	1	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	3	2	17
3	1	1	—	2	2	—	—	—	1	—	—	56	3	3	93	44	32	50	15	11	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	2	—	—	—	1	1	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	4	1	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	3	4	1	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	1	4	4	23
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	4	5	5	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29

	Arbetsförmedlingsanstalter	Kem. - tekn. o. belysningsindustri			Trämasse- o. pappersindustri			Grafisk industri			Industri o. hantverk, ej specific.			Sjöfart och fiske		
		Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.
	Manliga avdeln. .	**337**	**15**	**15**	**439**	**4**	**4**	**217**	**12**	**12**	**1 840**	**101**	**97**	**8 845**	**2 359**	**2 323**
1	Stockholms stad . .	11	1	1	38	—	—	114	4	4	628	39	37	804	426	410
2	Stockholms län . . .	1	—	—	1	1	1	8	—	—	56	2	2	97	25	25
3	Uppsala län	2	—	—	2	—	—	1	—	—	15	6	6	3	—	—
4	Södermanlands län .	—	—	—	3	—	—	1	—	—	4	—	—	78	52	52
5	Östergötlands län . .	—	—	—	—	—	—	3	—	—	95	1	1	15	5	5
6	Norrköping	2	1	1	23	2	2	6	—	—	33	2	2	130	30	28
7	Jönköpings län . . .	16	—	—	—	—	—	4	—	—	15	—	—	4	—	—
8	Kronobergs län . . .	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Kalmar län	8	—	—	4	—	—	1	—	—	35	1	1	458	66	65
10	Gotlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	87	21	21
11	Blekinge län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	—	—	579	116	116
12	Kristianstads län . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	19	9	9
13	Malmöhus län: Malmö	141	—	—	37	—	—	7	—	—	266	24	24	400	85	84
14	Hälsingborg . .	21	—	—	1	—	—	3	—	—	31	—	—	1 106	347	347
15	Övriga anstalter	18	—	—	3	—	—	5	—	—	46	2	2	732	350	350
16	Hallands län	1	2	2	2	—	—	1	—	—	6	—	—	158	37	37
17	Göteborgs o. Boh. län	10	—	—	2	—	—	2	—	—	8	—	—	161	27	27
18	Göteborgs stad . . .	52	11	11	45	1	1	51	8	8	223	16	15	2 926	574	559
19	Älvsborgs län . . .	—	—	—	23	—	—	—	—	—	35	6	6	14	—	—
20	Skaraborgs län . . .	2	—	—	—	—	—	—	—	—	45	—	—	7	—	—
21	Värmlands län . . .	—	—	—	57	—	—	—	—	—	158	—	—	38	17	17
22	Örebro län	14	—	—	6	—	—	2	—	—	16	—	—	8	—	—
23	Västmanlands län . .	—	—	—	1	—	—	2	—	—	18	—	—	8	2	2
24	Kopparbergs län . .	—	—	—	4	—	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—
25	Gävleborgs län . . .	—	—	—	9	—	—	1	—	—	31	—	—	334	101	101
26	Västernorrlands län .	38	—	—	30	—	—	1	—	—	34	1	1	527	53	53
27	Jämtlands län . . .	—	—	—	146	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Västerbottens län . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	74	11	11
29	Norrbottens län . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	78	5	4
	Kvinnliga avdeln.	**39**	**10**	**10**	**190**	**19**	**14**	**4**	**1**	**1**	**99**	**43**	**33**	**466**	**205**	**202**
1	Stockholms stad . .	21	10	10	57	10	7	3	—	—	23	21	12	280	131	131
2	Stockholms län . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	4	—	—
3	Uppsala län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Södermanlands län .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	1	—	—
5	Östergötlands län . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	2	1	—	—
6	Norrköping	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	4	5	5
7	Jönköpings län . . .	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
8	Kronobergs län . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Kalmar län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Gotlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	1	1
11	Blekinge län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1
12	Kristianstads län . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Malmöhus län: Malmö	3	—	—	76	—	—	1	—	—	55	19	18	6	2	2
14	Hälsingborg . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	11	9	9
15	Övriga anstalter	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	12	6	6
16	Hallands län	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Göteborgs o. Boh. län	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Göteborgs stad . . .	10	—	—	46	7	7	—	1	1	3	—	—	111	48	45
19	Älvsborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Skaraborgs län . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Värmlands län . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Örebro län	—	—	—	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Västmanlands län . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Kopparbergs län . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Gävleborgs län . . .	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—
26	Västernorrlands län .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	1	1
27	Jämtlands län . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Västerbottens län . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Norrbottens län . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Kontors-, bank- o. d. personal			Butiks- o. magasins-personal			Hotell- o. restaurang-personal			Transport-arbetare			Allmän o. litterär verksamhet			Husligt arbete			Annat arbete			
Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L.p.	T.p.	Ans.	L. p.	T. p.	Ans.	L. p.	T. p.	
767	**63**	**57**	**2 050**	**199**	**197**	**373**	**38**	**34**	**3 588**	**789**	**738**	**177**	**9**	**9**	**8**	**2**	**2**	**18 221**	**4 691**	**4 626**	
400	28	24	954	85	84	206	7	6	1 230	217	196	132	2	2	5	—	—	1 397	320	320	1
15	3	3	55	6	6	24	7	7	208	35	34	2	—	—	3	—	—	637	232	224	2
9	—	—	16	3	3	3	—	—	42	13	13	—	—	—	—	—	—	210	174	161	3
—	—	—	7	—	—	—	1	1	34	10	10	—	—	—	—	—	—	205	111	111	4
7	1	1	26	2	2	3	1	1	84	26	23	1	—	—	—	—	—	266	136	136	5
18	5	4	46	1	1	3	1	1	119	26	12	—	—	—	—	—	—	233	11	11	6
3	—	—	4	—	—	7	—	—	24	4	3	—	1	1	—	—	—	192	52	52	7
2	1	1	1	1	1	—	1	1	12	2	2	—	—	—	—	—	—	495	69	69	8
10	—	—	22	1	—	3	—	—	66	4	4	—	—	—	—	—	—	536	129	129	9
—	—	—	—	—	—	9	2	2	7	—	—	—	—	—	—	—	—	24	12	12	10
2	—	—	15	—	—	5	1	1	51	17	14	1	—	—	—	—	—	726	274	262	11
—	—	—	11	—	—	—	—	—	36	3	3	—	—	—	—	—	—	92	38	37	12
70	3	3	169	3	3	20	2	2	289	64	63	19	—	—	—	—	—	702	127	127	13
10	1	1	39	—	—	5	—	—	127	11	9	—	—	—	—	—	—	205	131	131	14
12	—	—	78	2	2	8	—	—	102	27	27	2	—	—	—	—	—	1 200	360	360	15
2	—	—	19	—	—	2	1	1	33	6	6	2	—	—	—	—	—	158	57	57	16
4	—	—	3	—	—	2	3	3	76	11	11	—	—	—	—	—	—	408	82	82	17
167	20	19	478	90	90	50	6	5	537	276	272	12	6	6	—	2	2	1 728	159	158	18
5	—	—	3	—	—	—	—	—	51	3	3	—	—	—	—	—	—	645	292	292	19
2	—	—	12	—	—	3	1	—	47	2	2	1	—	—	—	—	—	392	40	40	20
1	—	—	5	—	—	1	1	—	44	5	4	—	—	—	—	—	—	1 267	309	309	21
5	—	—	22	—	—	6	—	—	60	5	5	3	—	—	—	—	—	701	133	132	22
7	1	1	17	—	—	1	—	—	57	9	9	—	—	—	—	—	—	436	198	187	23
—	—	—	9	—	—	5	1	1	20	3	3	—	—	—	—	—	—	690	94	94	24
2	—	—	16	5	5	1	—	—	78	6	6	2	—	—	—	—	—	621	87	87	25
8	—	—	15	—	—	2	—	—	52	—	—	—	—	—	—	—	—	1 615	640	625	26
—	—	—	3	—	—	3	2	2	29	1	1	—	—	—	—	—	—	1 715	127	127	27
1	—	—	1	—	—	—	—	—	23	3	3	—	—	—	—	—	—	422	70	70	28
5	—	—	4	—	—	1	—	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	308	227	224	29
283	**49**	**38**	**605**	**203**	**140**	**2 116**	**1 657**	**1 339**	**135**	**225**	**134**	**325**	**326**	**251**	**9 489**	**9 043**	**6 382**	**594**	**15**	**11**	
125	19	15	265	85	67	777	436	364	67	97	65	176	106	69	2 574	2 729	1 885	104	5	4	1
—	—	—	14	29	4	81	63	40	—	—	—	11	9	3	403	449	245	1	—	—	2
2	2	2	1	—	—	15	23	15	2	—	—	2	5	5	207	210	148	3	—	—	3
—	1	—	6	2	2	31	34	33	—	2	2	7	10	9	280	271	197	31	9	6	4
1	1	—	5	3	3	40	64	56	4	6	4	4	8	8	505	339	243	39	—	—	5
—	1	1	2	—	—	4	7	4	—	3	3	—	5	3	88	96	73	18	—	—	6
1	—	—	—	1	—	40	45	37	2	5	4	5	2	2	254	153	118	9	—	—	7
—	—	—	—	—	—	47	45	42	—	—	—	2	1	1	139	118	84	—	—	—	8
—	—	—	5	—	—	19	17	17	—	—	—	—	5	4	145	121	100	5	—	—	9
—	—	—	7	2	2	42	39	38	4	1	1	8	8	7	68	58	47	—	—	—	10
—	—	—	1	—	—	56	76	64	6	9	5	—	2	1	399	211	163	—	—	—	11
—	—	—	4	1	1	105	105	76	—	1	1	2	3	3	322	283	215	15	—	—	12
64	14	14	122	32	28	139	118	83	—	43	12	9	18	12	734	726	514	69	—	—	13
—	1	—	13	9	7	40	38	30	3	4	1	2	10	7	205	165	128	28	—	—	14
—	—	—	10	—	—	20	23	20	6	5	5	1	2	2	252	210	157	35	—	—	15
—	—	—	—	—	—	14	21	15	1	4	2	—	2	1	75	70	43	2	—	—	16
—	—	—	10	1	1	73	48	40	1	—	—	4	2	1	176	130	77	8	—	—	17
83	9	6	111	26	14	149	89	70	33	32	18	56	67	64	874	1 090	814	157	—	—	18
—	—	—	1	1	—	16	15	9	—	—	—	—	4	3	94	100	56	—	—	—	19
—	—	—	2	—	—	33	38	21	—	—	—	6	8	3	265	226	131	35	1	1	20
—	—	—	1	2	2	14	13	8	—	—	—	9	9	9	145	168	103	—	—	—	21
—	1	—	3	1	1	58	52	32	3	5	5	7	9	5	248	301	186	20	—	—	22
5	—	—	12	3	3	48	50	45	2	6	4	3	16	15	282	193	159	6	—	—	23
—	—	—	—	—	—	93	66	57	—	—	—	3	5	4	180	150	108	—	—	—	24
1	—	—	3	—	—	38	22	17	1	1	1	6	5	5	202	145	124	9	—	—	25
—	—	—	—	—	—	1	3	3	—	—	—	—	—	—	28	20	18	—	—	—	26
—	—	—	6	5	5	87	79	79	—	1	1	2	5	5	99	88	84	—	—	—	27
—	—	—	—	—	—	23	19	17	—	—	—	—	—	—	140	131	104	—	—	—	28
1	—	—	1	—	—	13	9	7	—	—	—	—	—	—	106	92	58	—	—	—	29

Arbetslösheten inom arbetarorganisationerna

den 30 april 1932.

Fackförbund	Redovisade avdelningar	Redovisade medlemmar			Arbetslösa				Föregående månads %
		Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	%	
Beklädnadsarbetareförb. . .	83	2 972	11 269	**14 241**	265	811	**1 076**	7·6	14·3
Bleck- o. plåtslagareförb. .	46	2 275	—	**2 275**	854	—	**854**	37·5	43·7
Bokbindareförbundet . . .	33	1 656	3 528	**5 184**	247	358	**605**	11·7	10·9
Bryggeriindustriarb.-förb. .	60	3 860	847	**4 707**	161	70	**231**	4·9	4·6
Byggnadsträarbetareförb. .	161	16 016	—	**16 016**	6 550	—	**6 550**	40·9	47·6
De förenade förbunden . .	38	2 701	1 276	**3 977**	259	76	**335**	8·4	11·0
Elektriska arbetareförb. . .	72	2 905	—	**2 905**	573	—	**573**	19·7	24·3
Gjutareförbundet	81	4 497	2	**4 499**	1 093	—	**1 093**	24·3	25·7
Grov- o. fabriksarb.-förb. .	348	32 440	4 682	**37 122**	9 293	765	**10 058**	27·1	33·0
Gruvindustriarbetareförb. .	28	3 579	35	**3 614**	1 273	25	**1 298**	35·9	39·6
Handelsarbetareförb. . . .	223	14 567	7 130	**21 697**	1 851	420	**2 271**	10·5	11·0
Hatt- o. pälsindustriarb.-f. .	20	502	1 288	**1 790**	94	128	**222**	12·4	16·6
Hattarbetare	11	203	739	**942**	54	69	**123**	13·1	22·5
Pälsvarubetare	9	299	549	**848**	40	59	**99**	11·7	9·1
Kommunalarbetareförb. . .	175	22 764	4 381	**27 145**	1 336	441	**1 777**	6·5	9·0
Litografförbundet	17	2 023	115	**2 138**	112	6	**118**	5·5	5·5
Livsmedelsarbetareförb. . .	90	8 181	2 968	**11 149**	1 067	314	**1 381**	12·4	14·8
Metallindustriarb.-förb. . .	229	90 797	4 350	**95 147**	21 493	640	**22 133**	23·3	25·5
Järnbruksarbetare . . .	55	19 133	14	**19 147**	4 097	1	**4 098**	21·4	23·5
Verkstadsarbetare . . .	174	71 664	4 336	**76 000**	17 396	639	**18 035**	23·7	26·0
Murareförbundet	64	6 096	—	**6 096**	2 004	—	**2 004**	32·9	47·9
Målareförbundet	106	6 839	1	**6 840**	2 750	—	**2 750**	40·2	50·0
Pappersindustriarb.-förb. .	114	21 765	1 132	**22 897**	2 118	77	**2 195**	9·6	15·2
Sadelm.- o. tapetseraref. .	41	1 763	269	**2 032**	388	38	**426**	21·0	22·7
Sko- o. läderindustriarb.-f. .	51	6 483	3 814	**10 297**	874	186	**1 060**	10·3	12·1
Stenindustriarbetareförb. .	82	5 096	—	**5 096**	2 366	—	**2 366**	46·4	36·6
Sågverksindustriarb.-förb. .	304	24 510	7	**24 517**	10 047	—	**10 047**	41·0	47·1
Sågverks- o. trädgårdsarb.	174	16 091	6	**16 097**	4 990	—	**4 990**	31·0	47·3
Flottnings- o. skogsarb.	130	8 419	1	**8 420**	5 057	—	**5 057**	60·1	46·5
Textilarbetareförbundet . .	87	7 030	14 418	**21 448**	483	707	**1 190**	5·5	5·1
Tobaksindustriarb.-förb. .	10	531	2 048	**2 579**	12	40	**52**	2·0	2·1
Transportarbetareförb. . .	86	7 782	82	**7 864**	1 474	32	**1 506**	19·2	17·5
Träindustriarbetareförb. . .	162	11 279	115	**11 394**	3 029	30	**3 059**	26·8	28·2
Tunnbinderiarbetareförb. .	13	208	—	**208**	74	—	**74**	35·6	26·7
Typografförbundet	99	8 863	502	**9 365**	806	38	**844**	9·0	8·9
Väg- o. vattenb.-arb.-förb. .	101	5 351	—	**5 351**	1 656	—	**1 656**	30·9	41·3
Tillsammans	3 024	325 331	64 259	**389 590**	74 602	5 202	**79 804**	20·5	23·9
Skogs- o. flottningsarb.-förb.	89	3 936	—	**3 936**	2 696	—	**2 696**	68·5	62·3
Summa	3 113	329 267	64 259	**393 526**	77 298	5 202	**82 500**	21·0	24·3

Antalet *arbetslöshetsveckor* (d. v. s. på grund av arbetslöshet fristämplade veckor) har under april uppgivits till inalles 407 146, vilket i genomsnit motsvarar 4·9 veckor per varje å månadens sista dag arbetslös medlem.

Arbetsmarknad och arbetslöshet i utlandet.

	1931									1932			
	april	maj	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	mars	april
Sverige. Arbetslöshet, i % . .	17·1	13·2	12·4	11·8	12·8	13·4	16·4	19·3	26·5	24·1	23·5	23·9	20·5
Ansökn. per 100 lediga platser .	194	164	187	198	201	197	257	413	343	368	412	343	339
Arbetstillgång (medelgod = 3·00)	·	·	2·66	·	·	2·61	·	·	2·65	·	·	2·46	·
Norge. Arbetslöshet, i % . . .	[2] .	[2] .	[2] .	[2] .	[2] .	17·7	17·1	19·0	20·8	23·9	24·8	19·1	—
Danmark. Arbetslöshet, i % .	15·3	12·3	11·3	11·8	11·8	12·1	15·8	22·1	32·2	34·1	35·9	[1] 35·8	29·9
Registr. arbetslösa (i 1 000-tal) .	49	39	35	37	38	38	49	82	128	139	148	145	111
Finland. Registr. arbetslösa .	[1] 11 584	7 454	6 820	6 766	9 160	11 758	14 824	18 095	16 144	20 944	18 542	16 723	16 885
Ansökn. per 100 led. platser (manl.)	665	427	547	543	525	483	387	494	426	396	470	593	518
Storbritannien. Arbetslöshet, i %	20·4	20·3	21·2	22·0	22·0	22·6	21·9	21·4	20·9	22·4	22·0	20·8	21·4
Registr. arbetslösa (i 1 000-tal) .	2 594	2 702	2 736	2 783	2 834	2 897	2 792	2 688	2 574	2 794	2 764	2 627	2 712
Sysselsättningsindex (1924 = 100)	98·3	98·6	97·4	96·4	96·7	98·0	99·2	100·0	100·8	98·4	98·8	100·4	—
Irland. Arbetslösa (i 1 000-tal)	25	24	23	21	22	22	23	26	31	31	31	—	—
Nederländerna. Arbetslöshet, i %	14·3	12·2	11·7	13·3	15·3	15·7	18·0	22·1	27·8	33·7	32·7	30·1	—
Arbetslöshetsindex	11·3	10·7	10·3	11·7	12·2	12·8	14·8	18·4	22·6	27·1	—	—	—
Belgien. Arbetslöshet, i % . .	25·6	21·7	23·5	25·4	26·7	26·7	28·3	30·7	38·5	43·2	44·1	—	—
Tyskland. Arbetslöshet, i %. .	31·3	29·9	29·7	31·0	33·6	35·0	36·6	38·9	42·2	43·6	44·1	44·6	43·9
Understödda arbetslösa (i 1 000-tal)	2 790	2 508	2 354	2 232	2 377	2 484	2 535	2 772	3 148	3 481	3 525	3 323	2 907
Sysselsatta löntagare (i milj.)[3] .	14·8	15·2	15·3	15·1	14·6	14·4	14·0	13·4	12·4	12·1	11·9	12·0	12·5
Sysselsättn:index (i jan. 1925 = 100)	94·6	96·8	97·1	96·0	94·1	92·9	91·0	88·3	83·0	—	—	—	—
Österrike. Underst. arbetsl. (1 000)	247	209	191	194	196	202	228	274	330	358	362	352	304
Schweiz. Arbetslöshet, i % . .	14·6	13·4	13·5	14·6	16·0	16·3	18·0	21·0	26·1	27·5	[1] 26·3	22·5	—
Arbetstillgång (medelgod = 100)	·	·	84	·	·	81	·	·	76	·	·	—	·
Frankrike. Underst. arbetsl. (1 000)	50	41	36	36	38	39	56	92	147	241	293	303	290
Oplac. arbetssökande (i 1 000-tal)	69	57	51	51	54	56	80	124	177	279	337	351	—
Italien. Arbetslösa (i 1 000-tal)	670	635	574	638	693	748	800	878	982	1 051	1 148	1 053	—
Sysselsättn:index (sept. 1926 = 100)	78·5	74·9	73·1	78·0	77·4	77·6	76·8	75·3	74·2	70·5	—	—	—
Estland. Oplac. arbetssökande	2 424	1 368	931	634	933	2 096	5 425	7 554	9 055	9 318	9 096	[1] 8 395	—
Lettland. Oplac. arbetssökande	6 890	1 871	1 584	2 169	4 827	7 470	13 705	18 877	21 935	26 163	21 836	—	—
Polen. Arbetslöshet, i % . . .	14·6	13·7	11·8	11·2	10·6	10·9	10·9	11·2	13·4	14·0	14·8	15·3	—
Tjeckoslovakien. Arbetslösh., i %	8·9	7·6	6·6	6·6	6·9	6·7	6·9	8·2	11·3	[1] 14·0	14·8	—	—
Oplac. arbetssökande (i 1 000-tal)	297	250	220	211	215	228	254	338	486	581	623	631	—
Ungern. Arbetslösa (i 1 000-tal)	28	27	24	27	29	30	30	31	33	34	34	32	—
Ansökn. per 100 lediga platser .	433	278	322	385	402	486	603	466	447	439	419	346	—
Rumänien. Oplac. arbetss. (1 000)	42	33	28	29	23	23	29	44	49	52	58	—	—
Jugoslavien. Registr. arbetslösa	11 391	6 929	6 182	6 672	7 466	7 758	10 070	10 849	14 502	19 665	21 435	—	—
Kanada. Arbetslöshet, i % . .	14·9	16·2	16·3	16·2	15·8	18·1	18·3	18·6	21·1	22·0	20·6	20·4	—
Sysselsättningsindex (1926 = 100)	102·2	103·6	103·8	105·2	107·1	103·9	103·0	99·1	91·6	89·7	88·7	87·5	—
Förenta st. Sysselsättningsindex:													
Bur. of Lab. Statist. (1926 = 100)[4]	75·7	75·2	73·4	71·7	71·2	70·9	68·9	67·1	66·7	64·8	65·6	64·5	—
Fed. Res. Board (1923—25 = 100)	77·9	77·1	75·0	73·8	74·2	74·7	71·4	68·7	67·9	66·3	67·3	66·3	—
Arbetslöshet, i %	17·6	17·1	18·2	18·8	19·2	19·4	19·5	20·0	21·8	23·1	23·0	22·6	—
Australien. Arbetslöshet, i % .	·	·	27·6	·	·	28·3	·	·	28·0	·	·	28·3	·
Nya S. Wales. Arbetslösa (1000-tal)	115	125	130	125	125	115	110	110	105	105	—	—	—
Nya Zeeland. » »	37	41	44	48	50	51	51	48	46	46	45	—	—

[1] Reviderade siffror. — [2] På grund av storkonflikt ha inga arbetslöshetssiffror publicerats. — [3] Med hänsyn till pågående utredningar om ny metod för beräknande av sysselsättningsindex ha inga indextal uträknats fr. o. m. januari 1932, utan publiceras endast absoluta tal rörande antalet inom näringslivet sysselsatta löntagare (enligt sjukförsäkringsstatistiken). — [4] Ny serie, baserad på uppgifter från 89 industrigrenar (förut endast 54).

Livsmedelspriser och levnadskostnader.

Livsmedelspriser under maj månad 1932. De noteringar av minuthandelspriser å livsmedel (ävensom å bränsle och lyse), som meddelas i efterföljande sammandragstabell för socialstyrelsens 49 ombudsorter, ha inhämtats och bearbetats på samma sätt, som tidigare varit fallet.

Under maj månad har prisnivån sjunkit något. Nedgången beror i främsta rummet på sänkta mjölkpriser å ett flertal ombudsorter, vilket medfört, att medelpriset, som varit stillastående ända sedan april 1930, nu sjunkit med 1 öre per liter, ävensom på fortsatta sänkningar av åtskilliga andra varuslag.

Sammanfattning av livsmedelsprisernas förändringar juli 1914—maj 1932. Till belysande av de allmänna förändringar, som med avseende å livsmedelspriserna ägt rum i detaljhandeln från tiden före världskrigets utbrott till och med maj 1932, meddelas efterföljande serie av *vägda* indextal.

	Juli	Årsmedeltal							1931					1932[1]	
	1914	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1:a kv.	2:a kv.	3:e kv.	4:e kv.	1:a kv.	April	Maj
Indextal .	100	164	168	158	153	154	150	140	131	133	131	130	129	127	128	126

Enligt vad denna serie giver vid handen, har den allmänna prisnivån i fråga om livsmedel, bränsle och lyse under maj sjunkit med 2 enheter. Det må noga observeras, att ovan angivna indextal endast avse de förändringar, som drabbat priserna å livsmedel, bränsle och lyse. Indextalet för de totala levnadskostnaderna (sålunda jämväl utgifterna för hyra, kläder, skatter m. m. inberäknade), vilket beräknas kvartalsvis, utgjorde vid den senast verkställda beräkningen, den 1 april 1932, 157, motsvarande en stegring från juli 1914 av 57 %, samma stegringstal som vid närmast föregående undersökningstillfälle, den 1 januari 1932 (se nyssnämnda kvartalsrapport, sid. 328).

[1] Preliminär siffra för april och maj.

Varuslag	Kvantitet	1913	1919	1931	Maj 1931	Mars 1932	April[1] 1932	Maj[1] 1932	Höjn. el. sänkn. i % maj 1914—maj 1932	Höjn. el. sänkn. i % maj 1931—maj 1932
Mjölk: oskummad	l	14	47	21	21	21	21	20	+ 42·9	— 4·8
separerad	»	6	23	8	8	8	8	7	+ 16·7	— 12·5
Smör: bords- (mejeri-)	kg	236	729	255	243	236	235	226	+ 0·4	— 7·0
mat- (lands-)	»	213	727	240	234	220	220	214	· 3·4	— 8·5
Ost: helfet, småpipig, okryddad	»	164	624	190	191	188	186	182	+ 12·3	— 4·7
halvfet, » »	»	121	500	141	141	142	141	137	+ 15·1	— 2·8
Margarin, växt-, ej smörblandat	»	135	433	129	130	126	126	126	— 8·7	— 3·1
Ägg, svenska, färska	tjog	159	681	193	140	151	129	121	— 1·6	— 13·6
Potatis: gammal	5 l	28	71	44	43	47	48	48	+ 77·8	+ 11·6
»	hl	·	1271	679	665	741	748	748	·	+ 12·5
Gula ärter, svenska	kg	31	78	32	32	31	31	31	+ 3·3	— 3·1
Bruna bönor, holländska	»	48	214	43	41	46	46	45	0·0	+ 9·8
Mjöl: vete-, kärn-, svensk förmaln.	»	31	75	39	39	36	36	36	+ 16·1	— 7·7
råg-, samm. el. toppat, svenskt	»	22	56	24	24	24	24	24	+ 14·3	0·0
rågsikt-, svenskt, märket 000	»	27	73	35	34	33	33	33	+ 26·9	— 2·9
Gryn: havre-, ångpreparerade	»	36	99	36	35	40	40	39	+ 8·3	+ 11·4
ris-, Burma- el. svenska prima	»	41	111	46	47	43	43	43	+ 10·3	— 8·5
Rågbröd: hårt, grovt spisbröd	»	41	96	64	63	63	63	63	+ 53·7	0·0
hårt, knäckebröd	»	·	·	88	88	87	87	87	·	— 1·1
sötlimpa eller siktbröd	»	38	96	61	61	60	60	60	+ 57·9	— 1·6
grovbröd (grov hålkaka, ankarst.)	»	30	64	46	46	47	47	47	+ 56·7	+ 2·2
Vetebröd: skorpor, ordinära	»	76	230	141	142	138	138	138	+ 84·0	— 2·8
mjukt matbröd, bakat med vatten	»	43	116	75	74	75	75	75	+ 70·5	+ 1·4
billigaste sort » » mjölk	»	60	167	89	89	87	88	88	+ 46·7	— 1·1
mjukt kaffebröd, billigaste sort	»	·	·	·	·	101	101	101	·	·
Nötkött, färskt: stek	»	122	563	181	182	165	164	163	+ 35·8	— 10·4
soppkött	»	100	490	150	151	133	131	130	+ 31·3	— 13·9
Kalvkött, stek: gödkalv	»	131	512	225	227	209	209	209	+ 58·3	— 7·9
spädkalv	»	72	312	138	139	129	128	127	+ 78·9	— 8·6
Fårkött, färskt, stek	»	133	600	218	227	201	204	206	+ 49·3	— 9·3
Malet nötkött (köttfärs)	»	·	·	·	·	162	161	158	·	·
Fläsk: färskt (sidfläsk)	»	133	605	147	145	127	126	126	— 2·3	— 13·1
salt, svenskt (sidfläsk)	»	140	619	153	151	133	132	131	— 3·7	— 13·2
» amerikanskt »	»	·	·	195	196	177	178	175	·	— 10·7
Fisk, färsk: abborre	»	75	202	121	106	126	119	108	+ 52·1	+ 1·9
gädda	»	108	333	182	140	190	167	153	+ 53·0	+ 9·3
sill	»	34	110	68	65	57	62	64	+ 93·9	— 1·5
strömming	»	38	114	68	63	69	64	59	+ 63·9	— 6·3
torsk	»	55	160	97	94	93	91	90	+ 66·7	— 4·3
rödspotta (spätta)	»	79	244	154	145	153	148	146	+ 82·5	+ 0·7
kolja	»	·	·	124	117	126	124	120	·	+ 2·6
Salt sill, prima Islands-	»	45	148	56	63	36	35	35	— 18·6	— 44·4
Kabeljo av långa med fenor o. stjärt	»	56	223	85	86	75	74	73	+ 30·4	— 15·1
Kaffe, rostat, Santosblandning	»	·	·	·	·	311	312	317	·	·
Socker, bit-	»	67	133	42	42	47	47	47	— 26·6	+ 11·9
Salt, matsalt	»	·	32	16	16	16	16	16	·	0·0
Äpplen, ät-	»	·	·	·	·	122	124	131	·	·
Apelsiner, medelstora	dussin	·	·	·	·	113	116	123	·	·
Bananer, prima	kg	·	·	·	·	157	159	179	·	·
Katrinplommon, amer., storl. 40/50	»	·	·	·	·	110	110	108	·	·
Vitkål, svensk	»	·	·	·	·	33	37	43	·	·
Pilsner, klass II, utan glas	1/8 l	·	·	·	·	22	22	22	·	·
Svagdricka	l	6	16	16	16	16	16	16	+ 166·7	0·0
Elektrisk ström	kWh	·	·	·	·	36	36	35	·	·
Fotogen, Water White	l	20	71	24	26	21	21	21	+ 5·0	— 19·2
Kokgas	kbm	·	·	·	·	17	17	17	·	·
Ved: björk-, osågad, hemkörd	»	720	2310	1165	1175	1125	1120	1110	+ 53·1	— 5·5
barr-, » »	»	575	1895	890	895	865	850	845	+ 44·4	— 5·6
Kol: antracit- (»valnöt»), hemkört	hl	401	·	651	661	630	634	634	+ 61·3	— 4·1
hushålls- (fyrkol), prima, »	»	234	·	300	305	293	294	293	+ 29·6	— 3·9
Koks: c:a 20—40 mm, hemkörd	100 kg	·	·	·	·	450	449	448	·	·
c:a 40–60 el. 60–80 mm, »	»	·	·	·	·	431	429	429	·	·

[1] Preliminära siffror.

Litteraturöversikt.

(Maj 1932.)

Tidskriftsartiklar i sociala ämnen.

Allmänna sociala frågor.

BACKLUND, S. Tekniska brister i Genève. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 21.

ERNVIK, A. Människan och maskinen. Tiden 1932, nr 5.

GREENWOOD, M. Discussion on the quantity and quality of official statistical publications. Journal of the Royal statistical society 1932. nr 2.

LEVY, H. Der sozialökonomische Zusammenhang zwischen *Autarkie und Planwirtschaft.* Der Arbeitgeber 1932, nr 10.

[MYRDAL, G.] Socialpolitikkens dilemma. Arbeidsgiveren (Norge) 1932, nr 10.

RAZOUS, P. L'importance statistique de la crise économique actuelle et l'examen critique des moyens préconisés pour la combattre. Journal de la Société de statistique de Paris 1932, nr 5.

RIEMER, S. Mittelstand und sozialistische Politik. Die Arbeit 1932, nr 5.

ROESNER, E. Die internationale Kriminalstatistik in ihrer methodischen Entwicklung. Allg. statistisches Archiv 1932, nr 1.

SEVERIN, F. Kapitalismens kris eller nationalismens? Tiden 1932, nr 5.

SUHR, O. Plaidoyer für Planwirtschaft. Arbeit und Wirtschaft 1932, nr 9.

WIGFORSS, E. Pånyttfödd kapitalism? [Anm. av Arthur Salter: Recovery.] Tiden 1932, nr 5.

Sixteenth *session of the* [international labour] conference. Industrial and labour information 2 & 9 maj 1932.

Sverige.

ÅKERMAN, J. Den nuvarande krisen och den svenska levnadsstandarden. (Referat av föredrag.) Sunt förnuft 1932, nr 3.

Amerikas förenta stater.

FOLSOM, J. C. Farm labour research in the United States. International labour review maj 1932.

Labor legislation of 1931. Monthly labor review april 1932.

Australien.

Det australiska arbetsmonopolets synder. Industria 1932, nr 10.

Nederländerna.

HEITMANN. Der holländische Entwurf eines Gesetzes zur Errichtung von Wirtschaftsräten. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 15.

Ryssland.

WRANGEL, G. Entwicklungstendenzen der sowjetrussischen Sozialpolitik. Soziale Praxis 1932, nr 20—21.

Schweiz.

MOUSSON, NELLY. Die Arbeits- und Berufsverhältnisse der Hausangestellten in Baden, Kt. Aargau. Zeitschrift für schweizerische Statistik und Volkswirtschaft 1932, nr 1.

Tyskland.

KELLER, K. Die statistische Erfassung der Begabungen und Leistungen auf den deutschen Schulen. Allg. statistisches Archiv 1932, nr 1.

NOA, K. Der Personalstand der öffentlichen Verwaltung im Deutschen Reich im Vergleich zu dem Frankreichs und Grossbritanniens. Allg. statistisches Archiv 1932, nr 1.

OLLENDORF, H. Einheitliches Arbeitsrecht! Die Arbeit 1932, nr 5.

SEELBACH, H. Zum zehnjährigen Bestehen der staatlichen Wirtschaftsschulen. Die Arbeit 1932, nr 5.

Ungern.

The agricultural labour situation in Hungary. International labour review maj 1932.

Arbetarskydd.

ASCHER, [L]. Gesundheitsverhältnisse im Metallgewerbe mit Berücksichtigung der Schleifer und Polierer. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 13.

—. Die Tuberkulose des Arbeiters. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1932, nr 4.

BATHURST, J. E. Getting at the hidden causes. National safety news maj 1932.

BRANDT, A. & LANGE, H. Über Arbeitnehmerschutz bei Verwendung von Röntgenstrahlen. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1932, nr 4.

EISNER, E. Hauterkrankungen durch aromatische Nitrokörper, insbesondere Dinitrophenol. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1932, nr 4.

FISCHER, H. Vorsicht—Benzol! Zentralblatt für Gewerbehygiene 1932, nr 4.

FLEMING, T. A. The watchman guards the pay check. National safety news maj 1932.

FOLKHARD, S. Die Unfälle bei der gewerblichen Holzarbeit in Hochgebirgsforsten. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 14.
GOLLASCH. The significance of the notion of »fault» in industrial accident statistics. Industrial safety survey 1932, nr 2.
GROETSCHEL & GUTZEIT. Die Staublungenerkrankungen der Quarzschieferarbeiter. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 14.
HOPMANN, R. Restzustände nach Blausäurevergiftung. Zentralblatt für Gewerbehygiene 1932, nr 4.
NEITZEL. Wichtigere gesundheitliche Schädigungen bei der Betriebsarbeit. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 14.
SALT, E. Why not start safety work now? National safety news maj 1932.
STORY, B. Safety training in the ice plant. National safety news maj 1932.
TEISSL, L. Gewaschene Raumluft — die moderne, hygienische Luftreinigung. Zeitschrift für Gewerbehygiene 1932, nr 5.
TURNING, C. W. Home-made mediums for the safety message. National safety news maj 1932.
WELIN-BERGER, J. Friskluftstillförsel — en ny ventiltyp. Arbetarskyddet 1932, nr 4.
Falls of workers — their causes and prevention. No. 99 of the series of safe practices pamphlets. National safety news maj 1932.
Malignant growths resulting from exposure to radioactive substances. Monthly labor review april 1932.
Safeguarding European agriculture. National safety news maj 1932.

Sverige.

G[ABRIELSON], E. Om säkerhetsföreskrifter vid Domnarfvets jernverk. Arbetarskyddet 1932, nr 4.
[INDUSTRIFÖRBUNDET.] Yrkesinspektionens effektivisering. (Yttrande.) Industriförbundets meddelanden 1932, nr 2.

Finland.

GUMMERUS, MIRJAM. Kunna olycksfall förebyggas genom välfärdsarbete? Industritidningen 1932, nr 4.
VUORELA, LILLI. Välfärdsverksamheten vid Yhtyneet paperitehtaat — Walkiakoskikoncernens fabriker. Industritidningen 1932, nr 4.

Italien.

CASTELLINO, N. Les conditions hygiéniques et sanitaires des ouvriers des Monopoles d'Etat en Italie. Rivista le assicurazioni sociali 1932, nr 1, suppl.
Gewerbeaufsicht in Italien. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 13.

Kina.

PÔNE, C. Towards the establishment of a factory inspectorate in China. International labour review maj 1932.

Tyskland.

Unfallursachenstatistik für das Jahr 1930. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 15.

Arbetslön och arbetstid.

Arbetskonferensen om legal arbetstidsförkortning. Industria 1932, nr 11.

Sverige.

DERNBY, HEDVIG. Hur har behörighetslagen verkat? De kvinnliga statstjänstemännens anställnings- och avlöningsförhållanden. Hertha 1932, nr 5.
NYSTRÖM, B. Skogsförtjänsterna under depressionen. Skogen 1932, nr 10.
WIKSTRÖM, MÄRTA. Kvinnorna som kommunala befattningshavare. Hertha 1932, nr 5.
General survey of wages in Sweden, 1930 and 1931. Monthly labor review april 1932.

Amerikas förenta stater.

Average wages in cooperative employment. Monthly labor review april 1932.
The six-hour day in industry. The service letter on industrial relations 30 april 1932.
Wages and hours of labor in anthracite mining, 1931. Monthly labor review april 1932.

Danmark.

General survey of wages in Denmark, 1930 and 1931. Monthly labor review april 1932.

Finland.

Den tekniska personalens avlöningsförhållanden år 1929. Social tidskrift 1932, nr 5.

Kanada.

Women's minimum wages in Quebec in 1930—31. The labour gazette 1932, nr 4.

Norge.

General survey of wages in Norway, 1930 and 1931. Monthly labor review april 1932.
En norsk Behandling af Kravet om Arbejdstidsforkortelse. Arbejdsgiveren (Danmark) 1932, nr 11.

Storbritannien.

General survey of wages in Great Britain, 1931. Monthly labor review april 1932.

Tyskland.

Arbeitszeitverkürzung mit untauglichen Mitteln. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 20.

Arbetsmarknad och arbetslöshet.

CARELL, E. Der Konjunkturaufschwung und seine Verursachung. Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik. B. 136, s. 676.

DEL GIUDICE, R. Notes sur le chômage. Rivista le assicurazioni sociali 1932, nr 1, suppl.
FEHLINGER, H. Internationellt arbetsanskaffningsprogram. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 18.
O[DHE], T. Planhushållning och arbetslöshet. Kooperatören 1932, nr 5.
SJÖSTRAND, E. Arbetslösheten i olika länder. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 18.
THOMAS, A. Internationale öffentliche Arbeiten. Soziale Praxis 1932, nr 18.
ZAHN, F. Lohnsatz, Lohnsumme, Lohnquote und Arbeitslosigkeit. Soziale Praxis 1932, nr 18.

Sverige.

KARLBOM, T. Kreugerkraschen och tändsticksarbetarna. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 21.
NORDSTRÖM, G. H. Arbetslöshet och arbetslöshetshjälp i våra städer. Sv. stadsförbundets tidskrift 1932, nr 3.
—. Landskommunernas arbetslöshetspolitik. Landskommunernas tidskrift 1932, nr 5.
RONGE, E. W. Lappmarksproblemet. Skogen 1932, nr 9.
Repliker angående den statsbeställda stenen. Sunt förnuft 1932, nr 3.
Skogsbygdens arbetslöshets- och försörjningsproblem. (Domänstyrelsens yttrande.) Skogen 1932, nr 9.

Amerikas förenta stater.

CROXTON, F. E. & WEBB, J. N. Unemployment in Syracuse, N. Y., November, 1931. Monthly labor review april 1932.
HUBER, C. M. Displacement of labor by installation of automatic grade-crossing devices. Monthly labor review april 1932.
Effects on employment of the printer telegraph for handling news. Monthly labour review april 1932.

Danmark.

Arbejdslösheden 1931. Statistiske Efterretninger 1932, nr 18.

Frankrike.

LEHFELDT, B. Die Arbeitslosigkeit in Frankreich. Soziale Praxis 1932, nr 21.

Norge.

Arbeidslöshetskomitéens innstilling. [Landsorganisationens] Meddelelsesblad 1932, nr 2/3.

Storbritannien.

The supply of agricultural labour in 1931. The Ministry of labour gazette 1932, nr 5.

Tyskland.

DRAEGER. Zurück zur Erwerbslosenfürsorge? Der öffentliche Arbeitsnachweis Jahrg. 9, nr 3.
FISCHER. Nicht nur Finanzreform — Reform aus dem Geist der Arbeitslosenhilfe! Der öffentliche Arbeitsnachweis Jahrg. 9, nr 3.
HOFFMANN, S. 10 Jahre Entwicklung und — die Arbeitsvermittlung auf dem toten Punkt. Arbeit und Beruf 1932, nr 8.
JACOBY. Kurzarbeitsstatistik. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 15.
LUPPE. Die Belastung der deutschen Gemeinden durch die Erwerbslosenfürsorge. Int. Zeitschrift für Sozialversicherung 1932, nr 4.
MARX. Gesinnungswandel ohne Umbau der Organisation? Der öffentliche Arbeitsnachweis Jahrg. 9, nr 3.
MUNZINGER, A. Die Arbeitslosenversicherung auf dem Lande. Arbeit und Beruf 1932, nr 9.
OLBERG, P. Tyska arbetsanskaffningsprogram. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 19—20.
—. Tyska landsorganisationens arbetsanskaffningsprogram. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 17.
PINNER, F. Arbeitslöshetsproblemet och guldmyntfoten i Tyskland. Sv. finanstidning 1932, nr 21.
SCHEPP, J. Die Zulassung von gewerkschaftlichen Arbeitslosenversicherungskassen. Soziale Praxis 1932, nr 18.
SCHLEDERER, M. Wieweit beherrscht der öffentliche Arbeitsnachweis den Arbeitsmarkt? Arbeit und Beruf 1932, nr 9.
STOTHFANG. Reform der Krümperunterstützung. Der öffentliche Arbeitsnachweis Jahrg. 9, nr 3.
VOLMER. Die andere Seite. Ein Beitrag zur Reform der Arbeitslosenhilfe. Soziale Praxis 1932, nr 20.
WUNDERLICH, FRIEDA. Erhaltung der Arbeitslosenversicherung. Soziale Praxis 1932, nr 19.
Arbeitsbeschaffung durch Hausreparaturen. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 21.
Entwicklung und Umfang der Arbeitsstreckung. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 20.
Für und wider Arbeitsbeschaffung. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 18.
Pläne des Reichskabinetts — Krisenprogramm der Gewerkschaften. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 22.
Tyske riksarbetsministern och fackföreningarnas krisprogram. Industria 1932, nr 10.

Befolkningsfrågan.

BERGER, W. Internationaler Kongress für Bevölkerungsforschung. Allg. statistisches Archiv 1932, nr 1.
MARTEN, L. Die eheliche Fruchtbarkeit nach dem Altersunterschied der Eltern. Allg. statistisches Archiv 1932, nr 1.

Sverige.

Spädbarnsdödligheten och dess förändringar i Stockholm åren 1851—1930. Statistisk månadsskrift 1932, nr 3.

Amerikas förenta stater.

SCHWARTZ, PH. Ausbau der Statistik der Bevölkerungsbewegung in den Vereinigten Staaten von Amerika. Allg. statistisches Archiv 1932, nr 1.

Schweiz.

HERSCH, L. La formule générale de la baisse du taux de la natalité en Suisse depuis le début du 20e siècle. Zeitschrift für schweizerische Statistik und Volkswirtschaft 1932, nr 1.

Bostadsförhållanden.

LÜTGE, F. Internationaler Wohnungskongress Berlin 1931. Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik B. 136, s. 758.

SIDENBLADH. G. Kökets planläggning. Hem i Sverige 1932, nr 5.

Sverige.

FRIESEN, B. v. Smålägenheterna — ett nödvändigt ont. Vår bostad 1932, nr 9.

STRIDSBERG, S. H. En lantarbetarbostad i Uppland. Notiser från arbetarnas kulturhistoriska sällskap 1932, nr 2.

VIRGIN, Å. Prisbildningen på bostadsmarknaden. (Föredrag.) Byggmästaren 1932, nr 15.

ÅLENIUS, N. Landsändar och gårdstyper. V. Uppland. Hem i Sverige 1932, nr 5.

Jordkoja, bostad. Pensionsförsäkringen 1932, nr 4.

Amerikas förenta stater.

Building permits in principal cities in 1931, by types of buildings. Monthly labor review april 1932.

Ryssland.

MÉQUET, G. Socialist Towns: A new development of housing policy in the U.S.S.R. International labour review maj 1932.

Schweiz.

Das Wohnungswesen in der Schweiz. Wohnen und Bauen 1932, nr 3/4.

Tyskland.

BARTNING, H. Bostadskolonier för arbetslösa i Tyskland. Byggmästaren 1932, nr 14.

Das Wohnungswesen in Frankfurt a. M., Mannheim, Karlsruhe. Wohnen und Bauen 1932, nr 3/4.

Fattigvård, barnavård och annan hjälpverksamhet.

Sverige.

HEDRÉN, G. Medicinska synpunkter beträffande fastställande av faderskap enligt lag om barn utom äktenskap den 14 juni 1917. Sv. juristtidning 1932, nr 3.

SJÖVALL, E. Fastställande av faderskap. Sv. juristtidning 1932, nr 3.

Frankrike.

EGGER, A. Die kinderreichen Familien in Frankreich. Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik B. 136, s. 749.

Tyskland.

CUNO, D. Erwerbslose in der Fürsorge. Soziale Praxis 1932, nr 21.

SCHULTE. Das »Osnabrücker System» in der allgemeinen offenen wirtschaftlichen Fürsorge. Soziale Praxis 1932, nr 20.

ZEITSCHEL, HILDBURG. Grundfragen der Gefährdetenfürsorge. Soziale Praxis 1932, nr 19.

Föreningsväsen.

RAGAZ, CH. Die berufliche Organisation der Hausangestellten. Zeitschrift für schweizerische Statistik und Volkswirtschaft 1932, nr 1.

SCHWARZ, S. Das Siechtum der roten Gewerkschaftsinternationale. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 21—22.

Sverige.

KÄMPE, A. Inför lantarbetarförbundets tjugofemårsjubileum. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 18.

Svenska arbetsgivareföreningen under år 1931. Industria 1932, nr 11.

Svenska lantarbetsgivarnes centralförenings styrelseberättelse för år 1931. Sv. lantarbetsgivareföreningarnas tidskrift 1932, nr 5.

Amerikas förenta stater.

ALEXANDER, M. W. Employers' associations in the United States. International labour review maj 1932.

Laws governing trade-marks of trade-unions. Monthly labor review april 1932.

Danmark.

Arbejdsgiverforeningen i 1931—32. Arbejdsgiveren 1932, nr 11.

Finland.

Arbetsgivarnas i Finland centralförbund. Industritidningen 1932, nr 4.

Finlands fackföreningars centralförbund år 1931. Social tidskrift 1932, nr 5.

Storbritannien.

SUTHERS, R. B. The plumbers, glaziers, and domestic engineers' union. The Labour magazine maj 1932.

Tyskland.

SCHINDLER-WULFF, A. Der Krisenkongress der freien Gewerkschaften. Arbeit und Beruf 1932, nr 8.

SEELBACH, H. Die Bundesschule Bernau im Dienste der Gewerkschaften. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 21.

Hälso- och sjukvård.

CEDERSTRÖM, HJ. Rationaliseringssträvanden inom sjukhusväsendet. Byggmästaren 1932, nr 14.

FORSGREN, E. Om dietkök och sjukhuskost. Hygiea 1932, nr 8.
MALMROS, H. Röntgenundersökningens betydelse för tidig diagnos av lungtuberkulos. Sveriges landstings tidskrift 1932, nr 2.
THEORELL, H. & NÆSLUND, C. Sjukhusens ventilationsproblem under debatt. Social-medicinsk tidskrift 1932, nr 5.

Sverige.

FROSTELL, G. Gymnastiska centralinstitutets omorganisation. Social-medicinsk tidskrift 1932, nr 5.
HÖJER, J. A. Smittkopporna i Malmö 1931—1932 och deras bekämpande. Hygienisk revy 1932, nr 5.

Danmark.

BACKER, H. K. Lov, Ret og Hjælp for Tuberkulöse. Maanedsskrift for praktisk Lægegerning og social Medicin 1932, nr 4.
GRANDJEAN, E. Er vor Adgang til Röntgenundersögelse af Sygekasseklientelet Utilstrækkelig? Maanedsskrift for praktisk Lægegerning og social Medicin 1932, nr 4.

Finland.

AALTO, A. Sanatorium i Paimio, Finland. Byggmästaren 1932, nr 14.

Italien.

OLSSON, J. Omfattande åtgärder för tuberkulosens bekämpande i Italien. Assurans 1932, nr 9.
Il concorso industriale alla lotta antitubercolare. L'assistenza sociale nell'industria 1932, nr 1.

Jord- och egnahemsfrågan.

Tyskland.

ALBRECHT, O. Bekämpfung der Arbeitslosigkeit durch Siedlung? Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 19.
BASSE, F. v. Arbeitsbeschaffung und Ablösung des Kapitalverhältnisses durch Agrarreform. Die Arbeit 1932, nr 5.
DIETZE, C. v. Gegenwartsfragen der inneren Kolonisation. Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik B. 67, s. 447.
Reconsolidation of holdings in Germany. International labour review maj 1932.

Kollektivavtal och arbetskonflikter.

Sverige.

BRUNIUS, A. Avtalsrevisionens balansräkning. Industritidningen 1932, nr 4.
GRÜNIG, G. Der Stand der Tarifverträge in Schweden und Norwegen Ende 1930. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 13.
HOFSCHNEIDER, A. Die Arbeitskämpfe in Schweden und Norwegen im Jahre 1930. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 13.

Amerikas förenta stater.

Anti-injunction law adopted by United States congress. The labour gazette 1932, nr 4.

Norge.

GRÜNIG, G. Der Stand der Tarifverträge in Schweden und Norwegen Ende 1930. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 13.
HOFSCHNEIDER, A. Die Arbeitskämpfe in Schweden und Norwegen im Jahre 1930. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 13.
TORSVIK, HJ. Første kvartal. Arbejdsgiveren (Danmark) 1932, nr 10.

Schweiz.

EICHHOLZER, E. Aus der Geschichte der Arbeitsgerichtsbarkeit in der Schweiz. Zeitschrift für schweizerische Statistik und Volkswirtschaft 1932, nr 1.

Storbritannien.

Strikes and lock-outs in 1931. The Ministry of labour gazette 1932, nr 5.

Tyskland.

POTTHOFF, H. Wandlungen im Angestelltenrecht. Soziale Praxis 1932, nr 21.
Löhne und Tarifverträge nach dem 30. April 1932. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 19.

Kooperation.

MAY, H. J. The new commercial policy from the standpoint of the consumer. Review of international cooperation maj 1932.
STOLPE, H. Charles Gides kooperativa gärning. Kooperatören 1932, nr 6.

Sverige.

SJÖLIN, W. Den konsumentkooperativa industrin. Fackföreningsrörelsen 1932, nr 20.
STOLPE, H. Co-operative theory and practice in Sweden. The co-operative review maj 1932.
Swedish agricultural and consumers' co-operation. Review of international cooperation maj 1932,

Danmark.

ESKILDSEN, J. E. Von der Grosseinkaufsgesellschaft dänischer Konsumvereine. Schweiz. Konsum-Verein 1932, nr 19.

Frankrike.

Ein französisches Genossenschaftsprogramm. Schweiz. Konsum-Verein 1932, nr 19.

Irland.

TOTOMIANZ, V. Irländsk bondekooperation. Kooperatören 1932, nr 5.

Ryssland.

Consumers' co-operation of the U. S. S. R. Review of international cooperation maj 1932.

Storbritannien.

Staff welfare work. The co-operative review maj 1932.

Tyskland.

Die gewerblichen Genossenschaftsbanken im Jahre 1931. Wirtschaft und Statistik 1932, nr 9.

Ungern.

THULSTRUP, Å. Konsumenter och jordbrukare i Ungern. Kooperatören 1932, nr 5.

Österrike.

FREUNDLICH, EMMY. The campaign against the consumers' societies in Austria. Review of international cooperation maj 1932.

Levnadskostnader.

WARRINER, D. Progress and the price level. Review of international cooperation maj 1932.

Storbritannien.

ANDREWS, F. Some fallacies of the »fodder basis». The Labour magazine maj 1932.

Wholesale prices of commodities in 1931. Journal of the Royal statistical society 1932, nr 2.

Tyskland.

Haushaltserhebung des Landarbeiterverbandes. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 21.

Lärlingsväsen och yrkesrådgivning.

Storbritannien.

SMITH, H. C. Vocational training in private business. The co-operative review maj 1932.

Employment of juveniles. Twenty-one years' work of the juvenile advisory committees. The Ministry of labour gazette 1932, nr 5.

Tyskland.

BIELFELD, E. Berufswunsch und Arbeitsmarktlage. Arbeit und Beruf 1932, nr 8.

BÄUMER, P. C. Berufslehre oder Schulwerkstatt? Soziale Praxis 1932, nr 18.

GAEBEL, KÄTHE. Die Berufsberatung in der Krise. Soziale Praxis 1932, nr 19.

HOFFMANN, HILDEGARD. Berufliche Bildungsmassnahmen und ihr Wert für weibliche Arbeitslose. Arbeit und Beruf 1932, nr 3.

PISTERNIK, W. Ausbildung arbeitsloser Lehrlinge des Baugewerbes. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 19.

ROSS, K. Die Berufskrise der höheren Schüler. Jugend und Beruf 1932, nr 4.

Nykterhetsfrågan.

FLODH, E. C:SON. Nykterhetsrörelsens neutralitet och privatkapitalismens vådor. Tiden 1932, nr 5.

Sverige.

BENGTSSON, H. Upplag och nederlag. Ett tolkningsspörsmål i pilsnerdricksförordningen. Tidskrift för nykterhetsnämnderna 1932, nr 4.

T[HULIN], E. Motbok och arbetslöshetsunderstöd. Tidskrift för systembolagen 1932, nr 4.

Danmark.

RÖGIND, S. Svensk og dansk Alkohollovgivning. Tidskrift för systembolagen 1932, nr 4.

Finland.

VENÄLÄINEN, A. Vår nya alkohollagstiftning. Social tidskrift 1932, nr 5.

Tyskland.

KAHL. Entmündigung wegen Trunksucht als Fürsorgemassnahme. Blätter für Wohlfahrtspflege 1932, nr 4.

Socialförsäkring.

Italien.

BARATELLI, M. Institut national de prévoyance des journalistes en Italie. Revista le assicurazioni sociali 1932, nr 1, suppl.

BUFFA, A. La réforme de l'assurance accidents en Italie. Revista le assicurazioni sociali 1932, nr 1, suppl.

Norge.

LAGERLÖF, C. B. Sjukkassornas sjukkontroll. Intryck från kontrollen i Oslo Trygdekasse. Sv. sjukkasse-tidning 1932, nr 5.

Statsbidraget og lægekontrakter. Sykeforsikringsbladet 1932, nr 4/5.

Storbritannien.

YOUNG, H. National health and pensions insurance in Great Britain. Revista la assicurazioni sociali 1932, nr 1, suppl.

Actuarial report on health insurance in Great Britain. International labour review maj 1932.

Tjeckoslovakien.

BUTSCHEK, W. Die Inkraftsetzung der Selbständigenversicherung in der Tschechoslowakei. Int. Zeitschrift für Sozialversicherung 1932, nr 3.

Tyskland.

AUGUSTIN, GISELA. Britische Untersuchungen über die Kostensteigerung in der Krankenversicherung. Reichsarbeitsblatt 1932, nr 15.

BRUNN. Die Sanierung der deutschen Invalidenversicherung. Int. Zeitschrift für Sozialversicherung 1932, nr 3.

CRONER, F. Reform oder Zerstörung der Unfallversicherung? Die Arbeit 1932, nr 5.

AN HAACK, C. Die volkswirtschaftliche Bilanz der deutschen Sozialversicherung. Int. Zeitschrift für Sozialversicherung 1932, nr 4.

HEINZE. Die Sozialversicherung 1924 bis 1931 in Zahlen. Die Reichsversicherung 1932, nr 4.

KREIL. Kranken- und Arbeitslosenversicherung vorübergehend oder geringfügig beschäftigter industrieller Berufsarbeiter. Zentralblatt für Reichsversicherung 1932, nr 9.

KURTH, B. Eine Sparmöglichkeit in der Sozialversicherung. Die Reichsversicherung 1932, nr 4.

LEHMANN, M. R. Die Verteilung des Sozialaufwandes nach der Kapitalverwendung der Betriebe anstatt nach den Löhnen. Grundsätze und praktische Durchführung. Int. Zeitschrift für Sozialversicherung 1932, nr 4.

REUTTI, K. Versicherung oder Sicherung? Soziale Praxis 1932, nr 19.

SCHUCHARDT, H. E. Hinterbliebenen-Fürsorge in Deutschland. Rivista le assicurazioni sociali 1932, nr 1, suppl.

ZAHN, F. 50 Jahre deutsche Sozialversicherung. Allg. statistisches Archiv 1932, nr 1.

Krankheitsfälle und Krankheitstage in der reichsgesetzlichen Krankenversicherung nach Altersgruppen. Wirtschaft und Statistik 1932, nr 10.

Krise der Sozialversicherung. Gewerkschafts-Zeitung 1932, nr 19.

Der wirtschaftliche Wert der Sozialpolitik. Int. Zeitschrift für Sozialversicherung 1932, nr 3.

Österrike.

LAKENBACHER, E. Angriff auf die Angestelltenversicherung. Arbeit und Wirtschaft 1932, nr 10.

Die österreichische Sozialversicherung im Jahre 1930. Statistische Nachrichten 1932, nr 5.

Till socialstyrelsens bibliotek inkommen litteratur.

AMERIKAS FÖRENTA STATER. Department of labor. Bureau of labor statistics.
Bulletin. Wash. 1931—32.
546. Wages and hours in rayon and other synthetic yarn manufacturing, 1930. (32.)
548. Decisions of courts and opinions affecting labor, 1929—30. (31.)
551. Wages and hours of labor in the boot and shoe industry, 1910 to 1930. (32.)
555. *Dewhurst, J. F., & Nathan, R. R.* Social and economic character of unemployment in Philadelphia April, 1930. (32.)
557. Wages and hours of labor in the men's clothing industry, 1911 to 1930. (32.)
562. Safety codes for the prevention of dust explosions . . . American standard approved by the American standards association. (31.)
563. Association of governmental officials in industry of the United States and Canada. 18th annual convention Boston, Mass., May 18—22, 1931. (32.)

— — Women's bureau.
Bulletin. Wash. 1932.
88. *Pidgeon, Mary Elizabeth.* The employment of women in slaughtering and meat packing.

ARBETSGIVAREFÖRENINGEN, Svenska.
Styrelse- och revisionsberättelser för år 1931. Sthlm 1932.

BAUR, E. Kulturfolkens undergång i rasbiologisk belysning. Sthlm 1932.

BELGIEN. Ministère de l'industrie, du travail et de la prévoyance sociale. Conseil supérieur du travail.
Session 13 (1924—29). (Application de la loi sur le travail des femmes et des enfants. — Application de la loi du 14 juin 1921 instituant la journée de huit heures et la semaine de quarante-huit heures. — Loi du 17 juillet 1905 sur le repos du dimanche dans les entreprises industrielles et commerciales — Avant-projet de la loi concernant le travail à domicile.) Brux. 1931.

BERNIER, W. Die Lebenshaltung, Lohn- und Arbeitsverhältnisse von 145 deutschen Landarbeiterfamilien. Ergebnis einer Erhebung des Deutschen Landarbeiter-Verbandes in der Zeit vom 1. Juli 1929 bis 30. Juni 1930. Berl. 1931. (Schriften des Deutschen Landarbeiter-Verbandes. Nr. 32.)

BETÄNKANDE, 1932 års, rörande kooperationens inlåning. Sthlm 1932. (Kooperativa förbundet.)

BOSTADSKREDITKASSAN, Svenska.
[Berättelse.] 2 (1931). Sthlm 1932.

COHEN, P. The British system of social insurance. A history and description of health insurance, widows' and orphans' pensions, old age pensions (contributory and non-contributory), unemployment insurance, workmen's compensation and industrial assurance. Lond. 1932.

COST of government in the United States, 1929—30. New York 1932. (National industrial conference board.)

DANMARK. Det statistiske Departement.
Statistiske Meddelelser. Række 4. Khvn 1932.
Bd 88: 4. Arbejdslösheden i Aarene 1925—30.

— Direktören for Arbejdsanvisningen og Arbejdslöshedsforsikringen.
Indberetning. 1930/31. Khvn 1932.

DE ANSTÄLLDAS CENTRALORGANISATION I SVERIGE (Daco).
Förvaltnings- och revisionsberättelser för år 1931. Sthlm 1932.

DIAMOND, A. S. The law of the relation between master and servant. Lond. 1932.

EKONOMFÖRENINGEN, Svenska.
Medlemsförteckning 15 februari 1932. Statistiska uppgifter, års- och revisionsberättelser 1931. Sthlm 1932.

FATTIGVÅRDS- OCH BARNAVÅRDSFÖRBUNDET, Svenska.
Redogörelse för verksamheten under år 1931. Sthlm 1932.

FIELD, F. W. Economic conditions in Canada 1931. Report. Lond. 1932. (Department of overseas trade.)

FINLAND.
Finlands officiella statistik. Helsinki 1931.
22. Försäkringsväsendet.
A. Berättelse angående försäkringsväsendet i Finland. 35 (1929).
B. Försäkringsinspektörens berättelse angående de lokala brandstods- och kreatursförsäkringsföreningarnas verksamhet. 25 (1929).
[Kommittébetänkande.[1]] Helsinki 1931—32.
1931.
12. [Från handelsbiträdeskommittén.] 3. (31.)
18. [Från kommittén för alkoholfrågans utredning.] (31.)
1932.
2. [Från arbetslöshetskommittén.] (32.)
— Lagberedningen.
Publikationer 1932. Hfors 1932.
2. Förslag till regeringens proposition till riksdagen ang. lag om alkoholdrycker.

FRYDÉN, E., FAHLMAN, T., & LUNDEBERG, N. Olycksfall vid gruvor och järnverk samt deras förebyggande. Föredrag vid Jernkontorets tekniska diskussionsmöte den 28 maj 1932. Upps. 1932.

FÖRFATTNINGSSAMLING, Kommunal, för Göteborg 1928—30 jämte sakregister för åren 1922—30. Utg. av Göteborgs stads statistiska byrå. Gbg 1932.

FÖRFATTNINGSSAMLING, Kommunal, för Stockholm. Ny serie. Årg. 23 (1931). Utg. av Stockholms stads statistiska kontor. Sthlm 1932. (Kommunala handböcker. 2.)

GRAHAM, G. A. Special assessments in Detroit. Urbana 1929. (University of Illinois. Studies in the social sciences. Vol. 17, nos. 3/4.)

HAANDBOG for Bygnings-Industrien. [Aarg. 2] (1932). Khvn 1932.

HATT- OCH PÄLSINDUSTRIARBETAREFÖRBUNDET, Sv[enska].
Verksamhets- och revisionsberättelser 1931. Sthlm 1932.

HELMERKING, W. Untersuchungen über die vergleichsweise Höhe der Landarbeiterlöhne in Deutschland vor und nach dem Kriege. Berl. 1931. (Schriften des Deutschen Landarbeiterverbandes Nr. 30.)

INTERNERINGSNÄMNDEN.
Berättelse. r 1931. Sthlm 1932.

INSTITUT INTERNATIONAL DE STATISTIQUE.
Aperçu de la démographie des divers pays du monde. 1931. La Haye 1932.

IRLÄNDSKA FRISTATEN. Department of industry and commerce.
Census of population 1926. Vol. 7. Industries. Dubl. 1932.

KALENDER över svenska lantbruket. Årg. 24 (1932). Utg. genom K. lantbruksstyrelsens försorg. Sthlm 1932.

KOOPERATIVA FÖRBUNDET.
Förvaltningsrådets, styrelsens och revisorernas berättelser 1931. Sthlm 1932.
Dagordning vid Kooperativa förbundets kongress 1932 jämte förvaltningsrådets och styrelsens förslag samt väckt motion. Sthlm 1932.

LETTLAND. Valsts statistiskā pārvalde. — Bureau de statistique de l'État.
Statistique de l'hygiène publique. Année 4 (1930). Riga 1931.

LINDHAGEN, A. L. Sverges riksgjukkassa 1892—1932. Minnesskrift i anledning av kassans 40-åriga tillvaro. Eskilstuna 1932.

LITOGRAFFÖRBUNDET, Svenska.
Styrelse- och revisionsberättelser för år 1931. Sthlm 1932.

NEW YORK (City). Metropolitan life insurance company.
A series on social insurance. Monograph 1—6. New York [1931—32].
1. Unemployment insurance. A summary of some existing governmental and private plans. (31.)
2. Old age dependency. Some existing governmental plans for its relief or prevention. (31.)
3. Health insurance. A summary of some existing governmental plans providing protection in event of sickness or invalidity. (31.)
4. Social insurance legislation. Original and present provisions of the unemployment, health, and pension systems in 6 european countries. (32.)
5. The administration of unemployment insurance. A brief summary of the essential administrative features of governmental plans in 11 european countries. (32.)
6. The limitations of unemployment insurance. The need for supplementary state aid. (32.)

NORGE.
Norges offisielle statistikk. Rekke 8. Oslo 1932.
182. Folketellingen i Norge 1 desember 1930. H. 1. Folkemengde og areal i rikets forskjellige deler. Bebodde öier. Hussamlinger på landet.
183. Sjömannstrygden 1929. Fisketrygden 1929.

NOSTITZ, H. VON. Zur Wirtschaftsdemokratie in England. Eine Reisestudie. Jena 1932.

OSLO. Kommunens statistiske kontor.
Statistisk årbok for Oslo by. Årg. 43 (1931). Oslo 1932.

PICTURE, A, of world economic conditions at the beginning of 1932. New York 1932. (National industrial conference board.)

[1] På finska. Författningsförslag även på svenska.

SCHRIFTEN aus dem Gesamtgebiet der Gewerbehygiene. Hrsg. von der deutschen Gesellschaft für Gewerbehygiene in Frankfurt a.M. N. F. Berl. 1932.
41. *Wittgen, O.* Die Staubbeseitigung und Geräuschbekämpfung in Schotterbetrieben.
42. *Ohm, J.* Praktische Fragen aus dem Gebiete des Augenzitterns der Bergleute.

SCHWEIZ. Eidgenössisches statistisches Amt.
Statistische Quellenwerke. Bern 1932.
18. Brennapparate und Branntweinerzeugung in der Schweiz. Ergebnisse der gemäss Bundesbeschluss vom 26. Juni 1930, vom 1. bis 6. September 1930 durchgeführten Erhebung über den Bestand der Brennapparate.

SIEDLUNG, Die deutsche ländliche. Formen, Aufgaben, Ziele. Hrsg. im Preussischen Ministerium für Landwirtschaft, Domänen und Forsten. 2. neubearb. und vermehrte Aufl. Berl. 1931.

SKATTEBETALARNAS FÖRENING.
Meddelanden. Sthlm 1932.
29. *Birch-Lindgren, G.* Replik rörande Karolinska sjukhusets byggnadsfråga.

STATISTIK, Sveriges officiella. Sthlm 1932.
Finanser.
Accispliktiga näringar (tillverkning av brännvin och maltdrycker m. m.) år 1930/31. Av K. kontrollstyrelsen.
Jordbruk med binäringar.
Jordbruk och boskapsskötsel år 1930. Av statistiska centralbyrån.
[Lotsverket.]
Lotsverket år 1931. Av K. lotsstyrelsen.
[Sjöfart.]
Sjöfart. Berättelse för år 1930. Av kommerskollegium.
Socialstatistik.
Kooperativ verksamhet i Sverige år 1930. Av K. socialstyrelsen.

STORBRITANNIEN. Industrial health research board.
Report. Lond. 1932.
63. *Wyatt, S., & Langdon, J. N.* Inspection processes in industry. (A preliminary report.)
64. *Long, Amalie E. Weiss, & Pear, T. H.* A classification of vocational tests of dexterity.
— Royal economic society.
Memorandum. Issued by arrangement with the London and Cambridge economic service. Lond. 1932.
36. Report on current economic conditions April, 1932.

STRAND, K. E. Arbetarlagstiftning. För lärlingsskolor, studiecirklar, arbetsledare och arbetareombud m. fl. Gävle 1931. (Yrkes- och arbetarlagstiftning 1.)

TABELLER, Statistiska, över till Kooperativa förbundet anslutna föreningars verksamhet 1931. Sthlm 1932.

UNGERN. Office central de statistique.
Statistique des étudiants des universités hongroises en 1930. Budap. 1932.

UPPSALA LÄNS ARBETSFÖRMEDLING.
Berättelse. År 1931. Upps. 1932.

WOHNUNGSWESEN, Das, in der Schweiz. — Housing in Switzerland. — L'habitation en Suisse. Frank. a. M. 1932. (Int. Verband für Wohnungswesen.)

VÄRMLANDS LÄNS ARBETSFÖRMEDLINGSANSTALT.
Berättelse. År 1931. Karlstad 1932.

Nytillkommen tidskrift.

MÅNADSÖVERSIKT av Stockholms fattigvårdsstatistik. Enligt uppgifter från Stockholms stads fattigvårdsförvaltning utarb. av Stockholms stads statistiska kontor. (Stockholms stads statistik 6. Månadsstatistik. 2.)

Författningar rörande sociala frågor.

I Svensk författningssamling ha under tiden 11 maj—10 juni 1932 bl. a. publicerats:

N:r		Daterad
118.	K. medicinalstyrelsens kung. ang. fastställande av formulär till läkarintyg, som avses i 11 § 2 mom. sinnessjuklagen den 19 september 1929	26 april
124.	K. kung. om arbetstiden i vissa fall för i yrkesmässig automobiltrafik tjänstgörande förare	20 maj
134.	Lag ang. fortsatt tillämpning av lagen den 2 augusti 1927 (nr 333) om utlännings rätt att här i riket vistas	13 »
139.	Lag om ändrad lydelse av 2 § lagen den 22 juni 1923 (nr 249) innefattande bestämmelser ang. kvinnas behörighet att innehava statstjänst och annat allmänt uppdrag	20 »
146.	K. kung. om ändring i vissa delar av kung. den 15 juni 1923 (nr 227) ang. statsbidrag till åtgärder för åstadkommande av förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden	22 april
153.	K. socialstyrelsens kung. ang. formulär för uppfordringsanordningar för personbefordran i gruvor och stenbrott	24 maj